14
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 878
1 APRILIE 1972

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ȚĂRI ALE AFRICII

Moment din timpul convorbirilor între președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Zair, general de corp de armată Mobutu Sese Seko.

Continuăm să publicăm, în paginile de față, imagini din călătoria întreprinsă de secretarul general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în țări ale continentului african. Ca și în cele trei etape anterioare ale acestei vizite, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a bucurat de o primire deosebit de călduroasă, plină de ospitalitate și cordialitate din partea conducătorilor, oficialităților și populației în Republica Zambia și în Republica Unită Tanzania. Aceste vizite — expresie a prieteniei și solidarității dintre poporul român și popoarele țărilor africane al căror ilustru oaspete a fost tovarășul Nicolae Ceaușescu — au relevat totodată evoluția pozitivă a raporturilor bilaterale dintre România și aceste state. Convorbirile — purtate într-o atmosferă de sinceritate și cordialitate între președintele Ceaușescu și conducătorii țărilor vizitate — s-au dovedit fructuoase, aducînd o contribuție importantă la dezvoltarea în continuare a colaborării pe multiple planuri a României cu aceste țări. Colaborare întemeiată pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc. «După aprecierile noastre — remarca tovarășul Nicolae Ceaușescu la recepția oferită de președintele Republicii Unite Tanzania, Julius K. Nyerere — aceste principii se afirmă cu tot mai mare putere în lume; ele sînt, astăzi, recunoscute de tot mai multe popoare, care văd în aceste principii singura cale pentru statornicirea unei colaborări trainice în lume, unui climat de pace în care fiecare națiune să se poată dezvolta corespunzător dorinței sale».

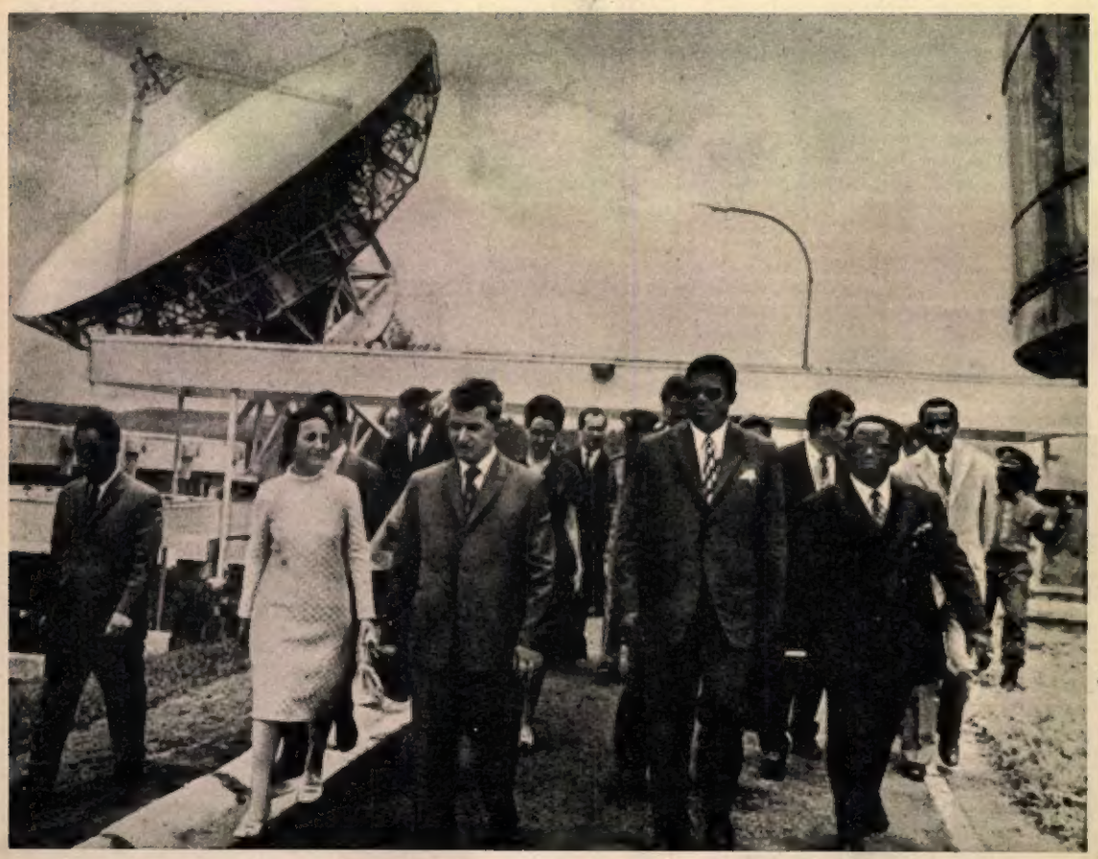

Înalții oaspeți români în vizită la Centrul de telecomunicații spațiale situat la N'Sele, în apropierea capitalei zaireze — Kinshasa.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu răspunde aclamațiilor entuziaste ale mulțimii care — la Lusaka (în fotografie) ca și în celelalte locuri din Zambia și din toate țările africane vizitate — și-a exprimat sentimentele de profundă stimă și prețuire pentru conducătorul partidului și statului român.

Manifestare de caldă prietenie a populației zambiene pentru conducătorul statului român.

La primăria din Lusaka — unde tovarășului Nicolae Ceaușescu i s-a conferit titlul de Cetățean liber al capitalei zambiene.

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ȚĂRI ALE AFRICII

Convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Republicii Unite Tanzania, Julius K. Nyerere, s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

Oaspeții români primesc explicații privind produsele uzinei textile «Prietenia» din Dar Es Salaam.

La sosirea pe aeroportul internațional Kilimandjaro din Dar Es Salaam.

TELEFOTO AGERPRES

în șapte zile

...Așadar, a venit primăvara. În ciuda prevederilor meteorologului că la munte va ninge, că într-o parte sau alta a țării temperatura va cunoaște o ușoară scădere, primăvara a venit. Ne-a pus la butonieră primele flori de zarzăr și în brațe ramuri de armindeni.

La vremea asta bătu Gheorghe o scotea pe dada Floarea din casă și o ducea cu căruța pînă la pămînturi. Acolo o lua în brațe, o așeza pe pămînt și aștepta răsucindu-și o țigară. După o vreme se uita întrebător la dada Floarea: «Cum îi?» Baba își mai sucea fundul pe pămînt, după care, într-un tîrziu, cînd mucul țigării îi ardea degetele bătului, zicea: «De, Gheorghe! Parcă nu mai simțesc». Adică răceala pămîntului nu mai era așa grozavă încît ea să sufere, ceea ce pentru bătu Gheorghe însemna: «poți să te-nhami». Și simțea o furnicătură prin tot trupul trăgînd adînc pe nări mirosul de primăvară al pămîntului.

Bătu Gheorghe a murit de mult. Și mai de mult dada Floarea.

Acum, în comuna Mănăstirea, un nepot de-al lor umblă printre pămînturi cu un termometru sub braț. Se oprește din loc în loc și îl înfige în pămînt pînă la o adîncime de el știută, așteaptă, timp suficient să-și bată țigara de pachet, s-o aprindă și s-o fumeze, după care scoate termometrul, notează ceva într-un carnețel și pleacă mai departe. La fiecare oprire își poartă privirea peste întinderi și nările i se dilată înfiorîndu-se de mirosul cu iz de primăvară al pămîntului.

Începea campania de primăvară și atunci de demult și acum, prin același fior de bucurie.

E în plină desfășurare campania agricolă. Îmi povestea cineva, întors de curînd din teren: «Nu-mi aduc aminte să fi văzut vreodată pămîntul atît de bine lucrat. Numai de-ar ploua». Din județele țării, radioul transmite de cîteva ori pe zi știri cu mersul lucrărilor agricole. Ziarele de dimineață consacră spații mari eforturilor depuse, rezultatelor obținute. Apar și întîrzieri. Provocate unele din delăsare, altele de o proastă organizare. Nu pentru toți obiceiul dadei Floarea a fost înmormîntat o dată cu ea. Sînt încă multe C.A.P.-uri rămase în urmă cu arăturile, cu grăpatul; fertilizarea solului ar trebui să fie terminată la ora cînd iese de sub tipar acest număr de revistă. Nepotul lui bătu Gheorghe, inginerul agronom, are o agendă încărcată. El îl spune plan. Așezat pe zile, pe tarlale, cu lucrări, număr de oameni și mașini. L-aș fi vrut copleșit de atîtea treburi. Scrii mai ușor parcă despre un om frămîntat, chinuit să ajungă la mal. Ei e senin. Totul este organizat, pus la punct. Pentru fiecare acțiune s-a discutat cu oamenii, știu ce au de făcut. «N-am probleme». Dacă îl cunoști bine-bine, observi însă din cînd în cînd în privirea lui un fulger de îngrijorare. Nu spune nimic. Dar nu scapă nici un buletin meteorologic. Rîde, glumește, prinzul îl ia în cîmp cu tractoriștii, la operativele de masă ascultă calm rapoartele, stabilește planul pentru a doua zi. Noaptea, studiază probele de umiditate, calculează, face planuri. «E ceva în neregulă?» «Nu, ce să fie, totul e normal». «Atunci?» «Măsuri preventive pentru păstrarea umidității în sol».

•

Luni, 27 martie, telejurnalul de seară. Crainicul anunță laconic că toate cele 15 întreprinderi industriale care au lansat întrecerea socialistă pe acest an și-au îndeplinit sarcinile pe primul trimestru. Din vocea crainicului aș fi vrut să simt mai multă participare, să răzbată bucuria unui triumf. Aș fi vrut-o mai puțin laconică. Dar poate că așa este bine. La urma urmei ce fapt deosebit s-a întîmplat? Niște mari colective de oameni și-au respectat cuvîntul dat. Nu ne putem emționa pentru fiecare om care-și respectă cuvîntul, nu-l putem bate pe umăr spunîndu-i «bravo». L-am jigni. Pentru că ce este mai firesc, mai omenesc, mai propriu demnității umane ca respectarea cuvîntului dat! Și cu toate astea... Parcă tot aș fi vrut un pic de emoție, un pic de mai multă bucurie în vocea crainicului. Ar fi prea simplu să spunem «și-au respectat cuvîntul», pentru că a fost totuși ceva mai mult. Să ne reamintim: planul pe acest an nu este ușor, iar la el s-au adăugat angajamente de mare substanțialitate. Realizările lor au cerut eforturi suplimentare — fizice, intelectuale — pentru o mai bună organizare a muncii și producției. Și ele sînt rezultatul acestor eforturi. Dar nu numai al lor. Le-aș numi și un act de conștiință, de înaltă conștiință socialistă. De aceea, reamintind aceste rezultate nu o pot face decît cu emoție.

Petru ISPAS

Marți, 28 martie 1972

ștafeta fruntașilor

săptămîna în imagini

La ora cînd încredințăm tiparului aceste rînduri, ne mai despart doar cîteva zile de încheierea primului trimestru al anului. Cu toate acestea, numeroase colective de oameni ai muncii au raportat încă de pe acum realizarea exemplară și la toți indicatorii a sarcinilor de plan rezervate pentru această perioadă.

O corespondență sosită din nordul Moldovei ne înștiințează că minerii de aici și-au îndeplinit cu mult înainte de termen sarcinile de plan pentru primul trimestru al anului. Referindu-se la căile care au condus la obținerea acestui succes, inginerul Petre Zamirca, director general al Combinatului minier «Suceava», ne-a precizat: «În toate exploatările s-a acționat pentru înfăptuirea întocmai a măsurilor stabilite, pe baza propunerilor făcute în cadrul adunărilor generale. A crescut astfel linia de front activă, iar aprovizionarea locurilor de muncă a fost mult mai bine coordonată». Calculele efectuate, bazate pe rezultatele de pînă acum, arată că pînă la sfîrșitul lunii martie se va realiza, peste prevederi, o producție valorică de aproximativ 8 milioane lei.

Prin succese deosebite, concretizate în înfăptuirea exemplară a sarcinilor de producție și în reducerea consumului specific la materia primă, se recomandă și activitatea colectivului rafinăriei «Crișana» din Suplacu de Barcău. Aici, realizarea înainte de termen a prevederilor planului de producție pe primul trimestru și la toți indicatorii va avea drept rezultat obținerea unui spor de producție mai mare cu 10 la sută față de cel planificat.

Printr-o altă corespondență, primită de data asta din județul Brașov, sîntem înștiințați că la Bod colectivul Fabricii de zahăr a îndeplinit planul înainte de termen, creîndu-și condiții pentru a obține, pînă la finele trimestrului, o producție peste prevederile planului în valoare de 4,7 milioane lei. Cheia acestor succese stă în folosirea intensivă a spațiilor de producție și a materiei prime, prelungirii duratei de funcționare a unor instalații și agregate între reparații, în extinderea acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii.

Raidul nostru anchetă a cuprins și marea platformă industrială de la Tîrgoviște. Aici, constructorii uzinei

de strunguri și ai celei de oțeluri înalt-aliate ne-au informat de asemenea despre îndeplinirea înainte de termen a planului pe primul trimestru al anului. Acest succes confirmă hotărîrea constructorilor tîrgovișteni de a preda cu 60 de zile înainte de termen secțiile de sculărie și forjă și cu 15 zile secția de fabricație-montaj, angajament consemnat la chemarea la întrecere socialistă adresată tuturor colectivelor de pe șantierele de construcții, pentru îndeplinirea și depășirea planului pe anul 1972.

Înfăptuiri remarcabile, avangardă a succeselor în cel de-al doilea an al cincinalului, dovezi ferme asupra modului în care se realizează sarcinile curente și de perspectivă, pe linia modernizării continue a producției, a ridicării eficienței economice, pe măsura sarcinilor mereu sporite ale economiei noastre naționale.

popas la „dîmbovița"

La acest sfîrșit de trimestru ne-am interesat și de rezultatele obținute la Fabrica de pielărie și încălțăminte-«Dîmbovița». În ciuda unor dificultăți privind aprovizionarea, cifrele referitoare la producția globală pe primele două luni (102,9%) și la marfa vîndută și încasată (104,3%) dovedesc că activitatea depusă s-a soldat cu importante succese, mai ales că producția realizată în această perioadă este cu 2,5% mai mare decît în perioada corespunzătoare a anului trecut.

Specific pentru activitatea în această ramură este imperativul de a înnoi în fiecare an sortimentele. La fabrica «Dîmbovița», anul acesta, 70% din modele sînt noi și adaptate fiecărui sezon în parte, într-o gamă lărgită de culori și combinații coloristice. Aceste noi modele sînt pregătite acum pentru examenul contractărilor (vezi fotografia), care va avea loc în curînd.

Printr-o mai bună organizare s-au obținut depășiri de 1 tonă la piei tari și de 6 600 mp la piei moi (pentru fețe), din care se pot confecționa un număr suplimentar de 41 000 perechi pantofi. Prin folosirea mai rațională a suprafeței materialelor s-au obținut următoarele economii: 1 498 mp fețe, 815 m căptușeli, 6 958 kg talpă și înlocuitori. Totalul economiilor obținute în această perioadă se ridică la 256 000 lei.

Aceste eforturi susținute pentru o mai bună organizare a producției, pentru folosirea rațională a materialelor și a capacităților de producție au determinat, în afară de ridicarea indicilor de calitate, ridicarea productivității muncii pe salariat cu 1,3% și o reducere, cu 1% față de plan, a indicatorului referitor la cheltuielile la mia de lei.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

ȘANTIER DE CREAȚIE

Acad. Gr. C. MOISIL:

„a gîndi matematic nu înseamnă a gîndi doar cu numere și cantități"

— Tovarășe profesor, am aflat că ați fost de curînd ales vicepreședinte al Diviziunii internaționale de Logică, Metodologie și Filozofia Științelor, de asemenea știm că sînteți delegatul Academiei noastre în consiliul Institutului «Ștefan Banach» din Varșovia. Aceste multiple ocupații vă mai dau răgaz și pentru alte preocupări?

— Bineînțeles că munca la Diviziunea internațională este deosebit de interesantă, preocupările de matematică pură și aplicată sau de filozofie legate de ea fiind ocupația mea în ultimii 39 de ani. În legătură cu Institutul «Ștefan Banach», ducem o muncă de cercetare științifică în vederea unei sesiuni de comunicări ce va avea loc în primul semestru al anului 1973.

În afară de cele de mai sus, sînt pe punctul de a da bunul de tipar pentru un volum în limba franceză: «Essais sur les logiques nonchysippiennes», volum care conține lucrările mele în acest domeniu din ultimii 35 de ani.

Pe de altă parte, sînt foarte interesat și de cursurile pe care le încep la facultățile umanistice în semestrul acesta, în care vom studia logica gîndirii nuanțate. Mă bucură mult faptul că studenții medicinești m-au invitat, împreună cu academicianul Șt. Milcu, să lucrez cu ei în domeniul aplicării matematicilor și calculatoarelor în studiul biologiei umane și medicinei. Vreau să menționez și faptul că, încă de astă-iarnă, la Institutul de arte plastice tînărul meu asistent Cristian Bruteanu ține lecții despre calculatoare pentru pictori, sculptori și grafi cieni. Precum se vede, învățătura despre calculatoare și munca cu acestea începe să se răspîndească.

Calculatoarele introduc matematica și felul matematic de a raționa în viața noastră cea de toate zilele, în felul de a gîndi, în felul de a pune problemele. Iarna aceasta am avut multe întîlniri cu elevi de liceu, cu pionieri, cu utecîști și cu studenți. Mi-a plăcut faptul că toți aceștia simt nevoia introducerii în gîndirea obișnuită a unui fel mai riguros de a gîndi. Este ceea ce noi numim «a gîndi matematic». *Însă a gîndi matematic nu înseamnă a gîndi doar cu numere sau cu cantități, ci a gîndi riguros și a ști ce întrebi atunci cînd pui sau nu pui o întrebare.*

„cutezătorii" pe șantier

Un nou șantier al tineretului, deschis recent în Capitală, în apropiere de lacul Floreasca. Cu ajutorul miilor de tineri prezenți aici în tot cursul anului, constructorii vor ridica un impozant complex cultural sportiv denumit «Cutezătorii» și destinat pionierilor și școlarilor din Municipiul București.

un zeu își caută identitatea

În cadrul lucrărilor de extindere a Combinatului de îngrășăminte azotoase (Azomureș) din Tg. Mureș, unul din buldozerele șantierului a scos, recent, la iveală o statuie de marmură albă, înaltă de 80 cm, a unei zeități deocamdată neidentificate. Relicva statuară (fotografia alăturată), învăluită deocamdată de o pojghiță de marnă, își va recăpăta înfățișarea originală (și, sperăm, identitatea!) mulțumită lucrărilor întreprinse de către restauratorii Muzeului județean de istorie. Deocamdată cercetătorii au ajuns la concluzia că așezarea romană Cristești, identificată încă în deceniul al 3-lea al secolului nostru la numai 1 km distanță de locul actualelor săpături, a avut proporții cu mult mai mari decît cele presupuse inițial.

În această săptămînă atenția tuturor iubitorilor de sport și mai ales a celor îndrăgostiți de hochei s-a îndreptat spre meciurile disputate în cadrul Campionatului mondial de hochei (Grupa B). Consemnăm cu multă satisfacție succesele remarcabile obținute de reprezentativa noastră, care, practicînd un joc dinamic, bărbătesc, curajos și plin de inițiativă, a reușit să-și cîștige simpatia și aprecierile unanime ale celor prezenți pe patinoar sau în fața micului ecran. Noi sperăm că și de acum înainte sportivii noștri vor onora încrederea ce li s-a acordat, spre satisfacția maselor largi de iubitori ai hocheiului, care în aceste zile sînt alături de ei.
Reamintim că la aceste campionate revista «Flacăra» oferă o cupă «fair play».

matineu literar-artistic

Sala «Dalles» a găzduit de curînd un reușit matineu literar-artistic organizat de Cenaclul literar «Titu Maiorescu» al Asociației Juriștilor din Republica Socialistă România. După un cuvînt introductiv rostit de Adrian Dimitriu, secretar general al Asociației Juriștilor din R.S. România, mai mulți actori ai scenei bucureștene (în fotografie, actrița Aimée Iacobescu) au recitat versurile poeților-juriști Titus Andrei, Gabriel Iosif Chiuzbaian, Mihail Crama, Tudor Crăciun, C. Erena, Axente Frăsincaru, Jean Gheorghiu ș.a. La realizarea programului muzical-coregrafic și-au mai dat concursul soprana Cornelia Gavrilescu, artistă emerită, pianistul Cristea Zalu, violonista Maria Mureșanu, pianista Marietta Leonte, precum și balerinii Maria Mitrache, Iudita Dragutin și Valeriu Tarna. Încasările au fost destinate fondului de solidaritate internațională — contul 45.

COPERTA NOASTRĂ

Zîmbet egiptean — îngă Alexandria, pe şantierul Combinatului chimic construit de români.

Foto: Mihai MÎRZA

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuţa poştală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

pregătiri olimpice

Peste 145 de zile, pe aleile de la Oberwiesenfeld, prin dumbrava în care cresc acum şi doi brazi româneşti (din specia Abies alba Mill.), dăruiţi de Comitetul Olimpic Român, ultimul schimb al unei lungi ştafete, presărată în timp pe o rută de 5 700 km (care trece şi prin ţara noastră), un tînăr semifondist anonim va purta torţa olimpică spre cupa care domină stadionul central al Jocurilor Olimpice de la München.

În vederea momentului solemn al inaugurării, dar mai ales în aşteptarea competiţiilor capabile să fascineze concomitent o imensă masă de aproape un miliard de telespectatori, candidaţii olimpici români se pregătesc cu asiduitatea celor ce consideră obţinerea dreptului la participare olimpică o onoare sportivă şi nu un premiu turistic.

Încrederea şi simpatia întregii opinii publice româneşti îi însoţesc astăzi şi în toate zilele pînă la terminarea Jocurilor Olimpice.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

„n-am reuşit să schimbăm încă substanţial mentalitatea elevilor şi a părinţilor“

de vorbă cu tov. director general Marieta SAVA, din Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului

O anchetă întreprinsă de revista noastră printre elevii unor şcoli din Bucureşti şi Ploieşti (anchetă publicată în nr. 13 al revistei «Flacăra») ne-a dovedit o mare şi aproape nejustificată afluenţă a absolvenţilor spre liceele teoretice şi, respectiv, spre institutele de învăţămînt superior. În acest sens tovarăşa Marieta Sava, director general în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, ne-a relatat următoarele:

— Vreau să precizez că în acţiunea de orientare a elevilor am pornit de la convingerea că e nevoie să avem mai întîi cadre didactice specializate, bine informate şi cu sarcini precise în această direcţie. De aceea, împreună cu inspectoratele şcolare judeţene, ministerul a selecţionat şi a numit 80 de profesori care să se ocupe special de orientarea şcolară şi profesională. În vederea pregătirii lor, în luna iunie a anului trecut s-a organizat la Braşov un curs de perfecţionare şi s-au elaborat programele necesare pentru anul în curs. Pentru a putea cunoaşte cît mai bine elevii au fost elaborate şi experimentate mai multe variante de fişe psihopedagogice. În prezent se definitivează o variantă de sinteză care — după ce va fi aprobată de conducerea ministerului — va fi tipărită şi difuzată în şcoli. De fapt, pînă acum au şi fost tipărite 10 volume de monografii profesionale, şi ele difuzate în librării...

— Şi totuşi, unele cadre didactice acuză lipsa acestor monografii, lipsă ce se datorează, probabil, tirajului insuficient...

— În adevăr, cele circa 3 500 de exemplare s-au dovedit a fi insuficiente. Sperăm ca revista specială de orientare profesională, editată ca supliment trimestrial al «Revistei de pedagogie», al cărei prim număr va apărea la sfîrşitul trimestrului, să remedieze şi această lacună. Tot unei bune orientări slujesc şi laboratoarele de orientare şcolară şi profesională.

— Numărul locurilor fiind totuşi redus, ne aşteptăm deci şi la... nereuşiţi ce puteau să se îndrepte de la început spre o profesiune practică...

— Cu toate măsurile educative întreprinse în ultimii ani, n-am reuşit să schimbăm substanţial mentalitatea elevilor şi mai ales a părinţilor. Familia exercită în continuare principala influenţă în privinţa opţiunii şcolare şi profesionale a elevilor. Această stare de lucruri poate fi schimbată în viitor prin intensificarea muncii educative în şcoala generală şi îmbunătăţirea muncii de orientare profesională (activităţile tehnico-productive avînd un rol foarte important). Este necesară, în special, popularizarea şcolilor profesionale şi tehnice şi a profesiunilor productive, prin mijloace de informare adecvate (monografii profesionale, ghiduri şcolare, filme şi diafilme etc.). Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului depune eforturi deosebite în această direcţie. Problema aceasta nu poate fi însă rezolvată fără participarea directă a ministerelor economice care sînt beneficiarii muncii de orientare profesională din şcoală. Şi, bineînţeles, părinţii trebuie să fie totdeauna alături de noi.

un tenor, şef de orchestră

Ascultat deseori în concerte, recitaluri de lieduri, opere, organizate de Filarmonica de stat «George Enescu», A.R.I.A., Studioul de operă al Conservatorului «Ciprian Porumbescu» ori la posturile de radio şi televiziune, profesorul Ion Făiculete împleteşte în mod fericit activitatea artistică cu cea didactică.

După editarea discului de cantonete de către «Electrecord», Ion Făiculete trece la alcătuirea unei orchestre de cameră pe corzi «Napolitana» înfăţişîndu-se publicului în tripla ipostază de dirijor, solist şi compozitor.

Semnalăm cu plăcere apariţia acestei formaţii artistice româneşti, care şi-a propus popularizarea unei muzici accesibile, valoroase sub aspect educativ şi estetic, şi care va putea fi ascultată în luna aprilie în Sala Dalles.

corbul poliglot...

Ce nu poţi face cu 15 lei dacă eşti dotat cu intuiţie şi iubeşti păsările! Gheorghe Demeter din Zalău, de exemplu, a cumpărat cu ani în urmă un corb. Surpriza a intervenit abia peste cîţiva ani, cînd posaca pasăre, pe care v-o prezentăm în fotografie, l-a întîmpinat cu bineţe, spunîndu-i «bună ziua». La fel seara, şi la fel a doua zi, dînd dovadă de atunci şi pînă în prezent de o remarcabilă bună creştere. Încet-încet, corbul Carol a învăţat să ceară ciocolată sau alte delicatese, şi nu numai în româneşte, ci şi în limba maghiară. Lexicul corbului numără acum cîteva zeci de cuvinte, dar cîte nu poate învăţa... o asemenea pasăre care, afirmă specialiştii, poate trăi pînă la 200 de ani?!

o tînără gazdă sătmăreană

Recent, la Satu Mare a fost dat în exploatare hotelul «Aurora». Noul edificiu pune la dispoziţia vizitatorilor 108 camere cu 204 paturi, un restaurant cu 100 locuri şi un bar de zi.

teze şi paranteze

de Aurel BARANGA

selene şi pan

Cele două cuvinte de mai sus constituie titlul unei antologii alcătuite de prodigiosul, aş fi ispitit să scriu ilustrul poet, *Ion Caraion*, pe baza vastei sale activităţi literare de aproape treizeci de ani. Lectura volumului, una dintre cele mai intense bucurii ale spiritului, relevă cîteva caracteristici, demne de interesul competenţelor critice: unitatea de ton a unei poezii fidele sieşi, deci nedezmînţită în urmărirea cîtorva confesiuni de o sfîşietoare sinceritate, universul în permanentă mişcare, aprofundare, confruntare a ipotezelor lirice, scrutate de poet timp de trei decenii cu răbdarea alchimistului şi rigoarea geometrului—îmbogăţirea necontenită a modalităţilor de expresie, forţa crescîndă a impactului afectiv pe care îl provoacă o poezie de un ceremonial frust, sever, cu alternări surprinzătoare de registre: între confidenţă şi tonul profetic, ultimativ.

Dincolo de aceste caracteristici fundamentale, mi se pare demnă de semnalat starea de sentiment general pe care o comunică cartea, stare pe care unele spirite grăbite, de un facil exerciţiu intelectual, o pot confunda cu tristeţea. Nu mă simt obligat să reamintesc faptul că toate marile cărţi ale lumii sînt scrieri triste. Elaborată pe linia de frontieră dintre două lumi, una agonică, alta—a Renaşterii—plină de făgăduinţe, dar abia născîndă, *Divina Comedie* e o mare carte, tristă, a umanităţii. Sîntem însă obligaţi la disociaţii: există o melancolie inferioară, izmenită şi năduşită, de cele mai multe ori simulată, a trubadurilor sentimentali şi există marea tristeţe a poetului tribun şi profet, născută din sentimentul răspunderii faţă de soarta omului etern şi de pretutindeni.

Cei treizeci de ani de poezie ai lui Ion Caraion sînt un testimoniu de o bărbătească şi profundă consecvenţă, de o asemenea fidelitate în serviciul condiţiei umane, încît ceea ce numim cu un termen insuficient, lipsit de elocvenţă, *tristeţe*, se converteşte într-o îndărătnică, nedezmînţită, *speranţă*. Iar în poezie marea nădejde în cauza OMULUI nu face apel la declaraţii patetice, ci îşi caută sunetul pur şi umil în rezonanţa murmurată a psalmilor de taină.

Solitar dar solidar cu destinul întregii omeniri, iată ce mi se pare a constitui legea de fier a poeziei lui Ion Caraion, lirică amplă, de vaste orizonturi chinuite, fulger pedepsitor, dar şi ploaie binefăcătoare peste marile cîmpii ale lumii.

De la EL ISCANDARÎYA la SADD AL ALI

imagini dintr-o călătorie

de **Mihai MÎRZA**

De mai bine de trei ore străbăteam văzduhul cu 650 km pe oră la bordul unei nave Tarom cînd, deodată, glasul uşor emoţionat al unui călător ne avertiză: pămînt! Ne-am grăbit cu toţii spre hublourile din dreapta spre a vedea cum arată pămîntul african pe care în curînd mulţi dintre noi aveau să păşească pentru prima dată.

Pămînt?! Pînă departe spre linia alburie şi inaccesibilă a orizontului, întinderea uscatului ni se înfăţişa stearpă: nisip, nisip şi iar nisip. O mare imensă, de un galben mustar, încinsă de soare, a cărei oglindă era pătată ici, colo de hematoamele calcarului ţîşnit la suprafaţă din arterele fierbinţi ale Terrei în ere imemoriale.

Abia acum începeam să pricepem de ce Egiptului i se spunea Ţara Marelui Hapi, adică a marelui Nil.

THA THA THEN? «Cine eşti tu?» Întrebarea, în vechea limbă egipteană, era adresată de Osiris egipteanului ajuns la el. La care acesta răspundea: «Priveşte-mi faţa şi mă vei cunoaşte». Cu acest îndemn, memorat dintr-o veche lectură, ăm păşit în Al Qahira, Cairo, capitala Republicii Arabe Egipt.

Situat la 25 km sud de capul deltei, la limita septentrională a Egiptului de mijloc, între Nil şi versantul estic al văii sale, Cairo este nu numai cel mai mare oraş al Africii, dar şi cel mai important centru economic, muzeistic şi cultural. Aici a fost construită în anul 971 moscheea Al-Azhar care a fost completată în 978 de universitatea cu acelaşi nume. Tot în Cairo se află Muzeul de artă arabă şi Muzeul copt. Toată istoria artei egiptene este reprezentată în Muzeul egiptean de antichităţi — aflat în plin centru al oraşului, pe partea dreaptă a Nilului, într-o clădire special construită în 1902. Chiar dacă nu se află imediat un ghid la îndemînă, nu-i dificil să identifici capodoperele celebre ale artei egiptene: pe care le-am văzut în albume sau le ştim încă din cărţile de şcoală. Dar văzute în original impresia e covîrşitoare. Pentru a admira cum trebuie tezaurul lui Tutankhamon, ai nevoie nu de ore, ci de zile întregi. Statuia în cedru a lui Sesostris I, bazaltul lui Tutmes al II-lea, bustul lui Mentuemhet din granit negru sau Cezarul din porfir sînt numai cîteva dintre miile şi miile de exponate care pot fi văzute numai aici. Şi tot aici, intrînd în sala mumiilor, afli cu mirare că vechii egipteni erau blonzi: dovada o aduce şi mumia marelui Ramses ale cărui şuviţe de păr de culoarea fînului s-au păstrat intacte.

Şi totuşi Cairo nu înseamnă numai muzeele, moscheea de alabastru din citadela lui Mohammed Ali, după cum nu înseamnă numai hotelurile somptuoase cu nume engleze şti ca Hilton, Shepeard's, Sharaton ori barurile cu whisky şi dansuri orientale à la Sahara City sau Auberge des Pyramides.

AL AHRAM înseamnă piramidele, dar în acelaşi timp este numele celui mai răspîndit cotidian egiptean al cărui sediu este o clădire modernă, de peste 10 etaje, aflată în inima capitalei. Presa, radioul, televiziunea, prin dezvoltarea lor, exprimă intensa activitate politică ce se desfăşoară în acest centru al lumii arabe, participarea şi interesul maselor faţă de problemele complexe pe care starea lor socială le reclamă a fi rezolvate. Dezvoltarea economică alertă impusă de situaţia moştenită din perioada exploatării coloniale are ca urmare întărirea puternică a rîndurilor clasei muncitoare, a numărului muncitorilor industriali. Din ce în ce mai mult, clasa muncitoare se afirmă ca forţă politică. De altfel, preşedintele Anwar El Sadat în mesajul său adresat naţiunii arăta: «Există în marea noastră patrie forţe constructive, capabile şi puternice, forţe creatoare imense la care fac apel. Eu fac apel la muncitorii noştri, la ţăranii noştri, la intelectualitatea noastră, la femeile noastre şi la tineretul nostru... la toate forţele muncitoare ale poporului».

Am văzut aceste forţe muncitoare, am întîlnit rezultatele activităţilor lor constructiv-creatoare.

SADD AL ALI — Assuanul — este un exemplu. 200 000 de oameni au muncit timp de opt ani de zile să ridice unul dintre cele mai mari baraje din lume. Nu au lucrat, cum ştim noi, cu excavatoare, cu buldozere, cu autobasculante din belşug: au trudit cu dalta, cu tîrnăcopul, au cărat piatra şi pămîntul cu rudimentare coşuri purtate în spinare sub un soare torid care încingea atmosfera la peste 40 grade. Au dislocat pămînt şi piatră cît volumul a 18 piramide dar au reuşit. Nilul curge acum liniştit pe la cataracte, iar turistul neavizat priveşte de la fereastra camerei sale peisajul de o frumuseţe de basm fără să bănuiască cîtă muncă epuizantă sălăşluieşte acum în liniştea apelor pornite să fertilizeze solul bîntuit încă de nisipuri.

MEHALLA EL KUBRA, cea mai mare filatură şi ţesătorie de bumbac a Egiptului, a fost fondată în 1927. La început avea 2 000 de muncitori. În 1958, cînd încă nu era naţionalizată, avea 20 000 de salariaţi şi făcea parte din grupul «Misr», unul dintre cele mai puternice grupuri financiare din Egipt. Întreprinderea a fost naţionalizată de aproape 10 ani, fapt ce i-a permis să se dezvolte rapid. Azi are aproape 35 000 muncitori care lucrează în 6 filaturi, 8 ţesătorii cu 4 400 războaie, în afară de secţiile de finisaj şi noile ţesătorii de lînă. Muncitorii de astăzi au alte condiţii de viaţă; dacă ar fi să amintim numai de cele 1 630 apartamente, cantina nouă, terenurile sportive, şcoala profesională cu 1 080 de elevi. Muncitorii participă astăzi, ca membri de drept, în comitetul de conducere avînd un cuvînt greu de spus în ce priveşte bunul mers al întreprinderii.

TAHIRUL DE NORD face parte din ultimele ţinuturi în care activitatea umană s-a dovedit superioară rezistenţei naturii... Fermele de aici, care parcelează terenul agricol obţinut prin irigarea pămînturilor sterpe, dau de cîţiva ani recolte bogate de struguri, portocale, porumb, grîu şi legume. Tot aici se înmulţeşte şeptelul hibrid, rezistent la clima secetoasă, şeptel productiv în lapte şi carne, de care are atîta nevoie populaţia. Totul organizat pe baze ştiinţifice, totul nou şi proaspăt se afişează optimist şi prosper de la prima vedere. Viitorul agriculturii nu mai apare ca un obiectiv îndepărtat, ci ca o realitate palpabilă.

EL ISCANDARÎYA sau Alexandria — cunoscută ctitorie a lui Alexandru cel Mare din anii 332—331 î.e.n. Mediterana are aici transparenţă de cleştar. Pe fronturi largi de zeci de metri valurile înspumate se sparg de ţărmurile portului ce se întinde de-a lungul a mai mult de 40 de km. Într-o margine a oraşului se construieşte un mare combinat chimic. Hussein Abdel Aziz ne întîmpină cu un surîzător: «Bi-ne a-ţi ve-ni-t», rostit în româneşte, care ne surprinde. Este directorul general tehnic al combinatului. A fost în România pentru studii şi a învăţat să vorbească limba română. De altfel, nu este singurul egiptean care ştie româneşte, iar noi nu sîntem singurii români de pe şantier. Aici se găsesc şi specialişti de-ai noştri veniţi să construiască acest nou şi mare combinat. Hussein Abdel Aziz ne vorbeşte cu satisfacţie de colaborarea cu România şi ne împărtăşeşte bucuria cu care este aşteptată aici vizita preşedintelui Consiliului de Stat al României. «Vizita aceasta — ne spune el — este cu adevărat o vizită de prieteni la prieteni; am convingerea că ea va deschide şi mai larg porţile prieteniei şi colaborării dintre Egipt şi România».

De altfel, apropiata sosire a tovarăşului Nicolae Ceauşescu ne-a prilejuit constatarea multor păreri asemănătoare. Astfel, ing. Issa Chabrine, secretarul general

Contraste milenare.

La intrarea în Valea Regilor vi se oferă minunate vase din alabastru.

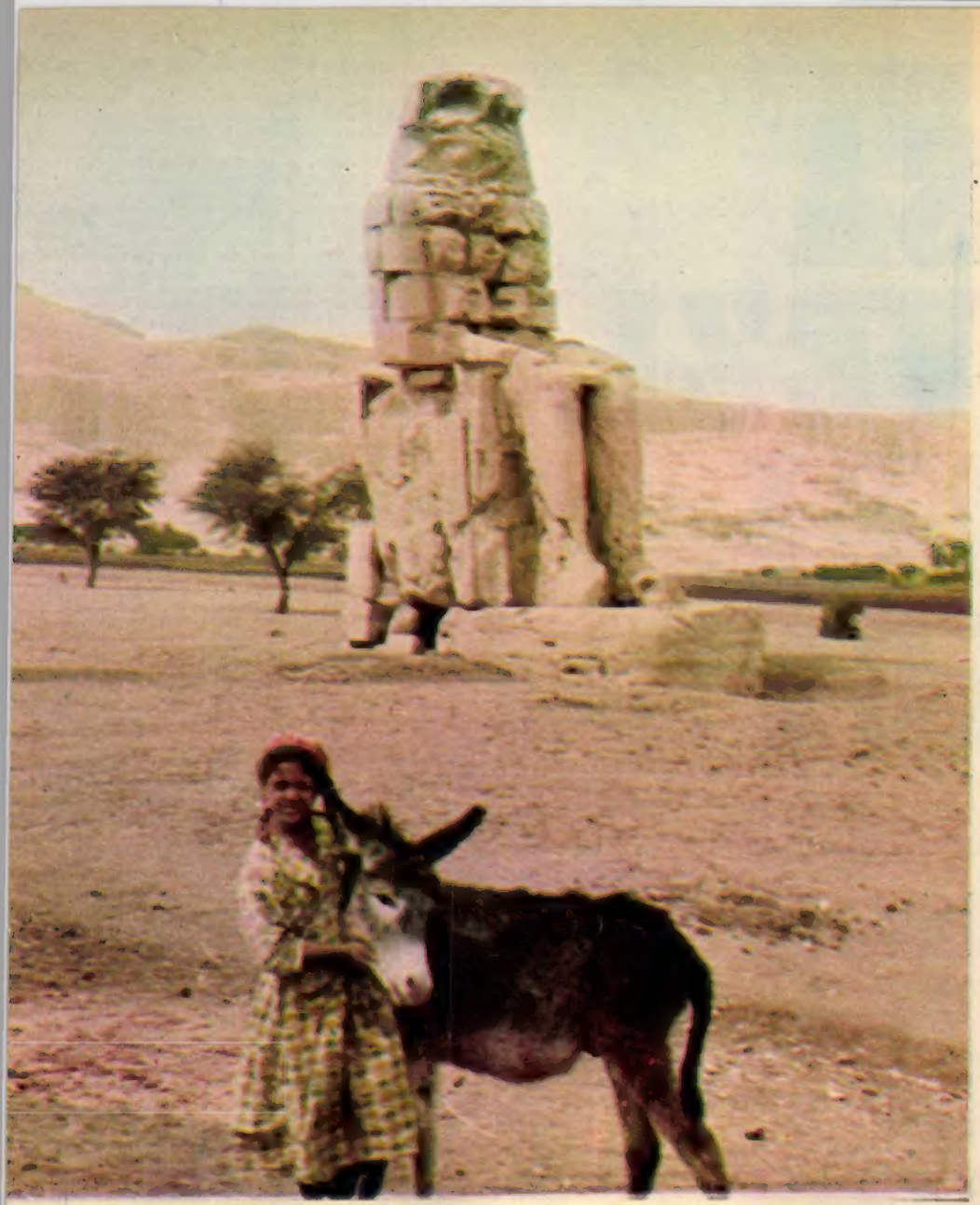

al Uniunii Socialiste Arabe din Alexandria, și-a exprimat nu numai mulțumirea față de apropiata vizită dar a ținut să sublinieze succesele deosebite pe care le-a obținut țara noastră datorită politicii Partidului Comunist Român, politică promovată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Am reținut printre multe impresii o întîlnire pe care am avut-o în seara din ajunul plecării.

Pe Samir Mohamet l-am întîlnit întîmplător căutînd drumul spre hotel. Cînd a aflat că sînt român s-a ostenit să mă conducă, necontenind să-mi repete cît de bucuros este că a cunoscut un român. Mi-a dat adresa și o fotografie. Și m-a rugat să-i fac bucuria de a-i scrie. M-au impresionat spontaneitatea și prietenia deschisă pe care o are acest tînăr egiptean față de România.

La străvechea întrebare «Tha tha then?» pot spune — după ce am privit fața lui Samir Mohamet, ca și a multor oameni de bună-credință pe care i-am întîlnit în această scurtă călătorie — că am cunoscut Egiptul.

Un prieten al românilor: Hussein Abdel Aziz, directorul general tehnic al șantierului combinatului chimic de lîngă Alexandria.

Bazarul își menține bunele sale tradiții.

În decursul istoriei, anonimii felahi s-au afirmat ca pricepuți constructori.

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT"

SĂ VEZI, SĂ VREI, SĂ FACI!

de Sergiu ANDON

Nu este un secret pentru nimeni că indicatorii planului cincinal, fondurile prevăzute pentru investiții în perioada actuală și viitoare, împreună cu rezultatele economice preconizate alcătuiesc tabloul unei viziuni economice deosebit de îndrăznețe, menite să transforme rapid și radical fața țării, puterea ei economică, locul ei în lumea contemporană, să îmbogățească substanțial și sigur zestrea fiilor săi. Cutezanța prevederilor nu este rezultatul unei opțiuni oarecare, ci reprezintă concluzia fundamentală ce a rezultat din analiza științifică a fenomenelor și tendințelor contemporane, este însăși expresia directă și obligatorie a voinței poporului nostru de a trăi demn, liber, bogat, stăpîn pe el și pe destinele țării lui, de a-și aduce contribuția de care este capabil la progresul general al umanității, asigurînd în același timp viitorul urmașilor. Curajul cu care abordăm problemele perspectivei apropiate sau mai îndepărtate derivă atît din buna cunoaștere a posibilităților materiale și spirituale de care dispunem, cît și din verificarea potențialului creator al poporului român în anii istoriei contemporane. Capacitatea și competența de a-și orîndui cu claritate destinele constituie și ele o garanție că ritmurile cu adevărat revoluționare ce s-au prevăzut (ritmuri, după cum spuneam, obiectiv obligatorii) vor fi respectate. De altfel, perioada scursă de la Congresul al X-lea al P.C.R., rezultatele îndeplinirii planului de stat pe anul 1971, datele de care dispunem privind situația pe primele luni ale acestui an dovedesc realismul prevederilor planului cincinal, posibilitatea îndeplinirii și chiar a depășirii lor.

Dar progresele cantitative obținute sau prevăzute pentru economia noastră au atras și impun în continuare serioase progrese de ordin calitativ. Sporurile obținute pe seama unei înalte rate repartizate acumulării trebuie în mod necesar completate cu sporuri realizate din inepuizabilele rezerve interne de care dispune economia noastră. Din rîndul lor fac parte atît posibilități tehnice și tehnologice încă nedescoperite, cît și rezerve ce țin de domeniul mai bunei cunoașteri, organizări și valorificări a structurilor, atît de justificarea maximă a fiecărui salariat și a fiecărei capacități productive, cît și rezerve ce țin de o viziune îmbunătățită asupra producției și problemelor ei, o viziune mai modernă, la nivelul științei și tehnicii contemporane și al experienței dobîndite.

Documentele de partid, cuvîntările secretarului general al P.C.R. au relevat în repetate rînduri și în mod detaliat la recenta Consfătuire pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții în ce constau aceste rezerve.

Există încă largi posibilități de folosire mai completă a tuturor capacităților de producție, prin atingerea la timp a parametrilor proiectați, prin funcționarea neîntreruptă de defecțiuni imputabile mașinilor și agregatelor, prin întărirea disciplinei în muncă, prin generalizarea schimbului doi și introducerea tot mai largă a schimbului trei. Îmbunătățirea radicală a aprovizionării tehnico-materiale, încadrarea fermă a raporturilor dintre întreprinderi în

(Continuare în pag.12)

O noutate care a început să se învechească este introducerea în tehnologiile siderurgice a oxigenului. După calculele specialiștilor, folosirea jetului de oxigen la cuptoarele electrice ar atrage reducerea cu 15% a consumului de energie și cu 25% a celui de electrozi. Numai că metoda nu se aplică la nici unul din cuptoarele electrice mari din țară.

Macaralele și podurile rulante construite la uzina cu acest profil din Bocșa reprezintă de multă vreme utilaje cu calitatea garantată de însăși marca fabricii. De nu mai puțină încredere se bucură aparatajele electrice fabricate la diferite unități din București, Craiova, Timișoara, chiar Reșița vecină. Și totuși importăm aparatajul electric pentru macarale și poduri rulante. Reprofilarea uneia din uzinele industriei electrotehnice ar rezolva nu numai o problemă de reducere a importului, ci și o mai ritmică aprovizionare a uzinei din Bocșa.

Oricît de poetic ar fi un asemenea cadru, eficiența exploatărilor forestiere — în primul rînd a celor de rășinoase — depinde foarte mult de depășirea stadiului de ferăstrău mecanic. Este drept că numita unealtă n-a înlocuit de prea multă vreme joagărul dar ulterior s-a descoperit și aplicat sistemul nordic. Este un procedeu spectaculos de tăiere a cherestelei direct din tulpina aflată la verticală, care presupune anumite utilaje, un fel de încrucișare între gater și veveriță, dar care își merită pe deplin asimilarea. Sistemul a fost experimentat în județul Suceava. S-au obținut o crestere a productivității muncii de 25% o economie de 12 000 mc masă lemnoasă la 300 000 mc de bușteni astfel debitați, acumulări suplimentare în valoare de 6 milioane lei. Rezultatele pledează pentru generalizarea sistemului. Ea este condiționată însă de rezolvarea problemei recuperării cojilor de rășinoase, folosite ca materie primă în industria celulozei. Institutul de cercetări forestiere are cuvîntul.

În spatele unei întreprinderi din Ucioara se produce un fenomen nedorit, în proporții, fără exagerare, geologice. Uzina de produse sodice din Ocna Mureș fabrică de 75 de ani sodă caustică și degajă prin acest fapt cantități uriașe de reziduuri, în special carbonat de calciu. Depozitarea lor necesită suprafețe enorme de teren. Stratul actual al reziduurilor deține forma unei piramide în trepte cu înălțimea de 12 m și baza de... o sută de hectare! La ritmul actual al producției, în fiecare an alte două hectare sînt năpădite de «mareea albă». Dar carbonatul de calciu, incomod la Ucioara, este căutat în alte ramuri economice, procurat și prelucrat cu cheltuieli mai mari sau mai mici. El este sau ar putea fi utilizat pentru neutralizarea apelor reziduale acide, la fabricarea cauciucului și maselor plastice, la prepararea asfaltului, ca amendamente la terenurile agricole sărăturate, în furajarea animalelor ș.a.m.d. Numai că nimeni dintre cei interesați nu s-a gîndit să ia carbonatul de la Ucioara, de unde substanța n-ar trebui să fie decît spălată și transportată.

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

O lungă și foarte frumoasă scrisoare am primit recent din partea cititorului *Gh. Ionescu* din Galați, care mărturisește că ne urmărește fără întrerupere de la apariție (adică din 1952), dar care ne scrie acum pentru prima dată. Față de un cititor atît de vechi nu putem avea nici un fel de secrete. Tov. Gh.Ionescu știe totul despre revista noastră și puține slăbiciuni apărute de-a lungul anilor i-au rămas nesesizate. Dar fiindcă spiritul critic nu exclude simpatia, cititorul gălățean nu ne condamnă la moarte pentru ceea ce am greșit ba, mai mult, are și suficient «fair play» pentru a recunoaște că destule lucruri s-au îndreptat pe parcurs. Pentru toate cuvintele bune, ca și pentru fotografia reprezentînd un turn impresionant construit din toate numerele din «Flacăra» apărute în ultimii cincisprezece ani, îi mulțumim din suflet tov. Gh. Ionescu. Observația dumisale, după care dintre toate sectoarele industriale cel mai vitregit în «Flacăra» pare să fie cel al tipografilor, ni se pare pe deplin întemeiată. Cu o completare: nici despre industria hîrtiei nu ne-am ocupat cine știe ce. Redactorii și reporterii noștri au scormonit țara întreagă, s-au interesat de tot ce este activitate productivă, dar pentru prietenii și colegii noștri tipografi — care lucrează la cîțiva pași de noi — n-a prea fost loc în revistă. Urîtă treabă, deși omenească. Sperăm că la o viitoare scrisoare (nu peste alți 20 de ani) cititorul nostru nu va mai avea motive să ne critice (cel puțin în această privință).

Un alt cititor vechi, *Gh. Strete* din Tîrgu Mureș, ne comunică două observații critice, de data asta nu la adresa «Flacării», ci cu privire la comerțul cu băuturi alcoolice. Prima supărare i-a fost provocată de faptul că sticla de «Rom Litoral» care costă 34 lei este vîndută într-un ambalaj (cutie) de carton pentru care trebuie să mai dai încă 7,30 lei. După cît se pare, tov. Strete n-a meditat mai mult asupra filozofiei ambalajului; ar fi constatat cu acest prilej că foarte adesea în viață (și nu numai în ce privește băuturile sau alimentele, ci și ideile, sentimentele și alte noțiuni nobile) plătim în primul rînd ambalajul (uneori cu mult mai mult decît conținutul). Dar, revenind la chestiuni mai practice, trebuie să spunem că mai supărătoare decît existența unor ambalaje costisitoare pentru băuturi scumpe ni se pare absența oricărui fel de ambalaj civilizat la produsele care ar avea nevoie de așa ceva. A doua supărare a tov. Strete a fost provocată de existența unor sticle de vin cu eticheta «Murfatlar de Alba Iulia» (probabil îmbuteliate la Alba Iulia). Existența unor asemenea titulaturi este în același timp ridicolă și întristătoare, în măsura în care ea ne vorbește despre dezinvoltura cu care este tratată o importantă bogăție națională. Noua lege a vinului va pune însă ordine — sîntem convinși — și în această privință. Se vor găsi, probabil, mai puține sticle cu eticheta «Cotnari», dar cei care vor avea șansa să guste dintr-o sticlă avînd o asemenea titulatură vor înțelege — pentru unii va fi probabil o revelație — ce înseamnă Cotnari și de ce l-au elogiat Cantemir, Eminescu sau Sadoveanu.

În urmă cu cîteva decenii era la modă — poate sub influența lui Cocteau — termenul de «copii teribili». Ne-am adus aminte de ei citind scrisoarea pe care ne-o adresează un elev de prin părțile de mijloc ale Olteniei și al cărui nume ne ferim să-l deconspirăm. Ce ne-a entuziasmat în această scrisoare? Multe. Să enumerăm cîteva motive:

1) Găsindu-și numele la rubrica «Cititori către cititori», junele, animat de o sănătoasă vigilență și bănuind că are de-a face cu o ceată de escroci, cumpără mai multe numere din «Flacăra» pentru a vedea dacă nu cumva numele i-a apărut într-un singur exemplar și lipsește din celelalte. Ideea că am putea tipări un număr din «Flacăra» special pentru d-sa (cost peste 100 000 lei) nu i s-a părut deloc absurdă. O fi ea modestia podoaba cea mai etc., dar e bine să știm și cît valorăm!

2) Deși ne informează că scrisorile d-sale ajung pînă în S.U.A. și în Brazilia, tot e nemulțumit. Ar vrea să scrie și mai mult: «cred că trimit insuficiente scrisori». Așa e cu oamenii care au de transmis mesaje de valoare universală!

3) Generos și văzîndu-ne cam neajutorați, elevul transcontinental ne învață cu răbdare cum se manipulează un plic: «Adresa s-o puneți întocmai pe plicul pe care cred c-o să-l lipiți ceva mai bine etc.». Omul cît trăiește învață și în momentul de față întreaga redacție a «Flăcării» conspectează prețioasele indicații.

4) Autorul care este pertu cu cele mai mari glorii ale contemporaneității («...adresa lui Răducanu, alias Ricardo de la Ricăcea (autentic! — n.n.), de acasă, nu de la club...») ne face și nouă onoarea de a ne invita la intimitate: «Să folosiți formula de adresare «Dragă Gicule» și să-l lăsați pe Dvs. la o parte. Acum ne cunoaștem». Așa este; acum ne cunoaștem.

Toate acestea sînt, bineînțeles, fleacuri. E reconfortant, totuși, să știi că la apriga luptă pentru existență din jungla pămîntească se pregătesc să participe și asemenea tinere elemente, deosebit de bine pregătite. Tinerii lupi să se ascundă.

O importantă cale de reducere a prețului de cost, de eficiență funcțională, de asigurare a prezenței specialiștilor pe locul de muncă, rămîne în continuare simplificarea aparatului neproductiv. Posibilitățile în acest sens nu sînt nici pe departe epuizate. Iată cîteva argumente de la Grupul industrial al petrochimiei din Pitești: personalul tehnico-administrativ ocupă un procent de 33% din numărul muncitorilor; față de 9 secții productive există 49 de servicii; între un lucrător și directorul general se interpun 9 trepte ierarhice.

SĂ VEZI, SĂ VREI, SĂ FACI!

(Urmare din pag. 10)

limitele legii, diminuarea valorilor indisponibilizate în stocuri supranormative, asigurarea ritmică a pieselor de schimb, împreună cu dezvoltarea bazei proprii de materii prime și de creștere a dotărilor obținute prin eforturi proprii, folosirea tuturor capacităților de prelucrare mecanică însumează o altă gamă practic inepuizabilă de posibilități pozitive. Organizarea științifică a producției și a muncii, înlocuirea la timp a tehnologiilor învechite, receptivitatea la progresul tehnic, îmbinată cu chibzuință în consumul de materii prime și combustibili, reconsiderarea valorificării deșeurilor sînt alte căi ce concură la creșterea productivității muncii, la ridicarea calității produselor, la reducerea prețului de cost, în final — la progrese calitative în economie.

Rezervele sînt, într-adevăr, inepuizabile. Descoperirea și folosirea lor depind de abordarea cu convingere a problemei, de încrederea fiecărui colectiv de muncă în capacitatea și competența lui de a o rezolva operativ, fără dădăceală din afară. Cheia substanțialelor îmbunătățiri calitative ale producției stă în buzunarul fiecărei echipe, al fiecărui muncitor, tehnician, inginer.

Trebuie doar să ascultăm pe ceilalți, să vezi tu însuți, să vrem și să facem cu toții.

Cu titlu exemplificativ am *fotoconspectat* cîteva dintre rezervele evidențiate de înșiși proprietarii și producătorii bunurilor materiale, cu prilejul adunărilor generale ale salariaților și al amintitei conferințe pe țară. În numerele viitoare ale revistei ne vom opri, pe rînd, la cîteva dintre problemele evocate mai sus.

La uzina «Electronica» și aferentele ei, problema forței de muncă fluctuante este privită din alt punct de vedere, în corelație cu multitudinea specialităților care se întrunesc în uzină. S-a făcut propunerea degrevării întreprinderii de fabricarea unor subproduse cu grad redus de tehnicitate. Într-adevăr, butoanele, ornamentele, multe piese ștanțate ar putea fi produse cu egal succes în mici întreprinderi din orășele sau comune.

Colectivul Uzinei «Rulmentul»-Brașov s-a angajat într-o amplă acțiune pentru economii, respectarea tehnologiilor, utilizarea eficientă a timpului de muncă, sub lozinca concludentă «Micronul, gramul, secunda». Inițiativa a fost preluată și de celelalte întreprinderi constructoare de mașini din Brașov. Bunele rezultate sînt însă anulate în parte de pierderi de timp și metal cauzate de primirea de la furnizori a unor laminate necorespunzătoare. Numai la uzina de tractoare s-au pierdut în anul 1971 aproximativ 1 334 tone metal din cauza nerespectării specificațiilor și stasurilor profilurilor fabricate la Combinatul siderurgic-Galați, Uzinele «Republica»-București și Combinatul siderurgic-Hunedoara.

Orice calcul al eficienței nu poate să piardă din vedere elementul om, condițiile de muncă și de viață ale acestuia, pregătirea cadrelor, stabilitatea lor etc. La Uzinele textile «Moldova» din Botoșani s-a făcut un studiu sociologic pe un eșantion de 1 000 de salariați. Printre alte constatări se înscrie și observația că 80% dintre persoanele ce părăsesc întreprinderea sînt salariate tinere din mediul rural (18–22 de ani). Concluzia trasă de înșiși membrii colectivului uzinei urmează să fie transpusă în practică: amenajarea unui cămin pentru nefamiliști, în cadrul preocupării mai ample de asigurare a condițiilor de trai.

crampon

angelo niculescu și fobia provinciei

de Adrian PĂUNESCU

Începe să se audă respirația arbitrului care se pregătește să sufle în fluierul său începutul partidei Ungaria-România, de pe Nepstadion. Arbitrul respectiv are plămîni buni, respirația lor e relativ regulată, bărbatul stă tare pe picioare, fluierul e din argint veritabil și capabil să cînte mai multe melodii. Iubită și stimată respirație de arbitru incoruptibil, fluieră în favoarea norocului nostru!

Arbitrul face flotări, arbitrul face exerciții de auzire, arbitrul dă ocol camerei sale de lucru tot pentru a se antrena. Dar ce facem noi pentru meciul respectiv?

•

Pe ce temei refuză Angelo Niculescu să ia în seamă echipele U.T.A., Steagul roșu, F.C.-Argeș, S.C. Bacău etc. în construirea națională?

Nu înțeleg: se pedepsește cumva ocuparea unui loc fruntaș în clasamentul divizionar? De ce nu sînt chemați la națională *Domide, Kun, Both, Broșovschi*, de ce sînt evitați *Pescaru, Györfi*, de ce n-are *Angelo Niculescu* ochi de văzut ce e pe la Pitești, de ce i se pare celebrului antrenor că *Rugiubei* nu e bun și că *Neagu* e bun? De ce — dacă locul în clasament nu e un criteriu — nu vrea tovarășul federal să se uite și-n curtea Jiului, precum și-n a Universității-Craiova?

«Pînă cînd, în sfîrșit, vei abuza de răbdarea noastră», Angelo Niculescu?

Trăim un proces de vedetizare și răzgîiere absurdă a unora, în vreme ce mari fotbaliști, care trăiesc în provincie, sînt pur și simplu excluși din națională pentru că trăiesc în provincie. Nu contează valoarea, contează strada pe care stai.

Asta e inacceptabil. Echipa noastră reprezentativă nu poate fi constituită la nesfîrșit pe criteriul buletinului de București.

Iar dacă, după cum văd, clasamentul nu contează, propun ori păstrarea lui în secret, ori desființarea lui.

Ar mai fi o soluție: blamarea acestei sfidări pe care o arată Angelo Niculescu față de cele 18 etape de pînă azi ale campionatului național.

Dacă ne angajăm, fie și cu un refuz, în dilema *«Cu Neagu sau fără Neagu»*, sîntem, desigur, pe același drum bucureștean, dar atît de «provincial», străjuit la un capăt de disprețul aristocratic față de provincie și la celălalt de vajnicul și tristul soldat al temporizării române.

•

Propun ca, sub bagheta remarcabilului antrenor Nicolae Dumitrescu, să se reunească lotul celor respinși de Angelo Niculescu și să se desfășoare acel meci care — dacă nu poate dovedi — poate în orice caz ajuta privirile să înțeleagă grava eroare în care se află actualul antrenor al naționalei.

Meciul *Provincie-București* poate fi considerat și meciul *Angelo Niculescu — Fotbalul românesc*.

Nu există nici un motiv care să stea în calea acestei nocturne. Așteptăm.

•

Iată o echipă posibilă a Provinciei: *Vidac (Ștefan, Adamache) — Anca, Lereter (Bădin), Pojoni (Bölöni), Cîmpeanu (Popovici) — Pescaru (Simionaș), Dobrin-Uifăleanu (Țarălungă), Mulțescu (Broșovschi), Domide, Both (Györfi, Marcu)* ș.a.

•

Oricît l-aș iubi pe Ion Băieșu nu pot fi de acord cu propunerea lui din *Scînteia tineretului* ca Angelo Niculescu să-i ia la încălzit și la frapat pe cei ce nu sînt în formă (Neagu, Lupescu, Dumitru).

Știi, Ion Băieșu, ce-i poate aduce în formă pe cei numiți? Numai sentimentul concurenței! Dacă ei ar crede realmente că au concurenți, pe care A. Nic. îi ia în seamă, n-ar mai da dovezile de indolență pe care le dau din cînd în cînd.

Locul în națională nu e lăsat prin testament și nu e nici pe viață. Asta ar trebui să știe «senatorii».

Trăiască ochii deschiși, jos superstițiile! (Dacă se poate.)

•

În această, scuzați cuvîntul, săptămînă nu mai răspundem bancurilor de prost-gust din «Săptămîna»

la ordinea zilei, însămînțările

Mai repede decît în alți ani, primăvara și-a anunțat sosirea. După o iarnă neobișnuit de blîndă, în care zăpada a fost un element de decor rarisim, iată-ne, așadar, în fața unei situații ce reclamă, din punct de vedere al lucrărilor agricole de primăvară, măsuri urgente, operative. Concret, ne referim la faptul că debutul foarte timpuriu al primăverii, mai ales în vestul țării, în Transilvania, și în județele din sud, impune o intensificare a însămînțărilor, în condițiile existenței unei umidități în sol destul de precare.

Aceasta presupune ca lucrarea de bază, semănatul, să se realizeze pe un teren bine afînat, bine nivelat, care să asigure păstrarea apei în sol, iar unde este cazul distrugerea totală a buruienilor.

Oricum, se desprinde o idee generală, valabilă în mai toate județele: accelerarea lucrărilor de primăvară în condițiile încălzirii timpului și ale absenței relative a precipitațiilor. De la M.A.I.A.A., din date centralizate, aflăm că în ultimele zile ritmul însămînțărilor a crescut simțitor în aproape toate regiunile. Cele mai mari suprafețe au fost însămînțate în județele din vestul și sudul țării.

Se impune pe mai departe o concentrare a eforturilor tuturor lucrătorilor din agricultură pentru ca timpul optim al însămînțărilor să fie integral și cît mai eficient folosit. Acum, în aceste zile, se hotărăște în bună parte recolta acestui an.

Mecanizatorii de la I.A.S.-Titu execută arături în vederea însămînțării culturilor din epoca I.

Încălzirea bruscă a vremii reclamă urgente lucrări de însămînțare, fapt care i-a determinat pe cooperatorii din C.A.P.-Cojenească, jud. Dîmbovița, să-și intensifice eforturile în această direcție.

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

prea mult zel, mult prea mult zel!... e suspect

Uneori se depune atîta zel pentru o cauză minoră, încît te întrebi fără să vrei ce ar face oamenii respectivi, justițiabilii sau justițiari, dacă ar fi puși să mute munții din loc.

De regulă, zelul exagerat în justiție debutează cu apariția tipului de o perseverență imposibilă în susținerea unei cauze irremediabil pierdute. Combustibilul lui derivă din identificarea falsă a ideii de *dreptate pînă la moarte* cu aceea de *dreptate cu orice chip*, mai pe românește, din substituirea dreptății prin avantaj personal. Este tipul ce are abilitatea pisicii de a cădea mereu în picioare și, neapărat, centrul de greutate bine plasat al unui «hopa-Mitică».

Iată, spre exemplu, cazul inginerului Tilichi. Nici un gen de hotărîre judecătorească nu poate fi atît de relativă, de menită a statua un echilibru mai trecător, ca cel al încredințărilor *provizorii* de copii. Justiția este chemată într-o asemenea situație nefirească din capul locului să pronunțe o soluție firească. Dar după ce o face, pentru că justiția funcționează scrupulos și cu probitate profesională, după ce se străduiește și face cît de cît lumină în întunericul provocat de alții, opera justițiară este anulată de un «hopa-Mitică» a cărui revenire pe verticală impresionează pe cine știe cine.

Vorbeam însă de inginerul Tilichi. Horia Tilichi era un soț model din cartierul Cotroceni. Dar, într-o bună zi, sentimentele lui au zburat din sectorul 6 în sectorul 8. Ca o consecință firească, după ce o anumită limită a răbdării a fost depășită, soția inginerului și-a luat copilul și a plecat în căutarea altui loc decent sub soare.

Dar n-au trecut decît două săptămîni și s-a produs clasica apariție a tatălui deposedat de autoritate, înfuriat și autovehiculat. Interesant este că în intenția inginerului H.T. de a juca ping-pong cu copilul, trambalîndu-l de pe o piuță pe alta a spațiului familiale, dînsul a reușit să obțină concursul nedorit, neavenit și neîmputernicit al unor autorități din Orăștie și din Cisnădioara. Cum? Nu pricepem, dar tocmai de aceea vorbim despre zelul exagerat manifestat față de indivizii cu dexteritate de «hopa-Mitică».

Pînă aici s-ar crede că imixtiunea noastră se face pe terenul sacru al sentimentelor paterne. Nu este chiar așa. Copilul, în vîrstă de numai 3 ani, se afla sub oblăduirea firească și onorabilă a unei mame model (apreciere dată prin hotărîri judecătorești), pe cînd perseverența tatălui adulterin, a tatălui vinovat de destrămarea familiei, era hrănită mai puțin de instincte nobile și mai mult de interese de spațiu locativ.

Dar iată-l pe Horia Tilichi, pe cel care nu a pregetat să-și facă dreptate singur, chemat onorabil, decent și cu calm, să participe în contradictoriu la procedura încredințării *provizorii* a copilului. În fața judecății imparțiale, H.T. pierde. Pierde la fond, pierde și la recurs. Pierde pentru că n-avea dreptate. Pierde pentru că era în interesul minorului să stea la mamă. Pierde chiar dacă soțul-pîrît a mers cu aria argumentelor pînă în zone indecente din punct de vedere rațional, pînă la a susține că soția abandonată nu și-ar iubi chipurile, copilul, deoarece n-a insistat să-l smulgă înapoi. Pierde pentru ca, în pofida acestui ultim argument, sfidînd migăloasa muncă de investigație a adevărului, făcută de judecători, ei, cei care o acuzase pe mamă că nu vine să-și ia copilul, tot ei să se opună, sistematic, adică trei termene consecutiv, în prezența executorilor judecătorești și a reprezentanților ordinii publice, la executarea celor hotărîte legal. El, cei care obținuse concursul neinvestit legal al unor autorități, tot ei anihilează printr-o simplă opunere concursul aceluiași gen de reprezentanți legali, de data aceasta investiți împotriva lui.

Dar minunea minunilor este că, după toate opunerile, ing. H.T. reușește să obțină ceea ce nu știm ca cineva să mai fi obținut pînă acum: suspendarea executării sentinței și introducerea recursului extraordinar. A se introduce recurs extraordinar într-o cauză privind încredințarea *provizorie* a unui copil (dincolo de motivarea lui superfluă) echivalează cu a stinge o țigară cu tulumba. Aici este vorba însă nu numai de disproporții, ci și de consecințe. Apelîndu-se la autoritatea Tribunalului Suprem pentru o soluție *provizorie*, dacă înalta instanță și-ar fi însușit recursul desființînd munca migăloasă a judecătoriei și tribunalului, care au încercat să găsească rezolvări onorabile, este lesne de imaginat ce precedent ar fi fost creat pentru ziua în care instanța de fond care judecă divorțul ar trebui să găsească nu soluția *provizorie*, ci aceea *finală*, de o viață, de o nouă viață, pe locul viran al fostei căsnicii.

Și totuși, pentru ce s-a făcut acest efort procesual? În favoarea micuțului Tilichi? În favoarea lui Caius? Ori pur și simplu pentru că genul de justițiabili «hopa-Mitică» au darul de a provoca exces de zel...

ITALIA - de la „miracol economic" la „omul bolnav"

de Silviu **BRUCAN**

Italia, ţara care timp de peste un deceniu fusese preaslăvită ca «miracol economic» a devenit în ultima vreme «omul bolnav» al Europei occidentale. Leacurile băbeşti pe care i le-a administrat democraţia creştină s-au dovedit ineficace, iar formula de centru-stînga încercată de ea în ultimii ani n-a avut nici voinţa, nici capacitatea de a trece la operaţia chirurgicală pe care o reclamă societatea italiană. Iată condiţiile în care preşedintele Leone a hotărît dizolvarea parlamentului şi organizarea, înainte de termen, a alegerilor generale la 7 mai 1972.

Demonstraţie muncitorească în Piaţa Domului din Milano în timpul grevei generale organizate de cele trei centrale sindicale.

Premierul Andreotti prezidează o şedinţă a celor patru partide care formaseră guvernul de centru-stînga în anii trecuţi.

Studenţi şi profesori demonstrează împotriva terorismului neofascist.

Liderii celor trei confederaţii sindicale discută problema unităţii de acţiune. De la stînga spre dreapta: Raffaele Vanni (U.I.L.), Luciano Lama (C.G.I.L.) şi Bruno Sorti (C.I.S.L.).

O şedinţă a Camerei Deputaţilor în zilele dezagregării coaliţiei de centru-stînga.

În perioada postbelică, scena politică italiană a fost dominată de prezenţa la putere a partidului democrat-creştin care dispunea de o combinaţie unică de atuuri politice: biserica catolică, menţinerea unui ritm înalt de creştere economică mergînd pînă la 8–10% şi o inepuizabilă şcoală de cadre care produce prim-miniştri în serie. Atîta timp cît boom-ul economic îşi revela binefacerile, totul mergea bine şi, chiar dacă numărul guvernelor democrat-creştine era mai mic decît cel al liderilor cu ambiţii politice, exista totdeauna ca debuşeu de rezervă postul de preşedinte. De aceea, unii comentatori înclină spre părerea că adevărata criză a democraţiei creştine s-a declarat în decembrie trecut, cînd pentru a alege un preşedinte a fost nevoie de mai multe balotaje şi cînd, ca urmare, guvernul Andreotti a reunit pe foştii prim-miniştri, foştii secretari generali şi pe liderii celor 9 curente şi tendinţe din cadrul partidului democrat-creştin. Interpretarea ni se pare exagerată, deşi fenomenul este simptomatic. Adevărul este că democraţia creştină nu mai poate furniza o formulă politică stabilă pentru problematica tulbure şi explozivă a societăţii italiene în anii '70.

ODISEEA FORMULEI CENTRU-STÎNGA

De fapt, lucrurile au început să scîrţîie mult mai de vreme, cînd întreaga dezvoltare a ţării stimulată de efectele revoluţiei ştiinţifico-tehnice s-a ciocnit de structurile sociale anacronice ale Italiei şi cînd au început să se afirme mişcări puternice pentru o reînnoire democratică şi naţională. Conştientă că nu mai poate face faţă singură unei asemenea situaţii, democraţia creştină a proclamat «deschiderea spre stînga» — manevră tactică menită a atenua contradicţiile sociale prin reforme timide şi de faţadă. În acest scop, partidul democrat-creştin a făurit coaliţia de centru-stînga cu trei grupări mai mici — social democrată, socialistă şi republicană. Coaliţia a rămas însă mai mult de centru decît de stînga, iar reformele promise au fost tergiversate cu o perseverenţă rară chiar şi în analele parlamentarismului burghez. Între timp, conflictele sociale s-au ascuţit, problemele nerezolvate s-au acumulat iar inflaţia a anulat şi acele sporuri de salarii obţinute în anii de avînt economic. Ca rezultat, Italia a fost zguduită de puternice frămîntări sociale — greve, demonstraţii, mişcări studenţeşti, acţiuni ţărăneşti etc.

Ultimele alegeri generale din mai 1968 au deschis criza formulei de centru-stînga care guvernase timp de cinci ani Italia. Principalii pierzători în alegeri — socialiştii — au fost atît de deprimaţi de eşecul lor politic încît au hotărît să se retragă din guvern. Trecînd în opoziţie, socialiştii s-au divizat în cinci grupuri distincte (Nenni, Tanassi, De Martino, Giolitti şi Lombardi), în

care deosebirile de tactică și principii se împletesc mai mult sau mai puțin armonios cu ambițiile liderilor politici.

Veteranul socialist Nenni s-a arătat cel mai dispus spre continuarea compromisului cu democrația creștină, De Martino a arborat o anumită intransigență principială, dar nu prea tare — cerînd ca în combinația de centru-stînga să fie ceva și din partea a doua, ceea ce a și permis refacerea temporară a coaliției în care el a ocupat locul de vicepremier. Singura fracțiune care s-a opus refacerii coaliției a fost cea condusă de Lombardi, reprezentînd stînga socialistă favorabilă unei colaborări cu comuniștii și cu celelalte forțe politice de stînga.

Dezagregarea coaliției a dat naștere unui proces paralel în sînul democrației creștine, inclusiv formării unor grupuri de stînga «Base» și «Fuorze Nuove» reflectînd tendința de radicalizare din sînul masei catolice.

A stîrnit numeroase comentarii faptul că la acele alegeri Partidul Comunist Italian, principala forță de opoziție, a obținut peste 800 000 de voturi noi, 11 mandate în plus în Camera Deputaților și 2 în Senat față de alegerile precedente. Dat fiind că alegerile avuseseră loc într-o conjunctură relativ înaltă a afacerilor, succesul comuniștilor a contrariat pe experții occidentali care stabiliseră regula că, în materie de alegeri, partidele comuniste își lărgesc influența politică numai în condiții economice proaste. Fenomenul a căpătat consistență prin aceea că și Partidul Socialist al Unității Proletare — aliat al comuniștilor — a întrunit mai multe sufragii electorale.

VOLTA A DESTRA?

Partid eminamente de centru, democrația creștină a recoltat în alegerile din 1968 un spor de voturi venit de la dreapta, marcînd pentru prima dată după război tendința unei alunecări spre dreapta a politicii italiene. Cînd, în iunie 1971, la alegerile municipale și provinciale, gruparea neofascistă Mișcarea Socială Italiană a realizat un progres electoral vădit și cînd grupurile teroriste organizate amintind «cămășile negre» au trecut la atac în diferite părți ale Italiei, problema a dobîndit consistență și acuitate. Adevărul este că în perioada de tulburări sociale și de instabilitate politică în care a intrat Italia nu mai este posibilă ocuparea exclusivă a scenei politice de către forțele de centru și, o dată cu lărgirea influenței stîngii, are loc inevitabil și o recrudescență a dreptei fasciste. De aceea, bătălia electorală deschisă acum în Italia va avea caracterul unei ascuțite confruntări social-politice în cursul căreia alegerile de la 7 mai vor constitui doar o etapă — o etapă importantă, dar nu neapărat decisivă.

Deplasarea spre stînga care s-a produs în societatea italiană nu s-a reflectat încă pe planul instituțiilor. Chiar și o asemenea reformă juridică menită a înlătura o situație anacronică pentru întreaga societate italiană ca legea divorțului, în pofida adoptării ei în Cameră, s-a văzut amenințată grav de cercurile catolice care au inițiat organizarea unui referendum, actualmente amînat pînă în 1973.

Marile lupte revendicative muncitorești ale anilor 1970 și 1971 în care s-a făurit unitatea de acțiune a celor trei centrale sindicale, luptele energice ale muncitorilor agricoli, dijmașilor și țăranilor, mișcările studențești combative care deseori s-au legat de mișcarea muncitorească și populară n-au dus la înfăptuirea acelui program de reforme și progres social în materie de locuințe, școală, sănătate publică, securitate a muncii, desființarea dijmei etc., devenite indispensabile funcționării propriu-zise a societății industriale moderne. Marea problemă a decalajului dintre nordul industrial și regiunile sărace și înapoiate din sud, problema dezvoltării zonei *Mezzogiorno* a rămas acută, deși s-au realizat deplasări semnificative în alinierile politice pe plan local, provincial și regional din această zonă. Numai într-o singură zi au avut loc: o demonstrație pe străzile orașului Siracuza (Sicilia) pentru dezvoltarea economică a acestei zone; o grevă la Milano a 180 000 de muncitori din construcții cerînd intervenția autorităților împotriva șomajului; o grevă generală a oamenilor muncii din provincia Ravenna împotriva creșterii vertiginoase a șomajului; o grevă națională a medicilor și personalului auxiliar de la toate spitalele din Italia.

Problema politică a prezentei bătălii electorale este dacă curentul spre unitate al marilor centrale sindicale, al mișcărilor țărănești, studențești, populare își va găsi expresia în alianțe politice încheiate între forțele de stînga — obiectiv principal al Partidului Comunist Italian. Din declarațiile recente ale conducătorilor partidului reiese că P.C.I. apreciază că în actuala etapă, sarcina primordială o constituie elaborarea și impunerea unei *alternative politice pozitive*, deoarece simpla desfășurare a mișcărilor protestatare și revendicative suscită în anumite pături sociale mijlocii o senzație de insecuritate și nemulțumire care poate fi exploatată de demagogia dreptei. Cu alte cuvinte, stînga nu poate oferi maselor doar perspectiva unei tensiuni sociale permanente, și întrucît rezolvarea radicală a problemei — viziunea strategică a socialismului în Italia — nu este la ordinea zilei, această *alternativă politică pozitivă* este concepută ca un obiectiv *intermediar* — obiectivul unei alternative *democratice* de guvernare prin construirea mișcărilor politice și alianțelor sociale funcționale care să permită o schimbare în orientarea politică a țării.

Rămîne de văzut dacă scurta perioadă a bătăliei electorale va favoriza realizarea acestui obiectiv, știindu-se că într-o asemenea perioadă acționează deopotrivă tendința spre alianțe profitabile electoral, ca și dorința fiecărui partid de a-și păstra autonomia în fața corpului electoral.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

calul de fier

În cartea sa «Viitorul viitorului», prospectologul american John McHale publică o diagramă care ne înfățișează timpul scurs între momentul nașterii unor descoperiri științifice și data punerii lor în exploatare. Urmărindu-i scara piramidală, se poate constata ușor că, pe măsura apropierii de timpurile noastre, invențiile n-au mai fost obligate să zacă în perioade de gestație întinse uneori peste decenii, căci timpul dintre apariția și aplicarea lor în practică a început să se scurteze în raport direct cu creșterea progresului tehnic. Inventatorii nu prea mai duc cu ei în mormînt mîhnirea de a nu-și fi văzut descoperirile recunoscute în viață, mîngîindu-se doar cu speranța unor generații viitoare mai puțin ingrate; în schimb, se plîng că, sub soare, n-ar mai fi rămas prea multe de descoperit. James Watt, descoperitorul motorului cu abur, n-a apucat cît a trăit să vadă prima locomotivă construită pe principiul său, căci George Stephenson și-a lansat pe șine «Racheta» abia după 56 de ani, cînd trenul său pus în mișcare la Stockton, în Anglia, avea să-și debarce cei dintîi pasageri de cale ferată la Darlington, unde erau așteptați de mulțime ca eroii unei nemaipomenite aventuri. Dacă Watt ar fi fost ascultat în 1769, omenirea ar fi cîștigat, probabil, un avans de o jumătate de secol asupra viitorului și implicațiile unui astfel de fapt n-ar fi fost deloc neglijabile. Poate părea hazardat să afirmi că locomotiva ar fi tîrît după ea întregul vitor tehnic al lumii, dar este incontestabil că, fără ea sau cu o apariție și mai întîrziată, astăzi nu am fi ajuns unde sîntem. Căci matahala aceasta de metal, foc și aburi, care speria cu șuieratul ei peisajele bucolice ale trecutului, a smuls pămîntul de sub imperiul cailor și l-a încredințat mașinilor. În 1850 Statele Unite dispuneau de 15 000 km de căi ferate. După creaturile în serie marca «Tom Tumb», construite de Peter Cooper și care dădeau buzna în turmele de bizoni ai Vestului mijlociu prin anii 1840-1850, au apărut «York»-urile lui Phineas Davis și «Old Ironsides»-urile lui Baldwin. Cu coșurile lor ca niște uriașe clopote negre, răsturnate, cu dangătul de bronz, cu farurile-felinar și pufăitul grotesc, aceste bătrîne fumegătoare au smuls deșerturilor și preriilor majoritatea secretelor, prăsind prin localitățile improvizate «saloon»-uri, bănci, hoteluri și biserici pentru o lume intrată într-o concurență pe viață și pe moarte cu diligența sau poștalionul. Fenomenul a fost același pretutindeni, cu mici întîrzieri de două, trei decenii. Aceeași a fost și reacția omului din poștalion față de «calul de fier». Victor Hugo îi scria soției sale, din Anvers, la 22 august 1837: «Trenul care mergea spre Bruxelles s-a încrucișat cu al nostru. Nimic mai înspăimîntător decît aceste două iureșuri ce se năpusteau unul către celălalt și care ni se păreau nouă, pasagerilor, multiplicîndu-se la infinit. Nu se mai vedeau trecînd nici vagoane, nici bărbați, nici femei, ci niște forme sumbre sau albicioase cuprinse într-un vîrtej din care țîșneau țipete, bohote de rîs și urlete... Calul de fier este o adevărată sălbăticiune. Cînd este oprit îl auzi cum suflă, apoi, plecînd, geme, se opintește, asudă, tremură, șuieră, se poticnește, încetinește, își ia avînt aruncînd în tot lungul drumului său bălegar de cărbune încins și urină de apă clocotită. Jerbe de scîntei îi țîșnesc de sub roți sau, dacă vrei, de sub copite și norii de fum ai respirației lui se destramă prin rămuretul copacilor... Nu este nevoie să vezi calul de fier. Dacă-l vezi, toată poezia dispare. Cînd îl auzi, parcă-i un monstru, cînd îl vezi, e doar o mașină. Asta-i trista infirmitate a timpurilor noastre: utilul gol, niciodată frumos. Dacă acum patru secole cei ce au inventat praful de pușcă ar fi născocit mașina de aburi — și erau perfect capabili s-o facă — calul de fier ar fi fost cu totul altfel făurit. Ce magnifică himeră ar fi creat părinții noștri cu ceea ce noi numim cazanul de aburi! Îți imaginezi asta?...»

Acum, bătrîna locomotivă cu abur se duce. Electricele și dieselurile i-au uzurpat definitiv locul. Caii de fier se retrag către cimitirele ruginii sau crematoriile siderurgilor, tăcuți și inutili ca niște elefanți cărora le-a bătut ceasul.

Dacă nu s-au născut din poezie, mor în poezie. Căci în secolul lor, lumea a făcut un salt peste secole.

pe ecrane

UN REVELATOR ACT ARTISTIC, O RADIOGRAFIE A SOCIETĂȚII

INCIDENTUL

Noaptea metropolei... Spectaculoasă... Feerică. Vitrine care exhibează voluptos bogățiile lumii... Cohorta automobilelor croindu-și drum pe albiile de asfalt ale bulevardelor.

Nu aceasta este noaptea care-l interesează pe cineastul newyorkez Larry Peerce. El își începe filmul mai tîrziu, spre dimineață, cînd spectaculosul și feericul au ostenit, cînd peste marele oraș s-a tras cortina vineție a pustietății, cînd fardul policrom al reclamelor luminoase nu-i mai poate ascunde nici cearcănul, nici rictusul amar. Acesta este decorul în care «incidentul» debutează lent, adunîndu-și anevoie personajele, din drame adiacente și acțiuni lăuntrice: doi bătrîni care se despart rece de fiul lor fiindcă acesta le-a refuzat un ajutor bănesc; un bărbat încercînd disperat o ultimă intervenție pentru a-și reîntregi familia; un cuplu conjugal care trăiește, în plină stradă, o explicație inevitabilă; o fată a cărei mîndrie abdică în fața tentației dragostei; un om de culoare, extremist, partizan al lui «Black-Power», care răspunde disprețului rasist printr-o ură nediferențiată împotriva albilor — iată cîțiva dintre eroii viitorului «incident» pe care un vagon de metrou îi colectează, unul cîte unul, din stații. Fiecare adaugă atmosferei din vagon dramul său de nervozitate, de indignare, de revoltă care se adună, dînd primei părți a filmului, deși lentă, o tensiune subterană, o minie secretă, abia înfrînată..

Și mai există încă doi călători care își așteaptă metroul. Doi tineri care și-au prelungit, din plictiseală, plimbarea nocturnă. Peerce ni i-a arătat, în pregeneric, «la lucru», «distrîndu-se» cu un act oribil și gratuit de tîlhărie, cu jefuirea unui bătrîn vagabond, abandonat apoi, în nesimțire. Pînă la intrarea în scenă a celor doi, personajele vagonului trăiesc, fiecare, drama lor individuală, din care sînt sustrase de comportarea de gorilă a noilor veniți. Dar apariția acestor personaje respingătoare încheagă — prin reacția de repulsie pe care o trezește — o colectivitate. «Incidentul» este un film care se refuză unei obișnuite analize estetice. Peerce și-a dorit, înainte de toate, să pună sub lupa cinematografului un proces psihologic și social, să studieze modul în care, pe nesimțite, din joacă parcă, tandemul derbedeilor va «prelua puterea» și va guverna, îmbătat de sentimentul atotputerniciei sale. Nimeni nu mai poate cobori din metrou, fiindcă ușa a fost înțepenită, pasagerii vor călători prin subterane, parcă pînă la capătul vieții lor, suportînd o tiranie absurdă și instinctuală. Tactica dominatorilor este simplă, aproape schematică: demnitatea fiecăruia dintre «supuși» să fie frîntă. Printr-o subtilă lovitură de maestru, conștiința fiecărui pasager, rînd pe rînd, va fi maculată. Esențialul este ca niciodată să nu fie provocați doi subiecți concomitent. Pentru că succesul reușitei lor este să întrețină, mereu, iluzia că numai unul dintre cei prezenți este primejduit, ceilalți fiind doar spectatori. Demonstrația este poate prea riguroasă și în acest sens previzibilă: pe rînd, fiecare dintre cei provocați își va «face numărul»: la început amuzamentul exteriorizat ca să ascundă o vagă îngrijorare, apoi — după o scurtă izbucnire de revoltă — resemnarea și supunerea.

De ce supunere? Este clar pentru toată lumea că raportul de forțe nu e în favoarea agresorilor. Avantajul acestora constă însă în inițiativă și solidaritate. Ei «atacă» mereu; ceilalți, «oamenii la locul lor», așteaptă pasivi o reintrare în «legalitate», dăruită de autoritatea exterioară. Sînt lași — desigur — dar filmul lui Peerce demonstrează că la baza acestei lașități stă un program filozofic, ideologia lumii în care omul trăiește numai pentru sine însuși — individualismul. În el își găsește fiecare dintre personaje justificarea pasivității sale: «Nu e orașul meu » — își spune unul; «Nu e cartierul meu» — se consolează un altul; «Nu eu sînt cel vizat» — gîndesc toți, refuzînd să observe că e lumea lor în joc, că toți au fost implicați, de îndată ce demnitatea unuia a fost periclitată.

E momentul să amintim că Larry Peerce nu este un nou venit pe ecranele noastre. Publicul român i-a apreciat un valoros film: «Un cartof, doi cartofi». Consecvent programului său artistic, acest curajos cineast independent din New York pune în discuție, după problema discriminării rasiale, o altă tară a societății americane contemporane — violența. Pentru realizatorul «incidentului», însă, violența nu este un act izolat sau o izbucnire de moment, nici măcar un caz limită, un gest paroxistic, o crimă. În filmul lui Peerce violența este, înainte de toate, un climat generat implacabil de un mod de viață și de un mod de a gîndi, de pasivitatea resemnată a unora și de inițiativa scelerată a cîtorva, de alterarea sentimentului de solidaritate umană mărturisită de refrenul: «Nu știu nimic! N-am văzut nimic!» Este semnificativ că adevăratul rechizitoriu al lui Peerce se îndreaptă nu numai împotriva promotorilor violenței, ci și împotriva celor care o suportă,o tolerează. Ai sentimentul, uneori, că personajele «onorabile» ale filmului sînt biciuite de autorul filmului cu o voluptate de justițiar. Și cînd cel mai dezarmat om din vagon — un soldat cu brațul frînt — se ridică exasperat pentru a-i strivi, ca pe niște gîndaci, pe cei doi derbedei, ei ne pare uriaș fiindcă a strîns în sine însuși întreaga umanitate ultragiată a celorlalți. Excelent jucat, expresiv filmat, «incidentul» lui Larry Peerce devine o tulburătoare parabolă socială care îndeamnă la meditație și la un mod activ și solidar de a trăi.

T. CARANFIL

ADIO, DOMNULE CHIPS!

BINE AȚI VENIT, DOMNULE PETER O'TOOLE!

Cele mai multe dintre musicalurile contemporane sînt un fel de daruri așternute la picioarele vedetelor feminine («My Fair Lady», «O fată nostimă», «Hello Dolly», «Mary Poppins», «Darling Lili» etc.)... Bărbații erau chemați să le țină piept și, bineînțeles, să împlinească ceea ce este de împlinit: povestea de dragoste. Dar și cînd le încape pe mînă o vioară întîi, atunci fac prăpăd în jur. Cum este cazul acestui irlandez cu ochi albaștri, pe nume Peter O'Toole. Greu să-și potrivească cineva pasul cu al lui. Chiar și regizorului — un foarte temperat spirit britanic — Herbert Ross nu i-a fost prea la îndemînă. Ca să nu mai vorbim de partenera, stimata cîntăreață Petula Clark, actriță nevinovată însă, care pare tot timpul o biată floricica ce a avut ghinionul să răsară la umbra unui plop. Filmul, blînd și ușurel ca o nostalgie, este de fapt un recital (nu-i spunem magistral, cîci se înțelege) al lui Peter O'Toole, al acestui actor care nu cunoaște opreliști, gata oricînd să se bată cu toate morile de vînt din lume, păstrînd aerul cuiva care își vede de ale casei. O imensă prefăcută candoare însoțește jocul marelui actor; în momentul în care este nevoit să o alunge, însă, pare îndurerat ca de dispariția unui prieten. Așadar, să-l privim pe domnul Chips, belfer de greacă și latină la Brookfield, cum împrumută chipul irlandezului și: *cum* face gafe după gafe cu mina voioasă a unuia care se întoarce dintr-o bătălie victorioasă; *cum* se duce la un party, abătut de parcă l-ar aștepta o înmormîntare; *cum* se strecoară printre două cucoane, grijuliu, ca și cînd ar avea în dreapta Scila și în stînga Caribda; *cum* — la aceeași petrecere — se agață de un amic salvator ca înecatul de un pai; *cum* aleargă peste verzile pajiști englezești — imens corb cu aripile desfăcute; *cum*, la bătrînețe, mîngîie scrisorile elevilor și *cum* se desparte de ei, abia stăpînindu-și lacrimile. Plînge și sala, *cum* n-am mai văzut de la *Love Story* încoace, și cred că asta spune ceva. Doar sociologilor le-a scăpat din vedere amănuntul acesta: dimensiunile unui actor de geniu pot fi tot atît de înfricoșătoare ca și moartea.

Magda MIHĂILESCU

hia Loren

cucina
on amore

SOPHIA LOREN:

„fiți bineveniți în bucătăria mea“

Tocmai în dimineața în care hotăram soarta acestor pagini, chibzuind cît spațiu să-i acordăm lui Peter O'Toole și cît lui Larry Peerce, am primit la redacție un mesaj insolit din partea Sophiei Loren: un volum măricel — aproape 400 de pagini — tipărite de prestigioasa editură Rizzoli, plin cu tot felul de bunătăți. Este faimoasa carte de bucate «In cucina con amore»(«În bucătărie cu dragoste») — debutul publicistic al Sophiei Loren, «mai drag decît un film reușit». Dintr-o mai veche simpatie pentru revista noastră și pentru cititorii ei, care au ales-o de trei ori «cea mai populară actriță străină de film», marea vedetă «s-a grăbit» (după cum mărturisește în scrisoare) să ne expedieze cartea, cu speranța că odată și odată vom avea timp și curaj să gătim măcar *un fel* după sugestiile ei. Rețetele propuse de harnica napolitană sînt de multe ori încropite din amintiri și fantezie, poartă marca gustului său propriu: «Ocupîndu-mă de gastronomie, nu am pretenția de a concura cu marii maeștri ori de a mă substitui lor. Ceea ce vă propun eu nu este un tratat de bucătărie, nici un catalog de rețete. Este o carte aparte, care vă sugerează ceea ce îmi place mie mai mult,și adeseori, dincolo de meniul oferit, se află un gînd sau o amintire personală... vă recomand maximă atenție, întrucît vreau ca rețetele mele să vă aducă un mare succes. Este o chestiune de orgoliu personal. Vă rog, nu-mi faceți figuri. Fiți bineveniți în bucătăria mea. Mîncați cu mine».

Cît despre mîncărurile propriu-zise (bineînțeles, la loc de cinste se află pizza și sumedenii de combinații cu spaghetti), l-am împovărat pe colegul P.P. Nașu cu plăcuta îndeletnicire a experimentării lor, a traducerii și selecționării rețetelor, pentru a le pune la dispoziția celor interesați în «Almanahul Flacăra 1973»

M. M.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GAAL Franziska

Actriță maghiară de film și teatru, născută Franciska Zilverstitch, la Budapesta, la 1 februarie 1901. Ajunge în scurtă vreme una dintre cele mai populare actrițe de teatru ale Budapestei și se afirmă și în cinematograf prin dezinvoltura, farmecul și umorul ei personal. Turnează la început în patrie, în anii '20 (*Telegrama din New York*; *Clopotele din Corneville*; *Șoarecele*), dar se va afirma de-abia o dată cu apariția filmului sonor într-o serie de comedii muzicale realizate la Budapesta, apoi Viena și Berlin, care vor face o carieră internațională. Amintim dintre ele: *Paprika* (1932), *Veronica* (1933); *Scandal la Budapesta* (id.); *Strengărița* (1934); *Parada primăverii* (id.); *Peter* (id.); *Puiul mamei* (1935); *Domnișoara Lily* (1936), *Caterina* (id.).Cariera ei continuă la Hollywood, unde turnează doar cîteva filme: *Corsarul* (Cecil B. de Mille—1938); *Luna de miere la Paris* (1939); *Caterina cea mică* (id.). După război va revenî pentru un timp la Budapesta, pe scena teatrului unde cunoscusese odinioară gloria.

GABIN Jean

Actor francez de film, teatru și music-hall de origine alsaciană, născut Jean-Alexis Moncorgé, la Mériel (Seine et Oise), la 17 mai 1904. Numele lui se identifică aproape cu cel al filmului francez. De n-ar fi fost cîndva un Raimu sau un Harry Baur, l-am fi putut considera fără ezitare cel mai mare actor de film al Franței. Cariera sa cinematografică deosebit de fecundă (s-împlinit anul trecut 40 de ani de carieră și a turnat în aproape 100 de filme) cunoaște cîteva etape bine delimitate: mai întîi faza de actor de music-hall prosper convertit în film, un debut nu tocmai strălucit în roluri schivoce, de donjuan de cartier (*Coeur de lilas*), actor de revistă (*Zouzou*, partener al Josephinei Baker), de aventurier (*Steaua din Valencia*). Apoi o a doua etapă, am putea spune de pregătire a tipului Gabin de mai tîrziu: roluri de om de acțiune, dur, dar cu suflet nobil (*Tunelul*, *La capătul lumii*, *Variete* etc.). În sfîrșit,o a treia, cea esențială, în care cineastii ca. Julien Duvivier (*La Bandera*-1935; *Pépé-le-Moko*-1936), Jean Renoir (*Azilul de noapte*-id.; *Iluzia cea mare*-1937; *Bestia umană*-1938), Marcel Carné (*Suflete în ceață*-id.; *Noaptea amintirilor*-1939) și Jean Grémillon (*Seducătorul*-1937; *Remorci*-1939) îl vor ridica la rangul de personaj, un personaj legendar, de erou în luptă cu destinul, brutal, simpatic, cu vorba măsurată, cinatic, mereu frustrat în drepturile lui de om mereu sortit unor iubiri nefericite, pradă unor spectaculoase accese de justă mînie, care-l împing adeseori la crimă. A patra fază a carierei îl mină peste ocean în studiourile americane, în anii războiului, cînd în Franța ocupată devenise persoană indezirabilă. Cîteva filme, reușite în ansamblu (*Suflete zbuciumate*-1942; *Impostorul*-1943), dovedesc mai mult imposibilitatea lui de a se adapta stilului de lucru și atmosferei hollywoodiene. A cincea etapă este perioada postbelică, încoarcerea în patrie, criza inerentă oricărei cariere după ce a atins apogeul. Cîteva filme onorabile într-un întreg deceniu: *Martin Roumagnac* (1946); *Au delà des grilles* (1949) etc. A șasea etapă începe cu un prim premiu de interpretare la Veneția pentru *La nuit est mon royaume* (1951). Noul Gabin este acum un om matur, marcat de ani, cu părul complet încărunțit, cu zîmbetul rar și amar. Turnează cu înversunare film după film: *Minutul de adevăr* (1952); *Touchez pas au grisbi* (1954); *L'air de Paris* (id.); *French-Cancan* (1955); *Oameni fără importanță* (1956); *Serdărăind Parisul* (id.); *Mizerabilii* (1957); *Marile familii* (1959); *Un singe en hiver* (1962); *Dumnul* (1964); *Clanul sicilienilor* (1969) etc. Își anunță de cîțiva ani retragerea definitivă de pe ecran. Se pare însă că nu se poate încă decide să abandoneze filmul francez, sau filmul francez nu poate încă renunța la el. Căci artistul (în ciuda unei prese adesea răuvoitoare, ce-l acuză că se repetă) rămîne la fel de mare ca și în trecut.

GABLE Clark

Actor american de film născut la Cadiz (Ohio) la 1 februarie 1901; mort la Hollywood, la 16 noiembrie 1960. Supranumit «the King» (regele), a domnit efectiv timp de trei decenii într-un Hollywood care nu prea își cinstea oamenii lui cu adevărat mari. A impus respect mai întîi datorită imensei popularități de care se bucura în lumea întreagă, apoi marilor sale calități actoricești specific cinematografice și onestității sale profesionale. A spulberat mitul seducătorului romantic pășmuit de filmul mut aducînd în loc tipul modern al omului de acțiune, simpatic, viril, franc, cu un plus de căldură omenească. A bătut recordurile de box-office și a figurat etern în capul listelor de popularitate în S.U.A. În 30 de ani de carieră a turnat 70 de filme și a cucerit un premiu Oscar (1934). A jucat cu egală dăruire și cu același temperament orice gen de rol, în orice gen de film. A fost partenerul celor mai mari vedete feminine ale ecranului american. Greta Garbo (*Susan Lennox*), Joan Crawford (*Fascinație*; *Venus domnească*, *Încătușați*), Myrna Loy (*Oameni în alb*; *Manhattan Melodrama*; *Pilot de încercare*), Norma Shearer (*Prizoniera dragostei*, *Pădurea neumilor*), Jean Harlow (*Frumoasa din Saigon*, *Saratoga*). A marcat cu personalitatea lui puternică filme dramatice de mare desfășurare spectaculară, ca: *Titanii cerului* (1932; *Revolta de pe Bounty* (1935); *San Francisco* (1936); *Parnell* (1937); *Pe aripile vîntului* (1939), sau ecranizări după: St. Exupéry (*Zbor de noapte*-1933); Eugene O'Neill (*Straniul interludiu*-id); Jack London (*Strigăt sălbatic*-1935). A dezvăluit nebănuite resurse de comedian într-unele din cele mai strălucite comedii sofisticate ale anilor '30, începînd cu memorabilul *S-a întîmplat într-o noapte* (1934). Durerea încercată de pierderea soției sale, celebra Carole Lombard, l-a ținut cîțiva ani în afara studiourilor. A revenit după război, pentru o a doua carieră, purtînd pe chip o ușoară înșăpirare, o oarecare melancolie. Eroilor de odinioară, plini de viață și optimism, le lasă locul acum personaje amare, dure, din filme ca: *Homecoming* (1948); *Lone Star* (1952); *Mogambo* (1953); *The Tall Man* (1955); *The King and Four Queens* (1956); *The Misfits* (1959) ș.a. A fost un mare actor, din acei cărora filmul american le datorește în mare parte prestigiul său internațional.

GABOR Miklos

Actor maghiar de film, teatru și TV, născut la Zalagarszeg (R.P. Ungară), la 7 aprilie 1919. Diplomat al Academiei de artă dramatică din Budapesta, își face debutul la Teatrul Național, unde va aborda un repertoriu vast, mergînd de la Shakespeare la Madach, de la Schiller la Brecht. (A interpretat un Hamlet memorabil.) În film obține succese semnificative, calificîndu-se ca un actor de temperament dramatic neobișnuit și cu o desăvîrșită pregătire profesională. A fost astfel protagonistul unor filme maghiare de succes internațional ca: *Undeva în Europa* (1947); *Cortele Mișka* (1948); *Marile magazine* (1952); *Primăvara la Budapesta* (1955); *Pavilionul nr. 9* (id.); *Alba Regia* (coprod. sovieto-maghiară-1961), poate cel mai bun rol al său; *Povestea unei nopți străine* (1962); *Foto Heber* (1963); *Omul care n-a existat* (id.),*Spade și zarul* (1964); *Tatăl* (1967); *Ferestrele timpului* (id.),*Frunza de viță* (1968) etc. Este Artist Emerit al R.P. Ungare și decorat cu premiul Kossuth.

film

pe ecrane

OLESIA

Liudmila Ciursina, duh al pădurii.

Însuflețită, prin adopțiune, de către tînărul cineast sovietic Boris Ivcenko, eroina lui Kuprin pare un fel de «enfant sauvage» al cinematografiei ucrainiene. Ce-i drept, Olesia a trecut de vîrsta copilăriei, este o tînără bine clădită, poate prea bine clădită. Ea n-are nici starea de înapoiată animalitate a cazului evocat în filmul lui Truffaut. Crescută însă în adîncul pădurii, departe de oameni, ea păstrează o spaimă instinctivă față de colectivitatea socială, față de sat, spaimă cu atît mai justificată cu cît tocmai în acest sat — abandonat, sub țarism, superstițiilor și fanatismului — mama ei a fost arsă de vie ca vrăjitoare. Dragostea o face să simtă însă nevoia semenilor ei și tentativa ei disperată de a se reconcilia cu oamenii sfîrșește tragic, printr-un linșaj...

Boris Ivcenko a mizat pe două argumente substanțiale în filmul său. În primul rînd fotogenia pădurii, decor straniu, cu arbori uriași care-și trag sevele din mlaștină, dominată cromatic de ruginiul ostenit al sfîrșitului de vară, ca într-un peisaj de Levitan. Și în adîncul ei, apărînd și dispărînd ca un duh al codrilor, Liudmila Ciursina, în rolul frumoasei Olesia. Cineastul a filmat-o, la început, învăluită de mister, strecurîndu-se printre arbori, fluturîndu-i o clipă numai rochia albă sau surprinzîndu-i albastrul privirilor cernite prin ceața părului bălai. Frumusețea frustă, stranie, sălbatică,a tinerei actrițe sovietice, pe care am cunoscut-o în *Poveste de pe Don* sau *Primăvara pe Oder* este însă dublată de convingătoare mijloace actoricești pe care partitura dramatică a Olesiei n-au făcut decît să le favorizeze.

Ivcenko a recreat cu meșteșug ambianța prozei lui Kuprin îmbibată de lirism, în care truculența unor situații se îmbină,fără încetare, cu detalii de rară delicatețe spirituală. Sînt secvențe — precum sfatul tainic al eroinei cu prietenii ei, pîlcul de arbori sau linșajul, redat fără menajamente,dar și fără violențe de prisos — care ne fac să vedem în tînărul cineast nu numai un regizor experimentat,ci și un om de real talent. Dacă totuși filmul său nu s-a ridicat peste limitele corectitudinii, aceasta se datorează — după opinia noastră — unei inconsecvențe. *Olesia* este o proză fantastică, în care viața secretă a pădurii întîlnește magia și misterul cinematografic, ea a fost însă transpusă la nivelul unui realism cam fără relief. Era nevoie poate, pentru a descătușa filmul acesta de materialitatea sa, de arta exaltată a unui Paradjanov. Colegul său, Boris Ivcenko, măsurat și lucid, n-a părăsit o clipă pămîntul, în filmul său cuminte a rămas rece. Neizbutind ca poem, filmul ne convinge în schimb ca act de acuzare la adresa orbirii colective a omului, subiect în eternă actualitate de cînd e lumea lume.

T.C.

tv

de Liviu TIMBUS

televiziunea cea de toate zilele

În fiecare seară, timp de 20 de zile, publicul micului ecran a deschis aproape două milioane de ferestre spre soarele torid al Africii. Ne-au sosit de la mii de kilometri distanță reportaje ample, încărcate de căldura vieții, de solemnitatea și semnificația marilor momente istorice, largi și vibrante retrospective ale unui «trecut» înregistrat pe peliculă doar cu cîteva ore în urmă. Mulțumită televiziunii, vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, desfășurată în numele păcii, dreptății și colaborării dintre popoare, a putut fi urmărită, zi de zi și în condiții optime, de către toți cetățenii patriei noastre. Un titlu de onoare pentru lucrătorii televiziunii române, acești veritabili fii ai secolului nostru grăbit, capabili de a frînge sub ochii noștri cele mai potrivnice bariere ale spațiului și timpului.

Săptămîna care a trecut s-a bucurat de altfel și pe întregul ei parcurs de prezența unor emisiuni de ultimă oră, prin surprinzătoarea mobilitate a carelor de reportaj, a suprapunerii timpului real cu cel de transmisie, a montajului «din mers», fără scheme prealabile, cu stîngăcii și inabilități fatale, dar care oferă în schimb atît de multă prospețime și autenticitate imaginilor TV. Notăm în acest sens edițiile speciale destinate muncilor agricole, readaptate de la o oră la alta în funcție de capriciile și surprizele naturii. Și tot în acest răstimp am beneficiat cu toții de «cele mai bune locuri» la meciurile de fotbal, hochei și box, prin aceeași prodigioasă posibilitate a omului mediilor electrice de a comunica de pe ecran cu spectatorii parteneri. Și în acest sens, va trebui să remarcăm cu bucurie că repetarea cinematografului pe micul ecran, această boală a copilăriei emisiunilor TV, începe să devină din ce în ce mai puțin supărătoare, pelicula de 16 mm recomandîndu-se din ce în ce mai mult printr-un limbaj și mijloace audiovizuale proprii celei de-a 8-a arte.

Mai puțin izbutite și în conflict cu rigorile și posibilitățile micului ecran ni se par emisiunile didactice și în special programele ce se vor utile prin difuzarea unor sfaturi practice, a unor informații folositoare în viața noastră domestică, a tot ceea ce prin persuasiune și exemplu ar putea sluji unor îndeletniciri zilnice în arta culinară, în păstrarea sănătății, în aranjarea căminului, în confecționarea unor articole de îmbrăcăminte și de decor. Din păcate, nimeni, sau aproape nimeni, nu a izbutit pînă în prezent să-și noteze chiar cu aproximație rețete de bucătărie și nici scheme de decor. Derularea rapidă a imaginilor și torentul de informații verbale difuzate fără răsuflare fac imposibilă recepționarea lor, schemele și planșele prezentate solicitînd un proces de decriptizare extrem de anevoios, în vreme ce cuvîntul rostit necesită prezența unor benzi magnetice și nicidecum urechile și memoria noastră de simpli și pașnici muritori. Ne notăm în grabă cantitatea de griș și zahăr, pentru ca în clipa următoare să ne trezim pe ecran cu budinca numai bună de mîncat. Încercăm să schițăm înfrigurați contururile unei biblioteci, «atît de simplu și ușor de confecționat», pentru ca în următoarele clipe să ne pomenim în bucătărie și în dormitor, împovărați de alte scheme și biciuiți de același verbiaj expulzat ca printr-o gură de tun.

Așa am pătimit, de pildă, vineri 24 martie, în jurul orei 20, cînd ne-am trudit înfrigurați să pricepem și să ne conformăm unor prescripții medicale de sezon. «Cum prevenim hipovitaminozele de primăvară»? În orice caz adresîndu-ne medicului curant și nu emisiunii «Pentru sănătatea dv.». Și asta deoarece este imposibil să ne căutăm de sănătate încercînd să reținem, în memorie sau pe hîrtie,alimentele bogate în vitamina C_1în clipa în care pe ecran, schimbîndu-se imaginea, ne trezim cu tabloul celor... sărace în vitamina C. Personal, din tot ce am notat în fuga condeiului, m-am ales cu următoarele informații: «Vitaminele au fost descoperite în urmă cu 60 de ani... dar sugarul hrănit la sîn poate mînca și lapte de vacă»;«800 unități de vitamina D... fac ca lipsa vitaminelor A să ne oprească creșterea în lungime»; «În ceea ce privește rahitismul carențial e bine ca... de la o lună să dăm copilului xeloftalmie căci... în felul acesta răspundem tovarășei Jercan Elena din Arad»...

din lumea socialismului

PORNIND DIN BUDAPESTA

note de drum din R.P. Ungară

de Alexandru PĂSĂRIN

Budapesta privită de pe zidurile fostului palat regal din Buda.

Budapesta m-a întîmpinat cu un cer cristalin, cu un aer limpede, care-ți permitea să admiri întreaga desfășurare a metropolei împărțite în două de apele moicome ale Dunării, traversate din loc în loc de elegantele arcuiri ale celor opt poduri ce leagă Buda de Pesta. Un oraș care împlinește anul acesta un secol de cînd s-a închegat sub forma actuală prin unirea Budei, Pestei și Obudei. Capitala ungară îmbină armonios, într-un tot, numeroasele monumente istorice și arhitectonice găzduite mai ales de Buda (cetatea cu străvechi vestigii) cu impozantele cartiere noi, cu clădiri din beton, sticlă și aluminiu, fiecare avînd trăsătura sa specifică. Îți împarți cu greu timpul între vizitele la Galeriile naționale, la Muzeul național, între plimbările la castelul Buda, la Bastionul pescarilor, la Muntele Gellért, de unde ți se oferă panorama întregului oraș sau la Insula Margareta. Ești impresionat de clădirea Operei, de construcția în stil neogotic a Parlamentului, de animația și de feeria reclamelor luminoase de pe largile artere Lenin Korút, Tanács Körút, Rákóczi útca sau de pe Váci útca — stradă cu renume comercial ce-ți amintește într-un fel de Lipscanii Bucureștilor. Dar Budapesta nu înseamnă numai atîc. În acest oraș se concentrează jumătate din industria țării, mari întreprinderi de industrie siderurgică, de aluminiu, întreprinderi constructoare de mașini, unități ale industriei chimice, ușoare, alimentare. În anii puterii populare Budapesta a devenit un vast șantier de construcții civile și industriale. Numărul budapestanilor a crescut între timp la peste 2 000 000, față de 280 000 cît avea capitala ungară acum un secol.

Îndreptîndu-te spre alte centre economice ale țării, întîlnești roadele aceleiași munci însuflețitoare a poporului ungar. La sud de Budapesta, Dunaújvárosul, un oraș industrial nou, creație a puterii populare, este un important centru siderurgic și chimic. Spre sud-vest te surprinde culoarea roșiatică a pămîntului. E semn că locurile acestea sînt bogate în minereu de bauxită, fapt ce a făcut ca orașul Székesfehérvár, așezare cu o vechime de aproape 1 000 de ani, cunoscută înainte sub numele de Alba Regia, să se prefacă astăzi într-o puternică cetate a industriei aluminiului din R.P. Ungară, țară care dispune de mari rezerve de bauxită.

Peste tot se construiește: la Miskolc, al doilea centru industrial al țării, la Szeged, Debrecen, Györ, la Pécs — oraș cunoscut pentru monumentele sale romane și turcești și universitatea care datează din anul 1377, la Veszprém și în micuțul dar cochetul oraș Mohács, important port al țării la Dunăre, loc istoric amintind de crîncenele bătălii cu oștile otomane.

Poporul ungar depune importante eforturi pentru dezvoltarea intensivă a agriculturii, prin mecanizare și chimizare, prin vaste acțiuni de irigare. Am întîlnit culturi irigate în jurul Budapestei, al lacului Balaton în regiunea Tisei în cea mai secetoasă zonă a țării, unde datorită construirii nodului hidroenergetic de la Tiszalök sînt irigate mari suprafețe agricole. M-a impresionat hărnicia membrilor cooperativelor de producție vizitate și, de ce să nu spun, mi-au plăcut vinurile ieșite din mîinile lor, celebrele Tokaj și Egri Bikaver (Sîngele taurului).

De o atenție deosebită se bucură în Ungaria turismul. Peste tot — hoteluri

Complex hotelier pe malul lacului Balaton.

cochete, pe toate șoselele principale, din loc în loc, vestitele Csárda (hanuri cu specific național), completate de campinguri și moteluri. Am întîlnit multe grupuri vesele de oameni ai muncii la odihnă și în excursii, precum și turiști străini pe străzile Budapestei, în stațiunile Tihány, Siófok și Balatonfüred de pe litoralul lacului Balaton, numit și «Marea Ungară», în celebra stațiune termală Harkányfürdö, la 26 km de Pécs, la Hortobágyi Pásztormúzeum (Muzeul păstorilor din Pusta ungară) sau la Visegrád, frumosul defileu al Dunării creat printre masivele muntoase Pilis și Börjoni și dominat de ruinele unui fost mare palat al lui Matei Corvin.

În magazinele prin care am fost în Budapesta și în alte localități am remarcat cu plăcere prezența unor mărfuri românești. Am vizitat moderna întreprindere industrială de mașini electrocasnice din Hajduság, în apropiere de Debrecen. Aici am aflat de la tovarășul Kocsán László, șeful producției pe fabrică, că întreprinderea ființează din 1952, cînd a început prin a produce jucării. Avea pe atunci 500 salariați și o valoare a producției de 100 000 000 forinți pe an. Azi, 3 500 salariați realizează o producție în valoare de peste un miliard forinți anual și produc aici peste zece tipuri de mașini de spălat rufe, aspiratoare, încălzitoare electrice etc. Am remarcat calitățile mașinii superautomate de spălat rufe cu program pentru toate operațiile, care se fabrică în cooperare cu R.S.F. Iugoslavia.

Una dintre secțiile moderne de montaj ale Fabricii de mașini electrocasnice din Hajduság.

Vizita în Ungaria mi-a oferit și alte multe prilejuri de a face cunoștință cu spiritul gospodăresc și hărnicia oamenilor muncii din această țară, cu realizările obținute de ei în cele mai diverse domenii ale economiei.

literare

de G. DIMISIANU

Adrian PĂUNESCU:

istoria unei secunde

Încă de la primele manifestări, poezia lui Adrian Păunescu se impunea ca o expresie a unei revărsări de mari lave, impresionînd prin debit și incandescență. Poetul dispunea de un suflu extraordinar și era atras de aspectele monumentale ale naturii și istoriei umane după cum, totodată, avea atîta forță încît să poată dilata insignifiantul, minusculul pînă la proporții epopeice. Nu altceva face în *Istoria unei secunde*, titlu simbolic ce semnifică tocmai gestul potențator al poetului de a pune în valoare zăcămintele de trăire și emoție omenească pe care clipa le comprimă. Așadar, un act de redimensionare a existenței devenit realizabil datorită însușirilor propulsive ale poeziei.

În cartea de față Adrian Păunescu se află așadar în prelungirea unei atitudini lirice cu care ne-a obișnuit din scrierile mai vechi, acest lucru neînsemnînd totuși că volumul repetă monoton culegerile anterioare. E vorba de o continuare în spirit, care dă marca unicității poetului, o dată cu un număr de motive noi și de accente pe care nu le percepusem pînă astăzi. Prima lectură desigur că va evidenția nota retorică, ducînd repede la impresia că ne găsim în fața unui liric prin excelență declamator și declamabil. Dar cititorul mai stăruitor va recepta nu doar gesticulația ci și ideile poetice care susură bogat în textele lui Adrian Păunescu, va desprinde un sens al meditației și un ethos ce sînt emanația unei conștiințe vizionare, frecventată de marile probleme și de întrebările fundamentale. *În lunga noapte, Cuie în viori, Între bine și rău, Învingătorii Troiei, În amintirea unui accident, Jurnal, Ieșirea din sobă, Caricatura unei dureri* — iată cîteva poeme care formează zona de cea mai mare densitate lirică a cărții, poeme de curajoasă și nouă expresie și a căror substanță e atît de hotărîtor și de fecund irigată de contactul cu realitățile vieții contemporane. Ultimele două mai ales ni s-au părut excepționale prin vigoarea metaforelor-nucleu pe care le impun relevîndu-ni-l pe poet în momentele lui mari. De o inedită expresivitate e imaginea poetului asaltat din interiorul său de o forță nestăpînită, simțind o stranie fervoare ce crește din el spre o culme ce-i taie respirația, absorbindu-i energiile celor mai îndepărtate celule spre a le purta către susținerea acelei ciudate invazii pornite dinlăuntru, totul spre creșterea acaparantă a simbolicei «măsele ocupante»: «Pot spune că din pulpă și-a luat avîntul prim,/ genunchii mei storcîndu-i de orice cartilagii,/ imensa mea măsea făcea ravagii,/ pe care nu mai pot să le reprim.// Trăiesc aproape numai pentru ea,/ îmi saltă ceafa cu îndemînare,/ geme în sternul gol, spre a mă mișca,/ prin cerul gurii fluieră călare.// Măseaua mea de minte, cețosul vîrf de munte/ urcînd din marea unui corp moliu,/ va ști să mă sculpteze, va ști nebun să cînte,/ să fie monumentul hilar proptit pe brîu» *(Caricatura unei dureri)*. E aproape inexplicabil cum acest poet, în stare să insufle tensiune lirică și puternică expresivitate grotescului, rămîne, citeodată, exterior și retoric în prezența temelor generoase și însuflețitoare. Țîșnite din emoția momentului, frumoase, fără îndoială, prin noblețea ritmurilor și admirabila lor cantabilitate, o seamă de poezii cunoscute ale lui Adrian Păunescu *(Da, mai avem, Riuri, Mere de Ardeal, Războinicii)* și-au pierdut parcă, recitite, din intensitatea vibrației inițiale. Asta nu înseamnă că îi diminuăm lui Adrian Păunescu virtuțile de liric al cetății și al temelor de inspirație istorică și socială, domeniu pentru care e dintre cei mai dăruiți, ci doar semnalăm o denivelare în cuprinsul unui volum altfel unitar și reprezentativ. O inimă pașoptistă va palpita totdeauna în textele lui Adrian Păunescu, poet patetic și vizionar, lăuntric iluminat de reprezentarea tulburătoare a Patriei ca simbol fundamental al permanenței noastre. Nu întîmplător figura tutelară a liricii sale e Nicolae Bălcescu, părinte spiritual ce trasează un drum, erou evocat în frumoase și ample cadențe, dintre cele mai inspirate din cîte i s-au închinat în poezia noastră: «Primiți-l pe Bălcescu și înclinați puțin/ Duioasa suprafață a patriei natale,/ Pe Dunăre profetul să se coboare lin/ Și fluviul să se-ntoarcă în riurile sale.// Și răspîndit să fie în Olt, în Jiu, și-n Prut/ Bălcescu Nicolae care ne e părinte,/ Ca plinea unui praznic să-i fie duhul rupt/ și împărțit mulțimii pentru a-l ține minte.// Să vadă fumul jertfei de care e patruns/ În vechiul rai freatic întins sub nava țării,/ Să-l bea copiii noștri ca pe un etern impuls,/ Să ni-l arunce-n cîmpuri și în bucate norii».

O fotografie cu valoare de simbol pentru esența ergonomiei. Unul din preceptele de bază ale acestei științe spune că în spatele mașinii trebuie să vedem totdeauna OMUL.

Cum „gospodărim" această mare avuție care se cheamă...

...ENERGIA ORGANISMULUI UMAN?

După apariția în revista noastră a amplului material despre problemele actuale ale ergonomiei am primit la redacție o serie de solicitări telefonice din partea unor cititori rugîndu-ne să publicăm mai multe amănunte despre această nouă știință, de a cărei utilitate nimeni nu se îndoiește, dar care este departe de a-și găsi în practică răspîndirea pe care o merită. Drept urmare, prezentăm chiar în acest număr o continuare sui-generis a articolului din numărul anterior despre rolul de prim plan al ergonomiei în societatea modernă.

DIN „PREISTORIA" ERGONOMIEI

● Preocupări pentru organizarea și adaptarea muncii la om, de protecție a omului în timpul muncii au existat din cele mai vechi timpuri: primele atestări le găsim în scrierile lui Xenofon (355 de ani î.e.n.) și ale lui Plinius (52 de ani i.e.n.).

● La sfîrșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea inginerul militar francez Sébastien Vauban a căutat să determine activitatea maximă pe care puteau să o depună oamenii într-o zi la lucrările de fortificații. Tot în secolul al XVIII-lea, fizicianul francez G.A. Hirn determină echivalentul mecanic al unei calorii. În același secol, matematicienii D. Bernoulli și L. Euler au determinat «cantitatea de actiune» produsă de munca umană, pe baza legilor mecanicii, ca produsul dintre forță, viteză și durată.

● La sfîrșitul secolului al XVIII-lea fizicianul Ch. Coulomb propune o metodă de evaluare a cantității de lucru pentru diferite profesiuni grele, stabilind timpul și efortul maxim posibil pentru un muncitor, iar în 1798 supune Academiei Franceze lucrarea sa «Memoriu asupra forței omului». În același secol marele Lavoisier face primele studii de fiziologie pentru mișcări pe baza consumului de oxigen, ca indicator al efortului uman (metodă practicată și azi!).

● În secolul al XIX-lea E. Maupey introduce studiul mișcărilor prin fotografiere, fiziologul J. Marey creează cronofotografia (urmărirea în timp continuu) pentru cercetarea fenomenelor fiziologice, în timp ce S. Nosso inventează ergograful, un aparat pentru măsurarea efortului muscular.

● În secolul nostru soții Gilbreth — contemporani cu Fr. Taylor — au folosit două tehnici noi pentru studiul mișcărilor: ciclograma și cronociclograma, în care reprezentarea grafică combinată cu elemente de timp și simultaneitate dădea posibilitatea simplificării muncii. Tot ei enunță șapte principii ale economiei de mișcări.

● În timp ce preocupările de simplificare a muncii atît la Taylor cît și la soții Gilbreth au fost axate în special pe gestualitatea executantului, Ralph Barnes, profesor la Universitatea din Iowa, formulează — în 1937 — un număr de 22 de reguli privind economia de mișcări și reducerea oboselii. Spre deosebire de predecesorii săi, Barnes introduce, alături de reguli legate de gestualitate, unele elemente noi privind poziția și ambianța fizică.

● Cuvîntul «ergonomie» a fost folosit pentru prima oară de K.F.H. Murrel la o conferință la Oxford, în septembrie 1949, în care se vorbea despre nașterea noii discipline. Etimologia numelui dat acestei științe explică doar în parte obiectul său, care nu se rezumă la semnificația cuvintelor grecești «ergon» (muncă) și «nomos» (lege, descriere). Ergonomia, așa după cum a fost conturată chiar de la crearea sa, nu își propune să stabilească numai legi și principii sau să descrie condițiile în care trebuie solicitat omul în procesul muncii. Ea caută să asigure o participare cît mai eficientă a omului în muncă, în limitele posibilităților sale normale, prin valorificarea integrală a capacităților sale în folosul progresului individual și social.

LENIN DESPRE SISTEMUL TAYLOR

În ultimul deceniu al secolului trecut preocupările pentru studierea solicitărilor în muncă au luat o orientare extrem de fertilă — și în același timp contradictorie — prin lucrările americanului Fr. Taylor. Acesta studiază gesturile muncitorului, le descompune în mișcări elementare și stabilește modul cel mai rapid de execuție a operațiilor prin eliminarea gesturilor inutile.

Preocupările lui Taylor au fost sesizate la vremea lor de Lenin, care a atras atenția asupra importanței lor: «Nu trebuie să uităm nici un moment că sistemul Taylor cuprinde în sine un uriaș progres al științei, care analizează în mod sistematic procesul de producție și deschide calea spre o uriașă creștere a productivității muncii omenești. Cercetările științifice care au fost începute în America

în legătură cu introducerea sistemului Taylor, și în special analiza mișcărilor, cum spun americanii, au furnizat un bogat material care permite instruirea populației muncitoare în așa fel ca ea să-și însușească metode de muncă, în general, și de organizare a muncii, în special, care sînt incompatibil mai înalte...»

Reliefînd faptul că «sistemul Taylor — ca toate progresele capitalismului — întruneste în sine bestialitatea rafinată a exploatării burgheze și o serie de valoroase cuceriri științifice privind analiza mișcărilor mecanice în timpul muncii, eliminarea mișcărilor inutile și neîndemînatice, elaborarea celor mai potrivite metode de muncă, introducerea celor mai bune sisteme de evidență și control etc.», Lenin atrăgea atenția asupra însușirii cu orice preț a tot ce e valoros în realizările obținute de știință și tehnică în acest domeniu, preconizînd chiar studierea și predarea sistemului Taylor, experimentarea și adaptarea lui sistematică la condițiile Republicii Sovietice.

UN „FLEAC"

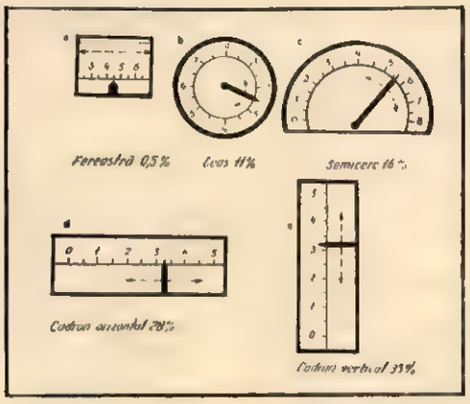

Este de necrezut ce efecte importante asupra procesului de producție pot avea «fleacuri» — care, firește, pot fi considerate «fleacuri» doar atît timp cît nu-și face apariția pe scenă ergonomia. Să luăm bunăoară citirea aparatelor. Inutil să subliniem însemnătatea urmăririi corecte a indicațiilor pe care le dau diferitele aparate. Închipuiți vă că vă aflați la pupitrul de comandă al unui uriaș agregat energetic...

Or, ergonomia dovedește că simpla *formă* a cadranului poate avea o importanță hotărîtoare. În funcție de această formă erorile de citire spontană a aparatelor variază de la 0,5% la 35%... Fleacuri?!

OBOSIM... STÎND PE LOC

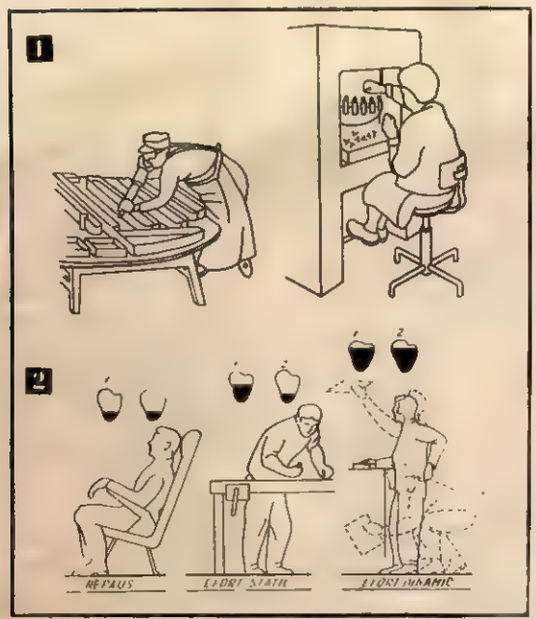

Oricît ar părea de curios, cel mai obositor pentru organism este efortul static (imaginea 1). Sînt afectați mușchii, simțurile, capacitatea mintală. Între altele, oboseala se datorează dezechilibrului care apare între necesarul de sînge în organism și cantitatea de sînge pompată de inimă. După cum se vede cu claritate din imaginea 2, în poziția de *repaus* necesarul de sînge este redus și este egal cu cantitatea asigurată de sistemul cardiovascular: în *efortul dinamic* acest necesar este considerabil, dar acțiunea de contracție-relaxare a mușchilor asigură afluxul de sînge corespunzător; în *efortul static* însă necesarul este mai mare decît în repaus, dar cantitatea de sînge pe care sistemul cardiovascular o asigură organismului este cu totul insuficientă. Din acest motiv se recomandă diferite dispozitive care să reducă efortul static.

SIMFONIA CULORILOR — MAJOR ȘI MINOR

Culoarea este un factor de ambianță cu efect fiziologic și neuropsihic important. Cercetările specialiștilor au arătat că îmbinarea culorilor poate să influențeze în rău sau în bine condițiile de muncă, să afecteze gradul de solicitare a diferitelor organe, să influențeze starea de spirit. Combinațiile de culori folosite în vopsirea clădirilor, a încăperilor și utilajelor trebuie să urmărească în primul rînd efectul utilitar.

Iată principalele efecte fiziologice și neuropsihice ale cîtorva culori:

roșu urcă presiunea sanguină, activează respirația, creează senzația de căldură și de apropiere în spațiu;

portocaliu accelerează pulsația inimii, favorizează secreția gastrică și digestia, provoacă o senzație de căldură și de apropiere în spațiu;

galben influențează funcționarea normală a sistemului cardiovascular, creează senzația de căldură, calmează, dă o senzație de veselie;

verde scade presiunea sanguină; este o culoare rece și liniștitoare, facilitează deconectarea nervoasă și creează senzația de depărtare în spațiu;

albastru scade presiunea sîngelui și a tonusului muscular; este o culoare liniștitoare, dar în exces conduce la depresiuni;

violet mărește rezistența cardiovasculară; este o culoare «descurajantă» și dă senzație de apropiere mare în spațiu.

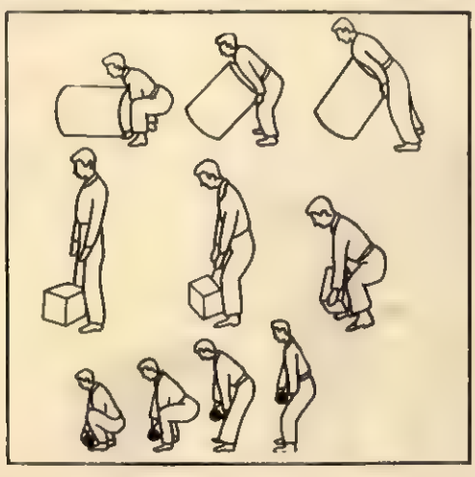

UN „EXTEMPORAL": ȘTIȚI SĂ RIDICAȚI GREUTĂȚI?

Gestualitatea — modul efectuării mișcărilor — are o importanță deosebită atît pentru rezultatul muncii cît și pentru sănătatea organismului. Poziția defectuoasă în mișcări, de ridicare de exemplu, provoacă adeseori îmbolnăviri ale coloanei vertebrale. În timpul solicitărilor de efort — ridicare, împingere sau tragere. — încărcarea coloanei nu este egală, ci crește de sus în jos, solicitările maxime situîndu-se la nivelul ultimelor cinci vertrebe din zona lombară. Astfel, la o aplecare orizontală a trunchiului, printr-o acțiune de pîrghie asupra coloanei, se exercită presiuni considerabile asupra discurilor din zona lombară. În aplecarea normală presiunea exercitată asupra vertebrei a cincea lombare este de 300 kg, iar daca o greutate de 50 kg este ridicată de jos, presiunea atinge 700 kg!

Pentru a evita riscurile îmbolnăvirii, *trebuie să se elimine ridicările de greutăți cu spatele rotund*. Se recomandă ridicarea cu spatele drept (desenul de sus).

Imaginile care apar în aceste pagini au fost reproduse din cartea lui Virgiliu Anghelescu — tipărită într-un tiraj mic și rapid epuizată — «Elemente de ergonomie aplicată», Editura politică, 1971. Această lucrare a servit ca documentație și pentru text.

drumeție

de **Gh. EPURAN**

cabanele și marcajele

Nu cu prea mulți ani în urmă, cabanele formau unica noastră rețea de baze turistice, drumeția la munte fiind și singura formă organizată de turism.

Reînființarea Oficiului Național de Turism în 1955 de curînd devenit Ministerul Turismului — a dat un nou curs acestei activități recreative și de cunoaștere, astăzi la mare cinste pe toate meridianele. Și putem spune că am asistat la spectaculoasa naștere a unor noi baze turistice. Din niște modeste și prăfuite așezări, ce nu justificau numele de stațiuni, au apărut perlele din salba de soare a litoralului nostru; o rețea de hoteluri moderne s-a înălțat în principalele orașe de interes turistic; au înflorit și s-au dezvoltat stațiunile balneoclimaterice, iar de-a lungul tot mai umblatelor drumuri au apărut o mulțime de hanuri, terenuri de camping, popasuri turistice etc., etc. Pe ici, pe colo, nici aceste noi rețele de baze turistice nu satisfac încă toate nevoile turismului nostru intern, devenit real o mișcare de masă, și nici nevoile turismului internațional care ne aduce de la un an la altul tot mai mulți oaspeți. Pe ici, pe colo, lucrurile nu au fost totdeauna bine făcute. Planurile de dezvoltare a bazei turistice din acest cincinal sînt însă o frumoasă promisiune și vor deveni, fără îndoială, o realitate care va lărgi mult aria de valorificare a unui tezaur turistic care așteaptă de mulți ani să fie descoperit și pus la îndemîna tuturor.

Subscriind la tot ce s-a realizat, deși nu de puține ori datorită lipsei de experiență — nu s-a mers pe linia cea mai economică și eficace, nu ne putem totuși împăca cu situația în care se află astăzi turismul nostru montan și rețeaua sa de baze, cabanele. Mai mult chiar, ni se pare nefirească neglijarea acestei tradiționale ramuri a turismului care este drumeția, cu atît mai mult cu cît ea nu este numai o formă de cunoaștere și un prilej de emoții estetice, ci — prin activitatea fizică și puritatea cadrului natural în care se desfășoară — și un mijloc de fortificare, un mijloc de îmbunătățire a sănătății. Ce ne face să spunem că drumeția și cabanele au fost neglijate? În primul rînd, faptul că în ultimii 15 ani — cu excepția a două refugii apărute în Munții Făgăraș din inițiativa sibienilor — nu s-a mai construit nici o cabană într-un loc din munți unde nu poate ajunge automobilul și — după cîte se pare — nici planurile viitoare nu au avut în vedere aceste baze simple, aceste adăposturi pentru adevărații iubitori ai naturii. În al doilea rînd, faptul că — devenite din 1959 unități economice, cu planuri de realizări și obligații de rentabilitate — cele mai multe dintre cabane au devenit locuri de petrecere, de chefuri, căutînd să atragă mai mult petrecăreții decît drumeții. Dacă adăugăm la toate acestea lipsa de grijă pentru întreținerea și completarea marcajelor și potecilor de munte (fac, oarecum, excepție doar cîteva județe) completăm un tablou care ne arată că situația bazei materiale a turismului nostru montan nu este deloc roză. Și aceasta în ciuda faptului că el continuă să atragă noi generații de turiști; în ciuda faptului că numărul celor doritori să urce cu rucsacul în spate a crescut și crește neîncetat. Pentru a convinge de acest interes pentru munte este suficient să arătăm că o cabană ca cea de pe muntele Băișoara — din vecinătatea Clujului — făcea pe deplin față afluenței de drumeți acum 20 de ani. În iarna aceasta nu au fost însă puține zilele de sfîrșit de săptămînă cînd pentru cele 80 de locuri de la Băișoara au urcat cîte 250 și chiar 300 de amatori de munte. Cine s-a sesizat însă de această situație? Cine a aflat cum au dormit 250-300 de turiști în 80 de paturi? Cine se gîndește la o nouă cabană pe muntele Băișoara? Cine se gîndește la cabanele așteptate de drumeții care vor să cunoască Munții Rodnei, Munții Călimani, Munții Vrancei, Munții Parîngului? Am vrea să adresăm aceste întrebări unui serviciu central al turismului montan din ministerul de resort, pentru a nu răpi timpul prețios al conducătorilor lui. Cum însă — după cunoștințele noastre — acest serviciu al cabanelor și potecilor nu există în Ministerul Turismului, nu ne rămîne decît să le trimitem pe adresa sa. De altfel, aceste întrebări nu sînt numai ale noastre, ci ale sutelor de mii de drumeți care iubesc muntele și doresc un loc comod — nu luxos — într-o cabană liniștită, de unde, pe poteci întreținute și marcate, să porncască mai departe, spre alte culmi, spre alte zări, pentru a se bucura de nesfîrșitele frumuseți ale munților noștri.

invitație la khan el khalily

Stimați gurmezi nu faceți imprudențe! Mai ales cînd umblați prin străinătățuri. Nu vă duceți niciodată la restaurante de lux. Să zicem că sînteți la Cairo. N-are rost să vă repeziți la Sharaton, la Semiramis ori la Auberge des Pyramides. Și să vă explic de ce. Înainte de a ciocni «drink» cu ureaua locală «fisa hatak» (adicătelea «noroc»), pentru deschiderea apetitului veți băga de seamă dacă nu cumva nu-ți fi amețiți de cap de atîtea piramide, sfincși, mumii, moschei ori dacă nu ați căpătat mal de Nil — că listele de bucate cuprind aceleași bune mîncăruri pe care le puteți găsi în oricare mare oraș al lumii, fie că e vorba de Paris, Londra, Moscova sau New York. Adică, aceleași antreuri cu sardeluțe portugheze și salată de boeuf, aceleași zupe de tomate, de pasăre ori coadă de ox (adică bou sadea), aceeași pescărie rasol sau prăjită din sole, lup de mare etc., aceleași preparate la grătar cu nelipsitul mixgrille etc.

Ar fi mai bine să procedați ca mine: mergeți direct în Khan El Khalily, locul unde se află bazarul din Cairo. În afară de faptul că o să aveți o mare plăcere estetică căscînd gura la toate bibilurile, filigranele, statuetele, brelocurile și tot ce poate imagina mintea și talentul artizanului, dar avangarda dv., nasul cu care v-a înzestrat natura, o să vă conducă spre fel și fel de tărăbuțe, chioșculețe ori dosnice birturi și grătare unde veți încerca delicii culinare absolut autentice și inedite. În primul rînd, nemaipomenita lipie egipteană de dimensiunile unei farfurioare de desert, care e numai coajă și pe care o puteți îngurgita fie umplută cu fel și fel de bucățele de cărnuri fierte (limbă, burtă, mușchi, ficat etc.), condimentate cu sare, piper și un sos picant bubuitor, fie cu un alișveriș din zarzavaturi și legume tocate la care se adaugă ca liant puțin unt de bivoliță ori firimituri de brînză murată, asemănătoare brînzei de Brăila — gustărică consistentă la care vă trebuie aproape o ladă de bere spumoasă Stela ca să vă puteți stinge setea.

Lăsîndu-vă în continuare remorcați de nasul dv. isteț, veți nimeri în mod sigur și la vreun maistru bucătar specialist întru «tameia», care este tot ce s-a inventat mai de soi, în decursul istoriei, în materie de gogoși. Această fenomenală descoperire își are obîrșia în timpuri imemoriale și se zice că este atît de dătătoare de vigoare încît vechii egipteni s-au simțit obligați să-și consume surplusul de energie pe care li-l inoculau aceste gogosele, construind piramidele. Dar nu numai tameia trebuie neapărat încercată, ci și străsnicile salate «zaibadi» și «tahin». Tahînul, care seamănă la prima vedere cu fasolea făcăluită, e rezultat din boabele unui soi de mazăre amestecată cu făină de alune și susan. Gustul acestor salate este atît de plăcut încît orice moftangiu ursuz, după ce mestecă cîteva linguriță, devine mai simpatic decît Goofy, Claudia Cardinale și prima anuală luate la un loc. De asemeni să nu ocoliți porumbeii, oricîte sentimente gingașe v-ar inspira. Felul în care sînt pregătiți la grătar și stropiți cu mujdei este de neîntrecut. Nu mai vorbesc de chebapul făcut pe grătar cu jeratic din lemn de palmier: de ficățel de pasăre prăjiți înăbușit în ulei de sîmburi de bumbac; de pilaful picant, cu orezul prăjit înainte de a fi fiert și apoi mozolit în sos de roșii, stropit cu unt și împănat cu fel și fel de tîrtițe de pasăre.

Vă spun sincer că nu trebuie să încercați a prepara vreun fel din cele pomenite mai sus pentru că toate trebuie consumate la locul unde se prepară, adică prin cotloanele bazarului Khan El Khalily din Cairo. Mai ales că nici nu-i prea greu, TAROM-ul are curse în fiecare marți, așa că nu vă pot ura decît «fisa hatak».

P.P. NAȘU

CONCURSUL VIORILOR

Exact: al viorilor, și nu al violoniștilor. Concursul acesta a avut loc recent la Moscova, unde un foarte distins juriu, în frunte cu V.B. Bistrojinski, directorul Colecției de stat de instrumente muzicale rare, a examinat un lot de viori valoroase destinate participanților sovietici la viitoare concursuri unionale și internaționale. Un număr de 50 de viori au primit, din partea juriului, dreptul să cînte...

SĂ HOTĂRASCĂ ARMELE!

Acum treizeci și doi de ani lumea artistică bucureșteană a fost profund impresionată de știrea publicată în presă, referitoare la un inexplicabil duel între doi nedespărțiți prieteni, cunoscuții animatori ai estradei N. Kirițescu și N. Vlădoianu. De ani de zile acești doi autori de reviste lucrau împreună și deodată, fără a se cunoaște cauza, cei doi au hotărît să iasă pe teren, la șosea, pentru a rezolva cu ajutorul armelor conflictul dintre ei. Duelul fiind interzis de lege, la întîlnire nu au asistat decît cei patru martori propuși și un medic. Totuși, un fotograf dibaci i-a surprins. Instantaneul reprezintă momentul în care Vlădoianu este rănit — din fericire, foarte ușor — astfel că pînă la urmă martorii s-au ales numai cu spaima.
Uitam o precizare — știrea apărea în ziarele datate «1 aprilie 1940».

DANS ȚIGAN — AUTENTICITATE 100%

În saloanele elegantului hotel budapestan Royal a avut loc de curînd cea de-a 9-a ediție a Balului internațional țigănesc. Strălucirea costumației, pitorescul și farmecul incomparabil al dansului și muzicii specifice au adus o nouă și binemeritată faimă folclorului țigănesc. În imagine — dansatori din ansamblul gitan «Domjan» din Budapesta.

ERGO SUM!

Oferim cititorilor noştri această imagine lăsîndu-le libertatea să mediteze din nou la banalul şi zguduitorul act al creaţiei. Noi ne mărginim doar să facem precizarea că fotografia a fost făcută la San Diego Zoo în California.

CUMPLITA BĂTĂLIE CU BIGI-BIGI...

Pe numele ei complet Villanueva y Geltrú, o localitate din provincia spaniolă Barcelona, şi-a înscris numele în istoria războaielor cu cel mai original şi mai benign război: bătălia caramelelor. De 200 de ani încoace, într-o anume zi a primăverii, sute de perechi de băieţi şi fete se înfruntă în piaţa centrală a oraşului, fiecare pereche beligerantă avînd dreptul la un consum de muniţie de 25 de kilograme de caramele. Anul acesta s-au înfruntat 1 021 de perechi, ceea ce înseamnă că s-au consumat în total 25 525 kilograme (sau 2 vagoane şi jumătate) de zaharicale.

RENDEZ-VOUS LA CAMPI NG

Pentru înaltele sale performanţe tehnice — printre altele, aterizarea la punct fix pe acoperişul unei rulote — elicopterul tip «Camping' 72» va fi prezentat la cea de-a 19-a ediţie a Expoziţiei vest-germane de camping, care va avea loc între 8 şi 16 aprilie. Foarte bine! Să participe dacă este atît de grozav. Dar rulota asta care-l suportă n-are nici un merit?

INSULA RENAULTURILOR

În suburbia pariziană Boulogne - Billancourt, pe un ostrov de pe Sena, concernul Renault a înfiinţat mai demult — cine ştie din ce consideraţii economice — una dintre fabricile sale de autoturisme. Printre alte adaptări la situaţia specială de insulari, constructorii au realizat şi acest gigantic remorcher patinat transporta de pe insulă pe ...continent un număr de 250 de autoturisme într-un singur tur.

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori: *Csaba Laszlo Jozsef*, Brăila, str. Unirii, nr. 4, teme diverse, schimb de ilustrate; *Sandi Tatiana*, 21 ani, Fălticeni, str. Republicii, nr. 86, jud. Suceava, literatură, muzică, cinema; *Sitaru George*, elev, com. Mircea-Vodă, jud. Brăila: teme diverse (în mod deosebit schimb de opinii în orientarea profesională), *Răduconu Constanţa*, 19 ani, elevă, com. Filipeştii-Tîrg, str. Cuza-Vodă, nr. 329, jud. Prahova: teme diverse, schimb de foto şi adrese de actori, ilustrate, *Lepădatu Gheorghe*, 21 ani, frezor, Brăila, str. Roşiorilor, nr. 175: muzică, turism, schimb de ilustrate; *Matescu Dora*, 22 ani, stud., Tîrgu Mureş, cămin stud. I.M.F. nr. 3, str. N. Grigorescu, nr. 15 B: teme diverse, schimb de ilustrate; *Gheorghe Alexandru*, 17 ani, elev, Giurgiu, str. Cerbului, nr. 5: schimb de ilustrate; *Popescu George*, 25 ani, jurist, Bucureşti, sect. 7, Prelungirea bd. Ghencea, nr. 6, bl. R3, sc. B, ap. 85: viaţa tineretului, schimb de ilustrate; *Vuza Ioana Dana*, Fălticeni, Aleea Trandafirilor, bl. A1, sc. B, et. 3, ap. 13, jud. Suceava: cinema, muzică, schimb de foto de actori şi ilustrate; *Jurubiţă Sandu*, 22 ani, stud., Bucureşti, cămin stud. C2, căsuţa poştală 4019, of. p. 32: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dionis Constantin*, 22 ani, Arad, str. Odobescu, nr. 11: literatură, cinema, fotbal; *Chwojka Mariana*, 17 ani, elevă, Anina 2, str. Dealul Frumos, nr. 62, jud. Caraş-Severin: literatură, teatru, cinema, schimb de ilustrate; *Milniciuc Octavian*, 25 ani, Cîmpulung Moldovenesc, str. Gl. Praporgescu, nr. 6: teme diverse; *Ionescu I. Ştefan*, 24 ani, ajutor maistru, com. Bascov-Prislop, jud. Argeş: poezie, muzică uşoară, sport (în mod deosebit fotbal, şah, tenis), schimb de ilustrate; *Man Elena şi Radu Mariana*, stud., Tîrgu Mureş, cămin stud. «Apollo», Piaţa Trandafirilor, nr. 5: literatură, muzică, schimb de foto de actori şi ilustrate; *Iorgu Nicolae*, com. Certeju de Sus, bl. 103, cam. 4, jud. Hunedoara: schimb de ilustrate, *Nitoiu I. Victor*, com. Bezdead, nr. 501, jud. Dîmboviţa: muzică, cinema, sport, schimb de ilustrate, *Păsărin Nelu*, elev, com. Bîlteni, jud. Gorj: viaţa tineretului, muzică, turism, sport, schimb de ilustrate; *Alitesse Tamara*, 19 ani, elevă, Iaşi, str. Codrescu, nr. 7, bl. C4, et. IV, ap. 19: viaţa tineretului, schimb de foto de actori, cîntăreţi şi ilustrate; *Nucman Ovidiu*, tehnician, sat Cuvin, nr. 122, com. Ghioroc, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; *Stoncu Tina*, 27 ani, învăţătoare, Cîmpina, str. Mărăşeşti, nr. 36, jud. Prahova, lucru manual, schimb de foto de actori, cîntăreţi şi ilustrate; *Badea Florică*, com. Urluiul, jud. Teleorman: viaţa tineretului, O.Z.N., cinema, sport, filatelie, schimb de ilustrate; *Ivănică Gherghina*, 18 ani, elevă, Bucureşti, sect. 5, Calea Văcăreşti nr. 468, ap. 31: cinema, muzică, sport; *Mănescu I. Ioan*, 24 ani, tehnician constructor, Ploieşti, str. V.I. Lenin, nr. 2, bl. A, sc. C, ap. 3: schimb de ilustrate; *Nicorici Lucia*, 18 ani, elevă, Botoşani, liceul pedagogic, an III A: schimb de ilustrate; *Tecu Lolesy*, 22 ani, electromecanic, Tîrgu Jiu, str. Oltului, bl. C1, sc. 4, et. 1, ap. 66: viaţa tineretului: sport, schimb de ilustrate; *Bărbieru Valeria*, 19 ani, elevă şi *Ionescu Ana*, 22 ani, tehnician agronom, Constanţa, str. Lemnos Teodor, nr. 12: teme diverse, schimb de ilustrate; *Medve Arpad*, 20 ani, elev, Curtici, str. Dunării nr. 28, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; *Păun Anica* 18 ani, Iaşi, str. Cuza-Vodă, nr. 12, ap. 1: cinema, schimb de ilustrate; *Reuş Victor*, 19 ani, muncitor, com. Vicov de Sus, nr. 1054, jud. Suceava: teme diverse, schimb de ilustrate; *Costea Aura*, 22 ani, asistentă pedagogică, Tîrgu Mureş, Aleea Carpaţi, bloc 51, et. 5, ap. 524: teme diverse, schimb de ilustrate; *Giurgiu I. Ioan*, 18 ani, elev, Cluj, str. Paskaly, nr. 2, teme diverse, schimb de foto de actori şi ilustrate, *Grămescu Nicolae*, Bucureşti, sect. 2, str. Ţibana, nr. 5, of. p. 9: plante medicinale, homeopatie; *Chiriţă Margareta*, 18 ani, elevă, Bucureşti, sect. 6, str. Lucifer, nr. 4: teme diverse, schimb de foto de actori şi ilustrate; *Stratone Ioan*, 23 ani, stud., Bucureşti, sect. 3, str. Plantelor, nr. 11: muzică, cinema, O.Z.N., sport, schimb de ilustrate; *Ioan F. Elena*, 20 ani, com. Bascov, jud. Argeş: teatru, cinema, muzică, sport, filatelie, schimb de ilustrate; *Vrăbiescu Gr.*, 57 ani, pictor, Bucureşti, sect. 4, str. Foişorului, nr. 95, bl. 2, ap. 17: pictură, schimb de ilustrate; *Haciu Ecaterina*, funcţionară, Iaşi, str. Republicii, nr. 1, bl. C7, sc. C, ap. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Cruceru Costel*, 22 ani, strungar, Reşiţa, liceul industrial, jud. Caraş-Severin: teme diverse, schimb de ilustrate; *Moţeş Valeria*, învăţătoare, Moineşti, Şc. generală Valea Arinilor, jud. Buzău: literatură, teatru, cinema, muzică, schimb de ilustrate; *Smedescu Nicolae*, 18 ani, elev, Oradea, str. Orşovei, nr. 5: prietenie; *Acrişmăriţei Viorica*, stud., Iaşi, complex stud. Puşkin, cămin nr. 6, cam. 89: filozofie, schimb de ilustrate; *Spiru Fănel*, 27 ani, strungar, Hunedoara, bd. Traian, nr. 14, bl. U 3, sc. B, ap. 17: schimb de ilustrate; *Gadea Elena*, 18 ani, Galaţi, str. Ghecet, nr. 9 teme diverse.

N.R. Datorită numărului foarte mare de solicitări, rugăm pe cei ce ne trimit corespondenţa să aştepte pînă le va veni rîndul, deoarece publicarea adreselor se face în ordinea sosirii scrisorilor la redacţie.

F Nr 14 (878)
CUPON DE PARTICIPARE «CITITORI CĂTRE CITITORI»

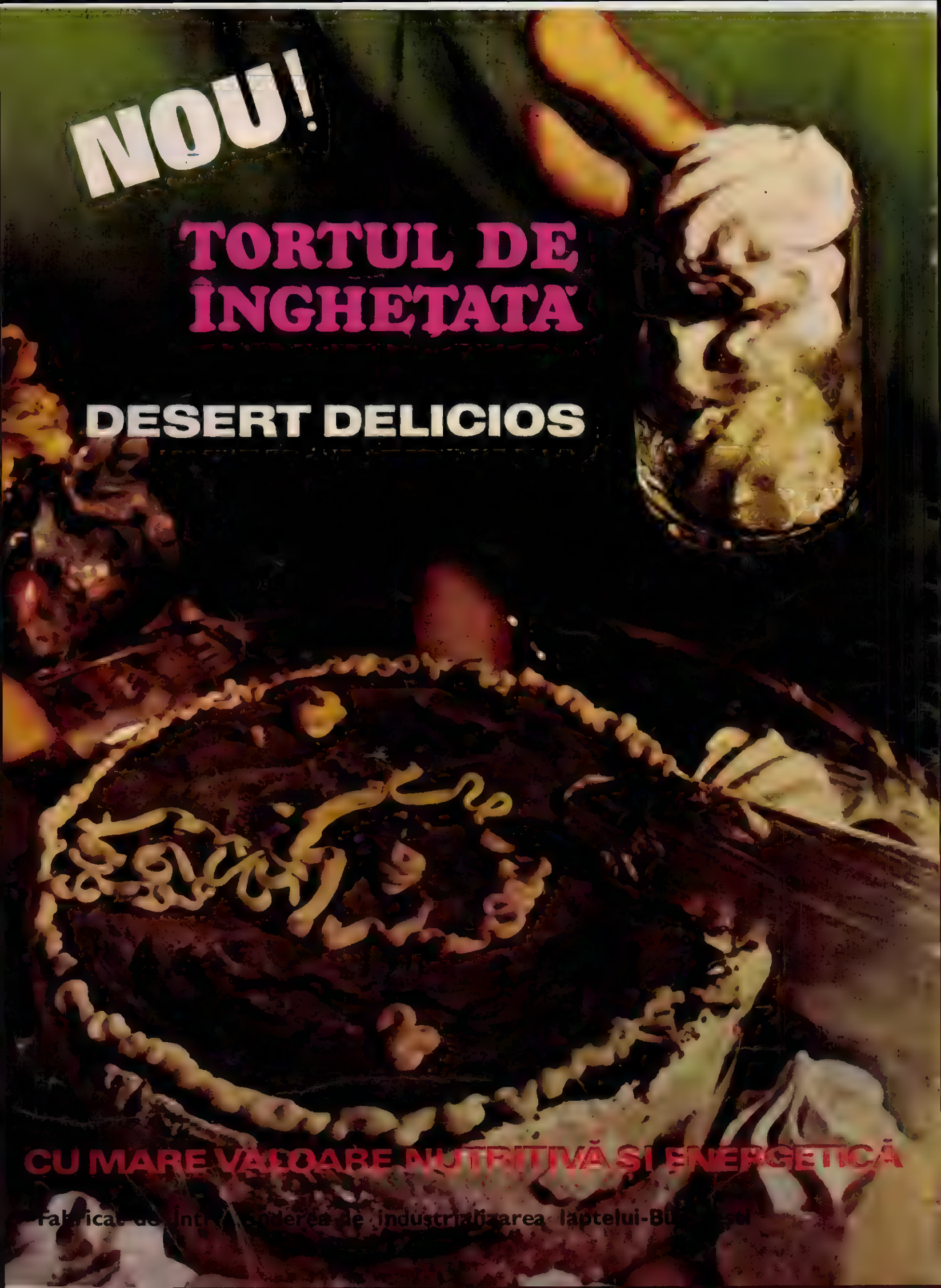
NOU!
TORTUL DE ÎNGHEȚATA
DESERT DELICIOS
CU MARE VALOARE NUTRITIVĂ ȘI ENERGETICĂ
Fabricat de Întreprinderea de industrializarea laptelui-Bu

COOPERATIVELE MEȘTEȘUGĂREȘTI DIN JUDEȚUL BUZĂU PUN LA DISPOZIȚIA DV. O GAMĂ VARIATĂ DE BUNURI DE LARG CONSUM PRIN UNITĂȚILE:

- «DESERVIREA»-Buzău: **Frizerie, coafură, cosmetică. Reparații radio, televizoare, ceasornice, obiecte electrocasnice. Bijuterii. Coșerit, deratizări.**
- «MUNCITORUL»-Buzău: **Confecții după comandă pentru bărbați, femei și copii. Lenjerie de pat și de corp. Mode-pălării. Mobilă, tîmplărie, tapițerie.**
- «SPORUL»-Buzău: **Confecții după comandă pentru bărbați, femei și copii. Lenjerie de pat și corp. Blănărie, cojocărie. Încălțăminte fină, articole de marochinărie. Tricotaje.**
- «CONSTRUCTORUL»-Buzău: **Reparații și amenajări (extinderi) la clădiri, instalații electrice și sanitare.**
- «ARTA BUZĂULUI»-Buzău: **Covoare de tip oriental, cusături, broderie, articole matlasate pentru copii. Spălătorie, curățătorie, boiangerie.**
- «PRESTAREA»-Rîmnicu Sărat: **Frizerie, coafură. Reparații imobile, instalații electrice și sanitare, construcții metalice. Mobilă, tapițerie.**
- «SOLIDARITATEA»-Rîmnicu Sărat: **Confecții de comandă, tricotaje, lenjerie. Încălțăminte fină, confecții din piele și blănărie.**
- «ARTA POPULARĂ»-Rîmnicu Sărat: **Covoare de tip oriental, scoarțe. Împletituri răchită.**

glob comentar foto

o săptămînă în lume

În cea de-a treia săptămînă a desfășurării ei prestigioase, călătoria pe care secretarul general al partidului nostru, președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o efectuează, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în mai multe țări africane a oferit noi și numeroase prilejuri de manifestare a solidarității active și a prieteniei dintre poporul român și popoarele continentului negru. În fiecare etapă a acestui amplu periplu, întreprins sub semnul păcii și cooperării, înaltul oaspete român continuă să fie întîmpinat cu flori, cu onoruri deosebite, cu puternice manifestații de simpatie și admirație, de încredere și recunoștință. Este emoționant să întîlnești, la zeci de mii de kilometri depărtare de țară, în importante centre din inima Africii, semnul unor asemenea prețuiri pentru România socialistă, să vezi fluturînd tricolorul nostru, să auzi scandîndu-se la unison numele conducătorului partidului și statului nostru. Întregul itinerar al vizitei, din Algeria pînă la etapa ei din Tanzania și mai departe, a fost și este dominat de mărturii sincere, înscrise pe pancarte, cuprinse în cuvîntări oficiale sau scandate de mulțimi africane: «Mulțumim României, președintelui Ceaușescu, pentru solidaritatea militantă cu lupta noastră». Lupta pentru consolidarea independenței naționale, pentru propășirea economică, socială și culturală, pentru lichidarea sechelelor colonialismului și pentru a se bara calea neocolonialismului, imperialismului. Sub acest aspect are un puternic ecou adeziunea categorică, exprimată în repetate rînduri de către conducătorul statului nostru, la ideea necesității întăririi tuturor detașamentelor frontului antiimperialist, urmărind — așa cum se arată și în Declarația Comună româno-congoleză — eliminarea politicii imperialiste de dictat și agresiune, de folosire a forței sau a amenințării cu forța și eradicarea completă a colonialismului și neocolonialismului.

Afirmarea categorică a dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn la el acasă, de a dispune liber de bogățiile naționale și de a hotărî, fără ingerințe externe, asupra căilor dezvoltării țării respective, a constituit, pe parcursul vizitei, un adevărat laitmotiv al comunității de vederi româno-africane în acest domeniu de importanță vitală. Conducătorii țărilor gazdă au ținut să exprime aprecieri sincere la adresa politicii externe românești, a conducerii tovarășului Ceaușescu. Președintele Zambiei, Kenneth David Kaunda, a elogiat «politica de pace și înțelegere omenească a României», arătînd că țara sa «urmează acest exemplu». Poporul zambian — a arătat președintele Kaunda — nutrește admirație pentru conducerea tovarășului Ceaușescu. Cu cîteva zile mai înainte, președintele Mobutu își exprima de asemeni bucuria de a primi, în persoana președintelui Ceaușescu, soția primului șef de stat dintr-o țară socialistă care vizitează Zairul, aducînd un mesaj de prietenie și colaborare. Și aici, ca și în celelalte țări vizitate, s-a făcut auzit glasul României condamnînd energic colonialismul și exprimînd solidaritatea cu lupta popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau, Namibia. Discriminările rasiale, politica de apartheid și orice încălcare a drepturilor legitime ale popoarelor africane au fost respinse ca anacronice, condamnabile.

Înscrisă pe coordonatele cursului ascendent al relațiilor româno-africane, călătoria conducătorului partidului și statului nostru aduce — după cum era de așteptat — un spor substanțial de simpatie și prietenie față de România. La întîlnirea sa cu membrii coloniei române din Lusaka, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat, pe bună dreptate, că tocmai datorită rezonanței de care se bucură activitatea internațională a României, «avem prieteni pretutindeni; ne aflăm în a cincea țară africană pe care o vizităm și peste tot am fost întîmpinați de popoare prietene, am avut convorbiri rodnice, am ajuns la acorduri deosebit de bune, privind dezvoltarea relațiilor noastre cu aceste țări. Vă pot spune că, de fapt, pe toate continentele România se bucură de simpatie, are prieteni cu care dezvoltă larg relațiile de colaborare».

Preocuparea partidului și statului nostru de a continua și lărgi relații principiale atît cu statele socialiste frățești cît și cu țări nesocialiste și-a găsit expresia într-o serie de contacte economice și politice consemnate în agenda acestei săptămîni. S-au încheiat cu succes vizitele delegațiilor M.A.N. în R.S.F. Iugoslavia și în R.D. Germană, a fost parafată noua convenție consulară cu Cehoslovacia. Pe linie de partid, delegația P.C.R., condusă de tovarășul Dumitru Popescu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., a sosit în Suedia la invitația Partidului de stînga — comuniștii într-o timp, a continuat vizita în S.U.A. a delegației Consiliului Economic, condusă de tovarășul Manea Mănescu. Cu prilejul primirii delegației de către președintele S.U.A., Richard Nixon, s-a efectuat un schimb util de păreri cu privire la actualul stadiu al relațiilor bilaterale româno-americane. Un articol consacrat cooperării economice româno-egiptene a apărut în «Egyptian Gazette», evocînd extinderea și diversificarea cooperării tehnice și economice dintre România și R.A. Egipt, pe baza unor acorduri și contracte.

Printre evenimentele care au reținut atenția pe plan european trebuie consemnată răsturnarea de situație rezultată ca urmare a hotărîrii guvernului Heath de a trece Irlanda de Nord sub controlul autorităților britanice. Opiniile pro și contra acestei măsuri, care a și stîrnit un val de reacții, continuă să se înfrunte, fără a se putea întrevedea însă perspectiva lichidării conflictului, ce s-a ascuțit pînă la incandescență. Cei ce critică energic gestul Londrei consideră că acesta, departe de a liniști lucrurile, de a pacifica Ulsterul, are, dimpotrivă, toate șansele să genereze noi crize.

În Franța, forțele de stînga iau atitudine față de referendumul proiectat de președintele Pompidou în legătură cu lărgirea Pieței comune. La plenara C.C. al P.C. Francez, secretarul general adjunct George Marchais a declarat că acestui referendum, forțele muncitorești democratice și patriotice nu pot răspunde decît printr-un: NU! Deviza unității populare este considerată de P.C.F. mai actuală ca oricînd în situația politică-economică și socială a Franței de azi.

Dic. BABOIAN

Marți, 28 martie 1972

500 de cruci la harvard university

Nu e un cimitir, ci un simbol, o sinteză, un protest. Aceste cruci, 500 la număr, au fost puse de studenți în campusul Universității Harvard din Statele Unite, în memoria africanilor uciși în coloniile portugheze. Gestul lor nu este numai un protest împotriva colonialismului în sine, ci vizează în egală măsură unul din instrumentele sale, compania petrolieră Gulf Oil, cel mai mare investitor american în exploatarea resurselor petrolifere din aceste teritorii. Faptul că administrația Universității Harvard deține acțiuni ale companiei Gulf Oil în valoare de 21 milioane dolari explică pe deplin protestul studenților și apariția cimitirului-simbol.

realități din lumea capitalului

50 de femei în numele a 12 000

După două luni de insistențe, 50 de femei, delegate ale soțiilor și mamelor muncitorilor siderurgiști de la uzinele companiei Wendel-Sidélor din Lorena, au fost primite la palatul Matignon, președinția Consiliului de Miniștri al Franței. Ele au solicitat această audiență ca să protesteze împotriva celor 12 000 de concedieri anunțate de Wendel-Sidélor, să ceară locuri de muncă sigure pentru soții și fiii lor, pentru ele. La conferința de presă convocată ulterior la sediul Uniunii Femeilor Franceze, femeile din Lorena și-au exprimat insatisfacția față de promisiunile vagi făcute de reprezentanții primului ministru și au vorbit despre situația lor. «Nu credem în promisiuni — au spus ele. Se fac în același timp presiuni asupra bărbaților ca să accepte să plece. Dacă plecați acum, li se spune, plecați ca muncitori calificați. Mai tîrziu o să plecați ca salahori». Înainte de a reuși să fie primite la Consiliul de Miniștri femeile au organizat o demonstrație în localitatea Villerupt. A fost prima de acest fel, dar nu ultima, căci, așa cum s-a subliniat la conferința de presă, «12 000 de muncitori concediați înseamnă și 12 000 de femei lovite».

din 52 de orașe- pentru o viață mai bună

Locuri de muncă, acces la instruire, meserie pentru toți — acestea au fost și lozinciile sub care s-au desfășurat în 52 de orașe din Franța

Pentru a bara calea uneltirilor reacțiunii, oamenii muncii din Chile își spun răspicat părerea: în întreprinderile care le aparțin sabotorii nu au ce căuta.

mari manifestații, organizate de Mișcarea Tineretului Comunist Francez, la care au luat parte zeci și zeci de mii de tineri. Ei și-au exprimat nemulțumirile, îngrijorările, dar și dorința de a acționa împreună pentru a-și îmbunătăți soarta, a-și asigura o viață mai bună. Au fost tineri șomeri, copii de muncitori și de agricultori care întîmpină greutăți în accesul la instruire, tineri care termină școala fără a avea o formațiune profesională, fete care nu se pot pregăti pentru meseria la care aspiră, studenți și elevi care văd lărgindu-se cu fiecare zi prăpastia care desparte învățămîntul de cerințele lumii contemporane. La Paris, la aceste mari demonstrații, considerate un moment important al luptei tineretului pentru drepturile sale, au participat 60 000 de tineri (în fotografie).

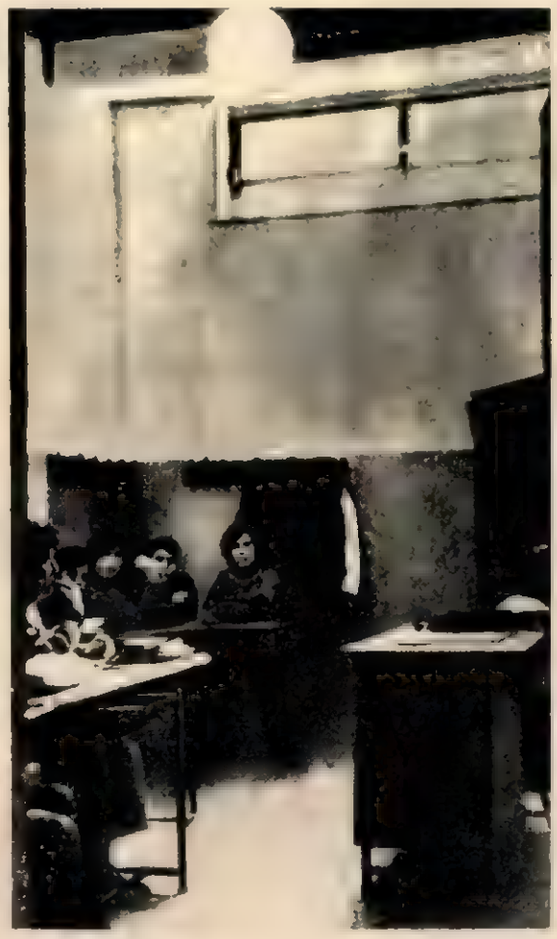

școală în garaj

«Incredibilele săli de clasă ale școlii medii «Rosmini» în via Gregorio XIII au fost amenajate în garajele a trei vilișoare. Aici lumina și aerul pătrund prin ferestruici situate aproape de tavan, ca în carcere». Aceste cuvinte, împreună cu imaginea din dreapta, au apărut într-un recent număr din ziarul «Paese Sera», de unde le reproducem. Nu este un caz izolat în capitala Italiei, precizează același ziar: «Dar Rosmini... e doar exemplul cel mai grăitor al unei situații dramatice care privește toate școlile din cartierul Primavalle-Torrevecchia. În condiții similare se află școala medie «Scalia» din via Callista II...». Și aceasta la cîțiva pași de faimosul palat particular Sama, «promis în mai multe rînduri populației cartierului ca edificiu menit să adăpostească o școală»

CHILE:

împotriva primejdiilor interne și externe

De cîteva luni guvernul Unității populare din Chile este obiectul unor atacuri deschise sau acte de subminare, puse la cale, concomitent și în unele cazuri în evidentă coroborare, de către reacțiunea internă și cercurile monopoliste străine. Nu trece zi fără ca ziarele să nu anunțe un act de sabotaj sau de șantaj, o declarație ostilă sau un act de presiune politică și economică, urmărind intimidarea forțelor progresiste chiliene și paralizarea acțiunilor guvernului Salvador Allende. Proiectul de reformă constituțională supus spre aprobare în Congres de către partidele de dreapta (care dețin majoritatea parlamentară) se înscrie pe aceleași coordonate ale uneltirilor reacțiunii, care urmărește să frîneze procesul revoluționar și să înapoieze foștilor exploatatori întreprinderile trecute în proprietate de stat ca bunuri ale întregului popor. Pentru discreditarea guvernului se încearcă de asemenea blocarea în Congres a legii privind majorarea salariilor oamenilor muncii în raport cu nivelul de trai. Acțiunile sediționse ale reacțiunii pe plan intern sînt sprijinite și susținute de mașinațiile marilor companii americane, dintre care «Anaconda Co.» și «Braden Copper» au recurs pînă și la blocarea în S.U.A. a unor bunuri și fonduri aparținînd Corporației chiliene a cuprului.

Reîntors la Santiago de Chile după o călătorie de aproape o lună prin țară, unde a vizitat importante centre muncitorești, mine de cupru și de cărbune, președintele Allende a ținut să denunțe conspirația cercurilor reacționare, declarînd: **«Sîntem atacați atît din exterior cît și din interior»**. Și există dovezi concrete ale intensificării acestor atacuri convergente, cărora trebuie să le facă față forțele progresiste, democratice, întregul popor chilian. În ultimele săptămîni riposta de **masă** împotriva manevrelor partidelor de dreapta, ale oligarhiei interne și monopolurilor străine a cîștigat în amploare și intensitate. În uzine și fabrici, pe ogoare, în școli și universități, sabotorii procesului revoluționar sînt demascați fără cruțare. Pretutindeni oamenii muncii luptă sub lozinca **«Vom apăra cuceririle noastre! Nu vom înapoia monopolurilor întreprinderile noastre!»**

Partidul Comunist din Chile, Partidul Socialist, Mișcarea de acțiune populară și președintele Allende personal adresează poporului chemarea de a continua cu toate forțele sale lupta pentru zădărnicirea complotului reacțiunii. Avînd sprijinul oamenilor muncii, guvernul Unității populare poate să reziste și să înfrîngă uneltirile îndreptate împotriva sa și a transformărilor social-economice care au loc azi în Chile.

BURNSIDE:

boicot=solidaritate

Reluarea de către S.U.A. a importurilor de crom din Rhodesia, în pofida embargoului stabilit de O.N.U., a stîrnit vii proteste în rîndul opiniei publice americane. Într-un discurs rostit în Senat, Edward Kennedy a calificat drept nejustificat argumentul că importurile de crom rhodesian ar fi atît de necesare economiei americane încît să determine S.U.A. să se alăture Portugaliei și Republicii Sud-Africane — singurele țări care încalcă interdicția O.N.U. privind comerțul cu regimul rasist de la Salisbury. Recent sosirea în portul Burnside a unui vas transportînd crom rhodesian a prilejuit o puternică demonstrație de protest, la care au luat parte docheri și reprezentanți ai populației de culoare, ce și-au exprimat astfel, totodată, solidaritatea cu lupta celor cinci milioane de africani împotriva regimului rasist al lui Jan Smith.

glob comentar foto

SUB CERUL SUDANULUI

Puțină lume știe că trei sferturi din cursul Nilului trece pe teritoriul Sudanului, pe care-l împarte în două pe verticală, asigurînd, pe lîngă hrana și apa de băut a sudanezului, posibilitatea de legătură între nord și sud. De apele lui depind, în cea mai mare parte, agricultura țării și în primul rînd marile plantații de bumbac. Am putut verifica acest adevăr văzînd culturile concentrate pe o panglică de pămînt roditor, de o parte și de alta a fluviului; în rest, predomină mărăcinișurile din care se înfruptă turmele de bovine, capre și cămile, care constituie una dintre principalele resurse economice ale țării.

După secole de dominație străină, Sudanul — cea mai vastă țară a Africii, cu o suprafață de 2,5 milioane km pătrați și o populație de 15 700 000 de locuitori — dobîndește independența la 1 ianuarie 1956. Din acel moment crucial începe o luptă dîrză cu urmele adînci ale dominației coloniale — o economie șubredă, o viață politică incertă, grave contradicții sociale, dispute între sutele de grupe etnice. Una dintre principalele probleme care stau astăzi în fața Sudanului și care avea să revină în toate convorbirile pe care le-am avut cu oficialitățile țării este trecerea de la economia bazată pe monocultură — bumbacul produs în Sudan constituind 30 la sută din producția mondială și furnizînd 80 la sută din veniturile totale ale statului — la o economie dezvoltată multilateral. La Khartum, capitala țării, am vizitat cea mai mare uzină textilă din Sudan. Împreună cu alte întreprinderi asemănătoare de mai mici dimensiuni, aceasta prelucrează o parte din ce în ce mai însemnată a recoltelor de bumbac care, pînă nu de multă vreme, erau exportate în stare brută, importîndu-se în schimb țesături. Noul plan cincinal 1971 — 1975 prevede și construirea de obiective industriale pentru prelucrarea bogățiilor subsolului sudanez, aur, minereu de fier, cupru, mangan, plumb etc. În cursul vizitei mele în Sudan, am putut constata efortul pentru lichidarea analfabetismului, acțiune de masă în al cărei sprijin sînt chemați toți intelectualii. Statul se preocupă paralel de formarea de cadre bine pregătite pentru agricultură, industrie, administrație. La Khartum funcționează o universitate cu mai multe facultăți. Tinerii sudanezi pleacă de asemenea la studii în țări socialiste, printre care și România. Colaborarea româno-sudaneză se desfășoară și pe alte planuri, ca de pildă în domeniul exploatărilor miniere și petroliere. Volumul schimburilor noastre comerciale cu Sudanul înregistrează, la rîndul său, o permanentă creștere. Solidar cu lupta pe care tinerele state independente o duc pentru o viață mai bună, poporul român urmărește cu simpatie succesele obținute de Republica Democratică Sudan în dezvoltarea sa politică și economică.

Constantin OPRICĂ

Vedere din capitala sudaneză — compusă de fapt din trei orașe distincte situate la confluența Nilului Alb cu Nilul Albastru: Khartum, Omdurman și Khartum Nord sau Bahri.

Instalație de separare a apei la exploatarea petrolieră din abroapiere de Port Sudan.

Cartierul artizanilor și negustorilor la Omdurman. Aici fildeșul și abanosul se transformă în statuete și măști africane, cuprul în podoabe, pieile de șarpe sau bovine în genți și alte obiecte foarte apreciate de turiști.

carambolaj pe ceață...

Ceața britanică evocată în atîtea reportaje de culoare și romane polițiste nu are nimic romantic atunci cînd constituie factorul determinant al unor grave accidente de circulație. Fotografia care ne-a parvenit în această săptămînă, prin intermediul agenției londoneze «Keystone», redă imaginea unui tragic carambolaj de autovehicule pe una din autostrăzile moderne ale Angliei. Din cauza perdelei dense de ceață, 130 de limuzine, camioane și autocisterne au fost distruse într-un accident de circulație de proporții cu totul neobișnuite. Numeroase alte autovehicule au fost grav avariate, fiind proiectate în afara autostrăzii. Cinci oameni și-au pierdut viața, iar alți cincizeci au fost răniți.

...pe zăpadă...

Iată și un alt accident datorat intemperiilor naturale. Carambolul a avut loc de astă dată pe o autostradă americană în statul New York. Pelicula de gheață care a acoperit asfaltul în urma unei furtuni de zăpadă a provocat derapări în masă, care s-au soldat, după cum vedeți, cu o «parcare» forțată, în dezordine, și mai ales... contrară regulilor de circulație.

...și pe șine

De data aceasta n-au fost de vină nici ceața, nici zăpada și nici n-a fost un carambolaj propriu-zis, deși imaginea cam tot așa arată. Accidentul s-a întîmplat pe șine. A fost de fapt o fugă de pe șine, o deraiere, de care presa s-a ocupat pe larg fiind vorba de cel dintîi accident al turbotrenului francez. Trenul cu locomotive acționate de turbine a fost dat în folosință în Franța acum doi ani, circulînd cu o viteză medie remarcabilă — 131 kilometri — între Paris și Cherbourg. Este un vehicul de tip nou, folosit pînă în prezent numai în Franța și Canada. Societatea națională a căilor ferate franceze a deschis o anchetă asupra cauzelor accidentului, soldat cu patru morți și circa patruzeci de răniți.

Senatorul democrat Henry («Scoop») Jackson și-a făcut apariția la o întrecere ciclistă la Dade County, înaintea «preliminariilor» din Florida, conducînd o bicicletă fără a se ține cu mîinile de ghidon. Jackson — au remarcat observatori maliționși, după respectivele alegeri preliminare — s-a dovedit un bun echilibrist, dar numai pe bicicletă...

echilibristică... electorală

Apropierea datei alegerilor prezidențiale se face tot mai mult simțită pe scena politică americană. Fie chiar și numai din manifestările, unele mai «originale» ca altele, prin care diverși candidați înțeleg să-și destășoare campania electorală. Iată cîteva secvențe ale «spectacolului electoral» specific american, ediția 1972.

John Lindsay, primarul New Yorkului, este convins — afirmă o publicație franceză — că pentru a reuși în politică trebuie să fii un bun înotător. Să fi căutat oare în Florida curentul care să-l ducă spre desemnarea sa de către convenția democrată candidat la președinție?

Și iată-l și pe înveteratul rasist George Wallace, guvernator al Alabamei — care deocamdată este înscris pe lista candidaților democrați, dar care amenință că ar putea să se prezinte din partea unui al treilea partid «independent» — participînd la o întrunire a clubului «Circul sfinților și păcătoșilor». Adevărat circ...

În rîndurile alegătorilor se găsesc desigur mulți iubitori de animale. Și un asemenea gest — imortalizat pe pelicula fotografică — ca acela al lui George McGovern va face — cine știe? — ca în cele din urmă să-l «surclaseze» pe Ed. Muskie, principalul său rival din partea aceluiași partid democrat.

rostropovici la paris

Marele violoncelist sovietic Mstislav Rostropovici a luat parte la o gală de caritate oferită la Paris, unde a interpretat, spre delectarea melomanilor, trei piese de Bach. Concertul a fost prezentat într-un cadru cît se poate de adecvat muzicii lui Bach: biserica Madeleine. În fotografie: Rostropovici și violoncelul său pe fundalul altarului bisericii.

agendă

Exprimînd comunitatea de vederi franco-austriacă în problema convocării unei conferințe general-europene pentru securitate și pace, președintele Austriei, FRANZ JONAS, a declarat — în cursul vizitei sale oficiale la Paris — că ambele țări vor să vadă «eliminarea divizării» continentului. «Austria — a subliniat președintele federal — este hotărîtă să participe activ la politica de pace și cooperare în Europa».

Într-o atmosferă de strînsă unitate și de mobilizare politică s-au încheiat lucrările celui de-al XIII-lea Congres al P.C.I. După ședința publică din ultima zi a lucrărilor, delegații, reprezentînd pe cei 1 521 000 membri ai partidului, au aprobat documentele Congresului și cuvîntarea concluzivă rostită de ENRICO BERLINGUER. În unanimitate tovarășul Luigi Longo a fost ales președinte al partidului, iar tovarășul Enrico Berlinguer secretar general.

În legătură cu intenția guvernului francez de a organiza la 23 aprilie un referendum asupra politicii actuale a Franței privind lărgirea Pieței comune, FRANÇOIS MITTERAND, prim-secretar al Partidului Socialist Francez (P.S.F.), a declarat că, potrivit unei decizii luate în unanimitate în Biroul Executiv, partidul său se va abține de la un asemenea scrutin. Între timp, au loc consultări între P.S.F. și P.C.F. pentru elaborarea unei poziții comune.

Întrunit zilele trecute la Bruxelles, Consiliul ministerial al Pieței comune a desemnat pe SICCO MANSHOLT ca președinte al Comisiei Executive a C.E.E., în locul demisionarului Franco Maria Malfatti. Mansholt, reprezentantul Olandei în comisie și vicepreședinte al acesteia pînă-n prezent, este inițiatorul controversatului plan ce-i poartă numele și care prevede modernizarea agriculturii țărilor Pieței comune pe seama dispariției micilor gospodării.

DONALD SLAYTON, singurul dintre primii șapte cosmonauți americani care n-a făcut pînă în prezent nici o călătorie spațială, a reușit să fie repus — după zece ani de absență — pe lista cosmonauților S.U.A. Donald Slayton urma să participe la cea de-a doua misiune orbitală americană atunci cînd medicii au observat că prezintă anumite tulburări cardiace. Între timp, aceste tulburări au dispărut, ceea ce îl face apt, se pare, pentru un voiaj cosmic.

După marele succes de librărie pe care l-a înregistrat în Statele Unite, cartea devenită celebră a lui ALVIN TOFFLER «Șocul viitorului» a obținut un succes remarcabil și în Franța. Un juriu parizian, special constituit pentru aprecierea lucrărilor de eseistică, a hotărît să-i decerneze autorului american premiul pentru cea mai bună carte străină ce s-a impus în Franța atenției generale în 1971.

cronica de trei secunde

UN K.O.

Din 1968, electroencefalogramele campionului de box Robert Gallois, categoria ușoară, mărturiseau — că de aceea se numesc ele atît de lung — semnele unei meningite la creierul «ușorului». După patru ani de angoase medicale, dar și de lupte crîncene purtate în ring, anul acesta specialiștii s-au liniștit: Gallois s-a bătut minunat, primind dar și dînd, cu campionul lumii, Billy Backus, el a fermecat prin viteja sa o țară întreaga și, în consecință, semnele de meningită — exact după această bătălie — au dispărut din electrocumlezice. Numai că săptămînile trecute, Gallois a încasat un k.o. în repriza a șasea de la un francez de-al său — și marea întrebare a medicilor acum, cu analizele în față, e dacă ceea ce au vindecat pumnii lui Backus n-a stricat upercutul lui Ménétrey? Sînt semne...

Într-atît e de adevărat că pumnul oriunde l-ai aplica, în gură sau la ficat, nu rezolvă mai niciodată problemele creierului.

UN ATENTAT

Poate că nu fac bine ce fac, poate c-ar fi mai bine să tac, să mă prefac că n-am citit ceea ce am citit, poate că ar fi încă o dată recomandabil să închid ochii așa cum i-am mai închis și nu mi-a fost deloc mai rău decît dacă i-aș fi deschis mari cît cepele, poate că mă las dus de spiritul acela de exagerare care mi-a compromis de atîtea ori cele mai bune intenții — nu știu, și la drept vorbind nici nu vreau să știu.

Mă simt dator să comunic că în ziua de 5 martie, cam spre orele 9 seara, în localitatea Boulogne-Billancourt, situată în Franța, s-a tras un glonte de revolver asupra automobilului domnului Thierry de Brunhoff. Proiectilul, pătrunzînd prin geamul din spate al mașinii, l-a atins grav pe dl. Yves Foucher, aflat pe banchetă. Proprietarul mașinii era la volan. Dînsul a scăpat. Dar nu se poate ascunde că dl. Thierry de Brunhoff este pianist, ceea ce — după cum se poate vedea cu ochiul liber și fără spirit de exagerare — complică deodată lucrurile.

În pofida atîtor avertismente serioase, glumețe, responsabile și irresponsabile — s-a început a se trage în pianist. Nu utilizez pluralul «pianiști» — pentru a nu crea panică. Dar chiar și numai la singular, situația nu mi se pare mai puțin îngrijorătoare. Credeam din adîncul inimii că măcar în pianist nu se va trage. Era una din cele mai frumoase lozinci ale omenirii: «nu trageți în pianist»... Era poate cea mai tandră, cea mai inofensivă, cea mai surîzătoare convenție dintre toate convențiolismele lumii. M-am numărat cu o mare plăcere printre conformiștii care s-au conformat acestei chemări. Ce folos?

A murit și această lozincă. S-a încălcat și această convenție. Glonțul acela de 7,65 milimetri, tras asupra pianistului Thierry de Brunhoff, va deschide vîjîitor o nouă epocă în istoria atentatelor? Aș fi de un conformism îngrozitor dacă n-aș trage semnalul de alarmă, clamînd în cele patru vînturi: «aux armes, pianistes!»... Și și mai tare: «aux pianos, citoyens!»...

Radu COSAȘU

cronica satirică

de Teodor MAZILU

grosimea obrazului

Şi pe suflet se poate depune grăsime... chiar dacă individul, din alt punct de vedere, e trasparent ca prin inel. Am văzut cu toţii indivizi rotofei sufleteşte, greoi, care n-au mers sprinten de căprioară decît cînd e vorba de interesul lor. Dacă e vorba să-şi dea un pahar cu apă, anevoie se mişcă, numai interesul e capabil să-i trezească, să-i facă să alerge în căutarea pradei.

La acest gen de oameni privirea începe să se întunece, văd ca prin ceaţă. O mare mulţumire de sine începe să-i brăzdeze în lung şi în lat. Viaţa e pentru ei o afacere şi vor să ne lase impresia că lor totul le merge din plin. Le-a mers şi cu slujba. Le-a mers şi cu femeile. Le-a mers şi cu arta. Totul le merge din plin. Au bani cîţi vor. Toate femeile, de la cele mai simple pînă la cele mai enigmatice, se dau în vînt după ei. Ei nu greşesc niciodată, totdeauna sînt «pe fază». Totdeauna ştiu exact cînd se strică şi cînd se îndreaptă vînzarea!

— Pe mine să mă refuze o femeie? Nu există, domnule.

— Eu să n-am idei, domnule? Totdeauna capul îmi duduie de idei originale...

E ceea ce se numeşte un «om avans». Deşi de fapt nu a ajuns nicăieri, el are impresia că ne-a luat-o înainte, ca şi cum viaţa ar fi o cursă pe care a cîştigat-o. O dată cu burta fizică i-a crescut şi burta psihică... Sufletul îi atîrnă opac şi flasc... Cum se spune în popor, «are o mutră care cere palme»...

Din cauza grăsimii psihice, nuanţele au dispărut din viaţa lui. Obrazul a devenit atît de gras încît nu mai suportă mîngîierile, ci doar loviturile... Dacă-l mîngîi, nici nu observă. Nasul s-a deteriorat şi el alarmant, nu mai înregistrează miresmele, ci doar duhorile. Dacă-i vorbeşti în şoaptă, te ascultă cu uimire. El nu admite decît urletele, ţipetele. «Obrazul gros» e şi o metodă de apărare... Din pricina grosimii excesive, n-ai cum să-l jigneşti... Orice i-ai spune, oricît l-ai blestema n-ajunge pînă la el... Nu observă că-l jigneşti ca să-şi ducă interesul pînă la capăt. De aceea el caută să-şi menţină grosimea obrazului, să-şi păstreze intacte aroganţa şi obezitatea... Dar cu cît grosimea obrazului creşte, cu atît devin mai vulnerabili.

umor de

ANDO

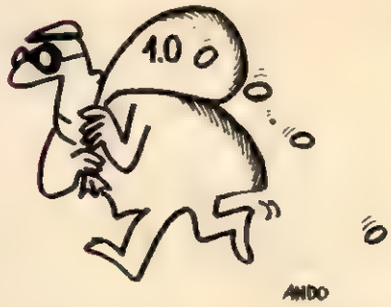

M. OPROIU

Măsura lui de precauţie.

CONCURSUL NOSTRU „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Cu viitoarea apariţie a revistei («Flacăra» nr. 15 din 8 aprilie a.c.) debutează concursul nostru, dotat cu importante premii, «CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE». Am rezervat acestei teme o pagină de revistă în care, o dată cu primul set de fotografii selecţionate de juriu, va apărea şi cuponul nr. 1 pentru participarea cititorilor la desemnarea cîştigătorilor concursului. De asemenea vom publica o «Poştă a concursului» pentru clarificarea unor întrebări puse de participanţi la concurs sau de cititori.

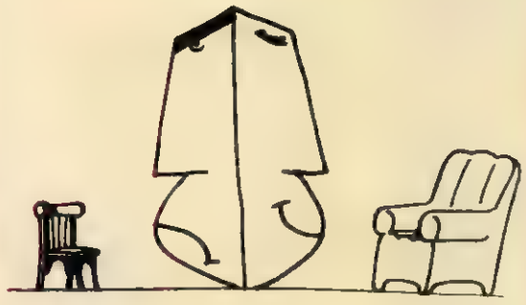

TALERUL CU DOUĂ FEŢE

-mică păcăleală-

ORIZONTAL: 1) Ziare, revistă... — ...şi o carte de şcoală. 2) Măsoară pămîntul în lung şi-n lat. — O pasăre de baltă... 3) ...şi un mamifer nordic — Vergele de fier... 4) ...şi o talpă de oţel — Garnitură. 5) Un cal... — ...un rîu... — ...şi încă un cal. 6) Piatră preţioasă — Notă muzicală. 7) A-şi impune voinţa. 8) Vehicule cu cai... — ...şi curea pentru cal. 9) Întinse — Formaţie sportivă. 10) Nici mai mult, nici mai puţin — Păr... tare. 11) Posesiv — Cărţi ştiinţifice, cursuri.

VERTICAL: 1) Teasc — Prima vertebră. 2) Joc de noroc — Parte din datorie. 3) Avînt — Nuri. 4) Foarte bătrînă — Mai puţin decît un meci. 5) Atmosferă (abr.) — Hoţ (pop.) — Acut! 6) Nume feminin — Prefix. 7) A pronunţa... ce se va scrie. 8) Linii, trăsături — Între ogoare. 9) Păr dezordonat — A utila. 10) A incita — A «obţinut» nişte bani. 11) Sări! (pop.) — Servite cu cafea sau dulceaţă.

I. Gh. CARAIMAN

Dezlegarea jocului «VERSURI», apărut în numărul trecut.

ORIZONTAL: 1) ERATO — PISCA. 2) PICIOARE — IN. 3) IMOS — REPETA. 4) TALENT — UPA. 5) A — O — MIORITA. 6) FA — C — SPIC — L. 7) STANTA — IUB. 8) POEZII — L — RE. 9) ARCUS — PICI. 10) STIR — SONETE. 11) IA — INSPIRAT.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• În volumul de **Teatru** al lui Horia Lovinescu, apărut în Editura Eminescu, sînt incluse piesele: Citadela sfărîmată, Surorile Boga, Febre, Al patrulea anotimp, Omul care... Prilej pentru noi, cititorii, de a lua cunoștință mai pe îndelete și de virtuțile literare ale acestui lucid constructor al unei dramaturgii de majore dezbateri etice și spirituale inspirate din realitățile noastre contemporane.

• Mihai Golu – Aurel Dițu: **Introducere în psihologie.** În ultimă instanță, autorii își propun să configureze tabloul complex al fenomenelor psihice și să-și argumenteze «convingerea fermă» în posibilitatea cercetării științifice a domeniului psihologic, nu o dată bîntuit de explicații mistico-religioase. Abordarea problematicii e făcută din perspectiva modernă a dezvoltării gîndirii științifice sub semnul riguros, dar și nuanțat, al metodologiei materialist-dialectice. Subliniem caracterul de pionierat și noutate al acestei «introduceri» (Editura științifică).

• Menționăm la aceeași editură apariția volumului de laborioase «cercetări de demografie istorică»: **Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX** de Ștefan Meteș.

• Un concludent debut poetic: **Umbria** de Adrian Popescu. În puzderia de versuri afectate și de silnice obscurități menționăm cu satisfacție lirica acestui nou venit marcat de mari candori și pure năzuințe, transmise de o expresie, la rîndul ei, diafană, dar cu prelungi ecouri (Editura Dacia).

• Edouard Calic: **Arde Reichstagul.** Reconstituire vie, cu accente de reportaj și anchetă, a sinistrei înscenări naziste din luna februarie a anului 1933. Pentru urmărirea evenimentelor, autorul, după propria-i mărturisire, a cercetat, printre altele, 30 000 de pagini de documente și procese-verbale, a discutat și corespondat cu «aproximativ o sută de martori și experți». Versiunea românească a originalului francez a prefațată de Alexandru Gh. Savu (Editura politică).

• Leonida Teodorescu semnează la Editura Univers un compact studiu de interpretări substanțiale asupra teatrului cehovian: **Dramaturgia lui Cehov.**

• Tot în această editură a apărut romanul **Două ierni și trei veri** de Feodor Abramov, unul dintre cei mai prodigioși romancieri sovietici contemporani.

• Pentru numărul în «explozie» de amatori ai volanului oricînd e binevenită o carte de informare și orientare, mai ales cînd aceasta e cu grijă și avizat întocmită. În sensul acesta, semnalăm apariția în Editura tehnică a volumului **Călăuza șoferului amator,** în care autorii, A. Brebenel și D. Voghin, dau, cu claritate, noțiuni de ordin tehnic și îndrumări de primă necesitate pentru o bună conducere, întreținere și exploatare a autovehiculului.

CINEMA

• **Mary Poppins.** Un musical seducător, adevărat basm modern, realizat de Robert Stevenson după povestirile lui P.L. Travers. Imaginea — Edward Colman. Interpreți — Julie Andrews (Sunetul muzicii), Dick van Dyke, David Tomlinson, Glynis Johns, Ed Wynn, Hermione Baddeley. Protagonista a fost distinsă în 1964 cu **Globul de aur** decernat de Asociația presei străine din Hollywood.

• **Tată cu de-a sila.** Două comedii de Branislav Nușici reunite într-un film ale cărui accente satirice particulare sînt recomandate de personalitatea cunoscutului scriitor sîrb. Regia — Soja Jovanovici (R.S.F. Iugoslavia). În distribuție: Dragoljub-Guta Dobricanin, Miodrag Petrovici-Ckalja, Mihajlo Pas-

Julie Andrews

kalejevici, Darinka Galenici, Mirjana Nikolici.

• **Intrarea liberă la oficiul stării civile.** Dezbatere etică cu rezonanțe contemporane dar și cu vădite intenții moralizatoare. Scenariul și regia — Manfred Mosblech. Imaginea — Winfried Kleist. Interpreți — Madeleine Lierck, Mathias Schröder.

• Un documentar care nu trebuie pierdut — **Despre omenie,** realizat de Paula Popescu-Doreanu, cineastă pasionată de etnografie, talentată exploratoare a frumuseților obiceiurilor din bătrîni. Comentariul este scris și rostit de Eugen Mandric.

• **Pe ecrane, în luna aprilie: Felix și Otilia** (ecranizarea romanului **Enigma Otiliei** al lui George Călinescu; scenariul — Ioan Grigorescu; regia — Iulian Mihu), **Astă-seară dansăm în familie** (comedie de Geo Saizescu, după un scenariu ce aparține lui Ion Băieșu, în colaborare cu regizorul), **Capela roșie** (Defa-Berlin, regia Horst E. Brandt), **Cercurile dragostei** (producție a studiourilor bulgare, regia — Kiril Ilincev, cu Nevena Kokanova), **Evadare din planeta maimuțelor** (continuare a filmelor «Planeta maimuțelor» și «Secretul planetei maimuțelor», regia aparține de data aceasta lui Don Taylor), **Marea dragoste** (film de Pierre Etaix, distins cu Grand Prix du Cinéma), **Hei, pușcuțule** (producție a studiourilor din R.P. Ungară, regia — Gyorgy Palásthy), **Polonеza de Oghinski** (regia — Lev Golub, U.R.S.S.), **Preria** (coproducție Franco London Film — ORTF-DEROPA, în colaborare cu studioul București, după romanul lui Fenimore Cooper. Regia — Sergiu Nicolaescu, Pierre Gaspard Huit), **Ultimul domiciliu cunoscut** (regia — José Giovanni, cu Marlène Jobert și Lino Ventura), **Silvia** (regia — S. Miklos, după opereta lui Kálmán. Protagoniști — Anna Moffo).

DISC

• Fenomenul care se cheamă Aura Urziceanu ne dăruiește un microrecital în înălțimea faimei artistei. Cînd o ascultăm pe Aura Urziceanu în «Ionel, Ionelule», «Cîntec de dragoste» sau «Parafrază pe teme populare românești», ne întrebăm, cu îndreptățită mirare, de ce se acordă un spațiu disco-locativ atît de mic unei voci atît de mari? Doar trei piese, oricît ar fi ele de bune, reprezintă prea puțin pentru largile posibilități ale artistei (45-EDC-10 224).

• Nu știm cîte registre o fi având acordeonul lui Sile Ungureanu. De fapt, n-are nici o importanță, deoarece talentatul instrumentist dovedește că-și are registrele sale personale, plurivalente, mult mai prețioase decît cele născocite de tehnica lui «Hohner». E de ajuns să-l ascultăm în «Sîrba de la Sălștioara» (acompaniat de orchestra lui Marin Cioacă), pentru a furniza proba cea mai convingătoare a afirmațiilor de mai sus (45-EPC-10 216).

• Umblă discomanii (sau mai bine-zis «discofiliis») cu fel și fel de albume sub braț. Ba un Armstrong, în cinci discuri, ba un Count Basie, Brel, Aznavour, Adamo. De ce n-avem și noi albumele noastre, editate de «Electrecord», cu un Temistocle Popa (în trei discuri, c-a scris destul, slavă Domnului) sau cu un Dan Spătaru, Margareta Pîslaru, Gică Petrescu și alții. Credem că au destulă vechime în cîmpul discului românesc! Am merita un răspuns...

MUZICĂ

• Azi la Ateneu, dirijorul austriac **Ernst Märzendorfer** la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii, solist — violonistul **Ștefan Gheorghiu:** Uvertura la «Nunta lui Figaro» și Concertul pentru vioară nr. 2 de Mozart; Simfonia a IX-a de Bruckner.

• Următorul concert (Ateneu, 7 și 8 aprilie) al Filarmonicii este dirijat de **Mihai Brediceanu,** solist — pianistul **Valentin Gheorghiu.** În program: Concertul pentru orchestră de coarde de Ion Dumitrescu; Rapsodia pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră de Rahmaninov; Simfonia a IV-a de Brahms.

• În studioul din strada Nuferilor, săptămînalul concert al Orchestrei simfonice a RTV, cu **Emanuel Elenescu** la pupitrul dirijoral și violonistul **Ștefan Ruha,** solist. Program atractiv: «Elegia Pontică» de Theodor Grigoriu (cu concursul corului de femei al Conservatorului), «Anotimpurile» de Vivaldi; Concertul violonistic al lui Mendelssohn-Bartholdy; Variațiuni și Fugă pe o temă de Purcell de Benjamin Britten (6 aprilie).

• Concert extraordinar de muzică cehă contemporană: Jan Tausinger, Karel Reiner, Iosef Matei, Vaclav Kučera, Alois Haba, Jiri Dvoracek. Își dau concursul: formația **Musica Nova,** cvartetul **Pro Arte,** pianista **Alexandrina Zorleanu,** flautistul **Pali Deneș,** basclarinetistul **Florian Popa** (Sala mică a palatului, 3 aprilie).

• Sîntem înștiințați că din motive independente de voința organizatorilor, Concertul coral de muzică românească ce trebuia să aibă loc la 26 martie s-a amînat pentru 2 aprilie, tot la Ateneu.

TEATRU

• **...Escu** de Tudor Mușatescu (Teatrul Giulești): al doilea, din această stagiune, succes regizoral al lui Dinu Cernescu — și implicit al teatrului — de astă dată obținut în zona comediei suculente, pe un text care își dezvăluie în luminile proiectate de regizor marile virtuți portretistice puse în valoare de jocul actorilor Dorina Lazăr (îmbrăcată și machiată excelent de D. Sbiera), Traian Dănceanu, Jorj Voicu, Ștefan Bănică, Astra Dan, Șt. Mihăilescu-Brăila, Maria Georgescu-Pătrașcu, Ernest Maftei, Luiza Derderian-Marcoci. Cu totul excepționale, decorurile lui Liviu Ciulei, realizate în cel mai pur stil (baroc) Ciulei.

• **Interesul general** de Aurel Baranga (Teatrul «Victor Ion Popa»-Bîrlad): încercare de a formula un punct de vedere regizoral (Tiberiu Penția) «distanțată» față de adevărurile farsei atroce a lui Baranga, încercare ratată, din păcate, din cauza excesului de gaguri, poante

Ștefan Bănică

și găselnițe uzate și a unei distribuții (și interpretări) mediocre. Două realizări actoricești meritorii, totuși: Ligia Dumitrescu și Const. Petrican.

• **Nota zero la purtare** de Virgil Stoenescu și Octavian Sava (Teatrul de stat-Turda): una dintre puținele noastre piese despre și pentru tineri, dovedindu-și ea însăși o prelungă tinerețe artistică — în spectacolul semnat de regizorul Ion Dan. În distribuție: Emilian Cortea, Vladimir Brînduș, Gh. Stoian, Mihai Ionescu-Vrănești, Smara Marcu, Petre Dondoș ș.a.

• **Ziua mondială a teatrului** — onorată la A.T.M. printr-o dezbatere pe tema «Rolul dansului în teatrul contemporan», susținută de comunicările maestrei coregrafe Tilde Urseanu, dirijorului Mihai Brediceanu și profesoarei Vera Proca.

PLASTICĂ

• Pictura **Rodicăi Bondi** se referă fără echivoc la farmecul naturii. Transpunerea nu e sentimentală, ci mai degrabă sensibilizată de o transcripție expresivă. Desenul viguros participă la construcția imaginilor, dominanta acestora fiind însă virtejurile și curbele maselor cromatice care formează arhitectura unui țărm pelagic, unui aspect de deltă, unei imagini de sat ori a expresivei «Plaje la Eforie» (Galeria Simeza, bd. Magheru 20).

• O dispoziție feerică în creația **Carolinei Iacob** ora descoperită încă de la expoziția din 1968, la fel ca și ecouri și sugestii din Chagall. Ele se resimt și acum, îmbogățite fiind de un simbolism popular, care se modelează pe un melancolic și euforic univers al copilăriei. E în pictura Carolinei Iacob multă reverie și multă logică afectivă (Galeria Simeza).

• Pictura lui **Constantin Baciu** prezintă un lent proces catabolic. Dacă forma mai persistă cu forță ei evocatoare în «Don Quijote», «Acrobată» etc., ea se retrage treptat și artistul eliberat de canoanele narative deschide porțile fanteziei și gestului și asistăm astfel la nașterea semnelor, nu mai puțin evocatoare, pentru că ele conotează un întreg univers spiritual cu o încărcătură lirică de substanță («Fereastră», «Fenix»). Dacă C. Baciu e un remarcabil desenator, el este în același timp și un subtil colorist (Apollo).

• Imaginile grafice ale lui **Niculiței Secrieriu,** lipsite de funcția referențială, n-au totuși «deschiderea» așteptată. Grupate de autor în cîteva serii (Simbioză, Ceramică, Reflex, Metamorfoză, Vitraliu), ele repetă pînă la erozione aceleași ornamente ireale și, în ciuda îmbinării dintre textura modulelor și culoare, ochiul plictisit simte nevoia unei odihne (Apollo).

• Limbajul plastic folosit de **Ilie Boca** înregistrează o creștere a dispozițiilor descriptive. Prezența figurilor nu are însă o funcție referențială, univocă, ci una poetică, cu semnificații multiforme. Imaginile pe care le construiește Boca se mai sprijină încă pe puterea expresivă a liniei, dar ductul ei curge cu intensități variate și, alături de fascinația evocatoare a culorilor, ea contribuie la acea sinteză optică menită să încînte privirea (Apollo).

TV

ACTUALITATE. **Prima selecție din sinteza cinematografică a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în Africa** (sîmbătă, pr. I, ora 20.00).

REPORTAJ. Primăvara la Turnu Severin — un reportaj semnat de Toma Popescu (duminică, pr. I, ora 20.00) • Tradiții și modernism în satul contemporan — amplă anchetă TV (vineri, pr. I, ora 18.10)

DEZBATERI. «Vîrsta demnității» — cel de-al IV-lea capitol al dezbaterii tinerești **File dintr-o cronică vie** (joi, pr. I, ora 20.15)

• **Cărți și idei** — «Prelegeri de estetică» de Mihail Ralea. La discuții participă Nicolae Balotă, Titus Mocanu, Matei Călinescu (joi, pr. II, ora 22.25).

ȘTIINȚĂ. **Lumea de mîine** — debutul unui ciclu futurologic semnat Dumitru Cucu și Andrei Bacalu (luni, pr. I, ora 21.25) • **Zilei Mondiale a Sănătății,** televiziunea îi închină o emisiune omagială cu participarea ministrului sănătății, dr. Dan Enăchescu, a academicianului Aurel Moga și a dr. Ioan Orha (vineri, pr. I, ora 20.00).

CETĂȚENEȘTI. Salutăm și urăm drum bun interesantei și utilei rubrici, multiinformativă și de critică socială, **Ghișeul** (luni, pr. II, ora 20.30).

LITERATURĂ. **Cronica literară** este închinată evenimentului proeminent al vieții noastre culturale — apariția romanului «Marele singuratic» de Marin Preda (luni, pr. II, ora 22.40).

TEATRU. Seria a 9-a, «Încoronarea», din telefoiletonul **Mușatinii** (luni, pr. I, ora 20.15).

FILM. Obraznicul, gălăgiosul și prostănacul de Donald, răsfoiul-matelot al lui Walt Disney, din nou pe micul ecran spre încîntarea noastră, a celor de toate vîrstele (duminică, pr. I, ora 20.20) • Monumentul cinematografic Hamlet al lui (și cu) Laurence Olivier la **Telecinemateca,** prezentat de Ecaterina Oproiu (miercuri, pr. I, ora 20.05) • «Dragă Brigitte» cu ea însăși și cu James Stewart (vineri, pr. I, ora 20.15).

MUZICĂ. Cu Leonard Bernstein despre «Variațiuni fantastice». Previzibile niște demonstrații fantastice (duminică, pr. I, ora 11.10) • Coriști din județele Teleorman, Olt, Mehedinți, Dîmbovița — în concursul lor «Cîntare patriei» (duminică, pr. I, ora 17.00) • Dacă e să ascultăm operetă, măcar operetă să fie ca «Domnul Choufleuri» de Offenbach, de pildă, cu Vali Niculescu, Silviu Gurău, Bimbo Mărculescu ș.a. (marți, pr. I, ora 20.10) • **Intervizionea** intensește difuzarea largă a unei premiere coregrafice TV «Balada haiducească» de Paul Constantinescu (joi, pr. I, ora 22.05).

FOLCLOR. Concursul **Floarea din grădină** proiectează o nouă stea — pe constănțeanca Floarea Tănăsescu (luni, pr. I, ora 21.50).

DIVERTISMENT. «Cine a pierdut o umbrelă» — titlul emisiunii distractive de duminică (pr. I, ora 21.10) și «Mai ceva ca-n filme» — al celei de sîmbăta viitoare (pr. I, ora 22.05), ambele cu fruntași ai teatrului dramatic și de estradă.

SPORT. Se încheie frumoasele zile ale aranjuezului hocheistic cu meciul S.U.A.-România și cu premiile de rigoare, printre care și trofeul «Fair play» oferit de revista noastră (duminică, pr. I, ora 18.15) • Tot duminică, **fotbal** Steaua-Jiul și Dinamo-Rapid (pr. I, ora 14.30) și din nou **fotbal** România-Franța (sîmbătă, pr. I, ora 16.25).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-prono 1972 — etapa din 2 aprilie

I.	Dinamo-Rapid	1, x, 2
II.	A.S.A.-U.T.A.	1, x
III.	S.C. Bacău-Petrolul	1
IV.	C.F.R.-F.C. Argeș	1, x
V.	Steagul roșu-Farul	1
VI.	Crișul-«U» Cluj	x
VII.	Politehnica-«U» Craiova	1
VIII.	Atalanta-Verona	1
IX.	Cagliari-Inter	1
X.	Catanzaro-Torino	1, x
XI.	Lanerossi-Fiorentina	1, 2
XII.	Milan-Bologna	1
XIII.	Roma-Napoli	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra F album

Brigitte Bardot rămîne Brigitte Bardot.
Foto UNIFRANCE

F
15
'72
FLACARA
ANUL XXI
NR. 879
8 APRILIE 1972

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN SUDAN ȘI EGIPT

S-a încheiat, în această săptămînă, călătoria întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în opt țări ale continentului african. Căldura, cordialitatea și stima cu care conducătorul partidului și statului nostru a fost întîmpinat pretutindeni au creat cele mai bune auspicii pentru convorbiri rodnice, care au deschis o perspectivă înfloritoare relațiilor cu aceste țări. Sprijinul ferm exprimat în repetate rînduri față de întărirea frontului de acțiune antiimperialistă a conferit vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în țările africane caracterul unui eveniment de importanță deosebită al vieții internaționale. Declarația comună româno-sudaneză menționa astfel că «cele două părți au exprimat sprijinul lor pentru mișcările africane de eliberare din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau, Namibia și toate teritoriile care se află încă sub dominație colonială, în lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului. Ele au condamnat politica de apartheid și discriminare rasială practicată de guvernul Africii de Sud și regimul minoritar din Rhodesia».

«Am venit în țara dumneavoastră — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu la începutul vizitei sale în Republica Arabă Egipt, ultima etapă a călătoriei pe continentul african a conducătorului partidului și statului nostru — cu dorința de a explora împreună căile pentru dezvoltarea tot mai puternică a cooperării în domeniile economic, științific, cultural, în toate sectoarele de activitate». Cele cîteva zile ale vizitei oficiale în Republica Arabă Egipt, convorbirile purtate cu acest prilej au evidențiat noi căi de lărgire și adîncire a colaborării multilaterale dintre cele două state, popoare și partide. Primirea călduroasă, prietenească făcută înalților soli ai poporului român în orașele egiptene vizitate, în toate centrele economice și culturale în care au poposit, este expresia deosebitului prestigiu de care se bucură secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, politica externă dinamică și adînc principială a țării noastre.

1

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, primind de la președintele Republicii Democratice Sudan, generalul maior Gaafar Mohammed Numeiry, «Colanul de onoare» — cea mai înaltă distincție a Sudanului.

2

Aspect de la convorbirile oficiale purtate în Republica Democratică Sudan.

3

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Anwar Sadat în timpul convorbirilor oficiale.

4

În cursul vizitei la nepieritoarele monumente ale culturii egiptene și universale — piramidele și Sfinxul de la Gizeh.

5

Caldă strîngere de mînă pe aeroportul din Cairo.

în șapte zile

S-a încălzit. S-a încălzit bine. Săptămîna aceasta marea grădină a naturii ne-a îmbrățișat cu flori multicolore și cu verdele crud al frunzelor țîșnite din găocile mugurilor și semințelor. Această inundație vegetală, proaspătă, o dată cu efectul ei tonic, optimist, intensifică starea de alertă a celor care muncesc în agricultură. Pentru că oricît s-ar spune că în agricultură din 365 de zile se lucrează 365 de zile, totuși pe parcurs sînt perioade în care intensitatea muncii se dublează și chiar triplează ca volum, concentrare și suprapunere a fel și fel de lucrări de sezon. Această săptămînă poartă amprenta tocmai unei asemenea tensiuni. O întreagă rețea de activiști de stat și obștești, mii și zeci de mii de specialiști sînt mobilizați împreună cu cîteva milioane de țărani cooperatori în campania agricolă de primăvară. Nu există cotidian central sau județean care să nu urmărească fazele acestei importante acțiuni economice. Este și firesc, pentru că în mod real de succesul ei depinde satisfacerea cerințelor aprovizionării populației cu produse alimentare — și nu numai alimentare — pe anul următor. Deci practic întreaga țară, noi toți cei peste 20 000 000 de cetățeni ai Republicii Socialiste România sîntem interesați ca aceste zile care hotărăsc recolta anului 1972 să fie folosite din plin. Din complexul de lucrări și preocupări ale săptămînii se desprinde clar un fapt determinat de specificul anotimpului precedent și al primăverii pe care o parcurgem. Analiza făcută de către Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, împreună cu specialiștii din cercetare, din rețeaua agrometeorologică și din aparatul central, privind evoluția lucrărilor agricole și problema adaptării tehnologiilor la condițiile climatice actuale și de perspectivă, a scos iar în evidență necesitatea urgentării tuturor lucrărilor agricole, a încheierii grabnice a restanțelor epocii întîi, a intensificării celor din epoca a doua și mai ales a luării de măsuri pentru reținerea și folosirea umidității solului.

Vremea aceasta minunată, cu soare strălucitor, care ne-a hotărît să punem paltoanele la naftalină și să începem a ne face planuri de concediu, are un revers negativ pentru culturi. Iarna săracă în precipitații, frecvența vînturilor și temperatura în creștere au făcut ca în majoritatea județelor rezervele de apă ale solului să scadă continuu. Specialiștii ne confirmă că grosimea stratului uscat a crescut pînă la 4–5 centimetri și, paralel cu tendința aproape generală de coborîre a nivelului apelor freatice, căldura a pătruns pînă la adîncimi de un metru. Pentru cei care lucrează în agricultură aceste amănunte tehnice sînt raportate la tehnologiile care trebuie folosite spre a împiedica pierderile în tone la fiecare hectar de grîu, porumb sau alte cereale. Din acest motiv, în această săptămînă s-a declanșat strategia folosirii apei: se cere specialiștilor să subordoneze tehnologiile de lucru necesității de a conserva cît mai durabil rezerva actuală de apă; se recomandă evitarea lucrărilor prea adînci la pregătirea patului germinativ; la semănat trebuie avut grijă de a pune în contact sămînța cu solul umed cu ajutorul tăvălugilor după brăzdare sau prin reglarea corespunzătoare a roților de tasare ale semănătorilor; este recomandată stabilirea corectă a desimii de semănat, avîndu-se în vedere limitele inferioare ale densității stabilite ca optime; declanșarea campaniei de irigare trebuie începută cu 20–25 de zile mai devreme ca în alți ani; la declanșarea irigațiilor și stabilirea normelor de udare se ține seama de provizia de apă a solului și necesitatea jonctiunii dintre apa de irigare și apa capilară din straturile subarabil etc., etc. Iată numai cîteva dintre acțiunile care fac parte din strategia utilizării apei. A fi țăran, a fi tehnician în agricultură nu-i lucru ușor astăzi. Dar nici natura nu-și mai poate face de cap. Chiar cînd apa e deficitară știm ce trebuie făcut și facem.

Mihai MÎRZA

Marți, 4 aprilie 1972

săptămîna în imagini

ploaie la cerere

Apreciind irigarea ca pe un mijloc eficient de sporire a recoltelor și mai cu seamă de preîntîmpinare a eventualelor săptămîni și luni secetoase, cooperatorii din comuna Valea Mărcișului au realizat pînă la primul trimestru al anului un canal de aducțiune de 10 km. Concomitent cu această lucrare continuă și acțiunea de desecare a terenurilor inundabile, astfel încît la sfîrșitul anului să fie redată agriculturii o suprafață de teren cultivabil de aproximativ 6 000 de ha.

pășunile — hrana sigură a animalelor

Pentru obținerea unor producții sporite de lapte și carne, asigurarea bazei furajere constituie o condiție esențială. Curățirea, nivelarea, fertilizarea și irigarea pășunilor constituie la ora actuală o îndatorire de căpetenie pentru toate unitățile agriculturii noastre socialiste. La cooperativa Smeeni, județul Buzău, de unde vă prezentăm această fotografie, din cele 2 900 ha teren arabil, 243 ha sînt cultivate cu lucernă, 7 ha cu sfeclă de nutreț, iar 40 ha vor fi rezervate pentru culturile de masă verde.

satisfacțiile locului IV și cele ale cavalerismului

S-a terminat cu bine (firește, nu din punctul de vedere al norvegienilor) turneul hocheiștilor de pe trei continente constituiți în grupa B a Campionatului mondial, a cărui primitoare gazdă a fost Bucureștiul nostru. Un nesperat loc IV (nesperat dar fiind că și hocheiul își are scepticii lui) obținut de tricolorii noștri răsplătește eforturile lor și ale antrenorilor, ne dă dreptul să ne războim mai departe în zona de mijloc și să visăm, de ce nu, la grupa aristocrației frumosului sport cu puc și crosă.

Pentru că în materie de hochei *fair play* înseamnă ceva mai mult și mai complicat decît pur și simplu sportivitate; pentru că, pe gheață, *fair play* înseamnă bărbăție și nu brutalitate primitivă, cavalerism și nu defetism, redacția noastră a înțeles să răsplătească pe campionii fair play-ului acestei ediții, echipa reprezentativă a Republicii Democrate Germane, cu o frumoasă cupă. În fotografie: Frank Braun, căpitanul echipei, e bucuros să primească această răsplată a cavalerismului în sport.

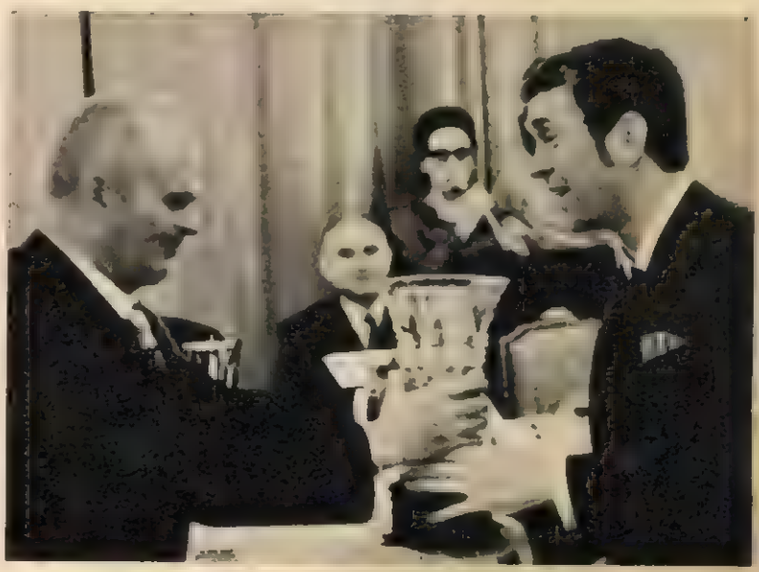

Fotografie de Dragoș NEAGU

lucrări de urgență în această primăvară secetoasă

Printr-o continuă intensificare a lucrărilor, unitățile agricole de stat din întreaga țară au însămînțat,la ora cînd închidem ediția noastră, cea mai mare parte din suprafețele prevăzute pentru culturile din prima epocă. Accelerarea ritmului de însămînțare în aceste zile prielnice creează posibilitatea ca semințele să mai poată profita de starea de umiditate a solului. Specialiștii din agricultură au constatat că o zi pierdută, prin întîrzierea lucrărilor, lipsește viitoarele plante de 3—4 vagoane de apă ce se evaporă în 24 de ore de pe fiecare hectar. Se recomandă de aceea accelerarea acțiunilor de reținere a apei în sol: discuirea și grăparea terenurilor.

Tocmai pentru că primăvara se află într-un avans de cel puțin 15 zile se impune o urgentare a tuturor lucrărilor, inclusiv îngrijirea culturilor de legume — mazărea, spanacul, ceapa, usturoiul, avînd acum toate condițiile naturale pentru dezvoltarea procesului germinativ. Concomitent trebuie încheiate ultimele lucrări de întreținere a solariilor, astfel încît să se creeze posibilitatea obținerii unor cît mai mari cantități de legume timpurii. Pentru aceasta este necesar ca organele și organizațiile de partid, toți specialiștii,să acorde sprijinul necesar și la timp lucrătorilor ogoarelor.

de cinci ani, nici o întîrziere!

Vremurile cînd doar toamna se numărau bobocii au fost înlocuite, cel puțin în industrie, cu evidența zilnică, riguroasă, a fiecărei mișcări. Astfel, cei de la Fabrica de tricotaje «Crinul» au știut că în ziua de 25 ale lunii martie și-au îndeplinit planul trimestrial la toți indicatorii. Zilele cîștigate au însemnat un plus de producție în valoare de peste trei milioane lei.

Dar din palmaresul de realizări ale harnicului colectiv mai trebuie menționate și alte aspecte. Așa, de exemplu, de peste cinci ani întreprinderea nu a avut nici un fel de întîrzieri la livrările către beneficiarii din țară și din străinătate. «Crinul» realizează cel mai mare procent de produse de calitatea întîi în comparație cu alte fabrici similare din țară. 30% din producția anului 1972 o constituie sortimente noi, din care menționăm doar noile bluze pentru bărbați, femei și copii, șorțuri, treninguri, rochii de plajă, halate de baie etc., confecționate din bumbac în amestec cu poliester. Cu acest nou material, confecțiile vor fi mai ușor de întreținut, ușor lavabile și nesifonabile, cu noi efecte de culori și se vor vinde la prețuri mai accesibile.

nutria în crescătorie

Iată o nouă îndeletnicire, pînă mai ieri necunoscută pe meleagurile Sălajului. Inițiativa aparține cooperatorilor din comuna Românași (localitate așezată la poalele Meseșului). Nutria este un animal a cărui greutate ajunge la 6—7 kg și a cărui blană — maro spre negru — este foarte apreciată și solicitată la export. Dacă ținem seama și de comestibilitatea cărnii și de faptul că aceste mamifere sînt foarte prolifice (se înmulțesc de 2—3 ori pe an, totalizînd circa 20 de pui de fiecare femelă), ne apare și mai limpede cum această rară îndeletnicire va fi pentru cooperatorii din Românași un adevărat izvor de venituri.

Dacă în august anul trecut (dată cînd a luat ființă crescătoria) s-a pornit de la 60 de exemplare, azi s-a ajuns la peste 150. La sfîrșitul anului (de altfel acesta este primul an de reproducție) numărul lor va spori considerabil, iar o dată cu ei și veniturile cooperatorilor din Românași.

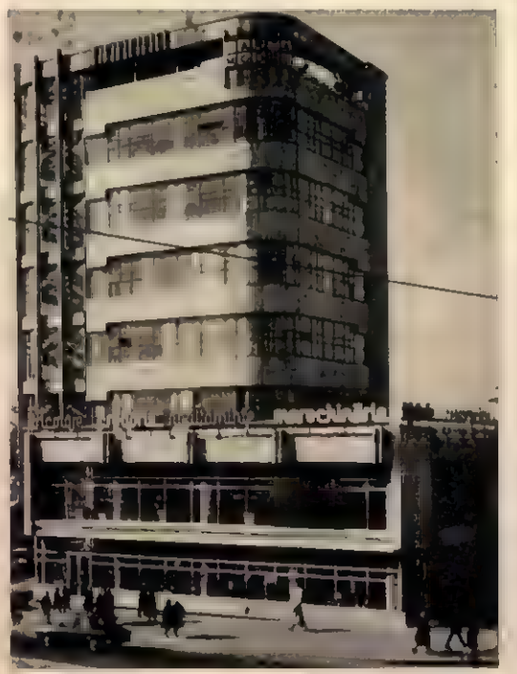

iași: un nou și modern complex meșteșugăresc

De curînd, Iașul s-a îmbogățit cu o nouă și modernă unitate a cooperației meșteșugărești: «Arta modei». Este vorba de un complex de ateliere menite să furnizeze, folosind cei mai buni meșteri ai orașului, îmbrăcăminte pentru femei și bărbați, încălțăminte de lux, marochinărie etc. Construcția complexului (șase etaje), înălțată din beton și sticlă, constituie ea însăși o podoabă urbanistică a Iașului de azi.

prezenți în 25 de țări

Marochinăria — iată una dintre ramurile principale ale industriei sibiene. Poșetele pe care le produce azi orașul de pe malul Cibinului sînt apreciate nu numai în țară, ci și peste hotare. Ele pot fi găsite în magazinele din numeroase mari orașe ale lumii. Întreprinderea care le produce, Fabrica «13 Decembrie», le exportă în peste 25 de țări. Realizate cu mult gust și rafinament (Sibiul are o veche tradiție în domeniul confecțiilor din piele), poșetele fabricate la Sibiu sînt prezente și la toate expozițiile românești cu produse de marochinărie. Pînă acum au fost realizate și puse în vînzare peste 200 de sortimente. În afară de poșete, fabrica din Sibiu mai produce pantofi de damă, valize, genți, serviete etc.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

cu o zi mai devreme

Muncitorii, inginerii și tehnicienii industriei prahovene, care realizează mai bine de 6 la sută din întreaga producție a țării, s-au achitat cu o zi mai devreme de îndatoririle planului trimestrial. Datorită folosirii capacităților de producție la un grad superior celui prevăzut și a timpului de lucru, ca și a altor măsuri eficiente, colectivele din acest județ au realizat suplimentar o producție-marfă evaluată la peste 54 000 000 lei. Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, volumul producției globale industriale a sporit cu peste 8 la sută.

aer liber și frumusețe

În urma unei convorbiri pe care am avut-o cu tovarășul Paraschiv Becar, directorul Administrației parcurilor din București, sîntem în măsură să vă informăm asupra citorva dintre măsurile ce se vor întreprinde în această primăvara pentru ca orășeanul să-și poată petrece cîteva ore în aer liber, înconjurat de frumusețe.

Astfel, în Cișmigiu va fi amenajată movila și un nou parc japonez, va fi dezvoltat colțul copiilor care, între altele, va beneficia de trăsurele cu ponei; la Herăstrău vor circula noi ambarcații și vor exista noi jocuri pentru copii etc. De asemeni, se vor lua măsuri pentru ca cele cîteva mii de hectare de păduri extravilane să devină spații de recreare, cu toate dotările necesare unui agrement civilizat.

Fără a divulga toate surprizele sezonului estival, publicăm instantaneul alăturat, care vă înfățișează trăsurelele cu ponei ce vor fi puse la dispoziția publicului vizitator în Pădurea Băneasa. Și tot aici vor exista cai de-adevăratelea pentru amatorii de călărie.

Mai trebuie arătat că administrația parcurilor a stabilit o colaborare mai strînsă cu rețeaua comercială, în sensul extinderii dotărilor pentru populație cît și pentru găsirea unor formule de amenajare a acestora într-un stil care să se armonizeze cu peisajul înconjurător.

concert simfonic într-o fabrică

De curînd, muncitorii lutieri ai Fabricii de instrumente muzicale din Reghin au avut marea bucurie de a participa la un concert simfonic sui-generis. Festivitatea a avut loc în incinta întreprinderii lor și s-a bucurat de prezența Filarmonicii din Tg. Mureș. Solist și dirijor, artistul poporului Ion Voicu.

La sfîrșitul concertului, colectivul întreprinderii a dăruit maestrului Ion Voicu cea mai bună vioară executată pînă în prezent în semn de omagiu și prețuire aduse artei interpretative a renumitului artist român.

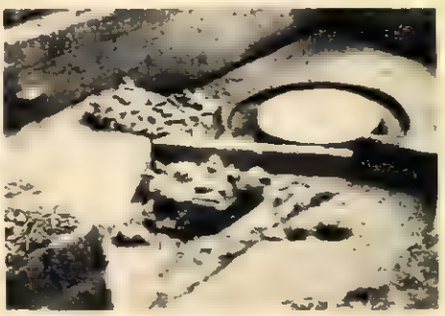

arheologii la tîrgșor

De 16 ani, aproape fără întrerupere, o echipă de arheologi «sapă» la Tîrgșor (18 km de Ploiești) pentru a scoate la lumină vestigii ale unei lumi de mult dispărute. Este vorba de unul dintre cele mai importante șantiere arheologice deschise vreodată pe teritoriul țării. Ce s-a descoperit pînă în prezent?

Tîrgșorul — ne declară cunoscutul arheolog Gheorghe Diaconu de la Institutul de arheologie, conducatorul șantierului — a fost între secolele XIV și XVII un bogat centru economic și reședință de curte domnească pe vremea lui Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Neagoe Basarab și Mihai Viteazul. Săpînd printre zidurile așezării și ale palatului domnesc (parte din ele se mai păstrează și azi) am descoperit împreună cu arheologul Victor Teodorescu, directorul Muzeului de istorie din Ploiești, vestigii importante legate de istoria țării. Ș-au găsit urme din vremea dacilor (locuințe, unelte, terme și castre romane etc.), din perioada de formare a poporului român (secolele V—VII și VIII—X). Au fost scoase la lumină resturile unor sate străvechi. Pînă acum au fost depistate peste o sută de locuințe prefeudale și feudale, au fost deschise 1 000 de morminte; de asemenea, au fost găsite sute de monede, începînd cu cele ale împăraților romani și terminînd cu cele ale voievozilor, precum și mii de vase din ceramică, podoabe etc. Tot acest material arheologic a fost depozitat la Ploiești, urmînd ca piesele cele mai de seamă să fie expuse în noul muzeu care se va deschide în acest oraș.

Campania de săpături din acest an, întrerupte de iarnă, — ne spune în continuare interlocutorul nostru — reîncepe în primele zile ale lunii mai. Sînt la Tîrgșor atîtea urme ale trecutului, încît investigațiile arheologice de aici vor dura încă cel puțin douăzeci de ani.

Tîrgșor: interiorul unei locuințe din secolele V—VII Pentru prima dată arheologii s-au întîlnit cu o masă rotundă săpată în pămînt.

turnee

Sub titlul «Paganini cîntat cu bravură», ziarul «Weser Nachrichten» din Bremen (R.F. a Germaniei) scrie, între altele, despre felul în care violonista română Gabriela Iiac a interpretat în cadrul turneului său Concertul nr.1 de Paganini: «Această tînără virtuoasă de prim rang pare că nu mai este la începutul carierei sale ci este o muziciană care a atins deja culmea»...

Un nou turneu, în aprilie, al Gabrielei Iiac în R.D. Germană, la Meiningen și Magdeburg.

cooperatori — viitori tractoriști

Pentru buna desfășurare a campaniei agricole din acest an, Direcția generală județeană a agriculturii, industriei alimentare și apelor din județul Dolj a întreprins, printre altele, și o permanentă acțiune pentru calificare în meseria de tractorist a unui mare număr de cooperatori, atît în rîndul bărbaților cît și în cel al femeilor.

COPERTA NOASTRĂ

MIRCEA ALBULESCU, actorul care ne-a convins de «Puterea și Adevărul» talentului său.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
Dan BÂRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul "1 Mai". Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

București: pregătiri pentru sezonul estival

Încă trei săptămîni și cele 12 șranduri ale Capitalei vor fi puse la dispoziția publicului. Dacă vremea va fi mai călduroasă decît ne așteptăm — ne declară Em. Beloia, ing. șef al serviciului lacuri din cadrul I.C.A.B.-ului — parte din șranduri vor fi deschise și mai devreme. În acest scop se fac în prezent amenajările de rigoare. Lacul Herăstrău a fost deja curățat și reumplut cu apă proaspătă; de asemenea, Floreasca; peste o săptămînă — Teiul. Trei noi vaporașe vor completa flota de pe rețeaua de lacuri din jurul Bucureștiului — fiecare din aceste nave va avea capacitatea de 160 de locuri.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

vacanța și drumeția

Dinamica turistică deosebit de ridicată (în 1965 — 700 000 turiști străini, în 1971 — 2 700 000!) plasează România în rîndul țărilor fruntașe în acest domeniu. Pentru a ne informa asupra dezvoltării bazei materiale turistice, ne-am adresat tovarășului NICHITA GEORGESCU, directorul general al Direcției generale de hoteluri, restaurante și prestații turistice din Ministerul Turismului.

— O preocupare de căpetenie a ministerului nostru, pe lîngă mărirea continuă a capacității de cazare și ridicarea gradului de confort, a fost diversificarea formelor de cazare și de alimentație publică pentru a putea asigura servicii tuturor categoriilor de solicitatori. Chiar și simpla înșiruire a acestor forme este edificatoare: hoteluri, moteluri, hanuri, vile, cabane, căsuțe, corturi, campinguri, restaurante, braserii, bufete, berării, bodegi, baruri de zi și de noapte, crame, ospătării, rotiserii și cofetării.

— Puteți să menționați cîteva unități care vor fi date în folosință anul acesta?

— Numărul lor este destul de mare. Astfel, pe litoral vor începe să funcționeze noi hoteluri la Mangalia, Saturn și Venus, de asemeni vile pe malul lacului Siutghiol. Pentru ridicarea gradului de confort din stațiunile balneoclimaterice se vor da în folosință hoteluri balneare la Slănic Moldova, Covasna, Vatra Dornei, Singiorz-Băi. Hoteluri noi vor împodobi orașele Tg. Mureș, Tîrgoviște, Ploiești, Slatina, Focșani, Sighetul Marmației și altele.

— Vă rugăm să ne dați și unele amănunte cu privire la dezvoltarea bazei sportive și de agrement.

— În principalele zone turistice s-a dat o atenție deosebită activității de agrement. Astfel, în cadrul unui plan eșalonat pe mai mulți ani pentru crearea unui parc de distracții la Mamaia, în prima etapă se va pune la dispoziția turiștilor un electroscuter cu 20 mașini, un miniscuter cu 14 mașini, un carusel cu 50 locuri, un balon cu 12 nacele și altele. În zona Mangalia va circula un tren liliputan, în ale cărui vagoane vor putea lua loc circa 50 persoane, pentru a face legătura între stațiunile din zonă. Lista amenajărilor mai cuprinde piscine, minicaruri, jocuri basculante și electromecanice, noi ambarcații ș.a.

Nici stațiunile de munte nu sînt neglijate. Se va acorda în continuare o atenție deosebită dezvoltării mijloacelor de transport pe cablu. Pe lîngă cele existente, în Bucegi, la Poiana Brașov, Păltiniș etc., anul acesta se vor da în funcțiune încă două telescaune la Straja și în Paring și un teleschi la Poiana Stînii. De asemeni se va continua dotarea stațiunilor montane cu mijloace de agrement, distracții și materiale sportive specifice atît sezonului de vară cît și celui de iarnă.

— Poate sînt noutăți și în domeniul gastronomic.

— Și aici am căutat să determinăm o mai largă diversificare. Anul acesta se va pune un accent deosebit pe sortimente mai bogate de preparate din legume și fructe, s-au revizuit majoritatea rețetelor în sensul majorării proporției de legume și reducerea grăsimilor. Totodată s-au inițiat o serie de acțiuni pentru ca turiștii să găsească în regiunile unde se vor deplasa cele mai alese specialități culinare românești, specifice regiunilor respective.

teatrul popular din rm. vîlcea

Un teatru de tradiție care a sărbătorit nu demult 50 de ani de existență. Un ansamblu care prezintă cu regularitate la Casa de cultură din localitate spectacole de dramă, comedie și operetă și totodată întreprinde turnee în județ.

— Avem stagiune permanentă, ne spune tov. D. Vlăduț, directorul Casei de cultură. Actualmente jucăm «Oameni care tac» de Al. Voitin, «Avarul» de Molière, «Vînzătorul de păsări» de Zeller.

— Ce aveți în pregătire?

— «Titanic vals» de Tudor Mușatescu, în regia tov. Adela Georgescu, și «Secunda 58» de Dorel Dorian, în regia tov. prof. Doru Moțoc. (În fotografie: o scenă din opereta «Vînzătorul de păsări» în regia actorului N. Ionescu Dodo de la Teatrul de operetă din București.)

noi lacuri artificiale pe hartaților

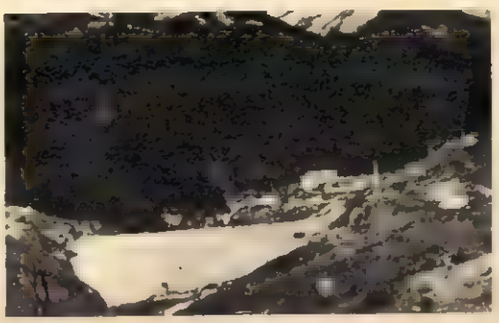

Printre importantele lucrări hidrotehnice aflate în prezent în construcție se numără și cîteva mari lacuri de acumulare menite să aprovizioneze cu apă mai multe centre industriale ale țării. O astfel de «mare artificială» se naște în momentul de față la Paltinu, lîngă Cîmpina, prin zăgăzuirea rîului Doftana. Ea va aproviziona cu apă industrială și potabilă orașul Ploiești și mai multe localități din jud. Prahova. Alt mare rezervor, cel de la Valea Uzului (Munții Ciucului), va alimenta cu apă orașele și centrele industriale de pe Valea Trotușului. A treia «mare artificială» va fi în celălalt capăt al țării, la poalele Retezatului (jud. Hunedoara). Aici se construiește un baraj lung de circa 250 m și înalt de 56 m, care va zăgăzui rîul Valea de Pești (fotografia alăturată). La ora aceasta lucrările sînt executate în proporție de 80 la sută. Lacul de aici, cu o capacitate de circa 5 000 000 mc, va furniza apă pentru centrele miniere din Valea Jiului (Lupeni, Vulcan, Petroșani, Uricani, Lonea etc.). Pe malul «mării», un hotel turistic și locuri de agrement.

Lucrările nu se opresc aici. La poalele Muntelui Ciucaș au început de curînd lucrările de amenajare a unui nou lac de acumulare cu o capacitate de circa 10 milioane mc, lac care va furniza apă potabilă și industrială orașului Brașov. În acest scop, I.L.H. (Întreprinderea de lucrări hidrotehnice speciale) va înălța aici — și aceasta într-un timp scurt — un baraj lung de 650 m și înalt de 44 m, care va stăvili pîraiele Tîrlung și Șanțuri. În jurul noii mări artificiale va șerpui o șosea turistică care va lega zona Brașovului cu mai multe localități montane.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

teze și priorități

În întîmpinarea Conferinței naționale a scriitorilor au fost date publicității *Tezele* organizației lor de breaslă, material de orientare teoretică și practică de primă însemnătate.

Spre deosebire de experiențe anterioare similare, recentele teze se feresc să încheie bilanțuri festive, exhaustive. Listele de lucrări — poezie, proză, dramaturgie sau critică — menite să beneficieze de binecuvîntări publice sau, dimpotrivă, să fie trecute pe sub furcile unei condamnări sumare, s-au dovedit, de atîtea ori, infirmate de judecata vremii. Cine își mai aduce aminte de poemele-fluvii, aspirînd la grația nemuririi, publicate acum două decenii, în aplauzele unei critici grăbite, cum se numeau romanele înfățișînd o realitate «nemijlocită», tipărite în aceeași epocă, și peste care s-a așternut, necruțătoare, cenușa uitării? Deci, în locul unui nedorit și inutil pomelnic de titluri analizate superficial, actualele teze ambiționează să stabilească drumul parcurs de scrisul nostru în ultimii ani și să descifreze, cu luciditate, perspectivele dezvoltării sale în perioada proximului deceniu. Dar și în direcția felului cum se cuvine să arate arta noastră în viitorul apropiat sau îndepărtat, tezele se abțin de la orice spirit canonizant. Nu rețete obligatorii, nu formule de eficiență sacrosantă, nu legi imanente și imuabile, tot atîtea dogme în flagrantă contradicție cu principiile unei adevărate estetici revoluționare, ci strădania de a prefigura liniile de dezvoltare a unei literaturi, izvorîtă din realitatea structurii și inspirată de idealurile umanismului socialist, principiu care, așa cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: «presupune o înțelegere complexă a omului în societate, luat nu ca individ izolat și exagerînd trăsăturile sale individuale, ci ca om social, aflat în strînsă legătură și interdependență cu semenii săi»...

Acestui *om social*, ființă complexă, de un univers intelectual și moral în permanentă extensie, acestui *Om* constructor nu numai al unei lumi materiale de o adîncă, inepuizabilă diversitate, dar al unei noi condiții umane, de o fascinantă noutate, se cuvine să-i închinăm toată rezerva noastră de energie creatoare.

Este obiectivul pe care îl propun tezele, într-un spirit realist de o profundă, științifică și demnă de laudă comprehensiune, iată sarcinile prioritare ale ceasului de față.

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT. NICI UN MINUT NELUCRAT!"

concreteţea unei lozinci

Text: N. IOAN Fotografii: Radu CONSTANTINESCU

În această parte a serialului nostru de preocupare economică pe tema rezervelor inepuizabile ale economiei naţionale, **am făcut pasul de la general la particular. Cu alte cuvinte, ducîndu-ne cu stiloul şi aparatul fotografic** la Fabrica de rulmenţi din Bîrlad **am încercat să stabilim — în jurul unei mese rotunde ad-hoc — care sînt** rezervele unei întreprinderi, **în ce măsură sînt ele inepuizabile (recunoaştem singuri paradoxul formulării), pe ce căi şi în ce limite sînt ele descoperite şi valorificate. În rîndurile următoare veţi găsi opiniile analitice a patru dintre cei mai avizaţi specialişti ai însăşi fabricii bîrlădene: economist DAN IOAN, şef adjunct al serviciului planificării; inginer CEZAR ZUGRAVU, şeful serviciului tehnic; inginer RADU LAZĂR, şeful compartimentului indici economici din cadrul serviciului tehnic; inginer MIRCEA SIMOVICI, director.**

DAN IOAN: «La efortul financiar al statului pentru investiţii de amploare, e normal să răspundem cu muncă pe măsură, cu iniţiativă pe măsură, cu rezultate pe măsură».

— Economist fiind, să-mi fie îngăduit să vorbesc despre posibilităţile întreprinderii noastre în cifre şi coeficienţi.

Mai întîi despre perspectivele şi implicit sarcinile noastre. Volumul de producţie industrială va fi în 1975 de 2,3 ori mai mare decît în 1970. Aproximativ 75% din această creştere se va face pe seama productivităţii muncii. Sporul îl vom realiza datorită noilor investiţii, dar şi datorită îmbunătăţirii organizării producţiei, măsurilor tehnice corespunzătoare modernizării utilajelor fabricii, aplicării inovaţiilor şi raţionalizărilor ş.a.m.d. Menţionez doar că la tehnologii noi apar şi posibilităţi noi de inovaţie şi raţionalizare.

Esenţial este că, per total, rata rentabilităţii va creşte de-a dreptul spectaculos.

Dar pentru că 1972 e cel mai aproape de noi, să vedem cîteva cifre privitoare la efortul nostru din acest an.

Faţă de 1970, în 1971 am redus cheltuielile la mia de lei producţie-marfă cu 14 lei. În 1972 le vom reduce cu peste 30 lei. E un ritm necunoscut pînă acum în fabrica noastră.

În 1972 vom reduce cheltuielile de producţie cu aproximativ 4 milioane lei pe seama creşterii productivităţii muncii; cu 3 milioane lei pe seama reducerii consumului de metal; cu peste 6 milioane lei pe seama reducerii consumurilor de materiale auxiliare, sdv-urilor, cheltuielilor de regie etc. Producţia globală peste plan va fi de 12 milioane lei.

Totodată ne preocupăm serios de calitatea producţiei. Altfel nu ne putem asigura desfacerea. Pentru 1972 avem întreaga producţie acoperită cu contracte. Din ea, peste 30% va lua destinaţia beneficiarilor noştri străini, din peste 55 de ţări. Am vorbit despre bătălia noastră şi pentru calitate pentru că pe această cale se obţin sporuri de producţie mai mult decît substanţiale. Iată un exemplu care va spune totul. Am început, cu ani în urmă, să producem rulmenţi de precizie normală — P_0; dar un rulment P_6, de producţia căruia ne preocupăm azi, măreşte valoarea rulmentului bîrlădean cu 50%.

Realizările de pînă acum dovedesc că nu ne-am asumat nişte angajamente spectaculoase dar fără posibilităţi de împlinire. Secretul e simplu: orice cifră este rodul unei analize serioase a adevăratelor şi tuturor posibilităţilor întreprinderii.

CEZAR ZUGRAVU: «Ne preocupă standardizarea cu influenţe mari economice».

— În abordarea problemelor rezervelor fabricii noastre trebuie pornit de la o stare de fapt care ne marchează activitatea, preocupările. Sîntem într-o perioadă în care ne modernizăm şi ne extindem. O perioadă de investiţii. La sfîrşitul ei — în 1975 — vom produce de 10 ori mai mulţi rulmenţi decît azi. Am achiziţionat maşinile cele mai noi din lume şi introducem tehnologii specifice dintre cele mai avansate. De aceea am spus că trebuie să raportăm totul la specificul acestei etape.

Aportul nostru, al forţelor fabricii,

la folosirea în cel mai fericit chip, în cel mai rentabil chip, a noii noastre zestre se desfășoară pe următoarele două direcții principale:

Pe de o parte, efectuarea de nenumărate probe pentru găsirea celor mai bune tehnologii. Astfel, la secția de forje unde am introdus o linie complexă de forjare și laminare a inelelor de rulmenți, pentru care am găsit și tehnologia optimă, economia de material a crescut cu 25% față de rezultatele vechiului procedeu; calitatea suprafeței forjate este sensibil superioară; iar în curînd, însuși aspectul general al secției se va schimba: va fi un loc unde oamenii vor munci în halate albe. Și tot în urma probelor noastre am găsit tehnologia cea mai bună pentru noile utilaje de presare la rece a rolelor, tehnologie care a determinat o economie de 15% la materiale și manoperă. Iar acum, printre altele, experimentăm tehnologia unei prese pentru ștanțarea fină a inelelor rulmenților axiali.

O mențione specială merită secția de strungărie. Din cea mai oropsită secție — dacă vreți, din punct de vedere ergonomic — am transformat-o într-un soi de farmacie. Nu se mai vede nici urmă de șpan. E absolut curată pentru că au fost instalate linii subterane de transport și evacuare a șpanului, linii a căror tehnologie tot noi am stabilit-o și perfecționat-o. De altfel, strungăria nu mai este în general ce a fost. Sîntem pe punctul de a elimina mașinile vechi — cu multă manoperă și calitate scăzută. Am început să avem linii automate de strunjire (pentru vehiculele de căi ferate), linii datorită cărora omul n-are altă grijă decît să alimenteze mașina cu obiectele de strunjit și să schimbe sculele. Am vorbit mai mult de secția aceasta, dar să știți că mari transformări se petrec și la secția de rectificare, și la cea de montaj, mă rog, în întreaga fabrică.

Pe de altă parte, pe lîngă această căutare repetată pentru găsirea tehnologiilor cu cele mai mari influențe economice de care am amintit, ne facem griji și ne batem și pentru recalificarea oamenilor. Noile utilaje (unele, de pildă, «lucrează» cu jocuri pînă la 10 microni) ne impun această recalificare, dar să nu vă închipuiți că recalificarea se limitează doar la cei care lucrează direct pe noile utilaje. Nu, e vorba de toată lumea! Începînd cu cei care planifică tehnologia.

Din fericire, la noi există un bun spirit de echipă, și inițiativa are cale liberă. Pur și simplu ne simțim bine. Este un specific al fabricii, de care beneficiem noi, cei de aici, dar cu efecte, cred, și-n afară. Pentru că noi producem mai bine; și pentru că azi nu se poate vorbi de mașină fără rulmenți, deci numărul beneficiarilor noștri potențiali este uriaș; în sfîrșit, pentru că rulmentul, desigur cu anume limite, poate face și el parte din rîndul etaloanelor de comparație a nivelului de trai dintr-o țară.

Țin să subliniez că la noi politica dobîndește un caracter concret. Învățămîntul politic, de pildă, este axat pe problemele implicate de specificul nostru, al fabricii noastre. Or, aceasta se reflectă în toată munca.

MIRCEA SIMOVICI: «Preocuparea de bază — păstrarea prestigiului prin cultivarea calității produselor».

— Azi nu mai avem dreptul să ne punem probleme privind realizarea planului de producție. Ele aparțin unei etape pe care am depășit-o. Azi problemele noastre trebuie să fie cele ale calității. Să ne preocupe înainte de orice, competitivitatea produselor noastre. Cu atît mai mult cu cît și beneficiarii interni și cei străini au avut aprecieri bune pentru rulmenții de la Bîrlad.

Preocuparea numărul doi însă revine fără îndoială productivității muncii. Avem sarcini mari, dar sîntem conștienți că avem și rezerve multe.

În loc de orice alt ultim cuvînt, țin să spun că alături de celelalte rezerve interne ale fabricii noastre stă și aceea, poate cumva curioasă, că știm să ne recunoaștem insuccesele. Dar totodată ne încăpățînăm să ne batem pe aceeași bucățică de loc pînă o cucerim pînă la capăt, pînă reușim să scoatem tot ce se poate scoate din ea.

RADU LAZĂR: «Pentru creșterea productivității muncii trebuie, pe de o parte, să asimilăm noul; iar pe de altă parte, să-l creăm».

— Cel mai important lucru este acela că ne-am schimbat optica. Nu mai acceptăm — noi, ca producători — să avem o existență oarecare. Nu mai privim doar spre cantitate, ci și spre eficiență, firește, cu toate implicațiile ei. Această metamorfoză a noastră este deosebit de evidentă în urma dezbaterilor de la Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții.

Iată o schiță, desigur parțială, a evoluției noastre din ultimul timp:

În privința folosirii extensive a mașinilor-unelte, **indicele de utilizare a fondului de timp** disponibil îi asigură fabricii noastre un loc apropiat de cel de frunte în rîndul întreprinderilor ministerului. Iar anul acesta vom ridica cu 8 procente acest indice. Pe de altă parte, folosirea intensivă a mașinilor a cunoscut următoarea ascensiune: în 1970, 2,2 kilograme pe ora de funcționare; în 1971, 2,8 kilograme pe ora de funcționare; în 1972, 3,6 kilograme pe ora de funcționare.

În privința **coeficientului de utilizare a metalului** stăm de asemeni bine. El a crescut de la 0,43 la 0,45 — coeficient bun la nivel mondial pentru întreprinderile care folosesc oțel bară masivă.

În 1972, prin folosirea unor rezerve interne, vom economisi circa 400 tone metal. Căile sînt multiple: de la recuperările din capete de bară pînă la aplicarea unor metode tehnologice noi (ștanțarea de precizie la inele axiale, extinderea forjării pe linia automată de forjare, extinderea presării rolelor pe presele moderne cu 4 posturi de lucru, recent achiziționate de fabrică etc.).

În privința **creșterii productivității** prin introducerea noului urmărim două aspecte: asimilarea noului și crearea lui. Asimilarea am realizat-o prin punerea în funcțiune a noilor utilaje în perioade cît mai scurte și prin folosirea acestor utilaje la capacitățile proiectate. Crearea noului se concretizează la noi atît prin producerea de mașini noi cît și prin modernizarea și introducerea de noi dispozitive la utilajele existente. Iată doar două exemple: modernizarea unei mașini de decojit bare a determinat o creștere a productivității muncii cu 80%; modernizarea a șase strunguri automate privind realizarea a două role pe ciclu a determinat o dublare a productivității.

Acțiunile concrete pentru depistarea și valorificarea tuturor resurselor fabricii sînt deosebit de numeroase, dar alături de factorul tehnico-organizatoric, care le însumează, un cuvînt greu îl are 'factorul' politic.

Autoutilarea reprezintă fără îndoială, la Bîrlad, o preocupare foarte serioasă. «Facem economii de parale și totodată ne calificăm», ne-au mărturisit specialiștii de la Fabrica de rulmenți de acolo. Prin autoutilare, dumnealor înțeleg atît completarea utilajelor livrate doar parțial, cît și realizarea de utilaje absolut noi. Unul dintre multele exemple care se pot da de astfel de utilaje concepute, realizate și puse să producă mulțumită exclusiv forțelor din fabrică îl aveți în imaginea de mai jos. E vorba de o mașină de cojit cu «comenzi ultrasofisticate», în sensul bun, în sensul unei înalte tehnicități. Poate ar fi trebuit «puse la panoul de onoare» și alte inovații «interne», fie că-i vorba de mașina de debitat sau de aceea de încercat rulmenții de vagoane, dar ne vom limita să notăm că, doar în '72, preocuparea pentru autoutilare va asigura fabricii o economie de peste șapte milioane lei. Cu alte cuvinte, pentru că-i vorba de succese, fotografia de jos o putem socoti ca o imagine simbol a unei bancnote de 7 milioane lei.

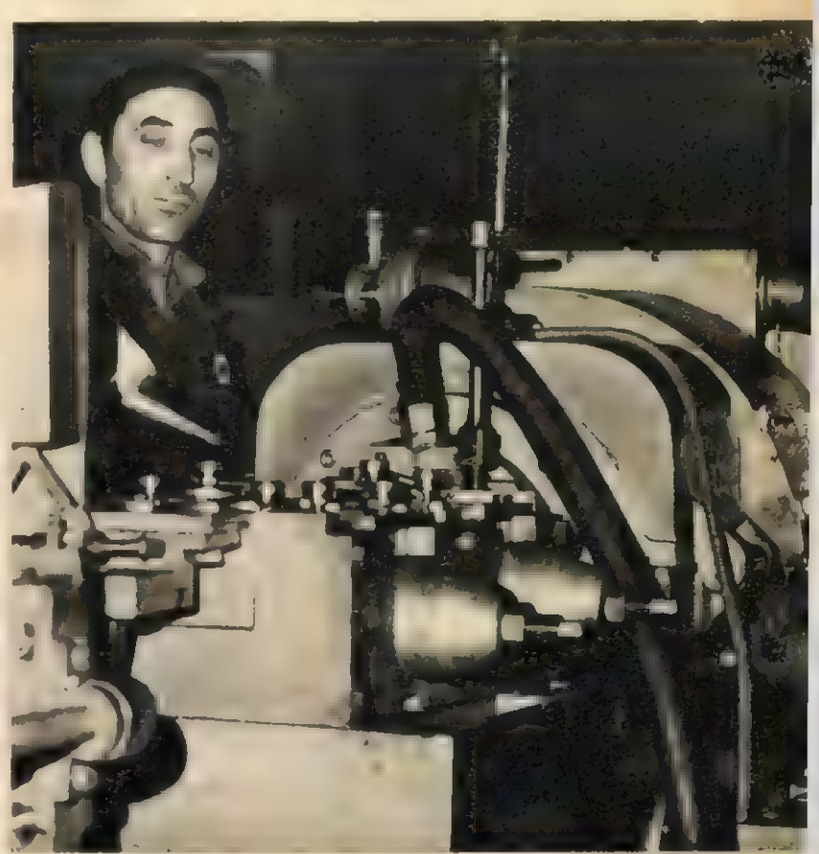

C.E.I.L. ARAD

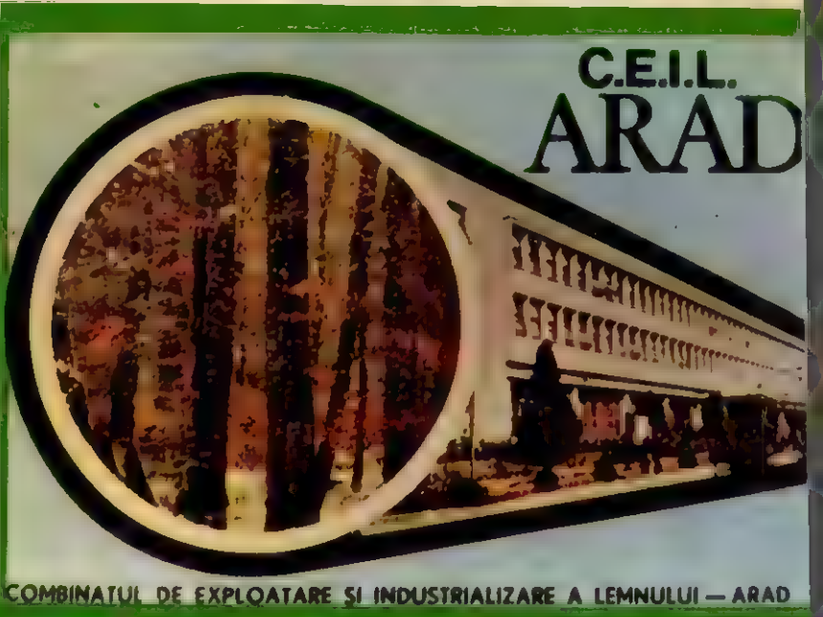

COMBINATUL DE EXPLOATARE ŞI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI — ARAD

Combinatul arădean pentru exploatarea şi industrializarea lemnului — C.E.I.L.-Arad — este o organizaţie economică cu o structură organizatorică complexă. Aici se realizează un întreg proces de valorificare superioară a lemnului, de la recoltare şi pînă la fabricarea unor produse finite superioare. Din structura C.E.I.L.-Arad fac parte: două unităţi de exploatare şi industrializare a lemnului (unităţile din Lipova şi Sebiş-Moneasa), două fabrici de mobilă (fabricile de mobilă-corp din Arad şi de mobilă curbată din Pîncota). Acestea valorifică masa lemnoasă din pădurile amplasate de-a lungul bazinelor Mureşului şi Crişului. Astfel, produsele realizate de combinat sînt foarte variate, pornind de la produsele de pădure (buşteni, lemn de mină, traverse, lemn de foc etc), produse industrializate (cherestele, parchete, lăzi etc.) şi pînă la produse ca mobila artistică.

Realizările din cadrul semestrului I 1971 şi începutul anului 1972, în graiul cifrelor, sînt semnificative: planul producţiei globale în 1971 a fost realizat în proporţie de 103,2%, producţia-marfă, 100,6%, productivitatea muncii, 100,2%, s-a realizat suplimentar un beneficiu de peste trei milioane lei. Situaţia realizărilor lunii ianuarie 1972: la producţia globală, 108,6%, producţia-marfă, 114,6%, productivitatea muncii, 104,8%.

Datorită unei tradiţii vechi de peste 80 de ani, în cadrul combinatului se fabrică renumita **mobilă artistică.** Sculptorii şi meseriaşii intarsieri specialişti din cadrul fabricii arădene, prin munca lor migăloasă şi priceperea deosebită, fac cunoscute produsele unităţii în ţară şi străinătate, unde se bucură de o înaltă apreciere: sufrageria RENAŞTERE şi SHERATON, sufrageria VORONEŢ, dormitorul LUDOVIC XVI, mobila de hol stil, holul de colţ NICOLE.

Produsele fabricii sînt solicitate în peste 25 de ţări ale lumii ca: Anglia, Franţa, R.F. a Germaniei, S.U.A., Canada, Olanda, Italia, precum şi în toate ţările socialiste. În străinătate combinatul arădean livrează peste 150 de tipuri de produse: mobilă de artă, modernă şi curbată, cherestea, parchete etc. Din totalul producţiei de mobilă pe combinat, peste 90% este destinată exportului.

Produsele unităţii au fost apreciate în mod deosebit la 30 de tîrguri şi expoziţii internaţionale: Köln, Lyon, Leipzig, Utrecht, Moscova etc.

Demn de relevat este şi interesul continuu pentru diversificarea producţiei. Numai în 1971 s-au introdus în producţia de serie 36 tipuri noi de mobilier, însumînd 80% din producţie. Un succes deosebit pentru colectivul acestui combinat a fost înregistrat tot în anul trecut, cînd pentru prima dată în ţară a fost introdusă fabricarea pe scară industrială a mobilei stil, acţiune ce continuă în acest an cu alte noi modele de mobilă artistică.

Tradiţia şi experienţa, împletite cu aplicarea celei mai noi tehnologii şi a cercetărilor proprii, asigură combinatului un loc de frunte printre cele mai apreciate organizaţii economice din ţară şi de peste hotare.

Printre cei mai buni oameni din cadrul combinatului, a căror pricepere şi hărnicie este ridicată la rang de artă, sînt Ilie Noghiu — maistru, distins cu Ordinul muncii cl. a III-a, Ioan Negriu — sculptor, distins pentru strădaniile şi arta sa cu Medalia muncii, Geza Merfy — tapiţer artistic, Maria Henzi — lustruitoare, Ion Creţu — tîmplar. În domeniul creaţiei, pe lîngă C.E.I.L.-Arad a luat fiinţă încă din 1970, şi a fost dezvoltat mereu, un nucleu de proiectare care a reproiectat peste 10 tipuri de mobilă şi a asimilat un mare număr de produse şi modele noi. Merită să fie evidenţiaţi în acest domeniu de creaţie tinerii ingineri Ion Marinescu, Romeo Ţăranu, Andrei Tujon şi tehnicianul Ladislau Was.

Rezultatele bune se datoresc şi grijii permanente pentru pregătirea cadrelor necesare, care se realizează prin GRUPUL ŞCOLAR FORESTIER din Arad, în cadrul căruia funcţionează: **şcoala profesională,** care pregăteşte tîmplari de mobilă-corp şi tîmplari artistici, **şcoala de maiştri** califică maiştri pentru sectoarele de industrializare şi exploatare şi maiştri pentru mobilă; **liceul industrial de prelucrare a lemnului** pregăteşte cadre tehnice medii pentru unităţile de mobilă-corp şi artistică precum şi muncitori de înaltă calificare, **ucenicie la locul de muncă şi cursuri de scurtă durată.** Prin aceste forme au fost calificaţi în 1971 peste 400 de muncitori, în meseriile tractorişti forestieri, fasonatori mecanici în exploatări, circularişti, gaterişti şi tîmplari.

Calitatea produselor stă în centrul preocupărilor întregului colectiv ară-

dean S-au inițiat o serie de acțiuni menite să ducă la ridicarea calității produselor ca: analize pe sectoare, intensificarea muncii educative, reciclarea a peste 200 de muncitori, extinderea controlului în lanț, adică fiecare muncitor a devenit un C.T.C.-ist pentru produsele ce le realizează.

De aceea calităților lor, produsele sînt tot mai mult solicitate și pe piața internă; aceasta a dus ca în luna februarie a.c. să se înființeze un **magazin de prezentare și desfacere a produselor de mobilă** care, încă din primele zile, a cunoscut un mare aflux de vizitatori și cumpărători. În acest magazin, pe lîngă tipurile livrate pînă acum pe piață prin C.E.I.L., se găsesc și tipuri noi care, pe bază comenzilor ferme se livrează direct populației, precum și cu plata în rate. Modelele noi prezentate în magazin și cele în curs de proiectare prezintă caracteristici superioare din punct de vedere constructiv, estetic și funcțional: tapițerii în culori variate din stofe și vinilin, finisaje și furnire estetice cu desen, ornamente plăcute și accesorii și ornamente metalice sau din material plastic.

Perspectivele de dezvoltare ale C.E.I.L.-Arad în cadrul celui de-al III-lea plan cincinal sînt însemnate. Cerințele tot mai mari de produse pe piața internă și externă impun conducerii de administrație să ia o serie de măsuri de perspectivă menite să ducă la dezvoltarea capacităților de producție și la îmbunătățirea condițiilor de viață și muncă ale salariaților. Astfel, în cadrul fabricii din Arad se vor pune în funcțiune noi obiective care vor duce la diversificarea produselor realizate. Se va dezvolta uscătoria și se va moderniza sectorul de finisaje, se va construi o magazie de mobilă cu trei etaje. La secțiile de industrializare se va da în folosință o nouă magazie pentru parchete, un atelier pentru lăzi, rampa verde pentru sortat și depozitat cherestea etc. La Fabrica de cherestea din Bocsig se vor sistematiza și moderniza fluxurile tehnologice din secțiile de fabricație, precum și spațiile de depozitare pentru bușteni și cherestea. La Fabrica de mobilă curbată din Pîncota, care produce sortimente variate de scaune, va intra în funcțiune la capacitatea integrală o nouă secție de producție.

Prin modelele și calitatea mobilei realizate, produsele fabricilor de mobilă din cadrul C.E.I.L.-Arad dau tonul modei pe piața internă și chiar și în cea externă, mobila creată aici adaptîndu-se cu ușurință la diversitatea spațiilor de locuit, creînd totodată o ambianță și eficiență deosebite.

În pas cu exigențele timpurilor moderne, efortul și talentul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor care lucrează în combinat sînt îndreptate spre satisfacerea ori-cărora solicitări ale cumpărătorilor.

PUBLICITATE

CHIPUL URBAN AL LUNII

de I. NICOLAE
Fotografii de S. STEINER

PREMISA ACESTOR PAGINI

Experiența și succesele unei cooperative de frunte a țării pot fi un exemplu-imbold pentru toți lucrătorii ogoarelor, în aceste zile cînd agricultura stă sub semnul următoarelor urgențe:
— aratul și grăpatul pe întreaga suprafață;
— fertilizarea culturilor de toamnă;
— însămînțarea tuturor culturilor din epoca întîi;
— pregătirea terenurilor pentru însămînțatul porumbului;
— protejarea culturilor și livezilor de un eventual îngheț;
— amenajarea și întreținerea irigațiilor;
— grăpatul, nivelatul și curățatul de buruieni al terenurilor.

De ce merg treburile bine la C.A.P. Luna și în comuna Luna? Printre altele și pentru că acolo se gîndește și se decide în colectiv

Din toată literatura științifico-fantastică pe care am citit-o, cea mai apropiată inimii mele a fost o povestioară de vreo cîteva pagini intitulată, pare-mi-se, «Lanul verde». E vorba acolo de un pămîntean care, cîndva, în viitor, se mută cu familia pe Lună și, aducîndu-și și îndeletnicirile cu ei, se apucă să însămînțeze un ogor cu grîu. Toată cheia povestirii e în tensiunea așteptării rezultatului. Iar tot farmecul, toată poezia și toată forța ei, în apariția lanului verde.

Însă cînd am pășit pe pămîntul Lunii românești am aflat încă o dată că realitatea poate fi cu mult mai emoționantă decît orice vis, fie el și științifico-fantastic.

Luna este o comună pe lîngă Cîmpia Turzii, în județul Cluj. De fapt, mai sînt pe acolo vreo două «Luni», dar alea-s ceva mai mititele și, mă rog, pînă una-alta eu am fost la cea din apropierea Luncii Arieșului.

*

La Luna m-a șocat amploarea, evidența, concreteța unui fenomen contemporan caracteristic evoluției tuturor colectivităților noastre sătești: urbanizarea ruralului.

Fără nici o șovăială, spun că la Luna gradul de urbanitate este atît de ridicat, încît m-a făcut să simt nevoia să remeditez asupra vechilor concepte de sat și oraș.

Pentru că, să știți, Luna de azi nu mai este o așezare monofuncțională, cu economie doar agrară; Luna nu mai are o evoluție cu pași de melc; Luna de azi are o dotare materială social-culturală și comercială, o echipare edilitară, o rețea de servicii care-i apropie serios pe locuitorii ei de confortul urban. Iar lunenii, să știți, sînt conștienți de nevoile și forțele colectivității lor; au capacitatea să-și mobilizeze aceste forțe; au dobîndit o puternică solidaritate de grup; ca țărani, se simt și sînt mai puțin dependenți de condițiile mediului natural, pentru că uneltele și nivelul cunoștințelor lor tehnice este cu totul altul; în general, mentalitatea lor este mult apropiată de aceea a orășenilor, lucru firesc, pentru că au școli, pentru că dispun de binefacerile mijloacelor de comunicație de masă, ca orice orășean, pentru că nu mai sînt izolați, în sfîrșit, pentru că au devenit oameni activ politici.

Dar pentru a nu rămîne în sfera observațiilor și aprecierilor generale, am să încerc o trecere în revistă a principalilor pași ai comunei Luna spre urbanizare.

Extinderea spațiului de școlarizare—2 săli de clasă în 1946, un mare local cu 8 săli de clasă în 1959, un mare local cu 8 săli de clasă cu etaj, în scopul generalizării învățămîntului general în toată comuna, în construcție azi, asfaltarea șoselei—1959; electrificarea comunei, radiofi-carea ei, introducerea gazului metan—1960; construirea noului complex comercial cu etaj al cooperației de consum—1967; noi brutării ale cooperației de consum —1968; complexul de prestări de servicii—1969; introducerea rețelei de apă potabilă—4 km și jumătate conductă în 1970, dar lucrarea continuă; un nou local pentru dispensarul comunal—cu gaze, lumină și cabinet stomatologic, deocamdată fără scaun; trotuare pe ambele părți ale străzii și altele.

Între cetățenii comunei există un concurs nedeclarat: care-și face casă mai frumoasă. Casele sînt din cărămidă, cu multe camere, unele cu un soi de turnuleț, cu baie, pivniță, parchet—ce mai, vilișoare! Vilișoare în care se găsesc—obișnuit—aparate de radio, televizoare, frigidere, aspiratoare etc.

La Luna am priceput—ca să spun așa—și cu simțurile

(Continuare în pagina 14)

Un colț de rai, un colț din Luna sau pur și simplu acasă la o cooperatoare fruntașă: Ileana Boca.

au cuvîntul lunenii...

- UN FEL DE POLIINTERVIU -

M-am gîndit că ascultîndu-i fără intermediari pe lunenii îi veți înțelege — pe ei, viața lor, secretul pașilor lor spre urbanizare, preocupările lor, împlinirile și grijile lor, felul lor de a gîndi, cunoștințele lor agrotehnice, atitudinile lor civice și politice — îi veți înțelege, spun, mai bine. Or, ăsta-i rostul!

«Din '62 și pînă în '70 am avut producții de la 1 500 la 3 000 kg de grîu porumb la hectar. Iar în '71, cu acordul și lucrînd mecanizat-chimizat, am avut 4 000—6 000 kg boabe grîu-porumb la hectar. Și nu-i am care să nu fie mulțumit, pentru că de cînd e cooperativa n-am primit ce-n anu' ista. Sînt sigură că la anu'nu vom mai fi ai treilea pe țară. Pentru 1972 am luat la întrecere județul Ialomița».

Ileana BOCA, șefă de echipă

«În zootecnie (sic) la noi ar și bine să se construiască o bază în care cei care lucrează la grajduri să aibă posibilitate să se spele pe mîinuri, frumos, ca laptele să se poată mulge cît se poate de curat. Ș-or mai trebui să se facă și irigațiile pentru furajele animalelor. Aș dori ca în anu' ăsta să depășim I.A.S.-ul cu laptele și cu animalele, ca să putem ține pe viitor locu' întîi pe țară».

moș Tulai Ianoș CUȘCU

«Oamenii din Luna sînt pricepuți și harnici, dar asta nu înseamnă că am făcut tot ce se putea. Pămîntul nostru poate da cu mult mai mult; animalele pe care le avem în ferma zootehnică abia dau jumătate din producția pe care ar putea s-o dea.

În urma experienței cîștigate și în urma bazei materiale puternice care ne-am făcut-o, în acest cincinal vom munci de așa manieră, încît să majorăm producția, atît în sectorul vegetal cît și în cel zootehnic.

Am dat mult. Putem da și mai mult».

Oltean GAVRILĂ, președintele C.A.P. «Scînteia», comuna Luna

«Cu 3 983 kg grîu la hectar, am obținut în '71 o producție cu 61 la sută mai mare decît media producțiilor cincinalului trecut; cu 42 la sută mai mare decît cea mai ridicată producție obținută în cooperativa noastră (de 2 816 kg în 1967); și totodată un «locuri trei pe țară» în această privință.

La porumb-boabe, cu 5 017 kg la hectar, am realizat o producție cu 50 la sută mai mare decît media producțiilor cincinalului trecut, și cu 22 la sută mai mare decît cea mai ridicată producție realizată în cooperativă (4 055 kg în '58).

La cînepă, cu 6 120 kg la hectar, am obținut o producție cu 91 la sută mai mare decît media cincinalului trecut și cu 22 la sută mai mare decît cea mai ridicată dintre producțiile noastre anterioare.

Pentru viitor însă avem pretenții și mai mari. Din fiecare hectar cultivat vom culege 5 500 kg porumb, 3 500 kg sfeclă, 4 000 kg grîu».

Ing. Gheorghe LEFTER șeful fermei vegetale

«La începutul anului 1971 am întîmpinat greutăți foarte mari în ceea ce privește introducerea sistemului de retribuție prin acord global. Totuși, datorită muncii depuse de comuniști, pînă în primăvară, cînd au început lucrările de întreținere la culturile prășitoare, am reușit să-i convingem că plata la tona de produs și la mia de lei venit e și în interesul lor. Ba unii cooperatori mai puneau întrebări și se îndoiau chiar și la începutul recoltatului. De-abia la terminarea acestei lucrări mulți au văzut că au primit grîu cît nici nu se așteptau. Așa, de exemplu, Ileana Mesaroș a primit la 1 august, pe șase luni, 1 180 kg de grîu, iar la finele anului, tot această femeie, încă, pînă la totalul de 2 470 kg grîu.

Cînd am avut adunările pe brigăzi, unde s-au purtat discuții privind plata muncii pentru anul 1972 în sistemul aplicat în 1971, nu s-au mai ridicat probleme asupra acestui sistem. Iar la adunarea generală de dare de seamă au participat pînă și membrii cooperatori care muncesc la Cîmpia Turzii, în uzină, și au cerut să li se repartizeze și lor teren pe care să-l muncească împreună cu familiile».

Alexandru SUCIU, brigadier, secretarul Comitetului de partid al C.A.P.

«Noi ducem muncă de lămurire în echipă, ca să se convingă toate că dacă lăsam densitate vom avea rezultate mari».

Maria PĂCURAR, șefă de echipă, secretara organizației de bază sectorul cultura mare

«La ferma horticolă, ponderea aparține sectorului legumicol. În '71 planul total la legume era de 660 tone și am realizat 965 tone. Valoric, aceasta înseamnă un venit planificat de 668 mii lei și realizat de 1 041 000 lei. Rezultatele acestea sînt rodul muncii majorității cooperatorilor, al aplicării tehnologiilor înaintate, al bunei organizări a muncii și al aplicării sistemului de plată pe mîa de lei valoare și pe porți de cultură».

Ing. Puiu MARIN

«Am eu și avem noi toți, de aici, din Luna, convingerea că, după ultimele măsuri luate de partid și stat pe linia progresului agriculturii, 1971, cel mai de vîrf an al agriculturii noastre, va rămîne, în următorii 2—3 ani, cu mult în urmă.

În ce privește Luna, trebuie să știți că aici e o zonă unde se poate da grîu, cucuruz și lapte. Așa se face că noi sîntem o cooperativă specializată mai ales în producția de lapte. Pentru a ajunge la animale cu producții ridicate, am socotit că trebuie pornit de la creșterea tineretului bovin. Ca urmare, avem un material de valoare care în 1972 ne va îngădui să ne apropiem de cifra de 3 000 litri de lapte pe cap de vacă furajată».

Ing. șef Ioan RETEȘAN

«În general, lucrurile merg bine la Luna pentru că organizațiile de partid sînt motorul mobilizării tuturor forțelor pentru realizarea planurilor cooperativei și ale comunei și pentru că deputații își îndeplinesc cu competență sarcinile ce le au.

Pe de altă parte însă, realitatea e că oamenii noștri sînt altfel acum. Pur și simplu ne țin din scurt, se sînt responsabili, stăruind să transformăm în viață obiectivele de pe hîrtie. Vorba aceea, cînd te încalți mai bine, ai nevoie și de trotuar, și-atunci, hai la primar».

Ion Lazăr PASCU, secretar al Comitetului comunal de partid, primar al comunei Luna

«Deosebit de semnificativă este construcția de case. În ultimii zece ani s-au construit un număr foarte mare de clădiri. Nouă, primăriei, ni se adresează foarte multe cereri de autorizații de construcții. În 1971, de exemplu, au fost înregistrate 44 asemenea cereri. Pentru că acei care și-au construit case mai de mult, acum procedează la extinderi. Producțiile de la C.A.P. se fac simțite și în dezvoltarea comunei, a bunei ei stări».

Laurențiu VASINCA, secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular al comunei Luna

sport

de Victor BANCIULESCU

record sau educație fizică?

E vai de sănătatea națiunii, dacă și școala s-a contaminat de morbul secolului, cultivînd cu precădere performanța și recordul!

Zilele trecute am ascultat un reprezentant al instrucțiunii publice adresîndu-se presei și preamărind ceea ce cu un termen foarte modern se numește acum «sportivizarea» educației fizice. Ni s-au furnizat serii de argumente pentru a înțelege chipurile necesitatea de a face din școală (citățm) «nu baza de masă a sportului de performanță, ci de-a dreptul un creator de sportivi de performanță». În sprijinul acestei concepții s-a evocat realitatea incontestabilă (în anumite sporturi și mai ales la înot) a scăderii vîrstei campionilor și implicit a momentului selecției.

Considerăm că direcția de specialitate din Ministerul Educației și Învățămîntului manifestă o preocupare excesivă pentru performanța sportivă, în dauna sarcinii ei primordiale care cere educarea fizică generală a tinerelor generații.

Nu vom contesta necesitatea utilizării sporturilor (și în special a jocurilor) ca elemente de atracție în lecția de educație fizică, dar respingem ideea că un program sistematic de exerciții fizice poate fi înlocuit cu practicarea unui sport și încă de la cea mai fragedă vîrstă. Departe de noi gîndul de a nu recunoaște valoarea educativă a sporturilor în rîndurile școlarilor. Știm ce înseamnă la copii să rămînă cu deprinderea de a practica un sport. Dar fie-ne îngăduit să subliniem două lucruri:

1. **educația fizică** este sarcina principală a școlii (în acest domeniu);

2. iar **educația sportivă** rămîne sarcina clubului școlar, a asociației sportive a elevilor, la urma urmei chiar a competițiilor în care școlarii sînt antrenați.

Concomitent cu tendința de «a face sport» dincolo de atribuțiile sale firești, departamentul învățămîntului lasă fără răspuns o seamă de chestiuni ce privesc direct și în primul rînd nu mușchii unor indivizi, ci vigoarea și armonioasa constituție a tinerei noastre populații.

Potrivit statisticilor, jumătate din numărul total al catedrelor de educație fizică din școlile țării nu-și cunosc titularii. De ce? Nu cumva și pentru că pe tinerii absolvenți de institut sau de facultate i-am dezobișnuit să devină dascăli de educație fizică (nu «profesori de gimnastică» precum altădată), îndemnîndu-i, fără să vrem poate, să prefere poziția antrenorului sau funcționarului sportiv?

Singura disciplină din sistemul nostru școlar care se predă încă «după ureche», fără vreun manual didactic, este educația fizică. De ce? Fiind în proporție majoritară de formație sportivă, profesorii noștri de educație fizică se lasă prea absorbiți de problematica metodologiei antrenamentului sportiv și neglijează adesea — ca pe o marfă fără căutare — căile teoretice ale educației fizice.

Proporția de elevi absenți la orele de educație fizică este încă îngrijorător de mare. De ce? Soluția formală adoptată — aceea de a îndruma pe școlarii bolnavi sau cu malformații spre cultura fizică medicală (fără a preciza cine și mai ales unde o practică!) — lasă nerezolvată o problemă în cadrul căreia ar trebui mai curînd să judecăm corelația dintre educația intelectuală și cea fizică, să analizăm capacitatea profesorului de a capta atenția și a trezi interesul elevilor săi (fiindcă printre absenteiști nu se numără numai cei cu sănătatea precară, ci și cei ce refuză — din diverse motive — exercițiul fizic sau mai ales posibilitatea de a obține o notă mică!). Nu lipsită de interes este, în aceeași direcție, întrebarea: ce facem pentru a atrage la orele de educație fizică masa elevilor (adesea refractare din frivole sau deloc întemeiate — dar nici risipite — considerente presupus estetice)?

Nu intenționăm să facem procesul direcției de specialitate din Ministerul Educației și Învățămîntului, dar sîntem obligați să-i reamintim că și numele și misiunea ei sînt legate în primul rînd de **educație fizică**. Și nu există justificare mai bună pentru acest memento decît faptul că s-a simțit nevoia instituirii unor comisii de control pentru modul cum se desfășoară lecțiile de educație fizică în școli!

CHIPUL URBAN AL LUNII

O casă care ar face cinste
și unui oraș,
și nu-i singura.
Asemenea vilișoare
încep să fie «regulă» în Luna.

(Urmare din pag. 12)

ceea ce înțelesesem de mult cu mintea. Mă refer la un principiu politic, la o componentă a politicii generale a partidului nostru de dezvoltare multilaterală a colectivității naționale, și anume la ridicarea condițiilor de viață de la sate la nivelul urban.

*

Firește, noua față a comunei Luna, toate schimbările acestea în felul de trai al lunenilor își găsesc explicația și în puterea lor economică. Iar puterea lor economică izvorăște din cooperativa agricolă de producție.

Cu alte cuvinte, gradul ridicat de urbanitate a acestei comune trebuie înțeles ca una dintre urmările directe ale deceniului nostru cooperatist în agricultură.

Despre cooperativă și despre munca lor am socotit că e mai bine să-i las chiar pe dumnealor lunenii să vorbească. Eu țin doar să încerc să-i ajut «punînd pe tapet» două probleme care-i frămîntă.

Iat-o pe prima. La C.A.P. din Luna vin mereu specialiști din restul țării să învețe din experiența lunenilor. Conducătorul unui asemenea grup a fost tov. inginer Țipu din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, care i-a promis tovarășului președinte Oltean Gavrilă o repartiție serioasă de concentrate industriale și borhoturi.

După ce grupul a plecat, tovarășul Oltean mi-a spus:

— Noi avem de gînd să ridicăm producția în sectorul zootehnic. Aceasta depinde și de ajutorul pe care ni l-a promis tovarășul director general Țipu. În orice caz, eu m-am angajat că «Luna» va obține 3 500 litri lapte pe fiecare vacă furajată, din cele circa 4 000 ale noastre, firește, dacă vom asigura fiecăreia o hrană de cel puțin 30 kg siloz pe zi.

Oare ministerul va dezamăgi speranțele excelenților cooperatori și specialiști în ale zootehniei de la Luna?

Și iat-o și pe cea de-a doua problemă. Formulată extrem de lapidar de tovarășul Laurențiu Vasinca, secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular:

— Noi avem peste tot construcții. Dar ne lipsesc specialiștii în acest domeniu. Cu un tehnician constructor la zece comune, nu se face primăvară!

Eu l-am înțeles perfect pe — îmi îngădui să-i numesc așa — prietenii mei din Luna. Iar dacă aș fi fost tehnician constructor, aș fi rămas acolo. Dar altora — oare — le va fi chiar atît de greu să-i înțeleagă și să le întindă mîna de ajutor de care au nevoie?

În ciuda acestor probleme, am plecat deosebit de optimist din comuna în care sper că m-ați însoți. Și acum mai aud acordurile năbădăios de cuceritoare ale «Purtatei de la Luna».

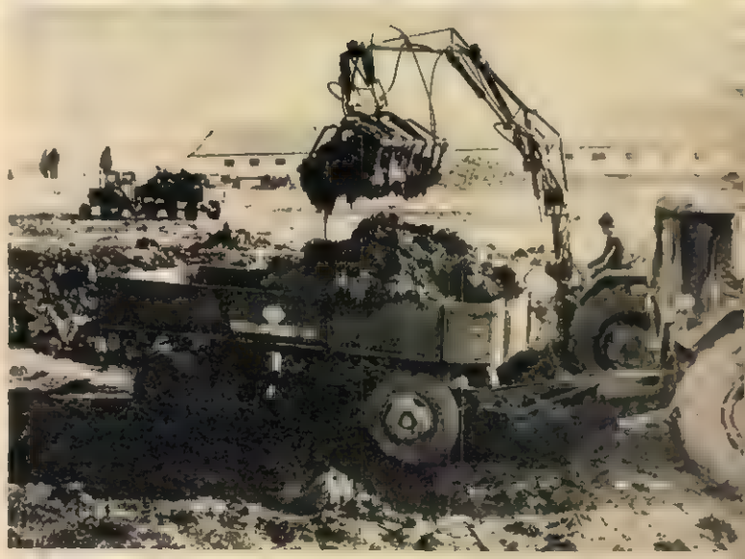

Adio lopată!

Mîndria cooperativei: ferma zootehnică.

concursul nostru

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

Iată și prima selecție de fotografii, numerotate de la 1 la 4, reținute de juriu pentru concursul, dotat cu valoroase premii, «CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE». Reamintim cititorilor noștri care doresc să ajute la desemnarea câștigătorilor că își pot exprima opțiunea (pentru una singură dintre fotografiile publicate) pe cuponul alăturat, pe care vor trebui să-l trimită în plic, în termen de maximum cinci zile. Adresa noastră: revista «Flacăra», București, Piața Scînteii nr. 1, căsuța poștală 4112, pentru concursul «Cea mai frumoasă fotografie».

1. Urcușul
   Marin NĂSTASE — Galați
2. Tăta Oancea
   Leonid BUZOIANU — București
3. Umbrele se salută
   Koncz FRANCISC — Gherla
4. Ecoul pașilor
   Andrei VASS — Vulcan

poșta concursului

KONCZ FRANCISC — Gherla. Se pot trimite mai multe fotografii într-unul sau mai multe plicuri, toate fiind luate în considerație, indiferent de data primirii lor. Evident, prima și cea mai severă selecție trebuie însă făcută de însuși concurentul.

ILIE SECUIU — Constanța. Propunerea dv. se încadrează în regulamentul concursului.

L. RAUCH — Gura Humorului. 1) Vezi răspunsul dat lui Koncz Francisc. 2) Singura condiție pentru luarea în considerație a opțiunii cititorilor este însoțirea ei de cuponul respectiv, completat corespunzător.

G. LĂZĂROIU — Sibiu. 1) Titlul concursului (trebuia să aibă și un titlu, nu?) nu exclude ci presupune în mod obligatoriu și cerința ca fotografia să fie interesantă. 2) Vezi răspunsul dat lui Koncz Francisc.

INDESCIFRABIL — Moroieni. 1) Puteți expedia oricînd. 2) Nu. 3) Legenda poate fi sau un moto, sau o descriere sumară a subiectului.

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

_____

Ce mai faci? Unde mergem diseară?
- Nu știu. Poate la cinema.
- Eu de mult i-am spus lui Mihai că aș vrea să-l văd
- Să mergem la el.
- Mai bine ne uităm la televizor sau citim o carte

— Și totuși apendicele xifoid nu este xenofob, căci asemenea xenonului și xilofonului el nu poate avea simțăminte omenești: este evident pentru orice xilograf.

STOP! STOP! S-au încurcat rîndurile. Sau poate autorul a luat-o razna. Sau poate ni se oferă tam-nisam o mostră de umor negru...

Nicidecum: ultima frază a dialogului este perfect logică. Nimeni nu poate afirma că un apendice, fie el xifoid sau nu, are simpatii sau că xenonul antipatizează în mod cu totul nejustificat pe zuluși: orice xilograf («lucrător care execută clișee de tipar gravate în lemn», deci implicit o ființă rațională) va fi de acord cu noi

Deci totul este în regulă sau aproape. În timp ce cuvintele — luate izolat — care apar la începutul dialogului le folosim, fiecare dintre noi, de milioane de ori, la cîți ani sau la cîte decenii o dată întîlnim pe autostradele vorbirii noastre un «apendice xifoid»? Și totuși și această «porțiune inferioară cartilaginoasă a sternului» figurează în Dicționarul limbii române moderne (deci nu într-un lexicon de strictă specialitate), în care, doar pe o singură pagină, și anume cea imediat următoare celei afectate literei X, întîlnim asemenea cuvinte ca *zabet*, *zabrac*, *zacherlină*, *zadă*, *zadie*, *zaică*, *zaicoi*, *zaif*, *zambol*. Ele nu par a avea nici în clin nici în mînecă cu limba română modernă, și totuși, conform dicționarului, au același drept de cetate ca și *ziarul* sau *ziua* bună care se cunoaște de dimineață

3 500 = 600 000

Nu avem pretenția de a fi descoperit America. O știe oricine: fiecare limbă are cuvintele ei «bune la toate», puține la număr dar... trăgînd greu la cîntar, alături de alte zeci și chiar sute de mii, rar sau foarte rar folosite. Cazul limbii engleze este elocvent: din cele circa 600 000 de cuvinte ale ei — cît conține ultima ediție a faimosului «Webster», dar pe care doar alcătuitorii și corectorii de dicționare le-au întîlnit în totalitatea lor în decursul unei vieți — doar circa 1 500 sînt necesare pentru a te descurca în mod destul de satisfăcător, iar cu 3 500 poți duce o existență onorabilă, poți îmbrățișa diverse profesiuni, întemei

nu știm totul despre LIMBA ROMÂNĂ...

CU AJUTORUL UNUI CALCULATOR ELECTRONIC SE LUCREAZĂ LA UN AMPLU DICȚIONAR DE FRECVENȚE AL LIMBII ROMÂNE AVÎND IMPLICAȚII «CU BĂTAIE LUNGĂ» ASUPRA STUDIULUI GRAMATICII, ASUPRA ÎMBUNĂTĂȚIRII COMUNICAȚIILOR LA MARE DISTANȚĂ ȘI ASUPRA TRADUCERII AUTOMATE.

de Lionel NIȚESCU

o familie și trăi pînă la adînci bătrînețe fără ca cineva să te suspecteze că de fapt ignorezi pe celelalte 596 500 sau să te țină drept slab de minte fiindcă nu le-ai întrebuințat.

Proporții de același ordin de mărime se întîlnesc și în celelalte limbi. Firește, de la 3 500 la cîteva sute de mii există tot felul de gradații, și fiecare om, în funcție de profesie și predispoziție, urcă tot mai sus cu ascensorul lingvistic, dar cît de sus? Cît de frecvent se întîlnesc în diferitele stiluri, inclusiv în cel vorbit, diferitele cuvinte?

Stabilirea frecvențelor într-o limbă este o treabă mult mai grea decît se crede. Dacă în trecut această problemă era considerată rezolvată prin cercetarea, evident fără mijloace mecanizate, a unui număr cît mai mare de *texte* reprezentative: beletristică, literatură științifică, ziare etc., în ultima vreme se pune un accent tot mai mare pe *limba vorbită*.

Lingviștii nu mai apar în ipostaza de șoareci de bibliotecă, răsfoind cu înfrigurare, săptămîni și luni de-a rîndul, teancuri de cărți și completînd lungi coloane, ci în chip de investigatori discreți care-și maschează cu grijă minimagnetofonul și colindă localurile publice, stadioanele, halele, uzinele, stau de vorbă cu precupeți și cu fizicieni atomiști, se înghesuie în autobuze (în serviciu comandat, nu pentru a merge la domiciliu!), înregistrează emisiunile de televiziune — pe scurt, sînt prezenți oriunde are loc fenomenul proteic, în veșnică schimbare, care se cheamă limba vorbită. Firește, ei nu ignorează nici limba scrisă, poposesc îndelung în biblioteci și doar apoi se așază la masă pentru a umple coloanele, a face calcule și — lucrul cel mai important — a medita... Nu demult în Franța s-a efectuat o asemenea anchetă «cu magnetofonul», și rezultatele ei au uimit chiar și pe specialiști, răsturnînd multe idei lexicale preconcepute care s-au statornicit tocmai fiindcă aveau drept bază exclusiv textele *scrise*.

Și nu este vorba numai de stabilirea frecvenței relative a cuvintelor, ci și a fonemelor (unități distinctive fonetice ale limbii) și morfemelor (unități distinctive gramaticale, de exemplu terminațiile cazurilor). În română, de pildă, *a* reprezintă un fonem, iar terminația genitivului feminin *ei*, un morfem.

Cu aceasta intrăm în domeniul lingvisticii structurale, care astăzi folosește metode matematice de cercetare. Putem anunța o veste bună pentru iubitorii de limbă românească: la Centrul de calcul al Universității București se lucrează la primul dicționar de frecvențe grafofonematic al limbii române contemporane. Este o idee care a luat naștere în cadrul Seminarului de matematici aplicate pentru specialiști, inițiat de acad. N. Teodorescu pe lîngă Facultatea de matematică. Și fiindcă sîntem în 1972 și nu în 1872, ea se realizează cu ajutorul unui calculator electronic IBM-360 prin colaborarea unor lingviști (Ligia Radu, Constant Maneca) și electroniști (ing. Maria Lovin, ing. Ilie Cristescu).

Trebuie subliniat că o lucrare de asemenea proporții constituie o raritate și pe plan mondial, atît prin concepție cît și ca realizare.

Ce urmăresc cercetătorii români? Cum lucrează? Și ce așteaptă ei la capătul drumului? Iată ce am desprins din discuțiile cu tov. Ligia Radu, Maria Lovin și Constant Maneca.

structurală, impusă de relațiile fundamentale, de esență, care unesc variatele elemente ale limbii într-un tot unitar. Deci nu se poate face o cercetare statistică *cantitativă* fără o atentă și riguroasă cercetare *calitativă*.

Din punctul de vedere al teoriei informației, limba poate fi considerată ca un caz particular de cod, cu diferite reguli combinatorii ale numeroaselor ei simboluri. Limba este însă un cod *natural* cu o evoluție specifică, legată strîns de dezvoltarea istorică a poporului care o vorbește.

În cercetarea statistică a limbii, singurul lucru care interesează este frecvența apariției simbolurilor sub care se înfățișează informația și a diferitelor lor combinații.

Dar diferitele unități lingvistice (foneme, morfeme, cuvinte) nu posedă numai o anumită probabilitate de apariție (de pildă, litera *e* apare cu o frecvență de 15%, să spunem, într-un text oarecare), ci și capacitatea de a se combina între ele. De aceea se pune și problema evaluării posibilităților de apariție a grupurilor de cîte două, trei, patru unități de un anumit tip.

În lucrarea în curs de elaborare la Centrul de calcul al Universității bucureștene se evaluează frecvența în paralel a grafemelor și fonemelor limbii române și a combinațiilor lor de gradul 2, 3 și 4. Pe lîngă aceasta, se efectuează și un calcul al numărului de silabe și al numărului de cuvinte.

În ceea ce privește materialul prelucrat, s-au ales în mod aleator 55 de texte din patru stiluri fundamentale, însumînd un inventar total de 55 000 de semne grafice, cărora le corespund un anumit număr de foneme.

DE LA VERSURILE LUI BLAGA LA... BULETINUL OFICIAL

Deoarece cercetarea are în vedere limba română contemporană, «eșantioanele» au fost extrase din lucrări apărute în perioada 1950-1970, fragmentele din presă și din stilul colocvial fiind desigur de dată foarte recentă.

Împărțirea în cele patru stiluri: artistic, științific, administrativ-juridic și colocvial nu a fost înțeleasă în sens absolut, deoarece acestea au puncte comune, de intersecție, delimitarea fiind uneori greu de făcut (de exemplu presă—stil științific, presă—administrativ etc.).

Stilul artistic s-a împărțit la rîndul său astfel:

— proză artistică, cuprinzînd texte din operele lui G. Călinescu («Enigma Otiliei»), Z. Stancu («Desculț»), E. Barbu («Groapa») etc.;

— poezia contemporană (M. Sorescu, M. Beniuc, L. Blaga, N. Labiș etc.);

— articole de ziar și revistă.

Pentru stilul științific s-au ales lucrări de istorie, lingvistică, medicină, sociologie, fizică, matematică, biologie etc.

Stilul administrativ-juridic a fost studiat pe extrase din Codul penal, Codul de procedură civilă, corespondență oficială, instrucțiuni, decizii, Buletinul Oficial.

Stilul colocvial este ilustrat prin convorbiri telefonice, interviuri, discuții între două-trei persoane înregistrate în toată naturaleța lor.

Din aceste date reiese cît de amplă este această cercetare lingvistică, realizată pentru prima oară la noi în țară, cu metode statistice și cu echipament electronic de calcul.

Lingvistică se poate face azi așa... (stînga) și așa... (jos).

CODUL PE CARE-L FOLOSIȚI FĂRĂ SĂ ȘTIȚI...

În mulțimea problemelor pe care le ridică studiul fiecărei limbi în parte există o sistematizare a diferitelor «evenimente» ale limbii în fiecare compartiment al ei (fonetică, morfologie, sintaxă), evidențiind astfel ceea ce este repetabil și permanent din punct de vedere cantitativ. Aceasta se poate studia statistic, dar desigur cercetării cantitative, formale, a limbii trebuie să-i urmeze analiza calitativă.

Rezultatele obținute vor sluji la fundamentarea anumitor capitole ale unei fonologii cantitative riguros științifice a limbii române și totodată vor putea da răspunsuri practice la probleme legate de alcătuirea unor coduri pentru mașini informaționale, pentru îmbunătățirea comunicațiilor la mare distanță și, în fine, pentru o mașină de tradus din și în românește, care — deși s-au făcut cîteva fructuoase și interesante încercări acum cîțiva ani — a rămas un vis neîmplinit al lingviștilor, și nu numai al lor. Dar acum...

crampon

de Adrian PĂUNESCU

pentru restabilirea adevărului

Aproape fără excepție, presa noastră a considerat că meciul Rapid București—F.C. Galați, din Cupa României, cîștigat de bucureșteni cu 1—0, a fost viciat de o greșeală flagrantă a arbitrului. Acum are prea puțină importanță că unii gazetari declară golul nevalabil din pricina a două infracțiuni rapidiste — ofsaid și fault la portar — iar alții numai din pricina faultului. Faptul e fapt: rezultatul de 1—0 a fost stabilit printr-o absurdă eroare (să-i zicem numai atît, eroare!) a conducătorului de joc. În fața unui întreg stadion care a protestat, arbitrul a declarat gol ceea ce nu era decît o simplă și dublă (ori numai simplă) infracțiune de joc. Ziarul «Sportul», prin pana exactă a lui Marius Popescu (al cărui conflict cu antrenorul gălățenilor Teașcă este cunoscut), în în mod cu totul lăudabil apărarea adevărului, săvîrșind astfel și un gest de obiectivitate față de sine, gest care cîntărește greu în fixarea profilului moral al acestui talentat gazetar. Marius Popescu nu are nici un dubiu că Rapidul a cîștigat pentru că arbitrul a închis ochii la cele două infracțiuni ale Rapidului.

Nu m-am pronunțat săptămîna trecută în această chestiune pentru a nu aborda superficial o împrejurare de o asemenea gravitate. Între timp am fost în Brașov, teatrul meciului, să văd despre ce e vorba.

Din 25 de cetățeni brașoveni interogați de mine, ca martori oculari ai faptelor, nici unul nu consideră rezultatul valabil. Toți sînt convinși că golul a fost acordat pe nedrept. 14 au văzut două infracțiuni înaintea golului, 11 au văzut numai una, faultul asupra portarului Hagioglu. Este semnificativ că toți 25 (douăzeci și cinci) sînt de părere că meciul trebuie rejucat, pentru restabilirea adevărului. 9 brașoveni sînt de părere că Rapidul va surclasa, de această dată, Galațiul, 5 cred că va fi același rezultat, iar 11 văd F.C. Galațiul învingător, după eventuala rejucare.

Ce zic factorii de răspundere ai întîmplării? Ce n-ar costa să dea cursa acestei aproape generale stări de enervare, produsă de acel meci, și să revedem disputa Rapid—F.C. Galați într-o desfășurare corectă și limpede?

Iată ce declară, de altfel, profesorul VASILE LĂZĂRUȚ, președintele Consiliului județean pentru educație fizică și sport Brașov: «Eu, personal, n-am văzut cu claritate și deci nu pot aprecia cu mîna pe inimă dacă în faza golului a fost ofsaid sau nu, însă am putut vedea cu ochii mei și cu toată claritatea, și sînt în stare să apăr acest adevăr pînă ai va învinge, că în momentul premergător golului, portarul Hagioglu a fost faultat evident. De aceea eu nu pot considera că golul e valabil.

Mai ales că Federația a creat precedente fericite, anul trecut, dispunînd cu fermitate rejucarea unor meciuri dubioase, mi se pare că soluția cea mai justă ar fi rejucarea meciului F.C. Galați—Rapid, al cărui rezultat nu e corect».

Într-adevăr, soluția ar fi una curajoasă: să-i cerem președintelui Federației, Mircea Angelescu, căruia noi i-am recunoscut printre primii îndrăzneala și spiritul de justiție, să acționeze în continuare, cu și mai mare hotărîre, pentru a transforma fotbalul într-un sport iar corectitudinea în legea lui de fier.

Nu există nici o piedică reală, obiectivă, care să ne determine să acceptăm o evidentă eroare. Meciul Rapid—F.C. Galați trebuie rejucat oricît de crud ar fi — să zicem — pentru gălățeni noul rezultat sau oricît ar fi de cinic pentru rapidiști, un alt fluier trebuie să se audă pentru restabilirea acestui adevăr. Nu cer omologarea rezultatului de 0—0 (care s-ar fi aflat pe tabelă fără acest gol dubios), ci rejucarea — în spirit sportiv și moral — a partidei.

Ceva mă face să cer aici și părerea rapidiștilor.

Sînt curios să știu dacă în conștiință ei joacă fair. Le-aș dori-o. Îi aștept să-și declare ori indignarea, ori acordul față de propunerea noastră. Și, în același timp, aștept rezultatele practice ale luptei pentru corectitudine.

*

Din lotul național, anunțat pentru meciul cu Franța, continuă să lipsească jucători de valoare, și în orice caz mai în formă decît cei chemați în lot. De ce iarăși fără Vidac? De ce Sătmăreanu și nu Pop? De ce nu e promovat Smarandache? De ce Lucescu, de ce nu Györfi? De ce excepționalul Pescaru e pe undeva pe la «fantomele olimpice», cînd valoarea și forma lui de azi ar face atîta bine naționalei? De ce nu sînt luați în seamă Kun și Rugiubei? De ce un alt jucător excepțional — Tătaru — e umilit în continuare?

Salut chemarea lui Sandu Mircea în lot, dar mă întreb: această chemare ar fi fost posibilă dacă Sandu ar fi jucat la o echipă din provincie, iar nu la «Sportul studențesc» din București? Lotul național de azi nu e rău, dar e incomplet și construit fără criterii. Poate că viitorul ne va ajuta să înțelegem adevărurile simple ale sportului. Numai să nu ne coste prea mult.

Doresc succes echipei în meciul cu Franța, dar mai ales succes în lupta sportivă cu propria inerție și cu propriile greșeli.

dialog cu cititorii

de **H.DONA**

Am primit în ultima vreme mai multe critici din partea unor cititori care se plîng că fiecare «Dialog» este consacrat cîte unui număr restrîns (3-4) de scrisori, în timp ce altele trebuie să-şi aştepte rîndul vreme mai îndelungată sau nu beneficiază decît de un răspuns prin poştă. În consecinţă, în mod autocritic, ne vom strădui de astă dată să răspundem — pe scurt — mai multor scrisori ca de obicei.

Însufleţit probabil de primele adieri ale primăverii, cititorul **Aurel Vrăbiescu** din Constanţa ne sugerează publicarea unui «ciclu de articole» care să-i înveţe pe tineri «cum să se comporte în dragoste», cum să facă o declaraţie, cum să-şi manifeste atenţia, înflăcărarea, tristeţea, cum să pregătească o întîlnire etc., etc.». Pasionantă temă! I-am putea indica drept bibliografie tînărului constănţean lucrarea unui concetăţean de-al dumisale, pe nume Ovidiu, lucrare intitulată «Arta de a iubi» (ne suspendăm însă recomandarea, pînă nu avem garanţii că cititorul nostru e major şi şi-a făcut stagiul militar, căci bătrînul Ovidiu era cam slobod la gură şi la gînd şi sfaturile de-acum două mii de ani ar putea şoca pe cetăţeanul unei urbe în care, după cîte ştim, nu se glumeşte cu principiile). În ce ne priveşte, nu ne simţim în stare să intrăm în concurenţă cu un atît de ilustru predecesor. De altfel, de cînd e lumea şi pămîntul nici un îndrăgostit nu s-a orientat după manuale, instrucţiuni şi circulări. De fiecare dată, fiecare îndrăgostit descoperă — parcă pentru prima oară — dragostea şi trăieşte marea bucurie a inventării cuvintelor şi gesturilor care ştiu să meargă la sufletul fiinţei iubite. Că în felul în care îşi trăieşte dragostea, fiecare om exteriorizează ceea ce e mai profund şi mai adevărat în personalitatea sa, că această personalitate poate fi modelată şi educată, e o altă poveste. Lecţiile pentru îndrăgostiţi ni se par, în orice caz, inutile.

Cititorul **George Lăcătuşu** din Bucureşti ne expune în scrisoarea dumisale o serie întreagă de critici la adresa felului în care a fost realizat serialul TV «Muşatinii». Majoritatea obiecţiilor se referă la lipsa de autenticitate (şi chiar de verosimilitate) istorică a figurilor, costumelor, decorurilor şi limbajului folosit. Fără a încerca în vreun fel să luăm apărarea spectacolului incriminat, trebuie totuşi să reamintim că nu e vorba de un serial **documentar,** ci de o operă de **ficţiune** în care o serie de libertăţi în ce priveşte exacta reconstituire istorică pot fi admise în măsura în care contribuie la reliefarea mesajului esenţial. Dacă acest lucru a fost realizat sau nu în «Muşatinii», e o altă poveste.

Sîntem întru totul de acord cu cititorul **Nicolae Amarinei** din Bucureşti atunci cînd scrie: «Eu înţeleg critica, dar o critică principială, tovărăşească, nu cu patimă şi ură». Dar aceasta nu înseamnă (credem noi) că trebuie să interzicem polemica amicală, chiar cînd îmbracă unele forme mai vii (dar nu injurioase). Ce-i drept, revista noastră s-a ţinut totdeauna departe de acest agreabil (şi agreat de public) sport al duelului ziaristic şi am lăsat să treacă fără replică chiar şi unele muşcături colegiale ale unor confraţi cu vocaţie de jandarmi publicistici. Dar sînt şi unele temperamente mai focoase; într-o presă liberă ca a noastră au şi ele dreptul deplin să se exprime. O singură chestiune ne deranjează (puţin): de ce intervenţia moderatoare (dar totuşi supărată) a tov. Amarinei a fost provocată tot de blestematele controverse fotbalistice, din cauza cărora atîţia nervi s-au uzat şi atîtea prietenii s-au stricat? În orice caz, sîntem convinşi că tov. Amarinei a trimis scrisori asemănătoare tuturor publicaţiilor în care scriitorii deţin rubrici de comentariu sportiv.

Mulţumim cititorului ing. **Nicolae Cuculescu** din Căpud, com. Teiuş, jud. Alba, pentru eleganta şi incisiva dumisale scrisoare. Observaţiile critice pe care ni le face sînt deplin întemeiate. Cel puţin, în ce priveşte coperta care prezenta o scenă de vînătoare, ne-am învăţat minte (deşi consultasem în prealabil specialişti în materie). Îl asigurăm pe tov. Cuculescu şi pe ceilalţi care ne-au scris în această privinţă că de acum încolo vom lăsa caprele negre în pace.

Despre rostul reclamelor în revistă am mai scris de nenumărate ori şi n-am fi revenit dacă de data aceasta n-am fi avut în faţă o scrisoare semnată **Nicolae Corcan,** preşedinte al comitetului sindical din U.C.M.-Reşiţa. Dar mai este oare nevoie să explicăm unui cadru sindical importanţa problemei rentabilităţii? Şi se poate ca un cadru sindical (şi încă de la Reşiţa!) să considere «inutilă» coperta reprezentînd o parte din reţeaua de înaltă tensiune de la Porţile de Fier şi să aprecieze că mai bine am fi publicat imaginea unui monument istoric? Dar Porţile de Fier nu fac parte, oare, din istoria noastră?

În sfîrşit, satisfacem cererea tov. **Anton Nimmerschein** din Timişoara, Zona Circumvoluţiunii II, Bloc C 7, sc. C, et. 3, ap. 14, care oferă o colecţie completă pe anul 1965 a revistei «Flacăra».

1

SĂ NE CUNOAŞTEM TELEVIZORUL

schiţă biografică

de **Pavel CÎMPEANU**

creştea într-un an...

... cît alţii în zece—spun basmele despre copiii năzdrăvani, născuţi din femei falnice, care la vîrsta încărcatului stîrpesc balauri neînvinşi şi bagă spaima în vrăjitoare. Această accelerare a creşterii îl caracterizează şi pe acel erou turbulent al epocii noastre, căruia îi spunem televizor.

Despre ce este vorba?

Ceea ce sociologia numeşte comunicare de masă cuprinde, în accepţia cea mai răspîndită, presă scrisă (ziare, reviste), radio, cinematograf şi televiziune. Reconsiderarea dezvoltării istorice a fiecăruia dintre aceste mijloace scoate la iveală o tendinţă istorică: cu cît inventarea lor este mai apropiată, cu atît viteza dezvoltării lor este mai mare. Am putea numi această durată «perioada de consacrare», cu alte cuvinte, timpul de care are nevoie un mijloc al comunicării de masă pentru a ajunge de la omologarea lui tehnică la asimilarea lui de către societate. Dar ce se înţelege prin asimilarea de către societate? Pur şi simplu, faptul că un mod de comunicare intră în obişnuinţa unei părţi considerabile dintre membrii societăţii (sau chiar a majorităţii). Ei bine, după calculele unui specialist de pe malurile Senei, în Franţa această durată a fost, pentru presă, de cîteva secole, pentru cinematograf, de 35 de ani, pentru radio, de 30, iar pentru televiziune, de 14.

Aceasta nu este însă o particularitate a Franţei, ci a comunicării de masă. Dacă ne limităm numai la comparaţia dintre radio şi televiziune şi acceptăm ca nivel de control un milion şi jumătate de abonamente, situaţia la noi în ţară este următoarea:

Mijloc	Transmisii regulate	Perioada	Anul	Abonamente
radio	1925	37 ani	1962	1 500 000
tv	1957	13 ani	1970	1 500 000

La radio transmisiile regulate au început în 1925—nivelul de 1,5 milioane abonamente fiind atins după 37 de ani; la televiziune transmisiile regulate au început în 1957—nivelul de 1,5 milioane abonamente fiind atins după numai 13 ani. Prin urmare, ritmul pătrunderii televizorului în ţară la noi a fost de aproape 3 ori mai accelerat decît cel al pătrunderii radioului.

Întrebarea este: De ce?

Cel mai firesc ar fi să ne gîndim la aspectul economic; a obţine cît mai multe comunicări la un preţ cît mai redus, iată o condiţie inevitabilă pentru asimilarea unei tehnici comunicaţionale de către societate. Şi totuşi nu este nevoie de prea multe eforturi pentru a ne da seama că în realitate lucrurile nu stau aşa.

Într-adevăr, în toată lumea preţul unui aparat de radio şi al abonamentului pe un an reprezintă o sumă mult mai substanţială decît preţul unui abonament anual la un ziar. Iar preţul unui televizor şi al unui abonament la televiziune este mult mai mare decît al aparatului şi abonamentului de radio. Că să nu mai vorbim de preţul producerii ziarelor în comparaţie cu cel al producerii programelor de radio şi de televiziune.

Şi totuşi...

Cu cît tehnica întrebuinţată este mai complicată cu atît mai confortabilă şi mai complexă se dovedeşte comunicarea. Anumite evenimente despre care citim în ziare ne impresionează mai puţin decît dacă le vedem pe micul ecran. Să ne amintim de zborul primilor cosmonauţi pe Lună. Sau de campionatul mondial de fotbal din Mexic. Sau...

Pe de altă parte, trecerea de la presă la radio şi de la radio la televizor marchează lărgirea ariei artistice care poate fi înglobată mijlocului nou de comunicare: radioul — muzica, teatrul radiofonic; televiziunea—muzica, teatrul, filmul artistic, serialul, baletul şi chiar plastica.

În sfîrşit,—dar nu în cele din urmă—fiecare tehnică nouă de comunicare satisface şi în acelaşi timp amplifică nevoia generală de comunicare a societăţii. Viteza cu care milioane de oameni îşi însuşesc deprinderea de a «viziona» se datorează astfel nu numai virtuţilor miraculoase ale televizorului însuşi, ci şi terenului extrem de favorabil pe care i l-au pregătit suratele mai vîrstnice: presa şi radiofonia.

o naştere grea

Timpul de cînd există televiziunea este prea scurt pentru a putea fi denumit istorie. De aceea prefer să-i spun biografie. Cum s-a născut acest năbădăios copil al secolului?

Tehniceşte vorbind, ei nu numai că succede ci şi descinde din cinematograf şi din radio. Imagine, sunet, circuite, electronică, aparate de emisie, aparate de recepţie—iată cîteva realizări anterioare fără de care apariţia televiziunii, aşa cum o cunoaştem, ar fi fost practic imposibilă. Agresivitatea cu care îşi tratează strămoşii sugerează că, trăind în intimitatea oamenilor, televiziunea capătă şi

unele dintre apucăturile lor (nu cele mai lăudabile).

Primele experimente de transmitere a unor imagini vizuale la distanță au început o dată cu deceniul al treilea. Dar de la asemenea experimente, mai sistematice sau mai sporadice, pînă la adoptarea unor soluții tehnice stabile, cel puțin în principiul lor, a trecut destulă vreme. S-ar părea că durata lungă a chinurilor nașterii a pregătit durata scurtă a creșterii și maturizării. Un moment decisiv în această naștere este socotit acela al creării iconoscopului de către Vladimir Zvorikin. Ideea utilizării acestei tehnici pentru propulsarea unui mijloc popular de comunicare, bazată pe experiența instructivă a radioului, s-a cristalizat, mai ales în Statele Unite, spre sfîrșitul celui de-al patrulea deceniu. Cum este și firesc, marile companii radiofonice se opuneau acestor proiecte: ca de obicei, cerințele progresului se aflau în conflict cu cele ale profitului. Strădaniile cercetătorilor și ale pionierilor televiziunii erau combătute prin toate mijloacele, mai mult sau mai puțin oneste.

Biografii televiziunii amintesc adeseori de revista «Radio Guide». Editată, după cum reiese și din titlu, de o companie radiofonică, această publicație se specializase într-o rubrică umoristică al cărei obiect îl formau visătorii profeți ai televiziunii pentru toți. Glume, farse, ironii, ba chiar și un soi de prinsoare tipic americană, în care redacția susținea că nu numai generația matură, dar nici copiii nu vor apuca televiziunea instalată în locuințe. Nepoții—poate-poate... Cu aproximativ un deceniu mai tîrziu o pătrime dintre cămine americane aveau instalate televizoare. Pariul fusese pierdut chiar de inițiatorii lui, iar companiile radiofonice treceau cu eleganță din poziția de oponenți în cea (mult mai rentabilă) de principali acționari ai studiourilor de televiziune: în Statele Unite televiziunea se lansează cu capitalul acumulat de concurentul său cel mai înverșunat.

Premisele producției de telereceptoare achiziționabile de către cetățeni sînt coapte către 1941. Dar acesta este anul cînd războiul european devine război mondial. Toate mijloacele electronice sînt concentrate spre satisfacerea imperativelor militare. Și astfel nașterea televiziunii de masă suferă o nouă amînare—de încă un deceniu.

vizionari

În 1925 au început să se transmită la București, cu oarecare regularitate, emisiuni de radio. Un grup de ingineri și oameni de cultură animau această activitate utopică pentru care statul nu găsea nici timp, nici mijloace. Același grup edita și publicații de specialitate: revista «Radio Român» și revista «Radiofonia», care încă din 1925 publicau informații despre perspectiva transmiterii la distanță a imaginilor vizuale. Încrederea în și interesul pentru aceasta perspectivă erau atît de mari încît în 1930 apare o altă revistă cu titlul «Radiofonie—Televiziune—Știință pentru toți».

Tot către mijlocul celui de-al treilea deceniu, Laboratorul de acustică și optică al Universității din București inițiază o serie de experiențe ciudate: transmiterea electrică a unor desene la distanțe foarte mici. Un asistent universitar — George D. Cristescu—pune la punct un dispozitiv care utilizînd oglinzi prismatice reușește să transmită imagini la distanță. Dispozitivul este brevetat în România și în Franța. Iar autorul tipărește o broșură intitulată «Problema televiziunii».

Pasiunea și reveria nasc accente profetice. Revista Radio publică în 23 septembrie 1928 articolul «Radioviziune. Televiziune. Radiofoto. Radiocinema», care conține printre altele următoarea viziune:

«Stăm în camera noastră, instalați în fotolii confortabile sau pe divane. Deodată răsună haut-parleur-ul:

— Atențiune, vă rog, la televizor! Metropolitan Opera din New York pe bandă radio.

Stingem lumina. În fața noastră, o placă albă de culoarea laptelui se luminează încet. Reflexe magice se profilează pe acest minuscul ecran... Pe luciul opal al televizorului apar figuri mici, care încep să se miște. Le privim înmărmuriți. Apoi figurile se transformă în oameni care trăiesc, vorbesc, rîd și cîntă. Și atunci intrăm în domeniul fanteziei...

Așa va fi în viitor!»

Totul e surprinzător de exact, de la transmisia prin sateliți și pe bandă magnetică pînă la culoarea micului ecran.

«Nu e departe timpul—scrie în aceeași epocă Arghezi—și toate emisiunile de sonoritate vor fi însoțite la domiciliu de o emisiune de chipuri, peisaje și priveliști».

Acel timp a sosit. E timpul nostru.

acum

În urmă cu 15 ani erau în jur de 2 000 de abonamente. Acum sînt în jur de 2 milioane. Pe atunci, duminica, familiile bucureștene plecau în excursie la Ciurel, brașovenii la Poiana, ieșenii către Bucium. Acum cei mai mulți așteaptă scrîșnind să vadă ce compensații le va oferi Emanoil Valeriu în Postmeridian pentru excursiile la care renunță. Pe atunci Ozon era o celebrități conceptuală — azi Dumitrache este o realitate umană cunoscută în intempestivitatea, fantezia și fragilitatea ei: profilul lui teșit și unduioasa-i podoabă capilară s-au depozitat în memoria vizuală a pensionarilor din Zlatna și a elevilor din Babadag.

Prin această cutie au pătruns în existența noastră jaloane inedite ale stabilității: semnalul muzical și succesiunea de monștri sacri din genericul Telecinematecii de miercuri seara; surîsul serafic și cotidian al Sandei Țăranu; juriul grav, căruia îi opunem propria și veșnic necruțătoarea noastră competență cînd vedem cum îi oprimă pe optimiștii concurenți ai «Stelei» cu care Dan Deșliu ne colindă în această fereastră albăstruie de atîția ani; Andrei Bacalu, cu căștile la urechi, relatînd cu sobrietate dialogul cosmic al selenauților; și Ben Quick; și Margareta Pîslaru; și...

Experiența noastră umană capătă o încărcătură insolită, fie că ne place sau nu. Copilul năzdrăvan, aflat în pragul dintre pubertate și adolescență, ne mobilează viața cu chipuri, întîmplări și fantasme..

Nouă, și mai cu seamă copiilor noștri.

Și—de ce n-am recunoaște?—el nu este un generos. Dînd multe, cere mult. Minutele pe care i le consacrăm devin ore—orele, zile—zilele, săptămîni, luni și ani, care—ca tot ce ține de timp—nu se mai întorc.

Iată destule motive pentru a ne gîndi cu seriozitate la obligația de a ne cunoaște televizorul.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

ciuperci „maginot"

Linia Maginot, adevărat zid chinezesc al Franței anilor treizeci, se dorea a fi mîndria unei arte militare care primise la Verdun, în timpul primului război mondial, o lecție de neuitat. Era invincibila, era barajul de foc, era bariera de netrecut, era fortăreața fortărețelor, uriașul cuirasat subteran, sugativa bugetului național, spaima contribuabililor și hazul adversarilor. A costat cît un război și n-a folosit nici cît un car de bîte la un catîr mort. Acum crapă și putrezește invadată de buruieni, rugina îi devorează scheletul de fier, înghețul îi fisurează meterezele, umezeala și întunericul o fac să semene cu un imens șir de cavouri părăsite. Și fusese atît de mîndră în orgoliul ei, atît de proslăvită în rapoartele militare, atît de flatată de simandicoasele fețe aliate, atît de acerb păzită de ochiul scrutător al adversarilor, încît părea că, cel puțin pe urechea dinspre Rin, Franța putea dormi liniștită. Căci, trebuie să recunoașteți, un deceniu de construcții febrile, kilometri întregi de tuneluri, mii de ambrazuri cu tunuri și mitraliere, zeci și zeci de dealuri scobite pe dinăuntru pe orizontală și pe verticală într-o stranie geometrie de galerii din beton armat, o întreagă rețea de guri de foc, întinsă de la frontiera elvețiană pînă în codrul Ardenilor, în tot lungul Alsaciei și al Lorenei, n-au făcut nici plinea fermierilor mai ieftină, nici vinul mai dulce. În schimb, la atîta amar de vreme de cînd a fost construită, linia Maginot a ieftinit, brusc, ciupercile. Banalele ciuperci albe de bălegar, după care se dau în vînt toți gurmanzii descendenți din osul galilor, prețuindu-le pe masă așa cum prețuim noi puiul de găină. Dacă n-a putut da iama prin cohortele în pas de gîscă ale celui de-al III-lea Reich, linia Maginot a dat-o prin ciupercăriile clasice, pe care le-a obligat să scadă prețul apetisantului lor produs datorită «superproducției» din buncăre.

Este în destinul acestei temute grădini a lui Marte, care fusese menită să scuipe foc și scuipă ciuperci, ceva din măreția și decăderea zeului în zale, și, dacă vreți, ceva din gloria păcii și decăderea războiului. Căci țăranii-fermieri din răsăritul Alsaciei și Lorenei, dacă n-au mai avut săbii să facă din ele pluguri, au pus stăpînire pe galeriile din dealurile scobite, au întins prin ele stelaje cu straturi de bălegar și au semănat sporii criptogamelor suculente. Și acum, revanșa Verdunului produce ciuperci.

După inspecția pe care a făcut-o aici, în ianuarie 1940, lordul englez Alanbrooke nota în jurnalul său: «Acest fort m-a dus cu gîndul la un cuirasat al uscatului, în genul său o capodoperă. Fără îndoială, concepția liniei Maginot este genială. Și totuși! Ea nu mi-a dat decît un sentiment de vagă securitate, și cred că Franța ar fi făcut mult mai bine dacă și-ar fi investit banii în crearea unei apărări mobile — de exemplu punînd în mișcare un număr mai mare de unități aeriene și de divizii blindate — decît să și-i îngroape în pămînt».

Se montaseră în pămînt mii de capcane pentru tancurile germane care n-au venit niciodată pe acolo. La 14 iunie 1940, în Parisul ocupat de armatele naziste, toate orologiile capitalei franceze au fost date înainte cu o oră pentru a bate în ritm cu Berlinul. 1 531 de zile Parisul avea să trăiască după ora germană... Și se instalaseră prin trupul dealurilor Alsaciei și Lorenei centrale electrice, ascensoare, cazărmi subterane, depozite alimentare și de muniții, rezervoare de apă, tuneluri cu porți de fier, cu sisteme de autodistrugere în cazul căderii vreunui fort; se semănaseră ogoarele cu rețele de sîrmă ghimpată, cu sisteme de mine în lanț, cu tunuri și mitraliere care n-au tras nici un foc.

Pătrund într-un astfel de labirint al paranoii în beton armat, și geniul lui Maginot îmi apare ca întruchiparea demenței sterile, căci peste tot mirosea a mucegai, a bălegar și a ciuperci, tunurile au fost duse la fier vechi, minele demontate, ascensoarele au încremenit în strînsura ruginei din puțurile umede, vagonetele cu obuze au încremenit pe șine, apa din rezervoare a secat, porțile de fier scîrțîie în balamale.

«Cumpărați ciuperci Maginot — mi se spune la piață — sînt grase și gustoase și costă pe jumătate cît cele cultivate prin beciuri».

Încerc una și simt pe limbă un gust searbăd de trotil.

FILMUL ROMÂNESC PE ECRANE

pentru că se iubesc

Ilinca Tomoroveanu și Emmerich Schäffer într-o «scurtă întîlnire».

«..Și pentru că nu există dragoste și nici viață adevărată între oameni, fără cunoaștere». Am transcris continuarea uneia dintre frazele ce însoțesc finalul celui mai recent film al regizorului Mihai Iacob, întrucît mi se pare că această frîntură de replică, datorită caracterului ei conclusiv, oferă cheia înțelegerii acestei pelicule concepute ca o dezbatere etică, de rezonanțe contemporane. Oamenii au nevoie, trebuie să fie învățați cu discreție să iubească. Dar așa ceva nu se poate învăța, vor protesta mulți, trecînd cu vederea că am specificat «trebuie învățați cu discreție», cu rezerve, cu cumpătare și chiar cu reținere. Mihai Iacob și Ion Omescu ne oferă, prin intermediul filmului, numit rînd pe rînd, în faza de producție: «Echinocțiu», «Inima noastră cea de toate zilele», și în cele din urmă «Pentru că se iubesc», un exemplu, un caz care ne susține afirmația inițială, un caz pe care din obișnuință sau din reflex îl categorisim într-un teritoriu «mai știu și eu unul asemănător dar care nu s-a sfîrșit așa». O familie tînără decide, din motive «întemeiate», să se despartă definitiv și legal. Soțul este inginer geolog la Lotru, soția este pictoriță, și nici unul nu vrea să renunțe la ceea ce face, pentru a-l urma pe celălalt. «Sufletele tari» au totuși a nevoie acută, organică, unul de celălalt, viața lor nu se poate realiza în exemplare separate. Evident, Dan și Gabriela se iubesc, dar nu au, deocamdată, conștiința că dincolo de posesiune se află dragostea. Momentul de impas în care cei doi hotărăsc despărțirea este un fals obstacol creat, paradoxal, din prea multă dragoste, din neputința de a trăi unul fără celălalt. O iubire pătimașă, chinuitoare, o pasiune puternică, deci veșnic în criză, veșnic amenințată sau suspectată, este tulburată de apariția întîmplătoare a unui alt bărbat. Proba este decisivă. Bărbatul cel nou o iubește matur și cumpătat, este capabil să se sacrifice pentru ea, dar... Hazardul va face ca omul acesta să fie și judecător, ba mai mult, să decidă desfacerea căsătoriei dintre Dan și Gabriela. Se pare că judecătorul Emil Negulescu este pradă vechiului conflict dintre datorie și pasiune: datoria de a afla adevărul, acel micuț amănunt care o determină pe Gabriela să se poarte rezervat, datoria de a ști exact că fericirea ta nu se întemeiază decît pe destrămarea alteia. Omul și judecătorul Negulescu se află pentru o vreme în dezechilibru. Pe de o parte, acel ceva nedefinit ce ține de realitățile vieții sale psihice, de pasiunea sa pentru Gabriela, și pe de altă parte de ocea realitate concretă care îl obligă să constate că cei doi soți grăbiți să se despartă se iubesc de fapt. Neputința de a se trăda pe sine alături de probitatea profesională vor învinge dureros sentimentele lui Negulescu, care a înțeles că pentru Gabriela el nu a fost decît paleativul acestui moment de impas, că neînțelegerile dintre cei doi soți exprimă nevoia acută a amîndurora de a ajunge la o înțelegere, la un echilibru. Acesta fiind primul plan al succesiunii de fapte, avem în față și termenii esențiali ai dezbaterii. Nivelul construcției filmului lui Mihai Iacob nu se oprește aici. Cîteva dintre acele acțiuni care se petrec de obicei în profunzimea cîmpului cinematografic sînt transferate voit în prim-planul ei, impietînd serios dezvoltarea firească a procesului aflat în plină evoluție. Sigur că povestea unui alt cuplu, Toni-Vali, ar trebui să creeze impresia că cei doi se iubesc și că tînărul dansator pe post de întreținut — sau poate că nu am înțeles eu pe ce post figurează în schema dramaturgică — nu merită devotamentul iubitei lui. Dar expediat în fugă și «ca să fie, că nu strică», strică totuși unitatea filmului și îi dă un aer de «făcut», de elaborat în eprubetă. Vor cele două personaje să spună că este și acesta un fel de a iubi? Poate. Nu știu cine va putea să le creadă. După cum mă întreb cine va crede în replici ca acestea: «Cînd dragostea e mare, vorbele nu mai au nici un rost», «De ce stă roata lumii? S-a oprit pentru noi» etc. Poezie cu orice preț? Cred că era suficientă și de foarte bună calitate artistică cea care se vedea atît de frumos, uneori chiar prea frumos, în imaginile talentatului operator Gheorghe Viorel Todan.

Ceea ce rămîne demn de apreciat în filmul lui Mihai Iacob este excelenta alegere a distribuției. Ilinca Tomoroveanu, atît de puțin folosită de regizorii noștri de film, trece aici o probă strălucită. Actrița își ascunde perfect experiența teatrală și devine o ființă căreia numai camera de luat vederi îi poate înregistra trăirile delicate, ascunse într-o cută a feței sau într-un zîmbet vag.

Emmerich Schäffer în rolul judecătorului Negulescu reușește să creioneze un rol de care credem că își vor aminti și alți cineaști care pregătesc filme inspirate din contemporaneitate, căci partitura de aici îi recomandă pe deplin calitățile de mare interpret, de care nimeni nu s-a îndoit niciodată. Jocul Ilincăi Tomoroveanu și al lui Schäffer au ca notă comună o discreție, o surdină, un fel de a vorbi și a acționa în deplin acord cu datele scenariului. Ceilalți interpreți au încercat să se adapteze rolurilor. Au reușit să ne emoționeze deopotrivă și Ion Omescu, ale cărui creații pe scenă le-am apreciat dintotdeauna, și chiar Alexandru Repan, cu toată încărcătura exploziv-impulsivă impusă de un rol scris parcă pentru altcineva. Meritã subliniată în chip deosebit muzica lui Theodor Grigoriu, echilibrată și expresivă, mai ales datorită celor două linii melodice care se caută dar nu se contopesc, care fac să se simtă mereu nevoia unui acord final.

Dincolo de neajunsurile semnalate, filmul lui Mihai Iacob este și rămîne un film de actualitate, actualitate care nu se limitează la decor sau la pitorescul dialogului, ci care își află substanța în dezbaterea deschisă, curajoasă, a unor probleme de interes general.

Iulian GEORGESCU
Fotografie de Hedy LÖFFLER

filme despre care se vorbește

VIESPARUL

Poate pentru a se reabilita în ochii celor dezamăgiți de facilul serial «Matt Helm», regizorul american Phil Karlson s-a angajat într-o întreprindere ce nu ține cîtuși de puțin aventura gratuită.

Este vorba, de data aceasta, de un film închinat eroismului celor mulți și anonimi, de transpunerea pe ecran a unui episod dramatic și insolit din timpul celui de-al doilea război mondial: în micul oraș italian Reamoto armatele germane au masacrat locuitorii, ca răspuns la refuzul acestora de a deconspira ascunzișurile partizanilor. Singurii supraviețuitori sînt copiii între șapte și paisprezece ani, martori înspăimîntați ai ororii, care au apucat să se retragă pe unde i-au dus puterile. Ei vor fi ajutoarele de nădejde ale căpitanului american Turner, parașutat în sat cu scopul de a distruge avanposturile ger-

Un bărbat (Rock Hudson) și tovarășii săi, copiii.

Sylva Koscina transformată în luptătoare (Viesparul).

Filmul lui Schlesinger lansează cuplul cinematografic Glenda Jackson-Murray Head.

mane. Cu inima strînsă, Turner îi va învăța pe acești băieți, aflați încă la vîrsta jocurilor, să fure arme și să ucidă cu adevărat. Era unica lui șansă de a-și putea împlini misiunea, și se pare că filmul insistă pe această dificilă decizie a unui bărbat nevoit să plece la atac avînd în dreapta și în stînga un detașament de minori inimoși și descurcăreți. Atît de descurcăreți încît au izbutit să captureze și o frumoasă doctoriță germană care, bineînțeles, va îngriji rănile nu mai puțin frumosului ofițer american.

Filmările au avut loc în nordul Italiei, în localitățile Lugagnano, Piacenza, Diga di Mignano și Vernasco. În rolul principal apare actorul Rock Hudson, care mărturisește că a trebuit să facă față «unuia dintre cele mai istovitoare roluri — fizicește vorbind — din cîte

(Continuare în pag. 22)

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GABOR Zsa-Zsa

Actriță de film, teatru și TV, de origine maghiară, născută la Budapesta, la 6 februarie 1920. După o neconcludentă carieră teatrală la Budapesta și Viena își încearcă norocul în film, în S.U.A., debutînd pe ecran în 1952 într-un film al cărui titlu este prin el însuși o definiție și un program: *Lovely to Look*, adică: *Plăcută la vedere*. Își face apariția ca ultimă reprezentantă a tipului de blondă platinată lansat la începutul anilor '30 de regretata Jean Harlow și numai arareori i se dă posibilitatea să dovedească și alte calități decît fotogenia-i cu adevărat uimitoare. La început i se rezervă rolurile de rivală periculoasă a protagonistelor. Apoi devine ea însăși starul principal, în filme muzicale, polițiste, westernuri, comedii sentimentale etc., la început în S.U.A., apoi și în Anglia, Italia, Franța. Cîteva titluri: *The Story of Three Loves* (1953), *Lili* (id.), *Moulin-Rouge* (id.), *Inamicul public nr. 1* (1954), *Three Ring Circus* (1955), *Death of a Scoundrel* (1956), unicul ei rol de dramă. *The Man Who Wouldn't Talk* (1957), *Stigmatul răului* (1958), *Country Music Holiday* (id.), *Queen of Outer Space* (id.), *Come prima* (1959), *Pepé* (1960), *Boy's Night Out* (1962) *A New Kind of Love* (1963), *Arrivederci Baby* (1966), *Jack of Diamonds* (1967) etc

GAIDAI Leonid Leovici

Regizor sovietic de film, născut în 1910. Absolvent al facultății de regie (FGIK), devine asistent al lui Boris Barnet și interpretează în filmul *Leana* (1955), realizînd apoi (în colaborare cu V. Nevzorov) filmul său de debut (în culori) *Ultima întîlnire* sau *Drumul cel lung* (1956), inspirat din Povestirile siberiene ale lui Korolenko, pînă azi cel mai bun film al lui. Va mai semna ulterior filme variate ca: *Minele de pe cealaltă lume* (1958), două scurt metraje: *Un caz neobișnuit* (Diploma de onoare la Festivalul de la Londra 1961 și de la San Francisco) și *Fabricanții de rachiu*; *Oameni de afaceri* (1963), lung metraj în trei schețuri după povestiri de O'Henry, *Operațiunea I.* (1965), *Aventurile lui Șurik* (id.), compus tot din trei nuvele; scurt metrajul *Fascinație* (id.), premiat la Cracovia cu Dragonul de argint; *Prizonierii din Caucaz* (1967), *Mina cu briliante* (1968) și *Douăsprezece scaune* (1971) după romanul lui Ilf și Petrov. În acestă filmă L.G. se dovedește un abil minuitor al sforilor comediei satirice și al filmului de aventuri tot de nuanță satirică.

GAIDAROV Vladimir

Actor de film internațional, de origine rusă. Elev, și mai tîrziu interpret, al lui Stanislavski la teatrul MHAT din Moscova, debutează în cinema în 1916. După o serie de filme turnate în patrie (*Yola*, *Adevărul*, *Destul singe*, *Rafala*) va apărea în Germania ca protagonist al filmului lui Dreyer: *Die Gezeichneten* (1921). Datorită temperamentului său dramatic neobișnuit și a armoniei desăvîrșite a chipului său devine unul dintre marile staruri ale companiei Ufa, deținînd roluri de mare relief în filmele unor maeștri ca: Joe May (*Tragödie der Liebe* — 1921), F.W. Murnau (*Der brennende Acker* — 1922), Arthur Robison (*Manon Lescaut* — 1924). În 1922 va fi numit director la Residenztheater din München. Popularitatea lui o egalează pe cea a unui Valentino sau Mosjoukine. Turnează apoi în Germania (*Cădérea Troiei*, *Omul cu masca de fier*, *Trăiască viața*, *Dama mascată*) cît și în Franța (*Umiliți și obidiți*, după Dostoevski, *Apusul cu mănuși albe*, *Romanul unui tînăr sărac*, *Calvarul unei prințese*), în Italia (*Sclava albă*, *Orientul*). La începutul vorbitorului debutează în regia de film (în Germania) cu *Dragoste pătimașă* (1930), unde apărea și ca interpret. După alte două filme (numai ca actor): *Königin Luise* (1931) și *Nachtkolonne* (*Copilul minune* — id.), abandonează cinematograful și întorcîndu-se în U.R.S.S. se dedică din nou teatrului.

GALLONE Carmine

Regizor italian de film, născut la Taggia (Imperia), în 1886. Este cel mai fecund regizor al Italiei (peste 100 de filme), avînd o adevărată carieră internațională. În anii primului război mondial turnează în patrie filme cu divele epocii: Lyda Borelly (*La donna nuda*, *Fior di male*, *Malombra*), Diana Karene (*Maria di Magdala*). Soava Gallone, soția sa (*Il bacio di Cyrano*, *Nemesis*, *Cavalcata ardente*), precum și filme istorice de mare desfășurare: *Gli ultimi giorni di Pompei*, *Il corsaro*, *Storia di tredici* etc. (1914-1926). Din 1927 începe perioada sa internațională. Turnează în Franța (*Celle qui domine*), în Germania (*Liebeshölle*, *Țara fără femei*), în Anglia (*City of Song*). Activitatea sa în anii vorbitorului se va desfășura cam prin toată Europa și se va axa în special pe filmul muzical, avînd ca interpreți pe mai toți marii cîntăreți ai timpului: Jan Kiepura (*Orașul cîntecului*, *Steaua norocului*), Marta Eggerth (*Cîntă inimă*, *Casta Diva*), Tino Pactiera (*O noapte la Veneția*), Benjamino Gigli (*Marionete*, *Mutterlied*), Maria Cebotari (*Butterfly*, *Traviata*). În Franța realizează un film cu Elvira Popescu, *Verișoara din Varșovia* (după Louis Verneuil), și două filme cu cuplul Annabella-Albert Préjean: *Rasa* (1931) și *Un fiu din America* (1932). În Italia se va dedica mai ales filmului istoric: *Scipione Africanul* (1937); ecranizărilor: *Manon Lescaut* (1940) cu Alida Valli și Vittorio de Sica, *Venina Vanini* (id.) cu A. Valli, A. Nazzari, *Cele două orfeline* (1942), precum și biografiilor muzicale: *Giuseppe Verdi* (1938) și *Melodii eterne* (Mozart — 1940). După război revine la aceleași genuri preferate — filmul istoric: *Messalina* (1951), *Cartagina în flăcări* (1959); ecranizările: *Michel Strogoff* (1956), *Polikușca* (1958), și filmul muzical, consacrîndu-se în special marelui repertoriu liric, din care nu lipsesc: *Rigoletto*, *La signora delle camelie* (*Traviata*), *Addio Mimì* (*Boema*), *Faust*, *Travatore*, *La forza del destino*, *Cavalleria rusticana*, *Madame Butterfly*, *Tosca*, precum și biografiilor: *Puccini*, *Caso Ricordi* și *Casta Diva* (*Bellini*).

film

(Urmare din pag. 21)

a întîlnit pînă acum». Interpretul are de ce să se plîngă, dacă avem în vedere că pentru necesitățile spectacolului cinematografic a trebuit să se lase agățat de nenumărate ori cu parașuta printre copaci, să stea ceasuri întregi în apă, să escaladeze dealuri. Rezultatul — actorul a slăbit 11 kg, ceea ce nu este așa de rău, mai ales că Hudson a avut totdeauna probleme cu masivitatea sa corporală. Chiar în acest film, adăpostul conceput de scenografi s-a dovedit neîncăpător, vedeta a dărîmat acoperișul dintr-o singură mișcare. Parteneră în «Viesparul» îi este Sylva Koscina, iar tovarășii de luptă sînt interpretați de elevii școlilor locale. Printre ei se disting chipurile a trei mici acrobați profesioniști, frații Ronald, Giancarlo și Valerio Colombaioni.

Muzica aparține prestigiosului compozitor italian Ennio Morricone, iar imaginea lui Gabor Pogani, colaboratorul lui Bardem la realizarea filmului «Pianele mecanice».

DUMINICA, BLESTEMATA DUMINICĂ

Cineastul englez John Schlesinger («Billy mincinosul», «Departe de mulțimea dezlănțuită»), cunoscut pînă acum — printre altele — și pentru un anumit echilibru al predispozițiilor sale artistice, descumpănește oarecum pe cei care-i urmăresc activitatea: «Duminica..» este o radiografie a traiectoriilor uneori stranii ale iubirii. Dar să-i dăm lui însuși cuvîntul: «Este un film despre dragoste și despre compromisuri. Mulți oameni se aruncă într-o poveste de dragoste cu speranța că viața lor va lua un alt curs. Dacă nu se întîmplă așa, se consolează cu gîndul că din orice întîlnire între două ființe tot rămîne ceva. Oricum, e mai bine decît nimic».

Regizorul și-a alcătuit o distribuție dominată, din capul locului, de prezența Glendei Jackson, — deținătoare a unui premiu Oscar — actrița numărul unu a ecranului englez, la ora actuală, un talent ieșit din comun. Parteneri — Peter Finch (cunoscut nouă din «Bocceluța» și «Departe de mulțimea dezlănțuită») și debutantul Murray Head, compozitor și cîntăreț. Nu este exclus ca acest prim film să-i poarte noroc, căci Schlesinger are «mînă bună», cum se spune: să nu uităm că Julie Christie, Alan Bates, John Voight («Cow-boy-ul de la miezul nopții») au crescut sub oblăduirea sa.

M. MIHAIL

Materialul informativ și fotografiile ne-au fost puse la dispoziție de către casa UNITED ARTISTS.

Peter Finch și partenerii.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

muzica ușoară

Dintre sute de... divertismente televizate, în care improvizația își găsește, de cele mai multe ori, expresia ei cea mai precară (se poate improviza și inteligent), Promenada duminicală de pe programul 2 capătă personalitate și conținut, și meritul este, desigur, în primul rînd al realizatorilor ei. Au știut sau mai bine-zis știu ce să aleagă (din peliculele străine) și știu pe cine să solicite din producția internă. Aforismele și fabulele lui Aurel Baranga nu sînt speculații paradoxale ci au sensuri profunde, cu rezonanțe etice, după cum aminturile teatrale ale lui Sică Alexandrescu depășesc, de cele mai multe ori, anecdota facilă.

De-a dreptul emoționantă a fost apariția celor doi cîntăreți de operă Nicolae Secăreanu și Șerban Tasian, într-un duet nu numai al performanței muzicale (chiar și în 1972!) ci și al tehnicii vocale, al interpretării distincte, marcînd o epocă și un stil elevat în creația de operă. Cu cîtă dăruire și-au «făcut numărul», cu cîtă precizie și sincronizare au interpretat ariile comice din «Don Pasquale».

Scurtă digresiune. Mă întreb dacă vreodată un actor chemat pe platoul televiziunii și enervat de calitatea mediocră a textelor satirice a replicat regizorului: «Nu, îmi pare foarte rău, dar nu pot accepta să interpretez narațiunea aceasta lipsită de haz, stupidă de la prima literă și pînă la ultima. Cînd o să aveți umor, vă rog să mă chemați!»(vezi textele interpretate duminică seara, 2 aprilie, de Mircea Albulescu, Cornel Vulpe, Mișu Fotino, Ovid Teodorescu ș.a.).

«Promenada» care a debutat cu foarte serioasa formație muzicală a lui Petre Magdin, a continuat cu cîțiva cîntăreți de muzică ușoară — e drept, celebrități mondiale — dar nu dintre cei care reiau șlagărele la modă, chiar în interpretări mai mult sau mai puțin proprii.

Realizatorii programului ne-au oferit interpreți care vor să comunice, prin intermediul melodiei, anume sentimente și idei. Da, chiar idei. Idei nobile și generoase. «Astăzi se spun lucruri importante prin muzică», mărturisea cîntăreața de culoare Diahann Caroll în dialogul ei cu telespectatorii.

Muzica ușoară poate transmite, și o face printr-o pleiadă întreagă de cîntăreți, sentimentele simple și profunde ale oamenilor, idei umanitare, chiar idei politice, denunțînd inegalitatea socială, asuprirea socială, rasismul. Sau evocă ascultătorilor — și e nevoie să evocăm mereu — puritatea, candoarea, viața de toate zilele a oamenilor, măruntele sau marile lor visuri.

Ascultînd asemenea melodii, cît de absurde pot să ni se pară lamentările romanțioase, cu versuri lipsite de sens, în care abundă greșelile gramaticale («...ghiocelul, apoi (?), a venit primăvara pe la noi»).

De ce nu l-am asculta și pe Johnny Cash sau pe Pete Seeger, care și-a cules tristele cîntece ale negrilor chiar din închisoarea din statul Carolina, sau melodia lui pe versuri de Nazim Hikmet evocînd Hiroshima: «Bat la fiecare poartă/ Dar nimeni nu-mi aude pasul tăcut/ Bat și totuși rămîn nevăzut/ Căci sînt mort/ sînt mort», sau cîntecul despre războiul civil spaniol.

Sînt destul de numeroase formații românești — și soliști — care încearcă, și uneori cu succes, să schimbe ceva, să depășească stadiul, am spune, comercial și facil al muzicii ușoare, să-i încorporeze o trăire mai amplă și mai generoasă. Din păcate, unii își abandonează repede intențiile și se oferă succesului imediat și sigur. Televiziunea, prin selecție riguroasă, ar putea să creeze și un barem al originalității.

«Promenada» ne-a mai oferit și un fragment din piesa lui Giraudoux, «Războiul Troiei nu va avea loc», și autentice cîntece folclorice, adică, un program cu reale calități artistice.

Au semnat emisiunea: Georgeta Postolea, Traian Bohlea, Adolf Oprescu. Regia: Anca Sandu.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

o ființă ieșită din comun

— Eu — mi-a mărturisit odată o tînără — sînt o ființă mai deosebită...

Cînd cineva te trage de mînecă, dornic să-ți demonstreze că el e ieșit din comun, nu e ca toți ceilalți, ți se pare oricum suspect. Dar cum în afară de principii mai există și politețe, i-am dat tinerei posibilitatea de a-și defini singură originalitatea.

— Vezi, mie îmi place muzica ușoară...

Drept să spun asta nu mi s-a părut o trăsătură chiar ieșită din comun... Fete cărora le place muzica ușoară, drept să spun, am mai văzut... Așa că așteptam cu sufletul la gură o altă caracterizare.

— Îmi place să mă îmbrac foarte elegant...

Sigur, e o dorință firească și nimeni n-are nimic de obiectat, nici împotriva muzicii ușoare, nici împotriva eleganței, ar fi păcat de voi toate. De ce se socotea ea o fire ieșită din comun și mai ales de ce ținea să iasă din comun, tot nu-mi dădeam seama.

Mi-a mai spus apoi că-și dorește un bărbat «care s-o țină ca pe un bibelou». Nici această dorință nu excela printr-o originalitate atroce. S-au mai văzut asemenea fete, s-au mai văzut asemenea dorințe, s-au mai văzut asemenea bibelouri și s-au văzut chiar și asemenea bărbați.

Dorința fetei de a ieși din comun era însă foarte mare, aproape disperată. Nu prea era clar de ce voia ea să se evidențieze cu orice preț, însă efortul era mai mult decît vizibil.

— Eu, vezi, eu sînt altfel construită, m-am gîndit să mă fac coafeză...

O spunea însă cu aerul că vrea să se facă aviatoare sau fiziciană, avea o mîndrie în privire, aproape o sfidare la adresa întregii lumi.

— Și chiar ai curajul să te faci coafeză? M-am arătat și eu emoționat de curajul tinerei fete.

— Da. Am. Eu sînt un om care gîndește cu capul lui, nu ca alții.

— Și nu ți-e teamă că o să cîștigi prea mult?

— Nu — mi-a răspuns eroic fata. Eu nu sînt ca altele, fricoasă. Mie nu mi-e teamă de nimic...

Și apoi se grăbi să adauge încă o trăsătură de caracter, poate cea mai bizară.

— Eu sînt și foarte mîncăcioasă.

Mă uitam și nu-mi venea să cred ce apariție neașteptată! Ce ciudată ființă!

umor

ADRIAN ANDRONIC

— Acum, că ești aproape ca și angajată, spune-mi, te rog, cum te cheamă, ce studii ai, cîte limbi străine cunoști...

V. CRĂIȚĂ MÎNDRA

DE PESTE HOTARE

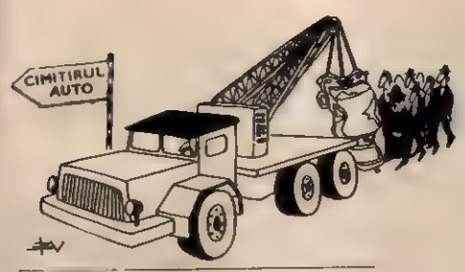

PARADA MODEI

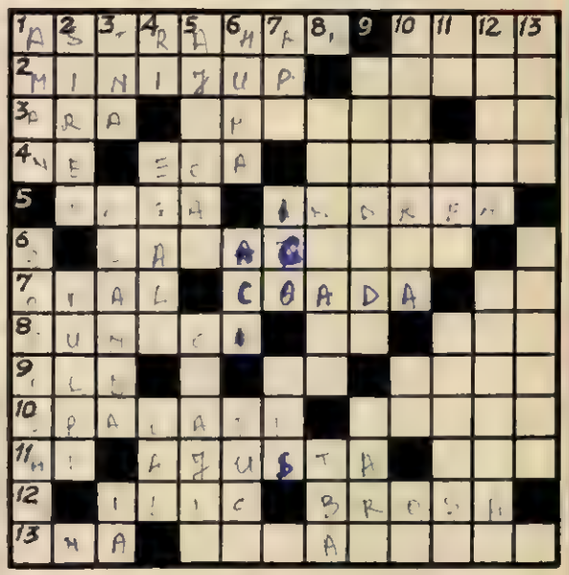

ORIZONTAL: 1) Oaia și moda — Modă nupțială. 2) Fusta zilelor noastre — Din moda antică. 3) Aranjat puțin! — În șifonier (dim.) — În cute! 4) Negru estompat! — Epocă — Broderii autohtone. 5) Haina din Florum — Ac de tricotat. 6) Din moda senatorilor romani. 7) Ca oul — Trenă — Medijup la prima probă! 8) Din moda militară (pl.). — Fibre de nylon! — Metraj redus! 9) Pe unele sticle de parfum — A turtit fesul! — Fustă antimini. 10) Trecuți pe la «Nufărul» — Accesoriu feminin, uneori mijloc de propagandă turistică. 11) În haine! — A potrivi în modă — Sine-qua-nonul croitoresei (pl.). 12) Bolero național — Podoabă feminină. 13) Cureluțe de mușină — Haine de vînt.

VERTICAL: 1) Autorul picturii «Bal costumat în atelier» (1831—1891) — Oraș moldovean cunoscut pentru moderna lui industrie textilă. 2) Un riu șugubăț cu omonim textil — Prelucrate de blănari, mîndrie feminină. 3) Fluviu siberian — Frumoasa pînză din «Țara lalelelor» — ...și frumoasa noastră cămășuță. 4) Puțin rimel! — Deopotrivă (pl.) — Cîteva lalele! 5) Cu găuri... la modă — Model de talor. 6) Fard pentru... pereți — Aici — Pălărioară fără bor. 7) La lamé — Icosar tocit! — La orice țesătură. 8) O croială specială (pl.) — Localitate climaterică în URSS. 9) Autorul a multor nuduri și al picturii «Femeie pe sofa» (1871—1956) — Poet vechi. 10) Ținută de ocazie — Mică maramă! — Surse pentru muton-doré. 11) În cîrpe! — La urzeală — Material lucios. 12) Numele roman al Oltului — Poartă, de obicei, sombrero. 13) Falduri — În moda hippy.

C. CERNAT

Cuvinte rare: TNA, TBA.

Dezlegarea jocului «TALERUL CU DOUĂ FEȚE» — mică păcăleală — apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PRESA. — ATLAS. 2) RULETA — RATA. 3) ELAN — GRATII. 4) SENILA — SET. 5) AT — LOTRU — AT. 6) AGATA — RE — R. 7) A — R — R — DICTA. 8) TRĂSURI — HAT. 9) LATE — ECHIPA. 10) ATITA — TAPATI. 11) SAI — TRATATE.

adevărurile lui Mircea Albulescu

de Sanda FAUR

— Am amînat atîta vreme dialogul acesta, — de vreo doi ani parcă, nu-i aşa, Mircea Albulescu? — încît am reuşit să prindem exact momentul potrivit: ai devenit peste noapte vedetă a ecranului nostru interpretînd, la 36 de ani, rolul unui bărbat de 60. Un rol politic într-un film politic. E ceva, orice s-ar spune: ai dat o lovitură de moarte prejudecăţilor legate de «gloria» rezervată cu precădere junilor primi... Interviul nostru poate porni deci în starea de spirit cea mai favorabilă...

— Nu-ţi fă iluzii! Mircea Sîntimbreanu, directorul cinematografiei, spunea zilele trecute că ascund o fire de sinucigaş. Se aştepta să mă vadă, după premiera «Puterii şi Adevărului», gustînd relaxat succesul, dar a desluşit în mine o încrîncenare şi o permanentă neliniştе. Eram într-adevăr tensionat şi temător: nu pentru ceea ce am făcut, ci pentru ceea ce mă aşteaptă. Cariera unui actor stă, cum bine ştii, sub semnul unui blestem cumplit: *întîmplarea.*

— Dar «blestemul» acesta ţi-a zîmbit de astă dată.

— Se mai întîmplă, ce să-i faci. Sînt convins că am în ţară mulţi, foarte mulţi colegi care ar putea fi oricînd vedeta nr. 1. Numai că n-au avut încă parte de fericita întîmplare. Adică: piesa, filmul, regizorul şi, mai ales, rolul. Pe toate la un loc le întîlneşti foarte rar în viaţă: o dată sau de două ori.

— Eşti de o modestie la care, iartă-mă, nu mă aşteptam deloc. Am avut întotdeauna impresia că ţi-ai construit cariera bucată cu bucată, cu încăpăţînare, cu nelnfrînată ambiţie, cu tenacitate. Toate servite, e adevărat, de o inteligenţă specială.

— Te înşeli. Ai dreptate numai într-o privinţă: viaţa mea de actor se compune din acumularea marilor ambiţii şi a micilor succese. Dar pentru numele lui Dumnezeu, înţelege o dată că un actor nu poate face niciodată nimic singur. E întotdeauna în mîna altora. Actoria e singura artă eminamente colectivă. Dacă cineva cîntă la trombon, mai există şi concerte de trombon. Dar vezi un film sau o piesă cu un singur actor?

— Eu aş vedea, şi s-a mai şi văzut. Dar nu-i vorba de asta. Şi, mai ales, nu te enerva, te rog: pentru buna desfăşurare a interviului.

— Dimpotrivă, ca să vorbesc ca lumea şi să spun lucruri deştepte, eu trebuie să mă enervez: trebuie să mă bat, să lupt, să conving. Cîtă vreme nu există un dezacord între mine şi interlocutor, sînt tern, mut, mort

— Poftim, enervează-te, îţi ofer prilejul: eu nu cred, şi n-ai să mă poţi niciodată convinge, că o carieră actoricească este pur şi simplu rezultatul fatum-ului, al unor voinţe exterioare. Eu continui să cred că dumneata l-ai făcut excelent pe Pavel Stoian pentru că ai urcat pînă la el încet, tenace, răbdător, că te-ai întîlnit cu acest personaj atunci cînd îl meritai şi într-un moment fericit: cel al maturităţii dumitale artistice.

— Nu sînt de acord! Cel mai chinuitor lucru pentru un actor e că trebuie să fie totdeauna gata, virtual vorbind. — şi nu numai în plinătatea maturităţii creatoare — de a realiza marele rol al vieţii sale. Pentru simplul motiv că nu se ştie niciodată cînd apare acesta. Din păcate, cunosc nenumărate cazuri tragice de colegi — iertată fie-mi infatuarea: şi colegi de pe alte meridiane — care au fost surprinşi de rolul cel mare în clipa de renunţare, atunci cînd credeau că nu va mai veni. Şi nu au mai avut cu ce să-i facă, nu au mai avut resorturi interioare: ca un sculptor care o viaţă întreagă îşi tot ascute dăltiile pentru opera cea mare, şi în ziua cînd i se dă blocul de marmură constată că dăltiile îi sînt complet tocite

— Dar dacă rolul cel mare vine prea devreme te poate găsi cu mîinile încă goale. Negi importanţa experienţei? Negi importanţa muncii?

— Deloc. Experienţa trebuie să fie, în acest caz, depozitată dincolo de camera de luat vederi sau dincolo de rampă: la regizor. În ce priveşte munca, ea este, necondiţionat, crezul meu artistic.

— Se simte, s-a simţit treaba asta în toate rolurile dumitale din teatru: şi în Schmitz din «Biedermann şi incendiatorii», şi în Achile din «Troilus şi Cresida», şi în acel Walter uitat pe nedrept din «Un strugure în soare», şi în excelentul dumitale «Danton» de la radio. Dar cum se face că în ciuda harului dumitale, şi a patimei de a munci, şi a ambiţiilor, ai fost «descoperit» atît de tîrziu?

— Te referi la cinematografie? Pentru că atunci cînd Sergiu Nicolaescu a venit şi a zis, fără ca eu să fi făcut vreo probă, «Omul ăsta îmi trebuie, pe ăsta îl vreau» (era vorba, ce e drept, de un rol mic, fratele lui Decebal din «Dacii»), aveam de-acum 10 ani de teatru, 31 de viaţă şi eram nelipsit în distribuţiile regizorilor de teatru, de radio şi televiziune.

— Nu te supăra că ţi-o spun, dar nu cred că ai fost ca actor chiar «vioara primă», nici la «Bulandra», nici la Teatrul de Comedie. Crezi că nu îndeplineşti — sau, mă rog, nu ai îndeplinit — condiţia de vedetă?

— Îţi dai seama, bănuiesc, că eu nu mă îndoiesc nici o clipă că nu aş îndeplini această condiţie. Dacă nu o crezi tu în primul rînd, atunci să ştii că nu-i poţi convinge nici pe ceilalţi. Adevărul este însă că pînă la Pavel Stoian şi a încă două-trei excepţii din teatru am jucat

Mircea Albulescu aşa cum e în civilitate...

roluri pe care *eu* a trebuit să le servesc, şi nu ele pe mine. Nu sînt tipul de actor care interpretează personaje simpatice publicului. Mi s-a întîmplat odată, invitat fiind într-o societate după un spectacol cu «Dacă vei fi întrebat», ca o duduiţă să nu-mi întindă mîna: fusesem, pe scenă, un tip infernal, o adunătură de rele, şi ea nu mi-o putea ierta. Jur că am fost măgulit: însemna că am jucat excelent.

— Cunosc cîţiva dintre marii noştri actori care nu ar risca niciodată acest lucru: e atît de agreabil să fii identificat şi în viaţă cu imaginea unor personaje exclusiv fermecătoare...

— Eu sînt prin excelenţă un actor de compoziţie. Cel mai banal şi mai apropiat personaj de condiţia mea fizică şi spirituală, eu tot lupt din răsputeri să-l îndepărtez de mine, de Albulescu, şi să-l construiesc pe cu totul alte date, de sine stătătoare. Poate că unele dintre insuccesele mele se datorează tocmai acestei dorinţe acerbe de a mă depărta de mine, căzînd chiar dincolo de personaj, în transformism, care, se ştie, nu e o treabă înalt artistică. Dacă ar fi cu putinţă să mă transform pe mine însumi în altul, aş face-o cu plăcere.

— Cred că ar fi păcat... De ce cauţi dumneata atît de frenetic să fugi de Mircea Albulescu, nu înţeleg...

— Crede-mă, mă cunosc mai bine. Sînt incomod, pisălog, crud şi ambiţios. Nu sînt niciodată mulţumit; stau foarte mult de vorbă cu mine şi nu reuşesc mai niciodată să mă conving. Nu-mi dau pace nici o clipă. Eu îi zic la treaba asta cîinoşenie, şi primul cu care sînt cîinos sînt eu însumi.

— Dar cu ceilalţi?

— Din nefericire, relaţiile pe care le am cu mine însumi nu se poate să nu transpară şi în contactul cu cei din jur. Din cauza asta, poate, fac parte din categoria oamenilor care par antipatici la prima vedere. Şi mai am o hibă: suspectez că relaţiile mele cu oamenii nu au totdeauna profunzimea şi sinceritatea pe care le pot avea.

— Răul e, poate, în dumneata. Nu vine cumva şi din imensele dumitale ambiţii?

— Îţi închipui cumva că colegii mei sînt mai puţin ambiţioşi? Într-un spectacol sau într-un film competiţia e completă deschisă. Nu cunosc un actor care să nu-şi dorească să fie cel mai bun.

— Totul e să-l ţină puterile şi mai ales forţa de muncă, nu-i aşa?

— Aşa-i. Munca în sine e un lucru dureros şi necruţător; cînd faci o treabă trebuie să o faci astfel încît să atingi propriile tale limite, cele mai de sus. Dincolo de ele, să mori. Spuneam, la începutul filmărilor despre Pavel Stoian: dacă nu iese pe ecran cum e scris în sce-

...cum a fost pe micul ecran în «Şase personaje în căutarea unui autor».

nariu, nu pot da vina pe nimeni altul; voi fi singurul vinovat.

— *Te-a captivat personajul?*

— M-a îmbolnăvit. Ca acest personaj să stea în picioare, eu trebuia să cred în el pînă la capăt, să-l investesc cu toată puterea mea de credinţă, deşi ştiam că greşeşte. Sancţionarea lui Pavel Stoian nu mă interesa însă pe mine, nu trebuia s-o ştiu de la început, ea trebuia să vină din afara mea, din contextul filmului. Şi a venit. Am fost întrebat de multe ori dacă am avut un model. Cred că asta ar fi fost cea mai mare greşeală pe care aş fi putut-o face. Singura şansă de a-l crea pe Pavel Stoian la realele sale dimensiuni era să-l joc după modelul meu.

— *Şi cum rămîne cu fuga de dumneata?*

— Să fug foarte tare şi foarte departe de mine, dar cu *mijloacele mele*. Să-ţi povestesc ceva: am pregătit odată o scenă de două minute, prima apariţie cu vorbe a lui Stoian, timp de trei zile: două zile am stat de vorbă cu Manole Marcus, regizorul, şi o zi am repetat pe platou. În clipa în care s-a zis «motor», nu am mai putut filma; eram complet istovit de drumul făcut de la Albulescu la Stoian.

— *Ai urmărit în sală reacţia publicului la filmul «Puterea şi Adevărul», la apariţiile dumitale pe ecran?*

— De multe ori. Şi aseară am intrat într-o sală. Am verificat cu acest prilej un lucru pe care îl intuiam de mult: spectatorul român e un bun spectator de film politic şi urmăreşte interesat suspense-ul de idei. Filmul politic bîntuie de altfel, ca o nouă stafie, în întreaga lume, răspunzînd imensei nevoi de autocunoaştere a omenirii.

— *Cum îţi explici dumneata interesul spectatorului nostru pentru această specie artistică? Pentru că i se pune foarte des în circă pasiunea lui cinefila pentru «Vagabondul» sau «O floare şi doi grădinari»*

— Prin simplul fapt că la noi, la ora actuală, fiecare cetăţean e implicat mai mult ca oricînd în fenomenul politic, în activitatea politică. Ceea ce cuprinde filmul nostru este doar o parte, *o parte transfigurată artistic*, a adevărurilor aduse de documentele de partid în faţa oamenilor. Nu putea deci să-i lase indiferenţi, după mine, arta e o a doua cale de a face politică. Stanley Kramer, Costa Gavras au devenit notorietăţi în artă făcînd politică. În ultimii săi ani de viaţă, Spencer Tracy nu pierdea prilejul de a juca un rol, de a-şi *alege* un rol — pentru că el putea să-şi aleagă! — care să-i faciliteze, a-şi spune, punctul de vedere faţă de politica din ţara lui. Sigur că şi calea lui Jane Fonda e o cale, nu o dezaprob, dar de ce să renunţi la modalitatea artistică de a lupta politic? Mie mi se pare că a interpreta credibil un rol ca Pavel Stoian — personaj care trebuia să-i dea fiecărui spectator senzaţia că-l cunoaşte, că l-a întîlnit undeva — este un gest de eficienţă politică comunistă.

— *Sînt de acord cu dumneata. Şi consensul acesta — după cîte îmi spuneai — e prost pentru noi: îţi taie apetitul de conversaţie. Poţi totuşi să-mi spui, chiar dacă acum nu ne certăm, ce gen de actori, ce piese şi ce filme preferi?*

— M-am uitat totdeauna la Ciubotăraşu cu patru ochi şha să nu facă nimic pe scenă. Şi era formidabil. Există mari actori români care se zbat ca peştii pe uscat să fie firești, naturali, pe ecran. Perfect inutilă problema... Toţi monştrii sacri au devenit ca atare pentru că au fost complet neaşteptaţi, complet anapoda, dar te convingeau pe tine, cel uluit, că aşa trebuie să fie. Şi în nici un chip altfel.

— *Pot să jur că te referi la Peter O'Toole. Şi la Cybulski.*

— La ei, şi iar la Spencer Tracy, şi la Burt Lancaster. Cineva îmi spunea că scena dansului lui Stoian cu Irina Gărdescu i-a amintit de «Ghepardul».

— *Sper că nu te-a deranjat prea tare comparaţia... De fapt are dreptate, Stoian al dumitale este un fel de Ghepard. Spune-mi, Mircea Albulescu, în afară de meseria asta cumplită a dumitale, ce te mai interesează?*

— Nimic, nu ţi-am spus? Cred că nu se poate face un lucru mare fără, hai să spun un cuvînt frumos, fără dăruire totală. Fără să strîngi dinţii şi pumnii.

— *Tare mi-e frică că ţi-ai propus să joci un rol faţă de mine şi nu vrei să dai un centimetru înapoi. Cum te descurci în condiţiile acestea cu viaţa de familie?*

— Greu, foarte greu. Îmi fac alci autocritica faţă de soţia mea, faţă de familia mea. Ei nu se mulţumesc cu promisiunea fermă că la pensie voi fi al lor şi numai al lor. Au dreptate, de ce să nu recunosc, dar numai marea lor înţelegere mă lasă liniştit faţă-n faţă cu meseria mea. Soţia s-a convins, în cei 16 ani de cînd tot sîntem împreună, că nu am cine ştie ce timp pentru alte treburi. Matei, puştiul, e însă mai puţin îngăduitor. La trei ani, nu accepti ca atunci cînd vrei să încaleci să nu ai umerii tatălui la îndemînă.

— *Văd că vrei totuşi să mă induioşezi!*

— O picătură nu strică!... Matei preţuieşte arta mea, sînt convins, — deşi nu l-am prea dus încă la teatru şi cinema — dar nu poate trece peste propriile sale interese.

— *Seamănă leit cu tatăl său.*

— Da. Spune din cinci în cinci minute: am o idee! De obicei, ideea sa pune în permanent pericol tot ce se află la îndemînă prin casă.

— *Şi acum, ce aştepţi, Mircea Albulescu, după Stoian, după marele Danton de la radio?*

— Înţelegi deci de ce eram crispat după premieră... Cum să dau acum înapoi? Aştept mult. Aştept totul. Vreau totul.

— *Fii atent, stimate Albulescule! Cînd vrei prea multe...*

— Nu pot, nu am timp să fiu atent.

experienţă, experiment, producţie

de Henri WALD

Reflectarea este un fenomen natural. Orice lucru reflectă influenţa celorlalte lucruri asupra lui. Însă lucrurile lipsite de viaţă nu pot reflecta decît trecutul şi prezentul. În natura nevie, reflectarea este neanticipativă. Reflectarea începe să fie anticipativă abia la nivelul materiei vii.

Spre deosebire de lucrurile lipsite de viaţă, care se uzează necontenit sub acţiunea celorlalte lucruri, animalele se adaptează la mediul lor înconjurător şi, asimilîndu-l, se dezvoltă. Adaptarea implică reflectarea anticipativă a mediului ambiant. Animalele sînt nevoite să reflecte şi viitorul.

Posibilitatea animalelor de a reflecta anticipat evenimentele care se succed în mediul lor înconjurător este dată de faptul că fenomenele la care se adaptează au însuşiri asemănătoare şi deci parţial repetabile. Dar neputînd vîza decît însuşirile individuale asemănătoare ale lucrurilor şi proceselor, reflectarea animală nu poate anticipa decît un viitor *nemijlocit* legat de prezent. Pentru animale, timpul nu este altceva decît o prelungire directă a actelor lor, după cum spaţiul nu este pentru ele decît o prelungire directă a corpului lor. Ele sînt capabile să ocolească obstacole, nu să soluţioneze probleme. Ele trăiesc experienţe, dar nu pot face experimente.

Experienţele lor sînt conservate în structuri biologice şi nu în structuri logice.

Numai gîndirea umană este capabilă de o reflectare anticipativă care să poată cuprinde spaţio-temporalitatea lumii în infinitatea ei. Numai omul este în stare să pătrundă dincolo de însuşirile asemănătoare şi să reflecte identitatea lucrurilor, deoarece numai el dispune de singurul instrument cu ajutorul căruia se poate străbate stratul însuşirilor individuale: *limbajul*. Numai cu ajutorul limbajului se poate face abstracţie de însuşirile individuale pentru a se obţine astfel reflectarea însuşirilor generale. Întrebuinţînd *aceleaşi* cuvinte ori de cîte ori aveau de-a face cu lucruri *asemănătoare*, oamenii au izbutit să facă abstracţie de însuşirile individuale diferenţiatoare şi să fixeze reflectarea însuşirilor generale şi identice în forme logice. Însuşirile generale nu sînt accesibile decît gîndirii logice. De aceea, numai omul poate trece de la trăirea experienţei senzoriale la presupuneri raţionale şi apoi la verificarea lor experimentală.

Fiind singura fiinţă producătoare şi cuvîntătoare, omul este şi singura fiinţă capabilă să reflecte generalul din lucrurile şi procesele individuale. Reflectînd generalul gîndirea umană reflectă şi repetabilul. De aceea, omul este în stare de o reflectare anticipativă nelimitată. Gîndirea umană nu are limite logice, ci doar istorice în ceea ce priveşte reflectarea anticipativă a realităţii. Etern există o limită, dar nu există o limită eternă.

Ceea ce asigură gîndirii umane posibilitatea nelimitată de a anticipa este caracterul ei logic. Structurînd reflectarea celor mai generale şi esenţiale însuşiri şi raporturi din realitate, formele logice ale gîndirii umane vizează atît infinitul spaţial cît şi pe cel temporal. Extrema generalitate, care dă iluzia aspaţialităţii, este totodată şi extremă repetabilitate, care dă iluzia atemporalităţii. La infinit, spaţiul apare ca aspaţialitate, iar timpul, ca atemporalitate. De la înălţimea formelor logice, forţa anticipativă a gîndirii umane nu mai are oprelişti. Prin identificarea esenţei lucrurilor, cunoaşterea umană saltă de la oglindirea realului finit la reflectarea posibilului infinit. Cu ajutorul formelor logice, cunoaşterea umană săvîrşeşte saltul calitativ de la anticiparea viitorului imediat la anticiparea viitorului mediat, de la anticiparea biologică la cea antropologică.

Prin *practică*, subiectul intră de trei ori în contact direct cu obiectul: prima oară prin *experienţă*, a doua oară prin *experiment* şi a treia oară prin *producţie*. experienţa o suferi, experimentul îl provoci pentru a confrunta o ipoteză, iar producţia o săvîrşeşti pentru a transforma lucrurile.

În căutarea viitorului, cunoaşterea urcă de la experienţă, pe calea inducţiei, pînă la ipoteză, apoi coboară, prin deducţia ipotetică, pînă la o judecată singulară pe care o confruntă experimental cu realitatea şi, dacă realitatea confirmă ipoteza, se urcă din nou, mai sus, formulînd legea din care pot fi deduse previziunile necesare procesului de producţie.

Gîndirea tatonează viitorul cu ajutorul ipotezelor, îl cunoaşte în lumina previziunilor şi face posibilă transformarea lui în prezent prin intermediul planurilor. Marile soluţii se ivesc în mintea acelora care înaintează în direcţia în care înaintează însăşi realitatea.

Însă, în timp ce se lucrează la dezvoltarea mijloacelor, să nu se uite scopul: să le fie oamenilor, tuturor şi fiecăruia în parte, mai bine... Producţia este pentru om, nu omul pentru producţie.

N-A FOST NICI UN FAULT. DIMPOTRIVĂ!

Mă întreb cum ar comenta amicul Belphegor meciul acesta de fotbal, unicul meci din istoria zbuciumată a fotbalului care nu s-a jucat pe goluri... Dar mai întîi şi întîi — precum un cinstit crainic de radio sau televiziune — să vă prezentăm echipele: în tricouri negre (de culoare închisă pe ecranele dv.), echipa «London Festival Ballet»; în tricouri roşii-albastre (bălţate pe ecranele dv.), echipa «Royal Ballet», tot din Londra. Sînteţi nedumeriţi, nu? La urma urmei, e fotbal sau e balet? Cu voia dv., şi una, şi alta, într-un spectacol de o rară frumuseţe, demn de faima celor două ilustre ansambluri coregrafice.

CINE-I DE VINĂ?...

Răi mai sînt uneori şi fotoreporterii ăştia... Cînd neînfricatul cow-boy gonea chiuind prin prerie, în galopul sălbatic al calului, nu l-au observat. Bineînţeles însă că n-au scăpat momentul cînd eroul nostru şi-a pierdut pantalonii. Parcă ce, de frică i-a pierdut? Da' de unde?! I-a pierdut fiindcă mămica i-a cusut prost nasturii. Aşadar mămica e de vină. Mămica şi fotoreporterii.

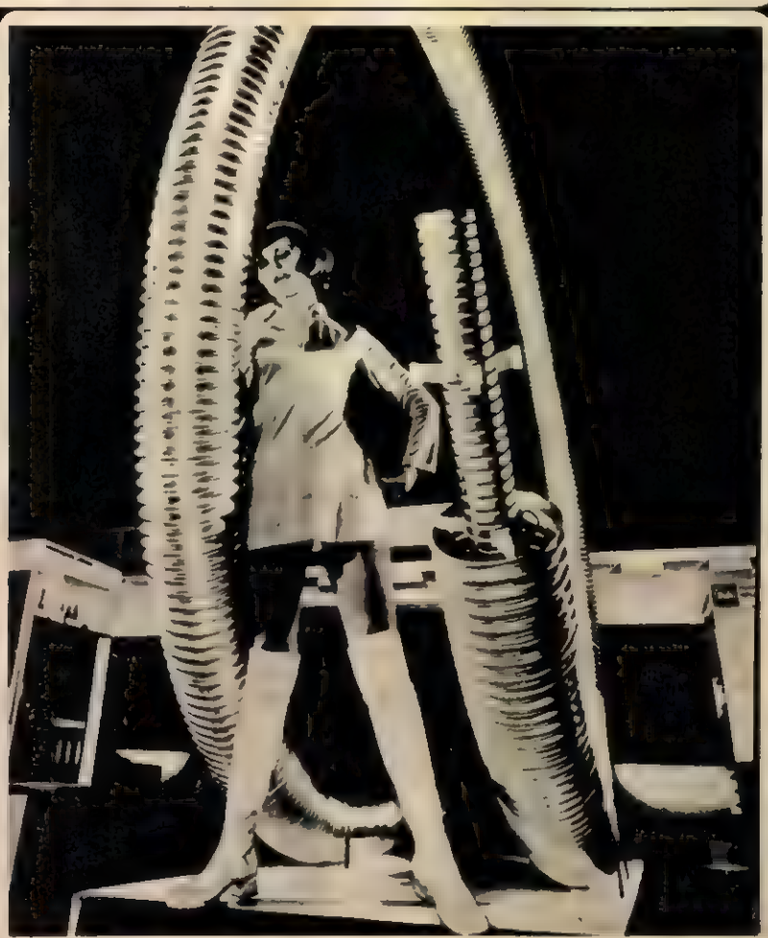

RECORDURI PREOLIMPICE

Printre alte «cel mai» şi «cea mai» locate de apropiata Olimpiadă de la München trebuie înregistrat şi acest cablu utilizat în transmisiunile radio pe unde scurte. Recordul noului releu constă în dimensiunea diametrului său care este de cca 23 cm. În ţinutul Wertachtal din Bavaria au şi fost instalaţi peste 50 km de asemenea cablu în vederea radiotransmisiilor de la Olimpiadă.

ȘI MEȘTER, ȘI MAESTRU

Ce l-ați sfătui dv. pe Jean Quemener din Padernec, o mică localitate de pe litoralul nordic al Franței, să pună pe cartea sa de vizită? Meșter zidar sau maestru acrobat? Fiindcă de fapt nici el însuși nu știe dacă iubește meseria de zidar fiindcă îl poartă mereu pe înălțimi sau iubește arta acrobației care a făcut din el un meșter zidar nelnfricat chemat să realizeze lucruri pe care nimeni nu le-ar face în locul lui. Bunăoară, să înlocuiască cocoșul care împodobește vîrful clopotniței, înaltă de 43 metri, a bătrînei biserici din Lauvellec... După ce — cît ai bate din palme — a terminat treaba cu bine, maestrul Quemener a oferit, de acolo de sus, un spectacol acrobatic unic, întru încîntarea și groaza obștei adunate în jurul bisericii.

CÎRCIUMA „FURNICA"

«Furnica» a fost cea mai năbădăioasă revistă de satiră și umor din cîte au apărut la noi în trecut. A făcut, de-a lungul existenței sale de un sfert de secol (1904-1930), multe zile fripte — cum se spune — și multe nopți de nesomn celor mai simandicoase figuri politice ale vremii, în frunte cu regele. Bravii directori ai revistei — G. Ranetti și N.D. Țăranu — au dus-o numai în procese intentate de cei ce se socoteau calomniați; dar nu s-au lăsat intimidați. În primul an de apariție, pentru a se face cunoscută, revista organiza și diferite manifestări publice — și acestea tot umoristice. În iulie 1905, bunăoară, a deschis o circiumă în Cișmigiu. Durata întreprinderii a fost de 12 ore, o zi întreagă, seara cei doi directori declarîndu-se în stare de faliment, deoarece toți invitații la inaugurare, în frunte cu actorul Ion Brezeanu, băuseră pe gratis. În fotografie: personalul redacției și principalii invitați, în fața circiumii «Furnica», înainte de faliment.

VOLKSWAGEN 1300 BAROC

Păi nu demult, Senor Ramirez, un original artist plastic mexican, specializat în decorarea caroseriilor auto, se inspira cu deosebire din antichitatea artistică mexicană și cea greacă. Și deodată — barocul! Barocul materializat în această caroserie de Volkswagen-broască. Capricii de artist, de! De adăugat doar că asemenea capricii se plătesc cu 3 000 de dolari bucata. Sau, cam cît costă mașina, atît și spoiala!

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Dragomir Otilia, 20 ani, laborantă, com. Pătîrlagele nr. 129, jud. Buzău: teme diverse, schimb de ilustrate. *Mihăilescu S.* și *Pop E.*, Cluj, str. Avram Iancu nr. 5, ap. 2: sociologie, filozofie, literatură; *Tătaru Ștefan*, 23 ani, com. Dolhasca, jud. Suceava: viața tineretului, muncă, schimb de ilustrate; *Totoeru Ioana*, 19 ani, Timișoara, Calea Șagului bl. 35, sc. C, ap. 10: literatură, astronomie, schimb de ilustrate; *Periculescu Constantin*, 28 ani, frezor-rabotor. Gura-Văii, Portile de Fier, energomontaj bază, cam. 3, jud. Mehedinți: schimb de ilustrate; *Porumbescu Eugenia-Alina*, 17 ani, elevă, București, sect. 1, str. Garibaldi nr. 7, sc. B, et. 1, ap. 10: teme diverse, schimb de ilustrate; *Voinea Alexandru*, 28 ani, mecanic, Tg. Ocna, str. Ana Ipătescu bl. 1, ap. 20, jud. Bacău: cinema, poezie, prietenie; *Pîrcălab Felicia*, 20 ani, învățătoare, com. Abram, șc. gen. Sunig, jud. Bihor: geografie, sport, schimb de ilustrate; *Brabete Florin*, Craiova, str. Barieră Vîlcu, Aleea III nr. 1: teme diverse, schimb de ilustrate: *Gîrvichian Macruhi-Gabriel*, Focșani, str. Penes Curcanul nr. 9: teme diverse; *Marin Mihai*, 24 ani, București, sect. 7, cămin TCC, str. Pînului nr. 3, cartier Militari: centrale telefonice automate, centrale automate de instituții, teatru, cinema, muzică, sport, schimb de ilustrate: *Drăcea Geta*, 20 ani, funcționară, com. Slobozia-Conachi, jud. Galați: sport, schimb de ilustrate; *Lingurari Emil*, 19 ani, instalator, Craiova, str. Brazda lui Novac bl. A 9, sc. II, et. 1, ap. 6: schimb de adrese de cîntăreți și ilustrate; *Panaite Matilda*, 21 ani, Focșani, str. Odobești nr. 33: schimb de ilustrate; *Grumăzescu Alexandru*, 24 ani, Roman, str. Anton Pann bl. 30, sc. 13, et. III, ap. 23, jud. Neamț: teme diverse; *Ionescu Maria*, 35 ani, tehnician, Călărași, str. Plevna nr. 39: teme diverse (în mod deosebit literatură, muzică); *Calcan Cristina*, studentă, Brăila, str. Comuna din Paris nr. 97, cartier 1 Mai: schimb de ilustrate; *Posea Gigi*, 23 ani, elev, Cîmpina, str. Bobîlna nr. 21 A, jud. Prahova: teme diverse, schimb de ilustrate; *Grădișteanu Aurica*, 20 ani, com. Cotești, jud. Vrancea: viața tineretului, schimb de ilustrate; *Crivoanu Nicu*, 24 ani, electrician, Motru, bl. D 1, sc. A, et. II, ap. 42 A, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Țurcanu D. Georgeta*, 22 ani, Huși, str. Gh. Giosanu nr. 7, jud. Vaslui: teme diverse, schimb de ilustrate; *Simion Mircea*, 20 ani, desenator principal, București, sect. 5, Șos. Giurgiului nr 191, teme diverse, schimb de ilustrate; *Babei Mihai*, Botoșani, str Luceafărul nr. 44: prietenie, schimb de adrese de formația și soliști de muzică ușoară, ilustrate, *Dumitrescu Liliana*, Craiova, str Brestei nr. 166: literatură, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Gadea Gheorghe*, 22 ani, strungar, Galați, str Ghecet nr 9: schimb de ilustrate, *Neagu Nela*, com. Independența, str Zorilor nr. 18, jud. Galați: literatură, pictură, muzică, sport, schimb de cărți și ilustrate; *Mircea V. Dorel*, elev, Strehaia, str. Smîrdan nr 21, jud. Mehedinți: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dumitrescu Rodica*, Băicoi-Țuntea, str. Aviatorilor, fundătura Rozelor nr. 5, jud. Prahova: teme diverse, *Ghiuga Ghiță*, 20 ani, Arad, str Tribunul Dobra nr. 6, ap. 1: viața tineretului, cinema, turism, fotbal; *Manu Mona*, 22 ani, studentă, București, sect. 7, Splaiul Independenței nr. 204, bl. D, cam. 233: teatru, critică literară, cinema, muzică; *Crăciov Mihai*, elev, București, sect. 4, bd. Republicii nr. 13: teme diverse; *Cîrstov Ana*, 17 ani, elevă, C[illegible], str. Brestei nr. 165: filatelie, schimb de foto actori, cîntăreți și ilustrate; *Țerna Puiu*, 25 ani, m[illegible] Motru, bl. G 1, sc. 2, et. 2, ap. 11, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dima Marilena*, 20 ani, laborantă, București, sect. 6, str. Antoniană nr. 87, bl. Z 1, sc. 3, ap. 44: literatură, muzică, schimb de ilustrate. *Bologanu Emilian*, 35 ani, asistent medical principal, sanatoriul Moroeni, jud. Dîmbovița: literatură, etică, schimb de ilustrate, *Portase Tîtina-Eugenia*, 19 ani, elevă, Galați, Țigănia 3, microraion 17, bl. C 1, sc. 3, et. 2, ap. 38: schimb de foto actori și ilustrate; *Secuiu Ilie*, 32 ani, Constanța, Aleea Căprioarei nr. 5, bl. 17 B, sc. C, et. 2, ap. 51, Tonus 5 fotografie artistică, schimb de fotografii originale.

F Nr 15 (879)
CUPON DE PARTICIPARE „CITITORI CĂTRE CITITORI"

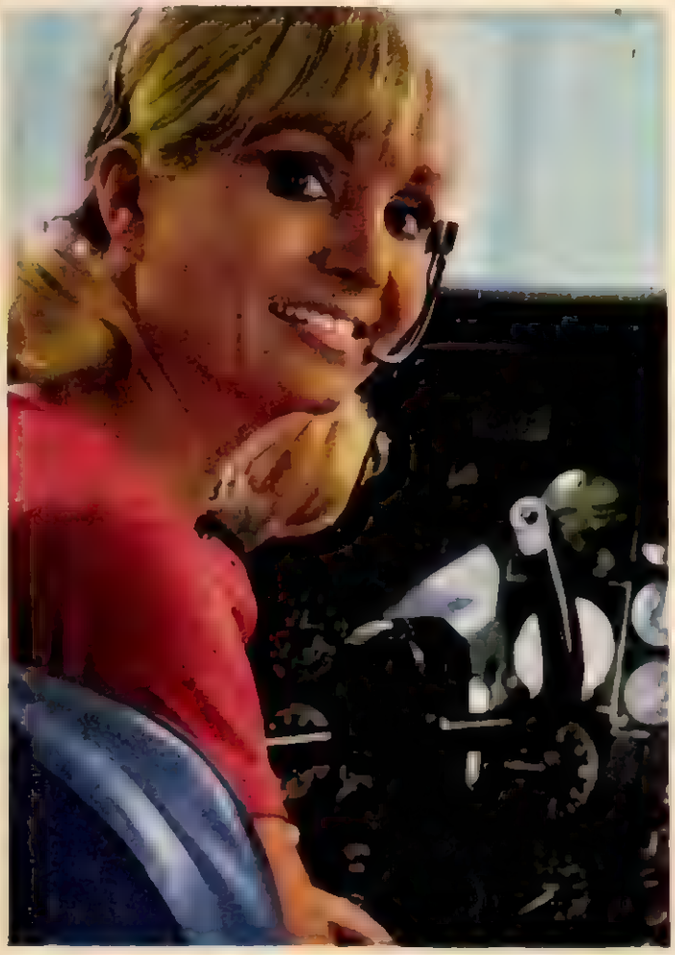

EVA, CU REACȚIE

Evantaiul profesiunilor accesibile femeilor s-a lărgit atît de mult în ultimii ani și continuă să se îmbogățească într-un ritm atît de rapid încît e foarte greu să mai nimerești pe cineva spunînd: «Iată, și în această profesiune a pătruns așa-zisul sex slab». Și totuși, credem că fotografia noastră va produce o oarecare surpriză. În adevăr, ea înfățișează una dintre puținele femei-pilot din lume pe un avion cu reacție. Este vorba de americanca Susan Oliver — deținătoarea unui număr de zbor transamerican și transatlantic. Și acum...

ASTRONAUTICA...

DE DIMINEAȚĂ SE CUNOAȘTE

Am primit la redacție o publicație puțin obișnuită: revista Societății tehnico-științifice a elevilor de la Liceul nr. 2 din Tîrgoviște, «Astronautica». Editată în bune condiții grafice, ea are un sumar extrem de interesant, vădind grija redactorilor pentru insuflarea interesului pentru tehnică în tînăra generație. Totul e făcut cu pricepere și ingeniozitate.

Academicianul Caius Iacob — într-un articol bogat în integrale și ecuații diferențiale — explică pînă la ce înălțime poate ajunge o rachetă pe verticală; alături de academician, elevul din clasa a X-a Ștefan Stanciu propune «Un rachetoplan pentru începători». Ing. Andrei Szuder, președintele subcomisiei de activități aerospațiale din Federația română de modelism și membru în Comisia de astronautică a Academiei R.S.R., dă detalii tehnice despre racheta franceză Diamant B, în timp ce profesori și elevi se întrețin în paginile revistei despre machete și rachetomodele — inclusiv despre «criteriul european» al machetelor de rachete. Aviz amatorilor de lauri în concursuri internaționale...

Un articol se referă la «Noi victorii ale echipei Astronautica» repurtate pe aeroportul Scheia de lîngă Suceava «pe un timp nefavorabil».

Noi urăm rachetomodeliștilor din Tîrgoviște «timp favorabil» la viitoarele întreceri, considerînd de altfel însăși apariția revistei o victorie a echipei «Astronautica».

UNU LA ZERO PENTRU PEȘTELE-MINGE

Acest fruct tropical... este în realitate un pește care trăiește în largul insulei Galapagos. Denumit pește-minge, el oferă un mare interes științific ca exemplu de adaptabilitate la anumite condiții specifice de mediu. Este o raritate pentru naturaliști și un prilej de uimire pentru privitorul «laic».

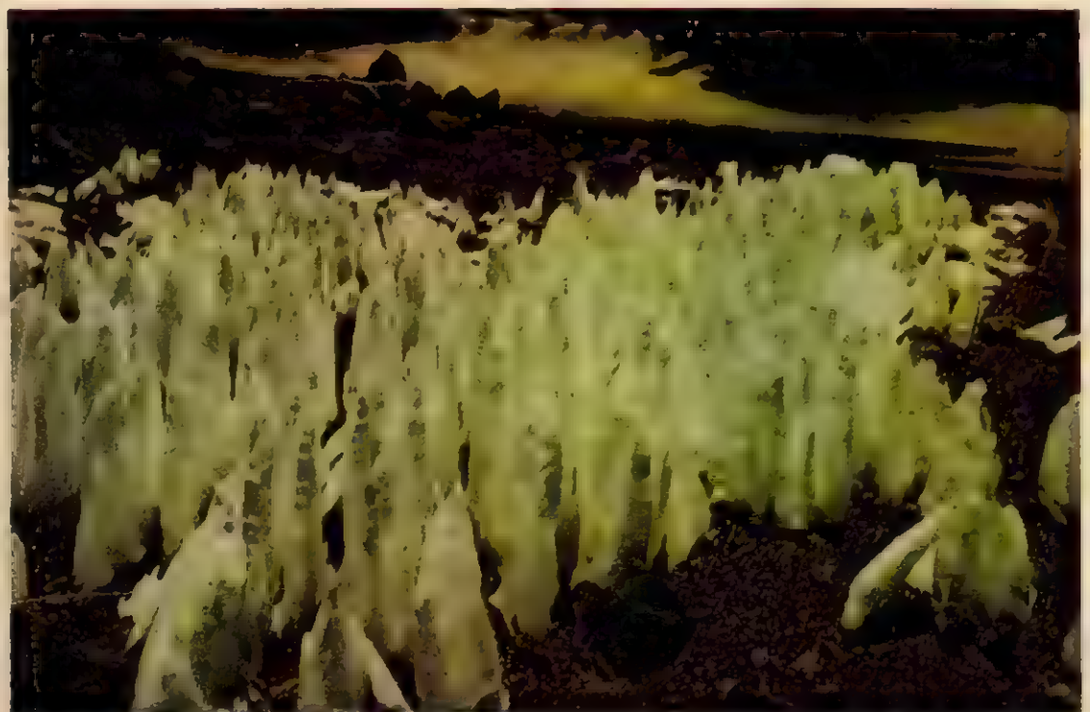

„PENITENTES"

La granița dintre Chile și Bolivia se află vulcanul Licancabur, de aproape 6 000 m înălțime. Aproape de vîrf, în craterul acestui vulcan stins, o expediție științifică a realizat această splendidă fotografie. Este vorba de blocuri ascuțite de gheață modelate de vînt. În limba spaniolă ele au un nume sugestiv: penitentes.

C.E.I.L. - IAȘI

COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI

Vă oferă pentru mobilarea elegantă a apartamentului dv. mobilier durabil, modern:

- **mobilă din panouri, mobilă tapițată;**
- **sufragerii, dormitoare, camere de zi etc., sau piese separate;**
- **scaune curbate;**
- **mobilă stil: clasic, rustic (românesc, francez, german etc.);**
- **cu diferite finisaje: luciu oglindă, mat, opac;**
- **din diferite materii prime: cherestea de fag, stejar, frasin, furnir de fag, mahon, teak, nuc, plăci din așchii de lemn, placaj, plăci fibrolemnoase.**

Produsele **C.E.I.L.**-Iași se exportă în numeroase țări din Europa, Asia, Africa și America de Nord, pretutindeni mult apreciate pentru calitățile lor excepționale

REALITĂȚI
DIN LUMEA
CAPITALULUI

LAS VEGAS-

LAS VEGAS, ACEASTĂ OAZĂ A PUSTIULUI NEVADA, ESTE UNICUL ORAȘ DIN LUME UNDE APROAPE JUMĂTATE DIN CEI 140 000 DE LOCUITORI AU INVERSAT CICLUL NORMAL AL VIEȚII, TRANSFORMÎND ZIUA ÎN NOAPTE ȘI NOAPTEA ÎN ZI, PRINCIPALA LOR SURSĂ DE SUBZISTENȚĂ FIIND, CA SĂ FOLOSIM TERMENUL LOCAL, «GAMBLING INDUSTRY» (INDUSTRIA JOCURILOR DE NOROC). MARILE HOTELURI, CAZINOURI, RESTAURANTE, DRUMURI, GARAJE S-AU CONSTRUIT LA ACEASTĂ PERIFERIE A DEȘERTULUI DIN INVESTIȚII GENERATOARE DE PROFITURI FABULOASE ȘI DIN AVERILE PIERDUTE LA «MASA VERDE».

În acest orășel de provincie, care își găsește unica utilitate și adevărata identitate numai în timpul nopților, cînd e inundat de cascade de lumini multicolore de neon, absolut toate localurile sînt echipate cu cele mai ingenioase și ispititoare sisteme de golire a buzunarelor clienților, indiferent dacă aceștea conțin teancuri de bancnote și cecuri sau numai cîțiva cenți. În «Downtown» (orașul de jos), la intersecția străzilor Fremont și Casino Center, sînt situate așa-numitele «circiumi de scîndură», unde își petrec nopțile, lîngă mașinile automate «de noroc», cei care și-au pierdut averile în cazinouri sau care nu pot ridica miza la mai mult de 25 cenți. În partea de sud a orașului, pe 11 străzi ce taie perpendicular bulevardul «Las Vegas», se află luxoasele «circiumi plușate» în care își dau întîlnire regi și prinți în exil, maharadjahi, mari milionari, celebrități ale scenei și ecranului și «personalitățile» cele mai marcante din lumea mafiotă, aflate de ani și ani pe listele F.B.I., dar care se mai bucură încă de libertate din lipsă de capete concrete de acuzare care să le asigure o ședere de cel puțin 10–15 ani în spatele gratiilor.

Către orele 22, cînd în celelalte orașe americane oamenii se adună pe la casele lor pregătindu-se de culcare, în Las Vegas abia începe «ziua de muncă».

...DE LA CAZ LA CAZ

Orașul capătă viață, respiră cu nesaț briza răcoroasă și uscată a deșertului. Spre sud se îndreaptă în mare viteză mașini negre, luxoase, cu geamuri fumurii: conduse de șoferi îmbrăcați în uniformă neagră, cu chipiu, cămașă albă și papion. Spre «circiumile de scînduri» din Downtown se mișcă alene, bară la bară, un torent de mașini puțin arătoase și de culori pestrițe, multe dintre ele gata să își dea duhul înainte de a-și fi terminat cursa.

La intrarea în luxosul hotel-cazinou «The Star Dust» (pulberea de stele), doi ușieri în uniforme pline de fireturi aurii, cu galoane mari, rotunde, supravegheați atent de un ușier-șef în costum de operetă, își curmă mijlocul aplecîndu-se pînă la pămînt, înclinînd capul sau zîmbind politicos, de la caz la caz, în fața fiecărui client. Directorul «stabilimentului», dl. Al. Sachs, ne spune că «cele 1 464 de camere ale «Pulberei de stele» adăpostesc mai mulți oameni decît avea întregul oraș acum 15 ani».

din noapte pînă-n zori

—corespondentă specială de la Constantin ALEXANDROAIE—

Clienții cunoscuți, cu conturi bancare de multă vreme verificate, sînt politicos invitați la mesele de joc preferate. Noii veniți, ale căror nume nu spun nimic d-lui Sachs, sînt poftiți să cumpere de la casă jetoane în valoare de minimum 2 500 dolari, pe care le pot juca sau transforma în dolari la ieșire. În acest din urmă caz, nu li se spune nimic, însă acces în local nu vor mai avea niciodată. Ei sînt bine reperați la ieșire de detectivii particulari ai cazinoului, care pretind că sînc în stare să recunoască pînă la 50 000—60 000 de figuri.

CUM ȘI CINE APLICĂ «LEGEA PROFITULUI MAXIM»

Dl. Sachs ne spunea că pînă cu zece ani în urmă milionarii puteau locui în Las Vegas fără să plătească un ban, indiferent cît timp stăteau aci. Ușile cazinourilor, hotelurilor, restaurantelor și barurilor orașului le erau larg deschise și li se oferea gratis tot ce doreau, știut fiind că din sumele pe care le pierdeau la jocurile de noroc puteau fi acoperite atît cheltuielile lor de întreținere cît și profiturile patronilor. O dată cu acaparerea localurilor de către marile trusturi, prin fuziune, lucrurile s-au schimbat radical. S-a introdus regula profitului maxim. Cele mai mari localuri sînt acum patronate de companii de căi ferate, constructii, minerit, vopsele etc., care au adus pentru prima dată în «Gambling industry» aparatele electronice și computerele.

Printre marile trusturi și monopoluri s-au strecurat și companii patronate de mafia sau aflate sub influența el. Potrivit unor aprecieri ale F.B.I., acest sindicat al crimei a ajuns să controleze aproape jumătate din localurile orașului. Jocurile de noroc fiind interzise în mod oficial în toate statele S.U.A. cu excepția Nevadei, Las Vegas a fost transformat în punctul de atracție al lumii interlope. F.B.I. cunoaște bine situația, întrucît sute de agenți ai săi lucrează aci ca valeți, ușieri, chelneri, detectivi particulari etc., adunînd cu grijă și mai ales cu multă răbdare capete de acuzare pentru arestarea și întemnițarea criminalilor.

DETECTIVI, TELEVIZIUNE, TELEOBIECTIVE, CINEMATOGRAF

Trusturile se apără, la rîndul lor, de trișori. Au înlocuit oglinda cu o singură direcție vizuală, prin care detectivii localurilor urmăreau, fără a fi observați, desfășurarea jocurilor și mișcările mîinilor partenerilor, cu un sistem de periscoape și teleobiective ce pot apropia mîinile jucătorului pînă la o distanță de 30 cm de ochii detectivului. Mesele la care se joacă sume mari, sute de mii și uneori chiar milioane de dolari, sînt reperate în permanență de camere de televiziune. În caz de scandal sau dubii în ce privește cinstea cu care unii parteneri și-au jucat șansele, cei implicați sînt invitați în săliile de proiecție, unde li se derulează filmul întregului joc. Practic, în afară de casă, nimeni nu mai poate trișa. Cînd casa nu participă la joc, de pildă la unele partide de cărți, interesul cu care detectivii supraveghează jucătorii nu mai este același. Trezoreria localului n-are nimic de pierdut. După cum ne explică unul dintre detectivi, personalul de supraveghere își concentrează atenția în special asupra celor ce pierd sume uriașe, aceștia fiind cei mai tentați să trișeze. Pedepsele pentru trișare sînt extrem de severe. Ele figurează în codul de legi nescrise ale fiecărui local de noapte. Cele mai cumplite sînt aplicate în unele «cercluri de scîndură». Într-o noapte, trei păgubași care și-au relatat unul după altul pierderile la cărți încălcînd regulile jocului au fost răstigniți pe mesele de joc, străpungîndu-li-se cu scrumiere grele de cristal oasele degetelor de la mîna dreaptă. În localurile selecte, trișorului i se iau toți banii cîștigați — cinstit sau necinstit — și se împart între păgubași, după care vinovatul este dat afară imediat și înscris pe lista neagră a persoanelor indezirabile, pentru care ușile marilor cazinouri rămîn totdeauna închise.

JOCUL MILIARDELOR

Pe mesele verzi din Las Vegas sînt sacrificate anual grămezi de aur acumulate prin mijloace licite și ilicite în numeroase țări ale lumii. Numai în cartierul Clark din Las Vegas s-au jucat anul trecut peste 170 milioane dolari. Valoarea totală a banilor aruncați anual pe mesele de joc sau introduși în «cutiile cu noroc» pe întregul teritoriu al Statelor Unite este de 50 miliarde dolari, aproape o treime din bugetul anual al S.U.A.

Ora 11 noaptea. În sălile de joc ale cazinoului «The Star Dust» domnește o liniște mormîntală. Pereții încăperilor sînt împodobiți cu oglinzi mari de cristal și tablouri scumpe semnate de pictori renumiți din epoci apuse. De plafoanele aurite atîrnă candelabre imense de Murano sau Bavaria. Uriașele covoare persane și mochetele întinse pe toată suprafața camerelor, plusul care îmbracă pereții și perdelele grele care acoperă geamurile și ușile amortizează orice zgomot (inclusiv exclamațiile de bucurie sau disperare care vor începe curînd să se facă auzite). Clienții, îmbrăcați impecabil, în smochinguri și cămăși cu piepți dantelați, așteaptă adunați în jurul meselor cuvîntul de începere a jocului. Majoritatea fumează trabucuri sau pipe, pe care le plimbă nervos dintr-un colț în altul al gurii. În fața fiecărui stau grămezi de jetoane de diverse culori și mărimi, valorînd zeci de mii de dolari. La rîndul lor, detectivii și-au ocupat locurile în preajma televizoarelor cu circuit închis și a teleobiectivelor. Valeți în livrea și chelneri se rotesc neauziți printre mese, așteptînd comenzi de băuturi. «Distinși gentlemani, faceți jocurile», anunță sec și solemn casa. În cîteva secunde aproape toate pătratele marcate cu numere se umplu cu grămezi de jetoane. Zeci de ochi se aținteșc asupra ruletei cu o încordare în care se citește patimă, voință și slăbiciune, speranță și neîncredere. Pe fețele jucătorilor nu se mișcă nici un mușchi. Ochii tuturor se rotesc cu viteză în orbite, urmărind fascinați bila de fildeș care se învîrtește ametitor, cu un zgomot strident de tinichea spartă, pe ighebul circular al ruletei. Pe măsură ce bila își încetinește viteza, țigările groase de foi și pipele simt tot mai puternic încleștarea dinților. Superstițioșii își încalecă degetul mijlociu peste cel arătător. Doamnele, cele mai multe în vîrstă, cu decolteuri mari acoperite de coliere de pietre prețioase, își string cu putere pumnii pînă ce unghiile roșii ale degetelor încărcate de inele sapă șanțuri vineții în pielea palmelor. După 30 de secunde bila se oprește, curmînd chinuitoarea așteptare. Ca o culme a ironiei, pe numărul cîștigător nu a mizat nimeni — casa este singurul cîștigător al jocului. Crupierii adună rapid jetoanele, cu mișcări îndeminatice de profesioniști, sub privirile deziluzionate ale celor din jur. Pe măsură ce trece timpul, mizele devin din ce în ce mai mari, păgubașii încearcă să-și recupereze pierderile iar cîștigătorii, sperînd că sînt în «mînă bună», își suprailicitează șansele.

MARI TRAGEDII ȘI ETERNII CÎȘTIGĂTORI ÎN BUSINESS-UL NOROCULUI

La masa 10, un mic incident. Trei oameni de ordine au săltat în brațe un domn gras, scoțîndu-l din sală în ciuda protestelor și rugăminților sale: «Nu e nici un fel de scandal sau neînțelegere,— îmi explică un crupier — ei ne-a cerut acum șase ore să-i facem acest serviciu, dar alcoolul și mirajul ruletei l-au făcut să uite. Vedeți, dacă un jucător nu poate conta pe propria sa voință pentru a se opri la timp cînd norocul l-a părăsit, el poate apela la ajutorul supraveghetorilor jocului, care-l opresc după pierderea unei anumite sume-limită fixate de el dinainte. Acum doi ani tot așa a fost scos din această sală și renumitul actor și cîntăreț Frank Sinatra. A fost și puțin lovit, pentru că ni s-a împotrivit. Pierduse, după cîte îmi amintesc, cîteva zeci de mii de dolari».

Unii însă, prea încrezători în zeul șansei, refuză să ia asemenea măsuri de precauție și sfîrșesc în «cercîiumile de scînduri» jocul început în «cercîiumile de pluș». Alții, ruinați complet, își zboară creierii sau își curmă zilele aruncîndu-se de pe podul «Golden Gate» din San Francisco, aflat la o depărtare de 45 minute de zbor.

Dimineața la ora opt, în așa-numitele «camere de numărare» se face socoteala cîștigurilor localului. Aceste camere sînt un fel de cuști din bare metalice ce se lipesc de peretele casieriei cu care comunică printr-o ferestruică. Cei ce numără banii — operațiune la care poate asista orice client al localului — își golesc toate buzunarele înainte de a intra în aceste cuști. Oricum, ei n-ar putea sustrage nici un cent, numărătoarea fiind urmărită de zeci de detectivi. Camerele de televiziune înregistrează pe bandă evoluția numărătorii, care se face cu voce tare. Atît nimul cît și banda sonoră se păstrează mai multi ani în arhivele cazinoului.

Bilanțul este totdeauna excedentar, întrucît în Las Vegas absolut toate așa-zisele jocuri de noroc funcționează pe baza calculului probabilităților făcut de computere, care au transformat «norocul» într-unul dintre cele mai înfloritoare business-uri. Conform programării, casa cazinoului nu iese niciodată în pierdere, ci totdeauna cu un cîștig de 20 pînă la 40 la sută din numerele jucate. «Cutiile cu noroc», deși funcționează numai pe bază de fișe, deci cu sume mai mici, sînt cele mai rentabile, combinațiile cîștigătoare fiind astfel programate încît rezultatul final al casei să se soldeze cu un cîștig de pînă la 40 la sută. De aceea în cazinourile, hotelurile, restaurantele și bodegile din Las Vegas funcționează peste 5 000 de asemenea «cutii».

În timp ce numărătoarea continuă, oamenii în smochinguri, îmbarcați în mașinile negre cu geamuri fumurii, fac cale întoarsă spre vilele lor. Mulți dintre cei care au pierdut mii de dolari par tot atît de bine-dispuși ca și în seara trecută. Ce contează în bugetul lor de milioane cîteva zeci de mii? La noapte începe o nouă «zi de lucru» la Las Vegas. La noapte jocul întîmplării, al «norocului» organizat, va prinde iar în angrenajul lui toată această mulțime pestriță, regi care și-au pierdut coroana, magnați, vedete de cinema, alături de oameni fără căpătîi, care-și joacă aici ultima șansă.

Puține șanse pentru trișori. Dintre mijloacele «clasice» de supraveghere a jocului se folosește și azi «fenta de zeriș» deschisă în tavanul sălii — excelent post de observație pentru detectivii în solda patronilor (stînga). Mii și mii de mașini automate de noroc, în cazinouri, în baruri și restaurante în toate localurile orașului, chiar pe scările și coridoarele hotelurilor.

literare

de Lucian RAICU

RADU PETRESCU:

proze

Un scriitor pe deplin afirmat, de care se vorbește încă puțin, în parte din pricina unei anume inerții a criticii și în parte (oarecum egală) din pricina unei anume «inactualități» a operei însăși, este Radu Petrescu. Consacrarea literară i-a adus-o premiul pentru debut (romanul *Matei Iliescu*, 1970) decernat de un juriu al Uniunii scriitorilor; ea era însă anticipată de recunoașterea plină de entuziasm comunicată public de neuitatul Miron Radu Paraschivescu în revista *România literară* (într-un interviu luat de Adrian Păunescu) și care, după cîte îmi amintesc, a produs nu puțină senzație.

Al doilea volum, apărut recent la Editura *Eminescu*, confirmă așteptările, izbutind să contureze un «spațiu» de lectură dintre cele mai bune definite în proza românească a ultimilor ani, un spațiu în care au libertatea de mișcare dorită toate virtuțile acestui original și de ajuns de ciudat scriitor. Aspectul cel mai interesant este cel cu deosebire în amplul *Jurnal* care se întinde peste o sută și cincizeci de pagini: un text compact, fluent și cu ceva «aerian» totodată, cu o bună doză de «abstragere» din concret, de care ne leagă și farmecul operei, dar și natura ei controversabilă, o anume «răceală» de altfel programatică.

Ceva atrage foarte puternic și ceva rezistă acestei atracții în prozele atît de fin lucrate ale lui Radu Petrescu, impecabile sub raportul frazei, al sonorității interioare, al ritmului.

Scriind un jurnal, autorul lor se reține de la sinceritățile «comune», față de care practică și manifestă deschis refuzul sistematic, o aristocratică oroare. Confesiunile sale sînt pur literare, de o indiscutabilă sensibilitate și frumusețe formală, incluzînd pînă la urmă anularea principiului de la care se revendică, atît de «stilizat» e portretul interior ce se poate reține, atît de ambițioasă imaginea ce tinde a și-o constitui. Jurnalul unui profesor de limba și literatura română (în vîrstă de 26 de ani) în mediul rural al anilor 1952-1953 conține totuși prea puțin din sentimentul unei «angajări» în real, imposibil de evitat, oricît de mare ar fi (cum ni se dă mereu a înțelege) voința de abstragere, voința autorului său de a se «construi» pe sine în exclusivitate din lecturi fine și senzații rafinate. Finețea și rafinamentul sînt într-adevăr de o calitate ieșită din comun, dar sînt ele de ajuns pentru a realiza o imagine vie și tulburătoare interioară?

Acestea fiind zise cu intenția de a sugera, în treacăt, și o altă viziune posibilă, asupra căreia înzestratul scriitor are tot timpul să mediteze, vom încheia revenind la calitățile deosebite ale textului, capabil nu o dată să strălucească. Să decupăm cîteva fraze, spre o edificare mai limpede a viitorului cititor:

«Lupt cu dorința de a-mi solemniza plecarea din București, de a proba unui eventual cititor că poetul etc. În realitate însă nimic nu mi-e mai nesuferit și am a face încă o dată cu supărătoarea dualitate a firii mele; e în mine un personaj gata de gravități și de poză, locuind cu capul în lună, și un altul, mai scund și mai uscat, plin de un bun-simț foarte pedant, însă, oricum, mai apropiat. M-am decis să las celui din urmă triumful».

...«Între oameni care îți cer și unii și alții lucruri contradictorii, dar egali de amenințători, scăparea e să poți face din nimicuri care nu supără pe nimeni o geometrie de aer, un cîntec pentru urechea expertă (adică liniștită) a norilor».

...«Ce departe e Balzac de precisul, sinteticul Flaubert, dar ce bine funcționează grosolana lui mașină! Lectura (unui asemenea stil) mai oferă astfel posibilitatea unei satisfacții cînd dă spectacolul inefabilului realizat cu instrumente primitive».

teatru

ÎN CĂUTAREA SPECTATORILOR PIERDUȚI...

de Sanda FAUR

Teatrele din țară nu mai sînt de mult niște «mari necunoscute» pentru spectatorul bucureștean, și nu numai pentru cel interesat profesional, prejudecățile legate de «provincialismul» unor trupe sînt tot mai stăruitor spulberate de realități artistice greu de ignorat, turneele care se fac cu consecvență în Capitală ne oun adeseori în fața unor fapte de artă cu adevărat surprinzătoare. Mai zilele trecute, de pildă, teatrul din Tg. Mureș — secția română — a izbutit să umple pînă la refuz sălile bucureștene și a încins spiritele în discuții pro sau contra spectacolelor semnate de trei tineri regizori, mai mult sau mai puțin «furioși», Ivan Helmer, Dan Micu și Alexa Visarion; trupa din Piatra Neamț, chiar dacă nu mai cunoaște ceasurile de glorie de odinioară, dă lovitura cea mai mare cu un incitător «Harap Alb» trimis să ne reprezinte țara la un festival din San Marino; cam la o lună, două, o dată, C. Dinischiotu, energicul director al teatrului piteștean, închiriază Sala Palatului pentru bineintenționatele sale montări istorice; teatrul constănțean își trimite consecvent revistele la București, însoțindu-le cu niște afișe pe care doi cîntăreți de muzică ușoară — Iulia și Miron — și-au etalat poze la niște dimensiuni cum n-am văzut să fi avut pînă acum Radu Beligan ori George Constantin. Mă rog, teatrele țării nu-și găsesc — și bine fac — astîmpărul, circulă într-una prin municipii, orașe și tîrguri, fac în permanență schimburi de spectacole, regizori și actori, harta teatrală a țării e într-o continuă și vie pulsație: iașul ne invită să asistăm la un spectacol Brecht realizat de un oaspete german, regizorul Hannes Fischer, Brăila, să o vedem pe Irina Răchițeanu-Șirianu în «Vlaicu Vodă», Botoșanii, să urmărim spectacolele «Profesiunea doamnei Warren» și «Avarul», avîndu-i pe Marieta Sadova și Constantin Codrescu în reprezentație. Și așa mai departe.

Sînt însă teatre care tac. Teatre despre care auzim mai rar vorbindu-se. Teatre care nu-și aduc — ori poate nu îndrăznesc să-și aducă — decît foarte rar spectacolele în București. Teatre din orașe mai mici, aflate în plină expansiune industrială, teatre cu un public în formare, care-și caută încă drumul, personalitatea, prestigiul. Ne-am gîndit să cunoaștem mai îndeaproape o asemenea trupă și ne-am oprit la cea din Bîrlad, care poartă un nume ce-o obligă — Victor Ion Popa, și care are o vîrstă, 16 ani — de la care putem începe totuși să avem pretenții.

N-AU DURAT DECÎT O TOAMNĂ...

Dacă pornești la drum cu gîndul că nimerind în Bîrlad pe la începutul de săptămînă poți să-ți oferi cîteva seri de spectacole la rînd, dovedești o nesfîrșită candoare. Frumoasa sală a teatrului, proaspăt renovată, — contra a două bune milioane de lei investite generos de forurile locale — se odihnește sub lăcată cinci zile pe săptămînă: cu cele 14 imense și noi-nouțe covoare persane gospodărește rulate, să nu se prăfuiască; cu husele întinse pe fotolii, să nu se roadă; cu lumina electrică stinsă, să nu se facă risipă. Se joacă doar sîmbăta și duminica, uneori — în epocile «de aur» — și cîte două spectacole pe zi (întotdeauna cu aceeași piesă, de obicei premiera cea mai proaspătă, care e astfel uzată și stoarsă rapid de tot ceea ce putea oferi). Se joacă două zile pe săptămînă, atunci cînd se joacă: pentru că uneori, dacă pregătirile unei premiere întîrzie, se suspendă, în așteptarea ei, celelalte spectacole cîmp de aproape o lună întreagă (cum s-a întîmplat înaintea «Bărbierului din Sevilla»: cauze obiective). Se suspendă spectacolele și dacă vreun actor are, vai, necazuri cu dantura (cum s-a întîmplat cu «interesul general» exact în timpul vizitei mele: cauze obiective). De înlocuit reprezentația, nu poate fi vorba. Trupa, și așa mică, e împărțită în două, una fiind mai tot timpul plecată în turneu, cea de acasă putînd cu mare greutate întruni distribuția la un spectacol, două. De altfel, se pare că nici nu prea e nevoie să coexiste mai multe titluri pe afiș: spectacolele au «la sediu» o viață foarte scurtă, cam între 5 și 6 reprezentații la ceea ce am numi «căderi» (**Maria 1714, Acești îngeri triști, Epoleții invizibili, Iubire pentru iubire**), între 20 și 25 la «marile» succese (**Dezertorul, Take, Ianke și Cadîr, Opinia publică, Părinții teribili**). Se muncește pe brînci pentru o premieră, cam 6-8 săptămîni de repetiții zilnice, și se joacă, acasă, doar cîteva seri: căci publicul nu vine la teatru. Și iată că am atins punctul cel mai dureros, mai dramatic, al existenței teatrului bîrlădean: în ultimii ani și-a pierdut spectatorii, mare parte dintre spectatori. Lumea care venea cu regularitate, înainte vreme, la premierele teatrului începe să-l ocolească. Care e cauza? Televizoarele, spun unii cu năduf (dar și cu un simțămînt de ușurare că s-a găsit totuși vinovatul). Avalanșa de turnee sosite în localitate, spun alții, cu aceeași mărturisită nemulțumire (și același nemărturisit sentiment de ușurare); și aflăm la agenția de bilete că într-adevăr cam la fiecare două zile a tot venit, în a doua jumătate a lui martie, de pildă, cîte un nou spectacol mai din vecini, mai de departe: opera ieșeană, opereta gălățeană, ansamblul «Ciocîrlia», Țăndărică, orchestra «Miorița» din Brașov etc. Noua și splendida clădire a Casei sindicatelor atrage magnetic turneele, dar în egală măsură și publicul localnic: rareori i se întîmplă, precum consorei ei mai vîrstnice, să rămînă cu stalurile nevîndute. Asta înseamnă că bîrlădeanul e om setos de cunoaștere, dornic de noutate artistică, receptiv la fenomenul teatral. Și atunci, de ce această «trădare», de ce această ignorare a instituției artistice proprii cu care s-a făli grozav atunci

Un Figaro de zile bune: Decebal Curta.

cînd s-a înființat? Dacă rivalitatea televiziunii e vinovatul principal (și argumentul acesta, să fim cinstiți, nu poate fi ignorat), atunci de ce se programează spectacolele exact în zilele cînd teleaștii pun la bătaie programele lor cele mai atractioase — simbăta și duminica? Dacă spectacolul muzical sau comedia atrage publicul din localitate, de ce nu se fac opțiuni repertoriale și din această zonă? Dar, de fapt, ce oferă teatrul publicului său, ce calitate au spectacolele sale? De ce se stinge atît de rapid interesul pentru noile premiere, de ce ele mor înainte de a trăi? De ce?

TREI, DOAMNE, DAR NU TOATE TREI...

Am înțeles, în parte, văzînd — izbutind să văd pînă la urmă — trei dintre cele patru premiere ale actualei stagiuni: **Dragoste tîrzie** de Ostrovski, **Interesul general** de Baranga și **Bărbierul din Sevilla**, plecînd pe urmele acestui ultim spectacol tocmai sus, în nordul Moldovei, unde se afla în turneu. **Surorile Boga**, prima premieră a stagiunii, își încheiase de mult cariera artistică, viitoarele două spectacole — **Inspectorul de poliție** de Priestley și **Concediul pierdut** de Gh. Vlad — se aflau încă în stadiul repetițiilor la masă. Nu voi putea deci afirma că am avut în față o imagine pe deplin concludentă a potențialului artistic al trupei în acest moment al existenței sale, dar nici să socot drept accidente cu totul întîmplătoare, drept simple și neconcludente hiaturi de gust și pauze de calitate, cele două spectacole de o dezolantă mediocritate pe care le-am văzut la Bîrlad. **Interesul general** a urcat pe scenă într-o versiune lipsită, în mod paradoxal, de orice fărîmă de umor, o versiune în care relațiile dintre personaje nu aveau nici o logică, nici măcar cea a absurdului, darămite cea atît de riguros formulată și pretinsă de autor, în care personajele înseși păreau niște schițe firave, uneori de-a dreptul penibile prin inadecvarea actorilor la rol. Regizorul Tiberiu Penția a avut, într-adevăr, o idee ce merita luată în seamă și se justifica prin răsturnarea de situații din neașteptatul final al piesei: aceea că tot ce se petrece în scenă, sub ochii noștri, e de fapt o farsă, o farsă de teatru, și nu are pretenția unei imagini izvorîte direct din realitate — idee pe care regizorul și-a însușit-o citind foarte atent cronica din «Scînteia». Dar felul cum a servit acest gînd s-a dovedit precar, exterior, gag ieftin, mecanism uzat. El a împrumutat cîte ceva din recuzita la modă a montărilor teribiliste (recuzită care s-a și demodat între timp) și le-a lipit cînd trebuia și cînd nu trebuia pe trupul spectacolului: a pus să se rotească biroul directorului în jurul propriului ax, iar cel al secretarei să apară și să dispară din scenă împins pe un practicabil (în timp ce secretara, îmbrăcată într-un soi de combinezon din piele ultra-mini, stătea cu picioarele în ciorapi roșii urcate pe birou, mestecînd între maxilare chewing-gum), i-a adus pe actori prin sală și i-a pus să converseze de la balcon cu cei de pe scenă, i-a lăsat să inventeze replici proprii și să le servească cu «găselnițe» actoricești ce aminteau de schecurile din pauzele de la cinema Marna — în timp ce replicile, tăioasele, cumplitele replici ale lui Baranga erau lansate neutru, alb, fără absolut nici un efect umoristic și satiric. În tot spectacolul, doar două apariții care s-au salvat onorabil din cursele întinse la tot pasul de nesiguranța regizorală: a Ligiei Dumitrescu în rolul Luciei, și a lui Constantin Petrican în Bocioacă, ambii jucînd cu decență, cu înțelegerea resorturilor psihologice ale personajelor. În rest, platitudine și stridență, la fel de triste ambele, și ambele pe deplin susținute de decorurile și costumele lui Al. Olian.

Montarea **Dragostei tîrzii** — semnată tot de regizorul Tiberiu Penția — nu a trecut, din fericire, la nașterea sa, prin traumatisme la fel de zguduitoare ca cealaltă reprezentație, spectacolul are un fior de poezie, o oarecare sensibilitate, actorii joacă mai convinși (și din nou am remarcat-o pe Ligia Dumitrescu pentru sinceritatea și nuanțele jocului, iar pe Virgil Leahu pentru harul compoziției comice), situațiile nu trec dincolo de pragul melodramei, ci îl ating doar, ușor, în treacăt. Dar și aici nu sînt urmărite personajele în toată complexitatea lor lăuntrică, Lebedkina (Valy Mihalache) e mai curînd o frivolă, o cochetă ieftină, — și cu adevărat provincială! — decît o boieroaică aprigă și fără scrupule, Zaharia Volbea nu are nimic din noblețea amară și demnitatea obosită a bătrînului avocat Margaritov, Const. Petrican ar fi putut dărui mai mult farmec, mai mult suflet pravoslavnic, sfîșiat de contradicția lui Nicolae al său.

Cred însă că fără să fi văzut **Bărbierul din Sevilla** aș fi păstrat o imagine dureroasă — și falsă — asupra modului în care se poate face teatru la Bîrlad. Spectacolul realizat de Cristian Nacu — și pe care l-am văzut, într-o sală plină și entuziastă, la Botoșani — e un fapt de teatru bine articulat, bine condus regizoral, perfect consecvent cu toate gîndurile sale, fiind pornit dintr-o idee artistică clară pentru directorul de scenă: nici unul dintre puseurile de critică socială ale lui Beaumarchais — țîșnind din replică sau din structura personajelor — nu le scapă realizatorilor spectacolului, nici un prilej de a face comedie suculentă și de **bună calitate** nu este pierdut, nici un rol nu e neutru, nici un moment nu-și pierde culoarea, conturul, semnificația, regizorul apelînd cu competență și simț al măsurii la diversele specii de comic, de la cel gras la cel satiric, de la parodie la bufonadă. Cel puțin două creații actoricești admirabile: cea a lui Elefterie Mihalache (în rolul bătrînului Bartholo), un actor cu o figură și un farmec comic cu totul speciale, savuroase, care nu-și lasă o clipă personajul din mînă și stoarce din el tot ce-i poate oferi, dăruindu-i — la rîndul său — totul, în afară, poate, de o voce și o dicție limpede, acestea rămînînd din păcate deficitare. Decebal Curta, mezinul trupei, face din

Smaranda Herford și fermecătorul actor comic Elefterie Mihalache în «Bărbierul din Sevilla». Regia: Cristian Nacu.

Figaro celălalt pilon comic al spectacolului, jucînd extrem de modern, de mișcat, de vivace, pe datele unui talent armat cu inteligență și profesionism, actorul aducînd evident un aer proaspăt în stilul de joc al trupei. Ceilalți interpreți — Smaranda Herford, Ștefan Tivodaru, Mihai Stoicescu — se achită onorabil de rolurile lor, prima cu un exces poate de alint în voce și gesturi, al doilea cu o apăsare prea puternică pe grotescul sever al compoziției. Costume și decoruri frumoase (Margareta Balaș), o muzică de scenă adecvată (George Rodi-Foca), în totul un spectacol de bună profesionalitate. Deci, se poate. Deci, mediocritatea nu este fatum-ul trist al trupei, deci teatrul își poate depăși condiția. Atunci, de ce ne-am izbit în primul rînd de spectacole cenușii și cu adevărat «provinciale»? Ce se întîmplă cu trupa de la Bîrlad?

NU SE POATE DEPĂȘI IMPASUL?

Cred că trece printr-un moment de impas. De slăbire a tonusului vital. De plutire la firul apei. De inerție. «Ne facem datoria», îmi spune directorul teatrului, Tiberiu Penția, și această frază exprimă de fapt întreaga indiferență și lipsă de ambiții artistice, întreg plictisul și lipsa de entuziasm care caracterizează la ora actuală activitatea de conducere a trupei. Actorii teatrului — 25 cu totul — au o medie de vîrstă ce nu poate, în orice caz, da o notă de tinerețe trupei. Ei nu sînt lipsiți de calități, au o bună experiență teatrală și Ștefan Tivodaru, și Zaharia Volbea, și Mircea Herford și Constantin Petrican, și Elefterie Mihalache (pe actrițe, în afară de cele două menționate mai sus, n-am reușit să le văd; pînă și într-o asemenea trupă mică ele rămîn fără roluri cîte o stagiune întreagă). Dar un teatru fără tineri se sufocă și este condamnat la o inevitabilă sclerozare artistică. Mai ales cînd se lucrează mereu cu aceiași doi regizori (dintre care unul — Cristian Nacu — este, ce e drept, de înaltă competență). Așadar, actori tineri, regizori noi — fie doar și invitați pentru unele spectacole. Soluția aceasta o cunosc cu toții, acolo, la teatru, dar nu se face mai nimic pentru a o aplica cu stăruință, cu încăpățînare nobilă, cu pasiune. Tinerii vin și pleacă, după o stagiune, două, speriați de praful ce se poate așterne rapid pe talentul sau cunoștințele lor din școală, atrași de scenele bucureștene ca fluturii de lumina felinarelor. Se pare că pînă și institutul a refuzat anul trecut să-i repartizeze teatrului cei patru actori ceruți. Drept care, se pun mîinile la piept, se dă neputincios din cap și se spune: ce putem face, actori tineri nu ni se trimit, cei pe care îi avem pleacă, regizori nu vin la noi, facem ce putem, «ne facem datoria». Eu îmi îngădui să cred că, la ora actuală, datoria teatrului bîrlădean este să se zbată și să se bată cu toate forțele pentru a-și recăpăta publicul, pentru a-și aduce (și a-și păstra) actori tineri, pentru a-și invita insistent și din timp cîte un regizor, doi, în fiecare stagiune, care să revitalizeze **activitatea de creație** a teatrului prin prezentarea unor spectacole proaspete, cu adevărat inovatoare. Cred că trebuie găsite formule eficiente de a readuce publicul în sală, de a se lansa mai publicitar spectacolele, de a se organiza legăturile cu spectatorii. Altfel, teatrul se condamnă singur la o bătrînețe fără tinerețe, altfel se poate stinge încet-încet de o pernicioasă anemie artistică. Și ar fi cu totul și cu totul păcat.

atitudini

de Mihai HETCO

manichiura

Îmi terminasem treburile, aș fi putut să plec, dar tren n-aveam decît a doua zi spre prinz. Eram așadar obligat să înnoptez în micul hotel din spatele gării. Am urcat un etaj și am intrat în camera ce-mi fusese repartizată. Constatai cu surpriză că nu eram singur. Undeva, într-un colț al uriașei camere, — părea mai mult sală de bal decît cameră de hotel — tolănit pe un fel de divan, un tînăr, numai în chiloți și maiou, răsfoia vizibil plictisit o revistă. Pe masă, resturi de ceapă, de mezeluri, fărîmituri de pîine. Pe un scaun, geamantanul tînărului, din care ieșeau într-o mare neorînduială cămăși, tricouri colorate, ciorapi. Ne-am salutat, apoi eu am pornit în căutarea băii, încercînd zadarnic să mă răcoresc sub jetul anemic de apă. Eram în iulie și nu plouase de mult în micul oraș moldovenesc pitit între două dealuri înalte și sterpe. La intervale rare, pale de vînt, stîrnite cine știe de unde, înălțau trombe de praf și atunci mă repezeam la ferestre să le închid, deși zăduful creștea aproape instantaneu. Cînd totul se liniștea, deschideam iar larg ferestrele și ușa, încercînd să stîrnesc cît de cît un curent de aer proaspăt. Într-un tîrziu, tînărul aruncă cît colo revista și se ridică în capul oaselor. Părea nehotărît. Își consultă ceasul de la mînă, voi să se trîntească din nou pe spate, dar, surprinzător, dintr-un singur salt îl văzui în picioare în mijlocul camerei. Era scund, voinic, plin de siguranță în mișcări.

Se plictisea. Mi-a spus-o franc, detesta orășelul acesta insipid care nu-i putea oferi nimic. Mi-a spus-o franc, văzînd că și eu sînt doar în trecere. Apoi a început să facă exerciții de înviorare și să-și maseze mușchii picioarelor.

— Cu ce te ocupi? — l-am întrebat ca să zic și eu ceva.

— Sînt fotbalist!

Și aproape imediat a început să-mi vorbească despre el, cum de a ajuns tocmai de la Mediaș aici, la Pașcani, la echipa marelui depou, cît va cîștiga (și sumele amintite nu erau deloc neglijabile). «Da' mult n-am să stau, nu-mi place, cel mult un sezon, apoi valea, în altă parte, unde-o fi mai bine...»

— Meserie ai?

M-a privit pieziș, ironic, și drept răspuns mi-a întins mîna dreaptă vizibil, aproape sub ochi.

— Ce zici, n-ar fi păcat să-și strice băiatul manichiura, trăgînd la bomfaier? Are grijă maistrul, eu mă antrenez, joc și atîta tot.

Mai pe seară l-am văzut plimbîndu-se prin gară, la fel de sigur de sine, în cămașa sa de vară de culoarea lămîii, cu părul pieptănat într-o parte, lucind de briantină, la trei pași scoțînd un pieptene mic pentru a controla cu grijă dacă nu cumva toată acea arhitectură pretențioasă nu se deteriorase, Don Juan derizoriu, făcînd cu ochiul, încercînd să acosteze fete de la țară ori tinere muncitoare ieșite atunci din schimb.

Și mi-am adus aminte de băieții de-o seamă cu el din Mediașul său de baștină care, la «Vitrometan», învață o meserie grea, pretențioasă, dar atît de frumoasă, — ceea de meșter sticlar — unii sosind zilnic la lucru de la zeci și zeci de kilometri, de la Blaj ori Copșa Mică, mi-am amintit de tinerii care, la Pitești, pe platforma petrochimică, reprezintă mai mult de 80 la sută din personal, ceea ce nu împiedecă asupra producției, ci dimpotrivă, și care pe un ger de multe grade sub zero au sărit cu furtunurile cu aburi să dezghețe conductele înțepenite de frig. Ca apoi, fără vreo tranziție, să plece grăbiți spre cursuri serale. Mi-am amintit de maiștrii de 24 de ani întîlniți pe șantierele platformei industriale a Zalăului, care conduceau echipe de zeci și zeci de muncitori, unii dintre aceștia putîndu-le fi tați, și cu toate acestea respectați, iubiți, ascultați. Mi-am adus aminte de tinerii de la «Timpuri noi», atît de uniți între ei, pentru care uzina a fost și este mai mult decît un loc de muncă, o familie, o școală, de atîția și atîția băieți întîlniți în peregrinările mele pe șantiere, în uzine și fabrici. Și mi-am zis că apariția aceea derizorie, dintr-o seară înăbușitoare de vară, a fost menită să ilustreze prin contrast o realitate, excepția care confirmă regula.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Începută în urmă cu patru săptămîni, vizita conducătorului partidului și statului nostru pe continentul african a avut în această săptămînă drept ultimă etapă Republica Arabă Egipt. Ca și în celelalte etape ale călătoriei sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, s-a bucurat în Republica Arabă Egipt de o primire plină de căldură, cordialitate și stimă. Este în aceasta o ilustrare a prestigiului de care se bucură România socialistă, poporul și conducătorul său în rîndul celor mai înalte oficialități și ale poporului egiptean, a năzuinței spre dezvoltarea continuă a relațiilor multilaterale de prietenie și colaborare dintre cele două țări. Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Arabă Egipt, în toate cele opt țări pe care le-a cuprins itinerarul călătoriei de aproximativ o lună pe continentul african, a marcat un moment de deosebită importanță pentru cursul continuu ascendent al relațiilor de înțelegere, prietenie și colaborare dintre România și aceste țări, pentru promovarea unității de acțiune antiimperialistă, pentru pace și progres social. «Desigur — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat ziarului egiptean «Al-Ahram» — vizita pe care am întreprins-o în aceste țări a constituit un prilej de a pune în valoare noi căi și posibilități de intensificare a bunelor noastre relații — pe plan economic, politic, tehnico-științific și cultural; totodată ea constituie un factor important în întărirea și mai puternică a solidarității popoarelor noastre în lupta împotriva politicii imperialiste de asuprire și dictat, a colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și colaborare internațională». Sînt, fără îndoială, toate acestea, elemente care conferă vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele 8 țări africane caracterul unui eveniment de prim ordin pe arena internațională.

Instaurarea unui climat de pace și cooperare internațională presupune eliminarea tuturor surselor de încordare, de neîncredere și suspiciune. Iată de ce, militînd neobosit pentru realizarea acestui deziderat major al popoarelor lumii, politica externă a țării noastre acordă o deosebită și consecventă atenție problemelor dezarmării. În acest context se înscriu noile acțiuni ale țării noastre în cadrul Comitetului pentru dezarmare de la Geneva — unde România a prezentat propunerea privind crearea unei zone denuclearizate în Balcani și s-a numărat, alături de alte țări socialiste, printre coautorii proiectului de convenție privind interzicerea perfecționării și stocării armelor chimice și distrugerea acestora. Reprezentantul Uniunii Sovietice în comitet, de pildă, referindu-se la inițiativa românească a menționat că U.R.S.S. acordă o mare însemnătate creării de zone denuclearizate în diverse părți ale lumii și sprijină propunerea României ca fiind un nou pas în direcția neproliferării armelor nucleare și a înfăptuirii dezarmării generale și totale. De asemeni, ziarul iugoslav «Vjesnik», subliniind că denuclearizarea anumitor zone în lume are o influență pozitivă și asupra realizării ideii de dezarmare generală afirmă sprijinul Iugoslaviei pentru propunerea țării noastre.

Preocuparea pentru cauza destinderii și a consolidării păcii se manifestă intens în aceste zile pe eșichierul european. Luări de atitudine a tot mai numeroase personalități politice scot în evidență faptul că «ținerea conferinței general-europene în problemele securității și colaborării constituie o sarcină primordială, un pas necesar pe calea spre pacea generală» (lordul Brockway — Anglia), că în Europa a fost creat deja un climat politic care să permită ținerea unei astfel de conferințe, a cărei pregătire multilaterală ar putea fi începută fără tergiversări — cum remarca premierul norvegian Trygve Bratteli. Poziții asemănătoare au fost exprimate și în cadrul «Mesei rotunde» de la Viena, consacrată problemelor securității și cooperării pe continent, la care, alături de parlamentari dintr-o serie de țări europene, reprezentanții români au prezentat și susținut poziția țării noastre. Poziție reafirmată o dată mai mult de conducătorul statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în interviul acordat ziarului egiptean «Al-Ahram»: «Apreciem că în prezent sînt create condițiile pentru a se trece la pregătirea practică a conferinței. După părerea noastră, realizarea securității trebuie să se întemeieze pe instaurarea în viața continentului a unor relații de tip nou — bazate pe respectul deplin al independenței și suveranității naționale, pe egalitate în drepturi și neamestec în treburile interne, pe avantaj reciproc — pe stabilirea unui sistem de angajamente concrete din partea tuturor statelor că nu vor folosi forța sau amenințarea cu forța, că se vor abține de la orice act de agresiune și vor respecta dreptul fiecărui popor de a se dezvolta în mod liber și neîngrădit. Înfăptuirea securității pe continentul nostru va avea o înrîurire favorabilă nu numai asupra climatului politic din această zonă, ci va influența pozitiv întreaga viață internațională, va contribui la destindere, la intensificarea colaborării și prieteniei dintre toate popoarele lumii».

În același context al preocupărilor popoarelor europene pentru dezvoltarea proceselor pozitive pe continent se înscrie de altfel și interesul cu care opinia publică urmărește în aceste zile evoluția procesului de ratificare a tratatelor încheiate de R.F.G. cu U.R.S.S. și R.P. Polonă, exprimarea năzuinței ca, în opțiunea parlamentului vest-german, spiritul de răspundere și rațiunea să prevaleze în cele din urmă în interesul păcii și al bunei înțelegeri în Europa.

I. CIOARĂ

Marți, 4 aprilie 1972

BERLIN: un rezultat al politicii de destindere

Începînd de la 29 martie, numeroși cetățeni vest-berlinezi au sosit în vizită în capitala R.D. Germane și de aici în alte localități ale R.D.G., — cu ocazia sărbătorilor de primăvară — beneficiind astfel de hotărîrea autorităților R.D.G. privind aplicarea temporară a prevederilor convențiilor încheiate cu R.F. a Germaniei și cu Senatul Berlinului occidental. Măsurile adoptate de R.D.G., hotărîrea comună exprimată cu cîteva zile înainte cu prilejul întrevederii dintre Michael Kohl, secretar de stat la Consiliul de Miniștri al R.D.G., și Egon Bahr, secretar de stat la Cancelaria federală a R.F.G., de a se face totul pentru a se asigura desfășurarea nestingherită a acestor măsuri, au fost salutate de opinia publică vest-berlineză și vest-germană ca fiind de natură să demonstreze practic roadele politicii de destindere, de colaborare pașnică.

În fotografia de sus: primarul vest-berlinez Klaus Schütz asaltat de ziariști la unul dintre punctele de trecere din Berlinul occidental în capitala R.D.G. În fotografia de jos: revedere călduroasă pe teritoriul capitalei R.D.G.

ÎN CAMBODGIA:

Niciodată de la începerea ostilităților pe teritoriul Cambodgiei, orașul de reședință și principala garnizoană militară a dictatorului Lon Nol, Pnom-Penh-ul, nu a suferit un atac atît de puternic din partea armatei populare de eliberare națională. După cîteva săptămîni în șir s-au dat lupte crîncene la 10–20 km de acest oraș, — care trăiește de multe luni un adevărat asediu — o viguroasă acțiune ofensivă, declanșată prin surprindere de patrioții cambodgieni, a provocat regimului fantoșă al lui Lon Nol una dintre cele mai grele înfrîngeri. O noapte întreagă centre vitale ale garnizoanei militare, depozite de alimente și de muniții, cazărmi și stații de telecomunicații s-au aflat sub tirul direct al mortierelor. După ce au străpuns «centura de siguranță» din jurul orașului, detașamente ale armatei de eliberare au reușit să arunce în aer numeroase instalații militare și să incendieze depozite de arme situate în preajma cartierelor mărginașe. Între timp, tirul regulat al obuzierelor a distrus aeroportul militar și civil Pocheatong (la opt kilometri de centrul orașului) și clădirea postului de radio. În zori, Pnom-Penh-ul era învăluit într-un nor gros de fum, în timp ce multe cazărmi și clădiri oficiale ardeau încă. După această complexă operațiune ofensivă a forțelor populare de eliberare, Lon Nol s-a grăbit să lanseze un apel către populație pentru a «explica» înfrîngerea. El a declarat că «inamicul a fost sprijinit din interiorul orașului», ceea ce nu a făcut decît să confirme faptul că regimul fantoșă din Pnom-Penh se găsește într-adevăr pe un teren minat. Represaliile sîngeroase ordonate după atacul patrioților nu au făcut decît să demonstreze incapacitatea lui Lon Nol de a face față situației fără ieșire în care se află.

1). O imensă ciupercă de fum deasupra rezervoarelor explodate în lanț.
2). Cazarma în flăcări. Unul dintre ofițerii lui Lon Nol, care a reușit să scape doar cu niște arsuri.
3). Linia de centură a fost străpunsă. Ostașii armatei de eliberare atacă fără cruțare pozițiile inamice.

ULSTER: hotărîre controversată

Una dintre demonstrațiile de protest care au avut loc în Ulster după instituirea administrației guvernului britanic.

În timp ce la Londra era aprobată în Camera Comunelor legea instituind administrația directă a guvernului britanic în Ulster, la Belfast un lung cortegiu format din zeci de mii de oameni trecea prin fața clădirii Stormontului (parlamentul nord-irlandez), în semn de simpatie și solidaritate cu membrii Parlamentului și guvernului nord-irlandez reuniți în ultima sesiune înainte de a se conforma hotărîrii guvernului Heath privind suspendarea activității celor două foruri. Răspunzînd apelului liderului unionist William Craig, o bună parte a populației protestante a Irlandei de Nord declara o grevă de protest de 48 ore, iar bombele continuau să explodeze în diferite localități nord-irlandeze: IRA își ținea promisiunea de a nu-și înceta activitatea.

Inițiativa guvernului Heath — survenită într-un moment de apogeu al crizei nord-irlandeze, de creștere paroxistică a violenței și după ce fostul cabinet de la Belfast respinsese planul de pace propus de guvernul britanic — reprezintă, așa cum s-a apreciat, o încercare de menținere și accentuare a dominației britanice în această regiune. Balanța nemulțumirilor atîrnă de data aceasta mai greu de partea populației majoritare protestante din Ulster, care-și vede amenințate privilegiile de care s-a bucurat, — în dauna minorității catolice — timp de jumătate de secol, de la crearea acestei provincii. Cele mai vii reacții de protest s-au înregistrat însă la extremiștii din ambele tabere — atît protestanți cît și membri ai IRA (Armata republicană irlandeză). După ce efectivele militare britanice în Ulster au mai sporit cu încă un număr de 600 de persoane, pronosticurile observatorilor în legătură cu șansele inițiativei premierului Heath au devenit și mai contradictorii, unele respingînd total și considerînd drept primejdioasă aplicarea acestei soluții de forță, altele apreciind că s-a făcut totuși un prim pas care ar putea crea perspective favorabile soluționării impasului nord-irlandez.

eurovision '72 – trofeu pentru vicky leandros

Competiția muzicală «Eurovision» pe 1972, care s-a desfășurat zilele acestea la Edinburgh, s-a încheiat cu triumful cîntăreței de origine greacă Vicky Leandros, care a participat la concurs ca reprezentantă a Luxemburgului. După ce i s-a acordat premiul I pentru interpretarea cîntecului «Après toi», Vicky Leandros s-a lăsat fotografiată de ziariști, a dat autografe și și-a înecat bucuria într-o cupă de șampanie.

realități din lumea capitalului

FRANȚA: drama imigranților

MUNCA. Situația celor 3 700 000 de imigranți, în special a celor africani, politica imigrării condusă în interesul marelui patronat au fost readuse în actualitate în Franța de hotărîrea autorităților de a suprima alocațiile familiale plătite muncitorilor algerieni și marocani care lucrează în Franța de 6 și respectiv 5 ani. Imigranții — se amintește — oferă mîna de lucru cea mai puțin costisitoare, cea mai mobilă și cea mai puțin «revendicativă». Majoritatea adună gunoaie, curăță zăpada, lucrează la benzi rulante, mînuiesc tîrnăcopul și lopata, betoniera și macaraua. 80% dintre imigranți intră în Franța ilegal, furnizînd forța de muncă cea mai lesne de exploatat, cea mai profitabilă, căci clandestinii nu pot cere nimic, nu se bucură nici măcar de puținele drepturi pe care le au ceilalți. Dacă nu reușesc să obțină permise de lucru, cad în mîna traficanților, adevărați negustori de sclavi (în fotografia 1, coadă pentru obținerea unor ipotetice permise la Centrul de recepție a străinilor din bulevardul Ney, Paris).

LOCUINȚA. La Paris, pe strada Riquet la numărul 3 bis, 280 de imigranți locuiesc în niște foste ateliere. Dorm cu rîndul în 200 paturi așezate peste tot, pe paliere, pe coridoare. Un singur robinet. Încălzirea lipsește. «Avem ploșnițe în camere, gîndaci în bucătărie. Imposibil să scăpăm. Cred că ei ne vor alunga pînă la urmă sau șobolanii pe care îi găsim peste tot, în paturi, în valize sau chiar în haine». În suburbia pariziană Montreuil, pe strada Léon-Gaumont, 288 de persoane locuiesc în trei săli. În fundul curții, într-o clădire industrială dezafectată aparținînd aceluiași «cămin», mai dorm încă peste o sută. Municipalitatea din Montreuil a cerut evacuarea acestor clădiri, care «reprezintă de pe acum o primejdie permanentă pentru cei 1 100 de ocupanți și pentru populația din vecinătate». Exemplele s-ar putea multiplica. Locuința muncitorilor străini rămîne o problemă nerezolvată. Înghesuiți în magherniță, ei sînt o pradă ușoară pentru rapacitatea proprietarilor (în fotografia 2, pentru un pat închiriat cu rîndul într-un asemenea dormitor chiria e de 70 de franci).

PNOM-PENH SUB BOMBE

glob comentar foto

FLORENȚA: comorile salvate

Opere de artă celebre în lumea întreagă, comori ale patrimoniului cultural universal pe care inundațiile din 1968 le deterioraseră pînă într-atît încît păreau irecuperabile, au fost prezentate publicului într-o expoziție recent deschisă la Florența. Intitulată «Florența restaurează», expoziția a fost inaugurată de președintele Giovanni Leone. Sînt expuse printre altele vestita «Maddalena» lui Donatello (foto 1) — readusă, ca și un valoros tablou de Beato Angelico, la splendoarea ei de altădată prin grija și măiestria experților Institutului de restaurare (foto 2) — și ce a mai putut fi salvat din Crucifixul lui Cimabue (foto 3), pe care aluviunile l-au distrus în proporție de 80 la sută. În această impresionantă expoziție sînt prezente secole întregi de artă și cultură, opere pe care apele și noroaiele acelui dramatic 4 noiembrie 1968 au amenințat să le împiedice de a mai fi admirate vreodată de oamenii care veneau să le vadă.

Titlul ales pentru această expoziție redă ideea misiunii asumate de Florența, care și-a propus să păstreze un raport mereu viu între oraș și istoria sa, între societate și trecutul ei, un raport care, în același timp, constituie și o chezășie pentru viitor. Opera de restaurare a capodoperelor este poate indiciul cel mai sensibil al acestui raport. Prezentarea acestei expoziții, bilanț al activității de restaurare a ultimilor ani, înseamnă nu numai o verificare a realizărilor obținute în acest domeniu, ci și o confirmare a viabilității principiilor care au stat la baza lor, a culturii care le-a inspirat.

Michele RUBINI

„gazela neagră" condamnă rasismul

Celebra alergătoare de culoare Wilma Rudolph, cunoscută pentru performanțele ei ca «Gazela neagră», a fost întrebată recent de ziariști dacă ar mai participa vreodată la competiții sportive ca membră a reprezentativelor S.U.A. Răspunsul a fost negativ. Wilma Rudolph și-a explicat hotărîrea de abținere, ca un gest demonstrativ împotriva recrudescenței manifestărilor de segregație rasială din țara sa și în viața sportivă americană. Condamnînd în termeni categorici rasismul, sub orice formă s-ar manifesta el, Wilma Rudolph intenționează să înapoieze președintelui Comitetului Olimpic Internațional medaliile olimpice pe care le-a obținut ca sportivă de culoare în reprezentativa americană.

În imagine, Wilma Rudolph împreună cu unul dintre cei cinci copii ai ei, în timpul unei mișcări de înviorare matinală.

CHARLEMAGNE: greva devansată

Funcționarii Pieței comune au rezervat o surpriză nu prea plăcută celor șase miniștri ai agriculturii din țările C.E.E., întruniți la Bruxelles pentru a se pune de acord asupra unor probleme privind politica agrară comunitară. Ca și cum n-ar fi avut și așa destule bătăi de cap (după cum se știe, discuțiile au durat două săptămîni, cu numeroase nopți albe pe parcurs), ei s-au văzut încolțiți și de revendicările celor 7 000 de salariați ai organismelor comunitare. Venind într-una dintre dimineți la obișnuitele întruniri, palatul Charlemagne i-a întîmpinat cu afișe pe care scria: «*Facem grevă azi ca să n-o facem mîine*». Nu este de altfel prima oară cînd funcționarii C.E.E. recurg la grevă pentru a-și vedea satisfăcute revendicările privind salarizarea, dreptul de a fi consultați cînd se adoptă hotărîri care îi privesc etc. Așa că e probabil ca grevele lor să se mai repete și «mîine».

așteptînd la ușile speranței

În fața unui oficiu de plasare din Hamilton, fotoreporterul ziarului «The Canadian Tribune» a surprins pe cîțiva dintre cei ce vin din zori nutrind o fărîmă de speranță și foarte adesea pleacă pe înserat cu inimile cătrănite de dezamăgirea de a mai fi trecut o zi fără să se fi ivit perspectiva unui loc de muncă. Sînt doar cîțiva din armata celor 665 000 șomeri — 7,7% din totalul forței de muncă — pe care-i numără Canada în momentul de față.

aventura lui johann hartmann

Omul acesta nu este Martin Bormann, criminalul de război nazist căutat de atîția ani. Pînă să se ajungă însă la o certitudine în această privință, bătrînul fermier columbian de origine germană Johann Hartmann, în vîrstă de 72 de ani, a trebuit să îndure calvarul unei arestări urmate de o anchetă polițienească necruțătoare. Din clipa cînd o revistă de scandal, «Cosmos», din Columbia i-a publicat fotografia, presupunînd că l-a descoperit pe fostul Reichsleiter Bormann, polițiile mai multor țări au intrat în alertă, iar Hartmann a devenit — fără voia lui — celebru peste noapte; el era cel de-al 16-lea Bormann bănuit. Nimic nu l-ar fi salvat pe bietul fermier, nici măcar faptul că a emigrat din Germania în urmă cu 41 de ani, înainte de instalarea lui Hitler, dacă, pînă la urmă, confruntarea amprentelor lui cu cele păstrate în cazierul poliției münchineze n-ar fi făcut dovada clară că Hartmann nu este Bormann. Repus în libertate, Johann Hartmann a declarat la o conferință de presă că nu se va întoarce la ferma sa de la marginea junglei columbiene, unde îl așteaptă soția sa, o indiană, pînă cînd nu va intenta cuvenitul proces de calomnie împotriva revistei «Cosmos» și că va cere daune în valoare de 2 500 de dolari.

aici a fost o fabrică

Trunchiul unui copac carbonizat — iată tot ce a mai rămas în picioare după puternica explozie care a avut loc zilele trecute într-o fabrică de petarde și artificii din Orlando (statul Illinois, S.U.A.). La început, a fost un incendiu banal — într-un atelier. Apoi focul s-a extins, provocînd explozii în lanț care au avut efectul unui adevărat cutremur. Poliția a ordonat evacuarea în grabă a populației pe o distanță de trei kilometri de la locul dezastrului. Cînd bubuiturile au încetat, fabrica din Orlando devenise un morman de moloz.

imaginea africii luptătoare

Vizitatorii recentului Tîrg panafrican de la Nairobi (Kenya) au putut remarca prezența unor exponate mai puțin obișnuite pentru o asemenea manifestare economică. Alături de diferitele mărfuri expuse, ilustrînd eforturile pentru dezvoltare economică ale tinerelor state africane independente, s-au aflat panouri prezentînd aspecte din lupta popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea (Bissau) împotriva colonialismului portughez, diferite mărturii ale victoriilor forțelor de eliberare (în fotografie, resturi expuse ale unor avioane militare portugheze doborîte).

elicopterul salvează...

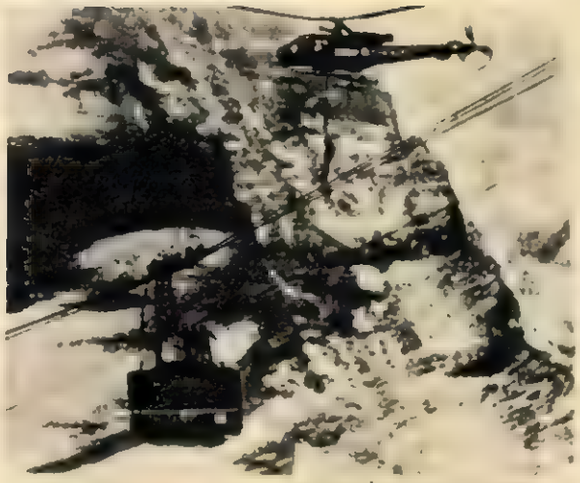

Viața celor 70 de oameni blocați la o înălțime de 750 metri într-un vagon de teleferic din Alpi atîrna de un fir de... cablu. Încercările febrile de a desprinde vagonul din punctul în care încremeniseră n-au dat rezultate. S-a recurs atunci la serviciul salutar al elicopterului. Pasărea metalică a executat transbordarea om cu om, pînă cînd șeful stației a putut comunica răsuflînd ușurat: *«Nimeni nu mai este în primejdie»*. În imagine, desfășurarea dramatică a operațiunii de salvare deasupra prăpastiei.

...și servește la... coșerit

Bent Malling Mikkelsen, care își cîștigă existența «la înălțime» prin coșerit, nu mai reușea de la o vreme să facă față cu mijloace obișnuite numărului tot mai mare de clienți care îl solicitau. Cu atît mai mult cu cît majoritatea acestora locuiesc răspîndiți în diferite insule daneze, situate la distanțe apreciabile unele de altele. O vreme, coșarul s-a folosit de o barcă cu motor. Era însă atîta de lucru încît tot nu răzbea. Și atunci a avut ideea năstrușnică de a recurge la un alt mijloc de transport: elicopterul. E drept, costă mai mult, dar experimentatul coșar știe să rezolve și această ecuație: aplică o «taxă de urgență» sau «de lux». Și clienții mai cu dare de mînă plătesc.

cronica de trei secunde

POEMUL CALULUI NEÎMPUȘCAT

Ca om care am luptat pentru demnitatea cailor
ca pentru propria-mi demnitate,
ca om care am pus viața calului nu mai presus,
dar orisicît — cît lumina ochilor lumii;
ca om care am suferit lîngă cai, în calitate de grăjdar,
noaptea, schimbul doi, la cavalerie, pe vremuri,
ca om care știu ceea ce-i un adăpol, un pansaj și un manej,
ca om care am pierdut ceva la viața mea, cu cai,
austriacuri, eventuri, martingale,
uneori chiar pe potou, alteori chiar de la plecare,
ca om care m-am uitat îndelung în ochii cailor,
și la jareții lor, și la greabănul lor, și la coama lor,
înțelegîndu-i după cum le bătea soarele pe crupă,
ca om care a suferit din cauza lui Xenophon, Avion,
Dalia Worthy, Fanfaron, Faraon, Sultănica, Eol,
și Joppa Hanover, și Săltăreț — cel care și-a rupt piciorul
chiar sub ochii mei, la bici, la mare luptă cu Ezerjo —
ca om care a mers cu dragostea pentru Avanti K
încît știam cine e tatăl său, Avanti II,
și mama sa, Cartușel, și fratele său, și sora sa,
ca om care am avut ca melodii obsedante cunoscutele:
«Cali se duc la start, cursa începe peste cinci minute!»
sau: «Virlan, oprește!», «Tănase, oprește!», fiindcă
iapa sau armăsarul erau distanțați pentru galopuri
repetate, și ca să nu mai spun cum cînta în mine:
«Rezultatul anunțat este definitiv!» cînd cîștigam,
ca om care știu că istoria calului nu e decît istoria omului,
iar istoria omului e exact aceea a călărețului —
nu pot să-mi exprim bucuria decît sub formă de poem,
aflînd că, în sfîrșit, la Paris, calul Fest Noz,
Fest Noz, Fest Noz, Fest Noz, Fest Noz a fost drogat
cu antidepresive folosite doar în medicina umană
«ceea ce nu s-a mai întîlnit vreodată, în Europa...»,
căci nimeni nu a știut și nu știe
ce efect poate avea un antidepresiv asupra unui
pursînge în plin efort spre izbîndă...
O, Fest Noz, patruped de galop, pursînge,
enigmă a lumii, frate al meu!

Radu COSAȘU

agendă

Moartea lui MIHAIL NIKOLAEVICI KEDROV este o grea pierdere pentru arta teatrală sovietică. Artist al poporului al U.R.S.S., de patru ori laureat al Premiului de Stat, regizor și actor al Teatrului Academic de Stat din Moscova (M.H.A.T.), eminent pedagog, M.N. Kedrov și-a început activitatea în primii ani ai puterii sovietice, fiind unul dintre cei mai eminenți continuatori ai lui Stanislavski și Nemirovici-Dancenko.

Reverendul DANIEL BERRIGAN, unul dintre cei 7 acuzați de a fi pus la cale un pretins complot antiguvernamental în S.U.A., se află în libertate provizorie. Recent el și-a vizitat fratele Philip, la închisoare, pentru a se consulta în legătură cu pregătirea apărării în inscenarea judiciară de la Harrisburg, sprijinită de cîțiva martori recrutați de Biroul Federal de Investigații.

ARETHA FRANKLIN, Sammy Davis junior, Quincy Jones și alți cîntăreți americani de culoare au organizat la Los Angeles un mare concert în beneficiul unui fond special destinat susținerii activității comitetului constituit în favoarea militantei progresiste Angela Davis. Succesul acestei inițiative s-a concretizat prin epuizarea unui stoc de bilete de intrare în valoare totală de aproape 40 000 dolari.

După înapoierea sa la Paris, NGUYEN THI BINH, ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, a declarat presei că tratativele cvadripartite de la Paris nu pot da rezultate dacă ele nu sînt abordate cu seriozitate de partea americană și dacă nu încetează politica de intensificare a războiului din Indochina. Se impune încetarea bombardamentelor americane asupra R.D. Vietnam și retragerea trupelor americane din Vietnamul de Sud.

Recenta întrunire a miniștrilor agriculturii ai țărilor Pieței comune «a trecut printr-o serie de peripeții și în trei rînduri ne-am găsit foarte aproape de rupturi» — a declarat ministrul francez al agriculturii, MICHEL COINTAT, la încheierea reuniunii. Aceasta datorită unor divergențe ivite între reprezentanții Franței și R.F.G. Pentru a se ajunge la un compromis, ministrul francez a trebuit să părăsească Bruxelles-ul, revenind apoi, de la Paris, cu noi instrucțiuni.

Tratativele dintre autoritățile argentiniene și răpitorii directorului general al firmei Fiat din Argentina, OBERDAN SALLUSTRO, s-au prelungit mult peste termenele succesive fixate pentru eliberarea ostaticului în schimbul satisfacerii cererilor răpitorilor. Soția lui Sallustro a lansat un apel, reamintind acestora că Sallustro suferă de o gravă afecțiune cardiacă.

NOI CONSTELAȚII PE CALEA LACTEE

pe marginea unei interesante acțiuni publice organizate de CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI

Depășind faza debutului, — prima manifestare de acest gen a avut loc în toamna anului trecut, la cea de-a 5-a ediție a Pavilionului de mostre de bunuri de consum — Departamentul industriei alimentare din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și-a propus să permanentizeze acțiunile largi cu publicul, printre acestea înscriindu-se și degustarea noilor produse ce urmează a fi lansate pe piață.

De curând, CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI a rezervat consumatorilor bucureșteni, la magazinul «Fragus», o plăcută surpriză gastronomică oferindu-le spre degustare, în cadrul expoziției cu vînzare organizată cu acest prilej, un număr de 19 produse lactate proaspete, trei sferturi din ele fiind la prima confruntare cu publicul consumator.

O dată cu degustarea primului produs — lapte de consum degresat pasteurizat — avem posibilitatea înregistrării și primei impresii, redată de dv. așa cum ne-a fost formulată de familia profesorului Manura Spiridon: «Se observă la laptele degresat că ne-a fost prezentat o doză mai mare de substanțe proteice și sărur minerale decît la laptele de consum obișnuit. E bogat în proteine și sărac în grăsimi, elemente ce-l recomandă ca un excelent aliment pentru persoanele suferinde».

După consumarea altui produs, — brînza «DÎMBOVIȚA» — un scurt dialog cu inginerul Valeriu Bîta de la Centrala legumelor și fructelor, care ne declară: «Produsul este excelent. Un conținut plăcut, prezentat într-un ambalaj modern. Personal însă mi se pare puțin prea degresat. Aș vrea să reținești o dorință exprimată de către toți cumpărătorii: găsirea în cantități suficiente și în permanență în magazinele de specialitate a acestor produse».

Profităm de o scurtă clipă de răgaz a uneia dintre cele mai documentate îndrumătoare, ing. Magda Dumitrescu de la serviciul tehnic al Întreprinderii de industrializare a laptelui București, cu rugămintea de a ne prezenta și nouă cîteva «fișe tehnice», ca să zicem așa, ale celorlalte sortimente care au de înfruntat, în continuare, verdictul exigentului public.

Referindu-se la alte cîteva sortimente care sînt oferite consumatorilor, doamna-sa ne relatează:

«Diversitatea produselor pe care le prezentăm astăzi ne vor permite realizarea unor observații concrete, consemnarea opiniilor reale ale consumatorilor referitoare la aceste produse.

Ne-am străduit să prezentăm, de exemplu, un original sortiment de LAPTE BĂTUT DIETETIC, preparat din lapte de vacă smîntînit parțial, concentrat, cu adaos de cultură de bacterii lactate selecționate. Conținutul redus în grăsimi (0,1%) recomandă folosirea acestui lapte, cu gust plăcut, răcoritor, cu precădere în alimentația dietetică a consumatorilor de toate vîrstele, în special a celor cu afecțiuni hepatice și gastrice.

Un alt produs care se servește în prezent, cu regim special, îl reprezintă și IAURTUL DIETETIC, un excelent preparat din lapte de vacă smîntînit și pasteurizat, care întrunește toate calitățile dietetice ale iaurtului obișnuit, la care se adaugă și faptul că, fiind lipsit de grăsimi, se recomandă persoanelor suferinde.

Încercăm în general să oferim consumatorilor o gamă bogată de produse lactate proaspete, din care să amintim excelentul produs CHEFIR — obținut din lapte de vacă pasteurizat și însămînțat cu o mușa specială obținută din granule de chefir; o apetisantă CREMĂ DE IAURT, preparată din lapte pasteurizat cu adaos de 1,5% zeamă, caracterizată printr-un gust și o aromă plăcută specifică sortimentului de gen adăugat — căpșuni, vișine, cireșe, zmeură, piersici, prune etc.; de asemeni, tot în intenția noastră a fost prepararea unui reușit sortiment de FRIȘCĂ ÎMBUTELIATĂ în sticle de 0,250 l, ca și a altor derivate de genul acesta ale laptelui, cum ar fi: iaurtul concentrat cu zahăr, fructola, înghețata cu zmeură sau tortul cu înghețată și iaurtul cu aromes».

Lăsăm în continuare pe interlocutoarea noastră să-și oficieze serviciul de veritabilă gazdă ospitalieră și documentat ghid și ne interesăm de impresia pe care o face un alt produs, brînza «APERITIV».

«O brînză excepțională! Adaosul de condimente, chimion, boia, piper, îi dă un gust picant, recomandînd-o cu brio pentru servirea ei la sandvișuri, tartine. De remarcat și ambalajul modern în care se prezintă».

Cu speranța că o vom găsi în permanență în magazine, transmitem pe această cale felicitările adresate producătorilor de către Călin, consumatoare care a formulat aprecierile de mai sus.

Aceleași bune aprecieri le acordă publicul consumator altui sortiment prezentat de asemeni «în premieră» — brînza proaspătă «DELICIA». Înlocuitoare excelentă a brînzei proaspete de vaci, un preparat din lapte de vacă smîntînit cu adaos de smîntînă dulce pasteurizată și puțină sare.

Celelalte brînzeturi: crema «ILFOV» — sortiment de brînză proaspătă, preparată din lapte de vacă pasteurizat cu adaos de culturi de bacterii lactice selecționate; brînza «TILSIT» — sortiment fermentat fabricat din lapte de vacă pasteurizat, folosit ca excelent aperitiv sau ca desert, însoțită de fructe; «FAVORIT», un alt produs pasteurizat (brînză «DÎMBOVIȚA» cu adaos de smîntînă), cu adaos de culturi selecționate, folosit în diverse preparate culinare; delicioasa brînză «AROMA» — cu adaos de zahăr și aromă (vanilie, cacao) sau de gemuri de fructe (vișine, caise, cireșe etc.), au reprezentat pentru toți consumatorii prezenți la interesanta acțiune a Departamentului industriei alimentare nu numai consemnarea unei plăcute revelații culinare, ci credem că, în primul rînd, satisfacția de a constata că producătorii din acest sector depun eforturi susținute pentru a ne oferi nouă, consumatorilor, o bogată varietate de sortimente noi, împlinindu-se astfel un vechi deziderat.

În final ne adresăm inginerului Teodor Palincaș, directorul general al CENTRALEI INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI.

— Deși întrebarea noastră e poate cam prematură — degustarea s-a încheiat de-abia acum cîteva minute — o adresăm cu intenția de a afla dacă acțiunea de azi și-a atins scopul propus?

— Rațiunea care a stat la baza acțiunii de astăzi e lesne de înțeles. Informarea consumatorilor despre tendințele noastre privind diversificarea produselor lactate și informarea — de astă dată a noastră — asupra modului cum sînt apreciate aceste produse de către public.

Paralel cu aceasta, cred că la reușita acțiunii de astăzi au contribuit și alți factori de loc neglijabili: produsele au fost aduse direct din secțiile de fabricație; consumatorii au avut posibilitatea să discute direct cu producătorii, exprimîndu-și în acest fel opiniile și sugestiile.

— Ce alte acțiuni similare intră în prevederile centralei?

— În planurile noastre mai figurează o serie de manifestări de acest gen, dintre care nu va lipsi o vizită a unui număr apreciabil de cetățeni la Fabrica de produse lactate București, pentru ca să ia cunoștință de modalitățile de preparare a acestor sortimente, de noutățile tehnologice intervenite în procesul modern de preparare a laptelui, apoi, de acolo, o vizită în rețeaua comercială pentru vizionarea modalităților de desfacere a acestor produse, diverse testări la brînzeturile care se livrează în Capitală, la mările magazine. Se va crea posibilitatea cumpărării sortimentului de brînză dorit, după ce inițial s-a făcut pe loc degustarea produsului respectiv, prezentat, fiecare sortiment, pe tăvi destinate special degustării, popularizarea prin întreaga gamă de modalități a produselor noi, în așa fel încît consumatorul să fie edificat asupra cînd intră în magazin asupra produsului pe care urmează să-l cumpere.

Aceste acțiuni se vor mișca și în orașele reședință de județ. Scopul final al tuturor acestor manifestări, indiferent de genul și modalitățile lor de desfășurare, este testarea reală a publicului, în dorința de a-i putea afla exact opiniile în legătură cu produsele noastre, pentru a-i putea oferi astfel sortimente pe măsura exigențelor lor, într-o permanentă creștere.

Emil CIULEI
FLACĂRA PUBLICITATE

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Consacrăm, astăzi, rubrica de față unui important eveniment editorial: apariția la Editura politică a primelor șapte volume din colecția de Culegere sintetică de **Documente ale Partidului Comunist Român**. Alte 14 volume vor apărea în cursul lunilor aprilie și mai. Tipărite în tiraje de masă, aceste volume, structurate pe tematici cu chibzuință diversificate, sînt menite a fi esențiale lucrări pentru aprofundarea politicii interne și externe a partidului nostru, eficiente îndreptare în activitatea noastră ideologică și practică.

• Volumele, scrie, pe bună dreptate, Ioan Simion, redactor-șef la Editura politică, într-un articol din «Scînteia» (nr. 9103) alcătuiesc «laolaltă o adevărată enciclopedie a partidului nostru... În ansamblul său, seria de culegeri sintetice ale documentelor P.C.R. ilustrează pregnant caracterul creator al politicii marxist-leniniste a partidului, capacitatea sa de a aplica legile generale ale revoluției socialiste la condițiile specifice ale societății românești, modul strălucit în care își exercită rolul de centru vital și forță conducătoare în România socialistă».

• Titlurile volumelor apărute circumscriu cu claritate tematica fiecăruia. Ele sînt:

• **Rolul conducător al partidului în întreaga viață politică, economică și socială.**

• **P.C.R. — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor înaintate ale mișcării muncitorești și socialiste.**

• **Rolul clasei muncitoare în condițiile societății socialiste. Întărirea alianței cu țărănimea și intelectualitatea.**

• **Societatea socialistă multilateral dezvoltată.**

• **Activitatea ideologică și politică-educativă.**

• **Rolul științei în construirea socialismului în România.**

• **Partidul și tineretul.**

• După cum putem constata din această sumară înșiruire de titluri, recenta colecție oferă unor largi și diverse categorii de oameni ai muncii posibilitatea de a avea la îndemînă un bogat material secționat pe multiplele și majorele probleme ce le ridică edificarea societății noastre socialiste. În ultimă instanță, volumele din această «culegere sintetică» constituie adevărate instrumente de lucru pentru activitatea noastră politică, ideologică și practică.

CINEMA

• **Felix și Otilia.** Producție a Studioului cinematografic București. Viziune fascinantă a romanului călinescian «Enigma Otiliei». Regia — Iulian Mihu. Scenariul — Ioan Grigorescu. Imaginea — Alexandru Întorsureanu, Gheorghe Fischer. Decoruri — Radu Boruzescu, Liviu Popa. Costume — Miruna Boruzescu. Interpreți — Radu Boruzescu, Julieta Szönyi, Sergiu Nicolaescu, Clody Bertola, Gheorghe Dinică, Gina Patrichi, Elena Dacian, Violeta Andrei, Ovidiu Schumacher, Eliza Petrăchescu, Herman Chrodower, Șerban Sturza, Arpad Kemeny (vom reveni).

• **Cel mai tînăr oțel.** Un alt tînăr cineast al Studioului «Alexandru Sahia», Nicolae Cabel, debutează cu un documentar ce se impune atenției noastre (vom reveni)

• **Ultimul domiciliu cunoscut.** Lino Ventura și Marlène Jobert într-un film polițist cu abile implicații psihologice. Scenariul (după romanul lui Joseph Hawington) și regia — Jose Giovanni. Imaginea — E. Becher. În restul distribuției — Michel Constantin, Paul Crauchet, Alain Mottet, Jean Sobieski, Philippe March.

• **Pirosmani**. Destinul unui artist — motiv de meditație tandră în producție a studiourilor sovietice). **Regia** — Gheorghi Senghelaia. **Imaginea** — K. Apriatin. **Interpreți** — Avtandil Varazi, David Abașidze, Zurab Kapianidze.

• **Nu pierdeți** aceste scurt metraje — **Două cetăți** (Titus Mezaros), **Apoi s-a născut orașul** (Constantin Vaeni), **În marea trecere** (Mirel Iliescu), **Cantata profană** (Nina Behar).

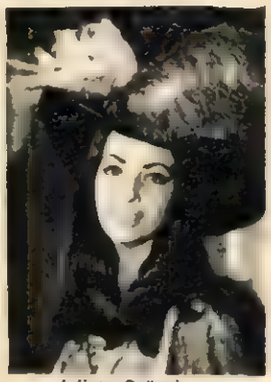

Julieta Szönyi

MUZICĂ

• Dirijorul **Mihai Brediceanu** și pianistul **Valentin Gheorghiu** în concertul de astă seară al Filarmonicii cu: Concertul pentru orchestră de coarde de Ion Dumitrescu; Rapsodia pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră de Rahmaninov; Simfonia a IV-a de Brahms. Concertul se repetă (Ateneu, la 10 aprilie) pentru studenții bucureșteni.

• Tot sub bagheta lui **Mihai Brediceanu** — viitorul concert al Filarmonicii care deschide cu Simfonia a II-a «Integrala simfoniilor de Enescu». În restul programului: Simfonia pentru dublă orchestră de Johann Christian Bach, în prima audiție, și Concertul pentru vioară în Mi major de Johann Sebastian Bach, solist, violonistul japonez **Joshio Unno** (14 și 15 aprilie, Ateneu).

• Concertul săptămînal al RTV este închinat aproape integral operei lui Antonin Dvorak, din a cărei masivă moștenire dirijorul **Theodor Costin** a ales: Dansuri slave, Concert pentru violoncel — solist **Cătălin Ilea** — și Simfonia a IX-a «Din Lumea nouă». În deschiderea concertului, Preludiu de George Draga (13 aprilie, Studioul RTV).

• În aceeași sală, la 9 aprilie, un concert de concerte organizat în cinstea Semicentenarului U.T.C. cu concursul unor tinere talente. Ascultăm: Concertul pentru violoncel de Haydn cu **Dorel Fodoreanu**, Concertul nr. 3 pentru pian de Beethoven cu **Vlad Conta** și Concertul pentru vioară de Brahms cu **Arnold Scherer**. Dirijează **Iosif Conta**.

• Pianista **Krimhilda Cristescu** dă un recital în sala Studio a Ateneului la 11 aprilie cu lucrări de Beethoven, Prokofiev, Chopin, Victor Iusceanu.

• Pianistul francez **Joel François Thiollier** la București cu un recital în Sala mică a Palatului la 12 aprilie: Mozart, Brahms, Schubert, Debussy, Scriabin.

PLASTICĂ

• **Salonul republican de desen și gravură 1972.** Artiști din toate generațiile expun la această manifestare prestigioasă, care în acest an este marcată de o largă deschidere spre evenimentul actual, spre realitățile naționale. Sînt expuse circa 300 de lucrări de grafică, desene, ilustrații de carte și afișe (Dalles).

• Rareori un grup atît de bine sudat programatic ca cel al pictorilor din Lugoj — **Silviu Oravițan-Crețu, Vladimir Streleț, Tudor Tudan** — care expun la Galateea (Calea Victoriei 132). Referința la o anume realitate e aleatorie, fiecare artist fiind preocupat mai de grabă de crearea unui climat vizual, realitatea rephindu-se în exigențele unor orchestrații de forme și tensiuni de culoare.

• **Otto Eglau** — grafică. Imaginile artistului vest-german își păstrează funcțiile referențiale nealterate. Uneori un peisaj este notat pînă la asemănare («Kyoto», «Peisaj feroviar»), alteori textura de linii reprezintă o reducție la structuri imaginate («Orezării», «Kyuchu»); doar analogiile depășesc acest mod de reprezentare, mizînd, de astă dată, pe puterea de seducție a simbolului («Danemarca», «Metropola») — Amfora, Mihai Vodă 2.

• Numele lui **Klee** este legat inseparabil de arta secolului XX. Unul dintre profeții acesteia, el a fascinat generații de artiști și continuă să domine spiritual pe mulți dintre contemporanii noștri. Cartea Carolei Giedion-Welcker este o prețioasă introducere în biografia și ideile pictorului elvețian (Editura Meridiane).

• Bizantinologia a pierdut prin moartea lui David Talbot Rice (n. 1903) pe unul dintre cei mai activi cercetători ai săi. Profesor de istoria artei la Universitatea din Edinburgh, el a fost unul dintre pionierii arheologiei bizantine, sub conducerea sa desfășurîndu-se săpăturile de la Trebizonda sau de la palatul imperial din Constantinopol (1951-1954) și alte lucrări de investigații din Iran și Cipru. Talbot Rice este autorul a numeroase opere despre arta și ceramica bizantină.

TEATRU

• **Vinovatul** de Ion Băieșu (Teatrul «C.I. Nottara»): din nou fațeta dramatică a scrisului lui Băieșu, din nou obsesia justițiară și cea a culpabilității într-un spectacol fascinant și chinuitor, compus (de acest extrem de interesant tînăr regizor Alexa Visarion) au ralenti sau mai curînd descompus în particulele sale de scormonitoare investigații psihologice și jucat strălucitor, cu o epuizantă dăruire de Cristina Tacoi și Mircea Anghelescu.

• **Cîntecele fantoșei** (Teatrul «Ion Vasilescu»): gest extrem de bineintenționat de a urca teatrul politic pe o scenă ocupată în mod obișnuit cu comedii și reviste muzicale. Colind texte semnate de Peter Weiss, Barrie Stavis, Saint Exupéry, Che Guevara, regizoarea Olimpia Arghir alcătuiește și dirijează un spectacol vehement agitatoric în sprijinul popoarelor ce luptă pentru libertate, cerînd actorilor o participare sinceră, ardentă, copios mișcată și uneori cîntată, pe formule care, ce e drept, nu sînt totdeauna foarte noi. În distribuție, cheltuind o imensă energie, actorii: Sanda Maria Dandu, Cristina Deleanu, Mariana Cercel, Maria Bernacki, Cornel Constantiniu, Adrian Petrache, Alex. Manolescu, Florin Crăciunescu.

• **Dragostea tîrzie** de N. Ostrovski (Teatrul «Victor Ion Popa» din Bîrlad): spectacol ușor melodramatic dar nu lipsit de o anume sensibilitate reală (regizor: Tiberiu Pențiu), pe un text ce oferea mult mai multe posibilități de portretizare psihologică decît s-a realizat prin colaborarea dintre actori și regizor. Am reținut totuși interpretările actorilor Ligia Dumitrescu Virgil Leahu, Maria Tivodaru.

• **Pîine amară** de Claude Spaak (Teatrul Național din Craiova): text de încordare dramatică pornit de la contestarea sistemelor sociale opresive și discriminatorii, dramă a opțiunilor tratate mai curînd cu participare afectivă decît cu una a logicii reci, cu o pedalare pe investigația psihologică, care nu a stricat spectacolului. Regia: Georgeta Tomescu. Remarcabili, actorii Maria Basta și Constantin Sasu.

• **Jocul de-a vacanța** de Mihail Sebastian își iradiază farmecul și lirismul amărui pe scena teatrului din Bydgoszcz (R.P. Polonă) în montarea regizorului piteștean Constantin Dinischiotu și scenografia lui Emil Moise.

DISC

• Arcușul măiestru al lui Alexandru Țițruș ne invită la audierea unor piese folclorice ardelenești de aleasă și gingașă simțire. Programul micului disc cuprinde: «Plînge-mă, mamă cu dor», «Învîrtită de pe Someș», «Cînd e omul necăjit» și «Hațegana de la Mirăslău». Spre nedumerirea ascultătorilor, nu se indică însă numele formației acompaniatoare! (45-EPC-10 219)

• Alexandru Sălăjan — tînăr solist de muzică ușoară afirmat în timpul din urmă — pare să se fi specializat numai în repertoriul «anglo-saxofon» (după culta apreciere a unui «fan» auzită la un café-bar recent deschis în București). Lăsînd gluma la o parte, trebuie să recunoaștem realele calități interpretative ale cîntărețului, chiar dacă și le exprimă pe englezește, așa cum face în «Proud Mary» (cu nerv), în «I can't Turn you Looose» (cu dramatism) sau în «I'll Never Fall in Love Again» (cu disperare). Acompaniază Orchestra «Electrecord» dirijată (după cum era și normal) de Alexandru Imre (EDD-1291).

• Toată lumea discului, ale cărei rînduri a sporit în ultimii ani la dimensiuni apreciabile, simte nevoia unei publicații dedicate acestui popular mijloc de educație muzicală (ba chiar și culturală). Sîntem mai mult decît convinși că o simte și casa noastră de discuri. Rămîne să așteptăm și să vedem dacă va întreprinde ceva.

TV

ACTUALITATE. **Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări din Africa** (duminică, luni și marți ora 20.00 pr. I).

REPORTAJ. Vechi teatre pe teritoriul orașului nostru — tema emisiunii **Bucureștiul necunoscut** (joi ora 21.10 pr. 2) • Un reportaj filmat despre satul contemporan (vineri ora 18.35 pr. 1).

DEZBATERI. «Lupta cu absurdul» volumul lui Nicolae Balotă în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei**, cu participarea lui Edgar Papu, Romul Munteanu, Gheorghe Achiței (joi ora 22.40 pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Proaspăta rubrică **Universitatea TV** se recomandă și prin tematică și prin ținută (marți ora 18.30 pr. 1) • Inima, nu ca sediu al sentimentelor ci ca motor al vieții, în emisiunea **Mai aveți o întrebare?** (joi ora 21.45 pr. 1).

LITERATURĂ. Sub titlul «Cîntec de cîmpie» — o emisiune de versuri de Mihai Beniuc, Demostene Botez, Virgil Teodorescu, A.E. Baconsky, Ion Horea, Fabian Sandor ș.a. (sîmbătă ora 19.00 pr. 1)

TEATRU. «La porțile Sucevei» — seria 10 a ecranizării **Mușatinii** (luni ora 21.15 pr. 1) • În premieră TV — «Îndrăznealа» de Gh. Vlad (marți ora 21.10 pr. 1) • Teatru pentru copii: «Poveste nesterminată» de Alecu Popovici (marți ora 15.00 pr. 1, continuare miercuri ora 14.30 pr. 1).

FILM. În premieră pe țară «Iubire, ură, iubire» cu Ryan O'Neil (Love Story) în regia lui George Mc Cowan (duminică ora 21.20 pr. 1) • **Telecinemateca** continuă periplul Shakespeare cu «Regele Lear» al lui Kozințev (miercuri ora 20.05 pr. 1) • Iarăși (nu-i prea mult?) Funeș: «Omul orchestră» (vineri ora 20.10 pr. 1) • Antologicul film bulgar «Ocolul» (sîmbătă ora 18.00 pr. 2).

MUZICĂ, COREGRAFIE. Vor înțelege oare copiii ce reprezintă impresionismul în istoria muzicii? Da, dacă le-o explică Leonard Bernstein (duminică ora 11.10 pr. 1) •

Cristina Hamel

Recital de balet Cristina Hamel (vineri ora 21.20 pr. 2).

FOLCLOR. Ionela Prodan, Ioana Cristea, Gheorghe Palcu, Ion Lăceanu cu «Rapsodii de primăvară» (duminică ora 21.00 pr. 1) • Un alt intermezzo folcloric cu Florica Bradu, Dumitru Fărcaș, Gheorghe Turda (marți ora 21.00 pr. 1).

DIVERTISMENT. În afară de un program avar definit «Teledivertisment» (sîmbătă ora 11.50 pr. 1), nimic de semnalat.

SPORT. Din nou hochei, la Praga, cu giganții: Suedia—Cehoslovacia (duminică ora 22.45 pr. 1); Finlanda—U.R.S.S. (luni ora 17.00 pr. 1); Cehoslovacia—U.R.S.S. (miercuri ora 22.30 pr. 1); Suedia—U.R.S.S. (vineri ora 22.20 pr. 1); Finlanda—Cehoslovacia (sîmbătă ora 11.10 pr. 1) • Urmăriți și programul Telesportului (duminică ora 14.00 pr. 1) cu handbal, călărie, fotbal.

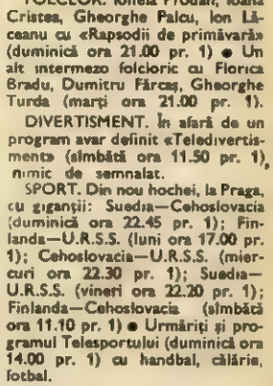

Ionela Prodan
Ștefan Iordache

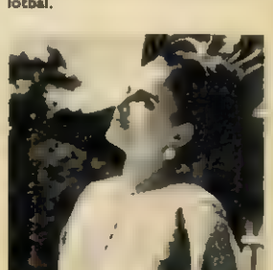

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-Prono 1972 — etapa din 9 aprilie

I. S.N.O.-Metalul Tg. Galați	1
II. Met. Plopeni-F.C. Galați	1, x
III. Poiana-C.F.R. Pașcani	1
IV. Chimia Fig.-C.S.M. Reșița	1, x
V. Olimpia Ord.-C.F.R. Timiș	1
VI. Bologna-Verona	1
VII. Catanzaro-Arsenal	1
VIII. Fiorentina-Cagliari	1, x
IX. Inter-Lanerossi	1
X. Roma-Milan	1, x, 2
XI. Sampdoria-Juventus	x, 2
XII. Torino-Napoli	1
XIII. Varese-Mantova	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

STEPHEN BOYD, actorul american reîntîlnit de curînd în filmele «Călătorie fantastică» (pe micul ecran) și «Căderea Imperiului roman» (la Cinematecă).

FLACARA

16
'72

ANUL XXI
NR. 880
15 APRILIE 1972

În zona Lipscani-Gabroveni, secretarul general al partidului a cerut să fie grăbit ritmul lucrărilor de restaurare pentru ca într-un timp scurt să fie puse la dispoziția comerțului noi spații.

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN PIEȚE ȘI ZONE COMERCIALE DIN BUCUREȘTI

Sîmbătă, 8 aprilie, într-o însorită zi de primăvară, bucureștenii au avut din nou prilejul și bucuria de a se reîntîlni cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care a întreprins o vizită în unele piețe din Capitală și în zona «Curtea Veche», cunoscut vad comercial al orașului.

Această vizită constituie încă o dovadă a preocupărilor perseverente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru soluționarea problemelor aprovizionării populației, pentru elaborarea măsurilor celor mai potrivite în vederea creșterii continue a nivelului de trai al oamenilor muncii de la orașe și sate.

Interesîndu-se îndeaproape de situația aprovizionării și a serviciilor pentru populație, ascultînd cu atenție părerea gospodinelor, a oamenilor veniți la cumpărături, precum și pe cea a vînzătorilor din piețe și magazine, secretarul general al partidului a remarcat interesul deosebit ce se acordă bunei funcționări a sistemului de aprovizionare, a activității comerciale, preocuparea pentru a aduce noi perfecționări în acest domeniu.

Constatînd aceste realizări, care se cer a fi generalizate cu mai multă fermitate, vizita a prilejuit și o serie de observații critice, dîndu-se indicații pentru înlăturarea neajunsurilor existente. Astfel s-a arătat că mai există încă rezerve nevalorificate în ceea ce privește distribuirea judicioasă a fondului de mărfuri, aprovizionarea ritmică a populației, asigurarea în permanență a unei diversități de produse agroalimentare; că în circulația produselor destinate pieței persistă încă unele deficiențe. S-au făcut recomandări pentru o mai bună expunere a produselor, cu grijă pentru igienă și respect față de cumpărător. S-a indicat ca Inspecția comercială și Direcția comercială a Capitalei să controleze minuțios stocurile de marfă destinate aprovizionării și să ia măsuri pentru ca în fiecare dimineață cumpărătorii să găsească în magazine mărfurile necesare. De asemenea,s-a indicat să se extindă preambalarea la un număr mai mare de produse, pentru a se ajunge la practicarea unui comerț modern, civilizat.

În ceea ce privește aprovizionarea cu carne, cu preparate și semipreparate din carne s-au făcut de asemenea recomandări forurilor de resort pentru îmbunătățirea activității în acest domeniu, în scopul realizării unei aprovizionări ritmice și constante a magazinelor.

În multe din unitățile vizitate, secretarul general al partidului a insistat asupra necesității ca fiecare unitate de alimentație publică să aibă în permanență un minimum obligatoriu de produse alimentare semipreparate.

Pe întreg parcursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul partidului și statului nostru, a fost primit cu deosebită căldură de către populație. Pretutindeni s-au auzit cuvintele: «Bine ați venit, tovarășe Ceaușescu», «Ne bucurăm că sînteți din nou printre noi», «Vă dorim să trăiți ani mulți, pentru binele poporului», momente emoționante care mărturisesc stima față de conducătorul nostru iubit.

Vizita secretarului general al partidului nostru a prilejuit și cu această ocazie un amplu și fructuos dialog de lucru, constituind pretutindeni un ajutor practic și substanțial pentru edilii Capitalei și organizatorii comerțului.

Indicațiile date cu acest prilej de secretarul general al partidului, atît în timpul vizitei cît și cu ocazia întîlnirii care a avut loc la sediul Comitetului Central, cu privire la necesitatea aprovizionării ritmice, a modernizării comerțului și transportului produselor alimentare, a folosirii judicioase a spațiului comercial, vor duce fără îndoială la continua îmbunătățire a activității în acest domeniu, de un atît de mare interes pentru masele largi de cetățeni.

Vizitînd Hanul lui Manuc, secretarul general al partidului a recomandat, printre altele, să se găsească forme potrivite pentru a face cunoscută vizitatorilor istoria acestui vestit han, să se dea dovadă de mai multă fantezie și inventivitate pentru a crea un complex de mare originalitate și atractivitate, să se valorifice cît mai rațional spațiile existente și să se realizeze o gamă cît mai diversă de produse culinare, cu specific românesc.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu se interesează de diversitatea produselor de uz casnic, de măsura în care se valorifică tradițiile artei noastre meșteșugărești și artizanale, recomandînd printre altele să se realizeze modele mai multe și de mărimi diferite, să se îmbine utilul cu plăcutul, să se specializeze magazinele de produse specifice, criticînd în același timp tendința de «specializare în specializare».

ÎN NENUMĂRATE SCRISORI ȘI TELEGRAME ADRESATE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

ÎNTREGUL POPOR ÎȘI EXPRIMĂ SATISFACȚIA ENTUZIASTĂ PENTRU REZULTATELE VIZITEI ÎN AFRICA

Vizita efectuată de conducătorul partidului și statului nostru în opt țări africane a prilejuit o nouă și puternică manifestare a adeziunii depline și unanime a poporului nostru pentru politica înțeleaptă a Partidului Comunist Român, de vibrantă afecțiune față de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În aceste zile, din toate colțurile țării s-au primit și se primesc scrisori și telegrame adresate Comitetului Central, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care sînt exprimate satisfacția pentru rezultatele vizitei, bucuria pentru prestigiul de care se bucură țara noastră, pentru căldura cu care a fost primit și înconjurat conducătorul nostru. *«Prin rezultatele sale,* **se arată în Comunicatul ședinței Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 11 aprilie,** *vizita se înscrie ca o contribuție de o deosebită însemnătate la întărirea relațiilor de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și țările africane, constituind în același timp o puternică manifestare de solidaritate cu tinerele state care au pășit pe calea independenței, cu lupta acestora pentru dezvoltarea economică și socială de sine stătătoare, cu mișcările de eliberare națională, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și securitate în lume».* **Poporul nostru vede în această vizită o contribuție majoră adusă la cauza păcii și înțelegerii între popoare, la progresul umanității.** *«Știm, de la noi, din România socialistă, pînă în Africa sînt mii de kilometri. Această distanță nu ne-a împiedicat să ne simțim mereu alături de dumneavoastră, fiul cel mai iubit al poporului român, eminentul nostru conducător. Alături de toți oamenii muncii din patria noastră, ne exprimăm mîndria și deplina noastră mulțumire pentru politica internă și externă a partidului și statului nostru, pentru neobosita dumneavoastră activitate»* — **se spune în telegrama colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni ai Combinatului de exploatare și industrializarea lemnului — Tîrgu Jiu.** *«Permiteți-ne, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu* — **se arată în scrisoarea colectivului Fabricii de confecții și tricotaje — București** — *să vă transmitem sentimentele noastre de dragoste și profundă recunoștință pentru rezultatele de mare însemnătate obținute de solia poporului nostru, de dumneavoastră personal. Ne exprimăm deplina aderiune și înalta considerație față de politica înțeleaptă de înaltă principialitate marxist-leninistă, promovată cu consecvență de partidul nostru, de dumneavoastră, iubite tovarășe secretar general, reprezentant fidel al năzuințelor și idealurilor națiunii noastre, purtător al mesajului ei de prietenie și pace între popoare, militant activ pentru stringerea relațiilor dintre toate țările lumii».* **În telegrama adresată de Comitetul județean Argeș al P.C.R. se spune:** *«Am urmărit cu satisfacție și mîndrie patriotică întreaga desfășurare a vizitei și salutăm din inimă rezultatele ei fructuoase. Prin glasul dumneavoastră respectat, ați exprimat acolo, în inima Africii, gîndurile și sentimentele noastre, ale tuturor, hotărîrea poporului nostru de a dezvolta într-o măsură și mai mare legăturile politice, economice, tehnice, științifice, culturale cu tinerele state africane, de a le ajuta în consolidarea independenței lor naționale, de a ne uni forțele în lupta împotriva colonialismului, a imperialismului. Avem convingerea fermă că vizita dumneavoastră pe continentul african constituie nu numai un moment remarcabil în istoria relațiilor dintre România și aceste țări, ci și o contribuție de preț la cauza păcii și progresului în lume».* **În numele tuturor locuitorilor din județul Bihor, Biroul Comitetului județean P.C.R. declară:** *«Sîntem ferm convinși că rezultatele acestei vizite, de o deosebită importanță, vor da un nou impuls relațiilor de prietenie și colaborare dintre poporul român și popoarele țărilor vizitate, vor întări solidaritatea noastră în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și progres social. Manifestîndu-și totala lor aderiune față de politica internă și externă a partidului nostru, oamenii muncii din județul Bihor obțin rezultate tot mai bune în industrie, agricultură, în toate domeniile de activitate. Ne exprimăm și cu acest prilej întreaga gratitudine pentru grija pe care dumneavoastră personal o acordați dezvoltării și înfloririi continue a județului nostru și ne angajăm ca, strîns uniți în jurul conducerii partidului în frunte cu dumneavoastră, tovarășe secretar general, să ne sporim eforturile pentru realizarea mărețului program adoptat de Congresul al X-lea al P.C.R. în vederea dezvoltării și înfloririi continue a scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România».* **«Alături de toți oamenii din patria noastră, locuitorii orașelor și satelor harghitene — se spune în telegrama Biroului Comitetului județean al P.C.R.** *— au urmărit cu sentimente de legitimă mîndrie patriotică, etapă cu etapă, vizitele întreprinse în aceste țări și în care, ca cel mai autorizat sol ai României socialiste, ați dus mesajul de prietenie, pace, colaborare și solidaritate militantă, internaționalistă a poporului român pentru popoarele continentului african care luptă pentru întărirea independenței și suveranității lor naționale, pentru dezvoltarea de sine stătătoare, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului. Vă raportăm, iubite tovarășe secretar general, că împreună cu întregul nostru popor, oamenii muncii din județul nostru au depus în aceste zile eforturi susținute pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, a angajamentelor asumate pentru declanșarea în cele mai bune condițiuni a campaniei agricole de primăvară. Am încheiat trimestrul I al anului cu rezultate bune: planul producției globale fiind îndeplinit în proporție de 104,5 la sută, cel al producției marfă vîndută și încasată de 109,2 la sută, cu un spor de 69,2 milioane lei, iar exportul a fost realizat în proporție de 102,9 la sută. Sîntem hotărîți ca și în acest trimestru să dăm economiei naționale produse peste plan și de cea mai bună calitate pe măsura reală a capacităților noastre, răspunzînd astfel grijii deosebite pe care o purtați dezvoltării acestor meleaguri».* **«Vizita în țările Africii se înscrie ca un deosebit moment pe linia extinderii și adîncirii relațiilor de prietenie și colaborare politică, economică, culturală dintre România și țările vizitate, ea se încadrează în sfera largă a acțiunilor întreprinse de partidul și guvernul țării noastre în direcția promovării înțelegerii și cooperării între popoare, întăririi unității de acțiune a frontului antiimperialist, a tuturor forțelor revoluționare și progresiste. Convorbirile, tratativele, rodnicele rezultate oglindite în comunicatele semnate, contribuția pe care dumneavoastră tovarășe secretar general ați adus-o și cu acest prilej la îmbogățirea tezaurului teoretic al voinței generale de pace și progres au primit o înaltă apreciere din partea comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din județul Cluj, din partea întregului nostru popor. Ne facem o înaltă datorie patriotică și partinică exprimîndu-vă, acum la întoarcerea în patrie, întreaga adeziune, acordul deplin față de tot ceea ce ați întreprins în cursul vizitei. Adresîndu-vă mulțumirile noastre fierbinți pentru neobosita dumneavoastră activitate, menită să slujească națiunea română, patria și poporul nostru, ne angajăm să vă urmăm cu credință și devotament, să fim și în viitor luptători demni pentru înălțarea României socialiste, pentru cauza păcii și progresului în lume»* — **se spune în telegrama Biroului Comitetului județean Cluj al P.C.R.**

Gînduri și sentimente asemănătoare au fost exprimate în telegrame și scrisori sosite pe adresa Comitetului Central, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, din absolut toate județele țării. Ele subliniază încă o dată unitatea deplină dintre partid, conducerea sa și întregul popor, hotărîrea fermă a tuturor oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, de a urma neabătut linia politică a partidului, de a-și pune în scopul înfăptuirii ei întreaga capacitate și energie creatoare.

profundă recunoștință eminentului nostru conducător

Ca om de știință, ca cetățean al României socialiste, doresc să adresez pe această cale iubitului conducător al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, expresia simțămintelor mele de adîncă recunoștință și fierbinte prețuire pentru activitatea prodigioasă pe care a depus-o în cursul recentei sale vizite pe continentul african.

Purtînd cu înflăcărare mesajul de pace și prietenie al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ilustrat în chipul cel mai desăvîrșit gîndurile și simțămintele noastre, ale tuturor. Grație unor acte politice de o asemenea anvergură și profunzime cum a fost vizita în Africa, poporul român se bucură astăzi, mai mult ca oricînd în istoria sa, de prestigiu și prețuire pe plan internațional.

Noua și temeinica poziție pe care patria noastră o deține în lume se datorează înțeleptei conduceri de către partidul comunist, se bazează pe fapte efective, concrete, izvorîte din munca încordată a noastră, a tuturor, fie că e vorba de muncitori, de țărani sau de intelectuali. Ceea ce a înfăptuit poporul român liber și independent este un exemplu de creativitate, de inteligență și hărnicie, care stîrnește admirație dincolo de fruntariile țării.

Pe acest fundament solid își întemeiază România dorința și voința de a-și extinde cooperarea în toate domeniile activității umane, cu toate popoarele lumii. Ca rezultat — unul dintre cele mai importante — al vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în opt țări ale Africii, au fost semnate o seamă de documente care au ca obiect intensificarea conlucrării României cu aceste state în domenii științifice și tehnice de cea mai mare însemnătate. Faptul că țara noastră este în măsură să participe la asemenea acțiuni de cooperare constituie o dovadă peremptorie a capacității sale tehnice și științifice crescînde, a valorii cadrelor sale de specialitate — parametri cu profundă semnificație pentru progresele multilaterale realizate de România socialistă.

Putem fi — și sîntem — mîndri că țara noastră se ridică constant și ferm pe treptele progresului, și pentru aceasta sînt personal profund recunoscător Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu, care se află cu strălucire în fruntea partidului și statului nostru.

Acad. prof. Eugen BĂDĂRĂU

un eveniment istoric major

Ca scriitor de limbă germană din România păstrez încă vii în minte imaginile emoționante ale recentei vizite a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Africa, imagini care ne-au confirmat încă o dată opțiunea noastră, a tuturor, pentru politica partidului și statului nostru.

Angajată într-un vast program de dezvoltare economică și socială, țara noastră, în frunte cu partidul și conducătorul său iubit, promovînd o politică externă ce este în concordanță deplină cu interesele majore ale tuturor oamenilor muncii, și-a afirmat încă o dată ideile de libertate și independență ale popoarelor, ale dreptului fiecărui popor de a-și făuri propriul destin, fără vreun amestec din afară, ale luptei pentru pace și progres în lume.

Consider vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Africa un eveniment istoric major, un exemplu strălucit pe plan mondial a ceea ce înseamnă prietenie, solidaritate militantă, colaborare. Consider că primirea entuziastă a conducătorului poporului român, întîlnirile emoționante cu populația țărilor vizitate au fost un omagiu adus României, autorității morale și politice de care se bucură azi România pe arena internațională. Stimă și afecțiune sinceră au caracterizat itinerarul pe care l-aș numi «itinerar al prieteniei».

Vizita, ca și întreaga politică externă a României, a slujit și slujește intereselor generale ale păcii, promovării destinderii, înțelegerii și colaborării pe toate planurile.

Hans LIEBHARDT
scriitor

înaltul umanism al politicii partidului nostru

Am urmărit în fiecare seară la televizor etapele istoricei vizite întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, entuziasmul, dragostea, vibrantele manifestări de prietenie cu care muncitorii africani au salutat prezența în mijlocul lor a conducătorului partidului și statului nostru. Am fost alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu ori de cîte ori a exprimat în cuvinte pline de căldură solidaritatea clasei muncitoare din România cu tînăra clasă muncitoare africană, eliberată de curînd din bezna exploatării coloniale și care astăzi luptă din răsputeri pentru lichidarea gravelor urmări ale asupririi, pentru întărirea independenței naționale, împotriva imperialismului și neocolonialismului. Am înțeles și cu această ocazie marea forță a internaționalismului socialist, trăsătură fundamentală a partidului nostru, promovată cu consecvență și dovedită prin fapte, prin ajutorul concret, oferit de țara noastră popoarelor în curs de dezvoltare.

Am văzut o dată mai mult, prin activitatea strălucită a tovarășului Nicolae Ceaușescu — acest om care întruchipează crezul, voința și înțelepciunea unei întregi națiuni — cum pentru partidul nostru prietenia și frăția dintre toate popoarele lumii este și va rămîne o cauză scumpă.

Gheorghe FLORIAN
maistru electrician la Uzina de prelucrare a maselor plastice-București

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

scule și dispozitive de mare randament

În lumina sarcinilor izvorîte din lucrările și rezoluția Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, la uzina «Electroputere»-Craiova s-au luat o serie de măsuri pentru folosirea mai bună a capacităților de producție din scularii, creșterea productivității muncii, realizarea unor scule și dispozitive de mare randament și cu performanțe tehnico-calitative superioare.

Dintre măsurile luate amintim: realizarea a două ștanțe monobloc de mare randament pentru presarea tolelor motoarelor de tracțiune L.D.E. și a motoarelor de curent alternativ din gabaritul 10 și realizarea mașinii de izolat conductori.

Pentru creșterea productivității muncii în sectorul de sculărie, s-a întocmit un program aparte, cuprinzînd măsuri cu eficiență totală de peste 80 000 ore normă pe anul 1972, timp prețios ce va fi recuperat prin extinderea prelucrării prin electroeroziune a matrițelor, aplicarea tratamentelor termice de cianizare și nitrurare la sculele așchietoare, reducerea adaosurilor de prelucrare și altele.

arterele pămîntului...

Ne găsim pe marele șantier de hidroameliorații Sadova-Corabia, aici unde «ploaia la cerere» urmează să fertilizeze în final peste 80 000 hectare. Prin aceste conducte uriașe apa Dunării va fi distribuită încă în acest an pe o suprafață de 29 000 hectare.

la „azomureș", azi și în viitor

Deși înființat doar de cîțiva ani, Combinatul de îngrășăminte azotoase «Azomureș» din Tg. Mureș se bucură de un prestigiu deosebit datorită calității produselor sale. Realizările colectivului de aici sînt meritorii și datorită faptului că în primul trimestru al acestui an indicii principali ai planului de producție au fost substanțial depășiți, «Azomureș» lucrînd încă de la mijlocul lunii martie în contul trimestrului al doilea.

Paralel cu desfășurarea activității de producție în această mare unitate a industriei chimice se execută și importante lucrări de extindere. Un nou complex, «Azot V», aflat în construcție, va contribui la dezvoltarea combinatului cu încă cinci unități tehnologice, printre care o fabrică de amoniac, una de acid azotic, alta de azotat de amoniu, uree etc. Prin darea în folosință a acestor obiective, «Azomureș» va livra «în premieră» agriculturii noastre îngrășăminte complexe pe bază de fosfor și potasiu. Prin dezvoltarea ce o va lua după darea în folosință a complexului «Azot V», capacitatea de producție a combinatului se va tripla.

Cel de-al doilea trimestru al anului a găsit lucrările de construcție într-un stadiu avansat.

e vremea însămînțării porumbului...

...dar condițiile de sol și de climă ale acestei primăveri reclamă o atenție maximă atît la pregătirea terenului cît și la asigurarea unei densități optime la semănat. Experiența acumulată de-a lungul anilor a dovedit cu prisosință că producțiile mari de porumb pot fi obținute numai acolo unde agricultorii iau toate măsurile pentru ca această lucrare să se încadreze în limitele timpului prevăzut și prin respectarea strictă a principalelor reguli agrotehnice. Astfel, una dintre cerințele primordiale pentru obținerea unor producții mari de porumb la hectar, fără nici o cheltuială suplimentară, o constituie rotația culturilor. Această măsură, cea mai simplă regulă agrotehnică, aduce chiar și în condițiile unei agriculturi moderne, bazate pe mecanizare, chimizare și irigare, un spor de recolte de 5–10 la sută.

Fertilizarea constituie un alt element principal de sporire a producției. Cunoscînd bine nevoile plantelor în substanțe nutritive, cît și rezervele care au mai rămas în sol se poate aplica o fertilizare eficientă și economică.

În ceea ce privește activitatea mecanizatorilor, aceasta reclamă de asemenea măsuri speciale: pregătirea și încercarea mașinilor de semănat, asigurarea mecanizatorilor și cooperatorilor instruiți pentru deservirea mașinilor; asigurarea seminței și organizarea minuțioasă a muncii în flux neîntrerupt. De asemenea, geometria perfectă a lanului, materializată în rînduri drepte, asigură desfășurarea în bune condiții a lucrărilor viitoare de întreținere mecanizată, cît și a recoltatului mecanizat.

Prezența specialistului în mijlocul muncii, îndrumările și activitatea sa nemijlocită rămîn însă factorii hotărîtori, mai cu seamă în această primăvară timpurie în care termometrul a semnalizat prematur începerea campaniei, iar capriciile naturii pot aduce grave prejudicii lucrărilor efectuate în condiții necorespunzătoare.

COPERTA NOASTRĂ

ANNA SZELES, ingenua filmelor noastre.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Cășuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

imagini

trimestrul II a început bine

Industria metalurgică a încheiat primul trimestru al anului cu un bilanț pozitiv, concretizat în obținerea suplimentară a circa 2 000 tone de cocs, peste 12 200 tone fontă, 11 600 tone oțel, mai bine de 17 000 tone laminate și țevi din oțel și a unor importante cantități de cărămizi refractare. A fost depășit, de asemenea, în mod sensibil, un alt indicator de bază al planului — exportul de produse siderurgice.

În prezent, în toate întreprinderile siderurgice se desfășoară o laborioasă activitate pentru realizarea prevederilor celui de-al doilea trimestru, care, așa cum rezultă din bilanțul primelor trei luni, are asigurat un start bun. În legătură cu noile sarcini, conducerea Ministerului Industriei Metalurgice a precizat că în centrul atenției siderurgiștilor stau în continuare îndeplinirea exemplară a planului pe sortimente și satisfacerea mai bună a cererilor beneficiarilor.

turneul violonistei silvia marcovici în s.u.a.

În aceste zile, violonista Silvia Marcovici, care a repurtat succese deosebite în țară și peste hotare, întreprinde primul său turneu în S.U.A. Pînă la 4 mai ea va susține o serie de recitaluri (va fi acompaniată de pianista Florina Cozîghian) și va participa, de asemenea, alături de formații orchestrale de renume și de mari dirijori, la un număr de zece concerte. Repertoriul său cuprinde, între altele, lucrări de Brahms, Mozart, Lalo și Sonata a II-a de George Enescu.

la constanța, în aceste zile

Pe Șantierul naval din Constanța s-au încheiat operațiile privind evacuarea apei din bazinul care va adăposti viitoarele docuri uscate. Motopompe puternice au deversat, dincolo de zidul protector al bazinului, aproape 800 000 mc de apă, creînd astfel posibilitatea intrării lucrărilor de construcții într-o nouă etapă. Cînd bazinul va fi adîncit la cotele prevăzute, pe «uscatul» de sub nivelul mării va începe construcția celor două docuri: unul pentru construcții de nave maritime cu deplasamente pînă la 150 000 tdw, iar celălalt pentru reparații de nave maritime.

în patria sturionilor

În marile complexe lacustre de la gurile Dunării a început pescuitul la scrumbie și morun. Fotografia noastră vă prezintă o bogată recoltă de sturioni căzuți în plasa pescarilor din Sfîntu Gheorghe.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

voci de primăvară

Citesc o relatare, fără îndoială, incompletă privind felul cum își vor petrece copiii vacanța de primăvară, începută de cîteva zile. N-am să menționez toate posibilitățile ce le stau la dispoziție în domeniul turismului, al întrecerilor sportive, al participării lor, eventuale, la reprezentații teatrale sau cinematografice, «acțiuni cultural-educative», cum se spune cu o expresie tehnică și consacrată, special gîndite pe măsura gustului și capacității lor de înțelegere. Nu mi-aș ierta însă să nu amintesc că pe scena Teatrului Giulești a început Festivalul de teatru al școlarilor, intrat în faza pe țară, competiție în care se întrec cele mai bune formații clasate pe locuri fruntașe la etapa județeană, că Teatrul «Ion Creangă» organizează întîlniri între spectatorii liliputani și personajele dragi inimii lor, că același public va putea asista la Teatrul Mic la reprezentații din care nu lipsesc «Vicleniile lui Scapin» sau «Fata care a făcut o minune», tot atîtea prilejuri de bucurie și încîntare puse, cu generozitate, la dispoziția celor mici. Dacă insist, este pentru că la această vacanță de primăvară, atît de darnic înzestrată, se mai cuvine să participe un factor pe care nu-l văd citat în bogata, ampla și variata relatare, privitoare la felul cum își vor petrece copiii ceasurile destinderii lor îndreptățite. Mă gîndesc la părinții școlarilor, chemați, obligați, să nu lase tot greul supravegherii pe umerii organizațiilor obștești și care, așa cum se vede, își fac din plin datoria. Se cuvine deci să contribuie și părinții la opera de educație a odraslelor lor, oricît ar părea această pretenție de exorbitantă. Îi obligă la acțiune faptul că acești copii sînt, totuși, copiii lor, îi constrîng la inițiative propriile lor amintiri. Să nu uităm — și să nu uite nimeni — că a fost o vreme, și nu prea îndepărtată, cînd vacanța celor mici nu echivala decît cu o jalnică hîrjoană pe maidanele orașului, printre gunoaie și știrvuri. Acest amănunt, în care poate fi descifrată o dimensiune fundamentală a istoriei, trebuie adînc încrustat în conștiința și memoria *celor mari*, spre fericirea *celor mici*.

Comerțul pe care îl pretindem: LA BAN, LA GRAM, LA MINUT!

În continuarea vastei opere de codificare și reglementare prin lege a raporturilor juridice din diferite domenii de activitate a fost supus dezbaterii publice proiectul legii cu privire la activitatea de comerț interior. Ca operațiune de legiferare, proiectul se înscrie, așadar, în preocuparea constantă a partidului și statului de a crea un cadru ferm, explicit, constant, legalității socialiste. Antrenarea tuturor cetățenilor la dezbaterea proiectului demonstrează, o dată în plus, largul democratism al orînduirii noastre socialiste. Oferim aceste pagini cîtorva constatări și opinii care prezintă interes pentru buna desfășurare a activității de comerț.

CINE PUNE BEȚE-N ROȚILE VAGONULUI — RESTAURANT?

Căpătînd o nouă denumire, sonoră și cu sugestie de stabilitate, ROMVARED-ul a preluat și cele mai serioase măsuri, intenții și preocupări ale predecesoarelor sale I.E.A.V.R., S.E.A.V.R. ș.a.m.d. Ce altceva pot urmări măsurile, intențiile și preocupările unei întreprinderi de exploatarea vagoanelor-restaurant și de dormit decît rentabilitatea economică mînă în mînă cu buna servire a clientelei. Obiectivele fiind clare și avînd în vedere că ROMVARED-ul a fost montat de suficientă vreme pe osiile cele noi, am găsit că este momentul să confruntăm pretențiile cu realitățile și am efectuat un sondaj. Pentru test am ales vagonul-restaurant din garnitura rapidului nr. 25 «Decebal», cursa din dimineața zilei de 19 martie, pe intervalul Ploiești Vest — Predeal.

În primul rînd, remarcăm ca pozitivă menținerea și întărirea regulii de a nu se servi băutură fără mîncare. Chiar așa este? De ce să fie ocupate mult-solicitatele mese cu cîte un grup de cheflii care să stea la taclale de la un capăt la celălalt al liniei iar vagonul să nu-și acopere cheltuielile de circulație prin servicii efectiv utile?! Am salutat în gînd măsura, pînă ce, la trecerea nepăsătoare a rapidului prin Buda, a apărut un consumator însetat. Dumnealui observase că vagonul era pe jumătate gol și a cutezat să se așeze pe un colț de scaun ca să bea... apă minerală. Șeful vagonului l-a feștelit la iuțeală îndrăzneala, făcîndu-i teoria corectitudinii pe demonstrație: «Dumneata, acolo la dumneata, n-ai instrucțiuni, n-ai plan?»

Tonul și virulența observației erau pe cale să indispună auditoriul, dacă n-ar fi apărut «nea Vasile», vechi, cunoscut și hîtru ospătar pe vagoanele-restaurant. Făcînd cu ochiul în spatele șefului care se depărta, nea Vasile l-a îmbunat pe consumatorul de apă minerală:

— Nu-l luați în seamă, că-i colonel, discutați cu mine că nu sînt decît milițian!

Mai cu, mai fără noimă, bancul a prins și nea Vasile — de altfel un om foarte harnic și iute, în pofida vîrstei — și-ar fi cîștigat simpatia pasagerilor, dacă n-ar fi apărut trei femei în vîrstă care s-au așezat să bea cîte o sticlă de pepsi. A fost rîndul lui *nea Vasile* să le explice pe ton apăsat că pepsi fără garnitură de cartofi prăjiți se consumă numai la barul din celălalt capăt al trenului, demonstrație politicoasă în fermitatea ei, dacă politicoase pot fi apelative de tipul «mătăle» și «domnițo» adresate unor persoane respectabile.

Cu aceste mici altercații spiritele se cam aprinseseră în vagon, deși trenul nu ajunsese nici la Cîmpina (restaurantul fusese deschis abia la Ploiești). Șeful vagonului a reintrodus calmul împărțind solemn niște bilețele xerografiate, de mărimea epistolelor din lanțul sfîntului Anton. Ne-am fi apucat să le transcriem și noi de 9 ori în 9 săptămîni dacă am fi putut descifra altceva decît cuvîntul «important». Nereușind să facem copiuțe, dar și pentru că legalitatea fusese restabilită, am început să observăm demonstrația de funcționare eficientă.

Întîia premisă: meniul. În sfîrșit, după critici care se fac de ani de zile, lista preparatelor oferite la vagonul-restaurant a fost modificată. S-a isprăvit cu faimoasele cașcaval la capac și cașcaval pane, a căror omniprezență domina cele cîteva sortimente oferite consumatorilor. Acum a apărut... *șvaițerul* la capac și *șvaițerul* pane. Cu diferența de preț respectivă.

A doua premisă: nota de plată. Primul consumator care achită consumația, un inginer constructor, se trezește în imposibilitate de a-și explica o sumă de 3,50 lei cu care apare încărcat în plus. I se traduce că «e cafeaua».

— Care cafea?
— Care ați băut-o. N-ați băut o cafea?
— Nu.
— Nici n-ați comandat?
— Nici gînd.
— Poate doriți acum?
— Scuzați-mă, dar nu obișnuiesc.

Consumația redusă la cota realului valorează 26,20 lei; i se cer consumatorului 20 de bani mărunt, acesta îi scoate, încasatorul plătit «la fix» înghite în sec și... abandonează, disprețuitor, monedele pe masă.

Între timp — în «șase mic» — se așază un tînăr. *Neo Vasile* apare prompt, ca de obicei:

— Cu ce vă servim?
— Cu ceai și unt.
— La ora asta nu facem ceai.
— Ce înțelegeți prin «ora asta»?
— Nu facem ceai decît pînă la ora 9,00.
— Bine, dar e opt și un sfert.
— Da? Scuzați, nu m-am uitat la ceas.

Am fi continuat testul dacă nu ne-am fi propus ca limită a observațiilor stația Predeal și dacă, totuși, constatările n-ar fi permis lansarea cîtorva întrebări către conducerea ROMVARED-ului:

1) Dacă vagonul-restaurant devine vagon-cantină de ce nu i se schimbă denumirea?

2) De ce nu se dau explicațiile pe ton civilizat? Cît trebuie să treacă pînă se vor lămuri toți lucrătorii din comerț că în timpul serviciului sînt la dispoziția consumatorului și acesta *are întotdeauna dreptate?*

3) Pentru ce rentabilitatea se urmărește numai prin produse avînd ca punct de plecare materia primă scumpă?

4) Cînd va fi diversificat sortimentul, dacă nu la nivelul pretențiilor consumatorului față de ROMVARED, cel puțin la nivelul... pretențiilor ROMVARED-ului față de consumator?

Sergiu ANDON

„SĂ DEFINIM ACTUL COMERCIAL"

Dacă mai este nevoie să demonstrăm utilitatea promulgării și importanța socială a aplicării unei *legi cu privire la activitatea de comerț interior* atunci este suficient să amintim că un cadru normativ fundamental, de sinteză și unitate legislativă, asupra operațiunilor de circulație a mărfurilor și serviciilor, nu a mai fost elaborat de la fostul *cod comercial* al cărui «certificat de naștere» a purtat data de 10 mai... 1887! Se subînțelege că realitățile din baza economică și raporturile sociale determinate de ele s-au schimbat de atunci de zece ori.

În *această* lumină am studiat proiectul supus dezbaterii publice al viitoarei reglementări și în funcție de caracterul ei istoric înțeleg să-mi spun punctul de vedere.

Cel mai important amendament pe care-l am de făcut în legătură cu *proiectul* este semnalarea unei lacune, teoretică și cu efecte practice, a textului supus discuției. *Proiectul legii cu privire la activitatea de comerț interior* nu cuprinde și un articol care... să definească însuși actul de comerț! Mi se pare a fi o omisiune care trebuie remediată avîndu-se în vedere importanța viitoarei legi, perspectiva ei îndelungată și dificultățile ce ar apărea în activitatea practicienilor. Concret, întrevăd spre exemplu nenumărate dispute juridice și polemici teoretice ce ar apărea atunci cînd va fi să se discute aplicarea ori neaplicarea prevederii legii asupra unuia sau altuia din puzderia de servicii publice sau particulare asemănătoare comerțului. Ca să nu mai vorbim de faptul că este o inadvertență să pedepsești,

Se poate și așa

de pildă, «comerțul fără autorizație», cît timp nu este definit actul propriu-zis de comerț.

În egală măsură ca jurist și cetățean, subscriu la reglementările menite, printre altele, să salubrizeze strada, orașele *exteriorul* așezărilor noastre urbane, în special al celor cu frecvență turistică. Dintre acestea am reținut prevederile art. 71, prin care este pedepsită ca o contravenție «vinzarea fără autorizație pe străzi, în piețe, în parcuri sau în alte asemenea locuri... de bunuri cumpărate în scop de revînzare». Efectul de «igienă» cîtadină se întrevede clar Dar este suficient? Ar avea oare un aspect mai civilizat vinzarea în locuri publice nu de «bunuri cumpărate în scop de revînzare»,ci de efecte personale, vechituri, obiecte uzate? Ar părea mai *urband* nu prezentarea unui stilou banal ori a unor ochelari de soare, ci *atragerea* cumpărătorului către locuri «nepublice» în vederea desăvîrșirii operației?

Propunerile pe marginea proiectului pot fi înmulțite, dar esențială rămîne reglementarea *definiției*, care ar lămuri și o bună parte din omisiunile ce pot fi numai aparente ale textului.

Ioan TOMESCU
Procuror, Procuratura Municipiului București

CUVÎNTUL CUMPĂRĂTORULUI

Ca gospodină, fac parte dintre beneficiarii principali, zilnici, ai activității de comerț. Tocmai de aceea am citit cu deosebit interes proiectul de *lege cu privire la activitatea de comerț interior* și m-am bucurat de perspectiva promulgării ei. Sînt convinsă că aplicarea legii va marca un important pas înainte în așezarea activității de comerț pe bazele civilizației, legalității și eficienței.

Am de făcut și cîteva propuneri. Iată, spre exemplu, cunosc de la alte femei, cu copii mici, că s-a constatat o lipsă sistematică a confecțiilor pentru o anumită generație de nevîrstnici, lipsă care a început cu măsuri mici și s-a transmis apoi, ca un val, simultan cu creșterea respectivei «promoții». Proiectul noii legi dovedește preocupare pentru evitarea unor asemenea situații, prevăzîndu-se — pe de o parte — obligația includerii în planul de stat în mod distinct a articolelor pentru copii și — pe de altă parte — sancționîndu-se contravențional omisiunea de a emite comenzi pentru aprovizionarea cu mărfuri solicitate de cumpărători. Propun ca cercul organismelor centrale cu care Ministerul Comerțului Interior trebuie să colaboreze la elaborarea prevederilor planului de stat să cuprindă și Comisia națională de demografie.

În proiectul *legii* se prevăd numeroase reglementări atît în ce privește corectitudinea operațiunilor de vînzare, cît și modernizarea acestora. O importantă cale cu efect pozitiv imediat asupra celor două scopuri ar fi elaborarea unor prevederi clare privind obligațiile de *informare* a cumpărătorilor. Existența unor liste de prețuri și caracteristici afișate la loc vizibil, chiar reprezentări grafice, modele sau mostre n-ar face decît să edifice pe cumpărător de ce un produs are prețul pentru o calitate și nu pentru alta, cum, cît și ce poate să pretindă cumpărătorul. S-ar asigura astfel nu numai drepturile și interesele cumpărătorului, ci ar fi provocată și atragerea lui operativă la exercitarea rolului de control obștesc, în care ar trebui să fie cuprinși toți cetățenii.

Lila STOICESCU — gospodină

dialog cu cititorii

de H.DONA

Cred că nu mă depărtez de sfera adevărurilor banale dacă mărturisesc că în meseria noastră de ziariști satisfacția cea mai deplină ne-o dau nu cuvintele de laudă și aprecierile elogioase, nici — oameni sîntem! — criticile ascuțite (contrar afirmațiilor unora, nu considerăm masochismul drept o salutară metodă educativă), ci sentimentul că sîntem înțeleși, că ideile, punctele de vedere pentru care am militat și militäm găsesc ecou și aprobare în conștiința celor care ne citesc. Și, fără exces de vanitate, trebuie să recunoaștem că am avut și avem numeroase asemenea satisfacții, mai cu seamă în domeniul problemelor majore.

Cu toate acestea, mai există unele sectoare lăturalnice în care sîntem cîteodată confruntați cu păreri și atitudini care te pot face să disperi (vremelnic, bineînțeles) cu privire la eficacitatea dialogului (în sensul larg al cuvîntului) nostru cu cititorii. E vorba, de pildă, de unele reacții pătimașe și anacronice în materie de muzică ușoară sau de sport, e vorba și de aprecierea unor filme de duzină. Știm foarte bine (rezultatele anchetelor noastre anuale stau mărturie) că zdrobitoarea majoritate a cititorilor au o poziție tot mai avizată și mai exigentă față de producțiile care se perindă pe ecrane. Dar ce ne facem cu atît de numeroșii spectatori (printre care, cu toată părerea de rău, și unii cititori ai «Flacării»),topiți de emoție în fața unor penibile subproduse de tipul «Vagabondul» și «O floare și doi grădinari»? Iată, avem în față cîteva scrisori ale unor fanatici admiratori ai grădinarilor, ale unor oameni care nu vor să știe de nimeni și de nimic, peste care sutele de filme (bune) vizionate și sutele de cronici și articole pe teme cinematografice n-au lăsat, parcă, nici o urmă. «Este cel mai frumos film care a jucat pe ecranele noastre»; «Mai frumos ca acest film nu poate exista»; «Din suflet vă rog să-mi îndepliniți această dorință»; «Vă implor, ajutați-mă, faceți rost de fotografiile minunaților Sanjay și Sadhana» etc., etc. E ușor de zîmbit în fața unor asemenea strigăte de amor cinematografic. Dar, dincolo de zîmbete și ironii, fenomenul există. După cum nu ne putem mulțumi doar să ridicăm din umeri cînd mai acum cîteva săptămîni o stradă din centrul Capitalei era literalmente inundată, ziua în amiaza mare, la o oră cînd oamenu ar trebui să fie la lucru, de sutele (sau miile) de admiratori ai neuitatului film «Mongolii», prezentat (dar aceasta, pare-se, nu deranja pe nimeni) într-o versiune ultrauzată și ultraciopîrțită din care nu se mai înțelegea nimic (deși, între noi fie vorba, față de «O floare și doi grădinari», «Mongolii» rămîne, totuși, o capodoperă). De ce se întîmplă asemenea lucruri? Iată o întrebare pe care am adresa-o nu numai sociologilor, ci tuturor oamenilor inteligenți și sensibili, interesați în cultivarea gustului artistic al publicului cititor. Am primi cu recunoștință scrisori conținînd opiniile cititorilor noștri și, eventual, sugestii privind îmbunătățirea activității noastre de educare estetică.

Pînă una-alta, nu vom satisface cererile filo-grădinarilor citați mai sus, pentru că nu putem acționa împotriva convingerilor noastre ferme, împotriva unei scări de valori în care credem. Din aceleași motive nu vom consacra «pagini», cum ne cere *un cititor din Reșița*, problemei O.Z.N.-urilor (mulțumindu-ne, cînd va fi cazul, să consemnăm eventualele elemente noi, care ar putea apărea în acest domeniu). Din păcate (sau din fericire?) deocamdată nu avem cunoștință de asemenea elemente; O.Z.N.-urile au fost la modă în presa de senzație a Occidentului acum vreo 10–12 ani, pe vremea rock-and-roll-ului și a celei de-a doua căsătorii a Brigittei Bardot. De atunci, s-a demodat și twistul iar B.B. a divorțat de mult și de-al treilea soț. Pînă și David Vincent (alături de amicii săi constituiți într-un fel de societate «John Birch») pulverizează pe micile ecrane, în aceste săptămîni, *ultimii* «inveidărși...»

Nu există pădure fără uscături. Printre miile de cititori care folosesc serviciile rubricii «Cititori către cititori» se găsesc, pare-se, și unii care nu respectă «regulile jocului»: primesc (cu plăcere) ilustratele sau fotografiile trimise de alții, dar nu se simt obligați să răspundă în același fel. N-avem la dispoziție mijloace coercitive și, de aceea, ne mulțumim, așa cum ne solicită și cititorul *Ion Mincună* din Tg. Jiu, să apelăm la cinstea celor (foarte puțini) care nu și-au onorat pînă acum obligațiile asumate.

Și, fiindcă tot am vorbit de respectarea regulilor jocului, am vrea să amintim studentului bucureștean care ne-a trimis o interesantă și în general judicioasă scrisoare că nu-i putem răspunde atîta timp cît (din timiditate?) ne roagă să nu-i dezvăluim numele. Cînd va reveni la sentimente mai bune vom fi gata să-i recomandăm și bibliografia necesară pentru lupta împotriva timidității.

TOT CE OMENEȘTE E POSIBIL

Text: I. NICOLAE
Fotografii: S. STEINER

Ne place, nu ne place, primăvara agricolă a lui 1972 e departe de a fi comodă. În toamnă și iarnă, ploi și zăpezi zgîrcite au împins pămîntul spre sărăcia de apă. Acum, la început de primăvară, călduri timpurii și mari înlesnesc evaporarea rezervelor de umezeală din țarini.

Știința ne dă posibilitatea să măsurăm cu exactitate temeinicia grijilor noastre. Să ne amintim cîteva «unități de măsură»: în cursul întregii sale vegetații, unei plante de porumb îi sînt necesari, ca nouă aerul, mai bine de 200 de litri de apă; un kilogram de substanță vegetală uscată «pretinde» peste 300 kg de apă; iar un kilogram de boabe de grîu, porumb ori alte plante «bea», înainte de a ne intra în hambare și silozuri, peste 900 kg de apă. Dacă-i secetă, în fiecare zi un hectar de pămînt pierde două-trei vagoane de apă.

Firește, în împrejurări speciale trebuie răspuns cu măsuri speciale. Pe de o parte, măsuri agrotehnice menite să păstreze umezeala pămîntului, atîta cît este; iar pe de altă parte, eforturi pentru irigarea unor suprafețe cît mai mari.

Dar alături de aceste preocupări speciale cei din agricultură se bat și cu întreaga mulțitudine de griji generale ale ofensivei agro-productivo-economice de primăvară: grăpatul, nivelatul, plivitul, fertilizarea și toate, toate celelalte.

La răscruce, în timp, dintre sfîrșitul semănatului culturilor din prima epocă și începutul acutelor preocupări pentru soarta culturilor din a doua epocă, adică acum vreo zece zile, am stat de vorbă cu cîțiva dintre oamenii ogoarelor, cerîndu-le fiecăruia în parte răspunsuri la aceleași trei întrebări.

Însă, mai presus de răspunsurile lor particulare, s-a făcut simțit un mare răspuns colectiv, al unei mari conștiințe responsabile:

— Vom face tot ca omenește e posibil pentru ca și 1972 să ne dea o recoltă bogată!

— O realizare?
— Încă din 23 martie am terminat însămînțarea culturilor din prima epocă. Pentru asta am întrebuințat toate agregatele și n-am stat nici duminica.
— O grijă?
— Pregătirea, cu multă-multă atenție, a însămînțatului porumbului în cîmp.
— Un îndemn?
— Ultima bucățică de pămînt pe care o avem să n-o lăsăm necultivată!

(interlocutor: Constantin Gheorghe, brigadier la cultura mare C.A.P.-Mogoșoaia)

Ziua bună se cunoaște de dimineață, iar recoltele după cum sînt pregătite și îngrijite.

În pofida secetei... (amenajări la C.A.P.-Mitreni).

— O realizare?

— Pregătirile în vederea campaniei de irigări: pompele și motopompele sînt puse la punct; sistemul de desecare pe care l-am folosit cu rezultate excelente anul trecut (am fost cooperativă fruntașă pe județ la desecări) anul acesta e pregătit, dacă va fi nevoie, să ne facă serviciul invers: să ne irige ogoarele; în sfîrșit, ne-am reinstruit cadrele de motopompiști. La noi este un om care se ocupă în chip special de irigări și desecări.

— O grijă?

— Nu una, mai multe. Toate cele care decurg din fazele de vegetație următoare.

— Un îndemn?

— Cei care n-au făcut-o încă pînă acum să se aprovizioneze imediat cu conducte pentru irigări și să-și repare toate agregatele. Pe de altă parte, să se evite lucrările, discuirea în special, exagerate ale solului; vînturarea pămîntului ușurează evaporarea apei din el.

(Interlocutor: Mihai Gîțu, ing. șef, C.A.P.-Mitrenî — jud. Ilfov)

Ultima ofensivă pentru terminarea lucrărilor din prima epocă.

Convorbire — vizavi de realizările de acum obținute — între profesioniști (ing. Gabriela Tabacu, șefa fermei legumicole, și ing. șef Mihai Gîțu — C.A.P.-Mitreni) despre posibilitățile amenajării de noi suprafețe asigurate cu apă.

Prima zi din bătălia lucrărilor din epoca a doua.

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT“

inginerii de la ozana

de Cristache NICOLAE

Ozana. Pentru bucureșteni... «Ozana cea frumos curgătoare»...: are rezonanță de sticlă și beton. Pe calea de altădată a mersului în buiestru, în noul și modernul cartier Titan, chiar în apropierea stației cu nume devenit simbol, a apărut un nou șantier: I.C.M.2, șant. 4 Titan (Ozana). Pentru trecătorii ce pleacă și vin zilnic prin apropierea perimetrului «Șantier», lucrările de dincolo de gardul de tablă și carton nu depășesc interesul comun oricărui alt șantier de construcții. Și totuși șantierul nu este unul obișnuit. E primul dintre cele multe care vor urma să folosească panourile prefabricate semifinisate și structurile cu cofraj metalic spațial. Prezența însă a reporterului prin aceste locuri are un caracter special: urmărește să afle care sînt aspectele privind valorificarea superioară a resurselor interne. Primul interlocutor este inginerul *George Iosub*, pe care îl rugăm să ne prezinte pe scurt în ce constă această nouă modalitate de construcție: «Structura blocurilor este din beton monolit, la care se adaugă cofrajul metalic spațial. Eficiența acestui cofraj constă în eliminarea consumului de material lemnos, a tencuielilor interioare (necesitînd doar o corectare a suprafețelor), în reducerea necesarului de muncă și în ritmul mult mai accelerat în care se lucrează (patruzeci de apartamente într-o lună). Tratamentul termic este asigurat prin centrala termică amenajată special în acest scop. Se elimină de asemenea procesele umide. Panourile vin direct montate cu tîmplăria și geamurile pe ele. În interior, singurele operațiuni la care se recurge sînt lipirea tapetului și montarea covorului PVC pe un strat mult subțiat datorită finisajului superior al planșeelor».

— Ce îmbunătățiri se vor aduce acestor blocuri, menținîndu-se același preț de cost, cu alte cuvinte, ce măsuri s-au luat pentru o mai bună valorificare a resurselor interne ale întreprinderii?

— Pentru noi, constructorii, valorificarea superioară a rezervelor interne circumscrie o sferă de preocupări cît se poate de concretă și imediată: sporirea gradului de confort al apartamentelor oamenilor muncii. Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții, cuvîntarea ținută cu acest prilej de secretarul general al partidului au evidențiat o zonă extrem de cuprinzătoare în acest sens. Concret: unul din minusurile cele mai frecvent reclamate de populație la blocurile de pînă acum se referă la folosirea în băi a jgheaburilor și pardoselilor de mozaic simplu. Jgheaburile mai ales, pe lîngă faptul că erau foarte scumpe, necesitau o montare anevoioasă și se deteriorau în timp foarte scurt. În prezent, prin construcția unei unități proprii de faianță s-a reușit nu numai eliminarea din interiorul camerelor de baie a jgheaburilor, dar, mai mult, cu diferența de preț astfel obținută acoperim cheltuielile suplimentare în vederea înlocuirii mozaicului simplu cu gresie în două nuanțe. Pentru camerele de locuit intenționăm să folosim de aici înainte tapetul, element decorativ mult mai apreciat, ușor lavabil, și care nu depășește costul materialelor și manoperei de tencuire. Și pentru că ne aflăm la capitolul resurse interne, și pentru că folosirea integrală a timpului de lucru este una din componentele de bază ale acestor resurse, profit de prilejul ce mi se acordă pentru a menționa o stare ce tinde să devină alarmantă. Pur și simplu sîntem invadați de cetățeni care, în dorința de a cunoaște datele și înfățișarea viitoarelor locuințe, țin de vorbă lucrătorii săi, pătrunzînd pe șantier, conturbă de-a dreptul procesul de producție. Mie, dorința cumpărătorului de a-și cunoaște locuința pe care urmează să o cumpere mi se pare firească, de aceea cred că O.C.L.P.P. ar putea construi (din rezerve interne) cîte un apartament etalon din toate tipurile de construcții, pe care să le pună la dispoziția solicitanților.

POPII METALICI...

— Cînd am venit pe șantier, intră direct în subiect inginerul *Virgil Dumitrașcu*, am remarcat consumul exagerat de material lemnos folosit ca eșafodaj la turnarea plăcilor înalte. Sînt așa-numiții popi de susținere care, la lucrările obișnuite (de joasă înălțime), fuseseră de mult înlocuiți cu popii metalici. Aceștia din urmă prezintă avantajul atît al unor costuri reduse, cît și al unei siguranțe sporite în ceea ce privește stabilitatea și orizontalitatea cofrajului. În plus, ei pot fi folosiți pe termen nelimitat la lucrări de același gen și reduc necesarul de forță de muncă pînă la 30 la sută. Hala de reparații și utilaje ale cărei lucrări le conduc este complet prefabricată, prezintă deci un procent ridicat de industrializare, și cu toate acestea întîmpinăm încă destule greutăți în folosirea optimală și integrală a timpului de muncă, în folosirea utilajelor și a echipelor de montori. Perturbările sînt generate în majoritatea cazurilor de aprovizionarea neritmică cu unele produse indispensabile cum ar fi cărămida, material termoizolant pentru terase, beton celular autoclavizat, polistiren, etc., situație din care cauză nu putem ataca o serie de lucrări strict necesare. Dar la fel de importantă mi se pare rezolvarea problemei transporturilor. În prezent, folosim stîlpi prefabricați și grinzi prefabricate (de lungime mică și mijlocie), produse de fabrica «Granitul» din București, dar piurile le aducem de la Roman, iar grinzile lungi de la Călărași. Uneori aceste transporturi se ridică pînă la a treia parte din costul elementului prefabricat. Întîrzierea transporturilor atrage după sine întreruperi în fluxul tehnologic, aglomerarea unor lucrări și implicit folosirea nerațională a utilajelor și a echipelor de muncitori, scăderea calității lucrărilor. Întreprinderile din zona Capitalei ar trebui să analizeze posibilitatea lărgirii sortimentelor de prefabricate.

E NECESARĂ POLICALIFICAREA

Utilizarea mijloacelor moderne de construcție implică drept consecință logică reducerea necesarului de forță de muncă, dar și o mai rațională specializare a acesteia, o sporire a gradului ei de calificare. Apare nevoia de noi meserii în timp ce importanța altora se diminuează. Se creează deci pe de o parte un surplus de forță de muncă, iar pe de altă parte o acută nevoie de specialiști în alte compartimente și planuri productive. Fenomen specific unei producții moderne, prin extensie, el poate fi considerat valabil la scara întregii economii naționale. În ce fel sînt folosite, în aceste condiții, resursele interne de forță de muncă ale întreprinderii? La această întrebare răspunde inginerul șef al șantierului, tovarășul *Radu Isbășescu*.

— În prezent am generalizat lucrul în două schimburi și, pentru viitor, intenționăm să introducem sistemul schimbului trei care rezolvă un posibil surplus de forță de muncă, dar pe care în prezent îl prevedem indeosebi pentru accelerarea ritmului lucrărilor și o mai bună folosire a utilajelor. Este adevărat că față de volumul mare de lucrări pentru unele meserii și mai ales în anumite perioade ducem lipsă de brațe de muncă, în special dulgheri, fierari, betoniști, zidari. Ca să se poată acoperi și aceste sectoare deficitare s-au inițiat cursuri de ridicare a calificării și de policalificare cu meserii înrudite, care s-au dovedit a fi deosebit de eficiente. De exemplu: dulgherii se reprofilează și pe lucrări de armătură, lucrări de schelă, montări de tîmplărie etc.; mozaicarul se reciclează în montări faianță, montări de prefabricate și altele. Pe de altă parte urmărim creșterea randamentului fiecărui muncitor în parte printr-o mai bună organizare a locului de muncă și a echipelor de montori. În acest sens am organizat munca pe echipe complexe de montori alcătuite din cîte 18 muncitori de diverse specialități ca: montori, sudori, fierari, betoniști și izola-

tori. Astfel, ritmul de montaj, cînd fabrica furnizoare va începe să lucreze la parametrii proiectați, urmează a atinge șase apartamente pe zi.

RANDAMENT, CALITATE, PRODUCTIVITATE

— Ridicarea calificării fiecărui muncitor, continuă ideea inginerul *Dan Constantinescu*, se răsfrînge în planul imediat al calității lucrărilor date în folosință, al productivității muncii și al parametrilor tehnici realizați, dar și într-un plan prospectiv care vizează asimilarea celor mai moderne mijloace și metode tehnologice. Într-un viitor apropiat nu vom mai folosi decît metoda în flux sau în lanț — cea mai avansată pentru reducerea timpului de execuție. Noul sistem pe care îl aplicăm reduce aproape la zero consumul materialelor tradiționale, cărămida, betonul, mortarul, și în consecință orice pierdere specifică șantierelor se anulează de la sine. În locul cartonului și polistirenului expandat, de aici încolo vor fi folosite, pentru prima oară, materiale plastice izolatoare de genul

«Un apartament etalon din toate tipurile de construcții la dispoziția solicitanților».

bandă compresibilă din poliuretan, folii de neofren etc. Ritmul de lucru devine mult mai intens prin eliminarea perioadelor de stagnări necesare întăririi betoanelor, cofrărilor și decofrărilor. Se reduc, de asemenea, iar unele operațiuni sînt chiar eliminate, perioadele necesare lucrărilor de finisaj, tencuielilor, turnării mozaicului sau zugrăvelii, ca și muncile de zidărie sau vopsitorie. Valorificarea superioară a factorului uman înseamnă precizie, lucru la milimetru, ceea ce în construcție e sinonim cu arta. Ca să dau numai un exemplu, metoda de pozare a panourilor constă în introducerea în infrastructură și apoi în fiecare panou a unor buloane de reglaj pe care se așază absolut exact la distanța stabilită și la cota din proiect celelalte panouri. Poziționarea corectă a panourilor în plan vertical se reali-

(Continuare în pag. 12)

«Valorificarea superioară a factorului uman înseamnă precizie, lucru la milimetru, ceea ce în construcții e sinonim cu arta».

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

copilul mortului de-alături

Prima grijă le-a fost să se descotoroseaască de cadavru. Așa zice tîrgul. Pardon — municipiul Gazda susține că nu, musafirul noctum nu murise, era doar în comă, iar de săvîrșit s-a săvîrșit pe tărgă. Mă rog, nu mai are nici o importanță, din moment ce respectivul a avut acest ghinion fantastic, de care se teme orice soț adulterin o dată cu vîrsta la care praștiile arterelor devin mai rigide. Pentru că, orice s-ar spune, trebuie să te pască o mare doză de nenoroc, ca să plătești infidelitatea conjugală atît de scump. Trebuie să fii persecutat de soartă, pentru ca Amor să tragă în pieptul tău cu săgeți aducătoare de infarct. De embolie. De stop cardiac.

Așa cum s-a întîmplat atunci, acolo, la ora 22,55, în municipiul B. cu cetățeanul — să-i zicem — Cadabas.

Șocantă, traumatizantă și penibilă întîmplare. Părțile au încercat, fiecare cum a putut, să depășească vitregia momentului, să repare aparențele, să respecte taina drumului pe corabia de plumb, să salveze reputația căpitanului ei și legea inegalabilului moment în care, fiecare, o dată pe viață, are dreptul să fie demn. Neîntinat.

Dar corabia de plumb s-a afundat în pămînt, căpitanul singuratic a reintrat pe alte căi în circuitul materiei iar oamenii, oamenii rămași, oamenii mici, au reînceput disputele lor lipsite de respect. Cele ce mai ieri erau încă un secret, un mare secret și o delicată jenă, deveneau dintr-o dată argumente fericite la praznicul unor foarte concrete revendicări. Veneratul de ieri a căpătat un nume nou — defunctul — și a fost chemat la bara disputelor să răspundă pentru mărețiile și slăbiciunile inimii lui, zburdalnice dar dereglate, să dovedească, să plătească, să... mărturisească.

Să mărturisească, printre altele, că avea un copil. Un al treilea copil. Din flori.

Desigur, copilul n-are nici o vină, nici că va fi împins la masa unei moșteniri ce se vrea neștirbită, nici că dreptul lui omenesc de a purta numele unui tată este reclamat cu o întîrziere de trei ani. Nu despre ce i se cuvine și cui seamănă vom discuta, ci despre hărțuiala aceasta stîrnită după ce lucrurile se liniștiseră. Despre năravul străvechi al unor oameni de a-și disputa o dată cu scutul și blazonul cavalerului și rația de ovăz a calului pierit. Evident că nu avem argumente în limbajul discuțiilor pur economice și pur succesorale; e dificil să recomanzi nostalgia în loc de *sută pentru cota-parte* și respectul în locul *pensiei de întreținere*. Dar voi, oamenilor pragmatici, lucizi, cu picioarele pe pămînt, voi cei care știți să vă urmăriți cu atîta îndîrjire interesele, peste luni și ani, peste termene de prescripție, peste văduve și orfani, voi de ce nu rezolvați toate aceste dosare, pîre, creanțe, toate aceste probleme esențiale pentru nemurirea voastră, la timp?

Uite că nu excludem ca între fostul director al O.C.L.-Alimentara și fosta lui subalternă, vînzătoarea de la autoservire, să fi existat o pasiune mai aprinsă. Nici nu insinuăm că acel copil ar fi apărut acum 4-5 ani ca un subiect de șantaj. Ba nu discutăm nici măcar capacitatea unei atît de îndelungate duble existențe a marelui absent de la proces. Dar nu putem să nu întrebăm: cu ce obraz se revendică *acum* statutul oficial al unui adulter? Dacă a fost o mare și îndelungată pasiune, pentru ce nu a fost rezolvată atîția ani cu franchețea ce trebuie să însoțească oricare mare pasiune? Pentru ce *dînsa* nu l-a legat pe iubit de piciorul patului, de ce nu l-a dat pe ușă afară, de ce nu s-au părut rivalele între ele atunci cînd șeful nu era încă sub iarbă? Oameni buni, de ce spălați rufele pe morminte?

Mai vin la proces și orășeni onorabili, vecini și colegi, rude și prieteni, fiecare cu traista lui de amintiri și indiscreții, de văzut, de auzit, de tras cu ochiul, de tras cu urechea. Ei știu cum e casa, ei știu cum e cu masa, cu pachetele, cu banii, cu vizitele, cu bărbații, cu nevoile, cu frații. Știu și știau. Știau și tăceau. Pentru că la judecată au existat *probe* iar dacă au existat probe înseamnă că «vizitele» au fost observate, relațiile — comentate, că cei doi n-au trăit sub același acoperămînt, ci sub privirile întregului oraș. Prestigiul și aparențele erau o convenție. Deci martorii de astăzi, dacă nu vorbeau, totuși șușoteau. Delicatețea lor ținea pînă la crăpăturile jaluzelelor...

Așadar, dacă tot s-a șușotit și dacă tot ne punem probleme de moralitate, dacă nu severă cel puțin fără echivocuri, să-i întrebăm și pe spectatorii situației astăzi dovedite, dacă dînșii au mișcat măcar un deget pentru limpezirea bărbătească a situației... Nu acum, ci atunci cînd toate personajele erau pe scenă!

gastronomică

cu beteală

Totul a pornit de la o piftie. De la o piftie nenorocită de curcan. Individul, că amic nu-l pot numi, cu toate că mi-i vecin, s-a prezentat la mine într-o dimineață duminicală — cînd mă știa singur și lipsit de apărare — cu perfidul preparat curcanaceu ambalat ca pentru export și împodobit cu o șevalieră din beteală ca un ginere tomnatic ajuns pe eșafodul căsniciei. «Am venit la matale cu chestia asta — mi se adresă el mieros — fiindcă, drept să-ți spun, niciodată nu o mănînc cu plăcere. Simt că-i lipsește ceva. Am încercat c-o votcă, c-o țuică, c-un vin. Geaba! Nu merge și pace!» Desfac eu funda, dau ambalajul jos și ce credeți: un platoaș, abia scos din frigider, în care stătea întins un cristal de piftie cu două fileuri de piept de curcănel (sau curcuță, cine știe?) că-ți venea să-i faci o fotografie cu care să ai asigurat premiul I la concursul Flăcării. «Tinere — i-am răspuns eu doct — asta-i marfă subțire și-i fi, cum se întîmplă ades, mai rudimentar la olfactiv». «Așa-i» — bîțîi el din cap amerit. «Așa că — continuai eu expunerea cu demonstrație concretă — cînd o pui pe masă îi alături puțin hrean ras proaspăt și dai pe gît înainte o spumă de drojdie rece, noroc! și începi plescăitul piftiei».

Ce să vă mai povestesc. După vreo două cinzeci de spumă, piftia dispăruse înghițită, aproape în întregime, de nefericitul meu vecin, care, după ce-mi mărturisi că eu sînt singurul om ce am reușit să-i redau încrederea în piftii, începu să mă aproponteze delicat că niciodată în viață n-a fost mai hămesit. «Uite, fiule — i-am zis eu măgulit de succesul repurtat — am eu ceva care ar putea să te mai dreagă și merge perfect după astă regină a piftiilor». Și pusu-i-am hulpavului în față un castronaș care cuprindea vreo sută de grame de telemea, tăiată artistic, înzemuită cu un sos preparat dintr-un gălbenuș de ou fiert tare amestecat cu puțin muștar și frecat cu una, două linguri de smîntînă. Toată nenorocirea asta cuprindea și cozile de la vreo șase fire de ceapă verde cumpărate la derizoriul preț de 25 de bani coada — combinația servită era doar puțin condimentată cu piper și sare și reprezenta una din ultimele mele invenții culinare pe care încă nu o brevetasem. Aflați că clămpăul a înghițit-o și pe asta abia atingîndu-se de o feliuță de pîine, dar dînd în schimb pe gît încă doi degi de spumă. «Grozav, dom'le — îngăimă el în timp ce se ștergea la gură — nici n-ai idee ce poftă de mîncare mi-a deschis chestia asta». Nostimul musafir mi-a vaporizat în minutele următoare o sălățică din file de hering cu cartofiori fierți și ceapă, îmbrăcată ca de concert într-o robă de maioneză picantă, după care l-a apucat iar la lingurică de foame. Puteam să stau nepăsător la lacrămile lui? L-am lăsat să-și clătească gura cu restul de spumică de drojdie în timp ce eu i-am pregătit vreo patru felii de ceafă afumată, trase pe grătar, așezate bucată cu bucată pe cîte o felie subțire de pîine albă, crocată într-o tigaie cu unt și împodobite fierbinți cu niște olandă rasă.

Trecuseră vreo 4 ceasuri de cînd îl aveam în casă pe vecinul purtător de piftie, cînd acesta, terminînd ultimul dumicat, mi se adresă cu subînțeles: «Bună fu piftia, dom'le! Au mers și mizilicurile și spumița matale, dar s-a făcut ora mesei și-mi arde stomacul de ce poftă de mîncare am».

Mărturisesc că individul, că amic nu-l puteam numi, m-a făcut să mă simt slab tocmai în ceea ce mă considerasem pînă atunci tare. I-am dat un pol să-și cumpere parizer. De atunci mă vorbește în tot orașul că l-am lăsat flămînd și din această pricină alung din casa mea pe cei ce vor să-mi ceară consultații legate cu beteală. Și mai ales cînd spun că nu le prieste piftia de curcan.

P.P. NAȘU

(Urmare din pag. 11)

inginerii de la ozana

zează prin mișcarea piuliților acestor buloane. După executarea lucrărilor de subturnări de beton, la pereți și planseele unui nivel, și după montarea panourilor de planșeu la nivelul imediat următor, pentru a se anula efectele negative ale contracțiilor betonului se execută lansarea (coborîrea) nivelului prin slăbirea piuliților de calaj, ceea ce dă posibilitatea realizării unui contact intim între panou și beton, după care se execută lucrările de monolitizare și sudare a nodurilor antiseismice.

NU CA ÎN TEORIE...

Lucian Gherman este poate cel mai tînăr inginer de pe șantier. Începutul activității sale practice, productive, coincide cu brazda inaugurală delimitînd un nou perimetru urban smuls mahalalei bucureștene. Treptele timpului se citesc în noduri de schelă. Bănuindu-l ochiul limpede, l-am rugat să ne împărtășească primele impresii despre modul în care sînt mobilizate resursele materiale și umane în vederea unei eficiențe maxime a muncii în cadrul șantierului.

— Nu e ca în teorie, a ținut să sublinieze de la început. E și mai frumos dar e și mai urît. E mai frumos pentru că totul este adevărat, există, se întîmplă... Și e mai urît pentru că multe adevăruri simple sînt uitate. Teoretic vorbind, resursele interne sînt inepuizabile, indiferent dacă ne referim la cele materiale sau umane, ele fiind premisă și consecință ale oricărui progres. Practic, ele se înfățișează astfel: în privința organizării șantierului, de pildă, orice teorie elementară de construcție spune că mai întîi trebuie amenajate obiectivele edilitare, adică drumurile de acces, alimentarea cu apă etc. Am observat că uneori acest principiu se neglijează, pentru ca ulterior să se revină dar cu pagube materiale inutile și eforturi mai înainte ușor de prevenit. Betonul nu se toarnă ritmic din cauza nelivrării lui la timp. Se creează astfel goluri de producție, urmate de munca în asalt; sosit apoi în cantități prea mari betonul își pierde pe parcurs calitățile, se înregistrează pierderi și lucrări necorespunzătoare. Organizarea schimbului de noapte nu e suficient de bine coordonată pentru ca munca să se desfășoare ritmic în toate sectoarele de activitate. Dar cele mai multe defecțiuni provin de la proiectant. Printre cele mai recente amintesc poziționarea greșită a buloanelor și mustăților din centura infrastructurii, care acum necesită spargerea centurii superioare pentru repoziționarea corectă a buloanelor și mustăților, după ce modificările de proiect au întîrziat exagerat de mult.

În condițiile tehnicizării continue a proceselor și operațiunilor care au loc în sfera șantierelor de construcții, pierderile materiale se diminuează pînă devin nelnsemnate; vor continua, desigur, să se cerceteze mai departe posibilitățile de a se găsi noi înlocuitori mai ieftini, mai ușor de realizat, mai rezistenți, dar domeniul care va rămîne veșnic perfectibil, sursă statornică de creativitate și autodepășire, rămîne omul, capacitatea sa de a se organiza.

«Cînd am venit pe șantier, am remarcat consumul exagerat de material lemnos».

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE“

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

_____

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

5) N-aveți o bicicletă în plus?...
Gh. LĂZĂROIU — Sibiu

6) Ioana din Borșa.
Victor MIHIS — Baia Mare

7) Prima zi cu soare...
Ing. Roman CONSTANTIN
București

8) Belșugul iernii...
Natalia COLOCOLNICOV
Brașov

MIZA RATIFICĂRII

Confruntări pe o temă majoră în arena politică vest-germană

de Silviu BRUCAN

Parlamentul federal în timpul primei dezbateri privind ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și Polonia.

Republica Federală a Germaniei se află oare la o răscruce? — iată întrebarea pe care și-o pun observatorii politici. Opoziția virulentă pe care o afirmă în ultima vreme partidul creștin-democrat față de guvernul de coaliție social-democrat-liberal condus de cancelarul Brandt, constituirea unui «cabinet-fantomă» creștin-democrat și declanșarea unui adevărat război al nervilor în legătură cu ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și Polonia, toate acestea au creat la Bonn un moment de maximă încordare, iar în țară o stare de «malaise» — cum o numește presa franceză — care ridică probleme cruciale cu privire la orientarea viitoare a republicii federale.

Guvernul Brandt a marcat sfîrșitul unei ere în politica vest-germană, al unei ere în care spectaculoasa dezvoltare economică denumită «miracol» a fost însoțită de o stabilitate politică asigurată de hegemonia necontestată a partidului creștin-democrat, iar ulterior de alianța acestuia cu liberalii și apoi de «marea coaliție» cu social-democrații. De-a lungul a două decenii creștin-democrații s-au obișnuit atît de mult cu ideea că lor le revine sarcina de a guverna țara, încît, în momentul în care s-a instalat la putere guvernul Brandt și ei au rămas în opoziție, liderii creștin-democrați nici nu aveau birouri de lucru în capitală și partidul s-a văzut nevoit să construiască un sediu în acest scop. Dacă la ultimele alegeri din toamna anului 1969, social-democrații au cucerit 22 de locuri în plus ajungînd la 224 de deputați în Bundestag și apărînd ca principali cîștigători, nu este mai puțin adevărat că creștin-democrații și-au păstrat 242 de locuri și au rămas cu acel complex de «partid majoritar» care explică,poate mai bine decît toate calculele politice, psihologia agresivă a comportării lor actuale.

Pentru a putea guverna cu o majoritate în Bundestag, cancelarul Brandt a încheiat alianța cu liberalii, dar sistemul politic vest-german cu pragul de 5% din voturi cerut unui partid pentru a pătrunde în parlament a ajuns să semene — poate mai mult în formă decît în conținut — cu cel britanic, în care două mari partide ocupă practic întreaga scenă politică. Dacă un asemenea sistem are avantajul că asigură o anumită stabilitate «în timpuri normale», în schimb confruntarea permanentă în care cele două partide sînt împinse de logica luptei politice face ca accentul conflictului politic să cadă pe tactică și hărțuială și să dobîndească tocmai de aceea o ascuțime și violență specială.

CONJUNCTURA ECONOMICĂ ȘI OSTPOLITIK

Să analizăm deci, cu aceste două premise în gînd — complexul de «partid majoritar» și confruntarea silită impusă de sistemul politic — evenimentele care se desfășoară în prezent în Republica Federală a Germaniei.

Sub raportul conjuncturii economice, Germania occidentală trece prin dificultățile caracteristice tuturor țărilor vest-europene, deși proporțiile și gradul acestor dificultăți apar mai puțin acute. Inflația bîntuie cu putere, costul vieții fiind cu peste 5% mai ridicat decît în anul trecut, dar șomajul este doar de 0,8%, situație diferită de cea din Anglia sau Italia, unde se înregistrează peste un milion de șomeri.

Faptul că în primele luni ale anului comenzile pentru industria de bază au crescut cu 11% și că producția industrială s-a ridicat cu 4% a permis ministrului economiei, Schiller, să declare că nu va fi recesiune — așa cum pronosticau unii economiști — și să renunțe la bugetul extraordinar pregătit pentru o asemenea eventualitate.

De altfel, chiar dacă necesitatea unor reforme social-economice este tot atît de imperioasă ca și în celelalte țări vest-europene, problema ca atare nu poate constitui subiect de conflict politic între cele două partide pentru simplul motiv că guvernul Brandt a renunțat chiar și la reformele promise în campania electorală și și-a axat tactica politică aproape exclusiv pe curajoasa sa deschidere spre Est — **Ostpolitik.**

Oricum, creștin-democrații nu pot prezenta o alternativă la politica economică și financiară a guvernului care s-a străduit să combată inflația și perspectiva unei recesiuni cu mijloace și rețete folosite în prezent în mai toate țările vest-europene.

Este fapt că în acești ani Republica Federală a Germaniei s-a impus ca principală putere economică și financiară în cadrul Pieței comune, iar reevaluarea în sus a mărcii vest-germane n-a făcut decît să consacre această realitate. Se poate merge și mai departe pe această linie și afirma că puterea economică și financiară au constituit terenul de pe care a decolat politica de inițiativă și independență pe plan extern a cancelarului Brandt.

Numai că atunci cînd liderii creștin-democrați lansau formula că «R.F.G. nu mai poate fi multă vreme un uriaș economic și un pitic politic», ei se gîndeau desigur — ca și orice om politic — că sarcina de a redresa lucrurile le va reveni lor. Iar acum le vine foarte greu să se consoleze cu ideea că acte de asemenea importanță cardinală pentru destinul poporului vest-german, cum sînt tratatele cu U.R.S.S. și Polonia, au fost încheiate de un guvern și un cancelar social-democrat. Nimic nu trădează mai pregnant această stare de spirit decît afirmația lui Barzel, șeful creștin-democraților, că dacă ar răsturna guvernul și ar veni la putere, ar renegocia cele două tratate pentru a obține «condiții mai bune».

DOUĂ MOMENTE CRITICE

Deși dimensiunea problemei ratificării tratatelor depășește cu mult granițele vest-germane și afectează întreg cursul politic pe continentul european, accentul cade în mod practic pe o chestiune de aritmetică parlamentară.

În repartiția forțelor din Bundestag, camera inferioară a parlamentului, căreia îi revine, conform Constituției, sarcina ratificării — punctajul indică 249 deputați social-democrați și liberali și 246 deputați creștin-democrați. Majoritatea de care dispunea guvernul a fost redusă prin dezertarea recentă a deputatului social-democrat Herbert Hupka și prin declarația unui deputat liberal, baronul von Kuhmann-Stumm, că va vota împotriva ratificării.

Un element în plus îl constituie poziția Bundesratului, camera care reunește pe reprezentanții landurilor. Deși votul acestei camere nu este decisiv, în cazul în care ea își menține opoziția, votul în Bundestag va fi

Demonstrație a tineretului din Köln în favoarea ratificării tratatelor și împotriva reînvierii fascismului.

Aspect din tribuna Bundestagului în timpul discutării tratatelor. Se remarcă preponderența generației tinere, preocupată de asigurarea unui climat de dezvoltare pașnică.

valabil numai dacă se realizează majoritatea absolută — adică 249 de voci.

Aceasta este situația în termeni de aritmetică politică, dar este evident că în ultimă instanță aritmetica va exprima fronturile politice mult mai complexe care se vor delimita în ziua votului.

Primul moment critic îl vor constitui alegerile din 23 aprilie din landul Baden-Württemberg, în care — potrivit observatorilor politici — miza principală o constituie poziția partidului liberal. Întrucît în acest land creștin-democrații au obținut de regulă majorități compacte iar partidul neonazist a decis să nu se prezinte la alegeri tocmai pentru a înlesni victoria creștin-democraților, există teama că un insucces al liberalilor sub cele 5% reclamate pentru reprezentare în parlamentul regional ar putea produce noi defecțiuni în sînul acestui partid. Într-un asemenea caz, opoziția ar putea încerca soliditatea majorității la 27 aprilie, cînd va avea loc votul privind bugetul. Experții se arată sceptici în privința succesului unei asemenea tactici, deoarece — potrivit Constituției — un vot de neîncredere în guvern este valabil numai dacă o majoritate parlamentară s-a pus de acord în prealabil asupra persoanei viitorului cancelar. Or, comentatorii sînt de acord că Barzel nu întrunește sufragii unanime nici în propriul partid.

Preocuparea de a evita un vot negativ pe chestiunea tratatelor se impune pe măsură ce se apropie momentul decisiv al ratificării — 5 mai — ca expresie a dificultății crescînde în care se află liderii creștin-democrați în fața consecințelor interne și externe ale liniei pe care s-au angajat. Vizita lui Rainer Barzel la Paris i-a arătat cît de judicios este avertismentul că o respingere a tratatelor ar duce la o izolare politică a Republicii Federale a Germaniei nu numai față de Răsărit dar și față de Apus. Alfred Grosser arăta în «Le Monde» că reînvierea anticomunismului și manifestările maccarthiste, care însoțesc campania împotriva ratificării tratatelor, merg împotriva curentului din țările vest-europene și a destinderii în Europa și că partidele politice de la Bonn nu trebuie să uite că C.E.E. reclamă «un climat politic comun».

După vizita la Paris, ziarele au început să scrie că dl. Barzel «se străduiește să găsească o procedură prin care tratatele să fie puse în frigider fără a se pronunța asupra lor într-un mod definitiv». Această căutare trădează mai curînd încurcătura politică în care se găsește liderul creștin-democrat decît ingeniozitatea tactică. Cum și cît timp poți «să pui în frigider» niște acte diplomatice atît de presant cerute de întreaga evoluție politică și diplomatică din Europa?

Nici pe plan intern lucrurile nu par atît de simple, deoarece este greu de prevăzut cum s-ar solda pentru creștin-democrați niște alegeri anticipate în care partidul social-democrat al lui Brandt ar avea în mînă atuurile unei ofensive politice cu obiective bine determinate. Ce alternativă politică ar putea oferi creștin-democrației? Nu întîmplător liderul social-creștin bavarez, Franz Josef Strauss, care s-a dovedit violent în limbaj dar precaut în fapte, s-a pronunțat împotriva alegerilor anticipate.

Pe scurt, dacă este adevărat că răstimpul pînă la ratificare constituie o perioadă de grea încercare pentru guvernul cancelarului Brandt, problema nu este deloc mai ușoară pentru creștin-democrați și pentru Rainer Barzel, care i-a angajat pe o asemenea linie plină de riscuri și necunoscute, între care se înscrie desigur și poziția «diferit nuanțată» a lui Schröder și a altor conducători ai partidului. Întreg acest proces de clarificări și deplasări politice se află acum sub presiunea puternicei campanii populare în favoarea ratificării tratatelor, în care se angajează din ce în ce mai combativ organizațiile sindicale, mișcările de tineret, reprezentanți de seamă ai intelectualității, toate forțele sociale care-și dau seama că este în joc nu numai dezvoltarea pașnică a Republicii Federale a Germaniei, ci și cauza destinderii și securității europene.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

misteriosul mister hughes (I)

De cîtva timp presa occidentală face un nemaipomenit tapaj în jurul unui fals editorial care îl privește pe multimiliardarul Howard Hughes, omul cel mai bogat din lume, atotputernicul dar invizibilul proprietar (între multe altele) al orașului-cazinou Las Vegas, pe care nimeni nu l-a mai văzut la față de cînd a hotărît să-l concureze cu puterea sa pe însuși Dumnezeu. În ultimii ani, existența lui fizică pe acest pămînt nu s-a mai făcut simțită decît printr-o voce care vine de undeva, nu se știe exact de unde, pentru a da ordine scurte ori de cîte ori se pune la cale vreo tranzacție sau vreo spectaculoasă lovitură financiară în domeniul care îl interesează.

Personajul este, cu adevărat, fabulos. Biografia lui, scrisă de un anume Clifford Irving, trebuia să devină pentru editura americană McGraw-Hill cea mai mare afacere de comercializare a cărții. Ea a devenit cea mai mare escrocherie a anului.

Editura pretinde că i-ar fi plătit lui Hughes «micuța» sumă de 650 000 de dolari pentru concesionarea drepturilor de tipărire și difuzare și, totodată, că ar fi achitat un onorariu copios autorului ei, care pretinde că l-ar fi văzut și ar fi stat de vorbă cu «invizibilul» de cel puțin o sută de ori în ultimii ani.

Reproducerea unor fragmente în «avanpremieră» de către revista «Life» i-a și adus lui McGraw-Hill un milion de dolari. Dar imediat după darea la iveală a escrocheriei, editura a fost nevoită să restituie banii, iar banca elvețiană care a achitat cecul în favoarea lui Hughes — încasat de Edith Irving, soția autorului — a început să-și revendice paguba.

Totul s-a năruit din pricina contestării autenticității «operei» și a dezmințirii că ar fi încasat drepturile ce i se cuveneau de către însuși marele invizibil. Evident, pentru el nu putea fi vorba de pierderea unui «fleac» de 650 000 de dolari, ci de atentatul moral la sacramentalitatea persoanei sale, dezvăluită într-o carte la a cărei elaborare n-a participat niciodată. Atunci, cine era acel Howard Hughes cu care Irving se întreținuse de o sută de ori? Nu se știe. Probabil, vreun individ din clanul secret al potentatului, care, luînd înfățișarea stăpînului său, a visat la un strop de glorie din umbra lui.

În fond, ce lucruri senzaționale ar mai fi putut dezvălui această biografie cînd datele esențiale asupra vieții celui mai bogat om din lume se cunosc? Amănunte. În primul rînd, justificarea dispariției sale, pe care psihologii au pus-o pe seama «omofobiei» potentatului și a «secretomaniei» sale. În realitate, «hugologii», adică specialiștii care au dezvoltat «știința» despre Hughes, atribuie această dispariție unor slăbiciuni mai pămîntești, și anume fricii magnatului de răzbunarea mafiei căreia i-a răpit inepuizabilul izvor de aur de la Las Vegas. Căci acolo în orășelul jocurilor de noroc din pustiul Nevada, Hughes a dat una dintre cele mai mari lovituri ale vieții sale. Legenda spune că totul s-ar datora unei jigniri personale pe care magnatul ar fi suferit-o prin 1965 din partea proprietarului cazinoului și hotelului «Desert Inn», unde acesta ar fi tras pentru cîteva zile cu scopul de a studia puțintel mecanismul intim al afacerilor din Las Vegas. Descinzînd «incognito», miliardarul american ar fi fost invitat într-o bună zi să părăsească apartamentul pe care îl închiriase, deoarece proprietarul hotelului îl rezervase unui personaj deosebit de marcant, așteptat să sosească. Răspunsul lui Hughes, pentru a demonstra că el era cel mai marcant personaj de pe pămînt, nu a întîrziat să vină: în douăzeci și patru de ore a cumpărat întregul hotel cu cazinou cu tot. În cele șapte zile, care au urmat acestei tranzacții dirijate prin telefon, a cumpărat încă șapte cazinouri, printre care faimoasele «Sands», «Frontier», «Silver Slipper», «Castaways» și «Stardust», toate așezate pe Strip, strada exploziilor de neon. Afacerea în care a investit 137 000 000 de dolari trebuia să-i aducă un beneficiu «curat» de 50 000 000 pe an. Aceasta reprezenta o bună parte din «drepturile» mafiei care pusese bazele giganticului carusel al jocurilor de noroc din oaza Las Vegasului. Or, mafia nu cunoaște decît un gen de răspuns la loviturile primite: glonțele.

FAȚĂ ÎN FAȚĂ: EROUL TÎNĂR ȘI SPECTATORUL TÎNĂR

Ne oprim încă o dată asupra tineretului, ca personaj al filmului nostru, întrucît avem convingerea că existența, devenirea lui, întrebările, în sfîrșit, «problemele lui specifice» au însemnat întotdeauna pentru cinematografie una dintre sursele ei generoase de împlinire. Nu întîmplător cîțiva dintre marii cineaști ai țărilor socialiste s-au impus tocmai datorită unor creații în al căror centru a stat tînărul, acel tînăr care s-a străduit uneori cu prețul unor grele sacrificii să stabilească un acord între destinul său individual și cel istoric, să înțeleagă rațiunile superioare ale unei societăți structural deosebite de cea a generațiilor anterioare.

Wajda, Skolimovski, Alov, Naumov, Huțiev, Forman, Tarkovski, Szabo, Pintilie — am ales doar cîțiva reprezentanți — sînt astăzi puncte de reper pentru o întreagă cinematografie care știe că niciodată «omul tînăr și rostul său în societate» nu va fi un subiect obosit. Numele lor sînt citate chiar și de acei realizatori din țările occidentale care, seduși de mitul tinereții ce acționează puternic și anarhic în societatea capitalistă, rîvnesc la perfecțiunea modelelor artistice afirmate de un Wajda sau Tarkovski.

Ne oprim încă o dată asupra tineretului, ca erou al filmului nostru, întrucît o autentică peliculă despre și pentru cei tineri reprezintă, pentru generațiile în formare, certitudinea unei cunoașteri și autocunoașteri responsabile, terenul unor dezbateri cu implicații educative stimulatoare.

În ce măsură tinerii, băieții și fetele, din viața de toate zilele se recunosc în eroii de pe ecran? Ce așteaptă de la un personaj de vîrsta lor? Ce pretenții au în fața lui? Ce îi nemulțumește? **Iată cîteva întrebări pe care le-am adresat unor tineri de profesiuni diferite, pe care i-am rugat să-și verifice «cinemateca personală», să recheme în memorie eroii filmelor noastre. Au participat la această discuție: Sergiu Mircea, medic stomatolog (București), Constantin Banu, strungar Uzinele «23 August», Andreea Ștețiu, studentă, Facultatea de filologie, Universitatea-București, Gabriela Radu, funcționară P.T.T.R., George Ioanițescu, student, Conservatorul «Ciprian Porumbescu», Lia Munteanu, farmacistă.**

NU — CONFLICTELOR MINORE

Sergiu Mircea. Îmi vin în minte tot felul de titluri, de la «Vîrsta dragostei» la «Căldura», nu găsesc printre ele nici un succes răsunător — și asta spune poate ceva — dar nu acest lucru cred că trebuie să ne doară, cît constatarea unei absențe a preocupărilor sistematice, metodice, susținute și pasionate, de a răsfrînge în filmele noastre existența vibrantă a tineretului.

Cred că dacă raportăm cinematografia noastră la unica măsură demnă de comparație — complexitatea, bogăția de semnificații ale realității — trebuie să recunoaștem că ea a rămas mult datoare omului tînăr.

Lia Munteanu. Păcatul este că eroul însuși, eroul tînăr despre care vorbim, nu este raportat continuu la această realitate, nu este privit prin prisma mutațiilor sociale esențiale care au avut și au loc la noi. Preocupările cinematografiei sînt prea departe de cercetările sociologiei, nu țin seamă de transformările structurale petrecute în societatea și în viața tineretului nostru, de capacitatea acestuia de a opta, de a se integra circuitului social, plutesc în generalități psihologice.

Constantin Banu. Mulți autori par mai degrabă interesați să inventeze conflicte minore despre care știm de la început că se vor rezolva fără mari eforturi, fără bătaie de cap și, în consecință, fără nici o învățătură pentru cei care privesc și vor să la aminte...

Sergiu Mircea ...da, fără nici un cîștig de ordin moral. Pleci din sală tot atît de indiferent cum ai venit. Cel puțin la început erai curios.

George Ioanițescu. Eu aș propune totuși să facem o distincție între peliculele superficiale, naive, ieftine și cele care anunțau premisele unor adevărate filme **despre și pentru tineret,** cum ar fi cele semnate de Andrei Blaier, Savel Știopul sau Șerban Creangă. Reproșurile noastre se adresează celor din prima categorie («Dragoste la zero grade», «La vîrsta dragostei», «Castelanii» etc.), adică celor care dezvoltau conflicte ce nu se dovedeau pînă la urmă decît o neînțelegere trecătoare, un impas sau o răfuială sentimentală, mărunte dezacorduri între generații.

Andreea Ștețiu. Toate aceste conflicte, să le spunem totuși așa, plasează filmele amintite într-o atemporalitate socială și politică. Anii '60 s-au deosebit de anii '50, o știm cu toții, dinamica transformărilor a fost nemaiîntîlnită, era normal ca și în structura morală, intelectuală, a noilor generații să se petreacă operații demne de luat în seamă, revelatoare. Nu prea le-am întîlnit pe ecran. În compensație, ni s-a oferit adeseori un decor «la zi»: cartiere noi, vestimentație din ultimele jurnale, interioare ultramoderne...

George Ioanițescu ...Șlagăre preferate, orchestre preferate etc., adică, în două cuvinte, semne exterioare, nu determinări substanțiale.

Gabriela Radu. Chiar și atributele interioare ale tinereții sînt uneori confundate cu clișeele pastelat colorate. Mie una îmi plac eroii cinstiți, încrezători, capabili să ia o hotărîre responsabilă într-o situație dificilă, dar nu înțeleg ca optimismul să fie înlocuit cu o voioșie lipsită de griji, cu hîrjoneala idilică.

Idilismul este o boală veche a filmelor noastre despre tineri. Sigur că visarea este mai la îndemîna noastră decît a generațiilor care au trăit mai mult și au văzut mai multe, dar de aici și pînă la a crede că totul se rezolvă de la sine, prin simpla forță a vîrstelor în floare» este o cale lungă. Și apoi, psihologia autentică a tineretului nostru de astăzi, conștiința sa nu se împacă cu starea de mulțumire călduță.

George Ioanițescu. Mai mult decît atît, există o neliniște în numele căreia este respinsă mediocritatea, există o anumită grabă — care uneori îmbracă și forme egoiste — de a te realiza plenar. Cred că aceste procese constituie un motiv de meditație și mie mi se pare că unele filme, pe care am încercat să le amintesc la începutul discuției, nu le-au ocolit, de aceea au și întîlnit adeziunea noastră. «Dimineții unui băiat cuminte», «Ultima noapte a copilăriei», «Balul de simbătă seară», «Căldura», «Decolarea» (într-o oarecare măsură) reprezintă lupta cu inerția, cu șablonul.

Constantin Banu. Dumneavoastră însă, cei care scrieți despre filme, nu v-ați făcut îndeajuns datoria. Vă supărați sau nu, eu am să vă reamintesc că asupra unor filme merită să reveniți, să insistați, să semnalați ceea ce se anunță bun, nou, curajos, adică ceea ce așteptăm noi.

Redacția: Să facem această treabă acum, împreună.

EXISTENȚA EROULUI TÎNĂR — PRILEJ DE FRUMUSEȚE ȘI DE MEDITAȚIE RESPONSABILĂ

Sergiu Mircea. Am vrea ca eroii care au reușit să se elibereze de sub povara schematismului și a idilismului să nu fie părăsiți pe drum. Îi rugăm pe cineaști să reflecteze asupra nuanțelor, aspectelor pe care le îmbracă efortul și entuziasmul cu care tineretul se integrează în marele flux al societății noastre.

Lia Munteanu. Din investigații temeinice, dintr-o cunoaștere temeinică a ceea ce se petrece astăzi, nu se poate să nu răsară eroi tineri, surprinși în etape hotărîtoare ale existenței.

Foarte puține dintre filmele noastre s-au apleca asupra unui moment esențial — din viața unui tînăr — capabil, după părerea mea, să concentreze și dramatismul de substanță necesar unei acțiuni și încărcătura etică: este vorba de momentul acordului sau dezacordului dintre opțiune și ideal, așa cum îl înțelege ideologia umanismului socialist, dintre ideal și realitate, dintre drepturi și obligații. Să ne gîndim la un

(Continuare în pag. 18)

Mary Poppins

FANTEZIA REZOLVATĂ ÎN STUDIO

Julie Andrews — o ideală interpretă de musical.

Filmul lui Robert Stevenson are cel puțin un merit sigur: te invită să-l citești — în caz că nu ai făcut-o pînă acum — pe autorul fermecătoarei *Mary Poppins*, care se ascunde modest și pînă acum relativ obscur, drept P.L. Travers.

Dacă nu l-ai citit poți crede că filmul nu este decît unul din acele *musical*-uri colorate, amuzante și cîteodată caraghios de convenționale din familia: «Sunetului muzicii», a lui «Oliver» sau chiar a lui «Hello, Dolly». Mai ales că Julie Andrews, care a ținut la «Patria» afișul luni de zile, este prezentă și pe acest generic. Și nu mai puțin pentru că aceeași atmosferă de basm dulce-ironic plutește, învăluiește și determină destinele eroilor din familia Banks, care de altfel par predestinați a fi mereu victimele tuturor încurcăturilor din lume. Astfel că guvernanta-minune, apărută nu din senin, ci literalmente din nori, îndulcește fantezia neiertătoare a copiilor și armonizează pentru moment «conflictul dintre generații» (adorabili acești Michael și Jean cu chipurile lor dubios de severe). Reușește pînă într-atît încît Michael, înțelegînd grijile «majore» care-i asaltează tatăl și de care el însuși nu e deloc străin, se întoarce spășit la bancă pentru a-și depune prețioasa lui economie. Dar cum morala unui musical este mai întotdeauna știută și foarte adesea cam puritană, nici acesta nu face din păcate excepție. Deci nu e cazul să avem emoții că domnul Banks va rămîne concediat și bătrîna mumie-șef-de-bancă — bestie. Totul se sfîrșește cum nu se poate mai bine, chiar dacă minunata Mary Poppins pleacă precum a venit, lăsîndu-ne nostalgia în inimi. Mult mai important decît morala într-un *musical* este cum se cîntă și cum se dansează. Dar nici în privința aceasta nu trebuie să fim îngrijorați — școala americană își spune cuvîntul în voluptatea acelor nesfîrșite dansuri ritmice de pe stradă sau de pe acoperiș (foarte frumos, ușor terifiant-parodic dansul coșarilor), fără a urmări însă vreun efect deosebit în afara etalării grației și priceperii dansatorilor. Trebuie să-i amintim neapărat pe cameleonicul, simpaticul și nu mai puțin talentatul Dick van Dyke, demn partener al Juliei Andrews — Mary Poppins, un fermecător interpret al melodiei-cheie (căci

este necesară neapărat și o melodie de bază într-un musical, nu?) «Cin-cin, chéri».

Pînă aici toate bune. Dar dacă ai făcut cumva imprudența să-l citești înainte pe P.L. Travers nu poți să nu te întrebi, în ciuda farmecului real pe care-l degajă filmul, dacă cea mai potrivită manieră de a ecraniza aventurile miraculoase ale încîntătoarei Mary Poppins era un gălăgios și foarte convențional musical. Atunci vezi că fantasticul de foarte bună calitate al lui Travers, plin de tandrețe, umor și inefabil, mai simplu dar la fel de curat ca cel al lui Lewis Carrol, este fără îndoială trădat sau cel puțin realizat într-o factură mult mai laică, de modul operetistic al ecranizării. Mary Poppins este simbolul unei atotputernice, înțelepte și chiar «sfidătoare» copilării care face posibil zborul în timp și în spațiu, ignorînd legile gravitației. Mary Poppins este fermecătoare pentru că lîngă ea totul este posibil, fără ca ea să pară deloc ieșită din comun, ascunzîndu-și geniul și puterea sub modesta și respectabila ținută a unei guvernante model. De unde, acea notă de poezie și înțelegere față de viața celor nebăgați în seamă. Ce ne oferă filmul? E adevărat, Julie Andrews e frumoasă și proaspătă, cîntă și dansează bine, participă cu seninătate la tot felul de trucuri cinematografice gen Méliès (de altfel, foarte prost luminate, prea multe umbre, prea mult amurg pentru un film despre seninătatea copilăriei, și primitiv colorate). Dar oare este suficientă traducerea exactă a zborului peste case? Nu cumva metaforele cuprinse în opera originală au fost interpretate prea la *propriu*? Era poate preferabil un desen animat, gen recent aplaudatul «Oblio și Săgeată», care permitea transpunerea *spiritului* fantastic. Ca o dovadă că realizatorii au simțit aceasta ne-o arată momentul plimbării cu călușeii în care amestecă secvențe de desen animat. Dar ceea ce n-au înțeles însă foarte clar este că un asemenea subiect nu prea trăiește fără poezie. Și așa cum poezia nu înseamnă neapărat respectarea unor reguli fixe, fantezia autentică nu poate fi rezolvată după șabloanele fericirii din marile și prea plin înzestratele studiouri.

Iuliana POP

Dick van Dyke — un Gene Kelly mai tînăr.

Catherine Deneuve
este partenera lui Marcello Mastroianni în filmul «Liza», o tragică poveste de dragoste transpusă pe ecran de Marco Ferreri, după romanul Melampus *al lui Ennio Flaiano.*

actori și roluri

Beata Tyszkiewicz,
doamna Hanska,
«Marea dragoste a lui Balzac»
în serialul TV cu acest nume pe care-l realizează — în cadrul unei coproducții franco-poloneze — Jerzy Stawinski, Yves Jamiaque (scenariul), Wojciech Solarz, François Gira (regia).

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GANCE Abel

Regizor, scenarist și producător francez de film, inventator al tripticului ecran și al unei prime formule de perspectivă sonoră: pictografia, născut la Paris, la 25 oct. 1889. Pionier al filmului francez, inovator pe plan tehnic și artistic, personalitate controversată, A.G. a creat din 1911 și pînă azi o serie de opere baroce, inegale, geniale după unii, pretențioase și ridicole după alții. Nu vom mărgini să amintim din vasta filmografie cîteva din artiștile cele mai faimoase: *Napoleon* (1927), frescă gigantică pe ecran triplu, reeditată de cîteva ori, în versiune sonoră, apoi vorbitoare și convertită la dimensiunile cinerame, *Un grand amour de Beethoven* (*Nemuritoarea iubire*-1936), evocare romantică a vieții titanului de la Bonn (interpretat de Harry Baur) cu nenumărate invenții sonore, *Paradisul pierdut* (1939), cu secvența de un rar patetism (Micheline Presle, Fernand Gravey), *Căpitanul Fracasse* (1942), adevărat model de film de capă și spadă (Fernand Gravey, Assia Noris), precum și un *Austerlitz* (1959) completare în sunet și culori a Napoleonului său mut. În ce privește «clasicele» lui mute: *Mater Dolorosa* (2 vars- 1917, 1932), *Simfonia a X-a* (1918), *J'accuse!* (1919), *La roue* (1923), ele rezistă cu greu examenului timpului, ca de altfel și cîteva din operele sale vorbitoare, greoaie, încărcate de simboluri, agresiv melodramatice. *Sfîrșitul lumii* (1930), *Poliche* (1934), *Dama cu camelii* (id), *Lucreția Borgia* (1935), *Patrula armistițiului* (1938), *Venera oarbă* (1941), *Cyrano et d'Artagnan* (1963). A scris numeroase articole de estetică cinematografică și cîteva importante eseuri: *Le temps de l'image est venu* (1926), *Prisme* (1930) etc.

GARAT Henri

Actor francez de film și music-hall, născut H. Garascu, la Paris, la 3 aprilie 1902; mort în 1958. Debutează ca actor de music-hall alături de Mistinguett la Moulin-Rouge și din 1929 devine actor de film, strălucind mai ales în operete și comedii muzicale, pentru care avea fizicul, degajarea și vocea adecvată. Cunoaște mari succese în filme ca: *Il est charmant*, *Rue gauche Simone est comme ça*, *Delphine* (alături de Alice Cocea) dar mai ales ca partener al Lilianei Harvey în toate versiunile franceze ale filmelor Ufa (deținînd rolurile jucate în original de Willy Fritsch): *Trei băieți și o fetiță*, *Flagrant délict*, *Afacerea se ordonă*, *Congresul dansează*, *Un va blond* etc. În 1933 turnează la Hollywood un singur film: *Adorable*, cu Janet Gaynor, după care, reîntors în Europa, își reia activitatea, fie la Berlin: *Amphytrion*, *La valse royale*, *Noaptea fericirii* etc., fie în Franța: *La présidente* și *Valetul contelui*, ambele cu Elvira Popescu; *Annette și rivala ei*, *Fou d'amour* (1943) ș.a. În anii războiului declinul său este brusc și ireversibil. Făcea parte din categoria actorilor limitați la o unică gamă.

GARBO Greta

Actriță de film, de origine suedeză, născută Greta Lovisa Gustafsson, la Stockholm, în 18 septembrie 1905. Considerată indeobște cea mai mare actriță a ecranului, prezintă în cinematograf cel de-al doilea caz — după Chaplin — de actor intrat în legendă, încă în viață. Ca și Chaplin, a creat, de fapt, un personaj unic, de mare noblețe sufletească, cu o sfîrșitoare de opoziție» (Bela Balasz) împotriva răutății, întocmai cum arhanghelul ca alungă mediocritatea, urîțenia morală» (Jean Cocteau). A fost ea oare o veritabilă mare actriță sau pur și simplu un fenomen de idolatrie ce ține de hipnoza colectivă? Iată falsa controversă stîrnită mai degrabă de o minoritate de așazișți ecritici obiectivi» Camil Petrescu spunea cîndva «Ararseori parcă un artist-actor a fost mai conștient de mijloacele artei sale ca această stea de film, a cărei intuiție o împinge spre problemele esențiale ale artei». Apariția ei în *Gösta Berling* (1924) de Stiller a stîrnit la vremea ei senzație. Și cel de-al doilea rol din *Ulița durerii* (1925) de Pabst a fost deja o consacrare. Din 1926, anul cînd părăsește Europa pentru a lua drumul Hollywoodului, și pînă azi a cunoscut strălucirea și a plătit tributul unei glorii care avea să-i interzică bucuriile cotidiene rezervate muritorilor de rînd. «Sfinxul» de la Hollywood avea să strălucească într-o suită de filme inegale, dar toate înnobilate prin simpla ei prezență. Cîteva titluri mari: *Carnea diabolică* (1927), *Anna Karenina* (2 versiuni: 1927 și 1935), *Delir* (1929), *Anna Christie* (1930), *Așa cum mă dorești* (1932), *Regina Christina* (1933), *Dama cu camelii* (1937) și *Contesa Walewska* (id). Cîteva titluri mai puțin sonore: *Șarpele* (1928), *Femeia divină* (id), *Sărutul* (1929), *Romanță* (1930), *Susan Lennox* (1931), *Inspirație* (id), *Mata-Hari* (1932), *Vălul pictat* (1934). O retragere în plină glorie, în culmea frumuseții și a talentului (*Femeia cu două fețe*-1941) capătă sensul unei eroice abdicări. De 30 de ani toți producătorii din lume încearcă s-o ispitească cu oferte cele mai seducătoare. Ultima dintre ele a cea a lui Visconti pentru ecranizarea proustiană *À la recherche du temps perdu*. Ce titlu semnificativ pentru o(eventuală)reintrare a marei Garbo!..

GARDIN Vladimir

Actor și regizor sovietic de teatru și film, născut în 1877; mort în 1965. Una din marile personalități ale scenei și cinematografiei ruse și sovietice. Între 1912 și 1917 semnează ca regizor (participînd și ca interpret) filme după marile opere literare: *Zilele vieții noastre* și *Gîndul* (după Leonid Andreev); *Un cuib de nobili* (după Turgheniev), *Sonata Kreutzer*, *Anna Karenina*, *Război și pace* (după Tolstoi). După revoluție, înființează în 1919 primul institut de cinematografie de stat, asumîndu-și și direcția lui. În 1921 realizează unul din primele filme revoluționare: *Secera și ciocanul*, și continuînd pe aceeași linie de profundă angajare turnează filme cu conținut politic, străbătute de un larg suflu epic: *Morele Octombrie* (1922), *Lăcătușul și cancelarul* (1922/23), *O stafie cutreieră Europa* (1923), *Zilele Comunei din Paris* (id), *Ostap Bandura* (1924), *Crucea și Mauserul* (1925). Mai pot fi de asemenea amintite *Poet și țar* (1927), dedicat vieții lui Pușkin și ecranizarea *Nunta ursului* (id), după *Luka* de P. Mérimée. Ca interpret, V.G. a strălucit în filme ca: *Un suflet mort* (1930), *26 de comisari* (1932), *Contra-plan* (id), *Țăranii* (1934), *Frații Golovliov* (id), *Dubrovski* (1936), *Vladia Korsakov* (id), *Tinerețea lui Pușkin* (id), *Pugaciov* (1937), *Anul 1919* (1938), *Batalionul de mare* (1944), *Misiunea secretă* (1950).

film

(Urmare din pag. 16)

film despre un tînăr care în facultate se pregătește să domnească peste sincrofazotroane iar la locul de muncă ce i se repartizează se izbește de o birocrație anacronică. Eu mi-am imaginat doar așa, un exemplu de posibilă contradicție care, fără îndoială, solicită răspunderea unui tînăr.

Gabriela Radu. Cînd mă gîndesc la un film închinat tinereții, îmi închipui că poezia, într-o formă sau alta, nu trebuie să lipsească. Dar ignorarea unei încordări, adeseori dureroase, a căutărilor pe care le implică un mod de viață pe care îl dorim demn și util semenilor, platitudinea, conformismul și liniștea aflate pe post de existență, chipurile, poetică nu ne pot mulțumi.

Avem dreptul de a cere unui erou tînăr, chiar unuia îndrăgostit pînă peste cap, să nu uite să se pregătească pentru a ieși în întîmpinarea maturității. Unii virstnici văd tinerețea ca pe o stare lipsită de griji, ei zic că de asta este frumoasă. Mai auzim și astăzi, în dreapta și în stînga, «lasă-l să zburde, că pe urmă, cînd intră în viață...». Dar intrăm mereu în viață, la fiecare vîrstă ne asumăm alte răspunderi, învățăm să ni le asumăm, poate greșim, iar învățăm. Și aici există frumusețe, totul este să știi să-i spui pe nume, așteptăm eroi care să-i dea un nume.

George Ioanițescu. Filmele despre noi ar putea chiar să fie mai dure cu noi, să ne cocoloșească mai puțin, să pună în spatele personajelor sarcini mai greu de rezolvat. Există, în rîndurile unor tineri, tendința de a-și considera vîrsta ca pe un privilegiu unic, ce îi scutește de obligații, care văd raportul dintre generații doar «de la alții către ei», care își amînă mereu datoriile, uneori în chip sfidător, insolent. Efectul unei astfel de concepții poate furniza un material de reflecție pilduitor.

Filmul lui Timotei Ursu «Decolarea» încerca să se apropie de această zonă problematică, dar s-a încurcat în propria sa timiditate. Cred că autoritatea cu care așteptăm eroi cu experiențe apropiate de ale noastre de frămîntările noastre, este îndreptățită.

Redacția: Nu numai îndreptățită, dar și imperios necesară unei cinematografii angajate, cum este cea a noastră. Unei arte care, pentru a-și atinge nivelul de eficiență atît de rîvnit, are datoria de a impune modele de dezbatere etică cu acute rezonanțe contemporane, ai cărei purtători de cuvînt să fie eroi cu dimensiuni autentice, nu fabricate în laboratoare, după rețete valabile oricînd și oriunde. Prezența unui personaj tînăr într-un film trebuie să fie nu un simplu prilej de frumusețe, ci și unul de meditație, de activizare a conștiinței.

Magda MIHĂILESCU

Un surîs în plină vară și *entuziasmul eroului tînăr.*

Așteptarea și *neastîmpărul eroului tînăr.*

Decolarea și *răspunderile eroului tînăr.*

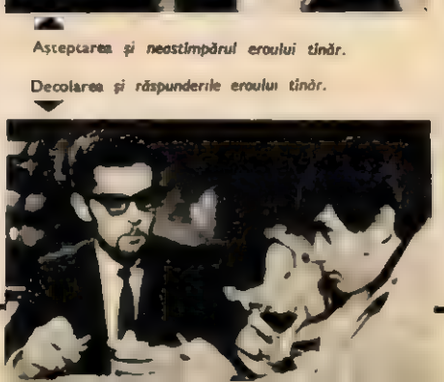

tv

de Liviu TIMBUS

la vînătoare cu aparatul de filmat

Pentru a amenda atitudinile reprobabile ale omului de la ghișeu publicațiile noastre au consumat de-a lungul anilor tone de cerneală tipografică. S-a scris și s-a rescris despre funcționarul indolent și pus pe arțag, au fost publicate sute de articole și caricaturi împotriva vînzătorilor romantici cu lipsă la cîntar și Fiat-1300, și alte sute și mii despre chelneri, frizeri, itebiști și itebiste, despre toți cei care, stăpîni pe situația de moment, pot contracta o boală gravă: megalomania.

Fluvii de cerneală tipografică în toate culorile curcubeului dar care, pe alocuri, au avut, se pare, mai degrabă efectele serului imunizant

Urăm mai mult noroc televiziunii care, iată, prin inaugurarea emisiunii «Ghișeul», își propune un război deschis și permanent împotriva birocrației, a celor care complică, viciază și anchilozează buna desfășurare a serviciilor publice. O emisiune, care am înțeles noi — va apleca urechea și la doleanțele funcționarului public, condamnat uneori pe nedrept de către cetățeanul neavizat, uituc și circotaș, necunoscător al unor informații de ultimă oră, al unor prescripții și norme juridice

N-a fost deloc rău că, ajunși în Gara de Nord, reporterii au acordat spațiu în emisie salariatului de la serviciul de coletărie, acest cal de bătaie al uituc̆ilor, satisfăcîndu-i acestuia dorința de a explica «încă o dată» modul de funcționare a casetelor cu număr și cifru, aceste capcane în care numai anul trecut și-au pierdut bagajele peste 11 000 de călători distrați.

Ne întrebăm totuși dacă vom rămîne în continuare martorii unor simple relatări post-festum, sau autorii emisiunii și-au propus o chirurgie pe viu, prin aducerea pe micul ecran a omului prins cu mîța în sac, a unor întîlniri fără menajamente cu insolența, incorectitudinea și lucrul făcut de mîntuială, surprinse... în exercițiul funcțiunii. O treabă grea, o recunoaștem, deoarece în comparație cu reporterul gazetelor, observator anonim al faptului divers, oamenii televiziunii sînt nevoiți să-și anunțe prezența cu surle și trîmbițe, cu întreg cortegiul deconspirativ al camerelor de luat vederi, al aparatelor pentru lumină și sunet. Există, e adevărat, și arme cu amortizor. În cazul reporterului TV: abilitate surdină, ascunzișuri și voalete de circumstanță — aceste veritabile performanțe și prestidigitații ale meseriei, atît de propriu și unor operatori ai micului nostru ecran.

• Am ascultat la radio, în cadrul emisiunii «Antena tineretului», o conversație de la distanță între tineri din Cluj și București. Un dialog pe calea undelor care a inclus itinerare turistice și momente satirice: totul realizat de la fața locului

Spunem toate acestea în cadrul unei cronici TV, deoarece nu e prima dată cînd programele radioului constituie excelente scenarii pentru operatorul de televiziune, cînd momentele imprimate pe banda magnetică pot fi convertite în imagini filmate de o autentică valoare.

• Luni dimineața am dat telefon redacției de varietăți și spectacole cu public, pentru a transmite sincerele noastre felicitări celor care au adus pe micul ecran sceneta interpretată de Dem. Rădulescu și Mișu Fotino și prezentată simbătă seara în cadrul programului de teledivertisment. Am făcut-o deoarece sceneta în cauză ne-a demonstrat o dată mai mult că umorul de calitate nu-și are sorgintea în calambururi, jocuri de cuvinte și piruete lexicale. În locul butadelor de tip «glas de alto, glas de soprană și glaspapirs», am avut prilejul să rîdem cu lacrimi, urmărind în direct imaginea ridicolului și grotescului, scoasă la suprafață prin armele subtile ale observației, ironiei, ale portretului caricatural, obținut prin decantarea unei bogate cazuistici. Întorcîndu-și armele satirei împotriva propriilor sale emisiuni, televiziunea nu s-a sfiit deloc să îngroașe tarele personajului incult și înfatuat, omul care acordă interviuri pe micul ecran, debitînd platitudini penibile, același care în viața de toate zilele facilitează, prin incultură și superficialitate, impostura, mediocritatea, filistinismul.

SPORT

drumeție

de Gh. EPURAN

o temă de actualitate

Amplă mișcare recreativă și de cunoaștere, cu multe valențe educative, turismul contemporan dobîndește variate forme de practicare. Sînt printre acestea cîteva pe care le putem numi clasice: drumeția, turismul rutier (fie că se folosește automobilul, motocicleta, bicicleta sau... autostopul), turismul «de séjour» (doar de vacanță, dar și cel balnear), croazierele, iată formele de bază clasificate după mijloacele de deplasare utilizate. Variante au apărut și apar continuu, fiindcă organizatorii turistici caută să vină în întîmpinarea tuturor dorințelor. De aici și varietatea bazelor turistice, diferențiate nu numai în ce privește confortul, ci și ca mod de utilizare; de aici strădania organizațiilor de turism de a dezvolta ceea ce este specific, original, în anumite zone, pentru a tenta pe turiștii existenți, dar și pe cei potențiali.

Toate acestea au dus mai pretutindeni la crearea a ceea ce se numește obișnuit *industrie turistică*. Personal nu prea mă impac cu acest termen. El însă cunoaște o extindere atît de mare încît, indiferent de ceea ce credem, nu avem voie să-l ignorăm. În fond, cînd numărul turiștilor se ridică la milioane, cînd aceasta înseamnă angrenarea în procesul de deservire a sute și mii de baze comerciale, cu personal calificat după nevoile turistice, este greu să nu faci o asociere cu un proces industrial. Ceea ce aș vrea să subliniez în aceste rînduri este însă faptul că apariția industriei turistice face să se neglijeze total aspectul educativ. Pentru agențiile turistice, pentru proprietarii bazelor turistice, fie organizații socialiste, ca la noi, fie persoane particulare, ca în țările capitaliste, turistul a devenit un client căruia i se oferă cît mai multe posibilități de a cheltui. De ce călătorește el, cum se realizează procesul de cunoaștere prin turism și aspectul educativ-cetățenesc al acestei mișcări interesează mai puțin pe cei care fac comerțul turistic — toate acestea rămînînd în grija însuși a turistului. Poate acest fel de a privi lucrurile nu este — în principiu — rău. Dar pentru a nu fi rău, dăunător social, ar trebui ca turistul să fie produsul unei vechi tradiții sau să aparțină unei colectivități organizate (cercul, clubul, asociația de turism) în sînul căreia preocupările organizatorice să fie dublate de cele educative. De altfel, alături de organizațiile turistice pur comerciale și tocmai pentru a se putea valorifica pe plan social valențele educative și de sănătate ale turismului, cluburile și asociațiile turistice s-au înmulțit pretutindeni și s-au întărit paralel și direct proporțional cu ansamblul circulației turistice. Este drept că în anumite forme de turism, în special în cele ce se adresează oamenilor maturi, familiilor, cluburile au un rol mai mic putînd chiar lipsi. În altele, absența lor nu poate fi însă concepută. Din ultima categorie face parte drumeția montană, formă turistică îndrăgită mai ales de tineri, formă turistică devenită clasică și căreia nu îi prieste deloc lipsa de organizare colectivă a practicanților, după cum nu îi prieste excesiva comercializare a bazelor montane, cabane și refugii. Ajunși în acest punct al discuției noastre, trebuie să arătăm că și la noi, ca și prin alte părți, drumeția de munte s-a născut în cadrul unor cluburi, unor asociații; că înseși cabanele noastre — multe, puține cîte sînt — au apărut din strădania acestor colectivități care au urmărit să împrietenească pe om cu muntele, să-l învețe să cultive frumosul și utilul. Cabanele au fost și baze comerciale în măsura în care era nevoie, dar au fost mai ales primitoare adăposturi pentru iubitorii muntelui. Cînd, cu ani în urmă, s-a observat o tendință de transformare a cabanelor în locuri de petrecere, Uniunea Generală a Sindicatelor — de care cabanele aparțineau atunci — nu s-a sfiit să interzică vînzarea și consumarea băuturilor alcoolice la cabane. Măsura a părut unora exagerată, dar ea apăra însăși ființa acestor baze, al căror rol nu este în nici un caz cel de bodegi la altitudine. O serie de schimbări organizatorice au făcut însă să se modifice profilul acestor baze și — încet-încet turismul nostru montan a devenit un turism de bodegă. Rațiunile comerciale au ajuns să fie singurele criterii în funcționarea unor baze turistice născute cu alt scop, menite altor roluri. Dar este bine să fie așa? Iată o temă de mare actualitate a drumeției noastre, asupra căreia nu numai noi trebuie să ne oprim, ci mai ales cei care trebuie să rezolve această problemă, în nici un caz minoră.

Prologul marii confruntări fotbalistice din ziua de 29 aprilie a adus cîștig de cauză tricolorilor noștri. Victoria este victorie și ea ne bucură pe toți cei ce urmărim cu emoție evoluțiile echipei naționale. Aspectul meciului cu fotbaliștii Franței a arătat însă că echipa este deficitară în unele privințe.

Sperăm că pînă la întîlnirea cu reprezentativa Ungariei lipsurile constatate de-a lungul meciului cu echipa Franței vor fi temeinic analizate și remediate cu inteligență. Echipa națională are nevoie de un rodaj care în cazul de față înseamnă confruntarea cu o formație de club valoroasă și modernă ca stil de joc. Dacă acest sparring partener va fi o echipă de club din străinătate, cu atît mai bine.

Înotătoarea minune Shane Gould, celebra australiană de numai 15 ani, campioană mondială pe distanțele de 1 500, 200, 400 și 800 metri, nu cunoaște odihna. Programul de antrenament, ca și viața sportivă exemplară respectată de tînăra înotătoare au făcut posibile rezultatele răsunătoare pe care le obține de aproape doi ani.

Dar marea confruntare olimpică bate la ușă. Motiv pentru care speranța numărul 1 a australienilor și-a revăzut programul antrenamentelor în funcție de data cînd are loc Olimpiada și de probele pe care speră să le cîștige.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

ofer intrare în spațiu (oraș București) fotbaliștilor dobrin, pescaru, domide, györfi

Constatînd că totul e zadarnic și că fotbalistul cel mai în formă nu pot intra în echipa națională,— deoarece nu au buletine de București — vizionînd cu ochii mei partida cu Franța, consultîndu-mă cu grupuri pestrițe de tovarăși spectatori, simțind că meciul cu Ungaria se apropie (parcă l-am privi cu binoclul, nu cu ochii), luîndu-mi toate măsurile de precauție spre a nu ofensa pe nimeni, eu ofer intrare în spațiu (oraș București) fotbaliștilor Dobrin, Pescaru, Domide, Györfi, spre a fi și ei în regulă și spre a-l face pe antrenorul Niculescu să-i vadă și pe ei, să-i vadă, să-i ia în seamă și să-i folosească spre binele fotbalului românesc în general și spre binele său personal, în special.

Ofer intrare în spațiu! Ofer accese, ofer ce am și eul Dar va rezolva, oare, asta situația în care se află reprezentativa?

Ofer intrare în spațiu, observînd că nu au loc în națională decît bucureșteni.

•

Acum că l-am prins pe Lucescu jucînd așa cum a jucat — adică slăbuț — ar trebui să-i cumpăr o perucă blondă cu o mie de cucuie pe centimetru pătrat, s-o poarte zi și noapte și să-și aducă aminte de cel care i-a dăruit-o.

Nu fac asta pentru că nu atac oamenii aflați în impas. Spun doar c-ar trebui găsită și o altă soluție pentru postul pe care e azi Lucescu.

•

Un alt copil răsfățat al protipendadei artistico-literaro-sportive a Capitalei noastre (oraș de cimpie — bietul București!) este Dinu.

Dinu mai bine ar mai exersa unele procedee tehnice, că nu se poate numai cu toroipanul și cu burghiul de dat găuri în fluierele picioarelor adversarilor.

Deși a înscris un gol în meciul cu Franța, a făcut atîtea greșeli încît trebuie speriat cu o rezervă la fel de vitală, dar mai tehnică. (Cine a înțeles Smarandache sau Sătmăreanu II a înțeles greșit.) Dinu se poate apuca, după aceea, liniștit de gazetărie. Sînt locuri destule. Și el are talent, e un băiat inteligent și viu, are și umor, dar dacă-l iei repede nu știe să răspundă care e ei și care e Lucescu.

Serios vorbind, Dinu are de făcut cîteva corecturi în jocul său și încolo e excelent!

•

După felul cum au jucat la București, francezii au vrut parcă să ne arate că în țara lor fotbalul ori e interzis și nu se joacă decît pe sub mînă, ori e o pedeapsă. Ne-am convins. Nu ne mai trebuie. Eleganți feciori, tristă viața lor interioară!

•

Mulțumesc colegilor Băleșu, Bocioacă și Căbulea pentru seriozitatea cu care au analizat meciul. M-a bucurat să-i văd preocupați nu de agitarea clopoțelor în sufletul lui Angelo Niculescu, ci de soarta fotbalului nostru.

Corect și analitic a fost, de asemenea, articolul lui Aurel C. Neagu din «Sportul».

Iată deci că se poate. Se poate să nu ne lăsăm amăgiți de un rezultat și să vedem perspectiva încordată de pînă la 29 aprilie.

Buni sau răi, și Angelo Niculescu, și Bocioacă, și chiar și Belphegor sînt oameni, ei sînt scena. (Belphegor ne va mai preocupa în curînd.) Dar acum tăcere, copii ai cernelii; curaj, Angelo Niculescu! Nu vreau să dau intrări în spațiu degeaba.

•

Mare e, doamne, Răducanu! El și Trezor — cei doi bruneți — au fost excelenți. Iar Dumitru a fost excepțional.

•

Să trecem peste toate necazurile, complexele și ranchiunele și să facem cea mai bună echipă națională din cîte am fi capabili să facem. Ar fi minunat să auzim «cornul» lui A. Niculescu sunînd și chemîndu-i din văi și din cantonamente pe cei mai buni. O dorim, ineți minte? «...Și din cornu-i sună/ Oastea lui zdrobită de prin văi se-adună».

Povestea adevărată ce urmează a început în 1942.
Eroul ei e un aventurier, dar în nici un caz un «erou».»

Sub denumirea «afacerea van Loop» este azi cunoscută activitatea dublă de spionaj a unui omuleț mărunt și gras, care purta ochelari cu lentile foarte groase, pășind greoi și puțin adus de spate, într-un veșnic pardesiu negru și uzat. Cu aspectul lui de burghez cumsecade, acest individ descompus, dar excelent actor, a «jonglat» între două țări încercînd să le trădeze pe rînd.

Una din mențiunile cele mai complete asupra acestui caz («Pat J.») o face H. Montgomery Hyde, subalternul direct și «memorialistul» lui William Stephenson, considerat drept unul din «creierele» serviciilor secrete britanice. Există și o altă versiune, americană. Dar «concurența» și fricțiunile existente între Centrul englez de informații din New York (British Intelligence Center sau British Security Coordination) și contraspionajul american (OSS-FBI) fac ca relatările de o parte și de alta a Atlanticului să difere oarecum. Nu se cunoaște azi cu precizie numele real al așa-zisului van Loop. Și totuși în ultimii ani destule au ieșit la lumină pentru a se reconstitui, cel puțin în linii mari, acest caz ciudat.

Din istoria războiului secret

AFACEREA VAN LOOP

de Dinu HĂNUȘ

Dimineața zilei de 6 aprilie 1942 la Madrid era însorită... În consulatul S.U.A. din capitala Spaniei a intrat pe la orele 10, spre împlinirea destinului său, Albert van Loop. Se gîndea că va fi greu să obțină o audiență. Dar, surpriză: secretara l-a introdus imediat în biroul viceconsulului. Acesta a făcut un gest larg, arătînd un fotoliu, în care omulețul s-a așezat, vădit frămîntat.

— Cu ce vă pot ajuta, domnule? — l-a întrebat americanul.

— Aș solicita o viză, pentru ca eu și soția mea să putem emigra în Statele Unite. Soția mea așteaptă la hotel...

Această cerere nu avea nimic extraordinar (ne aflam în toiul războiului), așa că viceconsulul — mai ales după ce a aflat că van Loop era un refugiat olandez — a manifestat o anumită compătimire.

VIZITATORUL SPUNE TOT CE ARE PE INIMĂ

Abia atunci a izbucnit van Loop, spunîndu-și tot păsul de pe inimă. A mărturisit, cu o voce gîtuită de emoție, că era în fond un... spion trimis de naziști. Că i se impusese să monteze un post de radio clandestin în S.U.A. și că primise misiunea să emită la intervalele stabilite de naziști mesaje ce vor fi recepționate de un post de recepție de la Hamburg. Ca dovadă a bunelor sale intenții a pus pe masă cîteva microfilme ce conțineau instrucțiunile de manipulare a emițătorului de un tip ultraperfecționat, liste de piese, ansamble, table de frecvențe și un cifru bazat pe o partitură a imnului național olandez, îndoită și pusă într-o... carte de rugăciuni.

Micul grăsun mai spuse cu glas tremurînd că nu avusese nici un moment măcar intenția să servească germanilor, dar că se lăsase recrutat doar pentru a-și crea o posibilitate de fugă din Olanda și din Europa; că nu-i iubea pe nemții care îi cotropiseră patria; că avusese mereu sentimente proaliate; că dacă va fi primit în America va ajuta pe cei ce-ar lupta contra naziștilor și că... Dar cîte nu a spus olandezul cu degete scurte și față bucălată.

Mințea.

Sperînd că trucul conceput de șefii săi hitleriști va prinde și că sistemul îi va cîștiga pe americani, el vrea să ajungă în S.U.A. Ce ar fi făcut acolo se poate numai imagina...

Viceconsulul, privind fața rotundă a vizitatorului de pe care șiroia sudoarea, s-a simțit impresionat. El întrebă:

— Ce sume de bani și ce valori vi s-au încredințat?

Van Loop a pus repede pe masă, cu mișcări febrile, 16 230 dolari în cecuri, monede de aur și bijuterii.

— Vă vom anunța decizia noastră la hotelul la care locuiți — spuse în fine viceconsulul, conducîndu-și musafirul spre ieșire. Van Loop, nervos și istovit, făcu o plecăciune.

Olandezul nici nu ajunse la colțul străzii, cînd viceconsulul își informă superiorii din secția de contraspionaj de care depindea în cadrul OSS (Office of Strategic Services). Omul a fost căutat în fișiere și după o cercetare migăloasă s-a găsit că olandezul, în vîrstă cam de 50 de ani, născut la Rotterdam, era căsătorit cu o cetățeană germană. De meserie, electromecanic și... bijutier. Fișa lui mai conținea prețioasa observație: «spion între 1914 și 1919 pentru Reich».

Răspunsul contraspionajului american a fost laconic: «Trimiteți omul».

Între timp, van Loop căpătă o «umbră». Americanii erau zilnic informați de toate mișcările ipocritului «pocăit» cu ochelarii groși. S-a aflat astfel că, încrezător în succes, declarase unui alt spion nazist cunoscut în Spania «că viza era ca și în buzunarul său». Și în adevăr consulatul S.U.A. i-a acordat-o! Dar ceea ce s-a mai aflat este că, între alte instrucțiuni ce i-au fost strecurate înainte de plecare, era și o recomandare care suna cam așa: «Savanții în S.U.A. lucrează la fisiunea nucleară a uraniului. Dacă ați reuși să ne transmiteți amănunte...» I se dăduseră chiar numele și adresele unor cercetători și fizicieni de faimă mondială din Statele Unite. I se recomandase de asemenea ca, cel puțin la început, contactele să le stabilească prin terțe persoane, cu maximă prudență, întrucît chestiunea armei atomice era secretă chiar pentru unele personalități sus-puse din administrația americană.

Una din sarcinile principale încredințate de Abwehr lui van Loop: să afle date despre bomba atomică americană. Se bănuia că la Hanford (în fotografie) se fac cercetări secrete. Și, în adevăr, van Loop a trimis numeroase informații la Berlin despre programul atomic american. Toate false.

O PERCHEZIȚIE «DE GRADUL 9»

Și astfel, după scurtă vreme, o vedetă rapidă a pazei de coastă americane luă în primire în fața țărmurilor Floridei un pachebot portughez printre pasagerii căruia figurau dl. și d-na van Loop. El era bolnav de o ușoară pneumonie și de aceea a fost internat într-un spital. După vindecare, a fost dus la New York și supus unor interogatorii amănunțite. Lung timp «puricat», a trebuit să recunoască cîte ceva din trecutul său «nu prea clar», cum se exprima el, cu «sinceră» părere de rău. Cu aceeași «părere de rău» a mărturisit că lucrase pentru germani în primul război mondial. «Asta a fost cînd eram tînăr, iar germanii nu erau naziști». Mult mai greu a recunoscut că executase și o pedeapsă privativă de libertate pentru o «afacere cam incilcită», de tăinuire de furt.

Perechea van Loop a fost apoi — către finele lunii iulie 1942 — transferată la un hotel din New York și ținută sub observație strictă.

Unuia dintre agenți îi mai veni o idee: perchezitionarea «de gradul 9» a tuturor bagajelor onorabilei perechi. Se descoperi astfel că în port, la sosire, lăsaseră o valiză despre a cărei existență cei doi soți refugiați păreau că uitaseră. Ea conținea un microscop, instrumentar de bijutier, un aparat foto special, substanțe chimice, medicamente neobișnuite etc. Intențiile omulețului apăreau astfel din ce în ce mai suspecte.

Van Loop se credea însă liber, socotind că «verificarea» se terminase cu bine. De aceea făcu cererea să i se faciliteze angajarea într-un post onorabil, în specialitatea lui, sugerînd de exemplu industria de echipament electronic. Nevinovată cerere, nu? Pretextă experiența lui în branșă și mai ales situația sa de familist care voia «să muncească cinstit». Dar cînd convocat la FBI i se arătă declarația viceconsulului din Madrid — care nega că îi promisese la plecare așa ceva din partea autorităților americane — deveni nervos. Și mai nervos se arătă cînd fu întrebat ce făcuse soția sa în cursul unei recente vizite în Florida.

— Trebuie să vă mărturisesc — răspunse el repede, pe un ton jenat — că temîndu-se de confiscarea micilor noastre economii, soția mea a lăsat la o asistentă medicală a spitalului unde am zăcut la sosire cîteva valori nedeclarate la vamă...

De-abia acum dădu olandezul o declarație completă — și-și luă obligația să conlucreze cu serviciul de contraspionaj american. De astă dată părea sincer.

„arta" dublei trageri pe sfoară

În cartea sa «Camera 3603», H. Montgomery Hyde, unul din buni cunoscători ai activității rețelelor de spionaj și contraspionaj anglo-americane din timpul celui de-al doilea război mondial, face o serie de interesante considerații asupra folosirii agenților dubli, plasînd într-o cuprinzătoare perspectivă și «afacerea van Loop», care face obiectul paginilor de față.

Deși folosirea agenților dubli a fost prezentată ca fiind scopul final al contraspionajului — scrie expertul britonic — ea rămîne o operație riscantă și foarte complicată. Regula este următoarea: un agent dejo angajat în slujba inamicului trebuie convins sau constrîns să-și continue această activitate, dar să se supună de fapt ordinelor părții adverse. Alegerea momentului oportun pentru a exercita o astfel de convingere sau constrîngere este una din cele mai dificile sarcini care revin agentului de informații. Încercarea sa poate da greș; și chiar dacă s-ar părea că a reușit, există posibilitatea ca agentul dublu să raporteze totul stăpînului său inițial și astfel agentul de informații să fie antrenat în nenumăratele complicații ale «dublei trageri pe sfoară».

Dacă operația reușește însă, rezultatele sînt, de regulă, avantajoase. Valoarea potențială a unui agent dublu rezidă în capacitatea acestuia de a face următoarele patru lucruri. În primul rînd, el poate furniza informații despre ceilalți agenți folosiți de dușman, despre instruirea lor, despre sarcinile și metodele lor de lucru. În al doilea rînd, din chestionarul pe care i-l dau stăpînii lui inițiali se poate deduce ce vor să afle — ceea ce aruncă adesea o lumină asupra planurilor strategice ale inamicului. În al treilea rînd, agentul dublu, lucrînd eficient, poate determina inamicul să nu mai trimită noi agenți — eventual nedepistați — în sfera sa de acțiune, și astfel el aduce o contribuție importantă la securitatea țării nolor săi patroni. În sfîrșit, și acest lucru e cel mai important, el poate fi utilizat ca intermediar în transmiterea unor informații eronate dușmanului. Aceasta este, în fond, rațiunea esențială pentru care sînt recrutați agenții dubli, deoarece în acest mod ei joacă un rol important în strategia secretă a operațiilor militare de mare anvergură...

După cum se vede, «van Loop» a făcut cîte puțin din toate...

Cutie de chibrituri cu un cod secret al Abwehr-ului.

Legitimație-tip pentru laboratoarele din «orașul atomic» Hanford, statul Washington, S.U.A., «A.H. Comas» era numele fictiv pe care și-l asumase, din considerente de securitate, savantul Arthur Compton.

O NOUĂ PIESĂ PE EȘICHIER: VIZETUM

De fapt FBI avea nevoie de agenți dubli și de colaborarea lor pentru a dejuca activitatea altor spioni naziști care acționau deja în S.U.A. și a-i depista pe cei nou sosiți.

Planul FBI era deci să-l facă pe van Loop să joace jocul stabilit de cei care-l trimiseseră — natural sub supraveghere. Să-l lase să-și stabilească postul de radio, să efectueze primele emisiuni și FBI să intre în legătură, sub «cartea de vizită» a lui van Loop, cu centrala hitleristă de spionaj.

Ușor de zis, greu de făcut. Nemții dispuneau de cîțiva buni psihologi și fini experți, care ar fi sesizat repede orice «notă falsă» din partitura ce se executa în numele agentului lor. Între aceștia era cunoscut un oarecare Vizetum, un specialist de prima mînă — pe vremuri șofer de meserie — care devenise radiotelegrafist-șef al filialei de spionaj german din Parisul ocupat. În arhivele americane stătea scris negru pe alb că acest Vizetum era capabil să identifice stilul de emisie al oricărui agent cu care lucrase măcar o dată. Și Vizetum fusese — a dracului treabă — însuși instructorul lui van Loop! Chiar dacă americanii emiteau pentru Hamburg, așa cum sunau instrucțiunile inițiale date olandezului, persista primejdia ca Parisul să capteze mesajele și să descopere subterfugiul. Așadar, cum puteau fi «înșiși» nemții și făcuți să-și dea pe față, treptat, planurile?

În acest scop s-au făcut, evident fără știrea acestuia, imprimări cu «stilul» personal al lui van Loop. Pe baza lor, specialiștii ai FBI-ului au căutat să stabilească particularitățile felului în care emitea olandezul, și dacă existau variații intenționate prin care van Loop, căutînd să tragă pe sfoară pe noii lui stăpîni, atrăgea atenția hitleriștilor că «a căzut în plasă».

S-au stabilit astfel «caracteristicile» emisiunilor sale. Una consta din tendința lui van Loop de a face punctele și liniile asemănătoare, adică alungind primele și scurtînd secundele.

Zile întregi, trei experți radio ai FBI-ului s-au exersat în imitarea stilului acestuia, și abia cînd imprimările verificate la oscilograf au dat rezultate bune, s-a trecut la a doua sarcină: redactarea mesajelor.

S-a ținut seama că van Loop era olandez, deci gîndea în olandeză și apoi traducea în germană, cînd scria sau vorbea. Emisiunile trebuind să poarte pecetea acestui proces cerebral, s-a recurs la sistemul de a folosi texte redactate în olandeză și apoi traduse în limba germană.

Stația lui van Loop a fost instalată — sub strictă supraveghere — într-o casă izolată din Long Island. Trei agenți FBI nu părăseau imobilul, locuind permanent acolo și lucrînd în trei schimburi. Începea o mare partidă cu Abwehr-ul...

ABWEHR ȘI FBI, ÎN DIALOG DIRECT!

Întîi i s-a spus lui van Loop să trimită o scrisoare simplă — denumită în tehnica spionajului «semn de viață» — la o anumită adresă în Spania. Prin ea anunța că a sosit cu bine în S.U.A., dar că boala nu i-a permis să-și înceapă «munca» mai devreme. Misiva începea cu cuvintele «Dragul meu unchi» și sfîrșea, nevinovat, cu «Prea iubitorul tău nepot Eddy care te sărută». După ce «Eddy» a primit un răspuns — lăsat intenționat de către cenzura engleză din Bermuda să treacă — de la «unchiul», în care acesta se arăta grijuliu de sănătatea nepotului și-i ura o activitate plină de succese în noua sa patrie, s-a luat primul contact prin radio cu Abwehr-ul.

Era în seara zilei de 7 februarie 1943.

După codul stabilit, mesajul avea următorul cuprins: «Sînt gata. Trebuie să fiu prevăzător, deși totul e bine. Aștept răspuns la orele 19.00. Sau mîine la aceeași oră».

La 12 februarie 1943 Abwehr-ul a răspuns: «Unchiul e satisfăcut. Fii prudent. Nu risca».

FBI jubila: așadar, nemții nu bănuiau că omul lor era scos din joc și socoteau reale mesajele sale. Și astfel pînă la 1 mai 1945 a continuat «partida» cu Abwehr-ul, care era convins că omul său «lucrează» de zor.

În acești doi ani FBI a furnizat centralei naziste informații pe jumătate reale, dar practic de valoare nulă pentru nemți în acea conjunctură, privind industria americană, efective sub arme, transporturi peste ocean etc.

Săptămînal, Abwehr-ul primea informații economice și militare a căror difuzare era aprobată de... forurile în drept din Washington, buletine meteorologice eronate destinate submarinelor germane din Atlantic, liste de vase de război aflate în porturi sau în șantiere, vești despre contracte cu firme particulare privind livrări de materiale strategice (știrile erau de multe ori scoase din presa americană!).

Nemții — se temea FBI — trebuiau la un moment să-și dea seama că un singur agent, oricît ar fi fost de capabil și oricîte relații și-ar fi creat, nu poate acoperi decît un sector restrîns. Iată de ce, pe calea undelor și în numele lui van Loop, FBI a început să ceară mereu bani centralei Abwehr-ului pentru «recrutarea de agenți».

Unul din șefii spionajului german din Paris, în subordinea căruia fusese trecut van Loop, își smulgea părul căci la Berlin fusese declarat «incapabil să sprijine activitatea singurului spion corect și descurcăreț ce-l avea în S.U.A.» Riscîndu-și postul, acesta propuse olandezului să-i trimită 2 000 de dolari printr-o bancă elvețiană. Van Loop chipurile refuză oferta, pretextînd că americanii puseseră la punct în Elveția, prin Allen Dulles, o rețea ce supraveghea în mod eficient transferurile. Apoi ofițerul hitlerist anunță olandezului expedierea unor rarități filatelice în valoare de circa 2 000 de dolari, pe care «agentul» trebuia să le vîndă.

O SIMFONIE NETERMINATĂ PENTRU AGENTUL SCHUBERT

Între timp șeful lui van Loop, recepționînd mesajele care cereau mereu mai mulți bani, se decise să trimită un al doilea «van Loop», pe aceeași cale ca și pe primul, încurajat de aparentul succes al «refugiatului nr. 1».

Celălalt spion își asumă ad-hoc profesiunea de cineast. Se declară și el gata să devină «luptător pentru libertate și adevăr» și spuse americanilor că de aceea fugise, riscîndu-și viața, din iadul nazist. Declarînd cele de mai sus în fața oficialităților de imigrație în S.U.A., el ascunse în ce consta adevărata sa misiune: să-i înmîneze lui van Loop bijuterii în valoare de 6 000 dolari!

Tragicomicul situației rezidă în faptul că și acest al doilea agent se hotărîse la un moment dat să joace rolul de agent dublu și să se orienteze... după împrejurări. Pînă una alta, el dorea să nu mai lucreze cu Abwehr-ul și să se instaleze liniștit în S.U.A. — dar în același timp vroia să-și îndeplinească misiunea, transmițînd pachetul cu bijuterii, pentru a nu avea «neplăceri».

Scurt timp după plecarea spre S.U.A. a acestui «mesager», sub numele conspirativ Schubert, centrala Abwehr-ului din Hamburg anunță lui van Loop — deci FBI-ului! — sosirea lui. Ce era de făcut?

Dacă Schubert ar fi fost arestat la sosire, nemții s-ar fi alarmat și «jocul de-a emisia» s-ar fi prăbușit. Dacă ar fi fost lăsat să la contact cu van Loop, exista pericolul ca Schubert să afle și să transmită vestea capturării acestuia.

Dar înșiși nemții, care nu se dovediseră niciodată ași pe frontul războiului secret, au scos FBI-ul din încurcătură: ei dădură lui van Loop instrucțiuni pe calea undelor să la contact cu Schubert, să-l caute la hotel, folosind parola de recunoaștere «Kliemann». În locul adevăratului van Loop, lui Schubert i-a telefonat însă un agent FBI, care a spus noului sosit:

— La telefon, dl. Kliemann. Aș dori să vă transmit vești de la unchiul dv.

— Mă bucur, domnule, răspunse Schubert. Cum pot să vă întîlnesc? Unde vă găsiți acum?

— Vorbesc de la un telefon public. Aveți ceva pentru unchiul dv.?

Schubert răspunzînd afirmativ, se decise ca cei doi să se întîlnească în holul unui hotel, unde să fie înmînat pachetul cu bijuterii.

Holul hotelului era plin de lume. Schubert se bucura că va putea transmite bijuteriile pentru van Loop, astfel ca să lase basma curată și cu FBI și cu Abwehr-ul. Și americanii i-au dat această iluzie! La un moment dat, un agent FBI, deghizat în șofer de taxi, șopti la urechea sa «Kliemann», îi smulse pachetul din mînă și dispăru în mulțime.

Astfel «afacerea van Loop» a primit o nouă transfuzie de sînge. La cererile stăpînilor lui naziști, van Loop a transmis numai adresele fictive ale unor cercetători și savanți atomiști din S.U.A. Apoi însuși Abwehr-ul îi trasă o nouă sarcină: să comunice informații despre planul american de invazie în Europa. Abwehr-ul cerea mereu date despre transporturile de trupe și tehnica militară, porturile de îmbarcare etc.

«UNCHIUL» NU A MAI VENIT...

Naziștii erau sistematic dezinformați prin van Loop. De pildă, primeau vești ca aceasta: «Un client mi-a spus că cei doi fii ai săi s-au îmbarcat pentru Islanda». (Van Loop, sub strictă supraveghere, lucra efectiv acum ca bijutier într-un magazin.)

De altfel, în telegrame revenea obsedant cuvîntul «Islanda». Astfel, în noaptea de 3 martie 1944 presupusul post de emisie al lui van Loop transmitea Abwehr-ului: «O grupă de ofițeri beți au sărbătorit într-un local plecarea în Europa. Aveau pe mînecă cîte o stea cu galben și albastru, încă necunoscută, și vorbeau de frigul din barăcile din insula ala nordică blestemată».

Cel puțin un timp atenția comandamentului german a fost abătută spre nord, spre bazele din Islanda. Oare aliații țineau Norvegia? Că trucul a prins — cel puțin într-o anumită măsură — s-a văzut din faptul că după ce luni de zile recunoașterile aeriene germane practic dispăruseră deasupra Scoției, Islandei, Groenlandei etc., a treia zi după ultima emisiune a lui van Loop ele redevenir deosebit de active.

Pînă în iunie 1944 «postul van Loop» a mai transmis vești fictive despre așa-zise greve parțiale în porturi, dezertări din armată etc.

Pare straniu dar informațiile abracadabrante ale lui van Loop nu i-au dăunat prestigiului său în ochii Berlinului. De ce?! În orice caz, cert e că nu s-a recepționat vreun reproș și FBI a continuat emisiunile trucate pînă în ultimele zile ale războiului din Europa.

La 27 aprilie 1945, Hamburgul a transmis în fine: «Pe baza situației existente, trebuie să încetăm momentan contactele. Unchiul va avea în viitor grijă de tine și te va găsi la momentul oportun. Săptămînai fii pe recepție. Stop!»

După capitulare, FBI a mai așteptat multă vreme semnale, deoarece se credea că organizații clandestine germane ar putea relua contactele cu agenții lor în S.U.A. Dar Germania fascistă pierduse definitiv partida: «Unchiul» a dispărut...

literare

de Valeriu CRISTEA

Marin PREDA:
marele singuratic

Unul dintre motivele pentru care socotim atît de importantă opera lui Marin Preda îl constituie complexitatea descrierii omului, și în cadrul acesteia locul neobișnuit de larg acordat manifestărilor sale elevate. Bucuria calmă, fulgerările de fericire, nostalgia, reveria, momentele de pierdere a contactului cu lumea și cu sine, de cufundare voluptoasă într-o unitate primordială dintr-o dată regăsită... își află în scrierile lui Marin Preda o reprezentare intensă și vie, fără precedent în proza noastră. Se poate vorbi de o *temă a paradisului* în opera lui Marin Preda: peisajul se transfigurează într-o evocare parcă nepăminteană, simțirea se aprinde în eliberatoare, purificatoare combustii, trăiește scurt și intens bucuria. Paradisul recoboară pe pămînt sau în sufletul omului. Să ne reamintim, pentru a ne convinge de adevărul celor spuse, de fericirea care inundă sufletul eroului în finalul nuvelei *Întîlnire din pămînturi*, de extraordinara revelație a lucrurilor pe care le atinge și le vede parcă atunci pentru prima dată, de acea pagină copleșitoare din *Friguri*, în care, după marșuri și lupte grele, soldații armatei de eliberare din Vietnamul de Sud pătrund, străpungînd zidul viu al unor tufișuri mărăcinoase, pe o plajă ferită, necălcată parcă de la începutul lumii de vreun picior de om, de o frumusețe uluitoare, destinată, s-ar spune, unor alte ființe, mai bune, de acea neînțeleasă vrajă pe care o încearcă, suit în chip icaric pe acoperișurile caselor, Călin Surupăceanu privind proiecția razelor de soare pe zidul unei clădiri din apropiere. Marin Preda încarcă realitatea cu sensuri ce o transced. El rupe în felul acesta cu proza «neagră» a unora dintre predecesorii săi, preocupați de fenomenul arivismului în plan social, de manifestările instinctuale și patologice în plan uman. Fără a deveni cîtuși de puțin idilică sau sentimentală, fără a pierde nimic din luciditate și realism, prin opera lui Marin Preda proza noastră în întregul ei se transfigurează, se ilumineză, colectează într-o fascinantă pînză freatică izvoarele de poezie ale lumii.

Marele singuratic, de curînd apărut și de care ne-am mai ocupat în două articole din «Luceafărul», nu întrerupe continuitatea acestor experiențe ale elevării. *Tema paradisului* este prezentă și în acest roman, am spune chiar mai prezentă decît în altele. Scoase din cînd în cînd din circuitul lor cotidian, personajele (și în primul rînd Nicolae) acced la un nivel superior al trăirii, paradoxal în raport cu cel al simțirii de toate zilele, enigmatic din punctul de vedere al factorului (nu întotdeauna foarte clar) care îl determină. Ceva ascuns se face parcă înțeles într-un chip totuși învăluit, reflexele unei alte lumi se lasă întrevăzute în această legănare eterică a simțirii. Ceea ce determină hotărîrea lui Nicolae de a se stabili la centrul horticol în care sosise fără gînd de a se fixa este impresia puternică, de intensitatea unei revelații, pe care i-o produce interiorul unei sere de flori. Strania simbioză dintre natural și artificial, dînd sentimentul de «primăvară închisă», tabloul multicolor al serei, cu ceva magic în el, scot ființa contemplatorului din cadrele existenței diurne obligînd-o să alunece într-un nedefinit al visării: «Pămîntul mirosea a flori, și florile a pămînt, și totul te primea ca într-un vis adevărat în care ți se șoptea că așa putea fi raiul, paradisul, un loc în care vînturile și ploile nu pătrundeau, gerurile erau ferecate la poartă, iar cenușiul și sumbrul, ceața și negura — totdeauna alungate de coloritul strălucitor al florilor». Panorama orașului privit de sus, spectacolul atît de tulburător (de ce oare?) al acoperișurilor — temă cinematografică pe care Marin Preda o reia și în acest roman (*Intrusul*, ne amintim, o abordase și el) — strecoară de asemenea în sufletul eroului (și implicit al cititorului) ceva misterios și transcendent. Ora încetării lucrului pe cîmp în amurg (pentru a da un ultim exemplu) — amintire din copilărie pe care Nicolae o evocă prietenei sale, Simina — se încarcă și ea, dincolo de sentimentul de ușurare pe care sfîrșitul grelelor munci ale unei zile de vară îl aduce, cu ceva parcă dintr-o altă lume.

Ceea ce este izbitor la personajele lui Marin Preda, atît țărani cît și intelectuali, este bogăția lor sufletească, incomparabil mai mare decît aceea a altor personaje ale romanului românesc de pînă la el. Experiențele elevării, la care ne-am referit aici pe scurt, nu fac decît s-o sporească, și sporind-o să ni-i apropie pe cei care o poartă și mai mult de noi.

SENZAȚIONALA SALĂ A SPORTURILOR

Va fi gata în anul 1974 și va împodobi orașul nord-american New Orleans. Gigantica structură cuprinde nici mai mult, nici mai puțin de 80 000 de locuri și, — printre alte uluitoare noutăți — va figura și ingeniosul sistem de ecrane tv (bineînțeles în culori), suspendat de plafon, care va permite chiar și spectatorilor de pe ultimele locuri să distingă — fără binoclu — amănunte din desfășurarea spectacolului sportiv.

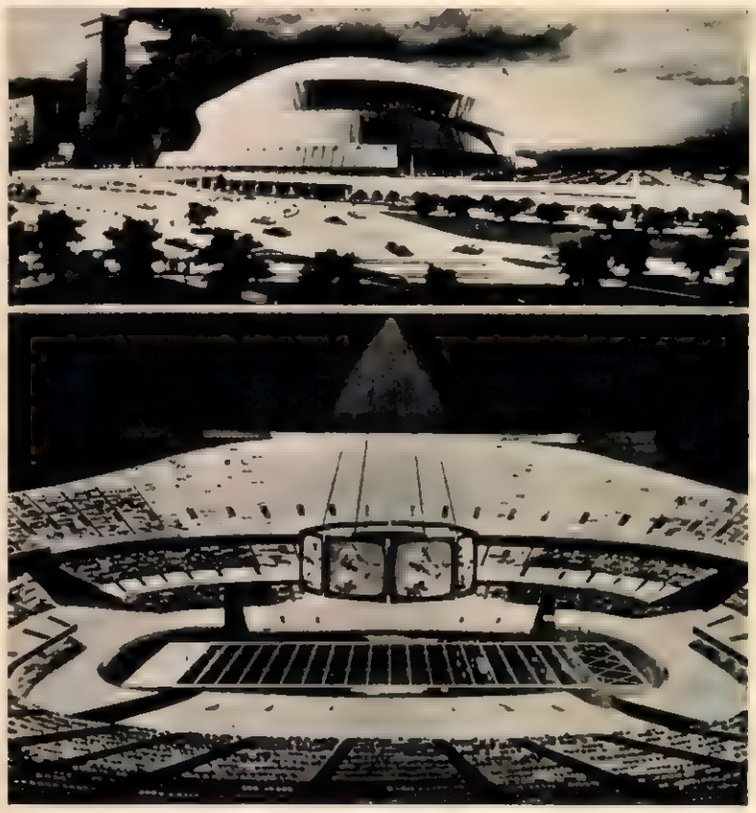

IAR CA DESERT, 14 KILOGRAME DE PÎINE...

Iată rația zilnică de hrană a fiecăruia din cei trei elefanți ai Grădinii zoologice din Kempten, un oraș din sudul Republicii Federale a Germaniei: 25 kg fîn, 18 kg sfeclă, 5 kg orz, iar ca desert, 14 kg pîine.
Ceea ce vedeți în fotografie este pîinea pregătită pentru cei trei ultramîncăcioși. Pîinea măsoară 4 metri și jumătate și cîntărește circa 82 kg. Dacă am socoti că semenii noștri mănîncă în medie 500 g de pîine pe zi, rezultă că ceea ce elefantul consumă în 24 de ore, unui om i-ar putea ajunge pentru o lună.

HONORIS CAUSA

Savantul român care s-a bucurat de cea mai mare celebritate mondială a fost profesorul Nicolae Iorga. Începînd din anul 1921, cînd și-a inaugurat cursurile la Sorbona și seria de conferințe de la Collège de France, devenind astfel cunoscut ca istoric de valoare internațională, și pînă la sfîrșitul vieții sale, marele dascăl a fost continuu, în atenția înaltelor foruri culturale europene și americane, care au ținut să-l onoreze cu titluri științifice. Universitățile, mai cu seamă, au acordat atenția cuvenită valorii lui științifice, numindu-l doctor honoris causa. **În fotografie: solemnitatea de la Universitatea din Paris (1931), cînd profesorul Iorga a primit înaltul titlu. În stînga sa — savantul englez Cannon și rectorul Sorbonei, profesorul Charlety. Peste doi ani — la 10 februarie 1933 — Nicolae Iorga avea să fie ales membru activ al Institutului Franței — onoare de care s-au bucurat foarte puțini savanți din afara granițelor acestei țări.**

PĂR DE AUR, NU NUMAI ÎN BASME

În apropiere de Puşkino, în regiunea Moscovei, se află o fermă zootehnică a cărei rentabilitate întrece cu mult previziunile celei mai roz-optimiste planificări: cele 90 000 de capete aduc un venit anual care depășește un milion de ruble (circa 10 milioane de lei). Ei, dar cum se poate? Iacă se poate, fiindcă — am omis să precizăm din capul locului — patrupedele fermei se numesc nutrii, vulpi albastre, soboli și alte asemenea animale cu păr valorînd cît aurul. La recenta ediție a Tîrgului de mostre de la Leipzig, sobolul negru de Puşkino a obținut medalia de aur. Dacă în juriu au fost și femei? Nu știm. Poate!

NU FACEȚI DIN ȚÎNȚAR ARMĂSAR!

Pentru ca oamenii să nu mai exagereze implicînd dimensiunile țînțarului, experții firmei britanice Oertling Ltd. au creat decimicrobalanța, cel mai minuțios aparat de măsurat greutăți din lume — după cîte se spune. Funcționînd pe bază de cristale de cuarț, decimicrobalanța e capabilă să cîntărească chiar și un țînțar. Care credeți că este greutatea minusculei diptere? Ne-o spune precis aparatul lui Oertling: 0,45896 miligrame.

PTIU, SĂ NU-I FIE DE DEOCHI!

Marjorie Barker din orașul Dunstall se mîndrește cu titlul de posesoare a celui mai gras motan din Anglia. Tammy are 11 ani și cîntărește acum 13 kg. Avea 14 kg dar medicii au opinat să țină o cură de slăbire fiindcă obezitatea e dăunătoare chiar și pentru neamul pisicesc.

CÎȘTIGĂTORII AVEAU 17 ANI LA UN LOC...

Tottenham este cartierul londonez ilustru nu numai prin fotbal (iertе-ne Rapidul și U.T.A. pentru amintirile lăsate), ci și prin dans. Sub titlul de «Miss ballroom dancing» se desfășoară aici în fiecare an un faimos concurs de dans-maraton cu participanți din toată țara. Una din principalele atracții ale concursului o constituie întrecerea așa-numiților secției juvenile, de la care vă înfățișăm perechea premiată: Robin Smith — 9 ani, Angela Limrick—8 ani.

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori: *Mihai Nicoleta*, 18 ani, elevă, com. Roznov, jud. Neamț: literatură, muzică, fotbal; *Dragu Nicu*, 21 ani, stud. Craiova, str. Bucureștiului, nr. 165, cămin stud. nr. 8: teme diverse, schimb de ilustrate; *Vlad Ioana*, București, sect. 5, str. Mitropolit Nifon, nr. 15: astronomie, meteorologie; *Dolea Valentina*, 16 ani, Craiova, str. Gl. Magheru, nr. 12: teme diverse, schimb de ilustrate; *Popescu Mariana*, elevă, com. Poboru, of. p. Spineni, jud. Olt: schimb de ilustrate; *Dîrman Ștefan*, 18 ani, elev, Arad, str. Armata Poporului, nr. 31/A: viața tineretului, schimb de ilustrate; *Vida Aurelia*, 22 ani, I.C.H. Someș, șantier 1, com. Tarnița, jud. Cluj: teme diverse (în mod deosebit medicină); *Panaet Cezar Mircea*, 29 ani, legător cărți, București, sect. 7, bd. Păcii nr. 94-100, bl. 19, sc. 1, et. VII, ap. 29: teme diverse, schimb de foto actori și ilustrate; *Șoimu Gheorghe*, 18 ani, elev, com. Turnu-Roșu, str. Gării, nr. 240, jud. Sibiu: muzică, sport, schimb de ilustrate; *Teodorescu Mariana*, 19 ani, șofer, Brașov, str. Castelului, nr. 21: literatură, schimb de ilustrate; *Nica Mircea*, 17 ani, elev, com. Afumați, str. Ograda Ștefănești, nr. 1117, jud. Ilfov: teme diverse; *Radu Gheorghe*, tipograf, București, șos. Colentina, nr. 22, bl. 9/C, sc. C, et. I, ap. 94, sect. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Gligor Traian*, stud., Timișoara, cămin stud. nr. 1/C complex: teme diverse, schimb de ilustrate; *Păștn Adriana*, 18 ani, elevă, Cîmpulung-Argeș, Calea Pietroasă, nr. 8: schimb de ilustrate; *Pop Ioan*, 22 ani, controlor tehnic și *Țintea Gheorghe*, 23 ani, strungar, Tohanul Vechi, str. Mare, nr. 173, bl. tineretului, nr. 1, cam. 136: turism, schimb de ilustrate; *Nechifor Mariana*, elevă, și *Calcan Cristina*, 23 ani, stud., Brăila, str. Comuna din Paris 97, cart. 1 Mai: literatură, schimb de ilustrate; *Modoran Tudor*, 23 ani, mecanic, com. Samarinești, jud. Gorj, of.p. Motru: teme diverse, schimb de ilustrate; *Kanea Malvi*, 18 ani, Panciu, str. Libertății nr. 100, jud. Vrancea: muzică, cinema, sport, schimb de ilustrate; *Lazăr Costel*, 23 ani, Galați, microraion 40, bl. 41, ap. 55: teme diverse, schimb de ilustrate; *Stoian Mioara*, 18 ani, elevă, Brăila, str. Dorobanților, nr. 403: teme diverse, schimb de foto actori; *Gugu Dan*, 21 ani, Craiova, str. Dîmboviței, nr. 63, bl. tineretului: teme diverse, schimb de ilustrate *Condurache Viorica*, 22 ani, Iași, Spitalul clinic nr. 1, clinica ORL, et. 1, salon 6: prietenie schimb de ilustrate; *Bălăroiu Costel*, 20 ani operator chimist, Craiova, str. Dîmboviței nr 63, bl tineretului: literatură, cinema, muzică, schimb de ilustrate; *Barabașu Mioara*, 17 ani, elevă, Buzău, intrarea Iazului, nr. 8 viața tineretului, turism, schimb de ilustrate; *Ionescu Edward Raymond*, 20 ani, tehnolog, schela Brăila, secția a II-a extracții Oprișenești, of.p. Făurei 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Petrila Tatiana*, 19 ani, Codlea, str. Armata Roșie, nr. 103, jud. Brașov: cinema, turism, sport; *Bogdan Aurică*, 17 ani, elev, Tr. Severin, str. Independenței, nr. 2: viața tineretului, schimb de ilustrate; *Hoș Ana*, 24 ani, chimistă, Arad, str. Armata Roșie, nr. 53 turism, schimb de ilustrate; *Oprea Magda*, 18 ani, elevă, București, str. Drumul Taberei, nr 30, bl. P4, sc. 3, et. 4, ap. 59: schimb de foto actori și ilustrate; *Nicolau Lili Magdalena*, 23 ani, stud., Piatra Neamț, aleea Castanilor, nr. 6: literatură, pictură, cinema, muzică, turism; *Oprea George*, mecanic, Constanța, str. Palas, nr. 8, bl. 2, et. 1, ap. 28: viața tineretului, literatură, cinema, schimb de ilustrate; *Dimitriu Șoimu Cristina*, 18 ani, elevă, București, sect. 2, str. Galați, nr. 21, et. 3, ap. 9: teme diverse; *Buddu I. Marian*, 26 ani, merceolog, Cluj, str. Croitorilor, nr. 11, ap. 3: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ursan Gheorghe*, 26 ani, profesor, Brăila, str. Hipodrom, bl. C7, sc. 1, et. 2, ap. 7: teme diverse (în mod deosebit artă fotografică), schimb de ilustrate; *Colcea Carmen*, 22 ani, Calafat, str. C. Stere, nr. 49, jud. Dolj; teme diverse; *Meculescu Georgeta*, 23 ani, croitoreasă, Brăila, str. Rahovei, nr. 163: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bașchir Paul*, electronist, București, sect. 4, Calea Văcărești, nr. 37C: filatelie, schimb de ilustrate; *Herescu Emanuela Anda*, 21 ani, Focșani, str. Leningrad, nr. 29: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dinu Alexandru*, 25 ani, mecanic, Motru, bl. J1, sc. 2, et. IV, ap. 18, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Nesz Monica*, 17 ani, elevă, Pitești, Calea București, bl. 15, sc. B, et. 1, ap. 6: schimb de ilustrate. *Nistor Nelu*, 21 ani, electrician Bacău, str. Mărășești, nr. 283, cămin tineret teme diverse, schimb de ilustrate. *Păun Aurel*, com. Băcia, nr. 88, of.p. Simeria, jud Hunedoara: teme diverse; *Cucu Daniela Ligia*, 18 ani, elevă, Ploiești, str. Decebal, nr. 13: literatură, chimie, muzică, cinema; *Mihăescu Iulian*, 24 ani, maistru mecanic, com. Oporelu, jud. Olt: teme diverse, schimb de ilustrate. *Andrei Mihai*, tehnician, București, sect. 8, str. Petru Poni, nr. 1, sc. B, ap. 13: teme diverse; *Drăgoi C. Stelian*, 18 ani, elev, sat Conduratu, jud. Prahova: sport, prietenie. *Borcea Valerică*, 24 ani, macaragiu, Galați cart. Dunărea, bl. G5, sc. 3, et. 2, ap. 238 muzică, turism, schimb de ilustrate; *Dorofte Elena*, Buhuși, str. 6 Martie, nr. 25, jud. Bacău. cinema, schimb de ilustrate.

primul aparat de fotografiat din lume cu diafragmă electrică

PENTACON

PRAKTICA LLC

— Unități de măsură noi
pentru siguranță și rapiditate.
— Pentru prima oară —
transmitere electrică a valorii diafragmei.
— Măsurarea luminozității TTL
și punerea la punct a clarității
cu diafragma deschisă,
deci cu imaginea de reglaj luminoasă.

PENTACON PRAKTICA LLC
revoluționează tehnica fotografierii de la distanțe mici.
Chiar în cazul folosirii de inele intermediare
și a unor aparate de reglaj a burdufului pentru distanțe mici —
imagine de reglaj luminoasă datorită diafragmei electrice.

Aparat foto monoobiectiv, cu oglindă reflex 24×26,
cu măsurare parțială și integrală corespunzătoare obiectului,
cu obturator cu lamele metalice, 1 S pînă la 1/1000 s,
cu cel mai scurt timp sincron pentru Blitz-electronic, circa 1/125 s,
cu sistem automat de introducere a filmului PL
cu obiective de schimb,
cu ghivent de înșurubare internațional PRAKTICA M 42×1,
accesorii universale.

PUBLICOM

Kombinat VEB PENTACON DRESDEN
DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK

«DUNACOR»

BRĂILA

Combinatul pentru fibre artificiale

Șoseaua Vizirului km 10

PRODUCE:

- celofibră tip bumbac alb, matisat;
- celofibră tip lină albă sau colorată în masă;
- pale de celofibră tip lină, albe sau colorate;
- celofan normal (PT) sau lăcuit (MSAT), simplu sau imprimat în coli, role sau confecții (pungi de diferite forme și mărimi);
- carboximetilceluloză pură și tehnică;
- sulfat de sodiu tehnic anhidru de calitate superioară;
- rotas cord viscoză în țesătură carcasă, breacker, topplay pentru confecții din cauciuc;
- fir cord simplu sau cablat, pe bobine conice.

Informații se pot obține la telefon (fir. 16190
Telex: CELOSTUF

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Se încheie de persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani (elevii școlilor profesionale, care realizează venituri proprii în practică, se primesc în asigurare de la vîrsta de 14 ani).

Asigurarea se poate încheia pentru sume asigurate fixe (10 000 de lei pentru caz de invaliditate permanentă totală și 5 000 de lei pentru caz de deces sau pentru dublul ori triplul acestor sume, pe durata de la 3 luni în sus).

ASIGURAREA DE ACCIDENTE CORPORALE

Primele de asigurare variază — în funcție de categoria tarifară de asigurare a asiguratului în activitatea sa profesională (categorie tarifară care reflectă gradul de periclitate al îndeletnicirii asiguratului) — conform tabelului de mai jos:

Categoria tarifară	Prima de asigurare	Durata minimă a asigurării
I.	12 lei	6 luni
II.	12 lei	3 luni
III.	15 lei	3 luni
IV.	27 lei	3 luni

Accidentele cuprinse în asigurare sînt următoarele evenimente subite, provenite din afară și fără voința asiguratului: explozia, prăbușirea de teren, lovirea, căderea, atacul din partea unei persoane sau a unui animal, trăsnetul, acțiunea curentului electric, arsura, degerarea, înecul, intoxicarea subită, asfixierea din cauze subite, accidentele întîmplate ca urmare a circulației mijloacelor de transport, urmările imediate (deces sau invaliditate permanentă) ale efortului fizic excesiv și subit determinat de forță majoră în timpul producției etc.

Asigurarea se poate încheia și pentru sume asigurate convenite, asupra cărora s-a căzut de acord cu ADAS, pe durate de 1—5 ani, primele de asigurare fiind convenabile.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Săptămîna pe care o consemnăm în comentariul de față a fost dominată de încheierea cu succes deplin a călătoriei de patru săptămîni pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu soția sa, tovarășa Elena Ceaușescu, a întreprins-o în țările Africii. Reîntoarcerea la București a conducătorului partidului și statului nostru a prilejuit o entuziastă primire din partea mulțimilor ieșite în întîmpinare pe aeroportul Băneasa, ca și din partea întregului popor. Aceasta a constituit o puternică reafirmare a aderiunii noastre depline la țelurile nobilei misiuni de pace, prietenie și cooperare cu țările continentului fierbinte și, în același timp, exprimarea satisfacției legitime față de strălucita desfășurare și rezultatele importantei solii. Ampla cuvîntare pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut-o în clipa cînd a pășit din nou pe pămîntul patriei redă sugestiv și elocvent bilanțul marelui periplu african, marcîndu-i etapele succesive, caracterul deosebit, însemnătatea politică și utilitatea primordială a contactelor și acordurilor realizate, mai presus de orice însă contribuția substanțială adusă la consolidarea și extinderea, pe baze principiale și de interes comun, a raporturilor de solidaritate, prietenie și colaborare între România și țările Africii.

În fiecare din cele opt țări vizitate, în toate întîlnirile oficiale și în cuvîntările rostite cu diferite prilejuri, președintele Ceaușescu a evocat invariabil principiile după care s-a călăuzit în misiunea întreprinsă, principii pe care se bazează întreaga politică externă a României socialiste. Pornind de la preocupările comune româno-africane pentru dezvoltarea raporturilor de cooperare, în fiecare dintre capitalele vizitate s-a putut ajunge la puncte de vedere comune într-o serie de probleme vitale. «În declarațiile semnate — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — sînt oglindite principiile care ne-au călăuzit, înțelegerile realizate; în practică am ajuns la o serie de acorduri care pun bazele unei colaborări îndelungate între popoarele noastre, întemeiată pe deplina egalitate în drepturi, respectul reciproc și neamestecul în treburile interne, pe dorința de a colabora și de a ne întrajutora, pentru a asigura dezvoltarea cît mai rapidă a popoarelor noastre și, în același timp, participarea activă la diviziunea internațională a muncii, la progresul general al omenirii».

În centrul convorbirilor și acordurilor realizate s-au aflat, pe lîngă colaborarea bilaterală cu fiecare dintre țările vizitate, problemele fundamentale ale dezvoltării contemporane, pornindu-se de la schimbările ce s-au produs și se produc pe plan internațional. Ideea că forța unită a popoarelor ce luptă pentru independență și viață mai bună reprezintă o forță de neînfrînt a constituit baza temeinică în virtutea căreia s-a impus, ca factor al tuturor înțelegerilor, afirmarea necesității luptei împotriva politicii imperialiste, a colonialismului și neocolonialismului. Concluzia că la temelia relațiilor internaționale trebuie să se afle deplina egalitate în drepturi a statelor, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc trece, ca un fir roșu, prin documentele semnate, exprimînd totodată acordul comun al părților că trebuie făcut totul pentru excluderea forței și amenințării cu forța din relațiile internaționale. Încă o dată s-a insistat asupra dreptului fiecărei țări de a-și hotărî dezvoltarea economică, forma de rezolvare a problemelor în conformitate cu dorința forțelor revoluționare și progresiste, a popoarelor respective, fără ingerințe externe. Acordurile comune la care s-a ajuns exprimă aderiuni neechivoce la lupta forțelor care se pronunță pentru instaurarea unor noi și echitabile relații între state și națiuni. În acest sens este de neconceput ca să se admită bunăoară ocuparea de teritorii străine sau alte forme de expansiune și manifestări de forță. În Orientul Mijlociu, ca și oriunde există conflicte sau litigii, trebuie făcut totul pentru a se ajunge la rezolvări pe cale pașnică. Desigur, aceasta presupune intensificarea eforturilor convergente de pace. În Europa problema menținerii păcii și securității cere de asemeni abordarea lucidă a realităților existente, în interesul cauzei comune a tuturor popoarelor.

Față de o asemenea largă și profundă preocupare pentru destinele lumii în care trăim, este lesne explicabil interesul cu care a fost urmărită vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, a cărei importanță internațională face obiectul unui larg ecou în țară și peste hotare. În cadrul acestui prestigios periplu bogat în rezultate, șeful statului român a fost primit ca un oaspete înalt și ca un prieten adevărat în opt țări africane, unde s-a întîlnit și cu reprezentanții a cinci mișcări de eliberare națională. Prin caracterul și prin bilanțul său, călătoria aceasta a constituit, după cum a subliniat însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu, «un moment de importanță deosebită în politica externă a României, o manifestare fără precedent a politicii internaționale a României de solidaritate cu statele care au scuturat jugul imperialist, cu mișcările de eliberare națională, cu cei care luptă pentru independență, pentru progres, pentru bunăstare!»

O manifestare într-adevăr fără precedent și, totodată, o strălucită afirmare a justeții politicii principiale marxist-leniniste a României socialiste. Încă o dată și cu vigoare s-a confirmat unitatea indisolubilă dintre politica internă și cea externă a țării noastre, ceea ce ne întărește convingerea că drumul pe care am pornit, atît în construcția socialistă, cît și în raporturile pe plan internațional este cel bun, cel necesar și de perspectivă.

Aprecierile calde și prietenești cu care a fost copleșit pretutindeni în timpul călătoriei sale tovarășul Nicolae Ceaușescu s-au înscris pe coordonatele respectului și simpatiei de care se bucură conducătorul țării noastre, constituind totodată o încununare meritată a politicii internaționale a României, țară socialistă în plină dezvoltare, militantă activă pentru pace și colaborare între țări și popoare.

Marți, 11 aprilie 1972 **Dic. BABOIAN**

ROTTERDAM:

expoziție românească

Corespondență de la Petru UILĂCAN

La ora cînd transmit aceste rînduri, în cel mai mare magazin olandez de desfacere a mobilei, aparținînd firmei «Van Reeuwijk» din Rotterdam, se inaugurează o amplă expoziție românească de bunuri de larg consum, cea mai mare de acest gen organizată pînă acum de țara noastră în Olanda. Expoziția, care cuprinde o gamă variată de mobilă, colecții de confecții, tricotaje, stofe, încălțăminte, articole de porțelan, sticlărie, argintărie, produse alimentare și artizanat, este organizată în cadrul manifestărilor prilejuite de SĂPTĂMÎNA ROMÂNEASCĂ care are loc în această țară, bucurîndu-se de un larg interes. Specialiști, oameni de afaceri, publicul vizitator apreciază nivelul calitativ și varietatea sortimentelor realizate de industria noastră, se

Vizitatori la unul din standurile expoziției.

interesează de posibilitățile noastre de export. La rîndul său, presa olandeză, printre care «*De Telegraph*», unul din cele mai mari cotidiene și ziarul «*Courier*» care apare la Rotterdam, relevă, în cuvinte elogioase, rolul pozitiv al acestei manifestări în dezvoltarea relațiilor economice româno-olandeze.

FRANȚA:

sfatul primarilor comuniști

În aceste zile, cînd în Franța a început campania referendumului asupra politicii de lărgire a Pieței comune, la Montereau de Montreuil a avut loc adunarea celor 1 100 de primari comuniști din Franța. P.C.F., care s-a pronunțat împotriva referendumului, intenționează să organizeze o vastă acțiune de lămurire a opiniei publice pe tema: «*Nu — unei Europe a mizeriei*».

realități din lumea capitalului

DESFRÎU CU HEROINĂ

un scandal cu multe dedesubturi

De săptămîni în șir nu contenesc revelațiile în legătură cu scandalul «Number One», unul dintre night-cluburile de lux ale Romei, în care sînt implicate un mare număr de persoane din așa-zisa «lume bună» occidentală, o serie de traficanți și alți indivizi din lumea interlopă. Arestările și dezvăluirile senzaționale în legătură cu amploarea și semnificațiile acestei afaceri s-au declanșat în urma descoperirii de către poliție a unui săculeț de numai 65 grame heroină într-un W.C. al barului. Primele depoziții ale primilor arestați — artiști, prostituate, prințese, borfași de rînd, oameni de afaceri, play-boys, escroci, manechine etc. — au furnizat indicii convingătoare că barul «Number One», aparținînd unui notoriu afacerist, Paolo Vassalo (arestat și el), era de multă vreme un loc de întîlnire al narcomanilor cu parale, care căutau și găseau aici tot ce le trebuia pentru a-și potoli setea de «dolce vita» și în primul rînd de droguri tari. Pentru fiecare păhărel de whisky sau coniac, consumat aici, ei plăteau sume neverosimil de mari. De ce? Pentru că astfel puteau să plătească implicit și camuflat consumația de... stupefiante. Era de ajuns să întindă mîna sub masă

1) Talitha Pol — victima propriului ei viciu: narcomania.
2) Fecioru de bani-gata Paul Getty-junior și Talitha Pol, soția sa, cu puțin timp înainte ca heroina să-și fi făcut efectul funest.
În dreapta: Bruno Ruggieri, «profesorul» — furnizor de otravă.
3) Actrița italiană Marcella Michelangeli, care a fost arestată zilele acestea pentru că la domiciliul ei s-au găsit stupefiante. Tînăra artistă, care a apărut pe ecran în filmul Un caz de conștiință, are acum prilejul să mediteze asupra propriului ei caz de conștiință și să aleagă între drog și viață.

cînd la saigon se anunță „situație critică"

Iată în imaginea 1 un dramatic instantaneu fotografic care ilustrează cît se poate de plastic ceea ce Thieu, șeful regimului de la Saigon, definea ca situație «foarte critică» a trupelor sale: un vehicul asaltat pînă la refuz de soldați saigonezi dornici să se retragă cît mai grabnic din fața puternicei ofensive a forțelor patriotice. După cum transmit agențiile de presă, această ofensivă de amploare se desfășoară cu succes în mai multe zone ale Vietnamului de Sud, forțele patriotice (în fotografia 2, membri ai unei unități în plină acțiune) dînd lovituri puternice trupelor regimului marionetă, provocîndu-le uriașe pierderi în oameni și material de război.

1

2

pentru a găsi acolo o doză de heroină sau alt drog halucinant. Pînă aici totul pare să nu depășească limitele unei afaceri banale de vînzare ilicită și consum abuziv de narcotice. Dar poliția a dat de alte fire, care

3

leagă de cazul «Number One» multe alte afaceri necurate — sinucideri, crime, escrocherii, jafuri. Astfel, în cursul cercetărilor se dă de urma unui play-boy pe nume Beppe Ercoli, care este arestat la întoarcerea sa dintr-un safari în Africa. El este acuzat de falsificare de semnături, de escrocherie calificată, pentru că împreună cu un complice, Bino Cicogna, a încercat să cumpere prin fals un avion dezafectat pe care voia să-l transforme într-un cazinou. Descoperit, Cicogna dispare și trece oceanul. Puțin mai tîrziu, cadavrul lui este găsit la Rio de Janeiro. Sinucidere? Asasinat? Semne de întrebare. În condiții stranii moare și o negresă-manechin, Tyffany Hoywell, «dichidată», se pare, pentru că știa prea multe în legătură cu transportările ilicite de droguri. Între timp, în urma mărturisirilor unei englezoaice narcomane, manechinul Lilly Moon, reiese că o serie de oameni de afaceri și diferite personalități din cercuri înalte frecventau «Number One», unde principalul furnizor de heroină era Bruno Ruggieri, poreclit «Profesorul». Acesta la rîndul său, încearcă să-i denunțe pe ceilalți și ghemul se desface, din scandal în scandal. Cel mai proaspăt episod al afacerii este readucerea pe tapet a misterului morții tinerei soții a fiului celebrului miliardar Paul Getty. Talitha Pol a sucombat la 10 iulie anul trecut. Inițial, medicii au crezut că decesul s-a datorat unui exces de calmante. Acum, cercetările duc la altă presupunere, mai verosimilă: Talitha a murit din cauza heroinei. Mai mult, anchetatorii și presa italiană se întreabă dacă nu a fost *asasinată* prin intermediul acestui drog (*«Ucisă de heroină sau „cu" heroină?»* este titlul pe opt coloane, apărut în «Paese Sera»). S-a aflat, pe de altă parte, că Paul Getty-junior și soția sa frecventau barul «Number One», că o curieră le furniza heroină, că expeditorul era «profesorul» arestat. Mandatul de arestare lansat la Roma împotriva lui Paul Getty jr. (care se află la Londra) a făcut senzație, lăsînd să se vadă că nu este exclus ca printre cei vinovați de moartea prin heroină a Talithei Pol să se afle însuși soțul acesteia. Oricum, scandalul «Number One» — cu sau fără heroină — dezvăluie încă unul dintre aspectele morbide ale realităților din lumea capitalului.

misterul feltrinelli

De mai bine de trei săptămîni continuă să se afle în atenția presei și opiniei publice italiene «cazul Feltrinelli». Încă de la descoperirea, la 15 martie — lîngă un stîlp de înaltă tensiune, gata de a fi dinamitat, din apropierea aeroportului milanez — a cadavrului mutilat de o explozie al unui bărbat identificat drept cunoscutul editor Giangiacomo Feltrinelli, s-au ridicat numeroase semne de întrebare. De ce, de pildă, asupra celui ucis s-au găsit acte pe numele unui anume Vincenzo Maggioni, alături de fotografia soției și copilului lui Feltrinelli? Ce motiv ar fi avut acesta din urmă să se ascundă sub numele inexistentului Maggioni? Este adevărat că Feltrinelli se făcuse cunoscut pe plan politic prin «vagabondajul său turistico-ideologic și confuzia sa ideologică și politică» (cum scrie «L'Unità») și prin legăturile sale cu o serie de cercuri anarhiste — dar pare totuși greu de crezut că el s-a dus singur pe cîmp pentru a dinamita rețeaua de curent. Cum se face de asemeni că a explodat numai dinamita din mîna sa,

Stîlpul lîngă care a fost găsită încărcătura de dinamită — neexplodată — și, puțin mai departe, cadavrul mutilat al editorului-anarhist.

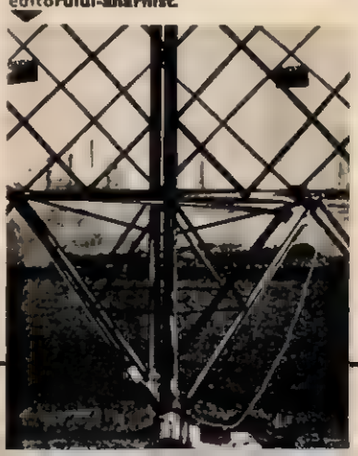

Giangiacomo Feltrinelli.

nu și cea pusă la picioarele stîlpului, că explozia produsă l-a rănit lui Feltrinelli doar corpul, nu și fața? Toate acestea, plus găsirea nu departe de cadavru a unei furgonete avînd un talon de asigurare pe numele unui lider anarhist, Fioroni, au dus la tot felul de supoziții — toate dînd morții lui Feltrinelli implicații de ordin politic. S-a afirmat, de pildă, că ar fi fost vorba de o răfuială între diferite cercuri anarhiste sau că fostul editor ar fi devenit «incomod». Comunicatul procuraturii din Milano, după autopsie, menționează că anarhistul editor miliardar era în viață în momentul producerii exploziei și că moartea s-a produs datorită hemoragiei provocate de ruperea arterei femurale de la piciorul drept. Rămîne de stabilit acum de către experți dacă se confirmă o altă supoziție, și anume că Feltrinelli ar fi fost drogat și determinat să încerce dinamitarea pilonului — respectiv trimis la o moarte sigură. Așadar, pînă acum presa italiană, deși se ocupă intens de acest caz, nu este totuși în măsură să furnizeze multe elemente concludente.

glob comentar foto

primăvară de luptă

Agenţiile de presă transmit noi ştiri şi imagini referitoare la creşterea valului luptelor sociale în diverse ţări capitaliste. Din Spania, unde ultimele luni au înregistrat o intensificare a manifestaţiilor populaţiei pentru drepturi şi împotriva represiunii poliţieneşti, ne-a parvenit imaginea 1 înfăţişînd o demonstraţie de solidaritate cu muncitorii şantierelor navale Bazan. După cum se ştie, la începutul lunii martie, doi dintre salariaţii acestei întreprinderi aflate în grevă au fost împuşcaţi de poliţie. Şantierele au fost trecute sub control militar pentru ca întreruperea lucrului şi orice acţiune revendicativă să poată fi pedepsite conform legilor militare. Fapt care nu l-a împiedicat pe muncitori să răspundă, de pildă, apelului consiliilor muncitoreşti de a încetini ritmul de lucru.

În Franţa continuă manifestaţiile împotriva suprimării locurilor de muncă. În imaginea 2, o demonstraţie la care au participat, sub lozinca «NU, ŞOMAJULUI!», 7 000 de muncitori din bazinul industrial cu profil metalurgic Creil. Cu toate că e vorba de o regiune puternic industrializată, aici au dispărut în ultimii patru ani aproximativ 4 000 locuri de muncă şi s-au înregistrat masive reduceri ale programelor de lucru, cu consecinţe directe asupra nivelului de viaţă al populaţiei locale.

Nemulţumirile în legătură cu scăderea nivelului de trai au stat şi la baza sîngeroaselor incidente din oraşul argentinian Mendoza. Revolta a izbucnit cînd într-un context de escaladă generală a costului vieţii s-a anunţat ridicarea tarifelor pentru consumul de electricitate. Poliţia a încercat să împrăştie manifestanţii cu grenade lacrimogene (imaginea 3). S-au produs ciocniri în cursul cărora două persoane au fost ucise şi multe altele grav rănite. Autorităţile au adoptat măsura cea mai comodă pentru ele în asemenea situaţii: decretarea stării de urgenţă şi arestarea principalilor lideri sindicali. În faţa grevei generale declarate în semn de protest, preşedintele Argentinei a anunţat suspendarea aplicării noilor tarife pe întreg teritoriul ţării.

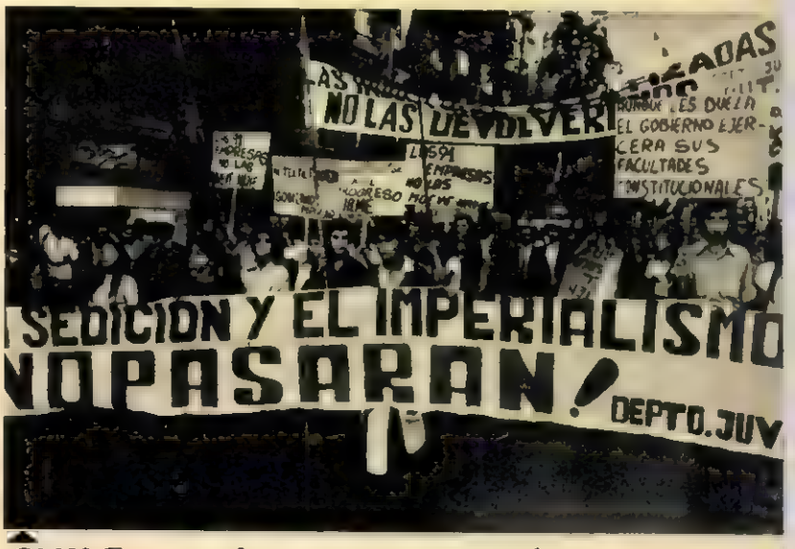

CHILE: reacţiunea nu va trece!

Hotărîrea de a dejuca acţiunile elementelor reacţionare, care încearcă să se opună procesului revoluţionar iniţiat de guvernul preşedintelui Allende, sprijinul faţă de guvernul Unităţii Populare din Chile sînt tot mai puternic exprimate în aceste zile prin cele mai variate forme — declaraţii ale liderilor sindicali, ale personalităţilor vieţii publice, prin demonstraţii etc. Iată o asemenea demonstraţie a tineretului pe străzile oraşului Santiago de Chile, capitala ţării.

„fraţii de la soledad": o achitare şi semnificaţia ei

Fleeta Drumgo şi John Clutchette, cei doi «fraţi de la Soledad» cărora verdictul de achitare pronunţat la San Francisco le-a făcut în sfîrşit dreptate.

Probele aduse împotriva lui Fleeta Drumgo şi John Clutchette s-au dovedit a fi false. «Martorii oculari» fuseseră ademeniţi, cu recompense în bani sau promisiunea de a fi eliberaţi înainte de termen pentru «bună purtare», ca să depună pentru acuzare. Verdictul juriului: nevinovaţi. Cei doi tineri negri, cunoscuţi azi în întreaga lume ca «fraţii de la Soledad», au fost achitaţi.

Între ei nu există legături de rudenie. În ianuarie 1970, cei doi deţinuţi în închisoarea Soledad, California, au fost acuzaţi că împreună cu George Jackson, alt deţinut, ar fi ucis un gardian. Împuşcat în vara trecută, în timpul unei încercări de evadare (despre care mulţi au afirmat că a fost înscenată), Jackson n-a mai apucat să audă sentinţa care îi recunoaştea nevinovăţia. Achitarea «fraţilor de la Soledad» este fără îndoială un succes al puternicului curent de opinie care s-a format în S.U.A. în favoarea lor. Dar, implicit, e o acuzare la adresa unor practici judiciare folosite adesea împotriva luptătorilor pentru echitate şi drepturi civile. Cazul «fraţilor de la Soledad» este, după cum se ştie, strîns legat de cel al Angelei Davis, judecată acum sub falsa acuzare de a fi procurat armele folosite în tentativa de evadare din sala tribunalului de la San Rafael, unde cei trei erau audiaţi.

panama despre canalul panama

Din nou diferendul dintre Panama şi S.U.A. se află în atenţia opiniei publice. O «Carte albă», dată publicităţii zilele acestea la Ciudad de Panama, reafirmă în termeni categorici necesitatea abolirii dominaţiei şi controlului S.U.A. asupra zonei Canalului Panama, unde sînt amplasate, de mai mulţi ani, nu mai puţin de 14 baze militare americane, deservite de un contingent de 30 000 militari. Documentul elaborat de ministrul de externe panamez respinge declaraţiile făcute de David Ward, reprezentantul american la tratativele în legătură cu «Z.C.» (Zona Canalului) potrivit cărora S.U.A. fiind chipurile vital interesate din punct de vedere strategic în această zonă, retragerea trupelor americane staţionate aici n-ar putea fi obiect de discuţie. Singura soluţie pentru reglementarea diferendului este considerată de guvernul panamez retragerea trupelor americane şi declararea căii navigabile ce face legătura din Atlantic în Pacific — traversînd teritoriul naţional panamez — drept zonă neutră. «Cartea albă» panameză precizează că atunci cînd s-a construit Canalul Panama, destinaţia lui a fost *«de a uni lumea nu de a servi drept un instrument al unei puteri străine»*, în pofida şi în dauna intereselor legitime ale poporului panamez şi ale ţării acestuia.

În imagine: aspect din timpul uneia din nenumăratele înfruntări deschise dintre stăpînii adevăraţi ai Zonei Canalului — panamezii — şi cei ce de decenii refuză să părăsească această zonă — militarii americani.

hemingway— confesiuni post-mortem

Diverse biografii controversate au creat multă confuzie în jurul lui Ernest Hemingway, ca om şi ca scriitor.

Încă în viaţă fiind, marele scriitor american n-a putut suporta părerile emise de unii dintre criticii săi care susţineau că ar fi fost un alcoolic incurabil. De asemeni, nu a înţeles de ce s-a pretins întotdeauna că ar fi fost un autor care scria cu o rapiditate uimitoare. Acum, cînd a ieşit de sub tipar un volum cuprinzînd scrisorile adresate de Hemingway amicului său Charles Poore, criticul literar al ziarului «New York Times», în presa internaţională sînt reproduse acele fragmente, cu valoare de confesiune post-mortem, prin care Hemingway pune lucrurile la punct într-o serie de probleme care l-au frămîntat pînă în ultima clipă a vieţii sale. Scrisorile, datînd din perioada 1949-1953, reprezintă, adunate laolaltă, o valoroasă creaţie literară cu caracter autobiografic. Respingînd alegaţiile lui Young în legătură cu setea lui nepotolită de alcool, Hemingway îi scrie lui Poore: «Dacă ai învăţat să bei de la vîrsta de 14 ani şi ai continuat să bei şi mai eşti în stare să scrii lucruri acceptabile la 53 de ani, cum poţi gîndi ca eşti un alcoolic?» În ce priveşte aşa-zisa uşurinţă a scrisului, marele scriitor îşi exprimă nedumerirea totală. «Se zice — arăta el într-una din scrisori — că aş fi scris trei povestiri într-o singură zi; una dimineaţa, una la prînz şi una seara. Dar nici unul dintre aceşti domni nu-şi aminteşte că am refăcut de patruzeci de ori ultimul capitol al cărţii „Adio, arme"».

„made in china"– calitate, eficiență

Progresele realizate de industria R.P. Chineze, pe treptele modernizării și perfecționării, își găsesc expresia și în producția masivă de aparate de radio și de telecomunicații. Două dintre cele mai importante fabrici de asemenea aparate obțin succese cu totul remarcabile în acest domeniu. Este vorba de întreprinderea «Panda» din Nankin, care produce aparate de radio și transistoare, și de fabrica «Tunfanghun» din Tientsin, specializată în producția de aparate și de utilaj de telecomunicații pentru vasele de cursă lungă. Agenția «China Nouă» ne transmite această fotografie ce prezintă cîteva din aparatele de telecomunicație realizate de muncitorii fabricii din Tientsin, pentru nave de 10 000 tone. Atît aparatele de radio cît și cele de telecomunicație purtînd marca «Made in China» și-au dovedit din plin calitatea superioară și eficiența — precizează agenția de presă chineză.

tutankhamon la londra

Din cînd în cînd, destul de rar ca faptul să rămînă un eveniment, comorile descoperite în mormîntul faraonului Tutankhamon poposesc în cîte una din marile capitale ale lumii. În primăvara aceasta tezaurul a fost din nou ambalat și trimis peste mări și țări spre insulele britanice, unde a fost găzduit de British Museum. Expoziție, cuprinzînd ca piesă de mare atracție masca de aur a tînărului faraon care a domnit asupra Egiptului în urmă cu aproape trei milenii și jumătate, a fost inaugurată de regina Elizabeth a Angliei.

cassius clay la tokyo

Iată-l pe fostul campion mondial la categoria grea Muhammad Ali, alias Cassius Clay, la o recepție oferită la Tokyo în cinstea sa și a compatriotului său Mac Foster, în zilele cînd cei doi boxeri americani se aflau aici pentru a oferi publicului japonez spectacolul unui meci «greu». (După cum amatorii de box știu, dar ne permitem să repetăm și pentru ceilalți care poate n-au aflat, meciul a fost precedat de obișnuita și zgomotoasa campanie publicitară — bătăi cu pumnul în piept, declarații tari, conferințe de presă televizate — Clay afirmînd că îl va da gata pe Foster înainte de a cincea rundă; n-a fost chiar așa: fostul campion mondial a trebuit să se mulțumească cu o victorie la puncte.) Lui Cassius Clay i s-a oferit în timpul recepției de care aminteam o frumoasă păpușă japoneză.

cronica de trei secunde

DEȚINUTUL

Au luat un pistol special — dar nu l-au împușcat. L-au prins — dar nu l-au împușcat. Cu pistolul special l-au tras, sub piele, trei cartușe tranchilizante. Căci mai există și asemenea cartușe — tranchilizante, nu toate gloanțele sînt ca acelea ale poetului care a strigat: «Viața e frumoasă, prieteni!», înainte de a duce revolverul la tîmplă. Nu. După aceea l-au vaccinat. Împotriva maladiilor specifice. Și după aceea l-au închis într-o cușcă confortabilă. L-au dus de acolo în altă parte, lîngă Nancy. În ziare s-a anunțat: «A părăsit Gesvres-le-Chapitre, în direcția Lorenei». Ajuns la Velaine-en-Haye (ce nume fastuoase pentru călătoria unui deținut!) a fost eliberat din cușcă și i s-a pus la dispoziție o vastă întindere de pămînt, bine înțărcată, bine ghimpată — ceea ce s-ar numi o semilibertate. Să se plimbe, să alerge, să respire, să bată cîmpii, să-și facă de cap, dar să nu fugă. O stațiune specială pentru conservarea naturii îl va îngriji și-l va veghea. Căci el aparține naturii care trebuie conservată. El nu e un om oarecare, rege oarecare al unei oarecare naturi — om care poate să nu fie conservat, nefiind niciodată moarte de om ca de oameni oarecare să nu aibă nimeni grijă, grijă măcar pentru a li se oferi o semilibertate, bună și aceea la urma urmei, chiar dacă se mîrlie — ca între fiare — pe ici, pe colo că și libertatea e indivizibilă.

Nu. El e o fiară. El e un lup. Un lup celebru. Un lup capturat la 24 februarie, spre uimirea zoologilor care nu-și închipuiau că mai poate fi prins. Un lup ca toți oamenii. Un lup căruia i se administrează vaccine și tranchilizante pentru ca să nu mai poată șopti vreodată vreunei Scufițe Roșii, celebrele cuvinte rămase din vocabularul celeilalte vieți: «Sînt un evadat!»

Numai că lupoaica sa e de negăsit. La jumătatea lunii martie, urme suspecte s-au descoperit în Seine-et-Marne în jurul unei crescătorii de fazani. Urmele ei?

El tace și se învîrtește în semilibertate deplină, departe de ea, în țarcul său. Nu trebuie să fii de la o stațiune specială pentru conservarea naturii umane pentru ca să suspectezi semilibertatea deplină — fie ea și a lupilor.

GALAXIE CS...

De 1 aprilie 1972 un post de radio francez a anunțat populația că va asigura transportul gratuit a cîte 700 de ascultători cu cel mai mare avion din lume, «Galaxie C 5 AC», dotat — în afară de bar și de cinema — și cu o pistă de dans. S-au fixat în cîteva orașe locurile de rendez-vous. S-au prezentat în fiecare loc cîteva mii de oameni, așteptînd să fie îmbarcați spre aeroporturi, măcar pentru a vedea cel mai mare avion din lume. N-au fost îmbarcați. Au așteptat. Au apărut mașinile poliției pentru a liniști oamenii nemulțumiți. I-au liniștit explicîndu-le că au fost doar luați în balon de 1 aprilie. S-a terminat prost, ca ori de cîte ori imaginația e mică, meschină și imediată.

Dar — lăsînd de o parte fraierii inerenți — asta e păcăleală? Un avion cu 700 de locuri? Un avion în care se poate dansa? Asta nu mai e păcăleală, ci — iertați-mi vulgaritatea — realitate. Realitatea de mîine, de poimîine. Nu se mai pot inventa păcăleli cu bătaie mai lungă, păcăleli enorme, păcăleli fantastice, păcăleli păcătoase, păcăleli nemaipomenite? Nu, nu, nu — fiecare strigă: «Nu mă mai las păcălit!...» Acesta e strigătul enorm, planetar...

Ca și în artă, ca și în «Caracterele» lui La Bruyère, și în domeniul lui 1 aprilie «tout est dit», totul s-a spus.

Așa că amin!

Radu COSAȘU

agendă

A încetat din viață, în vîrstă de 83 de ani, J. ARTHUR RANK, fondatorul și președintele celebrei case de filme britanice Rank Organization care, în ultimele decenii, s-a transformat într-un uriaș conglomerat financiar (Rank-Hovis-McDougall), care controlează peste o sută de firme, specializate nu numai în producții cinematografice și teatrale.

La încheierea primei etape a anchetei judiciare asupra uciderii a 13 cetățeni nord-irlandezi în timpul «duminicii sîngeroase» din 30 ianuarie, LORDUL WIDGERY, cel care a condus cercetările, afirmă că ancheta abia acum intră în stadiul concret. Lordul Widgery, care a audiat 115 martori și a examinat peste 200 fotografii, va prezenta în curînd o completare la raportul oficial, care n-a reușit să răspundă problemelor-cheie.

După cărțile sale «Vietnam» (1964) și «Honor» (1968), scriitoarea americană MARY McCARTHY înregistrează un nou succes cu recentul său volum «Medina», consacrat masacrului săvîrșit în satul sud-vietnamez My Lay de către unitatea americană comandată de căpitanul Ernest Medina, care îl avea în subordine pe faimosul locotenent Calley. Cartea este încă un rechizitoriu la adresa participării S.U.A. la războiul din Indochina.

Celebrul chirurg sud-african CHRISTIAN BARNARD intră în arena politică? Iată o întrebare al cărei răspuns începe să se contureze. După ce în repetate rînduri și-a manifestat deschis ostilitatea față de politica apartheidului proclamată în țara sa, se pare că doctorul Barnard va accepta să candideze la alegerile parțiale pentru Senatul R.S.A. «Un Barnard pe banca opoziției — scrie Oggi — ar constitui o lovitură puternică pentru rasiștii sud-africani».

Secretarul general al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare, MANUEL PEREZ-GUERRERO, a întreprins o vizită de prietenie la Pekin, avînd aici întrevederi cu oficialități ale R.P. Chineze. Anterior, Guerrero și-a exprimat într-o conferință de presă speranța că participarea R.P. Chineze la lucrările celei de-a III-a Conferințe U.N.C.T.A.D. de la Santiago de Chile va constitui o «contribuție pozitivă» la dezbaterea problemelor aflate pe ordinea de zi.

După ce a părăsit în urmă cu 20 de ani Statele Unite, ca urmare a valului de reacțiune maccarthystă, CHARLIE CHAPLIN (82 de ani) și-a făcut reintrarea triumfală la New York, cu prilejul unei vizite de 4 zile în S.U.A. Aici, marele cineast a fost distins cu diferite premii și medalii, între care și un premiu special Oscar «pentru contribuția incalculabilă la transformarea filmului într-o artă a acestui secol».

cronica satirică

de Teodor MAZILU

pe cine iubești tu mai mult și mai mult?!

Am văzut adesori copii terorizați de această stupidă și laconică întrebare:

— Pe cine iubești tu mai mult? Pe mama sau pe tata?

Copilul n-are o ierarhie a sentimentelor dar este aproape silit s-o facă.

— Ia spune tu. Pe cine iubești mai mult?...

Ca și cum dragostea pentru mamă ar trebui să excludă dragostea pentru tată sau invers.

De multe ori unii oameni s-au obișnuit cu această ierarhizare a sentimentelor, ca și cum existența unui sentiment ar duce neapărat la anularea altui sentiment. În materie de gusturi estetice acest exclusivism infantil cunoaște forme la fel de monstruoase

Ești aproape somat ziua în amiaza mare să răspunzi imediat.

— Ce-ți place? Muzica ușoară sau cea cultă?

— Ce-ți place? Tolstoi sau Balzac...?

Dacă tu răspunzi rezonabil că-ți place și una și alta și muzica ușoară și cea cultă. și Tolstoi și Balzac, ești socotit un tip superficial, «fără convingeri». Trebuie să-ți precizezi «opțiunea», după un termen folosit adesori prea la voia întîmplării.

Ești silit mereu să faci o alegere în probleme în care omul normal nu simte nevoia căuși de puțin s-o facă. Marea sau muntele? Balzac sau Tolstoi? Tata sau mama? Primăvara sau toamna? Beethoven sau Bach? Struguri sau pepenii verzi?...

A devenit aproape o manie această stupidă chestionare a preferințelor, tot așa cum în manie a degenerat și acest atroce și posac exclusivism.

— Nu m-aș mărita cu un bărbat care n-ar cînta din chitară...

— M-am despărțit de primul soț fiindcă îl prefera pe Bach lui Beethoven.

Această intransigență naște și ură pînă la urmă.

— Nu-l mai salut pe individul ăsta. A spus că nu suportă marea. Eu ador marea...

Și ce dacă adoră marea? Foarte bine. Sănătate să fie... Nu e un motiv ca cei care iubesc marea să urască pe cei care iubesc muntele sau invers... Sau cei care-l adoră pe Tolstoi să nu mai dea bună ziua celor care-l adoră pe Balzac... Cei care iubesc muzica ușoară să întoarcă spatele amatorilor de muzică simfonică.

Așa că să nu mai terorizăm copiii cu această întrebare monstruoasă.

— Pe cine iubești tu mai mult? Pe mama sau pe tata?

umor

DE PESTE HOTARE

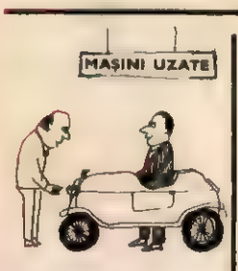

— ...În felul acesta consumul de benzină se reduce la zero litri pe suta de kilometri.

POEZIA DRAGOSTEI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	O	R	Ț	A	■	■	R	A	M	I	■
3	N	O	R	■	Ț	S	Ț	N	I	N	■
4	O	M	■	L	A	B	I	S	■	Ț	I
5	■	I	T	A	■	U	■	A	R	L	A
6	Ț	■	Ț	P	I	C	A	■	P	I	N
7	I	L	L	A	T	■	T	U	■	S	Ț
8	■	Ț	■	Z	A	R	I	■	A	S	S
9	D	I	C	■	L	A	T	I	N	I	■
10	I	N	■	A	I	U	■	Ț	I	A	R
11	N	S	Ț	M	A	■	I	A	I	N	A

ORIZONTAL: 1) Autorul volumelor de versuri «Sensul iubirii» și «O viziune a sentimentelor» — Poezie în care Victor Tulbure afirmă despre ființa iubită că «...Numele adesea ți l-am șoptit la flori,/ La păsări și izvoare, la fulgere și nori,/ Ca un ecou în mine strigat de mii de ori». 2) Autorul unui «Poem de dragoste» (vol. «Coloană în amiază») — «...Te iubesc atît de mult!/ Ale tale doruri toate,/ Numai eu știu să le-asculț» sînt versuri din această poezie de M. Eminescu (2 cuv.). 3) «...E un lung/ Prilej pentru durere;/ Căci mii de lacrimi nu-i ajung/ Și tot mai multe cere» (M. Eminescu) — «Scumpa mea, te-așază lîngă mine» și «Sărută-mă mereu» sînt două poezii din creația acestui poet sovietic. 4) Rîu în Camerun — Cîntărețul regretat al «Primelor iubiri» — Abis! 5) A șovăi — Corabie legendară. 6) «Scrisoare de dragoste» de Nina Cassian, la-nceput și la sfîrșit! — Gen literar (fem.) — A scris ciclul de poezii «Iubire» (George Demetru). 7) Autorul poeziei «Dor» (vol. «Limpezimi») — «...marea mea iubire», poezie de Veronica Porumbacu (vol. «Întreg și parte») — Sumare! 8) A vedea — Rîu în U.R.S.S. 9) Titlul unei poezii eminesciene de dragoste — Dascălul de poetică al lui Dante. 10) Fluviu european — Rîu în Noua Guinee — Jurnal. 11) Imensă — «Iubind în...», titlul unei alte poezii eminesciene de dragoste.

VERTICAL: 1) Cel mai mare dramaturg și poet al Renașterii engleze, care a afirmat că iubirea «...n-o schimbă ani și n-o clintesc măcar/ Tăișurile clipelor fatale» (Sonet CXVI). 2) Inspiratul autor al «Patruzeci și șase poezii de dragoste» — «...balconul iubitei», poezie de Cezar Baltag. 3) A ameți printr-un miros îmbătător — Poet finlandez (1878–1828), autorul unor «Cîntece pentru Helka». 4) Lac în Olanda — Scop. 5) Dînsa — Capitala Boliviei — «...rechemat iubirea», volum de versuri de Ion Bănuță. 6) Într-un ceas! — Patria lui Dante și Petrarca. 7) Autorul poeziei «Dragoste învrăjbită» (vol. «Fire de tors») — Poezia «Iubire fără limită» aparține acestui poet clujean (vol. «Turn cu ceas»). 8) Oraș în U.R.S.S. — «...de fragedă», poezie de M. Eminescu. 9) Fluviu în Spania — Afluent al Tisei. 10) Insulă în Oceanul Pacific — Recipisă (abr.) — «De-or trece...», încă o poezie de dragoste din creația eminesciană. 11) Autoarea «Sonetelor iubirii împlinite», în număr de cinci, din volumul «Disciplina harfei» (2 cuv.). 12) Cu cîțel — «Între două priviri» și «Numele tău» sînt două din poeziile sale (vol. «Metamorfoze») — Soare apus de mult.

Adam STOICA

Cuvinte rare: KOM, ASS, AIU, LEINO, NER, UREI, ANSA, AMI.

Dezlegarea jocului PARADA MODEI apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ASTRAHAN — FRAC. 2) MINIJUP — PEPLU. 3) ARA — UMERAS — UT. 4) NE — ERA — ALTITE. 5) TOGA — IGLITA. 6) B — LĂTICLAVA — P. 7) OVAL — COADA — ME. 8) TUNICI — NY — MET. 9) OLD — L — FE — MAXI. 10) SPALATI — BATIC. 11) AI — ASORTA — ACE. 12) N — ILIC — BROSA. 13) IRE — CANADIENE.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzica și televiziune)

CARTE

• **Z. Ornea: Studii și cercetări.** Potrivit preocupărilor sale, și în această carte autorul cercetează cu aplicație gîndirea unor creatori și oameni de cultură în strînsă corelație cu disciplinele «vecinale» de filozofie și sociologie a culturii. Sînt astfel prezentați și interpretați următorii: Eugen Lovinescu, Gherea, Stere, Ibrăileanu, Xenopol, Sadoveanu, Pann, Lucrețiu Pătrășcanu (Editura Eminescu).

• **Toma George Maiorescu: Cu secolul și oamenii lui** (cartea a II-a). În acest volum de «dialoguri» și «sinteze», autorul publică în continuare convorbirile sale cu diferite personalități din țară și de peste hotare asupra unor probleme majore privind «metamorfozele, permanențele și tendințele culturale într-o epocă de o uluitoare dinamicitate, înscrisă sub zodia unei revoluții științifice de o nemaicunoscută amploare» (Editura Eminescu).

• Noi cărți de poezie apărute în Editura Eminescu: **Jurămîntul de sărăcie, castitate și supunere** de Gabriela Melinescu; **Ecou în nisip** de Aurora Contescu; **Poeții de douăzeci de ani** de Dumitru M. Ion; **Munte** de Pachia Ion Tatomirescu.

• Virgil Stancovici: **Logica limbajelor.** În lumina unor interpretări moderne, cu o evidentă capacitate de sinteză și claritate în expunerea unor observații personale, se cercetează procesul progresiv al limbajului natural în devenirea lui în limbaj filozofic, logic, științific, ontologic... (Editura științifică).

• Sub egida cenaclului literar «Relief românesc» al sectorului IV-învățămînt a apărut cartea **Interferențe** de Stelian Cucu, care adună între coperțile ei o seamă de poezii publicate, parte din ele, în revistele «România literară», «Cronica», «Ateneu» și cîteva studii despre Creangă, Mihai Eminescu și Al. Sihleanu. Remarcăm accentele de autentică emoție distribuite în egală densitate în poeziile patriotice, cît și în acelea de factură mai intimă.

• În colecția «Biblioteca Eminescu» a apărut într-o nouă ediție romanul lui Nicolae Filimon **Ciocoii vechi și noi** (Editura Eminescu).

• Tot în această editură s-a mai tipărit **Avizuha** de Eusebiu Camilar. În afară de proza care dă titlul cărții, în sumar mai sînt incluse: **Turmele, Cordun, Valea hoților.**

• Cu obișnuita sa promptitudine și cu, iarăși, obișnuitul său sumar de calitate, a apărut numărul pe aprilie al publicației **Magazin istoric.** Cîteva titluri din cuprins: Celții «copiii teribili ai antichității» de Dumitru Berciu; Însemnări la biografii revoluționare: Gheorghe Gh. Niculescu-Mizil, Eufrosina Cotor Niculescu-Mizil de Gheorghe I. Ioniță; Veneția și țările române de Șerban Papacostea; Pagini din Roosevelt saga de Haralambie Moraru; o evocare din marea răzvrătire a gladiatorilor: «Un război de-a lungul întregii Italii» de D. Tudor.

CINEMA

• **Evadare din Planeta maimuțelor.** Ceea ce se putea bănui încă de la seria precedentă («Dincolo de Planeta maimuțelor») se adevereşte: filmul se dovedeşte a fi o concesie în fața legilor spectacolului facil ce-și exercită atractia la adăpostul unor idei transformate în pretext. Regia — Don Taylor (după cum se vede, regizorii se schimbă de la o serie la alta). Interpreți — Roddy Mc Dowall, Kim Hunter, Bradford Dillman, Natalie Trundy, Sal Mineo.

• **Hei, puștiule.** Încîntătoarele peripeții ale unui puști plecat în căutarea timpului pierdut de către cei mari, de maturii care la fiecare trei minute strigă copilului: «Nu am vreme pentru tine». Regia — György Palasthy (R.P. Ungară). Scenariul — Sandor Török. Interpreți — Krisztian Kovacs, Manyi Kiss, Gabor Koncz, Lajos Basti, Imre Sinkovits. Filmul a fost distins cu Premiul special al juriului, Moscova 1971.

• **Marea dragoste.** Reîntîlnire cu distinsul cineast Pierre Étaix,

Pierre Étaix

unul dintre puținii autori care mai au astăzi răbdarea să apere cu consecvență valorile comediei cinematografice. În distribuție — Pierre Etaix, Annie Fratellini, Nicole Calfan, Ketty France, Louis Mais, Alain Janey. Film distins cu Grand Prix du Cinéma.

• **Capela roșie.** Fragment de istorie contemporană transpus cu sobrietate pe ecran. O producție a studiourilor Defa-Berlin. Scenariul — Wera și Klaus Küchenmeister. Regia — Horst E. Brandt. Interpreți — Horst Drinda, Irma Münch, Horst Schulze, Barbara Adolphe, Klaus Piontek, Günther Simon, Karin Lesch.

PLASTICĂ

• Studenții Institutului de arte plastice omagiază semicentenarul U.T.C. printr-o expoziție deschisă la Kalinderu. Toate lucrările converg spre reliefarea unei spiritualități contemporane.

• La Biblioteca de artă (bd. Republicii 43) **Nicolae Zenof** expune pictură și grafică. Pictorul trăiește un moment de influență expresionistă evidentă nu numai în cromatica albastrului și violetului simbolic, dar mai ales în problematica pe care o abordează și în grotescul discursului narativ.

• Copiii — un subiect devenit clasic pentru fotografi — pe care **Michel Cresp** (Monaco) îi caută și îi găsește în ipostaze fericite sau medii decrepite. Nu-i rămîne decît să-i surprindă sau să le regizeze reacțiile. Copiii se supun docili și imaginea redă cu sinceritate banalitatea (Galeriile de artă fotografică, Brezoianu 23).

• Clovnul este un «subiect» insolit, cu un anumit pitoresc. Un personaj cu un potențial de descărcare emotivă nelimitat. **Michel Girardot** (Franța) îi surprinde reacțiile definitorii, apoi în laborator îi creează o nouă existență, multiplicîndu-l în diverse ipostaze. Dar prin solarizări, portretul clovnului a devenit reproducere grafică, joc de alb-negru (Brezoianu 23).

DISC

• Luis Alberto del Parana și formația «Los Paraguayos» — după un răgaz destul de substanțial acordat amatorilor de muzică sud-americană, care la un moment dat se cam plictiseau de nenumăratele formații cu «los» în frunte — reapar pe un al VI-lea disc al serialului dedicat lor de «Electrecord». Animatorul formației, cîntărețul și compozitorul, ba chiar și «textierul» Luis Alberto del Parana rămîne același sentimental și dramatic interpret al «sfîșietoarelor» declarații de dragoste portughezo-spaniolo-sud-americane! Dar, numai cu «Adoro» și «Caramba, caramba», n-aflăm prea multe despre fenomenul muzical sud-american. Parcă există și un anume Villa-Lobos! De ce nu ne înlesnește «Electrecordul» să-l putem asculta? Mai ales că-i prețuit ca unul dintre cei mai dăruiți compozitori ai continentului său! (EDE-0640)

• **Bine a zis, cine a zis** (vezi «Contemporanul» din 24 martie): n-avem discuri **individuale.** Cîntăreții noștri de valoare primesc niște repartiții (pe discuri) cu totul necorespunzătoare. Credem c-am depășit faza imprimărilor «la grămadă» și sîntem convinși că nu numai o vedetă își merită discul ei, ci și o speranță de excepție, cum ar fi cazul Marcelei Saficiuc. La fel și pentru Mircea Florian sau Gabi Căciulă. Căci e anevoios să-ți asculți cîntărețul preferat, pigulind printre nenumăratele înregistrări colective.

• Constelația soliștilor de muzică populară maghiară strălucește și mai puternic prin contribuția lui Papp Tibor, o voce de rară frumusețe. Alături de orchestra Varga Lajos, cîntărețul Papp Tibor interpretează: «Porumbul e verde», «Mătură strada», «S-a terminat vara-n floricică» și «Pasărea pe creangă» (45-EPC-10 238).

TEATRU

• **Mutter Courage** de Bertolt Brecht (Teatrul de Comedie): spectacol de intens suflu tragic dar și cu un gust violent al grotescului, lucrat — spre satisfacția spectatorilor noștri — mai curînd în stil Giurchescu decît în spiritul distanțărilor brechtiene, Giurchescu rămînînd, fără doar și poate, singurul dintre regizorii noștri care ni l-au oferit pe Brecht într-o viziune scenică apropiată sensibilității noastre. Magistrală, cu momente de un dramatism răscolitor, Marcela Rusu în rolul titular. De foarte bună calitate, creațiile actorilor Sanda Toma, Stela Popescu, Cornel Vulpe, Mircea Albulescu, Mihai Pălădescu ș.a. ca și scenografia lui Ion Popescu-Udrițe.

• **Viforul** de Delavrancea (Teatrul «Al. Davila» din Pitești): încercare bineintenționată, semnată de regizorul Const. Dinischiotu, de a transpune piesa clasică într-un limbaj artistic modern, lipsit de accente retorice, într-o interpretare sobră și conținută, izbutită (în parte doar) în cazul interpretului lui Ștefăniță (Mihai Dobre) și al interpretei Doamnei Tana (Adina Rațiu). Cu totul mediocru realizat artistic contextul uman — boierii — în care evoluează protagoniștii. Ca și decorurile lui Emil Moise, de altfel.

• **Constructorul Solness** de Ibsen (Teatrul evreiesc de stat): distincția și finețea gîndirii regizorale a lui Franz Auerbach exercitate asupra unui text ibsenian (concentrat pînă la dimensiunile unui spectacol suportabil pentru răbdarea scurtă a publicului de azi) și interpretarea monumentală dăruită lui Solness de către acest excelent

Marcela Rusu

actor al TES-ului care este Carol Marcovici. Sensibilă și frumoasă, Beatrice Abramovici, interpreta Hildei. O contribuție actoricească în general foarte dăruită și minuțios lucrată: Marietta Neuman, Mihaela Kreutzer, Isac Cassvan, Samuel Fischler, Radu Cristea.

• **Interesul general** de Aurel Baranga a ajuns (în a cîta versiune scenică?) și pe scena Teatrului dramatic din Brașov, în regia unui maestru al operetei Nicușor Constantinescu, convertit — se vede treaba — cu acest prilej, la mijloacele mai dure ale farsei atroce. În distribuție: Geta Grapă, George Grădinușu, Paul Lavric, E. Mihăilă Brașoveanu, Ion Fiscuteanu și alții.

• **Răi și nătărăi,** prelucrare de Alecu Popovici după Wilhelm Busch, arta rafinată a păpușarilor de la «Țăndărică», savuroasa viziune plastică a Mioarei Buescu, cea regizorală a lui Ștefan Lenkisch, muzica lui Paul Urmuzescu și o sumedenie de «voci» actoricești de primă mînă, puse toate laolaltă într-un spectacol care poate face delicile tuturor vîrstelor.

MUZICĂ

Dan Iordăchescu

• Azi la Ateneu, **Mihai Brediceanu** la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii: Simfonia a II-a de George Enescu (din «Integrala»); Simfonia pentru dublă orchestră de Johann Christian Bach și Concertul pentru vioară în Mi major de Johann Sebastian Bach. Soliști, **Joshio Unno** (Japonia).

• Pentru următorul concert al Filarmonicii (21 și 22 aprilie, Ateneu) bagheta dirijorală a fost încredințată lui **Mircea Cristescu,** iar solistul concertului este pianistul francez **Joel François Thiollier,** cu programul: Preludiu, Fugă, Postludiu de Csiky Boldizsar; Simfonia a IV-a de Honegger (din «Integrala»); Variațiuni simfonice pentru pian și orchestră de César Franck; Bolero de Ravel.

• Concertul «de joi» (20 aprilie, Studioul din str. Nuferilor) al Orchestrei simfonice a RTV va fi dirijat de **Ion Baciu.** Atracția programului o constituie, în primul rînd, lucrarea lui Gustav Mahler, rar ascultată la noi, «Cîntecele unui drumeț» pentru bariton și orchestră, cu **Dan Iordăchescu** solist. Mai auzim «Dialoguri dramatice» pentru orchestră de coarde și flaut de Dumitru Bughici, solist **Nicolae Alexandru,** și Simfonia a VIII-a de William (a nu se confunda cu Robert) Schuman, compozitor american contemporan (n. 1910).

• În ciclul «Pagini de antologie din literatura vocală» — recitalul soprano **Emilia Petrescu,** la orgă **Josef Gerstenengst:** H. Schütz, Samuel Scheidt, Monteverdi Scarlatti, Vivaldi-Bach, Vivaldi (17 aprilie, Ateneu).

• Recital de pian **Sorina Dobrescu** (J. S. Bach, Beethoven, Ravel, Enescu) și recitalul de lieduri pe versuri de Heine (C. Silvestri, Schumann, Schubert) al tenorului **Vladimir Deveselu,** acompaniat la pian de **Marilena Dobrea Ilea** (18 aprilie, Studio Ateneu).

• Trioul **Valentin Gheorghiu** — pian, **Ștefan Gheorghiu** — vioară și **Cătălin Ilea** — violoncel, formație camerală de prestigiu, ne oferă un atractiv program Brahms (Do minor și Si major) la 19 aprilie, Ateneu.

TV

REPORTAJ — Două reportaje din viața satului nostru contemporan (duminică pr. I ora 20,00 și vineri pr. I ora 18.35). «Habitat 2000» sau locuința noastră de mîine (luni pr. 1 ora 21.15) • Reportaj extern: Phenian (marți pr. T ora 22.10).

DEZBATERI — Tezele Uniunii scriitorilor în obiectivul emisiunii **Dezbateri culturale** (miercuri pr. I, ora 22.10) • Evenimentul editorial marcat de apariția volumelor «Documente ale Partidului Comunist Român» în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei** (joi pr. II ora 22.30).

ȘTIINȚĂ — Arheologie, aerofotogrametrie, cardiologie etc. în sumarul emisiunii **Panoramic științific** (joi pr. I ora 21.40).

LITERATURĂ — **Biblioteca pentru toți,** cu participarea lui Serban Cioculescu și a lui George Ivașcu, se ocupă de revistele «Convorbiri literare» și «Contemporanul» — seria veche (vineri pr. II ora 20.15).

TEATRU — «Luceafărul de ziuă» — al XI-lea episod al **Mușatinilor** — reintră în scenă doftorul Șmil — alias Radu Beligan (luni pr. I ora 20.15).

FILM — Un careu de ași: Julie Christie, Terence Stamp, Peter Finch și Alan Bates în filmul lui John Schlesinger (al cincilea as) «Departe de mulțimea dezlănțuită» după romanul lui Thomas Hardy (duminică pr. I ora 20.20) • **La Telecinemateca,** ciclul Shakespeare continuă triumfal: «Falstaff» cu Orson Welles și Jeanne Moreau (miercuri pr. I ora 20.05).

MUZICĂ — Leonard Bernstein prezintă trei interpreți: Stephen Kates, Veronica Tyler și André Watz (duminică pr. I ora 11.10) • Formații corale din județele Suceava, Botoșani, Buzău și Vîlcea în întrecerea **Cîntare patriei** (duminică pr. I ora 18.00) • Balerinii Ileana Iliescu, Valentina Massini, Rodica Simion, Ion Tugearu, Petre Ciortea, Marinel Ștefănescu valsează pe muzică de Weber, Chopin, Brahms, Dunaevski (vineri pr. II ora 21.00).

FOLCLOR — Cîntă Polina Manoilă, Ana Toma, Ion Bogza, Gh. Radu (marți pr. I ora 18.05) • Valea Buzăului în emisiunea **Vetre folclorice** (miercuri pr. I ora 18.15).

DIVERTISMENT — Muzică ușoară cu Anca Agemolu, Anda Călugăreanu, Mihaela Mihai și George Enache (miercuri pr. II ora 20.15) • Cîntă Cătălina Marinescu și Dan Gherasim (joi pr. II ora 22.10).

SPORT — Din returul C.M. de hochei: Cehoslovacia-Suedia (luni pr. I ora 22,50), U.R.S.S.-Finlanda (marți pr. I ora 10.55), U.R.S.S.-Cehoslovacia (joi pr. I ora 22.40) și U.R.S.S.-Suedia (simbătă pr. I ora 22.45) • Vedem și fotbal: Dinamo-A.S.A. (duminică pr. I ora 14.00) și Rapid-«U» Craiova (miercuri pr. I ora 16.30).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-Prono 1972 — etapa din 16 aprilie

I. S.C. Bacău-Rapid	1
II. Steaua-Petrolul	1
III. Poli-F.C. Argeș	1, x
IV. Crișul-Farul	1, x, 2
V. «U» Craiova-«U» Cluj	1
VI. Jiul-Steagul roșu	1
VII. C.F.R.-U.T.A.	1, x
VIII. Bologna-Roma	1, x
IX. Inter-Fiorentina	1
X. Mantova-Juventus	2
XI. Napoli-Catanzaro	1
XII. Varese-Sampdoria	x
XIII. Verona-Milan	x, 2

flacăra F album

Un prieten al iubitorilor muzicii ușoare:
compozitorul și interpretul
MIHAI CONSTANTINESCU

fotografii de S. STEINER

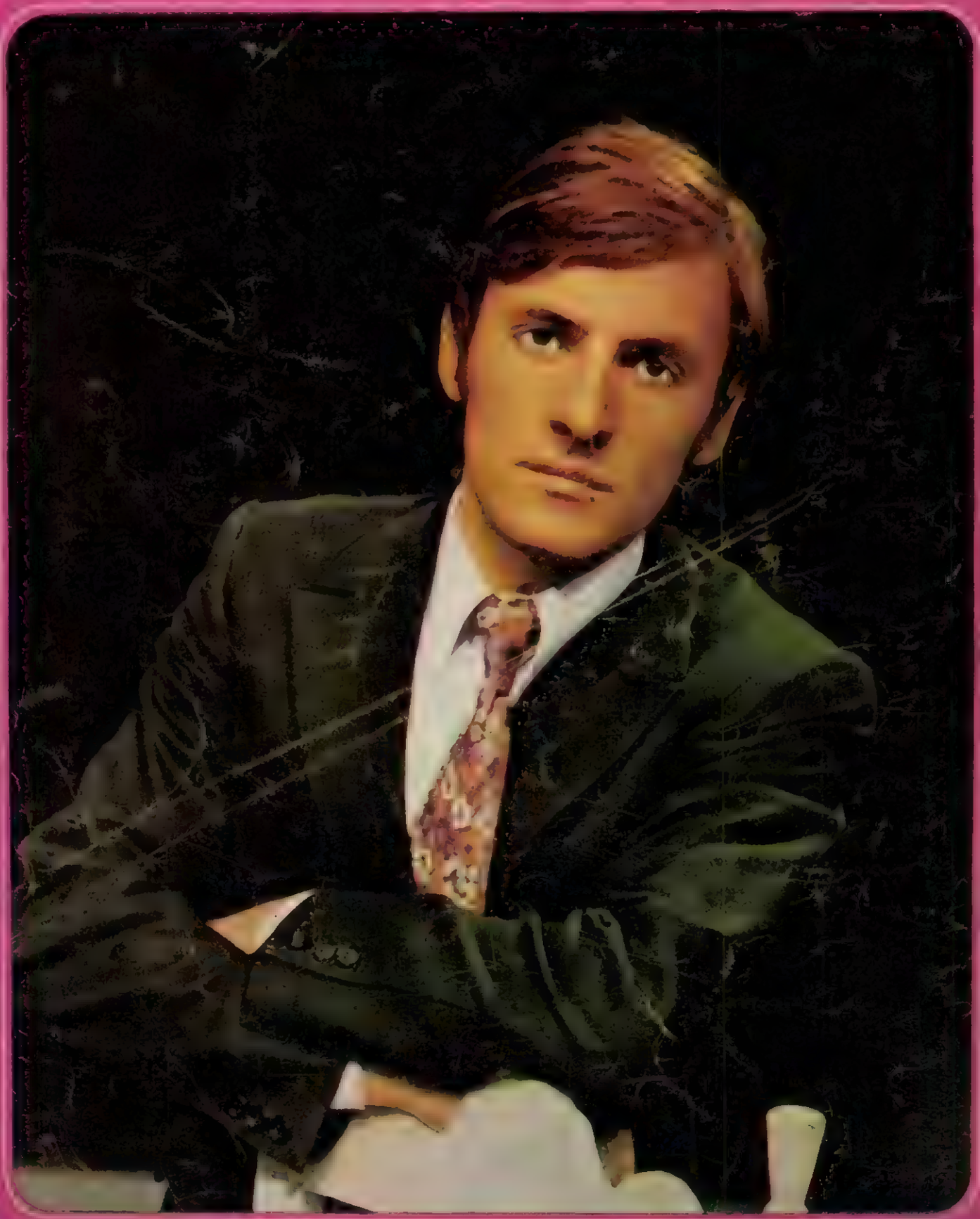

17
'72
FLACARA
ANUL XXI

săptămîna în imagini

8 ZILE
PÎNĂ LA SĂRBĂTORIREA ÎNTÎIULUI DE MAI

Zilele trecute, la Uzina «Electroputere» din Craiova, cea mai puternică unitate producătoare de mașini, aparataj electrotehnic și locomotive electrice și diesel electrice din țară, a fost realizat cel de-al 85 000-lea transformator. Colectivul prestigioasei uzine, ale cărei produse se exportă în aproape 20 de țări de pe glob, a închinat acest ultim succes zilei de 1 Mai.

Oțelarii întreprinderilor constructoare de mașini din Brașov au elaborat peste plan în cinstea Zilei internaționale a muncii o cantitate de metal din care s-ar putea fabrica 150 de tractoare U-650. Un loc de seamă în îndeplinirea angajamentelor luate îl ocupă colectivul de muncă al uzinei «Hidromecanica» (în fotografie), care a depășit planul producției de oțel pe prima jumătate a lunii cu circa 25 la sută.

În aceste zile dinaintea sărbătoririi zilei de 1 Mai, la Casa de cultură a sectorului 8 pregătirile sînt în toi. Artiștii amatori, grupul de canto al fetelor, formația de chitare electrice și formația folclorică se pregătesc asiduu pentru programul bogat căruia vor trebui să-i facă față în zilele de 30 aprilie, 1 și 2 mai. În afară de acțiunile și serile cultural-distractive pentru tineret programate la sediul Casei de cultură, formațiile casei vor susține diferite programe și în deplasare, la Teatrul de vară «Nicolae Bălcescu», în Pădurea Mogoșoaia și ca oaspeți la Căminul cultural din Chitila

felicitări pentru constructorii sibieni

În întrecere cu timpul se află și constructorii Casei de cultură din Sibiu. Acest edificiu impunător — care va reuni în incinta lui o sală de spectacole cu 540 locuri, un restaurant, o popicărie și spații pentru lectură, jocuri distractive etc. — urmează să fie predat la cheie în primul trimestru al anului 1973. Sîntem informați însă că stadiul înaintat al construcției oferă în prezent toate posibilitățile pentru încheierea definitivă a lucrărilor încă la sfîrșitul acestui an.

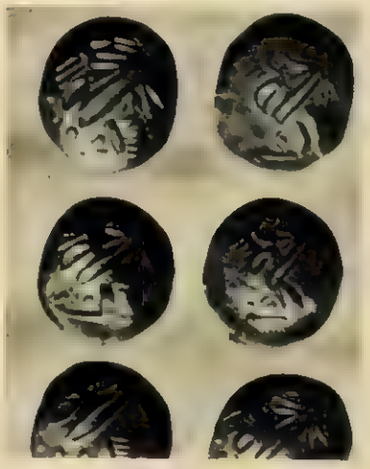

monede dacice la frătești

Frătești este o comună veche și foarte întinsă, situată în sudul județului Ilfov. Într-o bună zi, un locuitor de-aici, săpînd în curtea casei sale, a descoperit un vas de lut în care se găseau 200 de monede dacice, toate din argint. Sesizați, arheologii de la muzeul din Giurgiu au sosit la fața locului unde au constatat că e vorba de unul dintre cele mai importante tezaure monetare descoperite în ultimii ani. Toate piesele — ne declară prof. Constantin Isăcescu, directorul muzeului — sînt de tip «Vîrtejul», foarte bine executate și tot atît de bine păstrate în cele aproximativ două milenii cît au stat în pămînt. Printre cele două sute de monede — și aceasta a constituit revelația arheologilor — se găsesc 15 de un tip deosebit. Un exemplar din acestea a fost prezentat recent în cadrul expoziției intitulate «Ilirii și dacii», deschisă la Cluj.

Întregul tezaur monetar descoperit la Frătești a fost expus de curînd în vitrinele Muzeului de la Giurgiu.

Menționăm că în aceleași locuri au mai fost descoperite nu demult și alte urme importante ale trecutului. Printre altele, o necropolă din secolul al VIII-lea, cu aproape 30 de morminte, în care s-a găsit un bogat material ceramic, cuțite, podoabe (cercei din bronz, mărgele de sticlă etc.) — totul aparținînd unei populații băștinașe românești.

În după-amiaza zilei de 14 aprilie, în prezența conducătorilor de partid și de stat, a avut loc adunarea festivă închinată aniversării unei jumătăți de veac de la întemeierea Uniunii Tineretului Comunist, o nouă și vibrantă manifestare de entuziasm, de atașament al tineretului patriei față de partid și de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

SEMICENTENARUL TINEREȚII COMUNISTE

Cu cîteva zile în urmă, sub maiestuoasa cupolă a Sălii Palatului, miile și miile de fire purpurii ce se întrețes în steagul Uniunii Tineretului Comunist au vibrat melodios, au vibrat tulburător în momentul unic, de înaltă consacrare civică și politică, de împlinire și noi făgăduințe cînd pe faldurile semicentenare a fost prins simbolul celei mai mari distincții a patriei socialiste, ordinul «Victoria socialismului».

La unison cu faldurile steagului au vibrat atunci inimile a milioane de tineri. Au vibrat inimile tuturor celor care, de-a lungul a 5 decenii glorioase, și-au făcut ucenicia revoluționară, au învățat să iubească munca și să-și cinstească patria, în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist.

Adunarea festivă a făcut să răsune marea Sală a Palatului de ovațiile tinereții, de omagiul entuziast pe care tînăra generație îl aduce conducătorului încercat al poporului, Partidul Comunist Român. Festivitatea s-a desfășurat în atmosfera de încredere deplină, de angajare lucidă pe drumul urmat cu abnegație de toți oamenii muncii, de toate generațiile, pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în străbuna noastră Românie.

Primit cu ovații îndelungi, conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adresat organizației sărbătorite felicitări călduroase, îndemnînd tineretul să fie la înălțimea înaintașilor, să se pregătească temeinic pentru a duce mai departe izbînzile contemporane ale poporului român.

«Dragi tineri, — a spus secretarul general al partidului — puneți întregul vostru entuziasm, puneți toate visele voastre curate și frumoase în slujba patriei, a viitorului luminos al națiunii noastre, în slujba cauzei socialismului și comunismului, a prieteniei și colaborării cu toate popoarele lumii».

Angajat pretutindeni în efervescenta activitate creatoare a poporului, tinerii reprezentați în marea Sală a Palatului cresc și se împlinesc ca oameni, ca tineri revoluționari, constituind din milioane de biografii istoria mereu împrospătată a Uniunii Tineretului Comunist. Tradițiile eroice de muncă și luptă, de dăruire pentru binele și viitorul patriei își află expresia astăzi într-o activitate formativă și profesională ce onorează vîrsta de cinci decenii a Uniunii Tineretului Comunist.

Încrederea nestrămutată a tineretului în partid, dragostea și atașamentul față de politica internă și internațională promovată de conducerea partidului nostru, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, vor constitui și pe viitor un izvor generos de noi izbînzi ale tinerei generații pe drumul ascendent pe care îl străbate în ritm cu întreaga țară, sub drapelul încercat în marile bătălii de clasă, în marea operă de creație socialistă, al Partidului Comunist Român.

Tineretul reprezintă mîndria țării, cea mai de seamă dintre făgăduințe. De la uteciștii «veterani», astăzi membri ai Partidului Comunist Român, pînă la pionierii purtători ai cravatelor roșii, ștafeta idealului comunist, ștafeta cutezanței și dăruirii revoluționare se află în mîini sigure.

Mihai NEGULESCU

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEI,
Eugen IAROVICI

folosirea cu maximum de eficiență a timpului favorabil

Timpul călduros din aceste zile frumoase de primăvară oferă condiții deosebit de favorabile pentru executarea la timp și în condiții bune a însămînțărilor și a celorlalte lucrări agricole de sezon. Acest fapt a făcut posibil ca lucrările din prima epocă să fie executate la timp, creînd condițiile ca, în prezent, toate forțele din agricultură să fie concentrate la semănatul porumbului, cultură cu cea mai mare pondere între plantele ce se însămînțează primăvara. La ora cînd citiți aceste rînduri, în numeroase unități agricole din zona sudică a țării semănatul a fost încheiat, constituind în continuare preocuparea principală și pentru județele mai nordice, unde, din cauza condițiilor climaterice, campania a fost declanșată ceva mai tîrziu.
Folosirea condițiilor favorabile din această primăvară și apoi executarea la un nivel agrotehnic superior a tuturor lucrărilor de întreținere sînt chezășia sigură a recoltelor viitoare.

din nou oaspeții noștri: endrigo și del turco

Distinsul cîntăreț și poet italian Sergio Endrigo se întîlnește pentru a doua oară cu publicul nostru, în cadrul unor concerte ce vor avea loc începînd de săptămîna viitoare (26 aprilie – 1 mai).
Alături de el vor apărea, în același spectacol, un alt cantautor îndrăgit, Riccardo Del Turco și mai puțin cunoscuta Ada Mori.

ȘANTIER DE CREAȚIE

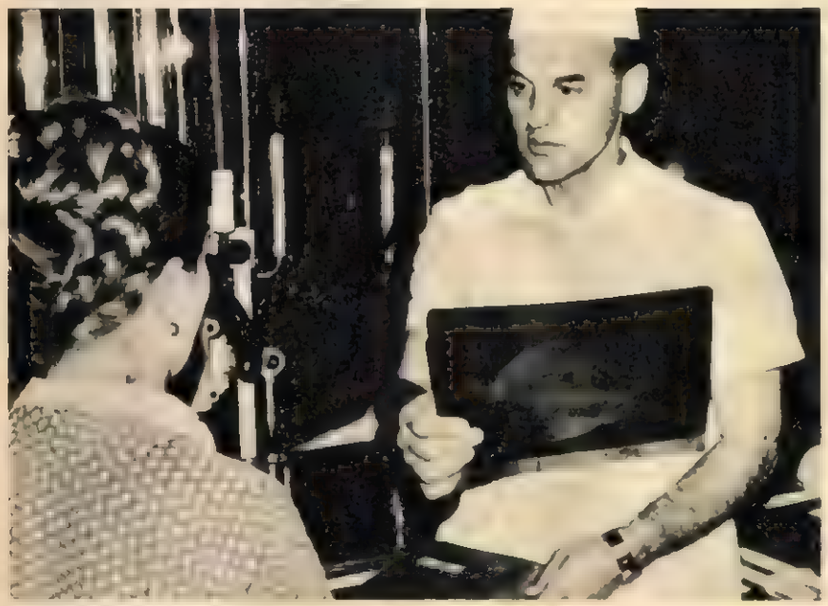

dr. Arcadie PERCEK:

„medicina contemporană a descoperit o nouă maladie, glaciațiunea tehnică"

Dr. Arcadie Percek, șef de lucrări la Clinica radiologică a I.M.F.-București, doctor în științe medicale, este totodată și autorul unor numeroase articole consacrate problemelor de sociologie medicală.

— *Care este, tovarășe doctor, resortul intim al acestor preocupări și ce v-a îndemnat să vă adresați prin articolele dv. atît omului de specialitate cît și cititorului neavizat?*

— Preocupările de medicină socială la care vă referiți sînt rezultatul unui îndelung și permanent contact cu adevărate mase de bolnavi. Aci, în semiobscuritatea cabinetului radiologic, pacienții sînt predispuși totdeauna la confesiuni. Povestindu-și suferințele sau temerile, bolnavii fac totodată largi incursiuni în viața lor de familie, în mediul social în care trăiesc, în activitatea lor profesională. Am găsit deseori în aceste incursiuni condiționări dialectice, legături directe între cauză și efect, concludente pentru etiologia maladiei respective. Pe baza numeroaselor observații privind întreg cortegiul de incertitudini, dileme și temeri care însoțesc adeseori cea mai banală suferință, am putut să-mi ameliorez tehnicile uzuale de lucru. M-ați întrebat dacă îmi valorific în general preocupările de ordin sociologic. Din contactul meu nemijlocit cu bolnavii și oamenii sănătoși mi-am dat seama că majoritatea bolilor și suferințelor umane actuale sînt grevate de un balast mai mult sau mai puțin consistent, ce provine din dificultățile de adaptare a omului contemporan la această nouă glaciațiune — glaciațiunea tehnică — care asaltează sub ochii noștri planeta. Această glaciațiune — asemenea glaciațiunii naturale din vremurile imemoriale ale istoriei, își face simțită prezența într-un mod din ce în ce mai pregnant în toate structurile noastre, influențînd sănătatea ca și gîndirea. Omul din societatea modernă, ultratehnicizată, este incomparabil mai expus unor boli organice (infarctul de miocard, ateroscleroza, intoxicații, accidente, cancer ș. a.) sau psihice (nevroze, stări demențiale, psihoze) decît înaintașul lui de la începutul acestui secol. De aceea reactivitatea complexă a omului de azi ridică probleme noi atît în medicină cît și în viața socială. Toate aceste observații le-am înmănunchiat într-un volum intitulat «Homo artifex», care va apărea în cadrul Editurii Albatros. Pregătesc, de asemenea, o lucrare cu tematică înrudită, în care preocupările de sociologie medicală sînt pregnante, văzînd de data aceasta osmoza și simbioza care există între civilizație și medicină. Bănuiesc că pe această cale voi informa publicul larg asupra complexelor probleme pe care le ridică sănătatea și boala în lumea contemporană.

„trei secunde" pe scenă

Vă mărturisim cinstit că am pătruns cu destule reticențe în sala Teatrului Bulandra, atunci cînd am fost invitați să vizionăm spectacolul susținut de formația «Sfinx».
Dar tot sinceri sîntem atunci cînd afirmăm că am părăsit sala mai mult decît încîntați, nu pentru că am fi fost cîștigați de ritmurile îndrăcite ale muzicii, cît pentru faptul că prezentatorul, actorul Florian Pittiș, a avut ingenioasa idee de a citi din Radu Cosașu, din cronicile sale de trei secunde pe care le semnează de peste patru ani — săptămînă de săptămînă — în revista «Flacăra». Mulțumirea noastră a fost cu atît mai mare cînd am constatat că aceste texte-bijuterii, interpretate cu tîlc și talent de Pittiș, au cucerit sala formată în majoritate din tineri.
Orice s-ar spune, este o bucurie, nu lipsită de un oarecare orgoliu, aceea de a constata că publicistica poate înfrunta cu capul sus poezia.

înaintea vinului... via

Dacă bună-ziua se cunoaște de dimineață, nu e mai puțin adevărat că recolta de struguri se pregătește încă din timpul primăverii. O dovedesc cu prisosință și lucrările intense de întreținere și protejare a viței de vie de la ferma viticolă Bucium din cadrul I.A.S.-Bucium, județul Iași, de unde vă prezentăm această fotografie.

COPERTA NOASTRĂ

RODICA SIMION, una dintre balerinele cu farmec și har ale Operei române.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

pentru cei 2 000 000 de turiști ai litoralului

În apropiatul sezon estival, litoralul Mării Negre va găzdui peste două milioane de turiști români și străini. Un public numeros, avid de mare, de soare, dar și de seri distractive. Activitatea culturală va beneficia anul acesta de peste 500 de spectacole susținute de teatre de dramă și comedie, de teatre lirice și de revistă din Constanța, București, Craiova, Cluj, Brașov, Deva, Arad, Botoșani și altele. De asemenea, festivaluri, gale de filme și, potrivit tradiției, concursul național de muzică ușoară din iulie, festivalul național de folclor ce se va desfășura în luna august, săptămîna «Serbărilor mării». La toate acestea se vor adăuga variatele programe susținute de formații și soliști de muzică ușoară de peste hotare.

imagini

dr. christiaan barnard la București

Cu acest prilej, pionierul transplantului de cord, dr. Christiaan Barnard, chirurgul de reputație mondială de la spitalul Groote Schuur din Capetown, a acceptat cu amabilitate să răspundă întrebărilor adresate de revista «Flacăra».

— Ați deschis calea grefelor de cord, domnule profesor. Sînteți mai departe adeptul lor?

— Tot ce poate să scutească pe om de suferință trebuie făcut. Transplantul de cord a prelungit nu numai vieți, care altminteri erau pierdute, dar le-a redat acestor oameni posibilitatea să ducă, pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă, o viață absolut normală.

— Ce ne puteți spune despre școala românească de cardiologie?

— Rezultatele ei îmi erau puțin cunoscute înainte de a veni în țara dv. Necunoscînd limba română, n-am avut posibilitatea să urmăresc îndeaproape lucrările de specialitate de la dv. Abia în zilele petrecute în România am reușit să o cunosc și să o apreciez.

— Despre pacienții dv.?

— Sînt foarte mulțumit că i-am întîlnit chiar la sosire, pe aeroport. E vorba de copiii pe care i-am operat și i-am tratat și pe care acum i-am găsit sănătoși.

la pescuit fără... permis

O insulă din mijlocul lacului Herăstrău a devenit de cîteva zile unul dintre interesantele locuri de agrement ale Capitalei. Primăria municipiului, respectiv serviciul de gospodărire a lacurilor, a amenajat aici o bază de pescuit pentru pescari amatori. Contra unei taxe de 10 lei, oricine poate prinde pește în jurul insulei, timp de o zi, chiar dacă nu are permis de pescuit. Pentru acești bani, pescarul amator mai primește uneltele de care are nevoie (undiță, găleată, mincioc etc.), precum și momeala pentru pești. Fiecare pescar amator își poate aduce aici, gratuit, familia, în care scop, printre aleile insulei frumos amenajate și umbrite de arbori bătrîni, s-au instalat bănci, mese, șezlonguri etc. Ce se poate pescui? Crap, caras, roșioară, biban — exemplare cu o greutate între 110 grame și 3 kilograme. Tot acest pește a fost transferat înainte de 1 aprilie de la crescătoriile Fundulea și Valea Saului în apa din jurul insulei. Pentru a nu se îndepărta de locul pus la dispoziție pescarilor amatori, «apele teritoriale» ale insulei au fost înconjurate cu o rețea de sîrmă. Menționăm că «insula pescarilor» se găsește în apropiere de podul Băneasa.

zoo '72

Primăvara a readus în actualitate și în programul promenadelor duminicale și vizitarea cunoscutei Grădini zoologice de la Băneasa. Într-un răstimp de numai o lună, peste 45 000 de vizitatori. Pentru toți aceștia, parcul zoologic de la marginea Capitalei a oferit cîteva plăcute surprize. Între acestea amintim prezența maimuței albe Macac-javanez, un caz rar de «albinism» în rîndul acestei specii, după cum ne declară specialiștii. În pavilionul tigrilor, o subspecie nouă de feline: tigrul siberian. În cele trei bazine amenajate încă din toamna trecută și-au reluat locul cuvenit lebedele negre, albe și călifarii roșii. Și tot aici vor fi expuse în curînd zece exemplare de flamingo cubanez. Printre speciile noi de animale africane și asiatice, o pereche de zebre, un trio de antilope Gnu, o pereche de antilope Saiga, un trio de antilope Blesbok, o pereche de dromaderi precum și cămile albe și brune cu două cocoașe.

trofee celebre

Printre cele peste 300 de piese expuse în sălile Muzeului de vînătoare din Gurghiu se află și cîteva trofee exotice, cel mai mare dintre ele cîntărind 15 kg. Între acestea, coarne ale bivolului-cafer, care azi se mai găsește doar în cîteva rezervații africane, ale antilopei de apă, caprei-antilopă, rinocerului bicorn (sus). Aceste trofee au fost recoltate de exploratorul Teleki Samuel (jos), care între anii 1886 și 1889 a cutreierat o mare parte din continentul african, pornind din Zanzibar, iar în 1893 s-a avîntat și pe insulele Java, Sumatra și Borneo.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

un paradox

Ilustrul filozof al antichității Gorgias și-a rezumat gîndirea în celebra frază: *nimic nu există; și dacă există nu poate fi cunoscut; și dacă poate fi cunoscut nu poate fi comunicat.* Recitesc enunțul, stupefiat, și mă întreb ce a descoperit — sau inventat — iraționalismul contemporan, ce contribuție inedită au adus agnosticii moderni la definirea unei filozofii a disperării și a abandonului, a demisiei ontologice? La două mii cinci sute de ani depărtare de scepticismul gînditorului antic, mă întreb care e coeficientul de originalitate al acelora ce teoretizează moartea limbajului socotit un cod de semne, etern indescifrabil? Care e sporul filozofiei agonice contemporane, dacă nu face decît să repete o sumbră concluzie privitoare la condiția condamnată a OMULUI? Îmi dau însă seama că întrebările sînt inutile. De vreme ce nimic nu poate fi cunoscut, nici răspunsurile la aceste întrebări nu pot avea o altă soartă. Sîntem, probabil, condamnați la o veșnică osîndă să vorbim fără să ne înțelegem, blestemați să căutăm ceea ce nu poate fi găsit, fiindcă ceea ce descoperim constituie doar o pedepsitoare iluzie. O dată ajuns la această liniștitoare încheiere, o singură problemă mă mai tulbură: de vreme ce așa stau lucrurile, de ce se mai pierde atîta energie și cerneală? Ca să ni se comunice că nimic nu poate fi comunicat? Dar atunci nici măcar această ultimă și sfîșietoare tortură a spiritului nu poate fi înțeleasă. Și totuși observ că în această lume a surdității absolute profeții disperării își continuă discursul, deși știu că nu sînt prieepuți, cu toate că predica lor sună în pustiu. Mă întreb chinuit de supoziții: ce poate să justifice o asemenea paradoxală poziție, fiindcă îmi vine greu să convin la ideea că în secolul nostru pitoresc și disperarea poate fi transformată într-o meserie rentabilă.

Singurul lucru care mă consolează este că în timp ce filozofii exasperărilor abisale ne înștiințează că orice comerț spiritual între oameni este o zădărnicie, aceiași oameni trec unii pe lîngă alții, își spun «bună-ziua» și se înțeleg perfect. Situația este bizară dar exactă. Iar dacă stau și mă cuget bine, chiar tonică.

literare

de Traian STOICA

Petru ISPAS:

și a venit ziua...

Fără echivoc vom spune, de la început, că *Și a venit ziua...* e o carte care se citește cu interes crescînd de la prima la ultima filă. Aceasta datorită caldei sincerități ce-o străbate, problematicii actuale conținute, cît și modului expresiv în care sînt evocați oamenii și întîmplările ce umplu cu viață autentică paginile acestei cărți.

Conștient de rostul scrisului, autorul, în cele cîteva liminare pagini «explicative», ne dă însăși «cheia» lucrării lui. În creionarea «profilurilor» sale, Petru Ispas urmărește, prin diferite mijloace de expresie, în ce măsură e sau nu realizat într-o «biografie» acel echilibru între «obligațiile» unor responsabilități majore față de colectivitate, de societate, și «interesele» individuale, «de loc mărunte, de loc neglijabile». Cu alte cuvinte, de modul în care aceste duale cerințe se armonizează depinde atunci cînd «va veni ziua» bilanțului, de care nimeni nu e scutit, dacă putem trăi «ceasul bucuriilor sau al tristeților». Elaborată prin prisma acestui punct de vedere, cartea, după cum o mărturisește tot autorul, se vrea «îndemn și avertisment pentru a deveni și pildă». E aici declarată deschis finalitatea etică a cărții. Vom observa însă numaidecît că această denunțată încărcătură etică e încorporată fără ostentație, organic, în narațiuni. Ceea ce face ca ele să atingă o treaptă înaltă în ordinea publicistică, nu o dată obținîndu-se autonomia epică a unor veritabile schițe.

Am fi ispitiți, ajunși în acest punct, să ne oprim puțin asupra diferențierii tranșante care se face între scrisul ziaristului și cel al scriitorului, între instrumentele de lucru ale unuia și ale celuilalt. Asupra circumscrierii în zone ermetic închise în care trebuie să fiinteze ambii, fără putință de depășire a spațiului destinat. Cu toate că interferențele se petrec sub ochii noștri, sîntem încă în faza delimitărilor rigide. Fără îndoială că nimeni nu se va gîndi la o *identificare* de mijloace între scrisul ziaristului și cel al scriitorului. Dar, și practica ne-o arată destul de des, mai ales în ultimul timp, că anume cursive ale cutărui ziarist capătă prin esențializarea faptului divers acuzate virtuți scriitoricești. Și invers. Articolele unui mare scriitor al prezentului nostru intră în zona ziaristicii prin relevarea nemediată a datelor actuale, dar extrăgîndu-se din ele semnificativul generalizant.

Am făcut această mică digresiune, pentru că în cazul de față sînt implicate unele trăsături care, după părerea noastră, o justifică. Petru Ispas și-a scris o bună parte din prozele sale sub presiunea irezistibilă a contingentului. O mare parte dintre ele au apărut chiar în paginile revistei noastre. Dar vedem acum, la recitire, că acestea, strînse laolaltă, configurează o scriere ce-și depășește condiția ei inițială. Adică trece din zona efemerului, la care e redusă, chipurile, ziaristica, în aceea durabilă a scrisului învestit cu însemnele artei. Lucrul s-a mai întîmplat și cu alți autori ce și-au adunat între copertele unei cărți producția lor de ziariști apărută, printre alte publicații, și în «Flacăra». Astfel, vom releva în proza lui Petru Ispas cîteva atribute ce-i justifică evadarea din zona «pură» a ziaristicii. Mai întîi, o știință de a relata, de a povesti. De a grada povestirea ca, de pildă, în *Cristu*, unde ni se relatează imprevizibila sinucidere a unui băiat în pragul adolescenței, împins la funestul act de condițiile vitrege de dinaintea eliberării, potrivnice setei lui fierbinți de a învăța. Sau ca în impresionanta (de tensiune bogziană) *Procesiunea*, sau ca în dramatica *Păcat*, în care e vorba de intervenția brutală a celor vîrstnici, opaci la cerințele psihice și biologice ale tinerilor. Menționabilă e, apoi, conciziunea exprimării, evidentă în toate filele. Exprimare din care e absent parazitarul, verbalismul. Fără a fi bruscată cursivitatea narațiunii, multe bucăți au ritmul rapid al unor secvențe de film. Numim în acest sens piesele *Tabacherea*, *Ilarion*, *Meșterul*, în care interferarea acțiunilor din ilegalitate cu cele din prezent e rapidă, fără hiaturi stînjenitoare. Aceeași concizione o remarcăm și în portretistica personajelor. De subliniat că aceste portrete se conturează mai puțin din apăsarea unor date exterioare, ele fiind rezultatul unor frămîntări de ordin interior. Aici vom remarca evocarea atîtor figuri de «anonimi», făuritori de viață nouă, la care acel «echilibru» între interesele majore și individuale cunoaște o indestructibilă realizare. După cum vom mai aminti și acele portrete ale unor indivizi eșuați în negativ (impostori, servili, depășiți, timorați, lipsiți de simțul răspunderii). De precizat că portretizările, în ambele sensuri, nu sînt liniare, ci poartă acea «încărcătură dramatică» ce le conferă autenticitate.

Rezultat al unui lucid și pasionat observator al vieții, structurată din asamblarea congruentă a unor modalități diverse de exprimare (jurnal, reportaj, schiță, memorialistică), scrisă sub semnul partinității comuniste (de aici lirica afirmare a trăsăturilor înnoitoare și incisiva consemnare a celor retrograde), *Și a venit ziua...* e o carte ce incită la meditație. Nu însă la o meditație sterilă, ci la un «îndemn», la înnobilare și autodepășire, așa cum au făcut-o și exemplarii ei «anonimi».

IPOSTAZELE TIMPULUI SAU CÎTEVA POSIBILITĂȚI DE FOLOSIRE A RESURSELOR INTERNE

de Petre ANGHEL

Badea Busuioc, secretarul comitetului de partid de la secția mecano-energetică, spune: «În anul acesta, fiecare tehnician sau inginer din secția noastră va fi atras într-o amplă acțiune de raționalizări și inovații menite să realizeze nu numai îmbunătățiri la calitatea produselor dar și reduceri ale timpului de lucru».

Există, vă amintiți, în viața fiecăruia dintre noi clipe decisive, momente în care ne dăm seama că cea mai puternică forță se află în noi, că nu avem nevoie pentru a realiza un obiectiv major de nici un sprijin din afară. Și atunci trecem la fapte, ne calculăm toate șansele de izbîndă și succesul se dovedește a fi cel scontat.

Am avut însă sentimentul că această convingere poate căpăta la un moment dat un caracter general, că încrederea în sine poate cuprinde o întreagă colectivitate atunci cînd se pornește cu hotărîre înainte. Astfel s-au petrecut lucrurile și cu un colectiv de mărimea și prestigiul celui de la uzinele «1 Mai»-Ploiești, căruia la un moment dat i s-a relevat cerința unei acțiuni complexe, ce a devenit nu numai mobilizatoare, dar și de o însemnătate covîrșitoare: valorificarea la maximum a rezervelor interne. În felul acesta, explicațiile sau așteptările de genul: dacă ne-ar sprijini conducerea, dacă ministerul ar fi intervenit la timp, dacă s-ar fi mărit investițiile etc., etc., au fost înlocuite de efortul general de a se rezolva majoritatea problemelor prin forțe proprii, prin mijloacele pe care le oferă propriile rezerve.

Pentru început s-a stabilit un plan pe cît de cuprinzător pe atît de concret în posibilitățile sale de aplicare: nici o mașină nu trebuie să stea neutilizată, nici un minut nu are dreptul să treacă fără a fi întrebuințat cu cel mai mare folos. Și e nevoie să mărturisesc că de îndată ce am deschis discuția, intrînd în vorbă cu membrii colectivelor de muncă de la uzina ploieșteană, n-a fost nevoie de nici o punere în temă, de nici o introducere, știau foarte bine despre ce e vorba. I-am surprins, mi-am dat seama, nu numai în miezul unui proces de producție, ci și în mijlocul unor preocupări de creație, de gîndire, de căutare a celor mai bune mijloace care să-i ducă la o cît mai deplină izbîndă în lupta cu timpul.

Mi-am dat seama astfel că timpul în mîinile acestor oameni, fărîmițat, împărțit în minute și secunde chiar, este valorificat din plin. Cei în vîrstă aduc un spor de experiență și de siguranță, dar asta nu mă obligă (și cer să fiu iertat, dacă e nevoie) să le dau de la început un loc de frunte în această competiție generală, pentru că tinerii m-au convins la rîndul lor că înțeleg valoarea timpului cu chibzuință matură, demnă de invidiat, fapt care-mi sporește continuu încrederea în această generație nouă, cu ucenicia făcută în plin proces de producție și încheiată în mod util tot în mijlocul producției. Dacă n-ar fi așa, n-aș putea să înțeleg cuvintele unui maistru, cuvinte ce s-au dovedit ulterior a exprima o realitate ce lor li se părea banală: «Avem elevi în ultimul an de școală profesională care pot lucra de pe acum cot la cot cu noi, și nu așa, de probă, ci la utilaje de mare precizie. E unul Dobre, cu care am lucrat eu și pe care l-am și ales să lucreze cu mine în schimb».

Înțeleg rostul vorbelor maistrului abia mai tîrziu, cînd vizitez fiecare mașină în parte și cînd îi găsesc pe ucenic (cuvîntul pare impropriu, pentru că tînărul și-a depășit de mult condiția de învățăcel) lucrînd la un strung Carusel de 5 000 mm ca un adevărat muncitor cu experiență și spirit de răspundere. Maistrului nu poate să-i fie indiferentă atitudinea viitorului salariat față de muncă.

Nu e vorba însă de un caz izolat. Elevii anului III sînt încă de pe acum o prezență vie în viața uzinei, și instruirea lor, supravegheată îndeaproape în atelierele școlii, adevărate secții de producție, s-a dovedit eficientă pe de-a-ntregul. Nu e de mirare deci de ce conducerea uzinei consideră tinerii rezerva de aur a uzinei, chezășia planurilor de perspectivă.

La secția sape-role, maistrul Ion Delescu, secretar al comitetului de partid, mi-a continuat parcă un gînd: «Ca să putem trece la măsuri concrete a fost nevoie mai întîi de o bună cunoaștere în amănunt a condițiilor din secție și numai după aceea am făcut o analiză adîncă a folosirii utilajelor și mașinilor. Am trecut de îndată la încadrarea tuturor mașinilor cu cîte două schimburi, și acolo unde s-a putut chiar cu trei schimburi. La utilajele de care n-aveam prea multă nevoie am renunțat, le-au luat alte secții în care se simțea lipsa lor. Dar totodată am trecut la echiparea unor mașini speciale cu dispozitive care să determine funcționarea lor de-a lungul întregului schimb. În cazul mașinii de strunjit butonul sapei, de exemplu, am făcut o schimbare ce s-a dovedit deosebit de utilă: am adaptat-o să lucreze și piese pentru remorci. Ne-am propus de asemenea realizarea prin autoutilare a două mașini de frezat care să ne permită utilizarea la maximum a capacității de producție și tot prin mijloace proprii vrem să extindem la toate mașinile de frezat dispozitive care să permită executarea mai multor tipuri de piese... Pentru ca cele 480 de minute să fie folosite din plin, dispecerii noștri iau măsuri ca aprovizionarea cu piese și S.D.V.-uri să fie făcută o singură dată, astfel încît fiecare schimb să înceapă lucrul de îndată ce a pășit în secție».

La secția mecano-energetică a aceleiași uzine «1 Mai», indicele de utilizare a mașinilor va fi în curînd, în ciuda condițiilor speciale de aici, mult sporit. Notăm succint cîteva măsuri menite să ducă la utilizarea la maximum a mașinilor și utilajelor. La mașinile de danturat, munca va fi organizată în așa fel încît să fie posibil ca un muncitor să poată lucra concomitent la trei dintre ele. «Totodată, ne spune inginerul Dumitru Dobrescu, inginerii noștri au întocmit fișe de constatare a gradului de uzură a fiecărui subansamblu în parte și conform acestor fișe au stabilit un plan de confecționare a pieselor, astfel încît să avem gata executate piesele de schimb cu cel puțin o lună de zile înainte de intrarea utilajelor în reparație. În felul acesta nu vom fi niciodată surprinși nepregătiți, iar timpul afectat reparațiilor va fi redus la minimum. E lesne de înțeles că, cu cît vor sta mai puțin utilajele în secția noastră pentru a fi reparate, cu atît randamentul, contribuția noastră la această acțiune generală va fi mai însemnată. Reparațiile preventive vor avea, de asemenea, rolul de a exclude posibilitățile de avarii sau accidente. Vreau să precizez, adaugă inginerul Dobrescu, că am luat toate măsurile pentru îmbunătățirea condițiilor de iluminare, încălzire și ventilație, astfel încît schimburile 2 și 3 să poată lucra într-un mediu ambiant cît mai propice procesului muncii».

Simt nevoia să precizez în treacăt intervenția tehnicianului Badea Busuioc, secretar al comitetului de partid din secție: «Organizația noastră s-a hotărît să înlăture toate lipsurile nemotivate, să reducă învoirile și să evite cazurile de indisciplină. Am lansat totodată chemarea ca fiecare maistru, tehnician sau inginer să fie în anul 1972 posesorul unei invenții, raționalizări sau inovații, acțiune care se află în plină desfășurare și care va contribui cu succes la utilizarea cu maximum de randament a mașinilor și utilajelor».

...Sînt uzine pe care le îndrăgești de la început, de îndată ce prestigiul lor a trecut marginile orașului în care își desfășoară activitatea. Dar îmi dau seama că pentru a le îndrăgi pe deplin e nevoie să le cunoști nu numai prin produsele lor sau prin vizitarea secțiilor, ci integrîndu-te, cel puțin o clipă, în frămîntările curente ale oamenilor, frămîntări ce capătă adesea un caracter general. Pentru că nici nu am reușit să părăsesc bine uzina și mi-am dat seama că pe sub fruntea liniștită a acestor oameni pe care i-am văzut trece un singur gînd, multiplicat în mii și mii de variante: trebuie descoperită fiecare posibilitate internă de sporire a producției, nici un minut nu trebuie pierdut, adevăratele resurse se află în noi, salariații uzinei, și nimeni mai bine decît noi nu poate ști ce trebuie făcut pentru a gospodări cu chibzuință timpul și utilajele de dotare.

O măsură chibzuită care conduce la valorificarea timpului de lucru: mai înainte de a intra în reparație, mașinilor li se întocmesc fișe cu gradul de uzură al fiecărei piese. Fotografia noastră l-a surprins pe inginerul Dumitru Dobrescu stabilind ordinea precisă a fazelor și operațiilor de reparații.

azi, despre constructorii societăţii de mîine

de I. NICOLAE Fotografii de Elena GHERA

În aceste zile, în aceste luni, o grupă, o categorie socială anume, specială, duce o muncă anume, specială. Mai simplu, mai normal spus, studenții din ultimul an dau ultima lor bătălie: pregătirea lucrării de diplomă.

N-am folosit formularea «grupă socială» de dragul vorbelor intelectualisto-epatante, ci pentru simplul motiv că noi — întreaga societate, națiunea — sîntem deosebit de interesați de întregul front, de întreaga forță a ceea ce eu as numi valul de specialiști leat 1972.

Vădit, construcția socialismului este o lucrare comună la care fiecare generație este chemată să-și pună umărul; adică să-și verifice știința dobîndită, să-și descopere neîmplinirile, să se autoperfecționeze în procesul practicii, pentru ca astfel să asigure societății și țării încă un pas de progres. Și tot vădit — azi trăim în epoca specialiștilor, a profesioniștilor. Iată de unde interesul cu care privim pe cei care — un sfîrșit de copilărie, o adolescență întreagă și un început de maturitate — au acumulat, au acumulat și iar au acumulat, pentru ca, din acest an încolo să înceapă să dea, să genereze.

Dar promoția de specialiști superior calificați a anului 1972 trebuie privita și cu un interes particular. Pentru că este prima promoție a cincinalului acesta care a beneficiat de accentuarea orientării învățămîntului nostru către practică.

Orientare care a implicat și un substanțial spor de posibilități materiale — în special echipamente pentru atelierele-școală — puse în slujba formării unor profesioniști de tip nou, înarmați cu ultimele cuceriri ale științei și tehnicii.

Studentul de azi, absolventul de mîine trebuie să fie pregătit să efectueze orice operație concretă în procesul de producție. Nenumăratele noastre instalații ultramoderne, complexitatea și tehnicitatea lor ridicate îl obligă să-și îndrepte atenția cu precădere spre practică. Numai astfel el va fi în stare, după absolvire, să se încadreze în procesul producției în cel mai scurt timp posibil.

Pe de altă parte, absolventul de mîine, independent de specialitatea pe care a îmbrățișat-o, va trebui să stăpînească și cunoștințele sociale și politice care să-l facă un participant capabil și activ la conducerea vieții noastre social-economice.

Am fost cu aparatul de fotografiat printre studenții ultimilor ani de la facultățile institutului politehnic, ale celui de arhitectură și ale Academiei de științe economice din București. Dar aceste pagini le dedicăm nu numai lor, ci tuturor celor care — în aceste zile, în aceste luni — se pregătesc intens pentru integrarea în lumea productivă, viitorilor noștri creatori de valori superior calificați.

Vrem să știe că sîntem alături de ei, de strădania lor, cu toată grija și tandrețea noastră. Dar și cu toată exigența noastră.

Și mai ținem să le reamintim cuvintele adresate lor și întregului tineret studios, în numele poporului nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu:

«Am ferma convingere că tineretul patriei noastre, elevii și studenții, înțeleg sarcinile ce le revin și nu vor precupeți nici un efort pentru a-și însuși tot ce a creat mai bun cunoașterea umană în toate domeniile de activitate. Sîntem siguri că viitorul patriei noastre se va găsi în mîini bune»

1
Grupa 63 de la arhitectură își continuă disputele profesionale chiar și în stradă. E firesc. Jumătate din firea fiecărui arhitect e de artist.

2
O generație căreia i se pare firesc să studieze problemele implicate, de pildă, de un simulator de circuite logice. (Cristian Zervos și Nicolae Țepuș — Facultatea de automatică, secția calculatoare electronice.)

3
Cînd porți pe umeri sarcina proiectului unui spital de recuperare a capacității de muncă, e prudent să mai apelezi și la competența dascălului. (Institutul de arhitectură — profesor Slavici, student Priscorniță)

4
Poate viitorul centru al Timișoarei va fi așa cum și-l imaginează «iminenta» arhitectă Dana Chirvai.

5
La Facultatea de cibernetică economică, secția informatică, din cadrul A.S.E. am remarcat un merit general al subiectelor lucrărilor de diplomă: tind să rezolve probleme concrete ale unor întreprinderi. (Înconjurați de colegi, Ioan Roșca și Codrin Andrei Ionescu într-o dispută creatoare.)

6
Multe experiențe, multă răbdare — un proiect de diplomă e departe de a fi un fapt banal. (Mirela Ciobanu și Ligia Ceaușu — Facultatea de chimie industrială, secția tehnologia substanțelor anorganice.)

„echipa flacării"

Prin «tîrgul cu flori»

de Alexandru PĂSĂRIN · Fotografiile autorului

«Tîrgul cu flori» (cum i se mai spunea odinioară Tîrgu-Jiului) a devenit un oraș în adevăratul înțeles al cuvîntului. Calea Victoriei, principala arteră a orașului, a cunoscut o modernizare radicală: cu blocuri de locuințe noi, cu magazine de tot felul și cu un modern complex hotelier „Gorj" (devenit de pe acum neîncăpător, avînd în vedere afluența turiștilor către defileul Jiului, mănăstirile din nordul Olteniei, Podul de la Ponoare, Peștera Muierii etc.).

Un alt motiv de mîndrie a locuitorilor Tîrgu-Jiului: moderna autogară de călători.

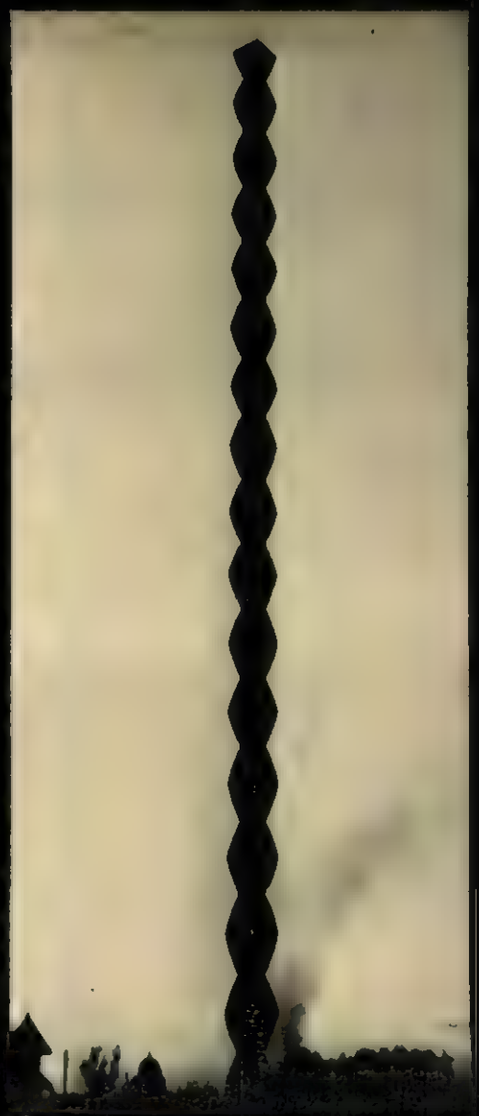

Senină și pură, «Coloana infinită» a lui Brâncuși domină orașul.

Tîrgu-Jiu... «Tîrgul cu flori», orașul lui Brâncuși. Definindu-l astfel am spus totul despre acest oraș? Da și nu. Da, dacă ne referim la trecutul său tumultuos, la istoria sa ce numără mai bine de cinci secole, la abundența vegetală care-i dă un aer proaspăt, aproape balnear, în pofida vechimii sale. Da, dacă îl asociem pînă la contopire lui Brâncuși, ce și-a pus pecetea geniului său în inegalabilul ansamblu sculptural amplasat într-un superb parc, prezență atît de organică, atît de naturală, încît ai impresia că a crescut acolo, o dată cu iarba, copacii și ferigile. Dar Tîrgu-Jiu, inimă a Gorjului, nu bate doar la timpul trecut. Gloriei secolelor trecute i se adaugă un prezent dinamic. Tînărul municipiu, racordat civilizației socialiste, tinde să devină nu numai un centru administrativ, ci și economic de prim ordin. Ceea ce impune modernizarea sa accelerată, un ritm înalt al construcțiilor de locuințe, ridicarea unor clădiri de interes cultural și obștesc, funcțional concepute.

Tîrgu-Jiu, oraș în plină febră a prefacerilor. Ceea ce nu exclude, din păcate, unele stridențe, unele greutăți pe care ne ferim să le considerăm inerente. Oricum, o imagine tonică a unui oraș în plin efort de racordare la exigențele prezentului.

Strada Alexandru Ioan Cuza (stînga, sus) în curs de modernizare... Şi aşa a rămas.

O iniţiativă lăudabilă: construirea unei case de cultură a sindicatelor cu o sală de spectacole cu 600 locuri. Mai puţin lăudabil ritmul de lucru. Să fie totul gata în anul viitor! În condiţiile unei activităţi ca cea surprinsă în fotografie (dreapta, sus), e greu de crezut.

Grădina de var(ă). Închisă, şi nici un semn care să prevestească apropierea activităţii de vară, deşi vremea s-a încălzit simţitor. Unde a dispărut binecunoscutul spirit comercial al oltenilor?

În schimb, piaţa oraşului dispune de dotări pentru care poate fi invidiată.

Multe-multe blocuri noi (numai în cartierul «9 Mai» s-au dat în folosinţă 1 848 apartamente, urmînd ca pînă la sfîrşitul anului viitor să se mai predea «la cheie» alte 1 750). Din păcate, constructorii se pare că au uitat să le finiseze...

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Referindu-se la informaţiile frecvente în presa ultimelor săptămîni cu privire la multiplele activităţi care urmăresc păstrarea umidităţii solului (în perspectiva neîmbucurătoare dar pare-se reală a unui an ceva mai secetos), cititorul **Vasile Teodorescu** din Brăila se întreabă dacă nu există posibilităţi de a scoate agricultura de sub influenţa determinantă a factorilor climatici, astfel încît recoltele să nu mai depindă de capriciile vremii. Dacă nu ne raportăm la un viitor prea îndepărtat (o dată intraţi în domeniul literaturii ştiinţifico-fantastice orice presupunere devine posibilă) şi ne limităm la o perioadă asupra căreia pot opera posibilităţile noastre concrete de investigaţie şi previziune, apare evident că o totală independenţă a agriculturii de condiţiile climatice este imposibilă. Atîta timp cît agricultura se face nu în laboratoare sau în uzine, în care condiţiile de mediu pot fi integral stabilite de noi, ci «în aer liber», la temperaturi şi umidităţi care nu depind de noi, într-un sol ale cărui caracteristici pot fi modificate dar nu radical schimbate, această dependenţă va continua să se facă simţită într-o măsură mai mare sau mai mică. Strădaniile actuale, de la noi şi din alte părţi, urmăresc ca fluctuaţiile inerente determinate de starea vremii să se desfăşoare numai *dincolo* de o anumită limită minimală (reprezentînd o producţie satisfăcătoare, dacă nu bună), limită care, cu timpul, devine tot mai înaltă. Spre un asemenea rezultat concură dezvoltarea (şi utilizarea competentă) a unui vast sistem de irigaţii, realizarea altor amenajări funciare, folosirea intensă şi după norme ştiinţifice a îngrăşămintelor, seminţelor de calitate, mecanizării, practicarea unei organizări corespunzătoare a muncilor agricole.

Pe marginea unei mai vechi însemnări a noastre în care vorbeam despre necesitatea studierii matematicilor şi răspundeam unui cititor care invoca argumentul că «Eminescu a rămas repetent la matematici», colaboratorul nostru prof. dr. **I. Ghelase** ne trimite o lungă şi interesantă scrisoare în care se referă la faptul că marele poet a predat şi matematicile la Iaşi şi a folosit elemente de statistică matematică şi de calcul al unităţilor pentru susţinerea unor teze politice şi economice. Eminescu a folosit, de pildă, asemenea calcule pentru a demonstra că prin afacerea Strussberg (în care era amestecată monarhia şi guvernul Brătianu) România a fost păgubită de cîteva sute de milioane (în valuta de acum un secol).

Cititorul **T. Stîlparu** din Buzău ne invită să publicăm un documentar cu privire la problema irlandeză. Un asemenea documentar a apărut în nr. 45 din 1969, iar informaţii şi comentarii pe aceeaşi temă, în aproape fiecare număr al «Flacării» din ultimul an. Ne-am permite, de asemeni, să rectificăm o afirmaţie conţinută în aceeaşi scrisoare: «Datorită ultimelor evenimente, poporul irlandez a intrat şi el pe scena istoriei». Nimic mai neadevărat; deşi un popor mic, irlandezii n-au aşteptat anul 1971 pentru a-şi face marcată prezenţa în viaţa Europei şi a lumii. Gaelii, seminţie de origine celtă, au populat Irlanda încă din secolul al IV-lea î.e.n., organizînd şi o serie de formaţiuni statale. Scurt timp după ce Sf. Patrick a creştinat Irlanda (în jurul anului 400), insula verde a devenit un centru spiritual pentru întreaga Europă occidentală şi septentrională. Pînă la năvălirea vikingilor, şi chiar şi după aceea, călugării irlandezi au fost principalii mesageri ai culturii, creatori de şcoli, întemeietori de biblioteci într-o mare parte a Europei. După aceea, de la prima năvălire engleză în insulă (sub regele Henric al II-lea Plantagenetul) şi pînă în zilele noastre, timp de opt secole, irlandezii au luptat cu cerbicie şi curaj pentru independenţa patriei lor. Milioanele de irlandezi emigraţi în America de Nord au adus o contribuţie esenţială la dezvoltarea Statelor Unite (inclusiv la crearea mişcării muncitoreşti revoluţionare americane). Şi ce ar însemna cultura Angliei şi a Europei fără irlandezii Jonathan Swift, Oscar Wilde, Bernard Shaw, Yeats, Synge, O'Casey, James Joyce? Nu e locul să intrăm aici în mai multe detalii, dar să nu ne închipuim că istoria începe cu noi.

Am primit în ultima vreme la redacţie cîteva propuneri privind organizarea unor concursuri printre cititori. Mulţumim celor care vor să ne ajute, dar deocamdată avem un concurs (fotografic) care abia a început şi se bucură de un neaşteptat de larg ecou, aşa că nu ne vom lansa şi în alte activităţi de acelaşi fel.

SPORT

pauză, practică sau teoretică?

de Victor **BĂNCIULESCU**

«Opriți banda rulantă!» — nu-i un strigăt de revoltă (sau poate că da!), nu-i nici vreun atentat la productivitatea nu știm cărei întreprinderi. Chemarea aceasta e mai curînd reacția normală la bolile timpului.

Secolul vitezei a trecut în patrimoniul istoric al bunicului. Era cosmică aparține părinților de astăzi. A celor tineri e vremea ritmurilor înalte cu consum de efort minimal și în orice caz lipsit de varietate. Epoca aceasta nu scutește pe beneficiarii ei de obosească, de sedentarism, de toate maladiile moderne pe care medicii noștri curanți le diagnostichează cu seninătate, recomandîndu-ne, ironici, programe de viață bune pentru rentieri. Bîntuie prin lume un curent încurajator pentru sănătatea celor ce muncesc. (Știm, firește, că nu-i vorba peste tot de acțiuni filantropice, nici de vreo subită dragoste samariteană pentru creatorii de bunuri, ci mai curînd de grija rece pentru eficiență economică și profit.) Masa salariaților — de la muncitorul efectuînd o singură operație, prin specializare excesivă, pînă la funcționarul țintuit de scaun — manifestă scăderi fizice într-un fel îngrijorătoare. Procesul de lucru — independent de formele de organizare și de perfecțiunea lor — acționează asupra organismului, provocîndu-i nu numai osteneală, ci și un cumul continuu de obișnuințe care conduc la bolile profesionale ulterioare. Și încă n-am vorbit de imobilitate, nici de acumularea de grăsime...

Cine trebuie să prevină și să elimine efectele negative pe care activitatea productivă le poate avea asupra fizicului? Răspunsul stă într-un singur cuvînt: mișcarea. Dezvoltarea (pe cît posibil multilaterală) și funcționarea normală a organismului este sarcina educației fizice sub toate formele ei, nici una dintre acestea neputîndu-se lipsi de mișcare.

Cînd e vorba de oameni din cîmpul muncii, — tineri în pragul maturității sau maturi de-a binelea — intervenția educației fizice instituționalizate se subțiază, efectul educației fizice ca materie școlară scade. Și atunci? Atunci s-a căutat și s-a găsit un compensator firesc pentru munca fizică (ba chiar și pentru cea intelectuală). I s-a dat la început numele de gimnastica în producție. Sute și mii de oameni au gustat din clipele de destindere de la mijlocul zilei de lucru. Ne amintim cu cîtă plăcere ne alăturam, cu ani în urmă, tipografilor de la «Casa Scînteii» care se aliniau pe terase sau chiar pe culoarele atelierelor, efectuînd mișcări de dezmorțire, atît de binefăcătoare pentru a doua jumătate a programului de muncă.

Gimnastica în producție avea toate șansele de a prinde, de a se răspîndi. Ne erau cunoscute tablourile din fabrici sovietice, ca și imaginile arătînd populația chineză supunîndu-se cu voioșie exercițiilor de înviorare. Gimnastica în producție s-a extins în Japonia și R.D. Germană. Nu demult, celebrul scriitor vest-german Günter Grass a condus discuțiile la o masă rotundă ce și-a propus ca temă «ritmuri noi în muncă, prin sport». Înlăturarea oboselii, combaterea sedentarismului, prevenirea bolilor profesionale (și, dacă se poate, concomitent, sporirea productivității muncii) — iată subiecte ce preocupă lumea modernă. Iar pentru mișcarea sportivă, sănătatea publică — astfel exprimată — devine una dintre problemele centrale.

Inițiativa introducerii gimnasticii în producție împlinește la noi un număr apreciabil de ani, dar roadele sînt minimale. Ca de obicei, excesul de sistematizare ucide bunele idei. Întîi a fost bătălia nomenclaturii: să-i zică întocmai ca înainte sau mai bine «pauză de mișcare»? Apoi ne-am încîlcit în măsurile organizatorice: trebuie profesor sau e suficient și un instructor? Pe urmă au început studiile, și firește că e mai greu să probezi imediat efectele pozitive în randamentul muncii. Și tot așa, încet-încet, am reușit să mutăm gimnastica în producție de pe făgașul natural al practicii pe plan exclusiv teoretic. Iar muncitorii, răbdători, așteaptă încă măsurile simple și convingătoare care să ducă la scăderea oboselii, la refacerea capacității de muncă, exercițiile care să le dezdoaie spinările, să le sporească buna dispoziție, să-i înviioreze.

Sala Floreasca a cunoscut săptămîna trecută animația marilor concursuri sportive prilejuită, de data aceasta, de cea de-a XV-a ediție a campionatelor internaționale de gimnastică dotate cu «Cupa Gh. Moceanu».
Aceste campionate internaționale, la care au participat în afara țării noastre 8 țări, au căpătat o sporită importanță dacă ținem cont de faptul că pînă la Olimpiada de la München multe asemenea concursuri nu se mai pot organiza. Iată de ce fiecare concurent în parte a căutat să evalueze cît mai bine, pentru a-și putea verifica pregătirea în condițiile emoțiilor marilor întreceri. Reprezentantul nostru Dan Grecu (în fotografie), a ocupat locul I la cal și inele.

Duminica trecută, iubitorii jocului cu balonul rotund umpleau tribunele stadionului Dinamo, dornici să asiste la o victorie a echipei lor preferate. Din păcate, iluziile le-au fost spulberate (A.S.A. Tg. Mureș-Dinamo 2-1). Locurile fruntașe în clasament sînt deținute în continuare de echipele din provincie, puse în acest an pe fapte mari. (În fotografie, una dintre fazele de la poarta echipei din Tg. Mureș rezolvată cu succes de portarul Solyom.)

crampon

de **Adrian PĂUNESCU**

să punem criteriii în locul capriciilor

Nu-mi face deloc plăcere să mă văd confirmat. Și asta nu pentru că modestia mea dorește cu tot dinadinsul să fie umilită, ci pentru că orice confirmare, acum, a unor opinii critice devine o alarmă. Meciul cu Ungaria e aproape, atît de aproape de parcă a și trecut. Iar oamenii pe care contează cu prea mare încăpățînare Angelo Niculescu sînt ieșiți din formă. Și faptul e vizibil de la mare distanță, dacă ai curiozitatea să te uiți ce loc ocupă în clasament echipele care dau jucători reprezentativei. Să facem analiza formației din meciul cu Franța! Echipele UTA, F.C. Argeș, U-Cluj, ASA-Tg. Mureș, Steagul roșu-Brașov, adică primele cinci echipe ale campionatului, după 21 de etape, n-au fost reprezentate decît de un singur jucător (Domide), și acela în cazul de forță majoră ivit prin lipsa de randament a lui Sandu Mircea (jucător în divizia B). Pe locul 6 — S.C.-Bacău, cu un jucător (Dembrovschi), și asta nu de altceva ci pentru că a ieșit din formă. Și vine Steaua cu doi jucători (Sătmăreanu și Iordănescu), pentru ca, pe locul 8, să găsim o veche și puternică «rivală a campionatelor» — echipa Dinamo: 4 jucători în națională. Pe locul 11 — Rapid, cu 3 jucători în națională. Pe locul 13 — Petrolul,cu un jucător (introdus în repriza a doua), N. Ionescu. Concludent, nu?

Care e motivul plauzibil pentru care sînt preferați jucători aflați într-o acută cădere de formă celor ce duc într-adevăr campionatul în spate?

Care sînt criteriile?

Cumva, pe undeva, «amintirea Wembley»? Dar e absurd! Atunci — Lucescu era bun. Acum — Lucescu nu mai e... hai să nu zic bun, să zic «nu mai e în formă».

Cui îi facem noi un serviciu păstrîndu-l într-o echipă ce are nevoie de cei mai buni, de cei mai în formă, pentru că nu este o întreprindere particulară, nu e o mizâ privată, ci o echipă de fotbal a unei țări?

ASA-Tg. Mureș domină *tehnic* (în primul rînd) pe Dinamo-București, dar asta n-are nici un efect asupra selecționerului. Dinamo dă în continuare *patru* jucători naționalei. Eu nu mai înțeleg nimic. Presupuneam cîndva că Angelo Niculescu e un om prudent. Ce prudență e asta, de a te pregăti să te duci la Budapesta cu o echipă formată aproape numai din jucători ai clubu-rilor din coada clasamentului?

Ce înțelepciune poate guverna mintea unui om cînd el — în contra oricărei evidențe — merge numai *cu* o echipă fără să le vadă pe celelalte, asumîndu-și greaua răspundere a unei selecționări imprudente și fără criterii, acum cînd numai criteriile și prudența, ca și adînca seriozitate izvorîtă din iubirea ideii de reprezentare a țării, pot justifica și o înfrîngere?

Era un joc public la noi, numit mi se pare «Drumeții veseli»,la care cred că se puneau 9 întrebări și era nevoie de 9 răspunsuri exacte. Dacă răspundeai la 8 întrebări dar nu și la ultima — pierdeai tot ce cîștigaseși cu sudoarea a opt răspunsuri exacte.

Antrenorul național al e în această situație. Ar mai fi puțin și acesta e adevărul! — Angelo Niculescu ar putea deveni erou. De numele lui s-ar lega o epocă strălucită a echipei de fotbal a României.

Dar e la fel de posibil ca, dintr-o încăpățînare, de numele lui să se lege cel mai trist eșec al nostru, într-un moment cînd ne *puteam* afirma.

În zilele care au mai rămas pînă la 29 aprilie — trebuie să facem totul pentru victorie. O obținem sau nu, mi-ar fi greu să ghicesc. Dar conștiința noastră trebuie să fie liniștită, și asta se poate realiza dacă punem criteriile în locul capriciilor și realitățile în locul superstițiilor.

Adică dacă avem puterea de a lupta cu noi înșine.

un monument lui ILICI

de dr. **N.FOMIN**
Corespondență specială pentru „FLACĂRA"
transmisă de Agenția NOVOSTI

Lenin rostind o cuvîntare în Piața Roșie la 1 mai 1919.

Trei case vechi pe fosta stradă Streleţkaia din Simbirsk — azi Ulianovsk. Într-una dintre ele, în primăvara lui 1870, la 10 (22) aprilie, s-a născut Vladimir Ulianov. Toamna, familia Ulianov s-a mutat la etajul superior al unei case vecine, care aparţinea aceluiaşi proprietar, iar din anul 1871 şi pînă în vara anului 1875 ea a locuit în apropiere, pe aceeaşi stradă, dar în casa altui proprietar. Aşadar, aici şi-a petrecut primii ani de viaţă Vladimir Ilici Lenin. Un asemenea loc de pe pămînt trebuia să rămînă posterităţii. Şi astfel, în cinstea centenarului naşterii lui V.I. Lenin s-a adoptat hotărîrea privind construirea la Ulianovsk a unui edificiu monumental, Memorialul Lenin.

Realizată din beton armat, piatră decorativă, sticlă şi lemn, sprijinită pe coloane de marmură albă ce-i conferă un aspect avîntat, degajat, clădirea memorialului are forme simple, sobre şi totodată originale. Cel mai mare edificiu al complexului ce constituie memorialul adăposteşte monumentala şi solemna sală expoziţională «Lenin» — filiala din Ulianovsk a Muzeului central «V.I. Lenin». În centrul sălii se află o sculptură înfăţişîndu-l pe Vladimir Ilici, realizată din marmură albă. Din podeaua pardosită cu aceeaşi marmură albă se răsfrîng razele aurii ale soarelui, iar pe fundalul albastru-azuriu al unui perete se află stema U.R.S.S. Aici, în sala «Lenin», se desfăşoară şi o serie de solemnităţi. Impunătoare este şi marea sală a memorialului, cu o capacitate de 1 300 de locuri. Fotoliile, confortabile, au dispozitive care permit ascultarea cuvîntărilor în cîteva limbi.

Dar locurile sacre ale Memorialului Lenin îl constituie căsuţa în care s-a născut Vladimir Ilici — refăcută aşa cum arăta în deceniul al şaptelea al veacului trecut — precum şi cele două case unde Lenin şi-a petrecut copilăria — de asemeni restaurate. Într-una dintre acestea sînt expuse darurile făcute Casei-muzeu «V.I. Lenin» şi oraşului Ulianovsk de oameni ai muncii din ţară şi de oaspeţi de peste hotare.

Întregul complex, inclusiv hotelul cu multe etaje «Venеţ», clădirea nouă a şcolii medii nr. 1 «V.I. Lenin», clădirea nouă a Institutului pedagogic «I.N. Ulianov» şi numeroase alte clădiri au fost construite în mai puţin de trei ani. A fost de fapt un şantier al întregului popor, la construcţia memorialului aducîndu-şi contribuţia reprezentanţi din toate republicile sovietice. În etapa finală, aici au lucrat brigăzi de tineret din Bulgaria, Ungaria, România, Polonia, R.D. Germană, Cehoslovacia şi din alte ţări socialiste.

Au trecut doi ani de la inaugurarea memorialului Lenin, timp în care a fost vizitat de peste 3 milioane de oameni din toate colţurile patriei şi din multe alte ţări de pe cele cinci continente.

Memorialul Lenin din Ulianovsk.

realităţi din lumea capitalului

MAHALALE DE TINICHEA

CARTIERELE CE ADĂPOSTESC ÎN PARIS MUNCITORI IMIGRANŢI DESCRISE ÎN „INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE" de MARK S.JAFFE

Pe o stradă dosnică din Nanterre, cocioabe incropite din resturi de lemnărie şi tablă veche adăpostesc o jumătate de duzină de familii nord-africane. Parisul este în fapt înconjurat de îngrămădiri pestriţe de asemenea cocioabe, şi aceasta constituie una dintre marile probleme ale Franţei: bidonville-ul.

În traducere liberă «bidonville» înseamnă oraş de tinichea şi aceasta defineşte bine mahalalele de cocioabe ale imigranţilor. Oraşele de tinichea sînt un rezultat al afluxului de forţă de muncă străină, al lipsei de locuinţe şi, potrivit părerii unora, al unei doze de rasism.

În Franţa se află mai mult de trei milioane de muncitori imigranţi. Ei şi familiile lor alcătuiesc aproape 6% din totalul populaţiei. În timp ce o mare parte a Franţei nu a fost afectată de acest aflux, Parisul, unul dintre importantele centre industriale ale ţării, numără în prezent o populaţie imigrantă de peste 700 000 persoane.

Actuala lipsă de locuinţe se datorează pe de o parte costului ridicat al construcţiilor, fenomen cunoscut şi înainte de primul război mondial, şi pe de altă parte sporului masiv al populaţiei în regiunea pariziană. Aproximativ 80 la sută dintre clădirile Parisului au fost construite înainte de 1914, şi cei circa trei milioane de oameni, cît numără oraşul, locuiesc chiar mai înghesuiţi decît aceia din Manhattan.

În această situaţie, şi aşa dificilă, au apărut nord-africani, portughezi, spanioli şi italieni — muncitori căutînd slujbe şi locuinţe. Angajarea se obţine mai uşor decît locuinţa. Căutarea acesteia îi duce în cele din urmă afară din Paris şi în suburbii. Aşa ajung mulţi dintre imigranţi în mahalalele de tinichea.

50 DE ORĂŞELE

De jur împrejurul Parisului se află astfel 50 de «oraşele» de cocioabe cu peste o sută de persoane. Nanterre, la nord-vest, are cea mai mare populaţie, depăşind 2 500 locuitori, St. Denis, la nord, are doar ceva mai puţin, iar Massy, la sud, are o populaţie de aproximativ 1 800 persoane. În total, oraşele de tinichea din regiune au cam 100 000 de locuitori.

Locuitorii acestor bidonville-uri sînt în majoritate portughezi şi nord-africani. Muncitorii spanioli, ca şi cei italieni (care formează mai mult de o treime din totalul populaţiei imigrante), au, pe cît se pare, mai puţine dificultăţi în găsirea unor locuinţe potrivite. Totodată, dacă algerienii, tunisienii şi marocanii se amestecă şi formează un grup comun, rareori întîlneşti un amestec de nord-africani şi portughezi.

Cocioabele nord-africanilor sînt de obicei un eşafodaj de bucăţi de ciment şi lemn care se sprijină unele de altele sub acoperişuri de tablă ondulată. Pietre, cauciucuri de bicicletă şi alte obiecte sînt îngrămădite pe acoperişuri pentru a fixa tabla. Printre bараci şerpuiesc poteci înguste.

Portughezii sînt în general mai bine organizaţi. Casele acestora sînt îndeobşte mai mari, deşi, la fel ca ale nord-africanilor, au numai două sau trei camere. Ele sînt uneori aşezate în rînd. Într-o mahala portugheză poţi întîlni chiar şi electricitate şi antene de televiziune răsărite deasupra cîtorva cocioabe.

Aproximativ 100 000 de oameni locuiesc — dacă se poate spune aşa — în asemenea cocioabe de tinichea.

de Ioan GRIGORESCU

Villeneuve-le-Roi, un «cordşel» de bidonville-uri în jurul căruia s-a stirnit vilvă la începutul acestui an, deoarece au murit aici ca şoarecii cei cinci membri ai unei familii de imigranţi portughezi.

Dormitor pentru imigranţi la Aubervilliers.

Oricum, electricitatea este un fapt excepţional. Cele mai multe bidonville-uri nu au apă curentă sau vreun alt mijloc de încălzire decît sobele cu cărbuni sau petrol. Latifa, o fată marocană de 17 ani care a crescut într-o asemenea mahala la Nanterre, explica: «În fiecare iarnă ne pîndeşte primejdia incendiului şi asfixiei. Asta face parte integrantă din iarnă. Iarna trecută am avut trei incendii, destul de mari pentru a face necesară prezenţa pompierilor, şi într-unul dintre ele şi-a pierdut viaţa un copil de şase luni».

Apa este adusă în case în canistre de plastic de la o pompă publică, uneori de la o jumătate de milă distanţă.

ÎNTUNERIC ŞI UMEZEALĂ

În casa lui Karem Khadiga era întuneric şi umezeală. Cele trei camere erau mobilate cu paturi pentru cei opt membri ai familiei, o sobă metalică pentru încălzit, lăsată pe o parte, lămpi cu propan şi un aragaz cu butelie. În curtea interioară, într-o roabă se aflau canistre de plastic pentru apă. Familia Khadiga s-a mutat în această casă în 1963. Pe atunci au cumpărat-o cu vreo 125 de dolari.

Poliţia a început să pună numere cocioabelor din mahalalele de tinichea mai întinse din jurul Parisului, pentru a opri ridicarea altora noi. Măsura a împiedicat creşterea marilor mahalale de tinichea, dar a dus la formarea de micro-bidonville-uri şi la vinderea cocioabelor deja numerotate.

Portughezii au devenit grupul cel mai important de imigranţi. În prima jumătate a anului 1970 ei reprezentau aproximativ jumătate din toţi imigranţii. Mulţi sînt muncitori necalificaţi, puţini vorbesc franceza, şi unii intră în ţară clandestin. Ei vin în bidonville-uri în căutare de protecţie şi îndrumare. Acestea sînt de obicei asumate de un «şef» care face diverse servicii compatrioţilor săi în schimbul unei remuneraţii.

Mulţi imigranţi nord-africani au trăit în locuinţele lor chiar şi 15 ani. Ali, un muncitor constructor în vîrstă de 30 ani, trăieşte din 1958 într-un bidonville. El priveşte situaţia cu destul calm: «Trăim destul de liniştit aici — spune el. Poliţiştii se poartă bine. Singura neplăcere pe care am avut-o cu ei a fost atunci cînd studenţii au venit aici să se ocupe de educaţia copiilor şi să aibă grijă de ei. E mult mai mult de lucru aici, şi francezii... chiar dacă nu manifestă prea multă simpatie pentru noi, nu ne sînt foarte ostili».

Unii nu sînt de acord cu punctul de vedere al lui Ali. Domnişoara Khadiga, o funcţionară de 21 de ani, afirma că «dacă nu ai o înfăţişare occidentală, atunci ai de-a face cu discriminarea».

STUDIU

Monique Hervo, care a publicat un studiu intitulat «Bidonvilles» (Cahier-Libre, colecţia Maspero), a explicat că mulţi arabi care locuiesc aici încă din vremea războiului din Algeria nu se plîng de rasism, pentru că pe atunci lucrurile stăteau mult mai prost. Dar ea adaugă că motivul pentru care mulţi dintre aceşti oameni nu pot găsi apartamente particulare sau locuinţe cu chirie la stat este că sînt nord-africani. «Există prevederi legale în legătură cu locuinţele».

După o vizită într-un bidonville din Aubervilliers în februarie 1970, premierul francez Chaban-Delmas a preconizat desfiinţarea totală pînă la sfîrşitul acestui an a sutelor de mahalale de tinichea, mari şi mici, care înconjoară capitala. Deşi s-a înregistrat un oarecare progres, majoritatea observatorilor consideră că acest obiectiv nu va fi realizat în termenul fixat. După vizita la Aubervilliers a fost creat un grup interministerial permanent care să coordoneze activitatea celor şapte ministere implicate în rezolvarea situaţiei, iar bugetul destinat acestui program a fost majorat de la 50 la 97 milioane de franci.

Un raport din 1970 al autorităţilor regiunii pariziene aprecia că în fiecare din următorii cinci ani ar trebui să se cheltuiască cîte 100 milioane de franci, pentru ca muncitorii imigranţi şi familiile lor să poată fi mutaţi în locuinţe noi.

În ciuda progresului înregistrat în unele suburbii, ca în Nanterre de pildă, unde numărul locuitorilor cocioabelor a fost redus de la 8 000 la mai puţin de 3 000 în trei ani, populaţia oraşelor-barăci a crescut cu 20 la sută între 1966 şi 1970. În timp ce oraşelele de tinichea mai mari sînt demolate lent, răsar micro-bidonville-uri. Aceste barăci izolate sau mici pîlcuri de cocioabe sînt clădite pe orice petic de teren viran pe care îl găsesc imigranţii.

misteriosul mister hughes (II)

Sfidarea lui Hughes a mers însă mai departe din momentul în care a hotărît să-şi implanteze cartierul general deasupra ultimului etaj al hotelului «Desert Inn», de unde fusese cîndva invitat să se mute. În ziua cînd şi-a anunţat sosirea ca stăpîn, o armată de fotoreporteri, de curioşi şi de agenţi ai mafiei aşteptau să-l vadă descinzînd. Dintr-o maşină de lux a fost coborît un om pe targă, acoperit cu un pled şi cu o glugă pe cap. Nu i-a văzut nimeni faţa, dar cunoscătorii erau convinşi că pe targa aceea nu se afla Hughes. Într-adevăr, acesta a apărut ceva mai tîrziu, în forfota şi deruta generală, trecînd anonim şi neobservat, îmbrăcat într-o cămaşă ieftină, cu pantaloni de cow-boy şi încălţat cu sandale.

Vreme de cinci ani şi-a dirijat afacerile din cartierul său general de pe terasa lui «Desert Inn», fără ca cineva, în afara celor cinci aghiotanţi ai săi, să-l vadă la faţă. Iar într-o zi din noiembrie 1970 a dispărut definitiv, părăsind Las Vegasul pentru o reşedinţă strict secretă organizată în insula Paradisului din arhipelagul Bahamas. De atunci nu l-a mai văzut absolut nimeni. A devenit «vocea», s-a sublimat în «voinţa supremă», confundîndu-se cu atotputernicul.

Unul dintre executanţii voinţei sale, francezul canadian Robert Maheu, lăsat să guverneze în numele lui peste Las Vegas, a fost destituit din toate funcţiile sale, în absenţa stăpînului, printr-o scrisoare venită din Bahamas. Detronat din postura de regent, Maheu susţine că scrisoarea de destituire n-ar fi fost decît un fals fabricat de cei cinci care formează «trustul creierului» lui Hughes. El a început să lanseze zvonul că miliardarul este sechestrat şi păstrat ca un cadavru viu în Bahamas de către cei ce l-au transformat într-o maimuţă pentru a-i manevra voinţa şi a dispune de beneficii în numele acestuia. Că faimosul Hughes trăieşte închis, cu părul netuns, cu faţa nerasă, cu unghiile de la mîini şi de la picioare netăiate, ori că trupul lui ar fi congelat după metodele crilogici pentru a i se păstra intacte amprentele digitale. Că «vocea» care dă misterioasele ordine de la distanţă de şase mii de kilometri n-ar fi autentică, ci imitată. Drept care Maheu l-a dat în judecată pentru jignire pe însuşi Hughes, pretinzînd o despăgubire de numai şaptesprezece milioane de dolari. «Cînd l-aţi văzut pe Hughes ultima dată?» — l-a întrebat un reporter al televiziunii americane, în faţa camerelor, pe Maheu. Răspunsul a provocat stupoarea generală: «Pe Hughes? Nu l-am văzut niciodată!»

«Invizibilul» n-a fost întotdeauna invizibil. La 18 ani, cînd s-a trezit moştenitorul a zece milioane de dolari lăsaţi de tatăl său care pusese pe picioare cea mai mare întreprindere constructoare de instalaţii de foraj din America, tînărul Howard avea pasiuni ardente de rege al pilotajului şi de as al automobilului. În 1935 făcuse ocolul pămîntului în avion în numai 91 de ore, ajungînd, după cea mai rapidă traversare a continentului american, al doilea mare aviator al Statelor Unite, după celebrul Lindbergh. Devenind în curînd unul dintre marii bogătaşi ai Americii, a început să investească în «fabrica de vise» de la Hollywood, al cărei incontestabil rege a rămas timp de zece ani. Faima de cuceritor al unor fuste celebre îi vine din faptul că unele dintre cele mai frumoase femei ale lumii n-au putut rezista fascinaţiei cecurilor lui. Printre acestea se numără actriţele de cinema Ginger Rogers, Ava Gardner, Hedy Lammar, Ann Sheridan şi Katharine Hepburn. Două îşi revendică titlul de glorie de a-i fi rezistat: Lollobrigida şi Zizi Jeanmaire.

FILMUL ROMÂNESC PE ECRANE

FELIX și OTILIA

de Magda MIHĂILESCU Fotografia color de S. STEINER

Aflîndu-ne într-o perioadă de relativă domolire a patimilor de cinefili legați prin mii de fire arțăgoase de literatură, consimțind, de-a lungul anilor, — de voie, de nevoie — la dispariția înțeleaptă a sentimentului de «patroni» ai marilor cărți, cred că putem discuta «fără ură și părtinire» filmul realizat de Iulian Mihu și Ioan Grigorescu după romanul călinescian «Enigma Otiliei».

La urma urmei, lăsînd la o parte frumoasele locuri comune privitoare la «trădarea operei» sau la «păstrarea spiritului ei», ce poate să facă un film-ecranizare, care ar fi atitudinile lui esențiale față de opera-mamă? Să se tîrască șontîc-șontîc în spatele ei, umil și temător de a nu pierde vreun gest? Să se uite prin gaura cheii în lumea romanului (sau a teatrului, dacă e cazul), crezînd că va descoperi acolo minuni nebăgate pînă atunci de nimeni în seamă? Sau să-și ia asupra sa curajul de a privi în față cartea, de a o înfrunta cu respect dar și cu conștiința asumării tuturor riscurilor și a erorilor posibile? Bănuiesc că este singura cale demnă, aceasta pe care s-au angajat acum autorii lui «Felix și Otilia», așa cum cu cîtva timp în urmă și l-a apropiat pe Cehov («Unchiul Vanea») Andrei Mihalkov-Koncialovski, cineast pe care mi-e teamă că îl voi iubi — într-o stare vecină cu boala — pînă la sfîrșitul vieții.

Neintimidați de titlul cărții, «Enigma Otiliei» (de altfel Călinescu însuși mărturisește că nu a ținut foarte mult la el, primul său impuls fiind acela de a-și boteza romanul «Părinții Otiliei», ceea ce ar fi însemnat o sugestie a unei obsesii fundamentale, cu multiple implicații, a scriitorului — sentimentul paternității; «Enigma Otiliei» a fost ideea editorului), așadar, ocolind cu perspicacitate un obstacol clădit doar din mucavaua prejudecăților și a lecturilor lenești, autorii ecranizării au propus în schimb un titlu potrivnic filmului însuși, care nu se poate susține *ab-imitio* ca idee: nu există o poveste, ca atare, a lui Felix și a Otiliei, nu există deci un film al lor. Surprinde inconsecvența autorilor de a nu fi tăiat pînă la capăt în carnea vie a diferitelor episoade care îi aduc față în față pe cei doi eroi în ipostaza de îndrăgostiți, de a nu-i fi făcut cu și mai multă înverșunare martori pasivi — lipsiți de apărare lăuntrică — ai unei fastuoase defilări de măști ale degenerării sociale și ale ambițiilor deșănțate. Dincolo de această ezitare — să-i spunem astfel — autorii au avut însă revelația clasicismului cu pecete atît de personală al lui George Călinescu, i-au înțeles nuanțele sale cu ape atît de înșelătoare, date în vileag, cu o voluptate a superiorității, de către însuși marele om de cultură: «*în fața varietății lumii particularului și a noutății ei aparente, spiritul clasic suferă un sentiment de contradicție, apoi în mijlocul superficial-insolitului descoperă tipicitatea și se liniștește, însă profită de falsa accidentalitate, stingînd cu forme impresioniste geometria morală și dînd exactității o ondulație de evanescență*». Lucrînd în spiritul acestei «stingeri cu forme impresioniste a unei geometrii morale», filmul lui Iulian Mihu instaurează un climat de luxuriantă dezagregare, pe fundalul căreia o umanitate larvară este pîndită în continua ei foială. Caracterele, speciile clasificate — în manieră clasicizantă — ale individilor evoluează (în sensul mișcării, nicidecum al creșterii) într-o ambianță socială și picturală concepută ca o imensă carapace barocă ce se strînge încet, pînă îi va strivi pe cei care se adăpostesc sub ea.

Iată de ce personajele concupiscente sînt văzute foarte rar în exterior, în afara casei, cel mult în grădina ei (mai mult un cimitir în paragină), de ce Simion, cel cu mințile duse pe altă lume, nu este transportat la ospiciu ci lăsat să asiste și să fie în același timp participant pînă la ultima cădere de cortină la spectacolul unei degringolade grotești. Nu interesează dacă toate datele psihologice ale avarului de tip balzacian Costache (mult mai ramolit — și, pe bună dreptate — în film), ale «babei perfecte» — Aglaie, ale «fetei bătrîne» — Aurica, ale arivistului și escrocului sentimental Stănică au fost mutate în întregime în film, ci felul în care aceste personaje acceptă să se supună sau nu unei alte ordini, cea cinematografică, să se constituie într-o altă lume. Din acest punct de vedere, mîna sigură a lui Iulian Mihu, imaginația pictorilor scenografi Radu Boruzescu și Liviu Popa, a creatoarei de costume Miruna Boruzescu, imaginea tulburătoare realizată de Al. Întorsureanu și Gh. Fischer au plasat filmul într-un ținut condamnat unei totale asfixieri, contemplate cu o lăcomie răutăcioasă. Este un crepuscul fără splendoare și fără tristețe. Fascinația vizuală nu mai este un ultim omagiu (ca la Visconti, dacă vrem neapărat un termen de comparație), ci o revoltă secretă și răbdătoare a lucrurilor, a obiectelor frumoase constrînse să respire un aer neprielnic, lîngă oameni care nu cunosc decît valoarea lor materială, incapabili să stabilească o relație de autenticitate cu ele

Strania poartă a casei lui Costache Giurgiuveanu, mobilierul luxos dar anarhic, pereții cîndva impunători, acum buboși, în sfîrșit, tot ceea ce ține de o anu-

(Continuare în pag. 18)

de două ori RICHARD CHAMBERLAIN

Actorul american (stabilit acum în Anglia) cunoscut spectatorilor noştri din serialul TV «Portretul unei doamne» (interpreta rolul lui Ralph Touchett) se numără astăzi printre cele mai impunătoare figuri ale cinematografului contemporan. Regizorii văd în el interpretul ideal al unor partituri ce reclamă deopotrivă vigoare dramatică şi poezie stranie. Aşa se face că, după ce l-a interpretat pe Ceaikovski în filmul lui Ken Russel (o creaţie actoricească de proporţii ameţitoare), Richard Chamberlain va fi Byron în filmul «Lamb» pe care-l realizează în prezent regizorul şi producătorul Robert Bolt.

1
Chamberlain — Byron.

2
Chamberlain — Ceaikovski.

Foto
UNITED ARTISTS

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GARDNER Ava

Actriță americană de film, născută la Smithfield (Carolina de Nord), la 24 decembrie 1922. Cu o frumusețe conformă canoanelor clasice și o forță de seducție considerabilă, va străluci la început exclusiv datorită acestor calități pur exterioare în filme care mizau mult pe acestea decît pe cele actoricești (*A Touch of Venus*, *Show-Boat*, *Singapore*, *The Killers*). Consacrarea ei ca actriță dramatică vine de-abia cu filmul *Pandora and the Flying Dutchman* (1951) și se va desăvîrși de la film la film. Cunoaște succese memorabile în: *Zăpezile de pe Kilimanjaro* (1952) cu Gregory Peck, *Mogambo* (1953), de John Ford, cu Clark Gable, *The Barefoot Contessa* (1954), de J. Mankiewicz, cu Humphrey Bogart, *The Sun Also Rises* (1957), după Hemingway, cu Tyrone Power, Errol Flynn și Mel Ferrer, *The Naked Maja* (1958), film dedicat lui Goya, *Ultimul țărm* (1959), de Stanley Kramer, cu Gregory Peck, Fred Astaire și Tony Perkins, *The Angel Wore Red* (1960), *55 Days at Peking* (1963) cu Charlton Heston, *Seven Days in May* (1964), de J. Frankenheimer, cu Burt Lancaster, Fredric March, Kirk Douglas, *Noaptea iguanei* (id.), de John Huston, cu Richard Burton. După o lungă absență a reapărut în 1968 în rolul Împărătesei Elisabeta, din *Mayerling* (1968), de Terence Young, și în 1971 în *The Life and Time of Judge Roy Bean*, de John Huston, alături de Paul Newman și Tony Perkins.

GARFIELD John

Actor american de teatru și film, născut Julius Garfinkle, la New York, la 4 martie 1913; mort la Hollywood la 20 mai 1952. A fost unul dintre marii actori de dramă ai filmului american. A studiat arta dramatică cu Richard Boleslawsky și Maria Uspenskaya și a cunoscut între 1931 și 1938 mari succese pe Broadway, mai ales în repertoriul modern (Clifford Odets, Elmer Rice). Debutează în cinema în 1938, în rolul unui tînăr boem, nonconformist, precursor al «furioșilor» de ieri, în filmul *Vis de tinerețe* (r: Mich. Curtiz), personaj prototip pentru mai toate rolurile sale următoare, dar un prototip cu infinite și variate nuanțe, în funcție de subiect, de contextul dramatic. Realizează creații magnifice în filme ca: *Nu sînt criminal* (1939), *Fiicele d-nei Masters* (id.), *Fugarii* (id.), *Vasul fantomă* (1941), după J. London, *Tortilla Flat* (1942), după J. Steinbeck, *Air Force* (1943), *Destination Tokyo* (id.), *Spovedanie pe Broadway* (id.), *The Postman Always Rings Twice* (1946), după James Cain, *Nobody Lives Forever* (1946) și *Humoresque* (1947), două filme de Jean Negulescu, cel mai bun prieten al său, *Body and Soul* (id.), *Gentlemen's Agreement* (id.), de Elia Kazan, *We Were Strangers* (1949), de J. Huston, *Under My Skin* (1950), un alt film de Negulescu, și *He Ran All the Way* (1951). Pare a fi lăsat moștenire talentul său copiilor săi: *John GARFIELD jr.* (n. 1943) și *Julie GARFIELD* (n. 1946). Primul a dat deja dovada în filme ca: *The Victors* (1963), *Warning Shot* (1967), *The Swimmer* (1968), *That Cold Day in the Park* (1969), *Mc. Kenna's Gold* (id.) ș.a. Iar fiica sa s-a făcut remarcată în rîndu-i în *Good-Bye Columbus* (1969), *John and Mary* (id.), *Coming Apart* (1970) ș.a.

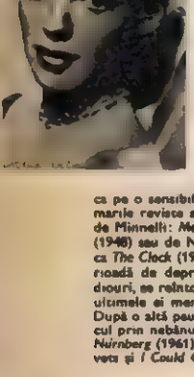

GARLAND Judy

Actriță americană de film și cîntăreață de jaz, născută Frances Gumm, la Grand Rapids (Minnesota–S.U.A.), la 10 iunie 1922; moartă la 22 iunie 1969. A fost unul dintre marile staruri ale musical-ului american. A cunoscut gloria ecranului de la vîrsta de 14 ani, debutînd alături de o altă colegă într-o glorie, Deanna Durbin, în scurt metrajul muzical *În ritm de jaz* (1936), pentru a se afirma ca o adevărată revelație în *Broadway Melody* (1938), în *Toată lumea cîntă* și mai ales în *Vrăjitorul din Oz* (1939), feerie în tehnicolor, unde avea să lanseze o melodie de neuitat *Over the Rainbow*. Din perioada ei de adolescentă mai amintim filmele din seria *Andy Hardy*, unde avea ca partener un alt june coleg, pe Mickey Rooney, pe care avea să-l mai întîlnească în *Capu în lupă cu viața* (1939), *Strike Up the Band* (1940), *Babes on Broadway* (1942), *Girl Crazy* (1943) și *Words and Music* (1948). A doua carieră ne-o înfățișează ca pe o mare vedetă a jazului, dar și ca pe o sensibilă actriță dramatică capabilă să treacă cu ușurință de la marile reviste semnate de Busby Berkeley: *For Me and My Gal* (1942), de Minnelli: *Meet Me in St. Louis* (1944), *Ziegfeld Follies* (1946), *Piratul* (1948) sau de Norman Taurog: *Presenting Lily Mars* (1943), la o dramă ca *The Clock* (1945) de Minnelli (care-i va deveni soț). După o lungă perioadă de depresiune nervoasă, datorită muncii extenuante din studiouri, se reîntoarce pe ecran, aparent vindecată, pentru a da una dintre ultimele ei memorabile apariții în *A Star is Born* (1954) de G. Cukor. După o altă pauză de șase ani revine pentru alți cîțiva ani uimind publicul prin nebănuitele ei resurse de tragediană în filme ca: *Procesul de la Nürnberg* (1961) de St. Kramer, *A Child is Waiting* (1963) de John Cassavetz și *I Could Go On Singing* (id.), cîntecul ei de lebădă.

GARNER James

Actor american de film și TV, născut James Baumgarner, la Okla (Norman), S.U.A., la 7 aprilie 1928. După cîteva roluri secundare în teatru este angajat de casa Warner Bros și debutează în film în 1955. Este distribuit inițial în filme de război, westernuri, apoi în seriale TV, unde are, pare-se, mai multă priză la public (în 1958 figurează pe lista «personalităților promițătoare ale anului»). Șansa sa de afirmare începe abia o dată cu marele film biografic, semnat de William Wellman, *Darby's Rangers* (1958) și continuă cu *The Children's Hour* (1962) de W. Wyler. Cu excepția unor comedii sofisticate (pentru care nu are, pare-se, chemare), ca: *Boy's Night Out*, *The Thrill of It All* sau *Move Over, Darling*, cunoaște în dramă sau în filmul de acțiune succese evidente. Putem cita în aceste sectoare titluri ca: *The Great Escape* (1963), *36 Hours* (1965), *Welcome, Mr. Beddoes* (id.), *A Man Could Get Killed* (1966), *Duel at Diablo* (id.), *Marele Premiu* (id.), *The Pink Jungle* (1968), *Sprijiniți-l pe periț* (1969), *Marlowe* (id.), *Sledge* (id.), *Latigo* (1971).

film

(Urmare din pag. 16)

mită magie a ochiului nu sînt efectul unei rîvne estetizante, ci, mi se pare, reflexul unei acțiuni de respingere a individului de către obiectele jignite. Aici, cineastul a mers în direcția unui realism fantastic foarte drag scriitorului, unei dilatări de proporții și aparențe care există uneori exemplificată pînă în marginea unei subtile schematizări în paginile cărții. Să ne amintim de «marea scenă» a vizitei la moșia lui Pascalopol, de sentimentul lui Felix de a se afla în plin spațiu scitic, populat cu făpturi și unelte fabuloase. În roman, năvala bivolilor este văzută asemeni unei erupții vulcanice, un cal devine «gigantic», un copil pare «ciclop» etc. Încă o dată, surprinzător, cineastul tratează însă secvențele respective în culorile unui realism îmbînzit, păstrîndu-și rezervele de strămutare pe plan fantastic pentru final: trenul fantomatic, cu paturile răniților așezate într-o arhitectură deconcertantă, cu schelăria pierdută parcă în văzduh, este locul revederii lui Felix cu Pascalopol, într-un epilog semnificativ.

Am întrebuințat, pînă acum de două ori cuvîntul «surprinzător»; în spatele lui se află de fapt regretul de a constata că autorii nu au fost tot timpul consecvenți cu admirabilele lor intuiții, în primul rînd acela de a nu fi stăvilit la timp *factorul de dezechilibru* pe care îl aduce în film acea ezitantă poveste a lui Felix și a Otiliei.

Convingerea justă a scenaristului și a regizorului, aceea a imposibilității de *a filma* ipostazele unor ființe angelice (cum spune însuși Călinescu), este umbrită de ispita nerespectării acestei imposibilități. De undeva, dintr-un colț, a țîșnit de una singură tentația sugerării iubirii dintre cei doi tineri, a insinuării ei într-o structură gîndită pe alte principii. Datele *de dragoste* sînt aduse de la sfîrșitul cărții către începutul filmului, deci cînd Otilia se hotărîse într-un fel, cînd balanța se înclina către Pascalopol. În acest caz, «piatra de încercare», venirea fetei în camera lui Felix nu-și are rostul. De altfel, băiatul din film este dăruit, cu o totală apatie, lipsă de aderență, ba chiar de curiozitate, la tot ceea ce se întîmplă lîngă el, pare incapabil să se implice într-o situație și așa trebuia lăsat, cu atît mai mult cu cît și interpretul, Radu Boruzescu, a construit o anumită sicîială, o enervare a tînărului care tot dă să scape, nu are răbdare pentru nimic, nici măcar pentru o conversație; din păcate, stîngăcia vizibilă a jocului, dublarea neadecvată a glasului i-au minat personajul inteligent elaborat. Văzuți ca două plante ce încearcă inconștient să viețuiască, Felix și Otilia (julieta Szönyi, făpturi grațioasă, dar în sine și pentru sine, nu pentru acest film) ar fi avut mai multă autenticitate ca factor de opoziție într-o lume a mizerabilității. Acolo unde nu a funcționat șovăiala, personajele și-au impus derizoria lor personalitate: Stănică Rațiu, prototip al unei bogate serii de parveniți neastîmpărați, Aglaie, neobosita fabricantă de venin și răutăți, Titi, copilul timpit obligat să devină artistul familiei, Aurica, «piatra din casă», interpretați cu o minuție pedantă — în cel mai bun înțeles al cuvîntului — de către Gheorghe Dinică, Clody Bertola, Ovidiu Schumacher, Elena Dacian (o mare revelație, aceasta din urmă, ajutați și de excelenta voce împrumutată de Rodica Mandache).

În relațiile cu ei — mai puțin cu Felix și cu Otilia — se definește Pascalopol, moșierul cu gusturi aristocratice, cu elanuri de generozitate, înțeles, atît de autori cît și de interpret, de Sergiu Nicolaescu. În spiritul acelei depline caracterizări cuprinse în analiza lui Pompiliu Constantinescu: «Tip de rafinat, de blazat voluptos, cu rezerve de candoare sufletească, moșierul îndrăgostit de Otilia este un personaj nou în romanul nostru și, fără a fi ridicol cît de puțin, ascunde o discretă poezie a sentimentelor și o pudică delicatețe a pasiunii lui crepusculare». În timp ce prezența Otiliei și a lui Felix are tendința de a dezagrega filmul, de a-l îndepărta de centrul lui vital, aparițiile lui Pascalopol făgăduiesc restabilirea unității. Un singur exemplu: înainte ca Felix să constate, dimineața, plecarea Otiliei din camera lui, ecranul îl înfățișează pe Pascalopol înaintînd ca prin vis, ca unul căruia i se cuvine fata. Poate am surprins aici doar unul dintre paradoxurile acestui film ce exercită o netăgăduită fascinație și care, dincolo de unele șovăieli, rămîne un moment de artă autentică, datorat unor personalități creatoare ce nu pot fi judecate cu măsurători comune.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

alb și negru

Simplă coincidență plină de semnificații majore. Duminică (16 aprilie), în cadrul Telejurnalului de seară ne-au fost transmise imagini de la dezvelirea monumentului «1907», operă a sculptorului Naum Corcescu. Cîțiva bătrîni, martori la eveniment, — adolescenți pe vremea răscoalelor — ne-au evocat împrejurările dramatice de acum mai bine o jumătate de veac. O vreme a năpastei, a calvarului țărănesc, a cuțitului ajuns la os.

Tot în aceeași seară ne-au fost oferite și imagini contemporane dintr-o comună a județului Brăila, Însurăței. De fapt, o demonstrație sociologică a transformărilor petrecute în cea mai înapoiată — pe vremuri — celulă a organizării sociale: satul. Magazine cu autoservire, noi profesii, confort modern, mijloace de muncă mecanizate etc. «Subiectul» — cum spun cercetătorii pe bază de anchetă — cel mai concludent, factorul poștal. El nu mai împarte scrisori... țăranilor, ci mecanizatorilor, inginerilor, profesorilor, funcționarilor, coaforilor, directorilor de magazine etc. Reportajul revelator, care înregistrează pe peliculă secvențele de civilizație răspîndită pe vaste teritorii, în diverse medii sociale, se înscrie, săptămînal, într-o arie de preocupări tot mai susținute ale televiziunii, instituție aptă de a alcătui cu ajutorul peliculei o vastă și impresionantă frescă a României de astăzi. Avem nevoie de un ghid al înnoirilor și realizărilor tot mai pregnante pe întreaga arie geografică, după cum avem nevoie și de acel tulburător inventar al personalităților care își lasă peste tot însemnele priceperii, vocației și pasiunii. Acei oameni care sfințesc locurile și care trăiesc într-o stare de creație permanentă.

Pentru că oricît ar fi de «gustat» *Reflectorul*, nu carențele morale și galeria de infractori va transmite zilei de mîine șantierul spiritual și material al prezentului. La care, bineînțeles, nu va trebui să renunțăm, ci dimpotrivă. Înregistrator justițiabil al fenomenelor negative din viața socială, *Reflectorul* oscilează, de multe ori, între foarte mărunte și nesemnificative cazuri și altele cu adevărat grave, de rezonanță socială.

Într-o emisiune mi s-a istorisit și regizat cu multă risipă de logică diferendul dintre un unchi și o nepoată, în care evident că unchiul părea scos din romanele lui Hugo, un soi de Thenardier mai spălat. Dar unchi hrăpăreți, lipsiți de scrupule erau și pe vremea faraonilor, iar pentru scopurile noastre educative e suficientă literatura.

Poate că *Reflectorul* ar trebui să-și îndrepte fasciculele luminoase — așa cum a făcut-o de altfel în nenumărate rînduri — spre acele fapte care împiedică sau încurcă activitatea economică și socială, spre cazurile care pun în conflict individul și angrenajul social, care aduc prejudicii țării și, implicit, nouă, tuturor. Fără teamă de ultraj și generalizare, *Reflectorul* a fost, nu cu mult timp în urmă, un excelent diagnostician al fenomenelor de birocratism, al unor grave încălcări ale legislației noastre socialiste, al indolenței și nepriceperii crase. Îi dorim să fie în continuare.

Mult mai profitabile, și pentru divertisment, și pentru o înțelegere mai exactă a personalităților muzicale, sînt filmele în care interpreții își etalează întreaga gamă a posibilităților, oferindu-ne un spectacol închegat și complet sau aproape complet. Așa s-a întîmplat cu cîntărețul de culoare O.S. Smith sau cu Mireille Mathieux. Preferăm show-urile integrale, în care toate elementele (scenografie, prezentare, intervențiile și explicațiile cîntărețului) creează atmosferă și înscriu un univers muzical propriu.

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

9

10

11

12

9. OPINII. Francisc KONCZ — Gheria

10. DUMNEALUI MERGE LA BABA DOCHIA. Natalia COLOCOLNICOV — Braşov

11. DUPĂ GÎŞTE. Dumitru GHEORGHE — Bucureşti

12. APROAPE DE NORI. Gh. LĂZĂROIU — Sibiu

Cititorii noştri care — dintr-un motiv sau altul — nu sînt încă informaţi în legătură cu datele acestui concurs, pot lua cunoştinţă de regulamentul lui publicat în «Flacăra» nr. 12 din 18 martie şi nr. 13 din 25 martie 1972.

Ceea ce distinge concursul nostru fotografic de altele similare este faptul că la desemnarea cîştigătorilor pot participa toţi cititorii revistei. Într-adevăr, după publicarea în fiecare număr de revistă a fotografiilor preselectate de juriul concursului, cititorii îşi pot manifesta preferinţa pentru «cea mai frumoasă fotografie» din cele publicate, completînd cuponul din pagină, pe care-l vor expedia pe adresa: Revista «Flacăra» — Bucureşti, căsuţa poştală nr. 4112, cu menţiunea «Pentru concursul de fotografii».

În afară de premiile valoroase acordate cîştigătorilor concursului de fotografii, un premiu în bani (1 000 lei) şi numeroase premii în abonamente la revista noastră sînt afectate cititorilor care prin participarea directă la desemnarea celei mai frumoase fotografii au contribuit la succesul concursului.

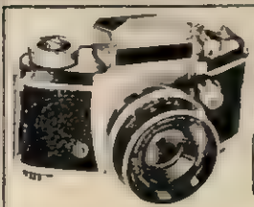

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr. _____

Numele, prenumele şi adresa cititorului

_____

TELE-RAMA

de **Sanda FAUR**

Anca Arion

— Dumneata, Anca Arion, ești autoarea citorva teleanchete de răsunet, ca să pomenesc doar acea recentă emisiune «Ignoranța și consecințele ei sociale» sau de mai vechea anchetă «Candidați de profesie», care a împărțit, cum spunea cineva, țara în două. Mulți au socotit că ai spus adevărurile cu o brutalitate excesivă, că ai intrat cu prea multă agresivitate în viața și casele oamenilor, în cultura — sau lipsa de cultură — a acestora.

— Știu, am primit destule telefoane și scrisori în care am fost rău de tot certată. Adevărul e că pe mine brutalitatea și violențele — chiar și numai cele de limbaj — mă paralizează. Dar nu cred că era vorba, în ceea ce am făcut eu, de așa ceva. Anchetele, cu reușitele și nereușitele lor, au fost pur și simplu un dialog cu oamenii de azi, cu tinerii mai ales, cei care vin imediat după noi, iar acea așa-zisă brutalitate masca poate îngrijorarea acută pentru anumite stări de fapt și de spirit. Cred că nu am făcut decît să spun pe nume adevărurilor pitite în mod obișnuit în spatele unor povești sentimentale sau al unor comodități spirituale. Scrii doar și dumneata și știi bine că gazetăria are nevoie de adevăr ca de aer...

— Fără îndoială, numai că există modalități ferite de a comunica adevărul. Ai o predilecție specială pentru pamfletul bătăios? Îmi amintesc parcă și de niște «Reflectoare» ale dumitale filmate, ca să zic așa, foarte răspicat.

— Eu cred că nu-ți poți îngădui, atunci cînd ai în mînă o forță teribilă ca cea a televiziunii, să te pierzi în dulcegării. Cînd am făcut reportajul «Guașa»...

— Cel despre copiii care pictează din Vulturești? Excelent material, ce e drept, și, după cîte țin minte, construit tot pe șfichiuiri polemice.

— Puteam foarte bine să fac un reportaj «drăgălaș», tema te putea îmbia spre «poezia» nasurilor cîrne și a desenelor dulci, dar eu am văzut că acei copii talentați nu au culori cu care să lucreze, că învățătorul Ion Mărgescu se zbate fără un album de artă, am văzut toate acestea și pe peliculă și am simțit că astfel reportajul poate avea mai multă eficiență. Și a avut: copiii din Vulturești au primit apoi cutii cu guașe, cărți, albume de artă, și nu numai din partea noastră, a televiziunii...

— Crezi în eficiența a ceea ce faci, Anca Arion?

— Aș vrea să cred. Am crezut totdeauna în forța scrisului, de aceea am și urmat Facultatea de ziaristică. Și cred mai ales în nevoia de a te exprima în felul tău propriu: dacă s-ar părea că mie îmi place să arăt exact lucrurile sau gîndurile pe care oamenii le ascund de obicei, este poate și pentru că nu suport, profesional vorbind, să repet ce s-a mai spus. Eu nu filmez lucruri care «distrează» lumea și de aceea mă gîndesc într-una cum să fac ca oamenii să urmărească cu interes acele probleme grave pe care le supun atenției lor.

— Și-ți face plăcere să smulgi «văluri»?

— Să știi că nu sînt totdeauna fericită să spun oamenilor lucruri neconvenabile. Nu sînt de loc o ducă; mi-e frică, dacă vrei să știi, de întuneric și de gîndaci, sînt emotivă, lăcrimez ușor și adesea nu știu cum să-mi reprim sentimentalismele. Precum vezi, sînt un personaj feminin cît se poate de oarecare. Dar profesional — și gazetăria înseamnă responsabilitate civică și morală — nu-ți poți îngădui să zîmbești nepăsător și nici să picuri lacrimi de melo cînd vezi un om de 27 de ani, însurat și pe punctul de a deveni tată, care nu a muncit în viața lui și acceptă senin să fie întreținut de părinți. De aceea am avut curajul să mă adresez tinerilor de 18-19 ani, care pot deveni victimele unui asemenea tip de viață: ca să le spun și eu că viața nu e un balansoar comod, în care te legeni fără griji și fără răspundere...

Petre Popescu

— Îmi spunea cineva, tovarășe Petre Popescu, că în momentul în care te zărește pe micul ecran apărînd, o dată cu titlul sacadat al Telejurnalului, simte nevoia să-și compună automat o mină gravă...

— Mă neliniștiți: oare apariția mea e atît de rigid-protocolară?

— Nu, nu e vorba de asta, dar dumneata ai ajuns să creezi în telespectatori niște fixații, niște reflexe spirituale: figura și vocea dumitale, stăpînite cu atîta sobrietate, se împletesc în mintea noastră cu anunțarea știrilor politice — interne și internaționale — cele mai importante. Ești întotdeauna grav și calm, chiar cînd ne comunici lucruri răscolitoare. E o chestiune de structură temperamentală?

— Într-un fel. Dar e și multă autoeducație la mijloc: la televiziune trebuie să ai o colosală putere de concentrare și stăpînire de sine. Gîndește-te că textul îl furi cu o jumătate de ochi, cealaltă jumătate o arunci pe imagine și, din cînd în cînd, cam pe la începutul și sfîrșitul fiecărei fraze, trebuie să privești camera de luat vederi, adică direct în ochii telespectatorilor. Dacă nu știi să-ți coordonezi reflexele și să-ți dispersezi atenția, ești pierdut pe platou.

— Ca și un conducător auto la volan...

— Exact. Aici intervin și niște coincidențe ale biografiei mele: de fapt, marea mea pasiune e automobilul, conduc mașina de la vîrsta de 10 ani, și la televiziune am venit — de la Automobil Club Român, unde eram șeful serviciului de presă — ca să colaborez la emisiunile sportive. Cred că n-am făcut decît un singur reportaj pe stadion, apoi am fost luat la Telejurnal și aici am rămas.

— Care a fost transmisia pe care ai făcut-o cu cea mai mare emoție?

— Inundațiile. Mi se desfășurau în fața privirilor imagini absolut copleșitoare, iar eu trebuia să transmit cu o gravitate calmă care să tempereze tragismul unor situații pentru a nu crea panică, trebuia să evit tonurile patetic-plîngăcioase pentru a nu demobiliza telespectatorii, trebuia să trezesc nevoia de a acționa a oamenilor. Au fost momente de trac nesfîrșit...

— Trac, la dumneata?

— Da, după 7 ani de telecrăinicie mai am trac de fiecare dată cînd apar pe micul ecran. De fiecare dată sînt încordat ca un arc. Dar să știți că e un trac absolut constructiv, care te ține atent pe fiecare fază. am intrat o dată complet relaxat pe platou și m-am bîlbîit și am greșit atunci mai mult ca într-un semestru întreg. La curse de schi sau de automobil concurenții scad în greutate în 10 minute între 300 și 600 g. Nu am avut curiozitatea să mă cîntăresc, dar cred că mi se întîmplă și mie după unele emisiuni: mai ales atunci cînd comentariul nu se așază ca lumea pe imagine, cînd se încurcă fotografiile, cînd dispar unele și apar altele. Și se mai încurcă, ce să-i faci...

— Care consideri că a fost momentul cel mai important pe care l-ai teletransmis și comentat dumneata?

— Fără îndoială, lucrările Congresului al X-lea al P.C.R. A fost un moment înalt al vieții noastre politice, de o importanță istorică, și eu aveam tot timpul conștiința că noi sîntem primii care trebuie să informăm și să redăm fidel imaginea acestei întîlniri de o importanță covîrșitoare. Atunci m-am simțit, mai mult ca oricînd, o voce a epocii noastre...

Andrei Bacalu

— Apariția dumitale, Andrei Bacalu, pe micul ecran, o dată cu prima aselenizare, a fost, ce e drept, absolut uimitoare: toată lumea se întreba pe atunci cine e acest tînăr necunoscut care traduce prompt și savant — ca un creier electronic bine programat — ceea ce prinde cu urechea de pe Lună, fără a-și pierde vreo clipă cumpătul în fața camerei de luat vederi.

— Între timp s-a aflat, sper, că nu sînt inginer de aviație, că nu am învățat americana prin Central Park din New York (sînt, bietul de mine, un cetățean cumsecade al municipiului Botoșani) și că nu iau pilule antitrac.

— S-a aflat, ai dreptate, ce nu ești. Dar poate ne ajuți, stimate Andrei Bacalu, să știm exact și cine ești...

— Un oarecare medic pediatru de țară cu niște hobby-uri obsesive: automobilul și spațiul cosmic. Care de fapt s-au și combinat între timp pe suprafața Lunii, prin Lunahod și Rover.

— Dar limbile străine? Lumea zice că știi, parafrazînd vorba poetului, nouă limbi și cu sanscrita, zece.

— Numai șapte... Și în nici un caz sanscrita. După părerea mea însă nu e neapărată nevoie să fii un bun cunoscător de limbi străine ca să poți traduce și comenta un eveniment spațial. Trebuie doar să ai niște cunoștințe tehnice și să înțelegi jargonul specializat.

— Și de unde ai deprins dumneata, medic de țară, cunoștințele și jargonul acesta de specialitate?

— De unde am apucat. Din reviste, din cărți, din emisiunile de radio. Într-o noapte m-am ambiționat și pînă în zori am memorat vreo 400 de inițiale denumind elemente ale navei și zborului cosmic.

— Așadar, tot e vorba pînă la urmă de o memorie formidabilă și de un har special?

— Mai curînd de o muncă metodică și susținută. Și de timp liber. În anii în care am fost medic de țară și... becher am învățat italiana, spaniola și portugheza: cîteva ore în fiecare după-amiază.

— Și cum ai ajuns la televiziune?

— Absolut întîmplător. Eu făceam traducere simultană încă din anii studenției pe la diverse congrese și vizionări de filme.

o dată am lucrat ceva pentru TV, și într-o după-amiază senină m-am pomenit pe platou programat într-o emisiune: era lansarea în primul zbor spre Lună.

— Și de-atunci ai rămas al televiziunii. Nu regreți schimbarea de profesiune?

— Cred realmente că sînt mai util aici, unde fac meseria care-mi place. Vă fac o mărturisire: toată viața mi-am dorit să fiu comentator de radio sau televiziune. Medicina am învățat-o mai ales de dragul părinților, care țineau neapărat să am o meserie «serioasă». Dar n-aș spune că în cei șapte ani petrecuți la țară n-am profesat-o cu multă convingere. Acum mi-a rămas o singură pacientă: fiica mea, Andrea, în vîrstă de 4 ani și jumătate, care-mi face plăcerea de a avea foarte puțină nevoie de cunoștințele mele medicale.

— Spune-mi, Andrei Bacalu, de ce ești atît de grav, de rigid chiar, pe micul ecran? Cred că ceva din dezinvoltura dumitale particulară, vreunul, două din zîmbetele pe care le risipești cu atîta culanță ca persoană civilă, ai putea să le oferi telespectatorilor dumitale.

— Cel văzut pe micul ecran e un Bacalu metamorfozat (în bine!) de machieuză și (în rău) de o anume responsabilitate profesională — poate insuficient de telegenică. Dacă țineți însă neapărat, am să mă străduiesc să-i mai combin între ei. Dar anecdotele, — și știu o sumedenie! — îmi pare rău, le păstrez tot numai pentru viața civilă. Apropo, știți bancul ăla cu cutremurele de pe Lună?...

de la indiciu la semn

de **Henri WALD**

Lumea n-are numai suprafață, ci și adîncime, n-are numai prezent, ci și viitor. Pentru a o cunoaște și a o domina, oamenii au fost, de la început, nevoiți să înainteze de la privirea suprafeței la înțelegerea adîncimii, de la constatarea prezentului la prevederea viitorului. Spre deosebire de adaptarea spontană a animalelor la natură, transformarea conștientă a naturii de către oameni nu este posibilă fără trecerea de la ce *se vede* la ce *nu se vede*: esența și viitorul. Intervenția umană în mersul lucrurilor presupune cunoașterea cauzei și anticiparea viitorului efect, cunoașterea esenței și anticiparea viitorului fenomen. Însă, în vreme ce natura se desfășoară de la cauză la efect și de la esență la fenomen, gîndirea nu se poate desfășura decît de la înregistrarea efectului la explicarea cauzei, de la sesizarea fenomenului la înțelegerea esenței. Bacon, mi se pare, spunea că omul începe cucerirea lumii apucînd-o mai întîi de coadă.

Ca să parcurgă distanța dintre perceptibil și inteligibil, oamenii au fost siliți să întrebuințeze vizibilul pentru a semnala invizibilul sau audibilul pentru a semnala inaudibilul; astfel, s-au deprins, treptat, să înainteze cu gîndul de la urmele lăsate de un animal la specia din care face parte animalul, de la strigătul pe care îl aud la împrejurarea de care trebuie să țină seama, de la «chipul» pe care îl făuresc la puterea ocrotitoare căreia trebuie să i se adreseze, de la cuvîntul pe care-l rostesc la adevărul care le asigură eficiența acțiunii.

Numai că, în aceste patru cazuri, vizibilul și audibilul nu sînt de aceeași calitate: în primul, avem de-a face cu un *indiciu*, în al doilea, cu un *semnal*, în al treilea, cu un *simbol*, iar în al patrulea, cu un *semn*. În cazul indiciului, perceptibilul este nemijlocit legat de imperceptibil și nu exprimă nici o intenție de comunicare; în cazul semnalului, perceptibilul este nemijlocit legat de imperceptibil, dar este emis cu intenția de a comunica; în cazul simbolului, perceptibilul, deși mimează imperceptibilul, metaforic sau metonimic, este legat de el prin mijlocirea unei idei; în sfîrșit, în cazul semnului, perceptibilul nu mai seamănă deloc cu imperceptibilul și este legat de el exclusiv prin intermediul unei noțiuni.

Nu e greu de înțeles că indiciul și semnalul aparțin naturii și, ca atare, sînt accesibile și animalelor, în vreme ce simbolul și semnul sînt creații ale culturii și, în consecință, nu sînt accesibile decît oamenilor. În vreme ce indiciul și semnalul nu pot indica și semnala decît un «imperceptibil relativ» — un animal ascuns — simbolul și semnul pot simboliza și semnifica un «imperceptibil absolut» — o idee. Marele salt de la natură la cultură începe cu imaginarea simbolului și se desăvîrșește o dată cu făurirea semnului. Fiind încă prea legat de aspectele senzibile ale concretului vizat, semnificantul simbolului împiedică dezvoltarea semnificației lui. De aceea, omenirea devine, periodic, iconoclastă. Așa apar și dispar, pe rînd, în decursul istoriei: papagalul verde, vițelul de aur, crucea mîntuirii, mașina atotfăcătoare... Semnificantul semnului, fiind total independent față de obiectul despre care e vorba, permite semnificației o dezvoltare nelimitată. Cuvîntul «atom» nu i-a împiedicat pe atomiștii contemporani să «taie» atomul, cuvîntul «Walfisch» nu i-a împiedicat pe germani să descopere că balena nu e pește ci mamifer, cuvîntul «chauve-souris» nu i-a împiedicat pe francezi să afle că liliacul nu e rozător ci insectivor. Pentru ca semnificația să se apropie de esențe din ce în ce mai adînci, trebuie ca semnificantul să se îndepărteze din ce în ce mai mult de fenomene. Superioritatea semnului față de toate celelalte mijloace de depășire a orizontului perceptual constă tocmai în posibilitatea semnificației de a se distanța de semnificant. Puterea oamenilor asupra naturii și asupra propriului lor destin crește pe măsură ce crește cîmpul spiritual care se formează între semnificantul perceptibil și semnificația inteligibilă. Istoria culturii este un proces prin care semnificația devine din ce în ce mai generală și semnificantul din ce în ce mai simplu. Generalitatea semnificației are nevoie de un semnificant cît mai puțin împovărat de detalii individuale. Chiar în artă, individualitatea semnificantului este din ce în ce mai stilizată. Nu există nicăieri în viață un om care să-și trăiască întreaga dramă sau tragedie în două ore, ca într-o piesă de teatru sau într-un film.

Însăși cunoașterea se întemeiază pe izomorfismul dintre structura realului și structura semnului. Unitatea contradictorie dintre fenomenul perceptibil și esența inteligibilă nu poate fi cunoscută altfel decît prin unitatea contradictorie dintre semnificantul perceptibil și semnificația inteligibilă. Semnificantul este fenomenul pe care se sprijină semnificația în drumul ei spre esență. Prin indicii și semnale, animalele se adaptează la fenomene; prin simboluri și semne, oamenii cunosc esența și devin capabili să transforme fenomenele.

reflector științific

PREISTORIE DE BUZUNAR

O dată pe lună, oamenii de știință de la Muzeul de științe ale naturii din Stuttgart (Republica Federală a Germaniei) primesc vizitatori care doresc informații cu privire la pietrificări. Muzeul s-a decis să acorde aceste ciudate consultații, deoarece cetățenii care se plimbă duminica prin împrejurimile orașului dau adeseori peste relicve ale preistoriei. Acum, arheologii amatori își pot umple buzunarele, pentru a le goli o dată pe lună în fața specialiștilor, care le cercetează conținutul. Citeodată, unii părăsesc mîndri muzeul cu trei scoici a căror vîrstă este evaluată la 190 de milioane de ani sau cu o sepie tot atît de preistorică. Bineînțeles, nu toate obiectele sînt atît de vechi cum par, și adeseori fericitul posesor este dezamăgit să afle că «pietricica» sa nu este o «aluniă pietrificată».

AISBERG EXPRES

La ultimul Simpozion internațional despre hidrologia ghețarilor s-a discutat îndelung despre posibilitatea utilizării apei dulci conținute în aisberguri. Firește, ar fi necesar ca «munții de gheață» să fie remorcați din Arctica sau Antarctica pînă la instalațiile costiere destinate să procure apă regiunilor de deșert, problemă, se pare, soluționabilă.

Această idee nu este nouă. Nouă ar fi alegerea aisbergurilor. Ea ar putea fi simplificată, în viitor, datorită fotografiilor obținute de sateliți artificiali ai Pămîntului. Există aisberguri foarte potrivite acestui scop — scrie revista «Cahiers Océanographiques».

Ar rămîne de organizat remorcarea. Topirea parțială în timpul transportului, care este însemnată, nu constituie un obstacol prohibitiv din punct de vedere economic. Mai întîi s-ar alege un aisberg de formă tubulară, cu secțiunea circulară sau pătrată, care apoi ar fi remorcat lent de un vas, beneficiind de un curent oceanic favorabil transportului. Specialiștii apreciază că un aisberg cu dimensiunile de 1 000 × 1 000 × 250 m preluat din Ross Ice Shelf, din Antarctica, ar ajunge în deșertul Atacama din Chile cu un volum egal cu 14% din volumul său inițial (adică 35 milioane mc de apă), valorînd *2,7 milioane de dolari*, în timp ce costul călătoriei, care ar dura circa 370 de zile, ar fi de doar *1,3 milioane de dolari*. S-ar mai putea deplasa aisberguri din Amery Ice Shelf pentru Australia, și din Filchner Ice Shelf pentru alimentarea deșertului Namib de pe coasta de vest a Africii.

...De unde se vede (pentru a cîta oară?) că inginerii depășesc cu mult în previziunile lor pe autorii de povestiri științifico-fantastice...

A GHICI? NU! A MODELA!

Ce se întîmplă într-un cablu submarin. Ce procese îl afectează funcționarea, ce defecțiuni pot surveni? O problemă inginerească pe cît de complicată pe atît de importantă în practică. Gîndiți-vă: un cablu de mare capacitate are o lungime de 4 000 km și peste 1 100 componente. Costul instalării? Astronomic, evident.

Înainte de a se recomanda investiția necesară, care riscă — la propriu — să fie înghițită de oceanul fără fund, se «modelează» într-o instalație complicatele procese care au loc în cablu, în condiții variate de umiditate și presiune. Total se petrece «frumos și simplu» pe uscat, în laborator.

Instalația a fost poreclită cablul submarin care nu merge niciodată în mare.

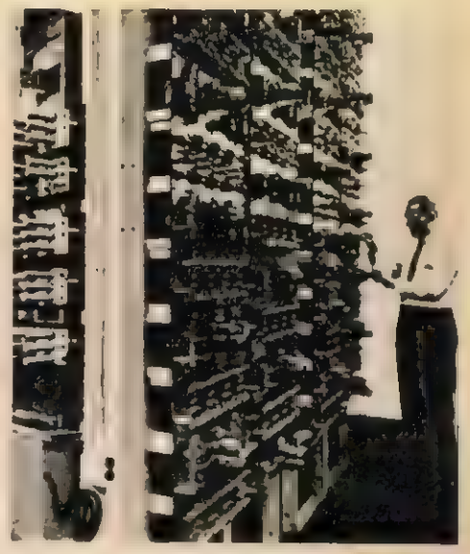

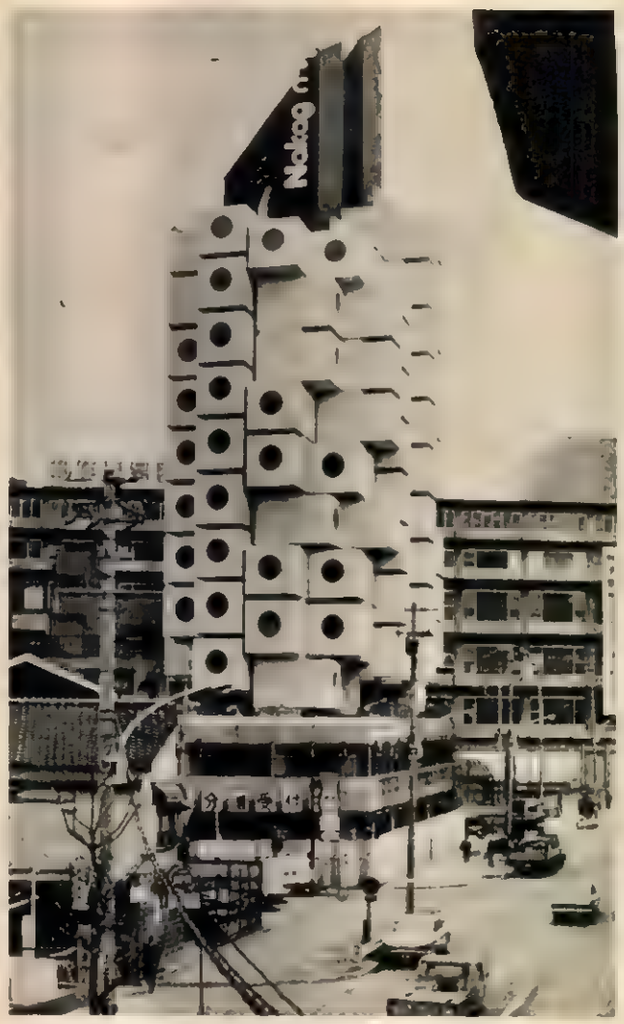

CUBISMUL, CURENT ÎN CONSTRUCȚII

Arhitectul japonez Noriali Kurokawa propune această uluitoare soluție tehnică, tehnologică și estetică în construcția blocurilor de locuințe. Cuburile suprapuse pe care le vedeți au fost construite ca unități distincte, fiecare dintre ele reprezentînd un apartament de 20 metri cubi, format din cameră de locuit — mobilată cu studio — pat, birou, bibliotecă, televizor, mașină de scris și de calculat — și cameră de baie. Construite la Osaka, cele 140 de cuburi au fost transportate la Tokyo, pe faimosul bulevard Ginza, montate și date de urgență în primire beneficiarilor.

ADAM ȘI EWA ȘI CEILALȚI...

...ceilalți fiind Piotr, Roman și Agnieszka. Cu un iepuraș de plastic, *Adam* își scarpină gingiile în care-și fac loc primii dințișori. *Piotr* zîmbește ca la fotograf. *Ewa* tocmai a terminat de mîncat, adică nu, n-a terminat: a mai rămas lingura. *Roman* declară că nu-i superstițios în prezența unei găleți goale, în timp ce *Agnieszka* crede că, pînă una alta, numita găleată poate fi și pupată. Recapitulăm: trei băieței și două fetițe, faimoșii gemeni din Gdansk, azi în vîrstă de 11 luni.

TALENTUL DE A DECLANȘA...

În holul cunoscutului hotel moscovit «Rossia» s-a deschis recent expoziția, devenită tradițională, a lucrărilor expuse de fotoreporterii agenției TASS. Sînt prezente 400 de fotografii artistice, surprinzînd aspecte de viață interesante de pe teritoriul U.R.S.S. sau din alte țări. Vă înfățișăm trei dintre exponate, remarcabile fie pentru expresia plastică, fie pentru elementul insolit, fie pentru nuanța umoristică:

1. «Cow-boy la Cercul polar».
2. «Să vorbim despre muzică».
3. «O medalie în curs de bronzare».

PAPANĂ, MISS SUD ȘI MISS NORD

A fost o vreme (prin 1936) în care un aviator român — Alexandru Papană, pe atunci în vîrstă de 29 de ani — a deținut recordul național român de altitudine și, în altă ramură sportivă,— la bob — recordul mondial de viteză. Hotărît să cucerească noi lauri internaționali, sportivul acesta a trecut Atlanticul cu dirijabilul «Hindenburg», avînd printre bagaje și... avionul său personal, «PAX», de care s-a folosit în întrecerile de la Chicago și Los Angeles, unde a cîștigat campionatele ambelor Americi — de Nord și de Sud. Devenit în cîteva zile erou al zborurilor, a fost invitat și la Miami pentru a patrona inaugurarea aeroportului internațional. Aceasta s-a făcut într-un cadru deosebit. Între altele, momentul inaugurării a fost marcat de un zbor al lui Papană cu năstrușnicul său «PAX», care a tăiat o lungă panglică de mătase, ținută de cele două *miss* alese — Miss America de Nord și Miss America de Sud. Fotografia ne înfățișează scena respectivă.

SCOASE DIN BURTĂ

Doctorul Juan Ambriz din orașul Mexico este oricînd dispus să prezinte vizitatorilor o cîndată colecție de obiecte extrase de-a lungul anilor din stomacul unor copii. Colecția cuprinde nasturi, ace, cuie, chei, butoni, monede, bile, pietricele etc., obiecte pe care copiii nesupravegheați le înghit și pe care, ulterior, chirurgii, dînd dovadă de multă atenție, trebuie să le înlăture pentru a evita accidente grave.

MISS OCHI SPLENDIZI

Se numește Teresa Flanagan, e în vîrstă de 19 ani, s-a născut în Marea Britanie în Sutton Coldfield Warwicks și are niște minunați ochi verzi-cenușii. Drept care, Consiliul britanic pentru protecția muncii a proclamat-o «Miss Beautiful Eyes» și în această calitate va colinda fabricile din țară făcînd propagandă pentru respectarea normelor de protecție a vederii. De unde se vede că părăsind zonele frivolității, alegerile de «Miss» se îndreaptă spre cele ale ergonomiei.

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Andrei N. Constantin, 19 ani, elev, Iași, str. 13 Decembrie nr. 40: schimb de ilustrate; *Marin Ion*, 23 ani, timplar, Constanța, str. Costache Hurmuzache nr. 19: cinema, sport; *Ciudin Stela*, 17 ani, elevă, Iași, str. Primăverii nr. 15, sc. A, et. 3, ap. 15: teme diverse, schimb de ilustrate; *Gheorghe Nicolae*, Constanța, str. Palas nr. 8, bl. 2, ap. 18: teme diverse (în mod deosebit radiotehnică); *Popa Ion*, 28 ani, inginer, Tîrgu-Jiu, str. Victoriei bl. 2/A, et. 3, ap. 13: teme diverse, schimb de ilustrate; *Toma Constantin*, 30 ani, mecanic, Roman, str. T. Vladimirescu bl. 3, sc. A, et. 3, ap. 13: poezie (compoziții proprii), sport, schimb de ilustrate; *Ilustățeu Vasile*, 21 ani, mecanic, Avrig, str. 6 Martie nr. 30, jud. Sibiu: teme diverse, schimb de ilustrate; *Vîlcea Constantin*, 25 ani, com. Circea, jud Dolj: muzică, schimb de ilustrate (cu caracter istoric); *Bîlgăr Vasile*, 23 ani, electrician, com. Godinești, sat Rătezu de Sus, jud. Gorj: viața tineretului, schimb de ilustrate; *Benyovszky Carol*, 18 ani, elev, București, sect. 4, str. Barajul Dunării nr. 1, bl. M 35, sc. 6, et. 5, ap. 244, cart. Bulta Albă: viața tineretului; *Fintineru Gigi*, 24 ani, tehnician, București, sect. 6, Str. Călărașului nr. 26: teme diverse, schimb de ilustrate; *Pop Ioan*, 35 ani, operator, Brașov, str. Călugăreni nr. 22: schimb de ilustrate; *Otăcan Mariana*, 17 ani, elevă, Arad II, str. Livada nr. 108: teme diverse; *Palmeș Costel*, 25 ani, maistru-frezor, Curtea de Argeș, str. Cuza Vodă nr. 156: teme diverse; *Buzea Steluța*, profesoară, și *Covaci Viorica*, profesoară, com. Ceroșu, sat Batogu, jud. Brăila: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ladislav Odehnal*, 32 ani, Osova Bityska 165, Okres Zdar Nad Saz, R.S. Cehoslovacă: literatură, muzică, turism, schimb de ilustrate (în limbile franceză și italiană); *Merluță Mihaela*, București, sect. 7, bd. Constructorilor nr. 29, ap. 66: teme diverse, schimb de ilustrate; *Toth Iosif*, 21 ani, mecanic auto, Cluj, str. Lăpușului nr. 2: literatură, filatelie, cinema, muzică, șah, schimb de ilustrate; *Toma Aurel*, 23 ani, Mangalia-Sud, str. Țepeș-Vodă nr. 18: cinema, sport, schimb de ilustrate; *Buliga Loredana*, 21 ani, Dorohoi, str. Lupului nr. 12/A, jud. Botoșani: viața tineretului; *Secu Nelu*, Constanța, str. Elena Cuza nr. 64, of.p. 4: cinema, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Cecaliă Lucrețea*, 17 ani, Tecuci, bd. 13 Decembrie nr. 19, jud. Galați: schimb de ilustrate; *Dinu Gigi*, 27 ani, asist. medical, sanat. TBC Poiana Mare, jud. Dolj: literatură, anatomie, schimb de ilustrate; *Sovu Maria*, 16 ani, elevă, Mediaș, str. Tîrnavei nr. 100, ap. 2, jud. Sibiu: teme diverse; *Goliț Costel*, 25 ani, gravor sticlă, Avrig, str. Eroilor nr. 4, jud. Sibiu: teme diverse; *Fekete Alexandru*, elev, Constanța 6, str. Caraiman nr. 1: teme științifice; *Andreescu Dorin Adrian*, Iași, str Sulinei nr. 11: schimb de ilustrate, surorile *Alexandrescu Veronela*, 22 ani, *Damiana*, 20 ani, *Pompilia*, 18 ani, *Rodica*, 16 ani, Galați, str. Bazinul Nou nr. 31: schimb de ilustrate; *Vigu Nicolai*, 22 ani, student, București, str. Charle Zănoaga nr. 74, cămin stud. Tei, bl. B, cam. 4: teme diverse, schimb de ilustrate; *Biro Elizabeta*, 17 ani, elevă, Oradea, str. Leontin Sălăjan nr. 36: teme diverse, schimb de ilustrate; *Kozilek Alexandru*, 17 ani, Timișoara, str. Porumbescu nr. 24: teme diverse, schimb de ilustrate; *Krotochvilova Hana*, Praha 3, Baranova 19, R.S. Cehoslovacă: filozofie, psihologie, drept (în limba engleză); *Gherasimova Galina*, 23 ani, str. Kirova nr. 161, ap. 4, 300.004, Tula, U.R.S.S.: cinema, filatelie, schimb de foto actori și ilustrate; *Constantin Luminița*, 18 ani, elevă, București, sect. 7, str Drumul Taberei nr. 16, bl. C 4, sc. 2, ap. 68: schimb de ilustrate; *Bențe Mihai*, 19 ani, Săcățuș, Brașov, str. Barbu Lăutaru nr. 3: muzică, O.Z.N., schimb de ilustrate; *Cocină Marilena*, București, sect. 1, str. Banul Antonache nr. 26, ap. 1 A: teme diverse; *Putureanu Ana Maria*, 23 ani, studentă, Reghin, str. Liliacului nr. 1, jud. Mureș: teme diverse.

F Nr. 17 (881)

CUPON DE PARTICIPARE „CITITORI CĂTRE CITITORI"

UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI SIBIU
Piața Unirii nr. 7

Telef.: 1 14 18, 1 33 50, 1 34 85

Unitățile cooperației meșteșugărești din județul Sibiu asigură o deservire exemplară printr-o gamă variată de prestări de servicii pentru populație.

NU TRECEȚI PRIN JUDEȚUL SIBIU FĂRĂ A VĂ PROCURA O AMINTIRE CU OBIECTE DE ARTIZANAT SPECIFICE DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI.

SUCEAVA, FOSTA CETATE DE SCAUN A LUI ȘTEFAN CEL MARE, A PROLIFERAT ÎN JURUL EI ASEZARI DE ARTĂ INIMITABILĂ PE CARE TREBUIE SĂ LE CUNOASTEM CU TOȚII.
MĂNĂSTIRILE ȘI CETĂȚILE PRESĂRATE ÎN JUDET ATRAG MII ȘI MII DE VIZITATORI, PENTRU CARE COOPERAȚIA DE CONSUM A ASIGURAT CONDIȚII EXCELENTE DE ODIHNĂ ȘI MAI ALES ALIMENTAȚIE ABUNDENTĂ DIN BUCĂTĂRIA MOLDOVENEASCĂ ȘI PE GUSTUL CELOR MAI EXIGENȚI CONSUMATORI.
PE TOATE ȘOSELELE JUDEȚULUI, DE LA SUCEAVA LA RĂDĂUȚI SAU SPRE MĂNĂSTIRILE SUCEVIȚA, MOLDOVIȚA, HUMOR, VORONEȚ, ARBORE ș.a., UNITĂȚILE DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ DIN REȚEAUA COOPERAȚIEI DE CONSUM OFERĂ CONDIȚII DE BUNI AMFITRIONI.

săptămînă în lume

Coordonatele politicii externe principiale, active, a României socialiste — reafirmate cu claritate o dată mai mult în aceste zile de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea prilejuită de sărbătorirea semicentenarului Uniunii Tineretului Comunist — sînt evidențiate necontenit de multilaterala activitate desfășurată de țara noastră, de conducerea de partid și de stat pe tărîmul relațiilor internaționale. Se înscriu astfel în cronica acestei săptămîni: primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a participanților la ședința de la București a Consiliului militar al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia; convorbirile dintre delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și delegația Partidului Socialist Belgian, condusă de tovarășii Edmond Leburton și Jos Van Eynde, președinți ai P.S.B.; vizita în România și primirea de către președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a ministrului afacerilor externe al Danemarcei, Knud B. Andersen, a lui André Bettencourt, ministru delegat pe lîngă primul ministru al Franței, însărcinat cu probleme de planificare și amenajare a teritoriului, ca și a vicepreședintelui Senatului iranian, Abbas Massoudi. Sînt, toate acestea, expresii elocvente ale politicii externe a partidului și statului nostru, sprijinită în mod unanim de întregul popor român și îndreptată — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — «spre colaborarea cu toate țările socialiste, cu popoarele care au pășit pe calea dezvoltării independente, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială».

Preocuparea României pentru a face din relațiile internaționale — economice, științifice, tehnice și culturale — un factor al progresului multilateral, al apropierii și bunei înțelegeri între popoare își găsește reflectarea și în atenția deosebită acordată celei de-a III-a Conferințe U.N.C.T.A.D., care și-a început lucrările la 13 aprilie în capitala chiliană — Santiago de Chile — în prezența reprezentanților a 142 de state. «Apreciind importanța deosebită a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare — se spune în mesajul președintelui Consiliului de Stat Nicolae Ceaușescu adresat participanților la conferință — Republica Socialistă România participă activ la lucrările sale, cu dorința ca aceasta să aducă o contribuție de seamă la intensificarea schimbului mondial de valori, la promovarea colaborării și cooperării între state și stimularea largă a comerțului internațional, la asigurarea progresului economic și social al tuturor țărilor, îndeosebi al celor mai puțin dezvoltate». Menționîndu-se că «România, țară socialistă, ea însăși în curs de dezvoltare, s-a angajat într-un amplu efort pentru realizarea unor profunde transformări în toate domeniile de activitate, pentru accelerarea ridicării sale economico-sociale și apropierea într-un timp cît mai scurt de țările avansate», în mesaj se subliniază faptul că țara noastră, împărtășind preocupările tuturor statelor care s-au angajat pe calea făuririi unor economii puternice, independente, consideră ca o cerință fundamentală «dezvoltarea nestingherită a schimburilor economice internaționale și lărgirea cooperării industriale, eliminarea cît mai grabnică a tuturor barierelor, restricțiilor și discriminărilor artificiale care mai persistă în comerțul mondial».

Între faptele ce rețin în aceste zile atenția opiniei publice se află, de asemeni, evoluția evenimentelor din peninsula Indochineză. Ampla și puternica ofensivă a forțelor patriotice, victoriile importante obținute de acestea pe fronturile de luptă din Vietnamul de Sud împotriva trupelor saigoneze, înșeși comunicatele regimului de la Saigon ce sînt nevoite să facă referiri în repetate rînduri la «situații critice» ilustrează pregnant eșecul așa-numitei «politici de vietnamizare». În loc de a ține seamă de realități, autoritățile americane au adoptat — precum remarca senatorul Edward Kennedy — «un răspuns plin de orbire la eșecul flagrant al politicii de vietnamizare». Paralel cu sabotarea în continuare a tratativelor de la Paris, au fost întreprinse o serie de noi acțiuni agresive împotriva Republicii Democrate Vietnam, culminînd cu bombardarea unor cartiere populate ale orașelor Hanoi și Haifong. Aceste fapte au fost condamnate în declarația guvernului R.D. Vietnam și calificate ca «o nouă acțiune extrem de serioasă de escaladare a războiului», ca o violare a angajamentului S.U.A. de a înceta bombardamentele asupra teritoriului R.D. Vietnam și o încălcare a principiilor elementare ale dreptului internațional. Politica de «reamericanizare a războiului — cum o caracteriza «New York Times» — a stîrnit vii reacții negative în înșeși Statele Unite, bombardamentele aviației americane asupra teritoriului R.D. Vietnam fiind apreciate de numeroși oameni politici ca «foarte periculoase și riscante», menționîndu-se că «există un risc al extinderii războiului dacă această tendință continuă» (senatorul Ed. Muskie) și că «politica Statelor Unite ar trebui să fie cea a retragerii» (senatorul Hubert Humphrey). Dînd expresie preocupării opiniei publice din țara noastră față de intensificarea bombardamentelor Statelor Unite în Vietnam, Declarația guvernului Republicii Socialiste România condamnă noile acte de război ale S.U.A. împotriva R.D. Vietnam și reafirmă dorința poporului român de a se pune capăt acestor bombardamente, războiului împotriva popoarelor indochineze, de a se ajunge la o soluție rapidă de încetare a războiului și de a fi lăsate popoarele indochinei să-și soluționeze problemele așa cum o doresc, fără nici un amestec din afară.

I. CIOARĂ

Marți, 18 aprilie 1972

în jurul aceleiași mese

Pentru prima oară de la începerea convorbirilor dintre R.D.G. și R.F.G., fotoreporterii au fost admiși în sala tratativelor în legătură cu problema circulației dintre cele două state. În imaginea transmisă de agenția americană United Press International pot fi văzuți laolaltă, în jurul aceleiași mese, delegația R.D.G., condusă de *Michael Kohl* (primul din stînga), și cea vest-germană, condusă de *Egon Bahr* (în prim plan, cu spatele). În contextul procesului prelungit al ratificării tratatelor încheiate de guvernul de la Bonn cu U.R.S.S. și Polonia, tratativele dintre cele două state germane nu pot decît să favorizeze normalizarea raporturilor reciproce și să contribuie la destinderea europeană.

senatori, sondaje ...socoteli sofisticate

New Hampshire, Florida, Illinois și — zilele acestea — Wisconsin. Etape succesive ale tradiționalelor «primaries» — scrutinuri preelectorale americane în vederea alegerilor prezidențiale din noiembrie. Ca la competițiile sportive, se fac pronosticuri și se calculează șanse și procente, se speculează în funcție de capriciile ștachetei popularității, se întocmesc clasamente și, bineînțeles, se fac declarații de circumstanță, specific electorale. Procedura preliminariilor este atît de complicată, iar alegerile se soldează deseori cu rezultate atît

de contradictorii și neașteptate încît se văd trași pe sfoară nu numai alegătorii, dar în multe cazuri chiar specialiștii în sondaje de opinie publică sau... mașinile cibernetice de «pronostic științific», ca să nu mai vorbim de candidații înșiși. Recent, celebrul expert în materie de sondare a opiniei publice George Gallup (în fotografia de sus), conducătorul institutului cu același nume, a făcut senzație, punînd la îndoială valabilitatea concluziilor ce se pot trage cu ajutorul sondajelor în legătură cu orientarea alegătorilor în cadrul acestor «primaries». În noua sa carte intitulată *The Sophisticated Poll Watcher's Guide* (un fel de pseudo-manual al organizatorilor de sondaje publice), Gallup arată cît de neconcludente și înșelătoare pot fi rezultatele așa-ziselor alegeri preliminare. Voturile obținute în asemenea scrutinuri nu sînt altceva decît *niște fulgi în vînt*, arată Gallup, adăugînd că nimeni nu trebuie să le ia în considerare cu seriozitate. Aceasta cu atît mai mult cu cît în general *«nu se acordă suficientă atenție falsificării voturilor și se admit erori»*. Este deci lesne de înțeles că, în asemenea condițiuni, nici măcar un aparat specializat ca institutul Gallup nu poate furniza pronosticuri valabile. În imagine, trei dintre candidații reprezentînd partidul democrat (de la stînga la dreapta: senatorii *Hubert Humphrey*, *Henry Jackson* și guvernatorul *George Wallace*) urmărind, în fața micului ecran, la Milwaukee, tabela de marcaj a competiției preliminare din Wisconsin. Senatorul Humphrey a fost indicat de un sondaj Gallup drept favorit al electoratului partidului democrat în vederea alegerilor prezidențiale. Dar poți să mai știi, cu aceste sofisticate sondaje și «primaries»...

sub asaltul forțelor populare

Unitățile forțelor patriotice continuă ampla lor ofensivă pe toate fronturile de luptă din Vietnamul de Sud. În fotografia 1, unități ale forțelor patriotice, acționînd în apropierea orașului Hue, dau puternice lovituri pozițiilor ocupate de inamic care, potrivit știrilor transmise de agențiile de presă, se află, aici ca și în alte zone, într-o situație critică. Situație care poate fi constatată și din faptul că spitalele sud-vietnameze au devenit pur și simplu neîncăpătoare. La Pleiku — de unde agenția americană U.P.I. a realizat imaginea 2 — ca și în alte locuri, în fiecare pat trebuie înghesuiți cîte doi din militarii saigonezi răniți.

SANTO DOMINGO: ciocniri la universitate

Studenți ai universității din Santo Domingo duc pe brațe pe colega lor Sagario Tio Diaz, rănită în timpul ciocnirilor ce au avut loc între studenți și profesori, pe de o parte, și poliție, pe de alta, în capitala dominicană. Incidentele s-au declanșat cînd, sub pretextul urmăririi unui lider al Mișcării Populare Dominicane, poliția și armata au ocupat universitatea. Trupele au avut de întîmpinat rezistența celor care de drept se găseau în săli și amfiteatre. Rezultatul: mai mulți răniți în rîndurile studenților și măsuri suplimentare de asigurare a «ordinii» din partea poliției prin ocuparea universității și instalarea unor grupuri de militari în cartierul studențesc.

PENTRU PACE ȘI PROGRES SOCIAL

în insulele britanice...

O imagine din timpul tradiționalului marș organizat în fiecare primăvară de la Londra la centrul de cercetări în domeniul armelor nucleare din Aldermaston. Avertizînd împotriva pericolelor pe care le-ar implica pentru omenire dezlănțuirea unui război nuclear, — și depunînd în acest scop în fața centrului 27 sicrie simbolizînd cei 27 de ani scurși de la bombardamentul atomic asupra Hiroșimei — partizanii păcii din Anglia participanți la marș au cerut totodată convocarea fără întîrziere a conferinței general-europene, ca un factor de asigurare a unui climat stabil de pace în Europa și în lume...

...și în arhipelagul japonez

«Shunto '72» — campania de primăvară a sindicatelor nipone pentru a impune satisfacerea de către patronat a revendicărilor muncitorilor este în plină desfășurare, manifestîndu-se prin greve și demonstrații de amploare la care participă sute și sute de mii de salariați. În fotografie, un aspect de la demonstrația muncitorilor metalurgiști de la uzinele siderurgice Hayakawa, prefectura Tokyo.

glob comentar foto

brno '72

Peste cîteva zile își va deschide porțile cel de-al treilea *Tîrg internațional de bunuri de la Brno*. Organizatorii acordă o importanță deosebită ediției din această primăvară a tîrgului, considerînd că, mai mult ca în anii precedenți, vor putea prezenta, de astă dată, o paletă mai bogată de sortimente, produse de calitate superioară și o serie de noutăți care să constituie obiectul unui cert interes din partea vizitatorilor. Se contează, pe de altă parte, pe un număr mai mare de firme comerciale participante — cehoslovace și străine — cu speranța că această confruntare amplă între ofertă și cerere să se soldeze cu un număr apreciabil de contracte comerciale.
Tîrgul va fi deschis de la 28 aprilie pînă la 5 mai, avînd același moto sub care s-a desfășurat ediția precedentă: «*Pace pentru Europa, pace pentru lumea întreagă*». Printre țările socialiste ce vor fi reprezentate la tîrg se numără și România, ale cărei participări la tradiționalele întîlniri de la Brno s-au bucurat întotdeauna de interes și aprecieri din partea vizitatorilor și reprezentanților diferitelor firme comerciale.
În imagine: pavilioanele în așteptarea gongului inaugural pentru Brno '72.

riposta studenților americani

Ce sentimente nutresc studenții americani în legătură cu războiul dus de S.U.A. pe pămîntul indochinez au putut constata «pe viu» autoritățile militare, care au încercat să organizeze un centru de recrutare la Boston University. Studenții au organizat o demonstrație de protest împotriva căreia a intervenit poliția, ajungîndu-se la ciocniri violente soldate cu 33 arestări în rîndul studenților și cu un rănit.

1 2

HARRISBURG: epilogul unei înscenări judiciare

«Cazul Berrigan» a debutat anul trecut ca o veritabilă poveste polițistă. Dintr-o dată au apărut în presă știri senzaționale despre o pretinsă conspirație, pusă la cale de un grup de preoți și călugărițe americane, în frunte cu reverendul Philip Berrigan. Între altele, s-a vorbit despre o tentativă de răpire a consilierului prezidențial Henry Kissinger și de un plan al «conspiratorilor» de a arunca în aer instalațiile de încălzire centrală ale clădirilor oficiale din Washington. Au apărut și martorii necesari pentru punerea sub acuzare a prelaților «complotiști». Așa s-a ajuns la înscenarea judiciară de la Harrisburg. Între timp s-a descoperit că martorul principal al acuzării era un delincvent în solda F.B.I. Cum cei opt acuzați erau nu întîmplător și militanți împotriva războiului din Vietnam, s-a văzut, de la început, că toată țesătura învinuirilor la adresa preotului Berrigan și a celorlalți șapte din boxa acuzaților era inconsistentă, înscenarea fiind evidentă. Zilele acestea, după un lung proces, juriații au fost obligați să pronunțe verdicte de achitare, ceea ce a făcut să se prăbușească întregul eșafodaj de minciuni care urmăreau să discrediteze — din considerente politice — un grup de adversari ai continuării războiului inutil din Indochina.
În fotografia 1, șapte din cei opt acuzați. În fotografia 2, reverendul Philip Berrigan.

măsuri preventive... anti-hippy

Piața Spaniei e unul dintre punctele de atracție turistică din capitala Italiei. Dar se pare că e și locul preferat al grupurilor de hippies, autohtoni și străini, care nu numai că alterează frumusețea celebrei piețe dar împiedică și circulația. Așa că, o dată cu apariția zilelor frumoase și înmulțirea turiștilor, s-a mărit și numărul polițiștilor ce acordă o atenție deosebită acestei zone...

„oscar" și „filiera franceză"

În cadrul ceremoniei decernării premiilor Oscar pe anul 1971, filmul «The French Connection» («Filiera franceză»), care relatează în imagini palpitante confruntarea dintre poliție și membrii unei bande de traficanți de droguri, a fost apreciat drept cea mai bună realizare a anului. Regizorul William Friedkin a primit cu acest prilej «Oscar»-ul care se acordă celui mai bun regizor al anului. Alături de el, au fost distinși cu premii Oscar actorii Jane Fonda și Gene Hackman pentru rolurile interpretate în filmele «Klute» și respectiv în «The French Connection». În imagine, o scenă din filmul lui Friedkin. În dreapta sus, Gene Hackman.

noroc

Trecînd prin fel și fel de peripeții și momente critice, străbătînd kilometri de nisip, arșiță și pericole ai «celui mai dur raliu automobilistic din lume»,cursa Safariului est-african, acest Ford și echipajul lui au reușit să ajungă primii la finiș, în Dar es Salaam. În plus, după cum subliniază informația agenției «Keystone», este prima victorie a unor piloți europeni (finlandezul Hannu Mikkola și suedezul Gunnar Palm) în istoria acestui raliu extenuant.

dublu ghinion

De data aceasta fotografia nu prezintă un moment «tare» din timpul vreunui raliu, ci, după cum se vede, un autobuz pentru transport în comun răsturnat cu roțile în sus. Accidentul s-a întîmplat în Nigeria, unde se obișnuiește — după cum informează tot agenția «Keystone» — ca autobuzele să poarte cîte o inscripție-moto de genul «Cît timp este viață este și speranță», «Iubește-ți vecinul» etc. Pe cel din fotografie scria simplu: «Călătorie sigură». Ceea ce nu l-a împiedicat să aibă dublul ghinion ca, în ciuda acestei inscripții și a faptului că se afla într-o banală cursă de rutină, să sufere un accident spectaculos (se mai întîmplă însă și pe cele mai bine amenajate autostrăzi!).

în rînduri strînse în jurul P.C.I.

Campania electorală din Italia se află în plină desfășurare. După recentul său congres, Partidul Comunist Italian se află angajat în lupta pentru mobilizarea tuturor forțelor democratice, progresiste ale țării, pentru a bara calea reacțiunii, a partidelor de dreapta, a cercurilor monopoliste și pentru a concentra un număr cît mai mare de voturi în sprijinul cauzei pentru care luptă comuniștii italieni, exprimînd aspirațiile legitime și voința milioanelor de oameni ai muncii din Italia.
În imagine, una dintre acele importante întruniri electorale organizate de P.C.I., de astă dată la Ancona, unde, în fața unei mulțimi de 20 000 de oameni, a luat cuvîntul secretarul general al Partidului Comunist Italian, tovarășul Enrico Berlinguer.

paza bună...

Într-un recent comunicat al Organizației Mondiale a Sănătății se apreciază că epidemia de variolă care a apărut în unele țări nu prezintă pericole grave, deoarece există mijloace necesare pentru a o frîna în mod eficient. Aceste mijloace profilactice — campanie de vaccinări în Iugoslavia, Italia, Ungaria, Bulgaria, Cehoslovacia, Austria, R.F. a Germaniei, controale sanitare la frontiere, izolarea contacților — sînt considerate suficiente pentru a determina, încă în luna aprilie, soluționarea situației create de apariția variolei, neimpunîndu-se adoptarea unor măsuri excepționale. În fotografie: cetățeni așteptîndu-și rîndul în fața unui centru de vaccinare din Triest, Italia.

cronica de trei secunde

MAI BINE SĂNĂTOS...

Am mers prea departe cu ipohondriile mele ca să nu recunosc azi — cu toată sinceritatea, cum se cuvine în fața medicilor — că am fost un prost și un moftolog. Un mare prost și un mare moftolog. Doi medici americani au întors problema pe o parte și pe alta — problema poluării prin bani! — și au tras la urmă ceea ce se trage la urmă, lanțul semnalului de alarmă: «Sînteți îngrijorați de sănătatea dv.? Atunci țineți banii în bancă și aruncați cît mai repede mărunțișul!» Căci: 13% din «metal» și mai ales 42% din «hîrtie» transportă și transmit microbi periculoși. Și mai și e că bacteriile sînt îndeosebi atrase de mărunțiș. Oameni sănătoși, știam că banul la ban trage. Fals: monetarul atrage bacteria.

Fiindcă am mers pînă unde am mers cu ipohondriile, am de unde să mă întorc și să-mi fac o socoteală cît de cît lucidă: chestia cu 42% nu mă covîrșește — știu eu de ce: nu prea posed «hîrtie» mare, microbii nu au șanse să mă atace pe aici, cît or fi ei de-ai dracului. Bestiali cum sînt, nu se poate să nu știe că de unde nu e, nici Dumnezeu nu cere. Periculoși sînt însă cei 13% ai monetarului — cu ăia ce fac, că-s zilnic plin de mărunțiș? Și ce cifră fatidică!

Cumpăr un biet covrig, cumpăr o pîine caldă, cumpăr «Sportul», plătesc biletul de autobuz, tremur tot și mă dădăcesc psihanalitic: unde mă duceam eu, cu mintea mea bolnavă, și unde este adevărul? Ce era în capul meu complicat — și cît de simplă este realitatea, simplă și rotundă ca un sfanț, vorba lui Shakespeare! Cum de n-am observat? Te apucă groaza...

...DECÎT BOLNAV!

Dar — cum spune o carte și mai bună decît Shakespeare — puteai fi și mai rău. Zi mersi. Zi mersi, că puteai să fii bolnav de-adevăratelea, în Țara Galilor, și ajungeai să semnezi o petiție, pe patul de spital — în oricare din cele douăzeci de spitale din regiunea Swansea unde durata vizitei zilnice s-a mărit, prin hotărîrea autorităților de resort, la șase ore. Ce te bucuri? Crezi că e o mare realizare să-ți vină rudele șase ore pe zi, pe cap, la spital? Ai să rîzi: bolnavii cer reducerea orelor de vizită! Fiindcă nu mai e de trăit: mame, tați, surori, cumnați, veri, într-un cuvînt: amicii, vin la căpătîiul tău, se instalează frumos și dau drumul la televizoare. Șase ore — uitînd de tine — se uită și încremenesc în fața micului ecran. Cei mai mulți — precizează petiția — vin cu sandvișuri și mîncărică rece de-acasă! E bine?

Încît bine zicea unchiul unui strălucit psihanalist de cîte ori auzea de decesul unei rude și (sau) de înmormîntarea vreunui cunoscut: să fie sănătos!

Radu COSAȘU

agendă

După încheierea acordului de pace privind autonomia celor trei provincii meridionale în cadrul unui Sudan unit și după întîlnirea de la Khartoum cu generalul Joseph Lagu, comandantul forțelor «Anyanya», șeful statului sudanez GAAFAR EL NUMEIRY a apreciat înțelegerea realizată drept o victorie a poporului sudanez împotriva colonialismului și reacțiunii, un act care va permite dezvoltarea socială și economică a Sudanului.

Imaginea și viața lui Lenin rămîn o temă constantă în opera scriitoarei sovietice MARIETTA ȘAGHINIAN. După romanul-cronică «Familia Ulianovilor» și «Cea dintîi unională», scriitoarea, azi în vîrstă de 84 de ani, publică volumul de publicistică filozofică «Patru lecții de la Lenin» care — după cum remarcă revista «Nedelea» — «găsește în moștenirea leninistă cheia și sensul unei epoci». Volumul a fost propus pentru Premiul Lenin.

În rîndurile observatorilor din capitala spaniolă, alegerea Monseniorului VICENTE ENRIQUE Y TARANCON, arhiepiscop de Madrid, ca președinte al organismului permanent al episcopilor spanioli este interpretată ca marcînd accentuarea ruperii dintre biserică și regimul franchist. Monseniorul Enrique Y Tarancon este cunoscut prin atitudinea sa de condamnare a metodelor brutale de înăbușire a conflictelor sociale din Spania.

Ca în fiecare an, concursul pentru desemnarea reginei frumuseții pe 1972, în Anglia, a prilejuit o competiție de anvergură; au luat parte, de astă dată, un număr de peste 5 000 de candidate. După selecțiile de rigoare, juriul s-a oprit asupra a 31 de frumuseți cu șanse deosebite. Finala concursului a adus-o pe prim plan pe tînăra, în vîrstă de 24 de ani, JENNY MC ADAM din Londra, căreia i s-a atribuit titlul «Miss England 1972».

Problema atît de controversată a aderării Angliei la Piața comună a declanșat săptămîna trecută o adevărată criză în sînul partidului laburist, ca urmare a demisiei în bloc a unui număr de membri marcanți ai acestui partid. Printre cei care au părăsit așa-numitul «cabinet fantomă», pentru că nu sînt de acord cu linia partidului de respingere a aderării Angliei, s-a aflat însuși liderul adjunct ROY JENKINS.

Cîștigător a patru medalii de aur la Olimpiada de la Berlin din 1936 (în probele de 100 m, 200 m, ștafeta de 4×100 și săritura în lungime), atletul american JESSE OWENS a fost invitat de organizatorii Jocurilor Olimpice de la München să participe în august a.c. la ceremonia oficială a deschiderii acestora. Relatînd despre aceasta, presa mondială reamintește faptul că în urmă cu 36 de ani Hitler a refuzat, în mod ostentativ, să-l felicite pe «uzul stadioanelor». Pentru că acesta era un negru.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

omul meu

Adesecri mi-a fost dat să aud această afirmație orgolioasă, arogantă și întunecată:

— Ăsta e omul meu...

Nu prea înțelegeam la început ce poate să însemne la urma urmei expresia asta trufașă «ăsta e omul meu». Cum adică omul meu? Al cui? Există oameni proprietate personală? Cît trăiește, omul învață. Cu timpul anumite clarificări s-au produs în mintea mea. Pe scurt, «omul meu» e un individ care, acolo unde lucrează, îți face toate serviciile, legale sau nelegale. Un simplu telefon și «omul» se execută fără pic de șovăire. El e parcă obligat prin cine știe ce contract tacit și tenebros să execute toate hatîrurile. Un asemenea om nici n-are de fapt altă treabă, el nu muncește, nu se însoară, nu face copii, nu se plimbă cu bicicleta, el face servicii. La rîndul lui e fericit că e omul «cuiva». Da. Așa cum există apartamente proprietate personală, există, după cum văd cu groază, și oameni proprietate personală. Faci ce vrei cu ei și nici chirie nu le dai

— Du-te acolo — aud din cînd în cînd. Te servește precis... E omul meu.

Posibilitatea refuzului este exclusă cu aceeași aroganță.

— Cum să nu te servească? Nu e omul meu? Dau cu el de pămînt.

«Omul meu» e un fel de obiect cu care faci ce vrei, îl dai de-a dura, îl arunci unde vrei. «Omul» n-are decît dreptul sacru de a-și ține gura.

Alții lucrează în stil mai mare. Un singur om nu le ajunge. Li se pare prea puțin pentru dorințele lor mereu crescînde. De aceea ei și-au amplificat și diversificat activitatea. Ei au «oamenii lor»...

Cu acest frumos plural lucrurile merg desigur și mai bine.

— A, nici o grijă... Acolo sînt oamenii mei.

«Oamenii» aceia minunați stau la post și așteaptă comenzile de parcă ar fi o cooperativă de deservire publică. Unii ajung la o adevărată rețea, pretutindeni însămînțează «oameni de-ai lor» după chipul și asemănarea lor.

Dar au și ei drame. Nici lor nu le merg afacerile ca pe roate. Am auzit și strigăte de disperare:

— A plecat omul meu!

Sau

— Nu mai sînt acolo oamenii mei!

Ei, ce să-i faci... Așa e viața. Ce-au crezut ei?

Avem și noi oamenii noștri.

umor

de NELL COBAR

ADAM, EVA ȘI MĂRUL...

Eva: *Nu-ți face inimă rea, scumpule, să vezi tu ce compot de mere grozav am să-ți fac eu la prînz...*

— *Sînt din import?...*

STAȚIUNI BALNEOCLIMATERICE

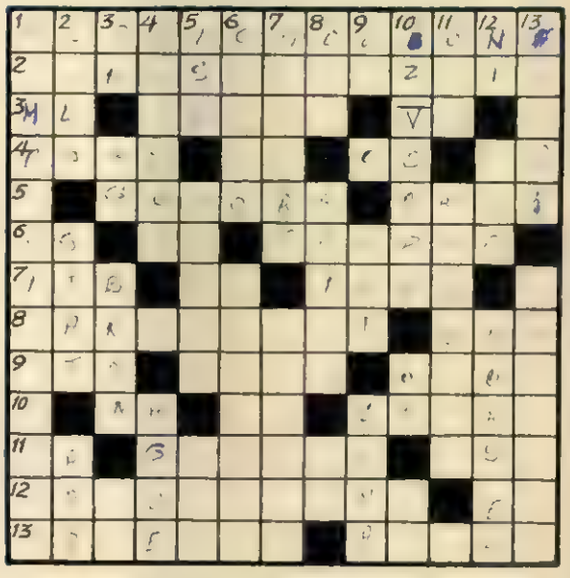

ORIZONTAL: 1) Stațiune balneoclimaterică în județul Suceava pentru afecțiuni ale tubului digestiv (2 cuv.). 2) Localitate balneoclimaterică în apropiere de Tușnad, cu ape minerale carbogazoase (2 cuv.). 3) Mililitru — ...întunecoasă, stațiune balneoclimaterică în județul Harghita — în Călimănești! 4) Așezare balneoclimaterică situată la poalele Munților Mehedinți, indicată în afecțiuni ale aparatului locomotor — în Strunga! — Cobalt — Ins. 5) Stațiune în județul Vîlcea cu instalații de băi calde minerale — Oraș în Spania. 6) Capete de vas! — Servește — ...Nord, una dintre frumoasele stațiuni ale litoralului românesc. 7) Întreprinderea de transport București — Îndemn cabalin — Lanț de munți în Arabia. 8) Localitate balneoclimaterică în județul Maramureș — Oraș în Nigeria. 9) Ață — Renume — Acompaniament muzical. 10) Sodiu — Culpe — Locuințe. 11) Avocat (abr.) — Împodobiți — Rîu în Brazilia. 12) Stațiune balneoclimaterică în județul Iași — La culeș! 13) Localitate în județul Argeș cu izvoare minerale carbogazoase și sulfuroase — Stațiune balneoclimaterică situată pe valea Crișului Negru.

VERTICAL: 1) Localitate climaterică în extremitatea sudică a masivului Piatra Craiului, cu aerul intens ozonat, indicată pentru afecțiunile respiratorii. 2) Vas — Țară — La mare. 3) Rece! — Început de logos! — Stațiune climaterică cu climat montan — Dîmbovița pe... auto. 4) Important nod de căi turistice cu un izvor de apă clorură-sodică în județul Gorj — Oraș în Dahomey 5) Postav țărănesc — Zăpușeală — Orășel în R.P. Ungară. 6) Veche populație europeană — Ridicat. 7) Neînsufletite — Caracteristic regiunilor muntoase înalte (pl.). 8) Insulă la nord de Noua Guinee — În exterior — Telur. 9) De ce! — Sau — Zefirul litoralului. 10) Predomină la munte — În Eforie! — Cămăși rustice. 11) Romancier portughez — Comună în județul Teleorman, în incinta căreia se află un lac pentru cură balneologică. 12) Nichel — Perioade de timp — Apă minerală de masă cu indicații de cură balneară. 13) Organ vital ale cărui afecțiuni sînt tratate la Vatra Dornei și alte stațiuni — Stațiune cu ape minerale termale.

Mihai POPESCU — Tulcea

Dicționar: **ADRA, ARED, EBO, ISA, AGUE, ACS, NIA ESA.**

Dezlegarea jocului POEZIA DRAGOSTEI apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STANESCU — ANA. 2) HOREA — ORAMII. 3) AMOR — ESENIN. 4) KOM — LABIS — AB. 5) EZITA — U — ARCA. 6) ȘE — EPICA — PAN. 7) PILLAT — TU — SU. 8) E — E — ZARI — ASS. 9) ADIO — LATINI. 10) RIN — AIU — ZIAR. 11) ENORMA — TAINA.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

Prin ultimele sale apariții, Editura Univers ne oferă lectura unor cărți valoroase, unele dintre ele de mare excepție. Notăm câteva:

• **Nicolae Iorga: Evocări din literatura universală.** Gîndurile marelui om de cultură despre Poemele homerice, Originalitatea lui Virgiliu, Horațiu al Romei și Horațiu al lumii, Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Lope de Vega, Goethe, Henrik Ibsen, Leon Tolstoi, Giosuè Carducci, Longfellow... Salutăm bucuroși inițiativa de prestigiu de a se retipări astfel de scrieri. Ediție îngrijită de Liliana Iorga-Pippidi. Prefață de Alexandru Duțu.

• Se tipăresc cele două romane care au în centrul acțiunii pe celebrul personaj goethean Wilhelm Meister: **Anii de ucenicie și Anii de drumeție ai lui Wilhelm Meister.** Această operă romanescă a lui Johann Wolfgang Goethe (1749—1832), de înalt umanism, se bucură de o bună versiune în limba noastră, semnată de Valeria Sadoveanu. Postfață (densă, lămuritoare) de Romul Munteanu.

• În versiunea românească a lui Tudor Arghezi se editează comedia în cinci acte în versuri a lui Molière: **Mizantropul** (colecția Thalia).

• În colecția romanului istoric apare **Stepan Razin** de Alexei Ceapîghin, puternică evocare a legendarei figuri din Rusia secolului al XVII-lea. În românește de doi verificați traducători: Al. Ștefănescu-Medeleni și Tatiana Berindei.

• Volumul **Dama de pică** mai conține și alte «povestiri» ale marelui Puşkin: Arapul lui Petru cel Mare, Povestirile răposatului Ivan Petrovici Belkin, Istoria satului Gorînhino, Dubrovski, Kirdjali, Fata căpitanului. Traducerea e semnată de regretatul Eusebiu Camilar, în afară de «Istoria satului Gorînhino», făcută în colaborare cu Valentin Vasiliev.

• Unul dintre reprezentanții de seamă ai literaturii elvetice, Ch. F. Ramuz, este prezent în librăriile noastre cu romanul **Aimé Pache** (pictor din Vaud). Traducerea poartă girul semnăturilor lui Ion Băieșu și M. Călinescu. În prefață, Henri Zalis conturează avizat profilul scriitorului a cărui literatură «sună ca un imn» închinat patriei sale.

• O sută de snoave ale «cetățeanului florentin» Franco Sacchetti (1335—1400) sînt selectate, traduse și prefațate de Oana Busuioceanu.

• Einar Wallquist: **Nopți de singurătate.** Sînt nopțile unui medic din Stockholm, care din îndemnul dragostei de oameni s-a exilat de bunăvoie în îndepărtata Laponie de acum o jumătate de veac, pentru a aduce alinare și tămăduire izolaților ei locuitori. Nopți în care medicul-scriitor și-a transcris sub forma povestirii generoasa sa experiență. Selecția din emoționantele povestiri ale medicului suedez e transpusă în românește de Lucia Gruia și George Sbârcea. Prefață de George Sbârcea.

CINEMA

• **Astă-seară dansăm în familie.** În sfîrșit, după neinspiratele tribulații ale «Brigăzii diverse», comedia noastră cinematografică revine pe un teren în care hazul este cinstit așa cum trebuie iar eficiența socială nu devine un simplu pretext. Scenariul — Ion Băieșu și Geo Saizescu. Regia — Geo Saizescu. Imaginea — George Cornea. Muzica — Temistocle Popa. Interpreți — Dem. Rădulescu, Sebastian Papaiani, Vasilica Tastaman, Ioana Bulcă, Stela Popescu, Draga Olteanu, Mariella Petrescu, Violeta Andrei, Emilia Dobrin, Margareta Krauss-Silvestrini, Tamara Crețulescu, Geo Saizescu (vom reveni).

• **Tată de duminică.** Piedoarie delicată pentru responsabilitate umană. Regia — Jaroslav Mach («Colivie pentru doi»). În distribuție — Sviatopluk Matyas, Regina Razlova, Milena Dvorska, Antonin Navratil.

• **Jungla Xanoo.** Producție a studiourilor din R.D. Vietnam. Episod dramatic din istoria de luptă a poporului vietnamez. Regia — Nguyen Van Thong. Interpreți — Nguyen Trong Khoi, Thuy Van, Kim Thanh.

• Nu pierdeți aceste scurt metraje: **Și iar răsună valea, Amintiri din U.T.C., Cel mai tînăr oțel, Cantata profană, ...apoi s-a născut orașul.**

• Și în săptămîna 25—30 aprilie, Cinemateca continuă ciclul dedicat marilor comici care au fost frații Marx. Marți, miercuri, joi — «Frații Marx la circ» (1939). Vineri, sîmbătă, duminică — «Frații Marx în Vest» (1940).

• În filmul polițist «Hoațele» al lui Georges Lautner, rolurile principale vor fi interpretate de către Monica Vitti și Annie Girardot.

Vasilica Tastaman

MUZICĂ

• Azi, la Ateneu, dirijorul **Mircea Cristescu** și pianistul francez **Joel François Thiollier**: Preludiu, Fugă, Postludiu de Csiky Boldizsar; Simfonia a IV-a de Honegger; Variațiuni simfonice pentru pian și orchestră de Cézar Franck; Bolero de Ravel.

• Tot **Mircea Cristescu** dirijează și următorul concert al Filarmonicii (Ateneu, 28 și 29 aprilie): Simfonia a VII-a «Energia» de Wilhelm Berger (primă audiție); Concertul pentru violoncel și orchestră de Haydn — solist **Daniil Șafran** (U.R.S.S.): «Nopți în grădinile Spaniei», concert pentru pian și orchestră de De Falla — solist **Alexandru Demetriad.**

• Eveniment de seamă al vieții noastre muzicale, prezența la București a violoncelistului sovietic **Daniil Șafran** și a compatriotului său, pianistul **Anton Ginsburg**, ne prilejuiește audierea integrală a celor cinci sonate pentru violoncel și pian de Beethoven (Ateneu, 26 aprilie).

• Recital la două piane — **Dan Grigore** și **Eduardo Ricci** la 24 aprilie în Sala mică a Palatului: Mozart, Schumann, Brahms, Enescu, Poulenc, Milhaud.

• Iată și manifestările formațiilor muzicale ale RTV: concert Brahms în interpretarea Orchestrei de studio în sala din strada Nuferilor, la 23 aprilie. Programul cuprinde: Serenada pentru orchestră (nr. 1 op. 11); Noi cîntece de dragoste (op. 65) — cu **Emilia Petrescu, Valentin Teodorian, Dan Mușetescu, Mihaela Mărăcineanu;** Trei dansuri ungare. Dirijează **Ludovic Baci.**

• Interesant alcătuit programul concertului «de joi» (27 aprilie, în aceeași sală) al Orchestrei simfonice dirijate de **Ion Baciu** cu lucrări inspirate exclusiv din capodopera shakespeariană «Romeo și Julieta»: Uvertura-fantezie de Ceaikovski; fragmente din Simfonia dramatică de Berlioz și fragmente din muzica baletului de Prokofiev.

DISC

• «Melodii din toată lumea — IX» vine să completeze binecunoscutul serial al casei noastre de discuri cu noi (sau mai puțin noi) șlagăre mondiale. Sînt reprezentați compozitori de pe toate meridianele: Endrigo, Babagianian, Bruyn, Bixio, Pallavicini, Wander, Aufray, Lennon și Paul McCartney. Acompaniați de orchestrele «Electrecord», Gerhard Römer, Dimitrie Inglessis și RTV, interpretează Angela Similea, Jean Păunescu, Aura Urziceanu, Aurelian Andreescu, Doina Spătaru, George Enache, Doina Badea (EDE-0639).

• Cele șase piese folclorice «Dragu-mi-i, mîndro, de tine», «Ardeleana din Bărbosu», «Joc de doi ca la Firluș», «Joc de doi din Bocșa», «Brîu din Tîrnova» și «Joc de doi din Reșița», ni-l impun pe taragotistul Marinca Trifu ca pe unul dintre cei mai înzestrați interpreți ai acestui instrument atît de specific. Acompaniat de orchestra Marin Cioacă, taragotistul Marinca Trifu poate sta cu cinste alături de colegii săi Dumitru Fărcaș sau Remus Bistrița (45-EPC-10 220).

• Ingeborg Lehrer se dovedește o înzestrată interpretă a folclorului german. Are un glas plăcut, apt să ne transmită emoția conținută de «Waldvögeleins», «Die Warnung» sau «Sehnsucht nach dem Frühling». Acompaniază Orchestra de muzică populară a RTV, dirijor Radu Voinescu (45-EPC-10 221).

PLASTICĂ

• **Simona Runcan** practică o artă în care cerebralul și inteligența primează. Metaforele sînt căutate și livrești («Un vapor în iarbă»), trădînd o sensibilitate asociativă. Mizînd uneori pe valorile afective ale ambiguității («Mici doamne după vechi maeștri»), artista promovează, alteori, cu îndrăzneală un transfer al concretului cotidian în spațiul imaginar al ecranului plastic, ca în seria «Prezența obiectelor», descoperind în grafica străzilor ipoteze structurale pentru evocarea unor mituri ale civilizației (Apollo).

• Tapiseriile **Evei Suto** depășesc ordinea vizuală tradițională — nu mai sînt covoare cu ecrane narative ori descriptive, ci mai degrabă obiecte, proiectate în spațiu, uneori cu valoare simbolică, pe care artista le-a numit «Semne». Relațiilor spațiulo-cromatice artista le asociază căutarea unor efecte prin inserția sau suspendarea unor materiale. Tapiseriile Evei Suto cuceresc privitorul prin ineditul lor (Apollo).

• Sculpturile în lemn ale lui **Nicolae Rogu** au o singură temă: zborul. Imaginația fertilă a sculptorului îl caută și-l descoperă în ipostaze ale păsării. Pentru că, în fond, toate aceste lucrări nu sînt decît imaginile simbolice, dilatate, ale unor zburătoare fantastice de pe cerurile unei lumi mitice (Apollo).

• **Expoziția de grup a artiștilor plastici din R.S.F.S.R.** Expoziția celor 9 artiști sovietici este dedicată nordului îndepărtat. Accentuînd funcția referențială a imaginii, pictorii evocă liric peisajul în diverse anotimpuri și viața eroică a oamenilor în lupta cu natura în condițiile aspreale nordului (Galeriile Orizont).

• **Tezaurul din El Dorado.** O expoziție care cuprinde 122 de obiecte din aur și care fac parte din patrimoniul «Muzeului aurului» din Bogota (Columbia). Sînt podoabe, obiecte de cult sau de uz cotidian care ne vorbesc de o cultură și o spiritualitate milenare (Ateneul român).

TEATRU

• **Dulcea pasăre a tinereții** de Tennessee Williams (Teatrul Național «I.L.Caragiale»): o binecunoscută (din film) și foarte tennessesiană poveste, impregnată de iubire, violență, droguri și intenții moralizatoare, o excelentă echipă alcătuită din vedetele Naționalului (George Calboreanu, Carmen Stănescu, Florin Piersic, Valeria Gagealov, Ilinca Tomoroveanu, Damian Crișmaru ș.a.), realizînd un spectacol cu unele momente tragico-lirice bune, dar în general sub posibilitățile echipei și ale textului. Vina trebuie căutată exclusiv în direcția regiei: Mihai Berechet.

• **Povestiri din Arbat** de Alexei Arbuzov (Teatrul de stat din Oradea) secția maghiară a teatrului orădean oferind, în premieră pe țară, un text purtînd amprenta lirismului amărui al dramaturgului sovietic și prilejuind un bun recital actoricesc protagoniștilor Wellmann György și Halasi Gyula.

• **Gaițele** de Al. Kirițescu (Teatrul de stat din Turda): viziunea acestui întotdeauna interesant regizor Aurel Manea exercitată de astă dată asupra suculentului și necruțătorului text al lui Kirițescu. Spectacol celebrînd activitatea artistică de peste un sfert de veac a actrițelor Emilia Botta-Luca, Enna Genariu și Lucia Tamaș. Felicitări!

• **Omul care...** de Horia Lovinescu: Teatrul de stat din Turda): viziunea din Constanța adresîndu-se unei piese polițiste de bună calitate și de verificat succes la public și străduindu-se să-i asigure o strălucitoare și tensionată haină scenică. Regia: Gheorghe Jora. În distribuție: Dan Herdan, Manuela Matak, Mircea Constantinescu-Govora, Romel Stănciugel și alții.

• **Teatrul Național Croat** din Zagreb, în turneu în țara noastră, ne face cunoscută o artă scenică plină de rigoare și poezie, și o foarte bună echipă actoricească în spectacolele «Visul unei nopți de vară» de Shakespeare, «Balada lui Petrita Kerempuh» de M. Krleja și «Întîmplare din orașul Goga» de Slavko Grum.

Florin Piersic

TV

REPORTAJ. **Din țară:** «Explozia a avut loc ieri» — un film închinat muncii artificierilor (duminică, ora 20.00) • Marea întrecere în întîmpinarea zilei de 1 Mai (vineri, ora 18.00) • «Țărani și muncitori noi sîntem» — un ciclu de trei filme documentare realizat de Eugen Mandric în cinstea aniversării încheierii cooperativizării agriculturii românești (marți, joi și vineri, ora 20.00) • **De pe mapamond:** Contraste din lumea capitalistă (luni, ora 22.45) • Tanzania (marți, ora 22.00) • **Din cosmos:** Decolarea lui Apollo-16 de pe Lună (duminică, ora 23.20) • Apollo-16 amerizează (vineri, ora 22.15).

Liz Taylor

Carmen Stănescu

DEZBATERI. Edgar Papu, Romul Munteanu, Gheorghe Achiței despre volumul lui Nicolae Balotă «Lupta cu absurdul» la emisiunea Cărți și idei (joi, ora 22.30, pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Sumarul emisiunii Universitatea TV: Istoria civilizației; Dicționar politic contemporan; Atom (marți, ora 18.30).

LITERATURĂ. În lectura autorilor, versuri inedite de Radu Boureanu, Al. Andrițoiu, Horia Zilieru, Anghel Dumbrăveanu (miercuri, ora 19.00).

TEATRU. «Discurs pentru o floare» de Paul Everac, într-o distribuție aș[illegible]dere, în frunte cu Carmen Stănescu, Marcel Anghelescu și regretatul Mircea Constantinescu (vineri, ora 20.15, pr. 2).

FILM. «Comedianții», film cu un generic strălucit: realizare după romanul lui Graham Green, în regia lui Peter Glenville, interpretat de perechea Richard Burton-Liz Taylor, Alec Guinness, Peter Ustinov, Lilian Gish (duminică, ora 20.20) • În continuarea ciclului shakespearian: «Romeo și Julieta» lui Zeffirelli (miercuri, ora 20.20) • «Haina de piele», reconstituirea cinematografică a unor întîmplări reale, cu adînci semnificații pentru consecințele lipsei de răspundere (vineri, ora 21.00).

MUZICĂ. Grav și vesel, așa cum îi stă bine, Leonard Bernstein ne va lămuri «Ce este muzica simfonică» (duminică, ora 11.10) • Pagini muzicale de mare popularitate cu «Soliștii din Liège» sub conducerea muzicală a Lolei Bobescu (sîmbătă, ora 17.10, pr. 2).

FOLCLOR. «Floarea din grădină» se ocupă nu numai cu propularea de talente, ci și cu confirmarea consacraților: Ionela Prodan în etapa a III-a (luni, ora 21.40) • Folclor muntenesc cu Tita Bărbulescu (miercuri, ora 20.05).

DIVERTISMENT. «Un taxi cu melodii» — program muzical distractiv cu Melania Cîrje, Corina Chiriac, Dorina Lazăr ș.a. (sîmbătă, ora 21.50) • Recital Dova (marți, ora 22.15).

SPORT. După amicalul România-Peru (duminică, ora 16.30), meciul hotărîtor, poate, pentru participarea noastră viitoare la Campionatul european: Ungaria-România (sîmbătă, ora 17.50).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul Loto-Prono 1972 — etapa din 23 aprilie

I. Polit. Gl.-Progresul Buc.	1,x
II. Dunărea-F.C. Galați	1,2
III. S.N.O.-Metalul Buc.	1
IV. C.F.R. Arad-C.F.R. Tim.	1
V. Minerul Anina-C.S.M. Sibiu	1
VI. Atalanta-Roma	1
VII. Cagliari-Varese	1
VIII. Catanzaro-Bologna	1,x
IX. Fiorentina-Mantova	1
X. Juventus-Inter.	1,x
XI. Lanerossi-Sampdoria	1
XII. Milan-Torino	1,x,2
XIII. Napoli-Verona	1

flacăra album

Filmul «Expresul colonelului Von Ryan», reluat nu demult pe micul ecran, ne-a prilejuit o nouă întîlnire cu FRANK SINATRA.

FLACĂRA

18
72

ANUL XXI
NR. 18
29 APRILIE 1972

Trăiască 1 MAI!

O SĂPTĂMÎNĂ CU
EVENIMENTE POLITICE DE AMPLĂ REZONANȚĂ

Am trăit cu toții o săptămînă de bogate evenimente politice ale căror urmări vor avea o înrîurire dintre cele mai fericite pentru întreaga noastră viață politică, economică și socială. Între acestea se situează la loc de frunte, prin importanța sa excepțională, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Plenara a făcut o amplă și complexă analiză a rezultatelor activității economico-financiare pe ansamblul economiei naționale pe anul 1971 și principalelor aspecte privind îndeplinirea planului de stat pe trimestrul I/1972, și a stabilit măsuri pentru continua perfecționare și ridicare a nivelului eficienței activității economice din țara noastră; a hotărît privitor la perfecționarea sistemului informațional și introducerea sistemului de conducere cu mijloace automate; a luat hotărîri cu privire la efectivul partidului și mișcarea cadrelor. Plenara a dat o înaltă apreciere, prin hotărîrea luată, vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări africane. Plenara a adoptat hotărîrea de a se convoca, în a doua jumătate a lunii iulie, Conferința Națională a Partidului Comunist Român, care va analiza înfăptuirea hotărîrilor Conferinței Naționale și ale Congresului al X-lea al P.C.R. și măsurile de perfecționare în continuare a activității economice-sociale, dezvoltarea democrației socialiste. A urmat Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste care, printre altele, a hotărît să propună sesiunii Marii Adunări Naționale ca în viitor durata unei legislaturi să fie de 5 ani, pentru a corespunde cu perioadele la care au loc congresele partidului, astfel încît platforma Frontului Unității Socialiste în alegeri să prezinte în fața întregului popor programul de dezvoltare economică și socială a țării adoptat de Congresul partidului pentru următorii 5 ani — propunere adoptată în unanimitate de M.A.N.; a dat mandat Biroului Executiv al Consiliului Național să formeze comisia care să studieze actuala legislație cu privire la alegerile de deputați în vederea îmbunătățirii acesteia și dezvoltării în continuare a democrației socialiste. În sfîrșit, a avut loc cea de-a VIII-a sesiune a M.A.N. care a examinat și votat o seamă de legi de o deosebită importanță. Nu putem încheia această succintă trecere în revistă fără a aminti gestul de recunoștință exprimat, la scara întregii națiuni socialiste, prin distincțiile acordate pentru rezultatele obținute în îndeplinirea planului de stat și a angajamentelor pe anul 1971 în cadrul întrecerii dintre organizațiile județene de partid, consiliile populare, institutele de cercetări științifice și de proiectare, întreprinderile din industrie, agricultură, construcții-montaj, transporturi și circulația mărfurilor. Așadar, am avut o săptămînă cu evenimente care solicită gîndul la o mai amplă cuprindere.

EFICIENȚĂ

Punem sub acest semn concluziile ce se desprind din profunda analiză făcută de Plenară rezultatelor obținute în anul trecut și pe primul trimestru al acestui an în creșterea economiei noastre naționale, în dezvoltarea bazei tehnice-materiale, în ridicarea nivelului de trai. Menționăm în primul rînd ritmurile înalte de dezvoltare realizate în toate ramurile economiei naționale. În anul care a trecut producția globală industrială a crescut cu 11,5 la sută față de 1970, depășindu-se cu 7,3 miliarde lei prevederile planului, iar în primul trimestru al acestui an, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, ritmul de creștere a fost de 13,3 la sută; au intrat în funcțiune aproape 400 de noi capacități industriale și agrozootehnice principale. În agricultură, producția globală a crescut cu 18 la sută față de anul 1970. Avem o economie sănătoasă, și asta o dovedește și ritmul tot mai ridicat pe care îl înregistrează produsul social și venitul național, raportul bun dintre acestea. Din 1971 ritmul de creștere a venitului național este de 12,5 la sută, față de 10,6 la sută a produsului social — sarcină fundamentală a actualului plan cincinal, condiție esențială pentru asigurarea resurselor necesare dezvoltării și perfecționării forțelor de producție, ridicării nivelului de trai al poporului, fapt dovedit și de volumul veniturilor totale ale populației, care au crescut cu peste 12 la sută. Sînt toate aceste rezultate o demonstrație elocventă a realismului obiectivelor planului cincinal și, în același timp, o certitudine că sarcinile vor fi îndeplinite. Sînt noi confirmări ale justeții orientărilor date de Conferința Națională și Congresul al X-lea al partidului întregii noastre activități economice.

Apreciind rezultatele și pe cei care le-au înfăptuit, Plenara a atras atenția și asupra unor deficiențe și lipsuri care au existat, punînd în centrul preocupărilor de viitor măsurile ce trebuie luate pentru utilizarea rațională și intensivă a fondurilor materiale și bănești, reducerea costurilor de producție, întărirea disciplinei financiare și sporirea acumulărilor bănești ale statului, îmbunătățirea indicatorilor de eficiență în toate domeniile. Plenara a cerut tuturor oamenilor muncii, cadrelor din economie, să insiste mai mult pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de creștere a productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție și în primul rînd a celor materiale, utilizarea integrală a bazei tehnice de care dispunem. S-a cerut, de asemenea, să se depună eforturi pentru extinderea acțiunii de autodotare, dezvoltarea producției de piese de schimb, realizarea planului la fiecare produs și sortiment în parte, în expresie fizică. În analiza făcută de Plenară s-a dat o atenție deosebită viitorului, adică investițiilor, cerîndu-se să se ia măsuri care să asigure ca în primul semestru al acestui an să se realizeze cel puțin 47 la sută din prevederile planului anual. În sfîrșit, Plenara a cerut tuturor producătorilor să privească cu maximum de responsabilitate realizarea ritmică a producției pentru export și a planului de export propriu-zis. Această scurtă trecere în revistă a unora dintre principalele probleme desprinse din analiza făcută de Plenară convinge încă o dată cu privire la preocuparea constantă a partidului nostru pentru creșterea eficienței întregii activități economice — condiție obligatorie pentru o sănătoasă și trainică ridicare a nivelului de trai al celor ce muncesc.

O CONSTANȚĂ A POLITICII PARTIDULUI — ÎNTĂRIREA DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE

S-au scris pe această temă numeroase pagini și, firesc, se vor mai scrie. Problema incită gîndul și ascute spiritul. Pentru că nu ne este și nu ne poate fi indiferent cît de mare este cota-parte care ne revine fiecăruia în participarea la conducerea treburilor obștești. Istoria poporului nostru este, într-un anume fel, și o amplă, milenară demonstrație a sentimentului de responsabilitate a națiunii față de propria sa soartă. Nu ne-a fost și nu ne este indiferent nimic din ceea ce privește țara. Partidul, prin exemplul său, ne-a învățat și obișnuit să ne gîndim singuri viitorul, să acționăm conștient și eficient pentru construirea lui. Să facem aceasta într-un climat de deplină libertate și totală participare. Este și sensul, substanța măsurilor stabilite de Conferința Națională și Congresul al X-lea al partidului privind perfecționarea întregii noastre vieți sociale, a organizării societății. În această direcție a întreprins partidul numeroase acțiuni, acestor cerințe le-au răspuns și măsurile stabilite în cursul săptămînii trecute. Subliniu tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Plenara recentă a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, necesitatea de a se defini, în conferința care va avea loc în anul viitor, rolul și locul pe care îl ocupă organizația în societatea noastră. Problema prezintă o importanță deosebită avînd în vedere că Frontul unește în jurul partidului, al politicii sale, energiile vitale ale poporului român, ale naționalităților conlocuitoare, că are un rol în continuă creștere în organizarea participării maselor la conducerea societății. În această ordine de idei, Plenara a cerut Consiliului Național și Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste să aibă o răspundere mai mare în organizarea dezbaterii diferitelor proiecte de hotărîri și legi de către oamenii muncii, în consultarea diferitelor categorii de cetățeni ai țării, în centralizarea propunerilor acestora și studierea lor temeinică în vederea perfecționării și definitivării proiectelor de legi. Întărirea continuă a democrației socialiste, antrenarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii la conducerea societății este o constantă a politicii partidului nostru. «Este necesar — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca organismele Frontului Unității Socialiste să acorde o atenție mai mare organizării participării diferitelor categorii de oameni ai muncii la conducerea societății, trebuie astfel acordată mai multă atenție țărănimii, ținînd seama că ea nu are o organizație proprie, cum sînt sindicatele de pildă, precum și diferitelor categorii de cetățeni din cartiere care, de asemenea, nu sînt cuprinși în organizații obștești». Aceeași preocupare pentru continua perfecționare a vieții noastre sociale rezultă și din hotărîrea de a se îmbunătăți legea electorală, element important în dezvoltarea democrației socialiste în țara noastră.

PERFECȚIONARE

Perfecționarea continuă este o lege a devenirii noastre socialiste și comuniste. Am numi-o obiectivă. Ea își întinde razele de acțiune cu necesitate asupra tuturor domeniilor vieții noastre. Un evident progres este imposibil fără a o cunoaște și a ține seama de cerințele ei. Închistarea în formule rigide, păstrarea unor organizări și raporturi depășite de evoluție a societății, închiderea ochilor în fața a tot ce este nou și avansat sînt trăsături care nu sînt și nu vrem să fie ale noastre. Nu spunem vorbe mari afirmînd că niciodată ca acum nu am fost atît de deschiși către ceea ce este nou, progresist, avizi de perfectibilitate ca acum. Ne-o demonstrează fiecare act politic inițiat de partid, preocuparea constantă a fiecărui colectiv de oameni ai muncii de a-și organiza mai bine munca și activitatea. Și punem sub semnul aceleiași preocupări de perfecționare și cea de-a VIII-a sesiune a M.A.N. care a consfințit, prin votul forului legislativ suprem al țării, bogata activitate de elaborare și dezbatere publică a unor legi de o deosebită însemnătate. Prin modificările aduse Constituției se realizează o corelare necesară între o etapă a construcției, care este în cincinal — durata dintre două congrese ale partidului — și o legislatură a Marii Adunări Naționale. Prin aceasta se creează astfel posibilitatea Marelui Sfat al țării de a participa de la început pînă la sfîrșit și a urmări cu înalta sa răspundere realizarea întocmai a programului elaborat de partid și cu care Frontul Unității Socialiste se prezintă în alegeri. Au fost aduse modificări în componența Consiliului de Miniștri, s-au votat legi privind activitatea de comerț interior, gospodărirea mai bună a pădurilor și apelor, organizarea și funcționarea controlului obștesc, legea privind cazierul judiciar. Toate acestea exprimă încă o dată efortul permanent ce se face pentru îmbunătățirea activității în toate domeniile de activitate, pentru, într-un cuvînt, perfecționare.

CINSTIRE MUNCII

Am crescut noi și ne creștem azi copiii în cultul muncii. Și e bine așa. Și e necesar. Capacitățile, valoarea personală a fiecăruia sînt măsurate cu o unitate unică: munca. Munca depusă în folosul societății, al binelui tuturor. Am repudiat lenea și o repudiem. Nu ne place. Avem senzația că ne murdărește. Nu am întîlnit niciodată un colectiv de oameni ai muncii care să-l admire pe leneș. Și consider acest lucru cît se poate de firesc. Așa cum firesc este ca hărnicia să o cinstești, munca făcută cu înțelepciune și dăruire să o prețuiești. Păstrez amintirea de neuitat a acelor zile cînd în Valea Jiului, la gura puțului, întîmpinam cu fanfara, la ieșirea din șut, brigada fruntașă. Fetele dădeau flori minerilor, se țineau discursuri... Oboseala parcă se scurgea în pămîntul din care oamenii abia ieșiseră, fețele se luminau de zîmbet. Am păstrat de atunci sentimentul de cinstire a efortului deosebit. Este sentimentul care animă un întreg popor și a fost exprimat zilele acestea de conducerea de partid și de stat prin înmînarea unor înalte distincții fruntașilor în întrecerea pe anul 1971. Ele au răsplătit eforturile deosebite făcute pentru îndeplinirea sarcinilor de plan și a angajamentelor luate, au reprezentat un nou gest de cinstire a eroicei noastre clase muncitoare, a țărănimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate. În cuvîntarea ținută cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu, felicitîndu-i pe fruntași a spus, referindu-se la întrecerea pe acest an: «Eu aș dori ca din această întrecere să cîștigăm cît mai mult — indiferent cine va ocupa locul I — ca industria românească, agricultura, știința să obțină succese tot mai mari, îndeplinind astfel programul de dezvoltare a țării, lichidînd, cît mai repede, decalajul care ne mai desparte de țările dezvoltate, asigurînd ridicarea României pe noi trepte de progres și civilizație, de bunăstare materială și spirituală. Acesta trebuie să fie sensul întrecerii, al întregii noastre activități».

P. ISPAS

Marți, 25 aprilie 1972

Săptămîna trecută, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, s-au desfășurat lucrările celei de-a VIII-a sesiuni a Marii Adunări Naționale. Marele sfat al țării a luat în discuție și a votat în această sesiune legi de o deosebită importanță pentru perfecționarea în continuare a vieții politice, economice și sociale a României.

Vineri, 21 aprilie, întregul nostru popor, prezent în Palatul M.A.N. prin reprezentanții săi de frunte, a adus o nouă cinstire hărniciei, priceperii și spiritului de abnegație celor mai buni dintre cei buni, reprezentanți de frunte ai muncii rodnice, ai întregului nostru popor, pentru care socialismul a însemnat descătușarea energiilor creatoare, desferecarea valorilor și potențarea talentului.

Solemnitatea decorării fruntașilor întrecerii pe anul 1971 a avut loc în prezența conducătorilor partidului și statului, a deputaților și invitaților la cea de-a VIII-a sesiune a Marii Adunări Naționale.

Distincțiile conferite exprimă înalta apreciere pe care partidul și statul nostru o acordă muncii entuziaste, creatoare, depuse de colectivele premiate, de întregul nostru popor, pentru rezultatele obținute în îndeplinirea planului de stat și a angajamentelor pe anul 1971, în cadrul întrecerii dintre organizațiile județene de partid, consiliile populare, institutele de cercetări științifice și de proiectare, întreprinderile din industrie, agricultură, construcții-montaj, transporturi și circulația mărfurilor.

Înaltele distincții au fost înmînate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat.

Miercuri, 19 aprilie, a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

Exprimînd voința organizațiilor pe care le reprezintă, vorbitorii și-au manifestat aderiunea deplină la politica internă și externă a partidului și statului nostru, hotărîrea lor de a-și consacra întreaga putere de muncă îndeplinirii cu succes a acestei politici puse în slujba intereselor fundamentale ale întregii noastre națiuni socialiste.

Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste a hotărît să propună sesiunii Marii Adunări Naționale ca în viitor durata unei legislaturi să fie de 5 ani, pentru a corespunde cu perioadele la care au loc congresele partidului, propunere care a fost însușită de Marea Adunare Națională.

În încheierea lucrărilor plenarei, întîmpinat cu vii și îndelungi aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

ÎN CINSTEA ZILEI DE 1 MAI

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEL
Eugen IAROVICI

De pe întreg cuprinsul țării ne parvin vești despre succesele oamenilor muncii în cinstea sărbătorii de 1 Mai. Așa, spre pildă, la exploatarea minieră Mahmudia din județul Tulcea (vezi fotografia) se lucrează în avans față de sarcinile zilnice de plan. Folosind la maximum timpul de lucru, pînă în ziua de 30 aprilie se va realiza pentru necesitățile industriei noastre o producție suplimentară de 25 000 tone cărbune și o economie la prețul de cost de 300 000 lei.

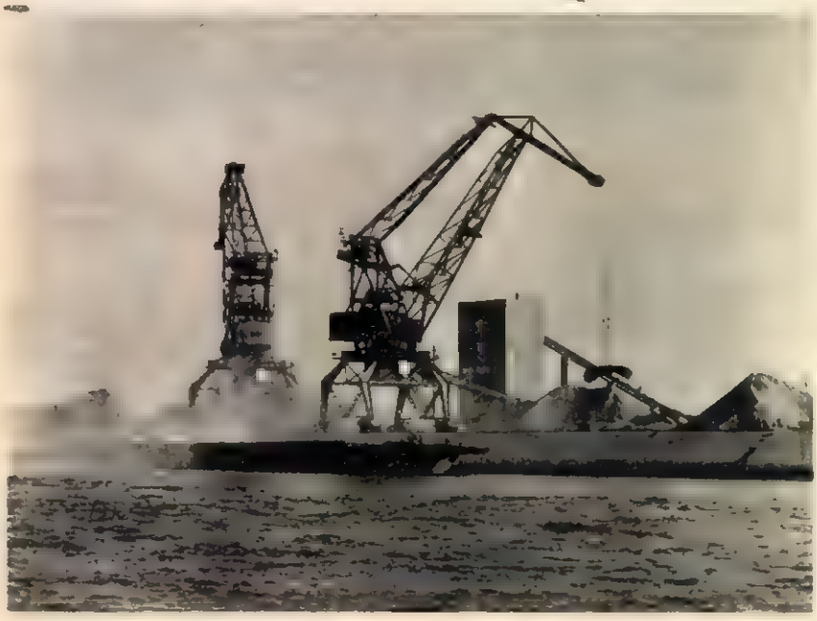

siderurgiștii își onorează angajamentele

Onorîndu-și angajamentele luate, siderurgiștii din Reșița cinstesc ziua de 1 Mai cu însemnate succese în producție, livrînd uzinelor din țară însemnate cantități suplimentare de fontă, oțeluri și laminate. Astfel, la secția furnale s-au realizat 3 000 tone fontă peste prevederile de plan, datorită sporirii încărcăturii metalice din furnale. Ca urmare a exploatării cu randament sporit a agregatelor și a utilizării rațională și intensive a fondurilor de producție, oțelarii și laminoriștii au realizat un plus de peste 1 000 tone oțel și peste 2 500 tone laminate grele finite.

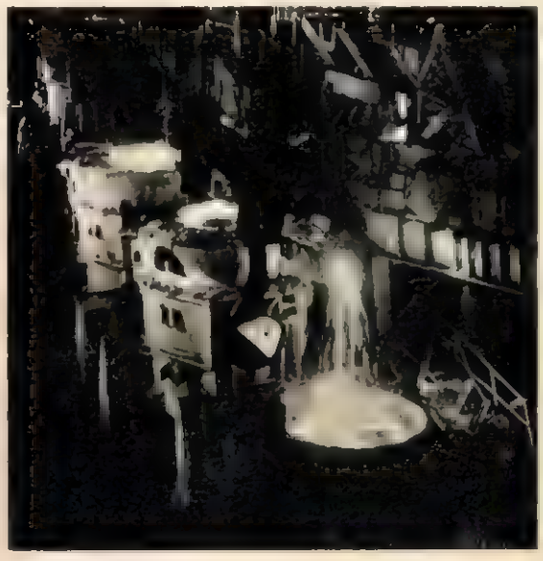

folosind tehnologii avansate

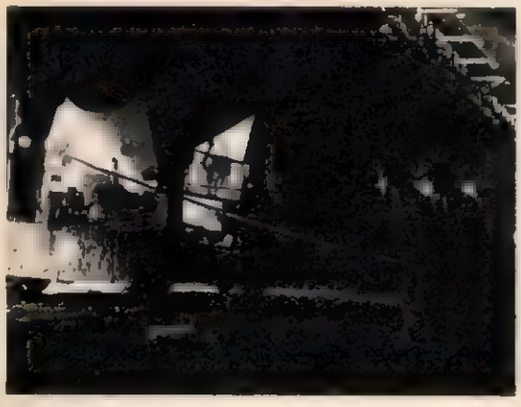

Îndeplinindu-și angajamentele luate în cinstea zilei de 1 Mai, colectivul Uzinei «Victoria» din Călan a realizat peste prevederile planului, de la începutul anului, mai mult de 670 tone fontă, 300 tone piese și utilaje pentru industria metalurgică și însemnate cantități de produse cărbunoase. Aceste depășiri au fost posibile ca rezultat al sporirii indicilor de utilizare a agregatelor și al folosirii tehnologiilor avansate de lucru. Este important de precizat că sporul de producție s-a obținut în condițiile reducerii consumurilor specifice și a cheltuielilor stabilite.

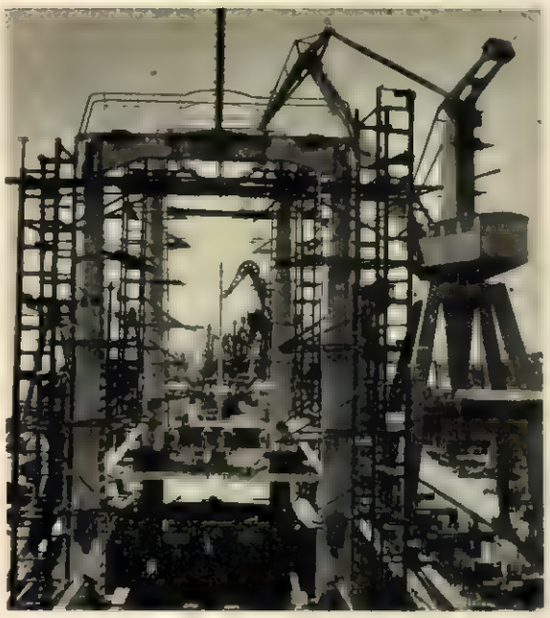

realizări înainte de termen

Antrenați în întrecere socialistă, muncitorii, tehnicienii și inginerii de la Uzina de mecanică navală din Galați au realizat suplimentar, de la începutul acestui an, o producție-marfă de 3,4 milioane lei. Datorită acestor succese s-au putut livra șantierelor navale numeroase mecanisme și agregate navale în plus.

La rîndul lor, colectivele de la șantierul naval, prin scurtarea ciclului de fabricație a navelor cu aproximativ 25 zile, măsură posibilă, între altele, prin valorificarea integrală a fondului de timp, au lansat înainte de termen o navă, iar primul carbonier de 15 000 tone va porni mai devreme pe drumul de apă al oceanelor.

producții de aluminiu peste plan

Organizînd mai bine munca, folosind mai judicios timpul de lucru și aplicînd tehnologii de mare randament, muncitorii, inginerii și tehnicienii de la Uzina de aluminiu din Slatina au produs în plus, față de prevederile planului, 560 tone aluminiu și aliaje de aluminiu. La rîndul lui, colectivul Uzinei de prelucrare a aluminiului, tot din Slatina, a realizat în cinstea zilei de 1 Mai o producție suplimentară în valoare de 3 200 000 lei.

imagini

COPERTA NOASTRĂ

Fotografie de:
Aurel POPESCU

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

timpul a rămas în urmă cu 9 luni

Cea mai nouă dintre capacitățile de producție ale Uzinei mecanice «Neptun» din Cîmpina, secția de prelucrări mecanice, a atins încă de pe acum parametrii proiectați pentru anul 1972. Cu alte cuvinte, un avans de nouă luni față de graficul stabilit. Acest succes este rezultatul folosirii intensive a mașinilor-unelte și al îmbunătățirii organizării producției și a muncii, al folosirii integrale a timpului de muncă și al sporirii indicatorilor de eficiență, ceea ce a dus la creșterea productivității cu 3 la sută față de indicele prevăzut. Ca urmare, uzina prahoveană va avea posibilitatea să livreze anul acesta produsele solicitate de către industria petrolului cu mult înainte de termen.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

anul turistic pentru tineret 1972

prezentat de tovarășul Iuliu FEJEȘ, președintele B.T.T.

Anul turistic pentru tineret 1972 se recomandă prin organizarea unor numeroase acțiuni cu caracter educativ-politic, cultural-sportiv, ne-a declarat interlocutorul nostru. Aș aminti, în primul rînd, ciclul de activități turistice dedicate semicentenarului U.T.C., intitulat «Tineri — să ne cunoaștem patria socialistă», menit să contribuie la educarea politică și patriotică a tinerilor. Prin structura sa tematică ciclul prevede organizarea de activități pentru cunoașterea istoriei și culturii patriei, a tradițiilor mișcării muncitorești, a istoriei U.T.C. Voi aminti apoi o altă acțiune de mare amploare și cu caracter permanent, «Floare de colț», prin care U.T.C. adresează o chemare tuturor tinerilor să cunoască nemijlocit patria noastră socialistă, cu toate realizările și frumusețile ei.

Preocupări serioase există și în domeniul dezvoltării bazei materiale a turismului pentru tineret. S-au încheiat lucrările de reamenajare și extindere a Complexului turistic pentru tineret de la Izvorul Mureșului — 460 de locuri pe serie — stațiune devenită cu un regim permanent, care-și așteaptă oaspeții, din toate județele țării, în tot cursul anului. Continuă dezvoltarea Complexului turistic pentru tineret de pe litoral, de la Costinești, pentru ca în cîțiva ani să ajungă la o capacitate de 5 000 de locuri pe serie. În momentul de față aici pot fi cazate 3 000 de persoane. În cursul anului 1972 se vor amenaja și da în exploatare, de asemenea, o bază turistică permanentă (200 locuri) în județul Maramureș — zona Mogoșa — lacul Bodi, o altă bază la Săcele-Brașov și se va extinde considerabil baza turistică «Arieșul» (Munții Apuseni) din județul Cluj. Acțiuni pentru lărgirea bazei materiale turistice se desfășoară pe plan local, la nivelul agenților BTT, al căror număr a ajuns în prezent la 20.

Turismul pentru tineret va cuprinde anul acesta și numeroase excursii în străinătate, care constituie, cum se știe, una dintre activitățile cu largă rezonanță în rîndul tineretului. Programele oferite tinerilor din alte țări care vizitează România sînt alcătuite într-o concepție echilibrată, menită să permită cunoașterea frumuseților piesajului românesc, a realizărilor României socialiste, o informare largă, cuprinzătoare, asupra vieții și preocupărilor tineretului din țara noastră. Ca și în ceilalți ani, în 1972 BTT va trimite grupuri de tineri turiști români în 27 de țări din Europa, Africa și Asia, printre care Maroc, U.R.S.S., Franța, Italia, Belgia, R.P. Polonă, Japonia, Finlanda, Anglia, R.P. Ungară, Danemarca R.S. Cehoslovacă etc. De asemenea, ne preocupă perfectarea unor excursii prilejuite de manifestările sportive internaționale la care participă sportivi români. În acest sens, la meciul România—Ungaria prin BTT vor putea beneficia de excursie la Budapesta circa 2 600 de tineri. Un număr apreciabil de tineri va putea viziona meciurile din cadrul turneului final al Campionatului european de fotbal și, bineînțeles, întrecerile J.O. de la München.

au mai rămas cîteva zile, cîteva ore pentru însămînțatul porumbului

Cultura porumbului constituie, pe mai departe, preocuparea numărul unu a lucrătorilor ogoarelor, care au și însămînțat, la ora cînd închidem ediția noastră, circa 92 la sută din suprafața planificată — în întreprinderile agricole de stat, și peste 85 la sută — în cooperativele agricole de producție. Frunțașe la însămînțatul porumbului, acțiune de maximă importanță pentru producția agricolă a anului, sînt unitățile agricole din județele Tulcea, Brăila, Buzău, Ialomița, care au știut să folosească cu maximum de randament condițiile climaterice, astfel încît pot trece acum cu toate forțele la lucrările de întreținere a culturilor.

Faptul că porumbul constituie obiectivul de bază al campaniei nu poate justifica rămînerile în urmă din cadrul celorlalte culturi. Temperatura existentă în sol la ora actuală impune urgentarea grabnică a însămînțării legumelor în cîmp. Printr-o mai judicioasă organizare a muncii, specialiștii, toți factorii de răspundere din agricultură sînt chemați să folosească în continuare cu chibzuință condițiile pedoclimatice și agrotehnice, fiecare zi, fiecare ceas prielnic muncii — chezășia recoltelor viitoare

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre speranță

S-a aflat la București, cîteva zile, o strălucită vedetă internațională, a cărei faimă a înconjurat de nenumărate ori planeta: chirurgul Christiaan Barnard. Nu mă simt competent să-i judec activitatea științifică, teoretică sau practică, la ora asta încă foarte controversată, pendulînd, în continentul secret al savanților iluștri, între extreme: aprobări entuziaste sau negări înverșunate. N-am o imagine a rezultatelor sale exprimate în statistici elocvente, nu știu, cu precizie, cîți bolnavi au supraviețuit după ce le-a implantat inimi străine sau cîți i-au sucombat, un singur lucru s-a impus conștiinței mele: că medicul Christiaan Barnard este unul dintre oamenii acestei lumi bîntuite de atîtea spectre și dezastre, care nu s-a împăcat cu ideea de moarte. Ca să mă fac înțeles, voi aminti că acum cîțiva ani un eminent confrate al medicului evocat a publicat un memoriu ce susținea, în esență, următoarele: cancerul nu e o maladie, ci un mod de a muri. Nimic nu m-a ofensat vreodată mai tare și nici o lovitură primită de om în decursul controversatei sale istorii nu mi s-a părut mai nedreaptă ca afirmația de mai sus, fiindcă echivala cu moartea speranței, cu o nemernică îngenunchere în fața unei fatalități mizerabile. Nu știu cîți oameni a salvat chirurgul Christiaan Barnard, cîte zile au supraviețuit bolnavii pe care i-a operat, dar dacă unul singur a mai fost redat vieții, doar o singură secundă, și încă numele acesta, Christiaan Barnard, se va înscrie, pentru eternitate, în memoria umanității. Fiindcă nu cred să existe epolet de o glorie mai strălucită și un titlu de noblețe mai augustă spre care să tindă omul decît împotrivirea sa, declarată, la ideea morții. Animalul nu știe că trăiește, nu știe că trebuie să moară. Omul e singura ființă care a aflat că e sortită pieirii. Iată însă că a început să se ivească și OMUL care năzuie nu să stîrpească moartea, dar s-o intimideze și s-o alunge pentru o vreme.

A aspira la un asemenea ideal constituie treapta supremă a rosturilor noastre pe această planetă, fiindcă dă corp și substanță Speranței.

**«Pregătindu-se temeinic
pentru muncă și viață,
unit în idealurile și aspirațiile sale
de a servi patria socialistă,
tineretul trebuie să fie prezent,
să lucreze acolo unde îl solicită
interesele dezvoltării societății,
să contribuie prin munca sa
entuziastă la înflorirea
orașelor și comunelor
de pe întreg cuprinsul patriei,
la dezvoltarea armonioasă
și progresul economico-social al tuturor
județelor,
la înfăptuirea mărețului program
de ridicare generală a țării
pe noi trepte ale civilizației socialiste».**

Nicolae CEAUȘESCU

TINERI ÎN FAȚA VIEȚII

de Nicolae CRISTACHE Fotografie de Radu CONSTANTINESCU

Jiul bate-n coasta așezării pulsîndu-i în artere energie și viață. Dar oamenii și-au durat casele de-a lungul șoselei, înscriind Țînțărenii ca o verigă obișnuită în șiragul localităților ce mărginesc de o parte și de alta magistrala rutieră dintre Craiova și Tîrgu Jiu. Sub calea asfaltată de astăzi — un alt drum, drumul carelor romane. Pe aici, înaintînd în interiorul țării, se aduceau altădată legiunile de schimb, mărfuri, legi, obiceiuri, colonizatori... Negoțul era în floare: hanuri (hospitia), birturi (tabernae), grajduri (stabula), stațiuni poștale (mansiones). «Mai tîrziu — consemnează o veche monografie a Gorjului — năvălirile străine, mai ales turcești, au bîntuit adeseori aceste locuri și din cauza lor au dispărut toate, fie prin ardere, fie prin uitare în gropile și ascunzătorile unde le-au lăsat oamenii în fuga lor năprasnică prin munți și păduri, ori înecate la trecerea rîurilor»...

Multe s-au pierdut, bunuri și scrieri despre datini, scrieri despre nenorocirile care s-au abătut asupra acestui pămînt și scrieri despre oamenii care le-au îndurat, le-au înfruntat, au pierit. De fiecare dată însă oamenii s-au întors la vechea vatră. Țînțărenii au transmis urmașilor ceea ce nici o stăpînire nu le putea lua: dorul de a trăi pe pămîntul natal, dragostea de muncă.

Astăzi comuna renaște din piatră și ciment, simbol al stabilității, al statorniciei și încrederii în viitor. Printre însemnele trecutului — pătule de nuiele împletite, clăi de fîn, pătuiage de coceni străbătute de prăjini ascuțite — se plămădesc liniile moderne ale viitoarei localități, așa cum este prevăzută a fi în schițele de sistematizare.

Cine sînt oamenii acestor meleaguri și mai ales cine sînt cei care preluînd mîine destinele obștii vor desăvîrși înfățișarea comunei la cota cerută de societatea noastră socialistă multilateral dezvoltată?

Pe tinerii comunei îi găsești pretutindeni — în cooperativa agricolă de producție, în sectorul cerealier și zootehnic, pe șantierele de irigații, la secția de prefabricate din beton, în atelierul de covoare oltenești, în școli și dispensare, pe tractoare ori pe schelele clădirilor în construcție — îndeplinind munci diverse într-un diapazon nelimitat de ipostaze, participanți la sfaturile obștii și la complexele activități economice și culturale. Pe unul dintre ei, Ion Vulpeanu, l-am întîlnit pe cîmp, abia distingîndu-se printre boturile crude și umede, cu ochi de ciute șugubețe, ale viteilor nou-născuți, adulmecînd sub soarele de primăvară, pentru prima oară în viață, aerul cîmpului și mirosul de iarbă fragedă. Are în îngrijire, informează el mîndru, tineretul taurin între zero și șase luni, perioadă decisivă în evoluția ulterioară a zestrei zootehnice a cooperativei. A terminat școala în sat, are 19 ani și e cel mai tînăr membru de partid din comună. Îi plac diminețile, nașterile și primăverile... Nu-mi pot reține întrebarea: Și mai departe? Pentru viitor... Nu știe încă. Armata... Multe se vor schimba în sat, în cooperativă; se va schimba și el. Are o singură dorință — orice meserie își va însuși, oricum își va modifica viața și indiferent de locul unde își va satisface serviciul militar — să revină la ai săi, la pămîntul unde s-a născut. Așa au făcut părinții lui, tot la fel dorește să procedeze și el. «De altfel nici nu va fi greu, conchide la despărțire, în sat va fi nevoie de toate meseriile».

Coridoarele școlii din satul subordonat Florești au aspectul unor săli de muzeu, unde rîvna și devoțiunea pentru meseria aleasă a dascălilor acestui așezămînt de cultură au rînduit cu aplicație și dragoste panopliile materializînd eforturile de creație din orele libere ale elevilor. Sînt mărturii în acuarelă și creion, în lemn sau pînză, în colecții numismatice sau arheologice ale preocupărilor învățăceilor, dar și dovezi ale dragostei și răspunderii cu care colectivul de cadre didactice urmărește dezvoltarea personalității tinerelor vlăstare ale comunei.

La intrare, pe panoul unde sînt afișate rezultatele de la concursul de matematică — o foaie aproape albă. Este problema propusă spre rezolvare de elevul Mihai Marin, concepută de el însuși, și pe care nimeni din școală nu a reușit să o rezolve, mă lămurește profesorul Nicolae Otea, nici el cu mult mai în vîrstă decît elevii din ultimele clase, proaspăt absolvent, revenit în sat la cererea sa. La concursul județean de anul trecut, același elev a cîștigat o mențiune, iar anul acesta candidează pentru primele trei locuri. Este deosebit de dotat pentru gîndirea abstractă și evoluția lui ulterioară este ușor previzibilă: Liceul de matematică din Craiova, facultatea...

— Un destin sigur și, sper, lipsit de sinuozități.

— Și ai celorlalți?

— Despre cea mai mare parte dintre elevi putem afirma că știm în ce domenii ar dori să lucreze. Desigur, nu e vorba de o cunoaștere pasivă, de o simplă înregistrare de dorințe. Cîteva exemple ar putea fi semnificative pentru viitoarea configurație socială a comunei: Ion Șovăilă și Constantin Negrolu — muncitori, Ioana Talău și Maria Istudor — învățătoare, Ion Florea — arte plastice, Ion Istudor — liceul militar etc.

Muncitori, pictori, matematicieni, profesori, militari... O paletă a meseriilor, cuprinzătoare, diversă, generoasă, care reflectă, în același timp, posibilitățile nelimitate de afirmare a personalității elevilor și, mai ales, conștiința acestora că nici un obstacol nu se interpune în drumul

Profesoara-comandant instructor de pionieri Maria Vasilescu se află abia la începutul carierei.

făuririi viitorului, așa cum și-l doresc. Dar mă gîndesc că ar trebui să ne suspectăm de ipocrizie, dacă am afirma că pictorii, matematicienii, militarii sau toți muncitorii se vor întoarce în sat. Atunci cine va mai lucra în cooperative, pe cîmp, în celelalte sectoare economico-sociale ale comunei?

— Ritmurile în care se dezvoltă comuna — îmi explică profesoara Maria Vasilescu — sînt deosebit de rapide, de vizibile, și mulți dintre elevi, cu disponibilitatea pe care o au de a percepe mișcarea, noul, se atașează și se integrează procesului înnoirilor care au loc aici, în comuna în care s-au născut. În acest sens vă pot oferi două exemple de propuneri prezentate nu demult de însiși elevii școlii. Prima se referă la inițiativa de a organiza pe terenul din jurul școlii o microcooperativă, care să reproducă în miniatură viața dintr-o unitate agricolă obișnuită. În cadrul acestei microcooperative am și început lucrul pe o parcelă de patru hectare. A doua propunere se referă la angajamentul pe care și l-au luat — în cazul în care și cooperativa va fi de acord — de a amenaja ei înșiși o porțiune fixă din terenurile propuse pentru desecări. Și nu numai atît. Avînd în vedere că în comună există unele tradiții în practicarea unor meserii, atelierul-școală pe care îl organizăm ține seama în primul rînd de necesitatea asigurării continuității meseriilor tradiționale și, pe cît posibil, de perspectivele și specificul activităților viitoare din comună.

Profesoara-comandant instructor de pionieri Maria Vasilescu se află abia la începutul carierei. S-a întors în comună după absolvirea Institutului pedagogic din Pitești, nu demult, cu gînduri îndrăznețe și pline de elanuri. Predă matematica și se gîndește că acum, la început, pentru o profesoară de țară specializarea fiind mai greu de realizat și fiindcă solicitările se distribuie pe domenii foarte diverse, singură disciplina matematică nu-i este suficientă și va fi necesar să se înscrie anul acesta la Facultatea de filozofie!

— Să nu credeți însă, precizează Gheorghe Antonie, secretarul Comitetului comunal U.T.C., că noi am fi scutiți de acest «rău al secolului» care este navetismul. El n-a ocolit nici comuna noastră. Cele mai multe greutăți le avem cu medicii, și de fapt numai cu medicii. Vin, nu renunță la oraș, stau un timp, pînă își aranjează altceva, și după aceea nu-i mai vezi. Alte demersuri, alte cereri pe la mai marii din sectorul respectiv, lumea așteaptă și cînd, în sfîrșit, a sosit, îl și vezi că stă cu ochii pe ducă.

— Poate, îl întreb, nici oamenii, nici autoritățile nu-i primesc cum se cuvine?

— Nu-i vorba de asta. Nu-s din partea locului, și mulți vin de la început cu gîndul de a pleca. Peste puțin timp însă vom scăpa de chinul ăsta. Am trimis la Tîrgu Mureș, la Institutul de medicină, o fată de-a noastră, din sat: Camelia Sîrbu. Mai are un an și termină. De altfel, pe măsură ce comuna se dezvoltă, vor reveni, fără să renunțe la meseriile lor, și alți tineri. Acest proces a și început cu unii muncitori care acum lucrează la Tîrgu Cărbunești, cu asistenta medicală Rodica Bălăceanu și alții.

Destinul Adrianei Socol mi se pare semnificativ pentru un anumit moment din evoluția vieții social-economice a satului. În iureșul prefacerilor care aveau loc, atrasă de alți tineri de vîrsta ei, s-a înscris la o școală profesională, la Filiași. După absolvire, deoarece în sat inaugurarea secției care se prevăzuse în plan a întîrziat, avea de ales între tentația orașului și nostalgia locurilor copilăriei. Ultima a fost mai puternică și așa a ajuns să lucreze închisă într-un birou, printre dosare și cifre. Nu i-a plăcut. Cu timpul însă, cînd din hîrtoagele contabile, cum le numea ea, a început să apară o lume, cînd în spatele fiecărui cît, al fiecărei sume sau produs a început să vadă un om, un prieten, o cunoștință, nu s-a mai putut despărți de această muncă. Secția proiectată și întîrziată a intrat în funcțiune, ea a rămas însă mai departe în biroul friguros și strîmt, s-a înscris la liceul economic, unde mai are un singur an de trecut. Cine știe, poate va reuși și la facultate, dar în mod sigur nu va părăsi niciodată cooperativa.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Ca un ecou indirect la discuția purtată în aceste coloane cu privire la necesitatea studierii matematicilor de către toți tinerii, am primit o scrisoare de la cititorul *Șt. Constantinescu* din Alexandria, din care ne permitem să cităm cîteva fraze: «Sînt în întregime de acord cu necesitatea învățării matematicii... Dar, în actuala etapă... cred că mai există o știință pe care, de asemeni, trebuie s-o cunoască toți tinerii și vîrstnicii. E vorba de economie. Pentru ca toți muncitorii, toți țăranii cooperatori să-și poată îndeplini într-adevăr rolul de producători și proprietari, ei trebuie să cunoască mecanismul economic, să-l înțeleagă și să știe să-l folosească... Iată de ce cred că învățămîntul economic trebuie să devină obligatoriu într-o țară socialistă ca a noastră...» Raționamentul tov. Constantinescu ni se pare just și nu avem nimic de obiectat împotriva lui. De altfel, în ultimii ani, anumite elemente generale de economie politică au și început să fie predate în licee. Rămîne totuși o întrebare: cum să încapă atîtea materii strict necesare (căci în afară de matematici și economie mai sînt și altele, și numărul lor crește an de an) într-un orar fatalmente limitat? De pe acum toată lumea vorbește de suprasolicitarea elevilor, de epuizarea lor fizică și nervoasă etc., etc. Ce e de făcut? După părerea noastră, soluția nu poate consta decît în schimbarea radicală a conținutului învățămîntului, în trecerea de la acumularea unui număr tot mai mare de cunoștințe la însușirea tehnicilor și metodelor de a învăța (înțelegînd că de învățat învățăm toată viața și că direcțiile intereselor și curiozităților noastre pot fi nelimitate).

O altă scrisoare (de la cititorul *Andrei Costinescu* din Iași) pune în discuție o temă abordată recent de mai multe ziare, cea a îndrumării femeilor spre profesiuni considerate altădată ca exclusiv masculine, și ridică întrebarea: poate fi oare posibilă o adevărată egalitate între bărbați și femei? Dacă nu ne înșelăm, tov. A. Costinescu are unele îndoieli.

Poate că e bine să precizăm de la început că egalitatea nu înseamnă și nu poate însemna ștergerea diferențelor. Nu există pe lumea asta doi oameni la fel, și într-o orînduire ca a noastră, care promovează deplina înflorire a personalității umane, asemenea diferențe sînt tot mai marcate (ceea ce e un semn de progres!). Egalitatea înseamnă doar înlăturarea oricărei discriminări, crearea unor condiții care să permită tuturor indivizilor, în egală măsură, să-și dezvolte și să-și fructifice capacitățile și înclinațiile. În cazul care ne interesează este vorba ca femeile să aibă posibilitatea neîngrădită (și condițiile) pentru a se manifesta în orice fel de activitate, ceea ce nu înseamnă de fel ca în orice profesiune numărul femeilor să fie egal cu cel al bărbaților. Aceasta nu înseamnă, de asemeni, că nu trebuie să se țină seama de deosebirile biologice evidente dintre bărbați și femei. Într-un articol apărut nu demult în Revista de filozofie, «Sexul în raport cu natura umană. Aspecte din dialectica biologicului și socialului în cadrul naturii umane» (sub semnătura lui I. Peatnițchi), se arată că știința a dovedit că individualitatea bărbătească este mai diferențiată decît cea feminină, că variantele extreme, mult depărtate de medie (atît geniile, cît și arieratii mintali), se întîlnesc mai frecvent printre bărbați, în timp ce femeile sînt mai strînse în jurul mediei. Dar dacă bărbatul pare *născut pentru cutare sau cutare rol social*, femeia, în virtutea plasticității și universalității sale cunoscute, este *capabilă să adopte cu succes orice rol*. «Specificul nativ al sexelor, arată tov. Peatnițchi, trebuie studiat cu grijă, tocmai pentru a-i asigura fiecărui sex locul cel mai potrivit în cadrul variatelor manifestări sociale, specifice, ale naturii umane, unde sexele se află nu în relații ierarhice, ci în relații de complementaritate». La toate acestea am mai vrea să adăugăm un amănunt, adesea scăpat din vedere: profesiunile altădată specific masculine s-au schimbat și ele mult (în principal, în sensul reducerii efortului fizic), ceea ce le face mai accesibile femeilor.

Cititorul *D. Grecea* din Lugoj ne critică (pe noi, cei de la «Flacăra», dar și de la alte publicații) că ne-am «grăbit» anunțînd un an mai uscat și îndemnînd la intensificarea măsurilor pentru păstrarea umidității solului. «Cînd colo, văd că în primăvara asta nu ducem de fel lipsă de ploaie». Ce să-i facem, ne-am luat și noi după previziunile meteorologilor. Dar n-au intrat încă zilele în sac și vom vedea pînă la urmă cine are dreptate. În tot cazul, măsurile la care se referă cititorul nostru au fost, sînt și vor fi nu numai binevenite, ci și necesare.

ZECE ANI DE LA ÎNCHEIEREA COOPERATIVIZĂRII AGRICULTURII

UN DECENIU AL SUCCESELOR

Vă amintiți desigur de primăvara acelui an istoric 1962, înscrisă ca un moment de seamă în istoria poporului nostru, primăvară ce a consemnat încheierea procesului de cooperativizare a agriculturii. Eveniment istoric de o excepțională însemnătate în viața politică, economică și socială a țării, cooperativizarea agriculturii nu a însemnat numai triumful unei idei, ci și începutul unei noi epoci cu urmări dintre cele mai fertile pentru destinul întregii noastre națiuni.

Marcînd victoria deplină și definitivă a socialismului în întreaga economie națională, cooperativizarea agriculturii a creat cadrul organizatoric necesar dezvoltării producției agricole pe calea intensificării și modernizării. Pe bună dreptate sublinia secretarul general al partidului nostru: «Trecerea micii producții țărănești, cu posibilitățile sale limitate, la marea producție socialistă a reprezentat o profundă revoluție în viața satului, în relațiile de producție din agricultură, creînd condiții favorabile pentru progresul rapid al acestei ramuri esențiale a economiei naționale». Cooperativizarea agriculturii a fost însoțită de creșterea producției agricole, vegetale și animale, de sporirea cantităților de produse vîndute de țărănime către fondul centralizat al statului, de îmbunătățirea aprovizionării populației cu produse agroalimentare, de creșterea disponibilităților pentru export.

Eliberînd țărănimea de asuprire și exploatare, descătușînd forțele creatoare ale maselor țărănești pentru o viață demnă și îmbelșugată, cooperativizarea agriculturii a creat cele mai prielnice condiții pentru realizarea unui ritm rapid de modernizare a producției, pentru dezvoltarea ei continuă. Totodată, succesele obținute pînă acum în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, în sporirea producției agricole și în ridicarea nivelului de trai al țărănimii cooperatiste atestă marele potențial economic, perspectivele pe care cooperativizarea le-a deschis satului românesc, procesului de modernizare continuă. O privire cît de fugară spre oricare zonă a țării te va pune în fața unei realități de netăgăduit: în cei zece ani care au trecut de la încheierea procesului de cooperativizare, în viața satului românesc, în viața fiecărui țăran cooperator s-au produs schimbări care nu puteau fi consemnate în alte condiții nici de-a lungul mai multor secole. Elementele de civilizație prezente pe toate paralelele și meridianele patriei, în toate casele sătenilor sînt cea mai elocventă mărturie.

La numai un deceniu de agricultură socialistă, România oferă un veritabil exemplu al justeții și înțelepciunii politicii partidului nostru în toate sferele de activitate. Înfrățirea miilor de parcele izolate într-un singur ogor a dat posibilitatea valorificării fondului funciar prin direcționarea unor importante investiții în domeniul mecanizării, chimizării și pentru extinderea irigațiilor. Agricultura socialistă s-a dovedit singura capabilă să aplice cuceririle științei într-o activitate productivă, coerentă și cu eficiență maximă. Cei zece ani care au trecut de la neuitata primăvară a anului 1962 s-au înscris ca o grandioasă frescă a civilizației românești, ca o etapă de însemnătate istorică în viața poporului nostru, ca o victorie majoră a politicii partidului de construire a socialismului și comunismului.

Succesele obținute în sporirea producției agricole, în creșterea acumulărilor și dezvoltarea avutului obștesc sînt totodată o mărturie că avem o țărănime cooperatistă harnică, care urmează cu devotament nestrămutat politica partidului, că în noul sat românesc s-au format oameni minunați, care s-au transformat și au progresat o dată cu însăși transformarea satelor, cu dezvoltarea agriculturii noastre socialiste.

Industria chimică va fi capabilă în viitorul apropiat să asigure necesarul de îngrășăminte și alte substanțe chimice la nivelul celui din țările cu agricultură dezvoltată.

În decursul unui singur cincinal, 1966–1971, veniturile generale ale țărănimii cooperatiste au crescut față de cincinalul precedent cu circa 15,4 la sută și urmează să crească între anii 1971 și 1975 cu 22–30 la sută față de perioada 1966–1970. Într-un răstimp de numai cinci ani, în comunele și satele patriei au fost construite sau renovate 260 000 de locuințe. La sfîrșitul anului 1971 numărul școlilor de cultură generală ajunsese la 13 190, al căminelor culturale la aproape 7 500, al cinematografelor la 5 619, al caselor de naștere, staționarelor de circumscripție și al spitalelor la peste 5 200. În același an aproape 89 la sută din satele patriei erau electrificate.

Industrializarea țării a pus la dispoziția agriculturii mijloacele moderne de muncă necesare pentru intensificarea și diversificarea producției agricole.

cheia de aur a eficienței economice

Efortul pentru sporirea eficienței producției materiale, pentru ridicarea calitativă a întregii activități economice este, cu evidență, una dintre problemele esențiale ale construcției noastre socialiste în etapa pe care o parcurgem. În fiecare întreprindere, oamenii muncii sînt preocupați de depistarea tuturor resurselor interne care pot să influențeze sporirea eficienței economice, și aceasta, firește, pentru atragerea imediată a acestor resurse în circuitul productiv. Serialul nostru pe această temă se oprește acum — și va continua în numărul viitor — la un factor de influențare a productivității muncii de o natură specială: omul. **Preocuparea pentru utilizarea rațională a resurselor umane, pentru realizarea perfecționării personalului din unitățile productive este aceea care străbate și unește punctele de vedere exprimate în aceste pagini.**

OMUL ȘI MUNCA SA ÎN PERSPECTIVA OPTIMIZĂRII FOLOSIRII RESURSELOR

Pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, conducerea de partid și de stat îndrumă și stimulează eforturile generale îndreptate către creșterea productivității activităților economice.

Dar creșterea productivității acestor activități nu se poate realiza decît cu condiția dezvoltării citorva factori esențiali: resursele umane, resursele materiale, metodele de muncă, piețele de desfacere.

Dacă în ce privește utilizarea resurselor materiale, a capacităților de producție, a suprafețelor de producție, a materiilor prime și materialelor precum și în ce privește optimizarea metodelor de muncă abundă informațiile și dezbaterile, este obligatoriu să ne aplecăm și asupra problemei utilizării celei mai prețioase resurse de care dispune țara noastră, OAMENII.

Folosirea mai bună a oamenilor în scopul creșterii eficienței activității economice și dezvoltării lor individuale impune crearea condițiilor optime pentru desfășurarea muncii lor. Mai precis, oamenii nu obțin rezultatele cele mai bune decît dacă li se asigură aprovizionarea corespunzătoare cu materii prime și materiale, organizarea cea mai potrivită a procesului de muncă, evitarea timpilor neproductivi și a activităților inutile sau neeconomice.

Și totuși productivitatea muncii omenești nu poate fi influențată favorabil numai prin modificarea unor factori exteriori celui ce lucrează. Aceste modificări trebuie să se îmbine, să se grefeze pe dorința lucrătorului de a obține rezultate mai bune. Trebuie deci să se determine apariția unor schimbări în atitudinea acestuia față de muncă, adoptarea unei poziții permanent critice în relațiile cu procesele de producție. Dar orice schimbare înseamnă eforturi suplimentare iar acceptarea entuziastă a ideii schimbării și transferarea ei în practică nu se poate obține doar explicînd celor în cauză interesele generale cărora le este utilă schimbarea solicitată. Cu alte cuvinte, *trebuie găsit și pus în funcțiune resortul intern* care-l determină pe fiecare om să-și folosească întreaga sa capacitate fizică și intelectuală pentru atingerea obiectivului propus. Motivarea sarcinilor curente și de perspectivă — pentru că despre acest lucru este vorba — se realizează însă foarte greu și metodele folosite în multe cazuri pentru sporirea ei nu oferă de fapt decît soluții temporare. Ținînd seama însă că în atingerea unor performanțe generale înalte contează foarte mult constanța, durata intervalului în care se obțin acestea, înseamnă că metodele care asigură vîrfuri de productivitate de scurtă durată sînt mai puțin interesante decît cele care asigură creșteri eventual mai mici dar pentru perioade lungi.

Nu am dori să rezulte concluzia că asigurarea condițiilor tehnico-organizatorice este lipsită de importanță. Dimpotrivă, aceste condiții sînt foarte importante, dar numai în sensul că absența lor poate conduce la scăderea productivității. Astfel, o structură necorespunzătoare a unității, o organizare defectuoasă a producției, conducători direcți incompetenți, relații nesatisfăcătoare de muncă, condiții de muncă grele, salariu necorespunzător muncii prestate, poziția joasă în ierarhie, precum și elemente dificile de securitate a muncii provoacă în general o productivitate a muncii redusă. Dar existența unor condiții de natura celor citate la un nivel normal — repetăm — nu poate asigura ea singură creșterea continuă a productivității.

Factorii care determină o astfel de modificare favorabilă prin stimularea necesităților de dezvoltare, de creștere, în cadrul și din cauza muncii sînt: autorealizarea, recunoașterea realizărilor, munca propriu-zisă, asumarea responsabilităților și promovarea sau creșterea.

Toți *acești factori pot fi influențați* pozitiv în scopul unei utilizări mai bune a resurselor umane ca rezultat al inițiativei lucrătorilor, dacă se aplică următoarele măsuri:

1) Eliminarea unor controale asupra activității, dar cu menținerea răspunderii în ce privește rezultatele; măsură care determină creșterea sistemului responsabilității și realizarea personală.

2) Mărirea răspunderii personale pentru propria muncă; măsură care, o dată cu creșterea responsabilității, conduce și la o manifestare a recunoașterii rezultatelor muncii.

3) Acordarea de autoritate suplimentară unui salariat în activitatea sa, libertatea de inițiativă în muncă; ceea ce înseamnă, în afară de răspundere suplimentară, recunoașterea unor rezultate bune și posibilitatea de autorealizare.

4) Aceleași sentimente ca mai înainte vor apărea și în situația în care unui salariat i se va defini o zonă, un domeniu rezultat dintr-o diviziune naturală a muncii, în care el beneficiază de răspundere și autoritate integrală.

5) De asemeni, prin punerea rapoartelor, a dărilor de seamă periodice direct la dispoziția executanților, deci prin recunoașterea unei competențe care altădată era rezervată doar conducătorilor, sentimentul de responsabilitate poate fi stimulat.

6) Introducerea în activitatea salariatului a unor sarcini noi și dificile îi va da acestuia posibilitatea să crească, să dobîndească noi cunoștințe

7) O motivare substanțială se poate realiza și prin repartizarea unor sarcini de natură specială, pentru rezolvarea cărora salariatul în cauză va trebui să-și aprofundeze cunoștințele într-un domeniu restrîns, se va specializa, dobîndind sentimentul unei responsabilități crescute, al unei promovări, și implicit se va dezvolta individual.

De fapt, măsurile sugerate mai sus sînt toate aspecte ale uneia și aceleiași preocupări, și anume îmbogățirea muncii. Toate presupun din partea lucrătorului o perfecționare a pregătirii profesionale, îmbinată cu o schimbare a atitudinii față de muncă. Numai așa se poate asigura dezvoltarea și folosirea mai bună a resurselor umane de care dispune economia noastră socialistă

Ing. Miron POPESCU

SENSURILE INDICELUI OM / MW

În ramura energiei electrice indicele sintetic care exprimă în ultimă instanță utilizarea rațională a forței de muncă este indicele om/MW, adică raportul dintre numărul total de personal și puterea instalată a unei centrale electrice.

În analiza posibilităților de reducere a acestui indice trebuie avute însă în vedere menținerea gradului de siguranță în funcționarea instalațiilor energetice precum și posibilitățile de intervenție operativă în situații de avarie. De aceea un accent deosebit trebuie pus pe calitatea forței de muncă, pe cunoștințele, atitudinile și aptitudinile personalului. De aici rezultă necesitatea permanentizării instructajului periodic complex și a perfecționării pregătirii profesionale.

Una dintre căile de utilizare rațională a personalului de exploatare care prin natura muncii sale efectuează o activitate de supraveghere a instalațiilor este delimitarea precisă a zonei de deservire a fiecărula și a sarcinilor de serviciu care îi revin. În cadrul centralelor electrice aparținînd întreprinderii noastre această acțiune a fost realizată cu bune rezultate și fără a dăuna siguranței în funcționare.

O altă posibilitate, tot la personalul de exploatare, este aceea de a comasa, în

Cele mai prețioase resurse ale țării: oamenii.

condițiile unei automatizări corespunzătoare, unele posturi fixe într-un post de așanumit rondier care lucrează potrivit unui grafic de rond riguros stabilit.

Prin perfecționarea pregătirii profesionale este posibil ca la camerele de comandă ale blocurilor energetice de mare putere operatorul de turbină să fie în același timp și operator pentru generator, acesta din urmă fiind mai rațional utilizat în activitatea de întreținere profilactică. În cadrul termocentralei Mintia—Deva are loc în prezent tocmai pregătirea operatorilor de turbină din camerele de comandă-bloc în această direcție.

Proiectanții instalațiilor energetice pot contribui de asemenea la utilizarea rațională a personalului de exploatare prin amplasarea judicioasă a tablourilor de comandă în așa fel ca posturile fixe să se reducă la minimum posibil.

În ce privește personalul de întreținere și reparații, se merge în prezent pe ideea separării activității de reparații propriu-zise de activitatea de exploatare și întreținere, prin crearea unor unități zonale de reparații energetice care să satisfacă un grup de centrale electrice geografic apropiate. Se consideră că această formă de organizare va oferi și posibilitatea specializării personalului de reparații, deci o utilizare calitativ superioară.

Pe scara sistemului energetic național, fără îndoială că dotarea cu grupuri unitare de mare putere oferă o utilizare rațională a forței de muncă din sector. Spre exemplificare, indicele de om/MW la termocentrala Paroșeni, echipată cu grupuri de 50 și 150 MW, este aproape dublu față de termocentrala Mintia, echipată cu grupuri cu puteri unitare de 210 MW.

Revin la cele arătate inițial și subliniez încă o dată că raționalizarea utilizării forței de muncă nu este posibilă fără obținerea de către fiecare lucrător a unui spor de competență prin perfecționarea pregătirii profesionale.

Tiberiu ERSEK
ing. șef - Întreprinderea Electrocentrale Deva

UN CONTINUU PROCES DE ADAPTARE

Problema utilizării raționale a resurselor umane poate fi privită și analizată din foarte multe puncte de vedere, dar efortul permanent de acumulare a cunoștințelor, de adaptare la evoluția continuă a societății noastre, devine principala sursă de creștere a productivității muncii.

Dacă ne-am întreba astăzi, în plină revoluție științifico-tehnică, care este problema cea mai complexă a dezvoltării economice și sociale, ar trebui să afirmăm fără nici o reținere: formarea umană, înțelegînd pe de o parte formarea omului înainte de a intra în producție și în mod distinct perfecționarea pregătirii profesionale.

Din acest punct de vedere consider că «uzura morală» a pregătirii profesionale înregistrează efecte mult mai grave decît evoluția rapidă a științei și tehnicii asupra utilajelor.

Ca atare, aspectul special de perfecționare continuă și permanentă a pregătirii profesionale care exprimă atît interesul general al societății, cît și cel personal, al fiecărui lucrător în parte, la noi, în cadrul Trustului de construcții industriale-Craiova, nu a fost lăsat la voia întîmplării, ci a fost orientat astfel ca nivelul de pregătire al lucrătorilor să corespundă sarcinilor curente.

Pe aceste considerente, precum și ca urmare a faptului că noi socotim locul de muncă și ca principalul loc al formării umane, de la începutul anului 1972 și pînă acum sînt cuprinși în diverse programe de perfecționare 480 muncitori și 170 cadre de specialitate cu pregătire medie și superioară. De asemeni au fost organizate cursuri de perfecționare a pregătirii profesionale în probleme de organizarea, mecanizarea și execuția lucrărilor de construcții-montaj pentru un număr de 150 maiștri.

Unele cadre de specialitate cu pregătire superioară, 20 la număr, au fost perfecționate la CEPECA și COCC-București.

Acestea sînt doar cîteva din împlinirile de pînă acum ale activității de perfecționare a pregătirii profesionale a salariaților din T.C.I.-Craiova, însă bătălia pentru utilizarea cît mai rațională a resurselor umane continuă.

Veronica JEGA
responsabilă cu problemele învățămîntului—Trustul de construcții industriale-Craiova

OPINII

GÎNDURI DE CITITORI CĂTRE SCRIITORI

adevărata chemare a criticii

Se vorbește mult și contradictoriu despre critica literară, despre rolul ei. N-am pretenția să epuizez subiectul, vreau doar să exprim opiniile unui om care citește multă beletristică și care urmărește cu atenție dezbaterile literare. Cred că critica noastră literară are ca una dintre menirile sale principale să exprime răspicat judecăți de valoare, să investigheze cu un înalt spirit profesional și etic fenomenul literar, propunînd cititorilor valori sigure. Cred de asemenea că o cronică literară trebuie redactată cît mai clar, că cel ce o concepe trebuie să fie animat de dorința de a înțelege cît mai profund cartea sau fenomenul literar de care se ocupă. Că o adevărată critică literară trebuie să aibă un singur țel: evidențierea valorii, detectarea ei într-un spirit de mare probitate profesională, constructiv. Cum să nu te gîndești cu nostalgie la un George Călinescu, Vianu, Pompiliu Constantinescu, ale căror lucrări de critică literară au întotdeauna rigoarea și claritatea ce le fac perfect inteligibile, plus argumentarea estetică adecvată, parcurgînd unele din cronicile literare apărute în presa noastră? Stil abscons, beție de cuvinte, avalanșe de termeni prețioși și, ceea ce mi se pare mai grav, lipsa acelei opinii, acelei judecăți de valoare ce atestă în ultimă instanță o vocație critică. Sînt cronici literare în care autorii vorbesc despre orice, numai despre romanul sau volumul de poezie în cauză nu. Sînt cronici de o erudiție de paradă, cu zeci de trimiteri, una mai pedantă decît alta, fără vreun cîștig real pentru cititor. Sînt, în sfîrșit, cronici și exegeze ce ridică în slăvi opere minore, creînd falși idoli — emanație a unui spirit de grup ce din păcate încă mai persistă.

În climatul literar actual, ce se caracterizează printr-o reală efervescență creatoare, prin dorința scriitorilor de a se racorda și mai intim acestui timp — așa cum a cerut-o de nenumărate ori, în vibrante apeluri, tovarășul Nicolae Ceaușescu — criticii literare îi revin răspunderi mari. Să continue să dezvolte, pe linia ilustrilor precursori, acele tradiții constructive de punere în evidență a marilor, realelor valori ale scrisului românesc, să detecteze talentul veritabil, să-i permită să se afirme. Să fie accesibilă marii mase a cititorilor care să găsească în judecățile ei de valoare un ghid sigur. Sînt gînduri, sînt speranțe cu care așteptc Conferința națională a scriitorilor.

Nițâ N. DUMITRU
tipograf la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

poezia pe care o așteptăm

Sînt un cititor pasionat de poezie. Mi-am format gustul ascultînd și recitind versurile grave sau vibrante, versurile pline de patos ale lui Eminescu, Coșbuc, Goga. Iubesc și admir deopotrivă și poezia lui Blaga sau Macedonski. Nu sînt un exclusivist, și cred ca în aceasta stă marele cîștig al dialogului meu cu poezia, ce durează de mulți ani. Iubesc adică și rigoarea versului clasic, și poezia modernă, și am capacitatea de a gusta și un vers din Bolintineanu, să zicem, și unul semnat de Marin Sorescu. Am învățat, cred, în puținul timp liber cît îmi permit studiile, să am un singur criteriu în aprecierea poeziei, acela al calității ei. De cîțiva ani însă în multe ocazii am fost descumpănit. Cărțile, doar unele dintre ele, ce-i drept, pe care le citeam, pur și simplu nu le mai înțelegeam. Nu reușeau să-mi transmită nici o emoție și oricît aș fi încercat să descopăr în acele versuri un sentiment înălțător — iubire de patrie, de natura ei, gînduri grave, profunde, legate de om, de destinul său etc. — nu aflam decît cuvinte, cuvinte fără rezonanță. Am parcurs multe asemenea volume cu un sentiment de amărăciune. Am avut bucuria să descopăr și poezii autentice, datorate unor poeți de toată lumea apreciați, dar consider că încă în acest domeniu atît de iubit de marea masă a cititorilor de beletristică — poezia — se poate face infinit mai mult. Cred că avem nevoie de o poezie clară, profundă și nu festivistă o poezie de o înaltă valoare estetică, o poezie care să exprime sufletul poporului nostru, aspirațiile sale. Nu o dată secretarul general al partidului nostru a subliniat aceasta, îndemnîndu-i pe scriitori să se inspire din viața atît de plină, atît de bogată în semnificații a patriei noastre, să reflecte în scrisul lor sentimentele de care este animați în acești ani o întreagă națiune. Cred că viitoarea Conferință națională a scriitorilor va impulsiona creația artistică. Cred de asemenea că printr-un dialog fertil, permanent, cu marea masă a cititorilor, cu poporul, în ultimă instanță, poeții noștri vor reuși să exprime bogăția de sentimente ce ne animă. Este poezia pe care eu și alții o așteptăm.

Gavril FILIP
student la Academia de studii economice

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

13.

14.

poșta concursului

Nicolae Șulă, Bartha Arpad, Constantin Dorle. După cum precizează regulamentul concursului, acesta se adresează în exclusivitate amatorilor.

S. Balint, Tg. Mureș. 1. Preselecțiile se fac din întregul stoc de fotografii sosite în redacție pînă la data preselecției. 2. «Cea mai frumoasă fotografie» se stabilește conform punctelor 4, 5 și 6 din regulamentul concursului (publicat în «Flacăra» nr. 12 din 18 martie și nr. 13 din 25 martie a.c.).

Emilian Cristescu, Iași. Indicațiile date de noi cu privire la dimensiunile fotografiilor pentru concurs nu trebuie înțelese rigid. În orice caz, noi respectăm în totul — nici nu se putea altfel — încadrarea dată de autor, ca element intrinsec al valorii lucrării.

Toți concurenții sînt rugați ca, în interesul lor, să se îngrijească de expedierea în bune condiții a lucrărilor pentru concurs (plic din hîrtie groasă, cartoane protectoare, eventuala căsetare a fotografiilor etc.).

15.

16.

13. Atunci cînd marea a înghețat...
Cercul foto al elevilor Școlii generale nr. 27 — Constanța

14. Dimineața în parc.
Mircea CREANGĂ — Brașov

15. Bătrînul rapsod.
Nicu Dan GELEP — Craiova

16. Primăvară.
Alex. STĂNICĂ — București

crampon

despre tineri

de Adrian PĂUNESCU

Cînd în meciul echipei noastre olimpice cu prima selecționată a Perului pe teren a fost introdus Marcu, cînd întregul nostru joc s-a schimbat în bine, îndreptîndu-se perpendicular pe poarta adversă, cînd nu mai era nici o îndoială că vom atinge starea de onorabilitate și că nu vom mai fi ridiculizați de foarte tehnicii noștri adversari, eu am încercat să găsesc nu numai măsura faptului produs, dar și profunda lui semnificație. Pe teren nu intrase un jucător mai bun sau mai rău decît cel pe care-l înlocuise, ci un jucător mai *tînăr*. Marcu nu e mai bun decît Jercan, el e pur și simplu mai tînăr decît acesta. Și asta se traducea într-o mai accentuată lipsă de complexe, într-o nepăsare încurajatoare în fața regulilor simple ale valorii (din care n-ar fi bine să rezulte cumva și un dispreț pentru valoare în sine), ca și într-un elan nepotolit. Văzusem cu toții că echipa Perului joacă bine, văzusem, și scorul ni se păruse incontestabil. Eram toți oameni serioși, cu bărbi sau cu chelii, trecuți atît prin ciur cît și prin dirmon și, după calculele noastre, noi terminasem de vorbit, ne mai rămăsese bucuria de a încasa cît mai demn golurile de la irezistibilii noștri adversari.

Ei bine (lăsînd la o parte contribuția arbitrului grec la restabilirea unui echilibru relativ pe tabela de marcaj, iar nu pe teren, contribuție care va rămîne în analele fotbalului ca una dintre cele mai stupefiante lovituri de la unsprezece metri ale istoriei), lăsînd la o parte deci tot ce ne-a favorizat în acea partidă, e cazul să spunem că *poanta a fost totuși* Marcu. E nevoie de cîte un astfel de băiat care să schimbe ritmul colectivului în care se află, e nevoie de acești inocenți care știu ei bine ce zadarnică e viața în genere, dar închid ochii la lașitatea generală a unei echipe și fac pe veseliii, și pe zglobiii, și pe sfidătorii, și pe inoportunii și astfel schimbă **ritmul,** făcîndu-i și pe ceilalți să simtă nevoia de *altceva*, trezindu-le instinctul mîndriei elementare și dominîndu-i cu optimismul lor, chiar și din punct de vedere profesional, deși, din acest punct de vedere, tocmai din ei, cei dominați sînt principial mai buni. Vigu și Pescaru știu mai multe decît Marcu, dar am impresia că sînt mai blazați și că au înțeles prea devreme zădărnicia vieții și plafonul (impus de niște antrenori) care-i apasă pe capete.

Marcu e la vîrsta tuturor iluziilor, el crede, spre exemplu, că dacă va fi el bun la Craiova, acolo, de îndată va fi și selecționat. Întortocheate sînt căile Antrenorului, Marcule tată! Fii dumneata bun cît vrei (și dacă tot joci, n-are rost să vrei să joci prost), dar nu-ți pune toți banii pe numărul ăsta, al valorii, că ei iese foarte rar învingător.

Uite, te așteptăm noi, fosta echipă F.C. Sedentarii, care se întîlnește de obicei sîmbăta la prînz pe Stadionul Tineretului și care se va despărți în curînd în două echipe — *Recolta Colesterolul* și *Avîntul Scleroza* (asta dacă nu cumva fricțiunile interne ale Sedentarilor nu vor fi rezolvate), ei bine, Marcule, vino încoace, nu-ți mai pierde vremea jucînd bine în fața publicului sublim al Olteniei noastre generoase!

Cum să facem noi să descoperim acei pedagogi în stare să capteze și să dirijeze energia teribililor noștri tineri, atunci cînd ei sînt tineri și înzestrați, atunci cînd ei cred că totul e posibil și că ne sînt necesari?

Cît o să mai trebuiască să acceptăm — pentru fotbalul nostru — îmbătrînirea — uneori forțată! — a acelor tineri, ca singură condiție de a se afirma?

Ascultați-i pe cei mai tineri, secunda lor vă va aduce aminte de voi și vă va arăta cu adevărat cît sînteți de buni!

...ȘI DINCOLO DE PARAVAN ?

de Ioan GRIGORESCU

Recunosc. Nu vreau să mă credeți ipocrit. Cu mîna pe inimă recunosc. Mi-a plăcut. La acel prim contact, epidermic, febril, cînd încă nu puteam pătrunde dincolo de suprafața lucrurilor, mi-a plăcut. Cui nu i-ar fi plăcut? Scînteierea luminilor, zvîcnetul neonului, fundele autostrăzilor, vitrinele debordînd de mărfuri, un aer de bunăstare și de cumsecădenie generală, lume bună, ținută cuviincioasă, oarecare amabilitate, o facilitate a contactelor umane, promptitudine și eleganță în serviciile strict tarifate, un iz de «democrație» aparent netrucată, o sinceră sete de perfecțiune în limitele date, o lume «așezată», ascunzîndu-și cu grijă convulsiile sau dezvăluindu-și-le doar atunci cînd proporțiile lor depășesc posibilitățile deghizării. Și dincolo de acest contact superficial au fost lucruri care, mărturisesc, mi-au plăcut. Cine ar putea să conteste evidența capacităților care dau forța și anvergura unei științe și economii dintre cele mai puternice, expansiunea tehnicii, performanțele din cercetarea medicală, reușitele din arte și literatură? Și totuși... Și totuși...

Cred că atunci cînd înfățișăm «realități din lumea capitalului» nimeni nu își propune ponegrirea deliberată a unei lumi, nimeni nu vrea să conteste în mod tendențios ceea ce este îndeobște cunoscut, nimeni nu ține să privească realitatea numai prin ochelari negri, deoarece o astfel de atitudine ar da aceleași rezultate eronate pe care le-ar da ochelarii roz. Căci racilele acestei lumi nu sînt mai puțin știute de ea însăși, deși de obicei nu sînt decît parțial recunoscute. Deseori însă, datorită ochiului scrutător al presei, luptei pentru adevăr și dreptate duse de forțele progresiste ale acestei lumi, realitățile ei concrete, dure și de necontestat ne sînt înfățișate cu o atît de mare pregnanță și forță analitică încît mistificarea nu mai este posibilă. Atunci, ceea ce «îndrăznim» să arătăm noi din contrastele acestei lumi prin rubricile consacrate de ziare ne apare palid, incomplet, prea puțin edificator.

Paravanul strălucește, paravanul cucerește, paravanul încîntă, paravanul seduce. Și dincolo de paravan?...

«FAPTE DIVERSE»: 7 000 SINUCIDERI ANUAL

Un amalgam de imagini îmi inundă retina, îmi stăruie în amintire chipurile unor oameni pe care i-am cunoscut de-a lungul și de-a latul lumii, întrebările lor, răspunsurile lor la întrebările mele, oameni de tot felul, de stînga, de dreapta, credincioși și atei, muncitori și patroni, artiști de renume și artizani de trotuar, confrați de breaslă marxiști și nemarxiști, conformiști sau contestatari, îmbogățiți cu palate, umiliți și obidiți din bidonville-uri, oameni ai speranței și ai deznădejdii. Revăd cohortele de deposedați ai Calcuttei, roninii Japoniei moderne, kulii indoneziei, uitații de pe Bowery, pensionarii «Armatei salvării», clo-șarzii și hippiesii Parisului, drogații Amsterdamului, dezabuzații Stockholmului, sărăcimea Atenei, îmbuibații Coastei de Azur, pensionarii Nisei, pasionații ruletelor de la Monte Carlo, furia minerilor din Faulkemont, străzile fierbinți ale Belfastului, splendoarea zgîrie-norilor din Manhattan, milioanele de muște de pe gunoaiele Harlemului, ochii roșii de furie ai țăranilor de dincolo de Pirinei... Doamne, cît este de greu de cuprins într-o singură privire lumea în care trăim și de a spune: Iat-o! Ea este puternică ori slabă, pașnică sau violentă, resemnată sau nestăvilită în ardoarea ei de omenie...

Cu un an și ceva în urmă mă aflam la Lille, în nordul Franței, puternică metropolă situată la 60 de kilometri de frontiera cu Belgia, oraș vestit prin frumusețile sale. Mă dusesem să văd două tablouri de Goya deținute de muzeul orașului, dar am ajuns într-un cimitir strangulat între blocurile moderne ale cartierului sudic. Am ajuns

O altă dramă — a emigranților ce și-au părăsit locurile de baștină pentru a căuta în diverse țări capitaliste mai dezvoltate un loc de muncă. Și cel mai apăsător sentiment — cum pare să spună și această imagine a unui muncitor tunisian emigrat în localitatea italiană Mazaro — e singurătatea, chiar atunci, în destul de puține cazuri, cînd ostilitatea nu-ți este manifestată în mod fățiș.

(Continuare în pag. 14)

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

misteriosul mister hughes (III)

Dar marea, suprema, neobosita și frenetica amantă a lui Howard Hughes a fost dolarul. Cu cîteva zile înainte de lovitura de la Las Vegas cucerise titlul de cel mai bogat om al universului printr-o altă lovitură: vînduse brusc toate acțiunile societății americane de aviație T.W.A. pe care, cu ani în urmă, tocmai el o fondase. Cu prilejul acesta a pus mîna pe cel mai mare cec bancar eliberat vreodată unui singur individ. Valoarea lui: 588 000 000 dolari!

Apoi a cumpărat Las Vegasul și s-a făcut «invizibil». Dacă pînă la 15 noiembrie 1970 existența sa fizică mai putea fi verificată, de la această dată dispariția a devenit totală. Nimeni nu l-a mai putut vedea, nimeni n-a mai oferit vreo dovadă a prezenței sale fizice pe pămînt pînă în momentul cînd Irving a anunțat lumea că dispune de o biografie a potentatului, ale cărei pagini esențiale i-ar fi fost dictate chiar de acesta. Cine să-i fi contestat micului scriitoraș aventura, dacă Hughes ar fi tăcut? Dar invizibilul a rupt tăcerea. În ianuarie 1972 a răspuns unui chestionar trimis de justiția americană care îl obliga la un «affidavit» (recunoaștere în scris). La întrebarea numărul 7 a acestui chestionar: «Ați primit vreo sumă de bani de la firma McGraw-Hill sau de la autorul Clifford Irving în schimbul publicării vreunor chestiuni care v-ar privi?», răspunsul, o singură silabă scrisă de mînă: «Nu». A opta, și ultima, întrebare glăsuia: «Cînd ați primit și ați încasat, personal, ultima dată vreun cec bancar?» Răspunsul: «Acum mai bine de zece ani». Sub semnătură, invizibilul și-a pus, în modul cel mai vizibil cu putință, amprentele digitale. Aceasta, pentru ca să nu existe nici cel mai mic dubiu asupra autenticității semnăturii sale.

Deci exista. Deci marele, atotputernicul, nevăzutul potentat trăia acolo unde îi fusese trimis chestionarul de către judecători. Trebuia să coboare din intangibilul său paradis și să-și facă simțită prezența. Abstracția era nevoită să-și arate amprentele. Să-și facă vocea auzită public. Pentru aceasta, după o tăcere absolută de aproape cincisprezece ani, a acceptat să li se adreseze ziariștilor unei televiziuni americane... prin telefon. Condițiile interviului au fost stabilite, studioul instalat într-un hotel din Hollywood pentru o transmisiune «în direct» a intrat în emisie, și «vocea» a început să răspundă la întrebări: «Se spune că posedați două miliarde și jumătate de dolari. Această avere vă face fericit, domnule Hughes?» Pauză. Roger Mauge, în «Paris-Match», evocă în relatarea sa din timpul acestei pauze laborioasa muncă pe care trebuia s-o desfășoare în simultan «trustul creierului» lui Hughes din insula Paradisului: ordinele pentru uzinele producătoare de sateliți spațiali, pentru fabricile de elicoptere militare cu destinația Vietnamul de Sud, pentru uriașele instalații de fabricare a utilajelor de foraj, pentru puternicele companii de aviație de sub comanda sa, pentru toți cei 67 000 de lucrători ai firmelor Hughes. Vocea vine prin fir de la șase mii de kilometri distanță: «Ca să vă spun cinstit, cu toate cele petrecute în ultimul timp, răspunsul meu este: Nu!... Nu sînt fericit!»

Sărmanul...

Cu gîndul la sinucidere... «În fiecare an — afirmă săptămînalul «Le Nouvel Observateur» — șapte mii de tineri francezi se sinucid». De ce? Îi ucid «vidul», incompatibilitatea cu lumea înconjurătoare, lipsa perspectivelor...

...ȘI DINCOLO DE PARAVAN ?

acolo ținîndu-mă după o înmormîntare în procesiunea căreia se aflau cîteva mii de elevi. Duceau la groapă pe unul dintre colegii lor de la liceul Gaston-Berger care își dăduse foc cu trei zile în urmă. Îl chema Robert Gerekens și abia împlinise 18 ani. Unul dintre colegii lui a strigat pe marginea mormîntului proaspăt: «O să aruncăm cu cadavrul ăsta în capul unei societăți nedrepte, neînțelegătoare îndeosebi cu noi, cei tineri!»

Robert fusese un elev strălucit. O coroană depusă pe mormîntul lui de Asociația ornitologilor din nord îi dezvăluia marea pasiune: dragostea de păsări. Acolo, în cartierul Wasennes, cel mai sărac cartier al orașului, unde locuise Robert, îi plăcea să instaleze cuiburi pentru păsările cîntătoare. Preotul rostea «Tatăl nostru» murmurînd. «Facă-se voia ta, precum în ceruri, așa și pre pămînt...» Pe pămînt, în ajunul morții lui Robert, se acoperea cu un scris de licean o foaie de caiet: «Dacă mor, o fac în semn de protest contra violenței, pentru că nu mă puteam adapta acestei societăți... Nu plîngeți... Sînt perfect conștient...» «Mai întîi am crezut că s-a dat foc la gunoaie în curtea școlii — îmi spune unul dintre colegii lui Robert. Apoi am întrezărit printre flăcări o siluetă... Cînd au venit pompierii și l-au luat pentru a-l duce la spital, a apucat să ne mai spună: Zîmbiți. Trebule... Asta e!»

Poate că aș fi dat uitării acest episod trăit la Lille, deși așa ceva nu se poate uita, dar mi-a trecut prin mîini, recent, un număr al revistei franceze «Le Nouvel Observateur» în care era tipărit negru pe alb: «În fiecare an, șapte mii de tineri francezi se sinucid». Fapte «diverse». Istorii «banale». În octombrie 1970, un tînăr lăcătuș de optsprezece ani și jumătate și-a stropit hainele cu benzină și și-a dat foc în curtea uzinei. Despre sinucigași nu prea se vorbește. Din frică. Din rușine. Morțile lor sînt camuflate. Sînt ascunse. Fantomele lor tulbură conștiințele. Gestul disperării lor este pedepsit prin tăcere. Dar numai în centrul de reanimare din Lyon sînt aduși într-un an aproximativ 1 500 tineri care au încercat să se sinucidă. De ce? «Societatea-i ucide!», constată doctorul Jean-Pierre Soubrier, medic psihiatru la clinica de toxicologie a spitalului Fernand-Widal din Paris. Minori. Adolescenți. Sănătoși la trup și la minte. O infimă minoritate de bolnavi mintal. Îi ucid «eviduł», incompatibilitatea cu lumea înconjurătoare, lipsa perspectivelor. «În momentul de față trecem printr-o gravă criză a valorilor — recunoaște un doctor psiholog citat de revista franceză. Numeroși adolescenți resping sistemul de valori al societății noastre. Alții nu văd înaintea lor decît vidul. Nimic de ce să se agațe. Este suficient un factor declanșator, uneori minor, pentru a se dezechilibra. Apar criza și tentativa de sinucidere. Ar trebui să-i putem îngriji, dar înșiși doctorii sînt angrenați în sistem, incapabili să-i asculte».

Dar paravanul societății a prevăzut totul. El e perfect, lui nu-i scapă nimic. Cum să nu-ți la ochii un astfel de paravan? Pentru candidații la sinucidere a stabilit un număr de telefon la apelul căruia răspunde întotdeauna, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, un «ofițer de serviciu». Societatea aceasta de caritate, legată de capriciile morții printr-un simplu fir telefonic, poartă numele «S.O.S. Amitiées». La Paris răspunde la numărul 825.70.50. Alte numere de telefon pentru marile orașe ale Franței, Bordeaux, Grenoble, Lyon, Marsilia, Nancy, Nisa, Rennes, Rouen, Toulouse, Strasbourg și Lille, acel Lille unde Robert a uitat să telefoneze. În anul în care el s-a sinucis, «S.O.S. Amitiée» a purtat 17 700 «dialoguri». Un număr aproape egal de apeluri nu s-au transformat în «dialoguri» deoarece cei care au chemat în ajutor n-au îndrăznit să facă mai mult decît numărul de telefon. Dintre cei 8 600 de disperați care chemau în ajutor pentru prima dată (alți vreo 9 000 constituie «obișnuiții» casei), 2 700 erau tineri sub 25 de ani, iar 185 erau pe punctul de a-și pune capăt zilelor sau chiar începuseră s-o facă. Și totuși, șapte mii într-un an reușesc. Șapte mii de speranțe — cine le frînge?

Spectrul șomajului, devenit o tragică realitate. Fiecare dintre acești oameni ce așteaptă în fața unui oficiu de plasare din Statele Unite este frămîntat de chinuitoarele întrebări despre rostul și eficiența pregătirii profesionale într-o societate care, în funcție de conjuncturile economice, îi acceptă sau îi refuză dreptul la muncă.

MIRAJUL CE NU REUȘEȘTE SĂ DEA CONȚINUT VIDULUI

Singurătatea. Indolența. Nepăsarea. Indiferența. O lume care se zbate spasmodic, scăldată în reclamele de neon, o lume în care toate firmele, toate emblemele, toate afișele declină numai cuvintele «fericire», «bucurie», «dragoste», «confort», «satisfacție»... Oriunde îți întorci privirile, de pe panourile publicitare îți surid, cît mai cuceritor cu putință, femei splendide, bărbați viguroși, copii fericiți, tineri exuberanți. Orice produs al societății de consum se lansează numai printr-o reclamă bine susținută. Sînteți «publifob» sau «publifil»? Orice reclamă, pentru a fi cît mai bine susținută, are nevoie de o femeie tînără și frumoasă, cît mai sumar îmbrăcată. Cum să nu-ți la ochii? Totul în jur nu vorbește decît de fericire, de reușită, de bucuria de a trăi, de prietenie... E miracolul paravanului. E forța lui de seducție. E mirajul care se ambiționează să dea conținut vidului. «Un tînăr care a pus mîna pe piatra de cădărîm și a aruncat cu ea, nu se va sinucide — spunea un doctor. Agresivitatea lui este îndreptată către exterior și nu mai riscă să se distrugă pe el însuși...»

Ar fi absurd să se creadă că, în aceste condiții, tineretul n-are altă alternativă decît sinuciderea sau piatra de cădărîm. Așa cum ar fi absurd să se creadă că tot tineretul occidental se drogheză sau rătăcește în cohorte hippy, îmbrăcat în straie zlătărești. Narcomania afectează o parte din tineretul occidental, îndeosebi în Statele Unite ale Americii, în țările scandinave, în Franța, Germania occidentală, Anglia și Italia, dar, în ciuda cifrelor alarmante care atestă proporțiile flagelului, cel mai mare contingent al tinerilor din aceste zone ale lumii își păstrează sănătatea de trup și de spirit, învață, muncește, caută un drum de lumină în viață pentru ei și pentru societatea căreia îi aparțin. Uneori mai grav, mai concret, mai neliniștitor le apare în față spectrul șomajului, cu chinuitoarele lui întrebări despre rostul și eficiența pregătirii profesionale într-o societate care, în funcție de conjuncturile economice, le acceptă sau le refuză dreptul la muncă. Un creier electronic, pus să calculeze cît timp ar trebui pentru a se rezolva favorabil raportul dintre necesitățile reclamate de securitatea socială și fondurile alocate în această direcție într-un stat ca Franța, a dat, în 1970, un răspuns pe cît de net, pe atît de crud: Nouăsprezece ani și două luni. Adică, nevoilor actuale le-ar putea face față în mod satisfăcător abia anul 1990! Și pînă atunci? Pînă atunci va străluci paravanul, dacă piatra smulsă din cădărîm nu îl va sparge chipul obtuz dar surîzător. Pînă atunci va continua să funcționeze supapa de siguranță pe care o constituie drogul, alienarea, însoțite de angoasele inutilității și de tentația sinuciderii. În 1965, în Franța, numai o treime din totalul narcomanilor erau tineri sub 30 de ani. În 1970 proporția acestora se ridicase la 92 la sută, din care 38 la sută minori. Numai în New York au fost depistați anul trecut peste o sută de mii de narcomani tineri intoxicați într-un grad avansat, care necesitau intervenția urgentă a medicinei.

Mai grave decît problemele «celei de-a treia vîrste» puse în fața societății de către cei ce se trezesc în pragul bătrîneții fără a avea asigurat un minimum de existență pentru restul zilelor apar problemele «primei vîrste productive», legate de dificultățile de plasament și de integrare ale tinerilor. Uriașa armată a muncitorilor imigranți, cea mai ieftină, cea mai docilă mînă de lucru pentru muncile cele mai negre, cele mai prost plătite, mai mult îngreulează decît rezolvă marile probleme sociale. Lumea acestor dezrădăcinați care trăiesc dincolo de paravan, în bidonville-urile periferiilor, de cele mai multe ori analfabeți și necalificați, este lumea celor mai dezmoșteniți dintre dezmoșteniți, în sînul căreia se consumă drame surde pe fondul indiferenței generale. Numai dramele cele mai atroce, cele mai zguduitoare, fac această indiferență să scoată din cînd în cînd țipete acute și, pentru un timp, în urma vreunei tragedii care cutremură opinia publică, ziarele fac puțină vîlvă dincolo de cadrul faptelor diverse, pentru ca, foarte curînd, tăcerea «normală» să se așterne din nou peste lumea celor uitați dincolo de paravan.

CÎND FIECARE TRĂIEȘTE ȘI MOARE SINGUR...

Indiferența dezumanizează, indiferența mutilează spirituri, indiferența ucide. Dacă fiecare moare singur între muritori, este dureros să recunoști că fiecare trăiește singur printre oameni. Redactorii revistei franceze «L'Express» au făcut la sfîrșitul lunii februarie o experiență evocatoare dar inutilă. Evocatoare, deoarece prin ea voiau să demonstreze indiferența colectivă a străzii; inutilă, în măsura în care experimentul lor venea în urma a zeci și sute de precedente «nearanjate». Pe o stradă din apropierea gării Saint-Lazare, într-un loc veșnic aglomerat de trecători, au lăsat pe unul dintre confrații lor să zacă pe trotuar timp de o jumătate de oră. Trîntit jumătate în rigolă, jumătate pe bordura trotuarului, omul acela și cei care treceau pe lîngă el au fost fotografiați fără întrerupere. Deși cîțiva s-au împiedicat de el, nimeni nu s-a oprit, nu s-a aplecat asupra lui să vadă dacă omul culcat acolo nu avea nevoie de o mînă de ajutor. Putea să moară, putea să fie strivit, putea să fie călcat de vreo mașină, nimănui nu-i păsa.

Am urmărit în primăvara trecută, de pe terasa unei cafenele cu mesele întinse pe trotuarul unui mare bulevard parizian, o scenă asemănătoare. De astă dată, cel căzut în rigolă nu se afla acolo prin vreun trucaj redacțional. Pur și simplu, suferea sau era beat, motivele reale nu contau, important era că nimeni, dar absolut nimeni nu s-a oprit să vadă ce se petrecea cu el. Ba nu, recunosc, la un moment dat s-au apropiat de locul acela un bărbat și o femeie care își lăsaseră mașina parcată chiar în marginea rigolei peste care zăcea trupul inert. Și pentru că nu puteau să-și manevreze mașina, l-au apucat de picioare și l-au tras mai înspre trotuar, apoi au strîntit portierele și au demarat. M-am dus să văd dacă trăiește. Era aproape înghețat. Am anunțat un agent de poliție, dar abia după o oră l-au ridicat de acolo, nu cu salvarea, ci cu o dubă neagră cu ferestrele zăbrelite. Nu știu dacă i-am făcut vreun bine.

Într-o casă aflată la numărul 16, pe strada l'Epée, din Lyon, locuia un lăcătuș care n-a mai fost văzut de la 1 august 1964. Abia după șase ani, din cauza chiriei neachitate, i-au spart ușa și i-au găsit scheletul. Murise din 1964.

Sînt incapabil să descriu ultima noapte din viața familiei imigrantului Said Doghmane din Montpellier, cînd el, soția sa și cei doi copii au murit asfixiați de oxidul de carbon al unui lighean de mangal aprins, lăsat în mijlocul camerei mizere de la parterul casei aflate la numărul 4 bis, în strada Richer-de-Bellaval, la cîțiva pași de catedrala din centrul orașului. El avea 39 de ani, soția 35, băiatul cel mare, Didier, 9 ani; fetița, Louisette, 5. Asta s-a întîmplat pe la începutul lui noiembrie 1971. Abia după două luni, la 3 ianuarie 1972, datoriile neplătite le-au forțat ușa și cei patru au fost găsiți într-un stadiu avansat de putrefacție. Nimeni nu se întrebase în acest răstimp ce se petrecuse cu ei, unde dispăruseră, de ce copilul nu mai venea la școală?

Pe o autostradă din Neuenkirken, în Germania federală, un tînăr de 18 ani, aproape dezbrăcat, a fost văzut alergînd și făcînd semne mașinilor care treceau să oprească și să-i ajute. N-a oprit nici una. Dimineața a fost găsit mort. Înghețase.

Pe o stradă din Sydney, în Australia, un trecător s-a apropiat de un om așezat pe o bancă și i-a cerut foc să-și aprindă țigara. Acesta părea că doarme. A doua zi, trecînd din nou pe acolo, omul cu țigara l-a văzut pe cel de pe bancă stînd în aceeași poziție. Era mort de nouă zile.

PUBLICOM

Lac pentru fixarea părului, fabricat în R.P. Bulgaria după licența firmei «OREAL» — Paris:
— asigură coafurii durabilitate și o frumoasă strălucire;
— dă părului o formă frumoasă și îi păstrează luciul și moliciunea naturală;
— se îndepărtează ușor și complet prin simplă periere a părului.

pharmachim
BULGARIA

FILMUL ROMÂNESC PE ECRANE

ASTĂ-SEARĂ DANSĂM ÎN FAMILIE

Deși filmul lui Saizescu merită o soartă mai bună decît aceea de a-l raporta la serialele B.D., trimiterea se face de la sine, întrucît nefericitele isprăvi ale Brigăzii Diverse au fost singurele noastre comedii din ultima vreme. Autorul lui «Astă-seară dansăm în familie» iese, evident, cu capul sus din această comparație (era să zic, vai, «fortuită», ca să fac pe plac acelor închipuiți critici din breasla noastră și din altele vecine care sînt convinși că «fortuit» va să zică «forțat» și nu ceea ce înseamnă cu adevărat, adică «neprevăzut», «neașteptat»).

Așadar, filmul realizat de Geo Saizescu și Ion Băieșu alungă, cît de cît, gustul amar pe care ni l-au lăsat cîteva eșecuri zgomotoase în materie de comedie cinematografică autohtonă, ne readuce o geană de speranță. Prostul gust, vulgaritatea, penibilele scene cu mari actori care rod o coajă de copac etc. pot fi puse pe fugă, cu perseverență și cu vocație autentică ne putem descotorosi de blestemul facilității. Este o primă constatare ce indică și un prim cîștig pe care îl avem de pe urma comediei «Astă-seară dansăm în familie». Saizescu, pe care îl credeam un comic liric irremediabil (cum ar spune Băieșu), pe care — din oarecare îndărătnicie — mi-l imaginam fericit cum nu se mai poate în lumea oltenilor lui D.R. Popescu, a purces la modificarea uneltelor regizorale, le-a adaptat cerințelor satirei sociale. Lucrînd umăr la umăr cu autorul serialului «Tanța și Costel», cineastul a alungat duioșia — căci lui Ion Băieșu numai de duioșie nu-i arde în lumea asta — a intrat în jocul satirei cu caracter de momeală, specific scriitorului, care se preface că dă dreptate victimelor sale pentru a le prinde apoi în laț. Bănuim că nu-i va fi fost ușor regizorului să pună de acord avalanșa de ironii verbale, candorile ei disimulate, cu necesitățile timpului cinematografic. Avînd o adresă civică exactă — persiflarea escrocilor sentimentali, a celor care «fac comerț cu un obiect de lux, fericirea», și, deopotrivă, a credulelor cu minte de giscuță — filmul este construit din cîteva episoade care se desfășoară pe îndelete — uneori prea pe îndelete — parcă pentru a lăsa cuvîntului întreaga sa libertate. Cînd cineastul a fost mai puțin generos cu scriitorul, situațiile «au luat-o înaintea vorbelor», iar scenele respective nu au avut decît de cîștigat în pregnanță și vivacitate. Secvențele cu fata de pe bicicletă, cu Mimi, cu văduva, cu blonda, sau cele de la fermă au un ritm susținut, în timp ce altele (fata de la Iași, Gina) bat pasul pe loc, nu reușesc să-și cucerească dreptul la existență. Acesta este riscul oricărei pelicule alcătuite din istorioare separate, în care eroii principali aleargă de la una la alta pentru a le da o osatură. Renunțarea la cîteva episoade n-ar fi făcut decît să rotunjească filmul. Cu atît mai mult cu cît protagonistul și adjunctul său au toate datele și puterile trebuincioase pentru a ține filmul în mîinile lor, pentru a stimula hazul de bună calitate, cu atît mai mult cu cît toate trecerile lor, chiar în momentele în care nu se întîmplă mare lucru, sînt un prilej de delectare. Prin personajele Temistocle T. Temistocle și Alecu A. Alecu, primul — un as în materie de tras pe sfoară, al doilea — un învățăcel cu frumoase promisiuni, filmul nostru propune atenției doi eroi de satiră cu statut consolidat, eroi demni de talentul actorilor noștri de comedie, căci așa am ajuns să punem astăzi problema: dacă rolul este demn de interpret, căci prea ne-au turnat mihnire în suflet insistentele și neloialele exploatări ale comicilor, obligați de atîtea ori să se cheltuiască în roluri stînjenitoare. Dem. Rădulescu are acum tot ce-i trebuie la îndemînă pentru a da apariților sale haina sărbătorească a unui recital de zile mari: de la șiretenia superioară a individului uns cu toate alifiile la teama copilului prins cu mîța-n sac, de la dezinvoltura escrocului cu metodă și plan de atac la tîrîșul lichelei mărunte, nici o nuanță nu-i scapă. Lîngă el înflorește Sebastian Papaiani, interpretul ideal al naivilor dezarmanți, al păguboșilor care nu cunosc disperarea, al celor care, orice ar fi, cred în steaua lor.

Filmul le aparține, de fapt. Din echipa numeroasă și inspirată se remarcă Vasilica Tastaman, Draga Olteanu, Stela Popescu, Margareta Krauss-Silvestrini, Nineta Gusti, Violeta Andrei, Marietta Petrescu, Ștefan Mihăilescu-Brăila și, în două roluri enigmatice (pînă în final), Ioana Bulcă (frumusețea ei, peste care operatorul George Cornea a proiectat o lumină delicată, este aici un fel de avertisment) și însuși regizorul.

Magda MIHĂILESCU
Fotografie de S. STEINER

Vasilica Tastaman, Dem. Rădulescu și Sebastian Papaiani «dansează în familie» sub supravegherea lui Geo Saizescu.

1

2

te-le-gra-me

● *După ce va termina musicalul* Omul din La Mancha, *la care lucrează în prezent, Peter O'Toole va fi partenerul Natalie Wood în comedia* Dragă Stephen.

● Sugar *se intitulează versiunea muzicală a filmului «Unora le place jazul». Rolurile deținute cîndva în comedia lui Wilder de către Tony Curtis, Jack Lemmon și Marilyn Monroe aparțin de data aceasta actorilor Robert Morse, Anthony Robert și, respectiv, actriței Eileen Joyce.*

● *Carlo Ponti l-a propus cineastului francez Jean-Pierre Melville o ecranizare după* Condiția umană. *«Este o aventură riscantă — a declarat autorul «Samuraiului» — dar mă tentează enorm».*

● *După Steve McQueen și Paul Newman i-a venit rîndul lui Robert Redford să interpreteze rolul unui cowboy-rodeo în filmul* Povestea lui Jeremiah Johnson.

● *Fred Zinnemann pregătește un film închinat generalului Charles de Gaulle.*

● *Marlon Brando va fi protagonistul unei adaptări cinematografice după Euripide. Filmul, intitulat* Agamemnon, *va fi realizat și finanțat de Joe Sargent.*

● *Cineastul polonez Roman Zaluski a început la Wroclaw turnările filmului* Anatomia dragostei. *În rolul principal — Jan Novicki, unul dintre partenerii lui Olbrychski în «Viață de familie».*

● *Eleva Fiona Fullerton (15 ani, Școala de balet din Camberley) a avut fericirea de a fi aleasă de regizorul Josef Shaftel pentru filmul său* Alice în țara minunilor *(foto 1).*

● *Senta Berger (foto 2) și Catherine Spaak sînt partenere în filmul lui Marcello Fondato,* Motiv de divorț.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GARNETT Tay

Regizor de film și scenarist american, născut la Los Angeles (California-S.U.A.) în 1895. Scriitor devenit cineast, se consacră, din 1920, scenariilor și, respectiv, subiectelor și inserturilor de film (mut), mai întîi pentru Mack Sennet și Hal Roach, apoi pentru comediile realizate chiar de el. În 1928 trece la regia de filme de lung metraj, devenind în scurtă vreme un cineast cotat, cu opere ce aveau să devină clasice: *Her Man (Tipul ei* — 1930); *One-Way Passage (Vemnul dragostei* — 1932) cu Kay Francis, William Powell; *S.O.S. Iceberg* (1933); *Pe mările Chinei* (1935) cu Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery; *Cînd vreo femeie* (1937) cu Loretta Young, Tyrone Power; *Vasul robilor* (id.) cu Warner Baxter; *Om în lac* (id.) cu Leslie Howard; *Fac ce-mi place* (1938) cu Irene Dunne, Douglas Fairbanks-jr.; *Fugarul* (id.) cu Joan Bennett, Fredric March; *Pe veci a ta!* (1939) cu Loretta Young, David Niven; *Șapte păcate* (1940) cu Marlene Dietrich, John Wayne; *The Cross of Lorraine* (1943) cu Gene Kelly; *Batean* (id.) cu Robert Taylor; *Mrs. Parkington* (1944) și *Valley of Decision* (1945) cu Greer Garson; *The Postman Always Rings Twice* (1946) după James Cain, cu John Garfield și Lana Turner; *Wild Harvest* (1947) cu Alan Ladd, Dorothy Lamour; *Soldiers Three* (1951) cu Stewart Granger ș.a. A publicat printre altele în 1932 o carte despre lumea filmului: *Tall Tales of Hollywood* și a participat la unul din primele filme în cinerama: *Cele șapte minuni ale lumii* (1955).

GARSON Greer

Actriță americană de film, de origine irlandeză, născută la County Down (Irlanda), la 29 septembrie 1908. Licențiată în litere (Londra), se consacră teatrului, debutînd pe scena lui Birmingham Repertory Theatre. Cunoaște mari succese în Londra, jucînd Shakespeare și Shaw, fiind apoi angajată la filiala engleză a lui Metro pentru a deține rolul principal feminin în versiunea originală a marelui film *Adio, domnule Chips!* (1939), după romanul lui James Hilton, alături de Robert Donat. După acest debut strălucit este invitată în S.U.A., unde va ocupa timp de peste 15 ani locul deținut la Metro de Garbo, de Norma Shearer (care se retrăsese ră) sau de Joan Crawford (care trecuse la Warner). Aci va cunoaște cele mai mari satisfacții artistice în roluri de mare intensitate dramatică, unde va da dovada unei reale sensibilități, a unei rare inteligențe și a unui temperament de autentică tragediană. Filme ca: *Mîndrie și prejudecată* (1940); *Blossoms in the Dust* (1941); *Mrs. Miniver* (1942), pentru care obține premiul Oscar; *Recoltă la întîmplare* (id.), după James Hilton, cu Ronald Colman; *Madame Curie* (1943); *Mrs. Parkington* (1944) după L. Bromfield și *Valley of Decision* (1945) cu Gregory Peck o consacră definitiv, aducîndu-i o mare popularitate (între anii 1942 și 1946 figurează pe lista celor «10 Money Making Stars»). După război va mai cunoaște și alte izbînzi artistice în: *Adventure* (1946) cu Clark Gable; *Desire Me* (1947), *Julia Misbehaves* (1948); *That Forsyte Woman* (1949), prima ecranizare după *Forsyte Sega*, cu Errol Flynn; *Julius Caesar* (1953), după Shakespeare, cu Marlon Brando; *Strange Lady in Town* (1955) cu Dana Andrews. După o lungă pauză (voluntară) reapare în 1960 jucînd rolul lui Eleanor Roosevelt în filmul biografic *Sunrise at Campobello* (1960). După alți cîțiva ani va mai face două apariții de efect în: *The Singing Nun* (1965) și *The Happiest Millionaire* (1967), iar în ultima vreme și-a dat concursul la o serie de spectacole TV.

GASPARD-HUIT Pierre

Regizor francez de film, scenarist, dialoghist și producător, născut la Libourne (Gironde), la 29 noiembrie 1917. Își face studiile cinematografice la Berlin, devenind apoi asistent de regie pe lîngă H. Chomette, L. Mathot, H. Steinhoff ș.a. Realizează la început numeroase scurt metraje (documentare sau artistice), pentru a debuta în regia de film de lung metraj cu *Les passeurs d'or* (în colaborare) la care scrie de asemenea scenariul și dialogul. Vor urma filme ca: *La fugue de Mr. Perle* (1948); *La vie dramatique de M. Utrillo* (doc. artistic de lung metraj, 1950); *Le Tzarevitch* (1954) după Lehar; *Saphe et le crime* (1955); *La mariée est trop belle* (1956) cu Brigitte Bardot, Louis Jourdan, care vor demonstra un meșteșug sigur, o înclinare către filmul de divertisment (de bună calitate), o scriitură elegantă și uneori ambiții artistice. La acest ultim capitol vom include *Christine* (1958), remake lucrat cu stil, romantism și eleganță (uneori cu emoție) al celebrului *Liebelei* de Max Ophüls, în care lansează un cuplu sortit gloriei: Romy Schneider-Alain Delon. În sectorul filmului muzical vom semnala: *Les lavandières du Portugal* (1957) cu Jean Claude-Pascal, Anne Vernon, în cel al comediei: *A belles dents* (1966) și în cel polițist: *Le coup du père Noël* (1967). În ce privește filmul de aventuri, el a realizat cu brio trei pelicule situate în trei climate și epoci diferite: *Căpitanul Fracasse* (1960) cu Jean Marais și Gérard Barray și (cu același Barray): *Schéhérazade* (1962) și *Gibraltar* (1963).

GASSMAN Vittorio

Actor și regizor de teatru și film, de origine germano-italiană, născut la Genova, la 1 septembrie 1922. Debutează în teatru în 1943 la Milano, abordînd un repertoriu dintre cele mai variate (Shakespeare, Ibsen, Cocteau, Miller, Anouilh). În ciuda unei notorii cariere cinematografice, V.G. rămîne înainte de toate un om de teatru, devotat scenei și stilului ei. În film aduce cu el, de la debut (*Preludio d'amore* — 1946) și pînă azi în *Scipione detto anche l'Africano* (1972), calitățile și defectele unui mare actor de teatru. Se consacră ca personaj negativ în *Orez amar* (1949), rol care-i va rămîne un fel de prototip pentru majoritatea filmelor următoare: *Anna; I Soliti Ignoti, Marele război; Anima nera, Dapășirea; Questi fantasmi*. În rolurile de compoziție de tipul celor din: *Kean, Ebreo errante, Barabba* sau *Il Gaucho*, formația lui eminamente teatrală îl duce pînă la limitele histrionismului, ale cabotinajului. Are mai multe fețe (și o gamă pe care poate broda cu infinită fantezie) în comedie satirică, de moravuri. Își compune aci capetele cele mai variate cu putință, în savuroase compoziții ca acelea din: *Monștrii* (1963); *Armata Brancaleone* (1966); *Tigrul* (1967) etc. Dintre filmele turnate pentru firme americane nu ne putem opri decît la *Război și pace* (1956) de King Vidor, unde contura un personaj cu adevărat complex. A obținut (în patrie) trei premii, respectiv în 1957 pentru creația din *Kean*, în 1959 pentru cea din *I Soliti Ignoti* și în 1963 pentru *Dapășirea*.

film

pe ecrane

TATĂ DE DUMINICĂ

Polonezii au obsesia istoriei în filmele lor, maghiarii pe cea a relațiilor sociale, cehii înclină spre cazurile mai intime, de familie, plasînd asupra celulei-matcă un microscop sensibil, lentile de mare precizie. «Asul de pică» sau «O duminică în familie» — capodopere ori filme de rînd — mai toate ulmesc prin firescul gestului dramatic, prin franchețe analitică, tensiune ascunsă sub zîmbetul de toate zilele. Eroul lui Mach e de data asta un tată de week-end, iubitor de duminică, ce-și plimbă copila în văzul lumii, dar — inginer practic — îmbină utilul cu plăcutul și la primul autostop își

îmbarcă și proaspăta logodnică plină de farmec. Mizanscena adulților e bine pusă la punct, relația în trei stabilită de un regizor atent la nuanțe, la stările de perplexitate ori adversitate. Inconștient sau nu, în ciuda farmecelor blondei, începe oscilarea între două ființe: una de zece, alta de treizeci de ani, pe un teren lunecos — inima (slabă) a unui bărbat împărțit între două, poate chiar mai multe, sentimente.

Calitatea filmului stă în finețea psihologică, în replicile sugerînd relații anterioare momentului, complicități tandre (cele între fiică-tată, cu universul lor de jocuri, de glume, de vechi prieteni). Pășim treptat în drame discret revelate, procedeu potrivit pentru un film psihologic, mizînd mai mult pe stări, pe sugestii biografice, pe crochiuri de tipuri ori de situații. Răceala primirii logodnicului, febrilitatea pregătirilor mascînd de fapt dezaprobarea pentru egoismul Evei, tăcerea mustrătoare a prînzului, acumularea ostilităților dintre adulți ori, dimpotrivă, firescul și sinceritatea celor mici, tensiunea gradată între logodnici, adică mai bine de trei sferturi din film sînt construite cu tact și grație cinematografică, mărturisind un arhitect sigur și delicat, însoțit de un compozitor asijderea. Pînă cînd fetița află de nunta tatălui și izbucnește în plîns (se putea evita, desigur, scena aceasta ce depășește puterile micuței interprete), pînă cînd tatăl intră în panică la dispariția fetei, pînă cînd intervine familia cu mustrări de un didacticism sicîitor și plat ce strică filmul. Pentru că viața nu regizează, ca Jaroslav Mach, întoarcerile taților rătăcitori, dar pentru asta inteligența omenirii nu stă pe loc, dimpotrivă, aș zice, copiii devin mai înțelepți, se descotorosesc singuri de cîte un părinte-figurant de ocazie, mai repede chiar decît se descotorosesc unii adulți comozi de îndatoririle lor «incomode».

Bine ar fi fost ca acest film să se fi terminat pe gestul demn al fetiței și nu pe cel — total neconvingător — al unui tată, chipurile, convertit la sentimente mai bune.

Regizorul se putea lipsi de un facil happy-end, întrucît îi sta în putere să sancționeze comportamentul ușuratic, iresponsabil, prin modalități deplin convingătoare.

Alice MĂNOIU

literare

de Valeriu CRISTEA

amintiri despre caragiale

Consemnate, amintirile contemporanilor despre un mare scriitor al trecutului constituie pentru noi avide lecturi. Ce fascinează atît de mult în asemenea texte aparținînd nu o dată unor martori modești? Cu siguranță că șansa pe care ele ne-o oferă de a putea reîncarna un mit. Mărturiile de acest gen ne dau iluzia de a putea atinge, ca să spunem astfel, cu mîna un mare dispărut, de a-l putea percepe în tot concretul manifestărilor sale directe, vii. Cum arăta scriitorul cutare într-un anumit moment al duratei pe care a reprezentat-o, cum mergea, cum își mișca brațul, cum înclina capul, ce expresii avea pe obrazul său — iată întrebări la care nu vom ști răspunde niciodată. (Dacă, printr-un miracol, am putea dispune de filme scurte, fie chiar și de numai cîteva minute, cu înregistrarea cîtorva secvențe din viața unui ilustru artist de odinioară, ce filmoteci fantastică am avea, la ce spectacol extraordinar am fi invitați să asistăm!) În raport cu opera sa, mereu la îndemîna cititorului, «deschisă», ca o invitație eternă de a o frecventa, scriitorul rămîne o enigmă.

Nu de puține ori însă asemenea amintiri ale contemporanilor despre oamenii de merit ai generației lor dezamăgesc. Prin cei care depun mărturie, cel mai adesea, citeodată însă și prin cei despre care se depune mărturie. O pulbere de mărunte personaje încearcă să strălucească, fie și pentru o clipă, în raza de soare a unui geniu — pe de o parte; eul profund, creator, al unui mare artist nu se exprimă întotdeauna în toată plenitudinea sa în eul social sau, mai bine zis, cotidian. Acesta din urmă poate denatura pe celălalt și deruta pe admiratori; el poate fi o mască trasă cu bună știință peste chip sau aplicată fără voia sa de o natură împotriva căreia nu poate lupta. Poza în care se complac unii artiști (cunoscuta postură meditativă, cu mîna la tîmplă, a lui Grigore Alexandrescu, de pildă) exprimă tocmai o încercare de a pune de acord cele două euri. La alții se poate constata un deliciu al discrepanței; aceștia își cultivă o imagine de contrast, «în negativ». Caragiale la berărie, cu eterna halbă de bere înainte, poate servi în această privință drept exemplu.

Amintirile despre autorul *Momentelor* (*Amintiri despre Caragiale*, Ed. Minerva, București, 1972) constituie, fără doar și poate, o apariție utilă dar care nu satisface. Și aceasta nu din pricina lui S. Cazimir, care semnează antologia și prefața, unul dintre bunii noștri specialiști în domeniul cercetărilor caragialiene (unele «mărturii», prea de tot vulgare, cum este aceea, de pildă, iscălită de Archibald, ar fi trebuit, credem, excluse), ci din cauza textelor de care a putut dispune. Cu destule excepții totuși (printre acestea cele semnate de Paul Zarifopol, I.D. Gherea, Luca Ion Caragiale și Ecaterina Logadi în primul rînd), ele suferă de convențională, superficialitate, sentimentalism și nu o dată de trivialitate. Cele mai multe par stîngace, fotografii îngălbenite de vreme. Viciul fundamental al acestor evocări constă în confuzia dintre om și epocă: ele mitic izează excesiv figura creatorului lui Mitică. Ceva din atmosfera scrierilor se strecoară în chip destul de supărător în amintirile despre autor. Un clișeu foarte răspîndit (și nu numai în această culegere, ci în întreaga literatură memorialistică de la noi de altfel) îl constituie «înțelegerea» pe care maeștrii o manifestă față de dificultățile, de natură materială în special, în care se zbat începătorii. Domină imaginea (în ce măsură reprezentativă?) a causeur-ului strălucitor, a convivului spiritual, a amatorului de farse bon-viveur, ipostaza de agoră. Dintre nenumăratele farse ale scriitorului, pe care memorialiștii săi se întrec să le relateze cu o plăcere cam puerilă, una singură le-a scăpat; întîmplător cea mai reușită: aceea de a nu li se fi dezvăluit. Citind volumul recent apărut, acel ceva esențial pe care-l căutam nu se lasă descoperit. Prin amintirile contemporanilor săi, autorul «Scrisorii pierdute» trece neexplicat, învăluit într-o familiaritate înșelătoare.

drumeție

CAMPING-

UN TERMEN NOU, ȘI DE ACEEA PUȚIN CUNOSCUT ȘI ÎN MOD DIFERIT INTERPRETAT

de Gh. EPURAN

Campingul Horezu: un loc bine ales, căruia îi lipsesc doar cîteva alei amenajate și instalații sanitare mai aproape de cerințele actuale.

Cuvîntul camping circulă de așa puțină vreme la noi încît dicționarele nu l-au băgat încă în seamă. Cum nici cei ce îl întrebuințează în mod curent și într-un fel oficial nu s-au gîndit să-i explice tuturor, nu-i de mirare că acest nou venit în limbajul nostru turistic este pronunțat, înțeles și folosit așa cum fiecare crede de cuviință. Dacă această variată înțelegere și folosire a termenului ar fi doar o problemă lingvistică, am lăsa în grija specialiștilor respectivi sarcina de a-l lămuri și încadra în paragraful respectiv al dicționarelor.

Campingul a devenit însă și la noi o formă de practicare a turismului cu atît de mare răspîndire, încît nu putem trece indiferenți pe lîngă tot ceea ce el ne oferă de-a lungul celor mai umblate drumuri.

UN TERMEN CONSACRAT, CARE NU ADMITE INTERPRETĂRI

Ca termen turistic, camping vine din limba engleză, în care se pronunță cu un «ea» neobișnuit și nefolosit în limba noastră. Noi nu l-am preluat direct, ci din terminologia turistică internațională, unde — de regulă — se pronunță așa cum se scrie. Nu trebuie deci să ne străduim să imităm pronunția engleză, mai ales că există pericolul unor deformări în scriere de genul «chemping» care vor înșela chiar pe turistul străin în vederea căruia noi am adoptat în fond, acest termen de circulație universală.

Mult mai important decît felul cum pronunțăm sau scriem acest cuvînt ni se pare însă înțelesul lui.

În această direcție trebuie să insistăm arătînd pentru început că prin camping se înțelege forma de turism care pentru înnoptare renunță la tradiționalele construcții fixe (hoteluri, moteluri, hanuri, cabane), preferînd un mijloc mobil propriu turistului și care nu este altul decît cortul — locuința milenară a popoarelor migratoare și a armatelor. Deci camping = turism cu cortul, iar teren de camping = teren pentru instalarea corturilor. Genul acesta de turism este astăzi în mare vogă, pe de o parte datorită tot mai largii folosiri a automobilului personal ca mijloc de deplasare, pe de altă parte grație tendinței accentuate de a mări numărul de ore petrecut în mijlocul naturii. În plus, plecarea la drum cu cortul propriu înseamnă o mare libertate de mișcare și lipsa grijii de rezervare a locurilor, tot mai dificilă problemă în sezonul estival. Dacă adăugăm la toate acestea faptul că prin amenajări simple, puțin costisitoare, se rezolvă problema suprasolicitărilor din sezonul de vîrf, pentru care construcțiile fixe nu au suficientă justificare economică, înțelegem și mai bine de ce această formă de turism cunoaște o mare dezvoltare; înțelegem de ce s-a născut o adevărată industrie a materialelor de camping, căreia i se adaugă acum cea de «caravane», formă mai pretențioasă, născută însă din aceleași motive...

AVEM ȘI NOI TERENURI FRUMOASE DE CAMPING, DAR...

Cum era firesc, tînăra noastră mișcare turistică nu a rămas în afara acestui curent contemporan și — încă de acum 10 ani — O.N.T.-Carpați a trecut la amenajarea unor terenuri de camping, gîndindu-se mai ales la oaspeții de peste hotare care solicitau și această formă turistică. Ca urmare, au apărut cîteva terenuri de camping amplasate în locuri bine alese și cu toate amenajările necesare. Succesul de care s-au bucurat terenurile de camping din Dumbrava Sibiului, Pădurea Verde-Timișoara, Gherăești-Bacău, Băile 1 Mai-Oradea, Potoci-Bicaz, Trivale-Pitești dovedește că forul nostru turistic a înțeles de la început ce înseamnă exact campingul. Lipsa la acea dată a unei rețele hoteliere suficiente pentru turismul rutier a determinat însă O.N.T.-Carpați să adauge obișnuitelor terenuri de camping, adică terenurilor amenajate pentru instalarea corturilor cu care vin turiștii, și o serie de corturi fixe și căsuțe. Faptul în sine nu contravine principiului de organizare internațională, căsuțele și corturile fiind completări indiscutabil utile. Vom vedea însă mai jos că, interpretate altfel, aceste completări au dat naștere unor forme hibride de terenuri de camping, unele ieșind chiar din sfera acestui termen...

Înainte de a analiza acest fenomen, credem însă că este necesar să arătăm că preocuparea fostului O.N.T.-Carpați și în continuare a Ministerului Turismului pentru această rețea de baze turistice a rămas pe undeva pe la mijlocul drumului. În ultimele planuri anuale de investiții terenurile de camping au fost tot mai puține (deși se simte acut nevoia înmulțirii lor), iar soarta celor existente a fost lăsată pe mîna unor organizații comerciale locale mai puțin orientate în acest domeniu. Ca urmare, dotările terenurilor noastre de camping nu s-au îmbunătățit — așa cum era de așteptat — ba pe alocuri s-au deteriorat. S-au mai ivit și maniere diferite de administrare, de folosire etc., toate dovedind o lipsă de coordonare a acestei forme turistice cu specific propriu. De aceea, credem că prima problemă pe care o ridică la ora actuală rețeaua terenurilor noastre de camping este organizarea precisă. Și aceasta nu este posibilă fără existența unui cadru regulamentar precis și a unui organ central — un serviciu în Ministerul Turismului — care să urmărească și să avizeze toate amenajările, să îndrume și să controleze exploatarea terenurilor de camping.

CE SE ÎNTÎMPLĂ CÎND LUCRURILE SÎNT LĂSATE LA VOIA ÎNTÎMPLĂRII

Susținem necesitatea acestei dirijări centralizate nu din principiu, ci din cauza lipsei de maturitate de care dau încă dovadă organizațiile turistice județene și locale, și mai ales din cauză că o serie de organizații comerciale s-au avîntat pe acest tărîm ignorînd total regulile elementare. Ne referim în special la așa-zisele terenuri de camping ale Cooperației de consum, care apar ca ciupercile după ploaie și acolo unde este cazul, și acolo unde nu este. Pentru a exemplifica este suficient să arătăm că am întîlnit pe drumuri indicatoare ca acesta: «*Spre cabana cu champinguri Rădășani*». Este greu de presupus că un turist poate înțelege de ce fel de bază este vorba. Urmînd indicatorul, am ajuns la un iaz pe malul căruia se aflau într-o parte un bufet frecventat mai ales de locuitorii comunei, iar de cealaltă cinci căsuțe și un vag loc pentru instalarea corturilor, fără alte amenajări. Cazul nu este izolat. Pe multe artere cu intensă circulație auto cooperatia a așezat lîngă un bufet cîteva căsuțe, botezînd totul «camping», deși nu găsești practic un loc pentru instalarea corturilor, iar amenajările sanitare — absolut indispensabile — sînt jalnice improvizații sau lipsesc complet. Pe ici, pe colo, și «COOP» a amenajat terenuri amplasate fericit și s-a străduit cît de cît să asigure și instalații sanitare. Terenurile de la Horezu, Gura Motrului, Stejaru-Finteuș, Băile Strunga, Poenița Orăștiei sînt cîteva exemple pozitive. Alături de ele sînt însă multe amenajări de acest gen care nu merită titlul de *teren de camping*. De altfel unele dintre aceste amenajări nici nu se intitulează așa, ci *popasuri*. Termenul credem că trebuie reținut și generalizat pentru toate aceste mici baze, termenul de teren de camping sau — simplu — numai camping rămînînd doar acolo unde amenajarea corespunde accepției acestor termeni pe plan internațional. Credem că facem un deserviciu turistului străin și implicit mișcării noastre turistice prezentînd o listă de 125 de terenuri de camping (ca în ultimul pliant editat), din care realmente cel mult 50 la sută corespund noțiunii. După cum un deserviciu a făcut și pliantul (în limbi străine) editat acum trei ani de «COOP», în care toate micile saie baze erau pompos descrise sub titlul de «România-Camping».

Dar pentru ca toate aceste anomalii să dispară, pentru ca să nu mai vedem cîteva căsuțe (în care se face o exagerată economie de spațiu și vîntul trece prea ușor) înghesuite între șosea și calea ferată și botezate «camping», cînd avem atîtea locuri minunate, pentru ca această formă de turism de mare actualitate să se adauge la renumele celorlalte frumuseți ale țării noastre trebuie reglementată precis amenajarea și exploatarea lor. Trebuie ca cineva să se ocupe permanent de *camping*.

Un contrast nefericit între căsuțele «tip litoral» și pădurea de molid de la Adîncata—Suceava. În plus, amenajările complementare se remarcă prin... absență.

Organizatorii campingului de lîngă Băile Slănic-Moldova merită felicitări pentru această poartă, dar și pentru celelalte realizări.

TELERAMA

profil

Alexandru BOCĂNEȚ

— Dacă nu mă înșel — și cred că nu mă înșel — pe d-ta, Alexandru Bocănet, te-am văzut jucînd cu cîțiva ani în urmă într-un spectacol studențesc, «3–3–3», prezentat ca o «minunăție» juvenilă pe scena Teatrului «Nottara». Te doreai deci actor pe atunci

— Nu m-am dorit niciodată. Dar a fost singura posibilitate de a mă apropia de regie în anii în care secția respectivă fusese rasă de pe suprafața pămîntului și din programul Institutului de teatru. Așa s-a făcut că trei dintre «actorii» de atunci au ajuns: unul — regizor de teatru, Andrei Șerban, altul — critic teatral, George Banu, iar eu, pe aici, pe la Televiziune.

— Ai simțit — ca să zic așa — o chemare irezistibilă, marea chemare, pentru emisiunile muzicale?

— Ei, n-aș spune: am început prin a monta fragmentele necesare ilustrării istoriei teatrului românesc. Dar m-am convins foarte repede că show-ul de televiziune îți îngăduie o libertate imensă de creație, te împinge să-ți dezlănțui fantezia, să gîndești totul singur, de la A la Z, fără a fi aservit nici măcar textului, ci doar muzicii, pe care o transformi automat în aliatul tău, m-am convins repede și

— și ai trecut cu arme și bagaje în zona de divertisment a televiziunii

— Termenul nu mă fericește, pentru că e ușor compromis de la o vreme: prea adesea s-a alăturat noțiunii de divertisment ceea ce de lucru făcut de mîntuială, de improvizație grosieră. Cred că în nici o altă specie artistică nu e mai ucigător diletantismul și nu sînt mai nocive emanațiile prostului-gust: tocmai pentru că e un gen care place și spre care se îndreaptă preferințele unui mare număr de spectatori.

— Asta presupune automat creșterea responsabilității profesionale a celor ce-l practică

— Fără îndoială. Profesionalismul e necesar în această specie artistică, precum aerul și apa. Profesionalismul și personalitatea...

— Iar personalitatea regizorală a lui Alexandru Bocănet e scrisă într-un violent grafism de alb-negru .

— Cîtă vreme televiziunea emite în alb-negru, mi se pare logic să desenez pe albul micului ecran cu un negru intens de cărbune. Griurile sofisticate și triste nu mă pasionează. Mă gîndesc cu groază la TV-color: va trebui atunci să-mi restructurez felul de a gîndi artistic, să învăț, pur și simplu, o altă meserie, o meserie colorată. Cît privește frenezia ritmurilor, ea este însăși pulsația gîndirii și a vieții noastre actuale, și am totdeauna grijă să o alternez, așa cum se petrece și în viață, cu momente de relaxare totală.

— Cît lucrezi la pregătirea unui spectacol?

— Pe platou, 3–5 zile. Înainte, 2–3 luni. Cînd am ajuns să filmez, nu-mi mai permit însă nici o ezitare, nici o «bîlbîială», nici o improvizație: întreg filmul a fost desenat, cadru cu cadru, pe hîrtie, și acum e transferat pe peliculă..

Sanda FAUR

3

4

un nou serial tv:

APARTAMENTUL

Poftiți, intrați! Bine ați venit în «Apartamentul» nostru și nu uitați, dacă doriți să ne vizitați: «sunați de două ori», așa cum vă invită s-o faceți, în șlagărul emisiunii noastre, compozitorul George Grigoriu.

Arhitecții realizatori ai «Apartamentului» TV — regizorul Cornel Popa și actorul Valentin Plătăreanu, regizor secund — conduc «ostilitățile» de pe platou.

Materialul de construcție (am evitat, după cum vedeți, cuvîntul scenariu) menit să reziste la o «serie» cît mai lungă a fost furnizat de Dumitru Solomon și Rodica Toth.

Decorația interioară a apartamentului e semnată de scenograful H. Roth. Priveliștea este încîntătoare — cel puțin asta e părerea noastră — și este transpusă în imagini artistice de operatorul George Dănăilă. Era să uit: interiorul este însorit, chiar dacă afară plouă; asta prin grija ingeniosului nostru grup de electricieni. Confortul întregii emisiuni este asigurat de șeful de producție Emil Lucaci.

Și acum să vă prezentăm locatarii: tatăl — Octavian Cotescu, mama — Valy Voiculescu și Bică — Valentin Zaharescu (foto 1), sora mare — Melania Cîrje și fiica cea mică — Mihaela Buta (foto 2), iar Marcel — Mihai Fotino (foto 3). Sînt simpatici, nu?

Cum noi sîntem o comunitate, adică un bloc, s-ar cuveni să prezentăm și pe ceilalți locatari. Iată-i: Ștefan Tapalagă, Dem. Savu, Nineta Gusti, Tamara Buciuceanu, Silvia Dumitrescu-Timică, Nicu Constantin, Corina Chiriac, Dorin Dron, Florin Bogardo...

Consemnăm de asemenea prezența muzicală a Andei Călugăreanu (în patru ipostaze) (foto 4).

Și un ultim amănunt: «Apartamentul» nostru are numărul 111. Vă așteptăm deci cu încredere.

Ideea fotoreportajului (dar și realizarea lui):
S. STEINER

tv

de Liviu TIMBUS

si tacuisses...

Am ajuns, așadar, să urmărim, calmi și imperturbabili, promenada omului pe suprafața Lunii. Fantastica aventură și realizare a civilizației electronice — comparabilă în istoria omenirii doar cu descoperirea focului, cu inventarea roții și a tiparniței — a devenit pentru mulți, pentru foarte mulți dintre semenii noștri telespectatori, un eveniment între altele. Simțind sub tălpi praful Selenei, omul s-a reîntors la treburile lui pămîntești, în mijlocul lucrurilor sale dragi, al muzicii și poeziei, în mrejele dulci și tămăduitoare ale fanteziei. Luna, văzută și pipăită de mîini omenești, și-a reluat locul ei de totdeauna în versuri și melodie, iar romanele și peliculele de anticipație n-au încetat să-și sporească forța de atracție. Știința, chiar și ea, avînd în eprubete mostre de sol lunar, a simțit nevoia fabulațiilor compensatorii: de curînd, doi savanți de renume mondial, preluînd datele cosmonauților, au fost tentați să afirme că astrul nopții nu e altceva decît un imens vehicul spațial, confecționat de ființe superioare, alcătuit dintr-un înveliș friabil, capabil de a amortiza șocurile meteoriților, și cu interiorul golit de miez și transformat într-un excelent mediu de viață. Iată-ne deci invitați să visăm în continuare, grație omului de știință care ne invită astăzi să ni-i imaginăm pe lunatici de la subsol privind prin hublouri electronice baletul pămîntenilor de pe acoperiș.

Memorabile vor rămîne însă pentru noi toți orele, minutele și clipele din 20 spre 21 iulie 1969, atunci cînd, grație milioanelor de aparate de recepție, omenirea a făcut o noapte albă urmărind aselenizarea primului echipaj al misiunii «Apollo». O noapte grea pentru lucrătorii televiziunii române, dar dusă la bun sfîrșit mulțumită, între altele, unui tînăr medic tobă de carte, pe nume Andrei Bacalu. L-am revăzut apoi de nenumărate ori, în calitate de redactor al televiziunii, recomandîndu-se, în calitate de comentator de specialitate, prin aceleași însușiri proprii gazetarului modern: redarea concisă și pătrunzătoare a informației, argumentația atentă, selecția drastică și dinamică a faptelor și evenimentelor de ultimă oră.

Cu un asemenea om în studioul de transmisie, televiziunea ar fi putut respira ușurată și în seara zilei de joi, 20 aprilie, cînd telespectatorii au avut din nou prilejul de a urmări în direct aselenizarea celui de-al 16-lea echipaj al misiunii «Apollo». Așa ar fi fost să fie dacă informațiile captate pe calea undelor n-ar fi fost retezate prin intervențiile intempestive ale unui coleg de breaslă. Dorind probabil de a-și face simțită prezența, redactorul Ion Petru (de altfel un instruit și dibaci arbitru în cadrul altor emisiuni de știință) și-a dat toată silința de a rata o transmisie de zile mari întrerupîndu-și în mod penibil colegul și difuzînd știri derutante despre condițiile vitrege ale aselenizării. O alarmă falsă, deoarece în același timp posturile de radio străine, pe care am avut prilejul să le ascultăm, nu se întreceau deloc în a difuza comentarii pesimiste sau informații demoralizatoare.

Mult, stufos și inutil s-a vorbit și în cadrul reportajului «Explozia a avut loc ieri», prezentat duminică, 23 aprilie, și consacrat muncii eroice a artificierilor din Maramureș. Ne oprim la acest exemplu nefericit, deoarece în acest caz melopeea banalităților și verbiajul comentariului își au sorgintea în greul tribut pe care unii dintre redactorii televiziunii îl plătesc în continuare meseriilor de început, al relatărilor făcute numai și numai prin solicitudinea cuvîntului imprimat.

Știm, nu e simplu, și nici ușor, și nici comod să-ți depeni gîndurile, în fața camerei de luat vederi, prin discuții libere ce se vor interesante și fluente, după modelul celor pe care le purtăm cu amici de nădejde sau colegi de breaslă. Dar preferăm inabilitățile verbale ale interlocutorilor noștri cuprinși de emoție care, oricum, conferă prospețime și autenticitate faptelor prezentate. De ce, cu alte cuvinte, să rămînem mereu datori comentariului din auf, tras de-a valma peste secvențe filmate, cînd — spre deosebire de alți colegi de meserie — beneficiem de inestimabilele avantaje ale mediilor electrice: imaginea în mișcare, surprizele și efectele montajului, înregistrarea benzii magnetice?

P.S. Ora la care încredințăm tiparului aceste rînduri nu ne permite să consemnăm un apropiat eveniment: transmiterea primelor lecții de televiziune școlară integrată. Ne vom opri pe larg asupra lor într-o cronică viitoare.

gastronomică

pedestră

Intr-o vreme obișnuiam a ieși cu un prieten la plimbare pe bulevardele Bucureștiului, mai în fiecare după-amiază. După ce hălăduiam o jumătate de ceas, poposeam la vreo locandă unde, spre a mai prinde puteri, ne alegeam cîte un debreţin zîmbăreț dintre cei care sfîrîiau molcom în tigăi smălțuite puse din vreme pe foc întru întîmpinarea mușterilor. Și mozolind noi fiecare feliuță de debreţin printr-un muștar proaspăt de culoarea cojii de lămîie, ne clăteam gura cu o bere țeapănă de rece, treabă vrednică ce îndemna la conversații subțiri și de durată.

Dar am avut ghinion: prietenul a cîștigat la loz în plic un Trabant și, ca un făcut, fără el nu am mai găsit nici locandele cu debreţini zîmbăreți.

Mi-am găsit, după un timp, un alt amic pedestru, cu care poposeam la Pescarul, unde ni se pregătea cîte un hartan de calcan prăjit, a cărui dulceață numai cu pelin de mai putea fi stinsă. Greu de descris cîtă voioșie și bună dispoziție au putut fi alimentate la propriu și la figurat în acest mod. Dar iar ghinion. Prietenului meu orfan i-a murit o rudă anonimă — descendentă prin alianță cu Leonardo da Fiat — de la care, o dată cu trista veste, i s-a transmis un «850». E lesne de înțeles că fără acest prieten am renunțat la calcanul prăjit care-mi îndulcise atîtea după-amiezi.

Cum sînt însă un om sociabil și nu pot umbla lela de unul singur, mi-am continuat plimbările cu un nou prieten. Împreună cu el am descoperit rotiseria Union. Ca să întărim amiciția, ne așezam la una dintre mesele acelea rustice, atît de simpatice, și consumam fiecare cîte un barosan mușchi de porc împănat cu usturoi și slăninuță, pe care îl stropeam, preț de două ceasuri, cu cîte o bărdacă din vinul roș al casei. Aflați, stimaților, că după o astfel de promenadă puteam să citesc — de la prima pînă la ultima pagină — ediția completă și adăugită a Laroussului gastronomic, fără ca vreuna din minunățiile cuprinse în el să-mi trezească interes. Dar cînd te paște ghinionul n-ai ce face. Prietenul meu a trebuit să plece într-o scurtă deplasare în nu știu ce țară, într-o chestiune de ornitorincologie sau precis altceva. Bref: economisind cele trei zile de diurnă și-a cumpărat un automobil de ocazie la a mia parte din preț, fapt ce m-a văduvit de amiciția sa. Cum puteam așadar să mai încerc a mînca mușchi împănat la rotiserie de unul singur sau cu altcineva?

Mi-am zis să renunț la plimbările postmeridiane, dar am aflat că s-a deschis, în sfîrșit, noul restaurant Minion. De data asta nu mai sînt naiv. Ținînd seama de perspectivele pe care le are, viitorul meu prieten care mă va însoți în plimbări și popasuri va trebui să plătească consumația.

P.P. NAȘU

varietăți

FUTUROLOGIE FEROVIARĂ

High Speed 001 a fost botezată această superturbolocomotivă capabilă să dezvolte o viteză de 300 km pe oră. Să nu ne lăsăm însă înșelați în eroare de denumirea mașinii în limba engleză: de fapt terminologia este franceză, trenul aparținînd căilor ferate franceze (S.N.C.F.), recent testat la Belfort, în cadrul acțiunii de modernizare a transporturilor feroviare din Franța.

COLMARUL SE CONSUMĂ CRUD...

...ne sfătuiesc P.P. Naștii niponi. Și ce este, mă rog, colmarul? Este un pește-lance, lung de aproximativ 30 cm, extrem de gustos, mai ales dacă este consumat — fără multe fasoane — de îndată ce a fost scos din apă, adică viu. În aceste zile de primăvară pescarii japonezi au ieșit în număr mare la pescuitul de colmari.

L-A FOLOSIT ACUM 3 000 DE ANI

În posesia arheologilor noștri a intrat o piesă deosebit de rară: un brici pe care-l folosea unul dintre stră-străbunicii noștri din epoca bronzului. A fost găsit într-unul din mormintele necropolei descoperite, nu demult, în vestul orașului Zimnicea și se află acum expus într-o vitrină a Muzeului de istorie din Giurgiu. Cum arată acest brici vechi de aproximativ 3 000 de ani? Se vede în fotografia de mai sus. Are forma unei frunze lanceolate, lamele din stînga și din dreapta fiind flancate, atunci cînd erau folosite, de două plăcuțe de os prinse cu butonașe de aur. Briciul era mînuit cu ajutorul unui mîner din lemn. Se spune, în cercurile arheologilor, că un brici asemănător s-ar mai fi descoperit acum cîțiva ani lîngă Galați.

...DEINDE BIBERE...

Peste cîțiva ani,
mai precis în anul 1979,
se vor împlini 400 de ani de cînd,
o dată cu înființarea
Universității din Vilnius
(R.S.S. Lituaniană),
s-a născut și tradiția
denumită «Medium»,
adică sărbătorirea
depășirii primei jumătăți
a anilor de studiu (foto 1).
Pe lîngă spectacolele în aer liber,
dans, tombole,
organizate cu acest prilej,
se numără și această zdravănă
«probă a berii» de care
nu este scutită
nici măcar partea cea mai delicată
a lumii studențești (foto 2).

MII DE BOMBE ROMANTICE...

Moda luminărilor continuă cu furie, iar fabricanții și comercianții profită. Ca acest întreprinzător negustor londonez care a deschis un magazin special de luminări cu cele mai năstrușnice înfățișări, după cum se vede în fotografia nr. 1. Pentru că totuși trăim în deceniul 8 al veacului XX, unele dintre romanticele luminări au luat înfățișare de... bombe (foto 2).

UN KILOMETRU DE BROAȘTE

Iată un semnal rutier cu totul neașteptat, apărut de curînd între localitățile Rothenflüh și Anwil din Elveția. Panoul «Atenție, broaște!» a fost plantat — după cum s-ar putea crede — la cererea cine știe cărei societăți pentru protecția animalelor, ci pur și simplu pentru ocrotirea automobiliștilor și a automobilelor. În locurile unde au fost puse, broaștele au prostul obicei de a traversa în grup șoseaua, alcătuind o adevărată masă gelatinoasă și glisantă, în stare să provoace grave derapări.

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:
Mores Ecaterina, 18 ani, elevă, București, sect. 2, str. Iancu Brezeanu, nr. 4, of. p. 11: teme diverse, schimb de ilustrate; *Pintilie Vasile*, 34 ani, tehnician, București, sect. 7, aleea Compozitorilor, nr. 24, ap. 120: teme diverse, schimb de ilustrate; *Stancu Ștefana Oana*, com. Nămoloasa Tg., jud. Galați: cinema, muzică, viața tineretului; *Apăvăloae Volinaș*, Deva, str. Zamfirescu, căm. nr. 1, et. 2, ap. 25, cart. Gojdu. teme diverse; *Duma Ana-Maria*, Galați, scr. Română, nr. 61: literatură, teatru, viața tineretului, schimb de ilustrate; *Șerbănescu Gabriela*, 24 ani, stud., București, sect. 2, aleea Lunca Florilor, nr. 4, bl. 14, sc. 2, et. 1, ap. 31. teme diverse, schimb de ilustrate; *Cismaru Tudor*, 24 ani, șofer, com. Studina, sat Studinița, jud. Olt: tehnică auto, cinema, schimb de foto actori și ilustrate; *Bogardo Lenuța*, Brad, str. 1 Mai, bl C 13, ap. 1, jud. Hunedoara: cinema, teatru, muzică, schimb de ilustrate; *Georgescu Aurică*, croitor, București, sect. 1, str. Moeciu, nr. 16: sport, schimb de ilustrate; *Bălușescu Verginica*, elevă, Galați, Țiglina III, microraion 17, bl. B 5, sc. 2, ap. 23: teme diverse, schimb de ilustrate; *Preoteasa Andrei*, 22 ani, București, sect. 7, of. p. 16, str. Finului, nr. 3, cart. Militari: teme diverse, schimb de ilustrate; *Vida Norica Lia*, com. Tarnița, I.C.H. Someș, jud. Cluj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Popescu Dumitrica*, 27 ani, muncitoare, Brăila, str. Sabinelor, nr. 36: schimb de ilustrate; *Nicolov Emina*, 20 ani, elevă, Brăila, bl. A 4, ap. 10, cart. Hipodrom: teme diverse, schimb de ilustrate; *Budulan Mariana*, 19 ani, desenatoare, București, sect. 5, aleea Străduinței, nr. 5, bl. D 2, sc. 2, ap. 17, cart. Berceni-Sud 1: teme diverse; *Botezatu Cezar*, 20 ani, tehnician, Rădăuți, str. Speranței, nr. 28: teme diverse (în mod deosebit radiotehnică), schimb de ilustrate; *Mihalache Dan*, Iași, str. Bărăției, nr. 142: arhitectură, numismatică, schimb de reviste cu decorații de interioare, *Garabă Lenuța*, 18 ani, Constanța, post-restant nr. 8: schimb de ilustrate; *C. Popescu-Făget*, 44 ani, Brașov, str. Paringului, nr. 14: filatelie, schimb de adrese de actori; *Andrei Gabriela*, 19 ani, elevă, București, sect. 8, str. Petru Poni, nr. 1, sc. B, ap. 13: teme diverse; *Panciu Nina*, Iași, șos. Manta Roșie, nr. 20: teme diverse, *Neagu Costel*, 20 ani, Iași, Spiru Bahlui, bl. B 6, sc. B, et. 2, ap. 11: teme diverse, schimb de ilustrate; *Burlacu Petrică*, 18 ani, elev, com Scurtești, jud. Buzău: schimb de fotografii de actori, cîntăreți și ilustrate; *Popescu Irina*, 23 ani, stud., Iași, aleea Sadoveanu, nr. 6, căm. stud. nr. 2: schimb de ilustrate; *Duță Constantin*, 20 ani, Galați, Țiglina II, bl. C 18, ap. 29: teme diverse, schimb de ilustrate, *Fereru Rodica*, 18 ani, Craiova, str. Răsinari, nr. 31, cart. Lunca Jiu: istorie, schimb de ilustrate; *Idriceanu Livia Lenuța*, 22 ani, Cristian, str. Gh. Lazăr, nr. 21, jud. Brașov: teme diverse, schimb de fotografii originale și ilustrate; *Oleru Ion*, 21 ani, învățător, com. Horea, nr. 338, jud. Alba: schimb de ilustrate; *Hațegan Luigia*, 18 ani, elevă, Șelimbăr, str. 30 Decembrie, nr. 259, jud. Sibiu: teme diverse; *Badea Dumitru*, 22 ani, strungar, Cugir, str. Tineretului, bl. 8, ap. 40, jud. Alba: muzică, fotbal, schimb de ilustrate; *Munteanu Danica*, elevă, Brăila, str. Comuna din Paris, nr. 97, cart. 1 Mai: schimb de ilustrate; *Diaconu Ștefan*, 20 ani, operator chimist, Pitești, cart. Războieni, bl. G 1, sc. B, et. 3, ap. 119: schimb de fotografii de actori, cîntăreți și ilustrate; *Tudorache Anton*, 17 ani, elev, Brad, str. 1 Iunie, bl. C 18, ap. 3, jud. Hunedoara: matematică, cinema, sport, viața tineretului, schimb de ilustrate; *Bujor Nelu*, Reșița, cart. Lunca Bîrzavei, bl. U.C.M.R., sc. 1, et. 2, ap. 40: teme diverse, schimb de ilustrate; *Corpovici Mihai*, 25 ani, medic, com. Strubieni, jud. Botoșani: filatelie, schimb de ilustrate; *Scumpu Maria-Magdalena*, 25 ani, stud., Cluj, str Grauriior, nr. 6: teme diverse; *Spinu Maricica*, 31 ani, soră medicală, com. Cîmpeneanca, jud. Vrancea: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dobrican Monica*, 18 ani, Constanța, str Dacici, nr. 33 teme diverse, schimb de ilustrate; *Palmeș Costel*, 25 ani, mecanic auto, restaurant - hotel «Muntenia», Cîmpina, jud. Prahova: schimb de ilustrate; *Bădina Margareta*, 21 ani, București, sect. 1, str. Petőfi, nr. 23· teme diverse, schimb de ilustrate; *Stanciu Veronica*, 18 ani, elevă, com. Cetate, jud. Dolj: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Udvary Iosif*, Cluj, str Soporului, nr. 60, et. 4, ap. 18: literatură, muzică, cinema, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Popescu Dorința*, Pitești, str T. Vladimirescu, nr. 19: schimb de fotografii diverse; *Delczeg Nicolae*, 28 ani, stud. Cluj, str. Răsinari, nr. 2, et. 5, ap. 65: teme diverse, *Pascal Cornelius*, 34 ani, București I, P.O Box 125: literatură, turism, schimb de cărți, reviste și timbre; *Răcășan Olga*, 20 ani, Tg. Mureș, str. Fragilor, nr. 5/A: medicină, literatură, pictură; *Morovan Nicolae*, 28 ani, tehnician, Ploiești, str. M Eminescu, nr. 22, bl. 3, sc. B, ap. 22. muzică, sport, schimb de ilustrate; *Bancu Doina*, 24 ani, funcționară și *Nicoară Zoica*, 24 ani, [illegible]ționară, com. Vîrfurile, jud. Arad: [illegible] ilustrate; *Perneș Petru*, 24 ani, [illegible] Deva, str. Mărăști, nr. 26, [illegible] sc. A, ap. 18: filozofi[illegible] trate; *Cîrstov Simon* [illegible] str. Brestei, nr. [illegible]

LA EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ
DE ECHIPAMENT INDUSTRIAL PENTRU PETROL,
CHIMIE, MASE PLASTICE ȘI CAUCIUC
BUCUREȘTI 3 -12 mai 1972

**INDUSTRIA CHIMICĂ ROMÂNEASCĂ
ÎN PLINĂ DEZVOLTARE
ȘI AFIRMARE ȘI PE PLAN INTERNAȚIONAL**

PREZINTĂ

EXPORT IMPORT

București, Șos. Colentina nr. 54, telefon 42.28.39
EXPORTĂ: **Detergenți granulați și lichizi, Săpunuri medicinale, de toaletă și de rufe; Deodoranți; paste de dinți; Creme de ras; Emplastre cauciucate; Acizi naftenici și naftenați metalici; clei de oase și clei de piele.**

Color

Export-import, București, bd Ion Șulea nr. 30A telefon 43 34 75, telex 011456
EXPORTĂ **Lacuri și vopsele, Rășini sintetice, Grunduri (anticorosive, solubile în apă, aplicabile în cîmp electrostatic), Emailuri (alchido-melaminate, alchidice, poliacrilovinilice, pe bază de nitroceluloză, pe bază de clorcauciuc) etc., etc; Produse farmaceutice de sinteză, Pigmenți organici; Insecticide organo-fosforice; Plastifianți; Cernaluri tipografice**

P

Întreprindere de stat pentru comerțul exterior București, bd Gh. Gheorghiu-Dej nr. 20, telefon 14 24 40, telex 266 519
EXPORTĂ Produse petroliere: **Benzine, motorine; petroluri, păcură, uleiuri, Hidrocarburi aromatice. Benzen; Toluen; Xilen și derivații lor; Gaze lichefiate. Alte produse petroliere Unsori, Bitum, Vaseline, Cerezină; Cocs de petrol; Acizi naftenici bruți, parafină**

GIMPEX

Export-import, București, str. Ziduri Moși nr. 21—23, telefon 35.16.00
EXPORTĂ: **Țevi, tuburi, profile, covoare, dale, granule și folii plastifiante; plăci plane și ondulate din PVC; saci, pungi, folii, suflate din polietilenă; articole injectate industriale și bunuri de larg consum.**

fibrex

Export-import, Săvinești, Piatra Neamț, telefon 13.000, Telex: 02.16.21—622
EXPORTA: **Fire și fibre chimice: Fibre poliacrilonitrilice-MELANA® ; Fire și fibre poliamidice-RELON®; Fire și fibre poliesterice®; Celofibra-DUNACOR; Produse chimice: Granule poliamidice-RELON®; Granule poliesterice-TEROM®; Caprolactama; Carbonat de etilenă; Acid adipic; Celofan și confecții din celofan.**

PETROM

Întreprindere de stat pentru comerțul exterior, București, bd N. Bălcescu nr. 22, telefon 15 69 64 telex 011374
EXPORTĂ **Rafinării complete și instalații de prelucrare a țițeiului; Uzine chimice și instalații tehnologice complexe; Licențe.**
ASIGURĂ **Studii tehnologice și soluții tehnice moderne; Analize chimice complexe; Proiecte tehnologice, tehnice, de construcții și montaj pentru rafinării, uzine chimice și instalații; Modernizări și dezvoltări de rafinării și uzine chimice existente; Instruirea și perfecționarea personalului beneficiarului străin.**

AZOEXPORT

Export-import, București, bd Republicii nr. 12, telefon: 13.43.60, telex: 489
EXPORTĂ **Îngrășăminte chimice (uree, nitrat de amoniu, nitrocalcar, superfosfat, sulfat de amoniu, îngrășăminte complexe, uree tehnică, metanol, butanol etc).**

IMECO

Export-import, București, str. Pitar Moș nr. 6, telefon 12.01.72, telex 182.
EXPORTĂ **Specialități farmaceutice; Substanțe chimico-farmaceutice; Biostimulatori furajeri; Reactivi chimici; Coloranți; Intermediari pentru fabricarea coloranților; Produse cosmetice.**

CHIMIMPORT

Întreprindere de stat pentru comerțul exterior, București, bd Republicii, nr. 10, telefon 16.06.36, telex 011184 și 011185
EXPORTĂ **Substanțe anorganice; Intermediari organici și solvenți alchilamine; acizi organici; materiale plastice; cauciuc sintetic; negru de fum.**

**PRIN
ÎNTREPRINDERILE
SALE DE COMERȚ
EXTERIOR
SPECIALIZATE**

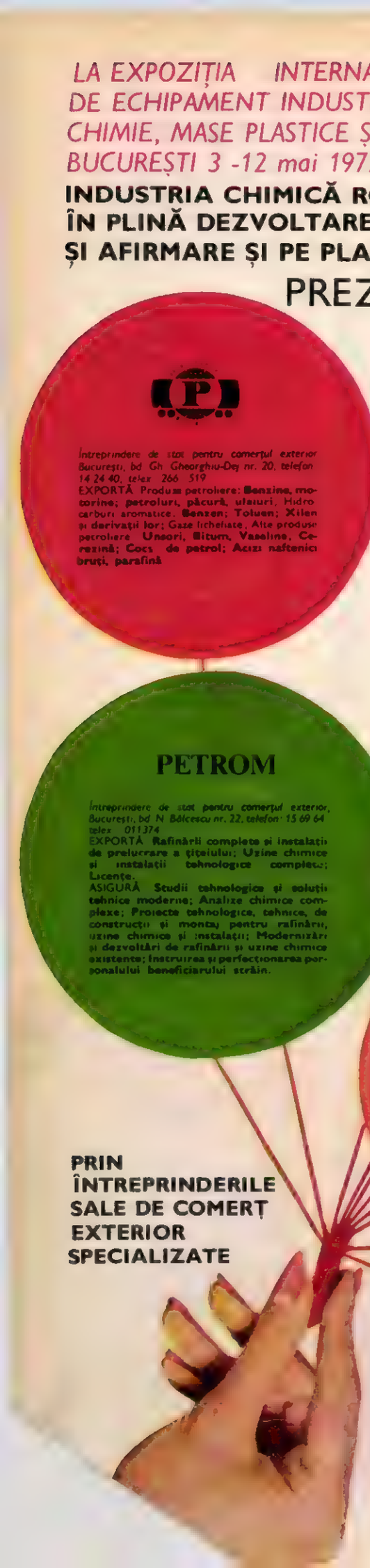

Danubiana
export * import

București, bd. Republicii nr. 10, telefon 16.06.36, telex: 184, 185.
EXPORTĂ: **Anvelope și camere pentru turisme și camioane (radiale și convenționale); Anvelope agricole și pentru tractoare într-o bogată gamă de tipuri, profile și dimensiuni; Articole tehnice din cauciuc.**

**O GAMĂ LARGĂ
DE ECHIPAMENTE, TEHNOLOGII,
PROIECTE, PRODUSE, SERVICII**

Procurați-vă ultimele noutăți

ELECTRECORD

în domeniile preferate:

- muzică simfonică, de cameră, de operă, de operetă și corală
- muzică populară și ușoară
- versuri, proză, basme, discuri didactice.

o săptămînă în lume

Săptămîna politică pe care o consemnăm a debutat cu importantele hotărîri ale Plenarei C.C. al P.C.R. din 18 aprilie, care au polarizat atenția și interesul țării întregi, găsind larg ecou și aderiune deplină în rîndurile poporului nostru strîns unit în jurul partidului. Hotărîrea prin care Plenara a aprobat pe deplin rezultatele recentei vizite a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări africane a constituit încununarea acestui act politic de însemnătate covîrșitoare și reafirmarea voinței de a se întreprinde toate măsurile necesare pentru traducerea în viață a acordurilor și înțelegerilor realizate în cele mai variate domenii ale cooperării româno-africane. Un rol de prim ordin în această direcție revine Comisiei de Stat ce urmează să se constituie pentru coordonarea cooperării economice și tehnico-științifice cu țările africane și care va fi totodată o pîrghie activă pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie cu statele și popoarele de pe continentul negru, respectiv cu partidele politice conducătoare, cu forțele progresiste antiimperialiste africane.

Preocuparea partidului și statului nostru de a lărgi și adînci, sub toate aspectele, relațiile de prietenie frățească și colaborare principială cu toate țările socialiste și-a găsit expresia și în intervalul ultimelor șapte zile în noi acțiuni concrete cu efect pozitiv. În acest răstimp s-a aflat la București și a fost primită de tovarășul Nicolae Ceaușescu delegația militară a R.D. Germane, condusă de ministrul apărării naționale, general de armată Heinz Hoffmann. Tot la București a fost semnat Protocolul de colaborare economică și tehnico-științifică între România și R.D. Germană. În timp ce la Belgrad și la București se anunța apropiata întîlnire dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Iosip Broz Tito, cu care prilej urmează să aibă loc inaugurarea oficială a Sistemului hidroenergetic și de navigație «Porțile de Fier», la Kladovo (R.S.F.I.) avea loc întîlnirea președinților Comisiei mixte româno-iugoslave de colaborare economică, iar conducătorul delegației Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, tovarășul Mitia Ribicici, care ne-a vizitat țara, a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Pe aceeași linie a legăturilor cu statele socialiste o delegație guvernamentală militară, condusă de tovarășul Emil Bodnăraș, a plecat la Phenian pentru a participa la festivitățile consacrate celei de-a 40-a aniversări a creării Armatei Revoluționare Populare Coreene și a fost primită de tovarășul Kim Ir Sen.

Consecventă politicii sale de extindere — pe temeiuri principiale — a colaborării cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială politică, țara noastră nu pierde nici un prilej pentru a-și oferi contribuția la promovarea acelor acțiuni ce tind să ducă la normalizarea vieții internaționale. Schimburile de vederi româno-franceze prilejuite de vizita la Paris a tovarășului George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe al României, convorbirile avute la București de delegația Consiliului Național al Patronatului Francez, ca și primirea de către președintele Nicolae Ceaușescu a acestei delegații se înscriu cu ecou pozitiv pe linia colaborării ascendente româno-franceze. Vizita în țara noastră a delegației Partidului Socialist Belgian a prilejuit convorbiri fructuoase cu delegația P.C.R., condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Iată doar cîteva din momentele mai importante ale activității internaționale a partidului și statului nostru în această săptămînă. Mesajul pe care președintele Consiliului de Stat l-a adresat participanților la Sesiunea jubiliară a Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa exprimă hotărîrea țării noastre de a contribui alături de celelalte națiuni europene la înfăptuirea dezideratului unanim care se cheamă: securitatea și pacea pe continentul nostru și în restul lumii. Apreciind ca încurajator și binevenit acest mesaj, președintele Sesiunii de la Geneva, Johan Kaufmann (Olanda), a elogiat pe președintele Ceaușescu, «eminent om politic, căruia îi sîntem recunoscători — a spus domnia-sa — pentru prodigioasa activitate pusă în slujba cauzei noastre comune: înțelegerea și cooperarea în Europa».

Și pe celelalte continente glasul României se face auzit, se bucură de largă apreciere, tocmai pentru că se ridică în apărarea cauzei nobile a popoarelor interesate să-și realizeze aspirațiile cu prețul oricăror eforturi. Participarea țării noastre la actuala Conferință U.N.C.T.A.D., în sprijinul obiectivelor și cerințelor cuprinse în Declarația de la Lima, elaborată de «grupul celor 77», decurge din faptul că — așa cum a declarat la Santiago de Chile șeful delegației române — «România se identifică cu aspirațiile țărilor în curs de dezvoltare». Tot astfel țara noastră se află solidar de partea poporului vietnamez în lupta eroică a acestuia pentru apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și nu pregetă să-și ridice glasul împotriva noilor acțiuni militare ale S.U.A. în Vietnam, care intervin tocmai într-un moment cînd întreaga lume așteaptă cu înfrigurare găsirea unei soluții salutare care să pună capăt vărsărilor de sînge din Indochina.

În mîrzul acestei primăveri, în ajun de 1 Mai, sute de milioane de oameni de pe glob nu au altă dorință mai fierbinte decît aceea de a putea trăi și munci în condiții de echitate socială și de libertate, fără zăngănit de arme, fără războaie, ci sub semnul păcii și al colaborării internaționale.

Dic. BARBIAN

Marți, 25 aprilie 1972

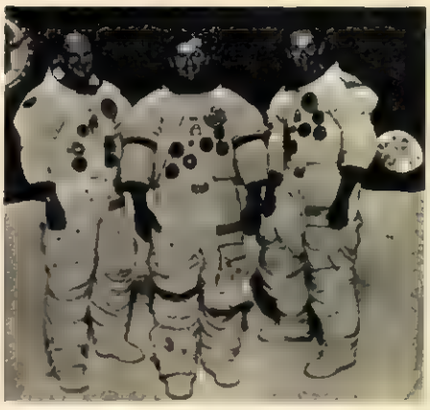

„apollo-16"- performanță...cu emoții

Peste un milion de spectatori risipiți pe o plajă de aproape 80 de kilometri au urmărit «de aproape» lansarea lui «Apollo-16» — la 16 aprilie, ora 17,54 GMT. **John Young, Charles Duke** și **Thomas Mattingly,** cei trei cosmonauți americani, aveau de îndeplinit o misiune pe cît de dificilă pe atît de întinsă ca durată: **12 zile, două ore și 36 minute.** Destinația penultimului «Apollo» era un platou selenar aflat la mică distanță de craterul **Descartes.**

De la început n-au lipsit emoțiile inerente, dar și unele neașteptate, datorate defecțiunilor ivite în sistemul de ghidaj al rachetei. Un giroscop părea și el afectat. Alte necazuri au fost prîcinuite de un ordinator care asigura legătura Pămînt-Spațiu undeva în statul Virginia. Rînd pe rînd, defecțiunile au fost lichidate și «Apollo-16» și-a continuat zborul. Dar iată că nici aselenizarea n-a fost lipsită de peripeții: s-a blocat la un moment dat una din antenele Lem-ului (periclitînd trimiterea imaginilor în direct). Ceva mai tîrziu a apărut o defecțiune la motorul principal al cabinei de comandă **Casper;** amînarea cu mai multe ore a aselenizării a fost prețul acestei dereglări, care n-a putut împiedica totuși ca la cinci zile de la începerea misiunii să se efectueze aselenizarea prevăzută și să înceapă noua excursie lunară. Ceea ce nu înseamnă că reintoarcerea pe Pămînt a fost lipsită de emoții. Luni la ora 3.26 (ora Bucureștiului) a avut loc decolarea de pe Lună, după care «Apollo-16» s-a înscris pe traiectoria spre Pămînt.

Pe această hartă a Lunii sînt indicate, cu cifrele respective, locurile de aselenizare ale misiunilor succesive «Apollo». Numărul 16 indică zona craterului Descartes.

EDITOR
for
NEW STATESMAN

Applications are invited for the post of editor of the New Statesman. These should be addressed, in confidence, to J A Morgan, Company Secretary New Statesman, Green Turnstile, London WC1V 7HJ. Closing date 21 April

se caută un director...

Un anunț la mica publicitate a stîrnit senzație în opinia publică londoneză. Un anunț original și cu totul ciudat: revista laburistă «New Statesman» caută un director, care ar urma să-l înlocuiască pe fostul deținător al acestui post, deputatul laburist Richard Crossman (în fotografie). Cei neavizați în legătură cu criza internă izbucnită în conducerea publicației au fost pe drept cuvînt stupefiați citind anunțul (în facsimil). Ulterior s-au putut edifica însă, aflînd din relatările presei, despre circumstanțele în care Richard Crossman a fost pur și simplu demis de către președintele consiliului de administrație al săptămînalului londonez, lordul Campbell, celebrul magnat al zahărului. Între lordul multimilionar și deputatul-ziarist s-a ajuns la un conflict deschis, care s-a soldat cu sacrificarea acestuia din urmă. Campbell i-a cerut în repetate rînduri lui Crossman să tempereze zelul politic în favoarea aripii stîngi a partidului laburist. Crossman a rezistat pe pozițiile sale, continuînd să imprime revistei «New Statesman» un caracter militant laburist. Comentînd modul în care Crossman a fost îndepărtat, «Le Monde» scrie: «Cert, nimeni nu contestă consiliului de direcție — care îi reprezintă pe acționari — dreptul de a se debarasa de un director care nu îl satisface. Dar condițiile în care domnul Crossman a fost demis au șocat, dacă nu atît prin brutalitate, cel puțin prin lipsa lor de eleganță». Dincolo de certurile intestine din redacția «New Statesman» ce au culminat cu plecarea directorului «laburist militant», anunțul la mica publicitate rămîne un moment de insolit.

gările britanice în timpul „grevei de zel"

După greva minerilor, un alt mare conflict de muncă, cu multiple implicații, a izbucnit în Anglia. În acțiunea revendicativă a muncitorilor de la căile ferate s-au angajat aproape 300 000 de persoane. Întregul trafic feroviar — transportul de pasageri și mărfuri — a fost grav afectat. După cum se știe, feroviarii britanici au cerut să li se majoreze salariile în conformitate cu creșterea costului vieții. În urma unor repetate eșecuri în convorbirile dintre guvernul britanic și exponenții celor trei sindicate care îi reprezintă pe muncitorii de la căile ferate, a fost declarată o grevă parțială cu consecințe economice imprevizibile. În fotografie, mulțimea adunată în fața gării londoneze Charing Cross, închisă — pentru a evita supraaglomerarea — în timpul «grevei de zel». Respectarea strictă a reglementărilor a provocat un adevărat haos — mari întîrzieri, suspendarea unor curse etc — lucru care reiese cît se poate de clar și din această imagine.

realități din lumea capitalului

Spectrul crizei: munți de cărbune nevandabil

RUHR: cînd minele se închid în lanț

Ceea ce se întîmplă pare de domeniul paradoxului. În ciuda unei prosperități manifestate ostentativ pe diferite planuri, economia vest-germană oferă concomitent spectacolul trist al unei crize acute în industria carboniferă, altădată atît de activă și rentabilă. După repetate încercări întreprinse în ultimii ani de a se găsi soluții corespunzătoare pentru «echilibrarea situației», spectrul crizei n-a putut fi îndepărtat. Dimpotrivă, instabilitatea s-a agravat, deficitele au atins cifre astronomice, patronii au intrat în derută. Nemulțumirilor și așa destul de profunde ale muncitorilor li s-au

Mineri vest-germani: privirile lor spun totul

adăugat sentimentele de revoltă față de închiderea succesivă a minelor de cărbuni, devenite «surse de pierderi» tocmai datorită supraproducției de aur negru. Recent, marele cotidian vest-german «Süddeutsche Zeitung» a lansat din nou un strigăt de alarmă, denunțînd amploarea și profunzimea crizei ce amenință să prăbușească pozițiile șubrezite ale bastionului carbonifer din Ruhr. Fenomenul cel mai îngrijorător și cu urmări dintre cele mai grave pentru sute de mii de locuitori din bazinul carbonifer îl constituie închiderea în serie a minelor. S-a calculat că, în medie, la fiecare trei luni dispare cîte o mină. Numai anul acesta patronii marelui concern **«Ruhrkohle Ag»** își propun de altfel să lichideze patru mari exploatări miniere și să sisteze activitatea a trei întreprinderi pentru producerea cocsului.

«Primăvara neagră», cum numesc muncitorii din subteran perioada aceasta de convulsii prin care trece industria carboniferă vest-germană, cunoaște — mai mult ca oricînd în perioade similare din trecut — cohorte de oameni rămași fără lucru sau siliți să presteze «schimburi reduse», adică să lucreze mai puține ore pe săptămînă, cu reducerea corespunzătoare a salariilor. Și în timp ce armata șomerilor își îngroașă rîndurile, munți de cărbune nevandabil (aproximativ 30 milioane tone) stăruie în preajma minelor încremenite, ca niște martori muți ai dificultăților prin care trece Ruhrul. După unii experți economici, cauzele reale ale acestui impas se datorează asalturilor întreprinse de monopolurile petroliere americane și engleze pe piața R.F. a Germaniei și concurenței exercitate de cărbunele importat din Statele Unite la prețuri mai avantajoase, în dauna producției autohtone. Patronii vest-germani sînt afectați în mod serios de diminuarea profiturilor, dar cei ce suportă din plin și dramatic urmările crizei sînt, în primul rînd, minerii din Ruhr. Cu atît mai mult cu cît acum nu mai este vorba de pierderea temporară a locului de muncă, ci de perspectiva multora de a se vedea în imposibilitate de a-și mai cîștiga existența de pe urma meseriei pe care au moștenit-o din tată în fiu.

F.N.E.– ofensiva continuă

Ofensiva generalizată a forțelor patriotice din Vietnamul de Sud a continuat și săptămîna aceasta. Agențiile de presă informează asupra extinderii fronturilor, a luptelor violente ce se dau între unitățile F.N.E. și militarii saigonezi sprijiniți de aviația americană în regiunea Platourilor înalte, în zona eliberată din regiunea Da Nangului, în provincia Binh Dinh, în imediata apropiere a Saigonului. Noi baze și poziții militare inamice sînt supuse atacurilor forțelor patriotice. Cu sprijinul forțelor de eliberare — relatează agenția «Eliberarea» — zeci de mii de locuitori din diverse provincii, obligați de administrația saigoneză să trăiască în așa-numitele sate strategice (în realitate adevărate lagăre de concentrare), au reușit să se elibereze și să participe la lupta împotriva regimului de la Saigon. În armata saigoneză domnesc dezordinea și deruta. Revelatoare pentru starea de spirit a militarilor saigonezi este caracterul de masă atins de manifestările de «nesupunere», mergînd de la refuzul de a lupta pînă la dezertare și alăturarea la unitățile forțelor de eliberare. Este cunoscută răscoala regimentului 56 și a diviziei a treia de infanterie, urmată de trecerea majorității ofițerilor și soldaților alături de forțele de eliberare. În fotografia 1: militari din aceste foste unități saigoneze, după dezertare, fericiți că alături de forțele F.N.E. vor lupta de acum înainte pentru cauza dreaptă a întregului popor vietnamez. În fotografia 2: tancurile forțelor patriotice din Vietnamul de Sud, întîmpinate cu entuziasm de populația din regiunea Quang Tri.

glob comentar foto

SANTIAGO DE CHILE

„U. n. c. t. a. d. - III"

Corespondență specială
de la Sanda CRISTIAN

La apariția rîndurilor de față, această sală — «U.N.C.T.A.D.-III» — cunoaște o activitate intensă, desfășurată de cei aproximativ 3 000 de membri ai celor 142 delegații prezente la a treia Conferință a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare. Construcția propriu-zisă a acestei clădiri a început la 10 iulie 1971 și s-a terminat în decembrie. Corpul principal, ocupînd o suprafață de 25 722 mp, este străjuit de un bloc-turn — 26 etaje de

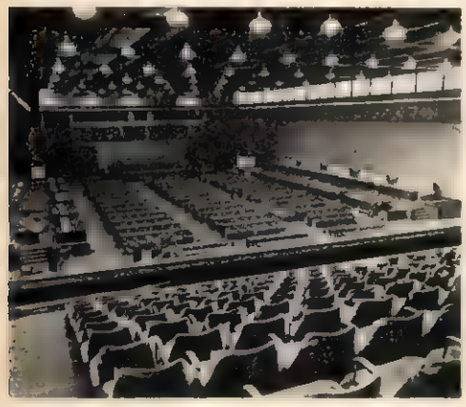

birouri și terasa amenajată pentru aterizarea elicopterelor. Tot aici există săli de conferință, cabine de radio, telex și telefon, ghișeu de bancă, cofetării, restaurante cu autoservire, iar la subsol un garaj pentru 250 automobile. Punctul de atracție îl constituie însă marea sală a Adunării generale. Cînd am vizitat-o nu se scoseseră foliile protectoare de pe scaunele astfel plasate ca să nu te oboselească nici după îndelungi ore de dezbateri. Mocheta, care acoperă întreaga sală, a împrumutat luminoasa culoare a fundalului, îmbrăcat în foi de cupru.

Întreg complexul «Unctad Tercero» este o realizare chiliană. De la concepția proiectului pînă la realizarea arhitectonică-artistică, de la materialele utilizate și pînă la forța de muncă — peste 1 000 de oameni.

După ce delegații la Conferința U.N.C.T.A.D. își vor termina dezbaterile, edificiul va deveni marele Palat al culturii din Santiago, cu săli de concerte, de congrese și conferințe, de cinematograf, de expoziție, biblioteci etc.

new london bridge- pod în loc

Aici a fost faimosul Old London Bridge. Un american excentric — și, bineînțeles, multimilionar — a avut ideea năstrușnică de a-l cumpăra și transporta, cărămidă cu cărămidă, peste ocean. «Grefa» a fost efectuată cu succes iar adresa actuală a vechiului pod este: *Luke Havas City — Arizona*. Englezii și-au construit cu banii încasați (și cu ceva în plus) un pod în loc. New London Bridge (în imagine), aflat în construcție, vine să umple golul lăsat în peisajul citadin londonez. Proiectat ca o construcție ultramodernă, puntea de beton și metal va asigura condiții optime pentru un trafic intens. Pe cele șase benzi de șosea vor putea circula 2 500 de autovehicule pe oră, iar, în aceleași 60 de minute, pe trotuarele respective podul va fi traversat de peste 20 000 pietoni.

ripostă hotărîtă

Desenarea de zvastici naziste și scrierea de lozinci fasciste pe zidurile casei din Ghilarza (Sardinia), unde a locuit Antonio Gramsci, fondator al Partidului Comunist Italian, organizarea la Roma a unui miting al partidului de factură neofascistă al lui Almirante, «Mișcarea Socială Italiană» — iată doar cele mai recente din șirul de provocări ale elementelor de extremă dreaptă. Împotriva acestor acțiuni, ca și a altor incitări antidemocratice menite — cum se subliniază într-o rezoluție a Direcțiunii Partidului Comunist Italian dată publicității în aceste zile — «să tulbure desfășurarea competiției electorale și să creeze un climat de tensiune și nesiguranță», opinia publică italiană a luat atitudine hotărîtă de condamnare și de chemare la vigilență. Imaginea redă un aspect de la una din puternicele manifestații antifasciste de la Roma din ultima vreme.

cu zîmbete... acre

Deși acțiunile femeilor britanice pentru egalitate au vechi tradiții pe insulă, nici astăzi bărbații nu se prea împacă cu pătrunderea femeilor în domenii de activitate «rezervate» lor. Și mai ales într-o meserie ca aceea de... agent de bursă. Dar după purtătorii de meloane din Londra și cei ce forfotesc pe culoarele lui Stock Exchange din Manchester vor trebui pînă la urmă să se obișnuiască cu acest «corp străin» ivit parcă pe nepusă masă în mijlocul lor.

„dosarul valachi"

Momentul cînd, în schimbul unor asigurări privind protejarea vieții lui, gangsterul Joe Valachi, încălcînd «legea tăcerii», face senzaționale dezvăluiri în legătură cu activitatea criminală a organizației «Cosa Nostra». Mărturiile lui stau la baza filmului «Valachi Papers».

Regizorul Terence Young a reluat în studiourile lui Dino de Laurentiis turnarea filmului «Valachi Papers» (Dosarul Valachi). După cum se știe, filmările, începute la New York, au trebuit să fie întrerupte din cauza repetatelor amenințări proferate de cercurile mafiote ostile transpunerii cinematografice a istoriei faimoasei organizații «Cosa Nostra».

Iată ce a declarat în legătură cu aceasta producătorul italian Dino de Laurentiis: *«Regret că a trebuit să modific proiectele noastre inițiale, dar nu am avut altă alternativă. Am fost constrîns să reconstitui în studio decorul multor secvențe care se desfășoară în America, și în special la New York. Ar fi fost mai puțin costisitor să turnez în Statele Unite».*

Întreruperea bruscă a filmărilor a suscitat numeroase discuții și polemici, atît în Statele Unite cît și în Italia. Primarul New Yorkului a declarat într-o conferință de presă că regizorul Terence Young nu mai filmează în Manhattan deoarece filmările programate aici ar fi fost de fapt terminate. Hotărîrea producătorului Dino de Laurentiis de a relua turnarea filmului la Roma ar fi o tentativă de a face un plus de publicitate unui alt film — «Godfather» — recent terminat în studiourile sale și inspirat tot din istoria «Cosei Nostra». Ca răspuns la aceste afirmații, de Laurentiis enumeră cel puțin șapte exterioare pe care va fi nevoit să le realizeze în Italia. Producătorul declară că a primit din partea lui Anthony Colombo, reprezentantul Ligii pentru drepturile civile italo-americane, o scrisoare al cărei conținut nu vrea să-l dezvăluie (potrivit unor indiscreții, Colombo ar fi protestat împotriva anumitor aspecte ale filmului). În plus, de Laurentiis confirmă că de cînd a început să se ocupe de filmul «Valachi Papers» a primit telefoane anonime care-l somau să renunțe la acest proiect. «În timpul recentelor filmări de la New York — afirmă el — am mai primit o invitație specială de a schimba numele personajelor și de a elimina din scenariu termenii de «Cosa Nostra» și «Mafia». Producătorul a refuzat acest lucru deoarece consideră că «Valachi Papers» trebuie să fie o transpunere cinematografică fidelă a unor documente reale, în care sînt detaliat înfățișate adevărata natură a «sindicatului crimei», lumea stipendiaților «Cosei Nostra», organizațiile și ierarhia acesteia. «Filmul nostru — afirmă regizorul — descrie întîmplări care au avut loc alevea, personajele din povestirea noastră sînt reale. Numele lor sînt Albert Anastasia, Al. Capone, Luciano, Vito Genovese și mulți alții — inclusiv Joe Valachi. Schimbînd aceste nume, am trăda atît adevărul cît și transpunerea cinematografică a cărții».

honshu-hokkaido, fără ferry-boat

Două insule japoneze: *Honshu* și *Hokkaido* (în imaginea din stînga sus, în prim plan, coasta nordică a insulei Honshu, iar în fund, munții insulei Hokkaido). Legătura între ele este asigurată, în momentul de față, cu ajutorul ferry-boatului. Traversarea durează patru ore și jumătate. Nu peste multă vreme însă nu va mai fi nevoie de acest mijloc de transport. În timp ce în legătură cu tunelul ce urmează să lege cele două părți ale Canalului Minecii se mai poartă încă discuții, aici, în arhipelagul japonez, au și început lucrările de construcție a unui tunel submarin ce va constitui cea mai mare realizare de acest fel din lume. Din cei 54 de km, cît va măsura tunelul dintre Honshu și Hokkaido, 23,3 km urmează a fi străpunși în roca de sub apele mării. Costul lucrării — 200 miliarde yeni. Construcția tunelului va fi complet terminată în 1984. Distanța dintre cele două insule va putea fi străbătută atunci numai în două ore. În fotografia din stînga jos: muncitori lucrînd în prima porțiune de tunel realizată.

robotul-taxator din kaliningrad

Pe unul din tramvaiele din orașul sovietic Kaliningrad lucrează un taxator neobișnuit. Deși nu e decît un robot — sau poate tocmai de aceea — își îndeplinește obligațiile cu o conștiinciozitate cel puțin egală cu aceea a colegilor lui umani: anunță stațiile, salută pasagerii, îi invită să-și cumpere bilete pe care le eliberează în momentul cînd banii sînt introduși în geantă. Robotul-taxator este creația cercului regional din Kaliningrad al tinerilor tehnicieni, o realizare de care pe drept cuvînt se simt foarte mîndri.

agendă

În raportul prezentat la cel de-al 21-lea congres al Partidului Socialist Austriac, cancelarul BRUNO KREISKY — reales președinte al partidului — a declarat, referindu-se la relațiile intereuropene, că «nu poate exista destindere politică pe continent fără colaborare economică între Vest și Est». El a afirmat totodată că Austria ar putea lua inițiativa dezvoltării colaborării între statele dunărene «cu atît mai mult cu cît ea poate oferi un exemplu al proiectelor constructive».

Într-o mică localitate de lîngă Yokohama a încetat din viață celebrul scriitor japonez YASUNARI KAWABATA, una dintre cele mai reprezentative figuri ale literaturii nipone din ultimii cincizeci de ani. Născut la Osaka în 1899, Kawabata a desfășurat o activitate prodigioasă ca prozator și, pentru valoarea deosebită a operei sale, a fost primul scriitor japonez distins cu Premiul Nobel pentru literatură (1968).

Fostul președinte al S.U.A., LYNDON JOHNSON, în vîrstă de 63 ani, a suferit zilele acestea încă un atac de cord, comparabil, ca gravitate, cu cel din 1955. Transportat, în condiții dificile, cu un avion special la San Antonio (Texas), a fost internat la Brooke Army Hospital. Medicii consideră că bolnavul va trebui să fie supus unui tratament îndelungat și atent, întrucît există riscul unui alt șoc cardiac.

Renumitul dirijor LEOPOLD STOKOWSKI își sărbătorește aniversarea a 90 de ani prezentînd la Londra, în orașul său natal, un concert care cuprinde piesele primului concert dirijat de el tot la Londra în 1908. Cetățean american din 1915, decanul de vîrstă al marilor șefi de orchestră a condus orchestrele filarmonice din Cincinnati, Philadelphia (timp de 20 de ani), Houston și New York. Este membru al Colegiului regal de muzică din Londra.

Schimbare în conducerea Muzeului Luvru din Paris. PIERRE QUONIAM, inspector general al muzeelor din Franța, a fost numit director al acestei prestigioase instituții, înlocuindu-l pe André Parrot, cunoscutul arheolog, azi în vîrstă de 71 ani, care a deținut acest post mai mulți ani, de cînd a fost creat de André Malraux, pe atunci ministru al afacerilor culturale.

Actorul american ROBERT STACK, interpretul detectivului Eliot Ness din serialul «Incoruptibilii», a chemat în judecată compania «Columbia Broadcasting System», cerîndu-i 25 000 dolari drept daune pentru calomnii. În comentarii transmise la posturile de radio «C.B.S.» Robert Stack a fost prezentat, în mod eronat, drept partizan al intervenției S.U.A. în Vietnam, pe cînd, în realitate, actorul american s-a pronunțat, nu o dată, categoric contra acesteia.

cronica de trei secunde

VIAȚA FAUNEI

Vezi drăguța pisicuță cum se spală pe lăbuță?
Vezi frumosul tăuraș cum se duce la oraș?
Vezi fantasticul trăpaș cum aleargă pe imaș?
Vezi agricolul ministru cum lovește în sinistru?
Ministrul venezuelean care a elaborat un plan.
Conform știrii Agerpres care mi-a sosit expres
Planul de exterminare pentru liliacul mare,
de-i mai zice și vampir, nu e nici un chilipir.
Se înmulțește excesiv, ceea ce e decisiv, iar ce este
decisiv, bate clar în punitiv. Ca atare, e rezon:
tot ce e liliac prea mare, pîn-la cifra de-un milion,
de-i mai zice și vampir, trebui' dat c-un elixir.
Cum zicea și Tipătescu, amic cu Brînzovenescu:
«Eu — vampir? Eu sug sîngele poporului?»
(În Venezuela bravă, 24 în stare gravă!)
N-o să ne lăsăm zevzeci, vom da iama-n liliaci!

Și refrenul corului (rimă la «poporului»):
Vezi drăguța pisicuță cum se spală pe lăbuță?

Văd. Dar mai văd și altceva. Văd o vacă din Spania — căci și între animale doar individul dă vigoare dramei — fugind din staulul ei, înainte de a naște, cu pruncul în pîntece, pe o vreme de cîine — ca-n deșănțatele melodrame. 17 zile de-a rîndul țăranii o caută și n-o găsesc. Apoi oameni descoperă, în zăpadă, un vițel nou-născut, și în jurul lui, urme de lupi și de luptă animalieră; mai încolo — apar două cadavre de lupi, uciși cu lovituri turbate de coarne; și mai departe — apare vaca, care cum vede oameni se năpustește la ei, ca un taur, să-i omoare. Se sălbăticise, în lupta cu lupii, atacînd omul fără să-l mai diferențieze de lup. Nu mai diferența nimic. Înnebunise — ca orice mamă de melodramă. Au trebuit s-o împuște. Au împușcat-o.

Și pentru a trece de la individ la frescă — văd imensele mase de elani, vreo 350 000 de elani, coborînd toamna din marele nord siberian spre sud. «E cea mai mare turmă de elani din lume», precizează ziarul sovietic «Trud». Drumul spre sud le-a fost barat, din '69 încoace, de impozantul gazoduc de la Norilsk, construit la un metru înălțime deasupra solului, «ceea ce — scrie «Trud» — constituia un obstacol de netrecut pentru animale». Oprite în loc, «braconierii au avut posibilitatea să le împuște pe capete»... «Trud» remarcă: «Ar fi trebuit să se amenajeze treceri pentru turmă, dar responsabilii nu și-au dat seama decît după construcția conductei...»

Vezi drăguța pisicuță cum se spală pe lăbuță? Văd — și dacă văd, ce pot face?

Radu COSAȘU

cronica satirică

de Teodor MAZILU

își reface viața

Pentru Y viața e un fel de locuință dărăpănată care trebuie mereu dreasă, refăcută, renovată, remobilată. Mereu mai bate cîte un cui în caracterul lui fragil. Mereu mai pune o țiglă pe acoperiș... Ca un bun gospodar ce vrea să fie, observă la timp fiecare spărtură, fiecare alunecare de teren..., fiecare fisură în viața morală.

Deci Y își reface viața... Refăcutul vieții e aproape singura lui preocupare.

— Ce-ai făcut ieri?

— Mi-am refăcut viața.

— Ce faci azi?

— Îmi refac viața...

Altceva nici nu știe...

La urma urmei, ce înseamnă a-ți reface viața?... Ceva destul de simplu și de plăcut... Dacă cumva e însurat, Y e gata oricînd să divorțeze. Toată această mizerie îl înveselește la culme. Îi place să aibă «scene de explicație», îi place să bată tribunalele, îi place să-și facă bagajele, îi place să împartă mobila, «eu discurile, tu fotoliile»... sau invers.

Dar Y nu-și repară viața numai pe plan sentimental. Ar fi prea puțin... Planul lui e grandios... Dacă tot și-o repară, apoi să și-o repare în întregime.

Își repară chiar și obrazul, are deci grijă să se dreagă și etic. Își propune să nu mai fie porc, cu liniștea cu care își propune să se ducă la un film. Te anunță cu voioșie de schimbările survenite ieri dimineața în caracterul lui.

— M-am hotărît... Nu mai sînt măgar.

Sau:

— M-am sfătuit și cu fratele meu... Renunț să mai umblu cu cioara vopsită...

Colcăie de planuri de înălțare profesională.

— Dacă-mi permite sănătatea, mă înscriu la fără frecvență...

Y arată ca un musafir care se află veșnic în inventar... Totdeauna e de fapt închis, neutilizabil... Cînd e în inventar, cînd e în renovare... Mereu mută un sentiment de colo pînă colo... De atîta refacere, Y s-a deteriorat cu desăvîrșire, a ajuns, săracul de el, să-i plouă în casă și în creier.

umor

de NELL COBAR

Meci internațional de fotbal în nocturnă.

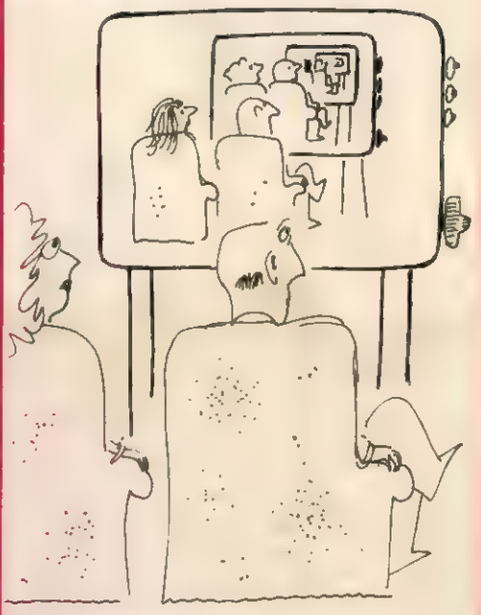

Tele-tele-telespectatori...

DE PESTE HOTARE

POEZIA FLORILOR

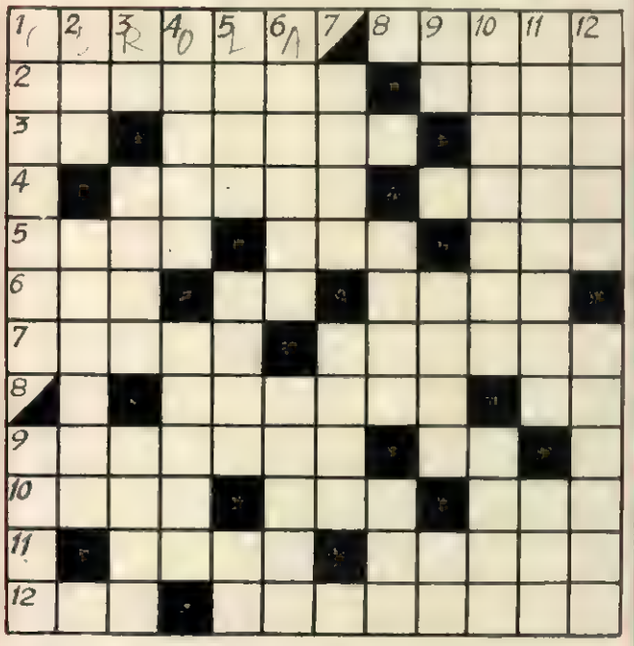

ORIZONTAL: 1) «...O-ntreaga lume de petale/ De trandafiri,/ De chiparoase,/ De nuferi albi și crizanteme» (sing.) (Minulescu) — «Pe-atunci înflorea liliacul/ Și noaptea cădea parfumată/ Umplînd de mireasmă cerdacul» (Topîrceanu). 2) «Floare albă și curată,/ Dulce dragoste de fată» (O. Cazimir) — «O... tu, cea mai splendidă floare,/ Tu, care ai o sută de petale/... /Mă-nchin în fața frumuseții tale» (D. Anghel). 3) Cucul — «Toată iarba de pe cer,/ Mică-n bob cît un piper,/ A-nflorit și-a tresărit» (Arghezi) — A apărea. 4) «Și cu raze vii sărută june flori de primăvară,/ Dediței și viorele, brebenei și toporași/ Ce răzbat prin frunze-uscate și s-arată drăgălași» (Alecsandri) — Sport pe apă. 5) «Un fulg de păpădie/ Ce-n vînt îl semeni» (I. Pillat) — Răsărite din caisi — Curelușă. 6) «Acolo-s dumbrăvi de aur cu poiene constelate,/ Codrii de argint ce mișcă a lor ramuri luminate/ Și păduri de-aramă roșă răsunînd armonios» (Eminescu) — Muntel — «În tine ahii sule ca o sevă/ În fragezi lujeri proaspeți în aprilj/ Frumoasă ești începătoare Evă» (M. Beniuc). 7) «...Țara ta cu dafini și măslinj/ Și cringuri cu mireasmă de-oleandru și cimbru» (Al. Phillippide) — «Trandafiri sălbatici/ Aveau atîtia ghimpi,/ dar n-am voit să-i rup» (L. Blaga). 8) «S-a ridicat grozav temperatura/... /Un palmier încremenit în soare/ Visează lung.../ Abia suport căldura» (Topîrceanu) — Foi de azalee! 9) «Cea minune strălucită/ Poartă nume de o floare/ Ea-i frumoasa mea iubită/ A mea dulce iubitoare» (pl.) (Alecsandri) — Temei! 10) Cu o zi în urmă — «Multe, mîndre flori dezmierzi, Dulce le dezmierzi la maluri/ Și-n viitoare mi le pierzi» (P. Cerna) — «Ele trec cu harnici unde și suspină-n flori molatic» (Eminescu). 11) Floarea vie a lui Horațiu — Strop din floarea de lumină. 12) Flori care «deasupra noastră/ Or să cadă rînduri-rînduri» (Eminescu) — «Ca florile umezi de rouă» (sing.) (Macedonski).

VERTICAL: 1) Giza cea «cu ochi de aur/ Pe buchete de tîntauri/ Mișcă aripi prăfuite» (Arghezi) — «Și ca lupul după turme, se alungă după nori/ Și doboară stejari falnici și desfoaie blînde flori» (Alecsandri). 2) Tipsia «cu nuferi de argint pe luciu de oțel» (Topîrceanu) — «I-e rușine de copii,/ Că din mugurii-aurii/ I-au ieșit în loc de flori.../ Mițișorii» (O. Cazimir). 3) «E țara lui pămîntul și i-a-mpletit cu ceruri» (Arghezi) — Legumă — Tuburi cîntătoare. 4) «Acele flori plăpînde, delicate/ Care,-nflorite abia, mor împăcate/ Vestind albastrul zilelor senine» (sing.) (St. O. Iosif) — «Ca o doamnă din elită/ Își îndreaptă talia» (Topîrceanu). 5) Într-un mărgăritar — Împărăția cu «Alge verzi și anemone palide și lungi sargase» (I. Pillat) — Țesel 6) Subtil, aerian — Locșorul pe care «înfloreau pansele/.../ Erau pe-aicea flori de mărgăritar/ Și micșunele cu parfum de mosc» (O. Cazimir). 7) Pe-aceste drumuri din grădini zărești «perechi de-ndrăgostiți trecînd» (St. O. Iosif) — «Pe cîmpul palid, în sulfină/ El «pasc și rumegă lumina» (Arghezi). 8) Povață — În culorii 9) Zorile primăverii — Copacii «plini de floare/ Se uită lung spre sat, Și-n soare/ Frunzișul legănat/ Le-atîrnă ca o barbă» (sing.) (Topîrceanu) — Luate din pripă! 10) «La tine se ridică în fiecare seară/ Albina să la miere un bob și-un bob de ceară» (pl.) (Arghezi) — Flori ca «imi par urzite/ din spuma roșie/ a unui cald și-nflăcărat amurg de vară» (L. Blaga). 11) «Repezind bălaia undă/ Floarea țărmului o smulgi/ Și o duci, o duci cu tine,/ Vijlind încet pe prund» (dim. pl.) (Eminescu) — Loc de odihnă. 12) Bancă în sat — «Vițe verzi sugrumă casele-n lăstari sălbatici/ Și vinjoși» (L. Blaga)

Sofia BUCURESCU

Dezlegarea jocului STAȚIUNI BALNEOCLIMATERICE apărut în nr. trecut:

ORIZONTAL: 1) DORNA CINDRENI. 2) IACOBENI CASIN. 3) ML — VALEA — CA — I. 4) BALA — TR — CO — OM. 5) O — OCNITA — ADRA. 6) VS — IA — EFORIE. 7) ITB — DI — ARED — M. 8) CARBUNARI — EBO. 9) ITA — FALA — ISON. 10) O — NA — LP — VETRE. 11) AV — GĂTITI — ISA. 12) RADUCANENI — ES. 13) ALBESTI — TINCA.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• În Editura Dacia (Cluj) Aurel Rău își reunește în cartea **Trei poeți** studiile de comprehensive și subtile interpretări ale liricii lui Saint-John Perse, Antonio Machado, Constantin Kavafis. Studiile succed unor frumoase transpuneri în limba română ale poeziei celor trei mari poeți, efectuate de poetul-exeget și de care cititorii au luat cunoștință la apariția respectivelor tălmăciri.

• În seria «Restituiri» a aceleiași edituri s-a tipărit **Hronicul măscăriciului Vălătuc** de Al. O. Teodoreanu, carte a spiritualului Păstorel, care, la peste patruzeci de ani de la apariție, își păstrează, ca un bun vin vechi, savoarea inițială.

• Virgil Carianopol: **Viorile vîrstei.** Trecerea anilor a adus în inima poetului calm și seninătate, iar în versurile lui, limpezi și învăluitoare armonii. **Viorile vîrstei** — titlu foarte potrivit cu starea sufletească din ceasul de față al autorului — mărturisesc cu contagioasă sinceritate «destinul mulțumit» al poetului (Editura Eminescu).

• Teodor Scarlat: **Dicteuri pentru fantoma ta.** Poetul «Orei de zbor» își adună între copertele acestei cărți o seamă de poeme «regăsite», destinate a-i constitui debutul acum 37 de ani, dar care au fost pierdute «în împrejurări nici azi cunoscute». Aflăm aceasta din schimbul de scrisori dintre autor și poetul Saşa Pană, care preced poemele. Întîlnim și în această carte de început înclinația poetului pentru metafora relevantă în care a excelat mai tîrziu Teodor Scarlat (Editura Litera).

• În colecția «Lyceum» a Editurii Albatros a apărut volumul **Scrieri alese** de I. Heliade-Rădulescu. Text stabilit de Vladimir Drimba, prefață și note de Const. Măciucă.

• Valoroasa lucrare a profesorului de fizică teoretică la Universitatea din Köln, Peter Mittelstaedt **Probleme filozofice ale fizicii moderne,** s-a tipărit la Editura științifică în traducerea lui H. Teutsch. Postfață de Stelian Popescu.

• Mihai I. Botez, Sen Alexandru, Ion Dobroță sînt autorii unei utile cărți: **Elemente de neuropsihologie** (Editura științifică).

• C. Stănescu: **Poeți și critici.** După cum indică și titlul cărții, analizele tînărului critic au ca obiect creațiile unor poeți și producția unor critici, toți activînd în cea mai **imediată** actualitate. Relevăm, ca o primă observație, atenția și luciditatea cu care autorul citește lucrările supuse cercetării. De aici, și aprecierile sale «la obiect», strîns legate de opera studiată. În cartea recent apărută vedem premisele dezvoltării unuia dintre criticii cei mai puțin divaganți (Editura Eminescu).

CINEMA

• **Poloneza de Oghinski.** Un cineast care și-a dedicat activitatea tinerilor spectatori — Lev Golub (**Calea Aniutei, Strada Mezinului** etc.)— revine asupra unei teme preferate: eroismul copiilor. Scenariul — Konstantin Gubarevici. În distribuție— Ilia Tukker, G. Garluk, Pavel Kormuhin, Ghennadi Iuhtin, Piotr Pavlovski, Onev Eskola.

• **Cercurile dragostei.** Trei destine dramatice de luptători, evocate de către cineaștii bulgari Dimiter Gulev (scenariul) și Kiril Ilincev (regia). Interpreți: Cristian Fakov, Stefan Stefanov, Kolia Doncev, Nevena Kokanova, Maia Gaceva, Ivan Nesterov.

• **Nu pierdeți aceste filme: Felix și Otilia** (Iulian Mihu). **Marea dragoste** (Pierre Etaix). **Incidentul** (Larry Pearce).

• Trei documentare, recente producții ale Studioului Alexandru Sahia, atrag atenția în această săptămînă: **La ce te-ai gîndit?, Un pas pe lună, doi pași pe pămînt,** Și iar **răsună valea.**

Nevena Kokanova

• **Totul despre Humphrey Bogart** s-ar putea intitula monografia dedicată de S. Eisenschitz marelui Bogie. Din amintirile celor care l-au cunoscut, din legende (multele legende care au circulat pe seama lui Bogart), din date autentice se conturează chipul unui interpret de **geniu,** unul dintre acela care dau cinematografului adevărata lui demnitate (Editura Meridiane).

• Nu știm dacă **Adrian Păunescu** iubește cinematograful la nebunie, dar unele bănuieli ne spun că pe Orson Welles îl ține la inimă. Dovada cea mai recentă: în excelentul său comentariu la **Jurnalul de actualități numărul 15** există o frază («...să mă prezint. Mă numesc Adrian Păunescu...») care nu poate veni decît de acolo, din împărăția lui Orson: «Acest film este scris și regizat de mine. Numele meu este Orson Welles».

DISC

• «Canzoni di Napoli» — un disc ca va rămîne multă vreme în memoria ascultătorilor. În primul rînd, datorită interpretării magistrale a tenorului nostru, de faimă mondială, Ludovic Spiess. În al doilea rînd, datorită inspiratei selecții din cele mai specifice și autentice (sută în sută napolitane) cançonete. În al treilea rînd, mulțumită extrem de acuratei captări a sunetului, precum și a unei bune imprimări. Ascultați deci «Marechiare», «Luna curtese», «Fenesta che lucive», «Core ingrato», «Santa Lucia» și celelalte cinci cançonete prezente pe disc. Acompaniază Orchestra de studio și corul RTV; dirijor, Carol Litvin (ECE — 0636/ST—ECE—0637)

• Corina Chiriac — ca nu mai trebuie recomandată, dată fiind popularitatea pe care și-a cucerit-o cu trudă și talent — ne oferă, prin intermediul unui disc de (foarte) mici dimensiuni: «Valurile Dunării», «De la inimă la inimă» și «Inimă nu fi de piatră». Acompaniată de Orchestra de estradă a RTV (dirijor — Sile Dinicu), Corina Chiriac ne convinge încă o dată de darurile ei (45—EDC — 10 240).

• Înregistrările Mariei Ciobanu ar merita un loc aparte în discoteca oricărui îndrăgostit de folclor. Cu atît mai mult, ultimul ei disc (EPD— 1294) în care, însoțită de formația instrumentală a lui Victor Predescu, ne dezvăluie noi frumusețe ale cîntului românesc: «Drag mi-e nerica vînătoru» sau «De-ar fi lumea cum sînt eu », două boabe de mărgărint, ca să nu le mai pomenim și pe celelalte!..

MUZICĂ

• **Vă reamintim că simfonicul de astă-seară de la Ateneu este dirijat de Mircea Cristescu iar în program aflăm: Simfonia a VII-a «Energica» de Wilhelm Berger, în primă audiție, Concertul pentru violoncel de Haydn, solist Daniil Șafran, și «Nopți în grădinile Spaniei» pentru pian și orchestră de De Falla — solist, Al. Demetriad.**

• Consecvent vocației manifestate de mic copil, **Roberto Benzi** își menține faima de excelent dirijor. Din nou la București, muzicianul francez conduce virtuos cîntul al Filarmonicii (5 și 6 mai, Ateneu), cu un program cuprinzînd două capodopere: Simfonia a VI-a «Pastorala» de Beethoven și Concertul pentru orchestră de Bela Bartok.

• Joi 27 aprilie în Studioul RTV din strada Nuferilor, prima parte a Integralei concertelor de vioară semnate Wolfgang Amadeus Mozart, cu solista bulgară, binecunoscută sălilor noastre de concert, **Dina Schneidermann.** Ascultăm concertele numerotate 1, 2 și 3 cu Orchestra simfonică a RTV, dirijată de **Emanoil Elenescu.**

• După concertele mult apreciate din sala Palatului, **Sergio Endrigo** și însoțitorii săi, **Riccardo Del Turco** și **Ada Mori,** întreprind un curneu în țară: Ploiești, Brașov, Cluj.

PLASTICĂ

• Evenimentul marcant al acestei săptămîni este, fără îndoială, deschiderea la Muzeul de artă a expoziției **Secolul de aur al picturii napolitane,** care prezintă 30 de artiști din secolele XVII și XVIII, printre care se numără Bernardo Cavallino, Artemisia Gentileschi, Salvator Rosa, Luca Giordano ș.a. Picturile provin din muzeele napolitane și din colecțiile și pinacotecile diverselor orașe italiene.

• **Silvia Tempea** își intitulează ciclul de lucrări pe care îl expune «Ritmuri românești». O pictură sintetică, care se prezintă ca o suită de variațiuni și exerciții asupra posibilității expresive a liniei și a materializării ei în forme decorative. Tînăra artistă pleacă de la un fond folcloric, pe care îl recreează, stilizîndu-l inteligent (Amfora, Mihai Vodă 2).

• La «Ateneul Tineretului» (Aleea Alexandru 38), **Legendina Hurdugaciu** expune picturi iar **Marian Pietreanu** — sculptură. Nici unul dintre cei doi expozanți nu depășește nivelul unui evident amatorism.

• **Mircea Deac: Léger.** După un debut impresionist și o lungă participare la mișcarea cubistă, Léger își descoperă, după 1918, acel stil inimitabil de construcție a imaginii care îi va aduce faima. Studiul criticului de artă Mircea Deac care însoțește albumul, bine informat și dens, explică competent opera pictorului francez (Editura Meridiane).

TEATRU

• **Pescărușul** de A.P. Cehov (Teatrul de stat din Oradea): spectacol lucrat de trupa română a teatrului orădean cu credință și dăruire, cu eforturi regizorale (Alexandru Colpacci) și scenografice (Florica Măluțeanu) de a da atmosferei cehoviene unele rezonanțe noi, personale. În distribuție: Simona Constantinescu (Arkadina), Eugen Harizomenov (Treplev), Jean Săndulescu (Sorin), Ruxandra Sireteanu (Nina), George Pintilescu (Trigorin) ș.a.

Sanda Toma

• **Minciuna are picioare lungi** de Eduardo de Filippo (Teatrul Național din Cluj): conalitatea comică, specifică teatrului lui Filippo, amestecul de haz, melo și explozii sonore, bine înțeles și valorificat scenic de către regizoarea Rodica G. Radu și interpreții: Maia Țipan, Emilia Hodiș, Olimpia Arghir, Constanța Constantinescu, Gh. Cosma, Vera Mărgineanu, Cornel Sava și alții.

• **D-ale carnavalului** de Caragiale și **Leonce și Lena** de Büchner, transpuse în excelentele spectacole ale Teatrului Bulandra, sînt văzute în cursul acestei săptămîni de spectatorii din Haga, Rotterdam, Amsterdam, Aarnhem etc., în cadrul turneului pe care prestigioasa trupă bucureșteană îl întreprinde în Olanda. Succes!

• **Croitorii cei mari din Valahia** de Al. Popescu. **Disoarta** lui **Galy Gay** de Brecht și **Cher Antoine** de Anouilh, toate trei puse în scenă de regizorul și directorul Teatrului de Comedie, Lucian Giurchescu, se bucură în aceste zile de un răsunător succes la Budapesta: **«Bucureștiul a devenit una dintre capitalele lumii de teatru, unde cei care sînt dornici să afle noi curente ale artei scenice contemporane vin cu același interes cu care se duc la New York, Moscova, Paris sau Varșovia»** — se scrie în «Nepszabadsag», cu prilejul turneului Teatrului de Comedie în Ungaria.

• **Ape și oglinzi** de Paul Everac a fost reluată pe scena Teatrului Mic într-o nouă și interesantă versiune revăzută de autor, în regia lui Ion Cojar și scenografia lui Ștefan Hablinski.

TV

1 MAI. Micul ecran închină **Zilei solidarității internaționale a muncii** bogate programe culturale, artistice, de divertisment. **Luni:** «Flori de mai» — cîntec și dans popular de pe întinsul patriei (ora 11.00) • Cîntec și dans de pretutindeni (ora 14.45) • Un spectacol la ostași acasă (ora 16.00) • Documentarul «1 Mai 1972» (ora 16.45) • «Speranțe-confirmări», concert-spectacol cu public, susținut de tineri interpreți de folclor (ora 17.25) • Spectacol muzical-literar (ora 20.10) • **Marți:** «Bucuroși de oaspeți» — grupaj de spectacole muzical-distractive plasate în mai multe centre din țară, cu fruntași ai scenelor lirice, dramatice și de varietăți (ora 20.25) • Muzică populară (20.10, pr. 2) • Emisiune de versuri (20.40, pr. 2).

REPORTAJ. Agricultorii socialiste TV îi dedică reportajele «Drumuri spre cîntecul ciocîrliei» (duminică, ora 20.00) și «Fragment din jurnalul unui poet», poetul fiind Al. Andrițoiu (luni, ora 18.10).

DEZBATERI. Evenimentul editorial marcat de apariția unei noi ediții din «Etymologicum magnum Romaniae» de B.P. Hasdeu este consemnat de rubrica «Cărți și idei», cu participarea Zoei Dumitrescu-Buşulenga, a lui Boris Cazacu și a lui Virgil Cândea (joi, ora 22.35, pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Conferința de presă a ilustrului transplantator de inimi, prof. dr. Christiaan Barnard (joi, ora 21.10) • Cărțile cronicarilor în viziunea emisiunii științifice «Drumuri în istorie» (vineri, ora 21.20).

LITERATURĂ. Versuri inedite închinate tinereții și semnate de tineri poeți — Ion Crînguleanu, Victoria Dragu, Gheorghe Istrati, Csiki Laszlo, Dan Mutașcu, A.I. Zăinescu (miercuri, ora 20.05) • Bogat și interesant sumar al «Revistei literare TV» (vineri, ora 21.35).

FILM. «Haiducii lui Șaptecai» (duminică, ora 20.25) • La Telecinemateca «Noaptea generalilor», cu cîțiva mari: Peter O'Toole, Omar Sharif, Tom Courteney, Cristopher Plummer (miercuri, ora 20.20) • «Visul unchiului», cu Liudmila Smirnova (vineri, ora 20.00) ■ În fine, filmul lui Calotescu — «Războiul domnițelor» (sîmbătă, ora 18.00, pr. 2).

MUZICĂ-COREGRAFIE. Cu Leonard Bernstein, concertul debutanților (duminică, ora 11.10) • «Cîntare patriei» își continuă vasta investigație în activitatea corală a amatorilor (duminică, ora 17.50) • Cîntă soprana Teodora Lucaciu (joi, ora 22.10, pr. 2) o Magdalena Popa, Ecaterina Maksimova, Tom Lander și Scott Douglas — celebrități mondiale ale baletului (vineri, ora 20.55, pr. 2) o David Oistrah și vioara sa fermecată (sîmbătă, ora 17.20, pr. 2).

DIVERTISMENT. Paul Urmuzescu cu prezintă «Bună-seara, primăvară!», spectacol de varietăți cu nume mai vechi și mai noi în acest gen de distracție inventat de televiziune (luni, ora 20.50) • Prin intermediul Intervizionii, tineri interpreți de muzică ușoară Corina Chiriac, Doina Mureșan, Magda Gorea, Elena Toma, Marilena Țibulesc, Georgeta Mocanu, Cornel Constantiniu și George Brener tind să se facă cunoscuți și peste hotare (marți, ora 18.00) • Smaranda Toscani și valorosul ei sextet vocal «Cantabile» într-un spectacol sub semnul fanteziei, umorului și bunului-gust, proprii acestei formații (joi, ora 22.00) • Selecțiuni (cam tardive) din concursul de muzică ușoară al «Euroviziunii» (vineri, ora 22.15) • A doua emisiune de varietăți închinată primăverii (sîmbătă, ora 21.50).

Smaranda Toscani

SPORT. Deși numai «înregistrată», meciul Anglia—R.F.G. din sferturile de finală ale Campionatului european de fotbal nu-și pierde nimic din forța de atracție (duminică, ora 14.00) • «În direct», meciul de fotbal Steaua—Rapid (miercuri, ora 17.00) • Reîncep frumoasele întreceri sportive ale Cupei Davis. România—Elveția (vineri, ora 14.00 și sîmbătă ora 14.30).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul LOTO-PRONO 1972, etapa din 30 aprilie 1972

I. Ceahlăul–Portul	1
II. Chimia Rm. V.–Metalul Tîrg.	1
III Dunărea–S.N.O.	1
IV. Poiana–Sp. studențesc	1, x, 2
V Știința Bacău–Polit. Gl.	1
VI. Olimpia S.M.–Electroputere	1
VII. Olimpia Ord.–Corvinul	1
VIII. Gloria Bța.–Polit. Tim.	1, 2, x
IX. Catania–Lazio	x
X. Foggia–Genoa	1
XI. Livorno–Perugia	1, x
XII. Reggiana–Palermo	2, x
XIII. Torrento–Brescia	1, x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra F album

EMMERICH SCHÄFFER — o prezență de o distincție aparte în filmul românesc. L-am întîlnit, recent, în creația lui Mihai Iacob «Pentru că se iubesc».

Fotografie de Elena GHERA

19
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 883
6 MAI 1972

MAREA ADUNARE POPULARĂ DIN CAPITALĂ ÎNCHINATĂ ZILEI DE 1 MAI

1 *Stadionul Republicii, 28 aprilie, ora 16. Cei peste 35 000 de participanți la marea adunare populară consacrată sărbătoririi zilei solidarității internaționale a celor ce muncesc întîmpină cu puternice urale și îndelungi aplauze sosirea la tribună a secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a celorlalți conducători ai partidului și statului nostru.*

2 *Minute în șir răsună în incinta stadionului ovații și urale.*

3 *Un emoționant moment al spectacolului l-a constituit imensa horă în care s-au prins mii de dansatori, pionieri din școlile bucureștene și membri ai formațiilor artistice de amatori.*

4 *Demonstrațiile grupurilor de sportivi: un spectacol al tinereții exuberante, al vigorii, frumuseții și fanteziei.*

9 MAI

Conf. univ. Ion ARDELEANU
dir. adj. al Muzeului de istorie a Partidului Comunist Român, a mișcării revoluționare și democratice din România

Sărbătorirea a 95 de ani, în condiții de deplină libertate socială și națională, a dobîndirii independenței politice a României, marchează profundul omagiu pe care generațiile de azi îl aduc înaintașilor, tuturor patrioților, maselor populare care cu bărbăție și dîrzenie neîndupleçată au apărat glia strămoșească, au durat societății românești temelii trainice, pe care se înalță astăzi societatea socialistă multilateral dezvoltată.

Împlinirea acestui înalt ideal a devenit posibil în conjunctura favorabilă creată în primăvara anului 1877, prin izbucnirea războiului ruso-turc și intrarea în acest război a României ca aliată a Rusiei împotriva Imperiului otoman. Amintirea eroismului tinerei armate române de acum aproape un secol, care a luptat cu vitejie în Războiul de independență, la Grivița și Plevna, Rahova și Smîrdan, reînvie glorioasele virtuți ale oștenilor lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, a pandurilor lui Tudor și a pompierilor de la 1848. Victoriile armatei române din 1877—1878 au pecetluit pentru totdeauna istorica moțiune adoptată de Adunarea deputaților la 9 mai 1877, care consemna: «ruperea legăturilor cu Poarta și independența absolută a României».

Au rămas în conștiința generațiilor cuvintele rostite în parlament, la 9 mai 1877, de marele patriot și om de stat Mihail Kogălniceanu: «Sîntem independenți, sîntem națiune de sine stătătoare».

Independența, act de înaltă conștiință a poporului, a determinat o largă participare a tuturor românilor pentru sprijinirea războiului. Războiul de independență a prilejuit o impresionantă manifestare a solidarității populației de pe ambele versante ale Carpaților.

Eroismul armatei române de acum 95 de ani a fost cîntat în versurile marilor poeți Vasile Alecsandri și George Coșbuc, a fost întruchipat pe pînze de Nicolae Grigorescu și Sava Henția. Toate aceste fapte ale trecutului au înflorit și dezvoltat în conștiința poporului dragostea de luptă pentru apărarea patriei, a independenței sale.

Cucerirea independenței de stat a reprezentat un moment de importanță esențială în viața poporului român, a deschis noi perspective de progres României, a creat condiții prielnice pentru valorificarea resurselor materiale și umane, pentru afirmarea ei în mod suveran în viața internațională. Dar, în același timp, orînduirea burgheză dezvoltată în România a favorizat pătrunderea capitalului străin, ceea ce a adus în deceniile următoare grave știrbiri independenței naționale. Forța socială care s-a ridicat și militat cu demnitate pentru apărarea steagului independenței a fost clasa muncitoare din rîndurile căreia s-a făurit partidul comuniștilor. Partidul Comunist Român a condus marile bătălii sociale împotriva claselor exploatatoare, a politicii lor de înfeudare a țării puterilor imperialiste, împotriva pericolului de fascism și război, a tendințelor expansioniste ale Germaniei hitleriste, împotriva atragerii României în orbita acesteia.

Pagini de nepieritor eroism a înscris lupta P.C.R. pentru independența patriei în anii întunecați ai dictaturii militaro-fasciste și a participării României împotriva voinței poporului în războiul hitlerist antisovietic. În acele condiții dramatice ale existenței poporului nostru, Partidul Comunist Român a inițiat, organizat și condus insurecția armată națională antifascistă victorioasă din august 1944, declanșată în împrejurările favorabile create de victoriile Uniunii Sovietice, a loviturilor puternice primite pe toate fronturile de agresorii hitlerişti.

Insurecția din august 1944 a deschis larg calea poporului român spre cucerirea unei reale, depline independențe naționale, spre înfăptuirea aspirațiilor sale de democrație și progres social. În marea carte a luptei antifasciste a popoarelor, țara noastră a înscris o pagină memorabilă. Începînd cu 23 August 1944, ca un singur om, întreaga armată română a întors armele împotriva fascismului — România oferind acest exemplu unic în analele celui de-al doilea război mondial — și pînă la 9 mai 1945, timp de 260 de zile, unitățile armatei române, însumînd un efectiv de circa 540 000 de oameni, au străbătut prin lupte grele mai mult de 1 000 de kilometri în dispozitivul inamic, au eliberat peste 3 800 de localități, aducîndu-și contribuția de jertfe și sînge, în lupta cot la cot cu ostașii sovietici, la înfrîngerea armatelor hitleriste pe fronturile de luptă din nord-vestul României și dincolo de frontierele țării, la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la victoria finală.

În timpul acestor lupte armata română a dat aproape 170 000 de jertfe. Peste 300 000 de soldați, subofițeri și ofițeri români au fost decorați cu ordine și medalii românești, sovietice, cehoslovace și ungare. Contribuția militară a României a fost maximă fiind dublată de un substanțial efort material, economic. Poporul român, în frunte cu clasa muncitoare, a răspuns cu însuflețire chemării Partidului Comunist: «Totul pentru front, totul pentru victorie!»

Pe temeiurile acestor glorioase tradiții de luptă Partidul Comunist Român a unit în jurul său, al clasei muncitoare, toate forțele democratice, progresiste interesate în propășirea țării, a făuririi unei noi orînduiri sociale.

De aceea sărbătorirea zilei de 9 mai are pentru poporul român o dublă semnificație, ca zi a independenței de stat a României și, totodată, ziua marii victorii a popoarelor asupra fascismului. Învățămintele acestui drum glorios au călăuzit și străbat întreaga activitate a Partidului Comunist Român a cărui politică este animată de idealurile întăririi și dezvoltării prieteniei cu țările socialiste, cu toate popoarele lumii, pentru asigurarea unei păci trainice în lume. Această glorioasă aniversare se desfășoară în condițiile muncii entuziaste a întregului nostru popor pentru îndeplinirea sarcinilor planului cincinal și în întîmpinarea Conferinței Naționale a Partidului. Activitatea însuflețită a poporului pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României conferă noi dimensiuni prezentului și viitorului țării.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

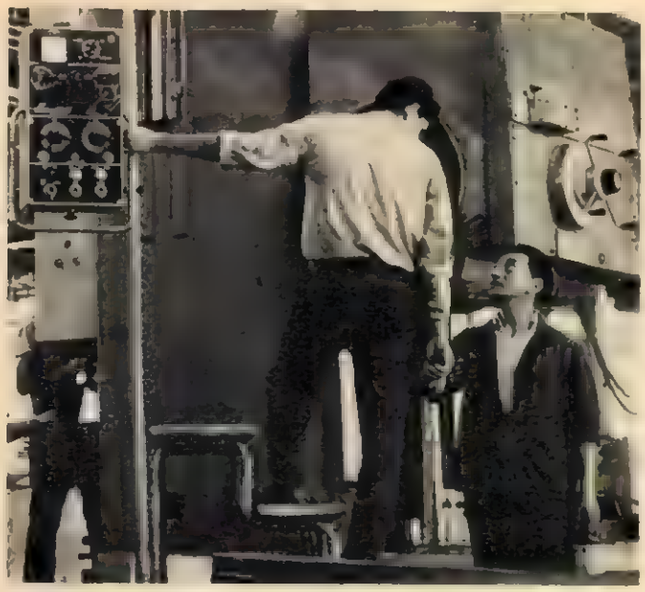

eficiența, preocupare continuă

La F.M.U.A.B. se evidențiază o permanentă preocupare pentru obținerea unei eficiențe sporite în toate sectoarele. O premisă de bază în această direcție a fost înlocuirea vechilor metode clasice, manual-mintale, cu folosirea calculatoarelor în programarea producției, urmărirea fabricației și coordonarea desfășurării activității de aprovizionare.

O preocupare deosebită a fost aceea de a obține o eficacitate economică superioară în relațiile cu partenerii, prin modernizările de mașini-unelte din fabricație proprie, trecîndu-se la producerea unor modele cu caracteristici tehnice superioare, cu comenzi numerice și secvențiale, aplicîndu-se soluții constructive care mențin robustețea mașinilor, reducînd în același timp greutatea lor totală. Astfel, pe lîngă o competitivitate superioară, se obțin și economii de metal și reduceri la prețul de cost.

În sectorul producției s-au aplicat cu consecvență o serie de măsuri de optimizare, din care menționăm doar cîteva cu efecte deosebite. Astfel, s-a trecut la organizarea producției pe baza concentrării fabricației de piese și tipizării tehnologice și s-a introdus continuitatea în fluxurile de uzinaj, obținîndu-se astfel randamente maxime pentru prelucrători. De asemenea, și-au dovedit eficacitatea în procesul de producție, mașinile de mare randament cu comandă program și introducerea unor tehnologii moderne, în special la operațiile de suprafinisare a pieselor.

Premiat anul trecut de Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini pentru realizările obținute în autodotări, colectivul își continuă și anul acesta planul de autodotări, creînd condiții mai eficiente de organizare a producției și realizînd obiective prin care crește în mod evident productivitatea muncii.

O acțiune interesantă este formarea muncitorilor cu aptitudini pentru a doua meserie. Aceștia sînt dirijați în mod operativ spre eliminarea locurilor înguste și dezvoltarea altor capacități. În prezent, 900 de tineri din uzină sînt școlarizați în acest sens în diferite forme de învățămînt profesional.

Preocupările și măsurile luate pentru un grad mărit de eficiență s-au concretizat printr-o creștere anuală a productivității muncii între 12-17% în atelierele de prelucrări mecanice. De asemeni, măsurile luate asigură creșterea volumului de producție într-un ritm mediu anual de 17-25%.

întreținerea exemplară a culturilor

După ce au încheiat cu succes însămînțatul porumbului lucrătorii ogoarelor din întreaga țară au trecut de urgență la întreținerea culturilor de primăvară. O atenție deosebită se acordă în continuare grăpării terenurilor însămînțate pentru distrugerea buruienilor și menținerea afînării solului.

Totodată toți factorii răspunzători din agricultură sînt preocupați de executarea lucrărilor de sezon în legumicultură, în plantațiile pomicole, pentru combaterea dăunătorilor (fotografia de mai sus) și întreținerea cerealelor păioase și prășitoare.

Printr-o largă mobilizare a forțelor și prin utilizarea integrală a capacităților de lucru a mijloacelor mecanice se pot crea condiții optime întreținerii la timp a lucrărilor, asigurîndu-se astfel o recoltă bogată de cereale și legume.

prima sarcină: onorarea contractelor către beneficiar

Depășind greutățile existente în anul trecut în folosirea totală a capacităților de producție, și mai ales a fondului de timp, colectivul Combinatului pentru materiale de construcții Birsești-Tg. Jiu a reușit să obțină însemnate succese. Astfel, pe primul trimestru al anului, planul a fost depășit la producția globală și producția-marfă, iar numărul absențelor nemotivate s-a redus considerabil. Paralel cu activitatea de producție au loc lucrări de investiții la faza a III-a de extindere a combinatului. Deși pînă la începutul anului situația nu era prea bună, s-a reușit ca planul trimestrului I să fie depășit și să se recupereze rămînerile în urmă. Totuși, pentru ca cele trei noi linii tehnologice de ciment să intre în producție la termenele stabilite, este nevoie să se ia măsuri mai energice pentru asigurarea mersului ritmic al lucrărilor de construcții în trimestrele viitoare. Ne referim la faptul că I.S.T.L.C. (Întreprinderea de servicii tehnice pentru lucrări capitale), cu sediul în București, ca mandatar al contractării utilajelor în cadrul Centralei industriale Brașov, n-a reușit încă să definitiveze contractele nici cu furnizorii interni, nici cu cei externi, deși graficele au fost aprobate de ministerele în cauză încă din trimestrul IV/1971. De asemenea, I.P.I.M.C.-București (Institutul de proiectări în industria materialelor de construcții) n-a rezolvat unele probleme privind soluțiile pentru: arderea cu gaze, folosirea cenușii de termocentrale, desprăfuirea electrică, execuția celui a III-a siloz și privind tubulatura la schimbătoarele de căldură.

cale deschisă noului

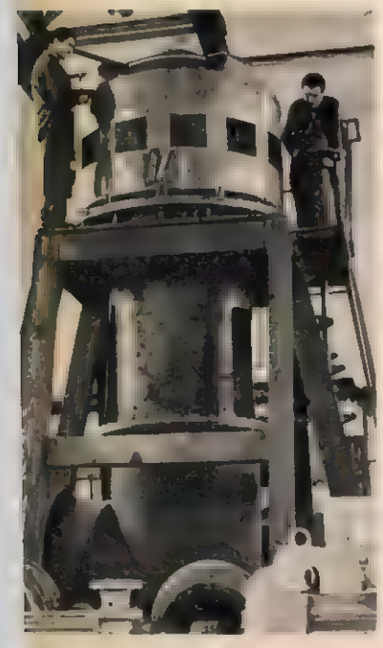

Succesul unei uzine depinde astăzi din ce în ce mai mult de capacitatea colectivului ei de a ține pasul cu progresul tehnic și științific, de a-și adapta producția cerințelor în continuă evoluție. Extinderea irigațiilor și a lucrărilor de desecare pe suprafețe tot mai mari, dezvoltarea industriei chimice, petrolifere, miniere și a altor ramuri, cerințele zecilor de beneficiari interni, precum și exigențele unui comerț exterior modern, toate acestea solicită din partea Uzinei de pompe din București eforturi deosebite.

Gama prezentă de peste 600 tipuri de pompe, în circa 3 000 de variante, va fi extinsă în continuare. Astfel, planul uzinei consacrat asimilării de noi produse prevede pentru anul 1972 realizarea a 160 faze de asimilare (studii, proiecte, prototipuri, omologări, pregătiri de fabricație) și care urmează să se materializeze în 74 produse noi. Dinamica asimilării de produse noi la Uzina de pompe descrie în actualul cincinal o curbă ascendentă, viguroasă.

Modernizarea produselor are în vedere îmbunătățirea caracteristicilor energetice și constructive urmărindu-se adaptarea la noile nevoi ale beneficiarilor și asigurarea unei fiabilități superioare (durată de funcționare). Totodată, proiectele de produse noi, precum și reproiectările se încadrează în prevederile de a obține indici optimi de utilizare a metalelor și, în același timp, de a realiza o înaltă productivitate prin consumuri reduse.

Este interesant de menționat faptul că pentru a asigura competitivitatea pompelor românești pe piața internațională, se introduc în fabricație, chiar din anul acesta, primele tipodimensiuni ale noilor familii de pompe monoetajate pentru apă și lichide diverse, aliniate la normele internaționale de parametri funcționali și dimensiuni de legătură.

spre cota finală

Lucrările începute în 1966 pe șantierul marelui baraj de la Paltinu se apropie de cota finală. Proiectat pentru a alimenta cu apă orașele Ploiești, Cîmpina și Brazi, și pentru a contribui la irigarea unui teren de aproximativ 17 000 ha, muntele de beton a atins înălțimea de 108 m. În clipa de față, colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri — antrenate într-o activitate susținută pentru sporirea indicatorilor de eficiență, prin utilizarea judicioasă a fondului de timp și exploatarea intensivă a capacităților de producție — pregătesc inaugurarea festivă a acestei monumentale lucrări: intrarea în funcțiune a complexului hidroenergetic la întreaga lui capacitate.

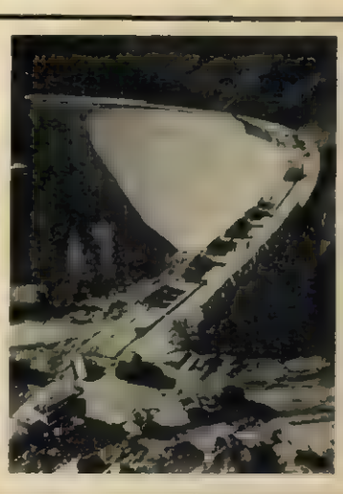

COPERTA NOASTRĂ

Marea sărbătoare populară de pe Stadionul Republicii închinată zilei de 1 Mai, un însuflețit și impresionant omagiu adus muncii, o viguroasă manifestare a unității în jurul partidului, a sentimentelor internaționaliste ale poporului nostru (coperta noastră și paginile 16—17).

Fotografii de Elena GHERA

FLACĂRA. Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17 60 10—int. 1744. TIPARUL, executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

în folosul a 1 000 de beneficiari

La Cluj, specialiștii în marketing din cadrul centralei minelor de fier și nemetalifere și-au încheiat primele studii privind posibilitățile de valorificare superioară și desfacere a unor produse indigene. Rezultatele acestor cercetări se evaluează la zeci de milioane lei. Numai prin asimilarea unui singur produs, nisipul granulat, s-au realizat, într-un timp scurt, venituri suplimentare de peste 13 milioane lei. Studiindu-se cu atenție cerințele celor aproape 1 000 de beneficiari au fost elaborate soluții ingenioase de înlocuire a unor materii prime din import cu minerale extrase din zăcăminte românești. De asemenea, în baza acelorași studii, unitățile centralei au diversificat producția de bentonită, reușind să acopere nevoile mai multor ramuri industriale.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

Prof. dr. PETRE VANCEA

„nu numai tratarea accidentelor oculare, ci și prevenirea lor"

Importanța, din ce în ce mai mare, a traumatismelor oculare a dus la crearea societății internaționale de Ergoftalmologie al cărei vicepreședinte este prof univ. dr. Petre Vancea.

— *Care sînt, tovarășe profesor, preocupările actuale ale societății și ce acțiuni întreprinde școala românească în această direcție?*

— Scopul urmărit de acest organ internațional este de a cerceta cauzele, metodele de prevenire și de tratament a traumatismelor oculare provocate prin accidente de muncă, precum și studierea metodelor de recuperare a deficienților vizuali din astfel de accidente. Acest program complex antrenează participarea unor specialiști din diverse domenii — biologi, chimiști, ingineri ergonomiști, economiști, sociologi, psihologi — întrucît accidentele de muncă sînt rezultatul a cel puțin patru categorii de factori ce acționează asupra muncitorului, influențînd comportamentul său în timpul producției: capacitatea psihofiziologică de moment, condițiile de lucru, uneltele cu care muncește, cadrul social în care se dezvoltă. Țin să precizez că problema accidentelor produse în timpul și din cauza activității productive a devenit în ultimele decenii, nu numai la noi în țară ci și pe plan mondial, o problemă de bază a oftalmologiei. În studiile mele sînt preocupat de obligațiile ce revin organizării procesului de producție, de asigurarea măsurilor optime de securitate în vederea evitării accidentelor. Totodată, școala românească de oftalmologie cercetează posibilitățile de acomodare ale aparatului vizual în condițiile iluminatului fluorescent, problemă impusă de dezvoltarea continuă a vieții noastre social-economice. De altfel, tocmai dorința de a face cunoscute peste hotare rezultatele cercetărilor pe care le-am întreprins în ultimul timp asupra adaptării ochiului la vederea nocturnă, a determinat activitatea mea, în cadrul Clinicii oftalmologice a universității tehnice din München cu puțin timp în urmă.

Trebuie să precizez, pe linia preocupărilor noastre, că împreună cu un colectiv de la clinica din Iași am cercetat accidentele oculare spitalizate în această clinică în curs de 50 de ani (1921—1971), precum și învățămintele ce se trag din studiul bolnavilor cu traumatisme oculare, tratați în clinică în această perioadă. Aceste cercetări se adaugă unui lung șir de succese pe care oftalmologia românească le-a consemnat în ultimii 25 de ani, grație mai ales condițiilor deosebite create muncii științifice.

în premieră

Noile emisiuni didactice ale Televiziunii române, elaborate împreună cu Institutul de științe pedagogice, au prezentat săptămîna trecută primele lecții de biologie, adresate deocamdată numai elevilor anului III din liceele de cultură generală. În clipa de față, aproape 300 de licee integrează acest ciclu de învățămînt și peste 600 de profesori sînt antrenați în această acțiune. Pentru buna desfășurare a lecțiilor școlile integrate au fost dotate cu telereceptoarele necesare.
În fotografie: aspect de la prima emisiune de televiziune integrată la Liceul «Gh. Șincai» din Capitală cu elevi ai anului III, secția reală. Tema lecției: fiziologia inimii.

piscină acoperită pe litoral

În momentul de față se construiește la Mamaia cea mai mare piscină de pe litoral. Piscina — complex acoperită — va dispune, conform normelor internaționale olimpice, de un bazin cu o lungime de 50 m, 21 m lățime și o adîncime de 2 m. Ea va dispune de săli de masaje, de o sauna, de spații pentru însorire artificială. Va fi de asemeni înzestrată cu instalații moderne de încălzire și de umplere a bazinului atît cu apă dulce, cît și cu apă de mare.
După cum ne declară ing. Nic. Bică, șeful șantierului, piscina va fi înzestrată și cu instalații de filmare și televizare subacvatică. Va avea o sală de conferințe, saloane dotate cu jocuri mecanice și distractive și un bar. Piscina acoperită de la Mamaia este destinată agrementului, dar cu prioritate concursurilor sportive.
Menționăm că în momentul de față la Mamaia se mai construiesc, în preajma altor hoteluri, încă patru piscine — mai mici însă, cu bazine neacoperite.

simfonie pentru destinul meu

Rara avis: o premieră cu o piesă contemporană 100%. Cu *Simfonie pentru destinul meu*, Nelu Ionescu ne propune o confruntare — severă dar și tandră — cu noi înșine, cu noi cei de azi. Iar regizorul Ion Cojar, înconjurat de un mănunchi de valoroase forțe actoricești ale Teatrului Mic — Ion Manta, Gh. Ionescu-Gion, Monica Ghiuță, Tudorel Popa, Ileana Dunăreanu, Jeana Gorea, Vasile Gheorghiu, Tatiana Iekel, N. Neamțu-Ottonel, Vasile Nițulescu, Alexandru Lungu, Jean Lorin, Dan Nuțu, forțe cărora li s-a alăturat și Mircea Albulescu de la Teatrul de Comedie — ține să demonstreze încă o dată credința sa în valențele dramaturgiei originale românești.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

ctitorul

S-a împlinit un veac de la trecerea spre cele veșnice a lui Ion Heliade Rădulescu, ilustrul ctitor al culturii române moderne. Efigia lui mi se pare încă insuficient înscrisă în memoria unor urmași, care, dacă sînt gata să-i recunoască meritele politice, au un surîs indulgent pentru creația lui literară.

Se uită cu o nepermisă frivolitate — amnezia funcționează în domeniul literelor mai tare decît în orice altă zonă a spiritului că a fost silit să se servească de un instrument lingvistic rudimentar, că scrisul său se lupta cu dificultățile unui alfabet de tranziție, că poetul — fiindcă a fost un poet de o reală sensibilitate — avea de întîmpinat inerțiile unor contemporani ignori și obtuzi, pentru care ideea unei literaturi române echivala cu o vinovată inutilitate.

De aceea mă emoționează și astăzi chinul lui vrednic să fie înfățișat într-un roman scris cu pasiune, de aceea nu găsesc suficiente cuvinte de laudă pentru preamărirea amintirii aceluia despre care notăm și astăzi, cu un superior zîmbet de îngăduință, că a spus, «în trista lui naivitate»: **«scrieți, băieți, numai scrieți!»**, cînd aceste simple cuvinte, de atîtea ori evocate, cu o nuanță de ironie, reprezintă, de fapt, mai mult decît un îndemn, înseamnă un legămînt, de o răscolitoare semnificație.

La începutul eroic al unei literaturi, privită de pontifii epocii respective cu o suverană neîncredere și cu un dispreț oligarhic mărturisit, să găsești, nedescurajat de vicisitudini, atîta energie încît să scrii, dar, mai ales, să stîrnești vocația altora și să știi că singurul drum e al perseverenței, al tenacității, al devoțiunii fără margini, în serviciul unei mari cauze: literatura unui popor — iată ce mi se pare a constitui epoletul de glorie nepieritoare al unui poet pe care îl așed în conștiința mea lîngă bronzul eternului Eminescu. **«Luceafărul»** a făurit limba literară a unei nații, autorul **«Sburătorului»** a netezit calea ca acest miracol să se înfăptuiască.

Printr-o tristă răstălmăcire a sensului lui **«scrieți, băieți, numai scrieți!»** s-a ajuns la încheierea că Heliade era indiferent la problema calității celor create. Ce grosolană mistificare! Heliade nu disprețuia valoarea, știa în schimb că singura cale spre atingerea ei e a unei munci îndîrjite și modeste. Monumentul pe care îl visa pretindea toate abnegațiile. Și în primul rînd pe a lui. Și-a făcut datoria cu un spirit de sacrificiu exemplar. A jertfit și poetul.

Ce ofrandă mai scumpă ar fi putut aduce pe altarul unor idealuri servite cu atîta fierbinte credință?

„NICI O MAȘINĂ ȘI NICI UN UTILAJ SUB RANDAMENTUL PLANIFICAT, NICI UN MINUT NELUCRAT!"

MICRONUL, GRAMUL și SECUNDA

de A. SERGIU — Fotografii de S. STEINER

Este limpede pentru oricine — sperăm că acest lucru să fi reieșit și din anchetele economice ale ciclului nostru — că realizarea indicilor de productivitate pe care și-i propune economia națională, antrenarea deciză a tuturor rezervelor, progresul calitativ al proceselor de producție presupun nu numai o serioasă încordare de forțe și inteligență, ci și o vastă și competentă activitate organizatorică. Economicul implică și politicul. Pe măsură ce munca și rezultatele ei devin mai fine, este firesc să se pretindă însăși muncii «cu omul» mai multă subtilitate. Cum se realizează aceste deziderate, finețea muncii și împletirea chibzuită a factorilor de ordin obiectiv cu cei de ordin subiectiv, acestea au fost cele două aspecte investigate la una din întreprinderile industriale fruntașe, cu meritorii progrese în eficiența economică. Este întreprinderea în care s-a născut o vestită acțiune de masă privind folosirea optimă a utilajelor, materiei prime și timpului de lucru, acțiune care, acum, după un an de la lansarea ei, își arată roadele nu numai în uzina despre care e vorba, ci și în unitățile din diferite județe, care au preluat-o, sub o denumire ori alta. Acțiunea se numește «Micronul, gramul și secunda în slujba eficienței economice», iar întreprinderea-mamă este Uzina «Rulmentul»-Brașov.

Descifrarea celor trei simboluri nu prezintă nici o dificultate. Este vorba, se subînțelege, despre efortul pentru calitate, economie de metal și hărnicie, apreciat după cei mai mici submultipli ai unităților de măsură adecvate, aleși, bineînțeles, în funcție de scara produselor uzinei — rulmenții.

— Este ușor să proclami o asemenea lozincă, nici găsirea ei nu implică cine știe ce inspirație, important este să cîntărești, să alegi și să pregătești momentul din care, devenind acțiune de masă, ea se poate consolida și întări, fără să se bagatelizeze, fără să devină o formulă care să acopere inactivitatea și lipsurile. Cu alte cuvinte, așa cum noi am lansat «Micronul, gramul și secunda» numai după ce am asigurat condițiile reușitei, tot astfel aș fi mîhnit să știu că acțiunea este preluată formal, fără garanția succesului.

Părerea de mai sus ne-a fost exprimată de Vincențiu Apolzan, secretarul Comitetului de partid al Uzinei «Rulmentul», ca un prim și esențial criteriu de a înțelege rostul și sensul inițiativei.

Într-adevăr, zadarnic vei striga «micron» dacă n-ai asigurat edificarea corespunzătoare a celui chemat să-l stăpînească, degeaba vei obține «grame» dacă materialul prelucrat îți joacă festa în ultima clipă și-l arunci cu totul, inutil vei cîștiga «secunde» dacă, după o oră de lucru, muncitorul și mașina stagnează pentru că aprovizionarea secției (a uzinei, dacă vreți!) nu se face ritmic.

În măsura în care aceste probleme au fost rezolvate, după ce s-a înfiripat o tradiție a luptei pentru eficiența economică, cînd însuși prestigiul uzinei crescuse pe «piața» forței de muncă (a fi încadrat la «Rulmentul» însemnînd un avantaj de invidiat printre muncitorii calificați), a fost firesc să apară și o inițiativă care să contureze mai bine intențiile întregului colectiv al întreprinderii și să ridice calitatea muncii pe o treaptă superioară.

O dată înfiripată, inițiativa a influențat și a fost influențată de ansamblul metodelor propagandistice, de însești formele cele mai diferite de manifestare a democrației muncitorești. A intervenit o activizare a diferitelor canale ale muncii politice, pornind de la conținut au fost împrospătate și aspectele exterioare ale agitației. Vizualul atractiv, inteligent, îmbinat cu laconismul telegrafic al prelucrărilor și cu operativitatea intervențiilor au devenit coordonatele unui stil adecvat al muncii de mobilizare a oamenilor. Poate fi citat ca exemplu modelul deosebit de atractiv al ședințelor de grupă sindicală. Membrii grupei se întrunesc pentru scurt timp, subiectele ordinii de zi sînt transpuse pe tabele și grafice afișate, ele constituie «bibliografia» deschisă a adunării, discuțiile sînt concrete, directe, măsurile luate — asijderea. De ce să nu recunoaștem că a fost emoționant pentru președintele comitetului sindical, în primele zile ale «noului val», cînd a fost interpelat de unii muncitori prin ateliere, reproșîndu-i-se:

— De ce nu ne-ai spus, omule, că ședința se ține așa, că mergeam și noi!

Pe un sistem destul de simplu de fișe se înregistrează zilnic la locul de muncă datele pe baza cărora se stabilesc atît «prietenii» cît și «cei certați cu micronul, gramul și secunda».

Excepțiile, într-un sens sau într-altul, fac obiectul discuției imediate pe locul de muncă, intervenția maistrului, a activistului de partid, sindical sau U.T.C., a agitatorului, ori — după caz — apariția la «televizor» sau în fața «manechinului».

«Televizorul» este un dispozitiv simplu, o carcasă cu ecran ce imită receptoarele cu același nume, a cărui manevrare pune în mișcare, dincolo de geamul vitrină, un tambur cu imagini pozitive și critice, fotografii și caricaturi ale personajelor zilei de pe scena disputei pentru eficiență. Metoda are «clienți», e ușor de bănuit, deci și sentimentele provocate de apariția pe «micul ecran», într-o postură sau alta, sînt aprinse.

Pe aceeași idee este construit și «manechinul», tot o vitrină care înlocuiește panourile clasice, imobile și neatractive, cu o siluetă mișcătoare, apropiată de înălțimea unui om, care (cam «nepoliticos», e drept!) arată prin mișcări nostime cu degetul ultimele inscripții privind fruntașii și codașii.

Sperăm că a înțeles oricine că aceste metode nu urmăresc nicidecum caraghiosicul și că ele nu constituie decît răspunsul prompt la foamea de vizual a omului modern.

Dar aceste inovații ale muncii de agitație (fără îndoială că vor mai apărea și altele) mai corespund unei concepții evoluate despre «munca cu omul» nu numai din punct de vedere propagandistic, ci și în intimitatea ei. Se folosește, ca și în alte întreprinderi, sistemul «telegramelor» în locul articolelor lungi, neatractive de la gazetele de perete. Spre deosebire de alte surori ale lor din lumea «micro-presei», telegramele gazetelor de perete de la «Rulmentul» cuprind nu numai ultimele știri

din viața economică, politică și socială a uzinei, nu numai elogii laconice pentru realizări la ordinea zilei, ci și atenții față de viața personală și familială a muncitorilor. Instituție serioasă, gazetele afișează scurte mesaje de felicitare pentru cei care își serbează o aniversare, care au devenit peste noapte tați ori mame, dovedindu-și nu numai gradul de informare, ci și strînsa legătură cu cititorii, în folosul atractivității.

Se subînțelege că emulației metodelor îi corespunde o orientare similară în legătură cu purtătorii lor.

Cine sînt agitatorii? Ne-a lămurit tot tovarășul Vincențiu Apolzan:

— Agitatorul era pînă acum un activist cu în-

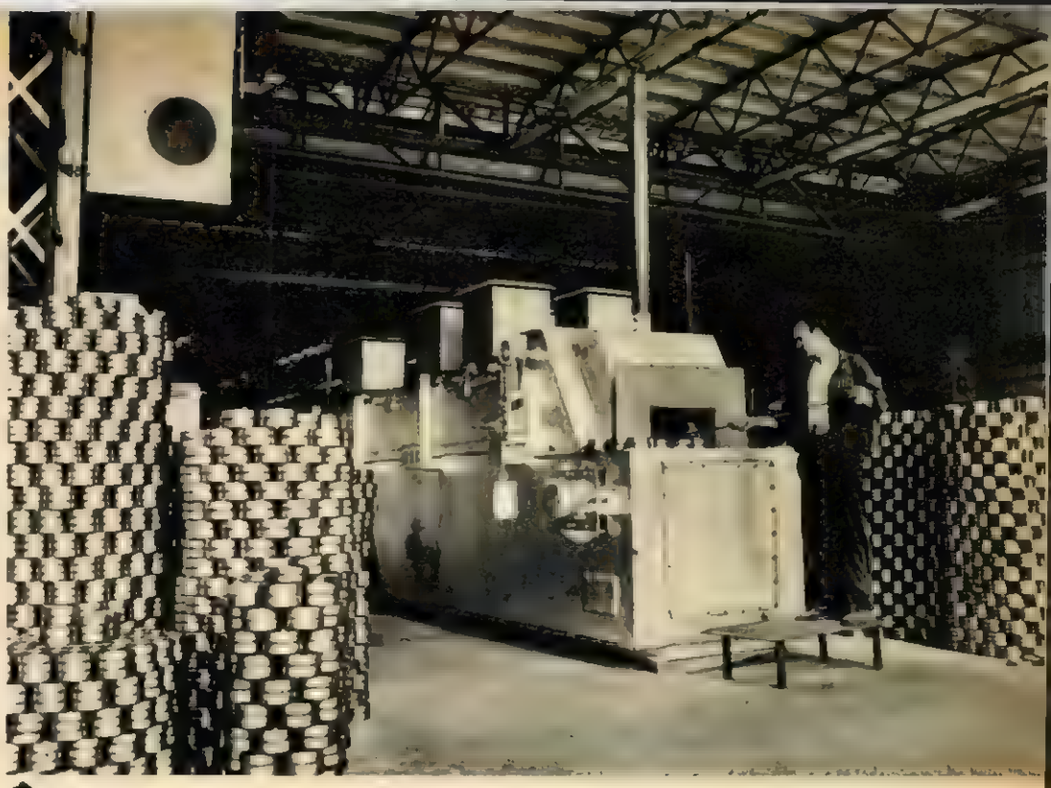

Calitatea inelelor de rulmenți depinde de «micron, gram, secundă» dar și de dotarea secției de tratare completă.

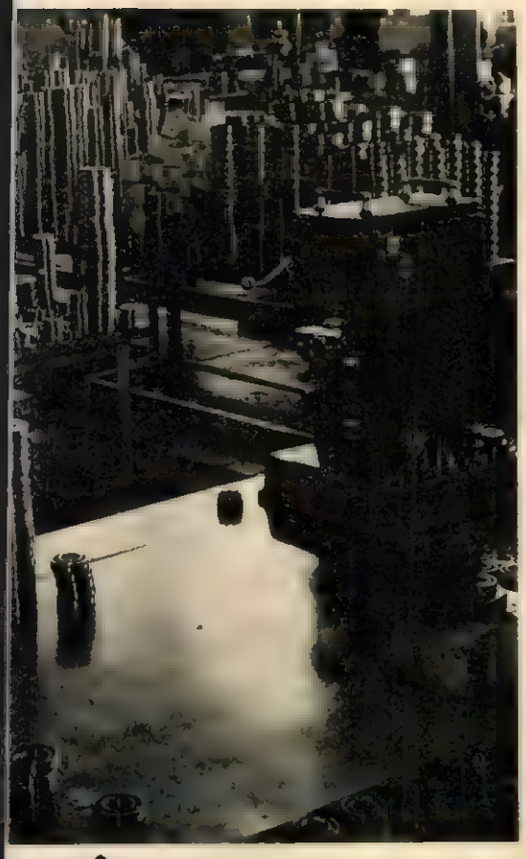

În ultimă instanță, micronii, gramele și secundele se însumează în stive suplimentare de rulmenți.

— La micron?
— Da, la micron!

Sortarea bilelor se face cu aparate de înaltă tehnicitate.

sărcinări nu foarte clar definite. La noi, primul agitator este însuși directorul general al uzinei. Dar asta nu înseamnă că am deplasat selecția agitatorilor către excesul de competență politică și administrativă. Alegem agitatorii după criterii proprii. Acestea sînt: prestigiul personal, pregătirea politică, talentul de psiholog, priza la oameni, tactul.

Toate-s bune și frumoase dar care sînt rezultatele practice ale inițiativei? Scăderea imediată a rebuturilor, creșterea procentului de folosire a fondului de timp — încă din prima lună de aplicare — de la 97,2% la 98,6%, o constelație de procente peste 100% la toți indicatorii de plan la sfîrșitul anului 1971 (inițiativa a fost lansată în vara trecută), beneficii peste plan de 31,4%, nici o reclamație din partea beneficiarilor interni sau externi.

Așadar, micronul, gramul și secunda sînt de fapt niște... uriași!

CUM VALORIFICĂM TEZAURUL TURISTIC

ORADEA–CLUJ–SIBIU

de Gheorghe EPURAN. — Fotografiile autorului

CU OCHIUL UNUI TURIST PRETENȚIOS, PE CEL MAI CIRCULAT ITINERAR AL ȚĂRII

Se spune — și așa este — că nu mai există sezoane turistice, peregrinările de astăzi ținînd seama de anotimpuri doar în alegerea locurilor. Vara rămîne totuși momentul de vîrf al anului turistic, rămîne sezonul marilor vacanțe, al soarelui și deci al mării și al lungilor circuite pe acest covor fermecat al epocii noastre care se mișcă pe pneuri și se numește automobil.

De apropierea acestui «vîrf» ne-a adus aminte codrul care și-a îmbrăcat haina nouă din fiecare primăvară și zîmbetele de petale ale livezilor; ne-a adus aminte calendarul ale cărui file zboară acum parcă mai repede.

Cu ce noutăți ne va întîmpina vara turistică a lui 1972? Întrebarea s-a născut firesc și pentru a-i afla răspunsul nu ne-a rămas decît să pornim la drum. Deși poate așa ar fi trebuit, nu ne-am îndreptat de la început spre litoral. Motivul este că în afara acestui turism de sejour, a vacanțelor oarecum sedentare, dorim să dezvoltăm și noi forma — astăzi cea mai răspîndită în lume — a turismului rutier. Să începem să arătăm că și turiștii cu automobilul au ce vedea și se pot simți bine în țara noastră, al cărei tezaur turistic începe dar nu se termină cu litoralul Mării Negre. S-a făcut ceva nou pentru turiștii șoselelor? Ce vor găsi pe drumuri automobiliștii noștri, în fiecare an cu cel puțin 20 000 mai mulți? Dar mai ales ce vor găsi cei ce se așază la volan și pornesc de-a lungul drumurilor Europei și pe care-i dorim tot mai numeroși și pe ale noastre?

Cum nu puteam cutreiera toate drumurile care pot intra în planurile de vacanță ale automobiliștilor turiști, ne-am oprit la unul singur; cartea de vizită a primei cunoștințe. Pe dreptunghiul verde al indicatoarelor internaționale el este însemnat cu «E-15». Pe hartă el apare ca o trăsătură de unire, viu colorată, între Europa Centrală și punctul de frontieră Borș—Oradea, de unde traversează țara în diagonală spre zîmbetul de soare al litoralului. O variantă «E-15 A», trecută și ea pe hărți, dar și altele care rămîn la bunul plac al celui de la volan, sau sînt în funcție de informarea sa, fac din acest traseu și cel mai direct și mai rapid drum de tranzit spre Marea Neagră, dar și un itinerar turistic atrăgător în sine. Adjectivul este însă modest față de ceea ce poate oferi acest traseu care pe lîngă zonele pitorești străbătute — dintre care traversarea Carpaților pretinde pe bună dreptate un superlativ — oferă posibilitatea turistului să cunoască orașe ca: Oradea, Cluj, Alba Iulia și Sibiu, fiecare în parte cu atracții turistice majore, sau sate în care arta populară și folclorul nostru — atît de apreciate cînd le scoatem în lume — nu așteaptă decît ocazia de a se face admirate și la ele acasă.

ORADEA, O POARTĂ AGLOMERATĂ DE PE ACUM PRIN CARE INIȚIATIVA PĂTRUNDE GREU

Am poposit la Oradea, principala poartă turistică rutieră a țării, într-o frumoasă zi de primăvară din mijlocul lui aprilie. Credeam că ea se află în momentul pregătirilor, al dereticărilor pentru sezonul de vîrf care se apropie. De aceea am fost surprins de faptul că hotelurile ei erau pline și problema găsirii unei posibilități de înnoptare a fost la fel de complicată și neplăcută ca totdeauna cînd te trezești într-un loc în postura de oaspete nepoftit. Și toate acestea în ciuda faptului că, de curînd, pe malul Crișului Repede și-a înălțat silueta un impunător și elegant hotel cu 350 de paturi, dublînd aproape capacitatea hotelieră a orașului; în ciuda faptului că doar puținii turiști automobiliști de peste hotare intraseră pe poarta vestică a țării și că principalele grupuri de oaspeți de peste hotare trecuseră doar prin Oradea și erau găzduiți în noul hotel sanatorial de la Băile «1 Mai». Am întrebat — curios — pe unul dintre vechii organizatori ai turismului local ce se va întîmpla la vară; cum va fi rezolvată problema cazării turiștilor străini care — dînd curs invitațiilor agențiilor noastre — vor veni din proprie inițiativă și individual să ne viziteze.

— Va fi greu! Vom fi foarte aglomerați, a fost răspunsul. Curios ni se pare faptul că deși de ani de zile se cunoaște această acută necesitate a sporirii spațiilor de cazare pentru sezonul estival, municipiul Oradea așteaptă rezolvarea numai din partea Ministerului Turismului. Or, este cunoscut faptul că surplusul de locuri necesare în cele trei luni ale sezonului de vîrf nu poate fi asigurat doar prin construcții hoteliere de prim rang, sau prin construcții definitive. Terenurile de camping, popasurile cu căsuțe (amplasate în locuri potrivite și bine organizate), motelurile, hanurile sînt bazele turistice care pot completa cu succes spațiile hoteliere, aducînd totodată (cînd sînt bine gîndite și executate) acea notă specifică apreciată în mod deosebit de turiști. Dar aceste baze, mai puțin pretențioase și deci mai puțin costisitoare, pot fi înjghebate și de organele comerciale locale, așa cum se întîmplă prin alte locuri. Se pare însă că prin poarta Oradiei inițiativa nu a pătruns. Pătrund doar turiștii. Că așa este o dovedește și faptul că indicatoarele de orientare sînt încă destul de rare; că la locul de parcare a noului hotel «Dacia» lipsește un plan al orașului cu obiectivele turistice de vizitat, iar la prima răscruce este prezent un singur indicator (spre Borș) orientat pentru cei ce vin din direcția Cluj. Sărăcie de indicatoare este și pe drumul care iese din Oradea spre Cluj și mi se pare nefiresc ca primul «E-15» să-l întîlnești doar după Tinăud, adică la peste 40 km de Oradea. Poate sîntem

Cîteva din operele lui Alexandru Silaghi, unul dintre meşterii de frunte printre cei 12 olari de la Vadul Crişului, unul din punctele de atracţie pe traseul Oradea-Cluj.

Oradea întîmpină sezonul de vîrf al anului cu un nou şi elegant hotel «Dacia», dar mai are multe probleme de rezolvat.

Ripa Roşie, o cronică geologică, care aşteaptă răbdătoare vizitatorii. Este doar la 4 km de Sebeş, dar lipsa drumului de acces ţine departe pe turişti de acest spectaculos monument al naturii.

Între Oradea şi Sibiu am întîlnit mai multe panouri de acest fel, dar unul singur aşezat — aşa cum trebuie — acolo unde turistul automobilist se poate opri să descifreze harta, adică la o parcare.

Gospodinele din Căpuş au dat satului lor culoare. Imaginea este multiplicată la zeci de porţi şi este o convingătoare invitaţie de popas pentru turişti.

prea pretenţioşi, dar credem că un turist străin ar fi mult ajutat dacă la staţia de benzină de la ieşirea din Oradea, pe drumul Clujului (km 625) ar găsi, dacă nu chiar un panou cu o hartă a României, cel puţin un indicator cu distanţele kilometrice pînă la Cluj, Alba Iulia, Sibiu, Braşov, Bucureşti etc. pentru a-şi putea organiza etapele. Dar n-ar strica nici una, nici alta...

Ne-am mai uitat prin oraş şi după un indicator care să anunţe noul şi valorosul obiectiv turistic deschis de curînd: Muzeul judeţean instalat în «palatul baroc», restaurat cu suficient de mari cheltuieli şi care, fără îndoială, poate interesa pe toţi oaspeţii oraşului. Dar n-am găsit. Toate acestea ne-au făcut să părăsim Oradea puţin deziluzionaţi, gîndindu-ne la prima impresie pe care şi-o vor face oaspeţii. Să sperăm însă că în cele două luni care urmează se vor mai îndrepta lucrurile. Timpul este scurt, dar numai pentru cei ce preferă comoditatea rutinei, dinamismului iniţiativei.

PE DRUMUL CLUJULUI SE POATE REALIZA O MEDIE ORARĂ DE RALIU

152 km separă Oradea de Cluj. Pentru un automobilist care circulă normal — şi noi i-am dori pe toţi încadraţi în această categorie — aceasta înseamnă trei ore de stat la volan şi o medie orară de 50 km. Sîntem convinşi că 90% din turiştii oaspeţi vor realiza această medie egală cu cea din etapa de concentrare a raliului Monte Carlo. De ce? Fiindcă, deşi în defileul Crişului Repede peisajul este frumos, deşi în aşezările prin care se trece sînt cîteva atracţii care i-ar tenta pentru un popas, ei nu vor întîlni indicatoarele care să le semnaleze existenţa lor. Poate unii, mai avizaţi, vor reuşi să zărească la ieşirea din Topa de Criş indicatorul **spre Vadul Crişului** şi se vor abate — drumul asfaltat îmbie şi el — să-i vadă la lucru pe vestiţii olari locali şi să ia ca amintire un ulcior alb cu cîteva puncte şi spirale brune ce amintesc o tradiţie milenară; poate unii vor căuta să ajungă şi la peştera Vadul Crişului din inima spectaculosului defileu al Crişului Repede. Cu siguranţă ei nu vor fi însă mulţi, căci nu s-a făcut nimic pentru valorificarea acestor atracţii. Vadul Crişului ar merita însă fie un han, fie un camping bine organizat (fie amîndouă) pentru popasul turiştilor. Centrul de ceramică ar trebui şi el semnalat (ca şi cei mai vestiţi olari) prin indicatoare speciale, iar peştera — cîndva sumar electrificată — ar merita să fie amenajată la nivelul cerinţelor actuale.

Curînd după răscrucea spre Vadul Crişului se ajunge

ORADEA-CLUJ-SIBIU

Biserica din Gălplie (secolul XVI) este un monument care sporește interesul pentru complexul muzeal «Octavian Goga» de la Ciucea.

la **Piatra Craiului** unde de mulți ani funcționează — la vad bun — un bufet-restaurant al cooperației de consum și de 4-5 ani și un hotel cu 50 locuri. Capacitatea lui se dovedește vara, insuficientă,dar deocamdată au început numai lucrările de mărire a restaurantului. O nouă aripă a hotelului — se spune — va fi ridicată în anul viitor, cînd se intenționează să se amenajeze și un popas cu căsuțe. Planurile sînt bune dar grija predominantă pentru restaurante — întîlnită aproape pretutindeni — întîrzie cam mult rezolvarea problemei numărul unu a turismului nostru rutier: spațiul de cazare.

În partea locuită a defileului Crișului Repede în care șoseaua coboară de pe Piatra Craiului, peisajul rămîne o atracție de prim ordin. El nu are nevoie de recomandări și nici de indicatoare. De altfel,pentru eventualii amatori de turism montan, de-a lungul drumului se află plantat un indicator pentru cabanele din Valea Drăganului. Nu este semnalat însă punctul din care se pornește spre cabana Vlădeasa, dar cum aceasta nu este accesibilă automobiliștilor — să zicem — lipsa nu este atît de gravă. Automobiliștii neavizați, ba chiar și ceilalți care află dintr-un ghid de existența lor, vor trece însă vrînd-nevrînd și pe lîngă alte două obiective care merită un popas și care fără îndoială i-ar interesa pe foarte mulți din oaspeții de peste hotare. Este vorba de **biserica de lemn din Bucea** (aflată doar la 50 m de drumul național în dreptul kilometrului 560,4), construcție de tipul celor din Maramureș, întîlnite în tot județul Sălaj, dar și în Bihor și Cluj și de **complexul muzeal de la Ciucea**. Prin așezarea sa, prin Casa memorială «Octavian Goga», prin Muzeul etnografic (în curs de amenajare), posesor al unor valoroase exponate, și prin biserica de lemn adusă din Gălplie (județul Sălaj), remarcabil monument din veacul al 16-lea, cu stîlpii pridvorului ingenios împodobiți de «florile» cuielor de lemn, complexul de la Ciucea reprezintă un obiectiv major pe acest itinerar, din păcate — ca și celelalte — insuficient popularizat și nesemnalat prin indicatoare. Fără să fie tot atît de spectaculos, peisajul rămîne plăcut și prin depresiunea Huedinului și prin Valea Căpușului. Un popas cu căsuțe la izvorul Crișului, ale cărui parcări continuă să aștepte o amenajare corespunzătoare și cusăturile agățate în firidele porților din Căpuș sînt singurele invitații la oprire. Semnalăm cu plăcere ideea gospodinelor din Căpuș, maestre în înflorirea pînzei cu acul, care-și etalează operele la poartă, unde stau de regulă și lucrează, îmbiindu-i pe turiști să se oprească, să le admire și să pornească mai departe cu o amintire concretă a artei populare locale. O inițiativă excelentă care ar merita să fie imitată și prin alte părți, ea aducînd acea notă specifică pe care ar trebui s-o accentuăm pe itinerarele noastre turistice.

CLUJUL: UN CAPĂT DE ETAPĂ CARE SE GÎNDEȘTE LA TURIȘTI

Oricît de grăbit ar fi un turist, este greu de crezut că va trece prin Cluj menținînd o medie de raliu. Orașul este primitor și vădește că se gîndește la oaspeți. Indicatoarele rutiere de orientare sînt foarte bine amplasate, numeroase, facilitînd la maximum informarea automobiliștilor. Dacă li s-ar adăuga și indicatoare pentru principalele monumente și muzee (acestea din păcate sînt peste tot rare, doar Țara Hațegului făcînd excepție) aproape că nu am mai avea nimic de spus. Spațiul hotelier este, ca pretutindeni, suficient în mai tot timpul anului, dar nu și în sezonul de vîrf. Campingul din Făget,excelent amplasat și bine amenajat, dispunînd de 250 de locuri în căsuțe (pe lîngă un destul de vast teren pentru instalarea corturilor proprii ale turiștilor),este însă o bază care rezolvă în condiții bune nevoile turismului rutier. Și clujenii trebuie să se gîndească însă — pentru anii viitori — la mărirea capacității de cazare. Cel puțin un motel și un nou teren de camping (poate în partea de jos a Făgetului cu acces din Mînăștur) devin tot mai necesare pentru acest capăt de etapă care trebuie să fie orașul de la poalele Feleacului.

Semnalînd cu plăcere lucrările care se fac pentru a lărgi cu o a treia bandă drumul național în sectoarele cu urcușuri accentuate, pentru a se elimina formarea unor interminabile coloane înapoia autovehiculelor grele de transport, să ne continuăm drumul spre Alba Iulia și Sibiu.

167 KM CU MULTE INVITAȚII LA POPAS

De-a lungul celor 167 km care despart Clujul de Sibiu numărul atracțiilor turistice ce pot interesa pe turiști este mult mai mare ca pe sectorul Oradea—Cluj. În primul rînd invită la oprire orașele Turda, Aiud, Alba Iulia și Sebeș, fiecare cu vechi monumente valoroase și cu muzee interesante. Mai sînt de-a lungul traseului și cîteva sate ce merită atenție, fără să mai amintim numeroasele tentații de a ieși de pe drumul național și a cerceta unele locuri și așezări lăturalnice. Ca o firească urmare și amenajările cu scop turistic sînt mai numeroase. Un camping destul de reușit la Turda, o cramă la Aiud și alta în cetatea Alba Iulia, un motel la Sebeș, un camping la Mercurea Băi și un popas în curs de amenajare pe «hula» dintre Apoldul de Sus și Sălișteș figurează printre punctele de popas turistic reușite. Cu indulgență am mai putea adăuga popasul de lîngă Alba Iulia numit — impropriu — «cabana dintre sălcii». În schimb noul popas cu cîteva căsuțe de lîngă Aiud — «Căprioara» și cel din «Parcul Arinii» de la Sebeș, ca și crama Sîntimbru, popasul Clinic și hanul Mercurea-Deal — rebotezat și el de curînd cabană — nu sînt încă la nivelul celor mai ridicate exigențe. La Mercurea-Deal sînt în curs lucrări care pot schimba fața lucrurilor, dar la Sebeș se pare că există doar intenții. Locul ales, «parcul arinilor», este excelent. Și s-ar putea transforma într-un adevărat și reușit teren de camping, la nivelul celui de la Făget-Cluj sau Dumbrava-Sibiu, pe care sebeșenii ar trebui să le ia drept exemple. Să sperăm că o vor face cît mai curînd...

În acest al doilea sector al primului nostru itinerar, în apropierea drumului național nr. 1 (și al celui european care de la Turda pornește indicativul«E-15 A») se găsesc și două zone protejate ca monumente ale naturii, două zone ce ar putea constitui atracții majore pentru toți turiștii: **Cheile Turzii** și **Ripa Roșie** (Sebeș). Din literatura turistică ele nu lipsesc. Practic, vizitarea lor este rară din cauza drumurilor de acces. Și este păcat căci fiecare în parte reprezintă valori deosebite, sînt unicate. Nu trebuie să uităm în special că pentru oaspeții străini (oricît ni s-ar părea nouă de interesante) monumentele medievale din Turda, Aiud și Sebeș nu pot constitui atracții deosebite. Dar Cheile Turzii și Ripa Roșie pot uimi pe toată lumea. Pentru aceasta este absolută nevoie ca drumurile de acces să fie amenajate corespunzător și semnalate de indicatoare vizibile. Cum nu este vorba de distanțe mari (circa 4 km la fiecare dintre aceste monumente ale naturii) și cum asfaltul este de dorit dar nu absolut necesar, credem că cele două orașe — Turda și Sebeș — nu trebuie să aștepte să vină alții să le rezolve această problemă a gospodăririi proprii, cînd avem atîtea exemple de ce se poate realiza prin munca obștească a tineretului.

Semnalînd că și alte obiective de interes turistic din acest sector (comunele mărginene cu punctele muzeale locale, biserica cetate din Cristian, sau cea din Mercurea etc.) scapă atenției multor turiști datorită lipsei indicatoarelor care ar trebui să le semnaleze, încheiem această primă etapă de itinerar turistic nr. 1 al țării la porțile Sibiului, cu promisiunea de a-l continua săptămîna viitoare.

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Referindu-se la cîteva interviuri publicate nu demult de către colaboratorul nostru, poetul Adrian Păunescu în revista «Contemporanul», cititorul *Paul Tomovici* din Timișoara ne invită să pornim «o campanie» pentru «reabilitarea meșteșugurilor», pentru a face ca meseriașilor de înaltă calificare (croitori, cizmari, tîmplari etc.) să li se recunoască «rolul și importanța în cadrul economiei socialiste». Chiar dacă nu ne gîndim la o campanie (nu e vorba, doar, de un țel imediat care poate fi realizat numai printr-o mobilizare generală a forțelor), sugestia cititorului timișorean ni se pare deosebit de interesantă și ea a fost reținută de către noi. Sîntem și noi convinși că alături de atenția prioritară care trebuie acordată industriei, își are loc și grija pentru cultivarea și sprijinirea acelor meșteșugari fără care nu poate fi concepută o bună organizare a serviciilor către populație. O excelentă tradiție — cu care putem fi mîndri — se cere reanimată și continuată.

Cititoarei *Silvana Lupaș* din Turda i se pare că publicăm prea puține pagini consacrate modei și ne cere, în subsidiar, să militățm pentru acele tendințe ale modei «care nu se schimbă de la o zi la alta, care persistă o lungă perioadă de vreme». Grea sarcină! Moda tocmai d-aia e modă, pentru că se schimbă des, iar în ultima vreme, foarte des. Posibilitățile noastre de a frîna acest ritm accelerat nu se par deloc-zorii (nu reușește ea industria de confecții cu proverbialele ei întîrzieri să realizeze o asemenea performanță!). Ritmul rapid în care se schimbă moda corespunde într-un fel tempoului specific al zilelor noastre; în plus, moda, după cum se știe, servește nu numai la omogenizarea aspectului exterior al oamenilor, ci, în același timp, și la diferențierea acestora. Or, datorită vitezei cu care ideile și modelele circulă azi, o nouă modă devine la scurt timp după lansarea ei bunul a sute și sute de mii de oameni (de femei, în primul rînd), ceea ce declanșează o nouă modificare și așa mai departe. Cititoarea noastră are totuși parțial dreptate. Cu tot iureșul acesta de schimbări și răsturnări există anumite constante valabile pentru o perioadă ceva mai lungă. Dar, cu constantele astea nu faci nimic (ele pot fi de folos doar sociologilor); ca să fii în pas cu moda, trebuie să ții seama de amănunte....

Un cititor din Buzău, *Anghel Saftu*, ne comunică o serie de observații și sugestii cu privire la programele de televiziune; slaba noastră autoritate în materie ne îndeamnă să-i îndrumăm direct spre cei care pot face ceva, adică spre televiziune. O singură remarcă ne-am permite (și asta pentru că se referă la un prieten și colaborator al nostru, al celor de la «Flacăra», la Eugen Mandric): ceea ce admirăm la Mandric nu este «vocea molcomă, blajină», ci,dimpotrivă, tonul anti-blajin, incisiv, încărcat de patos și mînie militantă. Se pare că este un blestem al nostru, al moldovenilor, să fim considerați (de ce?) «blajini»; nu-i invidiem pe cei care se încred orbește într-o asemenea caracterizare superficială.

Și o cititoare *(Rodica Dumitrescu)* din Băicoi-Țintea, jud. Prahova, are nemulțumiri la adresa televiziunii; nu înțelege de ce nu se respectă, în litera lor, programele anunțate. Nu știm ce vor răspunde cei în cauză dar din spirit de solidaritate profesională, ne simțim datori să le luăm apărarea:dacă vrei să te menții în actualitate, să răspunzi cu promptitudine tuturor chemărilor realității în perpetuă schimbare, e tare greu să respecți,cu punct și virgulă un program alcătuit cu săptămîni înainte. O știm din propria noastră experiență.

Din partea de nord a țării, din Dorohoi, tînărul cititor *Petre Maftei*, ne întreabă «dacă e adevărat» ce a auzit și anume că unu pictori integrează în tablourile lor obiecte și materiale luate direct din natură. «Noutatea» la care se referă tov. Maftei, e cam veche și ne mirăm că nu e cunoscută la Dorohoi, altădată, cetadelă a avangărzii literare și artistice. Cititorul nostru consideră o asemenea practică drept «scandaloasă»; de fapt, o apreciere de valoare nu poate fi emisă asupra unui procedeu tehnic (într-o anumită formă foarte vechi și folosit și în arta populară),ci asupra rezultatelor artistice. Artiștii care utilizează asemenea procedee pornesc de la ideea că obiectele—ca și cuvintele— au o anumită încărcătură de semnificații și plasarea lor în alt context decît cel obișnuit poate exprima o viziune nouă, neașteptată și,eventual, declanșatoare de emoții autentice. Totul depinde însă, repetăm, de reușita artistică, de subsumarea procedeului unei semnificații coerente, unui sens.

concursul
„CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

poșta concursului

IRINA BARTHA — Sf. Gheorghe. Fotografia cu cel mai bun punctaj obținut într-o lună va fi republicată odată cu anunțarea rezultatelor concursului pe luna respectivă.

RODICA ANDRĂU — Cluj. Evident, s-ar fi putut găsi și un titlu mai bun pentru concursul nostru, poate chiar cel propus de dv. Acum însă, dacă am pornit așe... Și apoi, mai importante decît titlul ni se par obiectivele concursului, obiective pe care sperăm să le atingem.

PROF. OSKAR PETERNELL — Periam. Cuponul detașabil poate fi folosit nu numai pentru fotografiile din numărul respectiv, ci și pentru orișice altă fotografie preselectată, indiferent în ce număr a apărut, cu condiția, bineînțeles, ca primirea lui la redacție să nu fie posterioară desemnării cîștigătorilor pe luna respectivă.

TUTUROR celor care ne-au adresat felicitări pentru inițiativă, le mulțumim și îi asigurăm că, în ce ne privește, vom face totul pentru ca acest concurs să-și atingă scopul.

17) Călușel — prof. IOAN TAU — Tecuci

18) Viață — CRISTINA FRANGOPOL — Arad

19) Veterana — DUMITRU GHEORGHE — București

20) Venetie orădeană — I. COHN — Oradea

SUBINGINERI NU ÎNSEAMNĂ INGINERI DE DEDESUBT

ÎN VARA CARE ÎNCEPE, VA PRIMI BOTEZUL DE FOC AL PRODUCȚIEI O NOUĂ PROMOȚIE DE SUBINGINERI. ȘI CU ACEASTĂ FRAZĂ FOLOSIM PENTRU ULTIMA OARĂ ÎN MATERIALUL DE FAȚĂ TERMENUL DIN TITLU. DE CE? PENTRU CĂ S-A CONSTATAT CĂ EXISTĂ FAȚĂ DE NOUL TIP DE INTELECTUALITATE TEHNICĂ O OARECARE REZERVĂ, DETERMINATĂ SE PARE DE PREZENȚA PREFIXULUI «SUB». TEMEINICIA SAU NETEMEINICIA REȚINERII, VOM ÎNCERCA SĂ O DEDUCEM ÎMPREUNĂ CU CITITORUL, PRINTR-O INCURSIUNE LA FAȚA LOCULUI, ÎNTR-UNUL DIN INSTITUTELE SPECIAL CREATE — CEL DIN PITEȘTI. MOMENTUL ESTE, SPERĂM, BINE ALES, PENTRU CĂ ACUM, ÎN PRAGUL CONFRUNTĂRII NOILOR SPECIALIȘTI CU PROBLEMELE CONCRETE ALE ECONOMIEI NAȚIONALE, PUTEM OBSERVA NU NUMAI CUM S-AU PREGĂTIT EI SĂ SE PREZINTE LA STARTUL ACTIVITĂȚII PRACTICE, CI ȘI CUM S-A PREGĂTIT ECONOMIA SĂ-I ÎNTÎMPINE.

de S. ANDON Fotografii de S. STEINER

De faptul că această problemă a denumirii nu este un moft și nici o chestiune de vanitate, ne-am convins în urma unei îndelungate discuții cu decanul institutului din Pitești — tovarășul inginer Gheorghe Poțincu — și dintr-o conversație purtată de două mame și recepționată, de noi, întîmplător, în ziua următoare, într-o stație de autobuz din cartierul Papucești.

— Să fie adevărat că după ce termină institutul băieții au dreptul să dea diferențele și să se facă ingineri adevărați?

— De ce să se mai facă ingineri «adevărați»? Ei înșiși sînt ingineri adevărați — replică indirect tovarășul decan. Denumirea acestei specialități, care cîndva a făcut gloria tehnicii, care constituia un titlu rîvnit, sugerează acum multora impresia că ar fi vorba de o categorie inferioară de ingineri. Diferența dintre absolvenții noștri și ceilalți confrați este, practic, numai aceea că primii sînt pregătiți exclusiv pentru execuție. Asta vor fi ei — ingineri de execuție, oameni sub ochii cărora vor trebui să prindă viață gîndurile inginerilor de concepție.

Este posibil, desigur, ca îndelungata renunțare la această profesie atît de necesară să fi dus la alterarea bunului renume pe care ea l-a avut. Dar, în același timp, reținerea părinților și absolvenților de liceu care consideră facultățile de acest tip nu ca pe niște forme de învățămînt superior, ci ca pe un fel de școli profesionale post-liceale, mai poate fi explicată și prin dorința exagerată a unui mare număr dintre tineri de a dobîndi o profesie cît mai intelectuală. Nici această tendință nu este rușinoasă. Dar cei interesați trebuie să aibă în vedere că reluarea tradiției nu s-a făcut mecanicist nici în acest domeniu, cum nu s-a făcut în nici

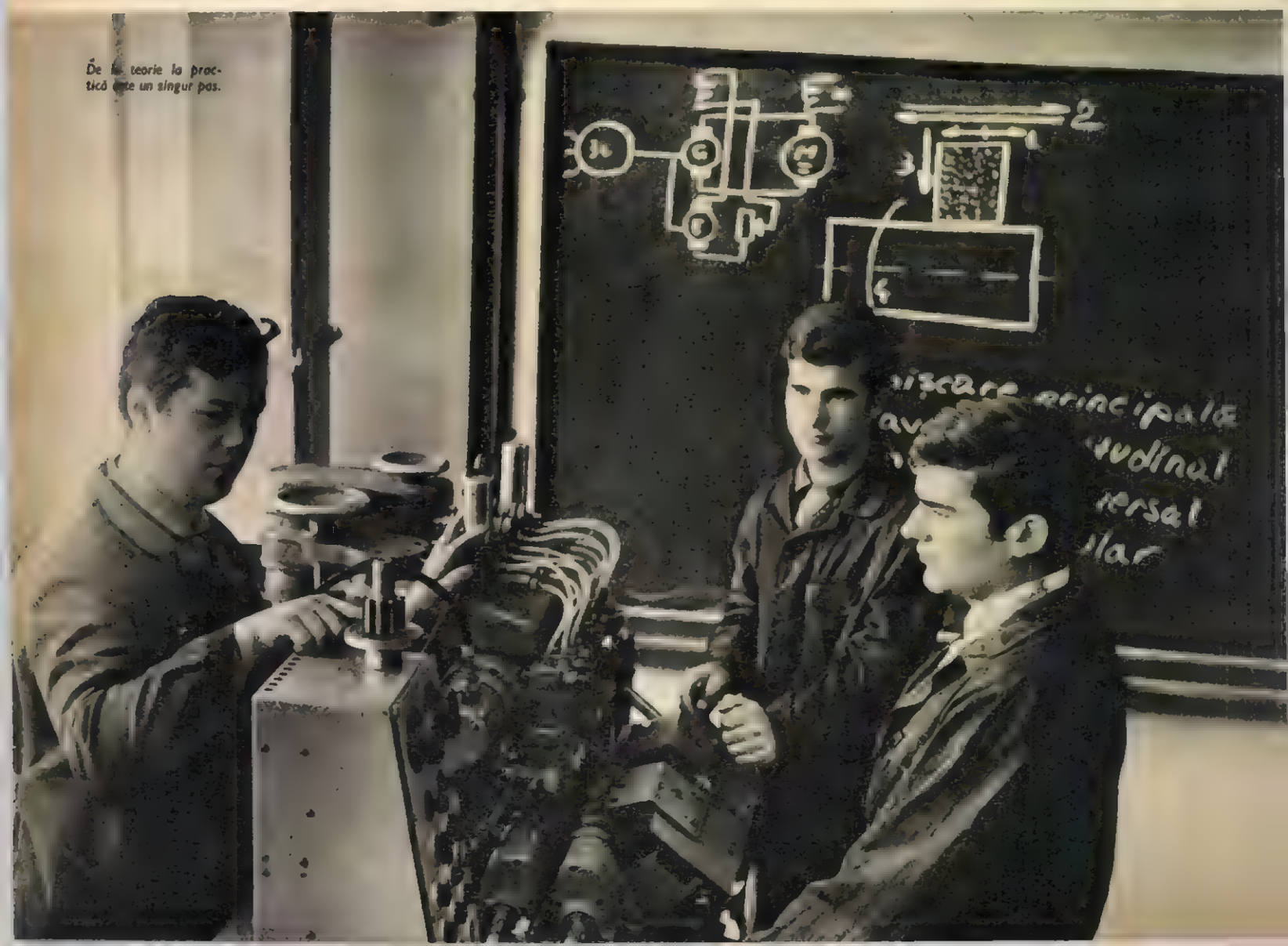

...Studierea instalației electrice a autoturismului M-461 se face pe panoplie.

unui din meritorille cazuri de revenire asupra unor instituții încă valabile, ce fuseseră prea devreme aruncate peste bord. Preluarea și revalorificarea moștenirii culturale și istorice, inclusiv în domeniul învățământului, înseamnă redistilarea esenței ei la temperatura și la cerințele de perfecțiune ale prezentului.

Cam așa s-a întîmplat și cu învățămîntul celor pe care, pînă la fixarea unei denumiri, din fidelitate față de gazdă, îi vom numi **ingineri de execuție**.

Programa analitică a cursanților nu este atît o programă analitică **redusă**, cît una **comprimată** de la cinci la trei ani și **orientată** cu preponderență către latura imediat aplicativă.

Consecințele se manifestă încă de la concursul de admitere. În mod firesc și necesar testarea candidaților este mai exigentă (în condiții normale—mai exigentă chiar decît la facultățile de cinci ani) sub un dublu aspect: candidatul să se dovedească stăpîn pe disciplinele fundamentale ce nu mai pot fi **reluate** în institut cum ar putea fi reluate în facultățile «lungi» (în primul rînd disciplinele matematice) și—al doilea aspect—candidatul să manifeste oarecare aptitudini tehnice, atît pentru a face față unui proces de învățămînt puternic **aplicativ**, cît și pentru a nu se înșela și a-și găsi din timp predispoziția către o profesare pur tehnică, fără posibilități de refugiu în compartimente administrative, sterile.

Intențiile bune nu sînt totdeauna respectate. Nu este cazul institutului din Pitești. Fără a se lăsa într-o avalanșă de candidați (simțind lipsa unui număr suficient de licee industriale) examinatorii argeșeni nu au pregetat cînd a fost cazul să accepte din 250 de candidați... unul singur!

— De ce?

— Pentru că așa este cinstit, ne-a răspuns decanul institutului. Cinstit pentru noi, pentru ei și pentru economie. În plus, de exigența noastră depinde și «firma» institutului. Nu la modul festivist, vanitos, ci în înțelesul de «marca fabricii». Da, există o «marcă a fabricii» și în învățămînt, de bunul ei renume depind atît succesul la repartizare al absolvenților, cît și alimentarea cu candidați serioși a concursurilor de admitere. Este un flux a cărui puritate e influențată de seriozitatea părerii formate despre un colegiu sau altul. În cazul nostru, debutanții la porțile economiei, problema se pune într-un fel special. Dacă un absolvent de la institute consolidate (spre exemplu de la politehnica bucureșteană) o scrintește în producție, toată lumea consideră că a fost un accident. Dacă se întîmplă același lucru și în aceleași proporții cu absolvenți de-ai noștri, repede se va extinde explicația: «A, te cred și eu... dacă e de la Pitești!» Pentru asta nu ne permitem nici un rabat de calitate, pentru aceasta am fost și rămînem foarte exigenți, chiar dacă este să plătim cu renunțări această exigență.

Experiența piteșteană, experiență despre care sperăm că se va vorbi în sens pozitiv și după «livrarea» primei promoții, conferă posibilitatea cîtorva concluzii asupra organizării acestui tip de învățămînt.

În primul rînd, se pare că funcționarea facultăților «cu termen redus», separat de institutele obișnuite, este mai avantajoasă. Eventualul avantaj al dotărilor complexe cu care sînt înzestrate vechile institute politehnice este relativ prin faptul că, volens-nolens, în complexul unităților mixte, atenția corpului profesoral și a tuturor factorilor se îndreaptă, cel puțin din obișnuință, către facultățile cu program lung, dezavantajînd pe cele de ingineri executanți și perpetuînd astfel reținerea față de ele.

În schimb, problema dotării cu aparataj și instrumentar a institutelor specializate pentru execuție poate fi rezolvată în condiții chiar mai bune dacă acestea sînt organizate separat. De ce? Pentru că această separare asigură și orientarea adecvată a dotării înspre reproducerea în institut a condițiilor producției, nu a producției în general, ci a unităților productive către care vor fi îndreptați cu prioritate absolvenții. În același timp, în special în perioada inițială, cum a fost cazul acestor trei ani, studenții înșiși pot participa la înzestrarea patrimoniului institutului destinat învățămîntului aplicativ, familiarizîndu-se pe această cale, în și mai mare măsură, cu gîndirea practică și cu execuția.

Particularitățile amintite au un efect imediat și obligatoriu asupra corpului profesoral. Se realizează volens-nolens un deziderat al învățămîntului modern care — deși este proclamat cu insistență — este tradus în fapt mai greoi. Specificul facultăților profilate «pe execuție», înzestrarea specializată a laboratoarelor și atelierelor impun, în măsură mai mare poate decît în oricare alt domeniu al învățămîntului, ca efectivul de cadre didactice să cuprindă — preponderent dacă nu exclusiv — specialiști cu stagiu consolidat și reciclat în producție. Nu vrem să facem apologia institutului argeșean, dar ni s-a părut că decanul Gheorghe Poțincu tînjește și acum după vremea cînd era șeful secției motor de la uzina de autoturisme din Cîmpulung și vorbește cu nostalgie că: „Eu am lansat motorul lui M-461, jumătate «Carpați» (motor a cărui folosire la turismele de teren a marcat, recunoaștem și noi, o epocă în evoluția industriei auto românești).

Am vizitat atelierele și laboratoarele institutului din Pitești, care ocupă aproximativ 3/4 din spațiul de învățămînt. Este impresionant ce au realizat profesori și studenți, prin muncă benevolă, vara, cu inteligență și mîini proprii, mîncînd pe loc, cîntînd pe loc, cu fundal sonor asigurat de omniprezența magnetofonului. (Întîlnesc tot mai frecvent acest obiect lîngă intelectualii foarte tineri, ca auxiliar al meditației. Rămîne de studiat...) Rezultatul activității poate fi citat ca exemplu nu numai pentru concepția asupra unui proces de învățămînt și pentru hărnicia unor tineri, ci și pentru foarte importanta activitate de **autodotare**, față de care unele cadre tehnice nu găsesc încă soluții în întreprinderi incomparabil mai bine înzestrate.

Rezultatele campaniilor de «autodotare», satisfacția de a fi realizat ceva cu mîinile lor, a deschis apetitul către activitățile aplicative. În prezent, în afara îndelungatelor perioade de practică, studenții desfășoară o activitate productivă chiar la sediul institutului. Au fost încheiate contracte economice cu diferite combinate și centrale industriale, preluîndu-se producția unor subansamble de tehnicitate complexă dar de serie mică, nerentabile pentru întreprinderile economice.

În plus, s-a realizat o bună colaborare cu unitățile la care se efectuează practica. Acestea vor fi, de regulă, și principalii «beneficiari» de absolvenți. În acord cu conducerea lor, au fost selecționate ca teme pentru lucrările de diplomă probleme aflate în planurile de cercetări sau a căror rezolvare este de imediată necesitate pentru respectivele unități. La Uzina de reparații auto-Craiova, spre exemplu, este de actualitate mecanizarea unor lucrări, reorganizarea pe baze industriale a anumitor activități; în consecință, absolvenții — care au făcut și practică la acea uzină — pregătesc lucrări ca «instalații pentru extras motoarele în diferite condiții» sau «Organizarea liniei de reparat pentru anumite elemente, stabilirea mașinilor și aparaturii de măsurat necesare». În funcție de intențiile întreprinderii de transporturi auto-Argeș, un alt beneficiar, cu raza de activitate întinsă pe mai multe județe, studenții elaborează studii și proiecte tehnico-economice pentru dezvoltarea autobazelor prevăzute în plan

(Continuare în pag. 14)

literare

de Lucian RAICU

Mircea ZACIU:

colaje

Editura *Dacia* din Cluj, înființată de puțină vreme, se impune din ce în ce mai convingător, ca un veritabil factor de cultură. Ultima apariție de ținută, pe care ne-o oferă, o constituie *Colajele* lui Mircea Zaciu: culegere de texte critice concise, substanțiale și, în plus, scrise cu o pasiune și un *farmec* de care genul nostru rar beneficiază.

Sînt cărți de critică, altfel profitabile, a căror lectură cursivă și integrală este o pedeapsă dintre cele mai crude; te consolează, cînd le parcurgi, doar gîndul că, oricum, viața nu e o sărbătoare continuă...

Fără să cedeze nimic, dar absolut nimic, în materie de informație literară și de probitate profesională, *Colajele* lui Mircea Zaciu sînt și o lectură pasionantă, seducătoare. Surpriza, cum s-a mai semnalat, este că vine din partea unui solid universitar. Dar, să precizez imediat, nu a unuia care face «concesii»; în fond el nu renunță, și bine face, la prerogativele sale, pentru a se da drept ce nu este. Dimpotrivă, rămîne el însuși, un spirit cumpănit, amator de valori constituite, sigure, durabile. Nu devine peste noapte un publicist alert, zvăpăiat, capricios, cu ambiția de a se «remarca», prin indiferent ce mijloace. Acrul că «oficiază» nu-i rămîne străin, dar aș adăuga că asta sporește farmecul, îi dă o anumită «pondere», împiedică impresiile să se risipească prea repede.

Cu alte cuvinte, refuză facilitatea, înțelege și aici să construiască din materiale rezistente. Și înainte de toate rămîne interesat de adevăr. Farmecul stă în «tonul uman» al frazelor bine înlănțuite, în vibrația secret sufletească a textului, altfel perfect ordonat, în harul, care se simte, de a considera literatura ceva viu, ceva care într-adevăr ne privește și nu un rece obiect de studiu.

Într-un eseu de o frumusețe exactă despre Ibrăileanu, Mircea Zaciu citează acest aforism al marelui critic: «Salvarea criticului stă în tăria lui de a deveni cetitor».

Autorul *Colajelor* ilustrează acest gînd exemplar în pagini pline de prospețime, traversate ca de iradierea unui «fenomen originar» despre Alecsandri și Sadoveanu, Octavian Goga și Paul Zarifopol, Liviu Rebreanu și Ion Agârbiceanu, Gherea și Perpessicius, pagini coerente, echilibrate, exacte în ele însele și totodată «pretexte» (dar nu inventate!) pentru o meditație de amploare și adîncime în jurul unor «motive» literare, estetice, morale, cu adevărat obsedante.

Critica lui Mircea Zaciu, cel puțin așa cum o revelează acest volum de îngîndurată maturitate, rămînînd opera unui învățat, tinde să fie și este (pentru a-i prelua o expresie, dintre cele simple și esențiale, ce-i stau atît de bine!) o critică «aproape de inimă». «Inima» poate fi și ea *inteligență*, nu numai sursă de «sentimente» — aceasta este concluzia limpede a reflecțiilor lui Mircea Zaciu, indiferent de obiectul pe care, dintr-o evidentă necesitate *lăuntrică*, îl propun atenției de fiecare dată; dintr-un unghi de vedere nou, captivant, dar pe temeiul unor preocupări de mare stabilitate.

Și încă ceva: lirismul dens, substanțial, natura eminamente *reflexivă* a acestor pagini nu anulează, de cîte ori se ivește cazul, opinia categorică, judecata realistă, lipsită de complezență, ironia, tonul uneori casant, intervenția polemică, amară, impuse toate de necesitățile momentului, pe care Mircea Zaciu înțelege să nu le evite în numele contemplației pure a științei de cabinet.

SUBINGINERI NU ÎNSEAMNĂ INGINERI DE DEDESUBT

(Urmare din pag. 13)

Rezultatul acestei conlucrări fructuoase se vede din aprecierile elogioase asupra studenților sosiți la locurile de efectuarea practicii, din perfecta lor acomodare — de fapt, încadrare — în locul de muncă, din insistențele cu care aceiași studenți sînt reclamați să se reîntoarcă, de data aceasta cu diplomă, repartizați, în unitățile economice în care și-au completat cunoștințele.

Asta nu înseamnă că nu există, în unele locuri, în special în uzinele mari, o oarecare neglijare a investiției de lungă durată care este omul, specialistul, din cauza preocupărilor pentru economicul imediat. Sînt reținori inerente perioadei de rodare a acestui nou angrenaj: învățămînt — practică. Poate că mai rapida satisfacere a tuturor intereselor depinde și de distribuirea teritorială a institutelor de învățămînt superior. Apropierea lor de locurile de producție, în special a celor profilate pentru specialiști de execuție, va influența și interesul unităților economice față de studenții practicanți și invers. Iar cu timpul, poate că va apărea o soluție și pentru un sistem de repartizare a absolvenților în același timp echitabilă dar și influențată de legăturile deja înfiripate cu producția.

În laboratorul pentru studiul regulilor de circulație.

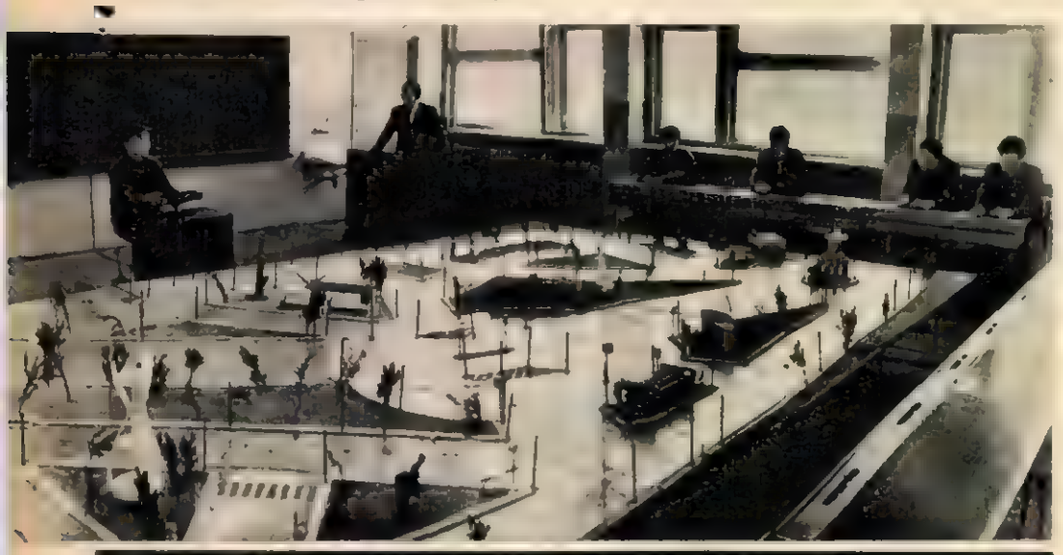

Lac pentru fixarea părului, fabricat în R.P. Bulgaria după licența firmei «OREAL» — Paris:
— asigură coafurii durabilitate și o ferește de umezeală
— dă părului o formă frumoasă și îi păstrează luciul și moliciunea naturală
— se îndepărtează ușor și complet prin simplă periere a părului.

pharmachim
BULGARIA

PUBLICOM

COMPREHENSIUNE

Inginerul electronist, Nicolae Constantinescu s-a dedicat cercetării fenomenelor electrice de la nivelul celulelor. «Sistemul nervos central, susține el, are la baza funcțiunilor sale două energii electrice egale între ele din mai multe puncte de vedere. Fiecare energie întreține și dirijează cîte o parte a sistemului nervos central iar fiecare parte comunică pe căi separate cu întreg organismul. În momentul cînd una din aceste energii se modifică în rău, balanța sistemului nervos central se dezechilibrează iar părțile din organism dependente de energia care a perturbat sistemul nervos central nu mai funcționează normal. Sarcinile electrice ale celulelor din organele respective se modifică ducînd la o înmulțire dezordonată a celulelor».

Punînd la baza unor afecțiuni grave tocmai acest dezechilibru, N. Constantinescu s-a gîndit la forța care ar putea restabili echilibrul celor două energii electrice. Valorificînd vechi observații personale și întinse lecturi cu privire la efectele curative ale unor plante, dezvoltînd unele ipoteze și invenții proprii în domeniul medicinei (brevetate în 1961, 1962 și 1964), inginerul electronist Nicolae Constantinescu a supus Ministerului Sănătății un extras de plante cu efecte curative într-o seamă de maladii hepatice, boli de piele și diverse tulburări ale echilibrului biologic. Elementele active din acest extras au capacitatea de a normaliza sarcinile electrice din celulele organelor afectate. Într-un cuvînt, de a înviora organismul. Țesutul limfoid revine la normal și prin aceasta filtrează sîngele, limfa și lichidul interstițial de elementele celulare moarte sau epuizate.

Lipsa diplomelor de specialitate, banalitatea aparentă a preparatului, eșafodajul simplist al teoriei cu privire la sarcinile electrice din celulele bolnave, au determinat o circumspecție, într-un fel justificată, față de extrasul de plante propus. Amănuntele legate de unele cazuri concrete vindecate cu respectivul extras n-au fost nici ele în măsură să determine cercetarea cu mai multă grijă a propunerilor anonimului inginer electronist pasionat de medicină.

Între timp, Nicolae Constantinescu nu mai este un anonim. Ajunși în situații extreme, mai mulți bolnavi au încercat efectele extrasului de plante. Rezultatele sînt demne de luat în seamă. Răsfoiesc un dosar voluminos cu cazuri tratate cu ajutorul acestui extras.

Toma Adrian din București, strada Sfinții Apostoli nr. 29, de 14 ani, ieșe din spital în 1967 cu diagnostic de dermatită atopică. Tot corpul îi era plin de plăgi. În această fază gravă începe tratamentul cu extrasul de plante. În 45 de zile este complet vindecată. Croitorul Neacșu Dumitru, București, str. Oteșari nr. 23, sectorul 1, cu toate tratamentele făcute nu putea să scape de o plagă care îi acoperise toată mîna stîngă. Se vindecă în urma tratamentului cu extras de plante. În prezent, lucrează ca maistru la o unitate de croitorie din Șos. Colentina. Copilul Barbu Diana din București, str. Petru și Pavel 54, sectorul 8, nu merge, nu-și poate ține capul pe umeri. Diagnostic neprecizat. Epilepsie? Encefalită? Copilul este scos din spital fără nici o speranță. I se administrează extrasul de plante. Acum fetița merge, se joacă, se dezvoltă normal. Recent, Stan Aristide, în vîrstă de 57 de ani, strada Soldat Iliuță nr.12, sectorul 6, cu uree în sînge, 3,20 g %, se află într-o situație disperată cu toate tratamentele făcute. Ia extras de plante de la 16 ianuarie la 10 februarie 1972. La 27 ianuarie ureea scade la 0,66 g%. Un film. Imagini greu de suportat. Un tractorist de 26 ani, Nicolaescu Aurel. Trupul lui o rană dureroasă din cap pînă în picioare. Cadrul următor pare neverosimil. Plăgile au dispărut ca într-un basm.

Exemplele ar putea continua. Am stat de vorbă cu cîțiva dintre cei care au încercat efectele acestui extras de plante. Pun pe seama lui ameliorarea sănătății sau chiar vindecarea totală.

Indiferent de mărturii, argumentul cel mai important este că toți acești oameni se simt bine, trăiesc. În ciuda unor diagnostice. În fața unor astfel de evidențe ceaiul de plante, folosit de multe ori în cazuri limită și dînd rezultate pozitive, rămîne fără șansa verificării în laborator. De ce nu se manifestă mai multă curiozitate, mai multă comprehensiune? S-ar putea ca verificarea să dezmintă rezultatele prezentate. Dar dacă le-ar confirma? De ce să nu încercăm?

Descoperirile nu țin în mod obligatoriu de titluri științifice, de laboratoare. Este însă de datoria laboratoarelor, a instituțiilor autorizate, a societății noastre, de a întîmpina cu înțelegere, cu respect propunerile făcute de cetățeni. De a le verifica. De a ajuta, atunci cînd este nevoie. De a le răspunde, în orice caz! Lui Nicolae Constantinescu nu i s-a răspuns.

S-ar putea ca el, în calitate de autor să fie subiectiv. Și martorii pot fi subiectivi. «Aș dori, spune Răducanu Petre din București, str. soldat Cristache Minciu nr. 55, sectorul 3, cu hepatită cronică evolutivă, vindecată în urma tratamentului cu extrasul de plante, să vă aduc mii de mulțumiri din partea mea și a întregii familii pentru acel ceai de aur care a făcut să-mi reiau activitatea profesională, să mă pot număra și eu printre oamenii care pot să spere».

Semnatarul acestui articol nu-și arogă dreptul de a emite judecăți de valoare cu privire la valabilitatea extrasului prezentat. Nu face decît să propună forurilor în drept verificarea efectelor lui.

C. VIȘAN

de Sanda FAUR

Neuitata Mutter Courage creată de Marcela Rusu, înconjurată de Yvette (Stela Popescu) și Kattrin (Sanda Toma).

MUTTER COURAGE

Sigur, nimeni nu se mai apropie astăzi de dramaturgia lui Brecht în vîrful picioarelor, ținînd în mînă dreaptă, ca pe o fatală tablă de legi, «Micul Organon», nici un spirit cu adevărat creator — și deci liber — nu se mai simte paralizat și obligat să se supună tuturor prescripțiilor rituale ale teatrului epic; dar poate că nimeni la noi nu o face cu mai multă fervoare, dezinvoltură și constanță ca regizorul Lucian Giurchescu. Celelalte mari gesturi de artă teatrală brechtiană — semnate de Liviu Ciulei sau Andrei Șerban — rămîn, ca atare, niște momente prețioase de teatru, dar nu fac decît să se adauge șirului lung de spectacole pe care Giurchescu le-a creat pe scenele noastre, cu o nobilă încăpățînare și consecvență, dar mai ales cu o înțelegere foarte a noastră, foarte pe specificul sensibilității artistice românești, a principiilor teatrului distanțării. Am văzut, nu demult, un spectacol ieșean cu «Sfînta Ioana a abatoarelor», lucrat după cel mai pur rețetar brechtian, de un regizor german, venit de-acasă de la Brecht, spectacol de o rigoare și de o puritate a construcției desăvîrșite, muncit de actori pînă la istovire, dar cu care am fost aproape în imposibilitate de a comunica: era emis pe o altă lungime de undă decît pe cea care putem noi recepta, și-l plasa pe Brecht la o distanță de gustul și disponibilitățile noastre artistice, spre care nu mai încerci tentația de a te îndrepta cu toată inima, sau, mă rog, cu toată rațiunea pretinsă de autor. Iată însă că fiecare spectacol al lui Giurchescu se termină neîndoielnic cu cîștigarea unei noi părți din publicul nostru de partea lui Brecht: cum se petrece și cu prilejul acestui monumental și tragic «Mutter Courage» (căruia nimeni nu-i mai reproșează prezența pe scena unui Teatru de... Comedie, de vreme ce Giurchescu este directorul acestui teatru). Regizorul a atacat acest text masiv, protest aprins împotriva războiului devastator de vieți și conștiințe, fără nici o prejudecată conformistă ori, dimpotrivă, voit-contestatară. Pe o traducere la care și-a adăugat numele alături de cel al lui Mircea Șeptilici, el a operat exact tăieturile sau adăugirile de care a simțit nevoia, fără să-i tremure vreo clipă mîna, a renunțat la muzica consacrată a lui Dessau, în favoarea celei încă departe de a fi consacrată, a lui Paul Urmuzescu, a exclus unele songuri și toate cortinele scrise, și-a consolidat cum a crezut de cuviință construcția aceasta impunătoare, violent colorată și zgomotoasă, susținută și răvășită de patimi omenești, cu momente de umor grotesc și cu altele de poezie, cu scene crîncene și altele eroice. Și, mai ales, nu s-a temut nici o clipă să alăture mult propovăduitei distanțări și cerebralității a teatrului brechtian, o reală, umană și răscolitoare forță de șoc emoțional. Nimic sec, nimic uscat, nimic didacticist în acest spectacol vehement antimilitarist, nici un «brechtianism» formal și neconvins. Giurchescu a lăsat tragedia să fie tragedie, durerea-durere, inconștiența-inconștiență, fără a ne anunța: acum e vorba de durere omenească, acum învățați minte unde duce inconștiența, acum trageți concluzia că războiul e o calamitate și că trebuie luptat împotriva lui. Prin acest spectacol scris pe scenă cu pasta groasă a verzuiului și cenușiului războaielor, în care tropăie asurzitor bocancii mercenarilor lipsiți de credință și scrupule, în care umorul e cazon și teminitatea deșucheată, în care domină interesul meschin și banii pesin, în care omul e urît și urîtit de pacostea războiului, trece totuși vibrația fierbinte a unei umanități rănite, infirme, dar existente, totuși, chiar și în sufletele cele mai schilodite. Și treaba aceasta i-a ieșit atît de bine lui Lucian Giurchescu pentru că a avut niște mari și dăruiți aliați în actorii cu care și-a lucrat spectacolul. Cîteva «Mutter Courage» au mai putut fi văzute la noi, și nu au fost niciodată neinteresante, pentru că de această monumentală și torturantă partitură nu s-au putut apropia decît actrițele unse cu mirul harului în creștet. Dar cred că Marcela Rusu aduce imaginea cea mai tulburătoare, cea mai puternică, mai răscolitoare a rolului. E, în primul rînd, o Ana Fierling încă tînără și viguroasă, un clocot de vitalitate, un suflet încă viu, pe care nu l-au secătuit de tot dramele urîte ale războiului și contextul uman dezumanizat în care trăiește. Marcela Rusu nu ne lasă prea mult cu gustul trivialității și instinctualității personajului pe buze, nu ne apasă cu tresăririle Anei la auzul clinchetului arginților, ci ne urmărește mai ales cu momentele ei de intensă trăire dramatică: în scenele în care își pierde copiii, în finalul spectacolului, ea se ridică la culmi de tragedie antică. Hotărît lucru, Marcela Rusu e o actriță căreia nimic din ce înseamnă marea artă a scenei nu îi e străin. Sanda Toma are și ea — în rolul mutei Kattrin — o creație de excepție, ea fiind în același timp fragilă și sălbatică, rudimentară și superioară, închisă în infirmitatea ei și depășind-o, actrița găsind de fiecare dată pe parcursul acestui rol atît de dificil, toate nuanțele care să o țină în afara primejdiilor melo-ului, păstrînd-o totuși în raza unui teritoriu în care acționează în primul rînd simțămintele și doar apoi gîndirea. Excepțional, mereu alt fel colorat, cu mereu alte subtilități de interpretare, Cornel Vulpe în rolul predicatorului, inteligentă și savuroasă, ca totdeauna, Stela Popescu, masiv și puternic, Mircea Albulescu, extrem de interesanți și D. Rucăreanu și V. Găitan; nu-mi amintesc de vreun actor care să ne fi dezamăgit în acest spectacol. Poate, cel mult, niște momente diluate, poate niște zgomote de prisos, poate niște lungimi inutile. Scăderi mărunte care nu pot totuși deloc acoperi strălucirea acestui mare spectacol.

VINOVATUL

Paradoxal scrisul lui Ion Băieșu, paradoxal și contradictoriu, pîndindu-ne la tot pasul cu întorsături neașteptate, făcute parcă anume pentru a ne deruta. Scriitorul se plimbă cu o nonșalanță voită și asiduă în zonele publicisticei celei mai de toate zilele, face cîte un salt, două în specia comicului revuistic, recoltează de aici, de pe urma unei Tanțe și Costel televizați, gloria cea mai la îndemînă; ca dintr-o dată să se reculeagă, să rămînă cu el însuși, să scormonească în niște profunzimi de gîndire nicicînd bănuite la scriitorul umoristic și să scoată de acolo pagini bîntuite de întrebări chinuitoare, de drame ale responsabilității și ale sentimentelor justițiare. Precum cele de ieri ale «Iertării». Precum cele de azi ale «Vinovatului». Spectacolul, urcat de tînărul regizor Alexa Visarion pe scena Studioului «Nottara», dilată pînă la dimensiunile unei reprezentații obișnuite textul foarte scurt al acestui «Vinovat», dramă cu două personaje doar, dar reluînd cu egală intensitate obsesia tematică a lui Băieșu: simțul dreptății (cuplat cu cel al culpabilității) întors, pînă la urmă, împotriva lui însuși și transformat în fixație, pedeapsa convertită în ultimă instanță în crimă. Femeia care urmărește, timp de 20 de ani, cu o tenacitate maladivă, pe presupusul asasin al iubitului ei, și-l pedepsește exact în momentul în care crima ar fi fost prescrisă — și numai pentru că i se pare că «vinovatul» e gata să prindă acum fericirea de pulpană — este, de fapt, o variantă a eroinei din «Iertarea». Există, în scrisul dramatic al lui Băieșu, o obsesie de proveniență misogină — ar zice —, eroinele lui sînt niște monștri, chiar atunci cînd cauza lor pare morală, fanatismul lor usucă și ucide totul în jur, încăpățînarea lor vindicativă sau ispășitoare e o reacție frizînd patologicul. Această «ea» din «Vinovatul» își anulează, cu masochism psihic, propria tinerețe și viață, ea nu mai trăiește decît cu gîndul pedepsirii vinovatului (posibil), de care începe să o lege un fel de ciudată afecțiune, singura trăsătură umană care i-a rămas. În piesele lui Băieșu femeia este totdeauna o forță a răului, drapată în faldurile unor principii de o duritate inchizitorială.

Luînd asupra sa — pentru a doua oară, se pare — riscurile montării acestui text despre care însuși autorul ne asigură în program că nu ne va plăcea, Alexa Visarion nu a vrut de altfel nici el, nici o clipă, să ne «placă» în sensul facil al cuvîntului. Ci să scuture niște inerții de gîndire, să ne zguduie, să ne tortureze. Să transmită în sală chinurile interioare ale eroilor. Pentru a ne aduce aici, nici un procedeu scenic violent, decît poate cel al violenței tăcerilor, al pauzelor imense între replici și cuvinte, al ritmurilor voit apăsătoare prin rarefierea lor. Toată această desfășurare, de o lentoare sufocantă, te contrariază la început, te irită, te scoate din fire, ca pînă la urmă să te prindă în jocul ei grav, să te fascineze, regizorul transmițîndu-ne aceeași exasperare pe care am întîlnit-o în filmul japonez «Insula», și prinzîndu-ne exact atît cît voia în suspanse-urile misterioase (create de el deasupra textului). Pentru cei mai puțin răbdători, spectacolul devine înăbușitor, dar și aceștia rămîn două ore încremeniți în scaune, acceptînd convenția regizorului și, mai ales, trăirile totale, cumplite, mistuitoare fizic și psihic, ale actorilor. Cristina Tacoi și-a jucat rolul cu o densitate dureroasă a simțirii, cu o participare atît de totală încît ne-a transmis tremurul ei interior, crispările ei halucinante, pledînd — mai mult ca autorul — în favoarea fixațiilor justițiare ale eroinei. Alături de ea, cu aceeași încrîncenată tensionare, Mircea Anghelescu, dînd firu liber, atît cît era nevoie, răbufnirilor sale temperamentale, spaimelor și angoaselor celui hăituit de acest neînduplecat înger al morții cu chip de femeie.

Fără doar și poate, acest tînăr regizor, Alexa Visarion, va avea un cuvînt de spus în teatrul românesc...

Cristina Tacoi și Mircea Anghelescu reușesc să transmită sălii chinurile interioare ale eroilor piesei.

Fotografie de N. ȘVAICO

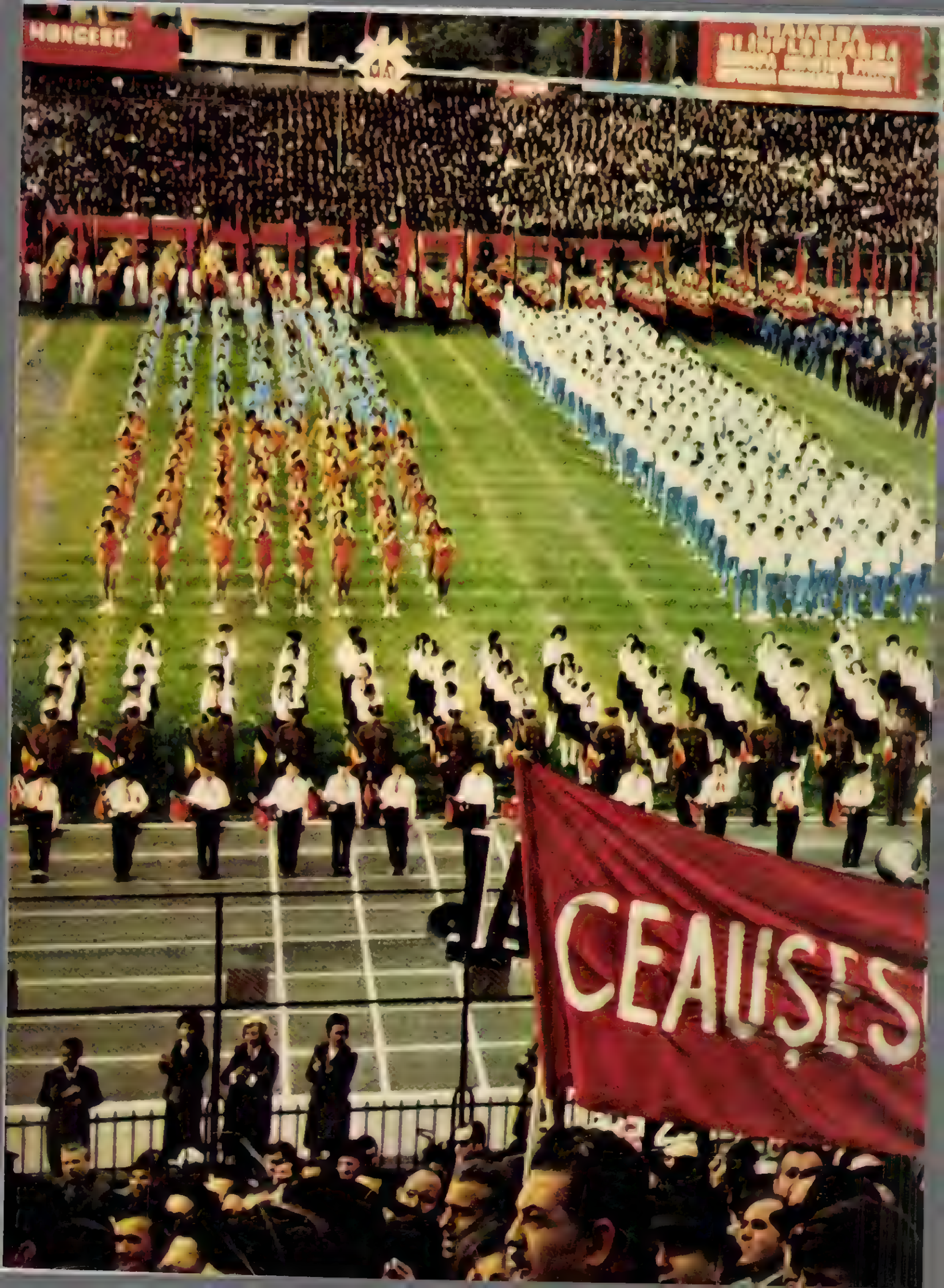
CEAUŞES

PCR
ȘI POPORUL!

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GASTONI Lisa

Actriță de film cu carieră internațională, de origine italo-irlandeză, născută la Alassio (Italia), la 28 iulie 1935. Turnează la început în Anglia, utilizată exclusiv pentru chipul ei fascinant și tipul ei meridional într-o serie de filme ce nu-i dau posibilitatea să se afirme pe plan artistic. Stabilită din 1960 în Italia dovedește, în sfîrșit, reale le sale calități dramatice în filme ca: *Rogopag* (1962); *Svegliati e uccidi* (1966); *La violenza* (1967), *Grazie Zia!* (1968); *I sette fratelli Cervi* (id); *La pecora nera* (id.). A turnat și în Franța, făcînd o bună creație în filmul lui François Truffaut: *Piele catifelată* (1964). Dintre ultimele ei realizări vom reține *L'amica* (1969) de A. Lattuada; *The Invasion* (1970) de Yves Allegret și *Maddalena* (1971) de J. Kawalerowicz.

GAVIN John

Actor american de film și TV, născut la Los Angeles (S.U.A.), la 8 aprilie 1928. Renunță la studiile universitare, așa cum abandonase și cariera militară, pentru a se dedica profesiei de actor. După un debut incert și cîteva roluri pur decorative în *Behind the High Wall* (1956), *Four Girls in Town* (1957) și *Quantez* (id.), este în sfîrșit distribuit ca protagonist al filmului *A Time To Love and A Time To Die* (1958) de Douglas Sirk, după romanul lui Remarque: *Soroc de viață și soroc de moarte*. Creația lui din acest film de mare amploare dramatică îl situează în rîndurile celor mai buni actori ai tinerii generații. Activează în paralel și la TV devenind popular în serialele: *Destry*, *O oră cu Alfred Hitchcock* etc. În cinema se detașează cu unul dintre cei mai capabili juni-primi ai filmului american postbelic, achitîndu-se cu degajare și aplomb în cele mai variate genuri: drama sentimentală — *Imitation of Life* (1959) și *Back Street* (1961) după celebrele romane ale lui Fanny Hurst; comedia de situații — *Tammy, Tell Me True* (1961), *Olympia (Breath of Scandal)* după F. Molnar, cu Sophia Loren; filmul de suspense *Psycho* (1960) de Hitchcock; filmul istoric — *Spartacus* (id.) de S. Kubrick; comedia dramatică — *Romanoff and Juliet* (1961) de Peter Ustinov; westernul — *Pedro Paramo* (1966); musicalul — *Millie* (1967); filmul de spionaj — *No Roses for OSS 117*; comedia psihologică — *Pussycat, Pussycat, I Love You* (1969); drama cu implicații social-politice — *Madwoman of Chaillot* (id.) cu Katharine Hepburn și Richard Chamberlain, după celebra piesă a lui Giraudoux.

GAYNOR Janet

Actriță americană de film născută Laura Gainor, la Germantown (Philadelphia — S.U.A.), la 6 octombrie 1906. Debutează în film de copil, jucînd în comedii de Hal Roach, westernuri, melodrame etc. Cu trecerea anilor, J.G. devine o ingenuă ce reunea sensibilitatea Lilianei Gish cu vivacitatea Mary-ei Pickford. Cunoaște în ultimii ani ai filmului mut gloria cu o serie de filme semnate de doi mari regizori: Frank Borzage (*Îngerul străzii*; *În al șaptelea cer*) și F. W. Murnau (*Răsărit de soare*; *Patru draci*), filme pentru care va primi primul Premiu Oscar decernat la Hollywood unei actrițe (1927/28). Formează cu Charles Farrell unul din cele mai perfecte cupluri ale ecranului în filme ca: *Steaua nopții* (1929); *Port soarele în inimă* (id), *Zile fericite* (1930); *Îndrăgostiții* (1931); *Drumul pierzării* (id); *Sărutarea de adio* (id); *Tess of the Storm Country* (1932). În ultimii ani ai carierei renunță la tipul de ingenuă devenit, cu toate eforturile ei de a-l varia, un clișeu periculos și abordează roluri dramatice concurate cu inteligență, vigoare și, adeseori, cu umor. Așa o vom întîlni în filme ca: *Romanul unei minore* (1936); *Femei în dragoste* (id); *S-a născut o stea* (1937), poate cel mai bun rol din cariera ei; *Nanette are trei iubiți* (1938); *Viața fără griji* (id). Se retrage după o lungă și fructuoasă carieră, pentru a mai reveni o singură dată în 1957 în filmul *Bernardine*.

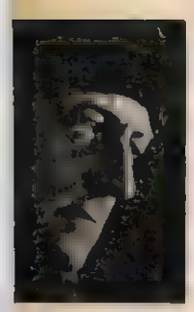

GEBÜHR Otto

Actor german de teatru și film, născut la Kettwig (Ruhr) în 1877; mort în 1954. Una din figurile ilustre ale scenei și filmului german dintre cele două războaie. Celebrități a teatrelor din Dresda, Berlin (Max Reinhardt) și Leipzig, este solicitat pentru film de către regizorul Carl Boese, care căuta un interpret pentru rolul lui Frederic cel Mare și care fusese izbit de uimitoarea asemănare a chipului actorului cu cel al regelui. Rămase de atunci legat de acest rol, pe care avea să-l reia de mai multe ori în decursul anilor, mai întîi în filmul mut: *Fridericus Rex*; *Dansatoarea Barberina*; *Moara de la Sans-Souci*; *Bătrînul Fritz* (1920—28), apoi în filmul vorbitor: *Concertul de la Sans-Souci* (1930); *Der Choral von Leuthen* (1933); *Fridericus* (1936); *Frumoasa d-nă Schragg* (1937); *Nanon* (1938); *Frederic cel Mare* (1942). Dar O.G. avea să realizeze creații memorabile în alte filme clasice ale perioadei mute germane: *Gobseck* (1923); *Wilhelm Tell* (1924); *Peruca* (1925); *Mincinuna sfîntă* (1927); *Waterloo* (1929); *Scapa Flow* (id). În anii vorbitorului creează roluri de compoziție de relief în: *Visul unui crai de cadru* (1931), după *Erlkönig*, de Goethe; *Țara fără femei* (1938); *Leidenschaft* (1940); *Die goldene Spinne* (1943), *Locul himerelor* (id); *Noaptea de adio* (id). După război, în R.F.G. și-a continuat paralel activitatea teatrală cu cea cinematografică, apărînd în filme ca: *Und über uns das Himmel* (1947); *Anonyme Briefe* (1949); *Tobias Knopp* (1950); *Das ewige Spiel* (1951); *Fridolin* (1952); *Die Gefangene des Maharadscha* (1953); *Meines Vaters Pferde* (1954).

film

CANNES '72

Franța, țara gazdă, participă în concurs cu trei filme printre care se află și recenta creație a lui Philippe de Broca «Louise» cu Jeanne Moreau în rolul titular.

Foto Unifrance

EFICIENȚA SOCIALĂ A DOCUMENTARULUI

LA EA TE-AI GÎNDIT?

Dincolo de acest titlu, nu lipsit de un oarecare patetism, se află unul din acele filme neliniștitoare, care zdruncină confortul etic al spectacolului, care îl implică profund în dezbaterea de pe ecran. **Ea este mama,** *o anumită mamă, cea la care* **nu s-au gîndit** *copiii certați cu legea, cu orînduielile conviețuirii sociale. Nu i se poate reproșa autorului, Dumitru Done, că a ales o cale sentimentală de acces către conștiința publicului, atîta timp cît filmul său nu și-a propus să stoarcă lacrimi, cu orice preț, de pe urma unui caz sau a altuia, ci să investească cu forță de generalizare apelul la responsabilitate și luciditate.*

Poate că, uneori, durerea cîtorva ființe nefericite este supusă unei radiografii nu tocmai ușor de suportat, dar în spatele fiecărei destăinuiri se află un adevăr de viață, fiecare întrebare și nedumerire chinuitoare «cum de a putut să facă una ca asta?» aruncată în neștire, așteaptă o replică din partea celor care privesc și iau aminte. Poate că mama, care, în întreaga ei viață a fost la miliție doar de trei ori, cînd și-a schimbat buletinul, iar acum își vizitează fiul la închisoare ori mama care nu-și închipuia că a-ți aștepta bărbatul de pe front este mai puțin amarnic decît a-ți ști băiatul delincvent, poate că toate aceste femei sînt metafore ale durerii, dar semnificațiile nu au nimic comun cu speculațiile înduioșătoare. Ele sînt reale, răscolitoare, avertizează, condamnă existența dusă la întîmplare («s-a întîmplat, ce vrei», spune unul) în numele eticii noastre.

Magda MIHĂILESCU

tv

de C.N. CONSTANTINIU

„țărani și muncitori noi sîntem"...

Eugen Mandric e un «raisonneur» politic al evenimentelor actuale sau mai vechi cu o pătrunzătoare capacitate de sugestie.

În frazele sale, faptul social și politic cunoscut, trăit de noi toți, își recapătă tensiunea inițială, ca și cum i s-ar încorpora semnificația fierbinte a momentului cînd s-a produs.

În «Țărani și muncitori noi sîntem» — montaj de secvențe cinematografice — Mandric reface, cu dezinvoltură publicistică, întregul drum parcurs de țărănimea noastră de la anii de secetă și foamete de după război, pînă la formațiunile agricole de azi, bine închegate, organizate pe temeiurile științifice ale agriculturii socialiste moderne și cu consecințele lor în planul bunăstării materiale a oamenilor.

Ne dăm seama că n-a fost ușor, că drumul a fost presărat cu îndoieli și trudă, că au existat și momente de cumpănă și chiar de stîngăcii și nepricepere («Individualul o ținea pe a lui»... «tovărășelul» venit în inspecție nu se prea pricepea la agricultură: «la concluziile lui se duceau dracului sacii de porumb»...).

Dar oamenii s-au pus pe treabă cu patriotism, pasiune, cu dragoste de pămînt, de țară, însușindu-și, tot mai temeinic și pe scară tot mai largă, știința modernă a agrotehnicii («sau mecanizăm agricultura sau fluierăm doina») și astăzi: «și scroafa cu purcei are rubrică la contabilitate».

Eugen Mandric înlocuiește explicațiile docte, «limbajul politic», cu expresii surprinzătoare, încărcate de un umor tonic (umorul țăranului) pentru a defini și determina un moment, o etapă, o schimbare hotărîtoare în largul proces de transformare socialistă a agriculturii.

Chiar și atunci cînd secvențele de film sînt din strictă actualitate (cu imagini ale satului de azi) el introduce, din nou, imagini anterioare, ale începutului dificil, ca un soi de recapitulare obsedantă, de aducere aminte a «vremurilor grele» pentru a da o și mai mare forță prezentului. Formulă cunoscută, dar folosită de autor cu prisosință în planul monologului său inedit și personal. De asemeni, folosește, cînd e cazul, procedee oratorice clasice, ca cel în care omagiază conștiința socialistă tot mai pregnantă a țăranului colectivist: «să simți gospodăria obștească *mai aproape* decît propria-ți gospodărie, *mai aproape* din dragoste pentru pămîntul strămoșilor, *mai aproape* din solidaritate pentru oamenii cu care lucrezi».

De la împărțirea «festivă» a veniturilor la începuturile gospodăriilor agricole colective («cu o cană de vin mobilizator») pînă la împărțirea de astăzi, act firesc și obișnuit, se întinde o întreagă epocă istorică pe care Eugen Mandric ne-a înfățișat-o — în cele cincizeci de minute cît a durat filmul (în stilul său) — întreagă, nefalsificată, cuprinzătoare, încărcată de semnificații profunde. Cînd e vorba să tragă concluzii, să conchidă, am spune, asupra evenimentului sau evenimentelor expuse, Mandric devine grav, aproape sentențios, părăsește poanta și metafora și vorbește despre țăranii Românici socialiste ca despre «o imensă forță de creație socială».

Am stăruit atîta asupra autorului filmului de montaj «Țărani și muncitori noi sîntem», pentru că, să recunoaștem, Mandric are personalitate, are «vînă publicistică», are «vocea lui», răspicată, pasionată, ca și cum ar transmite *în direct*, marile evenimente sociale ale epocii.

• O excelentă anchetă TV: «Circulația în triplu sens». Anca Arion a muncit enorm. A investit în «documentarea» sa pe teren cît un cercetător științific la biblioteca Academiei, pentru un studiu de arhivă istorică. Dar și cu rezultate palpabile. Pietoni, șoferi profesioniști și amatori, interogați, întorși pe față și pe dos au explicat, în fond, tot ceea ce se poate explica în legătură cu producerea accidentelor. N-au fost uitate nici deficiențe ale organelor de circulație în proasta dirijare — în unele locuri — a traficului automobilistic. Sînt intrări în București prin care este imposibil să te descurci... cu volanul.

De la circulație, am putea trece în anchetele TV, de pildă, la fabricarea pîinii (aproape nu se mai deosebește un sortiment de altul). N-ar strica un raid stăruitor prin fabricile de specialitate. Sau s-ar putea aborda problema iluminatului public. Sînt zone în care noaptea trebuie să aștepți apariția lunii ca să poți circula. Adică pietonul (cetățeanul) văzut și din perspectiva unor nevoi stringente.

lecția de sănătate publică

de Victor BĂNCIULESCU

De cînd capcanele vieții moderne răpesc tot mai mult timp omului, ispitindu-l cu comoditatea fotoliului și aruncîndu-l în brațele obezității, truditorii pe tărîmul mișcării reconfortante caută fără odihnă mijloace de propagandă pentru domeniul lor de activitate. Au fost scoase din rastelul armelor obișnuite: articole și afișe, conferințe și ședințe, expoziții și muzee.

Din păcate, multă vreme s-a neglijat poate unul dintre cele mai convingătoare mijloace: demonstrațiile de gimnastică de ansamblu. Adevărul acestei supărătoare omisiuni ne-a fost pregnant revelat de marea adunare populară de pe Stadionul Republicii, celebrînd ziua de 1 Mai, cînd fericita întovărășire a exercițiilor libere și de ordine pe gazon a produs o vie impresie, cu efecte prelungite. Parada de vigoare și grație, de vioiciune și îndemînare, nu poate să nu fie molipsitoare în mentalitate.

Executarea în masă a mișcărilor gimnastice prezintă multiple avantaje, dincolo chiar de frumusețea spectacolului în sine. Efectul pedagogic al disciplinei — pentru un colectiv supus de bunăvoie aceleiași reguli — nici nu mai trebuie demonstrat. Gimnastica astfel practicată — mai ales în aer liber — este uneori mai antrenantă decît în rigiditatea sălii de lecție. La aceasta se adaugă atracția pe care o exercită acompaniamentul muzical. Urmarea nemijlocită, pentru executanți, este comună cu a mijloacelor de educație fizică generală, dar trebuie să avem în vedere și celelalte beneficii: creșterea răspunderii personale pentru reușita globală, crearea unor emoții estetice și a simțămîntului de artist component al unui ansamblu.

De cealaltă parte, în tribune, se naște admirația pentru frumusețea și expresivitatea mișcărilor, pentru ținuta și înfățișarea trupească a executanților, pentru voinicia și supletea lor. Poate fi lecție mai bună de sănătate? Poate fi propagandă mai eficace pentru educație fizică și sport?

Dar atunci, ne întrebăm, ce a justificat neglijarea acestei forme superioare de manifestare sportivă? Ni se pare chiar ciudat — și sîntem obligați să semnalăm faptul — că în cele mai recente lucrări românești consacrate teoriei educației fizice, gimnastica de ansamblu, ca posibilitate de expresie publică, nici nu mai este menționată!

De ce atît dispreț față de un spectacol sportiv cu evidente virtuți intrinsece și exterioare? Nu de mult, la Ploiești, am ascultat într-o ședință deschisă pe un bătrîn activist de partid evocînd «serbările cu gimnastică ritmică» din vremea tinereții sale și încercînd să le sublinieze valoarea educativă în condițiile de astăzi. Ne-am amintit noi înșine de admirabilele — și vestitele în lume — demonstrații de gimnastică de ansamblu ale socolilor lui Tyrs, în imensul stadion de lemn de pe colina Strahov din Praga.

Dar nu e nevoie să mergem cu gîndul atît de departe cînd exemplul, piesa de convingere, sînt atît de aproape. Zeci de mii de oameni ai muncii din Capitală s-au lăsat fermecați pe Stadionul Republicii de forța și precizia exercițiilor de masă, de manifestarea tineretului plină de avînt și energie aprecieri care nu au nimic comun cu sloganul publicitar al firmei Pepsi-Cola. Zeci de mii de oameni au stat sub impresia cuceritoare a tablourilor policrome pictate de iscusința unor inventivi (și cei mai adesea anonimi) dascăli de educație fizică (ale căror nume ar merita să figureze măcar într-un program, cu cel puțin tot atîta îndreptățire ca numele croitoreselor alături de distribuțiile teatrale). Zeci de mii de oameni, veniți să prăznuiască într-o arenă sportivă măreața zi de 1 Mai, n-au aplaudat (și uneori ovaționat) cohorte amorfe de executanți, ci au recunoscut în splendidele exemplare tinerești de pe terenul gimnastic pe propriii lor copii, pe cei cărora le pun cu încredere viitorul în mîini. Și vă asigur că s-au bucurat, binecuvîntînd sportul.

Lecția aceasta de sănătate publică n-ar trebui s-o uităm.

SPORT

Cursele de galop — odată iubite și la noi în țară — cunosc în toată lumea mari succese de public.
Ele sînt frumoase datorită atît superbelor însușiri ale cailor pursînge, cît și inteligenței și grației jocheilor care devin celebri numai atunci cînd reușesc să sesizeze intențiile calului, să se contopească cu el.
Am selecționat — de astă dată — două aspecte mai puțin caracteristice marilor întreceri, dar spectaculoase din punct de vedere fotografic, menționînd că în timp ce calul «Darkness» a reușit cu aplomb să ferească jocheul căzut (fotografia 1), armăsarul «Farewell» n-a ținut seama deloc de faptul că jocheul care-l încălecase era o doamnă, doamna M.F. Jones (fotografia 2).

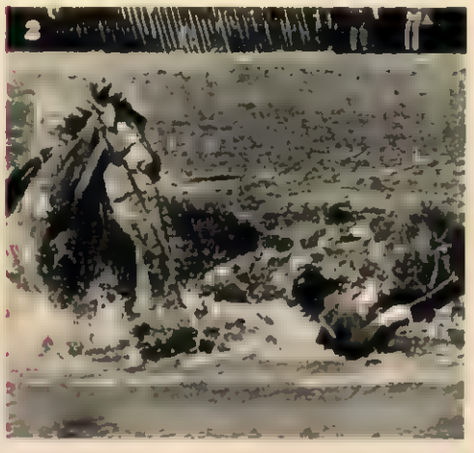

Mult rîvnitele medalii olimpice spre care se vor îndrepta năzuințele tuturor concurenților de la München sînt deja gata. Machetele au fost prezentate nu demult, în cadrul unei conferințe de presă, de Willi Daume, președintele Comitetului Organizatoric al Jocurilor Olimpice de la München.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

cu pălăria scoasă

Rezultatul obținut de echipa noastră națională (1-1 cu echipa Ungariei, pe terenul acesteia) mi se pare și mie, ca tuturor, o realizare de mare răsunet. Nici scepticismul nu-i bun toată ziua, bună ziua. Nici acreala mea — în ce-l privește pe Angelo Niculescu, nici entuziasmul cam otova al lui Mircea Lucescu — în privința aceluiași antrenor, n-au rost. Importanță au astăzi cifrele. 1 la 1. Și importanță are ce vom face la 14 mai. N-am strigat de voluptate cînd ne-am întors din Mexic (deoarece nu mi se părea decent să ne bucurăm că am mîncat bătăi onorabile), n-am considerat că a învinge o Cehoslovacie obosită e o faptă, nu cred azi că a egala Ungaria — într-un meci în care vecinii noștri nu s-au prea văzut — e un act de eroism. Ceea ce mi se pare excepțional este însă locul la care, între timp, a ajuns echipa noastră națională în serarhia europeană a fotbalului. Sîntem la un pas de a intra între primele patru echipe ale continentului. Măgar să fii, invadator sau sceptic de profesie și nu poți, nene Păunescule, să nu-ți scoți pălăria în fața acestei realizări. Ea se datorează, în primul rînd, existenței unei generații extraordinare (despre care am scris că ar putea servi oricărei echipe de prima mărime) și, în al doilea rînd, felului cum Mircea Angelescu, președintele Federației, a știut să reziste ideilor reformiste ale presei și să păstreze la cîrma națională pe un același antrenor, Angelo Niculescu. În fața realității n-am ce face: felicit pe Angelo Niculescu pentru că a condus echipa spre acest moment de triumf, îi doresc să renunțe și la alte idei învechite, cum în mod strălucit a renunțat la nenorocita de temporizare care nu ne ședea bine. Pe Népstadion Angelo Niculescu ne-a arătat o echipă ofensivă, condusă în teren de Dumitru și Nunweiller care au fost magnifici. Nu mi-a plăcut Lucescu și nu-l înțeleg pe Dinu, care a greșit tot timpul. Cu un Răducanu dominînd careul (și, cred eu, și pe majoritatea portarilor din lumea de azi), cu un Sătmăreanu, animat de o rară dăruire pentru culorile țării, cu un Lupescu sigur și cu un cuplu Domide-Iordănescu plin de inventivitate și siguranță, Angelo Niculescu ne-a pus cu botul pe labe pe noi, toți cei ce nu aveam decît cuvinte de reproș la adresa lui. Firește, mai sînt ceva retușări de făcut pînă la meciul retur, retușări necesare mai ales în perspectiva promisiunii de a fi prezenți mai departe în competiție. Fapt e, însă, că Angelo Niculescu a înțeles, înaintea tuturor, că o echipă e în primul rînd o unitate psihologică.

Pentru marea bucurie pe care ne-au produs-o, pentru marea promisiune pe care ne-o fac, toți cei ce au adus națională în acest punct al afirmării — merită omagiul unanim.

•

Dacă în meciul cu Cehoslovacia publicul a dus echipa pe aripi, aș putea spune că, pe Népstadion, echipa a dus pe cei zece mii de români pe aripi.

Cei 11 au plătit abia la 29 aprilie contul deschis pe stadionul «23 August» — în urmă cu cîteva luni. Și au plătit cu mare dobîndă.

•

Remarc aici sportivitatea fotbaliștilor unguri și ospitalitatea bărbătească a spectatorilor budapestani. Mă bucur să salut în ei toți exemplul — să sperăm molipsitor și pentru alte stadioane cam agresive! — al unei corectitudini reale și al onestității sportive.

Vulcanul de pe Népstadion a știut să-și primească oaspeții cînd aceștia au fost mai buni.

Să răspundem cu aceeași monedă curată!

Cineva îmi sugerează să spun că dacă o echipă a noastră formată din jucători ai echipelor din a doua jumătate a clasamentului a fost așa de bună, dar mite dacă trimiteam echipa primei părți a clasamentului național...

R. D. G. trepte spre viitor

Noul magazin universal ridicat în Alexanderplatz, principalul centru urbanistic al capitalei Republicii Democrate Germane.

Însemnări de călătorie de Liviu TIMBUS

Pentru vizitatorul de astăzi — călător prin Republica Democrată Germană — imaginea ultimului război mondial se insinuează obsedant și perfid tocmai fiindcă, paradoxal, plăgile lui au fost lecuite pretutindeni. De la un capăt la altul, totul e învăluit într-un miros persistent de var, lemn crud și tencuială proaspătă. La Leipzig și Dresda, la Berlin, la Halle, la Magdeburg tinerețea străzilor, cu gâteala lor de ultimă oră, îți evocă atît de frapant efortul reconstrucției, încît vizitatorul își întoarce gîndul, vrînd-nevrînd, spre secvențele înfricoșătoare ale ultimei conflagrații mondiale. Reintruparea zecilor de localități urbane din cenușa războiului reprezintă poate una dintre cele mai tulburătoare imagini ale vitalității umane, ale dragostei semenilor noștri pentru viață, ale setei lor nestăvilite pentru pace, dreptate și adevăr.

Renașterea străvechilor localități de pe Elba, Saale, Templiner See — orașe-cimitir la sfîrșitul lui 1945 — a început practic de la temelie, într-un pios respect pentru arhitectura lor originală, pentru tradițiile lor seculare. Vizitatorul descoperă Berlinul care îi apare ca o metropolă desprinsă de pe planșetele proiectanților, născută după un plan urbanistic unitar: bulevarde largi pe locul fostelor clădiri, blocuri semețe în spațiul arterelor de altădată. Din tot ce a fost odinioară, au mai rămas doar cîteva clădiri posace, sfîrtecate de schije și afumate de incendii, fragmente vetuste din fațada vechiului Berlin, al orașului greoi, sever și impersonal, așa cum l-au cunoscut și ni l-au descris părinții și bunicii noștri. Astăzi, în același perimetru, o nouă capitală, cu un milion și jumătate de locuitori, în care cetățenii urbei s-au «transferat» pe loc, mutîndu-se în alt oraș, în care berlinezii de baștină s-au reîntors în orașul lor natal, stabilindu-se într-o localitate nouă, iar copiii s-au născut în orașul părinților lor dar de fapt într-o altă așezare... O glumă amară a ultimului război mondial, o realizare impresionantă, zămislită de mintea și cugetul omului modern, un proces ampiu de reînnoire istorică, la temelia căruia comuniștii au materializat axioma civilizației contemporane: crearea unei economii stabile, bazată pe refacerea și sporirea potențialului economic, prin capacitatea de a transforma în fapte vocația unui întreg popor, prin ridicarea la scara realității a marilor posibilități ale socialismului. Și asta cu atît mai mult, cu cît la sfîrșitul războiului, scindarea Germaniei a sfîșiat brutal un teritoriu economic unitar, lovind în special în potențialul economic al Germaniei răsăritene — viitoarea Republică Democrată Germană — văduvită încă din perioada antebelică de o industrie dezvoltată și lipsită aproape cu totul de rezerve naturale de materii prime. O țară în care anii construcției socialiste au determinat nu numai modernizarea și dezvoltarea ramurilor tradiționale (construcția de mașini, industria textilă, mecanică fină și optică), ci, deopotrivă, au creat tradiție și forță competitivă unor domenii inexistente pînă atunci: construcțiile navale, extracția de țiței și gaze naturale, prelucrarea maselor plastice, tehnica de semiconductoare, tehnica de reglaj, construcția de mașini energetice etc.

Un proces dinamic, continuu și ascendent care, pornind de la cercetarea laborioasă a realității, descoperă încă de pe acum dimensiunile viitorului. Noul plan cincinal 1971-1975 conturează cu claritate, pentru fiecare domeniu al construcției socialiste, atît obiectivele de atins cît și căile și mijloacele care duc spre ele. În comparație cu 1970, producția de mărfuri urmează să crească cu 27%, iar pentru atingerea unor cote maxime ale eficienței, productivitatea muncii este prevăzută să sporească cu aproximativ 35%. Investițiile afectate dezvoltării economice vor spori cu 29% pînă în 1975, iar din totalul lor, 30% vor fi dirijate spre sectorul energetic. De o largă prioritate vor beneficia deopotrivă construcția de locuințe (aproximativ 500 000 de locuințe destinate unui milion și jumătate de viitori locatari), precum și schimburile comerciale, în special cele realizate cu țările C.A.E.R., acestea urmînd să crească pînă la sfîrșitul cincinalului cu 50%. Iată, așadar, numai cîteva cifre anticipate, încărcate de căldura elementelor de viață, înaripări romantice îmbinate cu simțul preciziei și al rigorii matematice.

Despre toate acestea ne-au vorbit pe larg amabilele noastre gazde în răstimpul scurtelor popasuri la Berlin, Leipzig și Potsdam. Le-am aflat în cadrul unor convorbiri... planificate din vreme, la ore exacte și în cadrul unor unități de timp marcate parcă cu rigla de calcul.

Da, proverbiala punctualitate germană nu se dezminte... Dar astăzi, mai mult decît altădată, ordinea și activitatea sistematică, aceste atribute scumpe germanului de totdeauna — se recomandă drept virtuți ale unei istorii făurite metodic prin armele științei și practicii sociale, proprii unor oameni eliberați de exploatare, privațiuni și spaima războiului, pentru care rațiunea de a munci și a trăi înseamnă construirea societății socialiste, singura garanție a progresului multilateral, a democrației plenare, a libertății, dreptății și bunăstării generale.

Imagine din centrul orașului Leipzig, reconstruit aproape din temelie...

În luna decembrie a anului trecut a fost pusă în funcțiune fabrica de parafină din cadrul Combinatului petrochimic de la Schwedt. Parafina produsă aici va fi utilizată la fabricarea detergenților și în industria maselor plastice.

analiza și sinteza

de Henri WALD

Pentru a preciza locul și rolul operațiilor de analiză și sinteză în procesul cunoașterii, trebuie clarificată, în prealabil, deosebirea calitativă dintre modul în care *generalul* se află în unitate cu individualul și modul în care *întregul* se află în unitate cu părțile lui componente. În vreme ce un lucru individual posedă, în mod necesar, însușirile generale ale genului căruia îi aparține, o parte dintr-un lucru nu are, în mod necesar, însușirile întregului din care face parte. O piesă nu are însușirile aparatului din care face parte, dar orice om este o ființă muncitoare, cuvîntătoare și cugetătoare.

Generalul constă în ceea ce este *identic* în diferitele lucruri de același gen; întregul constă în *structura* pe care diferitele lui părți componente o realizează stabilind între ele anumite legături. Generalul este extensiunea esenței lucrurilor, iar întregul este, în primul rînd, structura lucrurilor. Generalul se află în fiecare lucru individual, care aparține aceluiași gen, în vreme ce întregul nu poate să se afle în fiecare parte a lui.

Din punctul de vedere al cunoașterii, individualul este sensibil, iar generalul, inteligibil. Cunoașterea nu poate să treacă de la oglindirea individualului la reflectarea generalului decît printr-un salt de care este capabilă doar inducția. Partea și întregul se află însă pe același plan. De aceea se poate trece de la cunoașterea părților, la cunoașterea întregului fără să se «sară» de pe o treaptă a cunoașterii pe alta. Operațiile prin care cunoașterea, pentru a depăși reflectarea globală a unui lucru, desface întregul în părțile lui componente și reface întregul din părțile lui componente se numesc analiză și sinteză. Trecerea cunoașterii de la oglindirea unei singure părți la oglindirea întregului nu este o inducție, ci o sinteză, deoarece nu se încheie cu dezvăluirea generalului, ci a unei structuri.

Abstracția, ca rezultat al analizei, este inferioară abstracției ca rezultat al inducției. Prima vizează o parte a unui întreg, a doua generalul din individual.

Prin analiză și sinteză, arheologii au reconstituit inscripții întregi, din cîteva litere, iar paleontologii au reconstituit din cîteva oase animale întregi. Prin analiză și sinteză se poate trece de la cunoașterea unor părți la cunoașterea întregului. Reconstituind structura obiectului prin care se fenomenalizează o esență, analiza și sinteza apropie cunoașterea de saltul inductiv al dezvăluirii esenței.

Însă analiza și sinteza sînt la început operații *materiale*, care se exercită asupra individualității lucrurilor, vizînd structura lucrurilor, raporturile dintre *întreg* și *părțile lui* componente. Înainte de a deveni operații *logice*, analiza și sinteza au fost și sînt, atît filogenetic, cît și ontogenetic, operații *materiale*. De aceea și animalele sînt capabile de analiză și sinteză. Analiza și sinteza ajută la o și mai adecvată oglindire a mediului de către organism. Analiza și sinteza scot la iveală raporturile care leagă între ele părțile componente ale unui întreg și împing astfel oglindirea pînă în fața unor însușiri comune, asemănătoare mai multor întreguri. Animalele sînt cu atît mai adaptate la mediu, cu cît puterea lor de analiză și sinteză a *lucrurilor* găsite în cale, a *situațiilor* în care se află sau a *proceselor* la care participă este mai mare. Un cuib este o sinteză care presupune o analiză. Tot așa, creierul electronic, spre deosebire de gîndirea umană, nu poate decît să abstragă *analitic* o parte dintr-un întreg, dar nu poate să abstragă *inductiv* generalul din lucrurile individuale de același gen.

Ceea ce respinge, în primul rînd, structuralismul este faptul că orice lucru fenomenalizează o esență și este efectul unei cauze. Lipsit de esență și de cauză, lucrul s-ar reduce la fenomen și evenimentul la hazard. În fața fatalității, intervenția umană n-ar mai avea nici un temei. Esența este sîmburele tare al oricărui lucru, iar cauza este «încăpățînarea» oricărui proces. Numai cunoscîndu-le, pot oamenii să transforme lumea.

Ostilitatea față de categoria de «esență» și preferința față de categoria de «structură» sînt ambele stabilite în însuși actul de naștere al neopozitivismului. «În descripția științifică, nu poate intra decît structura obiectelor și nu esența lor» declară din capul locului «Manifestul școlii de la Viena».

În concepția neopozitiviștilor, lumea este ca o pînză împletită din fenomene veșnic schimbătoare, în spatele căreia nu există nici un fel de esențe și nici un fel de cauze.

Lipsite de esențialitate, fenomenele coexistă unele cu altele și se succed unele după altele, la întîmplare, pe ecranul sensibilității noastre, iar rațiunea, de vreme ce n-are unde să mai pătrundă, se mulțumește cu sarcina de a clasifica senzațiile. Dacă i se interzice să caute esența și cauza lucrurilor, rațiunea trebuie să se limiteze să cerceteze structura și funcția lor. Însă funcția unui lucru nu este altceva decît esența lui *în acțiune*. Dacă esența nu poate fi înțeleasă decît în lumina unității dintre individual și general, funcția poate fi înțeleasă numai în lumina unității dintre cauză și efect.

Este firesc ca cine contestă rațiunii dreptul de a căuta esența și cauza lucrurilor să subaprecieze valoarea inducției și să supraestimeze valoarea analizei. În filozofia structuralistă, inducția se atrofiază, iar analiza se hipertrofiază. Resemnarea fatalistă ia locul intervenției realiste...

AȘ DORI O FOTOGRAFIE A INDIVIDULUI CARE M-A JEFUIT...

...nimic mai simplu ar putea replica domnul Lennart Drüssing, directorul unui magazin de radioreceptoare din Stockholm. Într-adevăr, obsedat de ideea că răufăcători s-ar putea introduce în magazinul său pentru a fura mărfuri de valoare, domnul Drüssing a luat o serie de măsuri de prevenire și împiedicare a jafului. Printre acestea: un magnetofon care se declanșează automat atunci cînd se sparge vreun geam și care, cu voce omenească, strigă disperat după ajutor; un aparat de fotografiat și altul de filmat care se pun în mișcare, de asemenea în mod automat, în clipa în care un nechemat trece prin dreptul lor. Fotografia sau filmul cu hoțul surprins în exercițiul profesiunii (așa cum se vede din fotografie) constituie dovezi indubitabile pentru poliție și justiție.

ALI BABA S-A ÎNTORS ACASĂ...

Orice s-ar spune, Ali Baba nu este chiar de tot statornic în căsnicie, ba chiar dimpotrivă. În fiecare primăvară, la întoarcerea din lunga călătorie hibernală, el contractează o nouă căsătorie. Dar indiferent cine-i mireasa, el o aduce mereu în același domiciliu din orășelul elvețian Moehlin. Bărzoiul nostru este atît de cunoscut printre locuitorii orașului încît acestia l-au și definit: «Herr Ali Baba und seine Braut» —«domnul Ali Baba cu mireasa».

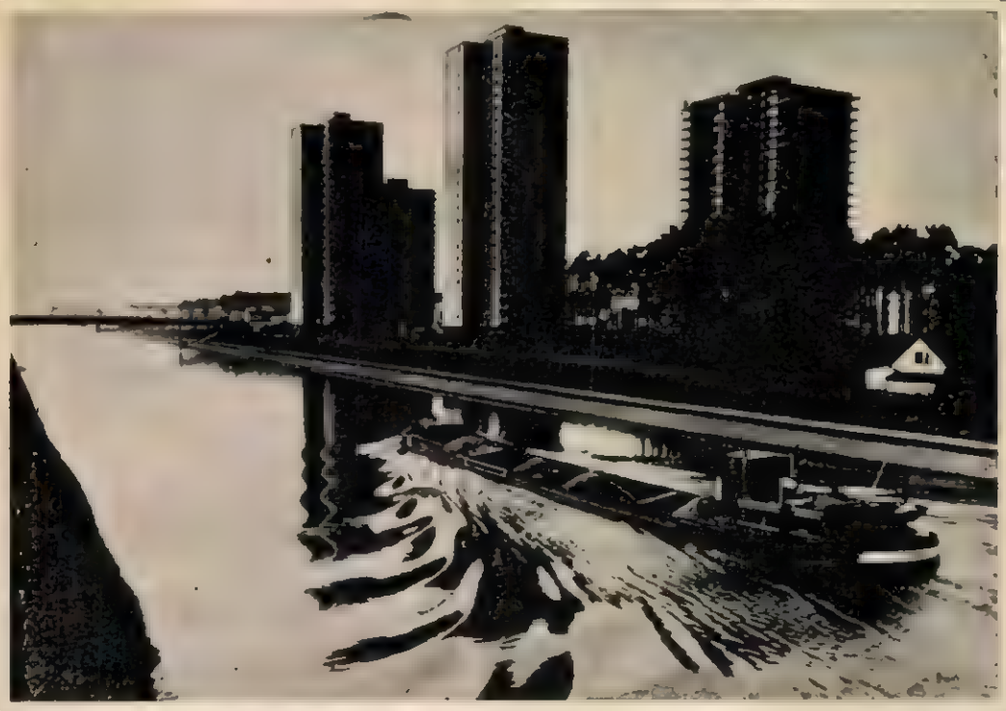

CU VAPORUL DE LA GIURGIU LA BONN

Canalul Rin-Main-Dunăre, un proiect vechi de secole, va deveni realitate peste vreo zece ani. Erlangen pe Regnitz (în fotografie), un afluent al Dunării, este în ora actuală punctul cel mai sudic al acestei rute acvatice artificiale care, după terminarea ei, nu va lega între ele numai marile fluvii, ci, în mod indirect, și Marea Nordului cu Marea Neagră. În cartierul portuar al micului oraș industrial și universitar (circa 85 000 de locuitori) s-au construit blocuri de locuit înalte de 70 de metri, adevărate puncte de atracție pe malul vastului canal european.

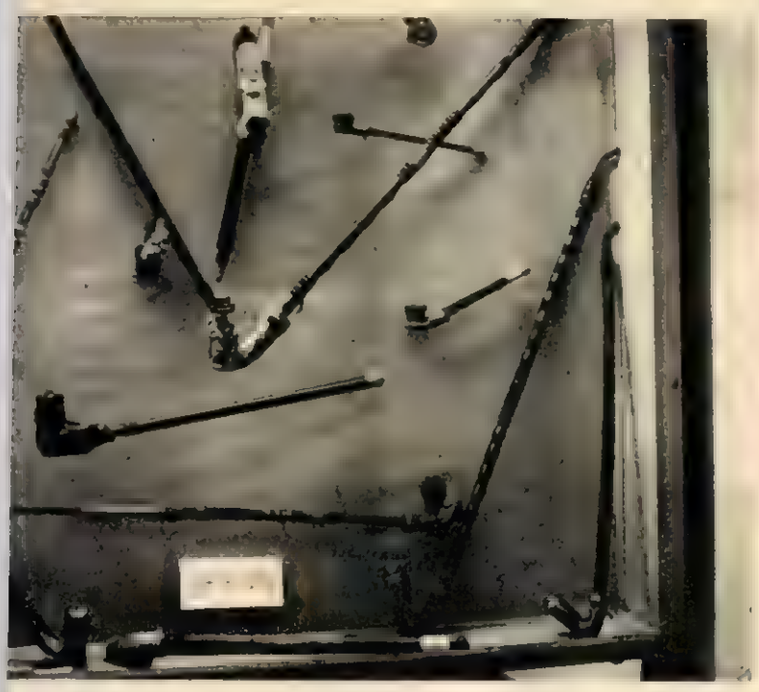

MII DE PIPE!...

Iată, avem — și aceasta pentru prima oară — un muzeu al lulelelor. Se află la Constanța, în apropiere de piața Ovidiu, într-una din încăperile restaurate ale fostului edificiu roman cu mozaic. Se numește «Colecția de pipe Vasile Canarache». Sînt aici peste șase sute de lulele din toată lumea și din toate vremurile. Din lemn, din porțelan, din spumă de mare, din ceramică, din alpaca, din argint; simple sau sculptate, pictate, gravate. Unele scurte cît un muștiuc de trombon, altele lungi de un sfert sau de peste o jumătate de metru. Deschis de curînd — odată cu începerea sezonului estival — muzeul atrage mulți vizitatori. Și nu numai dintre cei care trag din pipă...

EPICURIENII

Scriitorul Alexandru Vlahuță a fost — după cum ne spune maestrul Victor Eftimiu în volumul său Fum de fantome **— un epicurian delicat. Cine îl vedea, la mesele pe care el le da, la București, în cinstea unor prieteni (Coșbuc, Gherea, Goga, Eftimiu, Șt.O. Iosif, Caragiale și alții), putea învăța valoarea nuanțelor acestui epicurianism. Vlahuță nu mînca și nu bea niciodată peste măsură. În timp ce alții goleau cîteva pahare, unul după altul, el nu ajungea nici la jumătatea primului pahar. Dar cum bea, mai ales vinul?** «Cînd își turna vin — **spune autorul** Fumului de fantome — îl gusta cu toate simțurile. Privea, lung, paharul, încintat de aroma vinului de chihlimbar sau de rubin... prindea cu amîndouă palmele paharul... îl ridica și, cu ochii pe jumătate închiși, aspira din plin aroma generoasă a licoarei lui Bachus... și numai după aceea bea...»

Un amator fotograf ne-a lăsat acest prețios document: Caragiale și Vlahuță, la un pahar de vin. Data fotografiei: 1910, București.

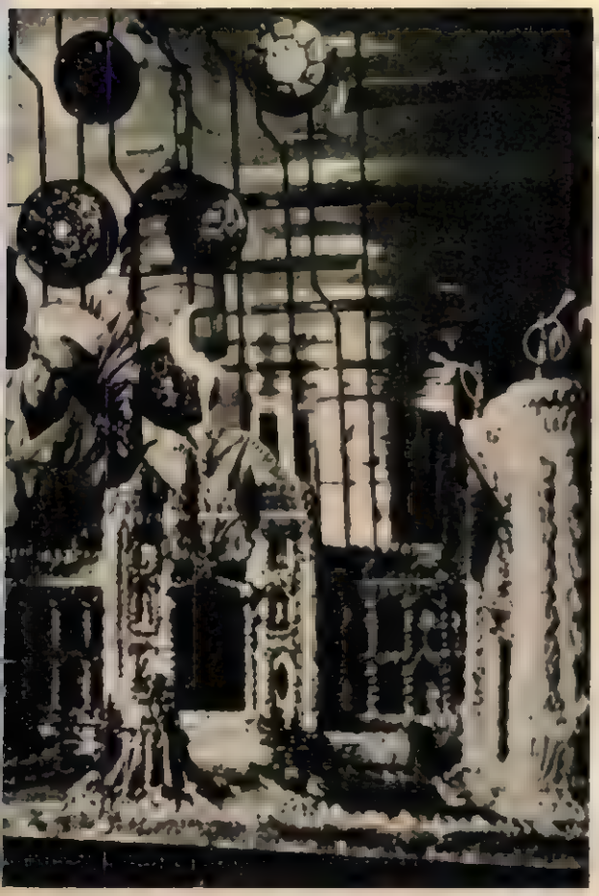

TORTA DIN PIAȚĂ ȘI PIAȚA DIN TORTĂ

Opera aparține cofetarului Nikolai Terstnikov din orașul uzbec Andijan: un tort care cîntărește 70 de kg. Dar arta meșterului Terstnikov nu constă numai din combinarea savantă a ciocolatei, făinei, alunelor și vaniliei, ci și în forma pe care a dat-o tortei și care constituie o replică dulce-aromată a pieței Registan din Samarkand.

À LA NEFERTITI

Recent deschisa expoziție de la British Museum «Comorile faraonului Tutankhamon» n-a rămas fără înrîurire asupra modei (feminine, se înțelege): o colecție ad-hoc consacră «linia egipteană» în modă. În fotografia de față vedem cîteva reproduceri, de altfel foarte fidele, după bijuteriile reginei Nefertiti. Ceea ce modelul poartă pe cap este... altă căciulă.

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori:

Prutearu Gheorghe, 17 ani, elev, Bîrlad, str. Vasile Roaită, nr. 2: literatură, prietenie, sport, filatelie, schimb de ilustrate; *Boicluc C. Eugen*, 17 ani, com. Dărmănești, sat Mărițeia-Mică, jud. Suceava: viața tineretului, prietenie; *Birsan Ricu*, 21 ani, tehnician, com. Ogra, str. Română, nr. 246, jud. Mureș: sport, schimb de fotografii, adrese de actori și ilustrate; *Dumitrașcu Aurel*, 16 ani, elev, com. Borca, jud. Neamț: filatelie, prietenie, sport, schimb de insigne, reviste, fotografii, adrese de actori și ilustrate; *Negreanu Raluca*, 17 ani, elevă, București, sect. 7, str. Apusului, nr. 54, bl. 49, sc. II, ap. 40: teme diverse; *Dobri Ștefan*, 24 ani, bucătar, Ploiești, str. Gh. Doja,82: schimb de opinii pe teme profesionale și de viață; *Risipitu Richard Ioan*, 19 ani, elev, com. Stoenești, jud. Olt: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bărăian Teodor*, Vașcău, Liceul de cultură generală, jud. Bihor: schimb de ilustrate cu caracter istoric; *Botezatu Maria*, 20 ani, Galați, str. Lăpușneanu, nr. 79: teme diverse, schimb de ilustrate; *Manole Ioni*, elevă, Brăila, str. Dorobanților, nr. 141: teme diverse, schimb de ilustrate; *Nazarovschi Efim Moiseevici*, profesor, R.S.S. Ucraineană, regiunea Vinița, raion Moghilev Podolsk, sat Cernevți, U.R.S.S.: matematică, probleme de politică internațională, prietenie, muzică, cinema, schimb de ilustrate (în limbile română, rusă și ucraineană); *Bogdan Mircea*, 22 ani, stud., București, sect. 7, Splaiul Independenței, nr. 290, bl. F. 306: cinema, schimb de ilustrate; *Pop Marcela*, 17 ani, elevă, Alba Iulia, str. Șipotului, nr. 6: teme diverse, schimb de ilustrate; *Exaru Grigore*, stud Craiova, cămin stud. nr. 1, str. Libertății, nr.31: teme diverse; *Bogățoiu Costel* 22 ani, com. Scorțeni, sat Bordeni, str. Mal, jud. Prahova: teme diverse, schimb de ilustrate; *Porav Viorica*, 23 ani, Reghin, str. Pomilor, bl. 1/G, et. II, ap. 39, jud. Mureș: filozofie, geografie, schimb de ilustrate; *Baru Vasile Constantin*, 26 ani, dispecer T.C.T., Timișoara, str Vasile Lucaci, nr. 17, bl. B9, sc. A, et. 1, ap. 6: prietenie, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Sucru Maria*, 18 ani, elevă și *Mertz Ani*, 18 ani, elevă, Arad, str. Postăvarul, nr.9: teme diverse; *Giuran Emilian*, 21 ani, Sibiu, str Dealului, nr. 20: filatelie, prietenie, schimb de ilustrate; *Toma Cornel*, 17 ani, elev, București, sect. 8, str. Carpați, nr. 46—48, bl. S.,et. IV., ap. 19: muzică pop; *Drăguțan Alexandru*, 24 ani, Deva, str. Mărăști, nr. 26, bl. tineretului, nr. 3, sc. A, et. II, ap. 69: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dumitrescu Gheorghe*, 17 ani, elev, București, sect. 8, str. Petru Maior, 76: muzică pop; *Flora Ana-Maria*, 19 ani, desenatoare, Ploiești, str. Karl Marx, nr. 149: muzică, pescuit, turism, schimb de ilustrate; *Titere Doina*, 18 ani, elevă, Cisnădie, str. 1 Mai, nr. 51, jud. Sibiu: teme diverse; *Andrei Magdalena*, Brăila, bl. U, sc. III, ap. 57, cartier Hipodrom: schimb de ilustrate; *Nemeș Ioan*, 23 ani, Borsec, vila nr. 3, cam. 8, jud. Harghita: schimb de ilustrate, *Voicescu Petre*, Parosani, aleea Salcîmilor, nr. 4, bl. P, sc. B, ap. 10, jud. Hunedoara. schimb de ilustrate. *Andrei Mihaela*, 18 ani, elevă, București, sect. 8, str. Petru Poni, nr. 1, sc. B, ap. 13: teme diverse; *Sandu Mircea*, 22 ani, stud., București, sect. 7, Splaiul Independenței, nr. 290, cămin stud. Regie, bl. F, cam. 219: viața și preocupările tineretului muzică, turism, schimb de ilustrate, *Voiculescu Gina*, 16 ani, elevă, București, sect. 8, str. Iiului, nr. 47: prietenie; *Ută Victor*, 21 ani, sat Fericea, nr 55, of p. Curtuiceșul Mare, jud. Maramureș: teme diverse, schimb de ilustrate, *Zaharia Petrică*, 20 ani, mecanic, Iași, str. I. Creangă, nr. 56, bl. H 41, sc. A., et. II, ap. 2: prietenie, schimb de ilustrate; *Pop Alina*, 20 ani, stud. și *Sandu Viorica*, 20 ani, stud. Tg. Mureș, Pța Trandafirilor, nr. 5, cămin stud. «Apollo»: literatură, muzică, sport, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Avram Iliuță*, 23 ani, Brad, sat Crișan, nr. 84, jud Hunedoara: schimb de ilustrate; *Dancu Nicu*, 22 ani, Mangalia-Sud, str. Rozelor, nr. 2, pav. B, et. IV, ap. 26: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Vințeler Emil*, 18 ani, elev, com. Simpetru, sat Bîrlibaș, jud. Mureș: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dragomir Marian*, 22 ani, tehnician electromecanic, Rm. Vîlcea, str. Copăcel, nr. 219: cinema, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Chiriță Constantin*, 16 ani, elev, Ploiești, str. Izvoare, nr. 95: electrotehnică, fotoamatorism, muzică pop; *Cristea Constantin*, 19 ani, electronist, Roman, str. I. Ionescu de la Brad, nr. 17, jud. Neamț: viața tineretului, handbal, schimb de ilustrate; *Andreș Alexandru*, Cisnădie, str. Măgurii, nr. 57, jud. Sibiu: teme diverse, schimb de ilustrate.

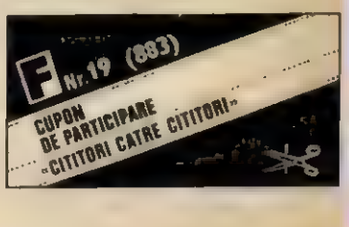

CENTRALA FABRICILOR DE BERE, SPIRT ȘI AMIDON BUCUREȘTI

NOU

VĂ OFERĂ:

Lichioruri superioare pe bază de fructe și plante aromate, produse pentru prima oară în țara noastră.

Caracterizate prin aromă fină și alcool bine dozat, se pot consuma ca atare sau combinînd 2—3 sortimente veți obține delicioase coctailuri pentru aperitiv și desert:

Club Minerva

- black bitter
- aida
- gin extra 70
- griottes brandy
- glacial
- ambasador gin coctail

...GAMA PUTÎND FI COMPLETATĂ DUPĂ GUSTUL ȘI PREFERINȚA CONSUMATORULUI.

Consultații privind:

ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ PENTRU PAGUBELE PRODUSE PRIN ACCIDENTE DE AUTOVEHICULE

Determinată de interesul social și de grija permanentă față de victimele accidentelor de circulație, pentru ca acestora să li se poată repara operativ prejudiciul suferit prin vătămare corporală sau pagube materiale, asigurarea de răspundere civilă prin efectul legii pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule, se impunea ca o necesitate obiectivă, mai ales că parcul auto din țara noastră este într-o creștere rapidă și continuă.

Este evident că în condițiile unui trafic tot mai intens anumite evenimente neprevăzute ca de ex.: ciocniri, loviri, tamponări, răsturnări, derapaj, o simplă neatenție, o reacție întîrziată în evitarea unui eveniment neașteptat pot provoca — în afară de pagubele la propriul autovehicul — și prejudicii la bunurile altor persoane precum și vătămarea corporală a acestora.

Or, prin asigurarea de răspundere civilă prin efectul legii, legiferată prin Decretul nr. 471/1971, ADAS preia asupra sa obligațiile financiare — de plată — pe care le au toți deținătorii de autovehicule vinovați de producerea accidentelor de circulație pentru repararea prejudiciilor produse altor persoane.

Pentru înțelegerea mai clară a acestei probleme vom lua cîteva exemple:

Exemplul I. Autoturismul A staționează la stop. Din spate circulă în același sens autoturismul B al cărui conducător auto, din neatenție, vine cu viteză și avariază atît autoturismul A cît și propriul autoturism (notat cu B).

În această situație este evident că vinovat de producerea accidentului este conducătorul autoturismului B. Potrivit art. 998 din Codul Civil, «orice faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara».

Deci în cazul nostru, conducătorul autoturismului B va fi obligat să repare prejudiciul produs la autoturismul A.

Pentru ca ADAS să preia această sarcină de a plăti despăgubirea pentru paguba produsă autoturismului A, conducătorul autoturismului B, vinovat de producerea accidentului, trebuie să anunțe în termen de 24 de ore de la producerea accidentului unitatea Administrației Asigurărilor de Stat în a cărei rază de activitate s-a produs accidentul și să comunice, de îndată, pretențiile formulate de cel păgubit — în cazul nostru de deținătorul autoturismului A — precum și primirea oricăror acte în legătură cu accidentul, aceleiași unități a ADAS, ori aceleia în raza căreia își are domiciliul.

Despăgubirea de plată — în cazul nostru pentru paguba produsă la autoturismul A — se stabilește pe baza înțelegerii dintre deținătorii autoturismelor A și B, cu acordul Administrației Asigurărilor de Stat (în cazurile și condițiile prevăzute în instrucțiunile Ministerului Finanțelor), ori prin hotărîre judecătorească, arbitrală sau a unei comisii de judecată, pronunțate, conform legii, în Republica Socialistă România.

Exemplul II. Să presupunem că autoturismul B din exemplul I era condus nu de proprietar, ci de un alt conducător auto care poseda permis de conducere valabil și accidentul s-a produs în aceleași condiții ca cel descris în exemplul I.

Menționăm că, și în acest caz, ADAS plătește despăgubirea pentru paguba produsă la autoturismul A.

Exemplul III. Conducătorul unui autoturism proprietate personală încearcă să se sustragă urmăririi organelor miliției pentru o infracțiune comisă, în care timp acesta intră într-o turmă de oi aparținînd unei c.a.p., din care omoară 10.

În acest caz, ADAS va plăti cooperativei agricole de producție despăgubiri pentru cele 10 oi, însă, în baza art. 44 din Decretul nr. 471/1971, va recupera despăgubirea plătită de la conducătorul autovehiculului care a produs accidentul.

De altfel, art. 44, din același decret, prevede, în mod limitativ, că în asigurarea persoanelor fizice și a celorlalți deținători de autovehicule, afară de organizațiile socialiste, Administrația Asigurărilor de Stat recuperează sumele plătite drept despăgubiri de la persoana răspunzătoare de producerea pagubei, în următoarele cazuri:

a) accidentul a fost produs cu intenție;

b) accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiuni săvîrșite cu intenție, chiar dacă aceste fapte nu s-au produs pe astfel de drumuri, sau în timpul comiterii altor infracțiuni săvîrșite cu intenție;

c) accidentul a fost produs în timpul cînd autorul infracțiunii săvîrșite cu intenție încearcă să se sustragă de la urmărire;

d) persoana răspunzătoare de producerea pagubei a condus autovehiculul fără consimțămîntul asiguratului.

În cele ce privește pe conducătorii de autovehicule aparținînd organizațiilor socialiste, în toate cazurile în care sînt răspunzători de producerea accidentelor, se recuperează de la aceștia sumele plătite de ADAS ca despăgubiri. De reținut că potrivit art. 45 din Decretul nr. 471/1971, organizațiile socialiste asigurate recuperează, pentru Administrația Asigurărilor de Stat, despăgubirile plătite de ADAS, de la proprii lor conducători auto răspunzători de producerea pagubelor.

Această recuperare se face deoarece primele de asigurare se plătesc de către organizațiile socialiste, deținătoare ale autovehiculelor, care sînt asigurate pentru răspunderea lor civilă, conducătorii auto angajați ai acestor organizații neflind cuprinși în asigurare.

Exemplul IV. Autoturismul A circulă pe șoseaua București–Ploiești. De pe o șosea laterală vine autoturismul B, care la intrarea în șoseaua națională, potrivit indicatoarelor rutiere, trebuie să cedeze trecerea autoturismului A. Nefăcînd acest lucru intră direct în șosea, producîndu-se o ciocnire violentă din care rezultă: avarierea autoturismelor A și B; rănirea gravă a două persoane și a conducătorului auto din autoturismul A, precum și a 3 persoane, plus conducătorul auto din autoturismul B.

În acest caz, vinovat de producerea accidentului este, în mod evident, conducătorul autoturismului B.

Ce va avea de plătit Administrația Asigurărilor de Stat în acest caz:

În primul rînd va plăti despăgubiri pentru pagubele produse la autoturismul A.

În al doilea rînd va avea de plătit despăgubiri pentru prejudiciile produse prin vătămarea corporală a tuturor persoanelor din autoturismul A.

De asemenea, ADAS va plăti și eventualele despăgubiri, pe care conducătorul autoturismului B le va datora — potrivit legii — persoanelor accidentate din propriul autoturism (B).

În acest caz, nu se va plăti despăgubirea de către ADAS pentru avaria suferită de autoturismul B și vătămarea corporală a conducătorului auto care-l conducea în momentul producerii accidentului.

Rezultă din cele arătate mai sus, că în cazul asigurării de răspundere civilă prin efectul legii, Administrația Asigurărilor de Stat plătește dezdăunări pentru toate pagubele produse altor persoane, de care asigurații se fac vinovați, dar nu plătește pagubele suferite de asigurații respectivi la autovehiculele proprii.

Pentru ca prejudiciul suferit și la propriul autoturism să poată fi despăgubit de ADAS în cazul în care nu este vinovată o altă persoană de producerea accidentului, este necesar să se încheie și o asigurare facultativă pentru avarii.

Ceea ce mai trebuie reținut de către conducătorii auto deținători de autovehicule, înmatriculate în Republica Socialistă România, este faptul că:

— prima de asigurare datorată la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto trebuia plătită pentru acest an pînă cel mai tîrziu în ziua de 26 aprilie 1972, iar în anii următori, pînă la sfîrșitul lunii martie a fiecărui an, pentru anul în curs;

— în ceea ce privește volumul primelor de plată de către asigurați, acestea vor fi: pentru fiecare autovehicul, cu excepția motocicluriior, se plătește anual 175 lei de către organizațiile socialiste și 350 lei de către cetățeni și alte categorii de asigurați, iar pentru fiecare motociclu 40 și respectiv 80 lei.

Pentru anul 1972 însă, ca urmare a faptului că asigurarea de răspundere civilă a intrat în vigoare începînd cu data de 26 februarie, primele de plată vor fi la organizațiile socialiste de 160 lei pentru fiecare autovehicul și de 37 lei pentru fiecare motociclu, iar la cetățeni și alte categorii de asigurați de 321 lei pentru fiecare autovehicul și de 73 lei pentru fiecare motociclu;

— atît în anul 1972 cît și în anii următori primele de asigurare menționate mai sus se datorează integral, în cuantumurile menționate, indiferent de data înmatriculării autovehiculelor, primele fiind anuale;

— în asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule, sînt cuprinse persoanele fizice și cele juridice care dețin autovehicule supuse înmatriculării, ce sînt folosite pe teritoriul Republicii Socialiste România.

Deci dacă se face cu autoturismul o excursie în străinătate, trebuie încheiată o asigurare facultativă, cu valabilitate numai în afara teritoriului R.S. România. Această asigurare se poate încheia fie numai pentru avarii, fie numai pentru răspundere civilă — ori ambele asigurări — și pe o perioadă de cel puțin o lună, prima de asigurare fiind convenabilă.

Anton MÎNZÎNĂ
Director în Centrala ADAS

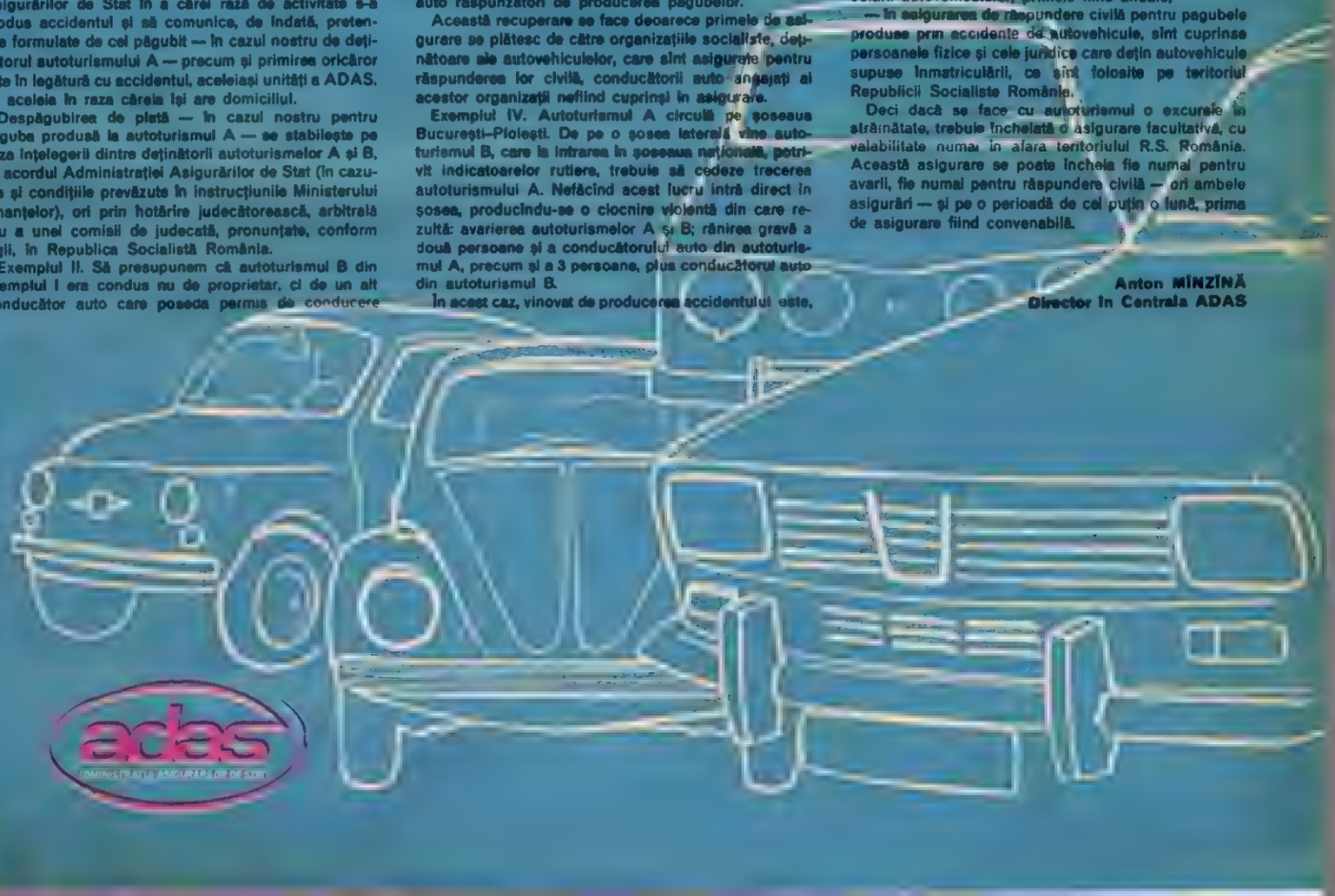

glob comentar foto

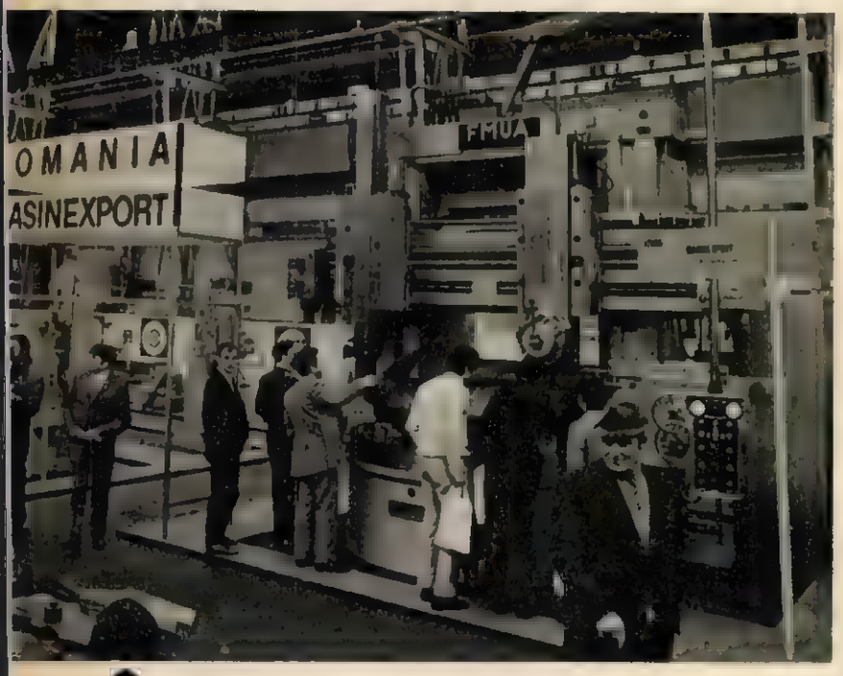

MILANO: românia la tîrgul 50

12 000 de firme din 90 de țări de pe toate continentele, prezentînd circa un milion și jumătate de produse, expuse pe o suprafață de 600 000 metri pătrați — iată concentrat coordonatele ediției jubiliare, a 50-a, a Tîrgului internațional de la Milano. Prezență devenită tradițională la tîrg, România este reprezentată și în acest an prin o variată gamă de produse industriale — între care au reținut în mod deosebit atenția mașini și utilaje expuse pentru, prima oară în Italia, ca: freza universală «FU-32», mașina de rectificat universală «R-350», strungul «SNA-500», strungul «Carusel-2 500», mașina de transport pentru toate tipurile de drumuri «M-461», autoturismul «Dacia 1300».
Fotografia înfățișează un aspect dintr-unul din cele șase pavilioane în care-și prezintă produsele întreprinderile românești de comerț exterior.

7 mai—scrutin italian

Campania electorală din Italia a luat sfîrșit. Prezentîndu-se mîine, 7 mai, în fața urnelor și desemnînd pe cei 630 viitori membri ai Camerei Deputaților (din cele 6 888 candidaturi depuse de 23 partide și grupări politice) și 315 senatori (dintre cei 1 676 candidați din partea a 24 formațiuni politice), alegătorii își vor exprima, în fapt, opțiunile în problemele majore cu care este confruntată Italia în momentul de față. «Este vorba — sublinia zilele acestea, într-o adunare publică Luigi Longo, președintele P.C.I. — de a face să prevaleze soluțiile juste cerute de masele muncitoare pentru a se putea trece la soluționarea crizei profunde în care se află astăzi Italia. Noi, comuniștii, ne mîndrim că am fost și sîntem puternica forță motrice a impresionantei mișcări de luptă și de reforme ce s-a desfășurat în Italia în ultimii ani». După cum apreciază observatorii scenei politice italiene, partidul comunist va recolta probabil și voturile marii majorități a celor peste 700 000 muncitori italieni ce lucrează în diverse state vest-europene și dintre care un foarte mare număr s-au reîntors special în țară cu prilejul alegerilor (în fotografie).

o mînă albă, o mînă neagră ...

Această fotografie face parte din voluminosul dosar al anchetei asupra tragicelor evenimente care au avut loc la sfîrșitul verii trecute la închisoarea americană din Attica. 42 de deținuți ai acestei închisori (unde din totalul celor aflați îndărătul gratiilor 85% sînt negri și portoricani) au fost uciși atunci, alți aproape 60 grav răniți. Autoritățile locale au încercat să inducă în eroare opinia publică justificînd masacrul cu ajutorul unor mărturii false despre pretinse atrocități comise de deținuți. Descoperirea adevărului, a faptului că cele 42 de victime au murit toate de gloanțele poliției, a provocat un scandal de mari proporții. Acest caz, altele asemănătoare, problema condițiilor de viață ale deținuților din S.U.A. sînt discutate în prezent într-o comisie senatorială. Fotografia pe care o publicăm e menită să ilustreze felul cum își petrec deținuții orele libere. O mînă albă, o mînă neagră, strecurate printre zăbrele, joacă șah la Attica. Integrare rasială? Da, dar numai cît durează o partidă de șah. Deținutul negru și cel alb sînt despărțiți prin ziduri și gratii, închiși în celule separate.

aventură pe „britannia 2“

Ce ți-e și cu acești navigatori solitari; abia scăpați teferi dintr-o aventură în largul oceanului și pornesc, din nou, să înfrunte singurătatea dintre cer și apă, valurile înalte, furtunile năprasnice. John Fairfax nu face excepție. «Englezul solitar», care în 1969 a reușit să traverseze Atlanticul într-o barcă cu vîsle, se află acum într-o temerară încercare de traversare a Pacificului, pe bordul unei șalupe, pe care a botezat-o «Britannia 2». Tînărul navigator este de astă dată mai puțin solitar pentru că și-a convins logodnica să-l însoțească în voiajul său, nelipsit — după cît se pare — de peripeții. Rudele și prietenii au fost profund alarmați, în ultimele zile, întrucît de la plecarea sa din portul San Francisco și pînă la acostarea în dreptul insulei Hymman, situată la 20 km de țărmul australian, Fairfax n-a dat nici un semn de viață. În declarațiile făcute ziariștilor, el a povestit prin cîte emoții a trecut între timp; a fost atacat de rechini, a fost cît pe-aci să piară în valuri înalte de 20 metri, atunci cînd a avut ghinionul să nimerească în raza ciclonului «Emilie», cu vînturile sale ce ating viteze de 150—180 km pe oră. Logodnica lui Fairfax s-a dovedit mai rezistentă decît s-ar părea în fața acestor peripeții și, în momentele cele mai grele, a dat un ajutor hotărîtor la salvarea ambarcației. Singura «pierdere» consemnată în jurnalul de bord: *patru luni de întîrziere față de planul inițial al expediției*. În imagine, John Fairfax, înainte de a se fi aventurat în larg.

„OPRIȚI BOMBARDAMENTELE!“, „PLECAȚI IMEDIAT DIN INDOCHINA!“

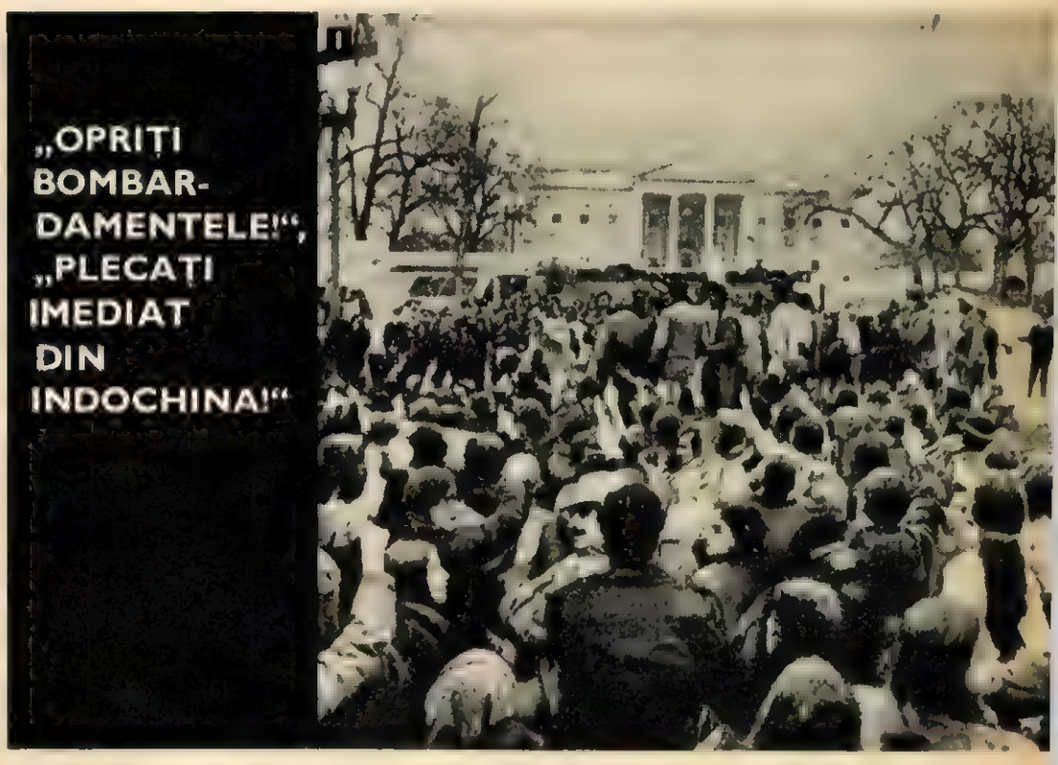

În Statele Unite continuă, cu amploare crescîndă, manifestațiile de protest împotriva noilor bombardamente întreprinse de aviația americană asupra teritoriului R.D. Vietnam. Sute de mii de oameni participă la demonstrații și marșuri care se desfășoară în aproape toate centrele importante din S.U.A., în mari orașe ca New York, Washington, San Francisco, Los Angeles, Chicago, Boston, New Jersey. Au loc mitinguri de protest în centrele universitare, în fața bazelor militare, a centrelor de recrutare, la fabricile de muniții și armament. Fotografia 1 înfățișează un moment din timpul manifestației care a avut loc în capitala Statelor Unite, în fața Casei Albe. Poliția a operat peste 200 de arestări. Alături de opinia publică americană se pronunță cu fermitate împotriva bombardamentelor S.U.A. asupra R.D. Vietnam și pentru încetarea imediată a războiului dus de S.U.A. în Indochina, milioane de oameni din lumea întreagă. Agențiile de presă transmit știri despre desfășurarea unor mari manifestații în diferite orașe europene.

Fotografia 2 înfățișează o imagine din timpul manifestației care a avut loc la Stockholm, în fața ambasadei americane. «Opriți bombardamentele!», «Plecați imediat din Indochina!» sînt principalele lozinci înscrise pe pancartele purtate de manifestanți.

glob comentar foto

papua (noua guinee)– spre autoadministrare

Cele mai variate mijloace de transport — avioane, elicoptere (în fotografie), bărci etc. — sînt folosite de echipele electorale de-a lungul și de-a latul celor 460 000 kmp ai teritoriului Papua (Noua Guinee) pentru a aduna, între 19 februarie și 11 mai, voturile celor aproximativ un milion și jumătate de băștinași ce urmează să aleagă pe cei 97 de reprezentanți în Adunarea locală (din peste 600 candidați — în mare majoritate indigeni). Organizate la cererea O.N.U. și sub presiunea luptei populației băștinașe pentru recunoașterea dreptului la autodeterminare, aceste alegeri administrative sînt considerate ca un pas important spre independența deplin a acestui teritoriu, dependent încă de Australia.

operatorul zburător

Secvențe prezentînd parașutiști în cădere liberă, grupuri de oameni păsări care se string și se desfac cu grație și siguranță desăvîrșite între cer și pămînt, incredibile acrobații aeriene. Toate acestea au putut fi văzute în filme documentare și artistice realizate de studiourile sovietice («Săritura-record de la 12 km înălțime», «Desant pe Acoperișul lumii», «Sub cupola cerului» etc.), nu numai datorită desăvîrșirii profesionale la care au ajuns parașutiștii filmați, ci și mulțumită celui care a filmat aceste rare imagini. R. Silin — pe care-l puteți vedea în fotografia din dreapta în cădere liberă, cu aparatul de filmat în mîini — este în egală măsură un maestru al parașutismului, instructor al unei unități militare, și un foarte talentat operator. În fotografia de sus, imagine dintr-unul din filmele realizate de «operatorul-zburător».

„omul invizibil" se numește... claudio villa

N-a ținut cu tot dinadinsul să-și cîștige o asemenea celebritate. O prefera, în orice caz, pe cea de cîntăreț. S-a întîmplat însă ca pasiunea lui Claudio Villa pentru automobilism la viteze înalte, să-i coste cam scump, și să-l proiecteze pe ecranul celebrității, în postura de erou al romanului lui H.G. Wells. Trei accidente în decurs de 10 luni — într-adevăr un palmares. În noiembrie anul trecut, cîntărețul italian a scăpat ca prin minune dintr-un carambolaj de toată frumusețea, cu mult mai «spectaculos» decît cel anterior. Zilele trecute, gonind cu «200 pe oră» pe autostrada Napoli-Bari, la bordul unui **Lamborghini Miura 4 000**, în care se aflau încă două persoane, Claudio Villa a suferit cel mai grav accident din cariera sa de automobilist-amator. O explozie de cauciuc a transformat splendida limuzină într-o masă informă de înclicitură metalică, iar cei aflați la bord au scăpat cu viață, dar și cu leziuni dintre cele mai grave.
În fotografia din stînga, Claudio Villa, de nerecuposcut pe patul de spital, unde va avea mult timp de reflectat asupra vitezelor ce nasc «oameni invizibili».

urmașele salvatoarelor capitoliului

George, Rosie, Eddie și Cindy sînt noii angajați ai unei fabrici de echipamente pentru autocamioane din California, în funcția de paznici. Și își fac treaba cu deosebită conștiinciozitate — afirmă conducătorii întreprinderii — spre deosebire de toți paznicii dinaintea lor, cînd furturile se țineau lanț. Dar nu în dovedirea unui mai mare simț al datoriei constă diferența esențială. Aducîndu-și probabil aminte de o serie de precedente cu rezonanță istorică, cineva a avut ideea de a recurge în locul paznicilor obișnuiți la... gîște. Și, astfel, cele patru nume menționate la început sînt ale celor două perechi de orătănii, cunoscute pentru promptitudinea cu care reacționează gălăgios cînd simt pe cineva prin preajmă...

expo în metro

Un experiment original a fost inițiat recent de Regia autonomă a transporturilor publice pariziene. În urma unei înțelegeri realizate cu o serie de galerii de artă modernă, una din stațiile de metro a fost transformată, pe timp de o lună, într-un «muzeu provizoriu». În locul obișnuitelor afișe de publicitate, acest insolit «expo subteran» a găzduit lucrările unui număr de artiști plastici contemporani, ceea ce a conferit peroanelor nu numai un aspect mai estetic și interesant dar și ambianța spirituală corespunzătoare. Cei ce au avut ideea unei asemenea difuzări în mase a picturii, sculpturii și graficii, consideră că simpla confruntare cotidiană a publicului cu lucrările de artă nu poate decît să ajute la formarea bunului-gust, la stimularea interesului pentru fenomenul artistic.
În fotografie, aspect din stația de metro *Saint Augustin*.

O imagine a noului în multiseculara Praga.

în mai la brno

Corespondență de la trimisul nostru Sergiu ANDON

În anul 1636, meșterul rotar Jiři Birk din Lednice a pariat că va reuși, într-o singură zi, să doboare un arbore, să-l curețe și să construiască o roată pe care să o rostogolească în aceeași zi, 40 de km, pînă la Brno. Meșterul a cîștigat pariul, a primit și o recompensă în ducați din partea Consiliului municipal, dar, mai mult decît aceste aprecieri, faimoasa roată a fost atîrnată alături de «crocodil»—un alt simbol al orașului morav — la intrarea în vechea clădire a primăriei din Brno.

Întîmplarea și deznodămîntul ei sînt semnificative pentru marele respect nutrit în aceste locuri față de meserii. Seriozitatea învățăceilor, cinstea de care se bucură în societate deținătorii unor ocupații concrete, productive, marea receptivitate față de nou în tehnică s-au consolidat ca permanențe spirituale ale locuitorilor Cehoslovaciei.

Aceste tradiții și predispoziții și-au găsit, desigur, un larg cîmp de afirmare în condițiile socialismului. Fenomenul are aspecte cantitative și calitative. Antrenați în îndeplinirea sarcinilor trasate de cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist din Cehoslovacia, oamenii muncii din țara socialistă prietenă au obținut în anul 1971 o creștere a producției industriale cu 6,9% față de 1970, a producției agricole cu 2,8%, în total o sporire a produsului social cu 6%.

O parte din aceste succese au putut fi admirate în materialitatea lor la cel de-al 3-lea Tîrg internațional al bunurilor de consum deschis la Brno. Deși tîrgul este internațional (printre cele 40 de state participante a fost prezentă și România), el a prilejuit, în preajma sărbătorii naționale a R.S. Cehoslovace, o trecere în revistă a succeselor ei economice.

de chirico, romancierul

Această fotografie, înfățișîndu-l pe celebrul pictor Giorgio De Chirico, a fost publicată în ziarul italian «La Stampa» cu prilejul unui eveniment editorial: apariția în librăriile italiene a unui roman datorat pictorului. De fapt, o reapariție, căci romanul cu caracter autobiografic, intitulat «Hebdomeros», a mai fost publicat în Italia acum 15 ani, toate cheltuielile fiind suportate atunci de De Chirico. Presa italiană amintește de talentul de scriitor al pictorului, de versurile și activitatea sa publicistică, și deplînge faptul că singurul său roman de incontestabilă valoare literară și binecunoscut în afara granițelor Italiei, a fost aici pe nedrept și cu încăpățînare ignorat.

cronica de trei secunde

PASCAL

S-a sinucis — undeva, în biroul său dintr-o comună franceză — Pascal, locotenentul Pascal, comandantul pompierilor respectivi. Nu se cunosc cauzele — nimeni nu e atît de livresc să-l cheme pe Camus la fața locului, să le explice «inexplicabilul gest». Un adjunct al locotenentului susține că omul și-ar fi tras glontele pentru că i s-au refuzat creditele — deși comuna era dotată cu un excelent material de luptă împotriva incendiilor. Un alt adjunct sugerează înfrîngerea lui Pascal în ultimele alegeri municipale.

Din adjunct în adjunct, printre credite, alegeri și materiale în dotare constatăm că nici la sinuciderea unui pompier, nici atunci, nimeni nu vrea să se joace cu focul.

HICLER

Ca și anul trecut, ca și în urmă cu doi ani, exact ca acum trei ani, după luna lui aprilie, întunecatul, se aud zurgălăii lui mai. «În frumoasa lună mai»... zice tînguitor poetul, pus pe muzică de muzician. Niciodată nu s-a spus «întunecatul mai»...

Ca în fiecare an — nesmintit și niciodată dezmințit — luminosul mai e luna luminoasei mele uri antifasciste, luna bucuriei mele deșănțate la gîndul că Hitler e mort iar hitlerismul zdrobit, fie și nestîrpit. În fiecare an — fără să mă tem de stereotipie și conformism, fiindcă în acest domeniu stereotipia e mai sfîntă decît orice gînd «original» iar conformismul antihitlerist mai nobil decît orice nonconformism al tolerantei — în fiecare an, eu ridic aceeași și aceeași odă victoriei și răzbunării umane asupra inumanului Hicler, «Hicler cremenalul care ne-a furat Ardealul», cum striga minunat un vînzător de ziare, în mai '45, pe bulevard, vestind moartea călăului. În acea lună mai, cînd n-aș mai înălța acest imn de slavă și această rugăciune în care murmur cele mai sălbatice și cele mai rigide lozinci antihitleriste, în acea lună mă voi considera neînsuflețit și apus. N-a venit încă ziua aceea.

În schimb, s-a ajuns la al patrulea proces intentat celui supranumit și «acarul morții», Franz Novak — fostul adjunct al lui Eichmann, cel care organiza transporturile feroviare spre Auschwitz. Al patrulea proces — după ce în primul (1964) fusese condamnat la 8 ani temniță, în al doilea — achitat, în al treilea (1969) — condamnat, din nou, la 9 ani de închisoare. Toate aceste verdicte au fost casate pentru vicii de formă. Care formă? Forma săpunului? Forma norilor formați din aburii gazării? Nu contează, s-a ajuns în aprilie '72 la al patrulea proces — în care jurații de la Viena, cu 7 voturi contra 1, au recunoscut că «Novak a organizat, în 1944, transportul evreilor din Ungaria spre Auschwitz, îngrămădindu-i în trenuri ca pe animale, fără apă și hrană... cauzînd astfel moartea multor deportați». Pentru acest «delict de violență publică» — Novak a fost condamnat la 7 ani de reclusiune.

Novak a făcut — din nou — apel. El se consideră nevinovat. El jură că n-a știut unde se îndreptau trenurile. El a crezut nesmintit că trenurile acelea se îndreptau spre lagăre de muncă. El n-a fost călău. El a fost victima unei confuzii.

Ce apel ciudat, cîte vicii de formă conțin norii, pe cer, în frumoasa lună mai!

Radu COSAȘU

agendă

Contribuția firmei americane «International Telephone and Telegraph» la tentativa de a bloca formarea guvernului unității populare din Chile, în 1970 — denunțată recent de ziaristul Jack Anderson — este confirmată acum de diferite surse. Fostul șef al agenției centrale de spionaj — C.I.A., JOHN MC CONE, care face parte, în prezent, din consiliul de administrație al firmei I.T.T., a confirmat autenticitatea documentelor publicate de Anderson, recunoscînd totodată că a fost consultat personal în această problemă.

Președintele Mexicului, LUIS ECHEVERRIA a întreprins zilele acestea o vizită oficială în Chile. În urma convorbirilor avute cu președintele Allende, s-a dat publicității o declarație comună, în care se arată că ambele guverne susțin principiile dreptului internațional și, ca atare, se pronunță categoric împotriva oricărui amestec extern în treburile lor interne. Chile și Mexicul se declară totodată pentru dreptul inalienabil al statelor de a dispune, în mod suveran, de propriile lor bogății naturale.

15 membri ai unei misiuni a Organizației Unității Africane, condusă de președintele în exercițiu al acesteia, MOKTAR OULD DADDAH, șeful statului mauritan, întreprinde vizite într-o serie de țări ale lumii (Elveția, Turcia, Japonia etc.) pentru a înfățișa problemele cu care este confruntată în prezent Africa — colonialismul portughez, discriminarea rasială, apartheidul. Misiunea a relevat totodată necesitatea sistării de către țările occidentale a comerțului cu regimurile rasiste din sudul Africii.

Sentința pronunțată de Comisia disciplinară a Ligii italiene de fotbal în cazul cunoscutului internațional GIANNI RIVERA, căpitanul echipei A.C. Milano, continuă să suscite ecouri și controverse. Pentru acuzațiile de necinste și corupție adresate arbitrilor, Gianni Rivera a fost suspendat pînă la 30 iunie. El nu va mai putea participa la Cupa Italiei, nici face parte din echipa națională. I se va permite în schimb să joace în meciurile pentru Cupa UEFA.

TWIGGY, faimoasa covergirl care a fost, în ultimii ani, vedeta nr. 1 a revistelor de modă occidentale, își demonstrează acum și virtuțile de actriță. «Ea dansează, cîntă, roșește și pălește după toate convențiile operetelor — scrie L' Express — în filmul realizat recent de regizorul Ken Rusel «The Boy Friend». Nu este exclus ca Twiggy să poată fi văzută curînd într-o nouă versiune a filmului «Rebecca», în care a strălucit cîndva Joan Fontaine.

După referendumul francez cu privire la lărgirea Pieței comune, Norvegia se pregătește și ea pentru o asemenea consultare de masă în legătură cu eventualitatea aderării sale la organismul comunitar. Scrutinul va avea loc în septembrie, dar încă de pe acum sondajele indică: 45% NU. Premierul TRYGVE BRATTELLI, partizan al intrării în Piața comună, depune mari eforturi pentru obținerea unui DA majoritar. Cercurile industriale, armatorii și politicienii de dreapta îl susțin.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

se aranjează

Sînt unii oameni ieşiţi din comun care îţi lasă impresia că nu există pe lume nici o problemă nerezolvabilă. Şi asta nu fiindcă ar fi ei cine ştie ce filozofi, cine ştie ce alchimişti sau teribili oameni de ştiinţă. Dimpotrivă, aş putea spune că ignoranţa le încununează modesta şi îngusta frunte. În ciuda evidenţei, în ciuda ignoranţei, ei te asigură că, o dată ajunsă în mîna lor, orice problemă se destramă ca prin farmec. Toate misterele dispar. Toate barierele cad ca la un semn. Cu cît sînt mai ignoranţi cu atît sînt mai siguri de reuşita lor...

Dacă cineva n-are studii şi totuşi vrea să ocupe o funcţie care reclamă totuşi puţină carte, în ciuda legilor în vigoare, individul nu dezarmează. Nimic nu-l intimidează.

— Se aranjează...

Îi explici omeneşte că legea nu-i permite, dar el rîde cu superioritate de parcă legea ar fi o rudă amărîtă din provincie. Ignoranţa îi dă şi beţia puterii.

— Nu-ţi fie teamă. Se aranjează...

E greu de văzut ce anume se poate aranja în acest caz. Să faci un inginer într-o după-amiază e oricum foarte greu. Poţi să-ţi aranjezi nodul de la cravată dar nu poţi să aranjezi «un inginer». Dar puterea lui vrăjitorească e şi mai mare. El poate uşor schimba o locuinţă de două camere în altă locuinţă de şapte camere. E atît de sigur în tot ce spune, încît ai impresia că are deja restul de cinci camere în buzunarele de la vestă.

— Nu te agita. Se aranjează...

Întreg universul îi stă parcă la picioare ca un dulău credincios.

— Ce nu se poate în lumea asta?

Ideea lui e că prin neruşinare şi violenţe totul, absolut totul, e posibil. Îţi asigură la nevoie pînă şi pasiunea femeii adorate.

— Vorbesc eu cu ea. O să te iubească sincer. Aranjez eu...

Dacă vrei să-ţi schimbi postul, evident, nu e nici o problemă — se aranjează. Te bate pe umăr. Sacru şi amabil ca un preot din vechime.

— Se aranjează şi asta.

Totul se aranjează...

Nu-ţi fă probleme...

El n-are nici probleme de conştiinţă. Ţine de aceea să precizeze că învîrtelile lui au şi o solidă bază etică. Că nu sînt afaceri — ci principii...

— Să nu cumva să crezi că umblu cu pile. Nu, eu dau sugestii... În fond, am şi eu dreptul la o părere... Şi uite aşa, din dreptul la opinie dihania îşi mai face un rînd de case. Şontic-şontic — trăgînd şi morala după el — a reuşit să se căpătuiască.

Evident, individul îşi exagerează puterile. Ei, nu chiar totul se poate aranja pe lumea asta. Tiptil-tiptil — gloria se destramă...

umor

de Nell COBAR

Situaţie de înaintat forului tutelar.

— E tare tipul!
— Categoric! E cea mai bună autocritică a lui din ultimii ani!

O NOUĂ PRIMĂVARĂ

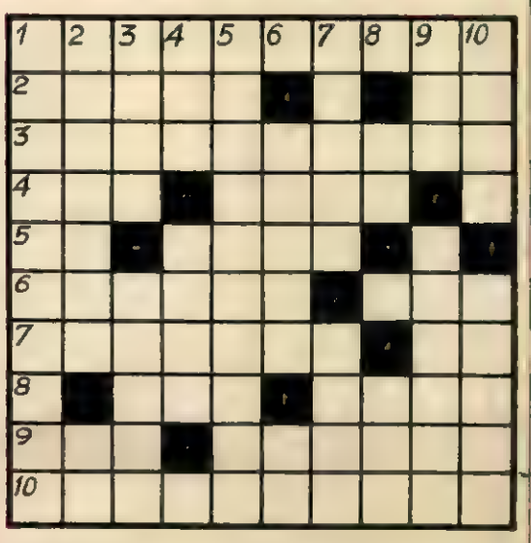

ORIZONTAL: 1) Soi al primăverii. 2) Unu luat din natură! — Soarele. 3) Vine, vine primăvara... pe cîmpii! 4) Cu braţele încrucişate — Stimulent de veselie. 5) Cununi! — Marte. 6) E... timp frumos! — Abia! 7) Legături de tot felul — Rupe inima tîrgului! 8) Firicel de... floare-albastră! — Rătăcirile dragostei. 9) Botgros! — Avalanşă de sezon. 10) Înfloriri.

VERTICAL: 1) Împrimăvărare... 2) Frumoasele din poiană — Era nouă! 3) Scris ca la carte — Floarea. 4) Arma dragostei — Divinitate legendară. 5) Vine, vine primăvara!... 6) A trata cu căldură — Sau... din flori! 7) Timpul ploilor — Ne ia din iarnă! 8) Iris! — Pus la gard. 9) Încins peste măsură — Primăvara pe ogoare. 10) Babele — Fluturi...

Toma MICHINICI

Dicţionar: ANAT.

Dezlegarea jocului «POEZIA FLORILOR», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) FLOARE — APRIL. 2) LAMIITA — ROZA. 3) UC — STELE — IVI. 4) T — SOARE — INOT. 5) UŞOR — AIS — IRA. 6) RAI — MT — FATA. 7) ELADA — MACESI. 8) C — ARSITA — EE. 9) VIOLETE — TM — D. 10) IERI — RIO — APE. 11) N — GETA — LICAR. 12) TEI — STROPITA.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Vasile Tonoiu semnează la Editura politică un studiu asupra gîndirii filozofice și metodologice a lui Ferdinand Gonseth: **Idoneismul — filozofie a deschiderii.** O lucrare circumscrisă cu claritate și tact gîndirea filozofului elvețian (n. 1890), în care, după însăși mărturisirea autorului, «o punere în formă prea didactică ar fi constituit o forțare a „indeterminației" cultivate voit de filozofia deschisă, o logifiere abuzivă a „informulatului care o informează"».

• Tot în această editură, Ion Manea publică cinci sintetice **Dosare ale violenței.** O descindere, alert și avizat efectuată, în «teritoriul sumbru al crimei și al brigandajului politic din lumea capitalistă».

• Noul roman al Ioanei Postelnicu poartă titlul de **Toate au pornit de la păpușă** (Editura Eminescu).

• În colecția «Pe harta lumii» a Editurii Enciclopedice Române a apărut **Norvegia** de Ioan Meițoiu. O incursiune multilaterală — istorică, geografică, politică, administrativă, culturală — în trecutul acestei țări nordice, coroborată cu observația directă asupra realităților prezente, ne oferă autorul în rezerva sa carte de certă rigoare a documentării punctate, cînd e cazul, de sugestiile evocării literare.

• În colecția «Lyceum» a Editurii Albatros a apărut o nouă ediție (revăzută și adaptată cerințelor colecției) a **Filipicelor** lui Marcus Tullius Cicero în versiunea lui Dumitru Crăciun.

• În colecția «Fantastic-club» a aceleiași edituri a apărut volumul de schițe și nuvele: **Misterioasa sirenă** de Mircea Șerbănescu.

• Din substanțialul și instructivul sumar al numărului pe aprilie al publicației **Lupta de clasă** (4) desprindem cîteva titluri: Pregătirea cadrelor — sarcină fundamentală a școlii de Leonte Răutu; Vizita în statele africane sub semnul marilor imperative ale contemporaneității de Ștefan Andrei; Creștere și eficiență în agricultura cooperatistă de Ion Stanciu; Raicu-Ionescu-Rion publicist socialist militant și critic literar de Victor Vișinescu... Tot în acest număr se continuă dezbaterea: «programe orientative ale cursurilor de socialism științific» și «doctrine politice contemporane». După cum mai aflăm și o altă amplă și interesantă dezbatere despre mitul «capitalismului transformat».

CINEMA

• **Toamna Cheyennilor.** Marele cineast John Ford, maestrul westernului, este prezent pe ecranele noastre cu unul din filmele sale mai noi. În distribuție — Richard Widmark, Carroll Baker, James Stewart, Edward G. Robinson, Dolores del Rio.

• **Doamna și vagabondul.** O lume încîntătoare, animată în tradiția lui Walt Disney de către meștrii studioului ce-i poartă numele (Hamilton Luske, Clyde Geronimi, Wilfred Jackson). Muzica — Oliver Walace.

• **Silvia.** Anunțată mai demult, operetă lui Kalmari, ecranizată de Szinetar Miklos își face apariția în această săptămînă. Protagoniști — Anna Moffo, un nume care spune mult.

• În luna mai vom mai vedea: **Trafic** (J. Tati), **Goya** (regia — Konrad Wolf, cu Donatas Banionis în rolul principal), **Anchetă în hotelul Excelsior** (regia — Jiri Sequens), **Desculț în parc** (regia — Gene Saks — autorul **Florii de cactus** — cu Jane Fonda, Robert Redford și Charles Boyer), **Robin Hood** (regia — K.J. Podget, cu Giuliano Gemma), **«Marele» Krebsz** (o producție a studiourilor din R.P. Ungară, regia — Tamas Renyi). Premiera românească a acestei luni este filmul lui Savel Stiopul **Aventuri la Marea Neagră.**

Anna Moffó

• Vedeta viitorului film al lui Jacques Deray «Bărbatul mort» (un thriller, după cum îl anunță autorul) va fi Jean-Louis Trintignant.

DISC

• Jean Păunescu ni s-a înscris în memoria noastră muzicală încă de pe vremea cînd a lansat șlagărul (pe nedrept uitat) «Nebunie» al lui Temistocle Popa. Evoluția lui ulterioară a îndreptățit speranțele în acest glas pătrunzător și înălțător dramatism. «Vis de iubire» (Sogno d'amore) de Bigazzi Carrisi, «Prima iubire» (Amore di una periferia) de Panzutti-Danpa, «Băiatul care surîde» (Il ragazzo che sorride) de Theodorakis-Pallavicini și «Întrebarea» (Storia d'oggi) de Pallavicini-Carrisi, toate cu text românesc de Saşa Georgescu, ne înfățișează din nou un cîntăreț plăcut de ascultat (45-EDC-10 210).

• «Patru noi șlagăre mondiale» este titlul pe care-l citim pe spatele discului 45-EDC-10 226, spre deosebire de fața acestuia, unde stă scris doar «Noi șlagăre mondiale». Nu-nțelegem ce s-o fi ascunzînd în dosul acestei ezitări, dar și într-o variantă și-n alta, oricum am întoarce mapa discului, piesele înregistrate sînt de calitate, tot așa cum de calitate sînt și interpreții (Marina Voica, Anda Călugăreanu, Doina Spătaru, G. Enache). «Marie jocondo» al lui Alain Barrière se situează mult deasupra celorlalte versiuni auzite la noi (Acompaniază Orchestrele «Electrecord» și Gerhard Römer).

• Florica Ungur, deși nu se află la primul ei disc, în recenta imprimare (EPD-1298) ni se pare în plină ascensiune calitativă, din toate punctele de vedere. «Dusu-s-o bodea cătană», «D-amu-i vremea lucrului», «Bună dimineața, nană», «Pînt-aco-i bine la nuntă», plus lotul celorlalte piese înregistrate, cu ajutorul orchestrei George Vancu, merită ascultate pentru prospețimea interpretării.

PLASTICĂ

• **«Illiri și daci».** Amplă expoziție arheologică organizată de Muzeul de istorie al Transilvaniei din Cluj și Muzeul Național din Belgrad. Cele peste 600 de exponate provenite din numeroase muzee din cele două țări evocă epoci îndepărtate și pun documentul arheologic în slujba istoriei, ilustrînd convingător diversele manifestări ale culturii materiale și spirituale a unor grupuri etnice din epoca fierului, epoca istoriei illirice și dacice (Muzeul de artă).

• Pictura lui **Mihai Macri** (n. 1940) figurează evenimente («Toamna», «Culesul viilor», «Voiaj cosmic» etc.). Dar funcția referențială a imaginii e aleatorie, pictorul cultivînd cu predilecție simbolul și metafora. Ecranele sînt organizate ca niște scene, de unde și teatralitatea decorativă a unora dintre compozițiii și solemnitatea de cor antic a personajelor. Citeodată lirismul se insinuiază discret în imagine sugerîndu-ne reverii și aspirații cosmice: «Astronomia», «Omul și luna», «Zburătorul» etc. (Galateea, Calea Victoriei nr. 132).

• **Petru Comarnescu: Confluențe ale artei universale.** Impresionismul critic își află în Petru Comarnescu un reprezentant tipic. Intuiția și subiectivitatea (de altfel absolut necesare unui cercetător al fenomenului artistic) sînt dublate de vasta cunoaștere a operelor și artiștilor, de cantitatea mare de informații pe care le oferă cititorului. Cartea, apărută în Editura «Meridiane», e o primă selecție a eseurilor, studiilor și articolelor pe care Comarnescu le-a publicat de-a lungul timpului.

• Detracat și alcoolic, petrecîndu-și o bună parte din viață în bistrouri, închisoare și azil, **Maurice Utrillo** (1883–1955) sfîrșește în mod surprinzător prin a deveni un burghez bigot. Ajuns artist doar prin stăruința mamei sale și avînd doar un singur maestru — natura Utrillo este marele pictor al străzilor pitorești de mahala, al caselor decrepite, al bulevardelor triste, al lumii cîtadine banale. Albumul, apărut la Editura «Meridiane», prezintă o judicioasă selecție a operei sale, precum și extrase din exegeza cu privire la opera sa.

• **Pe Giotto** (1266-1337) Dante îl așază în «Purgatoro și-i numește cel mai mare pictor al timpului său. Faima lui nu va fi niciodată umbrită, el fiind considerat părintele picturii moderne, adică al acelei picturi care produce o desprindere de ieratismul iconografiei bizantine. Mica Bibliotecă de artă prezintă o cuprinzătoare și edificatoare selecție a operelor sale (Editura «Meridiane»).

TEATRU

• **«...Escu»** de Tudor Mușatescu (Teatrul de stat din Galați): suculenta satiră politică (care a prilejuit Giuleștiului un spectacol de asemenea subtilitate psihologică) punînd de astă dată la încercare lotul de actori comici al teatrului din Galați (Septimiu Pop, Dorel Bantaș, Colea Leonard, Grigore Chirițescu, Leni Ștefănescu, Ștefania Goruneanu și alții), dar mai ales capacitatea de invenție comică a regizorului Eugen Popescu-Cosmin. Scenografia: Olimpia Damian.

• **Inspectorul de poliție** de J.B. Priestley (Teatrul «Victor Ion Popa» din Bîrlad): spectacol «total» (regie, co-scenografie, costume) realizat de Cristian Nacu într-un continuu suspense psihologic, jucat cu o meritorie concentrare a mijloacelor de expresie de către actorii: Virgil Costin (de la Teatrul Național ieșean), Zaharia Volbea, Mircea Herford, Mirela Ionescu, Dana Tomiță, Virgil Leahu.

• **Neînțelegerea** de Albert Camus (Studioul «Cassandra» al I.A.T.C.): gestul temerar al unui tînăr și talentat discipol al lui Penciulescu, Adrian Lupu, de a-și alege drept temă a examenului de absolvire montarea dificilului text al lui Camus. Într-o viziune ce se vrea esențializată, despuiată de vechile convenții teatrale (dar apelînd la altele, mai noi) și relevînd cel puțin două nume de viitori actori: Eleonora Luminița Gheorghiu și Oliviu Liviu Manoliu. Foarte muncită, interpretarea Ioanei Pavelescu.

Mariana Mihuț

• **O noapte furtunoasă** de I.L. Caragiale își verifică din nou longevitatea artistică și forța magnetică de atracție în spectacolul secției române a Teatrului de stat din Tg. Mureș, semnat de tînărul regizor Nicolae Scarlat.

• **Revizorul** de Gogol — mult așteptatul spectacol al lui Lucian Pintilie — se apropie, în sfîrșit, de premieră pe scena Teatrului «Bulandra». Reamintim prestigioasa distribuție: Virgil Ogășanu, Toma Caragiu, Octavian Cotescu, Mihai Pălădescu, Tamara Buciuceanu, Mariana Mihuț, Victor Rebengiuc, Petre Gheorghe.

MUZICĂ

• Azi, la Ateneu dirijorul francez **Roberto Benzi** la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii: Simfonia a VI-a (Pastorala) de Beethoven și Concertul pentru orchestră de Bela Bartok.

• Dirijorul **Mircea Cristescu**, mezzosoprana **Martha Kessler**, violonistul **Ștefan Gheorghiu** — personalitățile viitorului concert al Filarmonicii (Ateneu 12 și 13 mai) cu programul: Balada celui fără nume (pentru mezzosoprană, cor bărbătesc și de copii și orchestră) de Sergiu Sarchizov; din Integrala simfoniilor lui Honegger Simfonia a V-a (a celor 3 Re); «Poem» pentru vioară de Chausson; Poemul simfonic «Don Juan» de Richard Strauss.

• În studioul din strada Nuferilor, Orchestra simfonică a RTV dirijată de **Emanuel Elenescu** și cu concursul violonistei bulgare **Dina Schneidermann** continuă ciclul integral al concertelor violonistice de W. A. Mozart precum urmează: la 7 mai — concertele nr. 4 și 5 pe lîngă care mai ascultăm și «Tuinica» de Mihai Moldovan; la 11 mai — concertele nr. 6 și 7, împreună cu «Piscuri» de Irina Odăgescu-Țuțuianu.

• Un recital de pian — **Georgeta Ștefănescu-Barnea** și unul vocal — soprana **Virginia Manu** (acompaniată la pian de **Viorica Cojocariu**) cu lucrări inedite și prime audiții de compozitorii români George Stephănescu, Ion Scărlătescu, Carol Niculi, C. Dimitrescu, Eusebie Mandicewski, Iacob Mureșianu, Anton Dogaru, Grigore Nica, Nicolae Coman, Dan Constantinescu, Gheorghe Dumitrescu (Sala mică a Palatului, 10 mai).

• La 9 mai în sala Studio Ateneu — recital de pian **Albert Györbiro** (Cornel Țăranu, Brahms, Prokofiev) și recital de violoncel **Dorel Fodoreanu**, la pian Alexandrina Zorleanu.

TV

REPORTAJ. «De la fereastra mea» — un reportaj semnat de Carmen Dumitrescu și Constantin Berteanu într-un cartier nou brașovean (duminică ora 20.00) • Ghiseul (luni ora 20.40 pr. 2)•Satul contemporan — reportaj din Suceveni, județul Galați (vineri ora 18.35) • Noua tinerețe a Berlinului (luni ora 21.30) • Brno (marți ora 21.50).

DEZBATERI. «Știință organizării» de prof. univ. Const. Bărbulescu — în discuția emisiunii Cărți și idei (joi ora 18.30) • «Nedreptatea» — o anchetă de Al. Stark (vineri ora 22.00).

ȘTIINȚĂ. Ca de obicei, interesant sumarul emisiunii Universitatea TV (marți ora 18.15) • Știința și apărarea Terrei împotriva poluării (joi ora 21.45).

LITERATURĂ. Emisiune de versuri închinate Partidului (luni ora 20.10) • Eroi au fost, eroi sînt încă — cîntece și versuri dedicate lui 9 Mai (marți ora 20.10).

TEATRU. Seria a 13-a «Începuturile» — ultimul episod al «Mușatinilor» (luni ora 20.25) • Ștefan Berciu în premieră TV cu o nouă piesă polițistă «Agent dublu» cu Florin Piersic, Emanoil Petruț, Traian Stănescu, Florina Luican ș.a. (marți ora 20.30) • În reluare «Nostra Dea» de Bontempelli, cu Carmen Stănescu, Coca Andronescu, Ștefan Bănică ș.a. (vineri ora 20.15 pr. 2).

FILM. Telecinemateca programează opera cinematografică «Copilăria lui Ivan» a lui A. Tarkovski (miercuri ora 20.15) • În premieră pe țară, pelicula franceză «Roata» (joi ora 20.25) • «Unde nu ajunge diavolul» — o producție cehoslovacă (vineri ora 17.55).

Helena Vondračkova

MUZICĂ. Leonard Bernstein ne prezintă cîteva instrumente muzicale obișnuite și altele mai puțin obișnuite (duminică ora 11.10) • Din seria «Capodopere uitate» ascultăm Serenada nr. 1 de Brahms (duminică ora 20.00 pr. 2) • Fragmente din capodopera mozartiană «Così fan tutte» (vineri ora 21.15 pr. 2) • Trio nr. 4 de Beethoven în interpretarea strălucită a lui Valentin Gheorghiu — pian, Ștefan Gheorghiu — vioară, Cătălin Ilies — violoncel (simbătă ora 17.20 pr. 2).

FOLCLOR. Vetre folclorice — Dobrogea (duminică ora 18.50) • Cîntă Maria Lătărețu (miercuri ora 21.50) • Artiști amatori, cu cîntece și jocuri de nuntă din Bihor (vineri ora 18.15).

DIVERTISMENT. Program de varietăți realizat de artiști ieșeni (duminică ora 20.20) • Doi interpreți cunoscuți și apreciați — Helena Vondračkova și Enrico Macias (marți ora 22.15) • Un «Concert de buzunar» cu Puiu Călinescu ș.a. și în continuare un program de varietăți de la Bruxelles (duminică ora 21.20).

SPORT. Ciclism (Cursa păcii) și automobilism (Marele Premiu) de la Madrid (duminică ora 14.00) • Și un meci de fotbal din B dar mai pasionant,poate, decît multe din A: Sportul studențesc — Progresul (duminică ora 17.00).

P.S. Ultimul episod din «Invadatorii» (simbătă ora 21.00).

PRONO

Prognosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul Pronosport, etapa din 7 mai 1972

I.	Sp. stud.-Progresul Buc.	1, x, 2
II.	Progresul Brăila-Metalul Buc.	1
III.	Polit. Gl.-F.C. Galați	1, 2
IV.	C.F.R. Tim.-Polit. Tim	1, 2
V.	Vulturii-C.S.M. Reșița	x
VI.	Bologna-Atalanta	1
VII.	Juventus-Cagliari	1, x
VIII.	Mantova-Lanerossi	1
IX.	Milan-Napoli	1
X.	Roma-Catanzaro	1
XI.	Sampdoria-Inter	1, x
XII.	Varese-Fiorentina	x
XIII.	Verona-Torino	2

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

IONELA PRODAN — o «floare» din grădinile Olteniei.

Fotografie de Traian PROSAN

20
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 884
13 MAI 1972

în șapte zile

Așadar, pe 8 mai, în preajma unei triple aniversări, a fost inaugurată o înaltă academie de educare patriotică a generațiilor prezente și a celor ce vor veni, un puternic focar de cultură și știință — Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România.

Au trecut 95 de ani de cînd poporul român a dobîndit, cu atîtea jertfe, neatîrnarea statală;

au trecut 51 de ani de cînd, într-un mai dătător de încredere, a fost înființat cel mai cutezător partid din istoria acestei țări — Partidul Comunist Român;

au trecut 27 de ani de cînd umanitatea a obținut victoria asupra fascismului;

au trecut două milenii de istorie a atît de încercatului popor român, și mărturiile acestor milenii au fost adunate cu trudă, grijă și multă știință în sălile muzeului.

În ele nu poți păși decît cu emoție pentru că pașii te poartă printre dovezile acelor fapte care au plămădit și înălțat ființa noastră națională.

Cele peste 30 000 de exponate, adunate în 62 de săli ale muzeului, demonstrează cu rigoare științifică continuitatea societății umane în spațiul carpato-dunărean, evoluția ascendentă a societății în această parte a lumii. Sînt prezentate exponate care dovedesc că Dacia Romană și Dacia Liberă au fost un tot etnic și cultural, dar cu nuanțe diferite. Sînt documente de valoare inestimabilă cu privire la originea daco-romană a poporului nostru, la unitatea sa etnică și continuitatea neîntreruptă pe întregul teritoriu locuit azi de români. Sînt exponate care vorbesc despre primele formațiuni politice românești și începuturile creării statelor feudale românești, săli întregi ale muzeului sînt închinate unor figuri luminoase din istoria poporului nostru, luptelor sociale care s-au desfășurat pe aceste meleaguri. Pietrele, steagurile, săbiile, arcurile cu săgeți, pecețile domnești așezate pe vechi înscrisuri aduc din veacuri îndepărtate mărturiile unei profunde și arzătoare dragoste de țară, ecourile luptelor duse de poporul nostru pentru păstrarea ființei sale, pentru unitate, independență națională și libertate socială, pentru socialism. Parte integrantă a istoriei acestui pămînt, strîns împletită cu istoria poporului român, muzeul înfățișează istoria naționalităților conlocuitoare, tradițiile revoluționare comune, lupta presărată nu rareori de jertfe comune pentru libertate și progresul patriei, pentru apărarea valorilor spirituale și materiale — rod al muncii și creației desfășurate în strînsă unitate. Am fost și am rămas un popor pașnic, aplecat mai mult spre cele ce dă frumusețe și înnobilează viața. Războiul l-am acceptat numai atunci cînd acesta era singura soluție impusă de vitregiile sorții. Am cultivat frumosul cînd viața ne-a dat răgaz, transformîndu-ne uneltele de muncă în obiecte de artă și casa în muzeu. Am fost și am rămas generoși, aducîndu-ne partea noastră de contribuție, și nu lipsită de însemnătate, la îmbogățirea culturii și civilizației mondiale. Dînd crezare — și nu știu de ce nu am face-o — mărturiilor venite de dincolo de milenii — am putea spune că aceasta este o vocație a oamenilor care au trăit, muncit și creat pe aceste pămînturi. O atestă documentele vremii și o confirmă genialitatea de ieri și de azi a poporului nostru.

Și ne mai vorbesc documentele adunate în muzeu despre un alt mare sentiment — parte integrantă a ființei spirituale a poporului nostru — și care se numește prietenie. A fost și a rămas năzuința nedezmințită a poporului nostru de a trăi în relații de bună vecinătate și strînsă prietenie cu toate popoarele și îndeosebi cu popoarele țărilor din zona în care trăim de veacuri și milenii.

Ca orice înalt for de știință și cultură, muzeul are o valoare formativă și una informativă. Aceasta din urmă este reliefată nu numai prin frumusețea și valoarea intrinsecă a exponatelor ci, mai ales, prin restabilirea adevărului istoric pe care îl degajă și îl înfățișează vizitatorului.

...În viața țării și a poporului se prefigurează mari transformări. Apare o clasă nouă — clasa muncitoare; pătrunde o ideologie nouă — ideologia marxistă, și intră în istorie o forță politică nemaiîntîlnită în decursul celor două milenii de existență — Partidul Comunist Român. Se întețesc marile bătălii de clasă, se statornicesc marile certitudini ale victoriei, are loc actul istoric de la 23 August și începe să se scurgă în istoria neamului acel mare capitol care se cheamă al împlinirilor. Socialismul a devenit cauza întregului popor. Strîns uniți în jurul partidului, români, maghiari, germani și alte naționalități, am știut să dăm viață celor mai cutezătoare visuri adunate de-a lungul acestor două milenii.

Petru ISPAS

Marți, 9 mai 1972

conferința unesco de la București

A VI-a Conferință regională a Comisiilor naționale pentru UNESCO din țările europene, care și-a încheiat lucrările marți la București, a adoptat o serie de recomandări menite să contribuie la intensificarea colaborării intereuropene pe tărîmul educației, științei și culturii și la sporirea rolului Comisiilor naționale pentru UNESCO în promovarea culturii în fiecare țară europeană. Participanții care ne-au împărtășit părerile asupra desfășurării lucrărilor conferinței au scos în evidență grija autorităților române pentru cît mai buna ei desfășurare, ceea ce constituie o reflectare a preocupărilor României atît pentru progresul și difuzarea propriei ei culturi, cît și pentru permanenta creștere a schimburilor culturale pe plan european și internațional. Explicînd motivele pentru care Bucureștiul a fost desemnat ca sediu al acestei reuniuni europene, dl. John FOBES, directorul general adjunct al UNESCO, releva, pe de o parte, că acum capitala României dispune de facilitățile necesare pentru conferințe de asemenea anvergură și, pe de altă parte, că încurajarea culturii în România aduce acestei țări calificarea înaltă de a găzdui reuniuni al căror scop este promovarea educației, științei și culturii.

Ideile generoase exprimate în mesajul adresat conferinței de președintele Consiliului de Miniș tri, tovarășul Ion Gheorghe Maurer, referitoare la misiunea culturii în epoca noastră, atașamentul României și guvernului român față de această idee au fost remarcate de numeroși delegați prezenți la conferință. S-au înregistrat, de asemenea, aprecieri elogioase la adresa Comisiei naționale pentru UNESCO a României, care are un rol bine definit în vederea atingerii țelurilor propuse atît în țară, cît și în strîngerea relațiilor culturale pe plan european și internațional.

tematica expoziției: autoutilarea

La întreprinderea avicolă de stat din Crevedia a fost deschisă o interesantă expoziție, organizată cu concursul unor unități similare din Bacău, Tîrgu Mureș, Craiova, Băicoi, Brașov, Mihăilești etc. și care și-a propus să prezinte cele mai moderne și eficace utilaje și instrumente de specialitate, realizate prin autodotare și destinate fermelor profilate pe creșterea păsărilor. Expoziția constituie, totodată, și un admirabil «material didactic» pentru cursanții «Centrului de perfecționare a pregătirii profesionale» din comuna Crevedia.

MUZEUL DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, MĂRTURIE A VIEȚII ȘI LUPTEI MILENARE A POPORULUI NOSTRU

În dimineața zilei de luni, 8 mai — cînd se împlineau 51 de ani de la înființarea P.C.R., în preziua marii sărbători naționale a poporului nostru, Ziua independenței de stat a României, 27 de ani de la victoria împotriva fascismului și Ziua eroilor — a avut loc deschiderea festivă a Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România.

Inaugurarea acestui prestigios lăcaș de cultură și științǎ, de educație patriotică a maselor s-a desfășurat în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu și a altor conducători de partid și de stat

Importantul așezământ muzeal — creat prin grija și din inițiativa Comitetului Central al P.C.R., a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal — reunește pe o suprafață expozițională de peste 15 000 mp circa 30 000 de exponate de o inestimabilă valoare, piese și documente care atestă și restabilesc în mod indubitabil adevărul istoric, continuitatea societății umane în spațiul carpato-dunărean, originea daco-romană a poporului român, unitatea sa etnică, lupta sa dîrză, înflăcărată, dusă de-a lungul veacurilor pentru apărarea ființei sale, pentru unitate, independență națională și libertate socială, luptă ridicată pe o treaptă superioară în ultima jumătate de veac prin forța, înțelepciunea, abnegația și înaltul patriotism al Partidului Comunist Român. În același timp, strîns împletită cu istoria poporului român, este înfățișată istoria naționalităților conlocuitoare, tradițiile revoluționare comune, lupta desfășurată împotriva asupritorilor și exploatatorilor, pentru libertate și progres, pentru apărarea valorilor materiale și spirituale durate în strînsă unitate.

«Sîntem convinși — a notat secretarul general al partidului nostru în Cartea de onoare a muzeului — că prin aceste minunate mărturii ale glorioasei istorii a poporului nostru, Muzeul va constitui un mijloc eficient de educare patriotică, internaționalistă, a tinerei generații, a tuturor oamenilor muncii din patria noastră».

Într-una din sălile secției de istorie medie, oaspeții se opresc cu interes în fața machetei Curții Domnești de la Tîrgoviște.

La ieșirea din muzeu, mii de locuitori ai Capitalei au făcut o entuziastă și călduroasă primire conducătorului statului nostru. Se organizează pe loc o simbolică Horă a Unirii în care se prind, alături de cetățeni, și tovarășii Nicolae Ceaușescu și Elena Ceaușescu, alți conducători de partid și de stat.

săptămîna în

Pagini realizate de:
Liviu TIMBUS,
Petre ANGHEL,
Eugen IAROVICI

o manifestare economică internațională de prestigiu

La Complexul expozițional din Piața Scînteii s-a deschis, săptămîna trecută, Expoziția internațională de echipament industrial pentru petrol, chimie, mase plastice, cauciuc, organizată de Camera de comerț a Republicii Socialiste România și Ministerul Industriei Chimice. Expoziția reunește circa 150 de firme din Anglia, Austria, Cehoslovacia, Danemarca, Elveția, Franța, Republica Federală a Germaniei, Italia, Olanda, Polonia, România, Statele Unite ale Americii, Suedia, Ungaria.

Țara noastră prezintă o gamă variată de utilaje și instalații care confirmă potențialul actual al industriei românești. Se remarcă instalațiile de foraj seismic, cele de prevenire a erupțiilor, de fabricare a ureei, coloanele de sinteză, schimbătoarele de căldură din oțel inoxidabil, realizate în unitățile specializate din Ploiești și București. Este expusă, de asemenea, o largă gamă de adezivi, utilaje și conducte din rășini poliesterice armate cu fibre din sticlă, utilaje speciale din policlorură de vinil, precum și medicamente, coloranți, lacuri și vopsele, anvelope, fibre și fire sintetice, alte produse ale chimiei organice și anorganice. Sînt prezentate, totodată, machete ale unor instalații complexe.

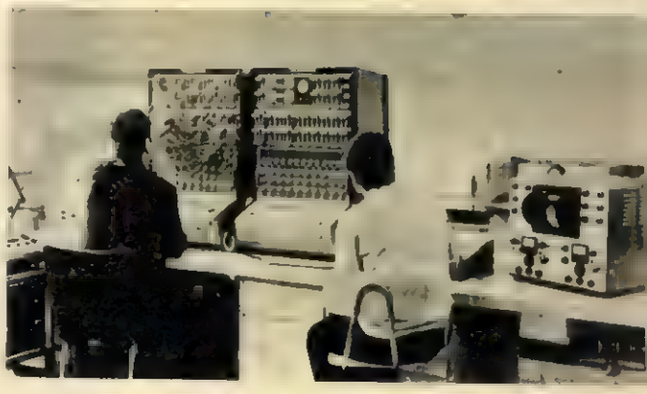

calculatoarele în sprijinul proiectanților

Fotografia de sus, realizată la Uzinele «Electroputere» din Craiova, vă prezintă un aspect din timpul verificării pe calculator a rezultatelor obținute de către autotransformatorul 400 MVA—400/220 KV, destinat interconectării rețelelor de 220 KV cu rețelele de 400 KV.

Rezultatele verificate prin solicitudinea calculatorului s-au dovedit la înălțime: noul autotransformator, realizat după un proiect original, a atins performanțele obținute de firmele cu mare tradiție și renume în producția electrotehnică din Europa.

obiectivul numărul unu — întreținerea culturilor

În sfîrșit, ploile atît de necesare și așteptate au căzut la vremea potrivită pe întreg cuprinsul țării, creînd toate premisele pentru obținerea unor recolte bogate. Conștienți de necesitatea folosirii la maximum a condițiilor climatice, lucrătorii ogoarelor au terminat de însămînțat, la ora cînd citiți aceste rînduri, toate suprafețele prevăzute a fi cultivate.

Primăvara timpurie și precipitațiile din ultimele zile au dus la creșterea vegetativă a semănăturilor de toamnă, ceea ce permite trecerea la prășitul manual, plivitul buruienilor, asigurîndu-se astfel condiții optime viitoarelor recolte.

aparate roentgen de fabricație românească

De curînd la Întreprinderea «Electrotehnica» din București au fost perfectate primele zece aparate roentgen de fabricație românească.

Aparatele sînt dotate cu o masă basculantă rabatabilă, pot furniza un curent de 400 miliamperi la 125 kilowați și sînt înzestrate cu un calculator electronic temporizat, capabil de a stabili cu exactitate tensiunea, curentul și timpul de expunere. Fotografia noastră vă înfățișează un asemenea aparat, instalat recent la Institutul de fiziologie din Capitală.

cît toate magazinele din Tulcea la un loc...

În zona centrală a orașului Tulcea, pe strada Babadag, a fost deschis de curînd un mare magazin universal al cărui spațiu echivalează cu întreaga suprafață a magazinelor existente în municipiul Tulcea.

Organizarea modernă a magazinului și bogatul sortiment de mărfuri satisfac din plin cerințele cumpărătorilor.

COPERTA NOASTRĂ

Încă un vis împlinit: Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier (citiți reportajul din pag. 6-7-8-9-10-11 și 19-20-21-22).

Fotografie de Traian PROSAN

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA Redacția, București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 4112 Of. 33, Telefon 17 60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

imagini

sortimente noi în județul brașov

Întreprinderile industriale din județul Brașov au inclus în fabricație, de la începutul anului, mai mult de 40 de produse noi. Printre acestea se află tipuri perfecționate de mașini și utilaje, rulmenți, coloranți, diferite garnituri de mobilă și altele. Uzina de rulmenți, care a lansat chemarea la întrecere pentru unitățile din industria construcțiilor de mașini, a introdus în nomenclatorul sortimentelor sale 20 de noi tipodimensiuni de rulmenți. De asemeni, la Uzina de tractoare a fost asimilat noul motor de 55 CP, care va fi introdus în producție de serie.

noi premii internaționale

La cea de-a 18-a ediție a Concursului internațional Maria Canals, care s-a desfășurat între 17 și 27 aprilie la Barcelona, reprezentanții români au obținut succese deosebite.

La proba de canto soprana Sanda Ilca Șandru din ansamblul «Rapsodia română», la capătul unei întreceri pline de frumusețe, dar și de dificultăți, cu circa 30 de concurente din diferite țări ale lumii, a cucerit premiul II (premiul întîi nefiind acordat). La proba de flaut, Virgil Frîncu de la Filarmonica bucureșteană a fost distins cu premiul III. Concurenții noștri împreună cu Nicolae Licareț, care l-a acompaniat la pian, au fost felicitați călduros de Maria Canals și de prof. Henri Gagnebin, președintele juriului.

În fotografie: moment după decernarea premiilor, Sanda Ilca Șandru, Virgil Frîncu, Nicolae Licareț și d-na Maria Carulla Font, membră în comisia de organizare a concursului.

angajamente depășite la împăduriri

De la începutul anului și pînă în prezent pe cuprinsul țării s-a împădurit o suprafață de peste 52 000 hectare, ceea ce reprezintă depășirea sarcinii majorate pentru campania de primăvară. Cea mai mare parte din această suprafață a fost plantată cu rășinoase, specii de mare valoare economică. Angajamentele asumate pentru actuala campanie au fost îndeplinite înainte de termen de silvicultorii din 30 de județe. În acțiunea de îmbogățire a patrimoniului forestier o contribuție de seamă au adus-o tinerii care, prin muncă patriotică, au plantat mai mult de 10 000 hectare.

sulmona salută constanța

Două orașe înfrățite: Sulmona (Italia) — locul de baștină al lui Ovidiu — și Constanța (străvechiul Tomis) — locul unde a încetat să mai bată inima marelui poet. De curînd, municipalitatea din Sulmona a făcut un prețios dar orașului Constanța: un set de peste o sută de volume, reprezentînd cărți de știință, de istorie, de istorie literară, de proză, de poezie etc. Pe fiecare din ele o etichetă: «Dona dei Citta Sulmona a la bibleoteca municipale Constanza». Printre volumele donate: «Istoria Italiei» în cinci volume, în redactarea unui colectiv condus de Nino Valeri; «Istoria romanilor», în patru volume; «Istoria literaturii italiene», «Istoria literaturii latine»; cărți de beletristică de Alberto Moravia, Cesare Pavese, Vasco Pratolini, D'Annunzio ș.a. După cum ne informează directorul Bibliotecii municipale din Constanța, tov. Constantin Dumitru, cărțile primite de la municipalitatea din Sulmona au și fost puse la dispoziția celor care se interesează de istoria și literatura Italiei.

Menționăm, cu acest prilej, că în memoria celui care a scris nemuritoarele «Metamorfoze» și «Ponticele» ființează pe lîngă Biblioteca municipală din Constanța un cerc de cercetări ovidiene, menit să adune cît mai multe mărturii ale prezenței poetului la Tomis.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

zacharias lichter

De la Papini și Léon Bloy, rare lecturi mi-au dat o voluptate mai absolută ca aceasta viață romanțată a lui Zacharias Lichter. Și asta nu din cauza grațioaselor volute ale paradoxelor încifrate în fiecare rînd al cărții lui Matei Călinescu, paradoxul istovind pînă la sfîrșit plăcerea, ca orice exces de inteligență și ca orice abuz, din temeiuri infinit mai adînci și mai secrete. Cartea lui Matei Călinescu este un tratat — sau un contratratat — împotriva sacralității, ca forma cea mai rizibilă a ipocriziei. Zacharias Lichter — și cu ce instinct i-a asigurat autorul său un statut de Ahasverus contemporan — își plimbă fantoma, provocatoare de neliniști persistente, printre tabieturile noastre intelectuale și sufletești, reducîndu-le la vacuitatea lor fatală, fără nici o ostentație partizană, printr-o dialectică dezinteresată și derizorie. Nimic nu-i scapă acestui diavol nepocăit, nici iluzia fericirii, nici drogul realizării sociale, nici ispita frumosului, nici delicille iubirii, demitizate de luciditatea lui, cînd blajină, cînd agresivă, dar totdeauna cu o adresă atît de sigură, încît biografia acestei noi Figuri a celei mai profunde tristeți realizează un miracol nesperat: te lasă, la sfîrșit, singur, dar nu părăsit, jefuit de speranțe, dar infinit mai bogat, adică așa cum era firesc să te regăsești după un pustiitor naufragiu, în care n-aveai de pierdut decît cîtușele unor servituți deplorabile. Intolerant și intratabil, indiferent sau insuportabil, infinit în forța cu care descurajează gustul pentru orice formă a sublimului, Zacharias Lichter e făcut numai din negații și nu-i lipsește decît facultatea de a nu fi, pentru ca statura lui, monumentală în mizerie și disoluție, să atingă treapta mitului. Iar secretul său se numește fidelitate față de propriul lui destin de o unică măreție și sfințenie.

Monstruos și adorabil, cîine de maidane, nebun bătut cu toate pietrele ofensei, Prometeu de blici, răstignit pe stînca tuturor sfîșierilor, Zacharias Lichter reabilitează totuși prejudecata fericirii pe calea salvării: refuzul dialogului cu o lume irremediabil surdă.

Și atunci nu răsună decît discursul lui infernal redînd cuvîntului singura încărcătură semantică adecvată: geamătul.

Monologul lui Zacharias Lichter, întrecut în elocință doar de afazia lui Nacht, vine de dincolo de soartă și de nemărginire.

Și totuși a existat și un început...

la porțile energiei

de I. NICOLAE • Fotografii de Traian PROSAN și S. STEINER

De fapt, cine-i uriașul? Barajul sau omul?

— De ce-or fi însoțite marile împliniri, marile bucurii, de un sîmbure de tristețe? Așa, doar de dragul respectării regulii contradictorialității în unitate? Sau pentru că noi, oamenii, oricum am suci-o, oricum am învîrti-o, rămînem niște sentimentali care amestecăm și suflet în aluatul de fier-beton al construcțiilor noastre?

Asta-i doar o întrebare dar, Doamne, multe gînduri mi-au mai trecut prin cap după ce am cutreierat (cuvîntul nu-i deloc exagerat) în lung, în lat și în adîncuri ceea ce înseamnă, cam tehnicist exprimat, Sistemul hidroenergetic

SISTEMUL „PORȚILE DE FIER" STĂPÎNEȘTE DUNĂREA

ing. Grigore SANDUL, director general al Întreprinderii centrale hidroelectrice Porțile de Fier

Visul unor generații întregi de ingineri de a îmblînzi apele Dunării în sectorul Porțile de Fier, de a folosi potențialul hidroenergetic și îmbunătăți traficul fluvial în acest sector a fost realizat datorită eforturilor reunite ale poporului român și iugoslav.

În baza documentelor semnate în comun de către guvernele R.S.R. și R.S.F.I. în noiembrie 1963 au început lucrările marelui obiectiv amplasat în secțiunea Gura Văii pe malul românesc și Sip pe malul iugoslav.

Din septembrie 1964 cînd a fost pusă piatra de inaugurare a acestei lucrări și după o activitate intensă și continuă care a durat timp de 7 ani, marele obiectiv hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier a fost pus în funcțiune.

Astfel, resursele hidroenergetice ale fluviului Dunărea sînt utilizate în folosul ambelor popoare pe de o parte, iar pe de altă parte condițiile de navigație în sectorul Porțile de Fier s-au îmbunătățit considerabil, situație care conduce la o dezvoltare superioară a traficului fluvial.

Respectîndu-se principiile convenite de ambele părți, s-a ajuns la o deplină colaborare tehnică în găsirea soluțiilor proiectării și realizării Sistemului Porțile de Fier.

Acest mare obiectiv este unanim recunoscut de specialiștii din țară și de peste hotare ca o realizare calitativ superioară și cu performanțe mondiale ce îl situează printre primele lucrări de acest fel din lume.

Merită a fi menționate cîteva performanțe realizate la Porțile de Fier:

— în 1968 s-a realizat un volum de 550 mii mc de beton; iar în 1970, în luna august — cu o cantitate de 63 mii mc — s-a obținut recordul cantității de beton pus în operă.

— executarea barajului deversor pe o lungime de 220 m în numai 11 luni, timp în care au fost turnați în corpul barajului peste 340 mii mc beton.

Mai pot fi amintite unele date-record nemaiîntîlnite în alte lucrări de acest gen, ca:

— poarta de la capul intermediar al ecluzei cu o greutate de peste 1 060 000 kg.

— servomotoare cu cursă de 17 350 mm și presiune de lucru de circa 200 atm.

— turbinele de tip Kaplan cu diametrul de 9 500 mm, cele mai mari din lume pentru asemenea căderi.

De remarcat este și faptul că toate instalațiile hidromecanice sînt automatizate și telecomandate.

Ca urmare a eforturilor depuse de către proiectanți, constructori, montori și de cei din unitatea de exploatare, hidrocentrala Porțile de Fier a intrat în funcțiune la întreaga capacitate cu 2 luni mai devreme decît termenul planificat și lucrează la parametrii proiectați.

De asemeni funcționează la întreaga capacitate și celelalte obiective din cadrul Sistemului Porțile de Fier, ca:

— barajul de pămînt care leagă marele obiectiv cu versantul stîncos,

— ecluza cu cele două sasuri,

— barajul de beton cu cele 7 cîmpuri deversoare, care leagă secțiunea barată prin construcțiile similare celor românești realizate pe malul iugoslav și aflate în același stadiu de exploatare.

Prin punerea în funcțiune a Sistemului Porțile de Fier, debitele Dunării au furnizat economiei naționale peste 4 miliarde KWh, iar traficul fluvial și-a sporit capacitatea de peste 4 ori.

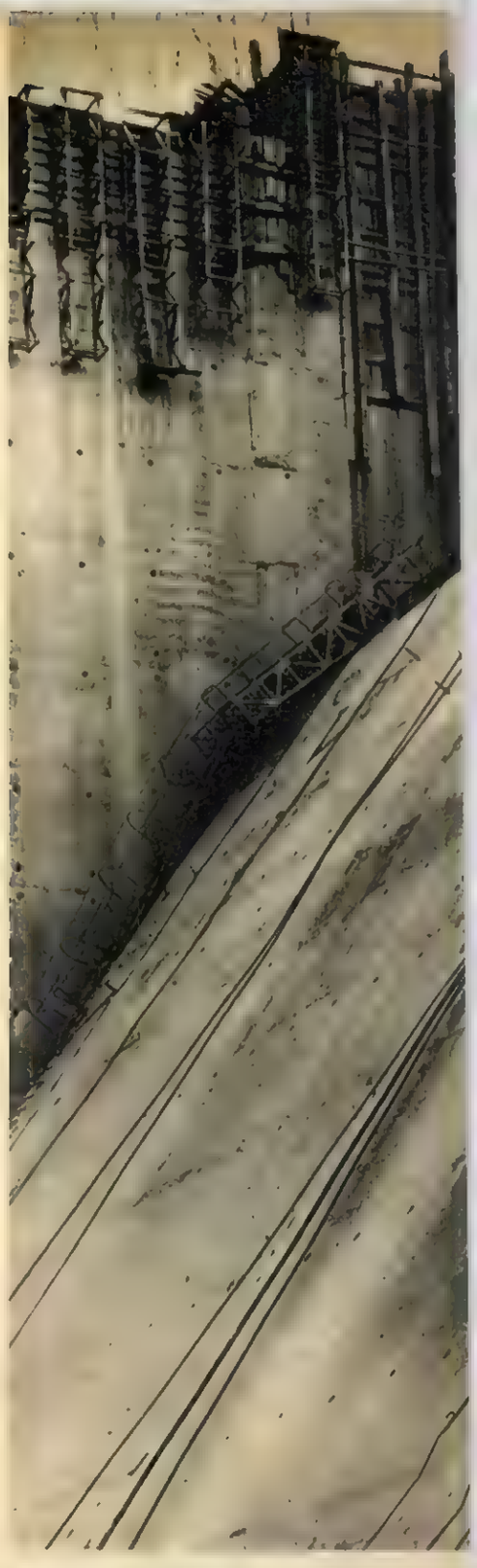

și de navigație de la Porțile de Fier. Pentru că asta-i realitatea, după ce am văzut tot ce s-a putut vedea, m-am purtat ca un contemporan al lui Manole-meșterul; pur și simplu țărănește: am trecut calea ferată, m-am cățărat sus pe coasta muntelui, mi-am găsit o piatră de stat, și acolo, printre ierburi, flori și copăcei de înălțime, am început să redepăn șirul celor vechi-știute ca și al celor nou-aflate, și așa — cu ele în minte și cu ochii la marea zidire din ape — am început să meditez.

■

Va să zică, fluviul numit Dunăre adună ape din Alpi, din Carpați, din Dinarici, adună ape preț de peste 2 800 de kilometri, dobîndește o putere de uriaș al naturii, dar iată că ajuns la Porțile de Fier, mai precis, dacă vreți, la linia km D 942 + 950, este pus să producă. Cu alte cuvinte, românii și iugoslavii l-au încadrat în cîmpul muncii, asigurîndu-i — cu seriozitate și competență — toate uneltele necesare, toate dotările.

■

Ăsta-i prezentul; dar trecutul relației fluviu-om oare cînd o fi început? Arheologul Florea Mogoșanu a găsit dovezi și ne asigură că pe aici erau oameni încă pe timpurile culturii musteriene.

Cum a luat naștere unul dintre marile baraje deversoare din lume.

Azi, cînd văd că specialiștii ăștia printre care m-am tot amestecat prețuiesc apa la fel ca petrolul, cărbunele ori ca mai știu eu ce alt combustibil de mare eficiență — dînd drumul la vanele barajului deversor cu zgîrcenie și doar la stringentă nevoie — mă îngrozesc cîtă apă a curs prin Porți netransformată în kWh.

■

Firește, pentru începutul prezentului relației om-fluviu lucrurile sînt certe, precise. La 30 noiembrie 1963 conducerea noastră și aceea a Republicii Socialiste Federative Iugoslavia hotărăsc construirea Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. Sînt semnate un acord și mai multe convenții. Participare egală la investiții; participare egală la rezultatele amenajării, ale sistemului; proprietate exclusivă a fiecărei țări asupra construcțiilor și instalațiilor de pe teritoriul propriu — iată sub ce auspicii politice și juridice s-a pornit la transformarea unui colț al naturii.

30 noiembrie 1963 — dată care, vădit, merită să fie memorată.

■

Însă și o dată care a fost temeinic pregătită. 20 500 m de foraje, 1 380 m de galerii, puțuri, o galerie sub fluviu de 104 m, cercetări geotehnice, măsurători geofizice (seismice, electrometrice, electro și radio-carotaje), analize pe-

(Continuare în pag. 8)

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorilor *Anghel Savu* și *C. Mănăilescu* din București și *S. Boldan* din Satu Mare, care ne-au solicitat în legătură cu inaugurarea festivă a hidrocentralei de la Porțile de Fier publicarea unui amplu reportaj ilustrat cu fotografii color, n-am mai apucat să le facem nici o promisiune. Pînă să apară răspunsul nostru a fost gata și reportajul pe care cititorii îl pot găsi în numărul de față. În intenția noastră este ca, mai devreme sau mai tîrziu, să revenim și cu alte texte și imagini despre una dintre cele mai strălucite realizări ale anilor noștri.

Cititoarea *Ludmila Ștefaniuc* din Roman ne întreabă dacă nu ne-am gîndit cumva să strîngem «în cuprinsul unor cărți însemnările pe care, săptămînă de săptămînă, le semnează în paginile «Flăcării» o serie de scriitori și publiciști». De gîndit nu ne-am gîndit, fiindcă nu dispunem de o editură; s-au gîndit în schimb alții. Așa se face că anul trecut a apărut «Un august pe-un sloi de gheață», în care Radu Cosașu a reluat multe din scînteietoarele «cronici de trei secunde» apărute în coloanele noastre; cartea a primit, pe bună dreptate, premiul de publicistică al Uniunii scriitorilor pe anul 1971. Nu demult a văzut lumina tiparului «Și a venit ziua...», volumul în care Petru Ispas a adunat atîtea dintre pateticele sale evocări publicate în «Flacăra». Și noi, și cititorii noștri așteaptă acum volumele — care nu vor trebui să întîrzie prea mult — ale lui Ioan Grigorescu, Teodor Mazilu, Henri Wald și ale altor colaboratori ai noștri. Faptul că asemenea cărți sînt cerute constituie un motiv de profundă satisfacție pentru noi.

Atent la unele fenomene ale lumii contemporane, cititorul *Titus Săceleanu* din Brașov ar vrea să știe în ce stadiu se mai află mișcarea «hippy», despre care s-a vorbit atît de mult în urmă cu cîțiva ani. De fapt, această «mișcare», amestec instabil de nonconformism mai mult spectaculos decît eficace, de cult al nonviolenței dar și al fugii de muncă, de tolstoianism întîrziat și de narcomanie precoce, a încetat să mai existe (cu excepția cîtorva grupulețe absolut izolate și aflate și ele în plin proces de destrămare). «Hippie»-smul, care-și recruta adepții mai ales din rîndurile tinerilor burghezi americani și vest-europeni, a dispărut măturat de vîntul aspru al realităților contemporane. În general, mai toate formele de contestarism zgomotos, mai mult teatral decît politic, bat astăzi în retragere în toată lumea occidentală. Cauza trebuie căutată nu numai în capacitatea sistemului capitalist de a-și recupera «oițele rătăcite», satisfăcîndu-le, eventual, cîteva mofturi fără importanță; nu numai în epuizarea firească a unui extremism cu suflu scurt, fără aderențe la fluxul vieții reale ci, mai ales, în faptul că în ultimii doi ani țările capitaliste dezvoltate cunosc dificultăți economice din ce în ce mai profunde, dificultăți care generează conflicte sociale tot mai ascuțite. Nu mai e timp de glumă, «joaca de-a revolta» apare tot mai mult ca derizorie, dacă nu chiar ridicolă. Dispariția «hippie»-smului nu înseamnă de fel o atenuare a crizei tineretului occidental. Dimpotrivă. Numai că această criză își caută acum tot mai mult rezolvarea în opțiuni conforme cu dinamica istoriei.

Am cam neglijat în ultima vreme să informăm pe cititorii noștri asupra ecourilor pe care le-au stîrnit unele critici apărute în coloanele revistei. Invitați de mai mulți cititori, prezentăm astăzi cîteva asemenea ecouri.

Astfel, Direcția comercială a Consiliului popular al județului Dolj ne asigură că observațiile conținute în reportajul «Prin Craiova la ora prinzului» sînt juste, că celor vinovați li s-au aplicat sancțiuni și că s-au luat măsuri concrete pentru mai buna servire a consumatorilor, îmbunătățirea sortimentelor culinare și executarea unor lucrări de întreținere curentă.

Conducerea întreprinderii Romvared ne trimite un răspuns... mai nuanțat: criticile sînt juste și deși împricinații nu le recunosc, totuși au fost sancționați, regimul vagoanelor restaurant «este bine determinat prin acte normative» (dar este și bine aplicat? — n.r.), se depun eforturi pentru ridicarea conștiinței personalului din vagoanele-restaurant (sperăm că aceleași eforturi se depun și pentru diversificarea meniurilor — n.r.). În concluzie se apelează la «consumatori de bună-credință» care să contribuie «prin discuții de la om la om» la ameliorarea lucrurilor. Nu negăm rostul discuțiilor la masă, dar credem că în promovarea unei serviri civilizate rolul principal îl au nu «consumatorii de bună-credință», ci cei care sînt plătiți special pentru asta. Să sperăm însă că lucrurile se vor ameliora.

Direcția Teatrelor din C.C.E.S. apreciază «exactitatea afirmațiilor și spiritul exigent în care au fost sesizate aspectele esențiale ale activității teatrului din Bîrlad («Flacăra» nr. 15). Mulțumim pentru înțelegerea manifestată.

la porțile energiei

trografice. Între 1957 și 1963 Institutul pentru studii și proiectări hidroenergetice din București și Institutul Energoproject din Belgrad lucrează și colaborează «în draci». La 7 septembrie 1964 încep lucrările propriu-zise; începe epopeea Porților de Fier.

Apar oamenii. Șantierul se organizează și crește; crește continuu. Apar alți oameni. Se adună din ce în ce mai mulți. Vor ajunge să închege un colectiv de vreo zece mii.

Apar utilaje. Camioane, macarale, șalupe, drage și altele, și altele.

Fabrici de beton și un orășel, la Gura Văii, pentru constructori.

Se mută orașul Orșova, se înalță calea ferată și șoseaua mai sus, pe munte; monumentele istorice din Ada-Kaleh sînt mutate în Insula Șimian — se face loc pentru ape. Pe țărmul celălalt, același gen de griji și eforturi.

Apoi idei și soluții, muncă și sacrificii pentru devierea fluviului, — vă mai amintiți imaginile copleșitoare ale centurii batardourilor? — pentru barajul deversor, pentru centralele hidroelectrice, pentru ecluze, pentru montarea echipamentului mecanic și electric, pentru...

•

Și iată că timpul a trecut și uluitoarea — pe atunci, în '63 — veste că vom face o hidrocentrală la Porțile de Fier a devenit o realitate. Palpabilă, grandioasă, fermecătoare și, așa cum îi stă bine... pusă pe amortizarea banilor investiți.

Vă mai amintiți problemele montării roții alternatorului?

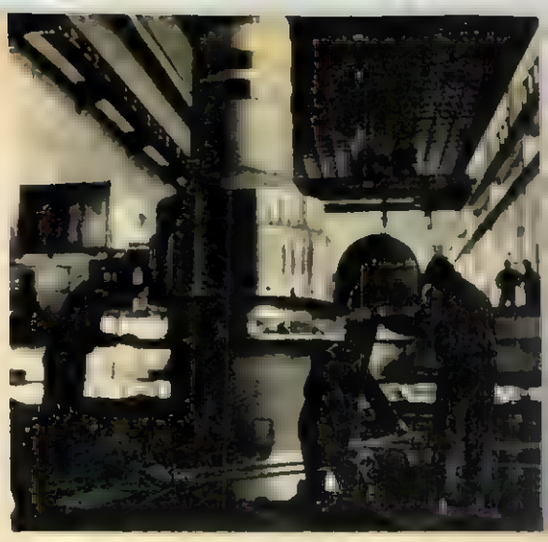

Rotor de turbină menită să stabilească un nou record mondial de putere pentru categoria de turbine căreia îi aparține.

AICI, LA PORȚILE DE FIER ÎN LUPTA ZILNICĂ...

ing. Panta IAKOVLJEVICI, director general al HE DJERDAP

La jumătatea anului 1964, constructorii iugoslavi și români au început lucrările pregătitoare pentru realizarea Sistemului Porțile de Fier.

În iulie 1969 a fost dată în exploatare prima ecluză și în acest fel a fost soluționată problema navigației în cel mai dificil sector al Dunării.

În iunie 1970 au fost puse în funcțiune primele hidroagregate. La sfîrșitul anului 1971 Sistemul Porțile de Fier era pregătit pentru exploatarea la întreaga capacitate.

Va rămîne neștearsă în amintirea noastră lozinca: «Dunăre, te vom închide», lozincă cu care am început realizarea acestui obiectiv. În acel moment lozinca nu reprezenta numai un mare scop, ci și un imbold necesar pentru învingerea obstacolelor.

Acestui scop i-au fost închinate toate visele și eforturile nu numai ale noastre, constructorii direcți, dar și ale acelora care lucrau în organizațiile de proiectare, în institute și fabrici ale căror capacități au lucrat în decurs de mai mulți ani pentru Porțile de Fier. Specialiștilor le rămîne să stabilească exact locul pe care îl ocupă Sistemul Porțile de Fier în cadrul ansamblurilor hidroenergetice existente în lume.

Acest loc se găsește în mod sigur undeva în vîrful acestei liste. Pînă la el s-a ajuns prin executarea unor lucrări voluminoase și complexe din punct de vedere tehnic, care depășesc cu mult lucrările de la alte instalații industriale și energetice, mai ales din țara noastră. Pentru a se realiza obiectivul principal al Sistemului Porțile de Fier s-au excavat 13,4 milioane mc aluviuni, 7,3 milioane mc stîncă, s-au pus în operă 3,2 milioane mc beton, 167 mii tone armătură și construcții metalice, 69 mii tone echipament.

Turbinele montate, cu o putere totală de 2 100 MW, turbinează 8 000 mc apă pe secundă, ceea ce depășește de zece ori debitul mediu al Savei la Belgrad.

Pentru prima dată la noi în țară s-au construit linii de înaltă tensiune de 400 KV pentru transportarea energiei de la Porțile de Fier. De acuma sîntem legați prin liniile de înaltă tensiune cu rețeaua românească, iar prin ea cu rețelele din Cehoslovacia, Ungaria și Bulgaria.

Prin realizarea Sistemului Porțile de Fier am dobîndit o experiență însemnată și noi referințe pentru realizarea marilor obiective hidroenergetice.

În munca comună de fiecare zi constructorii iugoslavi și români au adîncit în continuare prietenia tradițională dintre popoarele iugoslaviei și României. În cursul realizării Sistemului Porțile de Fier muncitorii iugoslavi și români au fost totdeauna uniți atît în victorii, cît și la greutăți.

Constructorii «Porților de Fier» lasă în seama altora să aprecieze munca lor și rezultatele obținute. Însă ei se simt mîndri că au participat la realizarea acestui mare obiectiv, dacă nu din alte motive atunci datorită faptului că prin închiderea Dunării s-a realizat o năzuință care a fost timp de mai multe secole un vis.

Generației noastre i-a revenit cinstea, ca prin realizarea Sistemului Porțile de Fier în acest sector, să construiască din nou, după 2000 de ani, un pod peste Dunăre. Podul lui Traian, construit în 103 e.n., a servit țelurilor invadatoare. Podul nostru va servi dezvoltării în continuare a colaborării prietenești dintre Iugoslavia și România și nevoilor economice nu numai ale țărilor noastre, ci și ale tuturor statelor, mai ales țărilor riverane.

Toți cei care au participat la realizarea Sistemului Porțile de Fier întîmpină cu bucurie festivitatea de inaugurare a acestui obiectiv. Tristețea despărțirii care este inevitabilă nu le va umbri bucuria și nici nu va influența asupra hotărîrii lor ca să înceapă bătălii noi și la alte obiective și șantiere.

Bilanțul și statisticile dau date bogate privind obstacolele pe care constructorii de la Porțile de Fier au trebuit să le biruie pentru a pune Dunărea în slujba energeticii și a face posibilă dezvoltarea unei navigații moderne și intensive.

Ceea ce limbajul cifrelor nu poate să descrie pe larg, dar care de fapt după părerea noastră reprezintă cea mai mare valoare a acestei munci comune cu tovarășii români, este tovărășia în muncă, în cadrul colaborării de fiecare zi și care a creat multe prietenii. Aici, la Porțile de Fier, în lupta zilnică cu stihia apelor și timpul (termenele) s-au confirmat și verificat tezele comitetelor noastre centrale cu privire la egalitatea în drepturi, ca condiție de bază a prieteniei și relațiilor de bună vecinătate între popoare și state.

Ca și în oricare altă bătălie, aici, la Porțile de Fier, în lupta cu natura, omul s-a autodepășit deseori. În spatele fiecărei acțiuni complexe pe care o soluționau anumite persoane sau grupe, stăteau toți ca unul constructorii Sistemului Porțile de Fier — de pe ambele maluri — pregătiți în orice moment să sară în ajutor.

Precizia mare a proiectelor și înalta calificare a executanților au contribuit ca lucrările să se desfășoare în ritmul stabilit, fără greutăți neprevăzute și surprize «neplanificate». Ne simțim obligați ca tuturora în clipa marii sărbători să le exprimăm mulțumiri pentru aportul dat la biruirea acestui mare fluviu și ca potențialul lui multiplicat să-l punem la dispoziția economiilor noastre naționale, ca și economiilor celorlalte state riverane.

În locurile unde cîndva erau vîrtejuri și stînci subacvatice care făceau imposibilă dezvoltarea în continuare a navigației, acum se întinde enormul lac de acumulare pe care plutesc nestingherit, ziua și noaptea, convoaie de nave.

Lozinca «Dunăre, te vom închide» a fost schimbată zilele acestea în lozinca triumfului și a bucuriei umane: «Dunăre, te-am învins», lozincă cu care întîmpinăm această mare zi.

Este momentul și locul să spun totuși ce am văzut acolo, la Porți, acum vreo zece zile. Deci să fac cronica momentului acela.

Ei bine, de-abia acum o să fiu înțeles de ce am spus ca marea bucurie a realizării are și umbrele ei de tristețe.

Oamenii erau cumplit de rari; bineînțeles față de forfota de altădată. Constructorii își făcuseră datoria și-o porniseră spre alte șantiere, spre alte începuturi de lucrări uluitoare. Porțile erau și sînt pe zi ce trece mai mult în stăpînirea beneficiarilor. (Asupra înțelesurilor acestui ultim cuvînt am să mai revin.)

Iar constructorii care încă mai erau nu mai făceau munci extraordinare. Desigur tot necesare, dar banale, nespectaculoase, fără grandoare.

De fapt, se făceau finisări și curățenie. Se vopseau stîlpii pentru înaltă tensiune în galben, verde sau argintiu; se șlefuia marmura pardoselii din palatul semisubacvatic al hidrocentralei; se cîrpeau șoselele, drumurile, acolo unde autocamioanele de mare tonaj făcuseră să le sară asfaltul. Într-un cuvînt, uriașul își făcea toaleta, se dovedea și cochet. Ba chiar, pentru asigurarea farmecului unui perete interior uriaș, îl chemase pe maestrul Piliuță.

Un grănicer se apără de țînțari cu un steguleț galben. Un «șantierist» pescuiește; alții îl urmăresc, făcînd glume. Doi tineri în salopete, deci «industriali», se hîrjonesc, flăcăiandrii de țară încă mai există în ei. Oamenii au făcut ce au avut de făcut, acum au timp și de ceva zăbavă.

•

Poarta de beton a Porților de Fier e terminată. Munții, cu flancuri delimitate, organizate, geometrizate, întărite, au dobîndit o prestanță modernă.

Peste Porțile de Fier se așterne liniștea. O liniște șocantă pentru cei care au cunoscut Porțile și în timpul șantierului. Însă o liniște productivă.

Pentru asigurarea nivelului necesar navigației s-a deschis una din porțile barajului deversor. Apa se rostogolește furios. Probabil se socotește nedreptățită; n-a fost lăsată să facă sfîrlează din paletele unui coșcogea rotorul unei turbine de 1 400 de tone. Apa a și căpătat mentalitate de muncitor industrial.

•

«Obiectivul e dat în funcțiune» și oamenii sînt nevoiți să se despartă. Treaba nu-i ușoară din punct de vedere sufletesc.

E greu să părăsești locurile, e greu să-ți părăsești opera, e greu să-ți părăsești tovarășii.

Beneficiarii îi laudă pe constructori. Am notat numele ing. șef Ilie Mircea, maistrul Gheorghiță și ing. Dordea.

(Continuare în pag. 10)

S-a lucrat la cotele apei, dar și la ale munților.

literare

de Traian STOICA

Geo BOGZA:

priveliști și sentimente

Despre un orologiu Geo Bogza spune undeva, în recenta sa carte, că «peste capetele oamenilor» el își «bătea orele cu o sonoritate solemnă și, în același timp, familiară». Epitetele antitetice solemn-familiar mi-au întrerupt brusc lectura. Și dacă n-aș avea pudoarea aserțiunilor pretențioase, mi-aș numi momentul drept o revelație. Deoarece alăturarea insolită a celor doi termeni mi-a limpezit unele mai vechi gînduri ale mele asupra scrisului bogzian.

Solemnul, înalta gestică sacerdoțială constituie, fără îndoială, o notă reprezentativă a literaturii autorului *Cărții Oltului*. Arhitectural, scrisul lui Geo Bogza îți evocă maiestatea liniilor catedralice. Iar el, scriitorul, e marele sacerdot care *oficiază* sub bolțile unui impunător templu. Dar observăm numaidecît că în creația bogziană nu aflăm nimic din rigidul și glacialul unui distant ceremonial. Totul este încălzit de fervoarea unei confesiuni care anulează în cititor funcția de *spectator*, atribuindu-i-o pe aceea de participant direct la grandiosul spectacol făurit de acest mare maestru al vocabulei românești. Într-adevăr, proza lui Geo Bogza e cea mai spectaculoasă din, cel puțin, literatura noastră contemporană. Mutațiile în timp și spațiu prin mari și dinamice spectacole de ordin geologic și istoric nu cunosc un mai pregnant evocator. Dimensiunile *priveliștilor* sînt copleșitoare. Dar cum accentul e pus nu pe descriere, pe *redare*, ci pe evocare, cartea nu poartă amprenta unor decorații exterioare. Și dacă paleta scriitorului, așa cum s-a mai constatat (încă de Pompiliu Constantinescu), nu e multicoloră, priveliștile, în schimb, capătă intensitatea emoțională a unor sentimente mereu uimitor de proaspete și de o adîncă autenticitate. De aceea mi se pare că titlul de *Priveliști și sentimente*, departe de a fi «desuet» sau «modest» în raport cu valoarea cărții, așa cum s-a afirmat de unii critici, exprimă congruent condiția existenței literare a lui Geo Bogza.

Pe coperta ultimă a cărții întîlnim desenul unui plop, conturat chiar de autor, avînd alăturat următoarea inscripție: «Inima mea — între Moldova și Dobrogea». Semnificative și desenul și inscripția pentru continua fremătîndă sensibilitate a scriitorului și pentru prezența marii lui inimi, ale cărei bătăi pulsează viu, puternic în fiecare cuvînt. Inimă care ne cheamă irezistibil lîngă ea, făcîndu-ne să-i simțim căldura, arderile ce umplu liric cadrul solemnului, spărgîndu-i în același timp limitele, dîndu-ne astfel posibilitatea de a *intra* în miezul spectacolului declanșat de verbul și sensibilitatea creatorului.

Dar hotarul dintre solemn și familiar e șters și de alte implicații structurale. O analiză mai amănunțită ar arăta cum aliajul sublimului cu umilul (v. evocarea mărăcinilor Dobrogei), al grandoarei cu grațiosul (v. «Avionul și căprioara»), al solemnului cu imaginea obișnuitului, a cotidianului apropie distanțele, convertește ceremonialul într-o caldă familiaritate. Aici ar trebui transcrise acele fascinante pagini în care e vorba, poetic, de geneza poporului român intuită prin «candoarea și inteligența» de pe chipul unui «pui de om... atît de fraged și de suav, încît părea el însuși o mireasmă a neamului omenesc».

Geo Bogza e un sacerdot care nu-și ridică ochii, cuprinzătorii săi ochi, spre o transcendență iluzorie, ci îi ține aplecați, extatic și lucid, asupra oamenilor țării sale, asupra pămînturilor acestei țări cu ape și pădurile ei. În *Priveliști și sentimente* e exprimată dragostea sa, incandescenta sa dragoste pentru tot ce e trainic în trecutul poporului nostru, pentru tot ce e trainic, de asemenea, în noua noastră realitate socialistă.

Asistînd la înălțarea Combinatului forestier de la Suceava, un gînd îl neliniștește: «dacă de la combinat se va vedea cetatea». Da, cetatea lui Ștefan cel Mare se vedea. Transcriem: «Puteam fi liniștit. Simbolul măreției de odinioară a Sucevei stătea față în față cu temeiul măreției viitoare». Sînt gînduri care definesc viața și activitatea acestui cetățean cu pană măiastră, cunoscută și dragă nouă încă din «anii împotrivirii».

Oameni puțini acum,
pe aici;
«șantieriștii» au plecat:
Porțile au început
să producă.

la porțile energiei

Dreptul binemeritat
la puțină liniște
și la multă,
multă bucurie.

de la Energomontaj; director Ștefan Fințescu, șeful șantierului I, Gheorghe Sălăjan, constructor cunoscut de întreaga țară, ing. șef adj. Stan Manole — toți de la Întreprinderea de construcții hidroenergetice.

Constructorii îi laudă pe beneficiari. Iar am notat nume: ing. șef Viorel Lăcătușu, ing. șef Venera Dudaș, ing. șef Stelian Dedu, ing. Petre Panu, șeful secției exploatare, ing. Ludovic Toma, ing. Eufimia Vreme, șeful PRAM, ing. Ștefan Florian; maiștrii Popescu A. Constantin (Pac), Popescu I. Constantin (Pic), Petre Zotoiu, Vasilică Bogdan, Petre Făiniș, Petre Copilu; muncitorii Stelică Colibășeanu, Petre Zagorodnii, Constantin Oană, Francisc Herici, Ioan Peptan, Ion Irimia.

De fapt, și unii și alții s-au dovedit oameni care știu să colaboreze. Comuniști devotați uneia și aceleiași cauze.

Raportul e limpede: toți sîntem constructori, toți sîntem beneficiari. Iată secretul realizărilor noastre.

Am notat cîteva nume. Dar ce-i de făcut cu cei 10 000 care au fost pe șantier? Și ce facem cu cei de la Uzina de mașini grele din București, cu cei de la Electroputere din Craiova, cu furnizorii de utilaje de la Reșița? Ce facem cu proiectanții, cu cercetătorii, cu atîția din atîtea întreprinderi și instituții, din atîtea orașe ale țării? Unde să găsim atîtea nume? Mai bine să folosim unul singur: poporul nostru.

*

Inginerul Arcadie Vreme, directorul tehnic al I.C.H Porțile de Fier, e trăs în șapte părți — sună mereu telefoanele, intră mereu cei «cu probleme» — și îmi vorbește, s-ar părea, fără legături; în realitate...

«Nu-s posibilități naturale în Europa de construire a unei hidrocentrale mai mari... Orice specialist nu poate avea sentimente decît de admirație și satisfacție. Străinii se uită la ea cu foarte mult interes... E dotată cu agregatele cele mai mari din lume — turbinele Kaplan — pentru căderea de apă de 34 de metri... Performanțe mondiale realizăm și cu servomotoarele pentru acționarea vanelor și cu poarta de o mie de tone de la ecluză; și cu... O confirmare a posibilităților industriei constructoare de mașini românești... O mîndrie a poporului român... Dar, să știți, noi o socotim o centrală unitară. Colaborarea cu iugoslavii a fost perfectă. Orice problemă era rezolvată mai mult decît operativ...»

*

Simt că pe malul celălalt, unul gazetar — de alt neam, dar bun prieten și vecin cu mine — i-a cerut sufletul, la fel ca mie, să se retragă un ceas — nu mai mult, că nu-i rentabil — printre ierburile sălbatice ale lunii mai. Oare și el și-a început la fel de nepotrivit reportajul festiv, vorbind tocmai despre tristețea, despre nostalgia, care însoțesc — dar care și înnobilează, socotesc eu — bucuria marilor împliniri? Tot despre dorul de ele, care se naște odată cu sfîrșitul muncii pentru desăvîrșirea lor? Ar fi o punte în plus peste Dunăre.

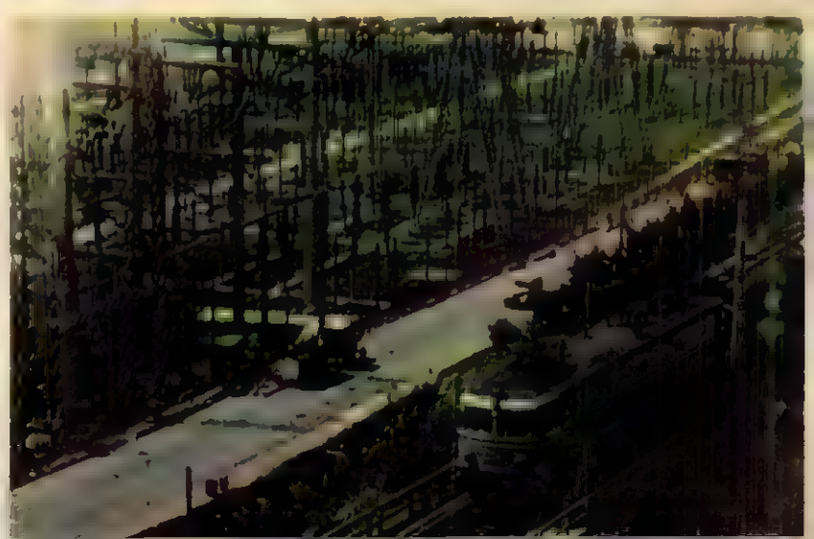

Proiectanții au avut grijă și de frumusețea gigantului.

Noile străluciri ale apei.

«Sistemul» a schimbat și peisajul malurilor fluviului.

(Continuare în pag. 19)

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE“

Fotografia aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

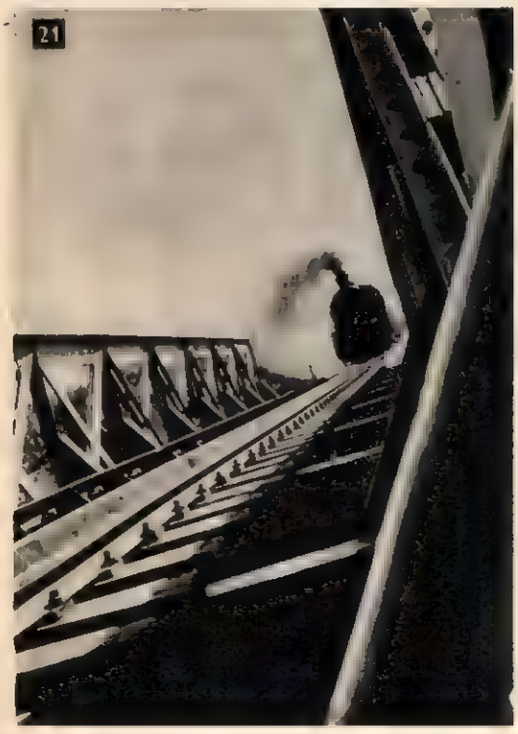

21

22

21. Fereşte măi!...
ALEX. DRUCKER-Bucureşti

22. Şedinţă secretă
CORNELIU DAN GELEP-Craiova

23. Împăcare
ŞTEFAN KÖRÖSSY-Constanţa

24. Dana
IOAN FLORII-Lupeni

23

24

poşta concursului

Silviu Micle — Sighet, şi alţi cititori ne propun să plasăm cuponul detaşabil în aşa fel încît desprinderea lui din revistă să nu dăunеze acesteia. Oricît de mare ar fi dorinţa noastră de a întîmpina cu bunăvoinţă doleanţele cititorilor, imposibilul nu-l putem face. Oricum ar fi plasat cuponul, detaşarea lui implică amputarea unei pagini din revistă, iar pentru noi toate paginile sînt importante. Altfel nici nu ne-am mai strădui să le tipărim.

Sigismund Balint — Tîrgu Mureş. 1) Fotografiile preselectate vor fi publicate în ordinea stabilită de redacţie, în orice număr al revistei pînă la terminarea concursului. 2) Revedeţi regulamentul concursului publicat în nr. 12 şi 13 al revistei.

Maria Ionescu — Piteşti, Oskar Pecernell — com. Periam, şi alţi cititori. S-a acceptat ca trimiterea cuponului detaşabil să poată fi efectuată pentru oricare din fotografiile publicate în cursul unei luni, pînă la data de 10 a lunii următoare pentru a putea fi luate în considerare la stabilirea cîştigătorului concursului pe luna respectivă.

Octavian Rădulescu — Loco. Fotografiile trimise la concurs NU se înapoiază.

Constantin Ionescu — Piteşti. 1) Pe versoul fiecărei fotografii se scrie titlul (legenda) fotografiei, precum şi numele, adresa şi profesia expeditorului. 2) Date despre aparatura şi filmul folosite se vor repeta numai în măsura schimbării acestora. 3) Nu ştim ce înţelegeţi prin «fotografii-trucaje», dar regulamentul concursului interzice folosirea unor proceduri speciale de laborator, precum solarizările etc.

Gheorghe Costea — Timişoara, Emilia Grigorescu — Bucureşti, Stancu Florin — Babadag. Nu se primesc în concurs fotografii de dimensiuni mai mici decît cele stabilite prin regulament (minimum 13×18).

VIZITAȚI UNITĂȚILE TURISTICE ALE COOPERAȚIEI DE CONSUM DIN JUDEȚUL IAȘI

Aspect de la restaurantul și crama «Cotnari» (D.N. 28 B. km. 43).

Restaurant «Strunga» (D.N. 28).

Restaurant-camping-motel «Trei Iazuri» (D.N. 28 km. 12 B. 5).

Bufet «Stîna Poeni», bufet-camping-rampă de control (D.N. 24 km. 173).

OMUL NU ESTE ADAM, OMUL ESTE ADAM ŞI EVA !

Anchetă realizată de Iuliana POP

Mai mult de jumătate din populaţia globului o constituie femeile. Dacă există probleme ale omenirii considerate majore după criterii calitative (coexistenţa celor două sisteme, subdezvoltarea, poluarea, revoluţia tehnico-ştiinţifică), fără îndoială că lumea contemporană este înclinată să acorde din ce în ce mai multă atenţie şi acestei probleme a femeii, născută din sfîntul dar nu singurul criteriu al cantităţii.

Este ceea ce încercăm şi noi să facem prin această anchetă a revistei noastre care se doreşte a fi doar începutul unor dezbateri mai largi despre soarta şi aspiraţiile femeii societăţii socialiste.

Elvira CINCĂ

în primul rînd trebuie să cunoaştem mai bine situaţia femeii

Elvira CINCĂ, consilier al ministrului pentru problemele tineretului:

— Trebuie să devansăm realitatea propunînd noi un ideal feminin sau să-l depistăm aşa cum există el în realitate?

— În primul rînd trebuie să cunoaştem mai bine situaţia femeilor din diverse sectoare de activitate, chiar şi a celor care nu lucrează în producţie. Cred că idealul de care vorbeaţi se poate crea numai în măsura în care nu restringem sfera existenţei femeii la viaţa de familie, ci avem în vedere şi participarea ei activă la viaţa socială, prin cunoaşterea femeii, a preocupărilor ei, ajutînd-o să iasă din situaţia de anexă a bărbatului, în care se află de multe ori.

— Dumneavoastră aţi participat la diferite cercetări sociologice privind viaţa şi munca tineretului, în care un rol important îl deţin tinerele fete. Care sînt concluziile cu privire la viaţa de familie?

— În ceea ce priveşte familia tînără s-a constatat un lucru îmbucurător, foarte clar, că femeia şi bărbatul participă în egală măsură la creşterea copiilor, la treburile gospodăreşti. Au altă mentalitate datorită atît educaţiei din anii noştri cît şi noilor condiţii de viaţă: tinerii sînt mult mai legaţi, participă de timpuriu la acţiuni culturale şi politice, învaţă, se pregătesc împreună pentru diferite profesii, se întîlnesc în organizaţiile de tineret, duc acţiuni sociale comune, fapt care îi apropie şi îi ajută să înlăture o parte din aceste prejudecăţi, tocmai prin cunoaştere.

— La tineret există într-adevăr o mai mare deschidere la nou.

— Cred că noi aici va trebui să ne îndreptăm atenţia, pe cei mai vîrstnici va fi mai greu să-i schimbăm. Grijile şi preocupările noastre trebuie să vizeze în primul rînd tineretul, căci el constituie un factor de schimbare a lumii. Şi în ţara noastră s-a produs o schimbare.

— Care este situaţia la Fabrica «Tricodava»? Ştiu că aţi făcut o anchetă în legătură cu pregătirea politico-ideologică a tinerilor şi aţi continuat să ţineţi legătura cu organizaţia U.T.C. şi chiar să participaţi la cercuri de învăţămînt politic. Fără îndoială că v-aţi putut face o părere şi despre alte aspecte din viaţa lor extraprofesională.

— Ce să vă mai spun!!! În general este o fabrică cu multe muncitoare, venite de curînd de prin sate, unele s-au calificat la locul de muncă, nu prin şcoală profesională, ceea ce într-un fel nu este suficient pentru nivelul lor cultural. Şi «Tricodava» e o fabrică-etalon, cu o construcţie modernă, cu maşini moderne, cu organizare... Şi ele, cu acest nivel de pregătire, integrate în procesul modern de producţie... Multe dintre ele locuiesc în satele de primprejurul Bucureştiului, fac naveta şi sînt obligate, cum ies de la muncă, să alerge la tren.

— Şi dacă se căsătoresc?

— Unele fac naveta în continuare. Altele locuiesc la gazdă, nu se ştie unde, în ce condiţii, în ce anturaj; îşi cumpără singure mîncarea sau o aduc în pachetele. Deci, fabrica e fabrică şi atîta tot. Şi cred că cei care au construit-o şi care ştiau că o să aducă aici tineri muncitori au procedat foarte greşit neasigurîndu-le şi unele condiţii sociale. Există o preocupare din partea comitetului de partid să îmbunătăţească aceste condiţii şi, împreună cu conducerea întreprinderii, probabil că vor reuşi.

— Navetismul e totuşi o condiţie a epocii.

— Nu numai în ţara noastră, ci în toată lumea. Însă lucrurile s-ar putea face în aşa fel încît aceste tinere fete care sînt navetiste să fie cît de cît ajutate. În primul rînd — cămine. Conducerea de partid şi de stat a acordat prin planul de stat fonduri pentru construcţie de cămine, dar nu întotdeauna conducerile întreprinderilor şi-au materializat eforturile pentru realizarea lor. Deseori, tinerii şi-au oferit forţele pentru a ajuta îndeplinirea acestor cerinţe. De pildă tinerii de la I.T.B. şi-au construit singuri cămin. Dar trebuie să primească un cît de cît sprijin material. Material, mai ales. Pe urmă, mijloacele de transport nu merg întotdeauna cum trebuie. Ştiţi, cele de la F.R.B. au cerut să se prelungească linia tramvaiului 28 cu încă vreo două staţii, ca să meargă mai puţin pe jos. Şi cînd a fost gerul astă-iarnă de-au îngheţat maşini, tramvaie, au venit cu cîte două ore întîrziere la întreprindere. Au stat să se dezgheţe ca să poată lucra. Deci, ca să creăm modelul acela despre care discutam înainte trebuie să rezolvăm, în primul rînd, nişte probleme fundamentale de viaţă, de existenţă. Sînt probleme grele, şi aceste tinere trebuie să le înfrunte pentru că sînt la începutul vieţii, au intrat de abia în muncă, au venit în oraş şi nu au familii care să le poată ajuta. Ele au nevoie de mai mult sprijin. Pe urmă comerţul. Nu ne ajută mai deloc. Produsele acelea semifabricate sînt foarte puţin variate şi uneori de o calitate îndoielnică. De serviciul la domiciliu încă nu se poate vorbi.

— Dar sînt cîteva organizaţii comerciale care asigură aprovizionarea la domiciliu.

— Da, dar cu mare greutate. Şi sînt prea puţine la o capitală cu obiective industriale puternice. În anumite părţi nici nu există. Femeile au cerut ca în zonele lor de lucru magazinele respective să aibă posibilitatea să servească la domiciliu după lista pe care ar lăsa-o în prealabil sau să fixeze un orar cît mai potrivit cu programul lor de muncă. Vedeţi, este o altă problemă serioasă în care cei în drept ar trebui să caute mult mai multe soluţii.

— Dumneavoastră, de pildă, care sînteţi şi soţie, şi mamă, şi activistă, cum reuşiţi să vă descurcaţi?

— Sigur că întîmpin şi eu o seamă de greutăţi dar cu multe eforturi reuşesc să asigur familiei condiţii, îngrijirea locuinţei, masa şi fie la timp. Unul dintre noi trebuie să fie atent ca treburile să meargă bine şi în gospodărie.

— Există cumva o reţetă pentru vitalitate?

— Cred că-l moştenesc pe tatăl meu. El era neobosit, reuşea să se împartă între obligaţiile muncii şi cele ale familiei, cu plăcere, cu ordine. Citea cu plăcere. Şi în afară de asta trebuia să fie atent şi cum ducea munca de ilegalist.

— Cum îl chema?

— Mihai Dobrescu, vechi militant al P.C.R. de la uzina «Lemaître», azi «Timpuri noi». Dacă nu ar fi fost o persoană atît de echilibrată, dacă nu ar fi iubit oamenii, nu ar fi putut acţiona aşa cum a făcut-o. După cum vedeţi, a existat un model pe care eu am căutat să-l duc mai departe şi pe care sper să-l continue, la rîndul ei, fiica mea.

Henri WALD

feminitatea este o valoare spirituală a umanităţii

— Ei bine, vreme de 2 000 de ani a dominat concepţia patriarhală şi paternalistă, în care femeia era pusă veşnic într-o stare de inegalitate. În epoca contemporană a devenit egală. Dar, vedeţi, aici s-a petrecut o gravă confuzie: căci egalitatea nu înseamnă identitate. La noi, nu, femeile au absolut aceleaşi posibilităţi legale ca bărbaţii, dar ele nu pot face lucrurile identic, la fel ca şi bărbaţii, căci sînt dialectic deosebite. Femeia are un ax specific — e mai conservatoare (a speciei, a valorilor), de aceea e şi mai prudentă; are o sensibilitate superioară bărbatului, care la rîndu-i o devansează printr-o raţionalitate şi logică mai puternice. Or, dacă lucrurile stau aşa, a privi această situaţie ca un caz de inferioritate înseamnă de fapt a înjumătăţi specia. Căci *omul* nu înseamnă doar recunoaşterea specificului masculin, ci şi al celui feminin. Omul nu este Adam, omul este Adam şi Eva! Feminitatea este la rîndul ei o valoare spirituală a umanităţii. Dacă vreţi, putem întoarce lucrurile pe dos şi să spunem: bărbatul nu este altceva decît o femeie ratată. Bărbatul şi femeia sînt de fapt din punct de vedere biologic cele două laturi ale spiritualităţii umane, cei doi poli ai progresului.

— Există totuşi între aceşti doi poli o mare diferenţă socială, chiar în condiţiile egalităţii teoretice: bărbatul are de 2 000 de ani un model de comportament care, cu unele îmbunătăţiri şi completări istorice, poate funcţiona şi astăzi; în schimb, femeia contemporană este neglijată din acest punct de vedere.

— Important este ca feminitatea să devină conştientă de ea însăşi. Să nu imite bărbatul, ci să-şi găsească specificul, căci femeia e *altceva* decît bărbatul. Deci nu poate să-i fie nici superioară, nici inferioară. Egalitate înseamnă de fapt că are posibilitatea — extrem de importantă — ca să-şi cultive diferenţele. Aşa cum egalitatea în societatea socialistă nu înseamnă unilateralitate şi uniformitate, ci diversitate. Aşa cum omul viitorului trebuie să-şi asume natura lui dialectică, de natură şi cultură, de concret şi abstract, de înger şi demon dacă vreţi, *tot* aşa şi femeia are datoria, trebuie să-şi asume destinul ei viitor de cealaltă latură a umanităţii.

— Şi cum credeţi că ar putea s-o facă?

— Cred că i se poate spune femeii aceleaşi profunde cuvinte adresate de filozofi omului în general *«fii tu însuţi»*. Or, pentru asta trebuie o cît mai adîncă şi profundă sinceritate în încercarea de a se cunoaşte pe sine însăşi. Trebuie să schimbe exploatarea de secole în cel mai adevărat respect pe care omul şi-l datorează. Maşinile eliberează şi vor elibera femeia de sclavia celor două norme, dar problema respectului, a comunicării, a înţelegerii nu maşina le poate rezolva. Vedeţi, omenirea trece acum prin cel mai socratic moment de la Socrate încoace — omul a pornit în întîmpinarea omului şi este o întîlnire care nu mai trebuie ratată. După cum nu trebuie să uite că scopul lui este el însuşi şi *nimic* altceva.

Adrian PĂUNESCU

eterna descoperire

— Dumneavoastră, *Adrian PĂUNESCU*, ca poet, publicist, deci ca scriitor, care credeţi că poate fi contribuţia oamenilor de artă la crearea unui model al comportamentului feminin?

— Cred în genere că oamenii de artă nu inventează, ci descoperă. Noi nu inventăm lucruri pe care apoi le trăim, ci *descoperim trăind* dimensiunile noastre și marginile posibilului. Privesc întrebarea dv. din acest punct de vedere, al eternei descoperiri, care este sensul artei, sensul trudei oamenilor de artă adevărați. Desigur că femeia nu poate fi și nici nu trebuie să fie altceva decît ceea ce este, adică punctul de farmec și de slăbiciune al lumii, punctul maternității și punctul continuității, punctul inteligenței conservatoare a acestei fraze care sîntem. A impune femeii aripile și halatele bărbatului, combinezoanele lui de lucru și salopetele lui e o gravă eroare. Aspirația cea mai profundă a unei lumi drepte nu este, cred, să inverseze sau să schimbe calitățile membrilor acestei lumi, ci să-i ajute pe oameni să și le găsească pe cele reale; să nu-i înstrăineze pe oameni, ci să-i aducă spre ei înșiși. Felul cum a fost înțeleasă de către unii în ultimele decenii femeia, nu numai la noi, ci aproape în întreaga lume, felul acesta e păgubitor, pentru că face parte din același arsenal stupid al alienării. De data aceasta e o alienare a sexelor, iar nu o alienare prin obiectul muncii. Mie mi se pare că important este să fim noi înșine și că omul de artă, care descoperă lumea, trebuie să descopere calea omului spre el însuși. Nu pot să nu mă cutremur la gîndul că timpul modern ar putea distruge acel mit al femeii care, așa cum spunea Eminescu, abia atingînd covorul moale, «*mătasă sună sub picior*». Mi se pare că s-ar pierde una din dimensiunile lumii, dacă femeia ar fi lăsată să devină altceva decît ceea ce este.

— În lumea contemporană se vorbește de prejudecata eliberării femeilor...

— E o diversiune. Eu aici sînt un marxist înrăit și cred că singurul fel de a rezolva o problemă sau alta e apelul la cauză. Eliberarea femeilor e una din formele diversiunii, acolo unde eliberarea de alienarea societății este imposibilă. În primul rînd eliberarea femeii nu e o cauză de sine stătătoare. O femeie liberă într-o societate neliberă! Absurd! Sigur că nu trebuie să aspirăm la izolarea femeii în turnurile evului mediu, dar cred că tot ceea ce s-a păstrat dincolo de epocile istorice, dincolo de formele de relief ale moralei este — dacă ne gîndim la femeie — permanentul echilibru dintre *taină* și *dezvăluire*. De aceea nu ne plac femeile care nu știu să fie decît goale. Nu e o formă a sexualității, ci o formă a înțelegerii, a gîndirii noastre despre lume. Ce e vital pentru o femeie? — vă voi întreba eu pe dumneavoastră. Vital pentru o femeie este să placă, pentru că vital pentru o femeie este să continue specia, pentru că, scuzați-mi tautologia, vitală este viața. Asta-i nenorocirea și harul acestei ființe. Sînt zonele acelea de taină pe care mereu avem iluzia că le împuținăm... De fapt, taina rămîne.

— Se pare că este apanajul poeziei să descopere taina.

— Știți cum este? Poezia descoperă o zonă și acoperă alta, căci raportul dintre noi și realitate este raportul dintre taină și dezvăluire. Noi, cei din zodia cunoscută, și noi, cei din zodia necunoscută! Și de aceea misterul omului este atît de fascinant, de aceea și iubirile durează și urile durează, de aceea și misterul nașterii durează. Or, femeia trebuie să rămînă în zona de *taină* și *dezvăluire* unde avem tot timpul iluzia că o cunoaștem, și de fapt *vrem* mereu să o cunoaștem.

— Totuși o femeie, vorbesc de femeia medie, concretă, cea care trebuie după opt ore de serviciu să alerge la coadă, să vadă de gospodărie, veșnic sufocată de tot felul de griji profane, cum poate această femeie, navigînd veșnic între Scila și Caribda, să-și păstreze misterul?

— Întrebarea dv. nu trebuie să se refere numai la femeie, pentru că nu numai femeile au nevoie de mister, ci și bărbații. Cum poate ea să facă altceva în lumea noastră cu cozi și cu capete decît ce facem toți? Nu poate decît să se supună acestui ritm general. Vedeți, sînt în lumea noastră și categorii sociale și oameni de sine stătători care își închipuie că pot rezolva numai pentru ei anumite dificultăți. Iată de pildă sînt oameni care-și închipuie că numai ei pot fi liberi și lumea în rest — neliberă.

— Asta e o înțelegere greșită.

— Păi de aici vine și înțelegerea greșită a situației femeii. Situația femeii, chiar dacă specifică, nu poate fi ca ultimă valoare umană alta decît a bărbatului. Într-o societate în care bărbații muncesc din greu și participă la o construcție dificilă și la un drum plin de sacrificii, femeia nu poate să nu stea la coadă... Bine, totuși nu vreau să discut lucrurile în planul acesta concret...

— Spuneți-mi, căsătoria este singura formulă de viață valabilă?

— Nu știu dacă e singura, nu pot să vă dau eu soluții. Soluțiile mele sînt valabile numai pentru mine. Sigur, cînd m-am căsătorit, *la 18 ani*, am optat și nu între două, ci între *trei* posibilități: prima — să rămîn necăsătorit, a doua — să mă căsătoresc și a treia — să mă căsătoresc și să mă reîntorc totuși la viața... liberă de dinainte. Am ales a doua formulă și mi se pare cea mai bună. Aveți în fața dv. un om care nu crede că a făcut vreun lucru important pentru el, fără să-l fi considerat astfel și în care să nu fi crezut.

M-am căsătorit și rămîn căsătorit din credință.

Puica STRIHAN

condițiile să fie cu adevărat egale

— Poate că dv. *Puica STRIHAN*, ca medic și ca femeie, ne puteți da o altă dimensiune a specificului feminin.

— De fapt nu există o problemă a specificului femeii, desprinsă de cea a condiției femeii în societate, pe orice meridian s-ar afla. Majoritatea bărbaților consideră nemulțumirile femeii ca bovarisme, iar străduința ei de a se elibera — ca o dorință de a atinge «nivelul» lui, stăpîn tradițional. În fond femeile nu cer altceva decît condiții egale în fața vieții. Cu atît mai mult cu cît chiar la linia de pornire femeia este handicapată de un destin biologic care o face mult mai vulnerabilă și la care se adaugă, pe lîngă profesiune, obligațiile de soție și mamă cu toate implicațiile lor.

— Ce ne puteți spune din experiența dv. de doctor endocrinolog?

— Miile de femei pe care le-am cunoscut, la care anamneza se împletea strîns cu povestea vieții lor, mi-au dovedit că, indiferent de personalitatea sau de nivelul de cultură, nu căutarea specificului lor le tulbură și le frămîntă, ci cum să-și ducă viața pentru a se realiza integral și a da cît mai mult în domeniul ales sau, pur și simplu, cum să facă față atîtor obligații. Și nici una nu era deplin mulțumită. Fiecare avea, într-un fel sau altul, un sentiment de frustrare. Condițiile de tensiune permanentă, de traume — chiar minore, dar zilnice — se repercutează nefavorabil asupra structurii lor fizice și psihice.

Iar pentru a găsi vreo rezolvare trebuie analizată mai întîi foarte cinstit și deschis cauza, sau cauzele, acestei nemulțumiri. Cum îți explici că în școală, în facultate, în profesia ei, femeia își face foarte bine datoria, chiar de multe ori cu un plus de conștiinciozitate, de inventivitate, de perseverență, în comparație cu bărbații, totul pînă cînd se mărită și mai ales pînă cînd are copii? Crezi că din acel moment devine mai puțin inteligentă, uită noțiunile acumulate, este mai puțin interesată de munca ei? Atunci de ce femeia ciachează în aceste condiții chiar dacă pornește de la un nivel cel puțin egal cu al bărbatului? Pentru că e femeie? Pentru că există un specific feminin? Nu! Răspunsul este fără îndoială legat de acele griji «minore» care în fiecare dimineață se năpustesc asupra ei cu zecile și cărora trebuie să le facă față.

— Dar bărbatul, tovarășul ei de viață, nu o poate ajuta?

— Un bărbat în momentul în care închide ușa casei uită de existența familiei. El este preocupat numai de profesia sa, el are permanent conștiința că este un factor social necesar, că are obligații față de societate și față de el personal. Și consider că este firesc. Numai că și femeia ar trebui să fie la fel de liberă în mișcările ei.

— Dar poate, în mod concret, să se folosească de acest drept scris în legile țării?

— Tocmai aici începe drama. Inegalitatea în fața vieții și diversele probleme sînt generate nu de un regim politic sau social — în cazul nostru putem spune cu toată certitudinea că acest regim a oferit femeii toate premisele pentru a-și descoperi adevărata dimensiune și de a se afirma — ci de lipsa de atenție pentru a găsi soluția care să o facă cu adevărat pe femeie liberă și egală în fața preocupărilor ei majore. De fapt această problemă nu se poate discuta teoretic.

— Să exemplificăm.

— Uite. Majoritatea femeilor au un program de lucru de opt ore și jumătate, trebuie să socotim 2 ore transportul, deci 10 ore și jumătate, diverse ședințe, în medie 1–2 ore pe zi, după care trebuie să-și îndeplinească rolul de gospodină și de mamă: aprovizionare — uneori cozi, spălat, călcat, curățenie, de citit o poveste unui copil, de ajutat la lecții, de îmbăiat și culcat copii etc., etc. Mi-e frică să socotesc în ore acest program, chiar pentru femeia cea mai organizată și harnică, pentru a nu constata că nu-i ajung nici 24 de ore.

— Dar o femeie nu are nevoie și de un ceas de destindere, de un spectacol, de un coafor? Și dacă vorbim despre femeia intelectuală..

— Problema se complică și mai mult. Pentru a-și face munca bine și eficient trebuie să fie permanent la curent cu noile realizări, cu noile descoperiri, indiferent dacă este femeie sau bărbat, nu? Dacă vrea să facă cercetare științifică trebuie să-i acorde un timp în plus, nelimitat. Permanent trebuie să lupte cu rivalitatea profesională a colegilor. Și mai e nevoie de a citi o carte, de a vedea un spectacol, de a asculta muzică, de a sta o clipă în fața unui tablou... Astfel, femeia se află într-o veșnică cursă. O competiție care se desfășoară în condiții dramatic de inegale. De aici, o permanentă oboseală fizică, dar în special psihică, generată de obsesia lucrurilor *pe* care vrea să le rezolve și nu are timp. De aici, sentimentul de frustrare... Căci femeia are și ea necesitatea unei confirmări sociale nu numai personale. Mă întreb chiar cîți bărbați s-ar realiza dacă ar fi puși în aceste condiții? Dar am putea discuta la infinit. Dacă am înțeles bine, scopul nostru a fost însă să căutăm cît de cît o soluție.

— Anume?

— Cred că femeia nu se va elibera, adică nu va avea condiții egale cu bărbatul, decît în momentul în care vor exista suficiente creșe și cămine pentru toți copiii, cu dispensar, pentru a nu obliga mama să absenteze ori de cîte ori i se îmbolnăvește copilul; cînd vor exista suficiente cantine-restaurant cu un meniu substanțial și variat, la prețuri accesibile; cînd în fiecare cartier vor exista cîteva magazine cu mașini moderne de spălat și călcat rufe; cînd își va putea face comanda în scris la orice magazin alimentar; cînd în fiecare cartier, într-un parc imens vor exista blocuri cu garsoniere pentru părinții bătrîni cu boli cronice, blocuri care să aibă la dispoziție medic și surori, cantină dietetică, club și cinematograf etc... Văd că zîmbești. Totuși îți pot demonstra că, în lumina hotărîrilor actuale ale conducerii de partid și de stat, s-ar putea rezolva această problemă. Pentru început să se experimenteze măcar într-un singur sector ca responsabil de probleme sociale ale femeii să fie... o femeie pricepută și cu idei. Sînt sigură că dacă va ști să întrebuințeze fondurile existente și în continuă creștere pentru acoperirea nevoilor reale ale cetățenilor, toți o vor ajuta. Trebuie puțină inițiativă și dorință de acțiune. Destul de mult, nu?

Adam CIANU

o problemă de educație

Cu *Adam CIANU*, șef de secție la Fabrica «Tricotajul roșu», am discutat în numele a peste 1 000 de salariate, aflate în subordinea lui, despre situația lor în afara orelor de slujbă.

— Noi la serviciu le cerem să fie corecte în aceeași măsură ca și bărbaților, deși — în comparație cu soții lor — ele au de rezolvat diverse probleme. Tocmai pentru că sînt mai atașate de familie, de casă, trebuie să gătească, să spele, să creadă copii. Este în primul rînd problema aceasta a aprovizionării, care, pentru femeile cu serviciu, ar trebui privită cu mai multă grijă. Nu au timp. Timpul pentru ele este foarte prețios. Ar trebui să existe magazine în care să se găsească de toate și cantitativ și calitativ. Căci, le văd eu, ce mai... tot femeia duce greul. Citeodată chiar mă mir cum unele renunță să stea acasă, chiar dacă au scutire medicală. Vin și muncesc aici. Și cînd mai aud că au și niște soți bezmetici și bețivi... i-aș bate pur și simplu, dar pînă atunci le bat ei. E o problemă de educație, și cred că ar trebui mult mai multă educație la bărbați în ceea ce privește căminul, familia, mai multă grijă, atenție. Vin la mine în zilele de leafă ale soților: «Învoiți-mă, vă rog, mă duc să-i iau salariul, să-l aduc acasă, că dacă nu, se duce cu băieții și nu mai văd un leu». Mai e și mentalitatea asta la bărbați — «Mă duc cu băieții să iau o țuică!» Și nu-l mai interesează nimic. Nici nu știu de unde răsar atîtea circiumi... ca ciupercile. Și apoi, atîta luptă cu viața le obosește, le extenuează, le duce la boală. Trebuie înțelese. Dar numai că de unde aveam un cabinet ginecologic — s-a desființat. Acum avem un singur medic-internist — la trei ture. Nici ginecolog, nici dentist. Știți, adesea renunță să se ducă la policlinică unde se pierde foarte mult timp, numai că boala se înrăutățește și uite așa... Se nasc întotdeauna probleme din acestea destul de arzătoare — nu se poate să nu se ivească — dacă femeia trebuie în continuare să se căsătorească, să facă copii. Cine spune că nu sînt probleme... Dar adevărul este că sînt...

*

Scopul oricărei societăți civilizate este, ca după ce s-au ridicat problemele care frămîntă o parte din membrii ei, să încerce să le și rezolve. La noi, în nenumărate rînduri conducerea de partid și de stat a subliniat necesitatea cunoașterii realității în dinamica ei.

«Este necesar nu să afirmăm că în socialism nu pot fi contradicții, ci — recunoscînd existența lor — să acționăm pentru a le înțelege, să stabilim cele mai potrivite căi în vederea soluționării lor în mod conștient, în concordanță cu interesele făuririi societății socialiste» — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara din 3–5 noiembrie 1971.

Tocmai de aceea invitația noastră la dialog adresată cititorilor are ca scop polarizarea atenției și inițiativei a cît mai mulți factori pentru a aduce unele limpeziri în probleme ce pot fi rezolvate.

ALUMINIUL - lebăda albă a oltului

BALADA LEBEDEI ALBE

Cine vizitează astăzi impunătoarea cetate a aluminiului, care a schimbat mizeria de odinioară a bătrînului tîrg Slatina (vechi de peste șase sute de ani) în renume de citadelă industrială, uită cu desăvîrșire vechile balade ale Oltului, simțindu-se obligat de actualul peisaj să învețe una nouă — «balada lebedei albe», de care se leagă întreaga viață a locuitorilor de prin partea locului.

Aluminiul a adus pentru acești oameni mutații în conștiințe și îndeletniciri, în comportament și-n nivelul de trai. Odată cu apariția aluminiului, oamenii Oltului au învățat să trăiască superior, acordîndu-și modul de viață după diapazonul producătorului socialist, modern cunoscător al celor mai complicate tehnologii. În același timp, din minuitor al plugului tras de vite slăbănoage — operator de aparaturi complexe și tehnologii la nivelul tehnicii mondiale. Noile balade ale slătinenilor zilelor noastre conțin incandescența aluminiului și dorul fierbinte de-al produce la cel mai înalt nivel de puritate — 99,7 la sută. Și poate acest dor, împlinit de acești oameni, a făcut ca aluminiul românesc să fie atît de căutat pe toate meridianele globului, învingînd concurența celor mai reputate firme producătoare din lume. La ora actuală, produsele Grupului industrial de aluminiu de la Slatina se exportă în peste 30 de țări ale globului. Gama de produse de aluminiu crește de la an la an, numărînd astăzi peste 30 de sortimente de aluminiu pur și aliaje, pornind de la cele 5-6 cîte se produceau la început. Contractele pe termen lung încheiate de beneficiarii externi cu grupul slătinean sînt dovada cea mai elocventă a calității aluminiului românesc și a capacității brațelor harnice ce-l produc în cantități suficiente acoperirii solicitărilor. Acest lucru nu poate constitui decît un act de mîndrie pentru tînăra industrie românească și pentru cei ce produc aluminiu.

Alături de uzina producătoare, o altă uzină și-a înălțat de curînd siluetele imenselor hale. Este uzina de prelucrare a aluminiului, cu giganticele și complicatele prese în care aluminiul ia diverse forme de extrudate trase, atît de necesare în toate ramurile industriale. Ridicarea uzinei de prelucrare lîngă cea producătoare exprimă în modul cel mai fericit una din trăsăturile politicii noastre de industrializare — respectiv, alăturarea materiei prime de prelucrarea ei. La ora actuală procentul de solicitări al aluminiului pur scade în comparație cu solicitarea profilelor atît de căutate de beneficiari.

ANUL DE VÎRF AL PRODUCȚIEI DE ALUMINIU

Stînd de vorbă cu inginerul *Ioan Buda*, directorul general al grupului, și cu economistul *Gheorghe Oprea*, am aflat că anul 1971 a fost anul de vîrf în producția de aluminiu, anul în care s-au înregistrat cele mai mari succese. De menționat că pe lîngă realizarea și depășirea tuturor indicatorilor de plan, producția fizică pe total aluminiu și aliaje a înregistrat cota de 102,6 la sută. Planul de producție a fost îndeplinit cu trei luni înainte de termen, reușindu-se să se producă pînă la finele anului o producție suplimentară de aluminiu și aliaje de circa 2 500 tone, cantitate care a mers integral la export.

Întrebați fiind ce semnificație a avut acest surplus de producție în viața grupului, interlocutorii mei îmi spuneau cu mîndrie în glas că, pe lîngă onorarea

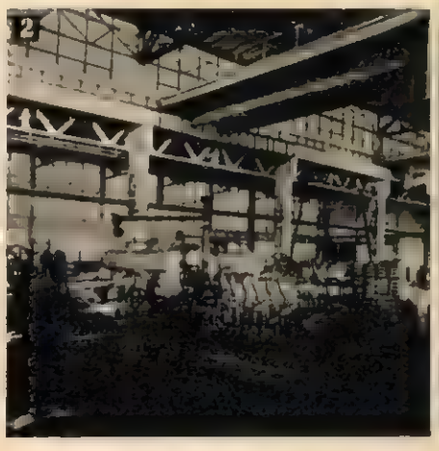

unor contracte suplimentare la beneficiari de prestigiu din lume, care au fost foarte mulțumiți de acest lucru, s-a reușit și realizarea planului la export cu 108,5 la sută, ceea ce înseamnă surplus de valută pentru economia țării.

Tot în anul 1971, mergîndu-se pe linia diversificării producției s-au realizat opt produse noi, aliaje (6) pe bază de siliciu și (2) pe bază de cupru, sortimente mult solicitate, atît pe piața internă cît și pe cea externă, de industria constructoare de mașini și electrotehnică. E drept că graiul cifrelor e rece, dar în conținut—plin de jarul impulsului și al trudei cu care oamenii din fața cuvelor fierbinți se străduiesc să dea aluminiului românesc o cît mai mare strălucire.

1972 — PRILEJ DE NOI REALIZĂRI

Într-un scurt dialog cu inginerul *Alfred Katrein*, directorul Uzinei de aluminiu, am căutat să aflu noutățile de ultim moment ce se petrec în viața uzinei din Slatina. După bilanțul bogat cu care s-a încheiat 1971 era de la sine înțeles ca și demarajul în 1972 să fie cît mai rodnic. Am trecut fugitiv peste frumoasele realizări ale tuturor indicatorilor pe trimestrul I al acestui an. Mulți dintre aceștia sînt depășiți, ceea ce face ca mai mult de o treime din planul anual de producție să fie realizat în primele trei luni. Dar toate acestea parcă rămîn în urma senzaționalei vești potrivit căreia în curînd Uzina de aluminiu se va îmbogăți cu încă o hală nouă. Este vorba de hala nr. 5, a cărei dare în funcțiune va coincide cu ziua de dare în funcțiune a uzinei în urmă cu 7 ani. Hala nr. 5 va fi dată în exploatare cu mult înainte de termenul planificat, grație eforturilor depuse de constructori și montori. Noua hală va avea un număr de 124 de cuve noi prevăzute cu caracteristici superioare de fabricație, ceea ce va conduce la considerabile sporuri de producție. Prin noile caracteristici funcționale și tehnologice îmbunătățite, fiecare dintre noile cuve va da zilnic un spor de producție de 125 kg aluminiu de calitate superioară. Așadar, în curînd o nouă premieră industrială la Slatina. Al doilea an al actualului cincinal, noi concepții, noi vise, noi realizări — zbatere febrilă între vis și luciditate. Într-o imensă hală cîțiva zeci de tineri stăteau cuminți în bănci școlărești și își luau notițe. Directorul Katrein se simte dator a-mi da explicații: «Sînt noii operatori chimiști care vor lucra în hala cea nouă. Sînt toți absolvenți de liceu. Acum învață să producă aluminiu. Se simte nevoia unor oameni cu pregătire superioară pentru a face față cu succes noilor fluxuri tehnologice impuse de producție. Acesta constituie un obiectiv de mare importanță pentru noi — creșterea cadrelor corespunzătoare noilor probleme ale tehnicii actuale».

TINEREȚE ȘI LUCIDITATE

Așadar, cei mai tineri fii ai Slatinei socialiste după absolvirea liceului nu se jenează să-nvețe cum se produce aluminiul. Vin în masă spre uzină, unde, cot la cot cu părinții lor și cu frații mai mari, cu verișorii sau cu vecinii, învață balada lebedei albe, descifrează valențele aluminiului care i-a transformat din anonimi în specialiști.

De la tînăra ingineră *Pia Bălu*, șefa serviciului cercetare, am aflat că în 1972 se vor produce la Slatina în primul semestru încă 6 sortimente, aliaje de aluminiu cu siliciu, magneziu și cupru, sortimente necesare,printre altele,industriei constructoare de mașini și de nave maritime. Tot în acest an se va asimila la Slatina compoziția necesară carburatorului pentru autoturismul Dacia și multe altele. Există aici oameni care zi și noapte, înconjurați de cărți, stau și studiază noi surse de îmbunătățire a procesului de producție și a tehnologiilor. Printre cele 12 dosare de inovații înregistrate în primul trimestru al acestui an, un titlu mi-a atras atenția în mod deosebit prin valoarea lui. Este vorba de inovația «Procedeu de fabricarea anozilor cruzi prin răcirea pastei cu apă», realizată de colectivul condus de tînărul inginer *Lucian Cereș*, care se numără printre veteranii inovatori ai uzinei. Economiile anuale aduse de această inovație se ridică la peste 250 000 lei. În dreptul numelui său am mai văzut și alte inovații pe care n-am să le numesc, dar ceea ce este semnificativ aici este procesul de căutare a noului. Aceasta este atitudinea omului nou:de dăruire a tot ceea ce are mai bun în el. Este devotamentul total, identificarea destinului individului cu destinul uzinei.

Mihail ECOVOIU

1. Presa de anozi.

2. Laminor pentru sîrmă.

3. Cuvă de electroliză a aluminei.

4—5. Depozite pentru produse finite.

PUBLICITATE

SPORT

drumeție

de Gh. EPURAN

cabane și cabane

Este poate normal să mai bîjbîim încă prin terminologia turistică atunci cînd este vorba de forme de excursii și baze apărute de curînd la noi, de neologisme care se înțeleg greu în rîndurile tot mai numeroaselor cadre angrenate în această dinamică activitate, dar cu încă puțini specialiști adevărați. Este poate normal să mai zicem «champing» și, așa cum am arătat nu demult, să credem că două-trei căsuțe înghesuite lîngă un bufet alcătuiesc un teren de camping; sau să botezăm drept «motel» — adică hotel special pentru automobiliști — un hotelaș oarecare numai fiindcă se află pe marginea unui drum cu mare circulație turistică. Ni se pare însă curios ca numiri de veche și largă circulație, cu un înțeles clar pentru toată lumea, să fie acum folosite altfel. Și ni se pare curioasă și indiferența organizațiilor noastre turistice față de acest mozaic de numiri sub care apar noile baze turistice sau de schimbările făcute de la un an la altul. De data aceasta ne vom opri asupra unui singur termen, cel de *cabană*. El nu a apărut pretutindeni în munții noștri chiar odată cu primele adăposturi ridicate pentru drumeții munților. În Bucegi — de exemplu — primele construcții s-au numit *adăposturi* cînd aveau locuri de înnoptare și *pavilioane* cînd apărau doar de vreme rea pe turiști. Încet-încet, termenul de *cabană* s-a generalizat și de mai bine de o jumătate de veac el este acordat tuturor construcțiilor din zonele de drumeție — de regulă izolate de așezările omenești — care au locuri de dormit și personal care îngrijește de ele. Bineînțeles, *cabană* era numită numai o construcție definitivă — zonele de munte și deal fiind cele în care cabanele erau la ele acasă. Ca o excepție au apărut și cîteva cabane la șes (în Delta Dunării sau într-o zonă verde căutată de drumeți). Termenul a fost preluat — îndreptățit și fără să supere pe nimeni — de vînători și pescari pentru bazele lor și de forestieri pentru adăposturile muncitorilor din păduri. Cu acest sens el este trecut în dicționarul limbii române, cu acest sens el este împămîntenit în lumea turiștilor.

De cîțiva ani asistăm însă la un fenomen bizar: cabana a evadat din zonele drumeției, ale potecilor marcate și s-a acuat și pe marginea drumurilor automobiliștilor; cabana nu mai este doar o bază turistică pentru înnoptarea drumeților *(prezența unui bufet sau mic restaurant nu a fost niciodată o condiție a existenței unei cabane)*, ci devine un bufet-restaurant alături de care se pun — sau nu — și cîteva căsuțe pentru înnoptare și o justificare a titulaturii. «*Cabana Cerbul-Podeleț*» (pe drumul Deva-Brad) este un exemplu, «*Cabana dintre sălcii*» de lîngă Alba Iulia, altul... Lista putem să o lungim, dar îi vom adăuga numai noua «*Cabana Săliște*» și «*Cabana Mercurea-Deal*», ultima pînă acum o lună-două han, dar rebotezată. De ce nu s-a menținut la Mercurea-Deal numirea de *han* tradițională și foarte potrivită pentru popasurile călătorilor și turiștilor pe șosele? Cercetînd fenomenul la fața locului am aflat motivul: contabilii și directorii comerciali ai Cooperației de consum au descoperit că pentru cabane există în legislația noastră financiară o reducere la impozitul pe circulația mărfurilor. De ce să nu se profite de ea? Numai că legiuitorul făcînd această excepție a avut în vedere condițiile mai grele — uneori chiar foarte dificile — de aprovizionare a cabanelor din munte. Și a mai avut în vedere faptul că o cabană nu este în principal o bază comercială, ci un adăpost adesea indispensabil. În această lumină, numele de cabană pe firma unor hanuri, a unor campinguri sau simple locuri de popas alăturate unui bufet sau restaurant apare ca o tentativă de profituri suplimentare în afara legii. Iată deci că fenomenul ce ni s-a părut bizar la început are o explicație clară; că apariția unor cabane care *nu sînt cabane* nu este întîmplătoare. Ea a fost posibilă fiindcă Ministerul Turismului nu a reglementat strict condițiile de construcție și profilul exact al acestor baze turistice și nu are în obligațiile sale avizarea realizării lor. Dar să sperăm că o va face și cabana va redeveni cabană. Hanul va fi han și motelul, motel.

Evenimentul sportiv al săptămînii trecute a fost, fără îndoială, primul meci susținut de tenismenii noștri în «Cupa Davis» (5—0 cu Elveția).

Tribunele erau pline, cu toate că echipa Elveției nu avea faima teamului nostru; dar care iubitor al sportului alb nu e pe teren atunci cînd evoluează cei doi magnifici ai rachetei românești, Năstase și Țiriac? Despre ei, despre jocul lor s-a spus mult, dar nu s-a spus încă totul...

Din acest colț de pagină noi le urăm multe, multe succese în acest an și mai ales îi dorim victorioși în marea întrecere pentru cîștigarea «Salatierei» pe care au «mîngîiat-o» în două rînduri.

Fotografii de S. STEINER

crampon

de Adrian PĂUNESCU

mîine putem deveni o mare putere a fotbalului

Mîine echipa națională a României are de împlinit ultima parte a ritualului intrării sale durabile în socotelile valorice ale continentului fotbalistic. Dacă mîine îi batem pe fotbaliștii unguri, putem să ne considerăm în altă clasă decît pînă azi. Dacă mîine învingem echipa Ungariei, sîntem îndreptățiți să ne considerăm redutabili și să cerem să fim prețuiți ca atare pe piața sportivă a lumii.

Mîine echipa națională a României își joacă destinul. Dacă va învinge — ceea ce îi dorim peste puterea cuvintelor — fotbalul românesc va fi luat, în fine, în seamă iar instituțiile acestui fotbal (deocamdată inferioare substanței lui) se vor putea radicaliza, simplifica și întări în mod natural.

Mîine echipa națională a României își joacă, în același timp, complexul. Mîine poate fi ziua cotiturii, ziua scuturării de frică, ziua demnității fotbalului nostru. Mîine am putea să ne vindecăm de complexul nostru de inferioritate (cu speranța că nu ne vom îmbolnăvi, automat, de complexul de superioritate).

Mîine echipa lui Dobrin, Dumitru, Răducanu, Lupescu, Nunweiller, Sătmăreanu, Domide (cine dintre ei ar putea lipsi?) joacă în contul tuturor reprezentativelor noastre incapabile să-i bată pe unguri. Mîine în glezna fragilă a lui Iordănescu va trebui să vibreze energia «marelui stîng» al lui Dobay. Mîine Dumitru are de răzbunat nedreptatea care i s-a făcut de către un arbitru fără scrupule lui Dinulescu, într-un moment cînd noi îi conduceam pe unguri. Mîine Dinu are de ridiculizat propria sa trivialitate așa zicînd gazetărească și de redevenit același mare stoper care era acum jumătate de an, cînd juca în Danemarca, superb, contra unui întreg stadion zburlit. Mîine noi, spectatorii, trebuie să participăm. Să nu-i huiduim pe adversari, ci să-i aplaudăm și să-i ovaționăm pe ai noștri. Să strigăm **«Hai, România»** sau **«Hai, tricolorii»** și în nici un caz să nu strigăm împotriva galeriei adverse. Să nu uităm nici un moment ce minunat ne-am simțit cînd pe Népstadion ne **aurea** galeria română, primită atît de bărbătește și corect de budapestani. De fapt, tot ce spun acum e în plus; noi am dovedit de multe ori de ce sportivitate sîntem animați și de ce stil de a lupta.

Mîine jucăm noi toți... prin reprezentanții noștri. La ora cînd scriem aceste rînduri nu cunoaștem forma finală a reprezentativei; oricare ar fi ea, e prea tîrziu pentru reproșuri și păreri personale. Mîine trebuie să joace toți cei 11 din teren și restul — milioanele — care-i contemplă.

De mîine seară România poate deveni o mare putere a fotbalului. Pentru un asemenea ideal merită să fim solidari cu toții — entuziaști și sceptici — pentru că nu e sigur că ne vom mai întîlni curînd cu o asemenea șansă.

Mîine echipa națională a României își joacă destinul.

la porțile energiei

În sectorul de frontieră dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, Dunărea traversează defileul Porțile de Fier, lung de 107 km. Pe această distanță Dunărea dispune de un potențial hidroelectric excepțional, rezultat al unor debite bogate și al unei căderi totale de 34 m, din care o cădere de 7 m este concentrată în zona Gura Văii-Sip. Configurația naturală a parcursului Dunării în această zonă crea numeroase dificultăți pentru navigație: vitezele mari (pînă la 5 m/s) impuneau utilizarea unor puternice remorchere de cataracte și pe anumite porțiuni o tracțiune suplimentară (de halaj) cu locomotive în canalul Porțile de Fier și de tuaj în zona Greben; profunzimi insuficiente ale apei care provocau la etiaj suspendarea temporară a navigației, restricții pentru convoaie foarte mari în anumite zone. Toate aceste dificultăți sporeau costul transporturilor de circa patru ori și creșteau durata de parcurs, făcînd-o să fie de trei ori mai lungă decît în alte sectoare ale fluviului. Tot din cauza acestor condiții capacitatea anuală de pasaj prin zonă era limitată la aproximativ 16 mil. tone, trafic atins în 1968, cînd condițiile hidrologice au fost extrem de favorabile pentru navigație.

Pînă la Porțile de Fier Dunărea parcurge mai mult de 2 000 de km adunînd apele a numeroși afluenți. Pentru a obține datele hidrologice necesare proiectului de construcție a sistemului hidroenergetic au fost utilizate observațiile zilnice efectuate neîntrerupt în ultimii 122 de ani la mira de nivel de la Orșova, precum și numeroase măsurători de debite. Prin interpretarea datelor hidrologice au fost obținute următoarele debite caracteristice ale zonei: debit mediu multianual:5 420 mc/s; cel mai mare debit înregistrat (1893): 15 900 mc/s; debit maxim (cu o probabilitate teoretică de 0,01%): 22 360 mc/s; debit minim (cu o probabilitate teoretică de 99%): 1 070 mc/s.

Pentru a stabili condițiile de fundație au fost efectuate 20 500 m foraje, 1 380 m de galerii, o galerie subfluvială de 104 m,puțuri, cercetări geotehnice «in situ», măsurători geofizice (seismice, electrometrice, radio-carotaje), analize petrografice etc. Aceste studii au determinat: cel mai avantajos profil pentru amplasarea barajului, condițiile de producție a diverselor construcții.

Preparativele pentru realizarea proiectelor Sistemului hidroenergetic de la Porțile de Fier au durat din 1957 pînă în 1963 și au fost efectuate de Institutul pentru studii și proiectări hidroenergetice București și Institutul Energoprojekt din Belgrad. Conform acestor proiecte, guvernul Republicii Socialiste România și guvernul Republicii Socialiste Federative Iugoslavia decid, la 30 noiembrie 1963, construcția Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier. Lucrările au fost inaugurate la 7 septembrie 1964.

Ansamblul hidrotehnic cuprinde următoarele construcții: un baraj deversor lung de 441 m care asigură evacuarea apelor crescute și a ghețurilor; cîte o centrală electrică, lungă de 214 m, exploatată independent conform necesităților naționale; între fiecare centrală și mal — o ecluză pentru navigație cu porturi de așteptare în amonte și în aval.

Puterea instalată în cele două uzine: 2 050 000kW; producția de energie electrică într-un an hidrologic mediu: 11 miliarde kWh. Fiecare uzină este echipată cu șase grupuri de turbine-alternatoare. Căderea apelor în centrală variază între 35,46 m și 21,60 m. Volumul total de beton turnat în cele două centrale este de 1 060 000 mc.

(Continuare în pag. 20-21-22)

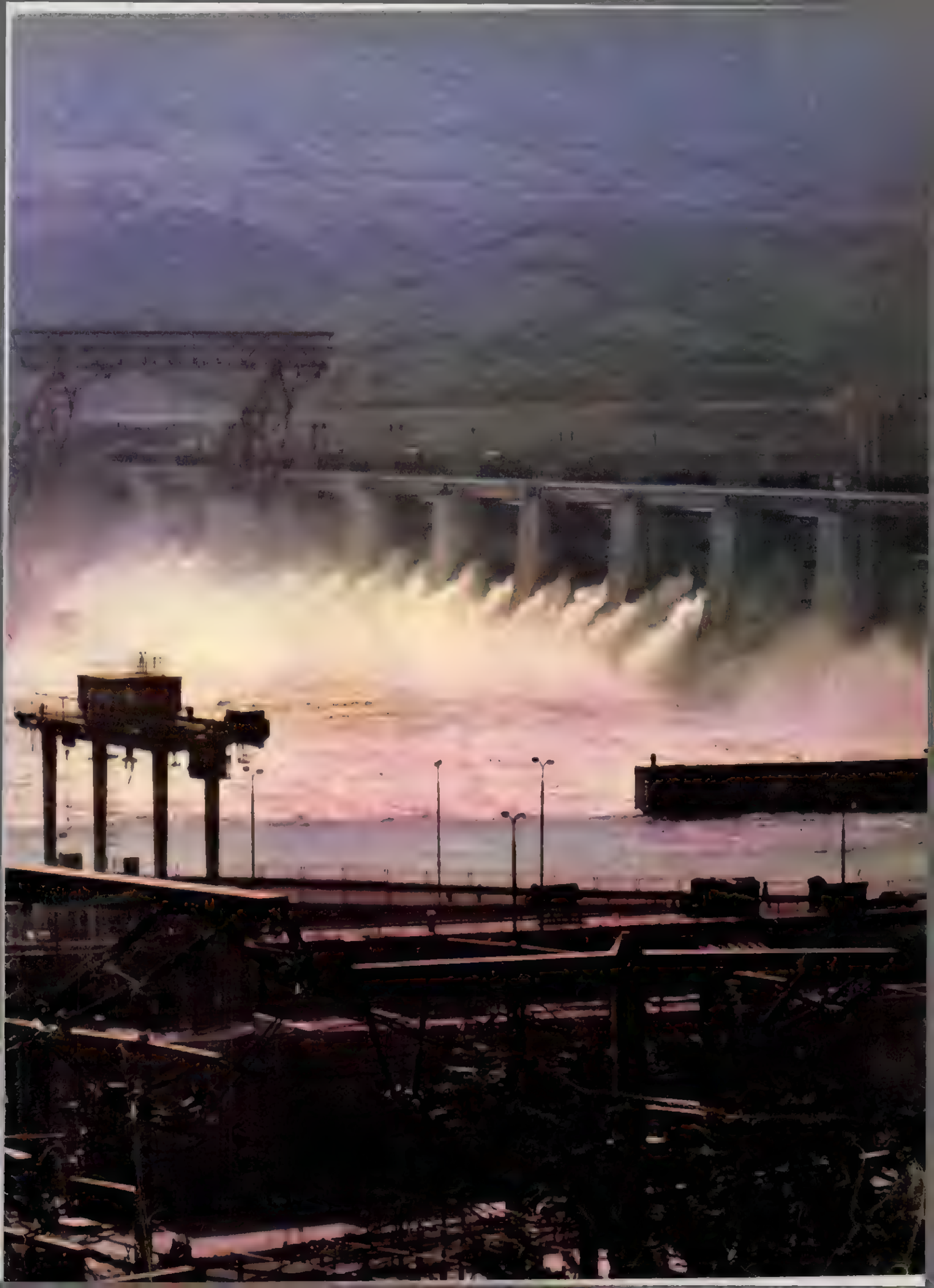

În centrala românească sînt instalate șase turbine de tip Kaplan. Prin puterea (178 MW) și greutatea lor (1 400 tone), precum și prin diametru (9,5 m), ele se numără printre cele mai mari turbine Kaplan din lume și constituie în același timp un record mondial de putere (în funcțiune) pentru acest tip. Dintre cele șase hidroalternatoare trei sînt fabricate în România. Prin dimensiunile lor (circa 1 300 tone fiecare), ele ocupă unul dintre primele locuri în eșalonul mondial. Sistemul lor de excitație, prevăzut cu redresoare cu tiristori de mare putere, constituie de asemenea un record mondial.

La 25 octombrie 1969 se dă prima pușcătură în albia fluviului pe locul unde se va construi barajul. La 13 decembrie 1969 se toarnă primul metru cub de beton. Barajul deversor înseamnă: peste 350 000 mc beton turnați pe osatura de 4 000 tone armături de oțel și circa 320 000 mc de excavații în stîncă. La baraj s-au turnat zilnic, în medie, 1 400-1 800 mc beton. Un record se înregistrează la 21 august 1970: 3 057 mc, care pare să fie cea mai mare cantitate de beton turnată într-o zi din istoria construcțiilor hidrotehnice. Barajul de la Porțile de Fier este cel mai mare baraj românesc și cel mai mare din Europa după cele ale hidrocentralelor de pe Volga.

Ecluzele realizează o diferență de nivel care poate să varieze între 34 și 20 m, în raport cu debitele fluviului. Dimensiunile ecluzelor corespund recomandațiilor maximale ale Comisiei Dunării. Lungimea utilă a porțiunii de ecluză cuprinsă între porți (sas) este de 310 m, lățimea de 34 m și adîncimea minimală de 4,50 m. Cele două sasuri sînt construcții de tip doc, în beton armat. Umplerea lor cu apă se efectuează în aproximativ zece minute. Dimensiunile ecluzelor permit trecerea celor mai mari convoaie care circulă pe Dunăre (un remorcher cu nouă șlepuri de 1 000-1 200 t). Întreaga operație de ecluzare durează în jur de o oră. Crearea lacului de acumulare și a ecluzelor a făcut posibilă creșterea capacității de pasaj prin zonă pînă la circa 60 milioane de tone capacitate anuală, adică o creștere de mai bine de patru ori. Atît în amonte cît și în aval sînt amenajate avanporturi de 100 m lățime și 525 m lungime, cu o adîncime minimă de 4 m.

Principalele volume de lucrări efectuate: excavații în aluviuni: 18 mil. mc; excavații în stîncă: 5 mil. mc; betoane simple și armate: 3,2 mil. mc; rambleuri de pămînt: 5 mil.mc; rambleuri de anrocamente: 2,5 mil. mc; echipamente electromecanice: 68 mii tone. Valoarea totală a lucrărilor: circa 395 milioane de dolari S.U.A., sumă totală rezultată prin utilizarea prețurilor medii europene a pieței caracteristice.

Iată o comparație între parametrii principali ai unor centrale hidroelectrice construite pe firul apei:

Țara	Cursul de apă	Localitatea	Puterea instalată (în MW)	Energia electrică produsă anual (în miliarde kilowați/oră pe an)
România-Iugoslavia	Dunărea	Gura Văii-Sip	2 100 din care în centrala română Porțile de Fier: 1 050	peste 10 peste 5
U.R.S.S.	Volga	Kuibîșev	2 300	10,8
„	„	Saratov	1 000	6,0
„	„	Volgograd	2 530	11,5
„	Kama	Nijni Kenskaia	1 400	4,7
S.U.A.	Columbia	Mec Nerry	1 400	7,1
„	Tennessee	Wilson	440	2,5

cronica satirică

de Teodor MAZILU

răzgîiaţii

Că sînt oameni care se laudă cu bolile lor, socotindu-le nişte realizări cu totul deosebite şi cu totul personale, asta o ştim cu toţii. Sînt oameni care merg pînă acolo încît confundă hepatita cu nobile trăsături de caracter şi gripele, cu o viziune mai largă asupra lumii. Alţii, mai modeşti, confundă leziunile organismului cu gingăşia sufletească.

Dar există o altă categorie şi mai enervantă... Categoria celor care se laudă cu capriciile lor, care se umflă în pene numai din pricina caracterului lor labil. Sînt foarte schimbători, oscilanţi, răsfăţaţi, răzgîiaţi, imprevizibili, şi asta li se pare că are un haz nebun.

Mai mult decît atîta. Unii transformă această prosteacă răzgîială în ceva sacru, miraculos, implacabil.

— Eu în zilele în care plouă nu semnez nici o hîrtie...

El crede că noi cu toţii trebuie să fim robii acestei răzgîieli. Că trebuie să-i examinăm caracterul cum examinează ţăranii cerul să vadă dacă o să plouă sau nu...

Răzgîiatul transformă oscilaţiile caracterului lui păcătos în legi pentru toţi ceilalţi, în dispoziţii care nu se mai discută...

— V-am mai spus... Cînd am guturai, nimeni nu pleacă pe teren.

El transformă toate neplăcerile personale în neplăceri generale, ca şi cum întreaga societate ar fi de vină că soţia mai mult decît legitimă a întîrziat la coafor.

«Dacă eu m-am certat cu nevastă-mea, nici ceilalţi să n-aibă o zi bună»... Aşa că puţinii lui subalterni trăiesc sub această veşnică teroare. În ce ape se scaldă? S-o fi împăcat cu soţia? Dacă i-a luat odrasla un 3 la matematici?... Evident, puţinii şi înfricoşaţii salariaţi se roagă ca soţia să nu mai întîrzie la coafor, iar băiatul să înveţe, odată şi odată, tabla aia a înmulţirii. Că dacă copilaşul nu învaţă tabla înmulţirii, ei duc tot greul ignoranţei.

Cînd cineva crede că trăsăturile lui de caracter sînt totuna cu legile statului, chiar nu mai e nimic de făcut şi atunci te desparţi de el pentru totdeauna şi fără păreri de rău.

umor de

POMPILIU DUMITRESCU

ADRIAN ANDRONIC

COPILUL DIRECTORULUI:

-Ăăăă... Nu vreau cu barza, vreau cu maşina!!!

ION IONIŢĂ

SĂ FIM VESELI...

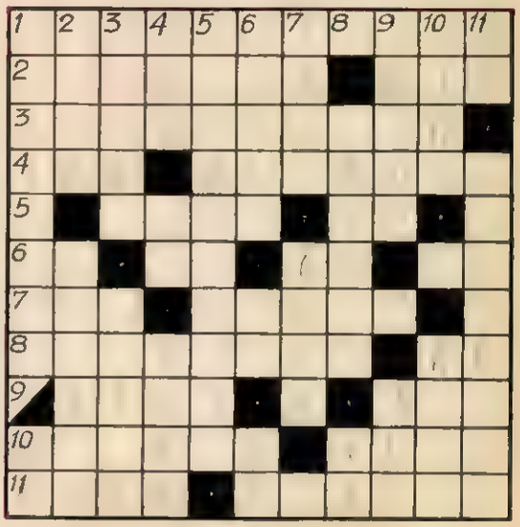

ORIZONTAL: 1) Veselă. 2) Înveselită — Manifestare a veseliei. 3) Dramaturg spaniol, autorul piesei «Băieţii veseli din Sevilla» (3 cuv.). 4) Albia Siretului! — Rîsul (pl.). 5) Nu rîde niciodată (fem.) — S-a înveselit, în cele din urmă! 6) Goe! — Trena bufonului! — Sfîrşit de spectacol! — Onomatopeea rîsului. 7) Din familia «Văduvei vesele» de Lehar — Autorul poeziilor «Veselie» şi «Vesele semnale». 8) A ajuns de rîs (fem.) — Ea scrie invers! 9) Oraş în Arhipelagul Sonde — Păcălit. 10) Punct terminus în călătoria din schiţa «Tren de plăcere» de I.L. Caragiale — Comedie din creaţia lui Liviu Rebreanu (neart.). 11) Localitate în Camerun — Vesel.

VERTICAL: 1) Scriitor american, autorul povestirii «Omul-Care-Rîde» — Sub... minus unu! 2) De rîsul lumii — Poet latin, autorul elegiei «Veselii trecute». 3) Oraş în judeţul Braşov — Eroina nuvelei «Petrecerea» de D.R. Popescu. 4) Orăşel în Franţa — Prolog la o comedie! — Stîrneşte rîsul. 5) Inutilităţi. 6) Oraşul în care se desfăşoară acţiunea nuvelei «Rîsul» de Menelaos Ludemis — Două cercuri! — Pleacă de la mimă. 7) Platouri — Capitala unei ţări nordice. 8) Tînăra din nuvela «Veselie» de Şerban Nedelcu — Petre Zaharia. 9) Slugă (od.) — Prescurtare în botanică. 10) Monedă iraniană — «Rîde veselă inimioara mea» din opereta «Culegătorii de stele» de Florin Comişel (pl.). 11) Premieră la estradă! — Autorul versurilor: «...Căci aceloraşi mijloace/ Se supun cîte există,/ Şi de mii de ani încoace/ Lumea-i veselă şi tristă».

Adam STOICA

Cuvinte rare: DILI, BUAR, IZE, ALL, RIAL.

Dezlegarea jocului «O NOUĂ PRIMĂVARĂ», apărut în numărul trecut:

ORIZONTAL: 1) INSAMINTAT. 2) NATRA — O — RA. 3) TRACTORIST. 4) ICS — UMOR — E. 5) NI — ARES — S. 6) ESENIN — AAA. 7) RELATII — TG. 8) I — ITA — ALEI. 9) RIT — TORENT. 10) EXAGERATII.

DROBETA-TURNU SEVERIN

jubileul unui oraș al muncii, curajului și civilizației prospere

de Liviu TIMBUS

În două primăveri dunărene sosite pe lume sub cotul sudic al Carpaților, azi și acum 1 850 de ani, istoria a durat început și împlinire unuia dintre cele mai frumoase orașe ale României, arcuindu-i destinul de-a lungul a 18 veacuri și jumătate. Spre deosebire de alte așezări ale patriei, municipiul Turnu Severin are astfel rarul privilegiu de a-și cunoaște cu exactitate ziua de naștere, iar — printr-o fericită coincidență — de a-și sărbători gloriosul jubileu la o dată care marchează unul dintre cele mai strălucitoare momente ale istoriei sale contemporane: festivitatea inaugurării marelui sistem hidroenergetic transdanubian, monumentala cetate de lumini de la Porțile de Fier, înălțată în comun de către constructorii români și iugoslavi.

Cele două apropiate evenimente ale lunii mai se impun inimii și cugetului nostru atît prin solemnitatea momentului, cît mai cu seamă prin larga și vibranta retrospectivă a trecutului național. Cele aproape două milenii care despart zilele prezentului de întemeierea castrului și opiddului roman de la Drobeta reprezintă pentru noi toți, și înainte de orice evocare, sinteză și interpretare a drumului parcurs, un capitol tul-

Castrul Drobeta, sediul legiunii a VII-a, durat să străjuiască malurile Istrului și de la întemeierea căruia se vor împlini curînd 1 850 de ani.

Industrializarea socialistă a orașului a schimbat radical fața urbei prin largi și profunde remodelări urbanistice.

burător și pasionant din cronica poporului nostru, un tablou atotcuprinzător al epocii de reînnoire istorică, o dovadă și o garanție pentru izbînzile unei țări ce-și făurește astăzi viitorul în mod metodic și conștient, prin armele rațiunii, științei și practicii sociale.

Gazdă ospitalieră pentru cei aproape 20 000 de constructori români răspîndiți pe șantierele hidrocentralei, între Orșova și Gura Văii, orașul lui Severus a cunoscut la rîndu-i o largă și profundă reevaluare a propriilor sale resurse materiale și umane. Intrat în circuitul industrializării socialiste a patriei, Turnu Severin și-a redescoperit cea de-a doua tinerețe prin marea capacitate a comuniștilor de a transforma în fapte vocația unui întreg popor, prin ridicarea la scara realității a celor mai înaripate idealuri, prin împlinirea unui gînd străvechi despre o țară a demnității și civilizației prospere, a dreptății, echității și democrației plenare. Într-o zonă binecuvîntată de o climă dulce, în care descălecătorii romani au găsit lămîiul, migdalul și smochinul rodind ca în țara lor de baștină, aici — în acest colț de țară frumos și hărăzit de natură, dar pînă mai deunăzi înapoiat din

Ruinele podului construit de Apolodor din Damasc, vestigiii prin care istoria a consemnat peste veacuri descălecatul decisiv al romanilor pe malul sting al Dunării.

punct de vedere economic și cu un profil predominant agrar — socialismul a pus bazele, creînd tradiție și renume, unei industrii puternice, dinamice, competitive. Mărturie stau în această privință marile cetăți industriale ridicate în incinta municipiului.

Pe malul fluviului, Șantierul naval, cea mai veche întreprindere severineană, aici unde se produc astăzi cargouri de 2 000 tdw, șalande autopropulsate, șlepuri de 100 și 1 000 tdw, cargouri frigorifice de 2 000 tdw, tancuri petroliere — unitate de prestigiu a industriei navale naționale și care — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cursul vizitei de lucru efectuate în municipiul Turnu Severin la 16 septembrie 1971 — «va trebui să producă în actualul cincinal nave noi, moderne, de un tonaj mult mai ridicat decît cele realizate pînă în prezent». Între acestea: cargouri de 2 300 tdw, tancuri petroliere marine de 5 300 tdw, șlepuri de 1 200-1 500 tone.

O altă mare unitate a industriei mehedințene, așezată tot în imediata vecinătate a Dunării, s-a făcut și ea remarcată pe ansamblul economiei naționale prin produsele sale de înalt nivel tehnic și calitativ: Uzina de vagoane, fostele Ateliere C.F.R., refăcute, modernizate și reutilate de la A la Z în anii construcției socialiste.

În altă zonă industrială a municipiului funcționează Întreprinderea pentru industrializarea cărnii-«Mehedinți» ale cărei preparate se exportă în prezent în mai mult de douăzeci de țări, precum și modernul Combinat pentru exploatarea și industrializarea lemnului — unitate tînără, proiectată pentru valorificarea lemnului munților mehedințeni și care în actualul cincinal se va îmbogăți cu alte două noi fabrici: una de plăci fibrolemnoase, cu o capacitate anuală de 42 000 tone, și alta de drojdie furajeră.

Șantierul naval din Turnu Severin, cea mai veche unitate industrială a Severinului. În actualul cincinal aici se vor construi cargouri de 2 300 tdw, tancuri petroliere marine de 5 300 tdw, șlepuri de 1 200-1 500 tone.

În sfîrșit, pe platforma industrială din zona de est a Severinului se înalță cea mai tînără unitate a municipiului: Combinatul de celuloză și hîrtie, proiectat să producă anual peste 300 000 tone de celuloză și diferite sortimente de cartoane și hîrtie.

Așadar, un oraș în plină expansiune economică și, totodată, capitala unui județ care — a precizat secretarul general al partidului nostru — va cunoaște și pe parcursul actualului cincinal o continuă dezvoltare și pe cuprinsul căruia — în conformitate cu amplul program de investiții (aproape 8 miliarde față de 4 300 milioane lei cît s-a realizat în cincinalul precedent) — producția industrială va crește de trei ori în comparație cu 1970.

Un demaraj puternic care a declanșat și aici pe plaiurile Mehedințiului puterea novatoare a poporului nostru, a schimbat fața orașului prin largi și profunde remodelări urbanistice, a grăbit eflorescența științei, culturii și artei, a revoluționat viața cotidiană a severineanului, descătușîndu-i vigoarea, desferecîndu-i talentul, hărnicia și spiritul de abnegație.

O realitate vie, frapantă, visată sau întrezărită cu realism și luciditate de atîția precursori de seamă, patrioți înflăcărați și învățați cu renume, cetățeni de baștină ai acestui oraș cu atît de bogate tradiții muncitorești și culturale. O realitate a zilelor prezentului, anticipată prin lupta și jertfa comuniștilor severineni, a greviștilor de la Atelierele C.F.R. și Șantierul naval, care s-au ridicat la luptă pentru libertate, dreptate și pîine în 1905 și 1906, a răsculaților de la 1907, răpuși de gloanțele stăpînirii la Pătulele, Ilimna și Corcova.

Drobeta — Turnu Severin, o istorie de 1 850 de ani, din cuprinsul căreia era socialismului a asimilat și a sintetizat întreaga zestre de valori acumulată de veacuri, dînd o înaltă strălucire și semnificație tradițiilor însușiri ale poporului român: hărnicia, curajul și înaltul său patriotism, omenia, stima și respectul pentru ființa și crezul altor popoare, opțiunea lui totală pentru un climat de pace și progres, ospitalitatea și voința de întrajutorare, de colaborare frățească cu vecinii săi direcți, cu toate popoarele lumii.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

hic habitat felicitas?

Fostele hale de carne de lîngă gara principală a orașului Frankfurt (Main) s-au reprofilat. Tot hale de carne au rămas, numai că marfa nu mai este adusă de la abator și atîrnată în cîrlige, ci defilează cu surîsuri stereotipe prin fața boxelor cu pereții căptușiți cu plăci de faianță albă și ademenește cu armele seducției fără echivoc. Îmbrăcată cît mai sumar cu putință, ferchezuită și pomădată pentru a truca în complicitate cu semiîntunericul ravagiile oboselii, dotată cu numere de ordine și cu chei pentru separeuri cifrate, marfa acestei noi măcelării este docilă, cuvîntătoare, cu prețurile strict tarifate după legea cererii și a ofertei, în concurență cu trotuarele calde și cu piața «liberă», care nu pot oferi adăpostul și comoditatea unui interior, fie el și de fostă hală de batal, porc și carne de vită. Stabilimentul lucrează de la unsprezece dimineața pînă după miezul nopții, și în atmosfera lui îmbîcsită de fum de țigară, supusă continuu asaltului sonor al unui megafon cu «muzică» în supervoltaj, care se întrerupe doar pentru a chema un număr sau un nume de fată, distinsa clientelă masculină — imigranți, militari americani în permisie, maniaci ai amorului epidermic, provinciali atrași de curiozitate — se perindă amorfă, gravă, sobră, austeră ori frenetică și gălăgioasă, învăluită în damf de bere fermentată, prețăluind din ochi posibila cumpărătură pentru un afert de ceas, dispusă să-și închirieze temporar farmecele la mica învoială. Nu știu ce măcelar al pudoarei a născocit această reutilizare a halelor frankfurteze, dar imaginația lui nu s-a dovedit mai bogată decît ovalul unui capac de W.C. Pe culoare, deasupra brîului alb din faianță a pus să se picteze de către un mîzgălitor de privată cîteva «fresce» de inspirație «antică» în stare să-i facă și pe zugravii Pompeiului să roșească, iar la intrare, pe o emblemă-medalion, a scris cu litere gotice: «Hic habitat felicitas» (Aici se află fericirea). Fericirea cui? A tejghetarului de la ghereta cu pornografie tridimensională, a proprietarului de automate cu ochean, care în schimbul unei mărci virîte în orificiul ca de telefon public oferă un crîmpei de film cu imaginile zgîriate de atîta frecuș ale unei gimnastici amoroase — căci nicidecum ea nu poate fi a sărmanelor pensionare care, oricît ar mima pasiunea, numai de pasiune n-au fost aduse aici.

Afară abia au crăpat bobocii în policandrele castanilor, megafonul din hale transmite în stradă «Milordul» lui Edith Piaf iar aici, înăuntru, funcționează metodic, organizat, banda rulantă a societății consumului de sex. Poliția n-are ochi s-o vadă, căci este ocupată, probabil, cu alte treburi mai importante, vajnicii ei slujitori și-au lăsat apărătoarele de masă plastică peste fețe, și-au scos scuturile și bastoanele de cauciuc și ascultă ordinele de acțiune lansate prin stațiile de radio portative care indică evoluția unei manifestații de stradă. Are dube blindate, tanchete cu camere de televiziune montate pe turele, tunuri de apă și cartușiere pline cu grenade lacrimogene. Dar aici nu pătrunde nimeni, căci aici «habitat felicitas», iar fata care plînge zguduitor într-un colț de boxă are stratul de pomadă de pe obraz străbătut de trenulețele unor lacrimi tulburi dar autentice. Cîteva «colege» încearcă s-o calmeze, din sfada lor nu pot înțelege care este motivul acelui plînset sfîșietor, dar el se confundă o clipă cu strigătul lui Edith Piaf și cu vaietul unor sirene de mașini blindate ce se împrăștie ca un țipăt de cucuvaie peste oraș...

ROMÂNIA-UNGARIA, LA FOTBAL, MÎINE MOMENTUL AL DOILEA

BUDAPESTA MINUTUL 91, BUCUREȘTI MINUTUL 1

de Eftimie IONESCU

Fotografii de Paul ROMOȘAN

Bucurie prematură. *Branikovits (mascat de grupul coechipierilor care îl sărută fericiți) apare primul pe tabela marcatorilor de pe Népstadion.*

...Cel mai frămîntat om de pe banca rezervelor e Anca. Nu tace o clipă. Și acum, cînd am trecut de minutul 90 și înaintăm — ah, cît de greul — în secundele de prelungire ale ciudatului Mr. Smith din Birmingham, parcă a înnebuniți «S-a terminat de multi» «Cît mai ține, domnule, meciul?» «Să știi că s-a hotărît!» Și, în adevăr, originalul «cavaler» al fluierului din insula fotbalului unde s-a inventat atacul prin alunecare, dar care s-a arătat cel mai mare dușman al invenției strămoșilor lui, vine spre Fabian, care trebuie să arunce de la tușă, îi la mingea din mînă și face semnul de încetare a luptei...

Ce gînd i-a stăpînit pe cîțiva dintre actorii Népstadionului?

Iată micul nostru sondaj pe culoarele și în cabinele marelui stadion din Budapesta.

Să începem chiar cu mai sus-amintitul conducător al partidei. «M-am gîndit că am început prea sever meciul. Dar în orele de dinaintea jocului eram mereu avertizat că va fi o bătălie fără cruțare și fără respect pentru regulament. Chiar și dl. Wiederkehr (n.n. — președintele U.E.F.A. — delegat oficial al partidei) mă alarma cu atragerile aminte. Cînd colo, luptă, da, luptă, dar de o sportivitate fără cusur». Și Mr. Smith zîmbește, așa cum (mi-au spus-o toți jucătorii noștri)... zîmbea și cînd împărțea, generos, avertismentele.

La cîțiva metri de «omul în negru», căpitanul selecționatei Ungariei, Pancsics, socotit (și ne-am convins că nu pe simple vorbe) jucătorul nr. 1 al fotbalului din țara vecină: «La ce m-am gîndit în minutul 91? La ce mă gîndesc și acum. Cum să jucăm la București ca să ieșim cu bine! Dacă o vom face ca echipa României, astăzi, aici, totul e în regulă pentru noi...». Alt client, Dunai II: «Mi-am zis: cum de mi-au mers așa de bine treburile la început și cum de n-am făcut nimic apoi? Lupescu și Dinu nu mă găseau deloc în primele minute dar, mai departe, greu am mai pus piciorul pe minge... Care o fi secretul, care?» Și urlașul din echipa Ungariei pornește spre cabină apăsat de gîndul ăsta.

În tabăra noastră. Sătmăreanu: «Mă gîndeam dacă... totuși eu am marcat!». Dinu povestește scena din secundele de după «capul» pus cu maximă oportunitate de fundașul dreapta al reprezentativei și care a însemnat un mare 1–1 pe tabla de marcaj: «Laioș mă privea cu ochii unui nebun de fericire și striga: eu, eu am marcat! Da, dragă Laioș, îi răspundeam eu, urlînd cît mă țineau puterile, spre a învinge vacarmul tribunelor, da, tu ai marcat!» Era și normal ca bravul purtător al tricoului cu nr. 2 să fie obsedat de acel moment al meciului, poate și al carierei lui. Iordănescu: «M-am întors cu gîndul la atîtea și atîtea generații de jucători, mulți probabil mai faimoși și poate chiar mai buni ca noi, care nu reușiseră ceea ce obținusem noi...». Coloman Braun-Bogdan, venerabilul antrenor, ștergîndu-și lacrimile emoției: «M-am socotit un fericit... Cîți dintre vechii mei prieteni și coechipieri n-ar fi dat ani din viață să se afle acum aici? Mai cu seamă regretatul nostru Emmerich Vogl care a trăit marea satisfacție a calificării într-un turneu final al campionatului lumii, dar n-a apucat și meciul de astăzi...»

. . . . . .

Mîine, returul partidei de la Budapesta. Bucureștiul s-a pregătit să-i ofere și el un cadru de ampioare, atmosfera marilor meciuri. Ce gînduri îi domină pe «ei», oamenii din arenă, înaintea minutului 1?

Angelo Niculescu: «Am întîlnit la Budapesta o atmosferă admirabilă, creată de un foarte sportiv și competent public și de adversari care știu ce înseamnă prețuirea partenerului de întrecere și respectarea regulilor de joc. Aș dori ca și la București să dispunem de aceleași condiții, aș dori ca băieții să aibă o bună dispoziție de joc. Și mai cu seamă să fie calmi. Adversarul atîta așteaptă. Ca, în luptă cu timpul și cu inerentele dificultăți ale unui meci așa de greu și de apăsător, să ne dezechilibrăm. Deci, poftă de joc și calm, calm și iar calm...». Dumitru, metronomul naționalei: «Să nu mai dau de un arbitru care să nu mă lase să joc! Și să realizăm un meci tot așa de sportiv ca la Budapesta...» Un oarecare răspuns îi putem oferi pe loc inimosului mijlocaș giuleștean. La Frankfurt, Kurt Tschenscher, cele-

Nimic și nimeni nu-l mai poate opri. *Și balonul lui Sătmăreanu se va îmbrățișa cu plasa peste cîteva fracțiuni de secundă. E marea noastră egalare!*

În așteptarea minutului 1 București. *Tricolorii, reuniți pentru momentul al doilea al întrecerii, într-o clipă de destindere, se supun în grup dorinței fotoreporterului*

brul arbitru vest-german care va conduce întîlnirea de mîine, judeca astfel misiunea sa de la București: «Știu că voi conduce echipe tehnice, am citit cu interes și laudele pentru sportivitatea lor în partida de la Budapesta, cred că nu voi avea nevoie să apelez la cartonașele din buzunarul cămășii mele». Să sperăm și noi! Medicul naționalei, dr. Dumitru Tomescu, ale cărui merite în vindecări rapide și — eh! cît de utile — ale titularilor prețioși nu sînt totdeauna suficient subliniate, sigur că este dominat de dorința de a «...avea ore liniștite pînă la minutul 1 al partidei și mai departe, se înțelege. Asta este egal cu neapariția vreunui caz de accidentare sau de boală. Vreau buletine medicale albe!» Și noi, doctore!

Echipa Ungariei sosește astăzi cu un avion special și va petrece ore de așteptare în liniștitul hotel «Triumf», cu minunata sa podoabă de arbori seculari, izolat de trepidația vieții orașului. Szucs, unul dintre cei mai siguri titulari pentru întîlnirea de mîine, anticipează: «Îmi doresc ca adversarul direct, probabil Dembrovschi, să nu marcheze. Numai așa am să scap de dojenile antrenorului». Iar dumnealui, Illovszky, așteaptă minutul 1 cu speranța că «...echipa mea va regăsi la București verva și inspirația din meciul de anul trecut, de la Paris, unde a plecat tot după un 1–1 pe terenul nostru dar ne-am întors cu un splendid 2–0!»

Ce gîndim noi? Noi gîndim, înaintea minutului 1 București, că naționala României va continua un drum frumos, în care Budapesta să nu fi reprezentat decît o etapă.

Colocviu:

Angelo Niculescu discută amănunte de «regie» ale partidei de mîine cu Nunweiller, colegul său Voica, Iordănescu, Lucescu și Neagu.

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

lovitura de teatru

În dosarul inculpatelor Niculina Săndulescu și Ștefania Popescu s-a încercat o lovitură de teatru. Efectul ei n-a fost încă măsurat complet, dar libertatea cuvîntului fiind asigurată, ne permitem să-l anticipăm cu o părere personală. Surpriza va avea tot atîta răsunet pentru desfășurarea procesului cît și știrea că tramvaiul 3 a-ntors tot la Chitila sau cît dangătul unui clopot din caşcaval «Trapist». În schimb, evenimentul ne reține atenția pentru contextul moral în care a survenit.

Cele două orfeline ale avutului obștesc au fost chemate în fața Tribunalului județean Argeș să răspundă pentru niște zeci de mii de lei. Dumnealor gestionaseră raioanele magazinului din satul Măracineni al cooperativei din comuna Bascov. Cu vremea nu s-au mai mulțumit să măsoare marmelada și ațica și s-au pus pe afaceri financiare. Prăvălia a devenit un fel de bancă. Dorea cineva împrumut o sumă mai mare de bani? Lua legătura cu «fetele», se întocmea un contract de vînzare-cumpărare cu plata în rate, fictiv parțial sau în totalitate, omul nu ridica nici un șiret sau primea numai o parte din bunuri iar restul devenea plus în gestiune. La rîndul lui, plusul, transformat în bani, era împărțit între client și gestionară, comisionul acesteia mergînd pînă la 1/4 din valoarea împrumutului.

Instituția clandestină a luat asemenea proporții încît conturile cooperativei propriu-zise au fost fisticite cu totul și cînd a sunat ceasul cu cuc al inventarului, Ștefaniei îi lipseau din gestiune 99 000 de lei (ca să nu zicem o sută), iar Niculinei vreo 62. Tot mii, se înțelege.

O anchetă minuțioasă a reconstituit gestiunile la bob mărunt. Ce-a fost furat, ce-a fost traficat, ce-a fost risipit. La sfîrșitul unei urmăriri penale răbdătoare a început și mai răbdătoarea activitate de chibzuință a judecătorilor. Procedura înainta ca de la sine. Lucrurile erau clare.

Cînd, deodată, cu un aer foarte candid, Ștefania P. a declarat într-una din ședințele de judecată că s-a împiedicat acasă de o factură... Fusese ea oare luată în calcul? Unde a găsit-o? Nu mai știa exact, în lada cu morcovi sau în cutia cu lucru de mînă. Era o hîrtie mototolită, tare mototolită, dar care valora o sumă destul de frumoasă. O sută zece mii de lei și șaptezeci și cinci de bani. Adică ceva mai mult decît întreaga lipsă din gestiune. Conform «facturii» nr. 144 din 4 martie 1970, magazinul ar fi livrat de peste o sută de mii de lei uniforme școlare, haine de piele, covoare și ciorapi supraelastici unui... trust de construcții.

Este aproape inutil să mai precizăm că la zidari n-a ajuns nici o haină de piele, iar excavatoriștii n-au îmbrăcat șorțulețe cu picățele. Doar pentru cele mai neîncrezătoare firi precizăm că adevărata factură 144, existentă în arhivele cooperativei, poartă o altă dată (7 februarie), consemnează mărfuri returnate depozitului ICOMCOOP și are o valoare de numai 5 087 lei. Nu e greu de bănuit nici că fițuica a fost completată pro-causa, iar formularul ei a fost colectat de prin coșurile de gunoi ale vreunui serviciu financiar «grijuliu» cu imprimatele. Mai important este că pe factura acum ivită figurează totuși numele și semnătura unui primitor. Există ei oare? Sau este un personaj fantomatic?

Sîntem siguri că o parte dintre cititori au și acceptat ideea că numele primitorului este fictiv, în timp ce alții se vor fi grăbit să presupună că e vorba de clasicul gură-cască, delegat cu capu-n nori, care, printre alte hîrtii semnate la întîmplare, și-a pus autografu și pe un act ireal în valoare de o sută de mii.

Ei bine, nu e nici așa, nici așa. Numele delegatului este real: Victor Grosu. Individul poate fi acuzat de orice, numai de gură-cască nu. E drept că n-a fost niciodată delegatul vreunui trust de construcții, însă omul s-a arătat dispus să recunoască faptul de a fi primit o cantitate uriașă de produse (mai multe decît existau în magazin la acea dată) din sortimentele respective și nu-i pasă nici că ar putea fi obligat să le plătească. Este indiferent, datorită ocupației sale. Victor Grosu este... deținut. Conform ultimelor calcule, el ar urma să iasă din închisoare, pentru toate faptele și condamnările adunate în viața lui, contopite și necontopite, cumulate și necumulate, nu mîine-poimîine, nici la primăvara următoare, ci în anul 2013! Așa că...

Recunoaștem că Grosu este un «martor» neobișnuit și că faptul de a-l propune unei instanțe serioase denotă ceva tupeu. Tocmai aici am și vrut să ajungem. La îndrăzneala celor două infractoare. Să recapitulăm deci: N.S. și St.P. dovedesc mai întîi marea obrăznicie de a trafica banii gestiunii, extind fără nici o jenă afacerea la proporțiile unei bănci comunale, jonglează cu contractele și cu facturile în văzul lumii, se afișează în public cu o îndrăzneală deosebită, vin la magazin cu limuzinele, duc o viață pe picior mare, aruncă pumni de praf în ochii revizorilor modificînd listele de inventar sub nasul lor, intră în legătură cu infractori de mult retrași în uniformele vărgate, transmit formulare și obțin de la aceștia autografe, propun instanțelor probe a căror speranță de a fi luate în considerație nu poate corespunde decît impertinenței... Ce denotă întreagă această îndrăzneală în lanț?

Denotă o formidabilă obrăznicie, suma fragmentelor de îndrăzneală formată în conștiința infractoarelor cu fiecare pas pe care ele l-au făcut înspre rău și care a fost tolerat de cei din jur.

FILME DESPRE CARE SE VORBEȘTE

FRATELE SOARE, SORA LUNĂ

Corespondență de la Michele RUBINI

La Florența a fost prezentat, în premieră mondială, mult așteptatul film al lui Franco Zeffirelli, «Fratele soare, sora lună». Așa cum a declarat în nenumărate rînduri, autorul nu a intenționat să reconstituie biografia lui Francesco d'Assisi. Filmul său împinge în prim plan semnificațiile eterne ale unui destin uman. Începutul povestirii ni-l înfățișează pe Francesco, «Poverello», luînd contact treptat-treptat cu societatea, căutînd valorile autentice, esențiale ale vieții, iar pe parcurs ne prezintă un om care își apără idealul, care formulează un anumit concept al libertății oamenilor săraci. Ceea ce impresionează, în primul rînd, în personajul gîndit de Zeffirelli este curajul acestuia, dîrzenia unui om care nu s-a supus bisericii, acelei biserici care în anul 1210, cu complicitatea nobililor și a aristocrației, a transformat Roma într-o cetate a violenței și a teroarei.

Protagonistul filmului — ales după îndelungate căutări — este tînărul actor Graham Faulkner, papa Inocențiu al III-lea este interpretat de Alec Guiness; în rolul mamei lui Francesco apare Valentina Cortese, iar în cel al Sfintei Clara — Jody Bawker. Muzica aparține lui Riz Ortolani.

Foto EURO INTERNATIONAL FILM

Tînăra Jody Bawker interpretează pe Sfînta Clara în filmul lui Zeffirelli.

Un protagonist ales după multe căutări. Graham Faulkner.

ATENȚIE, MOTOR!

„SĂGEATA CĂPITANULUI ION"

— Aurel Miheles, unele date din scenariu, ba chiar prima variantă de titlu — «Legenda valahă» — ne spun că și de data aceasta vă avîntați pe tărîmurile legendei. Sau este cumva doar vreo speculație de a noastră, de a gazetarilor?

— Adevărul este că povestirea are un iz de legendă, dar datarea istorică este foarte precisă; este vorba de anul 1462, de domnia lui Vlad Țepeș, această personalitate fascinantă a istoriei noastre, de invazia lui Mahomed. Miezul filmului îl constituie o poveste de dragoste, traversată de eternul conflict dintre datorie și pasiune. Există o legendă a cetății Poenari, potrivit căreia logodnica unui căpitan de oaste ar fi acceptat trădarea pentru a-și salva iubitul aflat prizonier.

— Într-un fel, filmul pare a se constitui și ca o peliculă de aventuri, nu?

— Păstrăm în prim plan notele romantice, dar nici scenariul lui Alexandru Mitru, nici regia nu urmăresc fidel linia «capă și spadă». Narațiunea se păstrează între realitatea faptului istoric și basm, numai că eroii noștri nu sînt îndemnați să facă lucruri nemaipomenite, fi apropie de personajele basmului doar intransigența, curajul. În orice caz, filmul se adresează în mod hotărît tineretului.

— Cine sînt interpreții celor doi tineri îndrăgostiți?

— Vladimir Găitan, pe care spectatorii îl vor vedea într-un rol mai puțin «potolit», în comparație cu cele știute despre el pînă acum.

— ...Oricum, cred că Găitan rămîne același actor excelent în orice gen de rol.

— Parteneră îi va fi o absolventă de liceu, Carmen Dima, aleasă prin concurs dintre 400 de tinere. Distribuția mai reunește pe: Ion Besoiu, Amza Pellea, Virgil Ogășanu, Mircea Albulescu, Ion Marinescu, Ștefan Velniciuc, Nicolae Secăreanu.

— Cine mai face parte din echipa dv.?

— Operatorul Ștefan Horvath, pictorița de costume Ileana Oroveanu, scenograful Nicolae Nobilescu. Țin neapărat să consemnez contribuția deosebită a cascadorilor conduși de maestrul Sobiczek. Îndrăznesc să afirm că, la ora actuală, măiestria lui o poate egala pe cea a profesioniștilor binecunoscuți din alte cinematografii. Scenele organizate de ei sînt de o fantezie inepuizabilă, tot timpul descoperă noi combinații care cer nu numai curaj dar și un cert profesionism.

— Unde vă instalați statul major după ce veți părăsi platourile de la Buftea?

— Regiunea care ne-a interesat este zona subcarpatică, de aceea ne vom stabili la Simbăta de Sus.

M. MIHAIL
Fotografii de S. STEINER

Aurel Miheles țese alte legende.

telegrame

● *«Ce poate fi mai grozav decît un Walter Matthau?» întreabă cu șiretenie revista engleză «Photoplay». Răspuns: «doi Walther Matthau». «Dar mai grozav decît doi Walther Matthau?» «Trei Walther Matthau». Și așa ajungem să aflăm că simpaticul actor va interpreta trei roluri în comedia «Plaza Suite» produsă de casa Paramount (foto 1).*

● *«Mă duc, foc puțină ordine în America și mă întorc» se intitulează comedia pe care o pregătește în prezent Nanny Loy cu Nino Manfredi în rolul principal.*

● *Cineastul cehoslovac Stefan Uher a terminat filmul «Dacă aș avea o pușcă», o poveste de aventuri din care nu lipsește însă poezia. Scenariul aparține lui Milan Ferko.*

● *Clint Eastwood, care a debutat în ultima vreme și ca autor de filme («Play Misty For Me»), a anunțat că niciodată nu va mai fi propriul său regizor: «Îmi place regia — spune el—îmi place să joc. Dar să le fac pe amîndouă mă aduce într-un hal fără de hal. Îmi simt creierii fărîme. ca pe o omletă»*

● *Viitorul proiect al lui Visconti (după ce va termina «Ludwig») se anunță a fi un film dedicat compozitorului Giacomo Puccini. Protagonist — Marcello Mastroianni. Partenere — Rosanna Schiaffino (foto 2), Vanessa Redgrave, Romy Schneider.*

● *André Hunebelle intenționează să realizeze o nouă versiune după «Cei trei mușchetari». Amintim că cineastul mai are la activul său o ecranizare cu acest nume (datează de acum douăzeci de ani) cu Bourvil, Georges Marchal și Gino Cervi în fruntea distribuției.*

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GÉLIN Daniel

Actor francez de film, teatru și TV, născut la Angers (Maine-et-Loire), la 19 mai 1921. Studiază la Conservatorul din Paris cu Jouvet, Dussane și d'Inès și cunoaște monotonia anilor lungi de figurație în teatru, pînă ce va fi descoperit de regizorul Jacques Becker, care avea să-l lanseze ca unul dintre cei cîțiva interpreți principali ai filmului său *Rendez-vous de juillet* (1949), interpretat numai de tineri. Devine unul dintre chipurile simpatice ale eternei gărzi actoricești franceze postbelice, adept al existențialismului, poet în ore libere și figură familiară a «cavalerilor» din St. Germain-des-Près. Urcă scara popularității de la film la film, cucerind o siguranță și o naturalețe care-i vor permite să treacă cu degajare de la dramă la comedie. Turnează cu regizori mari alături de mari vedete: *Martin Roumagnac (Vipera-1947-r:* G. Lacombe) cu Jean Gabin, Marlene Dietrich; *Miroir* (id.) cu Jean Gabin, *La ronde* (1950-r: Max Ophuls) cu Danielle Darrieux; *Dieu a besoin des hommes* (1951-r: J. Delannoy); *Edouard et Caroline* (id.-r: J. Becker); *Les mains sales* (id.) după Sartre; *Plăcerea* (1952-r M. Ophüls) cu Simone Simon; *Adorables créatures* (id -r: Christian-Jaque) cu Martine Carol; *Minutul de adevăr* (id.-r: Delannoy) cu Gabin și Michèle Morgan; *La neige était sale* (1953); *La voce del silenzio* (id.-r: G.W. Pabst-Italia); *Rue de l'Estrapade* (id.-r:J. Becker); *Si Versailles m'était conté* (id.-r: S. Guitry); *L'affaire Maurizius* (id.-r: J. Duvivier) după Wassermann, *Napoléon* (1954-r: S. Guitry); *La romana* (id.-r: L. Zampa); *The Man Who Knew Too Much* (1955-r: A. Hitchcock) cu Doris Day; *Mort en fraude* (1957-r M. Camus); *Retour de manivelle* (id.) cu Michèle Morgan *Cartagena in flamme* (1958), *Austerlitz* (1960-r: A. Gance); *La proie pour l'ombre* (id.-r: A. Astruc); *Vacances portugaises* (1962); *La bonne soupe* (1963); *Paris brûle-t-il?* (1965-r. R. Clément), *Slogan* (1969), *Détruire dit-elle* (1970); *Le souffle au coeur* (1971) etc. Desfășoară permanent o vie activitate în teatru și la TV.

GEMMA Giuliano

Actor italian de film din tînăra generație. Apare în roluri mici, înainte de a se remarca în *Arrivano i titani* (1962) de Ducio Tessari, ca un actor simpatic, jovial, cu un joc foarte modern. Devine popular mai ales datorită cîtorva westernuri italiene realizate de același Ducio Tessari — *Una pistola per Ringo* (1965); *Un dolar găurit* (id.); *Pentru încă puțini dolari* (1966), *I bastardi* (1968) și *Vivi, o preferibilmente morti* (1969) — le începuse sub pseudonimul anglo-saxon Montgomery Wood. Pare a se fi cantonat definitiv în acest gen exploatat pînă la saturație în anii '60. O dovedesc titlurile filmelor sale: *Adios Gringo; Il ritorno di Ringo; Arizona Colt; Kiss, Kiss, Bang, Bang!; I giorni dell'ira; I lunghi giorni della vendetta; Wanted; E per tetto un cielo di stelle; Prețul puterii Robin Hood.* În ultimii ani producătorii și regizorii italieni par a fi descoperit că poate fi utilizat și în alte genuri de filme. Experiența reușită au făcut-o în acest sens un Florestano Vancini în *L'isola* (1968) și Valentino Orsini în *I corbari* (1970), revelînd pentru a doua oară posibilitățile acestui actor tînăr atît de dotat. G G este fratele actriței Antonella Lualdi.

GENINA Augusto

Regizor italian de film, scenarist, și producător, născut la Roma la 28 ianuarie 1892 mort la 28 sept. 1957 A fost unul dintre marii cineaști ai Italiei de ieri și începe cariera în anii pionieratului, mai întîi ca scenarist, apoi ca regizor (din 1914) cu o filmografie impresionantă, desfășurată pe parcursul a 40 de ani în era mută realizează pe lîngă obișnuitele filme cu marile dive ale vremii — Hesperia, Menichelli, Jacobini Karenne — o serie de opere de o noutate surprinzătoare ca tehnică și concepție de la comedia mondenă (*La signorina Ciclone*) la drama sentimentală (*Addio giovinezza*) și filozofică (*La maschera e il volto*), de la filmul istoric (*Lucrezia Borgia*) la ecranizări (*Bel-Ami* și *Cyrano de Bergerac*). În anii de criză ai filmului italian va lua drumul Berlinului (*Die weisse Sklavin; Scampolo*) și al Parisului (*Quartier latin; Prix de beauté*). Începutul vorbitorului îl găsește la Paris, unde după cîteva filme în duble versiuni franceze și germane: *Les amants de minuit* (1930); *Paris-Béguin* (1931) etc. trece la Berlin și la Viena, unde realizează cîteva filme muzicale *Nu mă uita* (Benjamino Gigli), *Flori din Nisa* (Erna Sack). Peregrinările sale vor continua pînă în anii războiului, fiind marcate de filme ca: *Gondola cu himere* (1936); *Escadronul alb* (id.), *Neapole sub sărutul focului* (1937) *Un vis sub cer albastru* (1939), Activitatea sa postbelică e mai puțin fecundă dar mai semnificativă, cuprinzînd filme de prestigiu artistic, ca: *Cielo sulla palude* (1949), marele premiu la Veneția; *Tre storie proibite* (1952). *Maddalena* (1954) și *Frou-Frou* (1955-Franța).

GEORGE Gladys

Actriță americană de teatru și film, născută Gladys Anna Clare, la Patten (Maine-S.U.A.), la 13 septembrie 1900, moartă la 8 decembrie 1954. Excelentă interpretă de dramă provenită din teatru (Broadway), cunoaște în film o perioadă de glorie prin a doua jumătate a anilor '30. Interpretarea sa de mare clasa reușește să confere emoție și autenticitate artistică chiar unor melodrame (de nesuportat dacă ar fi fost jucate de actori mediocri). Din lista filmelor ei reținem: *Straight is the Way* (1934), *Trecutul nu iartă* (1936); *Tragedia unei generații* (1937) cu Spencer Tracy, Franchot Tone; *Madame X. (Necunoscuta-id), Love is a Headache* (1938); *Marie-Antoinette* (id.) cu Norma Shearer; *I'm From Missouri* (1939); *Singele nu iartă* (id.) cu Richard Greene, Richard Dix; *În umbra prohibiției* (id.) cu Humphrey Bogart, James Cagney; *Între doi bărbați* (1940) cu Joan Bennett, George Raft; *Păcatul* (id.) cu Akim Tamiroff; *The Lady from Cheyenne* (1941); *Somnul moartea* (id.) cu Humphrey Bogart, *Hit the Road* (id.), *Goana vieții* (1942) cu Ida Lupino; *The Crystal Ball* (1943); *Christmas Holiday* (1944); *Cea mai bună ani din viață* (1946), *Millie's Daughter* (1947). Dintre ultimele ei roluri de compoziție vom mai adăuga pe cele din *Flamingo Road* (1949); *Bright Leaf* (1950); *Undercover Girl* (id.); *Lullaby of Broadway* (1951); *He Ran all the Way* (id.); *Detective Story* (id.); *It Happens Every Thursday* (1953).

MODA NE-A TRĂDAT?!

de Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA
și S. STEINER

Eu zic să nu ne pierdem cu firea, să nu disperăm, să fim bărbate și să privim adevărul drept în ochi. S-avem curajul să-i spunem și pe nume: moda ne-a trădat. Ne-a jucat o festă de zile rare. Moda a hotărît anul acesta să fie urîtă. Să ne pocească cu tot dinadinsul. Să ridice la prim rang detaliul puțintel caraghios și să opteze pentru linia cea mai dezavantajoasă. Și conștientă de ridicolul ei, să se fălească cu ei, să-i practice cu voluptate și să încerce a ni-l inocula, ca pe o otravă, în bietele noastre gusturi traumatizate de sumedenia de șocuri cîte ne-au oferit atît de grăbitele afirmări și contraziceri ale modei ultimului deceniu.

Fascinația urîtului a început, amintiți-vă, cu manechinele. S-au «purtat» o vreme, fiind alese pentru a prezenta moda apuseană, niște ființe cît mai lungi și mai uscate. Deșălate. Pistruiate. Sofisticate. Cu cît păreau mai roase de foame și priveau lumea cu ochii mai halucinați și sticloși, cu atît atrăgeau mai magnetic aparatele fotografilor de modă. Între noi fie totuși vorba, femeile acestea nu izbuteau niciodată să fie de-a dreptul urîte, ci mai curînd stranii și neliniștitoare, bîntuite de niște foarte la modă angoase, ceea ce reușea să atribuie pînă și croitorilor niște dramatice «elevații spirituale»... Mă rog, au plăcut ori nu manechinele, aceasta nu e o problemă care să ne fi dat insomnii. Dar ce s-a întîmplat cu marii croitori din cetatea care își trimite luminile modei în toată lumea, ce i-a împins la criza aceasta de misoginism acut prin care trec — și care se transformă pînă la urmă într-un soi de masochism primejdios nu numai pentru ființa lor, ci (mai gravi) pentru businessurile lor — asta e mai greu de priceput. Îmi vine totuși să cred că vlăguiți de războiul de dantele al tivurilor, răniți de moarte (la buzunare!) prin eșecul maxiului și cu inspirația secată de eforturile de a da miniului noi mini-ipostaze, creatorii și-au întors privirile spre una dintre cele mai urîte pagini ale istoriei și ale istoriei modei: cea a anilor '40, ani ai războiului, cînd glasul armelor a făcut să tacă pînă și pe cel al muzelor

Cum vedeți, rochia mini (pe stil sport, cu buzunare, cordon și guler tighelite, cu fermoar lung în față) nu moare niciodată. Nici chiar atunci (sau dimpotrivă, abia atunci își arată farmecele!) cînd e purtată cu un pardesiu subțire, de vară, avînd o potolită lungime midi.

Cine nu are umeri și brațe desăvîrșite nu-și poate îngădui rochia-șlagăr a verii '72: cea din poza de față.

E drept că pentru bluzeurile, și fronseurile, și volanele, și lărgimile acestei superbe ținute de seară dintr-un voal incendiar e nevoie de silueta unui crin. Dar merită să lupți pentru ea!

al umorului. Dacă nu le aveți pe toate la îndemînă, puteți opta pentru stilul «uniformă-de-orfelină—dintr-un-internat-englezesc-secolul-trecut»: rochie cenușie (ori nisipie, ori castanie — după umorile momentului), lunguță, cumsecade, acoperind decent genunchiul. Închisă bine pînă în gît. Plisată ori încrețită ca să mascheze orice formă mai unduioasă. Cu guler și manșete albe, încălzită — cel mult — cu o floare așezată sub gulerașul baby. Se asortează cu firile grave și meditative, cu dispozițiile autumnale și cu ambițiile din anecdota «cei mai frumoși zece ani din viața mea au fost între 23 și 24 de ani». Lăsați stilul acesta pentru toamna '72. Și pentru toamna vieții.

Ei, urmează stilul cel mai perfid, mai provocator, mai «dat naibii»: stilul vamp. Rochii lungi pînă-n pămînt și lipite de corp. Umerii și spatele gol (adio, desuuri ajutătoare!). Baie de paiete și strasuri. Imprimeuri gigante. Aici e vorba de sprîncenele smulse și de gura inimioară purpurie. Aici merg buclișoarele mici, pălăriile cu boruri imense din organdi puse pe sîrmă, aici merg privirile misterios pierdute și rimează «femeia, eterna poveste/ nu-ți treba cine este». Aici pîndește din umbră vampirul, gata să răvășească inimile bărbaților și să le dezechilibreze (dacă le merge) bugetul. Aici se cere vocație, siluetă, ochi alunecoși și se potrivește bancul: «am două fete: una la politehnică și alta frumoasă». Stilul vamp nu merge la politehnică: spre onoarea politehnicienelor. Și, în sfîrșit, cel de-al patrulea și ultimul stil cu configurație precisă din moda tristă a acestui an e un stil vesel: i-aș zice «costumație-de-carnaval-sud-american». Volane, volănașe, un strat, trei straturi, cinci straturi, pe poale, mîneci, la decolteu. Culori aprinse. Cercei de dansatoare spaniolă. Acroche-coeur lipit de obraz. Îți vine să-ți pui castaniete pe mînă și să strigi «Ole». Cui îi vine. Cui îi convine să-și tirască juponul cu volane în troleibuzul 84. Adică persoanelor cu soare în vine, cu gustul balurilor de simbătă seara (la casele de cultură ale tineretului) și cu dorul de Sarita Montiel. Pentru aceste persoane, cultura mea umoristică nu mi-a servit, vai, nici o anecdotă.

Sînt aproape gata să pariez, că după ce o să priviți pozele alăturate, nu o să mai dați (cu totul) crezare spuselor mele. O să mă acuzați de exagerare, constientă și voită, de spirit panicard și de pasiunea gratuită a contestării. Modelele din paginile acestea nu sînt deloc urîte, veți spune, le poți anevoie încadra în vreunul din stilurile mai sus-menționate și, oricum, nu vorbesc de vreo trădare

O «modestă» mostră a stilului vamp: imprimeu gigant, spatele gol, pălărie florentină, privire pierdută, misterios, în gol.

vestimentației. Au luat de acolo tot ce putea fi mai șocking în urîțenia lui, mai nearmonios, mai artificios: pantofi cu tălpi late de două degete și cu tocuri ca niște copite, umeri vătuiți și ascuțiți precum cei ai generalilor de cavalerie de odinioară, mîneci chimono gen halat judo, sprîncene smulse, ochi încercănați și gură ca o imensă petală însîngerată — gen «Stafia din castelul părăsit» etc., etc. Ce a ieșit din această scotocire prin lăzile cu cîrpe de acum 30 de ani s-ar putea împărți în patru, hai să le zicem «stiluri», în care încercați o clipă, dacă reușiți, să vă plasați preferințele, necesitățile, vîrsta, silueta...

Să spunem că stilul cel mai benign și mai văratic, cu pretenții totalitare pentru vacanța '72 (dar nu lipsit de o picătură de umor!) e stilul marinar. Pulovere dungate albbleumarin, ca-n «Vînt de libertate». Beret «marinel» cu pompon, ca cel ce i-a zburat lui domnu' Goe, cu bilet cu tot, pe fereastra trenului. Fuste plisate, gen premiantă clasa a IV-a elementară. Ancore prinse pe piept. Pe poșetă. Pe mîneci. Gulere lungi pînă în talie. Pantaloni fîlfîind pe gleznă. Stilul marinar cere deci douăzeci de ani, o dispoziție vacanțieră, gustul travestiului și oarecare simț

Cine spunea că verdele și roșul se resping cu violență? (mai ales cînd au și albastrul în preajmă!). Prejudecățile nu sînt bune nicăieri, nici măcar în universul culorilor, cum ni se demonstrează în acest amuzant costum vacanțier, cu pantaloni vesel imprimați și vestonul de un verde iarbă, cu un pulover care sugerează doar prezența unei veste și cu mult gustata șapcă apaș la modă.

tragică a modei. Iar eu vă voi da dreptate: am ales special ce era mai frumos, mai fezabil, mai logic din cîteva colecții care nu au dus, în orice caz, moda la limitele de șoc ale tendințelor ei actuale. Am ales din cele două colecții românești — prezentate de industria ușoară și de Centrul de creație al U.C.E.C.O.M. — ne-am oprit și la cîteva piese prezentate nu demult la Sinaia, în cadrul unei întîlniri a creatorilor de modă din țările socialiste. N-au lipsit de acolo, vă asigur, nici elementele de stil marinăresc, nici volănașele mexicane, nici uniformele plisate, moda are întotdeauna un aer international din care nu te poți extrage fără riscuri. Dar aceste colecții au ocolit deliberat grotescul și urîtul, practicat anul acesta cu atîta pasiune în occident. Și care, orice s-ar spune, nu «prinde». Se pare că ruptura între haute-couture-a și prete-à-porter-ul franțuzesc e tot mai evidentă. Revistele de modă devin niște simple gesturi gratice graturte, nimeni nu mai învață din ele, nimeni nu mai ascultă de ele. Strada e una, vitrina alta. Femeile își fac rochiile după sugestiile confecționerilor de serie, așa cum apar în cataloagele-tomuri ale magazinelor universale. Pînă și marii creatori de modă au ajuns să se contrazică pe ei înșiși: Yves Saint-Laurent invadează buticurile lui de pe malul stîng al Senei cu frufruuri, volane și strasuri, dar «oficiază» în secret și numai pentru cîțiva aleși — vedete ale zilei — ritualul unei colecții cu rochii de o totală simplitate, de un gust pur și despovărat de artificii.

Pe cine să mai crezi, după cine să te ghidezi, cine îți mai poate spune ce se poate purta din ce «se poartă»?! Ascultați-mă pe mine, o spun iar, cu convingere, după ce am mai spus-o de nu știu cîte ori: credeți în bunul simț, luați-vă după sfîntul simț al măsurii. După buna cunoaștere de sine. Luciditatea și măsura nu au să vă tragă niciodată pe sfoară. Nu au să vă trădeze niciodată.

OPINII

GÎNDURI DE CITITORI CĂTRE SCRIITORI

ce așteptăm de la dramaturgi

Nu o dată — prin natura profesiunii mele, mai ales — am meditat asupra valorilor etice ale teatrului. Nu este o simplă figură de stil afirmația că o piesă de teatru scrisă și jucată cu har poate acționa direct și cu efecte dintre cele mai impresionante asupra felului de a gîndi și a se comporta al spectatorilor. Din acest punct de vedere, comedia, satira, farsa au reprezentat dintotdeauna adevărați cenzori morali, elemente de asanare a vieții publice de prim ordin. În această direcție noi avem o tradiție glorioasă și este suficient, cred, să-i amintesc pe Alecsandri și Caragiale. Cred că și în zilele noastre virtuțile comediei — și aș accentua: ale comediei de moravuri — rămîn intacte. Să reflectăm la marea rezonanță în public a comediilor lui Baranga. De asemenea, cred cu tărie că piesele care dezbat cu curaj civic aspecte ale vieții noastre contemporane interesează în cel mai înalt grad publicul larg, cu condiția ca autorii să cunoască și să se apropie cu înțelegere de vasta problematică, de realitățile atît de complexe pe care le trăim. Multe dintre piesele lui Paul Everac își datoresc larga reputație tocmai prin această abordare directă, sinceră, a realității. Rarele și regretabilele piese care au făcut concesii gustului facil sau au căutat să imite modele străine, și acelea de mîna a doua, n-au rezistat întîlnirii cu publicul.

Mă gîndesc la toate acestea, așteptînd Conferința națională a scriitorilor, eveniment care va impulsiona, fără îndoială, creația literară originală. Cred din tot sufletul că dramaturgii vor răspunde acestor speranțe, că se vor apropia cu și mai multă înțelegere de realitățile timpului nostru, transfigurîndu-le în opere valoroase, durabile. Ca profesor, nu o dată mi-am dat seama de marea capacitate de influențare a piesei de teatru: milioane de ascultători la radio (și aici aș vrea să relev că, după opinia mea, repertoriul radiofonic nu este totdeauna cel mai adecvat, făcîndu-se cîteodată concesii absconsului, chiar neinteligibilului), milioane de telespectatori, sute și sute de mii de spectatori. În fața unui public atît de vast, din ce în ce mai exigent, dramaturgii trebuie să dea tot ce e mai bun în ei, să se racordeze cît mai intim comandamentelor contemporaneității. Iată ce așteptăm de la dînșii!

Iuliu SUCIU
director adjunct al Liceului pedagogic-Zalău

o proză inspirată din realitate

Ce aștept eu de la proza românească contemporană? Să oglindească profund și complex realitatea, să fie curajoasă, să fie realizată artistic. N-am căderea să dau sfaturi, nu fac decît să exprim păreri personale de cititor, ale unui cititor pasionat, care-și găsește una dintre cele mai mari bucurii în lectură. Ilustre modele clasice sau contemporane atestă rezonanța unor cărți ce-și propun să investigheze universul moral al omului zilelor noastre. Din păcate, mai persistă ideea că a te ocupa în literatură de problematica actuală înseamnă un fel de rabat la calitate, și a scrie într-un stil clar este totuna cu lipsa de profunzime. De unde, apariția unor cărți scrise prețios sau de-a dreptul confuz, atingînd stări de spirit dacă nu străine nouă, oricum periferice.

Îmi vin în minte repetatele și vibrantele apeluri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu adresate scriitorilor. Îndemnuri de a oglindi, în forme variate, realitatea socialistă a patriei noastre. Avem nevoie de opere valoroase, de romane și nuvele în care să ne regăsim cu întreaga stare sufletească a noastră, cu întregul tumult al vieții. Avem nevoie de cărți care să dezbată curajos diverse aspecte ale eticii socialiste, ale raporturilor dintre membrii societății noastre. Avem nevoie de cărți de reportaje scrise cu talent, care să surprindă transformările ce se petrec necontenit în jurul nostru. Trăim o epocă a adevărului și curajului civic într-o societate viguroasă și dinamică ale cărei idealuri au fost îmbrățișate de întreaga națiune. Cine alții decît scriitorii sînt printre primii chemați să-și spună, prin mijloacele specifice artei lor, cuvîntul, să creeze subtil și convingător eroi literari, să vegheze, cînd se impune, stări de lucru, mentalități străine climatului în care muncim și trăim.

Sînt sentimente și speranțe cu care întîmpinăm apropiata Conferință națională a scriitorilor.

Ioan GEORGESCU
muncitor tîmplar
București

de Liviu TIMBUS

despre actori de circumstanță și vedete oropsite

Ne-am numărat și noi printre cei care duminică dimineața, la «Ora satului», am avut fericitul prilej de a urmări scurtul interviu pe care televiziunea l-a solicitat mătușii Apruncașului din Pedeciu Clujului. Sfidînd incendiul reflectoarelor și prezența derutantă a aparatelor de sunet și imagine, bătrîna și-a văzut de treabă, trăgînd cu arnici musculițe de mătase, calmă, dezinvoltă, imperturbabilă, de parcă s-ar fi luat în vorbă cu nepoții la șezătoare sau pe prispa casei. Ne-a povestit cu tîlc și haz despre viața de ieri și de azi a comunei sale natale, atît de fluent și inspirat, încît reporterul a fost nevoit să se retragă modest în spatele unor întrebări laconice. Un fel de a vorbi, deoarece autorul emisiunii, Costin Martiniuc, intuindu-și cu talent interlocutorul, a renunțat din vreme la racursiuri și unghiulații savante, lăsînd aparatul să înregistreze ad-litteram verva bătrînei transilvănene, adaptînd cu promptitudine întreaga emisiune în funcție de posibilitățile scenice ale acestui personaj real și pitoresc, un veritabil depozit de sfaturi, cimilituri și idei generoase.

Mult mai greu le-a fost și de data aceasta autorilor de satiră și umor în a găsi cuvinte potrivite pentru emisiunile de varietăți. Penuria de idei și poante umoristice (de cînd durează această secetă inexplicabilă?) i-a obligat să adopte din nou, în cadrul programelor din 1 și 6 mai, soluția minimei rezistențe: înlocuirea mult-așteptatelor scenete și momente vesele prin melodii de muzică ușoară, printr-o interminabilă paradă a soliștilor la modă. În compensație, o adevărată risipă de actori de talent, puși să puncteze emisiunile prin snoave cu o durată între 5 și 10 secunde, să se facă, altminteri spus, interpreții unor butade de tipul celor pe care le citim în fugă în almanahurile umoristice editate în țară și peste hotare (Honni soit qui mal y pense...). Am înregistrat cu acest prilej și o inovație de ultimă oră: în două emisiuni consecutive a fost utilizată una și aceeași mini-glumă, modificîndu-se doar numele personajului în cauză. «Ce mult seamănă tipul de colo cu Gică Petrescu», spune în varianta din 1 mai interpretul rolului respectiv. «Dar e chiar Gică Petrescu», îl lămurește vizaviul său de pe ecran. «Aha, se dumirește primul, d-aia seamănă atît de mult». Sau trei dialoguri care ne-au fost prezentate drept noutate și în varianta din 6 mai. Ce, să mai zicem, ce să mai credem?

Nu putem fi de acord nici cu încercarea de reevaluare a emisiunilor de poezie prin mutarea studioului în plină natură. De ce să-l obligăm pe creatorul de stihuri să facă pe actorul, să-l scoatem la iarbă verde, așa cum se procedează îndeobște cu balerinii și cu cîntăreții de muzică ușoară; de ce să facem asemenea experiențe penibile pe seama unor oameni deprinși să-și izvodească gîndurile în meditații solitare, străini de gestica exagerată a actorului profesionist și mai cu seamă obișnuiți să-și recite versurile cu austeritatea, calmul și seriozitatea omului de litere.

varietăți

ARTILERIA SECOLULUI AL XIII-LEA

Cercetînd fundul unui lac situat în apropiere de Mangalia, lac care în vremuri mai îndepărtate era un golf al Mării Negre, scafandrii au descoperit nu demult, și cu totul întîmplător, o piesă de artilerie datînd din evul mediu (secolul XIII sau XIV). Este vorba de o bombardă, unul dintre puținele exemplare de acest fel care a supraviețuit timpului.

Strămoșul tunului de azi a fost imediat expus într-una din sălile Muzeului marinei din Constanța și constituie piesa de rezistență a colecției de armament vechi. Faptul că bombarda a fost găsită în apă dovedește — spun specialiștii muzeului — că asemenea arme se foloseau nu numai în luptele de uscat, ci și în bătăliile navale. În fotografie, alături de strămoșul tun vedeți și o ghiulea. Ghiulelele sferice erau de trei feluri: din piatră, din metal rece și din metal încins; ultimele aveau darul să provoace incendierea navelor, care la vremea respectivă erau construite din lemn.

MIHAI URSARUL

Da, l-ați recunoscut! Este comicul Mihai Ciucă în costum de călușar, bot în bot cu doi urși. Mai și zimbește, deși urșii sînt urși de-adevăratelea... Ce-i veni? Păi, îi veni să-și împrospăteze repertoriul artistic cu niște numere tari și, pe cît cu putință, originale.

MAREA CAMPIONAT

Prima atestare documentară privind prezența tenisului de cîmp la noi o găsim în albumul jubiliar al Liceului Internat din Iași, la 1898: o fotografie în care se văd cîțiva elevi jucînd lawn-tenis **(1). În 1899 aflăm despre constituirea asociației** «Galați-Tenis-Club», **pentru facilitarea jocului de tenis și a patinagiului. O altă asociație,** «Raqueta», **se înființează la București, în anul 1900, cu 42 de membri (13 femei), care aleg ca președinte pe doctorul N. Minovici. Apoi, în 1908, se înghebează «Tenis-Clubul-Român» și «Doherty-Club». Aceștea își dispută marele campionat din 1908 (primul organizat la noi), cîștigat, mai ales datorită jucătorului M. Iconomu, de formația** «Tenis-Club». **În fotografia 2: «scenă spectaculoasă de luptă mixtă (femei și bărbați) la tenis, pe terenul de la Bufet (poseana Kiseleff) în anul 1915».**

UNU, DOI, TREI. PATRU?...

Soții Martin și Kathrin Bowden din Wokingham (Anglia) au șase copii născuți în șase ani de căsătorie. Ceea ce îndă caracterizează aceste nașteri este, cu să spunem așa, succesiunea lor numerică. Acum cinci ani s-a născut o fetiță, Martina, trei ani mai tîrziu două surori gemene — Simona și Rachele, iar acum trei surori gemene: Danilla, Rebecca și Sarah. Specialiștii afirmă că o asemenea ordine consecutivă și numai cu fete se poate întîmpla o dată la 2 milioane de nașteri. De pe acum a început să circule întrebarea: vor urma patru, și tot fetițe? Să așteptăm...

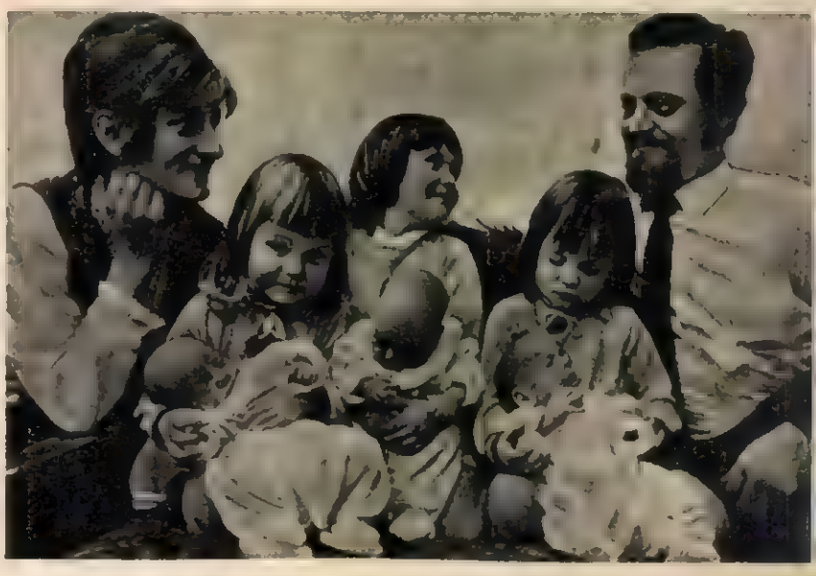

ÎN ONOAREA NOROIULUI

V-ați gîndit vreodată că noroiul pe care-l detestați atît este alcătuit din pămînt și apă, adică din elementele fără de care viața noastră este de neconceput? Japonezii n-au uitat! În fiecare primăvară, în localitatea Katori Shrine are loc, cu mare fast, Festivalul «Doro Matsuri», în traducere mot-à-mot: «Festivalul noroiului». Oamenii aduc omagii lutului în care sămînța de orez va rodi și îi va hrăni. Iată două imagini — splendide pentru adevărul lor frust — din șanțurile cu noroi ale Festivalului «Doro Matsuri».

FRUMOASELE MELE LALELE

Cred că sînteți gata să pariați că imaginea de față reprezintă un familiar peisaj olandez. Ei bine, nu vă sfătuim să pariați, ca să nu pierdeți. Florile pe care le vedeți, deși lalele, nu cresc în țara lalelelor, ci pe terenurile Întreprinderii de stat pentru cultivarea plantelor ornamentale din Deitzsch, districtul Erfurt, Republica Democrată Germană.

VIOLINODOPPIOALTOCELLO

Dintr-o vioară, două viole și un violoncel, maître Jacques Carleman și-a alcătuit acest unic în lume instrument cu coarde la care interpretul solist execută cvartete... Minunea a fost prezentată și demonstrată de creatorul ei la Muzeul de arte decorative din Paris.

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Lihoacă Mircea*, 23 ani, sudor, com. Radoș, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Toma Gh. Mia*, 18 ani, com. Pantelimon, sat Vulturu, jud. Constanța: viața tineretului, prietenie, muzică, schimb de ilustrate; *Grosu Nicu*, 23 ani, Deva, str. Hărăului, nr. 10: literatură, istorie, muzică pop, fotbal, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Nicăreț Ion*, 24 ani, laborant, Constanța, str. Naționalizării, nr. 4: cinema, sport, schimb de ilustrate; *Borș George*, 37 ani, tehnician principal, Cîmpulung Moldovenesc, str. 30 Decembrie, nr. 2, bl. A 1, sc. III, ap. 47: teme diverse, schimb de ilustrate; *Șerbu Dumitru*, 22 ani, tehnolog, com. Măicănești, jud. Vrancea: schimb de ilustrate; *Bîță Claudia*, 24 ani, funcționară, Lupeni, Aleea Castanilor, bl. 18, ap. 8, jud. Hunedoara: schimb de ilustrate; *Onica Ecaterina*, 21 ani, educatoare, Moldova Nouă, orașul nou, bl. 27, sc. 5, et. I, ap. 4: teme diverse; *Posdarie Mircea*, 18 ani, rectificator, București, sect. 7, str. Rușețu, nr. 2, bl. 2, sc. B, et. 1, ap. 28: teme diverse; *Vișan Mary*, stud., com. Amărăștii de jos, jud. Dolj: literatură, schimb de ilustrate; *Vasile Mircea*, școala generală Poiana, jud. Ialomița: teme diverse; *Vasiliu Valeria*, 20 ani, laborant chimist, Iași, Aleea Decebal, nr. 22, sc. B, ap. 3: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Leondchescu Bene*, Pitești, str. Negru-Vodă, nr. 24, ap. 2: viața tineretului, sport, schimb de ilustrate, *Albert Zelma*, 19 ani, elevă, Fălticeni, str. Ana Ipătescu, nr. 39, jud. Suceava: muzică, teatru; *Pintilie Liliana*, 19 ani, elevă, com. Bucecea, sat Călinești, jud. Botoșani: muzică, sport, cinema, chimie, schimb de ilustrate; *Ionescu Dociana*, Brașov, str. Maiakovski, nr. 15, et. I: filatelie, schimb de ilustrate, *Vieru Mariana*, 17 ani, Galați, str. Ana Ipătescu, nr. 3: teme diverse; *Bălan Natalia*, 20 ani, Craiova, Calea București, bl. E 7, sc. 3, ap. 12: literatură, cinema, muzică, schimb de ilustrate; *Stupineanu Nicolae*, 23 ani, lăcătuș, Hunedoara, str. Ștefan cel Mare, nr. 3, bl. X 2, et. 4, ap. 157: muzică, prietenie, schimb de ilustrate; *Ștefănescu Dorclée*, 18 ani, București 4, Calea Călărași, nr. 269: literatură, viața tineretului; *Pîrva Tiberiu*, 18 ani, Țebea, nr. 208, com. Baia de Criș, jud. Hunedoara: prietenie, schimb de ilustrate; *Bădulescu Viorel*, 30 ani, stud., București 32, căsuța poștală 4031: prietenie, schimb de ilustrate; *Stoncu Daniela*, 17 ani, elevă, com. Carnalc, str. Brestei, nr. 223, jud. Dolj: geografie, geologie, filatelie, schimb de ilustrate; *Pollak Ioan*, Timișoara, bd. Eroilor, nr. 65, et. I, ap. 6: literatură, muzică, sport, geografie, rebus; *Gh. Rodica Naurica*, 22 ani, stud., Baia Mare, Institutul pedagogic: teme diverse, schimb de ilustrate; *Preoteasa Marian*, A.M.C.-ist, com. Bunești, sat Teiuș, jud. Vîlcea: muzică ușoară, fotbal, schimb de ilustrate; *Marin Emanuel*, 23 ani, tehnician, Craiova, Calea Severinului, bl. 22, sc. 1, ap. 20: schimb de fotografii de actori, timbre și ilustrate; *Andrei Victor*, 18 ani, elev, București 12, str. Petru Poni, nr. 1, sc. B, ap. 13, sect. 8: teme diverse, *Nagy Ștefan*, 23 ani, lăcătuș, Hunedoara, str. Liliacului, nr. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dinu Costel*, 22 ani, stud., București, sect. 7, Splaiul Independenței, nr. 290, bl. A, cam. 405: teme diverse; *Florea Nicolae*, 17 ani, elev, Brașov, str. Hărmanului, nr. 29, et. II, ap. 6: literatură, cinema, muzică, prietenie, schimb de ilustrate; *Stoica Daniela*, 21 ani, Ploiești, str. 23 August, nr. 68, bl. A, sc. A, ap. 18: schimb de fotografii de actori, interpreți de muzică ușoară și ilustrate; *Ioarf Viorel*, 20 ani, C.T.C.-ist, Ploiești, str. Matei Basarab, nr. 90: viața tineretului, sport, turism, schimb de ilustrate; *Agavriloaie Coca*, 25 ani, profesoară, Iași, str. Republicii, nr. 1, bl. C 7, sc. C, ap. 2: teme diverse; *Șilcă George*, 26 ani, stud., Iași, complex stud. «Codrescu», bl. E 4, cam. 55: cinema, bunăcuviință, schimb de ilustrate; *Burlacu Lili*, 17 ani, elevă, Focșani, str Republicii, nr. 27: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Burlacu Lenuța*, 21 ani, croitoreasă, Focșani, str. Odobești, nr. 33: schimb de ilustrate; *Donici Vasilica*, 22 ani, Focșani, str. Odobești, nr. 33: schimb de fotografii originale și ilustrate; *Orășcu Danubiana Grațiela*, 18 ani, elevă, Craiova, str. Gl. Magheru, nr. 164: schimb de ilustrate; *Tudorache Gabriela*, 19 ani, laborantă, București, sect. 6, str. Moș-Ajun, nr. 45: teme diverse, schimb de ilustrate; *Zincă George*, 20 ani, elev, Făgăraș, str. Codru Drăgușan, nr. 1; filozofie, muzică, cinema, schimb de ilustrate; *Mihoc Tina Maria*, 25 ani, Iași, str Republicii, nr. 59/B, bl. R 1, sc. A, et. 7, ap. 31: teme diverse, schimb de ilustrate; *Secher Sandu*, 20 ani, marinar, Mangalia-Sud, str. Rozelor, nr. 2, bl. B, et. 4, ap. 26: viața tineretului, O.Z.N., schimb de ilustrate.

N.R. Reamintim cititorilor care ne trimit adresele pentru inserarea la rubrica «Cititori către cititori» că acestea *trebuie* însoțite de cuponul de participare.

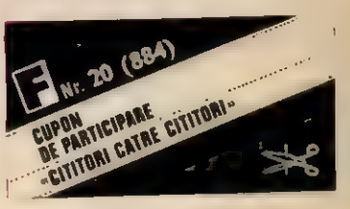

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Zi de zi, săptămînă de săptămînă, participarea activă, neobosită, a României socialiste la eforturile națiunilor lumii consacrate păcii și progresului social se evidențiază cu pregnanță, aducînd țării stimă și prestigiu pe toate meridianele și paralelele. Este aceasta rodul abordării de către conducerea partidului și statului nostru a complexului fenomen internațional cu consecventă principialitate, cu spiritul responsabilității depline față de soarta poporului român, față de evoluția situației internaționale în ansamblul ei. O expresie a acestei viziuni științifice asupra evenimentelor majore ale contemporaneității — și a cărei justețe este în permanență verificată de viață — o constituie profunda analiză a realității internaționale, cuprinsă în interviul acordat zilele acestea de tovarășul Nicolae Ceaușescu revistei iugoslave «Nin». De o deosebită însemnătate se relevă a fi aprecierea momentului de față, a trăsăturii sale caracteristice. Astfel, referindu-se la mutațiile petrecute îndeosebi în ultima vreme pe arena mondială, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază:«Se afirmă cu putere în viața internațională principiile egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Se poate spune că schimbările care au avut loc și sînt în curs de accentuare în lume sînt în favoarea forțelor progresiste, a celor care se pronunță pentru o politică nouă, de colaborare și pace între popoare». În acest context se înscriu, desigur, și transformările petrecute pe continentul european — conceptul de securitate europeană devenind în zilele noastre un obiectiv concret nu numai al popoarelor continentului, ci și al tot mai multor factori politici de răspundere.«...România concepe securitatea europeană — menționa conducătorul partidului și statului nostru — ca un sistem de angajamente ferme ale tuturor statelor în vederea asigurării dezvoltării libere, nestingherite a fiecărei națiuni, precum și a conlucrării active între ele în toate domeniile de activitate în vederea propășirii fiecărui popor și a accelerării progresului general». Pentru a se ajunge aici, este necesar să se intensifice eforturile în vederea pregătirii și convocării conferinței general-europene. Tot astfel cum sînt salutari orice noi pași îndreptați în direcția destinderii. Iată de ce, de pildă, opinia publică din țara noastră a urmărit cu deosebit interes evoluția procesului de ratificare a tratatelor dintre R.F.G. și Uniunea Sovietică și dintre R.F.G. și Polonia — a cărui ultimă fază se afla în curs de desfășurare în momentul scrierii acestor rînduri și în legătură cu care observatorii manifestau un optimism moderat, exprimîndu-și speranța că în cele din urmă realismul și luciditatea vor triumfa. Iată de ce, acționînd pentru instaurarea unui climat de pace și cooperare pe întregul continent, România își aduce o contribuție majoră la dezvoltarea colaborării în Balcani, la transformarea acestei regiuni «într-o zonă a păcii, fără arme nucleare, fără baze militare străine, în care să se afirme cu putere spiritul colaborării și bunei vecinătăți». Pe acest plan este demn de remarcat cursul continuu ascendent al relațiilor româno-iugoslave. Un moment important în dezvoltarea acestor relații îl va constitui fără îndoială apropiata întîlnire dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Iosip Broz Tito, prilejuită de inaugurarea marelui complex hidroenergetic de la Porțile de Fier.

Preocupate de aspectele majore ale vieții internaționale — și în interviul acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu revistei «Nin» se face de asemeni referire la situația din Orientul Apropiat, a cărei rezolvare constă în găsirea unei soluții politice, pe baza rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, poziție reafirmată de țara noastră și cu prilejul vizitei în România a primului ministru al Israelului — partidul și guvernul țării noastre socialiste acordă o deosebită atenție relațiilor dintre țările socialiste, din mișcarea muncitorească internațională. «Ceea ce se impune astăzi cu acuitate — remarcă secretarul general al partidului — este realizarea unei noi unități, bazate pe egalitate între partide, pe recunoașterea diversității condițiilor în care își desfășoară activitatea fiecare țară socialistă sau partid și, de aici, pe recunoașterea faptului că astăzi nu mai este posibilă existența unui centru conducător unic. Unitatea trebuie să se bazeze pe principii noi; ea trebuie să pornească de la necesitatea dezvoltării și întăririi fiecărui partid — ca factor primordial al forței întregii mișcări comuniste și muncitorești — și, pe această bază, să asigure, în spiritul deplinei egalități, stimei și respectului reciproc între partide, solidarității în lupta comună pentru triumful cauzei socialismului, împotriva imperialismului și reacțiunii, pentru progres social și pace în lume».

Din multitudinea de fapte de pe eșichierul internațional, fără îndoială că desfășurarea evenimentelor din peninsula indochineză reține în aceste zile în mod deosebit atenția opiniei publice de pretutindeni. Nevrînd, pare-se, să țină seamă de realități, de șubrezenia regimului Thieu, de puternicele lovituri date armatei saigoneze de forțele patriotice, Statele Unite au întrerupt de două ori în decurs de cinci săptămîni tratativele cvadripartite de la Paris, și-au încălcat propriile angajamente, extinzînd bombardamentele asupra teritoriului R.D. Vietnam și anunțînd minarea porturilor R.D.V. Aceste noi acte de război ale S.U.A. ce reprezintă o gravă încălcare a dreptului internațional, a violare a principiilor și normelor înscrise în Carta O.N.U., punînd în pericol pacea și securitatea internațională, au stîrnit în întreaga lume — inclusiv în S.U.A. — un puternic val de proteste. Animat de sentimente profund internaționaliste, poporul român și-a manifestat și își manifestă solidaritatea militantă cu eroicul popor vietnamez, se pronunță cu hotărîre pentru anularea imediată a întregului ansamblu de măsuri de escaladare a agresiunii, pentru reluarea tratativelor în baza programului de reglementare pașnică propus de R.D. Vietnam și de G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud — ca singura modalitate de a duce la o soluție reală, echitabilă, trainică. În reglementarea conflictului din Vietnam, din întreaga peninsulă indochineză, sînt vital interesate nu numai popoarele vietnamez, khmer și laoțian, ci și cel american, toate popoarele lumii ce năzuiesc spre consolidarea păcii în lume

I. CIOARĂ

Marți, 9 mai 1972

F.N.E. — ofensiva crește în amploare

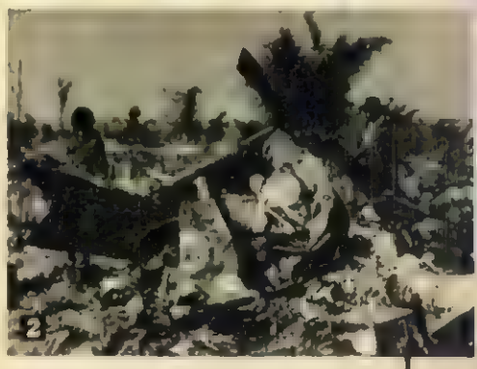

Primite cu aclamații de populația locală, forțele patriotice înaintează victorios în localitățile provinciei Quang Tri (fotografia 1). Eliberarea de către F.N.E. a capitalei provinciei a constituit pentru armata saigoneză o grea înfrîngere, care a îngrijorat profund — după cum recunoaște Jerry Friedheim, purtător de cuvînt al Pentagonului — oficialitățile americane. «Este de așteptat, a declarat Jerry Friedheim, ca armata saigoneză să înregistreze și alte eșecuri». Pronosticul s-a dovedit exact. Forțele patriotice sud-vietnameze continuă să înainteze pe toate fronturile. «Vietnamul de Sud — comunica agenția France Presse — este virtualmente tăiat în două în centrul său, în regiunea Platourilor înalte, în dreptul paralelei nr. 14». După eliberarea localității Quang Tri, patrioții au cucerit, în ciuda rezistenței opuse de unitățile saigoneze și a bombardamentelor intense ale aviației americane, alte două baze militare, deschizîndu-și drumul spre Hue. Fiecare zi a ofensivei generalizate a forțelor patriotice sud-vietnameze este marcată, și pe celelalte fronturi de luptă, de noi lovituri aduse inamicului, de grele pierderi în oameni și armament. (În fotografia 2: rămășițele unuia dintre elicopterele doborîte de forțele patriotice.)

„Încetați războiul!"

Marile orașe americane cunosc o «primăvară fierbinte». Reluarea bombardamentelor americane asupra R.D. Vietnam, noile măsuri de escaladare a războiului din Vietnam au stîrnit un val de proteste ce se manifestă cu virulență de la o coastă la alta a Statelor Unite, în primele rînduri ale demonstranților aflîndu-se tineretul. La New York (fotografia 1) au manifestat pe străzile orașului peste 30 000 de adversari ai politicii agresive a S.U.A. față de popoarele indochinei, la Boston (fotografia 2) au ieșit de asemeni în stradă mii de studenți, — poliția intervenind cu brutalitate și operînd arestări — la Universitatea Harvard peste 2 000 de studenți au declarat grevă, neprezentîndu-se la cursuri, la Chicopee (statul Massachusetts) studenții au încercat să blocheze intrarea la baza militară aeriană Westovers etc. Pretutindeni s-a cerut cu hotărîre: «Puneți capăt bombardamentelor!», «Încetați războiul!», «Lăsați poporul vietnamez, toate popoarele indochinei să-și hotărască singure destinele!»

MÜNCHEN: succesul artizanilor români

România s-a prezentat la cea de-a 24-a Expoziție de artă artizanală de la München cu exponate care s-au bucurat de mult succes în rîndurile publicului: bluze brodate cu motive naționale, icoane pe lemn, ceramică, obiecte din piele, covoare, fețe de masă și șervețele cu motive decorative folclorice etc. Aprecierile laudative la adresa lucrurilor ieșite din mîinile meșteșugarilor noștri sînt cu atît mai semnificative, cu cît în această expoziție au fost prezenți 2 408 expozanți, reprezentînd 44 țări de pe toate continentele globului.

pentru colaborare și coexistență pașnică

Procesul ratificării tratatelor semnate de R.F.G. cu U.R.S.S. și Polonia a fost urmărit cu deosebită atenție de opinia publică vest-germană. Prin adunări, demonstrații, telegrame adresate guvernului și diverșilor lideri politici, cercuri largi ale populației vest-germane, organizații politice și obștești și-au exprimat convingerea că respectivele tratate asigură o bază trainică păcii, că ele contribuie la colaborare și coexistență pașnică și au cerut ratificarea neîntîrziată a acestora. La ora închiderii ediției, în Bundestag se desfășurau dezbaterile precedînd scrutinul.

realități din lumea capitalului

...erau prieteni

Fotografia a fost publicată în «Paris Match» sub titlul *«Față în față, grevistul și jandarmul: erau prieteni»*. Guy Burniaux, muncitorul, este ajustor la «Joint Français» din Brieuc, Bretagne, întreprindere depinzînd de o uzină situată la Bezons, în regiunea pariziană. Jean-Yvon, jandarmul, i-a fost coleg de școală și prieten nedespărțit pînă la efectuarea stagiului militar, cînd s-a înrolat în armată. Dramatica întîlnire surprinsă în această fotografie a avut loc în timpul grevei de la «Joint Français», acțiune la care Guy Burniaux a participat împreună cu tovarășii săi de lucru cerînd încetarea discriminării salariale la care sînt supuși (administrația admite că la «uzina-mamă» din Bezons salariile sînt cu 13—14% mai mari, muncitorii afirmă că diferența e de 25%). Întîlnirea a avut deci loc în timpul grevei, în a cincea săptămînă de la declanșarea ei. Guy Burniaux și-a recunoscut prietenul printre jandarmii trimiși să reprime acțiunea revendicativă. S-a repezit la el și i-a strigat: «Hai, Jean-Yvon, acum lovește-mă!»

victimele lărgirii C.E.E.

«Eurocrații» în grevă de protest la sediul comunitar din Bruxelles. Motivul? «Pentru patru sute de înalți funcționari ai instituțiilor de la Bruxelles (ale Pieței comune — n.n.) — scrie săptămînalul francez «L'Express», de unde reproducem și fotografia de sus — lărgirea Europei (respectiv aderarea Angliei, Irlandei, Norvegiei și Danemarcei la C.E.E. — n.n.) va avea o consecință amară: scoaterea din muncă. Anul viitor ei vor trebui să cedeze locul colegilor englezi, irlandezi, danezi și norvegieni. Căci aderarea a patru noi țări la Europa celor șase nu va însemna și crearea de noi posturi...».

glob comentar foto

CHILE: sprijin pentru regimul allende

O profundă indignare au stîrnit în rîndul maselor largi populare dezvăluirile privind complotul pus la cale de compania nord-americană I.T.T. împotriva regimului Allende, iar hotărîrea guvernului chilian de a acționa pentru exproprierea bunurilor acesteia a fost primită cu satisfacție. Condamnînd manevrele forțelor reacționare interne și ale cercurilor monopoliste străine ce încearcă să se opună procesului revoluționar în curs de înfăptuire, opinia publică din Chile își manifestă sprijinul pentru regimul Allende, sprijin a cărui amploare reiese pregnant din această imagine înfățișînd o secvență de la un recent impunător miting popular la Santiago de Chile.

antiautomobiliști pe bulevardele parisului

Circa cinci mii de parizieni și-au încălecat zilele trecute bicicletele, și-au luat trotinetele și patinele cu rotile pentru a participa la manifestația pentru interzicerea automobilelor în Paris și transporturi nepoluante. Manifestația — fără îndoială bine intenționată, dar animată de oarecare spirit utopic (cine și-ar închipui că parizienii vor renunța de azi pe mîine la volan în favoarea pedalelor?) — a avut unele consecințe nedorite. Cortegiul cicliștilor și trotinetiștilor a încurcat și mai rău circulația. S-au format mari ambuteiaje și — după cum se afirmă în relatări apărute în presă — niciodată concentrarea gazelor de eșapament n-a fost atît de densă. Între manifestanți și automobiliștii blocați în diverse puncte au avut loc schimburi de replici nu tocmai amabile. De pe trotuare, mulți dintre pietoni — s-a spus — priveau cu simpatie și aprobare coloana de manifestanți. Alți pietoni însă, înarmați cu cîști și bastoane, au pus capăt, nu fără brutalitate, entuziasmului cu care porniseră întru demonstrarea ideii lor cei cinci mii de antiautomobiliști.

călătoria de adio

Toate tramvaiele Copenhagăi au defilat în cadrul unei mari «parăzi de adio» pe străzile orașului, însoțite de numeroși cetățeni care-și luau cu nostalgie rămas bun de la vechile tramvaie și de la «frumoasele timpuri de altădată». Prilejul a fost oferit de retragerea din circulație, după 109 ani de serviciu, a ultimului tramvai care mai străbătea străzile capitalei daneze. Tramvaiele au cedat definitiv locul autobuzelor.

PUBLICOM

Lac pentru fixarea părului, fabricat în R.P. Bulgaria după licența firmei «OREAL» — Paris:
— asigură coafurii durabilitate și o fereștă de umezeală,
— dă părului o formă frumoasă și îi păstrează luciul și moliciunea naturală
— se îndepărtează ușor și complet prin simpla periere a părului.

pharmachim
BULGARIA

Sebastian HAFFNER

haffner și cele trei greșeli ale lui barzel

Rainer Candidus Barzel a fost înfrînt în Bundestag. Speranțele șefului opoziției creștin-democrate de a răsturna guvernul Brandt prin stratagema «votului constructiv de neîncredere» nu s-au împlinit, demonstrînd nu numai inconsistența jocului politic ce tintea de fapt să submineze indirect deschiderea spre Răsărit promovată de cancelarul de la Bonn, dar și tactica greșită adoptată de președintele U.C.D. Cu o săptămînă înainte de votul decisiv din Bundestag, cunoscutul comentator vest-german Sebastian Haffner a analizat pe larg greșelile opoziției într-unul din comentariile sale ce apar săptămînal în revista de mare tiraj «Stern». Subliniind unele asemănări frapante între tactica creștin-democraților vest-germani și cea a laburiștilor britanici, Haffner scria — anticipînd eșecul lui Rainer Barzel — că și unii și alții au demonstrat lumii cum nu trebuie să se comporte opoziția. Prima greșeală este aceea că U.C.D. nu s-a împăcat cu ideea că a pierdut puterea și că trebuie să suporte servitutile opoziției. A doua greșeală, care decurge din prima, este aceea că partidul lui Barzel se grăbește excesiv să revină la putere și folosește în acest scop orice mijloace, împingînd lucrurile la extrem. «Dar obstrucția nu se cheamă opoziție» — scrie Haffner și adaugă: «Opoziție nu înseamnă că atîta timp cît nu poți să conduci tu țara, să faci totul ca ea să nu poată fi condusă».

A treia greșeală constă în însăși politica externă preconizată de adversarii coaliției Brandt-Scheel. Comentatorul «Stern»-ului dezaprobă tactica creștin-democraților de a subordona hotăriri cruciale pentru destinul națiunii germane unor considerente politicianiste.

Datoria opoziției este, după părerea lui Haffner, aceea de a elabora o alternativă politică pe care s-o înfățișeze ca plauzibilă opiniei publice. Or, lipsa unei asemenea alternative nu poate fi înlocuită cu tactica mașinațiunilor care după cum s-a văzut și cu prilejul votului de neîncredere din Bundestag nu oferă șansa scontată de Rainer Barzel. Să sperăm, scrie Haffner în încheiere, că partidul creștin-democrat, care trece evident «prin vremuri grele», va învăța din propria-i experiență «cum nu trebuie să practice opoziția».

Rainer BARZEL

VENEȚIA: salvarea gondolierilor

Imaginea pe care o publicăm nu e recentă. Este o fotografie-document care datează de cîțiva ani, reprezentînd o demonstrație de protest a gondolierilor din Veneția împotriva concurenței bărcilor cu motor și a așa-numiților «baroni ai gondolei» — cei care exploatează acest mijloc de transport. Gondolierii amenințați cu dispariția de condițiile vitrege în care-și exercită meseria cer de mult timp constituirea unei societăți care să le apere interesele. Se pare că revendicările lor n-au rămas fără ecou, de vreme ce recent, în cadrul eforturilor care se fac pentru conservarea patrimoniului fostei cetăți a dogilor, municipalitatea Veneției a anunțat crearea unei societăți de protecție pentru salvarea celor cîteva sute de gondole care mai circulă încă pe canalele orașului și a romanticei profesiuni care a încîntat atîtea generații de turiști. S-a anunțat printre altele instituirea unor cursuri de limbi străine și istorie a Veneției pe care gondolierii vor trebui să le urmeze. Permisul de conducere și cîntecele moștenite din tată în fiu nu mai sînt suficiente. Dacă vor să fie protejați, cei care vor mai exercita această meserie vor trebui să corespundă în mai mare măsură cerințelor industriei turistice contemporane

van gogh-montauti și o descoperire de un miliard lire

După ce timp de 30 de ani a stat expus în vitrina unui anticar din orășelul italian Ascoli, fără a fi fost remarcat ca pînză de valoare, tabloul intitulat «LA ROCCIA» (în fotografie) a fost cumpărat întîmplător, la modestul preț de 100 000 de lire, de pictorul italian Guido Montauti din Teramo, care s-a arătat atras de coloritul și atmosfera picturii.

Intrigat de o anumită apropiere a stilului lucrării cu cel al unor opere ale lui Van Gogh, Montauti a tentat o cercetare mai atentă. Examinînd de aproape pînza, el a ajuns la convingerea că «La Roccia» aparține într-adevăr lui Van Gogh. Pentru a avea certitudinea, pictorul a cerut avizul experților. Aceștia, neîncrezători la început, au admis totuși să efectueze o examinare cu ajutorul razelor X și — spre surprinderea tuturor — s-a constatat că este vorba de un Van Gogh autentic.

Achizitorul, încurajat, a aprofundat studiul, consultînd, timp de mai multe luni, lucrări de referință asupra operei marelui maestru olandez și a ajuns la concluzia că cele două personaje din primul plan al tabloului îi reprezintă pe *Theo Van Gogh* — fratele pictorului — și pe *Anthon Van Rappard*, un prieten comun, ceea ce a înlăturat orice urmă de îndoială cu privire la autenticitatea lucrării.

Pînza valorează, după estimațiile experților, nu mai puțin de un miliard de lire. Întrebat fiind cum apreciază această «șansă unică», Montauti a declarat că e copleșit de însuși faptul că este descoperitorul acestei opere de artă ce echivalează cu un tezaur.

Van GOGH autoportret

Guido MONTAUTI

agendă

Procedînd la alegerea noilor organe de conducere, recentul Congres al Frontului Popular Patriotic din Ungaria a reales în funcția de președinte pe GYULA KALLAI, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.S.U. În funcția de secretar general a fost ales Istvan Bencsik. Cel de-al V-lea Congres al Frontului Popular Patriotic din Ungaria a adoptat unele modificări aduse statutului organizației

Binecunoscutul ziarist american JACK ANDERSON, care a stîrnit vîlvă anul trecut inițiind publicarea documentelor secrete ale Pentagonului în legătură cu implicarea S.U.A. în războiul din Indochina și, recent, declanșînd «scandalul I.T.T.», se numără printre cei cărora li s-a acordat Premiul Pulitzer pe 1972. Prestigioasa distincție pentru publicistică a fost atribuită și ziarului «New York Times» pentru publicarea documentelor Pentagonului.

Printre laureații Premiului Lenin pe 1972 în domeniul literaturii și artei se află și prestigiosul compozitor sovietic DMITRI BORISOVICI KABALEVSKI, căruia înalta distincție i-a fost decernată pentru noua formă dată operei sale fundamentale, «Colas Breugnon». Încă despre prima formă a operei, Romain Rolland — creatorul nuvelei care l-a inspirat pe Kabalevski — afirmase că este una dintre cele mai bune lucrări contemporane pentru scenă pe care le cunoaște. De atunci Kabalevski a lucrat mereu la desăvîrșirea acestei opere.

După ce s-a aflat timp de 48 de ani în fruntea famosului Birou Federal de Investigații (F.B.I.), J. EDGAR HOOVER a încetat din viață în vîrstă de 77 de ani. De-a lungul întregii sale cariere, de aproape jumătate de secol, Hoover a acționat în spiritul celei mai reacționare politici, în ultimul timp îndreptîndu-și atenția asupra adversarilor războiului din Vietnam, a mișcării pentru drepturi civile etc, ceea ce a declanșat puternice proteste.

Cu prilejul întrunirii la Washington a celei de-a doua Adunări Generale a Organizației Statelor Americane, secretarul general al O.S.A., GALO PLAZA, a criticat politica Statelor Unite față de țările Americii Latine, cerînd S.U.A. să demonstreze practic în ce constă «noua politică» arătă în vedere față de țările de la sud de Rio Grande. Una dintre rezoluțiile adoptate la sesiune condamnă de altfel «toate formele de intervenție sau constrîngere politică și economică».

Sir FRANCIS CHICHESTER se află printre concurenții înscriși la regata care va lua startul la 17 iunie la Plymouth (Anglia) pentru a se termina la Rhode Island (S.U.A.). Cei 6 500 kilometri de-a curmezișul Atlanticului nu-l înspăimîntă pe celebrul septuagenar care, după o viață aventuroasă, și-a început «cariera» de navigator solitar în 1960, cînd medicii îi diagnosticaseră un cancer pulmonar. Chichester se află la a patra călătorie solitară transoceanică.

cronica de trei secunde

AMORUL CELULAR

Ce se întîmplă cu închisorile, stimați oameni liberi? Persoane cu totul pesimiste au scris cîte ceva în sensul că viața ar fi o închisoare. Pesimism discutabil sau — cum spunea odată cineva — pesimism de paradă, avînd în vedere, desigur, că există și eroism de paradă. Adevărul e invers, e cel din «Casa morților» fără de moarte: se poate trage o viață și în închisoare — o viață sub formele cele mai încandescente și efervescente. S-a înregistrat la timp nebunia revoltelor și răscoalelor în penitenciarele americane, engleze și, nu mai departe, franceze. Vine acum — în chip firesc — amorul.

La 29 de ani, la un pas de vîrsta femeii balzaciene, domnișoara Giuliana Meogrossi — adjuncta directorului închisorii-model din Roma, Rebbibia — se aruncă într-o aventură stendhaliană (vezi «Mănăstirea (model) din Parma»). De la prima privire, ea se îndrăgostește de deținutul numit sincer Volcano, bărbat de altminteri superb, cu mari succese la viața lui, condamnat pentru uciderea unei doamne, superbă și ea, dar asta nu are a face... Dragoste nebună și celulară — în sensul că adjuncta se închidea de bunăvoie și nesilită de nimeni în celula prizonierului, în timp ce un alt deținut stătea de strajă la tot ce mișca pe coridor. Înlănțuită peste poate — femeia ajunge pînă acolo încît cumpără două radiofoane (numite și talkie-walkie), cu ajutorul cărora poate comunica zi și noapte cu înlănțuitul acele șoapte lungi și cuvinte cifrate frumos, cunoscute și în viața celor mîndri și liberi. Radioamatorii italieni pe unde ultrascurte au parte de acest dialog superbisim — e tot ce mă îngrozește în povestea asta duioasă — radioamatorii se delectează și raportează, iar poliția reușește să localizeze amorul. Adjuncta va fi judecată în baza articolului 520 din codul penal italian, dar asta-i altă idee din alt scenariu.

Tot în Italia, Pedro Da Silva încasează șase ani pentru că a instigat la asasinarea ginerelui său. Șase ani n-ar fi moarte de om, dacă Da Silva n-ar număra 107... O sută șapte ani de viață și libertate, bineînțeles. Avocatul cere președintelui Leone grațierea «evitîndu-se astfel situația ca numitul client să stea în închisoare pînă la 113 ani», vîrstă care se știe că nu e propice nici unui condamnat. Da Silva, într-un elan superbisim, declară că, în cazul grațierii, se va căsători cu o deținută de care s-a înamorat în temniță. Femeia numără 23 de ierni.

Nimeni, absolut nimeni, cu nici o metodă psihanalitică, sub nici un șantaj și sub nici o amenințare penală, nu-mi va putea smulge mărturisirea extremă — de ce nu sînt dispus să bagatelizez aceste fenomene locale, inutil și slab ironizate în relatarea mea. Nimănui nu-i voi destăinui de ce mă ia cu frig ori de cîte ori aud că zidul închisorii nu e chiar rece.

Mai bine să tremure Bastiliile decît să plîngă mama mea!

Radu COSAȘU

nou!

IAURT DIETETIC

NUTRITIV
ȘI RĂCORITOR
PRIN CONȚINUTUL
REDUS
DE GRĂSIMI
SE RECOMANDĂ
ÎN SPECIAL
ÎN AFECȚIUNILE
GASTRICE
ȘI HEPATICE

produs
al întreprinderii
de industrializare a laptelui
BUCUREȘTI

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

Apropiata Conferință națională a scriitorilor prilejuiește publicarea în presa literară a numeroase opinii și dezbateri pe marginea tezelor elaborate în întîmpinarea acestui important eveniment. Drept care ne exprimăm și noi cîteva ginduri de cititor.

• Observăm că în ultimul timp se discută cu insistență, emițîndu-se diverse și multiple puncte de vedere, în jurul unei sau unor eventuale istorii a literaturii române contemporane. Fără îndoială, că sînt binevenite asemenea dezbateri. Numai că, după părerea noastră, discuția începe să ia niște proporții exagerate. Prea se pierde mult timp și energie... Călinescu parcă a trecut mai direct la fapte.

• Spunem aceasta pentru că simțim nevoia unor lucrări de sinteză asupra literaturii noastre contemporane. Pînă la ivirea lor credem că n-ar fi lipsit de utilitate ca niște foarte competenți critici să elaboreze cu calm și obiectivitate o seamă de monografii asupra unor scriitori precum, să zicem, Zaharia Stancu, Geo Bogza, Miron Radu Paraschivescu, Radu Boureanu, Eugen Jebeleanu... Ar constitui acele monografii certe puncte de plecare chiar pentru proiectatele istorii literare.

• Fără îndoială că reportajul trebuie înviorat și reabilitat. Numai că la scrierea lui e necesar să se antreneze condeie de primă mărime.

• N-ar fi fără importanță ca din cînd în cînd critica literară să se ocupe și de proza și poezia tipărite în reviste; mai ales că această proză și poezie se metamorfozează, fatalmente, în viitoarele cărți, știut fiind că autorii, foarte grijulii cu scrisul lor, nu consideră nimic din ce tipăresc a sta sub semnul efemerului.

• Cînd se consideră o perioadă de dată mai recentă din istoria noastră literară, perioadă caracterizată a fi fost excesiv de dogmatică, eșecurile ei se dau, de obicei, pe seama doar a cîtorva scriitori, citați copios cu ocazia tuturor bilanțurilor. Lucrul nu se pare nedrept. Observarea mai obiectivă și (de ce nu?) mai curajoasă a realităților ar mări substanțial lista celor citați.

• Constatăm că în revistele noastre apar și niște proze, nu de puține ori, fără cap și coadă. Deducem că acestea sînt publicate drept schițe sau nuvele. Ele însă par mai degrabă a fi fragmente dintr-o lucrare mai amplă. Pentru lămurirea cititorului ar trebui să fie specificat aceasta.

• Am mai dori ca principiile enunțate în articolele de fond ale revistelor noastre să-și găsească o aplicare mai consecventă în poezia proza și critica din paginile lor. Aceasta, pentru acea necesară coincidență dintre vorbă și fapte.

CINEMA

• **Goya.** O coproducție a studiourilor Lenfilm și Defa-Berlin. «Drumul spinos al cunoașterii», drumul spinos al unui mare artist, evocat cu emoție. Scenariul — Angel Wagenstein, după romanul lui Lion Feuchtwanger. Regia — Konrad Wolf. Interpreți — Donatas Banionis, Olivera Katarina, Fred Duren, Tatiana Dolova, Rolf Hoppe. Filmul a fost distins cu Premiul special al juriului la Festivalul de la Moscova 1971.

• **Trafic.** Din nou în universul năpădit de tristeți al unui comic care își plimbă prin lume propriul său amar. Despre Tati este vorba. În distribuție, Jacques Tati, Maria Kimberley, Marcel Fraval, Honore Bostel (vom reveni).

• **Inima e un vînător singuratic.** Un titlu frumos, ca din Saroyan, ca din Scott Fitzgerald, pentru un film despre care primele cuvinte care-ți vin în minte sînt: «bun de pus la rană». Așa cum spunem uneori despre oameni. O producție a studiourilor americane Scenariul — Thomas C. Ryan, după romanul lui Curson McCullers Regia — Robert Ellis Miller. Interpreți — Alan Arkin (Așteaptă pînă se întunecă), Sandra Locke, Laurinda Barrett, Stacy Keach, Chuck McCann, Percy Rodriguez, Cicely Tyson.

• **Ștefan Oprea** publică în Editura Junimea volumul «Statui de celuloid», care reunește cîteva eseuri dedicate unor mari personalități ale cinematografului contemporan (Antonioni, Bergman, Kurosawa) și unor probleme legate de destinul filmului românesc. Publicist îndrăgostit de cinema, Ștefan Oprea se distinge prin pertinența observațiilor sale, prin libertatea de a ne propune puncte de vedere inedite.

• **Buster Keaton,** geniul de atîtea ori neînțeles, este eroul monografiei lui David Robinson, tradusă de Sanda Diaconescu și tipărită la Editura Meridiane. Pentru cei care îl iubesc pe Malec, cartea recent apărută este un adevărat prilej de sărbătoare. Unde mai punem că în aceste zile și televiziunea ne onorează cu un ciclu dedicat cineastului fără pereche

Sandra Locke

MUZICĂ

• În concertul de astă-seară al Filarmonicii — dirijor, **Mircea Cristescu** — ascultăm «Balada celui fără nume» de Sergiu Sarchizov pentru mezzo-soprană **(Martha Kessler),** cor bărbătesc, cor de copii și orchestră; Simfonia a V-a (a «celor 3 Re») de Honegger; «Poem» pentru vioară de Chausson — solist, **Ștefan Gheorghiu;** poemul simfonic «Don Juan» de Richard Strauss.

• Dirijorul american **Lawrence Foster,** la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii în concertele din 19 și 20 mai. Program Mozart. Adagio și Fuga (pentru coarde). Simfoniile nr. 40 și nr. 41.

• Personalitatea dirijorului pe de o parte, structura programului pe de altă parte, ridică cele două concerte ale Orchestrei simfonice a RTV la rang de eveniment muzical. Așadar, la 17 și 19 mai, în studioul din strada Nuferilor, dirijorul **Igor Markevitch,** cu uvertura Egmont și Simfonia a IX-a de Beethoven. Dirijorul corului, **Aurel Gregoraș.**

• În Sala mică a Palatului, la 15 mai, recitalul de sonate al violoncelistului **Cătălin Ilea,** la pian — **Marilena Dobrea Ilea,** cu lucrări în primă audiție de Paul Constantinescu, Wilhelm Berger, Tiberiu Olah, César Franck.

• În aceeași sală, la 17 mai, cel de-al IV-lea program al ciclului «Lucrări camerale de Mozart». Instrumentiști din cvintetul **Concertino** prezintă: Trio în Do major, Cvartetele în Do major, La major și Si bemol major.

• În sala Studio a Ateneului, la 16 mai, recitalul pianistului **Petru Florian** (Zeno Vancea, Prokofiev) și al violonistului **George Dima,** la pian — **Victoria Ștefănescu** (Tartini, Bartok Bentoiu, Saint-Saëns).

PLASTICĂ

• **Pictori și sculptori populari contemporani.** O selecție mai restrînsă a unor lucrări care au mai fost expuse la bienalele sau anualele precedente. Expoziția are ca idee unitară lumea satului, obiceiurile ei și peisajul rural. Vizitatorul se va reîntîlni cu artiști populari de faimă, ca Stan Pătraș din Săpînța Maramureșului ori Neculai Popa, și cu pictori naivi de notorietate, ca Ion Nițâ Nicodim, Biro Pavel, Constantin Scripcariu ș.a. (Sala de expoziții a Muzeului de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România).

• **Colecționari de artă populară.** Excelentă ideea de a prezenta din cînd în cînd colecțiile unor particulari, care de-a lungul timpului, cu pasiune și adeseori cu sacrificiu, au adunat obiecte sau lucrări de artă de o reală valoare. De astă dată, la Muzeul satului sînt expuse icoane pe sticlă din colecția Indra și Dan Constantinescu, picturi pe lemn aparținînd colecției Dumitru St. Rădulescu și colecția de ceramică, obiecte de uz casnic, cornuri de praf de pușcă a lui Tiberiu Puica (Șoseaua Kisseleff 28).

• Tumultuoasă și plină de dificultăți, viața lui **Adriaen Brouwer** este ea însăși o cronică vie care cheamă și tentează povestitorul. Felix Timmermans o romanțează. Astfel, datele reale se amalgamează cu ficțiunea în acest roman, pe care cititorul îl parcurge cu interes, pentru că autorul este un înzestrat narator. Postfața editurii, care se ocupă de opera originalului pictor flamand, adaugă la aventura unei existențe informații prețioase asupra operei artistului (Editura Meridiane).

• **Lina Puteili: Tițian.** Cartea autoarei italiene este o monografie în care adevărurile documentare sînt respectate cu scrupul. Dar cum viața unui artist nu e atrăgătoare prin înșiruirea de date, autoarea a recurs la mijloace literare pentru a glorifica pe unul dintre pictorii care prin opera lor au prevestit arta modernă (Editura Meridiane).

TEATRU

• **Simfonie pentru destinul meu** de Nelu Ionescu (Teatrul Mic): piesă-portret de mare noblețe și generozitate a ideii, drama a sfîrșitului inevitabil, privit cu luciditate și cu înțelegerea nevoii de perpetuă înnoire, deci o dramă stenică. Spectacol realizat de Ion Cojar și sprijinit pe umerii interpretului principal, Ion Manea, căruia îi dau replica (în scenografia de o mare expresivitate a lui Ștefan Hablinski) actori de prestigiu: Gh. Ionescu-Gion, Mircea Albulescu, N. Neamțu-Ottonel, Vasile Nițulescu, Tatiana Iekel, Tudorel Popa, Ileana Dunăreanu, Monica Ghiuță, Alex. Lungu ș.a.

• **Pasărea și iadul** de Ion Omescu (Teatrul Național «Ion Luca Caragiale»): revenirea — de mult așteptată — a regizorului Al. Finți și munca lui pătimașă, minuțioasă, exercitată asupra unui text care încearcă un portret, în mai multe ipostaze, al artistului prin însăși natura sa crud, egoist și condamnat pe viață la însingurare. Un prim act reușit, un al doilea foarte greu credibil. În distribuție: Irina Răchițeanu, George Mottoi, Ilinca Tomoroveanu, Rodica Mandache, Ovidiu Moldovan, Virgil Popovici.

• **Rața sălbatică** de Henrik Ibsen (Teatrul Național din Timișoara): spectacol încercînd cu greu să se mențină la o linie artistică de plutire, coborînd multe din sensurile personajelor și din încărcătura de idei tensionate ale piesei (regizor, Emil Reus), slăbit prin interpretarea rolurilor masculine

Ilinca Tomoroveanu

(Miron Nețea, Vladimir Jurăscu), dar înălțat prin cîteva roluri bine duse la capăt de Mihaela Buta, Florina Cercel-Perian, Garofița Bejan.

• **Ucigașul de fecioare, zăpada albă pătată cu sînge,** adaptare după «Sire Halewijn» de Michel Ghelderode și transpusă de regizorul Akira Wakabayashi într-o combinație a stilurilor japoneze «Kabuki» și «Noh»: spectacol prezentat în turneu de Centrul japonez al teatrului tînăr și primit cu mare interes de publicul nostru de specialitate. Foarte multe dialoguri, foarte puțină mișcare, personaje și situații esențializate, joc încrîncenat și sincer pînă la durere, mici punctări de parodie în costumație și interpretare.

• **Iancu Jianu** de Al. Mitru (Teatrul de marionete «Prichindel» din Arad): spectacol pentru toate vîrstele — cum anunță chemător afișul — realizat de Mircea Petru Suciu (regie) și Zizi Frențiu (scenografie) în stilul baladelor populare, cu o fantezie duioasă și cu un simț viu al pitorescului.

DISC

• Pe discul 16-EXE-0642, toate cele douăzeci și șapte de roluri ale poemului feeric «Înșir-te mărgărite...» sînt jucate de autentice vedete ale teatrului românesc. Ne întrebăm doar de ce nu și-a însoțit casa noastră de discuri încîntătoarea imprimare dăruită copiilor cu o prezentare, fie și neexhaustivă, a marelui nostru scriitor Victor Eftimiu și a operei sale. Măcar pentru ca părinții să poată povesti copiilor cînei vrăjitorul în stare să basmuiască atît de frumos.

• Pe cît de darnice sînt radioul și televiziunea cu copiii, furnizîndu-le seară de seară povești peste povești, pe atît de zgîrcită ni se pare redacția «Electrecord»-ului. Oare să nu fi venit vremea unei case de discuri numai pentru copii? Sau barem a unei filiale mai înstărite? -

• Kisfalussy Bálint se dovedește a fi și compozitor, și autor de texte. Și chiar premiat, la Festivalul Sîculus '70. Melodiile create de Kisfalussy plac. Plac și datorită interpretului vocal, pe care coperta discului nu ni-l numește. Ni se spune doar că orchestra «Zephir» cîntă «în limba maghiară». Evidentă eroare de... tipografie! Pentru că solistul (destul de talentat) este tot Kisfalussy Bálint (EDC-10212).

TV

SERIALUL. «Mușcatinii», «Invadatorii», «Planeta giganților» și-au terminat cariera. Cu ce vor fi înlocuiți? Deocamdată doar cu un nou serial «de luni» **«Salut Germain»** — realizare a TV din R.D.G. (ora 20.25).

REPORTAJ. La ordinea zilei — Porțile de Fier. De pe acest șantier Galina Enișteanu ne prezintă pe «Unul dintre miile de constructori» (duminică ora 20.00) • «Grădinile orașului» — o nouă pagină din ciclul **Bucureștiul necunoscut,** evocat de Maria Preduț (joi ora 20.20. pr. 2) • Mai consemnăm reportajul lui Costin Martiniuc «Școala, în peisajul satului de azi» (vineri ora 18.35)

DEZBATERI. În ciclul «Sensul acțiunii: perfecționarea», inițiat în întîmpinarea **Conferinței naționale a P.C.R.** — «Imbunătățirea sistemului informațional în economie» (joi ora 18.30).

ȘTIINȚĂ. 1 850 de ani de la atestarea istorică a orașului Turnu Severin — eveniment consemnat de emisiunea **Drumuri în istorie** (luni ora 21.15) • Asistentul nostru — robotul, în anul 2001 (miercuri ora 22.10).

LITERATURĂ. Zaharia Stancu, George Macovescu, Virgil Teodorescu și George Ivașcu — distinșii participanți la o masă rotundă, în întîmpinarea apropiatei **Conferințe naționale a scriitorilor** (vineri ora 22.05).

TEATRU. **Premieră TV** cu piesa lui D.R. Popescu «Piticul din grădina de vară» cu Silvia Popovici, Draga Olteanu, Ion Marinescu, Vasile Nițulescu ș.a. (marți ora 20.10)

FILM. Serghei Bondarciuk și Sylva Koscina în «Bătălia de pe Neretva» (duminică ora 20.20) • «Domnișoarele din Rocheforț», unul dintre experimentele lui Jacques Demy (Umbrelele din Cherbourg). Un film plin de vedete: Catherine Deneuve, Françoise Dorléac, Danielle Darrieux, Gene Kelly... (miercuri ora 20.10)•Filmul lui Manole Marcus, după un scenariu de Ioan Grigorescu, «Canarul și viscolul», cu Ninetta Gusti, Mircea Albulescu ș.a. (vineri, ora 20.30).

MUZICĂ. O oră de anatomie cu... Leonard Bernstein: «Anatomia orchestrei» (duminică ora 11.10) • Dirijorul Louis Frémaux la pupitrul Orchestrei simfonice din Birmingham și pianistul John Lill în concertul din sala Palatului: uvertura «Corsarul» de Berlioz și «Concertul pentru pian» de Ceaikovski (marți ora 20.10).

FOLCLOR. Folclor vîlcean — «Din Pietrari la Vaideeni» (duminică ora 18.50) • Ansamblul «Doina» al tineretului bucureștean (sîmbătă ora 16.30, pr. 2).

VARIETĂȚI. «Steaua fără nume» are nume: Doina Moroșanu, cu recitalul etapei a III-a (luni ora 21.30)

• Teledivertisment: «Rușinea familiei» de J.H. Harwood în adaptarea lui Mircea Ștefănescu (sîmbătă ora 21.15).

SPORT. «To be or not to be» în semifinala C.E. de fotbal: România-Ungaria (duminică ora 17.00).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul Pronosport, etapa din 14 mai 1972

I. România-Ungaria	1
II. Polit. Gl.-Dunărea	1
III. Metalul Tg.-Progresul Buc.	1, x, 2
IV. Chimia Rm. V.-F.C. Galați	1, x
V. Electroputere-C.F.R. Tim.	1
VI. Minerul Anina-Minerul B.M.	1, x
VII. C.S.M. Reșița-Corvinul	1
VIII. Arezzo-Brescia	1
IX. Catania-Perugia	1, 2
X. Foggia-Reggina	1, x
XI. Genoa-Bari	1
XII. Lazio-Taranto	1
XIII. Palermo-Como	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

IOANA BULCĂ, actriță cu generoase resurse interpretative, distinsă recent cu premiul Asociației cineaștilor pentru rolul doamna Stanca din filmul Mihai Viteazul

FLACARA

21
'72

ANUL XXI
NR. 885
20 MAI 1972

în șapte zile

La Porțile de Fier și pe malul unde romanii au înălțat castrul pe care Hadrian avea să-l numească Drobeta, bătrînul Danubius — străvechiul Istru, Dunărea zilelor noastre — a fost martor a două evenimente istorice, evenimente născute și determinate de realitatea constructivă a orînduirii noastre socialiste.

În cuvîntarea ținută la adunarea jubiliară prilejuită de împlinirea a 1850 de ani de existență a orașului și a 90 de ani de activitate a Uzinei de vagoane — referindu-se la hotărîrea de a denumi municipiul Drobeta Turnu Severin — tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: «Înmănunchind aceste două denumiri ale municipiului într-una singură, dorim să subliniem și mai mult unitatea dintre trecut, prezent și viitor, faptul că poporul român există de veacuri și va dăinui peste veacuri pe aceste meleaguri, edificînd cea mai înaltă societate din lume — comunismul!»

De fapt, aceste cuvinte exprimă esența realității pe care o trăim astăzi în România socialistă și din această realitate obiectivă decurge și importanța istorică a evenimentelor acestui început de săptămînă. Orașul acesta cu un trecut milenar, intrat în era socialismului, merge în pas cu întreaga țară pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. De aceea, sărbătorirea care a avut loc s-a transformat într-o manifestare puternică a elanului de muncă pentru îndeplinirea planului, a perfecționării conducerii și planificării economiei, a vieții sociale, pentru ridicarea nivelului întregii activități de partid și de stat. Acesta este obiectivul central al întregii țări și la el participăm cu toții.

La numai 24 de ore de la acest jubileu, munca noastră de constructori a fost încununată de inaugurarea Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. Rod al colaborării româno-iugoslave, evenimentul a constituit o adevărată sărbătoare a prieteniei dintre cele două țări. Crearea acestui complex sistem hidroenergetic și de navigație — care a necesitat lucrări și eforturi uriașe — se înscrie în linia generală a politicii promovate de partid în domeniul utilizării corespunzătoare a potențialului hidroenergetic de care dispunem.

Ce înseamnă în mod concret realizarea pe care o consemnează inaugurarea Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier apare clar printr-o simplă comparație cu trecutul. În România antebelică producția totală de energie electrică depășea cu puțin un miliard de kWh/an; or, acum numai partea noastră din exploatare reprezintă cinci miliarde de kWh/an. În urma amenajării unui singur metru cub de cădere de apă pe Dunăre — după cum au calculat specialiștii — se poate obține o producție de energie electrică egală cu aceea produsă de hidrocentrala de la Bicaz sau cea de la Argeș-Corbeni. Amploarea acestei uriașe lucrări rezultă nu numai din puterea instalată, ci și din cele două miliarde metri cubi ai lacului de acumulare care ocupă o suprafață de 170 kilometri pătrați, din faptul că barajul deversor are o lungime de 441 metri, iar capacitatea de deversare este de 15 500 metri cubi pe secundă; rezultă din cele 13 400 000 metri cubi de stîncă și aluviuni excavați, din turnarea a 3 100 000 metri cubi de betoane, din soluțiile tehnice aplicate și, mai ales, din enorma cantitate de energie umană încorporată aici timp de 86 de luni de zile.

Putem spune pe drept cuvînt că această săptămînă va rămîne înscrisă cu majuscule în analele construcției socialiste — pentru că evenimentele care au avut loc constituie afirmarea capacității de creație a orînduirii și a timpului în care trăim și muncim, o expresie a unității între popor și partid.

Mihai MÎRZA

Marți, 16 mai 1972

DROBETA TURNU SEVERIN

1850 de ani de atestare documentară a municipiului și 9 decenii de activitate a uzinei de vagoane

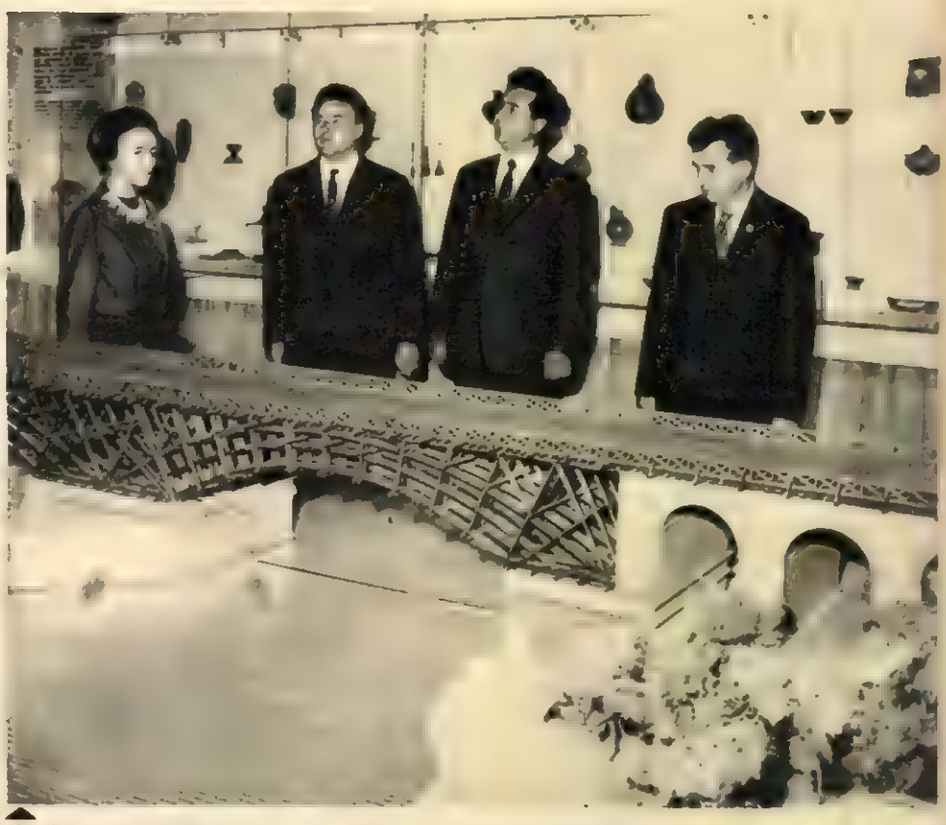

Conducătorii de partid și de stat examinează macheta străvechiului pod peste Dunăre, construit de Apolodor din Damasc.

În mijlocul colectivului sărbătorit.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au inaugurat

SISTEMUL HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE PORȚILE DE FIER

«Înălțarea acestui grandios edificiu al energeticii moderne este o expresie elocventă a capacității tehnice a celor două țări ale noastre, a înaltei competențe, a spiritului de eroism în muncă al proiectanților, inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor români și iugoslavi».

Nicolae CEAUȘESCU

«Această realizare este o expresie a celei mai moderne concepții a colaborării economice în care prin cooperare și asocierea mijloacelor se realizează efecte utile de lungă durată pentru ambele țări».

Iosip Broz TITO

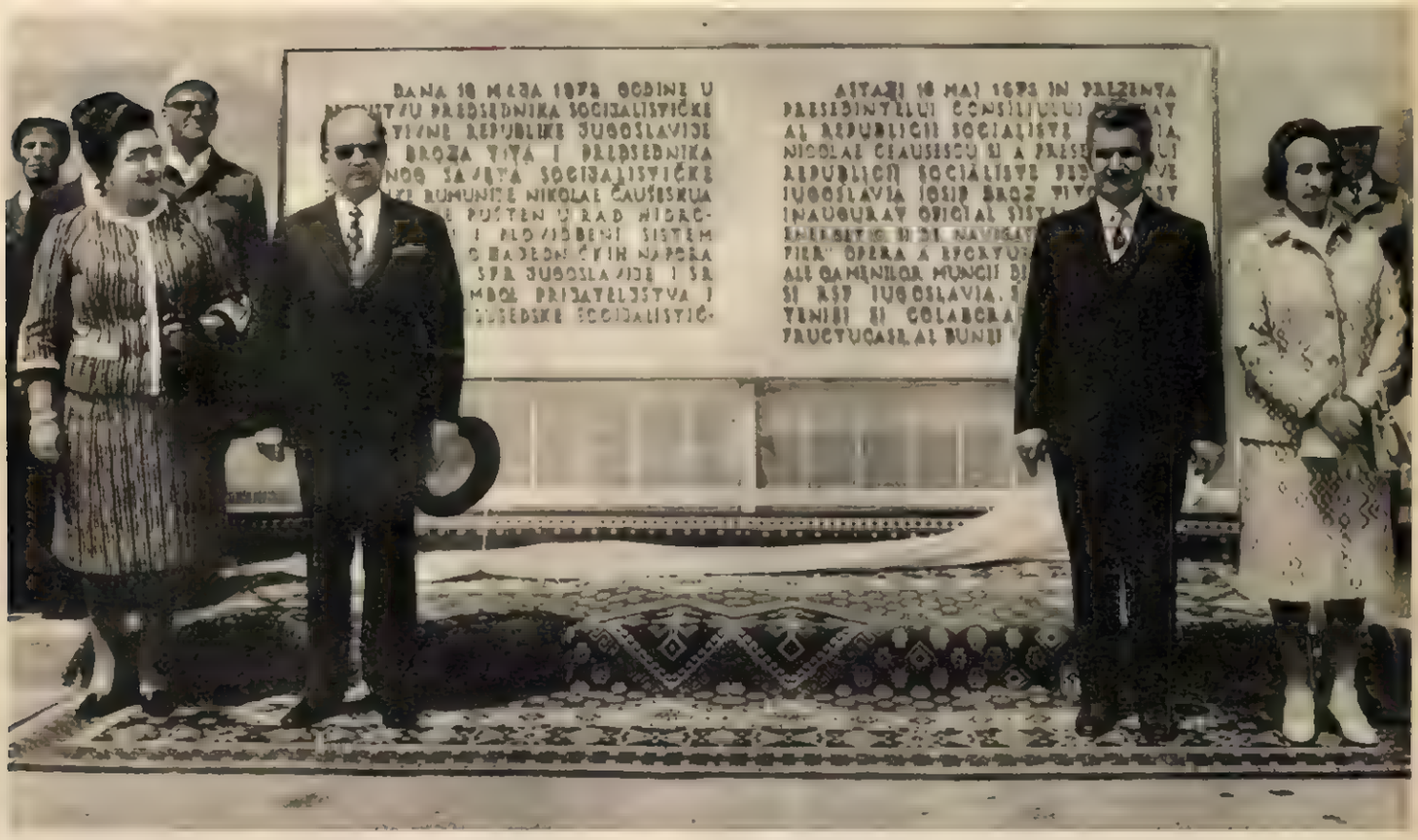

Într-o atmosferă solemnă, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, a fost dezvelită placa inaugurală prin care se consemnează intrarea oficială a hidrocentralei de la Porțile de Fier în istoria energeticii mondiale

La începutul acestei săptămîni, în plin aflux al unei primăveri mult așteptate, harnicii locuitori ai plaiurilor mehedințene și împreună cu ei întregul nostru popor au avut marea bucurie de a fi martorii unei grandioase sărbători populare. Luni, 15 mai, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți conducători de partid și de stat, a avut loc sărbătorirea împlinirii a 1850 de ani de atestare documentară a municipiului Drobeta Turnu Severin. În aceeași zi, printr-o fericită coincidență, istoria a marcat un alt însemnat eveniment din viața orașului: aniversarea a 9 decenii de la întemeierea Uzinei de vagoane din străvechea așezare dunăreană.

Marți, 16 mai, mii de oameni ai muncii români și iugoslavi au fost participanții și martorii unui alt măreț moment istoric: inaugurarea de către tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito a Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, acest măreț edificiu al prieteniei, energiei și luminii, simbol al frăției și colaborării dintre cele două țări socialiste vecine, un triumf al geniului uman pus în slujba bunăstării și progresului, a cauzei socialismului, a păcii și colaborării între popoare.

Evenimente memorabile care se impun inimii și cugetului nostru atît prin solemnitatea momentului cît și prin profunda lor semnificație politică.

Apariția la tribuna oficială a tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, a tovarășelor Elena Ceaușescu și Iovanka Broz, a conducătorilor de partid și de stat, români și iugoslavi, este întîmpinată cu îndelungi aplauze de miile de participanți la miting.

Mii de oameni ai muncii români și iugoslavi au participat la momentul istoric al inaugurării Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, ovaționînd pentru dezvoltarea colaborării frățești dintre cele două țări socialiste vecine, unite și mai trainic prin grandiosul pod al prieteniei, energiei și luminii.

În cursul zilei de 16 mai, într-un cadru solemn, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat tovarășului Iosip Broz Tito titlul de «Erou al Republicii Socialiste România» și Ordinul «Victoria socialismului».

Cu prilejul inaugurării marelui sistem hidroenergetic transdanubian, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, a celorlalți conducători de partid și de stat români și iugoslavi, pe malul românesc al Dunării a avut loc un însuflețitor miting al prieteniei româno-iugoslave.

«...pentru a conduce cu rezultate cît mai bune, sînt necesare repartizarea corespunzătoare a cadrelor, precizarea clară a îndatoririlor, drepturilor și răspunderilor pe care le au acestea, pe toate treptele organizatorice».

N.CEAUȘESCU

(Din expunerea la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății)

OMUL: cheia de aur a eficienței economice (II)

În cadrul serialului nostru privitor la problemele eficienței producției materiale, ale ridicării calitative a întregii activități economice, ne oprim și în acest număr asupra unui factor special de influențare a productivității muncii: OMUL. La fel ca și în prima parte a anchetei noastre, preocuparea pentru utilizarea rațională a resurselor umane, pentru realizarea perfecționării personalului din unitățile productive este aceea care străbate și unește punctele de vedere exprimate în aceste pagini.

RESURSELE UMANE- STRUCTURI ȘI RODNICIE

În legătură cu folosirea rațională a resurselor umane din țara noastră consider că prima problemă care se pune este aceea a utilizării întregii forțe de muncă active cu păstrarea unui raport, corespunzător etapei și nivelului de dezvoltare a societății, între sfera neproductivă și sfera producției materiale.

O altă problemă o constituie apoi repartizarea corespunzătoare a forței de muncă — pe ramuri și subramuri — în cadrul sferei producției materiale, repartizare care depinde de ponderea pe care o au ramurile și subramurile respective dar și de rodnicia cu care este cheltuită munca vie în cadrul acestora.

Fiind vorba de utilizarea rațională a resurselor umane nu pun în discuție structurarea producției materiale și ponderea pe care trebuie să o ocupe o ramură sau alta (și în cadrul acestora, subramurile), aceasta fiind o problemă care ar constitui un alt subiect. Deci, considerînd că structurarea producției materiale este rațional făcută, rămîn în discuție, după opinia mea, două probleme principale legate de utilizarea resurselor umane. Și anume:

1) Structura forței de muncă în cadrul fiecărei ramuri sau subramuri din sfera producției materiale.

Este vorba aici — indiferent de gradul de pregătire, indiferent de «titluri» — de două grupe mari: partea care are rol productiv direct și partea care are rol productiv indirect (adică personalul de conducere, administrație și deservire a producției).

În această privință se remarcă tendința de a justifica, deci de a admite, creșterea ponderii personalului indirect productiv pe seama introducerii progresului tehnic.

Acest lucru nu trebuie însă acceptat decît dacă această creștere are drept consecință sporirea corespunzătoare a productivității muncii celor care au rămas să activeze în grupa salariaților care au rol direct și efectiv productiv.

Din păcate însă metodologia de analiză a productivității muncii nu prea are în vedere acest lucru, contribuția tuturor salariaților fiind practic socotită (deși în realitate este altfel) în chip global.

Iată de ce consider că se justifică necesitatea ca, în condițiile actuale, să se aibă în vedere, neapărat, optimizarea raportului dintre salariații cu rol indirect productiv și cei cu rol direct productiv. Aceasta fiind — alături de optimizarea raportului dintre forța de muncă ocupată în sfera neproductivă și cea ocupată în sfera productivă — una dintre căile importante spre utilizarea rațională a forței de muncă.

2) Cea de-a doua problemă o constituie rodnicia cu care este cheltuită munca vie, în general, și munca salariaților direct productivi, în special, în fiecare ramură și subramură din sfera producției materiale.

Se știe că factorii principali care pot acționa asupra nivelului productivității muncii îi constituie nivelul tehnicii și al tehnologiei, nivelul organizării producției și al muncii, nivelul cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor oamenilor (nivelul resurselor umane), precum și cointeresarea materială și morală a acestora; bineînțeles, toate privite prin prisma interdependenței lor.

Potrivit concluziilor mele rezolvarea problemei creșterii productivității muncii în funcție de resursele umane depinde de o multitudine de factori:

a) Formarea oamenilor corespunzător cerințelor — imediate și de perspectivă — avînd în vedere atît pregătirea profesională cît și cultura generală;

b) Perfecționarea, conținută și susținută, a lor;

c) Asigurarea condițiilor necesare manifestărilor pozitive ale potențialului uman, ceea ce, pe lîngă condiții materiale de muncă și de viață, presupune condiții în care fiecare individ să aibă sentimentul că este sprijinit să se dezvolte, că munca pe care o prestează este în raport direct cu pregătirea, aptitudinile și atitudinea sa față de muncă, că echitatea și etica comuniste există în realitate nefiind consemnate numai în vorbe sau în documente;

d) Luarea în considerare a faptului că în colective există cadre mai capabile, mai bine pregătite decît cele situate pe anumite vîrfuri; cadre al căror potențial nu poate fi valorificat optim dacă individul în cauză nu este stimulat să-și pună calitățile în valoare sau dacă, așa cum din păcate încă se mai întîmplă, chiar este frustrat de recunoașterea aportului său;

e) Luarea în considerare a unor interese individuale ce nu trebuie subordonate în totalitate și rigid cerințelor generale, cerințe care practic, în multe privințe, nu sînt la urma urmei decît generalizarea intereselor indivizilor;

f) În fine, asigurarea unui climat cît mai bun de muncă, analiza serioasă a cauzelor unor nemulțumiri în rîndul lucrătorilor și studierea atentă a problemelor care-i frămîntă.

Petre MANGEA
director al Centrului de perfecționare profesională — Roznov

CĂI SPRE UTILIZAREA OPTIMĂ A REZERVELOR UMANE

Înțelegerea faptului că îndrăznețele programe de dezvoltare economică pe care ni le-am propus nu pot fi îndeplinite decît în condițiile unor eforturi generale de autodepășire, de înnoire a muncii fiecărui cadru din economie, a fiecărui cetățean, ne obligă să acordăm o atenție sporită problemelor îmbunătățirii calificării cadrelor, problemelor perfecționării stilului lor de muncă.

Pentru utilizarea optimă a rezervelor umane — în vederea rezolvării cantitative, calitative și eficiente a sarcinilor fiecărei întreprinderi, ale fiecărui colectiv — este necesar să se întreprindă acțiuni ferme pentru creșterea continuă a participării active a fiecărui lucrător la rezolvarea acestor sarcini.

Potrivit experienței mele, iată care sînt — socotesc eu — principalele elemente care pot conduce la o folosire optimă a rezervelor umane:

— utilizarea rațională a timpului de muncă a lucrătorului;

— asigurarea cadrului organizatoric propice realizării în cele mai bune condiții a obiectivelor unităților socialiste;

— îmbunătățirea organizării locului de muncă pentru asigurarea utilizării rationale a eforturilor fiecărui lucrător;

— perfecționarea continuă și permanentă a pregătirii profesionale a lucrătorilor, în vederea îmbogățirii cunoștințelor și a îmbunătățirii atitudinilor și aptitudinilor, potrivit nivelului cerințelor posturilor;

— așezarea și dezvoltarea relațiilor umane pe baze corespunzătoare eticii societății noastre socialiste.

Ion BERCEANU
directorul Centrului de perfecționare a cadrelor din transporturi și telecomunicații

Nu-i suficient să avem utilaje de ultim tip. Trebuie să ne preocupăm și de rodnicia resurselor umane. (Combinatul de îngrășăminte cu azot — Roznov, Piatra Neamț.)

O CAUZĂ A SUCCESELOR: FOLOSIREA RAȚIONALĂ A RESURSELOR UMANE

Au trecut aproximativ patru ani de la darea în funcțiune a primelor capacități industriale la Combinatul siderurgic din Galați. În această perioadă, extrem de scurtă pentru istoria unei întreprinderi, au fost totuși obținute rezultate bune în muncă. Pentru activitatea desfășurată în anul 1970 combinatului nostru i s-a decernat diploma de întreprindere evidențiată pe ramură, cîștigînd, în același timp, întrecerea socialistă cu întreprinderile industriale din județul Galați. Rezultatele activității economice din anul 1971 și primul trimestru al anului în curs sînt superioare, la toți indicatorii, celor obținute în anul 1970. De menționat că, în paralel cu activitatea de producție, s-a desfășurat o amplă activitate de dezvoltare a combinatului gălățean atît prin darea în funcțiune a noi obiective industriale și dezvoltarea celor existente, cît și prin asimilarea și fabricarea a zeci de noi mărci de oțeluri, calități de tablă etc.

Întreprinderea noastră este dotată cu tehnică modernă care dă posibilitatea unor performanțe ridicate. În combinat sînt mulți conducători capabili să organizeze producția și munca în condiții optime, pentru folosirea superioară a resurselor materiale. Toate acestea au contribuit în mare măsură la obținerea rezultatelor arătate mai sus. Realitățile dovedesc însă că factorul care a influențat hotărîtor în creșterea eficienței economice a combinatului nostru îl constituie *competența profesională* a tuturor lucrătorilor — conducători, specialiști, executanți — folosirea din ce în ce mai rațională a resurselor umane existente în întreprindere. Aria *metodelor și procedeelor de folosire rațională a forței de muncă* este mare, dar mă voi referi numai la domeniul folosirii resurselor umane în mod rațional pe seama *creșterii competenței profesionale*.

Acest deziderat se obține prin acțiuni de calificare și perfecționare a pregătirii profesionale a tuturor categoriilor de lucrători. Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în combinatul nostru toate aceste acțiuni au fost îmbinate într-o politică de personal unitară avînd obiective generale, firește etapizate, bine conturate. La determinarea acestor obiective generale s-au avut în vedere obiectivele individuale de pregătire și perfecționare a lucrătorilor, conform cu cerințele postului sau locurilor de muncă; s-a urmărit odată cu îndeplinirea obiectivelor activității combinatului asigurarea condițiilor materiale și organizatorice care să garanteze nu numai dezvoltarea dar și promovarea fiecărui lucrător, fiecărui salariat. În prezent, putem vorbi despre unele rezultate bune.

Așa, de exemplu, la integrarea fluxului tehnologic, în anul 1968, ponderea muncitorilor calificați prin școli profesionale — formă superioară de pregătire — era, în totalul muncitorilor calificați, de 32 la sută. Azi acest indicator a crescut pînă la aproape 60 la sută. Și ne propunem ca, în anul 1975, cel puțin 65—70 la sută din muncitorii calificați să fie absolvenți ai școlii profesionale sau ai aceleia de ucenici.

Am realizat un nivel de pregătire profesională ridicat la majoritatea muncitorilor și, în consecință, un spor de competență profesională, și ca urmare a unei preocupări permanente și chibzuite de formare a propriilor cadre, prin grupul nostru școlar din Galați, deci în condițiile specifice dotării noastre tehnice. În acest fel am putut să aplicăm corespunzător principiile integrării profesionale și umane a viitorilor muncitori calificați încă din perioada școlarizării, sporind substanțial eficiența activității de formare profesională. Trebuie recunoscut că un ajutor permanent am primit din partea organelor de resort ale Ministerului Industriei Metalurgice în obținerea rezultatelor menționate mai sus.

Întreprinderea se preocupă, încurajînd și creînd condiții, ca un număr cît mai mare de muncitori, calificați prin forme inferioare, să-și completeze studiile la nivelul școlii profesionale iar absolvenții învățămîntului profesional și alți lucrători să absolve liceul industrial metalurgic sau liceele de cultură generală, deci să obțină o pregătire medie, profesională și generală. În ultima perioadă circa 1 000 salariați au fost cuprinși în asemenea forme de pregătire. Ne-am propus ca în anul 1975 aproximativ 25 la sută din muncitori să aibă la bază o pregătire medie, profesională și generală.

O atenție deosebită se acordă formării și perfecționării personalului necesar obiectivelor ce urmează a fi puse în funcțiune sau dezvoltate. În acest sens s-a întocmit un grafic de formare și perfecționare a personalului pentru toate obiectivele industriale ce vor fi puse în funcțiune în perioada 1971—1975. Din această lucrare se desprinde clar numărul personalului ce trebuie asigurat pentru fiecare obiectiv, pe structuri, pe specialități și meserii, pe forme de pregătire și perfecționare. În baza experienței acumulate aplicăm metode noi de selecție, formare și perfecționare.

Rezultatele obținute ne bucură, însă ne și obligă să depunem eforturi în continuare pentru îmbunătățirea lor, pentru ridicarea lor la nivelul impus de dotarea tehnică modernă, de cerințele de calitate față de produsele siderurgice gălățene ce trebuie realizate cu costuri minime, în condiții de muncă corespunzătoare. Amplele activități întreprinse în unitatea noastră pe linia perfecționării pregătirii profesionale a tuturor categoriilor de lucrători urmăresc tocmai atingerea acestor țeluri.

O preocupare sporită este acordată formării și perfecționării pregătirii viitoarelor cadre de conducere, mai ales a acestor conducători direcți ai locurilor de muncă care sînt maiștrii. Policalificarea unor categorii de lucrători constituie o altă preocupare a întreprinderii. Ne-am propus ca pînă în anul 1975 cel puțin 25 la sută din totalul muncitorilor să fie absolvenți ai cursurilor de policalificare.

Am prezentat cîteva exemple privind categorii mari de lucrători din întreprindere însă țin să precizez că principiile formării și perfecționării se aplică diferențiat și pentru celelalte categorii de personal cu pregătire medie și superioară.

Ing. Nicolae PAVEL
Șeful serviciului învățămînt
Combinatul siderurgic — Galați

inferența

de Henri WALD

Inferența este mișcarea gîndirii de la fapte la idei și de la idei la idei, este demersul inductiv și deductiv al gîndirii. La întrebarea: de unde provine sporul de informație pe care îl aduce concluzia unei inducții față de informațiile pe care i le pun la dispoziție premisele, nu se poate răspunde decît lămurindu-se saltul dialectic prin care cunoașterea urcă de pe treapta senzorială pe cea rațională. Unitatea dialectică dintre **inducție și deducție** (= obiect al logicii) este determinată de unitatea dialectică dintre **senzorial și rațional** (= obiect al gnoseologiei), care, la rîndul ei, este determinată de unitatea dialectică dintre **individual și general** (= obiect al ontologiei).

Problema trecerii cunoașterii de la oglindirea unor **lucruri individuale** care fac parte din același gen la reflectarea **genului** din care fac ele parte a frămîntat intens mintea umană de la începuturile filozofiei și pînă astăzi.

Toate încercările de a fundamenta strict logic valabilitatea inducției au eșuat. Inducția a rămas marele scandal al rațiunii. Cum e posibil să se afirme că orice A este B devreme ce nu poate fi cunoscut decît un număr finit de A-uri? Gîndirea trebuie să-și asume unitatea contradictorie dintre inducție și deducție.

De obicei, se susține că orice demers ascendent al cunoașterii este o inducție. În realitate, demersurile ascendente ale cunoașterii sînt de patru feluri:

a. Trecerea de la senzorial la logic; b. Trecerea de la judecăți particulare la judecăți generale; c. Trecerea de la mai puțin general la mai general; d. Trecerea de la general la universal.

Trecerea de la senzorial la logic este procesul de generalizare și abstractizare care se termină cu formarea noțiunii; trecerea de la judecăți particulare la judecăți generale este procesul prin care cunoașterea sare de la înregistrarea unor fapte particulare la reflectarea legilor lor; trecerea de la mai puțin general la mai general este procesul prin care gîndirea urcă de la consecințe la principii, de la teoreme la axiome. Desprinderea celor mai generale principii din legile generale formulate de diferitele științe particulare este procesul prin care gîndirea se înalță de la general la cel mai general, de la un general de un anumit grad de generalitate la generalitatea extremă, la universal.

În sens strict se numește inducție numai trecerea de la judecăți particulare la judecăți generale.

Trecerea de la senzorial la logic, prin activitatea lingvistică a inteligenței umane, este un proces gnoseologic, în decursul căruia joacă un rol important, deseori neglijat, atît afectivitatea, cît și fantezia; trecerea de la special la general este un proces logic, care se dispensează de apelul la experiență. Numai trecerea de la judecăți particulare la judecăți generale este un proces care face apel, în egală măsură, atît la experiență cît și la gîndirea logică; însă tot ce aparține gîndirii logice este de natură deductivă, inducția fiind doar saltul de la strîngerea faptelor particulare la formularea legilor care le guvernează. Nici un moment nu trebuie confundată inducția cu deducțiile care participă la desfășurarea ei. Este adevărat că o inducție nici nu începe, nici nu se dezvoltă și nici nu se încheie fără participarea deducției, dar unitatea dintre inducție și deducție nu anulează opoziția dintre ele, ci, dimpotrivă, o presupune.

Pornind de la constatarea unui anumit număr de **fapte**, Galileo Galilei a formulat **legea** căderii corpurilor. Este adevărat că unei minți geniale îi ajunge, uneori, căderea unui singur măr pentru a scoate la iveală legea gravitației... În istoria descoperirilor științifice, întîmplarea nu a fost însă niciodată mai mult decît o împrejurare favorabilă; factorul hotărîtor a fost întotdeauna pregătirea tehnică și teoretică a descoperitorului. Altfel, rămîne inexplicabil de ce, pînă la Denis Papin, aburii au forțat atîta vreme degeaba capacele miliardelor de oale, de ce, în istoria chimiei, marile descoperiri n-au fost făcute de eficieni, ci de chimiști. Ce-i drept, nici invers.

Cunoașterea trece din:

$$\text{inducție}\ \frac{\begin{array}{l}x,y,z.\ \text{sînt B}\\ x,y,z.\ \text{sînt A}\end{array}}{\text{A este B}}\ \text{în deducție}\ \frac{\begin{array}{l}\text{A este B}\\ x_1y_1z_1\ \text{sînt A}\end{array}}{x_1y_1z_1\ \text{sînt B}}$$

Ajunsă la concluzie, inducția se răstoarnă în deducție. Inducția se termină printr-o deducție: concluzia inducției devine premisa majoră a deducției.

Faptul că inducția se termină cu o deducție înseamnă că, la un moment dat, cunoașterea trece din inducție în contrariul ei, în deducție, dar în nici un caz nu poate să însemne că însăși inducția este deducție.

Deși opuse, inducția și deducția sînt interdependente; în cadrul acestei unități contradictorii, inducția este primordială față de deducție, deoarece saltul inductiv este acela care face din deducție o fereastră deschisă către viitor; de asemenea, între inducție și deducție se desfășoară un proces de întrepătrundere prin care cunoașterea trece mereu din inducție în deducție.

Așadar, în vreme ce sinteza, vizînd întregul, este o operație de integrare, care se desfășoară pe aceeași treaptă a cunoașterii, mai întîi senzorială, apoi rațională, inducția, vizînd genul, este o operație de generalizare, care sălță de pe treapta senzorială pe cea rațională, iar deducția, vizînd diversele grade de generalitate, este o operație de explicitare, care se desfășoară numai pe treapta rațională.

Unitatea dintre inducție și deducție nu este mai «scandaloasă», din punctul de vedere al logicii, decît unitatea dintre materie și spirit, din punctul de vedere al antropologiei.

CUM VALORIFICĂM TEZAURUL TURISTIC (II)

SIBIU-RÎMNICU VÎLCEA-BUCUREȘTI

CU OCHII UNUI TURIST PRETENȚIOS PE ATRĂGĂTORUL ITINERAR DE PE VALEA OLTULUI

de Gh. EPURAN — Fotografiile autorului

«Turnul sfatului» de la Sibiu cuprinde de cîțiva ani și un muzeu. Numai că noi l-am găsit închis, deși am încercat să-l vizităm în orele prevăzute în program.

Prima etapă a excursiei noastre-test pe cel mai circulat traseu turistic al țării s-a încheiat la porțile Sibiului.

Ce le oferă Sibiul turiștilor din apropiatul sezon de vîrf? În primul rînd — și faptul merită să fie subliniat — un aspect general îngrijit și suficient de numeroase indicatoare rutiere — bine plasate — pentru a ușura orientarea vizitatorilor. În al doilea rînd, cîteva baze turistice care au început să aibă renume: hotelurile Bulevard și Împăratul Romanilor și campingul din Dumbravă. Primele — normal — nu mai fac față afluenței și de aceea orașul de pe Cibin așteaptă cu nerăbdare construcția noului hotel reprezentativ, dar și

Cabana «Valea Oltului» — un exemplu de ce se poate face pe plan local atunci cînd există inițiativă și spirit gospodăresc.

Bijuterie a vechii noastre arhitecturi, Cozia completează atracțiile spectaculosului defileu al Oltului. În jurul său, bazele turistice nu sînt însă suficiente.

Motelul din Dumbrava Sibiului — o reușită arhitectonică într-un cadru bine valorificat turistic.

Muzeul Bruckenthal este — în orice anotimp — obiectivul major al Sibiului turistic. Dar orașul nu uită să-și invite oaspeții și spre alte locuri.

a unor hoteluri de clasa turist, cu mai mici pretenții de confort, dar cu mai multe locuri. O noutate a anului: motelul din Dumbrava. Locul splendid, arhitectura reușită vor face ca toți turiștii români sau străini care vor poposi aici să plece încîntați. Păcat că ei nu vor fi prea mulți — doar 80 în fiecare seară — fiindcă urmîndu-se un tipic de-abia înscăunat, indiferent de vad, de calculele eficienței economice, motelurile noastre au doar... 80 de locuri. De ce? Nu am reușit să înțelegem. Sîntem însă siguri că și la Sibiu, ca și la Cozia, un număr dublu de locuri — pentru care regia ar spori doar cu circa 25% — ar fi fost tare binevenit și de aceea sugerăm Ministerului Turismului revederea acestei capacități standard în vădită contradicție cu necesitățile actuale.

Mai merită subliniat faptul că cele mai multe din monumentele Sibiului sînt semnalate trecătorului de plăci cu inscripție din care rezultă data construcției și destinația sa.

De acum trei-patru ani, de cînd s-au așezat aceste plăci, nu s-au mai făcut însă completări, deși între timp s-au restaurat și dat în folosință și alte monumente de arhitectură. Ne referim în special la vechea casă a breslelor — devenită casă a artelor — închisă în perioada vizitei noastre și nesemnalată ca celelalte monumente. Așteptînd terminarea modernizării drumului spre a revedea Păltinișul — stațiune care va prelungi, spre munte, Sibiul — am pornit la drum în a 2-a etapă. Alegerea traseului nu a fost ușoară nici pentru noi, după cum nu este nici pentru un oaspete străin.

Am preferat Valea Oltului, dar nu fiindcă pe aici drumul spre București este mai scurt cu 40 km (270 față de 310), ci fiindcă, mai de curînd încorporat marilor itinerare turistice, acest traseu este încă în curs de completare cu bazele turistice menite să-i pună integral în valoare.

Pînă la intrarea în marele defileu al Oltului, nimic de semnalat.

În marele defileu, această bijuterie peisagistică șlefuită de Olt în piatra celor mai mari culmi carpatine, locurile de popas pentru turiști nu lipsesc. De-a lungul a circa 50 de kilometri întîlnim: cabana Valea Oltului (D.N. 7 — km 244), popasurile Rîul Vadului (km 235), Lotrișor (km 202), campingul și motelul Cozia (km 196) și popasul Seaca (km 189). La prima vedere s-ar părea deci că turiștii au unde înnopta în această zonă atît de atrăgătoare. În realitate, capacitatea acestor baze este destul de mică și nu poate satisface integral nevoile. Cum s-ar putea rezolva problema? Mai întîi prin dezvoltarea popasului de la Rîul Vadului care oferă acum un hotel cu... 13 locuri și 10 căsuțe, dar se află la vad bun și dispune de un teren spațios pe care ar putea apărea un han (de dorit în stilul arhitecturii locale) și un adevărat și vast teren de camping. Este o sugestie pentru Uniunea județeană a cooperativelor de consum-Vîlcea, care se ingrijește acum de această bază, cîțiva ani prost gospodărită de cooperativa din Cîineni. Tot un han, chiar cu 1–200 de locuri, vedem la Lotrișor, unde spațiul este prea înghesuit pentru un teren de camping și cele cîteva căsuțe sînt departe de a oferi ceea ce trebuie.

Probleme mai mari ridică zona Cozia-Călimănești, unde motelul se dovedește neîncăpător chiar cu cele 20 de căsuțe suplimentare, iar campingul urmează a fi dezafectat pentru a face loc unui complex balnear. O.J.T.-Vîlcea se gîndește la dezvoltarea popasului — oarecum vecin — de la Seaca și transformarea lui într-un camping. Sperăm însă să nu se rezume la fîșia dintre șosea și Olt, insuficientă și improprie pentru un camping de prima categorie cum are nevoie Valea Oltului, ci să treacă pe terasele dinspre pădure unde se poate amenaja un splendid camping, ferit de zgomotul drumului. Să sperăm că lucrurile vor evolua astfel și cît mai curînd defileul Oltului va fi mai primitor. Reținînd sărăcia indicatoarelor de orientare turistică și în acest sector, am traversat Rîmnicu Vîlcea căutînd cu toată atenția vreo săgeată care să ne indice accesul spre anunțatul motel de curînd deschis pe dealul Capelei. N-am reușit să o descoperim și așa se face că următorul popas l-am făcut dincolo de Olt, unde pe un ostrov, aflat în fața satului Goranu, se înfiripă o nouă bază turistică. Este încă una din unitățile hibride realizate de cooperație și pe care greu poți să o alături unei categorii precise. Deocamdată există aici un bufet construit într-un stil — să-i zicem — rustic, cu promisiunea de a deveni cîrciuma favorită a satului, cîteva căsuțe «tip litoral», destul de nepotrivite

Siluete noi la Căciulata: noul complex hotelier sanatorial.

SIBIU-RÎMNICU VÎLCEA-BUCUREȘTI

Este fără îndoială o realizare binevenită ca și cea de anul trecut de la Valea Ursului (D.N. 7 km 123), situată la poarta Pitești. Remarcăm însă două aspecte ce lasă încă de dorit. Primul privește capacitatea hanurilor (în jur de 50 locuri), încorsetate într-un standard poate valabil acum 4–5 ani, dar clar depășit astăzi, standard pe care cooperația de consum ar trebui să-l revadă privind măcar în perspectiva unui cincinal. Al doilea aspect privește neglijarea terenurilor de camping, rămase și astăzi la stadiul improvizațiilor de acum cîțiva ani cînd s-au înființat. Or și zăvoiul de pe malul Topologului și pădurea de la Valea Ursului sînt minunate locuri de camping. Le lipsesc însă împrejmuirile, aleile și, în special, grupurile sanitare amenajate la nivelul cerințelor turismului internațional. Și este păcat...

Pitești, ultima mare așezare a drumului spre Capitală, deține, prin noul hotel și campingul din Trivale, două baze corespunzătoare și cu o capacitate suficientă pentru moment. Cînd lucrările la arterele principale de tranzit vor fi încheiate, lacurile Argeșului vor putea, la rîndul lor, să fie mai bine valorificate turistic.

Ne-au mai rămas de parcurs 114 kilometri, fie pe drumul vechi (D.N. 7), fie pe autostrada care își va completa în acest an și a doua bandă de circulație. În acest sector, firesc, opririle sînt mai rare, apropierea Capitalei contribuind la graba de a înghiți ultimii kilometri.

Poate așa se explică și faptul că popasurile sînt rare (unul la Mătăsaru și altul lîngă pădurea Rîioasa) și reduse doar la căsuțe. Pe viitoarea autostradă nici măcar atît. Situația nu o găsim normală, cunoscînd tendința turiștilor de a se apropia cît mai mult de un mare centru chiar dacă nu intenționează să facă apel la hotelurile lui sau să-l traverseze noaptea. Față de acest obicei, înrădăcinat adînc, Bucureștiul a răspuns amenajînd baze oarecum suficiente doar pe o singură arteră de pătrundere — șoseaua București-Ploiești.

Credem că aceeași dovadă de ospitalitate trebuie să o dea Capitala și pe celelalte drumuri naționale, amenajînd terenuri de camping vaste și moteluri. Mai mult chiar, socotim că nu trebuie să se aștepte încheierea lucrărilor pe autostrada București-Pitești pentru a se păși la amenajarea bazelor absolut necesare față de tot mai intensa circulație turistică rutieră.

De altfel, prima concluzie generală a călătoriei noastre pe cel mai circulat traseu (Oradea–Sibiu–București) este că grija pentru turismul rutier individual, forma care se impune pretutindeni tot mai mult și pe care o dorim dezvoltată și la noi, este lăsată oarecum pe plan secundar, mult prea puține noutăți întîmpinîndu-i pe turiștii șoselelor. Dar să nu fim pesimiști: numai exigenți!

cadrului, și un mic grup sanitar. Terenul spațios, pădurea rară care-l înviorează oferă un cadru foarte potrivit pentru un bun loc de camping. De altfel, amenajările necesare lui nu ridică cine știe ce mari probleme și sîntem convinși că doar cîteva sfaturi bune ar fi suficiente ca Ostrovul de Goranu să intre în rîndul popasurilor apreciate de turiști.

La popasul Topolog, aflat 13 km mai departe (D.N. 7 km 158), am găsit o vie activitate constructivă, clădirea unui nou han alăturîndu-se amenajărilor existente.

Lac pentru fixarea părului, fabricat în R.P. Bulgaria după licența firmei «OREAL» — Paris:
— asigură coafurii durabilitate și o ferește de umezeală,
— dă părului o formă frumoasă și îi păstrează luciul și moliciunea naturală,
— se îndepărtează ușor și complet prin simpla periere a părului.

pharmachim
BULGARIA

PUBLICOM

dialog cu cititorii

de H. DONA

Cititorul **Adrian Pădure** din Ploiești ne întreabă dacă intenționăm să prezentăm mai pe larg (și cu multe fotografii) Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, «recent deschis la București și despre care se vorbește atît». Bineînțeles, vom face acest lucru și probabil nu într-un singur material, ci în mai multe. Muzeul acesta, sinteză a eroicii vieți multiseculare a poporului nostru, merită să fie cunoscut cît mai bine și de către toți. Oricît de bune ar fi părerile noastre despre reportajele pe care le publicăm în «Flacăra», asemenea reportaje nu se pot totuși substitui unei cunoașteri nemijlocite a bogățiilor muzeului. Așa că ceea ce vom publica are drept scop să trezească interesul (și nu numai la cititorii din Ploiești, oarecum favorizați) pentru vizitarea muzeului. Nu ne îndoim că se vor organiza cu timpul și excursii convenabile cu acest scop.

Oarecum legate de preocupările pentru istorie sînt și propunerile conținute în scrisoarea cititorului **N. Hagiu** din Rîmnicu Sărat. Dar să-i dăm cuvîntul: „Am citit că în unele țări străine există nu numai în fiecare oraș, ci și în majoritatea comunelor, cîte un comitet de organizare sau comitet de inițiativă (nu cunosc exact titulaturile și nici n-are importanță) care se străduiește să facă tot mai cunoscută localitatea respectivă și să atragă spre ea un număr cît mai mare de vizitatori. Mă gîndesc că asemenea organisme ar fi binevenite și la noi. Desigur, există consiliile populare, comitetele de cultură și educație socialistă, O.N.T.-ul etc., a căror muncă nu vreau s-o subapreciez. Dar aceasta nu e de ajuns. Mai există nenumărate bunăvoințe, competențe, pasiuni care au nevoie de un cadru special pentru a se manifesta din plin, mai există o imensă doză de «patriotism local» — inclusiv la mulți dintre cei care au părăsit localitatea — care se cere fructificată. Organismele la care mă refer, avînd un caracter obștesc, voluntar, ar putea ajuta la întreținerea și semnalarea corectă și operativă a tuturor vestigiilor istorice, a tuturor monumentelor de artă, ar putea sprijini publicarea de afișe, phante, broșuri, monografii, instalarea de indicatoare, adunarea mărturiilor celor mai bătrîni sau a participanților la marile construcții din ultimele decenii, în sfîrșit, ar putea încuraja manifestarea celor mai variate inițiative, de la acțiuni culturale de anvergură și pînă la promovarea meșteșugurilor sau tradițiilor culinare locale... Un panou frumos și inteligent alcătuit la intrarea în localitate, în care să fie prezentate, pe scurt, principalele date geografice, istorice, economice și artistice, o placă pe care să fie înscrise numele tuturor fiilor (sau fiicelor) de seamă ale orașului sau satului, iată lucruri simple, dar cu mare forță educativă... Nu există localitate în țară în care să nu se găsească cîțiva entuziaști care, fără să fie salarizați în acest domeniu, să nu dorească a-și aduce contribuția la mai buna cunoaștere a așezării în care trăiesc... Și toate acestea fără prea mari cheltuieli, fără cine știe ce investiții, fără multă birocrație". Propunerea tov. N. Hagiu ni se pare din toate punctele de vedere nu numai interesantă, ci și realistă. Ne vom permite să mai revenim asupra ei.

O tînără cititoare din Cîmpina, **Elisabeta Furlea**, ar vrea să ne cunoască părerea într-o discuție în care s-au antrenat mai mulți dintre colegii dumisale: «este oare literatura polițistă, literatură adevărată sau numai simplu divertisment?» Un răspuns global n-ar putea fi decît incorect. În cadrul literaturii polițiste există și destulă maculatură (poate mai mult chiar decît în alte domenii ale ficțiunii literare), dar există și opere de reală valoare, uneori net superioare unor creații considerate «serioase». Fără a mai aminti de un Balzac (de ex. «Povestea celor treisprezece») sau Dostoevski, e destul să ne referim la povestirile polițiste ale lui Edgar Allan Poe, la G.K. Chesterton, la A. Conan Doyle sau, mai aproape de noi, la Dashiell Hammet, pe bună dreptate considerat egalul marilor romancieri americani dintre cele două războaie. În legătură cu literatura polițistă există — și nu întîmplător — destule prejudecăți, inclusiv la oameni a căror profunzime de gîndire și deschidere de spirit nu mai trebuie să fie subliniată (ca, de pildă, la noi, Camil Petrescu). De aceea ar fi poate bine — așa cum sugerează și cititoarea noastră — ca un critic de prestigiu să elaboreze un studiu competent și temeinic asupra acestei probleme (o încercare meritorie a fost făcută acum cîțiva ani în paginile «Secolului 20»).

Referindu-se la materialul «Omul are nevoie de muzică», apărut în revista noastră, **Direcția Muzicii din C.C.E.S.** ne face cunoscut că apreciază drept juste majoritatea observațiilor conținute în textul nostru și se oferă să ne sprijine pentru dezbaterea în continuare a problemelor vieții muzicale românești.

concursul
„CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE“

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

poșta concursului

ATENȚIUNE! În numărul viitor al revistei (22 din 27 mai) vom publica rezultatul concursului pe luna aprilie, adică pentru fotografiile numerotate de la 1 la 16 inclusiv și publicate în numerele 15 din 8 aprilie, 16 din 15 aprilie, 17 din 22 aprilie, și 18 din 29 aprilie. Reamintim că pentru concursul pe luna mai cuponele se primesc pînă la 10 iunie inclusiv.

Cornel Constantinescu — Loca, C. Grădinaru — com. Nichiteni, jud. Botoșani. Fotografiile primite pentru concurs și neselecționate de juriu NU se trimit înapoi.

Dumitrie Dalescu, com. Boivoșnița, jud. Caraș-Severin. Fotografia trimisă de dv. nu întrunește condițiile de dimensiuni stabilite de regulamentul concursului dar nici nu vă sfătuim să o refaceți la dimensiunile cerute, întrucît fotografia nu atinge nivelul calitativ necesar pentru preselecție.

Nicu Dan Gelep — Craiova. Nădăjduim că între timp v-ați lămurit că preselecțiile se fac — așa cum o dorici — din întregul lot de fotografii primite la redacție pînă în data selecției (care are loc săptămînal, în ziua de miercuri). Ne pare rău că nu toate fotografiile publicate v-au fost pe plac. Dar dacă chiar în sînul juriului de preselecție, alcătuit doar din cinci persoane, se ivesc divergențe de opinii, e lesne de înțeles ce se întîmplă în juriul de sute și sute de membri dintre cititorii noștri. Iată și adresa carută: Brașov, str. Crișan nr. 14.

25. Prietenie — ANDREI BUTĂ — Turnu Roșu
26. Fericire — FEKETE IANOS — Tg. Mureș
27. Vestitorul primăverii — NĂSTASE SOARE — București
28. La castel — OSKAR PETERNELL — com. Periam jud. Timiș

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

gări

Este în lumea marilor gări de cale ferată ceva ce exprimă mai mult decît orice vitalitatea unui oraș. Trei zile la sfîrșitul lunii aprilie le-am petrecut traversînd de zeci de ori peronul principal al gării centrale din Frankfurt pe Main, și nu m-am desprins de tripla ei cupolă de sticlă, de sub care ieșeau, spre a se pierde în lume, paralelele șinelor lucioase, decît pentru scurte incursiuni în oraș ori pentru a-mi odihni oboseala în micul hotel «Golden Star» de pe Karlsruhe Strasse. Am vrut să devorez static distanțele, să sosesc și să plec perpetuu cu fiecare pasager, să privesc fețele grăbite care n-au timp să se privească, să aștept și să petrec intrările și ieșirile trenurilor de la peroane, citindu-le cu nesaț destinațiile scrise pe vagoane. Forfotă, larmă, chiote, îmbrățișări și tăceri, flori frînte, soldați echipați ca în filmele produse de «Ufa», mulți militari americani purtînd în mod inexplicabil salopete de camuflaj, cărucioare cu bagaje, chioșcuri cu ziare de pe întreg pămîntul, pisoare-automat, cinematografe de escală specializate în pornografie, bănci, telefoane, șiruri nesfîrșite de rafturi-casetă în care se depun bagajele, cheia luîndu-se de pasagerul oprit în schimbul unei sume cerute pe ceasornic, imigranți, oameni veniți din țări care cîndva au luptat cu fosta Germanie și acum vin să-i construiască drumurile și să-i curețe canalele de scurgere, un microcosmos prins într-o vinzoleală neostoită. În tunelul care leagă pe sub șosele gara de oraș, artizani indieni vînd elefanți de sticlă pisată și lumînări parfumate; hippies pletoși meșteresc din sîrmă de aluminiu și caiele de potcovit caii, lănțișoare și cruci grosolane; tarabe cu lozuri în plic; muzicanți ambulanți...

Sus, deasupra peronului principal, o centrală telefonică și o duzină de cabine de sticlă în care se vorbește cu dorul. Și vin către acest punct, mai ales sîmbăta și duminica, atunci cînd bat și pentru ei cîteva ceasuri de odihnă, oameni care vorbesc în toate limbile pămîntului. Majoritatea o formează tot imigranții care s-au spălat cuviincios și și-au pus haine de sărbătoare pentru a vorbi cîte trei minute cu cei de departe. Turci care cer la telefon sate din Anatolia, sicilieni și calabrezi, spanioli și portughezi și mulți militari americani serviți cu prioritate și multă promptitudine de operatorii în contact permanent cu complicata rețea a celor cincizeci și unu de state. Se înghesuie cîte trei-patru într-o cabină, își smulg receptorul din mînă și ebonita neagră n-are timp să se răcească de căldura transpirată a palmelor. «Mamă, mă auzi? Ce face băiatul, i-au crescut dinții? Spune-i că tăticul i-aduce un cal de lemn și două pistoale cu capse, ai grijă să nu răcească... Cum? A murit vecinul? Pune-i o floare pe mormînt din partea mea...»

Și megafonul cheamă la peroane, locomotivele electrice alunecă fantomatic, la bufetele gării se string maldăre de cutii goale de conserve din care s-a băut bere, miroase a «wurști» prăjiți în ulei iar în vitrina unui florar se înalță, păgîn, o orhidee.

F12

săptămîna în imagini

la combinatul siderurgic din hunedoara — investiția de inteligență dă roadele scontate

La Combinatul siderurgic din Hunedoara perfecționarea organizării producției și a muncii nu constituie nici pe departe o acțiune cu caracter sporadic sau de campanie, ci, dimpotrivă, o activitate continuă, care a cuprins întregul colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri.

Folosirea sugestiilor venite din partea oamenilor legați nemijlocit de producție, aplicarea în viață a concluziilor diverselor studii elaborate în urma unei cunoașteri amănunțite a procesului de producție au dus la îmbunătățiri substanțiale în structura organizatorică a diverselor secții.

Schimbările efectuate în activitatea direcției mecanice, de exemplu, s-au reflectat în creșterea producției de piese de schimb și de utilaje, executate în combinatul hunedorean, cu 20 la sută față de realizările anului 1970, în reducerea considerabilă a duratei reparațiilor efectuate la unele agregate importante.

Totodată, datorită organizării judicioase a procesului de producție, a utilizării intensive a agregatelor, siderurgiștii din Hunedoara au livrat, de la începutul anului și pînă acum, peste sarcinile de plan, peste 46 000 tone de laminate finite pline și tablă.

Au fost asimilate, de asemenea, noi tipuri de laminate cu grad mai ridicat de prelucrare, solicitate mai ales în industria constructoare de mașini, cum sînt tablele groase, benzile și profilele din oțeluri patinabile, utilizate în construcția de echipamente și utilaje, material rulant, autovehicule și mașini agricole.

politica de dotare și autodotare, o veritabilă carte de vizită a întreprinderii

Creșterea gradului de autodotare cu utilaje tehnologice și piese de schimb se recomandă și la Întreprinderea de industrializare a peștelui din Tulcea prin rezultate notabile. În ultimul timp, de pildă, au fost confecționate, cu posibilități proprii, numeroase instalații, mașini și dispozitive care au contribuit la realizarea unei producții suplimentare în valoare de peste 43 milioane lei și a unor economii de două milioane lei.

În acest an s-au propus încă 14 teme și studii de autoutilare. S-a definitivat, printre altele, proiectul unui decongelator pentru peștele oceanic care va înlocui munca a cinci oameni și se lucrează la construcția unui agregat de înfăinare mecanizată a peștelui și a unei prese. Se află, de asemenea, în curs de extindere suprafața productivă a întreprinderii, ceea ce va avea ca efect economic un spor de 1 000 tone la producția anuală de conserve de pește.

În prezent, întreprinderea depune eforturi deosebite pentru scurtarea termenelor de asimilare și producere a unor noi tipuri de utilaje, deoarece, după cum se știe, prin creșterea accelerată a nivelului tehnic, în țară și peste hotare, uzura morală se instalează astăzi mult mai devreme.

gîndire creatoare

Modernizarea și diversificarea fluxului tehnologic în concordanță strictă cu sarcinile curente și de perspectivă au constituit o preocupare permanentă și pentru Uzina mecanică din Cîmpina. Aici, potrivit calculelor estimative, reamplasarea unor utilaje și instalarea altora noi vor avea drept rezultat creșterea producției fizice cu 30 la sută. O activitate susținută în această direcție manifestă și alte colective de muncă din cadrul centralei industriale de utilaj petrolier. Astfel, la Uzinele «1 Mai»-Ploiești (fotografia alăturată), «Neptun»-Cîmpina, și cele din Tîrgoviște și Bacău au fost montate numeroase mașini și instalații de mare randament, prevăzute cu dispozitive acționate automat. Demn de reținut este faptul că înlocuirea utilajelor vechi se realizează concomitent cu desfășurarea activității productive și cu diversificarea acesteia. Astfel, unitățile aparținînd acestei centrale produc astăzi cu 40 de produse mai mult decît anul trecut și continuă să-și organizeze fluxurile tehnologice pentru fabricarea altor 60 produse — necesare industriei de petrol.

Reținem în mod deosebit faptul că la obținerea acestor rezultate au contribuit într-o măsură apreciabilă judicioasa cunoaștere și repartizare a forțelor materiale și umane, precum și măsurile luate pentru stimularea inițiativei creatoare, prin consultarea largă a colectivelor de muncă, prin fructificarea propunerilor valoroase, printr-o angajare responsabilă în slujba progresului tehnic și economic.

COPERTA NOASTRĂ

Fete cu creier. Electronic!

Fotografie de Elena GHERA

FLACĂRA Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Casuța poștală 41 12 Of 3, Telefon 17 60 10—int 174. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

parametrii superiori

Combinatul petrochimic de la Brazi și-a îmbogățit simțitor indicatorii tehnico-economici și de calitate. Randamentul celor 11 instalații este acum cu 20 la sută mai mare față de prevederi, rentabilitatea unora sporind cu 2 procente, iar prețul de cost pe produs fiind redus sub nivelul planificat. În prezent, această modernă unitate a industriei chimice românești produce anual o cantitate superioară de polietilenă, dimetil tereftalat, fenol, acetonă, clorură de caolină, anhidridă ftalică și alte sortimente chimice din materie primă indigenă, în raport cu prevederile. Concomitent, colectivul combinatului prahovean a dobîndit o experiență valoroasă privind fabricarea de produse petrochimice cu parametrii funcționali și economici superiori, care îi asigură un loc fruntaș pe piața mondială. Datorită acestui fapt, mai bine de 60 la sută din producția combinatului este solicitată la export, în peste 20 de țări din lume.

există toate condițiile pentru plantarea și întreținerea exemplară a culturilor legumicole

Primăvara aceasta se arată în continuare deosebit de prielnică muncilor agricole. Mai întîi, pentru că timpul frumos din ultimele săptămîni și chiar ploile au venit în sprijinul lucrătorilor de pe ogoare, oferind condiții optime dezvoltării tuturor culturilor. În plus, programul de dezvoltare a legumiculturii, sporirea bazei tehnice-materiale necesare, investițiile mari făcute pentru extinderea serelor, solariilor, a complexelor pentru producerea răsadurilor au creat un cadru material adecvat creșterii continue a producției. Aceste condiții vor duce, desigur, la o mai bună aprovizionare a piețel cu legume și zarzavaturi. De aceea, timpul bun de lucru este folosit, în majoritatea unităților agricole din țară, la întreaga sa capacitate; în unele județe din sudul țării plantatul legumelor în cîmp apropiindu-se de sfîrșit.

Din păcate însă nu pretutindeni unitățile agricole au înțeles cu adevărat să folosească din plin fiecare ceas bun de lucru și fiecare «fereastră» deschisă între ploi. În județul Ilfov, de pildă — ne semnalează unul dintre corespondenții revistei noastre — plantatul și semănatul legumelor în cîmp s-a realizat în proporție de 90 la sută. Pe culturi se înregistrează rămîneri în urmă la ardei (din 1 772 ha planificate au fost realizate 828 ha) și vinete (383 ha stabilite în plan, 273 ha realizate). În ceea ce privește întreținerea culturilor s-a aplicat prașila întîi pe 4 808 ha, din totalul de 9 605 ha, iar cea de-a doua pe abia 1 698 ha. Cauzele: nu peste tot timpul bun de lucru a fost folosit, nu în toate unitățile s-a înțeles importanța executării lucrărilor în legumicultură, în perioada recomandată. Este necesar tocmai de aceea ca organele județene de partid, consiliile populare, direcțiile generale agricole și întreprinderile județene de valorificare a legumelor și fructelor să acorde o mare atenție bunei desfășurări a lucrărilor de sezon în grădini, pentru o cît mai mare abundență de legume în tot timpul anului.

În fotografie: La C.A.P.-Ciorogîrla se lucrează intens la «transmutarea» răsadurilor în cîmp.

să treacă și primarul!

Nici unul dintre podurile care apar în fotografiile de mai sus nu a fost construit la începutul erei noastre. Ele arată totuși ca niște relicve antice iar birourile de turism pierd dacă nu le cuprind în traseele lor. Poate amplasamentul lor nu este cunoscut? Se pot cere relații de la Consiliul popular Comarnic. Podurile fac legătura între centrul orașului și cartierul Ghioșești. Dacă sînt folosite? Parțial, da. Parțial, în sensul că fac echilibristică pe bîrnele ciudatelor schelării numai copiii care trec la școală, numai gospodinele ce traversează după cumpărături și numai bărbații care merg la lucru ziua și noaptea. Atunci cine nu trece? Primarul localității. Dacă dumneasa ar fi personal expus pericolelor, s-ar dovedi ceva mai activ. Ori poate se așteaptă o viitură? Să vină viitura! Dacă nu de la deal, cu apa Prahovei, să vină din aval, pe șosea, dinspre consiliul popular județean...

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

drumuri prin memorie

Există infinite moduri de a călători: ca turist, reporter, călător mistuit de nostalgia depărtărilor, dornic să contemple realități insolite. Se poate călători oriunde: dincolo de limita galaxiilor posibile, sau, dimpotrivă, între cei patru pereți ai camerei tale familiare. N-am știut, pînă la lectura cărții lui *Octavian Paler*, că se poate călători prin propria ta memorie, realizînd un fascinant periplu, o călătorie fantastică, de o fabuloasă, inepuizabilă, bogăție. Aparent călătoria lui Paler și-a consumat surprizele în Egipt și Grecia, în fond, pașii lui, necontenit solicitați de o perfidă aventură, l-au condus pe căile reveriei, ale visului și ale poeziei, atît de tare legat cu odgoane de luntrea inspirației sale imperiale, încît mă întreb, derutat și smerit, dacă datele realului i-au sugerat cele șaptezeci de poeme încifrate în înșelătoarea carte intitulată *Drumuri prin memorie*, dacă nu cumva ipoteza inversă este cea exactă: că poetul este cel care a inventat datele realului ca un pretext derizoriu pentru imaginația lui explozivă și impenitentă. Oricum, după ce l-am întovărășit pe drumurile odiseii sale, nu voi mai socoti memoria poetului o funcție a rațiunii, cum m-a învățat o psihologie rudimentară și expeditivă, ci ca pe o augustă valoare a spiritului, poate însuși chintesența lui. M-aș strădui zadarnic dacă aș încerca să rezum în cîteva nevrednice rînduri ce a gîndit, simțit sau imaginat poetul în timpul călătoriei sale între colinele tebane și Nil sau în vecinătatea Propileelor, alt lucru aș vrea să comunic lectorilor mei. Prefațatorul cărții evocate, scriitorul Eugen Barbu, cel care a avut privilegiul lecturii volumului, în manuscris, își mărturisește în cîteva pagini luminate de un nobil entuziasm, gelozia, îndrituită, simțită la citirea poemelor lui Octavian Paler și dorința sa urgentă de a întreprinde o călătorie pe urmele acestui voiaj fermecător. Mărturisesc, starea mea de sentiment a fost contrară. Deși am ars, din adolescență, de dorul — neîmplinit pînă astăzi — de a cunoaște tărîmurile de vis și halucinație ale bătrînei Elade, ale străvechiului Eghipet, nu cred să mă mai încumet, vreodată, să plec. S-ar putea, după citirea cărții lui Paler, ca drumurile mele să mă lase descurajat, istovit, prădat de iluzii. De ce și unde să mai plec?

Ori de cîte ori îmi va fi dor de Oedip sau de enigmele sfinxului, voi deschide cartea lui Octavian Paler și mă voi îmbăta de misterele unui elixir violent, toxic, fără pereche.

SPORT

pe două roți

de Victor BĂNCIULESCU

Zeci de secvențe filmate cu aparentă monotonie și televizate zile în șir au fost capabile să ne redeștepte o poftă nebună după ciclism. Imaginile ne-au plimbat succesiv pe șoselele și prin stadioanele a trei țări, ca în documentarele turistice, dar cu cît dinamism, cu cît fior în gros-planurile așilor pedalei, prăfuiți ca niște îngeri cu aripi murdare...

De 25 de ani «Cursa Păcii» încearcă — și adesea reușește — să devină, pe planul ciclismului amator, echivalentul Turului Franței în răsunet universal, ca agent de propagandă pentru sport, ca element de atracție spectaculară. De 25 de ani o extraordinară mașinărie organizatorică, mereu perfecționată, este pusă în mișcare pentru a conduce cu bine o imensă caravană prin meandrele unui parcurs de peste 2 000 de kilometri.

Tot de atunci, adică din 1948, cicliștii români participă cu consecvență la edițiile anuale ale cursei. Din 1948, adică de pe vremea lui Marin Niculescu și Dédé Negoescu (tatăl celor doi pistarzi de astăzi), a lui Iulian Gociman și a verilor brașoveni Chicomban. Stăruința în prezență nu aduce însă automat și permanența bunelor performanțe. O bună bucată de vreme se află în palmaresul cîștigătorilor de etape sau în lista evidențiaților în clasamentele generale o serie de nume românești (de la Șandru pînă la Moiceanu); doar în ultimul timp performanțele cicliștilor noștri au scăzut simțitor.

Explicații există, iar argumentele se înlănțuie. Românul nu prea e (din păcate) umblător pe două roți, ca francezul sau olandezul. De aceea, noi nu vom avea probabil niciodată acele săptămînale «curse de chermesă», mutate duminical din tîrg în tîrg, pe care le cunosc țările cu mare tradiție velocipedică. Noi am avut, în schimb, totdeauna, o mînă de iubitori ai bicicletei, care s-au străduit să popularizeze acest admirabil sport, pesemne ultimul în care omul se slujește de mecanică prin propriile sale forțe.

Singura tradiție ciclistă pe care am putut-o noi încropi a fost aceea durată prin 1935 — prin strădania gazetarului și arheologului Vasile Canarache — și dusă pînă acum 2-3 ani, aceea a Turului României, splendidă croazieră terestră, cu multiple beneficii, mai ales morale. Am participat la cîteva ediții ale acestui circuit al țării — și cînd concura încă veteranul Nicolae Ion Țapu, și cînd tînărul Vasile Teodor se zbenguia în compania francezului Hézard — așadar, putem mărturisi în cunoștință de cauză că e rar privilegiul de a avea o competiție sportivă cu atîta putere de fascinație, cu o rază de impresionare atît de largă, pînă în ultimele rînduri ale neofiților.

Turul României nu este — ca în multe alte cazuri — o caravană de publicitate comercială, precedată de cascadori și încheiată de bravii martiri ai ciclismului profesionist. Turul României poate fi un extrem de convingător instrument de propagandă pentru sport, care face înconjurul țării mai repede și mai cu efect decît o mulțime de alte mijloace din arsenalul clasic. Cine dintre noi va uita vreodată — nu-i așa, Dan Deșliu? — tot orașul Fălticeni ieșit în întîmpinarea cicliștilor, în trecerea lor zvîcnită, de o clipă, pe străzile pavate?

De ce nu se mai organizează această splendidă sărbătoare populară care este Turul României? Sportul bicicletei implică firește utilizarea unui material ce pare scump. Dar orice pe lume devine mai ieftin cînd preocupă tot mai mulți oameni. Turul României poate justifica (și ușura) cheltuielile.

Tot atît de firesc ne vine pe buze întrebarea: de ce este lăsat să se părăginească velodromul din parcul Dinamo? Cu o minimă sursă de iluminare, inelul de beton ar putea deveni locul preferat de întîlniri estivale al bucureștenilor, pentru spectaculoase curse cu adițiune de puncte «din nocturnă», pentru de mult proiectata și originala cursă de 24 de ore (fără întrerupere) și — de ce nu? — pentru un bal al sportivilor, agrementat cu demonstrațiile specialiștilor probelor de velodrom. (Poate că inițiativa va veni de la vrednicul Consiliu municipal pentru educație fizică și sport, totdeauna gata să îmbrățișeze noutățile!).

Publicăm aceste fotografii cu multă stringere de inimă deoarece am fi dorit nespus să apară în revistă cîteva faze de la cel de-al treilea meci susținut de tricolorii noștri, miercuri, la Belgrad. Dar procesul tehnic de tipărire al revistei reclamă închiderea ediției în cursul zilei meciului decisiv.

Două din fotografiile de mai sus au surprins momente dramatice din timpul meciului de duminica trecută: minutul 14, cînd tabela de marcaj s-a modificat (1-1), și secunda de geniu a lui Răducanu (apărarea penalty-ului). Cea de-a treia imagine înfățișează tribuna, mereu entuziastă și totdeauna gata să susțină echipa țării noastre.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

construcția trebuie continuată

Doamne, ce șansă au ratat fotbaliștii români duminică, 14 mai 1972! O șansă cu care nu se vor mai întîlni multă vreme! Stadionul fierbea superb, inventivitatea atinsese apogee nemaicunoscute în strigăturile și hăuliturile publicului, era un soare blînd făcut numai din îngăduință, masa presei clipocea de pronosticuri favorabile (eu însumi, după ani și ani de zile de anti-angelo, căzusem într-o stare de bucurie și teamă, ca și cînd n-aș fi luptat cu «arma pixului» contra unora din tricolori), pulsul lui Ion Băieșu era, după propria sa mărturisire, 220 (ca să intre în circuitul electric general, probabil), iubeam iarba terenului și-mi plăceau și adversarii (căci îi credeam victime), nimeni nu m-ar fi putut convinge că accidentul cunoscutului personaj din zicală se va petrece din nou la mal. Mă uitam în ochii gazetarilor cu vinovăție, eu, ultimul mohican al «luptei cu Angelo Niculescu». Făceam și planurile finalei: Belgia occidentului — Belgia orientului. Și drama începu.

•

Oricît aș fi fost de pornit, vreodată, în contra acestei formule de echipă, trebuie să recunosc: nu mi-am închipuit că fotbaliștii noștri ar putea juca atît de dezorientat și de moale meciul carierei lor. Nu acuz pe nimeni ba chiar astăzi, luni, 15 mai 1972, cînd scriu aceste rînduri, adică înainte de a ști rezultatul de la Belgrad, declar că — în cazul în care nu ne vom califica, iar Angelo Niculescu va fi acuzat de actualii săi lăudători (viitori foști amici) — voi fi cu hotărîre de partea lui. Oricare ar fi rezultatul final, *această* echipă (preconizată încă de Teașcă, marele descoperitor și novator) este aceea care a adus fotbalului românesc performanțele cele mai valoroase, iar antrenorul ei (Angelo Niculescu) va fi legat în istoria fotbalului — că vrem sau nu vrem — de această realitate. L-am criticat totdeauna pe Angelo Niculescu pentru că mi s-a părut — și mi se pare și acum! — că n-a îndrăznit suficient, în raport cu talentele pe care momentul i le oferea.

Scriu aici, la cîteva ore după semiștecul din meciul cu Ungaria, acum cînd mi se pare că Angelo Niculescu are *cu adevărat* nevoie de recunoașterea meritelor sale, scriu aici că, prin bunul său simț și prin calmul său, prin felul cum a știut să promoveze ceea ce a iubit și prin consecvența interioară (chiar dacă nouă ni s-a părut că, în locul principiilor, el a așezat capricii), Angelo Niculescu rămîne unul dintre cei mai remarcabili antrenori români și, în orice caz, cel mai norocos dintre ei. Și cînd zic noroc nu zic neapărat baftă, zic și valoare.

Ei bine, cît nenoroc în ziua meciului!

Nu știu ce se va întîmpla miercuri. Știu însă că nenorocul ne-a privat de o mare victorie, în stare să ne arunce spectaculos pe piața cea mai scumpă a fotbalului.

Indiferent ce va fi miercuri, construcția nu trebuie dărîmată, ci continuată. Și eu cred că, deschizîndu-și mai mult conștiința spre opinia publică, păstrînd tot ceea ce l-a impus și, în același timp, promovînd cu mai mult curaj valorile din *toată* țara, Angelo Niculescu și-a cîștigat durabilul drept de a răspunde pe mai departe de echipa națională. Iar un drept cîștigat în cîțiva ani nu poate fi pierdut într-o oră și jumătate. Acceptînd o asemenea situație, am lovi în ideea de dreptate care trebuie să guverneze măcar lumea sportului, dacă lumea literelor e ocupată cu alte treburi.

Sînt mîhnit că n-am reușit la București calificarea dar felicit cu căldură pe toți cei ce au dus echipa României aici. Ar fi păcat să nu ne calificăm la Belgrad, dar (scriu în șoaptă aceste cuvinte!) n-ar fi o nenorocire ireparabilă. Să privim cu curaj viitorul!

Luni, 15 mai 1972

literare

de Lucian RAICU

G. IBRĂILEANU:

privind viața

Cu Ibrăileanu se întîmplă un lucru curios: lista erorilor sale lasă neatinse înălțimea și farmecul personalității. Atîția critici ar ieși descalificați dacă le-am pune în față marele număr de autori foarte însemnați pe care nu i-au «înțeles» — este de ajuns să citățm cazul unui Rebreanu, al unui Lucian Blaga, al unui Camil Petrescu. De ce sîntem dispuși să-i trecem cu vederea lui Ibrăileanu ceea ce la un altul am considera de neiertat?

Ibrăileanu «rămîne» Ibrăileanu oricîte noi dovezi de «obtuzitate» ar ieși la iveală. În excelentele sale **Colaje** (despre care am vorbit nu demult chiar la această rubrică), cu o simpatică îndărătnicie intelectuală, Mircea Zaciu întocmește întreaga listă a erorilor lui Ibrăileanu, unele de necrezut, dacă le raportăm la o imagine «ideală» a criticului comprehensiv. Dar, încă o dată Ibrăileanu izbutește să supraviețuiască și acestui examen sever și, în felul său, drept.

Poate pentru că, dincolo de erori mai mult sau mai puțin fatale (uneori nu tocmai fatale dacă ne gîndim că alții, inferiori lui, au reușit de minune să le evite), **fibra** morală a personalității sale rămîne în ochii noștri, încă plini de uimire, nevătămată. Ibrăileanu revelează în tot ce face o «structură» extraordinar de consistentă. O enigmatică autoritate emană din fiecare gest, din fiecare frază a sa. Totul se încarcă la el de o vibrație specială care este a **autenticității**; ea nu poate fi «cucerită» cu efort, cu ambiție, cu spirit competitiv, este privilegiul naturilor de felul său, **trăind** totul intens și pînă la capăt, cu o formidabilă loialitate.

Ibrăileanu nu este un simplu profesionist al criticii, ci o personalitate totală, un om integral întrebîndu-se în fiece clipă, într-un fel dramatic, nu numai ce este literatura, dar și ce este viața, care este sensul ei, cum trebuie să trăim. O face cu un amestec inimitabil de naivitate și știință, prospețime și scepticism, ca un adolescent și ca un om foarte bătrîn. Aforismele sale, de o pregnanță liniștită, de un sunet adînc, sincer, prelung, ar face cinste oricărei literaturi. La intersecția dintre vechime și modernitate, luînd partea bună a fiecăreia, ele configurează o filozofie, o morală și, mai presus de toate, un **stil**. Stilul «Ibrăileanu» poate fi descoperit oriunde, începînd de la nivelul frazei, al suprafeței, al sunetului specific, mergînd după aceea în adîncime, pînă la un nivel, cum se spune, abisal.

Ibrăileanu din **Privind viața**, din **Adela** pune în altă lumină pe criticul combatant, autorul frecventelor «Campanii» polemice, de atîtea ori nedrepte, de o înverșunare ce pare astăzi deplasată. Omul pasionat de concret, implicat pînă la exces în conflictele momentului, își dezvăluie aici fața sa eternă, adevărată, tragică și, în același timp, luminoasă. Paginile de critică se transfigurează astfel sub puterea iradiației egale, intense, care traversează reflecțiile din **Privind viața**.

Ion Manta în simfonia eroică a destinului lui Matei Panaitescu

simfonie pentru destinul meu

de Sanda FAUR

...Și iată că, în sfîrșit, după o aproape întreagă stagiune, în care am tot așteptat zadarnic apariția unor noi piese originale și a unor nume noi de nădejde, iată că tocmai atunci cînd și anul teatral și așteptările ni se cam sleiseră, afișele au început să-și exercite chemările încărcate de promisiuni. Teatrul Mic ni l-a redat, zilele acestea, pe Nelu Ionescu, tînărul dramaturg care s-a lansat răsunător cu cîțiva ani în urmă — vă amintiți? — cu acea «Neîncredere în foișor» care s-a jucat simultan pe 13 scene ale țării și care îl anunța ca pe un excelent cunoscător al resorturilor piesei polițiste. Dar reintoarcerea sa (inexplicabil de întîrziată, de vreme ce piese de bună calitate i-au fost publicate între timp!) pe o scenă bucureșteană, ni l-a arătat foarte departe de gîndul de a profita de avantajele experienței dobîndite și de prizа sigură la public a polițist-ului. Ba, dimpotrivă: hotărît să înfrunte riscurile unei formule teatrale și a unei tematici extrem de pretențioase. «Simfonie pentru destinul meu» este o piesă-portret, o piesă cu un singur personaj, hiperbolizat, amplificat pînă la dimensiunile unei metafore, un personaj care creează în jurul său un cîmp magnetic în care sînt atrase, ca niște sateliți, personajele celelalte, toate existînd doar ca niște replicanți, ca niște ipostaze de viață care permit reacțiile și conturarea mai precisă a eroului. Construcția aceasta radială — un personaj-ax în jurul căruia se rotesc niște personaje secundare — este realmente plină de risc pentru că cere un actor monumental, pe măsura acestui erou monumental, dar și actori dispuși să-și joace cu totală convingere scurtele dar pregnantele lor apariții. Dificultatea — și marele curaj al lui Nelu Ionescu — constă însă mai ales în însăși structura acestui personaj central, în cutezanța de a construi, cu totală convingere, un om ideal, un «personaj pozitiv», dar nu în sensul care ne cam speriase într-o vreme, prin retorismul și incredibilitatea închisă în înseși genele literare ale eroilor Matei Panaitescu e eroul surprins în momentul prăbușirii: fizic terminat, profesionalmente cam depășit, acest director al unei mari uzine trebuie să ia o atitudine. În fața morții. În fața vieții ce rămîne după el. De fapt, asta ne întreabă — neliniștitor, chinuitor — piesa lui Nelu Ionescu: cum părăsim, cum știm să părăsim scena vieții? Agățîndu-ne cu disperare, cu umilitoare lașitate, de tot ceea ce am obținut cîndva și nu mai merităm astăzi, zăgăzuind afirmarea noului val sau renunțînd cu fruntea sus, cu luciditate demnă, cu generozitate? Matei Panaitescu își face pregătirile de plecare cu o noblețe calmă: nimeni nu vrea să-i accepte demisia de la conducerea uzinei, nici oamenii pe care i-a condus, el, activistul politic fără mare pregătire tehnică, dar de imensă omenie și răspundere socială, nici superiorii săi ierarhici, toți îi apreciază încă forța; dar el simte că vremea lui a trecut, că noi veniții sînt mai înzestrați, mai puternici. Renunță deci. Își face ultimul drum. La feciorii lui, care îl dezamăgesc amar sau îl umplu de speranță. La mormîntul celui de-al treilea fiu, mort eroic în timpul inundațiilor. Întîlnește oameni, își face socotelile cu viața. Și exact cînd e gata să se retragă, înțelege că prezența lui în uzină e încă necesară, chiar dacă asta se va face cu riscul vieții sale. Și riscă...

Acest Matei Panaitescu putea fi clasat, ca vîrstă, pe oricare din treptele maturității, putea fi perfect jucat și de un George Constantin, să zicem; încredințarea acestui rol artistului emerit Ion Manta corespunde, desigur, unei viziuni (semnate de regizorul Ion Cojar) care vede în personaj un leu bătrîn și obosit, care se sfîrșește încet și firesc, nu lovit de trăsnet... Ion Manta își construiește rolul cu o anumită masivitate învăluită în căldură omenească, cu vechea sa simplitate și experiență de teatru și izbutește multe momente de reală emoție. Mîna regizorală a lui Cojar, plină de finețe și siguranță atunci cînd e vorba de subtilități psihologice și de joc realist, nesofisticat, se vădește adesea pe parcursul spectacolului, consecventă cu sine însăși, dar poate nu la fel de atentă cu toate partiturile actoricești de mai scurt suflu. Unor apariții suculente, colorate, măiestru elaborate (Vasile Nițulescu, N. Neamțu-Ottonel, Alex. Lungu), unor apariții explozive, monumentale (Mircea Albulescu) sau altora, lucrate cu precizie și seriozitate profesională (Gh. Ionescu-Gion, Ileana Dunăreanu), li se adaugă unele dureroase și neașteptate rateuri, pornite poate și de la o distribuție eronat gîndită (Jean Lorin, Tudorel Popa). Sigur că autorul nu poate fi nici el scutit de partea sa de vină, unele din aceste roluri episodice fiind mult prea sumar desenate, dar oare n-am aflat noi de mult că un actor poate umple cu viață adevărată — atunci cînd pune suflet — chiar și o schiță de personaj?

Cu păcatele sale mai mari sau mai mici, spectacolul Teatrului Mic are o imensă calitate: afirmă, are credință, are noblețe. Un asemenea gest de artă răspîndește, orice s-ar spune, o contaminantă forță stenică în jurul său.

film

AȘTEPTÎNDU-L PE TATI...

de Călin CÂLIMAN Foto UNIFRANCE

Cînd şi-a făcut apariţia pe planeta cinematografului, Jacques Tati a adus cu sine o lume necunoscută... Pe vremea aceea, domnul Hulot, nu exista încă, dar toate, şi toţi, îl prefigurau: şi Oscar, campionul de tenis (primul personaj al lui Tati, într-un scurt metraj de acum patru decenii), şi François, factorul, cel care, cu bicicleta lui năzdrăvană, purta în lume primul lung metraj al regizorului francez, **Zi de sărbătoare**, pe la sfîrşitul anilor '40... Filmul acesta — o zi din viaţa unui mic burg din Indre-et-Loire — avea toate motivele să dea bătăi de cap producătorilor şi să şocheze spectatorii: nici o intrigă, nici o dezvoltare dramatică, nici un actor cunoscut, nici o concesie gustului «de serie»... O simplă zi de sărbătoare: ghirlandă de improvizaţii, felurite întîmplări cotidiene din care autorii au extras doar esenţele comice. Tati ne propunea atunci un personaj fermecător şi neobişnuit: François, factorul, un naiv, cu suflet mare, care fiinţa într-un univers propice pentru jocurile sale, pentru bucuria lui şi a noastră. Un personaj cu parfum poetic, cu un aer puţin demodat, stîngjenit şi stîngjenitor, un personaj straniu şi fascinant. Prin François se recomanda însuşi Tati, cel despre care s-a spus, printre altele, că este «un marţian al sufletului», cel în care jocul, copilăria, fantezia, libertatea se întîlnesc într-o atît de fericită sinteză. Însăşi biografia regizorului-actor conţine date ale unei personalităţi captivante: cei patru bunici ai săi sînt de patru naţionalităţi diferite (rusă, franceză, italiană şi olandeză), în timp ce **drumul spre cinematograf** al regizorului a trecut prin circ şi music-hall, prin box şi tenis, ca să nu mai insistăm asupra faptului că plăpîndul domn Hulot de mai tîrziu a fost şi... jucător de rugbi, în prima divizie franceză, la Racing Club Paris.

De la **Zi de sărbătoare** şi pînă la **Trafic**, Jacques Tati nu va înceta să surprindă, să ofere mereu alte faţete ale spectaculosului său talent comic. Cel mai mare compliment avea să i-l facă, de-a lungul anilor, Buster Keaton. Eisenstein recunoştea că părintele său întru cinematograf a fost Griffith... Chaplin a mărturisit mereu că a învăţat la şcoala lui Max Linder... În persoana lui Tati, Buster Keaton şi-a aflat «fiul spiritual». Superb omagiu pentru acela care avea să aducă în film timbrul unui talent atît de original şi atît de complex. Astăzi, Jacques Tati este consacrat, şi la şcoala lui învaţă mereu, pe diferite meridiane, alţi şi alţi discipoli, de la Pierre Étaix pînă la Jerry Lewis. Şi fiecare nou film al său a fost şi este, pentru milioane de spectatori, o «zi de sărbătoare» a rîsului.

Domnul Hulot, cum spuneam, s-a născut mai tîrziu. Întîi a fost François, factorul, cu mustaţa lui stufoasă, naivul şi blîndul François, care provoca fără voia lui adevărate cataclisme în ordinea firească a lucrurilor din liniştitul Saint-Sevère. De la François, cel terorizat minute în şir de un prăpădit de bondar, şi pînă la domnul Hulot — cel veşnic terorizat de «avantajele» super-civilizaţiei moderne — va mai trece un timp: Jacques Tati se va identifica întru totul cu personajul pe care ni-l propune ca element de contrast în plimbările sale dezinvolte prin realităţi contemporane. Era foarte firesc ca acest inconfundabil şi imprevizibil domn Hulot să pară celor din jur un «lunatic», un soi de Don Quijote, un inadaptat... Vi-l mai amintiţi pătrunzînd, pentru a bea un pahar de apă, în bucătăria ca o cazemată albă a familiei Arpel? Vi-l mai amintiţi, acolo, printre frigidere, reşouri, uscătoare, grătare, rîşniţe, mixere, malaxoare şi cuptoare ascunse în albul viclean al vopselii, acolo, unde fiecare obiect părea să ascundă o primejdie, unde aparatele se porneau dintr-o dată să umble, să geamă, să scoată flăcări, şi unde fiecare manetă, fiecare buton alb sau negru, fiecare sîrmă din mulţimea de sîrme provoca adevărate explozii şi reacţii în lanţ? Asta se întîmpla în **Unchiul meu**... Dar domnul Hulot, cu însemnele tradiţionale ale bunei dispoziţii, fusese inventat cu cinci ani înainte, într-un film pe care n-am înţeles niciodată de ce nu l-am putut vedea pe marile sau micile noastre ecrane. Minunatul personaj se născuse în **Vacanţa domnului Hulot**, încă din 1953...

Pe drept cuvînt, succesul internaţional al acestui film a fost imens. În America, de pildă, **Vacanţa domnului Hulot** a rulat optsprezece săptămîni într-o sală newyorkeză, trecînd apoi, simultan, în alte zece cinematografe din metropola americană, bucurîndu-se de aceeaşi primire entuziastă şi la Washington, Chicago, Boston, Los Angeles... Tati şi-a cîştigat, dintr-o dată, o reputaţie mondială de nezdruncinat. Filmul — distins cu premiul criticii internaţionale la Cannes, cu Premiul Louis Delluc, şi cu alte importante distincţii — merita din plin această consacrare. Vacanţa domnului Hulot, petrecută într-o staţiune balneară în care toate se desfăşoară după un riguros tipic, este saturată de gaguri. Suavul personaj trece senin printre semeni şi întîmplări, provocînd involuntar imense perturbaţii comice, cu aerul nevinovat al celui care n-a văzut, şi n-a auzit nimic, «nici usturoi n-a mîncat, nici...» De fapt, Hulot, anti-eroul lui Tati, are un spirit de observaţie rar întîlnit, el ne ajută să receptăm gesturi şi ticuri aproape insesizabile, toate de un comic desăvîrşit. Viaţa cotidiană a oraşelului balnear capătă, prin prisma lui Hulot, personalitate şi ritmuri secrete. Pe plajă sau la orele dejunului, în timpul unei partide de tenis sau la un picnic, pe parcursul unui încîntător bal mascat sau în celebra secvenţă a «focului de artificii», Hulot trece prin întîmplări de un haz irezistibil, în care gagurile se înlănţuiesc vertiginos, se declanşează unul dintr-altul, se completează, «dialoghează» şi rimează, într-un montaj cu alura unui joc de ping-pong... De adăugat un «amănunt» esenţial: nici un gag nu pare gratuit. Dezlănţuirile comice ale lui Tati au, mereu, suporturile unei atente observaţii psihologice şi sociale. Dar regizorul nu se mulţumeşte cu rîsul; el întreprinde, în acest — poate cel mai bun — film al său şi savante exerciţii de poezie activă. O tristeţe abia perceptibilă se desprinde din întîmplările filmului, iar focul imens de artificii din final, o adevărată explozie de fantezie în oraşelul cu viaţă monotonă şi austeră, capătă certe semnificaţii de simbol...

De la **Vacanţa domnului Hulot** încoace, universul de viaţă al filmelor lui Tati se va steriliza în progresie continuă. **Unchiul meu** va ironiza acid «coşmarul climatizat» în care se desfăşoară viaţa în decorurile ultramoderne ale familiei Arpel. Nu insistăm. Acest film — singurul film cu Hulot văzut pe ecranele noastre! — persistă, probabil, în amintirea spectatorilor. Viaţa se desfăşoară din ce în ce mai mult «pe bandă rulantă», doar poezia, poezia care nimbează prezenţa pe ecran a domnului Hulot, nu poate fi sufocată, nu dispare niciodată. Vă mai amintiţi casa aceea ciudată şi fascinantă a domnului Hulot, cu balustrade în spirale, cu pasaje în aer liber, cu scări întortocheate, cu nenumărate urcuşuri şi coborîşuri, cu fel de fel de plante agăţătoare şi cu fereastră directă spre cer? Vi-l mai amintiţi pe erou în adevăratele sale excursii spre uşa de la mansardă: două picioare urcînd şi coborînd, o umbrelă, o pipă, o pălărie, o sacoşă, aceleaşi şosete colorate, urcînd şi coborînd, ca într-un fascinant joc de-a v-aţi ascunselea? Poezia n-a dispărut niciodată din filmele marelui meşter al rîsului...

Nici în **Play Time** — capodoperă de ironie surîzătoare. Prima parte a peliculei este o satiră vivace la adresa unei lumi ultramoderne, cu buildinguri de sticlă, beton şi oţel în care dactilografele stau în cuşti şi funcţionarii se rătăcesc în labirinturi demenţiale, cu străzi fără viaţă şi apartamente fără intimitate, cu un aeroport glacial şi aseptizat; un Paris al viitorului — să-i zicem — în care poezia de pe malurile Senei a fost

înlocuită cu monştri şi roboţi teleghidaţi. Este oare Tati un anti-modern? Se opune el, cumva, progresului firesc al societăţii contemporane? Nicidecum. Dar deplînge (avertizînd!) pierderea fiecărui gram de omenie în această lume sterilizată şi secătuită de însemnele vieţii. De fapt, în partea a doua din **Play Time** (alt film pe care-l aşteptăm, de ani de zile, pe ecranele noastre fără a ne pierde speranţa), tandreţea şi poezia izbucnesc, cum izbucneau în **Vacanţa domnului Hulot** şi focurile de artificii. Claude Mauriac scria, despre **Play Time**, că este «geniu în stare pură». Avea, neîndoios, dreptate. Tati face aici o veritabilă demonstraţie de spirit, de inteligenţă, de fantezie.

Ce reprezintă **Trafic** (filmul programat de curînd pe ecranele noastre) în creaţia lui Tati? Este cel mai recent. Nu are nici prospeţimea observaţiei din **Vacanţa domnului Hulot**, nici acea «matematică superioară» a gagului din **Play Time**. Dar se află, undeva, între aceste coordonate de mare calitate. De data aceasta, Tati şi Hulot pornesc pe şoselele Franţei. Îl preocupă traficul, îl terorizează circulaţia, îi sperie maşinile, mii de mii de maşini alcătuiesc decorul viu al străzii. Tati şi Hulot nu caută gagul. Îl poartă în ei. Şi rîsul izbucneşte din nou în sălile obscure, liber ca o pasăre, senin ca un cer de primăvară. Tati şi Hulot, chiar cînd vorbesc despre lucruri grave, nu se încruntă niciodată. Ei nu condamnă. Dar rîsul pe care-l stîrnesc are, hotărît, valenţe curative. **Trafic** nu este cel mai mare film al lui Tati. Dar este un film **al lui**. Care-l reprezintă şi care-l recomandă. Un film lucrat cu măiestrie de bijutier, ca toate celelalte. «Poţi parcurge întreaga lume a spectacolului — scria un estetician francez, Alfred Sauvy — de la Paris la Los Angeles, de la New York la Tokyo şi nu vei întîlni nici un om care să aibă mai profundă conştiinţa meseriei sale». Sauvy avea dreptate...

Vedem, aşadar, pe ecranele noastre **Trafic**, după ce n-am văzut **Vacanţa domnului Hulot**, după ce n-am văzut **Play Time**... Ne bucurăm de întîlnirea cu Tati şi rămînem, mai departe, în aşteptare...

LA KUMROVEȚ, PE URME VII DE ISTORIE

◀ *Casa-muzeu — după optzeci de ani.*

Corespondență specială de Dic. BABOIAN

Pămîntul acesta este plămadă de istorie. O istorie plină de umbre și lumini ce descinde din altarul mileniilor și urcă, revitalizată, spirala contemporaneității.

Oamenii aceștia poartă adînc înrădăcinat în ei sentimentul istoriei. Tot ce reprezintă trecutul Zagoriei croate, tot ce poartă pecetea prezentului trăit, este obiect de veneratie simplă, lipsită de ostentație.

Văile tăiate în calcar și dolomită sau verdele crud al pădurilor întinse pe sute de hectare, viile ce se cațără în front larg pe povîrnișuri de dealuri cu surprinzătoare curburi sau covoarele de pășuni ce se pierd în zare sînt componentele decorului natural, pitoresc, pe fundalul căruia succesiunea generațiilor a înscris semne memorabile Citesc într-o carte a începuturilor: «Primul locuitor cunoscut în Zagoria croată a trăit aici cu cîteva zeci de mii de ani înainte de înălțarea piramidei lui Kheops. Se numea Homo Crapiniensis». Arheologii au descoperit nu numai la Krapina și Huinjak urmele omului dintîi al Zagoriei. Descendenții lui au populat această parte a Iugoslaviei cu o continuitate remarcabilă, chiar dacă au fost epoci în care grele încercări puteau să curme firul unei existențe bogate în fapte de istorie.

Zagoria croată, ca și Dalmația, este un imens muzeu în aer liber, unde vestigiile trecutului vorbesc în limbaj simplu, direct, despre trecerea în timp a unor oameni, care și-au iubit locul de baștină și au lăsat viitorimii moșteniri palpabile de tradiție și experiență. Nu s-au înălțat construcții monumentale, dar faima unor orașe medievale sau a unor castele cu frumusețe specifică s-a transmis pînă în zilele noastre. Oricît de irezistibilă este însă atracția pe care o exercită Zagoria turistică, am încercat de astă dată să descopăr, la hotarele subalpine ale Sloveniei, vocația mai vie, mai pregnantă a zagorienilor, aceea de mesageri ai tradițiilor revoluționare, cultivate sub stindardul purpuriu al comuniștilor. Aici, ca și în toată Iugoslavia socialistă, am întîlnit pe urme de antilegendă aceeași pasiune pentru istoria contemporană, pentru participarea la tot ce înseamnă strădanie în ridicarea țării pe treptele civilizației, în cimentarea comunității frățești a popoarelor iugoslave.

Sînt multe și arătoase castele în Zagoria, dar nici unul dintre ele nu s-a bucurat vreodată de renumele și de interesul unanim cu care este înconjurată în zilele noastre o modestă căsuță, dintr-un sat la fel de modest, situat la cîteva zeci de kilometri de Zagreb. Este casa țărănească în care a văzut lumina zilei, în urmă cu optzeci de ani, omul care avea să poarte, cu rezonanță de legendă, numele Iosip Broz Tito. Satul se cheamă Kumrovec. Este atît de mic, încît abia poți desluși punctul minuscul care-l marchează pe hartă. Ca să ajung aici pe drumul cel mai scurt mi-au trebuit patru ore de călătorie cu Poslovni voz (trenul comercial) ce parcurge cu o viteză constantă de 100 de kilometri pe oră, cei patru sute de kilometri — de la Belgrad la Zagreb. Apoi încă o oră de «mers» cu autobuzul confortabil de cursă regulată, care te poartă, cu aceeași iuțeală orară, pe serpentinele ametitoare ale înălțimilor zagoriene. În tren, Miriana Manoilovici, o fată cu plete blonde și cu ochi albaștri, îmi vorbește despre Kumrovec. Este studentă în anul întîi «la textile» și a fost de multe ori acolo. Un bătrîn, taciturn pînă atunci, intră în vorbă. Mai întîi pe sîrbește, apoi într-o germană chinuită și cînd află că vin din București se luminează la față și zice pe românește: *«Sînt de aici, din Pancevo; aproape de Belgrad. V-aș conduce eu la Kumrovec dar mă așteaptă la Opatia ginerele și fiica».* Bătrînul Iovan își amintește de vremea cînd mulți nu știau cine era eroul care lupta în munți, pentru eliberarea de sub jugul fascist, sub numele de Tito. *«Nemții îl căutau cu luminarea; ar fi dat oricît să-l prindă viu sau mort. Dar el era una cu poporul și toți laolaltă îl fereau de primejdii».* Cîte variante ale acestei povești adevărate, cîte alte episoade la fel de emoționante nu mi-au fost relatate pe drumul spre satul din Zagoria.

Înregistrîndu-le pe banda nevăzută a memoriei și în carnetul de note îmi aminteam de acel pasaj din volumul biografic «Tito — Drumul lui Iosip Broz», în care autorul, Vilko Vinterhalter, arată că dacă cineva ar întreba pe un copil iugoslav, băiat sau fetiță, cine este Tito, «în cele mai multe cazuri, cu siguranță, copilul nu va răspunde că Tito este președintele Republicii Federative Socialiste Iugoslavia, ci va fi puțin descumpănit, dar va spune foarte simplu și din inimă: *«Păi, Tito este... Tito, tovarășul nostru!»* Totul e simplu la Kumrovec. Nimic din solemnitatea gravă a monumentelor, nimic din ostentația muzeelor savant elaborate. Totul este înfățișat așa cum a fost la început, așa cum a răzbit peste timp, așa cum este astăzi, fără artificii și adausuri inutile. Parcă cineva a făcut un efort anume ca satul bătrîn să-și păstreze nealterat parfumul de odinioară, dimensiunile de altădată. S-au construit de bună seamă multe case noi în acești optzeci de ani, dar mai ales pe vetre vechi, fără căutări forțate și, cu o doză deliberată de spirit conservator. Cele cîteva edificii noi care adăpostesc unități comerciale de deservire sau școala modernă înălțată nu departe de casa-muzeu sînt astfel plasate în ansamblul sătucului dominat de coline, încît să nu prezinte notă de discordanță.

Nici n-am coborît bine din mașină și un cîrd de copii ne întîmpină gălăgios: *«Dobar dan! (Bună ziua!) Casa lui Joze este acolo».* Joze — așa îl chema pe cel de-al șaptelea fiu al Mariei și al lui Franio Broz. Copiii cunosc povestea cea adevărată a tovarășului Tito.

Pășim în casa-muzeu din Kumrovec. E zi de lucru, dar șirul vizitatorilor este neîntrerupt. Avem senzația că ne aflăm într-o veche locuință bătrînească de prin Oltenia. Ambianța ne este familiară: obiecte casnice știute, năframe și scoarțe asemănătoare. Vecinătatea milenară a țărilor noastre, pe care Dunărea nu le desparte, ci le apropie, au mijlocit parcă transferul reciproc de obiceiuri și preocupări. Una din încăperile căsuței clădite în 1860 de bunicii Ana și Martin Broz cuprinde, în imagini și documente, momente principale din viața și activitatea lui Iosip Broz Tito. O parte din ele se referă la comandantul militar din anii războiului popular de eliberare a patriei. Altele îl prezintă pe Tito ca organizator revoluționar și conducător de partid. O secțiune aparte este rezervată perioadei construcției socialiste a țării sub conducerea comuniștilor iugoslavi, în frunte cu președintele Tito. Alte exponate redau crîmpeie din activitatea pe planul vieții internaționale a eminentului conducător.

Printre fotocopiile păstrate sub sticlă văd una care îmi amintește de episodul povestit de bătrînul Iovan din Pancevo. Este avizul comandamentului hitlerist prin care se oferea un premiu de 100 000 mărci germane, în aur, aceluia care îl va identifica sau îl va preda, viu sau mort, pe comunistul care poartă numele de «Tito». Ca să-l apere pe conducătorul din rezistență și ca să-i deruteze pe urmăritorii lui, mii de iugoslavi și-au împrumutat înadins numele de Tito, așa încît orice încercare de arestare era condamnată dinainte eșecului. Legătura strînsă dintre comuniști și masele populare a făcut minuni în anii bătăliilor revoluționare, hotărîtoare pentru destinele Iugoslaviei, tot așa cum astăzi unitatea frățească în cadrul comunității popoarelor iugoslave reprezintă chezășia înaintării impetuoase a țării vecine și prietene pe drumul victorios al socialismului.

Părăseam muzeul la ora amiezii cînd un nou lot de vizitatori, tineri de astă dată, elevi din Split, venea să «vadă» casa din Kumrovec. Întîmplarea mi l-a scos în cale pe Iovan Cirilovici, un tînăr coleg de la postul de radio din Belgrad. Venise aici să înregistreze un reportaj la școala elementară. Un reportaj ce va fi transmis în cadrul programelor consacrate celei de-a 80-a aniversări a zilei de naștere a președintelui, la 25 mai.

În holul clădirii ultramoderne, cu ferestre imense și cu săli de clasă elegant mobilate, ne întîmpină directorul școlii Krpan Stepan. O primă înregistrare pe bandă cuprinde relatările sale despre activitatea de învățămînt. 365 de elevi. Cifra surprinde: «Mai mult decît populația satului, care numără 300 de locuitori?» Tovarășul Krpan explică:

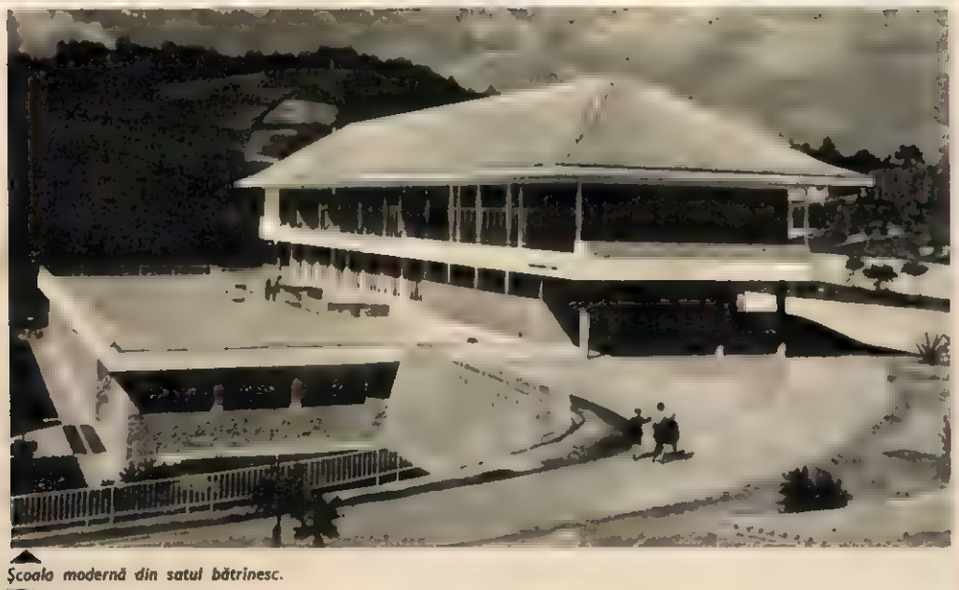

Şcoala modernă din satul bătrînesc.

Preşedintele Tito, însoţit de directorul şcolii, Krpan Stepan, în mijlocul elevilor.

«Este vorba şi de copiii din satele vecine, care învaţă aici în condiţiuni deosebite. Armata a construit şcoala ca un dar simbolic pentru satul natal al preşedintelui. Toţ armata construieşte acum la Kumroveţ Casa memorială a combatanţilor din războiul de eliberare naţională şi a tineretului din Iugoslavia. Directorul ne arată fotografii realizate în laboratorul şcolii cu prilejul recentei vizite a preşedintelui Tito la Kumroveţ. Asistînd la punerea pietrei de fundaţie a acestei case memoriale conducătorul statului federal iugoslav a subliniat cît de importantă este unitatea şi frăţia popoarelor iugoslaviei.

Radioreporterul Cirilovici îndreaptă microfonul spre unul dintre cei nouă elevi ce urmează să fie intervievaţi în sala de biologie. Sînt toţi din Kumroveţ şi par familiarizaţi cu aparatele moderne. Nici nu este de mirare, de vreme ce şcoala este înzestrată cu o reţea de televiziune proprie şi alte mijloace de tehnică modernă a învăţămîntului. Cîteva întrebări în legătură cu apropiata aniversare. Copiii răspund cu căldură în glas; evocă momentul «cînd a intrat în clasă tovarăşul Tito». Unul dintre ei, după ce şi-a spus cuvîntul la microfon, mă întreabă dacă este adevărat că sînt din România. Cît ar dori să vadă această ţară, pe care o ştie numai din cartea de geografie, de la televiziune şi din ilustrate. Se recomandă cu mîndrie Broz Ivan. Nu e rudă cu preşedintele, dar vrea să se ştie că şi pe el îl cheamă Broz. Directorul Krpan are toate motivele să se considere un om fericit: «Am atîţia copii buni aici la Kumroveţ şi atîtea satisfacţii!»

Înainte de a ne despărţi dascălul pasionat ţine să ne vorbească despre prietenia dintre popoarele României şi Iugoslaviei, prietenie chezăşuită de dorinţa noastră comună de a conlucra pe temeiul respectului şi încrederii reciproce.

Cînd am plecat din Kumroveţ nu se înserase încă. Dar umbrele după-amiezii imprimau nuanţe noi verdelui înconjurător, iar în urma noastră continua să răsune glasul cristalin al copiilor. În aceeaşi zi, la toate chioşcurile de ziare din Iugoslavia putea fi văzut ultimul număr al revistei iugoslave «*Nin*», cuprinzînd interviul acordat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Conducătorul partidului şi statului nostru evoca dezvoltarea fructuoasă a colaborării şi prieteniei dintre România şi Iugoslavia, exprimîndu-şi încă o dată convingerea că există toate condiţiile ca relaţiile româno-iugoslave *«să se adîncească şi să se amplifice continuu — ceea ce corespunde pe deplin intereselor construcţiei socialiste în cele două ţări, cauzei generale a socialismului, păcii şi colaborării internaţionale»*.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GEORGE Heinrich

Actor şi regizor german de teatru şi film, născut la Stettin, în 1893, mort la Berlin, în 1946. A fost unul din marii actori ai scenei şi filmului german. După o notorie activitate teatrală (dusă pînă în ultimele zile ale vieţii) cu momente memorabile (a creat printre altele piesa *Jedermann* de Hofmannsthal la primul Festival de la Salzburg–1920, regizat de Max Reinhardt), H.G. se remarcă şi în film, în 1926 (după cîţiva ani de roluri de compoziţie în filme istorice), revelat de Fritz Lang în *Metropolis*. Devine ulterior protagonist al unei serii de filme dramatice realiste, în care jocul său profund uman atinge adevărate culmi de artă interpretativă. Dintre filmele sale mute vom aminti: *Das Meer* (1927); *Orient-Express* (id); *Das letzte Fort* (1928); *Robi* (id.); *Bani murdari* (id.); *Manolescu* (1929); *Der Strafling von Stambul* (id.); *Kinder der Strasse* (id.). În anii vorbitorului rolurile sale se îmbogăţesc ca expresivitate şi datorită vocii şi dicţiunii sale exemplare. De la compoziţii trece la roluri de protagonist făcînd şi o incursiune în regia de film, cu: *Gesha, femeia străzilor* (1933). Este perioada lui de maxim randament artistic, marcată de mari creaţii în filmele: *Procurorul Halters* (1930); *Dreyfus* (id.); *Omul care a asasinat* (1931); *Patimi încătuşate* (id.–Anglia); *Sing-Sing* (id.–S.U.A.); *Berlin-Alexanderplatz* (id.); *Ioana d'Arc* (1935); *Bal la Metropol* (1937); *Blana de biber* (id.); *Un duşman al poporului* (id.); *Premiului* (id.); *Magda* (1938), *Titanul* (1939); *Cazul Casilio* (id.); *Friedrich Schiller* (1940); *Căpitanul de poştă* (id.) după Puşkin, poate cea mai bună creaţie din carieră; *Nunta spînzuratului* (1941); *Andreas Schlutter* (1942); *Umbra cea mare* (id.); *Destin* (id.); *Wien 1910* (id.); *Kolberg* (1945).

GEORGESCU Jean

Regizor, scenarist şi actor român de film, născut în Bucureşti, la 25 februarie 1907. Absolvent al Conservatorului de artă dramatică din Bucureşti (clasa Al. Mihaiescu), joacă în diverse spectacole ale teatrelor Fantasio, Mic şi Popular, deţinînd şi roluri de june prim comic în filmele anilor '20: *Ţigăncuşa de la iatac* (1923); *Milionar pentru o zi* (1924 -de asemeni regia şi scenariul); *Năbădăile Cleopatrei* (1925); *Maiorul Mura* (1927); *Aşa e viaţa* (1928), pe un scenariu scris în colaborare cu Marin Iorda. Între 1929 şi 1940 realizează în Franţa cîteva comedii de o mare fantezie şi vervă: *Miniature* (1932), *L'heureuse aventure (Ţara fericirii–*1935); *Les compagnons de St. Hubert* (1937) şi scrie un scenariu pentru un film cu Fernandel, realizat de Christian-Jaque: *Ça colle* (1933). În 1942, întors în patrie, realizează poate cea mai bună ecranizare după Caragiale: *O noapte furtunoasă*, ca de obicei, după un scenariu propriu. Şi pe un alt scenariu scris împreună cu T. Muşatescu va transpune pe ecran comedia acestuia: *Visul unei nopţi de iarnă* (1946). După documentarele: *Petrolul şi Pădurile* (1949); *În sat la noi* (1951– col. V. Iliu), premiat la Karlovy Vary pentru scenariul regizoral şi scurt metrajele după Caragiale: *Lanţul slăbiciunilor* şi *Arendaşul român* (1952), realizează o bună comedie satirică de actualitate: *Directorul nostru* (1955) pe un scenariu propriu. După ce scrie un scenariu pentru o altă ecranizare după Caragiale: *Două loturi*, realizează în 1963 un interesant film de montaj, *Lanterna cu amintiri*, privind aspecte din trecutul filmului românesc, după care va turna două reuşite comedii în culori: *Mofturi 1900* (1964), film în schiţe după momentele şi schiţele lui Caragiale, şi basmul contemporan: *Pentaful Ţenuşăresei* (1968).

GERET Georges

Actor francez de teatru, film şi TV, născut la Lyon la 18 octombrie 1924. La ora actuală e unul dintre marii actori ai scenei şi ecranului francez. A debutat pe scenă la 29 de ani şi apariţia sa (o dropt, foarte scurtă) a trecut neobservată. Dar cîţiva ani mai tîrziu constituie o triplă revelaţie, în teatru, la TNP (Vilar) în rolul titular din *Arturo Ui* (Brecht), la TV în aproape 20 de filme, piese şi seriale şi, în sfîrşit, în film, unde după cîteva mici roluri de compoziţie, capătă din partea lui Bunuel, unul din rolurile masculine principale din *Jurnalul unei cameriste* (1963/64), unde eclipsează de departe parteneri ca: Jeanne Moreau, Daniel Ivernel, Michel Piccoli. Are trăsăturile dure şi jocul sobru, interiorizat al lui Gabin (plus accesele sale de mînie), drept pentru care va fi utilizat (poate cam excesiv) în roluri de om brutal, antipatic, pe care însă actorul ştie să le diversifice, acordîndu-le nuanţe şi gradaţii pe care nici regizorul nu le-ar fi găsit. Aşa îl vom admira în: *Week-end la Zuydcoote* (1964); *Într-o dimineaţă de vară* (id.) cu Belmondo şi Geraldine Chaplin; *L'Insoumis* (id.) cu Alain Delon, *La métamorphose des cloportes* (1965) cu Lino Ventura; *Le tonnerre de Dieu* (id.) cu Jean Gabin, Michèle Mercier; *Paris brûle-t-il?* (id.–r: René Clément); *Comportamentul ucigaşilor* (id.) cu Simone Signoret, Yves Montand, *Roger la Honte* (1966) cu Irene Papas; *La grande sauterelle* (id.) cu Mireille Darc; *Operation Opium* (id.) cu Angie Dickinson; *Lo Straniero* (1967–r. Visconti) cu Anna Karina; *Vivre la nuit* (id.); *Steaua sudului* (1968) cu Ursula Andress; *L'Astragale* (id.) cu Marlène Jobert; «Z» (id.–r: Costa-Gavras) cu Yves Montand; *Un tranquillo posto di campagna* (id.) cu Vanessa Redgrave; *Visul domnului Gentil* (1969); *La fiancée du pirate* (1970); *Biribi* (1971) etc.

GERMI Pietro

Regizor, actor şi scenarist italian de film născut la Colombo (Italia), la 14 septembrie 1914. Una din marile personalităţi ale filmului italian contemporan. Debutează ca actor (subiecte), scenarist şi actor, după ce studiase în prealabil la Centro Sperimentale di Roma, arta dramatică şi regia. După o perioadă de asistenţă (Blasetti), semnează regia primului său film *Il testimone* (1946) pe un scenariu propriu, film premiat cu Nastro d'argento (echivalentul italian al Oscar-ului). Cunoaşte ulterior consacrarea pe plan mondial cu o serie de filme profund angajate, atacînd marile probleme social-politice ale Italiei postbelice, ca: *În numele legii* (1949); *Suflete zbuciumate* (1950); *La città si difende* (1952); *Il brigante di Tacca di Lupo* (1953). Deşi aparent axate pe conflicte individuale sînt tratate cu arma ascuţită a ironiei şi vervă satirică, filmele sale următoare comportă aceleaşi implicaţii sociale, atacînd cu curaj o serie de racile şi năravuri specifice ţării sale. Sînt filme binecunoscute ca: *Feroviarul* (1956); *L'uomo di paglia* (1957); *O incursătură blestemată* (1959); *Divorţ italian* (1961), *Sedusă şi abandonată* (1964); *Signore e signori* (1966); *L'immorale* (1967), *Serafino* (1968); *Castanele sînt bune* (1970), filme care au cucerit la vremea lor premii importante la mai toate festivalurile internaţionale (Cannes, Moscova, Karlovy Vary, Berlin) precum şi un Oscar, în 1963, pentru *Divorţ italian*.

TELERAMA

TELEMANIE

Cînd avangarda nopții vine cu lumina ei palidă, sute de milioane de copii se așază în fața micului ecran. E ora cînd posturile TV de pe întregul glob transmit programe pentru cei mici, un supliment la joaca zilnică. O încheiere și un îndemn la somn. «Noapte bună copii, noapte bună...» se adresează zimbind copiilor crainicele, făcînd o aluzie perfidă că a sosit momentul culcării. «Noapte bună, tanti...» răspund copiii binecrescuți și cuminți, convinși fiind că tanti e obosită și pleacă acasă să se culce. Aceasta e mica, nevinovata și ipocrita bătălie dintre copii și mentalitățile, dar și îngrijorările adulților. O neliniște generală dacă nu și o derută stăpînește pe cei mari: cîte ore trebuie lăsați copiii în fața televizorului? Ce programe ar trebui interzise? Ce influență are asupra lor micul ecran? Cum le modelează personalitatea? Și întrebările curg la nesfîrșit și cu cît sînt mai numeroase, cu atît răspunsurile sînt mai incerte. Psihologi, pedagogi, sociologi, medici sînt angajați în această bătălie menită să elucideze numeroase necunoscute.

După îndelungi cercetări, spaniolul Jesus Garcia Jimenez a descoperit că, începînd de la vîrsta de 6 luni, copilul prezintă un oarecare interes pentru ceea ce se petrece pe ecran. De la vîrsta de un an, el realizează o relație între imagine și sunet, iar de la doi ani recunoaște melodiile-semnal. Abia de la 9 ani, spune Jimenez, copiii capătă o maturitate în receptare și depășesc epoca în care ei reținеau doar amănunte fragmentare fără să poată face o conexiune între ele... Cercetătorii sondează, fac anchete, observă, iar copiii, cruzi și indiferenți, consumă imagini cu o pasiune care pune pe gînduri pe toată lumea. Un sondaj al societății vest-germane «Infratest» constată că între orele 18 și 20 în fiecare zi de lucru, 30 la sută dintre copiii între 3 și 6 ani, 40 la sută dintre cei între 7 și 9 ani și 55 la sută dintre cei între 10 și 13 ani urmăresc programul de publicitate, pentru a prinde episoadele întreţesute printre reclame ale unor seriale ca «Tarzan», «Bonanza», «Dick și Doef» etc. Aventura, violența, crima, iată o triadă activă care se utilizează la reținerea copiilor în fața ecranelor. Noroc că totdeauna binele învinge răul. E supremul argument invocat ca să fie astupată gura moraliștilor și a pedagogilor pedanți care cred că numai matematica și basmele cu zîne diafane modelează ideal personalitatea minorilor.

Cît timp pierd copiii în fața televizoarelor? Iată o întrebare capitală. La care se adaugă mai întotdeauna reciproca: ar trebui să știe și părinții cît timp pot permite odraslelor lor să-și petreacă în fața micului ecran. Deocamdată nimeni nu a îndrăznit să dea o normă de consum al timpului. Dar e oare posibil? Și în acest caz statisticile sînt mai active și fiecare părinte cunoscîndu-le va acționa cum va crede. Americanul R.L. Sharpon a constatat că în S.U.A. cei care folosesc cel mai mult aparatele TV sînt copiii între 4 și 6 ani: în medie patru ore pe zi. În Germania federală preșcolarii au o medie de vizionare săptămînală de 346 minute (peste 5 ore), dar mulți stau în fața ecranului chiar 20—25 ore pe săptămînă. E mult, e puțin? Greu de răspuns. Cert este că cercetătorii au constatat că, în general, un elev de peste 10 ani își petrece 28 la sută din timpul său liber la televizor, iar cei între 13 și 15 ani jumătate din acest timp. În S.U.A. copiii stau la televizor aproape tot atîta cît la școală... Durata vizionării depinde de foarte mulți factori, care la prima vedere par surprinzători. S-a constatat că băieții pierd mai mult timp decît fetele în fața micului ecran, că durata e condiționată, cum era de altfel de așteptat, de gusturile specifice vîrstei: cei mici preferă serialele cu animale (Calul Fury etc.), cei între 11 și 12 ani serialele de aventuri, cei între 13 și 15 ani filmele artistice. Apoi: de la vîrsta de 11 ani curba timpului de vizionare crește pînă la 13 ani cînd se constată un maximum de consum zilnic, o oarecare saturație. Pubertatea diminuează timpul de receptare.

Dar durata de «televizionare», spun specialiștii, mai este condiționată și de gradul de inteligență al copiilor și de nivelul cultural al părinților. Cu cît elevul este mai prost cu atît el stă mai mult la televizor. Aceasta înseamnă că un copil dotat ajunge mai repede la punctul de saturație...

UN EXPERIMENT CARE SPUNE TOTUL..

Dar să lăsăm copiii să privească liniștiți aventurile șoricelilor, și să ne ocupăm de unul dintre cele mai interesante experimente inițiate de Societatea pentru psihologia rațională din München. De multă vreme observatorii acestui fenomen extraordinar care este televiziunea au descoperit o psihoză pe care am putea-o numi telemanie. Cu ani în urmă revista franceză «Telerama» a luat un interviu unui tînăr de 18 ani, un oarecare Gérard, care obișnuise să urmărească emisiunile de la vîrsta de 10 ani «...am nevoie de porția mea de imagine, trei sau patru ore pe zi» mărturisea Gérard «Nu cumpăr nici o carte... televiziunea le-a înlocuit pe toate. Datorită televiziunii nu mă plictisesc»... Un simptom de intoxicație cu imagini au spus psihologii. Să fie chiar așa? s-au întrebat unii nedumeriți.

Experimentul Societății pentru psihologie rațională s-a făcut pe 184 de persoane, bărbați și femei, care au convenit ca timp de un an să renunțe la vizionarea programelor TV. Ei urma să răspundă la două întrebări esențiale: cît de dependente de televiziune sînt persoanele singure și familiile și cum influențează televiziunea comportamentul individului și al familiei.

Un entuziasm unanim a cuprins pe toți participanții testului. În sfîrșit, va fi în căminele noastre liniște! își spuneau ei. «Adversarii televiziunii susțin că micul ecran poartă vina tuturor necazurilor în familii... a precizat psihologul Henner Ertel. Nenumărate femei se plîng de soți, deoarece seara cînd vin acasă se așază direct la televizor. Din același motiv copiii nu mai fac față la învățătură... Dacă aceasta ar corespunde adevărului, atunci în perioada experimentului, familiile ar trebui să înflorească». Acestea erau, evident, doar simple supoziții. Dar iată ce s-a întîmplat. În preajma unui meci de fotbal pe care urma să-i susțină duminică echipa «Schalke 04» un burlac a rupt sigiliul aparatului său neputînd rezista la tentația de a privi echipa sa favorită Se scurseseră de la începutul experimentului doar trei săptămîni. Era prima evadare din plutonul celor testați. Dar un burlac nu e decît un ins singuratic... Psihologii urmăreau îndeaproape comportamentul celor care renunțaseră de bunăvoie la tentațiile imaginii televizate, îi chestionau zilnic asupra unor probleme care se refereau la întrebuințarea timpului liber, educația copiilor sau problemele intime ale cuplurilor. Pretutindeni în casele celor scoși din circuitul TV se instaurase după primele zile o atmosferă de neliniște, abia perceptibilă la început, dar cu fiecare seară mai accentuată. Și inevitabilul se produse. După burlac, la sfîrșitul primei luni fiecare a zecea persoană a cedat tentației și a deschis televizorul. După trei luni 58 la sută dintre cei testați,

cuprinși de lipsa de imagini, evadaseră din plutonul experimental. În luna a patra 90 la sută se întorseseră la obișnuința cotidiană de a urmări programele. În luna a cincea doar o familie din Hamburg mai rezista eroic, dar într-o sîmbătă cînd era programat un serial criminalistic, «Cuțitul», a cedat, în sfîrșit, și ea...

«Nu m-am așteptat ca toți participanții să reziste un an, dar faptul că nici unul n-a rezistat măcar o jumătate de an ne-a răsturnat toate prognozele. Dependența față de televiziune este atît de puternică încît se poate vorbi de o telemanie». E concluzia unui om de știință. Chestionați de ce au întrerupt experimentul înainte de termen, unii oameni chiar au răspuns: «Fără televiziune viața e un nimic». Fiecare al treilea participant a recunoscut deschis: «Nu pot renunța»; sau: «simbetele fără televizor sînt plicticoase»; unii au descoperit în televiziune o ultimă legătură cu partenerul: «cel puțin avem ceva comun, ceva despre care să stăm de vorbă».

Din anchetele făcute în timpul experimentului s-a văzut că în familii s-au întîmplat mici tragedii. În săptămînile fără televizor 93 la sută din părinți și-au bătut copiii (înainte procentul era de 78 la sută). Copiii la rîndul lor au contribuit la declanșarea certurilor și s-au revoltat împotriva interdicției. Mai rău au pățit soțiile. S-au ivit multe probleme în căsnicie și bărbați, de obicei, calmi și liniștiți și-au bătut nevestele sau și-au căutat fericirea pe aiurea.

Și din nou s-a constatat că cei mai intoxicați sînt copiii. Aproape toți elevii școlii elementare au cedat primii. Numai cei care au o pregătire superioară au rezistat pînă în luna a cincea, redescoperind «bucuria cititului». Din păcate însă numai pentru scurtă vreme. Pentru că, în general, vechile deprinderi de vizionare au revenit instaurîndu-se temeinic în viața fiecăruia, ca o obișnuință definitivă și fără remediu.

Parcurgînd toate datele anchetei ne-am putea forma o imagine întunecată despre influența micului ecran. Poate de aceea se impune o disociere: rolul televiziunii ca mijloc de informare este de necontestat. Televiziunea nu poate fi făcută vinovată de apetitul fără margini al unora dintre consumatorii săi. Chiar dacă autorii anchetei nu spun, ei însă sugerează și chiar critică alcătuirea întîmplătoare a programelor TV din unele țări occidentale, care se bazează mai ales pe emisiuni senzaționale, și pe promovarea nerestrictivă a violenței. Cu ani în urmă chiar Parlamentul britanic a dezbătut cu vehemență alcătuirea unor programe, nenumărați deputați solicitînd purificarea lor de numeroase crime. Dar aceasta e o problemă la care vom reveni.

În țările socialiste se relevă o preocupare tot mai accentuată de-a acorda televiziunii pe lîngă rolul ei intrinsec de-a răspîndi informații și o altă funcție, esențială, aceea de a educa și a participa la răspîndirea ideilor și valorilor de cultură, de a contribui la formarea personalității unui om nou, modern.

Vlad IONESCU

ANTENA

• *Televiziunea franceză pregătește iubitorilor operei literare o lui Maurice Druon un dar pentru Anul nou 1973: un serial în culori compus din șase episoade, a cîte 90 de minute fiecare, după cunoscuta frescă istorică «Regii blestemați». Realizatorul serialului este Claude Barma, un apreciat teleast francez, care a declarat printre altele: „Atunci cînd i-am exprimat lui Druon intenția mea de a adapta «Regii blestemați» pentru micul ecran, am înțeles că el se simțea atașat de o concepție cvasihollywoodiană. Eu însă eram dominat de altă idee: voiam să fac personajele să trăiască, să studiez raporturile lor psihologice mai curînd decît să mă lansez într-o reconstituire istorică. Druon m-a înțeles și mi-a dat mînă liberă...» Bucurîndu-se de o distribuție strălucită, în frunte cu maeștrii scenei franceze André Luguet, Jean Chevrier, Jean Piat, Monique Lejeune, Hélène Duc, Louis Seigner ș.a., «Regii blestemați» se anunță un eveniment artistic de prim rang.*

• *Începînd din aprilie a.c. televiziunea ungară difuzează o emisiune școlară pentru uzul copiilor care vor intra în clasa I primară în septembrie. Pregătirea micuților preșcolari este cu atît mai necesară cu cît, în prezent, 11% dintre elevii clasei I primară nu se arată copți pentru școală.*

• *Referindu-se la «conflictul» dintre telespectatori și RAI-TV (radioteleviziunea italiană), problemă care frămîntă în prezent opinia publică din Italia, prestigiosul săptămînal milanez «L'Europeo» scrie: „Canzonissima", emisiune pe care TV a mizat în mod special pentru a reintra în grațiile publicului, s-a arătat a fi cea mai lipsită de scop educativ dintre toate emisiunile. Legăturile dintre RAI-TV și telespectatori au intrat în criză de timp».*

profil

ILIE NEDELCU

— Noi între noi, gazetarii, vă spunem vouă, reflectoriștilor, «biciul lui Dumnezeu» sau, mă rog, după caz, «biciul lui Atila». N-am să-ți uit acel formidabil «Cecuri în alb», în care te-ai filmat susținînd o ștampilă și niște imprimate cu regim special, sub ochii candizi ai acelor aprozariști care fuseseră aspru criticați un an înainte pentru lipsa lor stupefiantă de vigilență... Cîte «Reflectoare» ai făcut la viața dumitale, tovarășe Ilie Nedelcu?

— Cîte «Reflectoare» am făcut, nu știu. De fapt, nici n-are importanță. În toți acești 11 ani de cînd sînt la televiziune am realizat telereportaje, «Reflectorul» e și el de fapt un reportaj, un titlu de emisiune, nu un gen anume. Asta mă străduiesc să realizez: o

imagine reportericească promptă, vie, eficientă, a realităților noastre, fie că aduc această imagine de pe un șantier, din cabinetul unui ministru, din hala unei uzine sau dintr-o mină. În sinea mea — vă mărturisesc — sînt tare mîndru că am fost primul reporter care a filmat, pentru televiziune, la Porțile de Fier ori că am urmărit, la Argeș, construirea barajului de la primii metri de beton pînă cînd s-au atins cotele maxime.

— Ești, așadar, un martor al epocii dumitale, al celor mai îndrăznețe realizări ale construcției noastre socialiste. Cum te împaci deci acum să scormonești, cu raza fierbinte a reflectorului, prin aspectele întunecate ale vieții noastre, prin urît, prin înșelăciune, prin minciună?

— Cu gîndul că săvîrșesc o acțiune de asanare morală și socială, cu convingerea că e numai o parte a existenței noastre, căreia trebuie să i se spună pe nume pentru a fi purificată. E aici o treabă care seamănă, într-un fel, cu a chirurgului.

— Cum te documentezi ca să nu săvîrșești cumva vreo greșeală? În mîna dumitale stau, nu o dată, onoarea și cinstea unor oameni...

— Cu multă seriozitate, cu imensă răspundere, pe o arie foarte largă și, mai ales, verificînd informațiile obținute la forurile cele mai competente. Pentru că orice inexactitate de informare poate compromite întreaga emisiune, ba chiar și instituția noastră.

— Te întreb și pe dumneata ceea ce am mai întrebat pe o colegă a dumitale: crezi în eficiența reportajelor dumitale critice? Ai înfierat bacșișul și mita, ai criticat acea legislație care îngăduie unor persoane iresponsabile să se sustragă plății de pensie alimentară ori de rate, i-ai știchiuit pe acei lacomi de bani care își specvlează deșănțat locuințele de pe litoral. Ai avut semne ale vreunei îmbunătățiri de atitudine și comportament, ai urmărit eficiența morală și socială a materialelor dumitale polemice?

— Nu, n-am urmărit-o cu consecvență. E un păcat al nostru. Dar nici nu cred că rezultatele pot fi imediate și spectaculoase.

— Ce crezi că e mai important, profesional vorbind (după exactitatea informației, firește), într-un «Reflector»?

— Concentrarea. Șocul imaginii. Puterea sintetică de a spune mult în imagini și cuvinte puține. În treaba aceasta intervenția montajului este absolut hotărîtoare. De șase ani îmi realizez aproape toate reportajele mele cu aceeași monteuză: Maria Nedelcu, soția mea, pe care am cunoscut-o în muncă și care m-a ajutat enorm în reușita — dacă ea a existat — a materialelor mele.

— Și care sînt cele mai reușite, după părerea dumitale?

— Serialul de șapte reportaje intitulat «Jurnal de bord», pe care l-am filmat singur, însoțind cargoul de 4 500 tone «Suceava» pe mările lumii. A fost o experiență profesională și umană cu totul deosebită...

Sanda FAUR

J. ✓ S D L. M. M
7 8 5 10 12

tv

de Liviu TIMBUS

adio, domnule david vincent

Așadar, dintre toate frumoasele care i-au ațînat calea, cu drag sau vrăjmășie, David Vincent și-a ales pentru sărutul final o ființă fără puls și sistem circulator. Fata i-a zîmbit cu melancolie și tîlc, iar pe noi ne-a informat că, acolo, în galaxia de baștină, este și ea tot un fel de femeie sau ceva pe aproape, că locuiește pe o planetă unde există tirani și supuși, într-o lume a unor ființe de ambele sexe, fără inimă și conformație antropoidă, dar, surpriză, cu sentimente și predispoziții simpatetice. Pe urmă, după cum știți, miss O.Z.N. s-a ridicat la ceruri, ducînd cu ea o soție de pace și un confrate bărbos.

DC Dizolvarea utopiei prin explicitarea simbolurilor este făcută cu stîngăcie, dar reținem totuși intenția de reevaluare a întregului material, prin aducerea în prim-plan a pretextului tematic: confruntarea etern umană (și pămînteană) dintre bine și rău, dintre dreptate și injustiție. Dar surpriza a fost totuși mare în rîndul telespectatorilor care au anticipat sfîrșitul invadatorilor prin cel puțin două supoziții: ori vaporizarea totală a băieților regenerați pe Terra, ori trezirea lui David Vincent din visul sugerat pe generic. Tuturor acestora producătorul și actorul Roy Thinnes, alias David Vincent, le-a tras un renghi de factură tipic comercială, închipuind un happy-end în doi peri, care lasă poartă deschisă atît păcii durabile, cît și reîntoarcerii invadatorilor în studiourile televiziunii americane.

Dar, mă rog, «partir c'est mourir un peu» (sau viceversa în cazul invadatorilor...), așa că dispariția curajosului arhitect de pe micul nostru ecran ne-a lăsat — oameni sîntem! — și o umbră de tristețe. Interesant de remarcat că tot în săptămînile care au trecut, televiziunea a ținut cu orice preț să programeze și sfîrșitul celorlalte două seriale. Duminică, 30 aprilie, s-a încheiat (definitiv sau temporar?) plimbarea lui Steve printre picioarele giganților, iar opt zile mai tîrziu a fost difuzat și ultimul episod din serialul realizat după trilogia lui Barbu Delavrancea. Deocamdată, o singură nouă producție cinematografică în schimbul celor trei dispărute: «Salut Germain», serial datorat televiziunii din Republica Democrată Germană.

Cum ne vom petrece însă orele sfîrșitului de săptămînă?

Preferințele publicului se îndreaptă, știm, tot spre filmele de aventuri, producții de serie cu personaje date și cu reală valoare terapeutică atunci cînd momentele tari sînt distribuite cu grijă, iar morala și triumful binelui sînt evidente pentru mic și mare. Cu asemenea năzbîtii dulci se distrează azi în lumea întreagă savantul și preșcolarul, gospodina și criticul de artă.

Ceea ce nu înseamnă însă că întruparea și dezbaterea unor idei majore în cadrul filmelor de aventuri ar avea darul de a trunchia posibilitățile și canoanele genului ci, dimpotrivă, sîntem siguri că ele ar contribui substanțial la nuanțarea, adîncirea și valoarea unor asemenea producții.

Spunem toate acestea gîndindu-ne din nou, cu regret și năduf, la atît de săraca producție de filme autohtone pentru peliculă pe 16 mm. O întreagă istorie, atît de generoasă în fapte de vitejie, cu eroi legendari și Feți-Frumoși autentici, un imens tezaur de învățăminte și idei generoase, un imens teren fertil și virgin așteaptă cam de mult sămînța roditoare a cineaștilor de la TV. Un trecut glorios, oglindit în atîtea romane istorice reînvie sporadic doar pe platourile de la Buftea. Ne-au plăcut și «Mușatinii», dar ne este greu totuși să înlocuim în imaginație cavalcadele adevărate prin recuzită sonoră și aventurile cascadorilor prin relatări monologate. Asaltul culturii vizuale a creat un public nou, mai îndepărtat de convențiile artei scenice.

Am urmărit din nou, sîmbătă seara, cu același constant interes, telefoiletonul pe care Sanda Faur îl oferă săptămînal emisiunii «Ritm, dans, tinerețe», telefoileton inspirat de data aceasta din realitățile studențești. Întreg acest serial (început dacă nu mă înșel încă din ianuarie), cu intenții discret educative și folosind în egală măsură ironia acidulată, lirismul ori poanta satirică, și-a depășit cu mult condiția, ajungînd să se constituie într-o suită de mici ciné-vérité-uri pline de sinceritate, farmec și adevăr. El își găsește perfect locul într-o emisiune veselă și deconectantă pentru tineret, dar cred că formula aceasta de mare telegenie poate fi folosită și la alte ceasuri ale zilei și în alte emisiuni ale televiziunii.

VISUL SECRETAREI

Așa și-au botezat constructorii vest-germani această combinație de mașină de scris-masă-fotoliu. Atît masa cît și fotoliul sînt rabatabile, îngăduind beneficiarei alegerea celei mai comode și mai odihnitoare poziții de lucru.

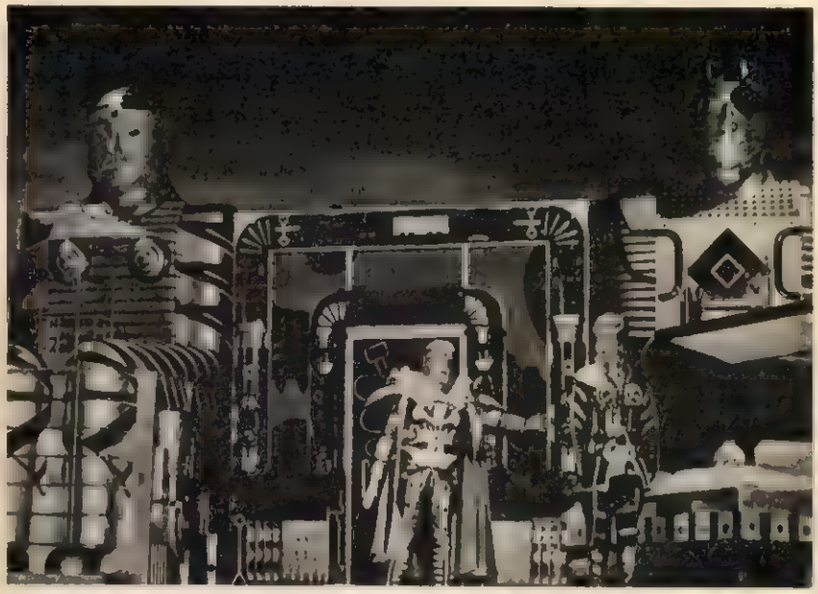

ELECTROMITOLOGIE

De aproape 100 de ani, cele 9 walkirii din celebra operă wagneriană intră în scenă călări. Și iată-le deodată în veșminte metalice, cu pantaloni, făcîndu-și intrarea triumfală în niște electrovehicule de anticipație. Spectacolul wagnerian în care momentele mitologiei germane sînt transpuse într-o lume științifico-fantastică atemporală a fost prezentat pe scena teatrului municipal din Kassel, Republica Federală a Germaniei, iar la sfîrșitul spectacolului publicul s-a împărțit în două (ca la fotbal): unii aplaudau entuziaști, alții fluierau și huiduiau furioși. În fotografie: eroii Fricke și Wotan și reprezentările simbolice ale giganticei lor puteri.

IA GHICI CE-AM GĂSIT?

Anders Johanson și Hakan Sjögren, doi băieți în vîrstă de 8 ani, se jucau deunăzi într-o pădure în apropiere de Stockholm. «Ghici ce-am găsit, ghici ce-am găsit?» — își zădărî la un moment dat prietenul unul din băiețași. Ce-a găsit, vedeți și dv.: inele, brățări, cercei, coliere, broșe, pandantive, bijuterii de valoare, estimate în total la 20 mii de dolari. Bijuteriile fuseseră furate dintr-un magazin din Malmö, dar ne norocosul hoț n-a găsit, pesemne, cea mai bună ascunzătoare.

AJUTOR, MOARE URSUL !

Fiara feroce și splendidă a deșerturilor de gheață, ursul alb, piere ca specie. După unele calcule deprimante n-ar mai exista în lume decît maximum 10—15 mii de exemplare. Departamentul pentru vînătoare și pescuit al statului Alaska (S.U.A.) a decis urgente măsuri de prevenire a dispariției totale a ursului alb. Deocamdată se întreprind studii aprofundate cu privire la modul de trai, obiceiurile, migrația colosului alb. În acest scop se organizează vaste vînători în vederea prinderii unor exemplare vii pentru studiu. Treaba nu este deloc ușoară dar pînă în urmă se rezolvă cu ajutorul elicopterului, a unei plase rezistente și a unui narcotic.

COLIBA LUI MOȘ ...SCÎNTEIE

Munții noștri, atît de cutreierați astăzi de zeci de mii de oameni de toate vîrstele, au destule cabane pentru ca plimbările peste atrăgătoarele culmi să poată fi făcute în etape, de oricine, cu odihnă și confort asigurat. Cu nouăzeci de ani în urmă situația era alta. Din lipsa unor adăposturi, puțini erau acei care se aventurau în drumeții mai lungi de șase ore dus și alte șase întors. Nevoia evidentă de popasuri a făcut ca în anul 1881 să se inaugureze «era construcțiilor de cabane». Prima s-a numit mai modest — colibă. A fost ridicată de meșterul Nicolae Scînteie, din Brașov, la comanda Reuniunii Carpatine din Transilvania. Coliba lui Moș Scînteie avea două încăperi; una destinată membrilor societății și alta pentru 10—12 drumeți particulari. O vedem în stampa alăturată așa cum arăta acum nouăzeci de ani, în Poiana Vlădușca (Piatra Craiului).

TREI LULELE ȘI CEVA...

Adevăratul fumător de pipă — se spune — are nevoie de cel puțin patru asemenea instrumente de fumat. Și atunci ce să mai spunem de Antonin Cermak, din Hradec Kralove — Cehoslovacia, care posedă nu mai puțin de 700 de pipe (dintre care unele vechi de 400 de ani)? Vom spune că bătrînul Cermak nu este doar fumător de pipă, ci și un ambițios și priceput colecționar.

NU VĂ LUAȚI DUPĂ APARENȚE

În timp ce Dusty iese din boxă, Smog intră. Și așa se face că fotografui, întîmplător aflat în clipa aceea în Grădina zoologică din Chessington — Marea Britanie, să-și poată prezenta opera drept «cea mai lungă zebră din lume».

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori:
B. Mihai, Cîmpulung Moldovenesc, str. 23 August, nr 285, of. p. 2: schimb de colecție de reviste, cărți, almanahuri, benzi de magnetofon cu muzică populară; **Somogyi Elisabeta**, stud., Tg. Mureș, cămin stud. nr. 2 «Apollo», Piața Trandafirilor: schimb de fotografii de actori, cîntăreți și ilustrate; **Stuparu Petric**, factor poștal, Iași, str. Mistrețului, nr 4: literatură, filatelie, schimb de cărți, reviste, ziare și ilustrate; **Pavel Maricica**, com. Golăești, jud. Iași teme diverse, schimb de ilustrate; **Ciudin Lenuța**, 19 ani, muncitoare, Sibiu, str Mureșului, nr. 7 schimb de ilustrate; **Sudor Petrișor**, 20 ani, sportiv-halterofil, București, sect. 2, str. Covaci, nr. 7: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; **Buliga Liviu**, 20 ani, muncitor, Dorohoi, str. Lupului, nr. 12: schimb de discuri; **Munteanu Nela**, com. Gugești, jud. Vrancea: schimb de ilustrate; **Tatomir Ion**, 29 ani, prof., șc. gen. Homești, com. Grasabău, jud. Buzău: teme diverse; **Broscă Șt. Nela**, 19 ani, croitoreasă, Brăila, str. Ștefan cel Mare, nr. 229: teme diverse, schimb de ilustrate; **Jianu Gabriel**, 23 ani, stud., București, of. p. 32, căsuța poștală 4 019, bl. C2: teme diverse, schimb de ilustrate; **Zlau Panorica**, 20 ani, com. Cotești, jud. Vrancea: literatură (în mod deosebit poezie), muzică, schimb de fotografii originale și ilustrate; **Grigorescu Ion**, 21 ani, elev, București, sect. 7, of. p. 16, str. Fînului nr. 3, cămin Tc, cam. 12: viața tineretului, matematică, muzică, sport, prietenie, schimb de fotografii de actori și ilustrate; **Bălan Nuța Elena**, 17 ani, București, sect. 1, str. Chopin nr. 13 B, sc. A, et. 2, ap. 12: teme diverse, schimb de ilustrate; **Tamaș Viorica**, 21 ani, asistentă medicală, com Pogăceaua, dispensarul sanitar, of. p. Riciu, jud. Mureș: teme diverse; **Ciurea Augustina**, tricotează, Craiova, str. Brazda lui Novac, bl. B8, sc. 4, et. 2, ap. 6: schimb de fotografii de actori și sportive; **Marig Cornelia**, 17 ani, elevă, Timișoara, str. Hebe nr. 1, sc. B, ap. 18· filatelie, pictură, schimb de ilustrate; **Ursache Mariana**, 23 ani, Iași, str. Silvestru, nr. 14: teme diverse, schimb de ilustrate; **Marin Maricica**, 21 ani, economistă, com. Slobozia-Conache, jud. Galați: teme diverse, schimb de ilustrate; **Jugănaru Micoara**, Craiova, str. Mehedinți, nr. 10: teme diverse; **Banu Craioveanu Doru**, București, str. Burdujeni, nr. 14, bl. N12, sc. B, et. IV, ap. 20, of. p. 57: literatură, istorie, geografie; **Iliescu Lenuța**, 18 ani, elevă, Oradea, str. Constantin Brîncoveanu, nr. 12 A: schimb de ilustrate; **Tacu V. Florin**, 25 ani, tehnician, Făurei 1, str. Buzăului, nr. 24, jud Brăila: teme diverse, schimb de ilustrate; **Crișan Tveta**, 17 ani, elevă, com. Biled, nr. 438, jud. Timiș· teme diverse; **Cristea Alexandru**, 41 ani, optician, București, sect. 5, Șos. Giurgiului, nr. 77, bl. E, ap. 153: schimb de almanahuri, reviste și ilustrate vechi; **Școlnicu I. Achim**, 21 ani, I.C.H. Lotru, șantierul de construcții, locul Județ, of. Voinești, jud. Vîlcea: teme diverse, schimb de ilustrate; **Nicolaica Ionel**, 18 ani, zugrav, com. Beregsaul Mare, str. V, nr. 391, jud. Timiș: teme diverse; **Zaharia Costică**, 25 ani, tehnician, Galați, str. Română, nr. 41: muzică pop, matematică, prietenie, schimb de ilustrate; **Doboșan Eugen**, 17 ani, elev, com. Beregsaul Mare, str. V, nr. 343, jud. Timiș: schimb de adrese, fotografii de actori și cîntăreți; **Popa Gheorghe**, 49 ani, tehnician agronom, Sibiu, bd. Victoriei, nr. 21: schimb de ilustrate; **Tuturici Vasile Adrian**, 17 ani, dactilograf, com. Beregsaul Mare, str. V, nr. 391, jud. Timiș: teme diverse; **Panaite Carla**, 21 ani, Focșani, str. Odobești, nr. 33: schimb de fotografii originale și ilustrate; **Panțuru Marian**, București, sect. 7, str. Flămînda, nr. 96, sc. G, ap. 92: muzică ușoară, schimb de ilustrate; **Ion Filip**, 29 ani, inginer, Petroșani, str. M. Eminescu, nr. 22, et. 1, cam. 4, jud. Hunedoara: teme diverse (în mod deosebit cinematorism); **Cocubei Dan Romi**, elev, Salonta, str Mureșului, nr 15, jud. Bihor: istorie, muzică, cinema, schimb de ilustrate, **Andrei Evenia**, București, 12, sect. 8, str. Petru Poni, nr. 1, sc. B, ap. 13: turism; **Stan Elena**, 26 ani, învățătoare, com. Bolintin-Vale, jud. Ilfov: literatură, educație pionerească; **Dilimoț Vasile**, 18 ani, elev, București 17, sect. 7, bd. Constructorilor, nr. 2, sc. C, ap. 48: literatură, matematică, muzică, pictură, limbi străine; **Onoiu Zorwel**, 25 ani, Hunedoara, str. Popa Șapcă, nr. 4· viața tineretului, schimb de ilustrate; **Vlăduț Daniela**, elevă, com. Clinceni, jud. Vîlcea· schimb de ilustrate; **Romănu Iosif**, 17 ani, Caransebeș, str. Tigăriei, bl. 16, sc. C, et. 2, ap. 9· teme diverse, **Burada Gigi**, 19 ani, Tg. Jiu, bd. 1 Mai, bl. Tineretului, nr 31, sc. A, et. 1, ap. 31· teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; **Prodan Florina**, 16 ani, com. Mircea Vodă, jud. Dîmbovița· teme diverse, schimb de adrese de actori, cîntăreți și ilustrate; **Maier Valentina**, 18 ani, elevă, Iași, str. Republicii nr. 45, sc. A, et. 2, ap. 12: schimb de ilustrate, **Boleanu Corneliu**, 24 ani funcționar, Tg. Mureș, str. Ady Endre, nr. 108: teme diverse, schimb de ilustrate; **Zamfir Adriana**, elevă, București, sect. 7, bd. Păcii, nr. 69: viața tineretului, teatru, cinema, muzică; **Tismana Elisabeta**, 21 ani, com. Rusca-Teregova, jud. Caraș-Severin: teme diverse, schimb de ilustrate; **Banda Nicolae**, 22 ani, com. Rusca –Teregova, jud. Caraș-Severin: filozofie, artă, prietenie, viață.

F Nr. 21 (885)
CUPON DE PARTICIPARE «CITITORI CĂTRE CITITORI»

CE ÎNSEAMNĂ
ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO (II)

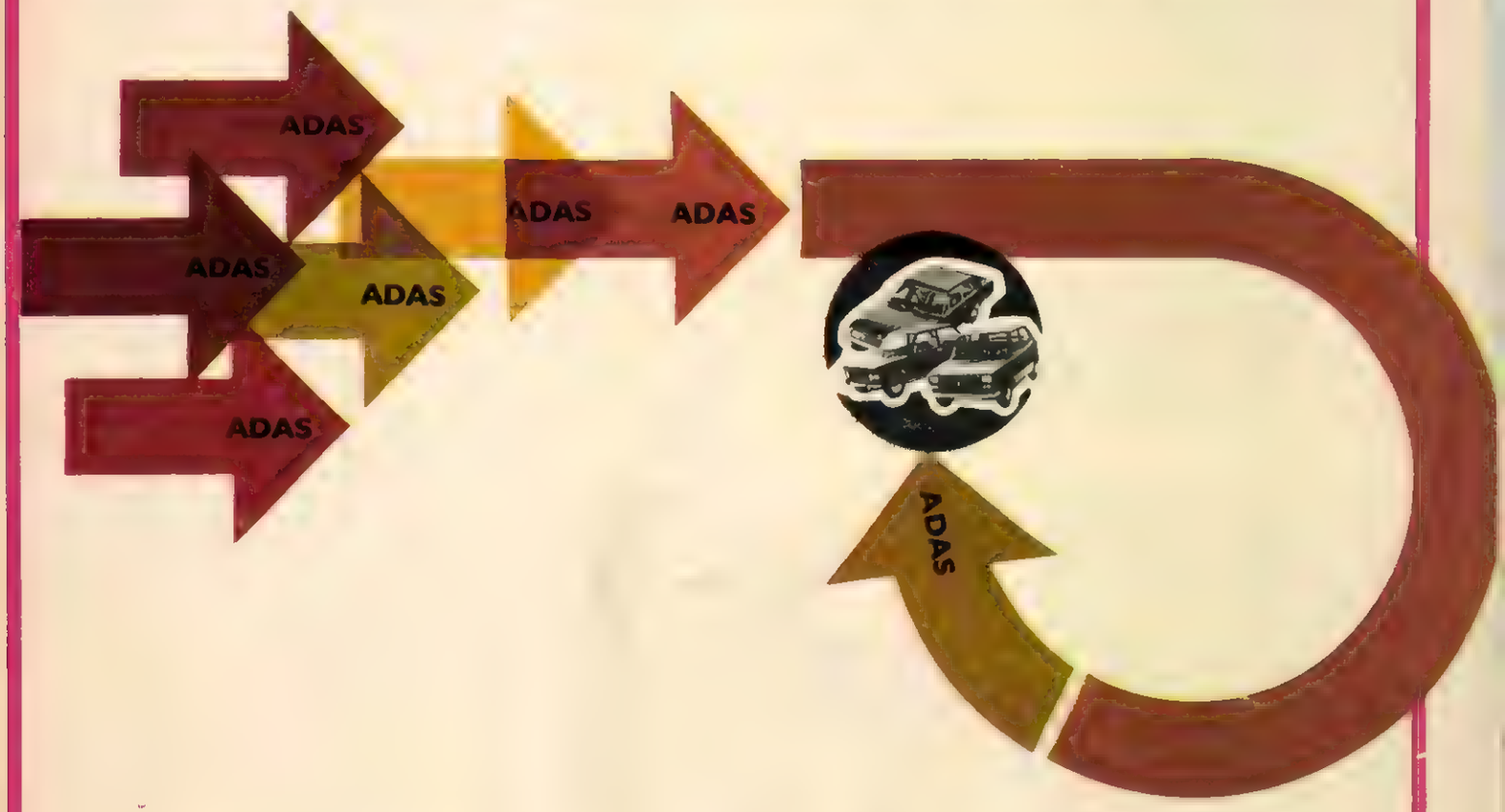

Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă asigurarea de răspundere civilă vom continua explicarea ei pornind tot de la relatarea unui caz, apărut în ziarul «România liberă» din ziua de sîmbătă,11 martie 1972 la rubrica «Cotidiene». «În dimineața zilei de vineri, 10 martie, la ora 5,15 a avut loc în Capitală un grav accident de circulație, la intersecția străzilor Popa Petre și Toamnei.

În ce împrejurări s-a comis accidentul?

Ion Baigyik a sosit în Capitală joi seara cu autoturismul personal — Renault 16 cu nr. Cluj - 4 564 și a poposit la cunoștințele sale din str. Maria Rosetti 15, parcînd mașina în fața imobilului. Noaptea, fiul gazdei, Valentin Moldovan, în vîrstă de 19 ani, a sustras cheile mașinii și fără a poseda permis de conducere a demarat la volanul mașinii. La intersecția amintită, circulînd cu viteză excesivă, șoferul improvizat a lovit în plin un autobuz I.T.B. care circula reglementar pe partea dreaptă a străzii. Valentin Moldovan a fost transportat în stare gravă la spital, iar autoturismul a suferit foarte serioase avarii».

Acestea sînt faptele și le-am relatat întocmai.

Potrivit art. 998 din Codul civil «orice faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara».

Prin asigurarea de răspundere civilă prin efectul legii, legiferată prin Decretul nr. 471/1971, ADAS a preluat asupra sa obligațiile financiare — de plată — pe care le au toți deținătorii de autovehicule, vinovați de producerea accidentelor de circulație pentru repararea prejudiciilor produse altor persoane.

Deci pentru prejudiciul provocat I.T.B. prin avarierea autobuzului său (de către conducătorul auto improvizat Valentin Moldovan), i se vor acorda despăgubiri de către Administrația Asigurărilor de Stat.

Pentru avarierea ori distrugerea bunurilor în unul și același accident, Administrația Asigurărilor de Stat acordă despăgubiri pentru pagube de peste 300 și pînă la 100 000 de lei inclusiv.

Potrivit art. 44 din Decretul nr. 471/1971, Administrația Asigurărilor de Stat va recupera de la Valentin Moldovan suma plătită drept despăgubire I.T.B. întrucît persoana răspunzătoare de producerea accidentului a condus autoturismul fără să posede permis de conducere și fără consimțămîntul asiguratului.

De altfel, art. 44, din același decret, prevede, în mod *limitativ*, că în asigurarea persoanelor fizice și a celorlalți deținători de autovehicule, afară de organizațiile socialiste, Administrația Asigurărilor de Stat recuperează sumele plătite drept despăgubiri de la *persoana răspunzătoare de producerea pagubei*, în următoarele cazuri:

a) accidentul a fost produs cu intenție.

Prin accidente produse cu intenție nu se înțeleg însă cele produse ca urmare a contravențiilor la legea circulației. De ex. dacă conducătorul unui autoturism Dacia 1300 se angajează în depășire într-o zonă unde acest lucru este interzis și produce un accident de circulație, înseamnă că el a săvîrșit o contravenție la legea circulației, cînd s-a angajat în depășire, însă este evident că accidentul respectiv nu l-a produs cu intenție. Deci, în astfel de cazuri de accidente, care au la origine o contravenție la legea circulației, Administrația Asigurărilor de Stat nu va recupera de la conducătorul auto, vinovat de producerea accidentului, despăgubirea plătită persoanei păgubite, neflind un accident produs cu intenție;

b) accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice, ca infracțiuni săvîrșite cu intenție, chiar dacă aceste fapte nu s-au produs pe astfel de drumuri sau în timpul comiterii altor infracțiuni săvîrșite cu intenție.

Se încadrează ca fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice, infracțiunile prevăzute la art. 36—40 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice: conducerea unui autovehicul neînmatriculat; conducerea unui autovehicul fără permis de conducere sau cu permis necorespunzător categoriei din care face parte autovehiculul; conducerea unui autovehicul de către o persoană care are în sînge o îmbibație alcoolică ce depășește limita legală sau care se află în stare de ebrietate; sustragerea de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei; părăsirea locului accidentului fără încuviințarea organelor miliției de către oricare dintre conducătorii vehiculelor angajați într-un accident de circulație de pe urma căruia a rezultat moartea, vătămarea integrității corporale ori a sănătății unei persoane, sau dacă accidentul constituie infracțiune ori s-a produs ca urmare a unei infracțiuni, cu excepțiile prevăzute de art. 39 din Decretul nr. 328/1966; neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă cu știință, a atribuțiilor de verificare tehnică a autovehiculelor, de către cei care au asemenea îndatoriri, în cazul în care s-a produs un accident de circulație ca urmare a defecțiunilor tehnice ale autovehiculului;

c) accidentul a fost produs în timpul cînd autorul infracțiunii săvîrșite cu intenție încerca să se sustragă de la urmărire;

d) persoana răspunzătoare de producerea pagubei a condus autovehiculul fără consimțămîntul asiguratului.

Într-un număr viitor vom continua cu explicarea asigurării de răspundere civilă.

Anton MÎNZÎNĂ
Director în Centrala ADAS

BUCURIA COPIILOR '72

JUCĂRII
PĂPUȘI • MINGI
JOCURI DE
CONSTRUCȚII
TRICOTAJE
CONFECȚII

BOMBOANE
DROPSURI
DRAGEURI
NAPOLITANE
CIOCOLATĂ

mai 23 - 1 iunie

bucurii, bucurii, de ziua voastră dragi copii !

MCI / RECOM

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Săptămîna încheiată la ora cînd scriem aceste rînduri a înregistrat, ca punct culminant al unor ample desfășurări pe planul politicii internaționale a țării noastre, un eveniment memorabil: grandioasa reafirmare a prieteniei frățești româno-iugoslave, prilejuită de inaugurarea festivă a Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier. Pe mărețul pod al prieteniei, energiei și luminii, ridicat prin eforturile comune ale țărilor noastre vecine și prietene, s-au întîlnit conducătorii României socialiste și conducătorii Iugoslaviei socialiste, pentru a marca, printr-un act solemn, momentul istoric al dării în funcțiune a unei lucrări moderne de dimensiuni remarcabile, ce simbolizează trăinicia și rodnicia cooperării dintre țările noastre. «Hidrocentrala de la Porțile de Fier — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu — este o nouă și puternică verigă a prieteniei și solidarității dintre popoarele român și iugoslav, care, de-a lungul secolelor, au convețuit în această parte a lumii în bună înțelegere, au luptat împreună și s-au întrajutorat în bătăliile duse pentru scuturarea jugului asupririi străine, pentru cucerirea libertății și independenței naționale, pentru făurirea unei vieți mai bune, independente». Simbol al legăturilor durabile ce unesc popoarele noastre, impresionantul complex hidroenergetic constituie cea mai mare construcție economică înfăptuită prin cooperarea a două țări socialiste. Avînd în vedere contribuția adusă la realizarea ei de U.R.S.S., se poate afirma că această lucrare reprezintă totodată, cum a spus conducătorul partidului și statului nostru — «cea mai mare operă de cooperare multilaterală dintre țările socialiste». Model și exemplu de conlucrare internaționalistă, de întrajutorare constructivă între țări socialiste în interesul lor comun, hidrocentrala de pe Dunăre deschide noi și vaste posibilități de dezvoltare multilaterală a cooperării româno-iugoslave. «Noi sîntem de mult timp orientați unii spre alții — a subliniat președintele Iosip Broz Tito —, iar astăzi ne leagă și mai mult eforturile comune în construirea socialismului, în lupta pentru pace și colaborare internațională egală în drepturi.

Clasa muncitoare și popoarele Iugoslaviei și României urmează în construirea societății socialiste acele căi care corespund cel mai mult condițiilor și necesităților lor». În acest context, președintele Iugoslaviei a arătat că barajul de pe Dunăre simbolizează atît năzuințele cît și perspectivele noastre comune, reprezentînd «un monument durabil al colaborării cu succes și al bunei vecinătăți între Iugoslavia și România».

Ca și conducătorul statului nostru, șeful statului iugoslav a relevat concepția modernă de colaborare economică aflată la temelia acestei importante realizări, concepție în virtutea căreia, prin cooperare principială și prin asocierea mijloacelor se obțin efecte utile de lungă durată pentru ambele țări.

Colaborarea bazată pe principiul bunei vecinătăți reprezintă un atribut esențial al politicii externe constructive pe care o promovează atît România cît și Iugoslavia. La Porțile de Fier s-a reafirmat o dată mai mult voința acestor două țări de a continua neabătut politica de atașament sincer și activ față de cauza păcii și cooperării în Europa și în lumea întreagă. Noi pornim de la ideea că, așa cum se desprinde din cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, victoriile pe care fiecare țară le obține în construcția socialistă servesc nu numai intereselor lor vitale, ci aduc, în același timp, un însemnat aport la cauza generală a socialismului, a păcii și colaborării internaționale. Tocmai de aceea, în atmosfera sărbătorească a momentului inaugural de la Porțile de Fier s-a evocat încă o dată contribuția activă a țărilor noastre la acțiunile pentru înfăptuirea securității europene, precum și îngrijorarea noastră legitimă față de situația din Indochina și din Orientul Apropiat. Este convingerea noastră fermă că orice problemă, oricît de spinoasă, orice conflict sau litigiu, pot fi rezolvate pe cale politică, pașnică. Problemele majore care confruntă azi omenirea cer participare activă la viața internațională a tuturor statelor mari și mici, cu drepturi egale, pentru promovarea contactelor, discuțiilor, tratativelor, pentru găsirea celor mai potrivite căi de a se ajunge la destindere și pace în lumea întreagă.

România socialistă, ca detașament activ al luptei mondiale pentru pace și socialism, militează neobosit în acest sens. Legăturile de strînsă prietenie ce ne leagă de celelalte state socialiste și-au găsit expresia, la începutul săptămînii pe care o consemnăm aici, cu prilejul vizitei la București a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Democrate Germane, care a culminat cu semnarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană. Documentul semnat definește cu deplină claritate cadrul de dezvoltare a relațiilor dintre cele două țări prietene, obiectivele pe care și le propun în comun.

Convorbirile oficiale prilejuite de vizita delegației conduse de tovarășii Erich Honecker și Willi Stoph, documentele semnate și mitingul prieteniei din sala Palatului Republicii au prilejuit o nouă și puternică afirmare a voinței ambelor părți de a stimula pe toate căile evoluția ascendentă a raporturilor de prietenie frățească dintre țările noastre. Apreciind rolul și importanța tratatului încheiat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că acest document «deschide noi perspective pentru adîncirea prieteniei, colaborării și alianței dintre Republica Socialistă România și Republica Democrată Germană, în interesul atît al celor două popoare, cît și al cauzei socialismului, colaborării și păcii în întreaga lume». La rîndul său, tovarășul Erich Honecker s-a referit, de asemeni, la importanța bilaterală și de interes mai larg a tratatului, arătînd că «acum putem păși în dezvoltarea mai departe a relațiilor prietenești dintre țările noastre socialiste, de la premisele favorabile și solide existente pînă în prezent. În același timp, se deschid noi posibilități pentru colaborarea noastră multilaterală. Avantajul ce rezultă din aceasta este reciproc». Legăturile de solidaritate dintre P.C.R. și P.S.U.G. au fost abordate în același spirit al prieteniei durabile și colaborării dintre țările și popoarele noastre, ceea ce și-a găsit expresia în afirmarea comunității de vederi într-o serie de probleme actuale ale vieții internaționale. Cum era și firesc, o atenție deosebită au acordat ambele delegații problemei securității europene, subliniind importanța recunoașterii, pe baza dreptului internațional, a R.D. Germane de către toate statele, inclusiv de R.F. a Germaniei. Ratificarea Tratatelor sovieto-vest-german și polono-vest-german a fost apreciată ca un act politic menit să stimuleze evoluția pozitivă pe calea ameliorării climatului de pace și securitate în Europa.

Dic. DADOIAN

Miercuri, 17 mai 1972

în dezbatere: eradicarea subdezvoltării

De mai bine de patru săptămîni, delegații reprezentînd 142 țări, cei 600 de experți ai O.N.U. și ai unui mare număr de organizații internaționale, prezenți la cea de-a treia sesiune UNCTAD, dezbat diversele aspecte ale bătăliei majore ce se desfășoară în lumea contemporană pentru eradicarea subdezvoltării. Este, firește, o problemă spinoasă, ceea ce reiese și din faptul că, în abordarea diferitelor modalități de eliminare a marilor decalaje economice, tehnologice, științifice dintre țările industrializate și statele în curs de dezvoltare — decalaje ce reprezintă un serios obstacol în calea dezvoltării și cooperării între națiuni, o sursă de neîncredere și tensiune în lume — se înfruntă puncte de vedere nu întotdeauna convergente, și aceasta se referă, mai ales, la deosebirile de vederi între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare. Poziția constructivă a României — ca însăși țară în curs de dezvoltare, datorită nivelului forțelor ei de producție — în această problemă acută a zilelor noastre, s-a reflectat în cadrul Conferinței atît prin mesajul șefului statului român, cît și prin participarea activă, prin inițiativele reprezentanților țării noastre la UNCTAD-III, bucurîndu-se de un larg ecou pozitiv.

canton-primăvara'72

La ediția din primăvara acestui an a tradiționalului Tîrg de la Canton au fost prezentate numeroase realizări ale industriei și tehnicii R.P. Chineze, care s-au bucurat de un larg interes atît din partea vizitatorilor din țară cît și a oaspeților de peste hotare, specialiști și oameni de afaceri sosiți special la tîrg. Între noutățile expuse se numără și această complexă aparatură pentru transmiterea la mari distanțe, în doar cîteva minute — în scopul retipăririi — a matrițelor paginilor de ziar.

RIPOSTA POPOARELOR

Din Washington și Delhi, din Paris și Budapesta, din Londra și Belgrad, din Tokyo și Roma, din Copenhaga și Sofia, din cele mai diferite puncte ale globului, agențiile de presă transmit în aceste zile despre luările oficiale de poziție, demonstrații, mitinguri, declarații ale personalităților vieții publice etc. oglindind, toate, ampla reacție de protest, de condamnare a escaladării agresiunii americane împotriva poporului vietnamez. Pretutindeni — și în înseși Statele Unite — se exprimă convingerea că «minarea apelor porturilor nord-vietnameze este o nouă dovadă a falimentului total al politicii de vietnamizare a războiului» (senatorul american McGovern), că «aceste acte reprezintă o nouă și gravă escaladare a războiului» (ministrul norvegian de externe Andreas Capellen), că «nu există nici o justificare pentru această nouă escaladare» (ministrul de externe indian Swaran Singh), că «orice soluție a conflictului trebuie să aibă caracter politic, cu alte cuvinte trebuie să fie negociată între părțile interesate și să fie liber acceptată de populațiile în cauză, cărora să le garanteze independența și neutralitatea». (Comunicatul reuniunii guvernului francez.) Condamnînd noua manifestare a politicii de forță, concretizată în minarea intrărilor în porturile R.D. Vietnam, bombardarea rețelelor de șosele și căi ferate de pe teritoriul acestei țări, continuarea atacurilor aeriene asupra Hanoiului, Haifongului (în fotografia 4, aspect din timpul unui bombardament asupra portului Haifong), ca și a altor centre populate ale R.D. Vietnam, opinia publică mondială cere cu hotărîre să se pună capăt tuturor actelor ce încalcă suveranitatea și securitatea R.D. Vietnam, S.U.A. să revină la masa tratativelor și să se depună toate eforturile în vederea rezolvării politice a conflictului din această zonă, cu respectarea drepturilor naționale ale popoarelor indochineze. Fotografiile înfățișează aspecte din timpul mitingurilor și manifestațiilor de protest care au avut loc la Havana (1), în Berlinul occidental (2) și la Tokyo (3).

1

2

3

4

glob comentar foto

alarmă la montedison

De astă dată nu mai este vorba de o simplă poluare a aerului, ci de o adevărată calamitate căreia trebuie să-i facă față, cu riscul vieții, mii de muncitori și tehnicieni de la uzinele italiene Montedison din Mestre. O serie de defecțiuni ivite la o instalație special importată din S.U.A. pentru producerea gazului toxic DTI au provocat un val de intoxicații cu urmări dintre cele mai grave. În decurs de cîteva luni, peste 150 de muncitori au trebuit să fie internați în spitale, unde mulți dintre ei continuă încă să se afle sub îngrijirea atentă a medicilor. Conducerea uzinelor, alarmată, a solicitat intervenția specialiștilor americani pentru jugularea scurgerilor de gaze otrăvitoare, dar în ciuda măsurilor luate, în jurul mașinii de produs otravă aerul continua să fie intens poluat. După cum se poate vedea în imagine, pînă și în curtea uzinei oamenii sînt obligați să poarte măști, pentru a se feri de intoxicații. Presa italiană a denunțat gravitatea cazului și a cerut să se sisteze producerea gazului toxic DTI, care, după cum reiese din unele dezvăluiri, nu este destinat numai instalațiilor frigorifice, ci constituie un produs pentru fabricarea unor proiectile speciale ce pot servi ca «mijloc defensiv» într-un război chimic, fiind în măsură să creeze «o perdea de otravă» în fața eventualului inamic. Pînă atunci, muncitorii de la Montedison par să servească drept cobai, fiind obligați să inhaleze gazul toxic, dacă nu vor să-și piardă locul de muncă. Sub presiunea opiniei publice și a presei, autoritățile au intervenit cerînd sistarea producției de DTI.

pentru locuri de muncă stabile

În multe ramuri ale economiei vest-germane, o serie de întreprinderi își restrîng activitatea, datorită unei conjuncturi nefavorabile. Mulți muncitori sînt amenințați să rămînă fără angajamente. Și mai mulți însă suferă, de pe acum, din cauza reducerii zilelor de muncă în cadrul așa-ziselor «săptămîni scurte». Față de situația creată în numeroase centre industriale din R.F.G. au loc demonstrații de stradă prin care muncitorii și funcționarii cer să li se asigure locuri de muncă stabile — «Dauer-Arbeitsplätze».
În imagine, o asemenea acțiune de masă la care participă și personalul filialei vest-germane a uzinelor Philips.

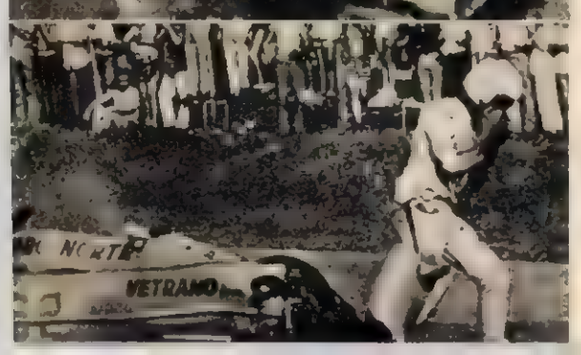

la un pas de... eternitate

Juan Massei trebuia să iasă primul. Jurase să-i întrecă pe toți ceilalți. Pe pîrtia de nisip din Junion (Argentina) bolidul său gonea cu viteză amețitoare, sfidînd curbele succesive. 150, 200, 250, 300, 300 și... de kilometri pe oră. Massei apasă pe pedală, insistă, insistă. Spectatorii extaziați urmăresc cu înfrigurare cursa morții. Bolidul 62 atacă încă o curbă și încă una. Deodată însă Massei pierde controlul. Într-o frîntură de secundă mașina lui se izbește puternic de cea a concurentului cu numărul 30. Carambolaj de toată frumusețea. Mulțimea de pe tușă e înmărmurită. Moartea plutește în aer. Mașinile se rostogolesc zgomotos și explozia pare inevitabilă. Dar miracol. Massei sare din mers și reușește să se salveze. Nr. 30 se alege și el doar cu leziuni ușoare. Și unul și altul au reușit să «frîneze» — cum s-ar zice — la un pas de... eternitate. Dar ceilalți ași ai cursei morții, care n-au reușit această performanță...
În fotografii: 1) **Clocnirea;** 2) **Rostogolirea;** 3) **Salvarea.**

Gia Scala

sinucigașii holly-woodului

Actrița Gia Scala a murit la Hollywood, după ce înghițise, în doze foarte mari, barbiturice și consumase alcool. Poate din greșeală, presupun unii. Ipoteza sinuciderii e mai plauzibilă, afirmă alții, aducînd argumentul stării psihice deplorabile în care se găsea actrița în ultimii ani. Gia Scala (pe numele ei adevărat Giovanna Scoglio) era de origine italo-irlandeză, născută la Liverpool în urmă cu treizeci și opt de ani. Familia ei a emigrat în Statele Unite în 1951. Gia Scala a fost atrasă de mirajul Hollywoodului. Aici a cunoscut un oarecare succes — vreo douăsprezece filme turnate în compania unor actori ca Robert Taylor și Eroll Flynn. Celebritatea ei este însă de scurtă durată. Curînd, regizorii și publicul o uită. Gia Scala se consolează, potrivit unei practici foarte curente la Hollywood, cu alcool și barbiturice. Anul trecut compare în fața unui tribunal pentru conducere periculoasă sub influența alcoolului și este pusă sub supraveghere psihiatrică la spitalul din Camarillo. Este găsită moartă la Hollywood la începutul acestei luni.
Gia Scala este cea mai proaspătă înscrisă pe lista actorilor sinucigași din orașul mirajelor de carton și al iluziilor efemere. Lista e lungă și cuprinde, pe lîngă numele obscure ale unor pretendenți ratați la glorie, și nume celebre. Pe loc de frunte se află Marilyn Monroe, moartă în apogeul carierei. Cauza decesului: o doză masivă de barbiturice. La fel avea să moară și Judy Garland. Tot barbituricele, plus alcoolul, au ucis actori ca Alan Ladd, Robert Walker, Gail Russel. De curînd, Frank Wolff și-a tăiat beregata cu briciul. Cu mai puțin de o lună înainte de a anunța moartea Giei Scala, ziarele au informat despre sinuciderea lui George Sanders. O adevărată epidemie, un morb care lovește cu predilecție stelele căzătoare ale ecranului, lumea supusă legilor crude care guvernează Hollywoodul. Exigențele și capriciile producătorilor în veșnică vînătoare de «lovituri de casă» exasperează. Celebritatea se cucerește greu, dar se pierde foarte ușor. Mulți actori nu sînt capabili să supraviețuiască unor speranțe înșelate sau unei glorii defuncte. Recurg la stupefiante, la alcool, la soporifice, mai întîi ca să mai poată trăi, și, în cele din urmă, ca să sfîrșească o existență prea greu de suportat.

experiment

Pentru a doua oară în acest an, la Roma are loc un experiment de transport gratuit, în orele de vîrf, pe liniile de autobuze, troleibuze și tramvaie. De data aceasta experiența durează aproape o lună și jumătate, pînă la 15 iunie. Scopul urmărit de municipalitatea romană este limitarea traficului automobilelor particulare — al căror număr depășește capacitatea arterelor orașului — și relansarea transportului în comun.

un tizian cu mai multe fețe

La Washington a fost descoperit un Tizian a cărui existență era pînă în prezent necunoscută. Este vorba de un tablou «vizibil» doar cu ajutorul razelor X, deoarece se află ascuns dedesubtul celebrei «Venus cu oglinda», din patrimoniul Galeriei Naționale. Cercetările au dovedit că aceeași pînză fusese folosită de pictor pentru lucrări succesive. Cea dintîi — descoperită acum — este o alegorie a căsătoriei, mirele și mireasa fiind reprezentați de Venus și Marte. Urmează o primă variantă a compoziției «Venus cu oglinda» și, în fine, forma sub care lucrarea este cunoscută în prezent. Cu ajutorul razelor X și infraroșii, specialiștii au realizat fotografii ale compozițiilor anterioare existente pe această pînză de inestimabilă valoare. Fotografiile au fost expuse în pavilionul central al galeriei, bucurîndu-se de interesul cuvenit unei descoperiri importante pentru istoria artelor. În foto 1: «Venus cu oglinda» foto 2: (mai puțin clare din motive lesne explicabile) portretele Afroditei și al lui Marte din alegoria căsătoriei.

odisee în deșert

Pentru a ajunge cît mai repede în localitatea de destinație, soții Greenwood au preferat «scurtarea» prin deșertul australian Nullabor. Pe o arșiță insuportabilă, automobilul lor înainta din greu pe pîrtia întărită a nisipului. Marion Greenwood își ținea în brațe fetița de șapte luni: Trudy. Deodată motorul cedează. La 40 de kilometri în plin pustiu, începe odiseea dramatică a călătorilor solitari. Soții Greenwood hotărăsc să părăsească mașina și să se reîntoarcă pe jos, de unde au plecat. Dar se rătăcesc în deșert. Înfruntînd temperaturi de peste 50°C, prizonierii nisipurilor, consumă ultima lor rezervă de apă și încearcă, cu disperare, să salveze viața fetiței care suferea cel mai mult. După șapte zile de mers, Marion, soția, se prăbușește la capătul ultimelor ei rezistențe. Soțul ei, Graham, caută adăpost lîngă un arbust. Mistuit de sete și de oboseală nu se gîndește decît la micuța adormită în brațele lui. Cînd orice speranță dispăruse, iată că cei trei nefericiți sînt descoperiți și salvați de un profesor care efectua cercetări în deșertul Nullabor. Cum s-ar zice, odisee dramatică dar cu happy-end.

În fotografia de sus: soții Greenwood după salvare.

agendă

Turneul politic întreprins de RUDOLF KIRCSCHLÄGER, ministrul afacerilor externe al Austriei în Orientul Apropiat, s-a încheiat. După convorbirile avute cu conducătorii Israelului, șeful diplomației austriece a făcut o vizită de cinci zile la Cairo, unde a conferit cu omologul său egiptean Murad Ghaleb. Cu acest prilej au fost abordate probleme internaționale actuale, cu precădere cele privind stadiul actual al conflictului din Orientul Apropiat.

Într-un discurs rostit la încheierea lucrărilor Adunării Constituante a Ceylonului, primul ministru, doamna SIRIMAVO BANDANARAIKE, a anunțat că proiectul definitiv al noii constituții urmează să intre în vigoare odată cu schimbarea denumirii Ceylonului în Shri Lanka. Festivitatea proclamării Republicii Suverane și Independente Shri Lanka va avea loc luni 22 mai a.c., cînd se va anunța totodată că această țară încetează să fie membră a Commonwealthului.

National Gallery din Washington a primit zilele acestea o importantă donație: 25 de tablouri valoroase semnate de impresioniști și post-impresioniști francezi. Donatorul este cunoscutul om politic și diplomat american AVERELL HARRIMAN (azi în vîrstă de 80 de ani), posesorul uneia dintre cele mai interesante colecții de opere de artă din S.U.A. Printre pînzele donate se află două lucrări de Gauguin, cinci de Cézanne, precum și altele semnate de Matisse, Seurat, Toulouse-Lautrec.

Demisia lui ISMET INÖNÜ din funcția de președinte al Partidului Republican al Poporului ca și hotărîrea sa de a părăsi definitiv viața politică au suscitat vii reacții în rîndurile observatorilor scenei politice turce. Se apreciază că retragerea lui Inönü va putea duce la adoptarea hotărîrii ca respectivul partid să nu mai participe la formarea cabinetului.

Curtea de apel a confirmat sentința pronunțată de un tribunal parizian împotriva lui ANDRÉ RIVES-HENRYS, fost director al societății «Garanția Funciară», acuzat de a se fi folosit de menționarea calității sale de deputat al U.D.R. în textele publicitare ale societății. Avîndu-se în vedere fraudele comise de «Garanția Funciară», Rives-Henrys mai urmează să fie judecat pentru escrocherie și abuz de încredere. Deocamdată calitatea de deputat nu i-a fost retrasă.

În rîndurile comentatorilor politici americani, desemnarea lui PATRICK GRAY III adjunct al ministrului justiției al S.U.A., în funcția de «director interimar» al F.B.I., este privită ca o încercare a actualei administrații de a evita ca alegerea succesorului lui Edgar Hoover să devină o temă de controversă electorală, cu atît mai mult cu cît faimosul Birou federal de investigații a devenit în ultimul timp ținta a numeroase critici.

cronica de trei secunde

CARTEA NUNȚII

La 29 aprilie, în 38 000 de comune franceze, a început să se dea curs unei inițiative a ministrului educației — așa-numita acțiune «Lecture et mariage»: tinerii căsătoriți primesc în ziua oficierii căsătoriei, din partea primăriei, cinci cărți legate frumos, alese din operele clasicilor francezi. (Una din ele e obligatoriu o operă în două volume.) Scopul e ca tot francezul să prospere în cultură și să apară noi cititori. În prima zi au fost dăruite: «Mînăstirea din Parma», «Père Goriot», «Prințesa de Clèves», «Memoriile de dincolo de mormînt», «Roșu și negru», «Mizerabilii», «Povestirile» lui Voltaire și «Madame Bovary».

Spirite foarte subțiri, rafinați peste măsură, nababi ai culturii, inteligențe luxoase pînă la inutil — de care Franța nu a dus lipsă niciodată — au făcut haz și mutre acre. Dl. André Frossard, în «Le Figaro», scrie că în fața unui asemenea colet nupțial e foarte mulțumit că e căsătorit de multă vreme, Balzac și Flaubert plictisindu-l de moarte, Chauteaubriand fiindu-i insuportabil, iar Stendhal cum nu se poate mai antipatic. Se poate!

Eu nu-s deloc nabab intelectual și sînt deocamdată în stadiul în care nu pot trăi fără Balzac și Stendhal. Eu — prin părțile astea de lume, copleșit de bietele mele probleme literare, potolit în absoluturi — mă bucur imens, dau din mîini și din picioare de plăcere că «Madame Bovary» — pentru care Flaubert a fost tras în proces pentru pornografie — a ajuns carte de dat cadou, oficial, noilor căsătoriți. Grozav îmi place cînd fostul viciu slujește actuala virtute. Acesta e nivelul bucuriei mele în curs de dezvoltare.

Bucurie poate incultă, groasă — dar numai eu știu cît de sănătoasă!

PATUL MORȚII

Am anunțat la timp atentatul săvîrșit împotriva frumoasei expresii omenești: «nu trageți în pianist!» În aceeași suită de idei — ideea că expresiile omului sînt și ele oameni, cu viața lor, cu singele lor, cu destinul și cu moartea lor — în aceeași ordine a evenimentelor trebuie să notăm că e pe ducă și expresia blîndă, dulce și suavă, prin care omul ofta că ar vrea să moară în patul său. A nu trage în pianist era apelul la inocență. A dori să mori în patul tău era o chemare către soarta la clemență și nonviolență. Să nu mori la spital, să nu cazi împușcat pe stradă, să nu ți se ia sufletul printre străini, să vină și să te ia blînd din patul tău — ce putea care mai mult omul la capătul puterilor și al puterii? Patul era cea mai pașnică imagine cu care se încerca îmbunarea nenorocirii, impresionarea ei, mituirea ei sentimentală. Patul era moartea bună și curată. Și într-adevăr: dacă nici în pat, în patul său, omul nu prezintă garanții de bunătate și bună pace — atunci ducă-se dracului tot spațiul tridimensional!

Ca de obicei, drăcui degeaba: «Una din unitățile noastre doarme într-o veche făinărie dărăpănată ai cărei pereți sînt foarte subțiri Nu o dată localul a fost traversat de gloanțe. Avem trei soluții: să întărim pereții, să plasăm saci de nisip sau să blindăm paturile». Așa grăit-a un purtător de cuvînt al armatei britanice cantonate la Belfast, indicînd că s-a ales a treia soluție și s-a trecut la confecționarea unor panouri de oțel în jurul paturilor în care dorm soldații celui de-al 34-lea batalion regal.

Apariția patului blindat în viața omenirii va avea — nu-i așa? cum ar zice cali — consecințe incalculabile, printre care — cred eu, care nu mai știu ce să cred — dispariția încet-încetă a ultimei vorbe mai ca lumea: somn ușor!

Radu COSAȘU

cronica satirică

de Teodor MAZILU

tăntălăul

Sînt indivizi care, în aparență, n-au nici un păcat. Duhnesc de la o poștă a tutun și a nevinovățe. Sînt curați ca niște prunci. Fruntea le-a rămas mică și netedă, gîndirea nu i-a pus niciodată la încercare. Parcă s-ar fi născut din spuma mării; n-au nici biografie, nici trecut, nici viitor, nici necazuri, nici satisfacții. Nu sînt nici iubiți, nici urîți, nici apreciați, nici subapreciați.

Există o expresie cunoscută care ne-a încîntat copilăria. E prost de dă în gropi. Sigur, groapa e un obstacol, care, cu un efort minim, ar putea fi evitat, cu toate astea tăntălăul se îndreaptă spre groapă fără pic de șovăire. Știe el ce știe. În groapă se simte ca la el acasă. Se odihnește, se scarpină, se mînjește cu noroi, își bîrfește șefii... altă viață.

Trebuie făcută însă foarte clar deosebirea dintre un prost și un tăntălău. S-ar părea, la prima vedere, că e același lucru... Nu e chiar așa... Tăntălăul e un idiot care s-a resemnat cu destinul de idiot. El nici nu vrea să fie decît un biet idiot, n-are nici o pretenție. Deci, tăntălăul e plin de modestie, pe cînd prostul e convins de geniul său... Prostul mai crede în progres — din acest punct de vedere tăntălăul e net superior.

Tăntălăul nu este bun la nimic. N-ai ce face cu el... El nu e bun decît să încurce lucrurile. El vorbește numai cînd nu trebuie, cînd are ocazia să calce în străchini. De aceea tăntălăul e ușor confundat cu «încurcă lume». El nu e capabil nici de bine, nici de rău... Tot ce poate el să facă e să tacă, apatic și inofensiv. Se mai spune despre el că rîde «ca proasta în tîrg».

Tăntălăul n-are nici o treabă pe lumea asta. El e cu desăvîrșire incapabil. Ceea ce aduce numai avantaje. Nu e în stare nici să apese pe o clanță, nu e în stare nici să vorbească la telefon, nu e în stare nici să dea bună ziua. Nu dă bună ziua, nici să-l pici cu ceară, pînă și aia trebuie smulsă. Nimic nu face din proprie inițiativă. De aici și expresia «trebuie să tragi de el». Dacă nu tragi de el, nu face nici o mișcare. Dacă cumva e silit să facă ceva, apoi are grijă să facă lucrul acela pe jumătate. Pentru ceva întreg nu-l țin curelele.

Bineînțeles, tăntălăul n-are nici o treabă. Orice meserie și-ar alege, degeaba, nu e în stare nici să spargă lemne, nici să scrie proze științifico-fantastice, nici să cînte, nici să are, nici să repare o clanță... Pe ce pune el mîna se duce de rîpă, se surpă. De aceea tăntălăul «se află în treabă». El n-are de lucru, își «face de lucru». El nu muncește, se face că muncește. În ciuda incapacității dorește să participe la spectacolul vieții, se furișează și el, să fie și el văzut printre oameni, automobile, ștampile și copaci. Să se afle și el pe acolo...

Altfel e foarte curat. Numai că totul pe el, nimic nu i se potrivește, nici hainele, nici nevasta, nici slujbele, pantofii îl string, cravata i se desface... băutura îi face rău, cărțile îi dau dureri de cap...

Nu e nimic alarmant... Nu e decît un tăntălău.

umor

de V. TIMOC

— Scuză-mă că nu mai beau, dar, de-abia te-am cunoscut și am răspunderea valorilor din servietă!...

— Încearcă și cu chiflele astea?..

— Poftiți nota și să vă fie de bine!...

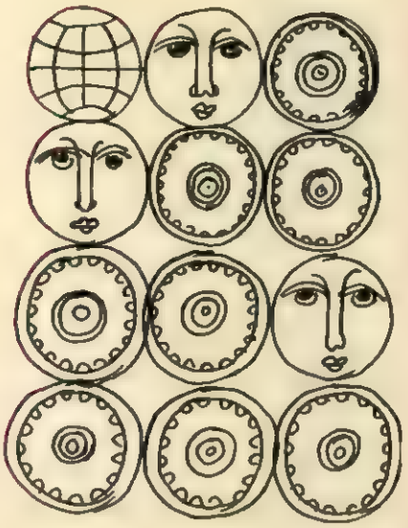

ROȚI

(auto-obsesie monovocalică)

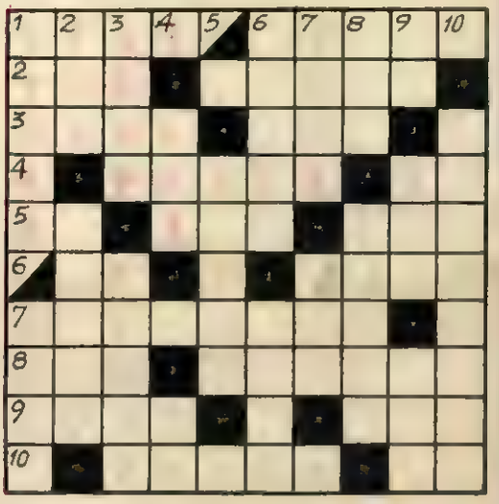

ORIZONTAL: 1) Oprire... — ...în șir indian. 2) Te trece peste apă — Loc iejer. 3) Drum lung — Element decorativ antic. 4) Organ mobil al motorului... — ...aproape jos!... 5) ...și în centru! — Viteză mare — Cale. 6) Fluierul... — ...în orașul nostru. 7) «Calitatea» claxonului. 8) Apărător de soare — Model vechi și extravagant. 9) Poate fi întîlnit la munte... — ...și în străinătate. 10) Un camion de 10 tone — Inițiale pe unele autovehicule ale consulatelor străine.

VERTICAL: 1) Gen de autoturism — Elan (fig.). 2) Bătaie — Materie primă pentru accesorii... călcate-n picioare. 3) O piesă... scumpă — Termen. 4) Uneori ascunde un autoturism — Număr... mic și învechit... 5) Merge la pădure. 6) O. herghelie de cai-putere — Stat în Africa. 7) Fapt penal grav — Cinci la «Dacia» (sing.). 8) Alt apărător de soare — Tambur. 9) Dodge 23! — Mărimea golului dintre două piese în contact — Curbă, viraj. 10) Zgomotul vechiturilor.

I. CARAIMAN

Dezlegarea jocului «SĂ FIM VESELI», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SURIZATOARE. 2) AMUZATA — RIS. 3) LOPE DE VEGA. 4) IRE — ANIMALE. 5) N — ACRA — IT — M. 6) GO — ON — OL — HI. 7) EVA — IOSIF — N. 8) RIDICOLA — AE. 9) DILI — O — ARS. 10) SINAIA — PLIC. 11) BUAR — HAZLIU.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• O carte de mari frumuseți și substanță: **Drumuri prin memorie** (Egipt-Grecia) de Octavian Paler. Cartea e precedată de o scrisoare adresată autorului de Eugen Barbu. (Vezi rubrica «Teze și paranteze» de la pag. 13.) Editura Albatros .

• Mult comentata și dezbătuta culegere de biografii ale împăraților romani de la Hadrianus și pînă la Dioclețian: **Istoria Augustă** a apărut zilele acestea la Editura științifică. Studiu introductiv: Vladimir Iliescu; traducere și note partea I de David Popescu, partea a II-a de Constantin Drăgulescu.

• Tot la aceeași editură mai semnalăm apariția unei cărți de lingvistică, utilă nu numai specialiștilor: **Corectitudine și greșeală** (limba română azi) de Valeria Guțu Romalo.

• În librării se află romanul de delicată și sensibilă introspecție al lui G. Ibrăileanu — **Adela**, tipărit în seria «Arcade» a Editurii Minerva. Prefață și bibliografie de Eugenia Tudor.

• În colecția «Pe harta lumii» a Editurii enciclopedice române a apărut cartea semnată de Nicolae Nicoară: **Republica Socialistă Cehoslovacă**. Remarcăm o cuprinzătoare documentație ce ne prilejuiește o cunoaștere temeinică și multilaterală a țării prietene.

• În Editura Academiei a apărut un amplu studiu arheologic și istoric asupra unui sat din Cîmpia Română în epoca lui Mircea cel Bătrîn: **Coconi**, de Nicolae Constantinescu. Lucrarea aduce o contribuție documentară deosebită pentru studiul satului românesc medieval din secolele XIV-XV.

• Tot în aceeași editură a apărut monografia **Păcuiul lui Soare.Cetatea bizantină, I** de Petre Diaconu, Dumitru Vîlceanu. În lucrare sînt exprimate noi puncte de vedere și concluzii inedite asupra realităților arheologice de la Păcuiul lui Soare, aflat într-o insulă pe Dunăre, între Ostrov și Călărași.

• Deosebit de interesant ultimul număr al publicației trimestriale **Manuscriptum**. Sumarul conține documente și comunicări privind pe Heliade, G.M. Zamfirescu, Alfred Margul Sperber, Panait Istrati, Magda Isanos, Tudor Arghezi, Ion Vinea, Mihai Beniuc, Al. Macedonski, Camil Petrescu, Titu Maiorescu, Al. Davila, Vasile Pârvan... Aflăm în acest număr lucrarea de licență a lui Pompiliu Constantinescu «prezentată d(omnu)lui profesor de Literatură română, Mihail Dragomirescu»: «Critica lui Titu Maiorescu și influența lui în literatura română». Colectivul de redacție al acestei reviste continuă să ne dea cu fiecare număr al ei o informație vie, bogată, profitabilă nu numai istoricului literar, ci și tuturor iubitorilor de literatură.

CINEMA

• **Un minut de reculegere.** O producție a studiourilor sovietice. Devotamentul, eroismul sînt termenii unei dezbateri etice în care sînt angajați reprezentanți ai tinerei generații. Regia — Igor Sacrov. În distribuție — Aleksandr Kavalerov, Ivan Lapikov, Iuri Kuzmenov, V. Ivanov.

• **Robin Hood.** Un personaj fermecător, un actor cu capacitate de seducție verificată de mult printre spectatorii adolescentini: Giuliano Gemma. Coproducție italo-hispano-franceză. Regia — Kelvin Jackson Padget. Interpreți — Mark Damon, Luis Davila, Silvia Dionisio, Mario Adorf.

• **Taina Sofiei Gruşko.** Exercițiu de calofilie prea apăsat, pe marginea unei teme care cerea forță adevărurilor simple. O producție a studioului «A. Dovjenko». Regia — Viktor Ivcenko. În distribuție — Nelli Mișkova, S. Oleksecenko, E. Aminova, B. Brandukov, L. Horoleț.

• Astăzi și mîine, la cinematograful Capitol continuă «Zilele filmului cehoslovac», în cadrul cărora pot fi văzute două recente creații: **Prințul Baiaia** (regia — Antonin Kachlik) și **Ancheta de la hotel Excelsior** (regia — Jiri Sequens).

• Pe ecrane un nou documentar semnat de Alexandru Boiangiu (regia) și Carol Kovacs (imaginea) dedicat unor eroi ai zilelor noastre: **Noaptea bărbaților.**

• Actorul francez Guy Bedos, hotărît să treacă la regie, i-a rugat pe prietenii săi Claude Sautet și Claude Bern să-l accepte ca asistent, pentru «a-și face mîna».

DISC

• «**Demoazela Mărțișor**» — strălucitoare muzică de balet de Mihail Jora, unul dintre cei mai înzestrați compozitori români contemporani. Frescă pitorească, plină de culoare, a frămîntaților ani 1848, lucrarea folosește dansurile populare, ritmurile și melodiile unor mărșuri revoluționare ale vremii, dînd glas unor modalități de orchestrație pline de spirit, de vervă, și maliție. Orchestra simfonică a RTV, dirijată de Emanuel Elenescu, precum și tenorul Valentin Teodorian, realizează un disc vrednic de cele mai alese colecții (ECE-0627).

• Discul: «Chopin — Nocturne și Mazurci» — ne prilejuiește ascultarea unui pianist excelent, în excelente condiții de înregistrare și imprimare. Muzica, înfiorată de romantism, a marelui compozitor polonez, și-a găsit tălmăcitorul meritat în pianistul Alexandru Demetriad care se dovedește un reținut și modern exponent al artei pianului, «cunoscător al celor mai intime posibilități ale instrumentului» — după cum afirmă Th. Bălan, în prezentarea discului (ECE-0631).

• Muzica populară, în «viziunea» solistei Filofteia Lăcătușu capătă un nou aliaj și încă de nădejde. Dacă va continua să cînte tot așa cum o auzim în «Neicuță, băiat frumos», înseamnă că... semne bune anul are! Acompaniază orchestra lui Victor Predescu (45-EPC-10 228).

MUZICĂ

Valentin Gheorghiu

• Dirijorul **Lawrence Foster** din Statele Unite la pupitrul Filarmonicii în concertul de astă-seară de la Ateneu, cu un program Mozart: Adagio și Fuga (pentru coarde), Simfoniile nr. 40 și nr. 41.

• Sub bagheta dirijorului **Mircea Basarab**, Orchestra simfonică a Filarmonicii a pregătit pentru concertul următor: oratoriul «Constelația omului» pentru voce solo (**Elena Grigorescu**), recitator (**Traian Stănescu**), orgă (**Nicolae Licareț**), cor și orchestră de Tiberiu Olah și cel mai ilustru concert din istoria literaturii pianului — «Imperialul» lui Beethoven. Solist — **Christoph Eschenbach** din Republica Federală a Germaniei (27 și 28 mai — Ateneu).

• Concertul de joi (25 mai) al orchestrei simfonice a RTV în studioul din str. Nufărilor este condus de dirijorul francez **Serge Baudo**. În program: Uvertura «Manfred» și concertul pentru pian de Schumann — solist, **Valentin Gheorghiu**, «Tragedia Salomeei» de Florent Schmitt și «Valsul» de Ravel.

• Tinerii noștri reprezentanți la prestigiosul Concurs internațional Bach-Leipzig, iunie 1972: **Gerda Spireanu, Anatol Dub, Gheorghe Crâsnaru, Justin Oprea** și **Silvan Ingrea** sînt prezenți la 21 mai (Sala mică a Palatului) într-un concert de concerte — Bach, Mozart, Mendelssohn - Bartholdy. Acompaniază orchestra de studio a Conservatorului.

• În sala studio Ateneu la 23 mai, recital de sonate susținut de violonistul **Nicolae Duca** și pianista **Victoria Ștefănescu** (Bach, Brahms, Dumitru Bughici) și recitalul de lieduri al basului **Bogdan Pancu**, la pian **Viorica Cojocariu** (Adrian Rațiu, Hugo Wolf).

PLASTICĂ

• În două mari săli ale Capitalei: Dalles și sala de marmură a Casei Scînteii s-a deschis **Bienala de pictură și sculptură — 1972.** Aproape 200 de artiști expun circa 500 de lucrări care celebrează semicentenarul U.T.C. și profundele transformări intervenite în ultimii zece ani în viața satului românesc. Artiști din toate generațiile, practicînd o mare diversitate de stiluri, își dau întîlnire pe simezele expoziției.

• **Expoziția cercurilor de artă plastică din Maramureș.** O restrînsă, dar elocventă expoziție, a unor pictori amatori. Peisagiști și portretiști ai locurilor natale, pictorii maramureșeni aduc cu ei farmecul artei naive, atmosfera senină a unor ținuturi pitorești, transcrise cu ingenuitate. Printre numeroasele lucrări demne de atenție și elogii sînt cele semnate de învățătorul Aurel Petrehuș din Tg. Lăpuș, ale lăcătușului Vasile Filip din Baia Sprie, muncitorului Ion Săbău din Baia Mare, mecanicului George Butuza din Baia Sprie, tehnicianului Dumitru Bota din Baia Mare, pensionarului Nicolae Zalyomi ș.a. (Dalles — holul Universității populare).

• Funcția referențială a imaginii în pictura lui **Mircea Ionescu** nu e aleatorie. Pictorul nu recurge însă la descrierea tradițională; ceea ce transpune pe pînză e revelația unui sentiment intim, a unei impresii, pe care o retrăiește liric. Reverii care nu iau forme cunoscute ci, ca în muzică, sînt transferate în semne. Transcrierea lor pe ecrane e spontană și fără constringeri, așa cum o practică abstracția lirică. Aceste semne de intensități și ipostaze variate se înscriu pe suprafețe cu transparențe stranii și contraste cromatice de profunzime. Contopite — semn și culoare — degajă o atmosferă de elevată poezie vizuală (Galeriile Orizont).

TEATRU

• **Ultima oră** de Mihail Sebastian (Teatrul dramatic din Brașov): variații scenice pe marele text al lui Sebastian, bine acordate de regizorul Petre Popescu (de la Teatrul «Bulandra»), atît în registrul satiric cît și în cel liric, și susținute cu convingere și evidentă plăcere artistică de actorii: Mircea Andreescu, Ion Jugureanu, Șt. Alexandrescu, Victor Ionescu, Melania Niculescu, Luminița Blănaru și alții. Scenografia: Ion Cristodulo.

• **Gaițele** de Al. Kirițescu (Teatrul Național din Cluj): din nou un apel repertorial la textele sigure ale dramaturgiei interbelice, adresat de astă dată în direcția satirei necruțătoare și a portretisticei suculente desfășurate de Al. Kirițescu. Harul regizoral și simțul acidulat al umorului — caracteristice Olimpiei V. Arghir — susținute de valoroasa echipă a Naționalului clujean: Olimpia Arghir, Rodica Daminescu, Constanța Constantinescu, Anca Neculce-Maximilian, Carmen Galin, Ligia Moga, Maia Țipan-Kaufmann, Gh. V. Nuțescu, Viorel Cămănici ș.a.

• **Muşchetarii Măgăriei Sale** de Ion Lucian: preocupările teatrului brașovean de a oferi satisfacții artistice și tinerilor spectatori, dar și joaca amuzată a colectivului de actori — Dan Dobre, Savu Rahoveanu, Flavius Constantinescu, Mihai Bălaș, Ion Fiscuteanu, Dona Cotrubaș, Mihaela Nestorescu ș.a. — în colaborare cu formația ritmică de muzică ușoară Saconity și cu un grup de balerine de la Teatrul Muzical și Palatul Culturii Brașov.

• **Unchiul nostru din Jamaica** de Dan Tărchilă (Teatrul de stat din Ploiești): Marcel Anghelescu în ipostaza insolită de regizor (după cea de director al trupei ploieștene), valorificîndu-și experiența profesională asupra piesei lui Tărchilă, într-o bună colaborare cu scenograful Gh. Toma și actorii trupei.

• **Amphitryon** de Heinrich von Kleist (Teatrul de stat din Tg. Mureș — secția maghiară): prilej pentru experimentata companie tg.-mureșeană și pentru regizorul Szöke Istvan de a monta și juca teatru clasic într-o viziune modernă. În distribuție: Csorba András, Tanay Bella, Erdös Irma, Tarr Laszlo, Visky Arpad, Faluvegi Lajos.

TV

NOUTĂȚI TV. Săptămîna în imagini — în fiecare simbătă o emisiune de sinteză a evenimentelor săptămînii pe plan intern și internațional (ora 18.50).

REPORTAJ «1+1+1» se intitulează criptic **Reportajul săptămînii** semnat de Al. Stark (duminică, ora 20.30) • «Comuna noastră de azi și de mîine» — în ciclul **Satul contemporan** (vineri, ora 18.35) • Cuba — un reportaj filmat, autori Dionisie Șincan și Mircea Gherghinescu (marți, ora 21.55) • Iugoslavia — De la lupta de eliberare la construirea socialismului (joi, ora 22.30).

DEZBATERI. Opinii, discuții, anchete pe teme economice, în întîmpinarea **Conferinței naționale a P.C.R.** (luni, ora 18.55 și joi, ora 18.30) • Opera lui Nicolae Iorga «Bizanț după Bizanț» în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei** (joi, ora 21,55 pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Un ciclu de emisiuni din nou inaugurat **Muzeu de istorie al Republicii Socialiste România.** În partea I — «Columna» (luni, ora 21.20); în partea a II-a —

Luis Mariano

Melania Cîrje

«Priviți măreța umbre» (vineri, ora 20.00).

LITERATURĂ. Un reportaj de la **Conferința națională a scriitorilor** (luni, ora 22.40).

TEATRU. «Zestrea» lui Paul Everac, în distribuție cu Sanda Toma, Sebastian Radovici, Ioana Ciomîrtan ș.a. (marți, ora 20.00) • În reluare, «Inspecția» de Roger Avermaete (vineri, ora 20.15, pr. 2).

FILM. «Frumoasa din Cadiz» cu Luis Mariano (duminică, ora 20.50) • **Telecinemateca** ne propune producția argentiniană «Curg apele tulburi» (miercuri, ora 20.10) • Un film maghiar: «O fereastră deschisă spre cer» (vineri, ora 20.20) • Și filmul lui Gopo «S-a furat o bombă» (simbătă, ora 18.00).

MUZICĂ. Selecțiuni din manifestările **Festivalului muzical internațional Primăvara la Praga** (duminică, ora 20.00, pr. 2) • Cîntă tenorul Cornel Stavru (marți, ora 18.15).

FOLCLOR. Interpreți amatori de muzică populară într-o emisiune reluată de **Intervizione** (duminică, ora 18.50) • «Sărbătoare la Dăișoara» — un alt spectacol folcloric prezentat de amatori (vineri, ora 18.15).

DIVERTISMENT. Vedete ale muzicii ușoare (marți, ora 22.30) • Invitatul emisiunii **Portativ** — compozitorul Aurel Giroveanu (miercuri, ora 20.40, pr. 2) • Margareta Pîslaru, Dida Drăgan, Olimpia Panciu, George Enache prezintă ciclul **Șlagăre la cererea ascultorilor**, cum se intitulează noua emisiune de muzică ușoară (vineri, ora 21.00) • Cîntă Harry Belafonte și Diana Ross (simbătă, ora 22.20).

SPORT. Returul meciului România — Danemarca în preliminariile turneului olimpic (duminică, ora 16.50) • Din nou fotbal: Dinamo Moscova — Glasgow Rangers în finala «Cupei cupelor» de la Barcelona (miercuri, ora 22.30).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv Eftimie IONESCU la concursul Pronosport, etapa din 21 mai 1972

I.	România-Danemarca	1
II.	Dunărea-Sportul St.	1, x
III.	C.F.R. Pașcani-Metalul Buc.	1
IV.	Electroputere-C.S.M. Reșița	1, x
V.	Olimpia S.M.-Polit. Tim.	1
VI.	Atalanta-Milan	x, 2
VII.	Cagliari-Sampdoria	1
VIII.	Catanzaro-Verona	1, x
IX.	Fiorentina-Juventus	1, x, 2
X.	Inter-Mantova	1
XI.	Lanerosi-Varese	1
XII.	Napoli-Bologna	1
XIII.	Torino-Roma	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

VLADIMIR GĂITAN, unul dintre cei mai înzestrați actori ai generației tinere, este interpretul principal în filmul lui Aurel Miheles, «Săgeata căpitanului Ion».

Fotografie de S. STEINER

FLACARA

22
'72

ANUL XXI
NR. 886
27 MAI 1972

în

șapte

zile

«A crea» este verbul stăpîn, conjugat de toate bresle și dominînd existența fiecărui om care se respectă pe sine, iar prin aceasta își cinstește și înnobilează ceea ce este esențial în viața sa — munca. Creează de milenii țăranul într-o totală și deplină înfrățire cu natura, sprijinind pe creștet cerul și pe tălpi pămîntul; creează meseriașul, făcînd din deprindere și aparent glumind minunea pe care o numim astăzi civilizația modernă; creează fiul meseriașului descifrînd geometriile viitorului în infinitul adînc al colii albe așezate pe planșetă — numind aceasta act ingineresc; în ceasurile grele de taină ale nopții creează scriitorul destine în care ne regăsim propriile destine, viață de zbucium și căutări pentru descifrarea propriilor noastre întrebări și neliniști. Sînt părți, acestea și altele, ale creației Marelui Creator care este poporul și partea cea mai nobilă și înălțătoare a sa — Partidul. Și părțile au valoare și durată în timp, în măsura în care își trag seva din întreg și se întorc întru acesta, întregindu-l și mărindu-i strălucirea. Au creat pentru ei și urmașii lor de peste veacuri, oamenii acestor pămînturi, o nouă orînduire socială — dreaptă, umană, în care legile eticii și echității sînt atotstăpînitoare — Socialismul. Se depune astăzi un efort colectiv, sub semnul aceleiași munci creatoare, pentru continua perfectabilitate socială, pentru multilaterală dezvoltare. Este sensul existenței noastre ca națiune socialistă, timpul nostru obiectiv în care regăsim firesc și armonios îmbinat dobînda secolelor de luptă pentru dreptate și o viață mai bună, dar și tributul datorat viitorimii. Primești și datorezi în același timp. Este dialectica propriei noastre deveniri. Este semnul generozității generațiilor prezente, al conștiinței noastre.

Nouă aparține întotdeauna în mai mare măsură viitorului decît prezentului. Iar nouă este un rezultat al actului creator. Logic deci, el trebuie să se înscrie pe traiectoria stabilită, să răspundă cerințelor acestuia și implicit cerințelor de azi, pentru a avea și deveni viitor. Este elementul fundamental pe care l-au înțeles și în jurul căruia s-au purtat cele mai aprinse discuții în cele două conferințe pe țară ale creatorilor — inginerii și tehnicienii, scriitorii. Primii, constituiți mai mult decît într-o consfătuire de breaslă, s-au străduit pentru elucidarea unor probleme esențiale, a unor aspecte de primă însemnătate privind progresul economic și social al țării, accelerarea procesului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Ceilalți, scriitorii, constituiți în acel amplu for reprezentativ care a fost conferința, au dezbătut într-un spirit de înaltă răspundere probleme ale creației scriitoricești și au analizat cele mai fertile căi pentru a transpune într-o expresie originală, de înaltă ținută artistică, întregul efort creator al poporului nostru, programul propus de partid pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Și-au propus, ca oameni ai cetății, să cînte în cuvinte alese tot ce este frumos și înălțător în acest efort colectiv, să înfiereze cu forța scrisului lor tot ce este vechi și împiedică mersul înainte.

Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresîndu-se inginerilor și tehnicienilor, că trebuie combătută cu cea mai mare fermitate tendința care mai există la unele ministere, centrale și întreprinderi, de a folosi cadre cu înaltă calificare tehnică în munci cu caracter administrativ, birocratic, împiedicîndu-le astfel să-și pună în valoare pregătirea, capacitatea în slujba progresului tehnic, a modernizării producției materiale. Și mă gîndesc la cea de-a doua conferință, la energiile pe care unii dintre aceia ce au fost prezenți sau absenți le irosesc altfel decît așa cum le este chemarea.

Petru ISPAS

Marți, 23 mai 1972

UN AMPLU Ș

La sfîrșitul săptămînii trecute, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-au deschis lucrările Conferinței pe țară a inginerilor și tehnicienilor, un larg forum al intelectualității tehnice românești, care a întrunit sub cupola Ateneului român 640 de delegați, mesageri ai celor 120 000 de ingineri și 160 000 de tehnicieni de pe întreg cuprinsul patriei socialiste (fotografia nr. 3).

Desfășurate sub semnul prețioaselor indicații și însuflețitoarelor îndemnuri cuprinse în cuvîntarea de excepțională însemnătate a secretarului general al partidului nostru, lucrările conferinței au dezbătut cu înaltă exigență și spirit de răspundere amplul program și sarcinile de mare răspundere ce stau în fața cadrelor tehnico-inginerești, mandatarii intelectualității tehnice românești, exprimînd, totodată, totala lor aderiune la politica internă și externă a partidului, angajamentul lor solemn de a-și consacra întreaga energie și capacitate creatoare realizării programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

La sfîrșitul aceleiași săptămîni a avut loc și vizita întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la expoziția «Autoutilări și tehnologii noi realizate în întreprinderile industriei construcțiilor de mașini» (fotografiile nr. 1, 2). Cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit cu cadre de conducere și specialiști din industria constructoare de mașini. Apreciind preocuparea pentru înnoirea și modernizarea produselor, secretarul general al partidului nostru a recomandat constructorilor de mașini să stăruie în egală măsură în sporirea performanțelor tehnice paralel cu reducerea consumurilor de materii prime, cu reducerea continuă a prețului de cost, recomandîndu-le de asemenea să persevereze în extinderea autoutilării, în valorificarea superioară a gîndirii tehnico-inginerești proprii.

FRUCTUOS DIALOG DE LUCRU

Miercuri, 24 mai, s-au încheiat la București lucrările Conferinței Naționale a scriitorilor, eveniment de o deosebită importanță în viața literară și culturală a țării. Cu acest prilej, oamenii de litere din patria noastră au avut marea bucurie de a-l avea din nou în mijlocul lor pe conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului român, sprijinitorul generos, permanent, al celor ce activează în cîmpul fertil al creației literare. Cuvîntarea rostită cu acest prilej de secretarul general al Partidului Comunist Român a constituit un inestimabil tezaur de învățăminte, îndemnuri și orientări pentru activitatea viitoare a oamenilor de litere.

Entuziasmul unanim cu care scriitorii din țara noastră au întîmpinat cuvîntarea conducătorului partidului și statului a exprimat în fapt totala lor aderiune pentru politica internă și externă a partidului nostru, profunda lor recunoștință pentru înalta prețuire acordată activității scriitoricești, hotărîrea lor nestrămutată de a nu precupeți nici în viitor nimic pentru a realiza opere inspirate din viață, din activitatea și năzuințele milioanelor de constructori ai socialismului din patria noastră, lucrări de mare valoare și de înaltă ținută artistică.

perfecționarea muncii și a producției — componentă de bază a activității economice

Anul acesta, în luna iulie, Conferința Națională a P.C.R. va analiza modul în care au fost înfăptuite hotărîrile Conferinței Naționale din decembrie 1967 și ale Congresului al X-lea al P.C.R. și va stabili măsuri de perfecționare a conducerii și planificării activității economico-sociale, de dezvoltare a democrației socialiste.

Organizarea științifică a muncii și a producției — componentă de bază a întregului mecanism economic — va constitui cu acest prilej obiectul unor îndelungi și fructuoase dezbateri. În acest domeniu investiția de inteligență se recomandă prin inițiative și rezultate notabile, cum o dovedesc între altele și succesele recente obținute de specialiștii din cadrul unităților aparținînd Centralei industriale de utilaj petrolier. Aici — ne informează corespondentul nostru din Ploiești — au fost reproiectate alte 30 de utilaje, în scopul ridicării parametrilor funcționali, reducerii consumului de metal și a costurilor de producție. Este vorba de unele repere care intră în componența instalațiilor de foraj pentru adîncimi pînă la 7 000 de metri, de turle și alte piese de subansamble. Pe această bază, Uzina «1 Mai» din Ploiești a redus consumul de metal cu 300—1 200 kg pe fiecare utilaj de gabarit mare.

Rezultate remarcabile în acțiunea de modernizare a produselor au obținut și colectivele uzinelor din Cîmpina și Bacău, unde, anul acesta, au fost reproiectate și introduse în fabricație curentă armături industriale, tije de pompare, scule și piese pentru foraj-extracție, competitive pe piața externă. După cum precizează ing. Dumitru Nistor, director general al centralei, numai anul acesta, prin reproiectarea unor produse, se va realiza o economie de metal din care se pot fabrica 15 000 sape pentru foraj cu diametrul normal.

pe întreg cuprinsul țării se lucrează intens la întreținerea culturilor

În aceste zile toate forțele din agricultură sînt concentrate în ample acțiuni de întreținere a culturilor, de combatere a buruienilor. Ineditul acestei campanii constă însă în aplicarea sistemului de retribuire a muncii în acord global, ceea ce contribuie la o mai directă cointeresare a lucrătorilor de pe ogoare. Acest fapt, alăturîndu-se condițiilor climaterice deosebit de favorabile din această primăvară, a făcut posibil ca, la ora cînd încheiem ediția noastră, numeroase unități agricole de producție să termine de executat prașila mecanică și manuală. Acolo unde a fost posibil, cum este cazul culturilor de sfeclă-de-zahăr sau de floarea-soarelui, s-au executat chiar cîte două praște.

Nu sînt neglijate, de asemenea, nici lucrările de întreținere a culturilor de roșii, ardei și varză timpurie, legume ce se află, mai ales în județele sudice ale țării, într-un stadiu de creștere avansat. Totodată se impune urgentarea însămînțării și plantării fasolei, orezului și tutunului, plante ce au acum condiții optime de dezvoltare.

cercetare și eficiență economică

Am solicitat un scurt interviu inginerului *Ion Crișan*, laureat al Premiului de Stat, director general al direcției generale dezvoltarea ramurii și investiții din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, care a participat la lucrările Conferinței pe țară a inginerilor și tehnicienilor.

— Care este locul și menirea cercetării științifice în cadrul industriei noastre constructoare de mașini?

— Locul care revine cercetării științifice proprii în strategia industriei constructoare de mașini rezultă tocmai din «sensibilitatea» deosebită pe care trebuie să o manifeste această industrie față de viteza cu care se propagă progresul tehnologic în toate ramurile economiei noastre, solicitînd utilaje, mașini, aparate tot mai perfecționate, tot mai diverse. Intelectualitatea tehnică din România — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu în recenta cuvîntare rostită la Conferința pe țară a inginerilor și tehnicienilor — este chemată să contribuie la realizarea unei industrii moderne, competitive, la sporirea productivității muncii prin mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, prin trecerea de la mașini-agregate la mașini complexe, prin introducerea pe scară largă a automatizării și folosirii mijloacelor electronice de comandă.

— Puteți să-mi indicați cîteva direcții de cercetare în cadrul cărora s-au obținut rezultate bune?

— Mă voi limita la cîteva exemple care au efect asupra tuturor mașinilor, fără excepție, pentru că sînt rare cazurile în care un utilaj nu cuprinde piese turnate. Direcția principală a cercetărilor în turnătorie a fost în primul rînd mărirea preciziei pieselor, reducerea greutății lor prin reducerea grosimii pereților, reducerea adaosurilor de prelucrare. Ca urmare a acestor cercetări, în prezent se extinde rapid folosirea amestecurilor de formare cu rășini sintetice, cu întărire la cald sau la rece, care conduce la efectele menționate mai înainte. Pentru a avea o imagine a efectului economic al extinderii acestor procedee, trebuie arătat că el se traduce prin reduceri ale consumului de fontă lichidă, scăderea proporției de rebuturi și reducerea cheltuielilor de prelucrare, însumînd multe zeci de milioane de lei pe an.

— Se vorbește despre greutățile care intervin în valorificarea unor lucrări de cercetare, de dificultatea unor legături între laborator și uzină. Ce se întreprinde pentru a limita aceste neajunsuri?

— După cum a arătat recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, tehnologiile moderne nu se introduc încă destul de rapid și rezultatele bune se generalizează greoi. Promovarea noului presupune să învingi inerția trecutului, realizarea unui grad înalt de dezvoltare economică — a precizat secretarul general al partidului nostru — reclamă introducerea unor tehnologii moderne în toate procesele de producție. Uneori atelierul nu e pregătit să primească noua metodă, alteori metoda nu a fost suficient «lucrată» în laborator. Vom acționa cu mai multă fermitate pe ambele căi. În primul rînd, să dăm posibilitatea cercetătorilor să-și verifice și reverifice soluțiile în laborator și pe cale semiindustrială. Pentru asta, institutele de cercetări și proiectări dispun de ateliere de modele, de laboratoare, de platforme de încercări, în continuă dezvoltare. Pe de altă parte, căutăm să pregătim din timp atelierul pentru a primi și aplica fără șocuri rezultatele cercetării, «integrînd» într-un program complex de cercetare-dezvoltare cu un ritm mai rapid toate fazele necesare de la «idee» la «valorificarea» ei industrială.

avanpremieră industrială la bistrița

În momentul de față, în județul Bistrița-Năsăud sînt în construcție o serie de importante obiective economice. Una dintre acestea, Fabrica de textile nețesute, aflată pe platforma industrială a orașului Bistrița, a și intrat în probe tehnologice. Ea ocupă peste 16 000 mp și este alcătuită din două corpuri mari: unul al fabricii și altul al depozitelor.

Noua unitate industrială, prima de acest fel din țară, va produce cu cele 7 linii tehnologice ale sale: vată pentru tapițerii de automobile, vată termosudabilă, elinor pentru lustruitul parbrizelor și caroseriilor de automobile, vată termoizolatoare pentru construcții și vată pentru confecții. Anual, aceste sortimente vor însuma 25,5 milioane mp, acoperind cu prisosință necesarul unor ramuri industriale în plină dezvoltare, asigurînd, concomitent, și însemnate cantități pentru export.

COPERTA NOASTRĂ

Un trio în care fiecare nume spune (și cîntă) ceva: Anda Călugăreanu, Dan Tufaru, Florian Pittiș.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60 10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

în marea cetate a luminii de pe someș

Pe șantierele Sistemului hidroenergetic Someș, lucrările de construcții se desfășoară într-un ritm intens. Colectivele de muncă de la captarea Someșului Rece 2, cele de la galeria forțată și de la centrala subterană de la Mărișelu au devansat lucrările cu mult peste prevederile planului, iar la galeria principală spre hidrocentrală au fost deschise toate fronturile de lucru înscrise în proiectul de execuție. Se înalță, de asemenea, barajul Hidrocentralei de la Tarnița. Lunar, aici se toarnă peste 7 000 mc de beton. Tot la Tarnița se pregătește străpungerea galeriei secundare de aducțiune.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

Acad. Ștefan MILCU, vicepreședinte al Academiei Republicii Socialiste România

informatica în medicina românească

În contextul preocupărilor tot mai intense pentru folosirea tehnicilor de calcul moderne în cele mai variate domenii, precum și al unor inițiative recente privind utilizarea calculatoarelor în medicină, ne-am adresat tovarășului acad. ȘTEFAN MILCU, cu rugămintea de a vorbi cititorilor noștri despre aceste probleme.

— De obicei se consideră că informatica în medicină este limitată ca utilitate, avîndu-se în vedere doar automatizarea analizelor, mai ales a diagnosticului. De fapt ea este aplicabilă în *orice* domeniu al cercetării, al practicii clinice, al organizării sanitare și administrației spitalelor — bineînțeles cu un specific pentru fiecare din aceste sectoare.

Medicul care vrea să folosească calculatorul trebuie să culeagă datele clinice *cu mare exactitate*, să utilizeze *fără ambiguități* termenii și *să gîndească clar* ceea ce solicită acestui instrument, care nu acceptă clarobscurul!

Recent am avut prilejul de a prezida lucrările unui interesant simpozion la Arad, consacrat diagnosticului cu ajutorul calculatorului al celor mai frecvente boli gastroduodenale. Colectivul — care a lucrat timp de trei ani cu entuziasm, competență și devotament, învingînd scepticismul și rezervele nejustificate — a fost alcătuit după formula ideală: medici + electroniști + matematicieni. Centrul de calcul de la Timișoara a oferit ultimele două «componente» (conducător: ing. Löwenfeld), în timp ce grupul de la Arad a fost constituit din medici (conducător: dr. Gr. Angelescu). Ei au elaborat în prealabil nomenclatura și codificarea fișierului simptomatic și de bolnavi, precum și programarea diagnosticului a 50 boli gastroduodenale.

Colectivul de la Arad a reușit să realizeze un model pe care l-a denumit MORARD 1, susceptibil să fie utilizat și pentru bolile *altor* sisteme sau aparate.

— Cum întrevedeți *perspectivele* aplicării calculatoarelor în medicina românească?

— Calculatoarele vor fi introduse treptat în toate sectoarele de activitate în medicină, de la cercetare pînă la practica medico-sanitară.

Automatizarea analizelor și a diagnosticului va spori exactitatea și rapiditatea acestora. De aceasta bolnavii vor beneficia în primul rînd, dar și medicii nu mai puțin: ei vor fi treptat eliberați de noțiunea practicii tradiționale; totodată se va realiza astfel o economie de cadre, care vor putea fi îndrumate spre noi domenii ale științei medicale.

Pentru a introduce calculatorul va trebui adoptată o nomenclatură-standard a bolilor și simptomelor, precum și o fișă de observație unică, bineînțeles adaptată cu competență fiecărei boli sau discipline.

Documentarea medicului va fi mult ameliorată prin noi mijloace de informare, pe care calculatoarele specializate le vor pune la dispoziție din «depozitul» lor de memorie.

Am enumerat perspectivele ce le întrevedem în epoca noastră — dar istoria științelor ne arată că există posibilități imprevizibile, care decurg din «potențialul» marilor descoperiri și realizări tehnice...

peste 4 zile — premiera

Ce să vă mai spunem, emoțiile sînt mari de tot, iar dirijorul foarte exigent. Ne despart numai 96 de ore de ziua celor mai multe premiere artistice, de dimineața în care, fără să fie organizată vreo competiție anume, au loc în țară, simultan, cele mai numeroase programe artistice. Ați ghicit, ne referim la 1 iunie, ziua în care copiii noștri își cîntă bucuria vieții, bucuria traiului lipsit de griji, într-o țară fericită, într-o societate grijuie, pătrunsă de răspunderea celor ce sînt înfăptuite, nu numai pentru cei de astăzi, ci, mai ales, pentru cei de mîine.

în întrecerea cu timpul au cîștigat constructorii

Pe platforma industrială din zona de est a municipiului Drobeta Turnu Severin se înalță cea mai tînără unitate a orașului: Combinatul de celuloză și hîrtie, proiectat să producă anual peste 300 000 tone de celuloză și diferite sortimente de cartoane și hîrtie.

De curînd — ne informează corespondentul nostru Virgil Tătaru — constructorii și montorii de aici au înregistrat un remarcabil succes: intrarea în probe tehnologice a primului obiectiv prevăzut a fi terminat în acest an: Fabrica de carton ondulat și confecții din carton. Cele dintîi produse au intrunit încă de la început calificativele scontate. Constructorii au obținut această importantă realizare printr-o continuă creștere a indicilor de eficiență și prin folosirea judicioasă a fiecărui minut de lucru. Reținem și faptul că peste 30 la sută din muncitorii noii fabrici sînt tineri, iar dintre aceștia marea majoritate au urmat școlile de calificare după absolvirea liceului.

În prezent — ne spunea ing. Magda Foișoreanu — depunem toate eforturile pentru ca noua fabrică să lucreze cu întreaga sa capacitate proiectată. Devansarea termenului pentru probele tehnologice a creat condiții ca pînă la finele anului să realizăm un însemnat volum de producție suplimentară.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

psihologii polivalente

Cățelul meu Roc — diminutiv de la «noroc» — îmi vădește o psihologie polivalentă și ambiguă. Cînd se află în posesia unui os esențial, îmi notifică un dispreț suveran. Mă ignoră. E suficient însă să se lovească de cele mai neînsemnate vicisitudini ale existenței: o zgîrietură de pisică sau codîrla prinsă între două uși închise fără precauție, ca să devină subit tandru, să capete o privire de un imens atașament convins. Eram ispitit să mă declar dezgustat de lipsa lui de caracter, evidentă, cînd m-am lovit de niște deziluzii provocate de un prieten fidel. Amic plin de credință o viață întreagă, a fost zilele trecute avansat în schemă și autoritate. Și atît a fost suficient pentru ca telefoanele lui insistente să dispară, răspunsurile «promovatului» la apelurile mele dezinteresate devenind glaciale, distante, de o indiferență ce te poate cu ușurință arunca în brațele perplexității. Alaltăieri l-am zărit într-o împrejurare nedorită și nevăzută și am băgat de seamă că mă trece cu vederea de parcă m-ar vedea, redus în proporții, printr-un binoclu întors. «Inimă de cîine» mi-am spus decis să mă consolez de o asemenea ingratitudine, dar mi-am dat seama că între Roc și avansat există grave distanțe sufletești. În timp ce cățelul meu, mare cît să-l bagi în buzunarul de la vestă, dacă sună cineva la intrare, scoate un lătrat furibund, gata să înfrunte, fără ezitări, pistoalele-mitralieră a trei gangsteri mascați, prietenul meu de o viață, astăzi proaspăt promovat, nu mi-ar întinde un fir de pai dacă m-ar vedea pe buza unei prăpastii, gata să mă prăvălesc în vid. Dimpotrivă, am toate temeiurile să cred că mi-ar da brînci. Și atunci — mă întreb — cum să mă mai orientez între psihologiile astea polivalente și ambigue? O clipă m-am gîndit să-l avansez pe Roc, să-l fac, de pildă, dulău, ca să văd cum se descurcă și ce atitudine ia. Mă va mai cunoaște sau o să-mi răspundă și el la telefon cu un lătrat neutru? Poate însă că e mai înțelept să aștept. Să aștept să-l dea afară pe promovat sau să-l retrogradeze. Sînt sigur că, din clipa aceea, va redeveni tandru și c-o să-mi sune din nou la ușă. Roc însă se zbîrlește pe șira spinării în semn de iritare și-mi comunică decis că într-o asemenea situație e hotărît să-l sfîșie.

Roc dragă, ești detestabil. Ai ranchiune. Parcă ai fi om!

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

«Procesul de perfecționare a conducerii societății, de dezvoltare a democrației socialiste, va trebui să se amplifice, să constituie o preocupare permanentă a partidului și statului nostru, acesta fiind un factor de seamă al edificării cu succes a societății socialiste, al creării condițiilor pentru trecerea la făurirea comunismului în România»

Nicolae CEAUȘESCU

necesitatea perfecționării

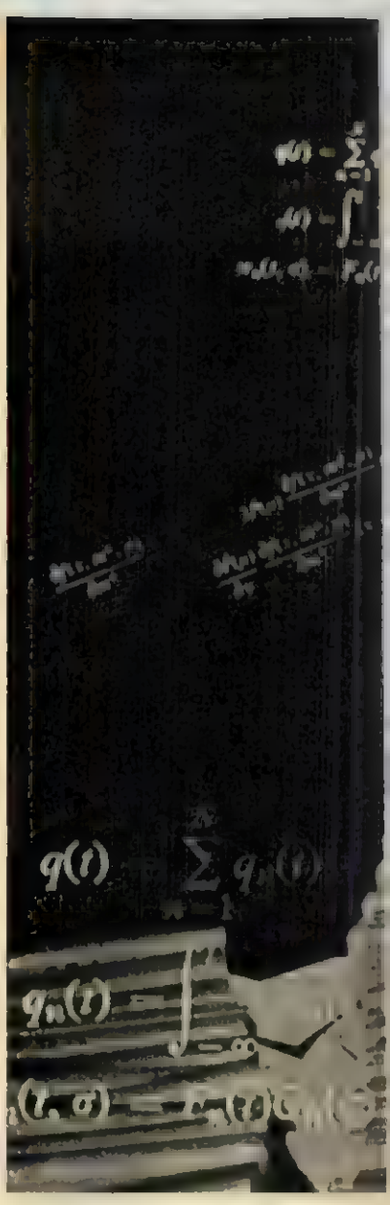

de Jan BEIU
prorector al Academiei „ȘTEFAN GHEORGHIU", directorul Institutului central de pregătire și perfecționare a cadrelor de conducere din economia și administrația de stat

În legătură cu necesitatea perfecționării pregătirii cadrelor cunoaștem numeroase documente de partid, efortul stăruitor depus în această privință și aceasta nu întîmplător, fiindcă ridicarea nivelului de pregătire a cadrelor constituie o condiție esențială a perfecționării activității de partid și de stat.

Documentele Plenarei din 3—5 noiembrie 1971 dau răspuns și fundamentează convingător dimensiunea acestei ample acțiuni, în concordanță cu teza dialectică privitoare la raportul dintre existența materială și conștiință, la primatul condițiilor vieții materiale asupra conștiinței.

Pornind de la premisa că modul de viață social determină modul de gîndire al oamenilor muncii, raporturile dintre ei, nivelul conștiinței lor, potrivit prevederilor documentelor din amintita plenară, trebuie să dăm toată atenția perfecționării continue a cadrului social în care-și duc viața și se manifestă pe planul societății toți oamenii muncii din țara noastră.

În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, dezvoltarea forțelor de producție, extinderea automatizării producției, creșterea complexității procesului economic în ritmurile cunoscute ce caracterizează dezvoltarea multilaterală a societății noastre socialiste și cu cerințele conducerii și organizării științifice a producției și a muncii, impun în mod obiectiv ridicarea continuă a nivelului de pregătire a tuturor oamenilor muncii.

Sînt edificatoare în această privință orientările cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății, ca și șirul de măsuri adoptate de către conducerea de partid și de stat, care a ridicat această problemă la scara întregii națiuni.

În zilele noastre, mai mult ca oricînd, asistăm la dezvoltarea unor științe sociale particulare, care studiază diverse domenii ale vieții sociale: sociologie și psihologie socială, planificarea economiei naționale, pedagogie, administrația de stat.

Concomitent, treptat, s-au asimilat și adoptat la procesele conducerii o seamă de teorii și studii elaborate de științele exacte, care au fertilizat gîndirea și au potențat forța de activitate a omului în procesul de conducere: matematica, statistica, cibernetica și altele.

Un lucru însă este clar conturat: știința conducerii sociale, chiar dacă abia se conturează ca știință, are totdeauna o coordonată politică.

Factorul politic în conducerea societății este cu atît mai determinant cu cît nivelul conducerii sociale este mai înalt; la scara ansamblului societății socialiste hotărîrile au un caracter preponderent politic, chiar și în domenii care la prima vedere par a fi tehnice, spre exemplu corelația fundamentală dintre acumulare și consum, dintre dezvoltarea industriei și agriculturii, sau dintre sectorul 1 și 2 al producției sociale, ori repartizarea forțelor de producție în teritoriu. Orientarea soluționării acestor probleme depinde de factorul de decizie politic.

Fără a intra în prea multe amănunte, un lucru este pe deplin clar și anume că procesul conducerii este unitar și că pe diversele trepte ale acestuia și anume: scopul acțiunii de conducere, procesul diagnozei și al prognozei, planificarea, decizia, organizarea execuției și controlul, luate la un loc, fixează relația dintre conducători și executanți ca și dintre executanți înșiși.

Iată de ce ansamblul măsurilor preconizate de conducerea partidului nostru privind perfecționarea pregătirii cadrelor angajează pe fiecare la locul său de muncă, fiindcă, așa cum subliniază Plenara din noiembrie 1971, de nivelul de pregătire al tuturor oamenilor muncii depinde în final construirea cu succes a socialismului și comunismului.

Stadiul actual de dezvoltare a economiei, științei și culturii, a întregii vieți sociale, problemele tot mai complexe pe care le ridică în fața organelor de partid și de stat procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate impun îmbunătățirea muncii de formare a cadrelor de conducere, creșterea nivelului lor de pregătire corespunzător sarcinilor sporite ce le revin în toate domeniile de activitate. În acest scop, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. hotărăște ca întreaga activitate de pregătire și perfecționare a cadrelor de partid, de stat și din economie să se realizeze într-un sistem unitar, în cadrul unei instituții centrale de partid și de stat — Academia «Ștefan Gheorghiu» — pentru pregătirea cadrelor de conducere a activității de partid, social-politice, economice și administrației de stat, de pe lîngă Comitetul Central al Partidului Comunist Român.

Actele normative elaborate în conformitate cu hotărîrile conducerii de partid determină drepturile și obligațiile unităților socialiste și ale lucrătorilor, specialiștilor din ministere, ale unităților de învățămînt, instituțiilor științifice și asociațiilor profesionale și organizațiilor obștești, în scopul împrospătării și îmbogățirii sistematice a cunoștințelor profesionale, a profilurilor unui anumit domeniu, al specialiștilor de bază, însușirea noilor realizări ale științei, tehnicii și culturii din specialitatea respectivă sau din cele înrudite.

În întregul șir de măsuri adoptate privind perfecționarea pregătirii cadrelor se pornește de la cerințele sporite pe care dezvoltarea socială le pune în fața partidului, ca forță politică conducătoare a societății, de la necesitatea creșterii rolului factorului conștient în dezvoltarea, organizarea și conducerea vieții sociale.

În contextul acestor măsuri se regăsește și Academia «Ștefan Gheorghiu», pentru a participa la realizarea amplului program care se ridică azi în domeniul dezvoltării forțelor de producție, perfecționarea relațiilor sociale ale conducerii întregii activități economico-sociale, ale formării și dezvoltării conștiinței sociale a oamenilor muncii și aceasta fiindcă cadrele de partid și de stat trebuie să posede cunoștințe aprofundate privind știința conducerii, să-și însușească în mod temeinic linia partidului, să lupte neabătut pentru traducerea ei în viață, să manifeste în toate împrejurările o atitudine avansată, revoluționară, de militanți comuniști.

Conform hotărîrilor partidului, activitatea Academiei «Ștefan Gheorghiu» se desfășoară în următoarele direcții principale:

— pregătirea superioară a activiștilor de partid pentru comitetele județene, municipale și orășenești de partid, pentru aparatul Comitetului Central, pentru organizațiile de masă și obștești (sindicate, U.T.C., U.N.C.A.P.), pentru instituții centrale de partid, de stat și culturale, precum și a cadrelor de predare a științelor social-politice în învățămîntul superior;

— pregătirea și perfecționarea pregătirii politice, ideologice și profesionale a redactorilor din presa centrală și locală, de la Agerpres, Radioteleviziune și edituri;

— pregătirea unor cadre de conducere de înaltă calificare pentru economie și administrația de stat;

— perfecționarea pregătirii cadrelor de partid și ale organizațiilor de masă, a cadrelor de conducere din economie și administrația de stat;

— perfecționarea pregătirii politico-ideologice a cadrelor de predare a științelor social-politice din învățămîntul de stat;

— pregătirea de cadre de specialitate în probleme de conducere și organizare; sprijinirea activității de perfecționare a cadrelor, desfășurată de ministere și instituții centrale, precum și a Ministerului Educației și Învățămîntului în introducerea cunoștințelor științifice în domeniul conducerii și organizării în învățămîntul de stat;

— pregătirea de cadre prin doctorat în domeniul științelor social-politice, al conducerii și organizării producției și a muncii;

— elaborarea de lucrări, studii și proiecte privind perfecționarea conducerii politice și organizării activității economice și sociale;

— editarea de publicații de profil în vederea promovării experienței avansate în domeniul muncii de partid, al organizării și conducerii științifice;

— îndrumarea metodologică și sprijinirea cu programe, material documentar și lectori a școlilor interjudețene de partid.

Deși a trecut relativ scurtă vreme de la adoptarea acestui șir de măsuri, constatăm cu satisfacție că măsurile preconizate au prins viață și întregul nostru popor este angajat activ în acțiunea de perfecționare a pregătirii sale profesionale.

Peste tot s-au adoptat forme organizatorice corespunzătoare, s-au selecționat cadre cu bogată experiență în organizarea și con-

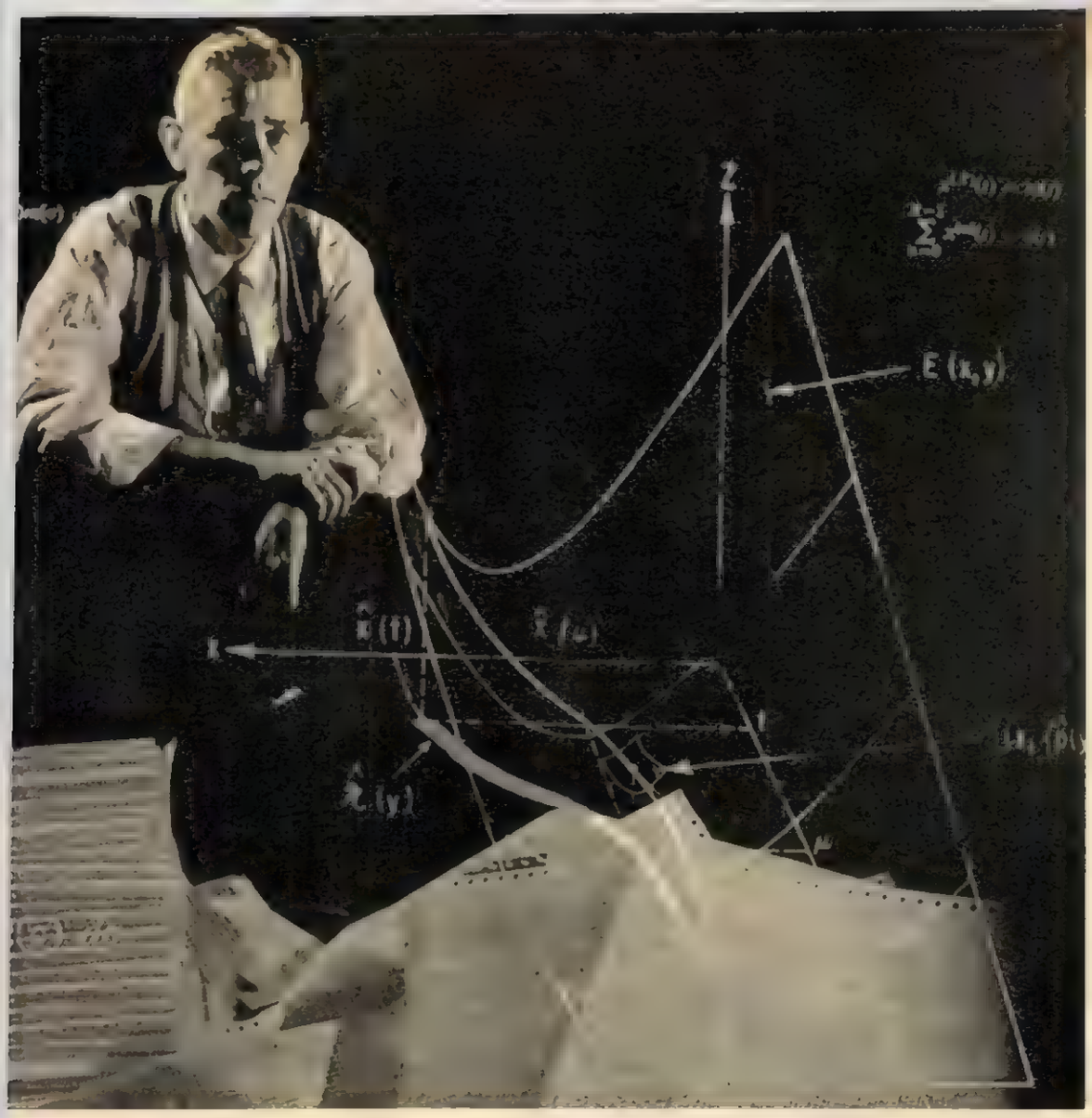

curajul perfecționării

de ing. P. S. ANTON—
șeful catedrei de metodica instruirii din Academia „ȘTEFAN GHEORGHIU"

Caracteristic pentru epoca în care trăim este necesitatea permanentă și imperativă ca fiecare unitate economică și instituție să se adapteze nu numai rapid, ci și eficient, cît mai eficient, la mediul înconjurător — social și economic — într-o continuă schimbare. Acest efort permanent de adaptare, direcționat spre sporirea continuă a eficienței, este denumit perfecționare — noțiune intrată în uzul cotidian fie că se referă la o activitate, la un domeniu, la relații sau la pregătire.

A perfecționa ceva — o tehnologie, un produs, o procedură, un cadru legislativ, o idee — presupune de fapt și în primul rînd a analiza stadiul actual în care se realizează respectiva activitate, sau domeniu, sau lucru; a analiza în continuare gradul în care acest stadiu concordă cu cerințele mereu crescînde pe care trebuie să le satisfacă; a analiza orientările și tendințele acestor cerințe în viitor; a concepe un nou mod de realizare a respectivului obiect al perfecționării într-o cît mai deplină concordanță cu cerințele de viitor.

Politica de perfecționare a oricărei activități sau a oricărui domeniu nu este o manifestare a unei «mode», ci o necesitate cu care sîntem confruntați în fiecare zi și pe care, în primul rînd, trebuie să o înțelegem la nivel de individ pentru a putea asigura înțelegerea la nivel de masă.

La baza oricărei acțiuni de perfecționare sau mai bine-zis a oricărei activități de perfecționare trebuie să stea o necesitate obiectivă determinată corect și încadrată cît mai clar în cadrul complexelor relații în care se desfășoară. A gîndi perfecționarea înseamnă a rezolva cu mult înainte de aplicare și domeniul ce urmează a fi perfecționat și cum trebuie realizată aceasta în vederea obținerii unor anumite consecințe și numai a acestora. Din acest punct de vedere se poate afirma că viitorul (prin țelul, obiectivele și datele fixate pentru realizare) influențează eficiența oricărei activități de perfecționare în proporție de 75%, iar trecutul numai în proporție de 25%.

Conceptul de perfecționare nu poate fi desprins de conceptul de schimbare, care presupune în mod necesar implicarea unor oameni a acelor oameni care desfășoară «acum» activitatea respectivă, într-un anumit mod și cu o anumită eficiență și care vor trebui să desfășoare «în viitor» fie aceeași activitate, dar într-un alt mod — mai eficient, fie o altă activitate.

Perfecționarea în orice domeniu nu se poate realiza fără oameni, în afara oamenilor, ci numai cu ajutorul oamenilor și numai pentru oameni.

Cu oameni care gîndesc și concep în mod creator căile de perfecționare, cu oameni care adaptează anumite idei de perfecționare la un anumit specific, cu oameni care vor trebui să realizeze procesul de perfecționare respectiv și, în sfîrșit, cu oameni care vor fi afectați într-un anumit mod de perfecționarea respectivă.

Admițînd că orice perfecționare este o schimbare, admițînd că în orice schimbare o anumită categorie de oameni va trebui să părăsească un anumit mod de lucru și să-și însușească un alt mod de lucru, mai eficient, rezultă că în ultimă instanță eficiența oricărei perfecționări în orice domeniu depinde de înțelegerea necesității, de rapiditatea cu care se realizează schimbarea și de gradul de participare conștientă a fiecărui om la perfecționarea respectivă.

Există două laturi ale procesului de perfecționare care trebuie clarificate cît mai bine. Una o constituie așa-numita «rezistență față de schimbare», comportament specific uman și care reflectă în realitate comoditatea ființei umane. Cealaltă o constituie precizarea priorităților în perfecționare, respectiv cu ce trebuie începută perfecționarea: cu activitățile sau cu oamenii?

«Rezistența față de schimbare», ca mod de manifestare a comportamentului uman, reflectă de fapt o caracteristică a ființei umane: fie aceea de a se proteja în fața unor consecințe necunoscute sau insuficient cunoscute ale schimbării în care este implicat sau de care este afectat, fie de a evita realizarea unui efort necesar depășirii sau părăsirii unei anumite rutine perfect cunoscute. Dar oricare ar fi denumirea sau explicația pe care am da-o, rezistența față de schimbare reflectă tocmai gradul ridicat de adaptabilitate al omului la o anumită situație și profunzimea cu care el se «ancorează» în această situație. Trecerea de la un anumit mod de lucru la altul presupune în mintea fiecărui om o «smulgere» dintr-un anumit mod de «a fi» și transplantarea într-un «alt mod de a fi».

Este clar că obținerea unei eficiențe maxime prin perfecționare presupune reducerea la minimum a «rezistenței față de schimbarea» prevăzută prin perfecționare. Cum se poate reduce «rezistența față de schimbare»? Cu cît un om devine mai conștient de o anumită insuficiență a unei activități, cu cît mai larg i se va asigura posibilitatea să determine cauzele acestei stări, cu cît el va

(Continuare în pag. 29)

ducerea producției, bine pregătite din punct de vedere politic și ideologic, care fac eforturi perseverente pentru realizarea unor programe de perfecționare cît mai corespunzătoare, pentru a identifica specialiștii cei mai valoroși, care să susțină prevederile lor.

Este semnificativă în acest sens experiența căpătată de Academia «Ștefan Gheorghiu», la care toate formele de pregătire și perfecționare hotărîte de conducerea partidului se desfășoară din plin.

Cursanții ce au participat la diversele programe au subliniat convingător valoarea măsurilor luate de către partid, au participat activ la întregirea prevederilor programului de perfecționare, sînt convinși de locul important ce-i ocupă în perfecționarea pregătirii lor studiul individual, tot fără excepție au subliniat posibilitățile mari ce le oferă perfecționarea organizării producției și a muncii în scopul valorificării resurselor existente.

Ar fi însă nepotrivit dacă am lăsa să se înțeleagă că de această latură a perfecționării pregătirii cadrelor ne ocupăm numai de la apariția hotărîrilor și reglementărilor arătate.

Perfecționarea pregătirii cadrelor, ridicarea măiestriei lor profesionale, prezintă una din preocupările noastre constante ale conducerii de partid și de stat de mult timp, și sînt semnificative în această privință rezultatele obținute în dezvoltarea economică și social-culturală a României socialiste.

Economia noastră dispune de un detașament de cadre bine pregătite, de buni organizatori și conducători ai procesului de producție, însă măsurile preconizate în prezent sînt de natură să determine un salt calitativ pentru ca oamenii muncii din țara noastră să poată stăpîni corespunzător cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pentru ca în cel mai scurt timp să fie obținute realizări comparabile cu cele din țările dezvoltate industrial.

Fără îndoială sîntem la început și este prematur să estimăm realizările în această privință, însă o asemenea acțiune, ca cea preconizată de conducerea partidului nostru, care face din problema perfecționării pregătirii cadrelor o preocupare constantă, urmează fără îndoială să se reflecte în salturi calitative, determinante, pentru sporirea întregii noastre eficacități.

Ne pregătim să întîmpinăm Conferința Națională a P.C.R., cînd se va face bilanțul activității desfășurate de la precedenta conferință și măsurile adoptate de cel de-al X-lea Congres al P.C.R. privind îmbunătățirea planificării și organizării conducerii economiei naționale.

DE-A LUNGUL MILENIILOR...

ÎN VIZITĂ LA MUZEUL DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

de F.URSEANU • Fotografii de Elena GHERA și Traian PROSAN

Au trecut trei săptămîni de cînd Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România — această grandioasă frescă a istoriei noastre milenare — și-a deschis porțile. De atunci, zi de zi, mii de vizitatori străbat atenți, cu pași neauziți, cele șaizeci și ceva de săli. Oamenii se opresc cu emoție în fața fiecărui vestigiu mai important, în fața fiecărui document care marchează un moment mai deosebit din istoria veche sau mai nouă a țării. Ce le oferă de fapt această impunătoare retrospectivă? Istoria milenară a poporului român, cultura materială și spirituală, tradițiile luptei comune a poporului român și a naționalităților conlocuitoare pentru eliberare socială și independență națională. Exponatele redau veridic — cum scrie tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cartea de onoare a muzeului, cu prilejul inaugurării

(Continuare în pag. 10)

1

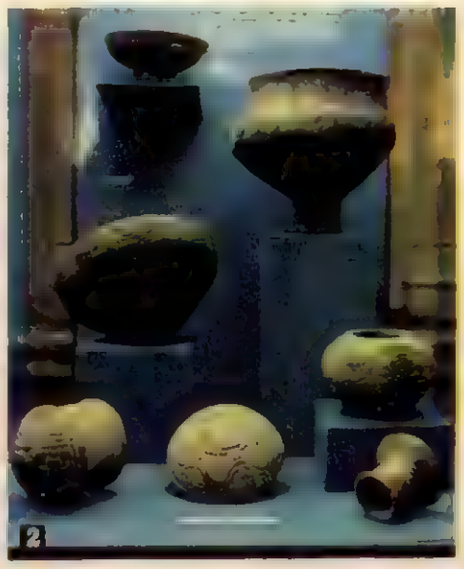

2

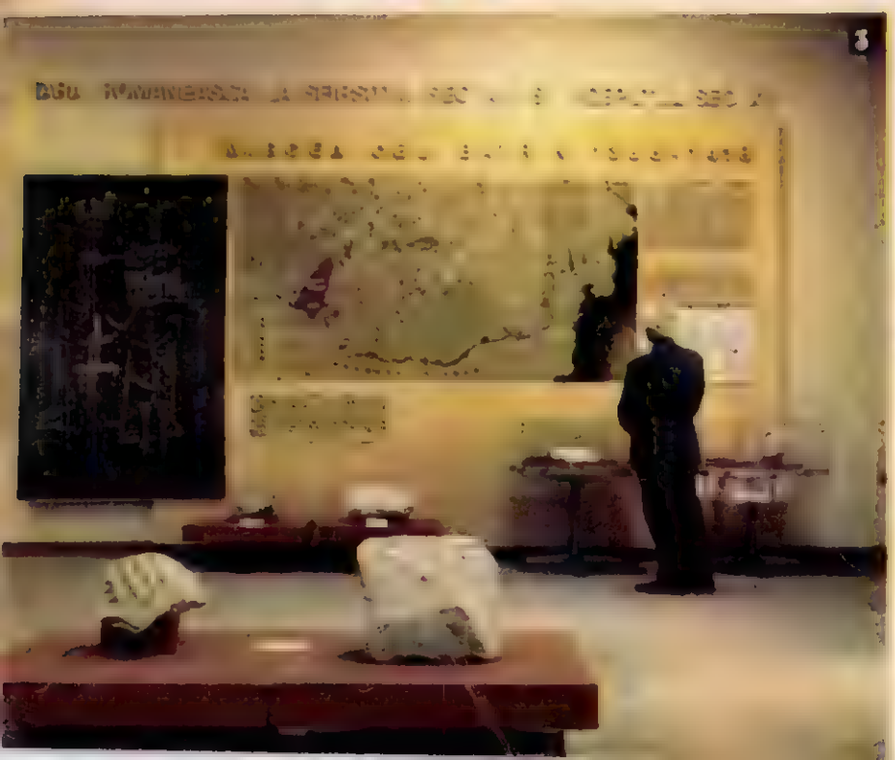

3

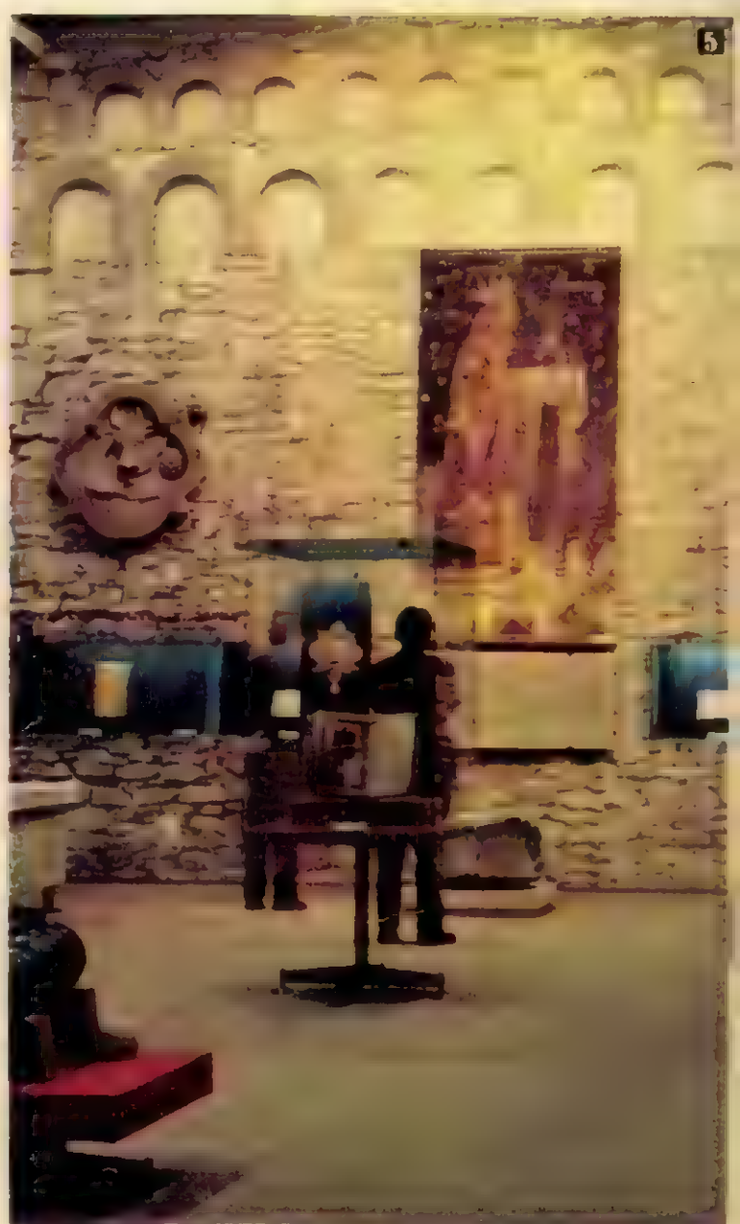

5

1) *Iată, în vitrinele muzeului, splendide exemplare de ceramică neolitică pictată, aparţinînd faimoasei culturi Cucuteni (2700–2000 î.e.n.).*

2) *Altă ceramică străveche (3500–2700 î.e.n.), cea din cultura Vădastra, caracteristică prin admirabila ornamentare a vaselor cu motive florale şi geometrice. Aria de răspîndire: zona estică a Olteniei.*

3) *Un uriaş panou închinat domniei lui Mircea cel Bătrîn. Este redată aici fresca de la Cozia: Mircea şi fiul său.*

4) *Radu cel Mare, domnul Ţării Româneşti (1495—1508). Fragment din friza ctitorilor din biserica episcopală de la Curtea de Argeş.*

5) *Colţ din sala consacrată glorioasei domnii a lui Ştefan cel Mare, domnul Moldovei. Domină un detaliu din tabloul votiv de la Voroneţ. Aici se află şi o copie a mormîntului de la Putna.*

6) *Sala închinată lui Mihai Viteazul. Se remarcă impunătorul tablou al neînfricatului domn al Ţării Româneşti. Alături, alte vestigii din timpul domniei.*

7) *Celebrul Tetraevanghеliar de la Humor cu portretul autentic al marelui domn al Moldovei, Ştefan cel Mare, realizat chiar în timpul vieţii sale.*

8) *Chipul lui Tudor Vladimirescu, într-un admirabil tablou al lui Aman, domină sala consacrată revoluţiei de la 1821.*

DE-A LUNGUL MILENIILOR...

— eroismul luptei clasei muncitoare sub conducerea Partidului Comunist Român pentru cucerirea puterii politice, triumful socialismului pe pămîntul României, înfățișează contribuția poporului român la civilizația umană.

Și acum să înaintăm și noi pe firul istoriei — așa cum ne-o înfățișează muzeul. Începem cu neoliticul. Cu o lume care a existat între mileniile VI și II înaintea erei noastre și care ne-a lăsat, printre altele, drept moștenire superbe colecții de ceramică. Ceramica pictată de Cucuteni sau cea de la Gumelnița. Admirați-o, se află expusă în vitrină.

«Gînditorul», o statuetă din lut ars, descoperită în urmă cu un deceniu și ceva într-o necropolă de lîngă Cernavoda, și perechea ei, «Femeia șezînd», ambele expuse azi în muzeu, constituie, prin rafinamentul cu care sînt realizate, adevărate capodopere ale artei. Alături, o piesă inedită: secera omului din neolitic, poate una dintre primele unelte agricole și care nu-i altceva decît un corn de cerb în care sînt implintați «dinți» din silex, descoperită în perfectă stare la Valea Răii (Vîlcea) Iată, mai departe, rîșnița cu care stră-strămunicul nos-

«Gînditorul». Faimoasa statuetă (din lut), opera unui meșter din neolitic, descoperită lîngă Cernavoda.

O piesă de o remarcabilă valoare istorică: vasul descoperit la Sarmisegetuza (Grădiștea Muncelului), purtînd faimoasa inscripție «Decebalus per Scorilo»

Coiful celtic (sec. III î.e.n.), descoperit la Ciumești (jud. Satu Mare).

tru din epoca pietrei șlefuite își măcina grîul și, alături, movilițe de... grîu (carbonizat) cules încă de pe vremea aceea. Apoi ne sînt prezentate vestigii din epoca bronzului (1800—1200 î.e.n.). Sălile muzeului conservă primele dovezi legate de exploatarea pe teritoriul țării a aramei, a aurului, a sării. Primele unelte din metal, primele săbii, primele pumnale... Apoi, epocile fierului. Prima și a doua. În cea de-a doua (secolul V î.e.n. — sec. I e.n.) ne întîlnim pentru prima dată cu obiecte ce redau viața și preocupările dacilor. O hartă impunătoare prin mărime reprezintă aria de răspîndire a geto-dacilor și modul lor de organizare, în timp ce numeroase exponate vorbesc de înflorirea statului dac sub Decebal și Burebista. Iată-ne acum față în față (în sala 11) cu o piesă de o remarcabilă valoare: faimosul vas, descoperit la Sarmisegetuza, pe care sînt imprimate cuvintele: «Decebalus per Scorilo» (Decebal fiul lui Scorilo) — dovadă de necontestat că statul dacilor a avut o existență continuă. Dacii băteau monedă proprie? Monetăria dacică descoperită acum cîțiva ani la Tilișca (Sibiu) a fost adusă și expusă în muzeu cu ștanțe cu tot.

Alte săli, alte exponate: coiful celtic — piesă unică ca realizare artistică; a fost descoperit în județul Satu Mare. La ce să privești mai întîi? La minunatele statui din străvechile orașe de pe țărmul Pontului Euxin sau la tezaurele cu podoabe din argint lucrate de mîna unor meșteșugari iscusiți din vremuri de mult dispărute?!

...Sîntem în epoca războaielor daco-romane. Iată o inscripție în piatră ce merită să-i acordăm toată atenția. Originalul a fost descoperit de curînd la Philippi, în Grecia, și se află acum la muzeul din Cavalla. Inscripția ne informează că veteranul Tiberius Claudius Maximus, aparținînd legiunii a 7-a Claudia, a armatei romane, este cel care l-a capturat pe Decebal și cel care i-a predat capul lui Traian. Un basorelief de pe aceeași piatră redă scena întîlnirii dintre ostașul roman și Decebal. Se vede limpede cum din mîna regelui dac — acest viteaz și neînfricat luptător pentru libertate și pentru apărarea pămîntului scump al poporului său — cade pumnalul cu care, probabil, și-a pus capăt vieții. Mergem mai departe. De data aceasta, ceramica de Bratei, de Dridu și din alte locuri ne vorbește de continuitatea pe aceste meleaguri și de formarea treptată a poporului român.

...Muntenia, Moldova, Transilvania, Dobrogea. Săli consacrate special vieții politice, economice, sociale și culturale sub Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul. Două piese extrem de interesante. Prima: Tetraevangheliarul de la Humor (1473) cu cel mai autentic portret al lui Ștefan cel Mare, executat chiar în timpul vieții domnitorului; a doua: o copie fidelă a mormîntului său de la Putna. Să zăbovim apoi în sălile ce evocă emoționante mărturii ale luptei maselor populare împotriva împilării de către clasele exploatatoare, pentru eliberarea națională și socială. Bobîlna, răscoala lui Gh. Doja, apoi răscoalele țărănești conduse de Horia, Cloșca și Crișan — marcînd aceeași dorință de libertate a celor subjugați, fie că erau români, maghiari sau de alte naționalități. Iată expusă aici o roată de tortură, aidoma celeia cu care au fost martirizați Horia și Cloșca. Alături, sus, pe un perete, portretele originale ale celor trei martiri ardeleni, pictate chiar în timpul detenției lor.

Sîntem acum în secția modernă a muzeului. Sala 33. Un portret semnat de Aman redă chipul dîrz al lui Tudor Vladimirescu. În vitrine, documente care evocă momentele dramatice ale mișcării revoluționare de la 1821: mărturii ale vremii și — printre ele — cel mai de seamă document al epocii: Proclamația de la Padeș (în original). Deasupra, pe perete, un panou mare reprezentînd desfășurarea mișcării revoluționare conduse de Tudor Vladimirescu.

În continuare este înfățișat vizitatorilor și celor care fac cercetări în legătură cu istoria patriei un bogat material documentar legat de apariția și dezvoltarea primelor elemente capitaliste în societatea românească. Atrag atenția exponatele ce marchează dezvoltarea economică de la începutul secolului trecut, a vieții sociale și politice, dar cu deosebire, apariția pe scena istoriei a unei noi și puternice forțe: clasa muncitoare. (Ne oprim aici; vom continua prezentarea muzeului într-un număr viitor, cu care prilej vor apărea și alte fotografii deosebit de interesante.)

O sală a muzeului consacrată răscoalei țărănești conduse de Horia, Cloșca și Crișan. Sus, pe perete, portretele celor trei conducători, pictate chiar în timpul detenției. În față — o roată aidoma celei cu care au fost martirizați Horia și Cloșca.

Documente, gravuri, hărți și — alături — portretul lui Gh. Doja consemnează marea răscoală de la 1514 — pagină glorioasă din trecutul de luptă și de solidaritate al maselor populare din Transilvania.

literare

de Traian STOICA

Laurențiu FULGA:

sinteza

Foarte echilibrată această scriere a laboriosului prozator care e Laurențiu Fulga. *Sinteza* (Editura militară) — o nuvelă de dimensiuni mai ample sau, poate, un mic roman concentrat — rămîne în memoria lectorului ca o lucrare epică construită din linii clare, bine sudate, ale cărei planuri și componente se succed și sînt etalate cu rigoare, fără nimic de prisos. Narațiunea propriu-zisă, meditațiile eroului, precum și jurnalul retrospectiv al acestuia, trei elemente care structurează scrierea, coexistă organic în condițiile unei eficiente complementarități. Problematica și acțiunea cărții beneficiază, pe tot parcursul, de o interferență judicios gîndită și realizată.

Fără a se urmări senzaționalul, *Sinteza* creează o stare de tensiune, prin implicațiile ei epice, ce ne reține cu stringență atenția. Sîntem în perioada ultimului război mondial, cînd armata română a întors armele împotriva mașinii de război a Germaniei fasciste. Personajul central al cărții — «omul» care «pe front îndeplinea funcția de ofițer cu transmisiunile» — e trimis într-o extrem de periculoasă misiune. Nararea misiunii e remarcabilă; fazele sînt expuse expresiv, încordat. Foile se întorc febril pentru aflarea finalului. Elementele de tensiune, de surpriză, nu lipsesc nici din momentele epice ale «caietului de însemnări» al ofițerului. Menționăm, printre altele, descoperirea de către fiu, printr-o întîmplare neprevăzută, că și mama acestuia activa în ilegalitate. Sau întîlnirea dintre autorul «caietului» și viitoarea lui iubită, Alexandra, întîlnire datorată tot unor împrejurări imprevizibile.

Dar narațiunea cîștigă în intensitate prin actele de conștiință ale personajelor. În prozele lui Laurențiu Fulga războiul, după cum se știe, prilejuiește o confruntare a conștiințelor, o mutație în mentalitate și atitudine. În *Sinteza* cataclismul provocat de fascism aduce clarificări și dă fermitate unor convingeri, fixează atitudini. Prin aceasta *Sinteza* capătă în mod deschis un caracter politic. Să mai observăm însă că totul e făcut cu tact și adîncime, fără note de convenționalism. Deși experiența și meșteșugul își pun amprenta pe «construcția» cărții, *Sinteza* impresionează prin autenticitate. Autenticitate obținută nu numai prin evocarea climatului de război, ci și prin sondajul în psihologia participanților. În «caietul» eroului nostru se infiltrează suflul romantic al tînărului revoluționar, dar paginile lui sînt luminate de o ascuțită luciditate. Sub semnul următoarelor rînduri se desfășoară gîndurile din «caiet»: *De cîte ori mi-aduc aminte de încrîncenarea cu care am primit întoarcerea armelor împotriva Germaniei, de patosul cu care ne-am angajat încă de la prima luptă, capăt tot mai mult certitudinea că am fost asemeni unui fluviu răzvrătit care nu-și mai putea suporta îngustimea malurilor. Care trebuia numaidecît să răzbească din matcă, pentru a-și demonstra forța și conținutul mîniei. Și de atunci nu fac altceva decît să observ în mine, în oamenii din preajma mea, cum mîna inițială capătă profunzime și scop. Cum de sub frunțile noastre își face loc, tot mai temeinic, rațiunea pentru care trebuie să ne batem și să învingem.*

Convingător, de asemenea, sună eliberarea de sub tutela «conștiinței oarbe» de tehnician al unui război «indiferent unde se duce și pentru ce se duce» a colonelului, acest militar de carieră, cîștigat, sub influența comuniștilor, de partea lucidității și a umanelor țeluri sociale.

Carte a maturității creatoare, *Sinteza* mai indică și un inextricabil echilibru, atît de necesar operei de artă, între ideologie și estetic, între politic și artistic.

concursul nostru

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

29

30

31

32

29) Selenară
TEODOR PORUMB–student, Cluj

30) La vîrsta primului prăşit
FOTACHE BICIUŞCĂ — ziarist, Bucureşti

31) Fiăcăul din Carteza
VASILE VENIG–tehnician, Carei

32) Hotel Traian
GEORGETA BORDIERU — funcţionară, Brăila

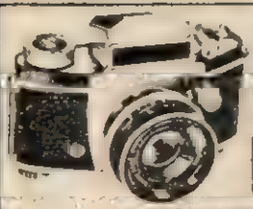

concursul
„CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr. _____

Numele, prenumele şi adresa cititorului

DRAGII NOŞTRI CONCURENŢI

Ţinem să vă mulţumim pentru entuziasmul cu care aţi îmbrăţişat concursul nostru. Sîntem foarte plăcut surprinşi de marele număr şi de calitatea multora dintre fotografiile care ne vin din toate colţurile ţării. De asemenea ne bucură faptul că există o participare masivă şi calificată din partea cititorilor noştri, care şi-au luat în serios rolul de critici fotografi şi colaborează cu voturile lor la determinarea celor mai bune fotografii.

Dar ce ar fi dacă am încerca să ridicăm ştacheta şi mai sus?!

Vedeţi, există multe categorii de subiecte uşor de realizat, care îţi iau ochii, care, pur şi simplu, «plac», care sînt «de efect». Alte subiecte pot fi «nostime» sau «curioase». Sînt fotografii «drapante» prin jocul de linii, de structuri sau de mase tonale. Oricare fotograf trebuie să ţină seama de aceste elemente grafice şi picturale pentru ca să realizeze imagini cu valoare de atracţie vizuală şi cu putere de comunicare. Aceasta însă nu este suficient. Latura slabă a fotografiei, în general, constă în aceea că asemenea efecte şi rezolvări formale pot fi foarte uşor imitate de oricine şi, de cele mai multe ori, ele nu mai reprezintă decît un ambalaj care se uzează foarte repede prin repetiţie. A-

desea, acest învelis de efecte formale, alambicate, nu face decît să ascundă lipsa de personalitate, de idei, de vibrație autentică.

Oricît de frumos ți-ar vorbi cineva despre întîmplări banale, neinteresante, pînă la urmă tot te plictisești, nu te alegi cu nimic.

Calitatea bună a majorității fotografiilor primite ne încurajează să cerem mai mult. Noi sîntem siguri că mulți dintre concurenții noștri s-au lăsat influențați de stilul unor lucrări premiate la unele expoziții ale fotografilor amatori sau chiar la unele saloane de artă fotografică. Fără a nega valoarea unor asemenea premieri pentru o anumită etapă a fotografiei, noi am dori ca prin concursul nostru să realizăm mai mult. Am dori ca aparatele fotografice să fie îndreptate spre miezul fierbinte al vieții. În țara noastră trăim azi o viață nouă, trepidantă, plină de aspecte semnificative: oamenii s-au schimbat, peisajul s-a schimbat, concepția despre valori s-a schimbat. Fiecare dintre noi simte aceste transformări în munca lui, în viața lui de familie, în timpul liber, în tot ceea ce îl înconjoară. Fiecare dintre noi gîndește și simte într-un chip nou, pe baza unei concepții capabile să-i lumineze întregul orizont.

Arta fotografică este foarte sensibilă la nou și se adaptează de minune la viața modernă. Hai să avem încredere în ea. S-o eliberăm de toate frînele puse de tradițiile picturalismului, idilismului și tehnicismului. Să-i apreciem pe marii maeștri ai fotografiei, artiști împliniți, care au știut, la vremea lor, pe baza concepțiilor atunci la modă, să realizeze fotografii de mare valoare. Să nu mai încercăm să-i imităm; ei ar fi știut — dacă ar mai fi lucrat azi — să se adapteze ritmurilor noi.

Porniți în expedițiile voastre fotografice cu aceste gînduri. Priviți viața cu un «ochi proaspăt». Căutați să redați în imaginile voastre acel clic adînc al transformărilor zilelor de azi. Priviți mult oamenii, natura, făuririle omului. Priviți de departe, priviți de aproape, de sus și de jos. Participați la ce priviți, participați cu mintea și inima, cu sufletul vostru, al vostru și nu al altuia.

Am deschis această discuție și îndrăznim să facem aceste recomandări fiindcă sîntem că și dv. — concurenți și critici fotografi ad-hoc — sînteți frămîntați de aceleași probleme. Dorim ca prin acest concurs să apropiem arta fotografică de viață. Dorim, cu ajutorul dv., să arătăm că fotografia este mai mult decît un joc de linii și forme și că ea este capabilă să vehiculeze idei și simțăminte valoroase, că este un mijloc de comunicare modern, eficace pentru oamenii zilelor noastre.

Eugen IAROVICI
E. FIAP

REZULTATUL CONCURSULUI NOSTRU

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

PE LUNA APRILIE

Au indicat fotografia cîștigătoare pe luna aprilie:

Elena Șalar — Suceava; C. Pepescu-Făget — Brașov; Cristea Nicolae — Caracal; Vasiliu Elena — Bocșa; Radu Eugenia — București; Hidan Mircea — Baia Mare; Anton Silvana — Tulcea; Aron Elena — Cluj; Florian Popa — Călărași; Vîlceanu Constantina — București; Dumitrescu Nicolae — Lugoj; Oprea Mihail — Reghin; Bodescu Vasile — Sibiu; Angelescu Bebe — București; Alexandru Rusu — Brașov; Arpad Koncza — Reșița; Silviu Micle — Sighet; Radu Eugenia — Cluj; Feurdean Mircea — Deva; Ormenișan Petru — Brașov; Nedea Dumitru — Cobadin; Ecaterina Ciripan — București; Chereșdi Elisabeta — Ludus; Dobre Elena — București; Pricopi Vasile — Botoșani; Florea Nicolae — Brașov; Legheni Nicolae — Ploiești; Bratu Gheorghe — Brașov; Pavel. Rom. Constantin — com. Gherăseni, jud. Buzău; Ghiurcă I. Francisc — Or. Gh. Gheorghiu-Dej; Vîlcianu Traian — București; Chipea Eufrosina — București; Ioniță Emil — Vaslui; Beke-Chițulescu Iosif — Brașov; Lupuțiu Mircea — Sibiu; Căciulat Gheorghe — Or. Oțelu-Roșu; Cociubei Dan Romulus — Salonta; Jozsika Conrad — Lugoj Turcanu D. Georgeta — Huși; Tașcă Ioan — București; Blazsani Eugen — Sibiu; Mihiș Victor — Baia Mare.

Prin tragere la sorți a cîștigat un abonament pe trei luni la revista «FLACĂRA» cititorul OPREA MIHAIL din Reghin, str. Subcetate nr. 29

Vox populi, vox Dei: majoritatea cititorilor care au participat la concurs au desemnat ca «cea mai frumoasă fotografie» pe luna aprilie pe cea intitulată «Tata Oancea» de Leonid Buzoianu din București, fotografie publicată sub nr. 2 în «Flacăra» nr. 15 din 8 aprilie. Rezultate bune, foarte apropiate de fotografia premiată, au mai obținut în ordine: «Bătrînul rapsod» de Nicu Dan Gelep — Craiova, publicată în «Flacăra» nr. 16 din 29 aprilie și «După ginte» de Dumitru Gheorghe — București, publicată în «Flacăra» nr. 17 din 22 aprilie.

În general este de observat că opțiunile cititorilor s-au împărțit între toate fotografiile preselectate, foarte puține dintre ele întrunind un număr neglijabil de voturi.

dialog cu cititorii

de H.DONA

Într-o scrisoare plină de numeroase amabilități cititorul *Cornel Vidrașcu* din București ne sugerează «pentru îmbunătățirea revistei» să consacrăm dacă nu toate numerele, cel puțin unele dintre ele, «cîte unei teme anume» în exclusivitate. Chiar dacă o asemenea metodă prezintă unele avantaje (în direcția prezentării largi și aprofundării unor probleme de mare interes), nu o vom adopta totuși. Revista noastră este o revistă de actualitate, destinată unui public foarte numeros și foarte diferit, cu interese și gusturi diverse. Datoria noastră este de a oferi acestui public, săptămînă de săptămînă, un evantai larg de informații, comentarii, fotografii, o imagine cît mai bogată a realităților interne și internaționale. Numere consacrate unei unice teme își pot permite doar revistele strict specializate care se adresează unei comunități de cititori, de asemenea foarte clar delimitată.

Cititorul *Alexandru Batist*, profesor pensionar din Pitești, se asociază într-o scrisoare celor care în ultima vreme se îndeletnicesc cu contestarea lui G. Călinescu. Desigur, nici o operă n-are caracter sacru și orice părere este respectabilă, în măsura în care se exprimă coerent, pe bază de argumente și în limitele urbanității. Cititorul pitești — partizan, după cît se pare, al ideilor tradiționaliste în materie de literatură (e supărat pe profesorul Ș. Cioculescu pentru că «îl supraestimează» pe Tudor Arghezi) — își exprimă nemulțumirea pentru faptul că G. Călinescu a supus unei analize critice opera lui Vasile Alecsandri. Se pare că admirația necondiționată pe care tov. Al. Batist o nutrește pentru bardul de la Mircești este într-o asemenea măsură exclusivistă încît neagă pînă și dreptul criticii literare de a emite judecăți de valoare altfel decît hiperlaudative. Urmările unei asemenea poziții sînt — cum e și firesc — lamentabile. Observațiile de o atît de mare finețe ale lui Călinescu sînt caracterizate drept «critică absurdă», «fără sens», «pătimașă», iar ca «argumente» se aduce faptul că nu știu care romanță «a figurat în toate cărțile de citire de pe vremuri (în aceleași cărți de citire figura și celebrul cîntec «Un vultur veni din munte», o fi și ăsta genial?) sau că «Steluța» se cîntă mereu pe la televizor» (anumiți colegi maliționși ar putea susține că acesta e un argument «contra»). Pentru a-l combate credibil pe Călinescu e nevoie de-un armament de cu totul alt nivel! Cît despre Alecsandri, sîntem convinși că gloria lui (reală!) nu are nimic de cîștigat de pe urma interzicerii unei judecăți obiective făcute în spiritul contemporaneității.

Cîteva (mai vechi) observații ale noastre cu privire la compunerile publicistice ale ziaristului reacționar francez Raymond Cartier au avut darul să-l supere pe *O. Amandescu* (o fi vreun pseudonim?) din București, care se miră că am avut «curajul» să scriem împotriva unui gazetar occidental de duzină. În aceeași ordine de idei, cititorul mai susmenționat ne indică și alți «eminenți ziariști francezi» față de care ar trebui, pare-se, să manifestăm veneratie. Nu ne-am fi oprit asupra acestei liste, dacă pe ea n-ar figura și numele cunoscutului Jean Jacques Servan Schreiber, una dintre cele mai ridicole figuri din periferia vieții politice franceze. Moftologul în chestiunea, vestit prin servilismul său fără margini față de tot ce e american (pînă și băligarul din Arizona fi miroase mai bine decît Chanel No 5), și-a dat recent arama pe față, permițîndu-și să insulte în chip odios pe luptătorii vietnamezi pentru libertate (ceea ce a indignat pînă și cercurile de dreapta din Franța). A pretinde că un asemenea ins se bucură de «aprecierea unor ziariști români» e o calomnie inadmisibilă la adresa adevăraților ziariști români.

Din partea *Centralei cărții* am primit o scrisoare (semnată de tov. director general Gh. Trandafir) în care este apreciat reportajul „«Un car cu boi» pentru apartamentul dv." apărut în «Flacăra» nr. 11. În scrisoare sînt indicate, cu spirit de răspundere, o serie de măsuri concrete menite să promoveze și «creațiile moderne, românești și străine, pentru ca, pe măsură ce gustul publicului va evolua, răspîndirea lor să cîștige în intensitate».

În încheiere am vrea să-i rugăm pe cei care ne cer diferite relații și răspunsuri să-și indice adresa exactă și completă.

UN TÎNĂR A PĂȘIT PRAGUL INSTITUTULUI...

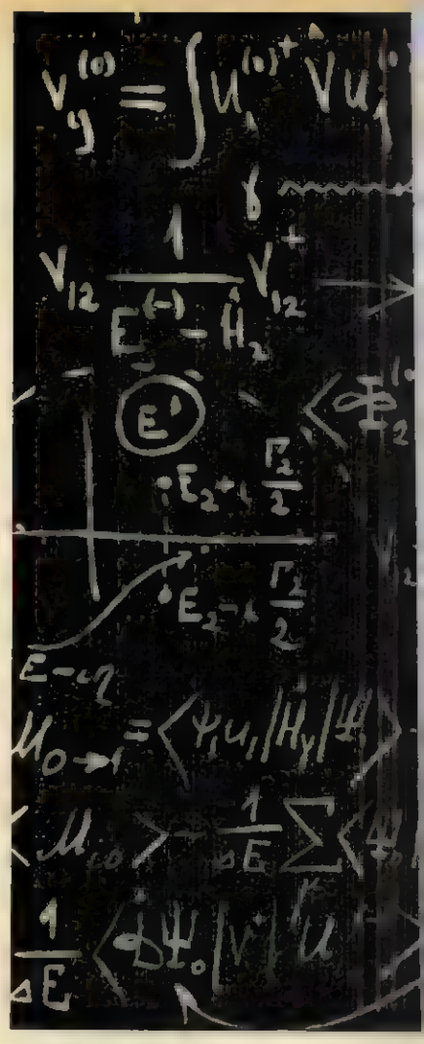

Sub acest titlu, acum cîteva săptămîni, revista noastră a publicat un reportaj despre unele probleme care confruntă pe tinerii cercetători științifici atunci cînd trec... primul prag, resimt primele satisfacții și se lovesc de cele dintîi greutăți în profesiunea aleasă. În acel reportaj faptele erau expuse așa cum au apărut reporterului într-un mare institut bucureștean.

În paginile de față abordăm din nou această tematică dintr-o perspectivă mai generală. Pe de o parte figurează aci trei domenii de cercetare diferite, de maximă importanță: fizica, matematica și chimia. Pe de altă parte cei cărora le-am solicitat părerea vorbesc nu numai despre sfera lor de activitate în sensul strict, ci emit opinii, fac propuneri sau cel puțin ridică probleme pe un plan mai larg, de arzătoare actualitate pentru viața noastră științifică. De altfel, unele dintre aceste probleme nu-i au în vedere exclusiv pe cercetătorii tineri. Ar fi și greu a stabili delimitări foarte precise, a spune, bunăoară: aceasta privește doar pe oamenii de știință pînă la 30 de ani.

În esență însă atenția se îndreaptă spre tînăra generație de cercetători, căreia construcția multilaterală a socialismului i-a deschis o arie tot mai largă de afirmare. Ceea ce nu înseamnă că tinerii cercetători au în față numai «lumină verde». Și tocmai de aceea ne-am propus în aceste pagini să ne concentrăm pe «roșu» și pe «portocaliu». Căci daltonismul poate duce la accidente de circulație nu numai pe drumurile publice, ci și pe magistralele științei...

Lionel NIȚESCU

FLORIN CIORĂSCU
membru corespondent al Academiei R.S.R.,
directorul Institutului de fizică al Academiei R.S.R.

A CREA CREATORI!

Ar putea să pară ciudat, dar din primele clipe după ce a pășit pe poarta institutului, pe tînărul nou-venit îl paște — printre cele mai mari pericole — cel al... bunăvoinței, alături de cel al «perspectivei închise».

Dar să ne explicăm. Cînd un tînăr — mă gîndesc, firește, la un tînăr valoros — sosește într-un institut oarecare, urmează să lucreze într-un anumit sector, într-un anumit laborator. În care? Ei bine, aici începe «pericolul». Un om bun e aproape totdeauna și pretutindeni dorit. De aceea, tînărul nostru va fi... îmbiat de unul sau de altul dintre «maeștrii» din institut către un domeniu îngust sau altul. Într-o asemenea situație cum se va descurca el? Cum va putea ști care domeniu corespunde afinităților sale și, mai ales, care domeniu e de viitor și care, dimpotrivă, este pe cale de a deveni neinteresant?

INSTINCT, INTUIȚIE... INSPIRAȚIE?! NU! TESTARE!

În fond, momentul intrării în institutul de cercetări este, poate, cel mai important pe traiectoria pe care o va urma savantul în formare. Or, tocmai în acest moment crucial instinctul, intuiția, inspirația sînt singurele ajutoare efective. Slabe ajutoare!

Cunosc tineri care în facultate erau considerați străluciți — mă refer la oameni pentru care acest calificativ îl apreciez ca întemeiat — dar care și-au schimbat ulterior de cîteva ori sectoarele de a căror problematică nu s-au putut «lipi». O pierdere regretabilă de ani valoroși!

Mai degrabă cred că ar fi echitabilă introducerea unor teste de orientare, ale căror rezultate să fie luate în considerare, concomitent cu necesitățile institutului, de către consiliul științific, forul care ar trebui să-și asume responsabilitatea repartizării stagiarului într-un anumit loc de muncă.

Într-un institut pe care îl cunosc bine, această testare se făcea în două moduri: într-un caz, tinerii erau urmăriți în timpul studiilor de cadre didactice care își duceau activitatea științifică în institut și care le prezentau din vreme probleme aflate în cercetare, «verificîndu-le» astfel interesul. În alt caz li se asigurau stagii scurte prin diverse sectoare ale institutului, căutîndu-se să se afle locul sau locurile de muncă pentru care aveau afinități.

Azi aceste metode se folosesc mai greu: pe de o parte nu mai există decît foarte puțini cercetători care să facă și muncă didactică pe de altă parte, cei tineri sînt așteptați cu înfrigurare pentru a da ajutor la îndeplinirea contractelor. Or, la început, acest ajutor constă din muncă «neagră».

PREMIILE NOBEL SE FAC CU... PREMII NOBEL

Dar să presupunem că tînărul nostru a ajuns — întîmplător sau nu — într-un loc interesant și de viitor. Urmează ca el să se «realizeze». Care sînt posibilitățile în această direcție? Aici, mediul hotărăște. Altfel spus, tînărul se va realiza cu atît mai repede și mai bine, cu cît în laboratorul său nou este căutat cu mai multă perseverență și cu mai mult succes. Iată de ce colectivele cu tradiție științifică au șanse infinit mai numeroase să formeze savanți în adevăratul înțeles al cuvîntului decît cele lipsite de o astfel de tradiție. Probabil că nu întîmplător și nu gratuit se afirmă că Premiile Nobel se fac cu... Premii Nobel!

Practic, cred că spre folosul tinerilor și al științei noastre — a cărei înaltă misiune e de prisos s-o subliniez — aceștia ar trebui introduși, de la bun început, în colective de cercetare bine formate, cu tradiție și reputație consolidate, în colective pe care le-aș defini ca avînd o înaltă «stare de seminarizare» și, dimpotrivă, feriți de colectivele noi care abia își caută drumul și metodele. (Poate că tocmai ignorarea acestui principiu explică, într-o măsură, anumite insuccese care au marcat începuturile, în țara noastră, ale unor discipline noi.)

Există și o altă categorie de colective de cercetare, acelea în care preocuparea pentru permanenta corelare cu progresele științei contemporane este înlocuită, total sau aproape, cu stăruința exclusivă pentru satisfacerea contractelor de cercetare. Or, ce rezultate putem aștepta de la tineri, ce pași înainte, într-o atmosferă dominată de lucrări de cele mai multe ori mărunte și de o valoare științifică redusă?

Firește, aceasta nu înseamnă în nici un caz că între tineri și domeniile noi — cine nu-și dă seama cît sînt ele de atrăgătoare? — sau între tineri și cercetarea pe bază de contract ar trebui săpată o prăpastie. Nu. Dar consider rațional ca ei să capete acces în aceste domenii numai după ce s-au format ca cercetători, numai după ce au învățat să caute și, mai ales, să... găsească.

INSTALAȚIILE EXPERIMENTALE PRETENȚIOASE, COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ ȘI TINERETUL

Pe lîngă aceste principii valabile, fără îndoială, pentru majoritatea disciplinelor există altele specifice fizicii și care se întemeiază pe faptul că baza materială a acesteia e extrem de costisitoare. Iată de ce, în afara schimbului firesc de idei și de informații științifice între țări, care se practică în oricare știință, în fizică se impune și folosirea în cooperare internațională a aparatelor și instalațiilor experimentale pretențioase. Și dacă acceptăm această afirmație și o punem în practică, tinerii cercetători trebuie să fie, cu precădere, cei trimiși să realizeze această vehiculare de substanță științifică de cea mai înaltă calitate. Acum nu se procedează așa.

Într-un alt institut pe care îl cunosc de asemenea bine și care are relativ multe cercetări în cooperare cu așezăminte științifice de peste hotare, tinerii nu sînt trimiși în misiuni științifice legate de aceste cooperări. În ultima vreme, mai ales, plecarea tinerilor cercetători în străinătate, în scopul amintit, se lovește de dificultăți care nu au, în nici un caz, legătură cu activitatea științifică.

TINERII CERCETĂTORI SÎNT PREFERAȚI... ATUNCI CÎND E NEVOIE SĂ SE ÎNTOCMEASCĂ SITUAȚII

În schimb, tinerii cercetători sînt preferați... atunci cînd e nevoie să se întocmească situații, referate administrative, statistici sau pentru a aproviziona laboratorul cu materiale greu de procurat. În plus, tinerii cercetători sînt cei nevoiți să alerge cel mai mult pentru a găsi și asigura parteneri pentru contracte de cercetare căci, cel puțin pentru moment, nu clienții se adresează institutului pentru a propune încheierea de contracte, ci... invers.

Este firesc să se nască întrebarea de ce se procedează așa și mai ales, de ce noi, cei care avem răspunderea conducerii unor institute de cercetare, nu punem capăt acestei servituți.

Răspunsul e simplu — dureros, dar simplu. În momentul de față institutele de cercetări nu pot depăși proporția de 7% personal administrativ față de totalul angajaților, ceea ce e foarte puțin. În plus, condițiile de salarizare pentru acest personal nu ne dau dreptul la pretenții de competență și calificare. Cum, necum, treburile amintite mai sus trebuie făcute, așa încît... ne îndreptăm privirile către tineri.

Or, cînd un tînăr este insuficient introdus în angrenajul muncii științifice, cînd este folosit în scopuri lăturalnice, principala pierdere, cel puțin potențială, o suferă știința. Ea este cea care are nevoie de «productivitatea» tinerilor — în fizică s-a dovedit că ea este maximă la 22—35 de ani — de puterea lor de muncă, de memoria lor impecabilă și, mai ales, de spiritul lor proaspăt, neinfestat de rutină. Unor asemenea elemente li se poate insufla experiența de cercetare și disciplina gîndirii științifice. A le dirija cu căldură și în chip rațional pe căile științei, a evita ceea ce le îngreunează ascensiunea, înseamnă a crea creatori.

Și aceasta este una dintre cele mai nobile misiuni ale oamenilor de știință.

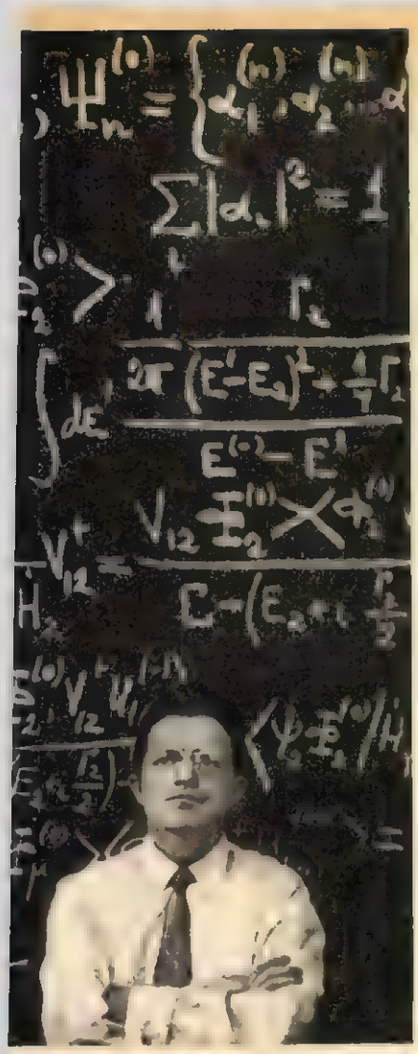

DAN DONESCU
cercetător științific la Institutul de chimie macromoleculară „Petru Poni"

CERCETAREA — O „MESERIE" CARE SE ÎNVAȚĂ...

... într-un mediu încărcat cu „electricitate științifică"

Am absolvit Institutul politehnic din București în 1966 printre cei dintîi clasați. Și primii șase am cerut cu toții să lucrăm în cercetare. E semnificativ, nu? A fost o împlinire dar, mai ales, un început de drum. Am avut nevoie de curaj pînă am reușit să-mi dovedesc, în primul rînd, mie însumi că mă pot încadra activității de cercetare. Acum am deja «în urmă» cîteva brevete realizate în colectiv — la noi cercetarea este prin excelență o muncă «de echipă»! — cîteva idei științifice apreciate de colegi și o teză de doctorat bine începută. E mult, e puțin?

Oricum, trebuie să adaug la capitolul «beneficii» experiența pe care am sorbit-o cu aviditate de la ceilalți — prin urmare, un bun cîștigat și grație generozității colegilor mai vechi — precum și concluzia că cercetarea este, într-adevăr, o «meserie» care se învață, dar care nu poate fi învățată decît într-un mediu prielnic, încărcat cu «electricitate științifică», dacă mă pot exprima astfel.

POLIMERI, CONTRACTE, DISPERSARE...

Cercetarea tehnologică, cum este cea pe care o facem în prezent, se bazează pe contracte cu industria, și e bine că este așa. Pentru noi, tinerii, ele pot duce însă, în anumite condiții, la o dispersare a eforturilor, astfel încît nu ne concentrăm, nu aprofundăm suficient. Să lucrăm pe bază de contract, cel puțin la început, teme de cercetare *diverse*, de acord, dar oare șase contracte în cinci ani nu e cam mult? Dacă avem în vedere că asemenea contracte care se îndeplinesc în decurs de aproximativ un an fiecare au tematici diferite — unele de interes științific mai restrîns — e lesne de înțeles că progresul nostru, și al celor tineri, nu va fi suficient de rapid. Mie, de pildă, dacă în această perioadă eforturile mi-ar fi fost concentrate asupra elucidării, din punct de vedere teoretic, doar a unora dintre problemele abordate, aș fi putut descifra încă cîteva dintre necunoscutele chimiei polimerilor, lucru ce s-ar fi putut concretiza într-un număr suplimentar de 3—4 lucrări originale, publicate în revistele de specialitate. Poate că ar fi o soluție mulțumitoare pentru toate părțile ca noi — cei care abia învățăm «meseria» și nu avem rutina unor activități «în paralel» — să fim angajați mai cu seamă în acele lucrări contractuale de mai mare anvergură, mai laborioase, care impun un efort științific mai susținut și mai îndelungat.

Cum se manifestă, concret, dispersarea? Ei bine, în momentul de față sînt angajat într-o lucrare cu contract, într-o cercetare fundamentală și, concomitent, lucrez la teza de doctorat. Cele trei lucrări sînt de domenii diferite și implică, fiecare, o documentare și o tehnică de lucru specifică și, fiecare, un consum mare de timp, pentru că fiecare trebuie rezolvată temeinic.

Și ziua are doar 24 de ore!

REDESCOPERIREA AMERICII NU ADUCE LAURI

Trec la un alt subiect dureros: posibilitățile de documentare. Desigur, este o problemă care privește și pe cercetătorii mai în etate. Dar eu vreau să mă refer la ea așa cum îmi apare mie, tînăr cercetător, dornic să creez pe măsura capacităților și cu tot entuziasmul vîrstei.

Acum, cînd pretutindeni fluxul de informații științifice a crescut și crește fără oprire, la noi debitul literaturii străine din specialitatea chimiei este mic. De pildă, nu vin la timp revistele de rezumate. De ce? Pentru că nu se mai primesc (nu se mai comandă!) suficiente reviste străine. Cine oare nu înțelege că în acest fel se poate crea o lacună fatală în cercetare? În orice caz, pentru noi ea înseamnă un consum de timp fantastic, nedrept. În lipsa acestor publicații nu se poate vorbi de o documentare completă, iar timpul pierdut pentru efectuarea documentării crește de 4—6 ori!

Gîndiți-vă: demarezi o cercetare. Primul lucru — trebuie să stabilești ce s-a cercetat, ce s-a aflat și ce s-a scris despre subiectul dat. În multe cazuri această treabă cere un efort — fără exagerare — uriaș. Cum altfel ar putea fi calificată studierea celor mai importante publicații de specialitate, uneori chiar pe o jumătate de secol în urmă!

În mod normal, rațional, această operație — de semnalare și clasificare — o fac serviciile de documentare. Dar dacă nu o fac? Imaginați-vă pe tînărul cercetător, plin de nerv și elan, căutînd un subiect în cine știe cîte reviste pe 40—50 de ani în urmă, pentru că, oricum, «redescoperirea» trebuie evitată cu orice chip. Dacă aceste reviste ar fi la noi, în institut, ar fi ideal. Dacă s-ar găsi la biblioteci, la fondurile obișnuite, încă ar fi bine. Dar fiind «vechi», ele sînt depuse «la arhivă», adică într-un fel de beciuri ferecate, în care nici un bibliotecar nu intră cu plăcere și de unde, pentru a obține o colecție, trebuie să aștepți *ore și ore*. Cine ar putea să adune orele pierdute și, eventual, să le evalueze în ce vreți: rezultate, bani, emoții, iluzii...

Firește, dacă așezăm pe un taler entuziasmul tineresc, dragostea pentru profesie, fericirea de a urca tot mai mult pe treptele ei, iar pe celălalt taler tot felul de neajunsuri, greutăți, insatisfacții — de care nu este scutită nici cea mai «elevată» activitate pe acest pămînt — balanța se va înclina ferm de partea celui dintîi taler. Așa stau lucrurile și cu mine și cu ceilalți tineri cercetători pe care-i cunosc. Faptul că am putut intra «în cercetare», că ne-am integrat în colectivele existente și, mai ales, că obținem rezultate palpabile, certe, incontestabile, ne dă puterea de a învinge sau, cel puțin, de a face față la tot ceea ce este negativ. Dar numai scoțînd la iveală aceste elemente negative, dezbătîndu-le și analizîndu-le, le vom veni de hac și vom înainta mai repede pe drumul ales.

Acad. GRIGORE MOISIL

PROPUN...

O condiție esențială pentru a duce munca științifică este o bună informare asupra întregii literaturi matematice. Se face azi matematică în multe colțuri ale lumii; creația matematicienilor români este cunoscută și apreciată în întreaga lume: ei publică importante lucrări în revistele românești și străine, iar editarea de către edituriile românești și străine a unor cărți ale matematicienilor români e în continuă creștere. De asemenea, s-au publicat la noi numeroase traduceri. Aceasta nu trebuie să ne înșele. Să nu ne închipuim că cei ce la noi lucrează sau învață matematica s-ar putea mărgini la cartea matematică românească. Propunem crearea unei librării speciale care să expună lucrările de matematică (de asemenea de fizică, chimie și tehnică) ce apar în toate țările lumii: oamenii de știință, bătrîni și tineri, să poată comanda cărțile pe care, răsfoindu-le, au constatat că le sînt absolut necesare. Tineretul nostru e dornic să învețe, dar trebuie să aibă după cel Valuta folosită pentru cumpărarea de cărți de matematică, fizică, chimie, tehnică, dă beneficii neînchipuit de mari.

TREBUIE INTENSIFICAT SCHIMBUL DE EXPERIENȚĂ CU UNIVERSITĂȚILE STRĂINE

Cartea este un instrument de lucru esențial, dar nu este singurul. Matematicienii noștri au un loc respectat în lumea matematică, dar nu acoperim decît o parte din știința noastră. Mai ales unele domenii mai noi, cum sînt informatica, teoria limbilor de programare, teoria algoritmilor și a funcțiilor recursive, economia matematică, cu numeroasele ei capitole, teoria jocurilor, teoria stocurilor, teoria fenomenelor de așteptare ș.a., au nevoie de mulți cercetători care nu se pot forma decît învățînd ceea ce alții știu și ceea ce putem învăța și noi.

Dar și cercetătorii formați au nevoie de un contact permanent cu marile centre din lume în care se face matematică. Chiar încrederea în forțele naționale se capătă constatînd că în marile centre din lume lucrările românești sînt apreciate.

Congresele, simpozioanele, colocviile, seminariile, bursele de studii joacă un rol deosebit de important. Dar și faptul că un profesor român predă într-o universitate străină (subliniem faptul că în ultimii ani un număr mare de matematicieni români au fost invitați să țină cursuri în universități străine) nu e numai un motiv de a ne mîndri și un prilej de a face cunoscută în străinătate munca poporului nostru. E și un profit direct: pregătirea unui curs într-un mare centru universitar constituie pentru cel care o face o școală de deosebită importanță.

În ultimii ani mai mulți tineri din diferite țări înaintate pe planul matematicii au venit la noi să învețe de la matematicienii noștri unele lucruri care se știau la noi mai bine ca în alte părți. Cum, mă va întreba cineva, dacă avem profesori de la care vin alții să învețe, de ce să mai trimitem noi la alții? Acel ce gîndește așa nu înțelege că a învăța de la altul nu e o stare de subordonare; lucrurile stau astfel: eu învăț ceva de la altul și el învață altceva de la mine.

Trebuie intensificat schimbul de experiență cu universitățile străine și ușurate călătoriile de studii în străinătate. S-a făcut mult, dar trebuie să se facă și mai mult.

Una dintre caracteristicile științei de astăzi este că ea se face de oameni tineri. Totuși în legislația noastră universitară există o anomalie: se cer stagii (și chiar stagii foarte lungi) pentru ca cineva să se poată prezenta la un concurs. Astfel, pentru a putea să se prezinte la un concurs de profesor e nevoie de un stagiu de 12 ani; pentru un concurs de conferențiar opt ani, iar pentru unul de lector cinci ani. Acest număr foarte mare de ani de stagiu e cerut celui ce *are* deja doctoratul.

Cunosc cazuri de elemente deosebit de valoroase care au așteptat sau așteaptă din cauza acestor articole de lege.

DE CE ÎNSCRIEREA LA DOCTORAT SAU LA O BURSĂ «CU VOIE» DE LA DIRECTOR?

O altă problemă: pentru a te prezenta la un concurs sau la o bursă în străinătate sau pentru a putea pleca la un congres, colocviu, simpozion, e nevoie de aprobarea șefului instituției.

Să precizez: nu se cere să fii în regulă cu suplinirea ta de către cineva care vrea și care are dreptul să o facă. Acest lucru e natural. E însă nevoie — pentru ca să te înscrii la doctorat sau la un concurs de asistent, lector, conferențiar sau profesor — de o caracterizare pe care șefui poate să ți-o dea... abia a doua zi după ce înscrierea s-a închis.

De ce e nevoie ca «directorul fabricii» să aprobe ca eu să mă înscriu la doctorat? Nimeni nu înțelege; dar de ce ei îmi dă aprobarea abia cînd n-am ce face cu ea, asta mulți o înțeleg.

Și ar mai fi ceva pe care îl doresc mulți oameni tineri: cei care au de făcut rapoarte pentru doctorate sau pentru ocupare de posturi prin concurs să nu-și asume astfel de sarcini dacă n-au timp... să le facă la timp. Dacă mîna-ți slabă locul ți-o apasă, altuia mai liber locul tău îl lasă.

«DOSARELE ACADEMICE» SĂ FIE FĂCUTE PUBLICE!

O altă problemă. Un moment ca cel de obținerea titlului de doctor sau de doctor-docent, obținerea gradului de conferențiar sau de profesor, alegerea ca membru corespondent sau titular al Academiei sînt momente solemne în viața unui om de știință. Formalități complexe sînt prevăzute pentru alegerea celui mai bun. Oameni pricepuți sînt consultați și întocmesc rapoarte asupra diferiților candidați. Aceștia își justifică meritele, făcînd memorii asupra activității lor științifice. Toate acestea sînt deosebit de interesante pentru că ele justifică în fața poporului hotărîrile luate de forurile competente: consiliu profesoral, senat universitar etc. Tinerii învață astfel, din aceste rapoarte asupra activității celor mai bătrîni, cum s-a dezvoltat știința pe care o vor practica.

Iată de ce credem că aceste rapoarte nu trebuie să fie închise în dosare, ci puse la dispoziția publicului.

Rezumînd, propun: 1) crearea unei librării care să aibă expuse cărțile importante de matematică, fizică, chimie, tehnică, din toate edițiile străine și posibilitatea de a comanda aceste cărți. 2) Trimiteri numeroase pentru studii de specializare, congrese, seminarii, schimb de experiență în străinătate. 3) Ușurarea plecărilor pentru ținerea de cursuri de 1—2 semestre. 4) Suprimarea stagiului din art. 111, 112, 123 ale Statutului personalului didactic. 5) Publicarea, trimiterea la toate bibliotecile universităților și facultăților respective și punerea în vînzare în librării a memoriilor de activitate ale candidaților și a rapoartelor cerute de art. 115 al Statutului precum și a rapoartelor pentru obținerea titlului de doctor și de doctor-docent. 6) Să nu se mai ceară nici aprobarea, nici caracterizarea șefilor ierarhici pentru nici o înscriere la vreun concurs (doctorat, ocupare de posturi).

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU «FLACĂRA»

Gideon BACHMANN comentează ultimul film al lui FELLINI: ROMA

Doar cu puține luni în urmă dacă plecai noaptea prin Roma în căutarea unei cutii de scrisori, puteai să dai nas în nas cu Fellini care filma, de fiecare dată, la alt colț de stradă. Undeva, într-o piazza părăsită sau în fața vreunui semn turistic, întîlneai trupa de o sută de persoane a celui mai mare iluzionist de la Houdini încoace. În acele seri Fellini trebuia doar să traverseze piazza dintr-o parte în cealaltă și, ca un moloh diform, îl urmau tehnicienii, străinii pe post de italieni, transformați în actori și folosiți cu predilecție de către cineast, spectatorii și comesenii care fac parte din curtea acestui Imperator neoroman, plăsmuitor de vise. Un spectacol fascinant, ca un flux și un reflux, simbolic pentru atașamentul și dependența cohortelor sale.

Iată însă că la prezentarea în fața presei a filmului, în jurul lui Fellini se așternuse liniștea. În holul de la «Fono-Roma» se înghesuiau curioșii. Cînd cineastul — cu gulerul de la palton ridicat, tras discret în dreptul feței — s-a strecurat de-a lungul zidului (evitînd orice salut) și s-a urcat repede în lift, nimeni nu a încercat să-i bruscheze incognito-ul. Cu clătinări înțelepte din cap sau, cel mult, cu un zîmbet înțelegător de complicitate i s-a făcut loc să treacă. Nu știu de ce, dar exista presimțirea unei triste.

De la Fellini nu poți aștepta «o tematică nouă», iar eventuala noastră dorință de a-i cere acest lucru ar însemna necunoașterea sau minimalizarea talentului său. A pretinde unui artist, mereu, o nouă biruire a vieții sale personale este poate o tendință, discutabilă, de industrializare a culturii, dar avem dreptul să cerem unei opere măcar o nouă punere în scenă.

Ar fi prea facil ca această ultimă încarnare a visului de provincial al micului Federico, evadat din colegiu și pus față în față cu marea, reaua dar atît de tentanta metropolă să fie redusă, simplificator, la o colecție de simboluri cunoscute. Este drept că înțelegerea «tabloului» ne este ușurată: iată scene din *Vitelloni*, mai încolo o continuare a unei *Dolce vita*, repetarea lui *Toby Dommit* și, mai clară decît orice asociere, o copie fidelă după *Opt și jumătate*. Ne întrebăm, de aceea, de cîte ori poate să-și scrie testamentul un artist? Bunuel, Blasetti, Cocteau — și cum se mai numesc ele toate obiectele noastre de cult — au făcut, ani de-a rîndul, *ultimul lor film*. Cu *Opt și jumătate*, Fellini părea că a spus totul. Dar acum, din păcate, și-a făcut din nou testamentul, pentru a treia oară.

Așa stînd faptele, cel mai bun lucru care se poate spune despre *Roma* este că reprezintă un macrocosmos al imperiului fantastic al lui Fellini. Una dintre scenele cele mai bune ale filmului — realizată în tunelurile metroului din Roma — semnifică căutările din trecutul autorului. Din păcate, un montaj neabil de data aceasta distruge acel sentiment rar, florul mitic, care te cuprindea odinioară, irezistibil, cînd priveai fascinat, pentru a treia sau a zecea oară, «Șeicul alb» sau «Nopțile Cabiriei», ca să nu mai vorbim de «Vitelloni» sau de «Opt și jumătate».

Presimțindu-și slăbiciunile, Fellini recurge la subterfugii fine, își face, într-un fel, autocritica. Răspunzînd unor critici care i-au reproșat cîndva lipsa de pregnanță politică a filmelor sale, cineastul inserează în *Roma* un pasaj în cursul căruia explică unor studenți că «un om nu poate face decît ceea ce se potrivește temperamentului său». Într-o altă scenă, la sfîrșit, Anna Magnani apare pentru o frîntură de secundă în chip de «lupoaică romană» pentru a-i striga cineastului: «Federico, du-te de te culcă, nu am încredere în tine». Pentru ce era nevoie de acest efect de înstrăinare? (Apariții asemănătoare au și Alberto Sordi și Marcello Mastroianni, actori care au ajuns celebri datorită lui Fellini și care, se presupune, au acceptat să joace doar ca să-i facă plăcere maestrului.) Și, la urma urmei, ce mare lucru își ia asupra sa prin această autocritică? Vrea să spună, cumva, «iată, critica voastră mă lovește» sau doar să-și continue autobiografia?

Cu tot sentimentul de insatisfacție cu care pleci din sală trecînd, după vizionarea filmului, pe străzile Romei — cetate care cu puțin înainte ne fusese înfățișată atît de profan și de plat, de exaltat și schimonosit — nu ne putem sustrage impresiei de a nu mai putea vedea niciodată orașul cu ochii de dinainte de film. *Fellini ni l-a schimbat*. Și această forță, această punere în scenă a realității, i-a rămas și este unică în istoria filmului. Iată de ce în fața uneia dintre cele mai puternice scene, o paradă a modei ecleziastice — aglomerare barocă de veșminte sclipitoare — în timp ce dirijorul acestei parăzi striga: «în paradis, mai repede» același lucru mi-a venit și mie să-i doresc lui Fellini.

Donatas Banionis — într-o compoziție remarcabilă (Goya).

GOYA– „DRUMUL SPINOS AL CUNOAȘTERII“

Konrad Wolf își anunțase prima oară proiectul de a ecraniza romanul lui Lion Feuchtwanger — Goya — acum aproape zece ani. Apoi — așa cum s-a întîmplat nu o dată în această artă-industrie atît de imprevizibilă precum este cinematograful (așa cum s-a petrecut, de pildă, recent, și cu proiectul lui Visconti de a-l ecraniza pe Proust) — totul s-a stins în tăcere. În 1968 Wolf îmi mărturisea, descurajat, la Karlovy Vary, că planul fusese abandonat deoarece pretindea un deviz uriaș. Privind acum filmul, terminat, am înțeles foarte bine de ce i-a intimidat el, într-o primă fază, pe economiștii studiourilor. Efortul gigantic de a reface nu o ambianță, ci o epocă și o țară — de la strălucirea sălilor din palatele Bourbonilor pînă la pitoreasca periferie madrilenă, cu tavernele și «misterele» ei — solicita mijloace materiale impunătoare. Pentru a face față acestor exigențe a trebuit ca două mari studiouri — DEFA și Lenfilm — să-și dea mîna, cu colaborarea unor cinematografii din alte țări socialiste. Angel Wagenstein — dramaturg bulgar, alături de care Wolf își adjudeca în 1959 un premiu special la Cannes pentru «Stele» — a scris scenariul. Alte numeroase cinematografii naționale au contribuit la completarea unei distribuții care numără sute de apariții. Cineva spunea să în momentul postsincronizării, sala dublajului părea un adevărat Babel: răsunau acolo concomitent zece limbi diferite: germană, rusă, lituaniană, gruzină, slovacă, bulgară, poloneză, ungară, spaniolă și română — unul din rolurile filmului, cel al Eufemiei, fiind încredințat actriței noastre Nunuța Hodoș.

Lansați în această tentativă de a descrie — cum și-a subintitulat Feuchtwanger romanul, «Drumul spinos al cunoașterii» — una dintre cele mai frămîntate conștiințe de la cumpăna secolului XVIII cu cel următor, Wolf și Wagenstein au manifestat o ambiție intelectuală care pe de o parte a ridicat nivelul filmului, iar pe de alta a sporit exigența spectatorului. Autorii lui «Goya» și-au dorit a confrunta pînzele celebre cu momente din biografia omului de artă, redîndu-le în acest context întreaga lor semnificație. Fiindcă tablourile marelui pictor nu sînt numai — așa cum fascinant sintetizează Baudelaire în «Farurile» — *«...coșmaruri pline de groaznice răscoale/ de fetuși fierți în zeamă, în mijloc de sabat/ de babe în oglindă și de copile goale/ ce-și trag ciorapi pe pulpe, pîndiți de Necurat...»*, ci și un reflex al unei încordări supraomenești de a prinde

actori și roluri

1 *Actrița sovietică* Natașa Bondarciuk
(fiica lui Serghei Bondarciuk și a Innei Makarova)
interpretează principalul rol feminin în filmul științifico-fantastic «Solaris», realizat de Andrei Tarkovski, distins la Festivalul de la Cannes '72.

Foto A.P.N.

2 Jane Fonda — *actrița militantă, deținătoarea recentului Oscar.*

în forme și culoare sensul unei epoci și al unor existențe. Viața lui Goya, opera sa ridică, în momentele sale de răscruce, problema relației dintre omul de artă și popor, dintre artist și putere, dintre creator și libertatea de a crea conform propriei sale vocații. Acestei ample problematici, pe care încearcă să n-o ocolească, filmul nu-i face totuși față — și de aceea ei oglindește discontinuu drumul eroului în viață, evoluția sa de la un «bufon al curții care se dorește gentilom» și pînă la omul de artă, înfruntînd, angajat, primejdiile unei lumi care refuză oglinda adevărului.

Drama filmului este că poți recunoaște adesea excelente idei dramaturgice și regizorale nefinalizate. Montajul se evidențiază ca unul dintre punctele slabe ale unui film în a cărui construcție se acordase rol primordial tocmai ritmului. Primejdia permanentă care planează asupra lui Goya nu plutește decît, declarativ, în replici, ea nu emană din însăși structura filmului. Jocul pe marginea prăpastiei pe care-l duce primul pictor al curții nu se simte decît arareori, ca în secvența interogatoriului la inchizitor sau, la începutul celei de-a doua părți, în cea a dezvelirii tabloului cu familia regală. Insuficiențe de limbaj handicapează, adesea, intenții remarcabile. Scenele onirice de mare temeritate care transpun pe ecran lumea interioară ce a zămislit «Capriciile» nu sînt întru totul convingătoare, după cum ideea de a contamina banda sonoră a filmului cu impresiile auditive din ce în ce mai vagi ale lui Goya bolnav se pierde pe drum. Ca atare, pe aproape întreg parcursul acestei ecranizări se resimte un decalaj între tensiunea de idei și insuficienta vibrație a imaginii și a expunerii. Dacă de la existența firească pe care ne-o trezesc premisele ideale puse de Wolf și Wagenstein coborîm la realitatea contextului cinematografic actual, filmul lor ne apare nu numai ca valoros dar și ca reprezentativ pentru eforturile de expresie ale cinematografiei moderne. În rolul titular, Donatas Banionis realizează o compoziție remarcabilă, uimind din nou prin simplitatea cu care știe releva adevăruri psihologice profunde. În fața litografiilor proaspăt ieșite de sub teasc, actorul nu găsește alt gest pentru a exprima bucuria eroului decît pornirea neprevăzută — și totuși atît de firească — de a adulmeca nesățios izul de tuș proaspăt. Operatorul Werner Bergman l-a filmat, inspirat, în clarobscurul muncii de noapte, cu luminarea lipită de borul pălăriei, muncă de miner într-un abataj de întuneric. Deosebit de realizată este partea din urmă a filmului, consacrată bătrîneții lui Goya, în care impresiile fugare ale realității sînt captate, parcă, în montajul pînzelor «negre» ale ultimei perioade de creație — imprecații pătimașe la adresa superstițiilor, viciilor, cruzimii și inconstanței umane. Suita aceasta de tablouri fulgurante este retezată brusc prin năvălirea Inchiziției în casa pustie a pictorului. «Îl condamn pe Goya la uitare veșnică» — proclamă marele inchizitor, și, ca un răspuns, cu un roșu aprins, roșul de neînvins al posterității, apare semnătura autografă a lui Goya. Poate că cel mai realizat lucru din film este acest final în care deșarta iluzie a atotputerniciei e confruntată nimicitor — prin patru litere de foc — cu invincibila forță a spiritului uman.

T. CARANFIL

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GERSHWIN George

Compozitor american, de origine rusă, născut în Brooklyn (New York), la 28 septembrie 1898; mort la Hollywood, la 11 iulie 1937. Una dintre glориile muzicii americane contemporane, celebru pentru a fi introdus muzica de jaz în sala de concerte simfonice și pe scena operei. Și-a adus de asemenea contribuția în domeniul cinematografului, scriind muzică pentru o serie de filme ca: *Regele jazului* (1930); *Îndrăgostiții* (1931); *Girl Crazy* (1932), după musicalul său; *Invitație la dans* (1937), filmul cuplului Fred Astaire–Ginger Rogers; *Valetul și contesa* (id.); *Goldwyn Follies* (1938), operă postumă. Musicalurile sale au fost aproape toate ecranizate după moartea sa. Citâm astfel: *Strike Up the Band* (1940); *Lady Be Good* (1941); *Girl Crazy* (1943, remake); *The Man I Love* (1947); *Un american la Paris* (1951); *Mutră nostimă* (1957); *Porgy and Bess* (1959) Viața sa a inspirat de asemenea un film omagial *Rhapsody in Blue (Rapsodia albastră* — 1945).

GERTLER Viktor

Regizor și actor maghiar de film și teatru, născut în 1901, mort în august 1969. După o notorie activitate teatrală (actor și regizor) la Budapesta, se consacră filmului, debutînd ca regizor cu comedia *Mercurea furată* (cu Szőke Szakall). Face apoi un stagiu de monteur în studiourile Ufa la Berlin, după care, întors în patrie, semnează regia unor filme ca: *Sora Maria* (1936), *Marika* (1937); *Bărbații sînt neburi* (id.); *Omul schimbat* (1938); *Lumea aristocrației* (id.); *Vrăjitoarea din Leanyvar* (id.) etc. În 1939 realizează la Bruxelles cîteva documentare, apoi din 1940 își reia activitatea la Budapesta, activînd mai ales după război, atît pe plan didactic, prin înființarea unei școli de film, cît și pe plan artistic cu o serie de comedii satirice de mare vervă ca: *Fără mănuși* (1945); *Ținuta de gală* (1948). *Onoarea și gloria* (1951); *Marile magazine de stat* (1952). *Eu și bunicul* (1954); *Papa dolar* (1956); *Cerneală roșie* ;1959); *Logodnicele văduve* (1964); *Ultima tură* (1968) ș.a. A apărut adeseori și ca actor în filmele realizate de el.

GESCHÖNNECK Erwin

Actor german de teatru, film și TV, născut la Berlin, la 27 decembrie 1906. A jucat din 1930 în teatrele de amatori și în grupul de agitație și propagandă al Partidului Comunist German, făcînd și figurație în spectacolele organizate de Erwin Piscator. Refugiat în U.R.S.S., după instaurarea nazismului, se consacră teatrului. În 1939, surprins de ocupația hitleristă la Praga, este arestat și deportat, fiind în 1945 unul dintre puținii supraviețuitori de pe vasul-închisoare Cap Arcona, scufundat de naziști în zilele prăbușirii finale. Din 1945 pînă în 1949 activează în Germania de vest pe scenă (teatrul Hamburger Kammerspiele) și în film: *În jenen Tage* (1947); *Finale* (1947); *Liebe' 47* (1948); *Hafenmelodie* (id.). Din 1949 se stabilește în R.D.G., ca actor al teatrelor Berliner Ensemble (Brecht) și Volksbühne și ca actor al studiourilor Defa. Ca protagonist sau actor de compoziție realizează aci creații memorabile ca acelea din: *Inimă rece* (1950), un Michael olandezul halucinant, sau din: *Gol printre lupi* (1963). Vom mai aminti desigur și bunele sale creații din: *Căpitanul din Köln* (1956), *Till Ulenspiegel* (1957); *Jucătorul de loterie* (1958); *Povestea bietului Hassan* (id.); *Băieții model* (1959); *Cinci cartușe* (1960); *Oameni cu aripi* (id.); *Trefe Furchen* (1965); *Lordul din Alexanderplatz* (1967) Este de mai multe ori laureat al Premiului de Stat.

GHERASIMOV Serghei Apolinarevici

Regizor, scenarist și actor sovietic de film, născut la Zlataust (Ural) în 1906. Unul dintre marii cineaști contemporani sovietici. Debutează pe ecran în 1925 în filmul cuplului Kozințev–Trauberg: *Mișka contra ludenici* și făcînd parte din colectivul FEKS (*Fabrica octorului excentric*) apare în toate filmele realizate în cadrul lui. Asistent de regie lîngă Kozințev și Trauberg, realizează ulterior (în colaborare) două filme *Două zeci și două de nenorociri* (1930) și *Inima lui Salomon* ,1932). Semnează în sfîrșit singur regia filmului *Pădurea* (id.), urmat de *Oare te iubesc?* (1934), filme caracteristice pentru stilul său liric, vădind calități-i de subtil analist al sufletului uman. După două filme consacrate tineretului eroic: *Cei șapte viteji* (1936) și *Komsomolsk* (1938), realizează cu *Învățătorul* (1939) un veritabil exemplu de realism socialist. În anii războiului, după o ecranizare: *Mascarada* (Lermontov), atacă subiecte legate de lupta eroică a poporului sovietic, în: *Neînvinșii* (1942), în colaborare cu M. Kalatozov și: *Pămîntul cel mare* (1944), ciclu continuat cu: *Tînăra gardă* (1948), vibrant poem dedicat-partizanilor din Krasnodon. După filmele: *Medicul de țară* (1952), documentarul *China eliberată* (1950), *Nadejda* (1955) și *Băiatul de gutapercă* (1956), va curma opera capitală a întregii sale cariere: *Pe Donul liniștit* (1957/58), ecranizare în trei părți a romanului-fluviu al lui Șolohov, film distins cu Marele premiu la Karlovy Vary 1958. Preocupat în continuare de marile probleme ale omului contemporan, realizează filme ca: *Oameni și fiare* (1962); *Cariera lui Dima Gorin* (1960); *Ziaristul* (1966) și *Locul* (1970). S.G face parte din cadrele de conducere ale cinematografiei sovietice, deținînd catedra de actorie la Institutul unional și a publicat o serie de lucrări de specialitate ca: *Figura actorului de film sovietic* (1935), *Despre profesia de regizor de film* (1952) ș.a.

FLACĂRA-ALBUM

ENDRIGO — cîntărețul neliniștii sale

Pentru cine are urechi de auzit și de înțeles, ochi de văzut, pentru cine nu a citit degeaba o carte de versuri, pentru cine refuză să creadă că muzica ușoară începe și se sfîrșește în hățișurile top-urilor, pentru cine îi recitește din cînd în cînd pe Scott Fitzgerald, pentru cine nu dă crezare unui regizor TV care își închipuie că în *Arca lui Noe* ar fi vorba de un vapor cu care se pleacă în croazieră, drept care a însoțit cîntecul de imaginea unei timone (de mult nu ne-a mai fost dată o asemenea gafă!), pentru aceștia și pentru mulți alții este limpede ca lumina zilei că Sergio Endrigo vine de dincolo de împărăția «unde soarele nu apune niciodată» a muzicii ușoare italiene, că nu are nimic de-a face cu ritmurile ei, cu cuvintele ei mai banale decît o frunză de lobodă, cu forfota dinăuntrul sistemului ei binecunoscut. Clasamentele, curentele, modelele, dezlănțuirile de admirație, campaniile publicitare îi lasă rece. Truda lui nu a fost de a ajunge în frunte, ci de a se face înțeles: «Nu sînt o voce, nu am fost niciodată, nu cu vocea am vrut să cîștig» — spune el. Este o conștiință neliniștită — poate singura din lumea legănată în dulci visări a șlagărelor italiene — iar în muzica ușoară așa ceva se plămădește mult mai greu decît un glas. O conștiință care opune lui «fiore, amore, cuore, bambina, mattina etc.» imaginea grelei poveri de a fi om, de a îndura spectacolul dezagregării frumuseții: cerul lui Endrigo nu este senin, ci străbătut de aeroplane telecomandate, pe plajele lui pustii vin să-și dea sufletul taurii inutili, în timp ce la fiecare cotitură un cal își doboară călărețul («Arca lui Noe»). Acesta este Endrigo. Un italian care cîntă nu sudul luminos, ci trenurile încărcate cu cei care vor să uite soarele și mizeria, vagoanele «cu sudoare și mîl de valize» («Trenul care vine din sud»). Un bărbat care dăruiește iubitei nu numai trandafiri, «dar și ceea ce a mai rămas din tinerețea lui» («Eu care te iubesc numai pe tine»), care urăște cuvintele de adio pentru că «sînt invenții ale fricii». Un bărbat cutremurat la gîndul că cineva îi poate cere să moară într-un război ce nu-i aparține și «să nu facă mofturi» («Războiul»). Un om care, mai presus de orice, «în această lume avară, în care totu se cîntărește și se plătește», prețuiește prietenia, în numele căreia «cultivă un trandafir alb în iulie ca și în ianuarie».(De altfel, unul din ultimele sale discuri, cu cîntece pe versuri de Ungaretti și Vinicius de Moraes, se intitulează «Viața, prietene, este arta de a te întîlni»). Mă întreb, cu spaimă, din ce minți mărăcinoase, din ce inerții mai poate răsări aici vreo comparație cu *Morandi and Co!* Desigur, a-i aduce în același concert cu Ada Mori este o aberație (probabil că artistul nu s-a împotrivit din modestie sau pentru că nu a avut încotro, și mai cred că din aceleași motive nu ne-a prezentat decît două dintre piesele lui foarte noi, două splendide balade: «La prima compagnia» și «In June»). După cum o aberație este judecarea lui în devălmășia cu tot ce cîntă sub cerul Italiei. Endrigo trăiește singuratic, dincolo de perimetrul sonorităților mingîietoare și de vanitatea succeselor zgomotoase. Peste umerii lui se profilează umbra «Marelui Gatsby», mereu îndurerat că frumusețea ne scapă printre degete.

Magda MIHĂILESCU

o amintire plăcută

De curînd iubitorii de muzică din Ploiești și Sinaia au primit vizita Orchestrei filarmonice de stat din Bydgoszcz (Republica Populară Polonă).
Partea solistică a fost susținută de către tînăra violonistă Kaja Danczowska, laureată a mai multor festivaluri internaționale, cu totul remarcabilă prin căldura timbrului, acuratețea stilului interpretativ și o laborioasă tehnică instrumentală.

tv

de Liviu TIMBUS

un desert cu migdale amare

Cei care s-au ars la «Cîntărețul mexican» au ocolit-o cu grijă pe «Frumoasa din Cadix». Un lucru la îndemîna oricui acolo unde rulează concomitent cinci, zece, treizeci de filme, în cinci, zece, sau treizeci de săli de proiecție diferite și deci spectatorul are posibilitatea de a alege sau respinge după gust ofertele rețelei cinematografice. Cu televizorul în casă drama este însă imanentă, și asta cu atît mai mult duminică seara, cînd omul se reîntoarce la el acasă, cînd aproximativ 10 milioane de cetățeni iau loc în fața aparatelor de recepție, obligați să îngurgiteze fără drept de opțiune preparatele «Varietăților» sau pelicule stupide și lacrimogene. Așa ne-am obișnuit și, deci, așa pătimim sau ne bucurăm cu toții de fiecare dată.

Filmul, ce să mai vorbim, a fost atît de prost încît bietul spectator n-a mai avut nici posibilitatea de a se amuza pe seama convenienților stupide, a sărutărilor operetistice, a vorbelor de dragoste scoase de sub naftalina producțiilor antebelice. Un film care seamănă de minune cu acei copii răzgîiați care ne amuză pentru început cu prostioarele lor involuntare, iar apoi ne otrăvesc o seară întreagă cu impertinența și obrăznicia lor brutală. Un film muzical în care coloana sonoră a sărit, gîituită, de la o octavă la alta, ca vocea unui cîntăreț cu noduli pe corzile vocale.

Ne vărsăm năduful în atît de multe rînduri, tocmai pentru a aminti colegilor noștri de la televiziune că actualii abonați ai programelor TV nu mai seamănă de mult cu cei de acum zece ani și că încheierea unei săptămîni în compania frumoasei din Cadix reprezintă o tortură pe care nu o merităm. Pentru telespectatorul de astăzi (altul decît bărbatul-copil de acum cinci decenii), obligația de a-l primi în casă pe Luis Mariano (n-avem nimic personal cu vocea răposatului, ci doar cu cei care l-au îndrumat să facă filme) reprezintă un efort mult prea mare după o săptămînă de lucru.

Gîndiți-vă, stimați colegi de la televiziune, la valoarea terapeutică a serilor de duminică, la faptul că avem copii cu note proaste la matematică, soacre cicălitoare și neveste cheltuitoare, că ne obligați să ne gîndim la toate acestea după o oră și jumătate de proiecție, că ne trimiteți luni dimineața la lucru cu dureri de cap și conflicte matrimoniale. Nu e vorba de frumoasa din 21 mai, ci de toți frumoșii și frumoasele care vin de ne bîntuie casa în orele scumpe ale sfîrșitului de săptămînă.

Duminică seara am mai avut ocazia de a urmări împreună documentarul intitulat «1+1+1». Un reportaj pe care l-am considerat cu anticipație o reușită a genului, avînd în vedere evenimentele și faptele propuse spre a fi consemnate. La Cluj, e pe cale de a lua ființă o «clinică tehnică», originală creație a unui colectiv de profesori de la Institutul politehnic. O întreprindere-școală, unde, aidoma practicii efectuate de către studenți în așezămintele medicale, viitorii ingineri împreună cu profesorii lor vor lucra și vor învăța în calitate de muncitori, maiștri, șefi de ateliere sau ingineri tehnologi.

Popasul în orașul de pe Someș a mai inclus și o secvență consacrată unui constructor care, în orele sale libere, trasează contururi ale viitorului, imaginînd pe foaia de calc construcțiile edilitare ale unui oraș de peste patru sau cinci decenii, deosebit de apreciate de către omul de specialitate. Un emoționant și tulburător exemplu despre ceea ce numim, în mod curent, pasiune, spirit de abnegație, talent, dragoste de oameni, sau toate la un loc. Emisiunea ne-a mai făcut cunoscută și activitatea unor harnici și generoși tineri clujeni. Un reportaj de zile mari, dar care, în mod inexplicabil, a alunecat printre degetele reporterului, înecîndu-se într-un verbiaj monocrom. Nimic altceva decît o suită de interviuri legate cap la cap, în care cei chemați la raport în fața camerei de luat vederi au trebuit să se conformeze unui chestionar neinspirat. **E adevărat, am avut prilejul să aflăm că la Cluj se** petrec evenimente deosebite, dar pentru informații și știri de ultimă oră avem la dispoziție jurnalul vorbit, redactat cu atît de pronunțat simț gazetăresc de excelenta echipă de redactori ai emisiunii de actualități.

Regretăm în mod sincer această inexplicabilă inabilitate a unui confrate de breaslă, atît de cunoscut unui public larg care s-a obișnuit să recunoască în reporterul Alexandru Stark pe autorul unor emisiuni excelente, în care savoarea comentariului, rigoarea și precizia informației au făcut întotdeauna dovada omului de meserie și talent.

SPORT

drumeție

de Gh. EPURAN

motelurile

Toamna trecută adunam impresii și kilometri pe drumurile țării, căutînd obiectivele turistice mai puțin cunoscute și noutățile amenajărilor. După vreo zece zile de peregrinări, trebuia să găsesc un loc de înnoptare în triunghiul Alba Iulia-Sebeș-Deva. Cum sezonul turistic era pe sfîrșite — redusa circulație de pe șosele o confirma și nu era de mirare pentru ultimele zile, ploioase, ale lui septembrie — nu-mi făceam mari probleme. Totuși am căutat să ajung înainte de a însera la noul motel de lîngă Sebeș. Platforma de parcare din fața celor două rînduri de camere era aproape deșartă — doar 2-3 autoturisme — așa că am intrat la recepție, convins că nu am de făcut decît obișnuitele formalități. Dar n-a fost așa. Nu exista nici o cameră liberă. La uimirea afișată pe fața mea a urmat explicația: «Avem un grup de turiști străini; nu a venit încă, este în vizită la Hunedoara». Nu mi-a rămas decît să caut aiurea locurile dorite și am pornit mai departe căutînd să-mi risipesc nedumerirea: de ce se blochează un motel, adică o bază specifică pentru turiștii în trecere pe șosele, cu grupuri organizate? De ce nu a fost cazat grupul respectiv chiar la Hunedoara, unde există un nou hotel cu o capacitate triplă față de motelul de la Sebeș, mai ales că programul cuprindea vizitarea cetății orașului? Convins că este vorba de un fapt întîmplător, mi-am văzut de drum cu regretul de a nu fi putut cunoaște ospitalitatea noii baze.

La sfîrșitul acestei primăveri, am retrăit experiența din toamna trecută ... Mai întîi la motelul de la Cozia, apoi și la cel de la Sebeș. M-am convins astfel că ocuparea acestor baze ale turiștilor automobiliști individuali de către grupuri organizate — ceea ce înseamnă blocarea a cel puțin 50 de locuri din 80 — nu este o excepție, ci a devenit regulă. Fără îndoială niște cauze obiective pot fi invocate pentru această practică, mai ales pe raza Oficiului județean de turism—Alba, care nu dispune încă de spații hoteliere suficiente. Cu o organizare mai bună, cu o grijă pentru a lăsa motelurile la dispoziția turiștilor automobiliști individuali, s-ar putea însă rezolva această problemă. Ne gîndim și la oaspeții de peste hotare ce vin să ne viziteze pe «patru roți» și pe care-i dorim tot mai numeroși. Ministerul Turismului cunoaște foarte bine marele procentaj pe care îl asigură în alte țări în circulația estivală automobiliștii individuali și se străduiește să dezvolte această formă turistică majoră și de mare perspectivă, lichidînd întîrzierea în care ne aflăm. Pe această linie se situează și construcția motelurilor. Felul cum oficiile județene înțeleg să le folosească este însă în vădită contradicție cu intențiile ministerului și, în aceste condiții, este greu să ne imaginăm că vom reuși să-i atragem pe automobiliști. Ce ar fi de făcut? În primul rînd se impune stabilirea regulii (de la care excepțiile să fie cît mai rare, și numai pentru turiștii oaspeți) ca motelurile să nu mai primească grupuri organizate de excursioniști. În al doilea rînd să se stabilească o oră (către seară) pînă la care să nu se poată reține locuri de către turiștii noștri, adică motelurile să nu devină un fel de rezervă de spații pentru hotelurile orășenești. Poate aceste soluții par la prima vedere o exagerare. Ele sînt însă o necesitate pentru înviorarea și mai ales perspectivele turismului auto internațional pe drumurile noastre. Și mai ales pentru cel individual, majoritar în toate țările cu tradiție turistică. În sfîrșit, gîndindu-ne la anii ce vin, trebuie să revizuim și parametrii acestor baze concepute astăzi la dimensiuni valabile ieri. Doar 80 de locuri sînt insuficiente pentru motelurile aflate pe drumurile de trafic turistic intern, după cum insuficient este și numărul lor. Cînd afirmăm acest lucru, excludem din această categorie micile hanuri sau hoteluri ale Cooperației de consum botezate, puțin fantezist, moteluri. De altfel și ele — așa cum am mai arătat — sînt concepute la un număr de locuri valabil ieri.

Simbătă seara s-a dat plecarea în prima ediție a raliului automobilistic «Porțile de Fier». Traseul a măsurat circa 1 000 km și a reunit la start peste 50 de echipaje românești și iugoslave. La capătul cursei victoria a revenit reprezentanților noștri Cristea-Vezeanu (în fotografie). Deși prima ediție nu a ridicat prea multe probleme piloților, dat fiind traseul asfaltat în întregime, socotim inițiativa demnă de toată lauda.

Asociația gazetarilor de fotbal din Anglia a desemnat drept cel mai bun jucător englez al anului 1972 pe cunoscutul portar al naționalei engleze — Gordon Banks. La 33 de ani Banks se dovedește a fi încă un jucător de mare clasă.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

încet-încet ne revenim

Aproape fără să ne dăm seama, conduși de ritmul tainic al maicii-naturi, ne revenim, tovarăși. Revenim la condiția noastră de ciucă a bătăilor întregului continent fotbalistic. Două competiții aveau turneu final și pe amîndouă le-am ratat. Aproape că îmi vine să cred că atît de pușI pe fapte mari sîntem încît noi am fi în stare să ratăm 3 din 2 și să mîncăm bătaie și în meciurile pe care nici nu ne gîndim să le jucăm.

Încet-încet ne revenim. Actul de somnambulism s-a terminat. Dacă lucrurile merg cum au reînceput să meargă, în jumătate de an ne întoarcem de unde am plecat: pe ultimele locuri ale ierarhiei fotbalistice. Iar drumul înapoi e mult mai scurt decît drumul înainte. Ce agonisești în 3 ani pierzi în cîteva săptămîni. Așa e viața. Așa e sportul. Așa e gloria.

Încet-încet, aproape fără să ne dăm seama, ne revenim. Și ce e ciudat, e că revenim *exact* la ceea ce am fost. Ne întoarcem virgini după o călătorie lungă în care era normal să ne mai și schimbăm. Nu! Noi sîntem oameni de caracter. Noi redevenim cu toată candoarea cei ce am fost. Ca gîsca prin apă, ca sunetul printr-o ureche, ca amintirea printr-un cap de robot — așa trecurăm prin Europa noi, fotbaliștii români. Doamne, și ce buni eram! Ce somnambuli! N-aveam mamă, n-aveam tată! Învingeam tot ce ne apărea în cale. Iar noi, gazetarii, ne împărțeam în tabere: unii *pentru* Angelo, alții *contra*.

Dar toate lucrurile devin astăzi mai simple. Fotbalul românesc e ajuns din urmă de propria sa umbră.

Scuturați-vă din vrajă și întreprindeți ceva să nu trăim *chiar* aceleași întîmplări pe care le-am mai trăit! Scoateți acul patefonului din tranșeea de plastic în care a intrat și din care se aude aceeași frîntură de melodie a fatalității!

*

Penibil și-au jucat olimpicii noștri meciul decisiv cu Danemarca. Penibil, penibil, de mai multe ori penibil. Iar bieții danezi, cuminți la început, pe cît se convingeau că fotbalul adversarilor nu e un banc, pe atît începuseră și dînșii să-și povestească viețile de luptători pe frontul frizeriilor continentale.

Fluctuația și nesiguranța sînt cele două nume ale cauzelor ce au dus echipa olimpică aci. Căci în avîntul revenirii noastre la exact ceea ce am fost, noi am repetat și desfășurarea scorului și scorul final din meciul cu Danemarca de acum nouă ani. Să ne scuipăm în sîn pe drumul cu vrăji!

*

S-a adunat un nor de ploaie, cu tunete și fulgere și — dacă ne uităm mai adînc! — cu trăsnete deasupra clădirii Federației române de fotbal. Părerea mea e că n-ar fi bine să înceapă ploaia și, mai ales, n-ar fi binc să înceapă descărcările. Deocamdată nu s-au pierdut decît două meciuri. Cu puțină grijă, cu puțin efort de a auzi ce spune lumea, Federația — în frunte cu tînărul și foarte înzestratul ei președinte, Mircea Angelescu — trebuie *abia acum* ajutată să redreseze volanul scuturat de *numai* două hurducături.

Decît să cer, astăzi, demisia lui Angelo Niculescu, uite, mai repede sînt gata să o dau pe a mea.

Nu-mi place nici adormirea în urma succeselor, nici insomnia prelungită de după un eșec.

*

Nu i-am întîmpinat pe tricolori la aeroport, căci n-am obiceiul. Am auzit însă că erau distruși. Am auzit că mîndrii (și altădată, unii, insolenții!) fotbaliști priveau în pămînt fără nici o speranță. Nu e bine să fie așa, prieteni! Sus privirile — v-o spune unul dintre foștii voștri «adversari cu penița», poate chiar ultimul dintre ei, pe vremea cînd vă lăudau toți, nu acum, cînd o să înțelegeți voi ce mulți deștepți s-arată la cinci minute după război! — sus privirile, Răducanu, Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Deleanu, Hălmăgeanu, Dumitru, Nunweiller, Domide, Dobrin, Neagu, Lucescu, sus privirile Angelo Niculescu, pentru că dumneavoastră ați pierdut o bătălie, dar ați dovedit că nu e imposibil să cîștigăm lupta!

Echipa lui Angelo Niculescu n-are de ce să meargă tristă prin lume. Realitatea e realitate. *Această* echipă ne-a adus rezultatele cele mai bune din toată istoria fotbalului nostru. Și oricît de reformiști am fi de acum încolo, e cazul să nu uităm ce au făcut acești oameni tineri pentru fotbalul nostru.

Poate că memoria și rațiunea ne vor ajuta să nu revenim la condiția noastră veche de ciucă a bătăilor europene.

HAVANA

FLOTA DE PESCUIT A CUBEI LIBERE

Corespondență specială de la Victor STAMATE

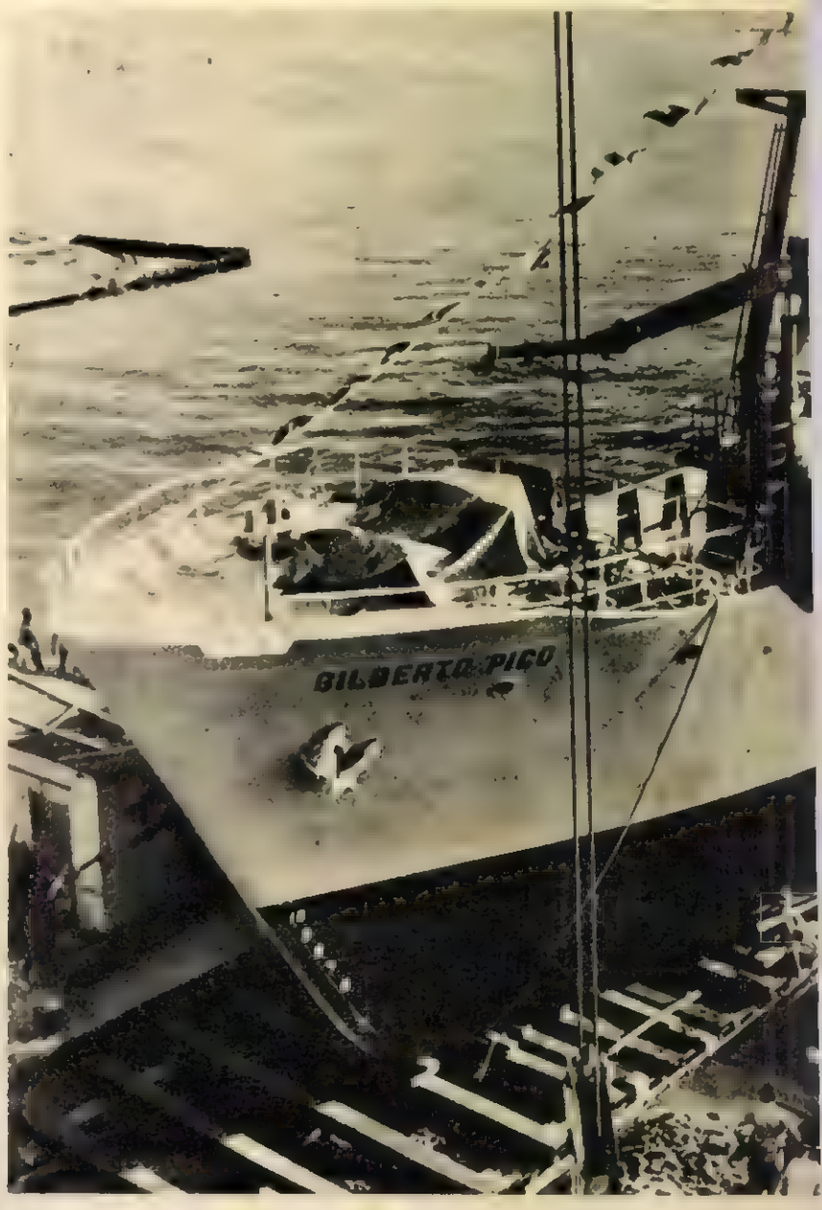

Înconjurați din toate părțile de ape, cubanezii au știut, prin forța împrejurărilor, să convertească nemărginita întindere a mării și oceanului într-un izvor al existenței lor. Astăzi pare de neconceput ființa acestui popor din Antile fără imensitatea apelor care înconjoară frumoasa insulă. Tocmai din această realitate a luat naștere, din timpuri ce se pierd în negura vremurilor, breasla temerară a pescarilor, o categorie de oameni care din tată în fiu și-au transmis cu sfințenie meșteșugul navigației și pescuitului «en alto mar»

Dar în pofida dăruirii, iscusinței și spiritului de sacrificiu, acești oameni ai mării au împărtășit timp de multe generații o soartă obidită, o viață mizeră. Singura lor mîngîiere era mirajul nesfîrșitelor ape, iluzia de a fi, sub cerul de magneziu al tropicelor, îmbietor și halucinant, stăpînii de moment ai întinderilor acvatice. Și dacă n-ar fi fost Ernest Hemingway, martor al marilor drame ale timpului său, dacă n-ar fi fost pasiunea sa pentru viața pescarilor cubanezi și dacă n-ar fi fost geniul său fecund care să ne lase, printre atîtea opere care i-au dus faima, răscolitoarea nuvelă «Bătrînul și marea», poate că n-am fi știut mai nimic despre tragedia pescarilor din Antile. Numai cine și-a abătut pașii în suburbia Havanei, San Francisco de Paula, la casa cea din urmă a lui Hemingway și a văzut ce a însemnat pentru acest titan al literaturii universale viața pescarilor din Caraibe și cine a zăbovit în satul de pescari Cojimar, atît de îndrăgit de scriitor, și a aflat cu cîtă trudă și riscuri se cîștiga odinioară «pîinea» de pescar, poate să înțeleagă cu adevărat, în întreaga sa dimensiune, drama bătrînului Santiago, drama pescarilor cubanezi din acele timpuri.

Poate că nu aș fi amintit despre amarnica viață a pescarilor cubanezi de odinioară dacă nu aș fi avut prilejul să văd care e viața de azi a pescarilor cubanezi, ce înseamnă azi pescuitul în Cuba. Deosebirea dintre prezent și trecut este colosală sub toate aspectele; ea merită a fi subliniată pentru că în această ramură, a pescuitului, uriașul salt de la trecut la prezent și se relevă dintru început deosebit de pregnant.

În anii socialismului statul cubanez a investit 140 de milioane de dolari în crearea unei flote pescărești de prim rang — «Flota cubana de pesca» — ce numără azi 170 de nave moderne, cu capacități de congelare la bord: 120 de «camaronere» de mic tonaj care operează în Marea Antilelor și în Golful Mexic la pescuitul crustaceelor (languste, camarone), 47 de pescadoare de tonaj mijlociu pentru pescuitul oceanic (ton și alte specii) și trei nave colectoare de mare tonaj. Acestea din urmă se deplasează în zonele oceanice depărtate, adună peștele capturat de pescadoare și-l aduc în porturile Cubei, dînd posibilitate navelor de pescuit să rămînă în larg o perioadă mai îndelungată.

Dacă în trecut ambarcațiile pescărești

«Recoltă» bogată.

Nava colectoare «Oceano Indico» preluînd, în apropiere de Terra Nova, «captura» a două pescadoare cubaneze.

cubaneze (în majoritate bărci mizere ce erau deseori înghițite de valuri pe timp de furtună) nu se avîntau prea departe în larg, azi «Flota cubana de pesca» operează la mii de kilometri în Oceanul Atlantic, în apropiere de Terra Nova și în Golful Guineei, iar recent, în baza unei convenții cu guvernul chilian, în Oceanul Pacific, în raza portului Iquique.

În ultimii ani au fost construite pentru prima oară în Cuba nave pescărești metalice de tonaj mijlociu, între care «Gilberto Pico», «El Cocal», «Moroboro», precum și circa 400 de langustiere și ambarcații din lemn sau azbociment, dotate cu motoare puternice, instalații de radio, camere frigorifice, cabine pentru echipaj, bucătărie etc. Investiții importante au fost făcute și în construirea de noi porturi pescărești — în Golful Havanei, la Cienfuegos, Caibarien, Pilon, Manzanillo etc. Portul pescăresc al Havanei, cel mai mare de acest gen din America Latină, posedă dane unde pot acosta simultan zeci de pescadoare, precum și instalații frigorifice de mare capacitate pentru depozitarea, la minus 25 de grade C, a peste 20 000 tone de pește, docuri de reparare a navelor, camere de televiziune prin care se poate urmări și dirija de la dispecerat întreaga activitate din port.

Roadele marilor investiții făcute de guvernul revoluționar precum și ale eforturilor depuse de pescari și de marinarii flotei de pescuit nu au întîrziat să se arate. De la 20 000 de tone de pește și crustacee, cît s-a pescuit în anul 1958 — anul de vîrf dinainte de Revoluție — s-a ajuns în 1969 la 80 000 de tone, iar în anul 1971 la 127 000 de tone. Anul acesta se prevede o producție de 150 000 de tone. În urma creșterii considerabile a pescuitului marin și oceanic, consumul de pește în Cuba reprezintă azi 13 kg pe locuitor, de cinci ori mai mult ca înainte de Revoluție. În 1971 exportul de pește și de produse pescărești s-a cifrat la 21 de milioane de dolari, față de 5 milioane în 1965.

S-au schimbat radical și condițiile de muncă și de viață ale pescarilor. Navele

Lansarea la apă a pescadorului «Gilberto Pico» — una dintre navele metalice construite pentru prima oară în Cuba la șantierul naval din Cardenas.

moderne, cu care este înzestrată «Flota cubana de pesca», sînt echipate cu instalații electronice de navigație și depistare a bancurilor de pește. Toate operațiunile de lansare a plaselor, de «strîngere» și de tragere la bord sînt complet mecanizate. Nava «Playa Giron» — vasul amiral al flotei pescărești din Atlantic — este o adevărată fabrică plutitoare, în stare să pescuiască și să prelucreze la bord zilnic o cantitate de 100 000 de kg de pește.

În locul satelor mizere de pescari au apărut orășele moderne ca Manzanillo, Caibarien sau Pilon. Au dispărut patronii de ambarcații, samsarii, traficanții și cămătarii și odată cu ei, exploatarea, jaful, foamea și, injustiția. Cele scrise de Hemingway în «Bătrînul și marea» sînt astăzi doar o tristă și zguduitoare aducere aminte a ceea ce a fost cîndva soarta pescarilor cubanezi.

ți

ționează o
levă! Acest
e învățătoa-
sebită grijă
Iar cînd s-a
ească și să
-a deplasat
ingură cuc,

NU MAI SÎNT LOCURI!

O foarte reușită scenă din piesa Azilul de noapte a lui Maxim Gorki: o încăpere de 6×8 metri, 16 lavițe de lemn, 16 perne umplute cu paie, 40 de clienți acceptați pentru o noapte de «odihnă». Așa să fie? Nu. Totul este «viu și natural»; fotografia a fost luată în iarna anului 1890 la AZILUL DE NOAPTE din București. Așa dormeau pe atunci șomerii Capitalei, lipsiți de cămine. Azilul acesta fusese înființat de primărie într-un imobil de pe Splaiul Independenței, în apropiere de podul Mihai Vodă. Și era foarte solicitat. În fiecare seară se formau în fața clădirii cozi interminabile de oameni care-și disputau cele 50 de locuri oferite de municipalitate (16 «oficiale» — pe lavițe, și 34 suplimentare — pe dușumea). În anul 1911 doctorul Nicolaie Minovici a îmbunătățit funcționarea azilului, creîndu-i și o anexă, sub forma unei ferme agricole la care erau puși să lucreze o parte din șomeri.

NU MĂ DERANJAȚI, AM TREABĂ!

Micuțul Christian a făcut o triplă promisiune: tăticului — să-l ajute să spele mașina; mămichii — să nu-și ude hainele cu această ocazie; bunicii — să nu umble desculț prin curte. Și iată cum înțeleptul nostru în vîrstă de doi ani a găsit soluții pentru ca toată lumea să fie mulțumită.

ıtră în
hneşte,
eyworth
pişnuitul
Ieyworth
împotriva
insistenți...

AUTOMOBILUL INTERZIS!

Experiment urbanistic la München: pe o stradă centrală a vechiului oraș bavarez a fost interzisă complet circulația vehiculelor de orice tip, iar partea carosabilă a fost transformată, precum se vede, într-un autentic parc cu alei înflorite, cu elemente decorative, cu bănci și scaune pentru odihnă. Au dispărut, firește, zgomotul tacheților și mirosurile de gaze arse. Toată lumea e mulțumită. Edililor nu le-au rămas de rezolvat decît unele mici probleme: pe unde vor pătrunde — în caz de nevoie — mașinile salvării sau ale pompierilor? Ce vor face oamenii care doresc să se mute pe sau de pe strada în chestiune? De unde se vede că zeul Auto nu poate fi detronat prea ușor.

ȘI PICIOARELE AU URECHE MUZICALĂ

Jumpy (în englezește to jump
înseamnă a sări, a țopăi)
se numește nou-nouțul instrument muzical
la care se cîntă cu picioarele,
sărind din buton în buton.
Constructorii-pedagogi
de la firma japoneză «Nipon Columbia Co»
sînt de părere că cele opt butoane, tentant colorate,
declanșînd notele gamei Do major,
sînt în măsură să trezească
interesul celor mici pentru tainele muzicii.

IA NU FI PAPAGAL!...

După ce miss Pat Smoth din Miami-Florida
s-a ostenit să-l învețe pe Cocky
să rostească cîteva vorbe,
acum e contrariată că papagalul
repetă tot ce aude,
ca un papagal.

EXCES DE...PROTOCOL

Doamna Annemarie Mevissen, primarul orașului Bremen, a încremenit de groază. Niciodată nu primise în audiență un... leu. S-a întîmplat însă ca, dintr-un exces de... protocol, conducerea circului «Althoff» să-l trimită «în delegație», la primărie, pe regele animalelor, însoțit de dresorul său, pentru a prezenta odată cu omagiile cuvenite și un stoc de 500 de bilete gratuite pentru copiii orfani care doresc să vadă un spectacol de circ din care nu va lipsi desigur mesagerul leonin din fotografie.

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Tomescu Aurel*, 21 ani, Orăștie, str. Gh. Doja, nr. 30 A, jud. Hunedoara schimb de ilustrate; *Bercea Eugenia*, 19 ani, elevă, Botoșani, str. D. Gherea, nr. 61: schimb de ilustrate, *Breaz Gina*, 23 ani, tehnician dentar, Odobești, str. 23 August, nr. 30, jud. Vrancea: viața tineretului, teatru, muzică, schimb de ilustrate cu caracter istoric; *Florea Mihaela*, 18 ani, Constanța, bd. Republicii, nr. 49, bl. D, sc. E, et. IV, ap. 72: orientare profesională, muzică ușoară, sport; *Comarnescu Călin*, 22 ani, elev, Arad, str. G. Coșbuc, nr. 24: teme diverse, schimb de ilustrate; *Constantin Vasilica*, 18 ani, com. Provița de Jos, sect. Vîrful Crucii, jud. Prahova: prietenie, schimb de ilustrate; *Dobre Ilie*, 20 ani, Mangalia-Sud, str. Rozelor, nr. 2, bl. B, et. IV, ap. 24: radioamatorism, schimb de ilustrate; *Dumitru Doina Antoaneta*, 19 ani, regizor de brigăzi artistice, Iași, str. Ștefan cel Mare, nr. 21: cinema, teatru, schimb de ilustrate; *Petrea Georgeta*, 18 ani, elevă, Brăila, str. Bujorului, nr 12: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Cola Saşa*, Iași, str. Codrescu, nr. 11 A, bl. D1, sc. A, et. III, ap. 14: teme diverse, schimb de ilustrate; *Gerea Viorica*, elevă, București, sect. 2, str. Petricani, nr. 19: teme diverse, schimb de ilustrate; *Grădișteanu Cornel*, elev, com. Coteești, jud. Vrancea: muzică ușoară, schimb de fotografii originale și ilustrate; *Șaravan Stănuța*, 20 ani, brigadier, Fetești, str. Călărași, nr. 181, jud Ialomița: teme diverse, schimb de ilustrate, *Dumitrescu Nicolae*, Lugoj, Spl. C. Brediceanu, nr 17, sc. A, et. II, ap. 12: istorie, filozofie, filatelie, schimb de ilustrate, *Stănculescu Daniel*, 23 ani, stud., București, sect. 1, bd. Mărăști, nr. 59, cămin 2: literatură, cinema, sport, schimb de ilustrate; *Crețu Dragoș*, 20 ani, lăcătuș mecanic, Rădăuți, str. Călărași, nr. 7, et. III, ap. 54: viața tineretului, turism, schimb de ilustrate, *Demetriade Carmen*, stud., București, sect. 7, Spl. Independenței, nr. 204, bl. D, cam. 32 literatură, cinema, teatru, muzică; *Scripnic Clarisa*, 20 ani, contabilă, com. Slobozia-Conachi, jud. Galați: muzică ușoară, schimb de fotografii de actori și ilustrate, *Bora E. Dan-Constantin*, 22 ani, stud., București, sect. 7, Spl. Independenței, nr. 204, bl. E, cam. 528: literatură, muzică, cinema, prietenie; *Tătăruș Gigi*, 24 ani, miner, com. Corbeni, jud. Argeș: teme diverse; *Singuran Mioara*, 20 ani, Calafat, str. C. Stere, nr 46, jud. Dolj, teme diverse, *Buhoci Elena*, 17 ani, elevă, Galați, str. Lăpușneanu, nr. 22, sc. 2, et. IV, ap. 38, teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Spiridon Valentin*, 23 ani, tehnician geolog, Deva, str. Mărăști, nr. 26, bl. T3, et. III, ap. 93: viața tineretului, muzică, cinema, turism, schimb de ilustrate; *Cozacu Marieta*, 19 ani, elevă, com. Aroneanu, jud. Iași: teme diverse, schimb de ilustrate; *Codin Sima Nicodim*, 27 ani, meteorolog, București, of. p. 32, căsuța poștală 4037: prietenie, turism, limbi străine; *Sbarcea Monel*, 22 ani, Constanța 5, str. Ion Corvin, nr. 81. cinema, turism, *Pasat Steliana*, 19 ani, elevă, Iași, str. Marginei, nr. 27, of. p. Tătărași 4: teme diverse, schimb de ilustrate; *Condurache Lony*, 21 ani, tehnician, București, sect. 8, str. Baculei, nr 55 teme diverse, schimb de fotografii originale și ilustrate; *Orbulov Daniela*, 17 ani, elevă, com Beicherecul Mic, jud Timiș muzică, prietenie, sport; *Iordănescu Mircea*, 26 ani, fotograf, Pitești, cartier Trivale, bl 18 bis, sc. D, ap. 43: prietenie, artă fotografică și păpușărească; *Lipan Sica*, elevă, Brăila, str. Călărași, nr. 259: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bărbuceanu Steluța*, com. Ianca, sat Oprișanești, jud. Brăila: teme diverse, schimb de ilustrate; *Paul Iulian*, 16 ani, elev, Roman, bd. Republicii, nr. 57, jud. Neamț: teme diverse, schimb de ilustrate; *Cozmea Angela*, 21 ani, funcționară, Vaslui, str. Dr. Scarlat, bl. M+5, sc. B, ap. 20: schimb de fotografii de actori, mărci poștale și ilustrate; *Ciuncanu Camelia*, Craiova, str. Nicolae Ursu, nr. 2: teme diverse, schimb de ilustrate; *Timofte Lucica Luminița*, 19 ani, muncitoare, Iași, post-restant nr. 3, Pod Roș: prietenie, muzică ușoară, schimb de ilustrate, *Mihai Natalia*, Craiova, str. Tudor Vladimirescu, nr. 84: teme diverse, schimb de ilustrate; *Perneș Titus*, 26 ani, maistru electrician, și *Perneș Petre*, 26 ani, tehnician geolog, com. Drăgușești, jud. Gorj: filozofie, sport, schimb de ilustrate; *Lazăr Gheorghe*, 17 ani, elev, București, sect. 1, str. Lăculeț, nr. 33: prietenie, sport, schimb de adrese de actori, de cîntăreți și ilustrate.

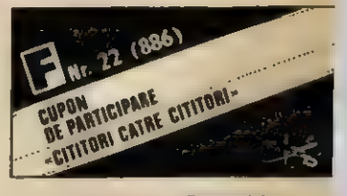

CE PLĂCUT E SĂ AI
UN PRIETEN
CARE SĂ TE FACĂ
ÎNTOTDEAUNA
SĂ ZÎMBEȘTI

Fabrica de produse zaharoase-Brașov

„DECADA BUCURIEI COPIILOR"

În această perioadă, magazinele de specialitate vă oferă sortimente mult îmbogățite de **CONFECȚII ȘI TRICOTAJE PENTRU COPII:** rochițe, șorțulețe, pantalonași, costume de baie, cămăși și bluze, slipuri, ciorapi trei sferturi, lenjerie etc.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

În cuvîntul rostit la Conferința pe țară a inginerilor și tehnicienilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: «...Acționînd neabătut pentru construirea cu succes a noii orînduiri sociale pe pămîntul României, îndeplinindu-ne îndatoririle fundamentale față de poporul român, facem, de asemenea, totul pentru a ne achita cu cinste de sarcinile internaționale ce ne revin în calitate de țară socialistă, de detașament activ al forțelor progresiste, democratice, antiimperialiste». Pentru observatorul afirmării active, principiale, a României în viața internațională, această realitate este pusă în evidență de fapte de zi cu zi, manifestări ale unei politici externe avînd drept obiectiv statornic dezvoltarea relațiilor de prietenie, alianță și colaborare cu toate țările socialiste, extinderea, în spiritul coexistenței pașnice, a relațiilor cu toate celelalte țări ale lumii, indiferent de orînduirea socială, lărgirea relațiilor cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele care se pronunță împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, pentru o politică de colaborare și pace. În acest context consemnăm vizita în țara noastră și primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a delegației Partidului Muncii din Coreea, a delegației Partidului Comunist din Australia, a delegațiilor economice japoneză și belgiană. De asemeni, o delegație a P.C.R., condusă de tovarășul Cornel Burtică, a adus salutul P.C.R. la primul Congres ordinar al Mișcării Populare a Revoluției din Republica Zair, o delegație a P.C.R., condusă de tovarășul Paul Niculescu-Mizil, s-a aflat în vizită în Franța la invitația Partidului Comunist Francez, iar o alta, condusă de tovarășul Mihai Gere, răspunzînd invitației Alianței populare din Islanda, a întreprins o vizită în această țară. Totodată, o delegație a Marii Adunări Naționale, condusă de tovarășul Ștefan Voitec, a vizitat Canada.

Pe eșichierul internațional noi și noi fapte se adaugă celor ce evidențiază impunerea în tot mai mare măsură a spiritului coexistenței pașnice, a tendințelor spre destindere. Astfel actul ratificării tratatelor R.F.G. cu U.R.S.S. și Polonia continuă să facă obiectul a numeroase declarații și comentarii, fiind considerat drept o victorie a tendințelor realiste, a forțelor progresiste din R.F.G. și totodată un pas important pe calea lichidării rezidiurilor celui de-al doilea război mondial, a destinderii și întăririi păcii în Europa și în întreaga lume. Cu un interes firesc a fost de asemeni urmărită în aceste zile vizita președintelui S.U.A., Richard Nixon, în Uniunea Sovietică — comentatorii referindu-se la influența ei posibilă asupra dezvoltării relațiilor sovieto-americane și a relațiilor internaționale în ansamblu. La ora scrierii acestor rînduri, vizita și convorbirile sînt abia la început. Merită reținut însă faptul că întîlnirea la nivel înalt sovieto-americană, ca act pozitiv al vieții internaționale actuale, se înscrie în procesul larg de dezvoltare a dialogului internațional și confirmă o dată mai mult importanța crescîndă a întîlnirilor dintre factorii politici în abordarea problemelor majore care frămîntă omenirea. «În cadrul acestor întîlniri — remarca tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat zilele trecute companiei olandeze de televiziune V.A.R.A. — se poate realiza o mai bună înțelegere asupra diferitelor probleme, se pot evidenția căile pentru soluționarea marilor probleme și asigura dezvoltarea unei colaborări rodnice între state, în interesul dezvoltării libere a fiecărei națiuni, al cauzei păcii și securității internaționale».

Timp de 41 de zile, în capitala chiliană — Santiago de Chile — s-au desfășurat lucrările celei de-a treia Conferințe a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare. În acest răstimp, cei 2 500 de delegați din 142 țări, prezenți la «U.N.C.T.A.D.-III», au luat în dezbatere o seamă de probleme majore ale relațiilor economice și cooperării internaționale, abordate îndeosebi prin prisma necesităților stringente ale țărilor în curs de dezvoltare. În comentariile ce au consemnat punctul final al sesiunii, la 21 mai, numeroși observatori au ținut să sublinieze utilitatea de netăgăduit a conferinței, remarcînd însă, totodată, că speranțele puse în U.N.C.T.A.D.-III n-au fost împlinite — și aceasta datorită poziției adoptate de unele țări capitaliste dezvoltate, a politicii izolaționiste și protecționiste manifestate de S.U.A., ca și a unei oarecare lipse de concertare a țărilor în curs de dezvoltare. În ce o privește, delegația țării noastre, participantă activă la lucrările conferinței, inițiatoare sau coautoare la o serie de proiecte de rezoluție, a militat cu consecvență pentru impunerea unor principii de natură să ducă la eliminarea oricăror piedici din calea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare, pentru a se ajunge astfel la crearea unei situații pe plan internațional care să ducă la progresul și prosperitatea fiecărei țări. «Fiind țară în curs de dezvoltare — menționa tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința pe țară a inginerilor și tehnicienilor — este de înțeles că România promovează pe scară largă conlucrarea și întrajutorarea strînsă cu celelalte țări în curs de dezvoltare, astfel ca, împreună, să asigurăm reducerea și lichidarea decalajului care ne desparte de țările avansate, să înfăptuim progresul, bunăstarea și fericirea fiecărui popor».

I. CIOARĂ

Marți, 23 mai 1972

la tîrgul de la paris

Înaintea închiderii Tîrgului de la Paris, o echipă folclorică românească a prezentat, în fața standurilor țării noastre din Salonul țărilor străine, un program de dansuri folclorice. Dansurile românești s-au bucurat de caldă apreciere a vizitatorilor expoziției, completînd buna impresie produsă de exponatele prezentate de întreprinderile noastre de comerț exterior.

aici își aveau casa

În urma inundațiilor care s-au abătut asupra Mexicului, mii și mii de oameni din unele zone ale țării și din cartierele cele mai sărace ale capitalei au rămas fără adăpost și au pierdut tot ce agonisiseră în afara puținelor lucruri pe care au izbutit să le ia cu ei cînd au fost surprinși de diluviu. Fotografia pe care v-o prezentăm este o dramatică mărturie a acelor momente: trei copii privesc locul pe care înainte fusese casa lor.

atentatul contra lui wallace

Atmosfera electorală din Statele Unite a cunoscut un moment care a scos actuala etapă a «preliminariilor» din monotonie. Aflat într-o suburbie a Washingtonului — Laurel — la puțin timp după ce rostise un discurs în cadrul campaniei pentru alegerile preliminare din statul Maryland, George Wallace, guvernatorul statului Alabama, a căzut victima unui atentat. Internat de urgență și operat, din gloanțele trase asupra sa unul n-a putut fi extras, fiind localizat în coloana vertebrală și determinînd o paralizie parțială. S-a anunțat arestarea unui tînăr de 21 de ani, pe nume Arthur Bremer, care urmează să fie tradus în fața justiției. Acum, obiectul a numeroase comentarii îl constituie întrebarea: Ce se va întîmpla mai departe cu «campania Wallace»? La alegerile din Maryland și Michigan el a ieșit învingător — dar unii observatori sînt înclinați să pună acest fapt pe seama «șocului psihologic» provocat de atentat asupra alegătorilor. Dincolo însă de implicațiile electorale ale atentatului, ceea ce se scoate în evidență acum, cu neliniște, este faptul că încă o dată sîngele și-a pus pecetea pe scena politică americană, că nu este vorba doar de un «incident», gloanțele trase în capitala americană constituind un tragic semnal de alarmă — pentru a cîta oară? — asupra unei realități ce nu poate fi ignorată — și anume extinderea climatului de violență în viața politică a S.U.A.

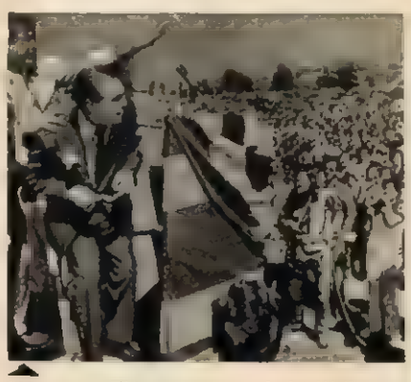

Că vederile politice reacționare ale lui Wallace nu întruneau adeziunea alegătorilor reiese și din această imagine de la o adunare electorală din Landover, suburbie a Washingtonului, unde guvernatorul rasist al Alabamei a trebuit să-și întrerupă cuvîntarea din cauza protestului multora din cei prezenți. Dar de aici pînă la atentatul politic...

Wallace, imediat după atentat, în ambulanța cu care a fost transportat la spital.

cînd nu mai erau speranțe...

Un moment emoționant, unul din puținele prilejuri de bucurie în timpul marii tragedii pe care a constituit-o incendiul izbucnit în adîncurile minei de argint Sunshine (statul Idaho — S.U.A.), soldată cu zeci de morți în rîndul minerilor blocați în subteran și asfixiați: Tim Wilkenson — unul dintre cei doi mineri pe care echipele de salvare au reușit să-i descopere și să-i aducă la suprafață vii după o săptămînă de la accident, cînd aproape nimeni nu se mai aștepta să existe supraviețuitori — este îmbrățișat cu dragoste de fratele său, Larry.

implicațiile afacerii bruay

La Bruay-en-Artois, un orășel minier din Franța, o fată de 16 ani, Brigitte Dewevre, a fost victima unei crime sadice. Asasinatul, oribil în sine, dar lipsit de un caracter de excepție, stîrnește o vîlvă neobișnuită. De ce tulbură acest caz opinia publică franceză, de ce provoacă atîtea polemici în presă, de ce, în sfîrșit, se afirmă că «afacerea de la Bruay a și intrat în analele istoriei criminale»? Mai întîi pentru că inculpatul — a cărui

Pierre Leroy, în timpul anchetei. Notarul se află în stare de arest preventiv.

vinovăție nu este încă dovedită, probele concludente lipsind — nu este un oarecare. Pierre Leroy este notarul localității, deci om al legii și, în plus, posesorul celei mai mari averi din regiune. La Bruay, unde numai două guri de mină mai funcționează față de 15 acum cîțiva ani, oamenii trăiesc greu. Notarul face parte din altă lume decît a lor, din casta restrînsă și închisă a celor bogați. Crima de care e învinovățit este pentru opinia publică din Bruay o crimă a burgheziei împotriva muncitorilor, căci Brigitte Dewevre era fiica unui miner. Valul de resentimente ce s-a ridicat împotriva lui Pierre Leroy în această localitate este extrem de puternic. Indiferent de vinovăția sau nevinovăția lui, semnificativă în acest caz este reacția opiniei publice.

accident la sol...

După recuperarea ei cu succes în apele Pacificului, capsula «Apollo-16» a fost transportată, la bordul portavionului «Ticonderoga», la baza navală din North Island, lîngă San Diego. În timpul operațiunii de descărcare a combustibilului din rezervoare, datorită unor manipulări greșite, s-a produs o explozie puternică, de pe urma căreia aproape 40 de persoane au trebuit să fie internate în spital. Un accident grav, cu totul neprevăzut, care a deteriorat atît capsula cît și instalațiile pentru efectuarea transbordării. Șocul a fost atît de puternic încît sfărîmăturile rezervorului au avariat și cîteva avioane aflate la peste 70 metri de locul accidentului. Între timp, medicii țin sub observație atentă persoanele internate care au inhalat gaze toxice. Iată deci cum o performanță răsunătoare în cosmos se încheie cu un episod dramatic la sol.

...salvare în văzduh

Căpitanul de marină Charles Conrad a înfruntat și el fără incidente spațiile cosmice în calitate de comandant al misiunii «Apollo-12». Dar iată că în timpul unui zbor de antrenament, la numai cîteva mii de metri înălțime în atmosferă, era cît pe aci să-și piardă viața, dacă nu reușea să sară la timp cu parașuta dintr-un avion cu reacție de tipul T—38, pe care îl pilota. Avionul care zbura în spațiul aerian dintre Atlanta și Ellington s-a prăbușit în urma unor defecțiuni asupra cărora experții urmează abia să se pronunțe. După cum se știe, astronautul american Charles Conrad, care a participat și la zborurile orbitale «Gemini» 5 și 11, va comanda prima misiune «Skylab», programată pentru luna aprilie a anului 1973.

după ratificarea tratatelor

După o luptă dificilă și acerbă — cum a caracterizat-o însuși cancelarul Brandt — Bundestagul a ratificat tratatele încheiate de R.F. a Germaniei cu U.R.S.S. și Polonia. Evenimentul are un aspect intern și altul internațional și, deși desfășurarea acestei lupte a demonstrat relația strînsă și reciprocă dintre cele două aspecte, fiecare din ele are o semnificație proprie, de sine stătătoare.

Pe plan internațional, actul ratificării constituie o importantă victorie a forțelor favorabile cursului spre destindere și cooperare în Europa. El înlătură principalul obstacol în calea intrării în vigoare a acordului celor patru mari puteri cu privire la Berlin, în calea normalizării și îmbunătățirii relațiilor dintre cele două state germane și, în ultimă instanță, în calea convocării conferinței general-europene pentru securitate și cooperare. Recunoașterea noilor realități politice postbelice, inclusiv a frontierelor statornicite ca rezultat al războiului și al evoluției ulterioare, constituie o premisă fundamentală a îmbunătățirii climatului politic în Europa și, evident, a construirii unui sistem de securitate pe continent. S-au și înregistrat în Occident numeroase declarații autorizate în sensul că s-a deschis cale liberă spre mult dorita conferință general-europeană, iar secretarul general al NATO a și menționat posibilitatea unor convorbiri oficiale la Helsinki în cursul acestei toamne.

Trăim în epoca în care politica externă a devenit cu adevărat mondială, iar Europa, ca și celelalte continente, este parte a strategiei globale. A atras atenția în această ordine de idei declarația președintelui Nixon în favoarea ratificării celor două tratate, cu atît mai mult cu cît ea s-a produs în preajma vizitei sale la Moscova.

Cît privește latura internă, odată cu triumful înregistrat de guvernul cancelarului Brandt în curajoasa sa politică de destindere spre Est — *Ostpolitik* — s-a dezvăluit atît situația precară în parlament a coaliției guvernamentale social-democrat-liberale, care nu mai dispune de o majoritate absolută, cît și convulsiile din sînul opoziției creștin-democrate. Încă de mult, pe măsură ce se apropia votul din Bundestag, apăruseră semne că linia negativă față de cele două tratate, pe care angajase Rainer Barzel opoziția creștin-democrată, se izbea de dificultăți politice crescînde și că liderul opoziției căuta să evite un deznodămînt politic pe această chestiune. Eșuînd atît în încercarea de a trînti guvernul Brandt printr-un vot de neîncredere, Barzel s-a văzut nevoit să recurgă la votul de abținere al deputaților creștin-democrați. Dar dacă o asemenea soluție era menită să camufleze disensiunile din partid, ceea ce n-a reușit decît parțial, ea n-a înlăturat balastul politic cu care rămîne Barzel în noul context european. Oricum, problema germană, redusă ca acuitate prin ratificarea celor două tratate și prin consecințele acesteia asupra cursului general-european, păstrează anumite «poziții-arici» în cadrul politic vest-german.

Important este însă să se treacă neîntîrziat la pregătirea practică a conferinței generale pentru securitate și colaborare în Europa. Calea este acum deschisă.

Silviu BRUCAN

bonn — palatul schaumburg

Momentul parafării de către Michael Kohl *(stînga), secretar de stat la Consiliul de Miniștri al R.D.G., și* Egon Bahr, *secretar de stat la Cancelaria federală a R.F.G., a acordului asupra traficului dintre Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei. Primul tratat de stat între R.D.G. și R.F.G. — a subliniat cu acest prilej Michael Kohl — «se încadrează în sistemul de tratate și convenții care au putut fi semnate în ultimii doi ani și care recunosc realitățile existente, menite să creeze o bază stabilă pentru pace și securitate în Europa».*

glob comentar foto

forțele patriotice înaintează — trupele saigoneze se retrag în debandadă

Marea ofensivă a forțelor patriotice continuă cu succes pe toate fronturile de luptă din Vietnamul de Sud, dînd lovituri nimicitoare trupelor saigoneze, care părăsesc, în derută, poziție după poziție. Cu intensitate deosebită luptele se desfășoară în zona Platourilor Centrale, iar în zona Trang Bang unitățile Frontului Național de Eliberare a Vietnamului de Sud au reușit să se apropie pînă la 40 km de Saigon, provocînd grele pierderi inamicului și amenințînd direct fortificațiile din jurul acestui oraș. La Saigon domnește o atmosferă de panică pe care regimul marionetă al lui Thieu nu este în măsură să o combată cu nici un mijloc. Cu atît mai mult cu cît de pe front vin, din minut în minut, vești despre dezastrul militar și se scurg șiruri neîntrerupte de mașini care transportă mii de răniți. Situația a devenit atît de grea încît din sursă americană și saigoneză se admite că în cursul ofensivei forțelor populare, 25 000 de militari saigonezi au fost scoși din luptă, iar 5 000 au fost uciși. Se trece în schimb sub tăcere numărul total al răniților. Un comunicat dat publicității zilele acestea de Comandamentul Forțelor Armate Populare de Eliberare anunță — spre deplină edificare — că numai în decursul lunii aprilie forțele patriotice ajutate de populația sud-vietnameză «au ucis, rănit sau capturat 90 000 inamici, în rîndul cărora sute de ofițeri saigonezi. Totodată au fost capturate sau distruse 750 de tancuri și care blindate, 2 300 de camioane militare, 460 tunuri». Un număr de avioane inamice au fost doborîte sau distruse la sol.

În fotografia nr. 1, transmisă zilele acestea de agenția engleză «Keystone», pot fi văzuți ostași ai armatei populare de eliberare înălțînd steagul lor victorios la una din cotele cucerite. Înaintarea continuă, inamicul în retragere este urmărit fără cruțare.

În fotografia nr. 2, altă imagine la fel de semnificativă. Fugind în debandadă, trupele saigoneze încearcă să oprească înaintarea forțelor patriotice, incendiind un mare pod pe rîul My Clang, la 25 de kilometri de Hue.

cronica de trei secunde

UN DOR

La Paris, pe strada Ballu — lîngă strada Calais, unde la numărul 4 a murit, în 1869, Berlioz — la Paris, pe strada Ballu, există un mic magazin de antichități, încă din 1924, ținut de soții Senac, magazin cu intrarea liberă, specializat în mobilă de lemn sculptat și în colecții de cutii pentru sare. La începutul lui aprilie 1972, găseai la «Senac-antichități»:

bibliotecă englezească, printre care una în lemn acaju de Cuba; o alta, în nuc, din epoca victoriană; patru scaune în acaju cu spătar sculptat, stil Louis-Philippe; o mică comodă englezească, romantică; un stîlp de scară, stil Renaissance, cu cap de leu; o cameră de culcare, secolul 18, din lemn fructifer; un bufet Louis XIII; o masă Renaissance și șase scaune cu spătar înalt, un scrin Renaissance, bogat sculptat; banchetă Renaissance și paturi cu baldachin, în întregime sculptate; o colivie veche pentru papagali și un fotoliu de birou gotic. Plafonul magazinului e decorat cu velocipede vechi care nu se vînd: un model pliant folosit în războiul din 1914, un altul, din fier, datînd din 1840; o drezină 1820 și un velociped de pistă 1900. Doamna și domnul Senac și-au instalat biroul într-un pat chinezesc, vechi și el, sculptat fastuos.

...Nu știu ce m-a apucat, nu sînt colecționar de vechituri, nu am pasiuni florentine și biedermeyer, stau foarte bine pe scaune Comlemn. Dar din cînd în cînd în afara comemorărilor festive și lugubre, mă bate dorul după Călinescu. Și atunci — precum Ioanide care la moartea Picăi desena mecanic arcade și coloane pe hîrtie — mă trezesc copiind cataloage de mobilă, căutînd instinctiv scrinuri cu capete de leu.

E felul meu de a urla după un Călinescu.

UN CĂSCAT

De mult nu s-a mai manifestat în mine — poate că niciodată — spiritul polițienesc al ființei care strigă ziua în amiaza mare: «Prindeți-l și arestați-l!»... Eu, de cînd mă știu, țin cu evadații și de ani de zile îmi enervez prietenii care cred în gustul meu cinematografic susținînd enormitatea că «Sînt un evadat», filmul lui Paul Muni, îmi e film de căpătîi. Dar acum sînt gata să editez afișe — ca-n filmele polițiste clasice — cu «prindeți-l și arestați-l!», prindeți-l și arestați-l pe acest domn Frank Valverde, cel care încearcă la volanul mașinii sale, Renault-16, extraordinara experiență de a atinge o sută de ore fără somn. Experiență stupefiantă — pe baza unui drog secret «antisomn» — niciodată realizată în lume. După șaptezeci și două de ore, «asasinul somnului» se simțea excelent, perfect lucid, gata să joace un meci de fotbal și se temea doar că mașina nu va rezista. Doctori serioși îi urmăreau, cu degetul în gură, uimiți, țițiliți, înnebuniți să afle ce drog e ăsta care nu produce — după atîtea ore — efecte secundare halucinatorii? Unul dintre ei zice că experiența lui Valverde «suprimînd somnul, va deschide omului perspective fantastice, căci îi va multiplica viața de două sau trei ori!»

N-am nevoie de perspective fantastice prin suprimarea somnului! Dă-le dracului de perspective, dă-l naibii de fantastic! Prindeți-l și arestați-l pe asasin! Apărați somnul — somnul sfînt și halucinatoriu! Respectați moțăiala! Ocrotiți ațipirea! Trăiască fermierul din Kabul care, moțăind de somn, a căscat atît de bine și de sănătos — ah, căscatul minunat dinainte de somn! — încît și-a înghițit dinții falși!

Radu COSAȘU

agendă

Demisia cu totul neașteptată a fostului guvernator texan JOHN CONNALLY din funcția de ministru de finanțe al S.U.A. a produs o adevărată surpriză în cercurile politice americane. Invocarea «motivelor personale» n-a convins pe comentatori. Au fost însă dezmințite știrile după care nu ar fi exclusă eventualitatea ca democratul Connally să candideze pentru postul de vicepreședinte al Statelor Unite, pe listele partidului republican.

A încetat din viață, la vîrsta de 92 de ani, pictorul armean MARTIROS SARIAN, unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai artei plastice sovietice. Tema principală a creației sale a devenit, după Marea Revoluție din Octombrie, viața Armeniei libere, pe care a oglindit-o în lucrări de un optimism strălucitor, care poartă amprenta folosirii creatoare a celor mai bune tradiții naționale. Artist patriot, Sarian a fost de trei ori laureat al ordinului Lenin.

La Santiago de Chile s-a anunțat oficial că ministrul de externe chilian CLODOMIRO ALMEYDA va întreprinde zilele acestea vizite oficiale în Franța, Belgia, Marea Britanie și Spania. În cadrul acestui turneu vor fi abordate atît probleme politice cît și aspecte economice, ce decurg din interesul Republicii Chile de a lărgi relațiile cu țările europene. La Paris, Clodomiro Almeyda va asista la lucrările Comisiei mixte de cooperare franco-chiliene și se va întîlni cu oficialități franceze.

Carliștii se agită din nou în sprijinul pretendentului la tronul Spaniei, exilat în Franța. PRINȚESA CECILIA, fiica acestuia, a trecut Pirineii pentru a pronunța, în cadrul unei mari întruniri a carliștilor, un discurs cu caracter antifranchist. Întrunirea, la care au participat circa 10 000 de persoane, a primit-o într-o atmosferă de entuziasm, strigînd «LIBERTATE!», «JOS DICTATURA!».

Întrunită la Lomé, capitala Togoului, cea de-a opta conferință, la nivel înalt, a O.C.A.M. — organizație reunind o serie de țări africane, Senegal, Coasta de Fildeș, Volta Superioară, Niger, Togo, Dahomey, Ciad, Camerun, Gabon, Republica Africa Centrală, Ruanda, precum și Republica Malgașă și Insula Mauritius — a ales în funcția de președinte pe LEOPOLD SEDAR SENGHOR, șeful statului senegalez, în locul lui François Tombalbaye, președintele Republicii Ciad.

În capitala daneză a avut loc zilele trecute o festivitate în cadrul căreia a fost remis «Premiul muzicii» pe 1972 marelui violonist și dirijor YEHUDI MENUHIN «pentru darurile sale muzicale, pentru umanismul și entuziasmul său». Instituit de Fundația Sonning, premiul a fost atribuit în anii precedenți unor alți muzicieni de renume mondial: Igor Stravinski, Witold Lutoslawski, Benjamin Britten, Leonard Bernstein, Sergiu Celibidache, Birgit Nilsson, Boris Christoff, Arthur Rubinstein.

curajul perfecționării

(Urmare din pag. 7)

putea participa la «proiectarea» schimbării, cu cît prin acestea el se va convinge nu numai de necesitatea schimbării dar și de eficiența acesteia, cu atît el se va considera mai puțin «ancorat» într-un anumit mod de a lucra și cu atît el va alege, deplin conștient, modul de lucru care-i va rezulta a fi cel mai corespunzător. Dar a ajunge să-ți dai seama de o anumită insuficiență a activității pe care o desfășori presupune atît cunoașterea modului în care se integrează această activitate în altele, cît și capacitatea și curajul de a te autoanaliza. A depista cauzele acestei insuficiențe presupune pe lîngă capacitatea de analiză și una de a-ți reanaliza și reconsidera propriile soluții pe care atunci cînd le-ai dat și aplicat, ai făcut poate greșeala de a le considera perfecte, și nu perfectibile.

A participa la «proiectarea» schimbării, la concepția modalității de perfecționare a unei activități presupune înainte de orice curajul de a admite părerile altora ca mai eficiente decît părerile proprii, curajul de a-ți adapta conștient soluțiile individuale la SOLUȚIA COLECTIVĂ. Și, în sfîrșit, cînd ai făcut dovada, în toate aceste etape, de curaj, urmează o etapă hotărîtoare în care ai nevoie de curaj, de mult curaj, uneori chiar de eroism, pentru a pune în aplicare schimbarea, începînd cu tine însuți, în permanentă luptă de clarificare a altora și de autoclarificare; în permanentă stare de alertă, analiză și autoanaliză a rezultatelor schimbării începînd cu propriile tale rezultate. Atunci sînd schimbarea — perfecționarea — s-a realizat, obținîndu-se rezultatele scontate, în acest moment de maximă satisfacție a reușitei, tocmai în acest moment de mîndrie personală justificată, în acest moment trebuie să dai dovadă din nou de curaj pentru a considera, deplin conștient, că aceasta nu a fost decît o etapă, că ceea ce s-a obținut nu reprezintă totul, că eficiența atinsă nu este suficientă, și că este chiar necesar de a fi sporită, că ea poate fi sporită, că procesul se repetă.

Orice activitate de perfecționare cere curaj, un curaj responsabil, nu curajul orbesc, ci curajul omului conștient, al omului matur, curajul care se justifică. Și dacă aceasta este o cerință prioritară a oricărei perfecționări, de ce nu am admite că una dintre prioritățile activității de perfecționare care cuprinde întreaga țară este cea a perfecționării tocmai a acestui gen de curaj, perfecționarea capacității de sinceritate față de modul în care ne achităm de sarcinile ce ne revin, față de cei ce nu se achită de aceste sarcini în mod corespunzător, perfecționarea curajului de a crea la fiecare nivel și pe fiecare treaptă condițiile optime confruntării sincere de opinii pe care se bazează munca colectivă, perfecționarea curajului cetățenesc de fiecare zi care îmi impune să gîndesc în permanență nu numai ca producător dar și ca proprietar a tot ceea ce înseamnă această țară în care produc.

Din cele expuse mai sus ar rezulta că la cea de-a doua întrebare, «Ce perfecționăm mai întîi: activitățile sau oamenii?», am putea considera că prioritatea perfecționării revine oamenilor. Dar dacă aceasta ar fi realitatea, am realiza o activitate formală de perfecționare, deoarece nu am avea clarificate o serie de noțiuni cum ar fi: obiectivul, domeniul, etapele, succesiunea acestei activități de perfecționare a oamenilor.

Ca atare cele două domenii ale perfecționării — activitatea și oamenii — trebuie atacate simultan. Perfecționarea activității precizează și delimitează obiectivul și domeniul de perfecționare al oamenilor, iar perfecționarea oamenilor face posibilă precizarea modalităților eficiente de perfecționare a activităților și totodată asigură permanentizarea preocupărilor pentru perfecționare, dezvoltă spiritul de nemulțumire față de rezultatele obținute, sporește curajul de autoanaliză și de sinceritate față de propriile rezultate, inclusiv față de cele obținute prin perfecționare. În caz contrar riscăm să înăbușim, prin lipsă de obiectiv concret, și rezultatele stimulatoare ale dorinței de progres, de generare a spiritului creator, însăși necesitatea imperioasă a eforturilor de perfecționare. Activitatea de perfecționare trebuie concepută în permanență ca o activitate de ansamblu în care se integrează în mod continuu și cu caracter de autogenerare perfecționarea activităților, relațiilor și a oamenilor. Acest concept științific al perfecționării este demonstrat clar de politica Partidului Comunist Român care, concepînd programul de făurire multilaterală a societății socialiste, a integrat în acesta atît perfecționarea societății noastre, a economiei noastre, a relațiilor din cadrul acesteia cît și perfecționarea continuă și permanentă a oamenilor. Vastul efort legislativ ce a urmat celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român nu face decît să traducă în fapt această concepție politică situîndu-se în prezent nu atît în «cincinalul perfecționării» cît mai ales în cincinalul inițierii unei activități conștiente, permanente, de perfecționare și activitate care va continua și care trebuie să continue pentru că ea constituie unul dintre principalele motoare care propulsează societatea noastră spre un viitor din ce în ce mai fericit.

În cadrul acestui concept integrat dinamic și autogenerator al perfecționării, un rol deosebit de important revine cadrelor de conducere, importanța acestui rol fiind cu atît mai mare cu cît cadrele de conducere au răspunderi mai mari.

În acest sens, în măsura în care cadrele din conducerea unei unități sau instituții sînt conștiente de necesitatea unei continue sporiri a eficienței activităților pe care le conduc ele trebuie să-și asume rolul de element de perfecționare, de element de schimbare, de element catalizator.

Asumîndu-și rolul de element de perfecționare, un director de unitate se preocupă de cum trebuie făcut ceva, în timp ce situațiile care-l confruntă și care îl obligă să ia decizii cer să se precizeze ce trebuie făcut. Rezultă deci o deosebire semnificativă. Cadrele din conducerea oricărei unități nu au niciodată de-a face cu «o problemă», ci cu «o situație» — mai mult sau mai puțin complexă — în care nici un element nu trebuie să fie plasat greșit. Simptomele prin care cadrele din conducerea unei unități detectează existența unei astfel de situații nu se manifestă dintr-o dată, ci sub forma unor date disparate care trebuie colectate cu grijă și în totalitate, mai înainte de a trece la rezolvarea situației respective.

Cadrele de conducere iau decizii dar uneori uită că orice decizie are totdeauna o serie de consecințe. Deciziile corecte sînt acelea prin care se schimbă o situație existentă într-o situație pe care respectivele cadre de conducere au anticipat-o și, ca atare, pentru care sînt pregătite să o stăpînească, folosind în modul cel mai eficient resursele de care dispun. Numai elaborînd astfel de decizii, cadrele de conducere sînt în postura de «a controla situația», ceea ce înseamnă că au elaborat decizii care prin consecințele lor generează probleme pe deplin și mai eficient rezolvabile.

Importanța rolului de catalizator al procesului de perfecționare a cadrelor de conducere rezultă din implicarea acestor cadre în procesul de decizie. Pentru a elabora decizii, cadrele de conducere au nevoie de date ce reflectă simptomele unei situații. Dar datele nu constituie singurele elemente de care au nevoie cadrele de conducere pentru elaborarea deciziei. Deciziile nu se bazează pe date, ci pe informații și cele mai bune date dacă nu sînt privite prin prisma «ideilor» nu pot deveni informații. Dar admițînd rolul ideii în acest proces ca manifestare a spiritului creator trebuie subliniat faptul că privind datele prin prisma unor vechi idei, a unor idei de rutină, nu putem detecta noi informații, acele informații care sînt singurele capabile de a genera, orienta și justifica o decizie corectă.

Competența cadrelor de conducere se cere perfecționată cu prioritate pe linia însușirii la maxim a modalității curajoase de practicare în permanență a unei gîndiri creatoare. Și în acest sens nu trebuie omis faptul real că de cele mai multe ori gîndirea noastră este blocată mai curînd de cunoștințele și ideile preconcepute pe care le avem decît de cunoștințele și ideile pe care încă nu ni le-am însușit. Dar deblocarea gîndirii de cunoștințele pe care le posezi și de ideile preconcepute pe care le ai și asigurarea condițiilor de manifestare creatoare a acestei gîndiri intră în domeniul eroismului cotidian al cadrelor de conducere de care societatea noastră are nevoie și acuma și în viitor.

Iată de ce vorbind despre curajul perfecționării trebuie să admitem necesitatea unei perfecționări a curajului de a părăsi rutina, de a ne analiza propriile rezultate și de a ne considera în permanență, oricît de mult am fi participat la obținerea lor, nemulțumiți de ele și ca atare dornici de a le îmbunătăți în permanență. Ne trebuie tuturor această perfecționare a curajului de a lupta cu ideea suficienței noastre și de a învinge în fiecare zi, învingîndu-ne pe noi înșine, deoarece numai așa putem fi permanent biruitori.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

cel care te bate pe umăr...

Există un individ — sau poate mai mulți — care are obiceiul, nu știu de unde moștenit, căpătat sau împrumutat, de a te bate pe umăr. Această bătaie pe umăr exprimă pe de o parte o mare încredere în forțele lui, iar pe de altă parte și o totală subordonare a ta față de această magnifică forță.

— Bravo, măi băiatule, dă-i înainte... El crede că fără ghionturile lui entuziaste tu n-ai face un singur pas mai departe. El e ferm convins că abia aștepți să fii bătut pe umăr de augustele sale pălmuțe. Chiar dacă n-ai nevoie să fii încurajat, el tot te bate pe umăr.

Dar această bătaie pe umăr nu exprimă numai încredere și avînt, dorința de progres. Dacă ar fi numai atîta nici nu ne-am înfuria pe această temă... Enervantă e senzația că depinzi de el, că soarta ta se află în mîinile lui. Îți impune să-i ceri aprobarea pentru fiecare pas pe care-l faci. Ca și cum nu faptul ar avea valoare, ci aprobarea lui.

— Dacă vrei să faci ceva ca lumea, întreabă-mă pe mine înainte...

Nu admite ca pămîntul să se învîrtească fără aprobarea lui. Dacă, să zicem, te duci la un film sau la o întîlnire de amor fără să-i ceri în prealabil consimțămîntul, se înfurie.

— Ce? Ești de capul tău?

E normal ca fiecare om să depindă de capul lui. În această dorință nu există, credem, nici o urmă de extravaganță. Ei bine, nu. El e de altă părere. Are ambiția nebună ca picioarele tale să depindă de capul lui. În capul lui nu există nimic, de aici îi vine starea asta de voie bună și mulțumire de sine.

Independența gîndirii echivalează cu o mare nenorocire. De aici crede el că vin toate relele de pe lume.

— Vezi ce s-a întîmplat dacă te-ai luat după capul tău?

Dar él bate pe umăr și viii și morții. Nici morții nu scapă de ghionturile lui entuziaste. Nici morții celebri nu-l intimidează. Îl bate adeseori pe umăr pe Kant. Cînd se înfurie țipă la Balzac. La Spinoza se gîndește cu multă înțelegere și regretă că s-a luat după capul lui.

N-a realizat nimic în viață, cu toate astea continuă să-i încurajeze pe alții.

Ce să facem cu el? Într-o bună zi o să-l batem și noi pe umăr... Nu de alta... dar măcar să-l răzbunăm pe Balzac...

umor

DE PESTE HOTARE

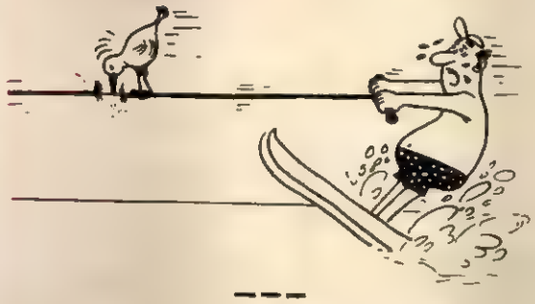

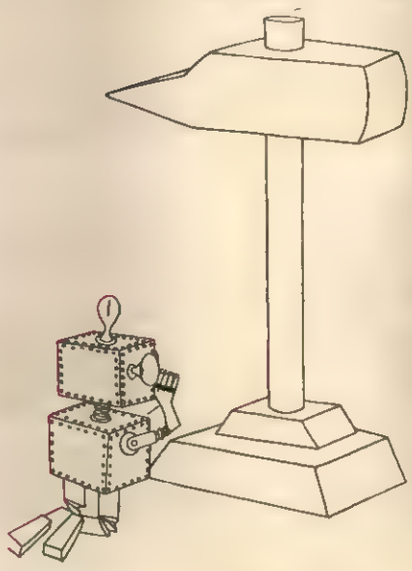

SUCCES, DEZLEGĂTORI

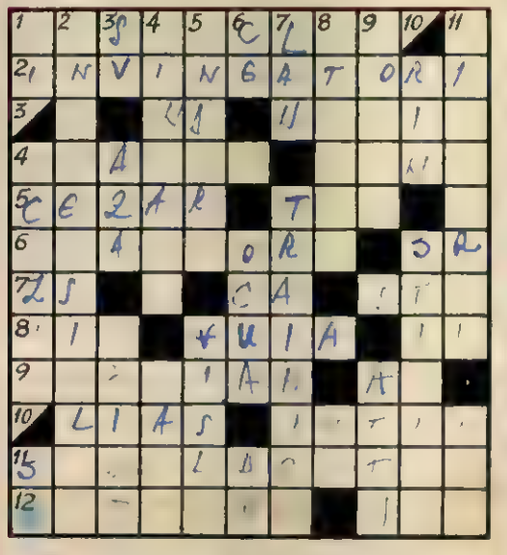

ORIZONTAL: 1) Localitate unde Pirus îi învinge pe romani dar cu atîtea sacrificii încît celor ce-l felicitau pentru succes le-a răspuns: «Încă o asemenea victorie și sînt pierdut». 2) Încununați de succes. 3) Cînd se termină! — Succes! 4) Haina sonoră a unui succes major (pl.) — Un punct pentru moldoveni la ei acasă. 5) Mare comandant de oști al antichității, al cărui nume este legat de celebra expresie «Veni, vidi, vici», adică «Am venit, am văzut, am învins» — Tisă. 6) Fără frecvență — Secure! 7) Zis la margini! — Termen de comparație — A fi pregătit. 8) Monedă romană de argint — Mare înaintaș român în domeniul aeronauticii — Unu și încă unul! 9) Succesor direct al vechii Rome — Aed! 10) Păstor iubit de Galateea — Locul celui ce obține un succes deplin. 11) Un succes fără egal. 12) Succes — Bătută... cu politețe.

VERTICAL: 1) Hai! — Fructificate, asigură succesul — Pers! 2) Patrie a cunoscutului calificativ «Magna cum laude». 3) Seve! — Scriitor spaniol (1851-1912) — De neatins... și totuși venerat. 4) Se înalță eroilor — Formațiune geologică terțiară. 5) Ipotetică reușită pescărească — Un verb pentru... rame. 6) Culege! — Tîrg în Arabia — Cea mai de jos și cea mai de sus notă (od.). 7) Marea de aur — De nezdruncinat. 8) Vise predestinate insuccesului (fig.) — Pentru Grivei cînd atacă. 9) Autor al «Utopiei» — Insulă din Arhipelagul Antilelor. 10) Fluviu european — Un tînăr cu frumoase succese la învățătură. 11) Succese, succese... — Personaj feminin din «Citadela sfărîmată» de H. Lovinescu.

Toma MICHINICI

Dicționar: IIS, ACIS, AZA, LIAS, OCUA, ATTU.

Dezlegarea jocului «ROȚI», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STOP — MONOM. 2) POD — COMOD. 3) OCOL — TOR — H. 4) R — ROTOR — JO. 5) TR — ZOR — MOD. 6) OS — P — LOCO. 7) ZGOMOTOS — R. 8) BOR — ROCOCO. 9) OZON — G — RON. 10) R — COLOS — TC.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Dumitru M. Ion: **Poeții de douăzeci de ani.** În recenta sa carte de versuri, gîndul și inima cinărului poet înalță și închină către «Doamna țară» frumoase poeme în care autenticitatea emoției nu lasă să strecoare nici o notă falsă, convențională, retorică (Editura Eminescu).

• În seria Antologii a Editurii Univers a apărut **Proza narativă latină.** Cartea are următoarele capitole cuprinzător alcătuite din texte ilustrative: Istoriografia; Oratoria; Retorica; Filozofia și erudiția; Fabula; Romanul. O lectură instructivă nu numai pentru sinteza oferită, ci și pentru constatarea unor anticipări ale structurilor prozei moderne. Traducere de I. Teodorescu. Studiu introductiv, prezentări și note de Mihai Nichita.

• Ultimul volum, al VI-lea, din febrilele memorii ale lui Ilya Ehrenburg: **Oameni, ani, viață** a apărut în colecția Meridiane a Editurii Univers. Traducere de Tatiana Nicolescu.

• Din creațiile prozatorilor bulgari, aceeași editură ne prezintă următoarele romane: **Culoarea izvoarelor** de Lada Galina (în românește de Tiberiu Iovan); **Simbătă seara** de Milcio Radev (în românește de Iulian Neacșu și Laura Baz-Fotiade); **Rali** de Ștefan Dicev (în românește de Tiberiu Iovan).

• Foarte bună inițiativa Editurii militare de a publica pentru micii cititori un **Almanah al vacanței.** Deci un almanah care nu evocă bucuria fulgilor de zăpadă și a sărbătorilor de iarnă, ci pe aceea a soarelui marin și a cărărilor umbroase și ozonate. Viu și bogat ilustrat, insolitul almanah cuprinde povestiri, poezii, note de călătorie, sfaturi pentru drumeție, teste, jocuri, filatelie, modă. Un caiet detașabil, intitulat **Mica antologie a poeților de... mîine,** însumează poezii ale copiilor din țara noastră și din alte țări, selecționate și traduse de Victor Tulbure și Raluca Tulbure. O apariție editorială care se recomandă prin conținutul ei atractiv și, totodată, educativ. Ediția e îngrijită de poetul Victor Tulbure.

CINEMA

• **Ancheta de la Hotel Excelsior.** Un veteran al filmului cehoslovac, Jiri Sequens, își desfășoară abilitatea profesională pe o temă polițistă. Interpreți — Jaroslav Marvan, Josef Vinklar, Josef Blaha.

• **Cînd se ivesc zorile.** O producție a studiourilor albaneze, în regia lui Pirro Milkani. Filmul refăce cîteva momente din istoria contemporană a poporului albanez.

• Cîteva noi documentare proaspăt ieșite de pe porțile studioului **Alexandru Sahia:** «Necazurile Sfintei Fecioare» (regia — Virgil Calotescu), «Și medicii au început să filmeze» (regia — Ion Bostan), «Amintiri» (regia — Mirel Iliești).

• Mari cineaști, mari actori pe ecranele noastre: John Ford («Toamna cheyennilor»), Jacques Tati («Trafic»), Pierre Étaix («Marea dragoste»), Peter O'Toole («Adio, domnule Chips!»), Lino Ventura, Marlène Jobert («Ultimul domiciliu cunoscut»), Dönatas Banionis («Goya»), Marlon Brando («Omul din Sierra»).

• Filmul italian de problematică socială, puternic implicat în realitățile contemporane, s-a aflat la loc de cinste în palmaresul Festivalului de la Cannes 1972. Marele premiu pentru regie a revenit — ex-aequo — cineaștilor Francesco Rosi și Elio Petri pentru filmele lor **Afacerea Mattei** și, respectiv, **Clasa muncitoare merge în paradis,** asupra cărora revista noastră a relatat într-unul din numerele sale trecute. Alte distincții importante au fost acordate filmelor **Solaris** (Andrei Tarkovski), **Abatorul numărul 5** (George Roy Hill), **Psalmul roșu** (Miklos Jáncso).

• Aviz tinerelor și tinerilor cu aspirații de actori amatori: Asociația cineaștilor organizează un concurs de fotogenie deschis tuturor celor care vor să-și încerce norocul și să-și vadă chipul tipărit în «Caietul cinefilului–73». Sîntem anunțați că o comisie alcătuită din regizori de prestigiu va selecționa cele mai reușite fotografii. Data de închidere a concursului — 1 iulie. Adresa — ACIN, bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 65, București.

Jean Yanne

DISC

• **Maria Văduva** — una dintre vocile de aur ale tinerei generații de soliști de muzică populară — înregistrează un disc de mic format, cu concursul Orchestrei de muzică populară a RTV (dirijori, Radu Voinescu și Victor Predescu). Se cuvin pomenite cuspatru piesele interpretate, deoarece ne aflăm înaintea unor valori folclorice neobișnuite: «Amîndoi cînd ne iubeam», «Floricică de pe munți», «Ai să pleci, Gheorghe, curînd» și «Măi, Mărie, Mărioară» (45–EPC–10 229).

• **Viorel Costin** — cine nu-l cunoaște din emisiunile TV? — ne uimește, iarăși, nu numai prin încîntătoarea sa prezență «scenică», ci și prin alegerea repertoriului: «Io-s făcior de pe Mara», «Horincuța de pe mese», «Tu mîndrucă de demult», «Bată-te, hornică re'» și «Cînd oi me' după mireasă» sînt în stare să trezească interesul oricărui iubitor de folclor nemistificat. Acompaniază Orchestra de muzică populară a RTV, dirijată de maestrul George Vancu (45–EPC–10 236).

• Ținînd seamă că discurile de muzică populară ocupă un loc de prim rang (din toate punctele de vedere) în producția «Electrecord»-ului, am sugera o mult mai întărită regionalizare a lor. Mulți discoamatori doresc s-asculte uneori numai «de-alea de-ale noastre». Oferindu-le ocazia de-a reasculta melodiile locurilor natale, le-am face o mare bucurie. Și credem că n-ar fi ceva chiar atît de complicat!

MUZICĂ

• Sub auspiciile Filarmonicii «George Enescu», concert simfonic omagial «De ziua copilului». Orchestra simfonică a Liceului de muzică nr. 1, dirijor, prof. **Constantin Popovici,** prezintă: uvertura la opera «Semiramida» de Rossini, Concertul pentru pian de Mendelssohn-Bartholdy (solistă, **Roxana Lazăr**), Simfonia în Re major («a jucăriilor») de Haydn (Ateneu, 28 mai).

• Concertul săptămînal al Filarmonicii (2 și 3 iunie) are ca solist pe soprana **Helen Boatwright** din S.U.A., interpretă a patru (ultime) lieduri de Richard Strauss. Programul mai include încheierea integralei simfoniilor enesciene — Simfonia de cameră și Simfonia a III-a cu cor. Dirijează **Mihai Brediceanu.**

• Vă reamintim datele concertului de astă-seară de la Ateneu: dirijor — **Mircea Basarab,** solist — pianistul vest-german **Christoph Eschenbach:** Oratoriul «Constelația omului» de Tiberiu Olah și Concertul pentru pian nr. 5 — Imperialul — de Beethoven.

• Un concert cameral în Studioul din str. Nuferilor la 30 mai: Orchestra **Camerata** a Conservatorului bucureștean, dirijată de **Paul Staicu:** Concertele grossi nr. 1 și 2 de Arcangelo Corelli; Concertul pentru oboi și orchestră de Domenico Cimarosa (solist, **P. Angelescu**); Concertul pentru trompetă și orchestră de Joseph Haydn (solist, **Iancu Văduva**); suita «Codex Caioni» de Doru Popovici și «Vise» — o primă audiție de Vlad Ulpiu.

• **Dumitru D. Botez** dirijează simfonicul săptămînal al RTV cu programul: «Jocuri populare românești din Transilvania» de Constantin Silvestri; «Balada steagului», pentru soprană (**Emilia Petrescu**), cor și orchestră de Sigismund Toduță; Concertul în Mi major pentru orgă (**Eckert Schlandt**) și orchestră de J.S. Bach și «Muza apelor» de G.F. Haendel. Corul RTV, dirijat de **Aurel Grigoraș** (1 iunie).

o Pianistul **Christoph Eschenbach** ne oferă și un recital extraordinar la 29 mai, la Ateneu, cu un program: Mozart, Schubert, Chopin.

PLASTICĂ

• **Pictura belgrădeană între cele două războaie.** În cadrul «Săptămînii Belgradului la București» la galeria «Apollo» sînt prezentate 30 de opere aparținînd unor artiști mai importanți, activi în perioada interbelică. Selecția își propune să prezinte valorile durabile ale unor curente care s-au manifestat în pictura iugoslavă în jurul anului 1930: expresionismul, realismul poetic și pictura militantă.

• Cine a urmărit activitatea lui **Cornel Sever Mermeze** din ultimul deceniu a putut presimți obsesia pictorului pentru realizarea unor structuri ale imaginii, care să concilieze chemările vieții reale cu tensiunile interioare ale artistului. Mermeze a realizat de-a lungul timpului o pictură pe care am putea-o numi a sugestiei și pe care a aplicat-o celor mai diferite domenii, de la cel istoric la cel al peisajului. Actuala expoziție nu prezintă în acest sens schimbări sensibile în construcția imaginii: aceeași ambiguitate spațială și aceleași căutări cromatice pentru crearea unei atmosfere cît mai picturale (Galeriile Simeza, bd. Magheru 20).

• **Valeriu Boboreiu** e un pictor sui-generis: el a înghețat diversele aspecte ale realității într-un singur canon. Pornită inițial de la tehnicile ornamentale de pe vasele țărănești, pictura sa se constituie totdeauna printr-o repetiție uniformă sau variată a unor unice motive formale, care se organizează urmînd parcă niște impulsuri automate — fie că e vorba de un peisaj cosmic sau de descrierea suprafeței terestre, de evocarea unor spații acvatice sau de procese germinative sau, pur și simplu, de narare simbolică a unei sărbători. Și astfel, Boboreiu se autopastișează de la o expoziție la alta... (Simeza).

• La Galeria «Galateea», Calea Victoriei 132, **Sabina Negulescu Florian** expune 30 de pasteluri, descrieri pline de culoare ale Parisului văzut în diverse anotimpuri.

TEATRU

• **Peer Gynt** de Henrik Ibsen (Teatrul tineretului din Piatra Neamț): spectacol de fior poetic și zburdălnicie a fanteziei, dar totodată de mari profunzimi de gîndire și sensibilitate, consacrînd pe deplin forța creatoare a tinerei regizoare Cătălina Buzoianu, picturalitatea viziunii scenografice a lui Mihai Mădescu și resursele actoricești — mereu improspătate — ale bunei trupe nemțene: Adria Pamfil Almăjan, Mitică Popescu, Boris Petroff, Eugenia Balaure, Cornel Nicoară, Nina Zăinescu, Valentin Uritescu, Th. Danetti, Ion Muscă și alții.

• **Revista are cuvîntul** de Eugen Mirea, muzica de Temistocle Popa (Teatrul satiric muzical «C. Tănase»): exuberanta fantezie plastică a scenografului Puiu Ganea îmbrăcînd o revistă echilibrat gîndită regizoral (N. Dinescu), cu cîteva bune cuplete (în care se simte mîna lui Mirea), cu altele de un gust îndoielnic (în care nu se simte...), cu o coregrafie bine lucrată de Sandu Feyer și cu o distribuție foarte atrăgătoare pentru iubitorii genului: H. Nicolaide, Gică Petrescu, Ovid Teodorescu, Horia Căciulescu, Tudose Martinică, Viorica Chiș, George Enache și alții. Spectacolul are ambiția să lanseze o nouă cîntăreață de muzică ușoară: Ioana Iliant.

• **Și totuși, cuvintele** (Teatrul Național din Cluj): poem-spectacol cu caracter omagial (oferit sărbătoririi semicentenarului U.T.C.), realizat, regizoral, cu patos al ideii, de Anton Tauf și interpretat de Carmen Galin, Anton Tauf și cîntăreața de muzică folk, Marcela Saftiuc.

• **Despre unele neajunsuri, lipsuri și deficiențe în domeniul dragostei** — cum se intitulează prelung și amuzant pleonastic ultima piesă a lui Al. Mirodan — a intrat în repetiții la Național, în regia Sandei Manu și cu o distribuție plină de făgăduințe: Coca Andronescu, Mihai Fotino, Const. Diplan.

• **Solii tinereții,** spectacol-concert realizat de cunoscutul Ansamblu al U.T.C. din Sibiu, gîndit cu un bun echilibru regizoral (Gioni Dimitriu), susținut muzical de formația «Ecco» și avînd în reprezentație pe tinerii cîntăreți Olimpia Panciu și Mihai Constantinescu. Spectacolul se bucură de participarea extraordinară a cunoscutului cîntăreț italian Antonio Furnari, care oferă un excelent recital de muzică românească și italiană.

Coca Andronescu

TV

NOI SERIALE. La semnalele de alarmă ale criticii, televiziunea ne propune: **Potcoava de piatră** — serial de aventuri pentru copii și tineret, realizat de studiourile noastre, cu o numeroasă și, ca de obicei, bună echipă actoricească. Primul episod — «Carele gheauruluiș (duminică ora 17.10).

REPORTAJ. Ciobani ieri — chimiști de vază astăzi. Este subiectul reportajului «Existența a două» (duminică ora 19.00) • Turism pe malurile Bîrzavei în anul 2000 (marți ora 18.30) • «Tînăuța» — frumoasă tradiție maramureșeană de încununare a celui mai harnic țăran (miercuri ora 20.00) • «Crochiuri» — un reportaj de **Ziua internațională a copilului** (joi ora 18.30) • **Satul contemporan** (vineri ora 18.30).

DEZBATERI. Problematica perfecționării — în centrul atenției emisiunii **Dinamica societății românești** (miercuri ora 19.00) • Despre rolul intelectualității tehnice în progresul economiei socialiste — o dezbatere din ciclul organizat în întîmpinarea **Conferinței Naționale a P.C.R.** (joi ora 19.00).

ȘTIINȚĂ. Referiri la o temă de actualitate — «Industria previziunii» — prezintă Andrei Bacalu (luni ora 21.00) • Ciclul **Drumuri în istorie,** realizat la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, partea a treia — «Unitate și neatîrnare» (vineri ora 20.00).

TEATRU. «La porțile istoriei, la porțile luminii» — spectacol de sunet și lumină, dedicat aniversării a 1850 de ani ai municipiului Drobeta Turnu Severin și inaugurării hidrocentralei Porțile de Fier duminică ora 20.00)

FILM. Dacă nu vă era de ajuns un singur Funès, televiziunea, cu ajutorul filmului «Hibernatus», e gata să vă ofere doi: Louis de... și Olivier de... (duminică ora 21.00) • La **Telecinemateca** vedem versiunea franceză a capodoperei dostoievskiene «Crimă și pedeapsă», cu staruri de primă mărime: Marina Vlady, Jean Gabin, Robert Hossein, Lino Ventura (miercuri ora 20.20) • Filmul «Hatarii» (vineri ora 20.15) • Ultimul film al săptămînii: «Strada lăturalnică» cu Mari Törocsik (sîmbătă ora 18.00 pr. 2).

MUZICĂ. Concursul coral interjudețean **Cîntare patriei** (duminică ora 17.40) • Tito Gobbi la București — înregistrare cu opera Tosca de Puccini (marți ora 20.10) • Spectacol coregrafic pe muzică interpretată de neuitata Maria Tănase (marți ora 18.05)

FOLCLOR. **Steaua fără nume,** versiunea «Floarea din grădină» (luni, ora 21 30).

DIVERTISMENT. Cîntă Thérèse Steinmetz și Anda Călugăreanu (marți ora 22.10) • «Primăvara la Sofia», emisiune oferită de TV din Bulgaria (miercuri ora 20.30 pr. 2) Divertisment cu Stela Popescu, Marina Voica, Dida Drăgan, Corina Chiriac, Dumitru Furdui, Ștefan Bănică, Jean Constantin, Horia Șerbănescu, Mihai Fotino, Florin Bogardo, Cornel Constantiniu, Radu Stoenescu (sîmbătă ora 21.00).

SPORT. **Fotbal:** R.D.G.—Uruguay (duminică ora 14.10) și Ajax Amsterdam—Internazionale Milano (miercuri ora 22.20).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv Eftimie IONESCU la Concursul pronosport, etapa din 28 mai 1972

I. Farul-U.T.A.	1, x
II. Steagul roșu-Steaua	1, x, 2
III. A.S.A.–C.F.R.	1
IV. «U» Cluj-Petrolul	1
V. F.C. Argeș-«U» Craiova	1
VI. Dinamo-Jiul	1
VII. S.C. Bacău-Polit.	1, x
VIII. Dunărea-C.F.R. Pașcani	1
IX. Chimia Rm. V.-Progresul Buc.	1, x
X. Polit. Tim.-Minerul B.M.	1
XI. Vulturii-C.F.R. Arad	1, x
XII. Corvinul-C.S.M. Sibiu	1
XIII. Metalurgistul Cugir-C.F.R. Tim.	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

SERGIO ENDRIGO
ne-a încîntat din nou cu arta sa de o mare sensibilitate.

Foto: Casa discografică PONIT CETRA

23
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 887
3 IUNIE 1972

AVÎNTUL CEL MARE

În acest an, în această lună, în aceste zile, marea noastră întrecere socialistă cunoaște un nou și puternic avînt în cinstea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român și a celei de-a XXV-a aniversări a republicii.

Animat de înaltul comandament al conștiinței sale socialiste, poporul întreg, — clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea — într-o atmosferă de emulație fără precedent, se angajează ferm să înfăptuiască cel mai însuflețitor obiectiv cunoscut în istoria întrecerii socialiste din țara noastră CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

Pe măsura zilelor de incandescență pe care le trăim; pe măsura exemplului viu pe care ni-l dă zi de zi, ceas de ceas, secretarul general al partidului; pe măsura puterilor și capacității noastre de muncă, înfăptuirea cincinalului înainte de termen — CU CÎT MAI ÎNAINTE DE TERMEN POSIBIL — se înscrie în hotărîrea comună a întregului popor de a realiza neabătut programul de dezvoltare multilaterală a societății noastre socialiste adoptat de Congresul al X-lea al P.C.R.

În aceste zile, în această lună, în acest an — an hotărîtor al cincinalului — pășim practic cu toții, într-un RITM NOU, în atingerea obiectivelor pe care ni le-am propus pentru construirea societății comuniste din România.

Avîntul tumultuos al întrecerii socialiste are ca punct de plecare REEVALUAREA posibilităților, a tuturor rezervelor, reevaluare care se realizează RAȚIONAL, CONȘTIENT, pe baza unor analize complexe, temeinice, științifice, la care participă mase largi de oameni ai muncii, practic — toți oamenii cuprinși în sfera producției materiale. Atenția principală, în industrie, se îndreaptă spre factorii care pot determina creșterea producției și productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție, sporirea beneficiilor, ridicarea parametrilor tehnico-economici și calitativi ai produselor, intensificarea autoutilării, depășirea sarcinilor de export, reducerea masivă a importurilor, realizarea impecabilă a investițiilor. Practic, sfera de inițiativă a fiecărui om angrenat în procesul muncii devine nelimitată, el putîndu-și manifesta din plin capacitatea creatoare. Întrecerea cuprinde și oamenii muncii din agricultură, unde pe primul plan se situează realizarea și depășirea sarcinilor producției vegetale și animale, asigurarea pentru viitor a unei baze materiale cît mai puternice.

Ca un fluviu imens, într-o revărsare continuă, sute și mii de telegrame și scrisori din întreaga țară — conținînd angajamentele suplimentare pe care și le iau comuniștii, oameni ai muncii, colective întregi ale întreprinderilor, unități centrale, județene — sînt adresate zilnic Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu personal.

Este imposibil de urmărit în totalitate uriașul avînt în continuă creștere, proporțiile și emulația creatoare înscrise în întrecerea socialistă care cuprinde în aceste zile țara.

Ceea ce se conturează însă cu claritate emoționantă odată cu fiecare nou angajament, odată cu fiecare nouă realizare, este chipul omului, al omului muncii, care trăiește intens în aceste zile de mare efervescență politică, al omului harnic, al omului hotărît să facă tot ce-i stă în putere pentru a înfăptui programul adoptat de Congresul al X-lea al partidului, program închinat prosperității și înfloririi patriei, al omului constructor al societății socialiste de azi și al societății comuniste de mîine, om al cărui nume este: CETĂȚEAN AL ROMÂNIEI.

Mihai MÎRZA

Marți, 30 mai 1972

La chemarea însuflețită a partidului ș

clasa muncitoare, întregul nostru

REALIZAREA CINCINALULUI ÎNAINTE DE TERMEN

PRINTR-O ANALIZĂ SEVERĂ ȘI RESPONSABILĂ, NUMEROASE COLECTIVE MUNCITOREȘTI ÎȘI SUPLIMENTEAZĂ ANGAJAMENTELE

SATU MARE: Cuceriți de ideea îndeplinirii cincinalului înainte de termen, muncitorii, inginerii și tehnicienii din unitățile industriale ale județului Satu Mare și-au suplimentat angajamentele în întrecerea socialistă din acest an. Se va realiza în cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a XXV-a aniversări a proclamării republicii, peste plan, o producție-marfă industrială în valoare de 100 milioane lei, cu 40 milioane mai mult decît prevedea angajamentul inițial.

SUCEAVA: Colectivele de oameni ai muncii din industria județului Suceava și-au suplimentat angajamentele luate în întrecerea socialistă cu 36 milioane lei la producția globală și 32 milioane lei la producția-marfă. Sînt create, de asemenea, condiții ca pînă la începutul lunii august peste 60 la sută din planul anual de investiții să fie îndeplinit.

OLTENIȚA: În cinstea Conferinței Naționale a partidului, colectivul de oameni ai muncii de la Șantierul naval Oltenița a hotărît să realizeze peste plan motonava de 5 000 tone, în valoare de 34 milioane lei.

CĂLAN: De la Călan sîntem informați că muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinei «Victoria»

ELEI DE-A XXV-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

rin participarea unanimă în marea întrecere socialistă, oopor au hotărît:

din localitate sînt hotărîți ca pînă la data începerii Conferinței Naționale a P.C.R. să realizeze în întregime angajamentul asumat pe întregul an la producția globală și marfă.

T.C.I.F.-București: În întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului, muncitorii, tehnicienii și inginerii Trustului de construcții pentru îmbunătățiri funciare–București s-au angajat să depășească planul la construcții-montaj pe primul semestru cu patru milioane lei. Vor fi reduse, de asemenea, cheltuielile de producție, realizîndu-se o economie în valoare de peste un milion lei.

HUNEDOARA: Siderurgiștii hunedoreni au hotărît să-și suplimenteze angajamentele cu cîte 3 000 tone la fontă și oțel, cu 5 000 tone la laminate finite pline, cu 20 milioane lei la producția-marfă, cu 10 milioane lei la beneficiile peste plan. Conform noului nivel al angajamentelor, siderurgiștii vor realiza suplimentar, în acest an, între altele, o producție-marfă în valoare de 80 milioane lei, 18 000 tone laminate finite, 23 000 tone oțel, 20 000 tone laminate finite pline, 15 milioane lei economii la prețul de cost, 30 milioane lei beneficii suplimentare și 6 milioane lei valută la export.

MAI MULT, MAI REPEDE, MAI IEFTIN

- **eforturi sporite în direcția autoutilării**
- **creștere a productivității muncii cu 200%**
- **economii de 300 000 lei valută**

— Ce întreprindeți pentru continua creștere a eficienței și productivității muncii în uzina dv?

Iată întrebarea cu care ne-am adresat inginerului Constantin Dumitrescu, adjunctul serviciului tehnolog șef din cadrul Uzinei de pompe din Capitală. Ni s-a răspuns prompt, cu o bogăție de fapte care atestă preocupările acestui colectiv harnic, care în aceste zile de muncă avîntată, ce a cuprins întreaga țară, își dublează eforturile pentru a obține rezultate superioare. Mai întîi, s-au făcut și se fac eforturi serioase în direcția autoutilării. O serie de mașini cu grad de uzură avansat au fost adaptate, reușindu-se astfel reintroducerea lor cu randament mult sporit în circuitul producției. Prin adaptarea unor strîngeri pneumatice, prin mecanizarea valțurilor, s-a reușit o creștere a productivității muncii la mașinile respective cu 200%. De remarcat că asemenea mașini (strunguri, agregate de găurit) se importau. Numai prin această acțiune, întreprinderea a economisit circa 300 000 lei valută.

De asemenea, pe linia utilizării unor materiale economicoase, este de semnalat înlocuirea profilurilor laminate prin profiluri îndoite din tablă la construcția postamentelor pentru mașini, ceea ce a permis economisirea a circa 200 t de laminate la producția unui an. Este în curs apoi înlocuirea unor serii de pompe cu altele noi, cu calități competitive, pompe în construcția cărora tipizarea ocupă un loc deosebit. Pe mesele proiectanților se conturează de pe acum o serie de noi produse cu caracteristici mult îmbunătățite. Aceste căutări, aceste eforturi, care antrenează nu numai un grup de specialiști, ci sute și sute de muncitori, maiștri, ingineri, cresc în intensitate în aceste zile și săptămîni premergătoare Conferinței Naționale a partidului. Este omagiul adus acestui eveniment de importanță majoră de către valorosul colectiv al Uzinei de pompe.

CINCINALUL ÎNAINTE

AVANGARDA SUCCESELOR: COMUNIȘTII

Ne aflăm la cunoscuta fabrică bucureșteană de textile «Dacia». Harnicul colectiv de aici se găsește în aceste zile în plină efervescență creatoare. În toate secțiile, la țesătorie, la filatură, la finisaj, se desfășoară vii acțiuni menite să conducă la realizarea cu succes a unor importante angajamente suplimentare luate în cinstea Conferinței Naționale a partidului și a aniversării proclamării republicii.

În ce constau aceste angajamente? După cum ne informează tovarășa Maria Diaconu, președinta comitetului sindicatului pe întreaga întreprindere, colectivul fabricii, antrenat în marea întrecere socialistă, a hotărît ca pînă în ziua deschiderii Conferinței Naționale a partidului să suplimenteze cu 1 500 000 lei cele 5 000 000 lei pe care s-a angajat să le realizeze peste plan. Tot în cinstea acestui mare eveniment se vor produce suplimentar 30 000 m țesături finite (în afara angajamentului inițial de 120 000 m), iar în ceea ce privește exportul produselor realizate în fabrică, angajamentul marchează o foarte substanțială urcare a vechiului angajament de la 100 000 lei valută la 500 000 lei valută.

«Nu ne vom mulțumi cu aceste realizări. Vom continua să ne sporim angajamentele în cinstea Conferinței Naționale a partidului și a aniversării proclamării republicii — ne declară tov. Aurel Stugariu, ajutor de maistru la țesătorie, fruntaș în producție. Întregul nostru colectiv, cu comuniștii în frunte, caută să valorifice toate posibilitățile existente la locul de producție pentru obținerea de realizări cît mai bogate, prin exploatarea cît mai judicioasă a mașinilor, prin perfecționarea noastră profesională, prin folosirea cît mai bună a materiei prime. Angajamentul brigăzii pe care o conduc? Pînă la conferință vom livra suplimentar, lunar, 300 m de țesături față de 120 cît era angajamentul inițial».

O altă fruntașă în producție, filatoarea Maria Sache: «În cinstea Conferinței Naționale a partidului, secția filatură în care lucrez realizează zilnic o cantitate suplimentară de 200 kg fire. Reușim acest lucru printr-o bună și ritmică aprovizionare cu materie primă a locului de muncă și o mai bună organizare a activității noastre la mașini. Nu uităm nici o clipă — adaugă interlocutoarea noastră — că prin tot ce realizăm în momentul de față contribuim la îndeplinirea mai devreme a actualului cincinal».

Elena Drăgan (ajustoare) din secția finisaj, fruntașă și ea în producție, ne declară: «Cele două mari evenimente politice ale acestui an, — Conferința Națională a partidului și aniversarea proclamării republicii — colectivul nostru le întîmpină cu un deosebit entuziasm și cu realizări importante. Un singur exemplu: toate atelierele din cadrul secției finisaj vor prelucra pînă în ziua deschiderii conferinței un plus de 30 000 m țesături».

În fotografie, muncitoarele fruntașe Maria Sache și Elena Drăgan. În mijloc, maistrul Aurel Stugariu.

BĂTĂLIA OGOARELOR SUB SEMNUL MARII ÎNTRECERI SOCIALISTE

- **producții cît mai mari și mai ieftine**
- **nici o palmă de pămînt necultivat**

Primăvara aceasta atît de prielnică lucrărilor agricole începe să-și arate roadele. Mai întîi prin recolta bogată de legume și fructe, și apoi, prin avansul pe care l-a creat culturilor cerealiere. Anul acesta, de exemplu, culturile de grîu și orz au un «cîștig» în ceea ce privește maturizarea de 7—12 zile. Totodată, datorită vremii bune, potențialul de producție al grînelor afectate în timpul iernii a fost refăcut, fapt ce ne convinge că vom avea un seceriș bogat. În acest cadru natural, deosebit de favorabil, oamenii satelor au pornit întrecerea socialistă pentru obținerea de producții cît mai mari și mai ieftine. Pentru aceasta, pe întreg cuprinsul țării lucrătorii ogoarelor și-au luat angajamentul să nu lase nici o palmă de pămînt necultivat, timpul să fie folosit cu maximum de randament, astfel încît toate activitățile de pe cîmp să fie încheiate conform graficelor. Aceasta va crea premise pentru depășirea recoltelor planificate, pentru suplimentarea livrărilor către stat.

De asemenea, e necesară formarea încă de pe acum a echipelor de secerători și asigurarea spațiilor de înmagazinare a recoltelor.

Nu trebuie uitată însă grija pentru strîngerea și conservarea furajelor, acțiune cu ample efecte asupra producției animaliere. Datorită imprimăvărării timpurii și potențialului ridicat în această primă parte a anului, plantele de nutreț cultivate, indeosebi leguminoasele perene, orzul, secara și borceagurile pentru fîn și masă verde, fînețele naturale au ajuns mai devreme în faza de recoltare, ceea ce impune o urgentare a strîngerii lor.

La ordinea zilei:

întreținerea culturilor. La C.A.P. Peretu, jud. Teleorman, a început prașila a doua la culturile de ceapă.

SĂ URMĂM EXEMPLUL BRIGĂZILOR FRUNTAȘE!

Și colectivul cunoscutului Combinat pentru industrializarea lemnului de la Pipera se află angajat în momentul de față într-o mare și prestigioasă acțiune menită să întîmpine cu succese cît mai mari Conferința Națională a partidului și cea de-a XXV-a aniversare a proclamării republicii.

În primele patru luni ale acestui an întreprinderea a realizat 10 milioane lei depășire la producția globală, 10 milioane la producția-marfă și 4 milioane la producția livrată la export. Angajamente suplimentare pe anul în curs: 7,6 milioane lei la producția globală și 5,520 milioane la producția-marfă.

Un exemplu în muncă, un exemplu demn de urmat îl oferă brigada de tineri condusă de maistrul Gheorghe Ștefănescu, pe care o vedeți, în plină activitate, în fotografia de mai sus.

DE TERMEN !

«Acest cincinal trebuie să însemne o cotitură radicală în dezvoltarea industriei românești — și este necesar să facem totul pentru a îndeplini mai devreme prevederile cincinalului, pentru a ridica România, poporul român la o viață superioară».

NICOLAE CEAUȘESCU

În industria aluminiului au fost asimilate profiluri cu caracteristici tehnice superioare. Pînă în prezent, colectivul Uzinei de aluminiu din Slatina a realizat peste 50 de sortimente noi, destinate pieselor pentru autoturisme, autocamioane, locomotive electrice, vagoane de cale ferată, tîmplărie metalică, cît și pentru fabricarea unor bunuri de larg consum.
Potrivit prevederilor și pe baza unei judicioase reevaluări a potențialului uman și material, prin analizarea minuțioasă a rezervelor existente, producția de oțeluri aliate va crește cu 20 la sută, iar a laminatelor din aluminiu, cu mai mult de 32 la sută în comparație cu realizările anului 1971.

O CHEMARE LA ÎNTRECERE CĂTRE TOATE COLECTIVELE DE ELECTRICIENI DE ÎNTREȚINERE DIN ȚARĂ

— Am și eu orgoliul meu — mi-a spus Ion P. Constantin (coperta noastră), șeful echipei de electricieni de întreținere de la F.M.U.A.–București. Atunci cînd repar o mașină, ea să funcționeze perfect timp îndelungat, fără să mai fie nevoie de altă intervenție.

Tocmai reparase o raboteză mare care se oprise brusc din mers. Îi urmărisem mișcările agile și sigure ale mîinilor prin păienjenișul de sîrme de culori diferite și, cînd raboteza reîncepu să funcționeze în ritmul ei obișnuit, regulat, Ion P. Constantin mi se adresă parcă cu un ton de mustrare în glas: «Despre noi, electricienii de întreținere, scrieți prea puțin în presă». Îmi arătă hala imensă în care zeci de tipuri de mașini-unelte uzinau tot felul de piese complicate. «Le auziți ce frumos merg? Avem și noi, electricienii, o părticică de merit!» Își șterse mîinile cu un șomoiog de cîlți, își strînse sculele și după ce mai ascultă atent mersul rabotezei, îmi spuse: «Dacă aveți timp, veniți cu mine, vreau să vă arăt ceva». Mă duse într-o încăpere unde mai erau și alți electricieni din echipa sa. Pe masă erau desfăcute foi mari cu scheme de mașini. În timpul dintre intervenții, mai ales atunci cînd sînt puse în funcțiune noi agregate, noi studiem schemele electrice și electronice ale tuturor mașinilor, să le deslușim bine secretele. Astfel putem afla în mod operativ sursele posibile ale defecțiunilor și să intervenim cît mai prompt. În actualul cincinal uzina noastră are sarcina de a-și dubla producția și de a produce mașini-unelte de o complexitate din ce în ce mai mare. Noi știm că putem face mai mult și că, dacă ne intensificăm eforturile, vom putea realiza cincinalul cu mult înainte de termen. Simt că este în puterea fiecărui muncitor să-și depășească angajamentele. Acum, antrenați în întrecerea în întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a XXV-a aniversări a republicii, ne angajăm să reducem timpul de staționare a mașinilor și să facem numai reparații de calitate bună. În felul acesta, ne aducem contribuția noastră la realizarea unei producții mai mari, prin prelungirea timpului productiv al mașinilor.

Tovarășul Constantin se opri o clipă și se uită întrebător la mine:

— Aș dori ca prin revista «Flacăra» să mă adresez tuturor colectivelor de electricieni de întreținere din țară. Sînt sigur că noi, cu toții, putem aduce un aport substanțial, pe întreaga economie, la îndeplinirea cincinalului într-un timp cu mult mai scurt. De aceea chem la întrecere electricienii de întreținere din toate întreprinderile pe următoarele obiective:

1) Scurtarea timpului de staționare a mașinilor.

2) Calitatea ireproșabilă a reparațiilor.

3) Aducerea unei contribuții efective la autoutilarea întreprinderii.

4) Instruirea și îndrumarea tovarășilor tineri din colectiv.

5) Educarea întregului colectiv într-un spirit de înaltă conștiință muncitorească și profesională.

Consemnăm cu plăcere chemarea tovarășului Ion P. Constantin, fruntaș în producție la F.M.U.A.–București, și așteptăm răspunsurile colegilor săi de la alte întreprinderi și uzine.

Eugen IAROVICI

VIZITA TOVARĂȘULUI FIDEL CASTRO RUZ

La invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, între 26 și 30 mai a avut loc vizita în țara noastră a tovarășului Fidel Castro Ruz, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar al Republicii Cuba.

Vizita precum și convorbirile oficiale româno-cubaneze s-au desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie, deplină înțelegere, stimă și respect reciproc.

În timpul convorbirilor oficiale româno-cubaneze.

Barajul «Paltinul» de pe Valea Doftanei, județul Prahova, afluent principal al rîului Prahova, a atins cota finală de 108 metri. Lacul, cu un volum de circa 60 000 000 mc, va asigura alimentarea cu apă potabilă și industrială a municipiului Ploiești, a orașului Cîmpina, a întreprinderilor de la Florești și Brazi și va crea, totodată, condiții pentru irigarea a circa 17 000 ha teren arabil. În aval de baraj se va construi și un hotel turistic.

Ing. Alexandru MĂRĂNDICI:

„potențialul biologic rezervă mari resurse; trebuie să le descoperim și să le fructificăm"

Șeful laboratorului de genetică și ameliorare a păsărilor de la Stațiunea centrală de cercetări avicole a Academiei de Științe Agricole și Silvice, inginerul A. Mărăndici, urmărește două obiective principale cuprinse în planul de cercetare al stațiunii: sporirea producției de ouă și sporirea și îmbunătățirea producției de carne de pasăre. După cum în orice domeniu de activitate există un «ideal» spre care se tinde, aci «idealul» este reprezentat de o găină care să dea anual 300 de ouă, fiecare de peste 58 grame, și un pui de carne al cărui spor de creștere să se realizeze cu un consum specific de hrană mai mic de 1,6 kg la 1 kg greutate vie. Deocamdată, pe plan mondial, această «găină minune» n-a fost realizată decît experimental.

«Este foarte important ca tînărul cercetător să fie bine îndrumat în primii săi pași în munca științifică. Eu am avut norocul să am un dascăl bun, pe dr. Savu Timariu, laureat al Premiului de Stat, cu care am lucrat la perfecționarea rasei de oi merinos de Palas. Dînsului îi datorez formarea concepției mele, anume că adevărata cercetare constă în creație nu în simpla constatare a fenomenelor, oricît de profundă ar fi constatarea».

Ing. Mărăndici și-a început munca de cercetare la Stațiunea experimentală Dobrogea, în sectorul de păsări. Apoi un timp a lucrat în cercetarea problemelor legate de reproducția și însămînțările artificiale la animalele domestice.

«Am preferat totuși să revin la preocupările mele inițiale, legate de ameliorarea păsărilor, fiindcă, datorită naturii biologice a acestor specii, cercetarea științifică beneficiază de un cîmp mult mai vast de investigație. Dintre rezultatele obținute, țin să amintesc realizarea în cadrul stațiunii noastre a hibridului nostru simplu «104», creat în 1969. Noua pasăre de curte realizează o producție de peste 240 ouă pe an, ceea ce este comparabil cu orice hibrid comercial din țările avansate. Dar cercetările noastre continuă pentru a scoate la suprafață noi rezerve ale unui potențial biologic încă nedescoperit. Trebuie să facem totul pentru a contribui la sporirea avuției agriculturii noastre, la obținerea unor importante sporuri în zootehnie, prin creșterea productivității muncii în acest sector, prin aplicarea pe scară industrială a rezultatelor pozitive obținute în cercetare. O datorie de cinste și o sarcină de onoare pentru omul de știință, antrenat și el în marea bătălie cu timpul, în realizarea unui țel propus în unanimitate de către cetățenii patriei: cincinalul înainte de termen!

— Ați repetat de mai multe ori cuvîntul «creație». În ce constă, după părerea dumneavoastră, munca de creație în cercetarea științifică și care este procentul de inspirație în această muncă?

— Cercetătorul, aici, ca pretutindeni de altfel, trebuie să fie un om cu imaginație. Cînd am mai multe variante în față — spre pildă acum am 13 322 — trebuie să intuiesc care ar fi combinația cu șansele cele mai mari. Adevărul este că ar trebui să mai lucrez încă... 300 de ani pentru a experimenta toți hibrizii teoretic posibili între liniile de care dispun acum. De aceea am nevoie neapărat și de o doză de «inspirație» care să mă conducă spre alegerea acelei combinații în stare să-mi ofere rapid hibridul dorit. Dar o inspirație care nu coboară din cer, ci numai după ore, zile și nopți de... transpirație.

O nouă și importantă vizită de lucru a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

În cursul dimineții de miercuri, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, împreună cu alți conducători de partid și de stat, a făcut o vizită în unități producătoare de preparate din carne și conserve de legume și fructe din perimetrul Capitalei.

Noua acțiune de lucru a secretarului general se înscrie organic în practica profund democratică a conducerii partidului și statului nostru de a se consulta cu făuritorii de bunuri materiale, de a cunoaște la fața locului munca și problemele colectivelor de oameni ai muncii. Recentul dialog de lucru a constituit o temeinică și minuțioasă analiză a activității curente și de perspectivă, vizita prin cele cîteva unități ale industriei alimentare prilejuind atît evidențierea rezultatelor notabile cît și unele observații critice, însoțite de indicații de remediere.

Ca în toate împrejurările similare, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu a constituit un nou și puternic factor mobilizator pentru oamenii muncii din unitățile vizitate.

În vizită la Fabrica de mezeluri și conserve din carne.

Secretarul general al partidului în mijlocul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor Fabricii de conserve de legume și fructe de la Buftea.

DE-A LUNGUL MILENIILOR...

DIN NOU LA MUZEUL DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

de F. URSEANU — Fotografii de Elena GHERA și Traian PROSAN

În numărul trecut al revistei noastre am prezentat o parte dintre cele mai remarcabile exponate aflate în Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România; am redat totodată momente dintre cele mai semnificative din trecutul patriei noastre, așa cum sînt ele evocate de prețioasele vestigii. Cu numărul de față continuăm.

Așadar, alte săli, alte momente. O încăpere întreagă este consacrată revoluției burghezo-democratice de la 1848. De-a lungul pereților, portretele principalilor conducători ai revoluției din Muntenia, din Moldova, din Transilvania; în vitrine, scrieri ale lui Bălcescu, ale lui Kogălniceanu și, — spre satisfacția vizitatorilor — în original, faimoasa Proclamație de la Islaz, purtînd semnăturile membrilor guvernului provizoriu.

Sîntem acum la mijlocul secolului trecut. După revoluția burghezo-democratică de la 1848, mișcarea pentru Unire. Apoi actul Unirii Principatelor. Sute de documente, stampe, proclamații expuse în vitrinele muzeului marchează evenimentul. Sînt prezentate chiar și bilele cu care Alexandru Ioan Cuza a fost ales domn al Moldovei. Iată tronul primului domn al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza, și cel al doamnei Elena Cuza. În succesiunea firească a evenimentelor, o sală întreagă readuce în memorie eroismul ostașilor români în războiul pentru independență. «Atacul de la Smîrdan» și «Dorobanțul», — cele două picturi celebre ale lui N. Grigorescu — multe cromolitografii, documente, portrete, arme, marchează momente din lupta poporului român pentru neatîrnare.

Sălile 39 și 40. Exponatele prezentate în aceste încăperi au darul să marcheze prin mărturii autentice dezvoltarea tehnicii și a culturii la sfîrșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea și contribuția țării noastre la civilizație și progres. Iată expuse: una dintre cele dintîi locomotive fabricate la Reșița, primul automobil care a circulat pe străzile Capitalei, machete ale aparatelor de zbor create de Vlaicu, de Vuia, de Coandă, costumul pe care l-a purtat Racoviță în faimoasa călătorie pe vasul «Belgica». Este prezentat tot aici primul bust al lui Marx sculptat în țară — și aceasta în urmă cu 60 de ani. Primele manifestări importante ale artei și culturii românești.

În continuare sînt consemnate prețioase documente în legătură cu afirmarea clasei muncitoare din țara noastră, cu apariția și dezvoltarea mișcării muncitorești și socialiste. Iată primul număr din ziarul «Socialistul» sau un număr din «Familia», în care apare, pentru prima oară la noi, portretul lui Karl Marx.

...1907 — momente zguduitoare din lupta poporului pentru libertate socială, pentru un trai mai bun, pentru progres. Documente, ziare, tablouri, picturi celebre, resturi de îmbrăcăminte a răsculaților,

1

2

3

1) Sala consacrată revoluției de la 1848.
2) Unirea Principatelor. Importantul eveniment din 1859 este bogat evocat în muzeu.
3) Pe acest panou sînt evocate momente zguduitoare ale răscoalei din 1907.
4) Vestigii importante din primul război mondial
5) Vizitatorii muzeului urmăresc cu interes și emoție în această sală documentele și fotografiile ce amintesc proclamarea Republicii — eveniment deosebit de important din istoria țării-noastre, de la înfăptuirea căruia se va împlini la 30 decembrie 1972 un sfert de secol.
6) Moment crucial din istoria poporului nostru: crearea Partidului Comunist Român.
7) Un uriaș panou luminos ilustrează realizările industriale în anii socialismului.
8) Iată harta cuprinzînd repartizarea armonioasă, pe întregul cuprins al țării, a obiectivelor economice ale actualului cincinal.

obiecte ce le-au aparținut, liste cu cei uciși prin acte de represiune redau tragicele evenimente ale răscoalei țărănești care a dat 11 000 de victime.

Este evocată apoi dramatica încleștare cu dușmanul în primul război mondial, lupta întregului popor pentru alungarea cotropitorilor. Sînt prezentate drapelele care au fîlfîit victorioase, arme, tablouri și obiecte ale eroilor.

...Muzeul marchează apoi cu o nemaipomenită putere de evocare actul făuririi statului național unitar român realizat în 1918. Iată procesele verbale ale adunărilor desfășurate în favoarea actului Unirii; iată imagini de la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, drapelele purtate de delegați, ziarele vremii.

...8 mai 1921. Dată marcînd marea cotitură în istoria poporului nostru: crearea Partidului Comunist Român, partid care cu demnitate și curaj a creat un nou destin patriei noastre,pe care a condus-o și o conduce pe calea progresului. Vizitatorii muzeului care se opresc în fața panourilor privesc cu mîndrie și interes imaginile și documentele legate de crearea partidului. Alte documente, alte mărturii amintesc marile bătălii ale clasei muncitoare conduse de comuniști. Oameni vorbind poporului, alții în fața baionetelor; Lupeni 1929, Grivița 1933, acțiuni împotriva fascizării țării, împotriva dictatului de la Viena, a războiului antisovietic, manifeste, imagini, ziare.

(Continuare în pag. 18)

OMUL POTRIVIT LA LOCUL POTRIVIT... PENTRU ALTUL?!

de Zisu VEINTRAUB
cercetător științific la Institutul de psihologie
al Academiei de Științe Sociale și Politice

PSIHOLOGIE ȘI SEMICONDUCTOARE

La I.P.R.S. Băneasa — unde au fost făcute fotografiile de față — psihologii au adus o contribuție însemnată la selecționarea judicioasă a operatorilor. Specificul activității din majoritatea liniilor de producție, — sudarea la microscopul binocular, lucrul cu penseta etc. — determinat în special de caracterul miniaturizat al pieselor ce se produc, pretinde de la operator o deosebită finețe a mișcărilor, o atenție concentrată, acuitate vizuală, un tempo rapid de lucru care să poată fi menținut pe durata întregii zile de muncă, rezistență la monotonie ș.a., calități pe care nu toată lumea le are în aceeași măsură. Iată de ce alegerea cu grijă a celor care vor lucra în această ramură se impune ca o necesitate.

Perfecționarea formelor și metodelor de conducere — puternic factor de accelerare a progresului societății socialiste — constituie obiectul unor vii și constructive dezbateri în întreaga țară, în aceste săptămîni premergătoare Conferinței Naționale a partidului.

Ca o problemă de importanță majoră se desprinde utilizarea optimă a resurselor *umane*, fără de care nu se poate concepe societatea socialistă multilateral dezvoltată. În acest context, selecția profesională, bazată pe cunoașterea aprofundată a oamenilor și a specificului profesiunilor, își manifestă din plin eficiența. Care este aportul psihologilor la această acțiune cu profunde implicații economice și sociale?

Contribuția pe care o poate aduce selecția profesională la utilizarea optimă a resurselor umane, la evitarea folosirii neeficiente a mîinii de lucru, face ca în țările aflate într-o fază accelerată a dezvoltării lor economice și sociale introducerea unor metode științifice în vederea recrutării, selecționării, repartizării și formării cadrelor să capete o importanță, am putea spune, decisivă și să constituie o preocupare prioritară. Elaborarea riguroasă a unor programe diferențiate de selecție și repartizare profesională răspunde unor cerințe importante determinate pe de o parte de diversificarea crescîndă a organizării sociale a muncii, iar pe de altă parte de marea diversitate naturală a oamenilor.

În epoca noastră lumea profesiunilor se îmbogățește zi de zi, ea înglobează mii și mii de posturi, varietatea sarcinilor de îndeplinit este imensă, iar calitățile umane reclamate pentru a le putea executa cu succes diferă și ele mult de la o muncă la alta. La rîndul lor, oamenii se deosebesc unii de ceilalți printr-o infinitate de calități foarte puțin discernabile la prima vedere, cum sînt inteligența, aptitudinile, trăsăturile de caracter, motivațiile, iar aceste diferențe, care privesc atît varietatea înzestrărilor cît și gradul lor, își pun în mod inevitabil amprenta asupra modului concret de efectuare a muncii de către fiecare individ în parte.

În condițiile actuale, cînd se fac eforturi însemnate pentru asigurarea dotării întreprinderilor cu utilaje de cea mai înaltă tehnicitate, care să producă cu un randament cît mai înalt, nu putem avea suficientă siguranță pentru folosirea judicioasă a acestora dacă nu ne convingem — în măsura în care metodele pe care le avem la dispoziție o permit — că executantul posedă calitățile necesare pentru a-și îndeplini sarcinile cu un randament cît mai înalt, fără a risca, în același timp, să pună în pericol integritatea lui sau a celor din jur. În plus, dacă ulterior angajării un salariat se dovedește inapt în munca sa, aceasta înseamnă că timpul de învățare a fost pierdut atît pentru el cît și pentru întreprindere, care va fi nevoită să angajeze și să instruiască un înlocuitor.

Nu sînt rare cazurile cînd la locul de muncă apar situații neașteptate, uneori grave, și trebuie luate decizii imediate, de mare răspundere. Aceste acte presupun, pentru un loc de muncă determinat, un minimum de inteligență și de stăpînire de sine, rapiditate și exactitate a mișcărilor, calități a căror prezență nu poate fi descoperită și evaluată *prin simpla observare a celui ce solicită* un asemenea post. Într-o lucrare apărută în 1955 la Göttingen, M. Erdelyi relatează următoarea întîmplare: «Un muncitor dintr-o fabrică din S.U.A. și-a pierdut un picior în urma unui accident. Cum nu își mai putea relua activitatea la vechiul loc de muncă, dar ținea totuși să rămînă în întreprindere, a fost repartizat la serviciul de angajări, muncă pe care o îndeplinea cu multă satisfacție. Întrebat la un moment dat cum procedează, el a răspuns: «Uni îi resping pe toți solicitanții care poartă cămăși albe, marți, pe cei cu ochii albaștri, miercuri, pe aceia cu ochii negri; nu îi iau niciodată pe cei cu părul roșu și sînt zile cînd, fiind prost dispus, nu angajez decît cîte o dată la al zecelea solicitant».

TESTAREA ȘTIINȚIFICĂ A APTITUDINILOR ESTE ÎN INTERESUL VIITORULUI ANGAJAT

Desigur, privind din punctul de vedere al fiecărei persoane, ideal ar fi ca oricine să poată îmbrățișa cariera pe care o dorește, fiecare dintre noi avînd convingerea că orice ființă omenească este îndreptățită să beneficieze de posibilitatea de a se realiza utilizîndu-și capacitățile în conformitate cu propriile scopuri de perspectivă, în activități la alegerea sa. Dar tot atît de adevărat este și faptul că trebuie să se asigure pe ansamblul societății o cît mai eficientă întrebuințare a tuturor resurselor de forță de muncă.

Dacă nu există o preocupare sistematică îndreptată spre cunoașterea calităților *reale* ale celor care sînt angajați într-o întreprindere, ulterior vor apărea nepotriviri între posibilitățile angajatului și exigențele sarcinilor de muncă pe care le va avea de împlinit. Erorile pot avea loc în ambele sensuri: contribuția potențială pe care o persoană o poate oferi într-o activitate este uneori subapreciată, iar alteori supraapreciată. Ambele situații au urmări la fel de neplăcute atît pentru individ cît și pentru întreprinderea unde lucrează. Cine este subsolicitat va resimți în scurt timp insatisfacția determinată de exercitarea unei îndeletniciri care nu îi oferă suficiente posibilități de a se pune în valoare, iar instituția va fi și ea în pierdere indirect de pe urma acestei insuficiente utilizări a resurselor unora dintre angajații săi. Acesta este un aspect dintre cele mai importante și sarcina psihologului care se ocupă cu selecția personalului nu este nicidecum limitată la refuzul de a accepta anumite candidaturi. Cu prilejul examinărilor el detectează și îi îndrumă în consecință pe candidații bine dotați, susceptibili să reușească într-o activitate la care poate că nici nu s-au gîndit vreodată.

Angajarea unor persoane cărora le lipsesc aptitudinile corespunzătoare pentru a face față cu succes cerințelor profesionale sau care prezintă chiar contraindicații, va face ca ocupantul postului să fie supus unui proces continuu de suprasolicitare, la stări de tensiune ce vor duce la o uzură mult mai rapidă a organismului său. Este adevărat, experiența de zi cu zi a demonstrat de multe ori rolul *compensator* pe care îl pot juca factorii caracteriali, afectivi și morali în diferite cazuri ale unor oameni cu înzestrare medie, dar aceeași experiență a probat că jocul pozitiv al tuturor acestor factori luați în ansamblu *nu poate să acopere lipsa unor aptitudini esențiale pentru o activitate*. Este posibil ca între anumite limite elanul individual, ambiția sau voința să compenseze absența calităților optime, dar cele mai frecvente sînt decepțiile, individul fiind sortit mediocrității și frustrării.

În această situație munca psihologului este de multe ori îngreuiată. Astfel, dacă în domeniul clinic sau al orientării profesionale subiecții sînt de obicei încrezători că informațiile relevate prin testare vor fi utilizate în beneficiul lor, situația de selecție nu este văzută în aceeași lumină. Solicitanții se consideră angajați într-o competiție în care ei singuri oferă informații care apoi vor putea acționa în detrimentul lor; ei se simt oarecum în situația cuiva chemat la un proces ca să depună mărturie împotriva lui însuși. Dacă un individ care solicită un post pe care îl dorește este testat și respins, desigur că mai curînd decît să se simtă răspunzător de eșecul său de a obține funcția rîvnită el se va simți nedreptățit. Este esențială, în acest sens, educarea opiniei publice prin scoaterea în relief a faptului că intervenția psihologului se face în primul rînd *în favoarea omului*. Sarcina lui este de a scuti întreprinderea de pierderile ce pot fi cauzate de un salariat necorespunzător, dar într-o și mai mare măsură psihologului îi revine sarcina ca, prin evitarea unei angajări greșite, să ocrotească persoana umană de un cortegiu de urmări dintre cele mai neplăcute.

Nu este mai puțin adevărat și faptul că dată fiind răspunderea socială și morală pe care o implică, sarcina selecționării personalului trebuie încredințată unor specialiști competenți, cu o pregătire specifică acestui scop și cu un înalt nivel de conștiință profesională. Metodele selecției nu pot fi considerate simple rețete, valabile în mod universal și aplicabile de către oricine în orice situație; ele nu au sens decît în funcție de contextul concret în cadrul căruia li s-a dovedit valabilitatea. Oricît de bine este validată o procedură de selecție, ea trebuie să fie validată *din nou* cînd este introdusă *într-o situație nouă*. Așa cum subliniază și reputata cercetătoare Suzanne Pacaud, «generalizarea aplicațiilor psihotehnice a condus foarte adesea la acțiuni hazardate, imprudente, noncontrolate și noncontrolabile, pentru că se sprijineau pe procedee rebele la verificare. A fost o vreme cînd apăreau oficii de aplicații psihotehnice ca ciupercile după ploaie și dispăreau la fel de repede, creînd o stare de confuzie generală în care o

mulțime de șarlatani practicau selecția declarîndu-se psihotehnicieni. Alteori, persoane fără o pregătire specială prealabilă — printre care cei mai adesea ingineri însărcinați cu organizarea muncii — se autodefineau psihotehnicieni și practicau selecția profesională, servindu-se în mod eronat de metode consacrate, și aceasta poate nu atît din lipsă de probitate, cît din ignoranță».

Cu unele nuanțări obligatorii, aceste afirmații sînt aplicabile în parte și situației existente și în țara noastră înainte de război. Este necesar ca erorile din trecut să nu se mai repete, iar selecția profesională să fie practicată și la noi în conformitate cu stadiul actual al dezvoltării mondiale a acestei discipline științifice.

EXAMINĂRILE PSIHOLOGICE — UN «EXAMEN» ȘI PENTRU PSIHOLOGI!

Introducerea unui program de selecție trebuie să fie urmarea unor studii complexe. Aceste cercetări presupun parcurgerea obligatorie a următoarelor etape: analiza aprofundată a posturilor de muncă pentru care se va face selecția candidaților, în scopul de a stabili solicitările cărora va trebui să le facă față viitorul angajat, identificarea pe această cale a aptitudinilor care îi sînt necesare pentru a-i asigura succesul și alegerea unor instrumente care să înregistreze cu o precizie suficientă măsura în care solicitantul posedă calitățile de care depinde îndeplinirea satisfăcătoare a sarcinilor profesionale. Se alcătuiește o «baterie ipotetică de lucru», cuprinzînd probe care sînt aplicate unui grup experimental pentru a fi *validate* prin analiza relației care se poate stabili între rezultatele pe care membrii acestui grup le-au obținut la probele psihologice și rezultatele pe care le obțin în producție, în funcție de *criteriul* ales (cantitatea și calitatea produselor elaborate într-o unitate de timp, cantitatea rebuturilor, durata de timp cheltuită pentru a reuși să atingă norma, frecvența și gravitatea accidentelor, absențele nemotivate etc.). Validarea vizează determinarea modului în care nota obținută de o persoană la un test poate *prezice* performanța sa de la locul de muncă.

În ceea ce privește strategiile care pot fi adoptate în aplicarea unui program de selecție, cea tradițională era de a alege o parte din numărul solicitanților în ordinea descrescîndă a performanțelor obținute la teste, în limita posturilor disponibile. Acest sistem de angajare, numit și *sistem de admitere-respingere*, a fost și este pe bună dreptate criticat, întrucît nu își propune și obținerea unor informații referitoare la utilizarea eventuală a celor care sînt îndepărtați, la aptitudinile pe care și aceștia le posedă. Este mult mai eficientă elaborarea unui program de angajare prin clasificare, care este o *selecție multiplă simultană* în loc de un singur post sînt luate în considerație mai multe, iar candidații sînt repartizați spre diferitele profesii în așa fel încît să se asigure *fiecăruia* postul cel mai potrivit cu aptitudinile sau cu deficiențele sale. Simpla predicție este înlocuită în acest caz cu o predicție diferențială.

SELECȚIA PROFESIONALĂ RIGUROASĂ «RENTEAZĂ»

Chiar dacă rezultatele cercetărilor prin care psihologia își aduce contribuția la rezolvarea unor probleme practice ale producției, ale organizării sale științifice, nu pot fi exprimate totdeauna prin cifre, aportul lor la sporirea eficienței activității economice este evidentă. În literatura de specialitate există și unele lucrări care conțin argumente, uneori exprimate și cifric, ce demonstrează utilitatea practică a cercetărilor de selecție și repartizare a personalului. Efectuîndu-se o analiză a rezultatelor obținute în zece ani în selecționarea acarilor la căile ferate franceze (S.N.C.F.), s-a putut constata că greșelile profesionale raportate la kilometru-oră-tren imputabile acestor salariați scădeau continuu pe măsură ce locul acarilor ce părăseau munca era luat de persoane care dăduseră satisfacție la examinările psihologice. Diminuarea cu 58% a acestor greșeli în patru ani de selecție nu s-a datorat și altor factori, căci s-a verificat că în acea perioadă de timp *nu* au survenit schimbări în ceea ce privește utilajul și condițiile de muncă.

În S.U.A., M.S. Viteles a examinat cu o baterie de teste psihomotorii candidații pentru ocuparea unor posturi în domeniul transporturilor în comun, fără ca examenul să fie considerat însă eliminatoriu. Verificarea ulterioară a modului cum făceau față la locul de muncă cei examinați a relevat faptul că dacă dintre solicitanți nu ar fi fost angajați decît cei care însumau nota generală de 90 sau mai mult — cea mai bună performanță posibilă fiind 100 — dintre 105 candidați care realizaseră acest barem, 100 erau corespunzători și la locul de muncă. Între valorile 60 și 69 nu se aflau 100 de viitori apți decît la 154 de angajați, iar sub valoarea 40, numai din 206 angajați se puteau recruta 100 de apți. Aceasta a condus la generalizarea ulterioară a introducerii examinărilor psihologice la angajare. Tot în domeniul transportului în comun, dar de data aceasta în Franța, s-au obținut rezultate remarcabile în laboratorul parizian condus timp de 35 de ani de J.M. Lahy:

1) Între 1923 și 1952, numărul mediu anual de accidente imputabile unui conducător de autobuz a scăzut aproape cu patru cincimi.

2) În 1923, statisticile indicau un accident la aproximativ 8 700 km parcurși; în 1952 se producea un accident la 50 000 km. Altfel spus, numărul kilometrilor-vehicul parcurși s-a mărit mai mult de cinci ori pentru același număr de accidente.

3) a. Numărul de vehicule particulare în circulație în departamentul Senei a crescut între 1923 și 1952 cu 446%. În cursul acestor ani numărul accidentelor imputabile acestor vehicule a crescut cu 159% .

b. În timpul aceleiași perioade numărul autobuzelor din transportul în comun s-a mărit cu 129%, în vreme ce numărul accidentelor care le-au fost imputate *a scăzut* cu 57%.

Aceste cifre capătă o și mai mare semnificație dacă se are în vedere că în tot acest interval viteza maximă a autobuzelor a crescut cu 80%, iar intensitatea traficului rutier s-a mărit considerabil, numărul tuturor vehiculelor care circulau în departamentul Senei crescînd de la 90 083 în 1923 la 491 932 în 1952.

Multe întreprinderi au de suferit de pe urma fluctuației forței de muncă. Neajunsurile pricinuite prin plecarea unor salariați sînt cu atît mai mari cu cît perioada de învățare a activității este mai lungă și mai costisitoare, iar părăsirea postului se face excesiv în timpul perioadei de probă și al primelor zile după angajarea definitivă. Rolul selecției este, în această situație, de a-i depista pe solicitanții care vor rămîne să lucreze o perioadă considerată minimă în funcție de nevoile întreprinderii. D.J. Bolanovich, care a studiat eficiența ca instrument de predicție, în raport cu criteriul stabilității profesionale, a unui chestionar de interese pe 660 de femei lucrătoare în secții de mic montaj electric, a constatat că dacă chestionarul ar fi fost utilizat pentru a păstra 37% din candidate, instabilitatea ar fi fost redusă pentru plecările după o lună de la 22% la 7,5% și pentru plecările după șase luni de la 54% la 31%. Aplicarea aceluiași chestionar într-o altă întreprindere la care s-au eliminat 40% din candidate, a permis reducerea la jumătate a instabilității în primele două luni după angajare.

O EXPERIENȚĂ POZITIVĂ LA I.P.R.S. BĂNEASA

Semnalăm tot aici și încercarea făcută de un colectiv de cercetători condus de dr. C. Botez, din care a făcut parte și semnatarul acestor rînduri, de a calcula economiile realizate într-o mare întreprindere din București — I.P.R.S. Băneasa — unde s-au introdus examinări la angajare. S-a estimat că pierderea materială pricinuită de angajații necorespunzători, care sînt nevoiți să părăsească după o perioadă fabrica, este într-un an de peste 425 000 lei! La această sumă, a cărei pierdere poate fi evitată prin

(Continuare în pag. 12)

A ECONOMISI FORȚELE UMANE!

Încă în anul 1927, psihologul Florian Ștefănescu-Goangă sublinia necesitatea imperioasă a utilizării raționale și științifice a forțelor umane de care dispune România, «pentru a ne asigura existența națională și pentru a ne ține rangul nostru în lume». În cuvintele lui:

«Interesul fundamental al fiecărui popor este azi să înlăture orice risipă de energie umană și să utilizeze în mod rațional forțele sale vitale, prin organizarea științifică a muncii și prin îndrumarea tinerilor spre profesiuni potrivite cu aptitudinile fiecăruia și cu nevoile sociale...

Pentru a ne asigura existența națională și pentru a ne ține rangul nostru în lume, sîntem siliți mai mult decît celelalte popoare, mai mari sau mai bine organizate decît poporul nostru, să economisim cu cea mai mare grijă forțele noastre umane și mai ales să utilizăm în modul cel mai rațional și științific forțele omenești de care dispunem.

Noi nu ne putem permite luxul de a lăsa în întuneric, neîntrebuințate, talentele și energiile superioare umane ce zac necunoscute în rezervorul imens al națiunii noastre, nici nu putem rămîne indiferenți la imensa risipă de forțe sufletești ce rezultă din distribuirea lor întîmplătoare, de cele mai multe ori nepotrivită și neeconomică, în diferitele profesiuni și romuri de activitate».

PROTEJAREA PERSONALITĂȚII MUNCITORULUI

Sistemul selecției profesionale, pentru a fi cu adevărat eficient, trebuie să depășească strîmtul cadru al unei întreprinderi sau alteia. El trebuie gîndit cu mult mai larg. Iată ce scrie Suzanne Pacaud, director științific al Centrului Național al Cercetării Științifice, profesor la Institutul de psihologie al Universității din Paris.

«Numai un sistem al selecției profesionale lărgit la nivelul națiunii poate asigura tuturor membrilor societății garanția de a fi integrați în organizarea generală a muncii, fără ca să-i lase expuși conjuncturilor nefavorabile.

Singur un asemenea sistem poate oferi muncitorului dornic să se angajeze, în caz de eșec într-o meserie, toate posibilitățile unei reorientări raționale sau ale unei instruiri speciale care să suplinească lipsa aptitudinilor.

Acesta ar fi și un sistem prin care ar putea fi protejată personalitatea unui mai slab dotat contra prejudiciilor de ordin psihic ce le suferă frecvent în condițiile actuale atunci cînd reușește pentru scurt timp să găsească o ocupație pe care este nevoit ulterior să o părăsească».

dialog cu cititorii

de H. DONA

O scrisoare a cititorului **Preda Săulescu** din Timișoara, scrisoare în care e vorba de urbanism și de organizarea vacanțelor, deci probleme de indiscutabilă actualitate, ne face, în același timp, să simțim direct cît de multe teme cu o deschidere mai largă, privind fenomene pe care spiritul contemporan abia încearcă să le deslușească, rămîn în afara preocupărilor noastre săptămînale. Desigur, actualitatea și numai actualitatea trebuie să fie grija noastră majoră, ceea ce însă nu exclude și abordarea unor chestiuni de un interes practic poate mai limitat, dar cărora omul zilelor noastre, devorat de o febrilă și salutară curiozitate, vrea să le afle răspunsul și rezolvarea.

În scrisoarea tov. P. Săulescu este, de pildă, evocată în mod indirect problema pe care unii urbaniști și psihologi contemporani o numesc a «tropismului orașelor». S-a observat astfel că orașele se dezvoltă nu numai în raport cu anume condiții economico-geografice (forme de relief, surse de apă, rețea rutieră, amplasarea unităților industriale etc.), ci și determinate parcă de anumite legi interne, de anumite tendințe, încă insuficient explicate, de a se ordona în jurul unor axe imaginare, în cadrul unor structuri nu totdeauna perfect raționale. Bineînțeles, aceste tendințe (cum ar fi, de pildă, în emisfera nordică, cea a dezvoltării pe direcția vest-est cu vîrful de înaintare principal spre est) sînt mai vizibile în cadrul orașelor vechi care au crescut oarecum stihinic, spontan și, dimpotrivă, aproape inexistente cînd e vorba de orașe noi, construite pe baza unui plan riguros care ține (sau vrea să țină) seama de toate coordonatele esențiale ale vieții locuitorilor. Existența «tropismului urban» nu înseamnă că asupra orașelor acționează cine știe ce forțe misterioase, supranaturale, ci doar că încă n-au fost explicitați toți factorii care determină dinamica unui organism viu, cum este un oraș. Și în acest domeniu, ca și în toate celelalte, mai avem încă mult de cercetat și de înțeles.

Și al doilea fenomen la care se referă cititorul nostru timișorean își găsește explicația în condițiile concrete ale vieții sociale; faptul că în ultimele decenii ținuturile maritime atrag pe vilegiaturiști într-o mult mai mare măsură decît peisajele montane se datorește unei serii întregi de factori: amenajarea în proporții industriale a litoralurilor, creșterea considerabilă a ponderii tineretului în masa celor care pleacă în vacanță, o nouă concepție cu privire la repaus și o nouă concepție cu privire la raporturile dintre corpul omenesc și factorii climatici, scăderea proporțională a numărului vacanțierilor bolnavi etc., etc. Nu poate fi negată nici influența modei și a anumitor mimetisme psihice. Dar și în acest domeniu (există deja o «sociologie a timpului liber») acționează și factori incomplet analizați. Astfel, în ultimii doi-trei ani se remarcă — mai ales în țările dezvoltate — o anumită răsturnare a vechilor tendințe: «muntele» revine la modă. Să fie oare vorba numai de o acțiune a legii echilibrului, care tinde să elimine sau să compenseze alunecările exagerate într-o direcție sau alta? Fenomenul mai urmează să fie studiat.

Pe cititoarea **Octavia Domedrea** din Ploiești nu putem decît s-o asigurăm de simpatia noastră; și noi sîntem la fel de excedați ca și dumneasa de nenorocitele filme cu Louis de Funès, pe care televiziunea ni le servește în cantități industriale. În naivitatea noastră am sperat un timp că prețul ridicat al multora dintre aceste producții (Funès are, din păcate, succes și în Franța) va constitui un obstacol în calea programării lor nesfîrșite; ne-am înșelat, căci am uitat că pentru procurarea unui spanac nu există sacrificiu care să fie ocolit. Acum așteptăm cu răbdare terminarea operelor complete ale comicului francez; s-au terminat ei «Invadatorii»... Deși, să fim atenți, mai există «reprogramarea la cererea mai multor telespectatori»...

Fiindcă tot veni vorba de cinema, îi amintim, cu oarecare întîrziere, cititorului **N. Găman** din Roman că într-un fel sau altul am prezentat toate ultimele apariții editoriale în materie de artă a filmului. Despre cartea lui Cosașu «Viața în filmele de cinema» se vorbește la «cronica literară», pentru că, orice s-ar zice, nu de cinema e vorba acolo în primul rînd, ci de o lucidă, ironică și disperată meditație asupra omului și a raporturilor acestuia cu o lume «mai ceva ca în filme» (ceea ce nu înseamnă, firește, că «Viața... etc.» nu e și o foarte subțire carte despre cinema).

Tinerei cititoare **Ștefana Chiță** din com. Cataloi, jud. Tulcea, care ne întreabă ce trebuie «să știe» pentru a deveni actriță, îi răspundem că deocamdată trebuie să știe să scrie corect (textul scrisorii ne dovedește că mai sînt necesare serioase eforturi în această privință). După depășirea acestei prime etape, vom continua cu sfaturile.

OMUL POTRIVIT LA LOCUL POTRIVIT... PENTRU ALTUL ?!

1)

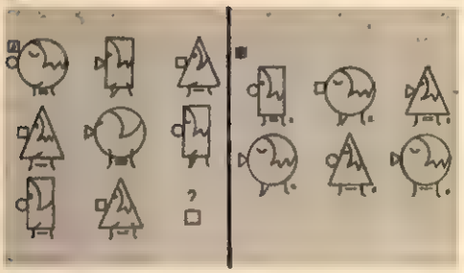

2)

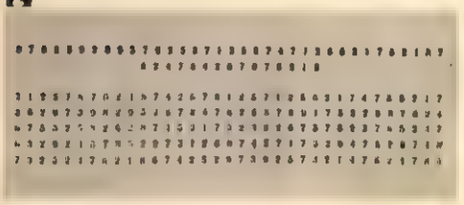

ATENȚIE!

Cîteva teste «clasice», dar foarte utile și azi psihologului industrial în determinarea însușirilor de muncă ale subiectului: perspicacitate, gîndire logică, memorie, atenție etc.
1) Imaginea a 9-a din seria A trebuie completată de către «candidat» cu imaginea ce se potrivește din seria B. Este un exercițiu de logică.
2) Dublu baraj de litere! Tăiați cu o linie cifra 2 care se găsește între două cifre fără soț, și cifra 7 care se găsește între două cifre cu soț. Atenție: trebuie multă... atenție.

neangajarea muncitorilor care prezintă contraindicații, se adaugă și pierderea provocată de cei care au nevoie de o perioadă de adaptare excesiv de lungă la ritmul producției și de cei care rămîn în fabrică fără a reuși însă să-și realizeze norma.

Pe baza acestei experiențe, în prezent este în curs de realizare extinderea colaborării cu psihologii la nivelul Centralei industriei electronice și tehnicii vidului, prin examinarea cu metode psihologice a candidaților ce urmează a fi admiși în Școala profesională de electronică.

Din păcate, la noi în țară la ora actuală aportul psihologilor la organizarea rațională a producției rămîne sub nivelul atît al cerințelor cît și al posibilităților reale. Pentru a-și putea desfășura activitatea în condiții corespunzătoare, psihologul industrial trebuie să ocupe un loc bine delimitat printre cellalți specialiști care se îngrijesc de bunul mers al întreprinderii, să aibă sarcini bine precizate. Este necesar ca activității psihologului să i se acorde credit, să nu fie privită cu scepticism, dar nici să nu se aștepte de la el soluții miraculoase. O piedică majoră o constituie faptul că profesiunea de psiholog nu este inclusă în nomenclatorul de funcțiuni al întreprinderilor. Aceasta face ca acele întreprinderi care convinse fiind de utilitatea cercetărilor de psihologia muncii și-au înființat din proprie inițiativă laboratoare sau au apelat la asistența științifică a Institutului de psihologie al Academiei de Științe Sociale și Politice, să fie nevoite să recurgă la adevărate echilibristici administrative pentru a asigura încadrarea specialiștilor de care au nevoie.

Vom încheia subliniind că selecția profesională este mai mult decît o sumă de tehnici ce contribuie la o mai bună organizare a muncii. Studiul problemelor practice ridicate în fața psihologilor din întreprinderi a condus de nenumărate ori la evidențierea multor probleme teoretice, care grație metodologiei experimentale au fost rezolvate cu precizie și claritate. Astfel, s-a ajuns la o cunoaștere mai aprofundată a diferențelor individuale, a diferențelor dintre grupe sociale, s-a lărgit gama cunoștințelor referitoare la rolul factorilor de personalitate în procesul de muncă. Aplicabilitatea imediată nu este și nu trebuie să fie singurul scop al psihologilor care studiază baza științifică a angajării, repartizării, calificării și promovării personalului. Căci, așa cum afirma un mare psiholog, Kurt Lewin, «nimic nu este mai imediat aplicabil decît o bună teorie», iar selecția profesională face parte dintre acele domenii ale științei care de-a lungul anilor au demonstrat că îmbinarea strînsă dintre cercetarea aplicativă și cercetarea fundamentală este singura în măsură să asigure progresul ambelor.

LA LOCUL POTRIVIT!

În aceste pagini am căutat să prezentăm o imagine unitară și destul de amplă a aportului psihologiei la selecția profesională.

Firește, actul amplu al încadrării în muncă nu se reduce, nu se poate reduce, la o simplă testare a capacităților profesionale. Într-o societate ca a noastră, alături de criteriul profesional, cel politic joacă un rol important. Societatea socialistă nu consideră omul care muncește — la strung, la planșa de proiectare sau în adîncurile pămîntului — drept o mașină producătoare perfecționată, înzestrată cu grai. El este privit în întregul lui și i se cere nu numai o înaltă pregătire profesională, ci și un nivel politic și ideologic ridicat, o ținută morală corectă în societate. Iată, așadar, criterii mult mai cuprinzătoare.

Exigențele cresc pe măsură ce se urcă pe scara «ierarhică», dar ideea fundamentală a îmbinării armonioase a diverselor criterii rămîne mereu valabilă. Ea și-a găsit, de altfel, și o concretizare juridică în Legea privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat, recent adoptată de Marea Adunare Națională. Acesta este și contextul în care trebuie privită și testarea profesională cu mijloacele multiple și adeseo foarte subtile pe care ni le oferă psihologia. Ele constituie una dintre căi — firește, nu singura — pentru eliminarea arbitrarului, ajutînd «omul potrivit» să-și găsească «locul potrivit». Acel loc în care, în conformitate cu aptitudinile sale, poate să slujească mai bine interesele generale ale societății.

«A OCROTI TALENTUL UMAN»

Acesta ar trebui să fie — după părerea profesorului Marvin D. Dunnette de la Universitatea din Minnesota, S.U.A. — «scopul prim al societății». El adaugă: «Calea cea mai sigură ca conduce către acest scop este de a lua la fiecare ocazie de angajare decizii înțelepte și bine informate. Selecția și repartizarea personalului într-un post dat nu sînt scopuri în sine și ele trebuie să fie însoțite de analiza posibilităților de reamenajare a posturilor de muncă, de sfaturi individuale de orientare și evoluție a carierei, de înlăturarea sau ameliorarea dificultăților organizatorice și de aplicarea unor procedee specializate de formare. Dovezile științifice asupra individualității oamenilor trebuie să înlocuiască intuițiile, aprecierile oarbe, metodele empirice fără nici o validitate și metodele de încercări și erori care au caracterizat din nefericire în trecut atîtea programe de selecție și repartizare a posturilor. Convingerea mea fermă este legată de rolul pozitiv evident jucat în societate de programele de selecționare și repartizare a personalului care respectă individul și utilizează la maximum, dar cu umanism, resursele oamenilor».

«BILANȚUL» DE LA LAUSANNE

Philippe Müller, profesor la Universitatea din Neuchâtel, și Paul Silberer, consilier de întreprindere la Lausanne, au efectuat un calcul prin care au comparat costul elaborării unui program de selecție cu valoarea economiilor pe care acesta le aduce întreprinderii. Din acest exemplu rezultă că evitarea unei singure angajări greșite este suficientă pentru a amortiza cheltuielile investite în analiza muncii și în stabilirea bateriei de probe pentru selecție. Iată calculele — efectuate în franci elvețieni — extrem de elocvente prin însăși amănunțimea lor.

a) Costuri directe ale procedurilor de recrutare (anunțuri publicitare etc.), 50.
b) Costuri indirecte:
1) Formalități administrative de angajare, 265.
2) Adaptarea la muncă; se socotesc 125 de zile în care noul angajat nu atinge decît 50% din randamentul său ulterior. Postul are o producție anuală de 25 000 fr, din care o pătrime reprezintă costul acestei adaptări, 6 250

Totalul costurilor . . . 6 565

c) Cheltuieli pentru «bateria de selecție»:
1) Studiul postului de muncă, experimentări, prelucrări statistice, 5 200 fr, amortizabili în 5 ani, deci 1 040 fr pe an.
2) Costul aparatelor pentru 40 de examinări, 80 fr.
3) Retribuirea personalului specializat, considerînd că este plătit cu 15 fr pe oră și că o examinare durează două ore — 1 200 fr (40 de examinări).

Total . . . 2 320 fr

Pe an, costul unei examinări este de 58 fr (2 320:40). Dacă se consideră că se angajează unul din 3 examinați, cheltuielile pentru angajarea sau mutarea unei persoane devin aproximativ 180 fr.

d) Economia realizată prin introducerea «bateriei de selecție»: orice mutare care poate fi evitată grație examinărilor de selecție scutește întreprinderea de o cheltuială de 6 565 fr și costă doar 180 fr. Economia realizată este astfel de 6 385 fr.

literare

de G. DIMISIANU

RADU COSAȘU:

viața în filmele de cinema

Iată o carte cuceritoare și de formulă singulară în eseistica noastră, născută din pasiunea autorului pentru un domeniu de manifestare spirituală ce s-a impus în lumea de astăzi drept una dintre expresiile sale cele mai caracteristice. Trăim într-adevăr într-un secol ce nu va putea fi înțeles fără a se lua în considerare această realitate secundă a sa, creată de cinematograf, această lume fictivă proiectată pe ecrane și de a cărei inconsistență materială facem oricînd abstracție, într-atît de puternic și de persistent ni se instalează în suflete, activizînd acolo secreta predispoziție a fiecăruia de a se lăsa legănat de miraje. Pentru Radu Cosașu, prozatorul interesat de observarea actelor de psihologie colectivă, jurnalistul investigator al fluxurilor de opinie, pentru el, așadar, materia cărții era una dintre cele mai incitante, căci răspundea unor preocupări care sînt ale sale chiar și în afara cinematografului, atrăgîndu-l în teritoriul considerațiilor despre gust și valoare estetică, despre arte ca «produs de consum» ș.a.m.d.

Capitolul introductiv al eseului intitulat «De ce mergem la cinema?» schițează de la început cadrul unei astfel de abordări fiindcă nu limitează problema cinematografului la o perspectivă restrînsă estetică ci o plasează în implicațiile sale istorico-sociale, invocînd date statistice și extrăgînd concluzii privitoare la receptarea variată, de către public, a diferitelor tipuri de opere cinematografice. Și este cazul să arătăm că ajungînd la anumite răspunsuri privind întrebarea «de ce mergem la cinema», Cosașu nu rămîne la o poziție neutră, la descrierea plină de culoare a unor stări de lucruri. El propune o atitudine, o intervenție activă în orientarea gustului general și nu putem decît să ne alăturăm gestului său disociator: «...pentru 99 la sută din public (n-are rost să fim mai optimiști decît cronicarul lui *Le Monde*), cinematograful n-a depășit o formă onestă de distracție. Gravitatea problemei constă în presiunea pe care cei 99 la sută o exercită pe toate meridianele asupra producătorilor, artiștilor, criticii și publicului evoluat; presiune în primul rînd financiară: filmele «care nu distrează» cad, nu aduc bani, nu fac succes (...). Presiune morală: «divertismentul e omenesc»... Și astfel inepția, lipsa de haz, prostia, comedia, drama și melodrama țîmpă se asimilează cu distracția, degradînd-o, iar sălile de cinema devin locurile întunecoase pe unde oamenii «evadează» în nimic. Trebuie să ne opunem acestei presiuni».

Restul cărții, care e reconstituirea unui univers, o refacere din unghi propriu a «vieții în filmele de cinema», dezvoltă, ca tendință structuratoare, această apărare a filmului de factorii nenumărați ce îl amenință cu degradarea. Această acțiune Cosașu o duce la capăt cu inteligență, suplețe, inepuizabilă vervă, însușiri pe care i le cunoșteam, desigur, din scrierile sale anterioare, dar care dobîndesc un relief special acum, dată fiind materia în care operează. Marile filme ale acestor ani, operele clasice de asemeni, interpreți și realizatori de renume se bucură în cartea lui Cosașu de analize și portrete puternic revelatoare, pagini eseistice care dezvăluie spiritului nostru toată bogăția de semnificații deținută de o artă încă prea «nouă» spre a fi receptată cu ușurință și în termeni proprii.

Cartea poartă însemnele personalității lui Cosașu, exprimă mobilitatea intelectului său, fantezia și umorul ce-i sînt caracteristice, nelipsite însă niciodată de nuanța gravă. În genere, critica noastră de specialitate (dacă e s-o numim astfel) nu poate evita un anume aer frivol, ba chiar îl caută dinadins spre a-l sorbi cu multă plăcere. Dimpotrivă, Radu Cosașu, care e într-adevăr un spirit alert, investigativ, febril, dar fără efort transparent, lasă oriunde să se bănuiască terenul substanțial pe care înaintează.

Cartea se impune așadar prin justețea ideilor sale, prin bogăția informației și finețea interpretărilor și, nu mai puțin, prin frumusețea literară a textului care aparține unui scriitor original.

concursul nostru
cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

33 Smecherul — MARIN NĂSTASE — Galați
34 Case — FEKETE JANOS — Tg. Mureș
35 Colonade — MARIAN IORDACHE — București
36 Bucegi(I) — prof. ION MATEI — Sinaia

poșta concursului

Mirea Gheorghe — zum. Grădinari, Brebar Gabriel — Baia Mare, Mihail Teodorescu — București. Potrivit regulamentului concursului nu se admit la preselecție fotografii sub dimensiunea 13×18.

Nicușor și Angelica — Arad. Se pare că sînteți «un trup și un suflet», ceea ce e demn de laudă și respect. Pentru concursul nostru este însă nevoie să vă «individualizați» și, mai ales, să ieșiți din anonimat, comunicîndu-ne numele de familie complet.

Silviu Micle — Sighet. Eram convinși că pînă în cele din urmă o să ne înțelegem. Cupoanele apărute în cele 4 (sau 5) numere dintr-o lună vă stau la dispoziție pentru orice opțiune — una sau mai multe fotografii din cele preselectate. Principalul e să le expediați la timp (pînă în ziua de 10 a lunii următoare).

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

CARTEA DE FILM

Greta GARBO

Abia mă vindecasem, cît de cît, de durerea pe care mi-o lăsase rememorarea filmelor lui Humphrey Bogart, abia încercam «să uit» cartea lui Eisenschitz dedicată marelui Bogie, cînd Editura Meridiane — într-o explozie de ataşament faţă de cinefili — ne-a adus-o în faţă pe *Greta Garbo*. Pe copertă — trei autori: *François Mauriac, Fritiof Billquist, Ecaterina Oproiu*. Mă întreb ce ar fi fost acest volum fără contribuţia ultimei semnatare? O biografie extrem de sîrguincioasă, în stare să astîmpere curiozitatea celor care vor să ştie, cu demnitate, «totul despre Divina», fără presupuneri şi false legende; de unde venea, cum a ajuns acolo unde o ştim cu toţii.

Nebagatelizînd, monografia lui Billquist este onorabilă şi necesară. Singură însă, cu toată prefaţa,— poem al lui François Mauriac (scriitor înduioşător de îndrăgostit de cinema) — nu cred că şi-ar fi găsit rostul astăzi cînd *vedeta* (în general) nu mai este un obiect al idolatriei mălăieţe sau al curiozităţii (fie ea şi decentă), ci un punct de referinţă între noi şi lume.

Alegîndu-şi un astfel de punct în persoana Gretei Garbo, Ecaterina Oproiu s-a angajat într-un război greu cu mitul «misterului de nepătruns», pe care l-a dat peste cap, aş zice, fără milă. Sistematic, folosind instrumente care vin din chirurgia sociologică, autoarea stoarce toate semnificaţiile posibile ale personajului Greta Garbo. Trecerea ei prin această lume a înscris o zonă aparte în istoria cinematografului, o zonă în care Ecaterina Oproiu descifrează încîlcite jocuri de lumini şi umbre. Vorbindu-ni-se despre Divina, ni se aminteşte de fapt puterea şi slăbiciunea cinematografului, puterea şi slăbiciunea noastră, de spectatori, fanatica nevoie de a găsi o întruchipare visului. «Garbo — manufactură de vise» sau «Garbo — fronda obosellii», «Garbo — cult al ranchiunii» sau «Garbo — personaj robot» sînt tot atîtea căi săpate către adîncurile unui fenomen care pe mulţi i-a orbit cu fosforescenţa sa. Odată ajunşi acolo, departe, unde se află «crinul în mocirlă», înţelegem cum de a fost posibilă întruparea, vieţuirea şi de ce gestul de moarte consimţită din 1937 a fost singura formulă de supravieţuire autentică. Retragerea actriţei nu a fost o ambiţie, un capriciu, o sfidare, ci urmarea unui efort de autocunoaştere aproape supraomenesc. Garbo şi-a tăiat destinul în carne vie. Ultima filă a monografiei spulberă cheful mohicanilor din urmă care mai stăruie în a şi-o închipui pe actriţă în felurite roluri, la 50 sau 60 de ani. Oprirea ei era ineluctabilă; gîndul a ceea ce ar fi putut să fie, «să joace» mai tîrziu, nu tulbură, aşa cum dă ameţeli de moarte ideea a ceea ce ar fi putut să fie astăzi Gérard Philipe sau Cybulski.

Magda MIHĂILESCU

CANNES'72

PETER O'TOOLE, aflat la Cannes cu prilejul prezentării filmului «The Ruling Class» al cărui protagonist este, s-a fotografiat «în chip de turist» împreună cu soția sa, actrița Sian Philips.

GALA FILMULUI CEHOSLOVAC

Dincolo de caracterul lor festiv, galele filmului sînt, de obicei, un binevenit prilej de a cunoaște ce este nou într-o cinematografie într-o anumită perioadă, ce creații sînt reprezentative, care anume direcții se anunță. Sau cel puțin aceasta ar trebui să fie ținuta unor astfel de manifestări sărbătorești.

Lucrurile nu sînt imposibile, să ne reamintim de «Zilele filmului polonez», cînd ne-a fost prezentat în premieră filmul «Pădurea de mesteceni» al lui Wajda. Recentele seri dedicate cinematografului cehoslovac nu ne-au îmbogățit, din păcate, cu nimic cunoștințele noastre despre o cinematografie atît de prestigioasă, ce poartă marca activității unor personalități bine conturate.

Selecția a fost făcută pe dibuite, producțiile prezentate nu au avut forța de a stîrni un interes acut, de durată. Sînt lucrări onorabile, inimoase, de un cert profesionalism, dar care nu pot trezi ecouri prelungi.

Dintre cele trei filme oferite, «Prințul Baiaia» (pentru copii), «Bărbați cumsecade» și «Ancheta de la hotel Excelsior», s-au detașat ultimele două.

Autorul «Bărbaților cumsecade», Josef Rezucha, pare să-și fi asimilat cu conștiinciozitate o anumită lecție a acelei direcții din școala cehoslovacă reprezentată de un Karel Kachyna, observatorul tandru al vieților modeste, purtătorul de dezbateri etice pline de responsabilitate și căldură. J. Rezucha pare preocupat de aspectele integrării insului într-un colectiv social, de recuperarea morală a omului, de dezvăluirea nebănuitelor resurse de generozitate și solidaritate ale individului. Regizorul narează, de cele mai multe ori, cu discreție, dar alteori tonul său alunecă în dizertații ostentative.

Alături de binecunoscutul actor Vlado Müller («Acuzatul», «Crăciun cu Elisabeta») — un Ilarion Ciobanu al filmului cehoslovac, ca să-l definim pe scurt — am întîlnit, cu încîntare, un tînăr interpret de o neobișnuită mobilitate: Jan Triska.

•

După ce, cu cîțiva ani în urmă, am văzut «Atentatul», film ce se distingea printr-un dramatism auster, recenta înscenare polițistă a lui Juri Sequens deconcertează. Fără îndoială, Sequens este un profesionist stăpîn pe toate uneltele sale, și poate că unui astfel de cineast i se îngăduie ca, din cînd în cînd, să și le exerseze pe tot felul de subiecte, fie ele și minore. Filmul oscilează între dezvoltarea unei enigme — lesne de dezlegat de altfel — și surprinderea unei atmosfere încinse într-un hotel de lux de la începutul secolului: saloane somptuoase, chelneri stilați dar cam nătîngi, femei frumoase, bărbați geloși, un pianist ciudat, ocheade, diplomați și prinți în trecere, plictiseală, o crimă. Cam acestea ar fi datele, dar plictiseala nu este curată, sfîntă, omenească, misterul nu se leagă de loc și pînă aici totul ar fi bine căci am întrezărit o intenție de ușoară parodie a ceea ce își închipuie unii că a fost «traiul dulce» din Europa de mijloc a primilor ani ai veacului nostru. Dar parodia se dizolvă repede, fiind înlocuită cu trenante demersuri polițiste. Din tot ce se întîmplă și trece pe ecran, reținem figura comisarului, un Maigret de pe malurile Vltavei.

M. MIHAIL

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GHIONE Emilio

Regizor de film, actor de film și teatru, scenarist și producător italian, născut la Fiesole, în 1879; mort la Roma, la 7 ianuarie 1930. A fost una dintre figurile cvasilegendare ale filmului mut italian din perioada lui de glorie (1911-1925), cunoscut și sub numele de *Za la Mort* (personaj celebru creat de el). Debutează în 1909 ca figurant, pentru ca după doi ani să capete roluri principale, alături de Francesca Bertini și Alberto Collo, în drame din lumea interlopă: *L'amma dei demi-monde* (1913) și *Nelly la Gigolette* sau *La danzatrice della Taverna Nera* (1914), film realizat chiar de el, în care va da viață apașului sentimental și generos, *Za la Mort*, perpetuat, datorită celebrității lui, în serialul *La banda delle cifre*, unde figura în triplă calitate de actor, regizor și scenarist. Triumful obținut cu acest serial îl va regăsi în anii ce urmează în altele noi: *Teje grigi (Șoarecu cenușii)*, *Il triongolo giallo*, *Casacche di cuoio*, *Il castello di bronzo*, *Dollari e fracks* (1917-1919). În 1920 fondează casa de producție proprie Ghione-Film, unde realizează (și interpretează) filme ca: *Il principe nero*, *Sua eccellenza la Morte*, *Lo straniero senza nome*, *Maschere bianche*, *Za la Mort contra Za la Mort*, *Il club dei suicidi*, *Un frack e un apache* (1920-1923). După alte cîteva roluri, în filme care nu mai corespund stilului său, eșuează treptat, cunoaște o epocă de derută și disperate încercări de a se redresa în teatru. Ajunge figurant, și cu ultimul efort al celui ce se înecă, pleacă la Paris pentru a-și reface cariera. Se îmbolnăvește însă grav și, reîntors în patrie, moare într-un total anonimat. A lăsat în urmă-i cîteva volume: eseul *La parabola del cinema italiano*, cartea de amintiri *L'ombra di Za la Mort* precum și romanul *Pietro l'accordatore*, iar filmele sale, contestate sau admirate ca opere realiste sau efanteziste romantice», rămîn, fără îndoială, veritabile documente ale epocii.

GIACHETTI Fosco

Actor italian de film și teatru, născut la Livorno, în 1904. Debutează în început o activitate teatrală destul de modestă, înainte de a debuta în film, în 1934, cu *L'ultimo dei Bergerac*. Se remarcă un an mai tîrziu ca protagonist al filmului lui A. Genina, *Escadronul alb*, bucurîndu-se apoi de o carecare notorietate în filmele italiene ale anilor '30, în ciuda posibilităților sale dramatice limitate sau poate chiar datorită jocului său monocord, de o sobrietate vecină cu uscăciunea și inexpresivitatea, atît de diferit de tonul agitat și retoric al colegilor săi. Această răceală congenitală a lustă drept sobrietate virilă justificată în (numeroasele) melodrame tip: *În vîltoarea vieții* (1937), *Decădere* (1940), *Lumină în întuneric* (1941), *Infamie* (id.) sau în peliculele eroico-patriotarde (sau direct fasciste) de genul lui: *Scipio Africanul* (1937), *Sentinelă de bronz* (id.), *Asediul Alcazarului* (1939), *Bengasi* (1942). I se pot recunoaște, în rigoare, cîteva bune compoziții în filmele. *Giuseppe Verdi* (1938), *Faruri în ceață* (1941), *Duelul* (id.) și, după război, în *La vita ricomincia* (1945), *Les maudits* (Franța — 1947), *I fratelli Karamazov* (id.), *Patru pași în nori* (a doua versiune — 1957). Cea mai recentă apariție a sa datează din 1971: rolul unui senator în noua versiune a lui *Scipio Africanul*.

GILBERT John

Actor american de film, născut John Pringle, la Logan-Utah (S.U.A.), la 10 iulie 1895; mort la 9 ianuarie 1936 la Beverly Hills (California). Una dintre gloriile filmului mut american. Are șansa unică de a fi fost descoperit și ghidat pe parcursul întregii sale cariere de apropiatul cel mai mare cineast al Americii anilor '20 Revelat de Maurice Tourneur în *The Great Redeemer* (1920) și *The White Circle* (1921), va cunoaște gloria datorită unor filme semnate de Emmetz Flynn: *Monte-Cristo* (1922), de John Ford: *Cameo Kirby* (1923), de King Vidor: *The Wife of the Centaur* (1924), *Parada cea mare* (1925), *Bocna* (1926) și *Nunta spînzuratului* (id.), de Erich von Stroheim: *Văduva veselă* (1925) și de Victor Sjöstrom: *Acela care privește palme* (1924), *Masca diavolului* (1928). În 1927, Clarence Brown îi dă ca parteneră pe tînăra suedeză recent importată, Greta Garbo, în filmul trasat după un roman de Sudermann: *Carnea diabolică*, și în același an Ed Goulding îi reunește în *Love*, foarte liberă versiune a *Annei Karenina*. Cuplul lor, de o rară perfecție plastică, va fi regăsit ulterior în *Dolar* (1929), de Cl. Brown. Calitățile sale de seducător vor fi însă anihilate de o voce ingrată și un joc necorespunzător, în anii vorbitorului, ceea ce va duce la o prăbușire fulgerătoare. Încercarea disperată a Greței Garbo de a-l reabilita în *Regina Christina* (1933) se dovedește inutilă și decesului artistic îi urmează cel adevărat. Moare la 41 de ani, uitat de admiratori și de un Hollywood întotdeauna ingrat cu foștele sale glorii.

GIOI Vivi

Actriță italiană de film și teatru, născută la Livorno, la 2 ianuarie 1917. Debutează în 1939 și copiind destul de abil tipul american de blondă platinată în comedii sofisticate tot de tip american, în perioada «telefoanelor albe», reușește să-și creeze o carecare popularitate în rîndul spectatorilor fără pretenții. Reușește însă abia după război să se afirme ca o excelentă actriță de dramă într-unul dintre primele mari filme ale școlii neorealiste, *Vînătoarea tragică* (1948-r: G. de Santis), sau în filme ca *Il grido della terra* (1949), *Donne senza nome* (1950), *Gente così* (id.), *Senza Bandiera* (1951), *La Risaia* (1955), *Procesul din Verona* (1962). Apare destul de rar în film, consacrîndu-se aproape total teatrului, unde a abordat cu mare succes repertoriul modern (Tennessee Williams, J.P. Sartre).

teatrul folcloric – ieri și azi

de **Mihai CRISAN**

Despre teatrul folcloric s-a vorbit mult în ultima vreme. La Bacău s-au organizat festivaluri de teatru folcloric începînd încă din 1966, iar în 1971 o manifestare similară a avut loc la Iași. În Maramureș, la Sighetul Marmației, carnavalurile sărbătorilor de iarnă aduc în actualitate obiceiuri străvechi. Prin strădania organizatorilor au avut loc și comunicări pe această temă, precum și editarea unor studii de analiză a fenomenului.

În ce măsură vechile obiceiuri și-au păstrat autenticitatea? Se poate vorbi, astăzi, despre un teatru folcloric viu, adevărat? Cum se manifestă el? Iată cîteva din întrebările la care caută să răspundă rîndurile de față.

PUȚINĂ ISTORIE

În istoria strămoșilor noștri geto-daci există încă destule file albe, dar mărturiile cîtorva străvechi oameni de știință atestă existența unor ritualuri cu elemente teatrale. Herodot din Halicarnas ne oferă primele știri despre daci, descriind un ritual în felul următor: *«Înainte de a sosi la Istru, primul popor pe care îl supuse Darius au fost geții (...). Tot la cinci ani, ei trimit la el* (la Zamolxis — n.n.) *ca sol pe unul dintr-înșii, tras la sorți, și-l însărcinează cu cîte le cere fiecare. Iată cum îi trimit: cîțiva dintre ei se așază în rînd, ținînd cîte trei sulițe în mînă, iar alții, apucînd de mîini și de picioare pe cel trimis la Zamolxis, îl aruncă în sus, pe vîrful sulițelor...»* Desigur, ritualul era mult mai complicat și conținea multe simboluri de artă teatrală. Cinstirea bourului și a taurului provenea dintr-un alt vechi simbol totemic. Mult mai tîrziu, Iorga descria felul în care agatîrșii din centrul Transilvaniei învățau legile, cîntîndu-le pe diverse melodii. Este cert că sărbătorile legate de muncile agricole, de culegerea recoltei și de culesul viilor prilejuiau manifestări spectaculare, cortegii vesele, cîntece și chiote însoțite de zgomotul produs de «tobe de piele neargăsită», cum ne informează Xenofon.

Chiar jocurile cu măști, cu reprezentări de ciudate personaje și animale, au la origine vechi spectacole primitive de pe plaiurile noastre. În *Descriptio Moldaviae*, Dimitrie Cantemir descrie amănunțit și colorat, și ceremoniile *Drăgaicelor și Paparudelor*, și *jocul călușarilor*, și *Turca* sau *Capra*, ca și alte asemenea jocuri, atunci cînd vorbește «despre năravurile moldovenilor». Este interesant de consemnat că ceea ce cunoaștem astăzi ca un dans de virtuozitate în *jocul călușarilor*, inițial a fost o reprezentație «cu temă», cu părți reprezentînd lupta războinicilor și etalarea forței virile, dar și cu elemente comice, burlești, la care iau parte și *starostele* sau *starițul*, și *mutul* sau *primicerul*, ca și ceilalți călușari. Cu timpul, alaiurile țărănești de mascaradă însoțesc călușarii, după cum însoțesc și alte manifestări de acest gen, din alai făcînd parte călugărul, măgăreața, popa, turcul, cazacul, femeia și alții.

În jocurile laice de priveghi la morți apar figuri comice de unchești și babe, ca și alte figuri cu măști, reminiscențe ale unor străvechi obiceiuri.

Nu vom aminti aici reprezentațiile ce aveau loc la curțile domnești și boierești, cu tot alaiul de *soitari, pehlivani, măscărici, geamala, saltimbanci, jongleri* și *acrobați*, întrucît evoluția acestora presupune o oarecare specializare profesionistă. Despre

asemenea spectacole scriu cu încîntare și sfîntă naivitate atît Miron Costin și Ion Neculce cît și cronicarul muntean Radu Popescu. Dar despre un spectacol folcloric prezentat la curte tot vom pomeni: maiestuoasa intrare a lui Mihai Viteazul în Cetatea Albaiuliei a fost însoțită de cîntecele lăutarilor, iar la masa oferită de marele voievod oaspeții s-au minunat foarte de jocul măiestru al călușarilor.

INSOTIND CARNAVALUL DE IARNĂ

În viața satului au intervenit, se știe, schimbări structurale, nu numai în ceea ce privește condiția materială a existenței, ci și în conștiința oamenilor. Contactul cu produsele civilizației moderne este direct și permanent, dar dragostea pentru frumosul tradițional a rămas la fel de vie. Pe canapeaua cu arcuri se pune cerga țesută de gospodină, iar cioplitura în lemn rămîne ornamentul preferat. Radioul, televizorul, frigiderul și mașina de spălat sînt înconjurate de obiecte aparținînd artei populare. Ca și altădată, iarna rămîne perioada în care timpul săteanului nu mai este măsurat în ore-muncă. Satul începe atunci să răsune de cîntecele intonate de voci aspre, puternice, iar pe ulițe pășesc cortegii ciudate, făpturi neobișnuite, cărora costumele multicolore și măștile grotești le redau străvechi înțelesuri, păstrate veac de veac.

Autorul rîndurilor de față a avut prilejul să vadă în repetate rînduri asemenea manifestări pe întreg cuprinsul țării, dar bogăția și varietatea lor a constatat-o cu prisosință în centrul și nordul Moldovei, precum și în Maramureș.

Oriunde te afli la început de an, te întîmpină, însoțită de o melodie sacadată, Capra sau Turca îmbrăcată în veșmînt colorat, cu o figură prelungă, cu un bot de lemn învelit în blană de iepure, din care clămpănește într-una, și cu coarne lungi, arcuite. Totdeauna capra este însoțită de un cortegiu pitoresc, din care nu lipsesc lăutarii. Pe lîngă figura centrală a cortegiului se învîrtește ca un prisnel moșul sau un alt personaj de pantomimă comică. Uneori cortegiul este foarte numeros. Cu sprijinul Centrului județean al creației populare din Bacău am asistat cu vreo doi ani în urmă la spectacolul Caprei în comuna Spria de jos, aici, cortegiul era format dintr-un grup numeros de Harapi sau Moșnegi îmbrăcați în zdrențe, cu mari tichii de hîrtie colorată pe creștet, purtînd măști confecționate cu multă fantezie. În sunetele unei muzici foarte vioaie, harapii dansează îndrăcit, iar pașii lor își amplifică efectul prin zurgălăii legați în curele de picior. Restul cortegiului este completat de ceata tinerilor îmbrăcați în frumoase costume populare de sărbătoare. Jocul caprei e comic, desfășurat în mișcări largi.

În satul Toșorog, din același județ Bacău, cortegiul devine și mai numeros, alături de căpitan, vornic, mire și mireasă fiind prezente și figuri de un gust mai îndoielnic: domnișoarele de onoare. În alte sate din județul Bacău, Capra este înlocuită prin Cerb, textul rostit fiind, în mare măsură asemănător. Și aici pătrund tendințe de «modernizare» prin adoptarea în cortegiu a «artiștilor». Originea cerbului este transilvăneană, doar că aici jocul are o desfășurare tragică (am urmărit acest impresionant spectacol în comunele din județele Hunedoara și Caraș-Severin, însoțit uneori de vestiți dubași).

Festivalurile de teatru folcloric de la Bacău și Iași ne-au prilejuit întîlnirea cu o serie de manifestări ce au ca eroi principali animale, între care Ursul și Căiuții se întîlnesc cel mai des. Spectatorii bucureșteni au avut prilejul să-i vadă chiar în această iarnă într-un reușit spectacol la Muzeul satului.

Un important capitol în teatrul folcloric îl ocupă «Jocul haiducilor», în variante foarte diverse, protagoniștii fiind figuri legendare ca Jianu, Bujor, Codreanu, Păunaș, Groza și alții; aici, implicațiile sociale ale jocurilor sînt deosebit de puternice. Haiducii vorbesc despre «ciocoi», despre «dăiburi grele» și «jefuiri» și întotdeauna pornesc lupta împotriva asupritorilor. Dușmanii sînt satirizați, oferindu-li-se un savuros comic verbal. Am văzut un asemenea spectacol reușit în Dofteana-Bacău, unde, alături de ceata lui Jianu, se adăugaseră un grec, un turc, un popă, un cioban, un căpitan, un vînător, Florica, mireasa etc. Foarte interesantă aici era realizarea unui dialog absurd, în care un ciocoi rostea «condrinchina, sorochina, motrochina!», la care comandantul răspundea, cu toată seriozitatea, «Didina, padina, tumbai, rasai»... etc. Spectacolul haiducilor este prezent și în alte colțuri ale țării, în unele comune din sud, la Dunăre, ca și în Argeș.

În Transilvania de nord, cortegiul Anului nou cuprinde mai toate figurile, de la Capră, Brează și Cerb pînă la Urs, dar nu se întîlnesc Căiuți și nici Haiduci. Foarte interesante mi s-au părut aici *reconstituirile* folclorice, pornind de la vechi obiceiuri sau balade realizate în spectacol cu dansuri, cîntece, coruri vorbite sau cîntate, scene de pantomimă etc. Majoritatea acestor realizări se datoresc regretatului Nicolae Fălcușanu, care a adunat o suită de obiceiuri ale tinerelor fete, prilejuite de sosirea Anului nou, în montajul *Ursitoarele*. Deși «inventate», asemenea scenarii au un autentic suflu popular prin originalitatea textului și a melodiilor și, mai ales, prin stilul de teatru folcloric naiv, sincer, identificat cu spiritul satului maramureșean. Am văzut, cu profundă emoție, spectacolul *O inimă și o irimă* realizat în ținutul Lăpușului prin reunirea a două balade avînd ca temă o duioasă și, în același timp, tragică poveste de dragoste. Nu demult, Nicolae Fălcușanu m-a invitat la repetiția unui spectacol cu varianta maramureșeană a *Mioriței*. Moartea l-a răpit înainte de a vedea spectacolul terminat.

Dar balada eroică și-a găsit aici și un alt realizator, pe Izidor Rîpa, care a prezentat un viguros spectacol cu *Pintea Viteazul*, întrebuințînd vechile măști de priveghi în scena morții, scenă profund emoționantă. Drama partizanilor români uciși de fasciști în comuna Moisei a inspirat un alt spectacol, în care cîntecul de dragoste, bocetul, invocația și dansul concură la stabilirea atmosferei dramatice. Acest gen de spectacol se datorește unor animatori entuziaști, care cunosc foarte bine folclorul zonei respective.

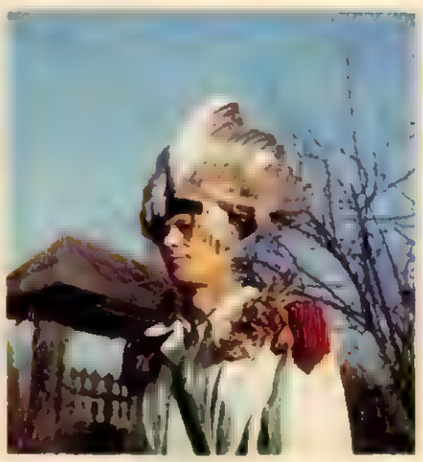

INTRE AUTENTIC SI FALS

Manifestările de teatru folcloric mai dăinuiesc. Cît timp? E greu de spus. Unele suferă, chiar la locul de baștină, de influențe «moderniste» supărătoare, cum e apariția «domnișoarelor de onoare», sau de replici ca «Execută, dacă vrei, cu comanda care-o ieși!» (*Capra*, satul Spria de jos, Bacău) sau «Arnăuți, drepți! Pentru onor, înainte buzduganul prezentați!» (*Arnăuți*, satul Rădeni, comuna Păstrăveni, jud. Neamț).

Dar și mai gravă mi se pare degradarea teatrului folcloric în spectacolele unor ansambluri «profesioniste». S-au putut vedea pînă nu demult sute de *Capre*, *Turci* sau *Brezdi* cu panglici prea stridente colorate, cu strălucitoare paiete ca în costumele balerinelor de music-hall, cu vopseaua «temperă» încă neuscată, care dădea retușul de «autentic»... S-au văzut mii de *Căiuți* aduși pe scenă cu rost și fără rost, fie ca să învioreze un final plictisit de spectacol, fie pentru a oferi balerinilor un «intermezzo» spectaculos. Cît despre *Urși*, *Cerbi* și celelalte, stilizarea savantă i-a furat folclorului și i-a plasat în artizanatul de serie. Ca să nu mai vorbim despre vestiții *Călușari*, înecați în mărgele și zorzoane, cu figuri de dans inexistente, inventate de maeștri prea zeloși sau cu altele împrumutate din dansuri țigănești, de loc potrivite în acest caz.

Sesiunile de comunicări care au avut loc cu prilejul unor festivaluri județene sînt, desigur, o inițiativă lăudabilă, deși în cercetarea fenomenului s-au făcut cu acest prilej, prea adesea, simple constatări și prea rar cercetări în profunzime.

Teatrul folcloric există. Încă... Dar pînă cînd? Prea puțin cunoscut publicului larg, el ar putea oferi spectacole pline de încîntare. Cu condiția de a-l feri de fals, de a-l păstra autentic. E o problemă care se referă la toate manifestările folclorice. Dar despre fals și autentic în folclor vom discuta altă dată..

tv

de Liviu TIMBUS

un mare dialog pe calea undelor

Excelentă și de data aceasta neobosita echipă de redactori și operatori ai redacției de actualități! Datorită acestui veritabil avanpost al televiziunii, activ, dinamic și în permanentă stare de alertă, am fost cu toții martorii unui nou, tulburător și pasionant capitol al istoriei noastre contemporane: marea întrecere socialistă închinată Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român și celei de-a XXV-a aniversări a republicii. Întrupate din clocotul muncii, din emulația generală și spiritul novator propriu acestor zile fierbinți, reportajele și știrile de ultimă oră au transformat micul ecran într-un amplu colocviu al oamenilor muncii, porniți la întrecere cu timpul într-o permanentă și judicioasă reevaluare a forțelor proprii, a inteligenței creatoare.

Rapiditatea și fidelitatea informațiilor transmise se recomandă ele însăle drept un exemplu strălucit desprins din marea bătălie dezlănțuită împotriva timpului, o dovadă elocventă a ceea ce numim în mod curent utilizare spornică a fiecărui minut bun de lucru. Subliniem aceste rezultate remarcabile ale colegilor noștri deoarece, după cum se știe, televiziunea rămîne în continuare tributară filmelor pe 16 mm, reporterul fiind nevoit să parcurgă kilometri întregi, dus și întors, la fel ca și confrații lui din presa scrisă, pentru a desfășura în fața marelui public informația înregistrată. Așadar, performanțe notabile care ne îndreptățesc să vedem în viitoarele emisiuni consacrate actualității o veritabilă tribună a experienței înaintate, un larg și fructuos dialog de lucru, capabil de a aduce cu aceeași promptitudine în fața milioanelor de telespectatori exemplele abnegației și eroismului cotidian, ideile generoase și spiritul metodic în acțiune.

Consemnăm la capitolul «succese» și debutul noii emisiuni «Săptămîna în imagini» (sîmbătă, ora 18,50). În schimbul unei cronici vorbite, emisiunea de actualități ne oferă de data aceasta șapte zile în imagini, o retrospectivă selectivă a principalelor evenimente hebdomadare, însoțite de un comentariu concis și la obiect. Recomandăm totuși o mai drastică opțiune în folosirea procedeelor de montaj: ori prezentarea strict cronologică a evenimentelor petrecute, ori gruparea lor în jurul unor idei principale.

Salutăm cu bucurie și inaugurarea noului serial românesc «Potcoava de aur», datorat redacției emisiunilor pentru tineret și copii. Autorii, Constantin Banu (scenarist) și Nicolae Motric (coautor și regizor artistic), ne-au dovedit o subtilă intuiție a feudalismului românesc, pe care l-au reconstituit într-o viziune modernă, realistă, înlăturînd tiradele retorice și utilizînd cu rigoare și măsură limbajul cronicăresc. Meritorii, de asemenea, scenografia (Rodica Hanagie), alegerea costumelor (Anca Voican) și comentariul muzical (Teodor Coman). Din păcate, în ciuda acestor calități evidente, spectatorul va fi nevoit să asiste... totuși la o epopee istorică claustrată între cei trei pereți ai decorului. Oricît bunăvoință și imaginație am avea, ne este foarte greu, astăzi, să trecem dincolo de meterezele cetății, acolo unde — ne spune un personaj — s-a adunat oștirea dușmană cît frunză și iarbă. Ne este foarte greu să ne desfășurăm mental amploarea bătăliilor chiar dacă unul dintre oșteni sosește din culise cu o săgeată înfiptă în omoplat, deoarece (am mai spus-o și cu alte ocazii) asemenea imagini ne sînt oferite astăzi grație plasticii și mijloacelor moderne ale celei de-a 7-a arte. N-am înțeles, astfel stînd lucrurile, de ce actualul serial TV nu a inclus și secvențe filmate în decor liber, procedeu folosit cu succes chiar în reevaluarea unor piese ale teatrului clasic, spre marea satisfacție a unui public atît de îndatorat în prezent imaginii cinematografice.

P.S. Surprinzător de multe greșeli în pronunțarea substantivelor proprii ale limbii germane. Nefericitele incidente de ortoepie se produc mai cu seamă în situațiile în care unii dintre crainicii noștri au prilejul de a se întîlni cu vocalele *Ö* și *Ü*, cu diftongi *oe* și *eu* sau cu grupul consonantic *ch*. Recomandăm tocmai de aceea tuturor celor care ne mai distrează cu asemenea nevinovate lacune de cultură generală o revizuire urgentă a noțiunilor elementare de gramatică germană. O spunem fără ocol și menajamente deoarece este rușinos pentru noi toți să-i auzim spunînd pentru München «Munihăn» și «Miunhen», pentru Köln, «Kioln», «Betovén» în loc de Beethoven, «legăl» pentru Hegel, sau pronunțînd «S» în loc de «Z» în cuvinte ca Salzburg și «V» în loc de «F» în cuvinte ca Bremerhaven.

DE-A LUNGUL MILENIILOR...

(Urmare din pag. 9)

Ne sînt prezentate în continuare documente importante ale istoriei noastre contemporane în legătură cu organizarea insurecției armate, înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944 și participarea alături de armatele sovietice la lupta pentru zdrobirea fascismului.

În continuarea itinerarului ni se înfățișează un bogat material documentar în legătură cu actul istoric al proclamării, în 1947, a Republicii, eveniment care se va sărbători anul acesta cu o amploare deosebită: se împlinește un sfert de veac de la înfăptuirea lui. Tot ce s-a realizat din inițiativa partidului este consemnat aici, în muzeu, cu ajutorul imaginilor și al literei de tipar: actul istoric al naționalizării, trecerea la o economie planificată, încheierea operei de colectivizare a agriculturii, dezvoltarea industriei sub toate aspectele. O simplă apăsare pe un buton și o hartă iluminată oferă oricărui vizitator al muzeului posibilitatea de a lua cunoștință, pe loc, de toate marile obiective economice ale țării.

...Ne aflăm în lapidariul muzeului. Predomină aici copia după Columna lui Traian — una dintre cele mai importante piese prezentate. Este amplasată într-un mod foarte ingenios: soclul la mijloc, iar în jur, cele 125 de basoreliefuri alcătuind friza spirală. Fiecare din aceste basoreliefuri redă scene din războaiele romanilor cu dacii. Vizitatorii muzeului se află deci față în față cu un autentic act de naștere al poporului român.

Lîngă lapidariu, în subsolul muzeului, altă secție importantă: Tezaurul istoric. În semiîntunericul care domină încăperea (800 mp) strălucesc doar podoabele de aur și pietrele prețioase. Într-o vitrină se află faimoasa «Cloșcă cu pui de aur», în alta, piesele alcătuind tezaurul neolitic de la Moigrad (Sălaj), cu figurine stilizate, una dintre ele redînd cea mai veche reprezentare, în aur, a femeii. Coiful de aur de la Poiana Coțofenești (secolul V i.e.n.) sau Evangheliarul lui Constantin Brîncoveanu voievod, ferecat în aur, opera meșterului transilvănean Sebastian Hann (1709). Iată și tezaurul descoperit la Perșinari (Dîmbovița), din epoca bronzului: o sabie de tip micenian și 11 vîrfuri de lănci, toate din aur. Ceva mai departe, două diademe princiare, de aur, tot din epoca bronzului, descoperite la Galeșu (Constanța). Una dintre piesele de preț: vestitul Rython de la Poroina Mare (Mehedinți), care a stîrnit senzație ori de cîte ori a fost expus în străinătate. Apoi, o camee — Cameea Orghidan (secolul III), a doua din lume ca mărime, reprezentînd o apoteoză imperială; un smarald, unul dintre cele mai mari din lume, briliante, diamante negre, numeroase bijuterii de ieri și de azi — toate ilustrînd nu numai o valoare intrinsecă, ci și măiestria meșterilor care le-au realizat. Și multe altele, care merită să fie admirate cu proprii ochi.

*

Muzeul este deschis șase zile pe săptămînă. Numărul celor care-l vizitează este în continuă creștere. Pe vizitator, după cum se poate vedea, nu-l atrage numai vechimea sau deosebita valoare a exponatelor, ci și dorința de a retrăi momentele cruciale ale frămîntatei istorii a poporului român, de a-și explica sau de a înțelege mai bine trecutul și, în lumina acestui trecut, prezentul și viitorul strălucit al patriei.

Crearea acestui mare și important lăcaș de cultură nu înseamnă altceva decît — cum de altfel s-a afirmat și la inaugurare — un recunoscător omagiu adus marelui făuritor al istoriei noastre, celui ce construiește acum societatea socialistă multilateral dezvoltată — poporul român.

1) O emoționantă fotografie din timpul înverșunatei rezistențe opuse în februarie 1933 de muncitorii de la Atelierele Griviția, cruntei opresiuni și terorii dezlănțuite de forțele reacțiunii.

2) În memoria eroilor care s-au jertfit în războiul pentru independență (1877–1878).

3) Unul dintre titlurile de proprietate acordate țărănimii în 1945 de guvernul de largă concentrare democratică prezidat de Dr. Petru Groza, cu prilejul reformei agrare.

4) 1939. Fotografii-document redau chipurile pline de hotărîre ale conducătorilor de atunci ai Uniunii Tineretului Comunist. În prima dintre aceste fotografii, vizitatorii muzeului recunosc figura încă foarte tînără, dar plină de energie, a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

5) 23 August. O vibrantă evocare a insurecției.

(Continuare în pag. 20)

CURTEA ATELIERELOR „GRIVIȚA" ÎN ZILELE DE 15-16 FEBRUARIE 1933

mapamond '72

de **Ioan GRIGORESCU**

de ce?

Între Mainz și Frankfurt, la vreo treizeci de kilometri de metropola de pe Main, în apropierea unui punct de triaj, pe o limbă de pămînt înghesuit în triunghiul format de împreunarea a două căi ferate, un cimitir cît o ogradă. De la fereastra vagonului mormintele nu se văd mai mari decît niște cărți poștale prinse într-un fagure de beton cu celule dreptunghiulare. Mi-am zis că era, probabil, un cimitir al cîinilor, — germanii au o binecunoscută dragoste de animale — dar vecinul meu de compartiment, un tînăr negru care mi-a cerut permisiunea să răsfoiască ziarul francez pe care tocmai îl citisem, mi-a spus că acolo fuseseră îngropați două duzini de muncitori imigranți uciși într-o catastrofă feroviară. Morminte proaspete pe lîngă care treceau în viteză trenurile celor vii. Fără cruci. Fără flori. Fără candele, mai austere și mai anonime decît mormintele soldaților necunoscuți de pe fostele cîmpuri de luptă. Strangulate între taluzuri, aliniate sub traversele îmbibate în bitum, inundate de gunoaie, mormintele acelor pălmași, veniți de departe pentru a muri amestecîndu-și trupurile și credințele într-o țărînă străină, mi-au apărut în calea fără oprire a acceleratului de Frankfurt ca o mărturie mută a prețului plătit de «subdezvoltați» bunăstării altora.

— Crezi că erau și negri? — îl întreb pe tovarășul meu de drum de clasa a doua din compartimentul pentru fumători.

— Erau, domnule, negrii sînt pretutindeni. Aici nici nu trebuie să ai pielea neagră pentru a fi negru.

— De unde vii?

— Din Koblenz, de la uzinele Opel.

— Lucrezi acolo?

— Mai precis, am lucrat. Acum o să caut de lucru în altă parte.

— Și de ce ai plecat?

— Crezi că de bine? Dacă nu plecam, într-o zi făceam moarte de om. Aveam un șef de echipă care nu mă scotea din «schmutzige Schwartz», adică «negru împuțit»... Și noi sîntem curați, domnule, un negru nu miroase nici mai urît, nici mai frumos ca un alb, muncim la fel de bine, uneori chiar mai bine, de ce trebuie să plătim mereu pentru că ne-am născut cu pielea neagră?

Trenul aleargă, roțile bat cadența vitezei în încheietura șinelor, fumăm în tăcere și ne bucurăm, fără să ne-o mărturisim, că sîntem doar noi doi în compartiment.

— Auzi, îmi spune la un moment dat, nu știu cine ești, de unde vii și unde te duci, dar ai stat de vorbă cu mine, mi-ai oferit o țigară și m-ai lăsat să-ți citesc ziarul fără să te temi că ți-l murdăresc. Să-ți spun o chestie: se zice că un negru l-ar fi întîlnit într-o zi pe Dumnezeu și l-ar fi întrebat: Spune-mi, rogu-te, preasfinte, de ce ai făcut ca eu să mă nasc cu pielea neagră? Și Dumnezeu i-a răspuns: Fiule, am făcut să te naști cu pielea neagră pentru ca atunci cînd leul dă peste tine, noaptea, în junglă, să te poți ascunde în întuneric. Bine, i-a spus atunci negrul, dar de ce ai făcut să mă nasc cu părul scurt și creț? Pentru ca atunci cînd te aleargă leul, în junglă, să te poți cățăra mai ușor în copaci, și părul să nu ți se încîlcească în ramuri. Atunci fii bun, preasfinte, și spune-mi: De ce ai făcut ca eu să mă nasc la Los Angeles?

Și tovarășul meu de drum rîde, arătîndu-și dinții de un alb strălucitor. Poartă pantaloni care au fost cîndva albaștri, înălbiți de atîta spălat, o cămașă-flanel și un vindiac de vinilin. N-are alte bagaje decît o boccelușă din pînză de cort.

— Dumneata unde te-ai născut?

— Eu? Să nu crezi că la Los Angeles, ci la Dakar...

— Și nu cumva l-ai întîlnit pe Dumnezeu?

— Unde, acolo? Nu, domnule, am venit aici și poate că o să-l întîlnesc odată într-un cimitir ca ăla pe lîngă care am trecut. Să vezi atunci ce o să-l iau eu la întrebări. Dar pînă una alta, mai am de pus unele întrebări aici, pe pămînt.

DE-A LUNGUL MILENIILOR...

Un panou care ilustrează prin numeroase fotografii momentele cele mai de seamă din timpul desfăşurării celui de-al X-lea Congres al partidului. Importantele hotărîri ale acestui congres au constituit piatra de temelie a dezvoltării economice şi sociale a patriei noastre în actuala etapă.

România la O.N.U. La tribună: tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cel mai autorizat mesager al voinţei de pace şi prietenie a poporului român.

reconstruirea eului

de Henri WALD

În lumea dominată de profit, dezvoltarea fără precedent a mijloacelor de producţie şi de comunicare transformă producţia în scop şi consumaţia în mijloc. Trebuie să se consume pentru ca să se producă şi nu să se producă pentru ca să se consume. Nevoile de consum sînt stîrnite de interesele producţiei prin intermediul diverselor mijloace de comunicare. Trebuie produs şi consumat tot ceea ce a devenit tehnic posibil. Domnia «gadgetului» a dat naştere unei orgii în care tehnica nu se mai naşte din nevoie, ci nevoia este provocată de tehnică. Se formează, astfel, o tehnobirocraţie care începe să se autonomizeze şi să acţioneze în virtutea unor legi sociale din ce în ce mai «oculte» şi mai străine de aspiraţiile omului. Oamenii încep să creadă că nu ei dezvoltă o anumită societate, ci o anumită societate SE dezvoltă prin ei, că nu ei vorbesc o anumită limbă, ci o anumită limbă SE vorbeşte prin ei, că nu ei gîndesc un anumit sistem de idei, ci un anumit sistem de idei SE gîndeşte prin ei... Omul ajunge, astfel, să trăiască din ce în ce mai în afara lui însuşi, prins în reţeaua mereu mai deasă a nenumăratelor evenimente şi bombardat fără încetare de «mass-media» cu o cantitate crescîndă de informaţii audiovizuale. «Timpul eliberat» prin dezvoltarea mijloacelor de producţie nu poate deveni «timp liber» de meditaţie, de apreciere, de opţiune, datorită minuirii necontrolate a formidabilelor mijloace de comunicare. După ce milenii de-a rîndul şi-au alienat munca, oamenii sînt siliţi astăzi să-şi alieneze răgazul.

Este în firea lucrurilor ca exacerbarea puterii materiale în dauna celei spirituale, a vieţii exterioare în detrimentul celei interioare, a determinismului social în paguba libertăţii individuale şi a ştiinţei în dezavantajul conştiinţei să ducă la degenerarea «eului». Într-o asemenea societate, profitul maxim al unei uzine implică o individualitate minimă a lucrătorilor. Tehnobirocraţia crede că societatea ar funcţiona mai bine dacă personalitatea muncitorilor ar fi redusă la o unitate calculabilă cantitativ. Ni se spune că viitorul este un mit care ne consolează de prezent, că libertatea este o iluzie întreţinută de ignorarea necesităţii, că eul este o invenţie filozofică pe care dezvoltarea societăţii o va şterge aşa cum şterge marea figurile de nisip desenate pe malul ei.

Eul este însă destrămat nu numai de scientismul despotic al producţiei hipertehnice, ci şi de trăirea anarhică a consumaţiei exacerbate. Eul explodează nu numai atunci cînd mintea se desparte de suflet, dar şi atunci cînd sufletul se desparte de minte. O minte fără suflet sau un suflet fără minte nu pot forma niciodată un eu. Cultivarea minţii în dauna sufletului a dus la apariţia uciderii fără ură, iar cultivarea sufletului în dauna minţii a dus la apariţia amorului fără iubire. Intelectualismului tiranic al tehnocraţiei i se opune răzvrătirea anarhică a emoţiilor. Norman Mailer spune că «cea mai bună parte a prozei americane se află scrisă pe pereţii closetelor pentru bărbaţi». Semnificaţiilor operaţionale care se dispensează de orice artă le răspund «antiartele» care se feresc de orice semnificaţie. O asemenea civilizaţie se caracterizează pe de o parte prin carenţa afectivă a ştiinţei, iar pe de alta, prin vidul moral al artei. Obsedat de explorarea lumii şi neliniştit de propria lui soartă, omul este ameninţat să piardă contactul cu sine însuşi şi să-şi dizolve eul fie în relaţiile supraindividuale ale societăţii, fie în reacţiile subindividuale ale animalităţii. Logicismul şi trăirismul sînt deopotrivă de dăunătoare dezvoltării eului. Eul dispare şi dacă relaţiile nu mai ţin seama de «elementele în relaţie», dar şi dacă elementele nu mai ţin seama de «relaţiile dintre elemente». Deşi opuse, structuralismul şi existenţialismul sînt cele două filozofii ale dispariţiei eului. Fluiditatea este tot atît de dezastruoasă pentru dezvoltarea eului ca şi fixitatea. Nu se poate înfiinţa o pădure dacă se neglijează arborii din care e alcătuită, dar nici invers... Pentru ca să se dezvolte, eul are nevoie de o societate capabilă să asigure echilibrul dintre individual şi social, afectiv şi intelectual, disciplină şi critică.

Eul este unitatea relativ stabilă la care ajunge contradicţia dialectică dintre societate şi individualitate. Eul se formează şi se dezvoltă prin transformarea trăirilor individuale incomunicabile în idei generale comunicabile. Eul este un efort continuu de conceptualizare a trăirilor şi de trăire a conceptelor. Eul se cristalizează prin depăşirea, dar şi conservarea individualităţii în actul comunicării, prin structurarea atitudinii pragmatico-afective în valori. Eul nu este decît individualitatea care, în şi prin societate, devine conştientă de ea însăşi. Limbajul este, aşadar, o condiţie indispensabilă constituirii eului. Nu există alt loc de întîlnire între societate şi individualitate decît limbajul. Prin limbaj, societatea şi individul contribuie la făurirea eului. Prin limbaj, societatea pune la dispoziţia individului instrumentul îmbogăţirii ei. «Eul» se desprinde din «noi», se distinge de «tu» şi «el» şi îşi constituie astfel identitatea creatoare. Prin cea mai intimă esenţă a sa, omul este o fiinţă dialogală. Monologul nu este decît un dialog interiorizat. Dezechilibrarea raportului dialectic dintre individualitate şi societate, dintre sensibilitate şi raţiune, dintre tehnică şi valoare pune în primejdie existenţa eului şi deci dezvoltarea omului. Eul nu se poate ivi în afara societăţii, dar nici societatea nu mai poate avansa fără să-şi reconstruiască eurile destrămate într-un fel sau altul. Reumanizarea progresului tehnic nu este posibilă decît prin reconstruirea eului, iar reconstruirea eului nu este posibilă decît într-o orînduire socialistă.

SPORT

cine lansează apelul?

de Victor **BĂNCIULESCU**

Zilele trecute am citit un articol pe bună dreptate aspru și plin de sarcasm la adresa gospodarilor unor orășele care n-au drumuri pavate, dar proiectează construirea unor piscine olimpice!

Este, firește, dreptul oricui să viseze la frumusețea viitoare și la grandoarea urbei sale. Dar etapele, în orice domeniu, — ca și în cursele cicliste — trebuie parcurse pe rînd, în ordine normală. Cine sare etapele sau crede că a descoperit «scurtături», riscă să fie descalificat.

Numeroase orașe mari ale țării, capitale de județ (Timișoara, Cluj, Iași, Ploiești, Galați și altele) au fost înzestrate în ultimii ani cu splendide săli de spectacole sportive, pe care unii edili, cu mîndrie, s-au grăbit să le numească palate ale sporturilor. Realitatea aceasta este îmbucurătoare, mai ales datorită distribuției zonale (pe suprafața țării) mult mai echitabile a capacității organizatorice sportive.

Cu aceasta însă foamea de instalații sportive este departe de a fi potolită. Intrăm aci într-un ciudat cerc vicios. Facem propagandă sportivă pentru a convinge tot mai mulți cetățeni de binefacerile educației fizice; creșterea aderenților la mișcarea sportivă implică existența bazelor aferente; lipsa acestora poate îndepărta pe virtualii candidați la exercițiu atletice. Cercul s-a închis. Putem s-o luăm de la început, cu munca de convingere.

Din orice cerc, fie el și vicios, se poate ieși. Soluții există. Important este doar ca ele să fie realiste, deci rționale. Bineînțeles, problema nu se rezolvă construind un bazin olimpic cu 8 culoare în județul Ialomița. Aceasta nici nu reprezintă cerința centrală, de stringentă actualitate, a mișcării sportive. Mult mai necesare sînt, în perioada imediată, bazele simple, nepretențioase, locurile de joacă și de sport, care să invite la practica exercițiilor fizice, care să permită doritorilor efectuarea lor.

Investițiile în sport, cu tot cortegiul de dificultăți, privesc în primul rînd domeniul performanței, al elitei. Noi pledăm aci pentru necesitățile sportului de masă (pe care literatura mondială de specialitate a început să-l numească, mai apropiat, «sportul pentru toți»). În această direcție există două canale legale pe care obștea le poate folosi avantajos, cu singura condiție de a antrena mase largi și a cheltui mijloace puține.

La ce altceva invită Legea 20, dacă nu la stimularea inițiativei locale? Sănătatea publică se poate apăra și prin contribuția voluntară a colectivității. Cît de ușoară ar deveni, prin efort comun, construirea unor baze sportive minimale în cartiere. În acest scop, organele sportive locale ar trebui să furnizeze documentația de specialitate (proiecte-tip de terenuri simple, cu dimensiunile recomandate). Pe de altă parte, se cere urbaniștilor un mai dezvoltat simț al perspectivei umane: noile cartiere de pe planșetele lor nu sînt compuse doar din maldăre de beton, lemn și sticlă. Nici un cvartal de locuințe nu se poate lipsi (teoretic, dar de ce nu și practic?) de instalațiile sportive utile copiilor și adulților, pentru că acolo se joacă nu șotronul de moment, ci sănătatea și viitorul nației. De ce nu sînt incluse în proiectele de construcții sociale și asemenea locuri de joacă?

La acestea se adaugă posibilitățile pe care Legea 11 le conferă întreprinderilor. Ele au dreptul să investească în construcția de baze sportive(de ce nu chiar în cartierele muncitorești?) sau să aloce în același scop fonduri din beneficiile peste plan. În acest domeniu ar trebui să fie hotărîtoare intervenția organelor sindicale. Recent, am pus unui factor de răspundere întrebarea: în cîte contracte colective încheiate anul acesta există prevederi de ordin sportiv, incluzînd deci și construcții simple? Din păcate, întrebarea noastră a rămas fără răspuns.

De unde se vede că posibilități există. Obștea e gata să răspundă la apel, știind că e vorba de propriul ei interes. Dar cine lansează apelul?

●

«Mă numesc Gary Chapman, am 10 ani și iubesc nespus de tare echipa de fotbal Arsenal. Peste cîteva zile teamul meu favorit va susține finala Cupei Angliei jucînd cu Leeds United. Fără discuție că vom învinge. Nici nu pot gîndi altfel.
Dar cum marile evenimente trebuie pregătite din timp, iată-mă în echipament complet Arsenal, în fața casei părinților mei, pe care am pavoazat-o adecvat marelui eveniment».
Din păcate, sorții n-au fost de partea lui Arsenal (învinsă cu 1-0 în minutul 53), dar cît de semnificativ este gestul micului «microbist».
Sperăm ca această imagine să rețină atenția acelor suporteri de ocazie care-și ovaționează echipa numai atunci cînd le surîde victoria. Susținătorul trebuie să învețe o dată pentru totdeauna că sportul înseamnă și înfrîngere, și că atunci cînd e la greu trebuie să-și încurajeze echipa. Să fii alături de ea ca-n adevărata prietenie: și la bine, și la rău...

Nu este pentru prima dată cînd constatăm cu bucurie că fotbalul este practicat de oameni ale căror îndeletniciri sînt dintre cele mai diferite. De-a lungul anilor am fost obișnuiți să cunoaștem fotbaliști care după orele de muncă părăseau halatul alb ori rigla de calcul pentru a se alinia, disciplinați, pe terenul de fotbal. De astă dată vă prezentăm orchestra națională a Franței, care înaintea susținerii unui concert simfonic s-a întîlnit la Buenos Aires cu formația orchestrei teatrului Colon din capitala Argentinei. Cu toate că în înaintarea franceză figurau instrumente celebre din orchestră,— contrabasul, flautul, trombonul, vioara I și trompeta — fluierul final al arbitrului a pecetluit victoria formației-gazdă. Insuccesul de pe terenul de fotbal se pare că nu a afectat prea mult nici orchestra și nici pe dirijorul ei, Jean Martinon, care în seara aceleași zile au obținut un remarcabil succes.

crampon

de Adrian **PĂUNESCU**

pentru introducerea fotbalului în școli

De ce nu se introduce fotbalul ca obiect de studiu în orele de sport ale tuturor școlilor noastre, la nivelul întregului învățămînt? De ce, de ce, și dacă vă faceți că nu auziți, întreb iarăși *de ce?* Nu zic să introducem fotbalul în locul trigonometriei. Dar susțin că nu trebuie să mai pară o crimă orientarea școlarilor spre fotbal. Așa s-a întîmplat, întîmplarea e gata consumată astăzi: *fotbalul este cel mai frumos dintre sporturile cu mingea.*

Iată o altă anomalie! Pe Stadionul tineretului, — al tineretului, deci! — stadion fremătător de inițiative, stadion bine îngrijit și arătos, se practică toate sporturile, numai fotbalul — nu. Șeful Stadionului tineretului, Aurelian Cosovschi, n-are nici dumnealui nici o putere. Cine o avea putere? Fotbalul trebuie repus în drepturile sale de sport de masă. Haideți să facem ceva pentru a practica și sporturi care ne plac, pentru a face, măcar din sport, o plăcere, de cîteva ori pe săptămînă.

Introducerea fotbalului în toate școlile și pe toate stadioanele ar scădea numărul bolilor de inimă ale antrenorilor din prima divizie națională. Și chiar și la CNEFS s-ar trăi o viață mai ușoară, dacă fotbalul ar fi pus în drepturile sale firești.

*

Clubul Steaua împlinește 25 de ani. Deși club militar, și deși poeților nu le plac nici cazărmile și nici uniformele, *Clubul Steaua* este cea mai durabilă și mai justificată iubire sportivă a mea. Îmi place la acest club, întîi de toate, seriozitatea. Căci eu sînt unul dintre acei păcătoși care pretind și umoriștilor să fie... serioși. Îmi place *Steaua*, în al doilea rînd, pentru că la acest club sportul de performanță și sportul de masă își dau mîna. Iubesc *Steaua* pentru că, deși club privilegiat, prin biologie (chemarea obligatorie a tinerilor în armată la o vîrstă anumită), *Clubul Steaua* nu este un conclav răsfățat și vedetist. Am iubit clubul militar pentru marea sa echipă de fotbal care a dovedit că nu e nevoie să fii golan pentru a fi talentat și că mîrlănia este o manifestare antisportivă. Fotbaliștii de la vechea *CCA* erau, cum se spune, niște domni. Ei aveau stil și inspirau respect. Apolzan, Alexandrescu, Constantin, Zavoda, Bone, Onisie, Tătaru, Voinescu, Toma, puteau face față, cu degajare și bun-simț, în orice context social. Am iubit *Steaua* și o iubesc și acum pentru că armata română crește oameni, iar nu brute.

Și, chiar dacă și *Clubul Steaua* ca și alte cîteva (al căror lider rămîne *Dinamo)* își racolau jucătorii cam peste rînd, un fapt e limpede: *Steaua* și-a plătit privilegiile cu o atmosferă ce s-a răsfrînt pozitiv asupra întregii mișcări sportive din România și cu performanțe excepționale.

N-am ce face, *Steaua* e clubul meu preferat, chiar și acum cînd nu sînt de acord cu orientarea echipei de fotbal a clubului.

La mulți ani, *Steaua!*

*

Observînd că Belphegor se face a nu ne observa, protestăm. Păi bine, dragă Belphu, așa ne-a fost vorba? Ne treci sub tăcere? Dumneata, pe noi? Dar pînă cînd o să tot îndurăm divagațiile dumitale în chenar din ziarul *Sportul?* Atacă-ne o dată, ce mai stai?

Iubim pe Belphegor, dar vrem să stîrpim belphegorismul. Și, ca să fim și mai sinceri, ne place ironia acestui om de a cărui prietenie ne și bucurăm. Dar o presă fără polemici e mai mult o presă hidraulică. Așa că, în gardă, Belphegor! Să vezi ce-ți vom pune în circă. Din cauza dumitale nu ne-am calificat nicăieri. Din cauza dumitale ...dar hai să nu te mai acuz degeaba. Te somez însă să spui: de ce i-a fost furat meciul lui Teașcă, din Cupă, cu Rapid? Altă întrebare: De ce păreau jucătorii români «amețiți» în meciul de la București cu Ungaria? Și ultima întrebare: De ce nu ne ataci?

*

Am văzut de curînd echipa de fotbal a Uniunii Sovietice și o echipă de club, din aceeași țară, și am trăit senzația că văd un altfel de fotbal decît în restul Europei: *un fotbal mai corect, mai bărbătesc și mai curat.* Și, mai ales, am fost uluit să constat cîtă sportivitate au dovedit sovieticii în meciul cu scoțienii, cînd au fost furați la drumul mare.

Salut exemplul pe care acești sportivi l-au dat unei Europe măcinate de afaceri, de erori și de ofsaiduri nesancționate. Și sper să nu fie vorba de o întîmplare.

*

A început Cupa ziarelor. Adică autocritica. Nu ne credeți. Sîntem ipocriți.

varietăți

MEȘTERUL HEINZ

Heinz Hejna din Erfurt, Republica Democrată Germană, este un nefntrecut maestru-restaurator de opere de artă. Specialitatea: pictura pe sticlă, cu preferințe pentru vitraliile medievale. Îl vedem pe expert aplecat asupra unuia dintre vitraliile din secolul al XIV-lea ale catedralei din Erfurt, supusă unor vaste lucrări de restaurare.

BRAVA CUȚULACHE!

Din căsătoria lui Raatu Raimondi cu Raatu Radziwell, ambii din rasa uriașilor dogi danezi, s-au născut, într-o singură repriză, 18 uriași dogișori... Își dau concursul la hrănirea neobișnuitei stirpe (record mondial): mama naturală, o doică (firește, din aceeași rasă) și biberoanele, în număr de 18.

MAI SFORĂIE DACĂ-ȚI DĂ MÎNA!...

O întreprindere din orașul vest-german Gröbiweg a pus la punct un aparat împotriva sforăitului, pe cît de simplu pe atît de eficace. O bandă elastică, care se îmbracă pe cap, este prevăzută în partea posterioară cu o serie de proeminențe dure care îl împiedică pe purtător să doarmă culcat pe spate. În momentul cînd acesta se întoarce pe o parte, încetează să mai sforăie.

ȘIC, MĂREȚ, DE NEUITAT...

Bătăile de flori au fost inventate de francezi în a doua jumătate a secolului trecut. O astfel de serbare-spectacol era socotită, primăvara, mai ales la Nisa, «de clou d'or de la saison». La noi, noutatea aceasta a fost introdusă în anul 1895 (25 mai), cînd s-a organizat la Șosea — între Rondul II (Bufetul de azi) și Hipodrom (Casa Scînteii) — cea dintîi bătaie de flori, la care au luat parte «zeci de trăsuri, cîteva care cu boi albi, multe velocipede și sute — sute de spectatori, totul fiind șic, măreț și de neuitat». Mai tîrziu, cînd 'a apărut' automobilul, faimoasele bătăi de flori întrunesc în Șosea toate «splendidele și ultraelegantele trăsuri-automobile aflate în București». În ultimii ani dinaintea primului război mondial, bătăile de flori erau organizate de către societatea «Leagănul» pentru strîngerea de fonduri.

MIRELE, MIREASA ŞI NEPTUN

Printre alte multe şi frumoase tradiţii instaurate de-a lungul anilor de elevii ofiţeri ai Şcolii navale din Novorossiisk, ţinutul Krasnodar (U.R.S.S.), sînt şi obiceiurile de nuntă. Cînd unul dintre elevi se hotărăşte să se căsătorească, sarcinile organizării festivităţilor aupţiale revin în întregime camarazilor săi. Iată trei momente din ceremonialul consacrat de tradiţiile şcolii: 1) Fotografia de nuntă, cu Neptun ca martor; 2) «Trecerea peste prag» se transformă pro causa în «trecerea peste parîmă»; 3) Felicitări de pe toate punţile.

DĂM ORA EXACTĂ!

Meşterii ceasornicari din Pforzheim (R.F.G.) au prezentat la un recent tîrg specific din Hanovra un ceas-brăţară de o precizie aproape perfectă: maximum de aberaţie în timp de un an este de plus sau minus un minut. Noutăţile tehnico-electronice ale ceasornicului: are o «inimă» de cuarţ care execută 32 768 oscilaţii pe secundă (o balanţă obişnuită de ceas execută 5 oscilaţii), are cadran digital continuu din lichid cristalin care — sensibilizat de lumină — indică orele, minutele şi secundele.

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori:

Gheorghe Angelica, Bucureşti, sect. 3, str. Maior Coravu bl. C6, sc. A, et. 2, ap. 12: teme diverse. *Nicodim Simo*, 27 ani, tehnician, Bucureşti, sect. 8, str. Dăieni nr. 20: turism, automobilism, prietenie, limbi străine (franceză, engleză); *Pipgai Adriana*, 17 ani, elevă, Bucureşti, sect. 4, Aleea Barajul Dunării nr. 8, bl. M21, sc. A, ap. 12: teme diverse; *Murariu Valeria*, 19 ani, Dorohoi, str. Obor Vechi nr. 12, jud. Botoşani: schimb de timbre, fotografii de actori şi ilustrate; *Ivriţă Rodica*, 19 ani, Dorohoi, Calea Plevnei nr. 2, jud. Botoşani: prietenie, schimb de ilustrate; *Marinescu M. Ioan*, 17 ani, elev, Bucureşti, sect. 5, str. Ghimpaţi nr. 23, bl. 2, sc. 3, et. 1, ap. 70: teme diverse, schimb de ilustrate; *Hriţcu Maria*, 18 ani, Bucureşti, sect. 2, str. Lunca Florilor nr. 47, bl. 10, sc. 1, et. 1, ap. 16: teme diverse; *Răducu Mariana*, 17 ani, elevă, Piteşti, str. Baloteşti nr. 35: schimb de ilustrate; *Puian I. Aurel*, 34 ani, tehnician, com. Băcia, jud. Hunedoara, of. poştal Simeria prietenie; *Pavel A. Dorica*, elevă, anul I, educatoare, Liceul pedagogic, Botoşani: teme diverse, schimb de ilustrate; *Signea Vera*, 21 ani, loc. Slobozia, com. Voineşti, jud. Iaşi. prietenie; *Marin Mariana*, 17 ani, sat Vispeşti, com. Breaza, jud. Buzău: schimb de ilustrate; *Ciocan Viorel*, Mangalia-Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. B, sc. IV, ap. 22: muzică, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Amorăriţei Niculina*, elevă, anul III A, învăţătoare, Liceul pedagogic, Botoşani: sport, schimb de fotografii de actori, de cîntăreţi şi ilustrate; *Vişan Virgil*, Mangalia-Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. B, sc. IV, ap. 23: sport, muzică, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Purţuc Maria*, elevă, anul III A, învăţătoare, Liceul pedagogic, Botoşani: cinema, muzică, schimb de ilustrate; *Cotigă Fănică*, 23 ani, lăcătuş-mecanic, Brăila, cart. Hipodrom, bl. G 16, sc. IV, et. III, ap. 92: viaţa tineretului, literatură, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Sava Lica-Syona*, 18 ani, elevă, Galaţi, bd. Republicii nr. 169: schimb de fotografii de actori, de cîntăreţi şi ilustrate; *Vida Norica Aura*, 23 ani, I.C.H. Someş, şantier I baraj, colonia Tarniţa, jud. Cluj schimb de ilustrate; *Mateoc Iuliana*, 24 ani, educatoare, com. Tinca, str. A. Iancu nr. 17, jud. Bihor filozofie, psihologie, viaţa tineretului; *Bobrovski Victor*, 22 ani, U.R.S.S., Rostov-na-Donu-24, Varfolomeiva 378-26: muzică, cinema, schimb de discuri, reviste şi timbre (corespondenţă în limbile rusă, poloni şi cehă); *Constantin Puiu*, Bucureşti, sect. 8, Calea Griviţei nr. 158, sc. B, ap. 49: teme diverse, schimb de ilustrate; *Trufaşu Steluţa*, 22 ani, contabilă, sat Oprişeneşti, com. Ianca, jud. Brăila: teme diverse, schimb de ilustrate; *Moldoveanu Florin*, 18 ani, Brăila, str. Roşiorilor nr. 11: schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Gaşpar Petrică*, 18 ani, elev, Focşani, str. Mare a Unirii nr. 321 A: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ciudin Cristina*, 18 ani, Iaşi, str. Primăverii nr. 15, sc. A, et. III, ap. 15: teme diverse; *Burcău Elena*, 18 ani, elevă, anul III, învăţătoare, Liceul pedagogic, Botoşani: teme diverse, schimb de ilustrate; *Sasu Ion*, 21 ani, rectificator, Tohan, str. Lotrului, bl. J.K., ap. 69, jud. Braşov: literatură, turism, schimb de ilustrate; *Pricopie Viorica*, 21 ani, studentă, Iaşi, str. Traian nr. 3 A: teme diverse; *Predo Eugenia*, Bucureşti, sect. 6, str. Radu Constantin nr. 22, bl. 24, sc. B, et. 1, ap. 26: muzică uşoară, schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Teucuc Adina*, elevă, Botoşani, str. Dobrogeanu Gherea nr. 57: schimb de ilustrate; *Burciu D. Ioan*, 29 ani, profesor, com. Păduroni nr. 413, jud. Cluj: filozofie, sociologie, estetică, schimb de ilustrate; *Bojescu Dorina*, 20 ani, Arad, str. Karl Marx nr. 112: prietenie, sport; *Vameşu Dan*, 19 ani, Piteşti, str. Fintînei nr. 68: cinema, muzică pop; *Cojocaru Constantin*, elev, com. Segarcea, jud. Dolj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dinu Valentina*, 18 ani, elevă, Bucureşti, sect. 7, str. Vespasian nr. 61, et. 1; schimb de fotografii de actori şi ilustrate; *Niţă Nina*, 20 ani, Brăila, str. Victoriei, bl. 40, sc. B, et. IV, ap. 30: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ţaga Liliana*, 17 ani, elevă, Giurgiu, str. 30 Decembrie nr. 20: teme diverse, schimb de ilustrate; *Cojocaru Mariana*, Băicoi-Ţintea, str. Dumbrava Roşie nr. 2, jud. Prahova: teme diverse, schimb de ilustrate; *Stoicu Ilie*, 23 ani, electrician, Constanţa, Tomis-Nord, bd. Alex. Lăpuşneanu nr. 187, bl. 6, sc. C, et. III, ap. 55: teme diverse; *Vicol Olga*, elevă, Botoşani, str. Dobrogeanu Gherea nr. 61: schimb de ilustrate.

O specialitate deosebită, cu gust excelent, preparată din
MACROURI AFUMATE LA CALD

FILE DE MACROURI, «PARISIENNE»

1 kg macrouri afumate; se scot fileuri și se pun în oțet diluat, timp de 3 ore, pentru a se desăra.
Se așază fileurile pe platou și se ornează cu legume fierte (morcovi, cartofi, mazăre, fasole verde, conopidă, roșii) tăiate în formă cubică.
Se servesc cu sos de maioneză și verdeață.

ÎNTREPRINDEREA PISCICOLĂ BUCUREȘTI

somn adînc, reconfortant

NUMAI ÎN DORMITORUL

TIMIȘ

O NOUĂ GARNITURĂ DE MOBILĂ LANSATĂ DE ÎNTREPRINDERILE MINISTERULUI ECONOMIEI FORESTIERE ȘI MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII

— Pat pentru două persoane
— Tapițerii Relaxa
— Dulap cu trei uși
— Toaletă cu oglindă
— Taburet
— Comodă cu două uși

MATERIALE DE PRIMA CALITATE —
LINIE MODERNĂ — ASPECT ELEGANT

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Concordanța deplină dintre politica internă și cea externă, promovată de partidul și statul nostru, și-a găsit și în această săptămînă noi forme de expresie, demonstrînd consecvența cu care România socialistă se manifestă ca forță dinamică în arena internațională și aduce contribuții substanțiale atît la propria sa dezvoltare multilaterală cît și la cauza păcii și securității internaționale. În cuvîntarea rostită la Conferința națională a scriitorilor, președintele Nicolae Ceaușescu a reafirmat voința noastră de a acționa și în viitor în acest spirit și pe aceste coordonate, convinși fiind că «politica noastră externă, care a ridicat prestigiul României pe plan internațional, aducîndu-i atîția prieteni pe toate meridianele lumii, corespunde intereselor supreme ale poporului român și, în același timp, slujește cauzei generale a socialismului, luptei forțelor progresiste, antiimperialiste de pretutindeni, colaborării, destinderii și păcii în lume». Prin tot ceea ce făptuim, prin toate acțiunile noastre pe plan intern sau extern ne străduim să stimulăm tendințele pozitive ce se conturează în viața internațională, să promovăm ideile destinderii și colaborării între țări și popoare. Ratificarea în unanimitate de către Consiliul de Stat a Tratatului româno-ungar de prietenie, colaborare și asistență mutuală corespunde din acest punct de vedere principiilor de bază ale politicii externe românești, reprezentînd expresia voinței poporului nostru de a milita neabătut pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu țara socialistă vecină: Republica Populară Ungară.

Pe aceleași coordonate ale relațiilor de strînsă prietenie pe care țara noastră le cultivă cu celelalte state socialiste se înscrie și vizita în România a tovarășului Fidel Castro Ruz, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar al Republicii Cuba. Această vizită, convorbirile oficiale pe care le-a prilejuit, reprezintă un moment în cronica relațiilor româno-cubaneze, constituind un mijloc direct pentru o mai bună cunoaștere reciprocă între cele două țări și popoare angajate în construcția socialismului, în două zone diferite ale globului. Oaspeții cubanezi s-au aflat în mijlocul nostru într-o perioadă cînd pe tot cuprinsul țării se desfășoară din plin marea bătălie a întrecerii socialiste, cînd, la chemarea partidului, milioane de oameni ai muncii sînt angrenați într-un efort comun, plin de elan, pentru înfăptuirea înainte de termen a planului cincinal, pentru întîmpinarea cu noi și însemnate victorii în producție a Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a XXV-a aniversări a republicii.

Tovarășul Fidel Castro, care și-a exprimat mulțumirea pentru primirea și ospitalitatea de care s-a bucurat în țara noastră, a avut prilejul să cunoască de aproape munca și înfăptuirile poporului român sub conducerea Partidului Comunist. Evocînd perspectivele extinderii relațiilor de colaborare româno-cubaneze, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că această colaborare corespunde totodată intereselor generale ale socialismului, pentru că, în ultimă instanță, «forța socialismului în lume constă în forța fiecărei țări socialiste în parte».

Marile probleme care confruntă omenirea contemporană impun prezența și participarea activă și cu drepturi egale la viața internațională a tuturor popoarelor lumii, mari sau mici. Numai prin luarea în considerare a poziției fiecărei țări, a intereselor naționale ale fiecărui popor se poate asigura o pace reală și trainică. «Viața demonstrează permanent — spunea zilele acestea tovarășul Nicolae Ceaușescu — că numai cu participarea tuturor națiunilor, a tuturor statelor se pot soluționa problemele în interesul păcii și progresului».

Ideile majore ale coexistenței pașnice, ale egalității și renunțării la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea ei și-au găsit expresia și în cursul vizitei la Moscova a președintelui S.U.A., Richard Nixon. Președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Alexei Kosighin, a afirmat, într-una din cuvîntările pe care le-a rostit cu acest prilej, că rezultatele convorbirilor sovieto-americane ar avea valoare redusă dacă ar fi în contradicție cu interesele legitime ale altor state, cu interesele securității și independenței lor. De altfel, în documentul intitulat «Bazele relațiilor reciproce dintre U.R.S.S. și S.U.A.» părțile recunosc că încercările de a obține avantaje unilaterale, în mod direct sau indirect, pe seama unei alte părți, sînt incompatibile cu țelurile pe care și le propun. În același document se arată că U.R.S.S. și S.U.A. vor porni de la convingerea comună că nu există altă bază pentru relațiile dintre ele în afara coexistenței pașnice. Se precizează totodată că deosebirile de ordin ideologic și de sisteme sociale dintre cele două state nu reprezintă un obstacol în calea dezvoltării de relații normale între ele, bazate pe principiile suveranității, egalității, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Ideea indivizibilității păcii a reieșit și din cuvîntarea pe care președintele Nixon a rostit-o la televiziunea sovietică. El a arătat că dacă lumea este azi mai lipsită de primejdii, aceasta se datorește faptului că puterea și resursele ei sînt răspîndite mai larg.

O participare permanentă și multilaterală a tuturor țărilor și popoarelor la concertul internațional, la străduințile de normalizare și destindere, nu poate decît să consolideze pozițiile păcii în lume. Sub acest aspect, interesul pe care țara noastră, ca și numeroase alte state, îl acordă promovării securității și colaborării europene apare nu numai ca un fenomen firesc dar și ca un imperativ al vieții. «Noi trăim în acest continent. Dorim ca Europa, de unde au început cele două războaie mondiale din secolul nostru, să devină un continent al colaborării și păcii» (Nicolae Ceaușescu). În acest spirit și cu substanțiale contribuții la cauza destinderii în Europa, exponenți ai opiniei publice din țara noastră iau parte zilele acestea la prestigioasa Adunare de la Bruxelles a reprezentanților opiniei publice pentru securitate și cooperare europeană, una din acele puternice manifestări premergătoare multi așteptatei Conferințe general-europene de la Helsinki.

Marți, 30 mai 1972

Dic. BABOIAN

realități din lumea capitalului

cei care pleacă cu „trenurile speranței"

O familie de italieni a coborît dintr-un «tren al speranței» — cum sînt supranumite trenurile care duc emigranții peste hotare — într-o gară elvețiană. Șansele ei de a-și vedea speranțele împlinite sînt reduse pentru că guvernul elvețian și-a reafirmat hotărîrea de a menține măsurile restrictive adoptate în 1970 în legătură cu folosirea mîinii de lucru străine. Ziarul «Corriere della Sera» prezintă într-un amplu documentar situația muncitorilor italieni în Elveția precum și diversele aspecte ale condiției emigranților. Potrivit unui studiu recent al Centrului pentru problemele emigranților cu sediul la Milano, în perioada 1958-1969 au emigrat din sudul Italiei 2 639 000 persoane, fluxul înregistrînd valori ridicate și în 1970 și în 1971. În decurs de un secol s-au stabilit în străinătate peste 25 milioane italieni.

Pe de altă parte — menționează «Corriere della Sera» — fără emigrație nivelul șomajului ar fi și mai ridicat, tensiunile sociale și mai mari. Iar economiile pe care milioanele de emigranți italieni le trimit în țară (peste 10 miliarde 600 milioane de dolari în perioada 1952-1971) constituie — după veniturile provenite din industria turistică — cel mai mare aport de valută străină în balanța de plăți a Italiei.

tananarive — zile de încordare

Declanșată inițial ca o grevă studențească în sprijinul cererilor vizînd decolonizarea învățămîntului, mișcarea revendicativă a cuprins și muncitorimea din Republica Malgașă, afectată de serioase dificultăți economice. Reprimarea brutală de către autorități a manifestațiilor — incidentele sîngeroase de la Tananarive (în fotografie) soldîndu-se cu 30 de morți și aproximativ 200 răniți — a determinat declararea unei greve generale a muncitorilor și studenților, în urma căreia Adunarea Națională a țării, întrunită în sesiune extraordinară, a hotărît formarea unei noi echipe ministeriale care să înfăptuiască o reformă democratică și revizuirea actualului sistem al învățămîntului universitar — în spiritul revendicărilor greviștilor.

pe jos, peste bosfor

Acești reporteri sînt printre puținii oameni ce se pot lăuda că au trecut strîmtoarea Bosfor... pe jos. Este drept, puțin cam incomod, pe plasa ce leagă deocamdată doi piloni. În 1973, construcția acestui pod lung de aproximativ un kilometru, ce este menit a deveni un mijloc de legătură directă între Europa și Asia, va fi terminată, permițînd traficul în flux continuu al oamenilor și vehiculelor.

pieta – niciodată ca înainte?

Pieta, capodopera lui Michelangelo, singura lucrare pe care a semnat-o vreodată, se află acum în curs de restaurare. Francesco Vacchini, directorul oficiului tehnic al Vaticanului, a declarat că «statuia nu va mai arăta niciodată ca înainte». Părțile dislocate de loviturile de ciocan ale dezechilibratului care a desprins — înainte ca cineva dintre cei aflați de față la Bazilica Sfîntul Petru să fi putut interveni — brațul și mîna stîngă a Madonei, fragmente din nas și ochiul sting, precum și din văl, vor putea fi puse la loc, dar urmele lipiturilor în blocul de marmură vor rămîne vizibile. După ce lucrările de restaurare vor fi încheiate, un panou gros de sticlă va proteja acest grup statuar — cea mai prețioasă piesă din colecțiile de artă ale Vaticanului — în așa fel ca alte manifestări de demență, alte acte de vandalism ca acela care a deteriorat capodopera lui Michelangelo să nu se mai poată repeta. În fotografie, se depun flori pe statuia mutilată.

flăcări pe rio de la plata

83 morți, numeroși răniți și cîțiva dispăruți, iată bilanțul catastrofei care a avut loc zilele acestea pe Rio de La Plata, la 120 kilometri sud de Buenos Aires. Datorită ceții, cargoul britanic «Royston Grange» (10 000 tone), care efectua un transport de carne, s-a ciocnit de petrolierul liberian «Thien Chee» (13 000 tone), care transporta 20 000 tone de țiței. Coliziunea a fost atît de violentă, încît vasul petrolier a fost cuprins imediat de flăcări și în cîteva ore a devenit o epavă plutitoare.

Din cei 41 oameni aflați la bordul navei liberiene, doar 8 au fost dați dispăruți, restul de 33 au putut fi salvați. În schimb, pe vasul britanic s-a produs o adevărată tragedie, 65 de pasageri și 10 marinari au murit pur și simplu asfixiați de norul dens de fum produs de incendiul de pe «Thien Chee». Vîntul a împins fumul în direcția vasului englez, la bordul căruia de altfel numeroase persoane au murit de pe urma gazelor toxice emanate dintr-un rezervor spart. Între timp, căldura infernală de 150°C produsă de petrolierul în flăcări a spulberat orice speranță ca pe «Royston Grange» să mai existe un supraviețuitor al dezastrului.

VIII ȘI MORȚII ACUZĂ!

Direct afectat de continuarea participării S.U.A la războiul din Vietnam și profund îngrijorat de urmările intensificării bombardamentelor aviației americane asupra teritoriului R.D. Vietnam, poporul american își exprimă prin cele mai variate forme ostilitatea deschisă față de orice încercare de a se prelungi, inutil și catastrofal, prezența trupelor S.U.A. în Indochina. În acest sens s-au pronunțat zilele trecute și participanții la demonstrațiile succesive ce au avut loc la Washington, în fața clădirii Congresului.

În imaginea de sus, senatorul Edward Kennedy, fratele fostului președinte al S.U.A., adresîndu-se mulțimii adunate pe treptele clădirii Capitoliului în cadrul unui miting convocat aici de organizația American for Democratic Action. Printre ceilalți vorbitori, la tribună s-au aflat senatorul Harold Hughes și cîțiva membri ai Camerei reprezentanților, între care Paul McCloskey, Robert Dinan și alții. Poliția a operat peste o sută de arestări... În imaginea de jos, altă acțiune de înfierare a ororilor din Vietnam. Pe străzile New Yorkului și-a făcut apariția această stranie și insolită coloană de «fantome», reprezentînd femeile vietnameze ucise în războiul purtat de S.U.A. în Indochina. Ore în șir, demonstranții cu cutreierat în marș tăcut principalele artere ale metropolei americane, în semn că pînă și morții îi acuză pe cei ce continuă să bombardeze orașe și sate, semănînd pretutindeni distrugerea și moartea.

glob comentar foto

ROMA

"accademia di romania" în preajma semicentenarului

Corespondență specială de la Eleonora NICOLA

Se vor împlini curînd 50 de ani de la înființarea Academiei Române din Roma. Această instituție, focar de cultură românească în inima Italiei, fondată de marele istoric și arheolog Vasile Pârvan, desfășoară astăzi o activitate vastă, condusă fiind de distinsul om de cultură, profesorul Alexandru Balaci.

Am avut prilejul în timpul unei șederi mai îndelungate la Roma să urmăresc îndeaproape activitatea acestei instituții care a cunoscut cîndva luminile lui Nicolae Iorga și George Călinescu. În cadrul Academiei se organizează prezentări de filme și expoziții de artă românească, concerte și conferințe ținute de personalități române și italiene. Fiecare din aceste manifestări reușește să cîștige interesul și simpatia italienilor pentru țara noastră. Am fost de față la cîteva conferințe ce au avut loc în fața unor săli arhipline. Amintim conferința muzicologului Ada Brumaru despre George Enescu și școala muzicală românească, relatările profesorului Giancarlo Vigorelli despre întîlnirile sale cu scriitori români, masa rotundă pe tema tratamentului cu procaină împotriva îmbătrînirii, la care a participat prof. dr. Ana Aslan, evocarea personalității eminentului om politic, diplomat român Nicolae Titulescu, prezentată de ambasadorul nostru în Italia, Iacob Ionașcu, masa rotundă avînd drept temă dezvoltarea raporturilor culturale italo-române.

De un viu interes s-au bucurat cele două concerte susținute de violonista Lola Bobescu, precum și expozițiile de artă plastică Viorica Prodanov, Maria Vaida, Valery Escalar, Roberto Ruta și, recent, expoziția de pictură Vasile Brătulescu. Activitatea culturală a «Accademiei di Romania» este întregită de funcționarea unei bogate biblioteci, dotată cu mii de cărți și periodice care stau la dispoziția sutelor de cititori ce vor să se informeze asupra realităților din țara noastră și a progreselor României socialiste. Trebuie consemnat de asemenea că în acest mediu de înaltă ținută spirituală, ajutați de direcția Academiei, își desfășoară activitatea de studiu un grup de tineri studenți români. Pe de altă parte, numeroși cetățeni italieni frecventează cursurile de limba română organizate aici. După cum se vede, «Accademia di Romania» se pregătește să-și întîmpine semicentenarul cu un prodigios bilanț de activitate.

copilăria lor: urgia războiului

Imaginile de față aproape că n-au nevoie să fie însoțite de cuvinte. Poate doar de precizarea că le-am ales dintre fotografiile transmise de corespondenții de presă din «zone fierbinți» ale lumii: Vietnamul de Sud și Irlanda de Nord. Firește, amploarea și implicațiile ororilor războiului pe care le trăiesc cele două regiuni ale globului sînt diferite. Dar simțămintele pe care le degajă chipurile acestor copii — fie că este vorba de cei sud-vietnamezi, care n-au cunoscut decît mizeria, ororile, pribegia de teama bombardamentelor, fie că este vorba de copiii nord-irlandezi ce trăiesc sub teroarea atentatelor și a «pacificării» — constituie aceeași condamnare a războiului, a celor ce le pustiesc nu numai pămîntul, ci și copilăria.

mai în glumă...

Fiecare an universitar își are farsele studențești tradiționale. Unele mai reușite, altele mai puțin... dar tot farse. Victimele lor sînt în primul rînd — se știe — «bobocii». Cei de la Universitatea americană Wheatridge (statul Colorado) n-au făcut excepție. Zilele trecute, studenții din anul întîi au fost de-a dreptul uluiți cînd au constatat că unul dintre coridoarele ce asigură accesul în sălile de curs era blocat de un șir de... 15 autoturisme Volkswagen. Cum au ajuns mașinile în incinta clădirii? Și cu ce scop? Cînd și-au dat seama că este vorba de o farsă, și încă una excentrică, pusă la cale de studenții seniori, bobocii n-au mai pus întrebări.

...mai în serios...

Ceea ce vedeți în această fotografie nu mai ține de farsă. Încercînd să-și exprime printr-o acțiune de protest dezacordul față de metodele pedagogice cu caracter anacronic, elevii a 70 de școli londoneze au ieșit în stradă purtînd pancarte cu lozinci prin care cer abolirea bătăii și a carcerei în școli.
În fotografie: elevi purtînd o pancartă cu inscripția: «NU, BĂTĂII!»

adio plete!

Soldații vest-germani nu mai pot purta de acum înainte plete. Vor trebui și ei — așa cum se cere în imensa majoritate a armatelor din lume — să se tundă. Un ordin de zi obligă pe tinerii aflați în stagiu militar să respecte o lungime reglementară a părului, fără favoriți și fără bucle pe umeri, nici măcar ascunse sub beretele de uniformă.

okinawa: yenii iau locul dolarilor

Marcînd momentul retrocedării către Japonia a Okinawei, data de 15 mai reprezintă doar începutul unui proces de înlăturare a consecințelor celor două decenii și mai bine de ocupație americană. Imaginea înfățișează prezentarea în vitrina unui magazin din Naha — centrul administrativ al noii prefecturi japoneze Okinawa — a yenilor. Sînt astfel făcute cunoscute localnicilor bancnotele japoneze cu putere de circulație azi, care iau de aci înainte locul dolarilor americani. Dar schimbările nu se vor rezuma la înlocuirea monedelor. Vor trebui create locuri de muncă, va trebui dezvoltată economia de sine stătătoare a acestei zone dependente pînă acum doar de existența bazelor militare americane și, de asemeni, va trebui ridicat nivelul de trai al locuitorilor de aci — care este în prezent mult mai scăzut decît cel al cetățenilor din restul Japoniei. Și nu mai puțin important — afirmă forțele progresiste din Japonia — este ca retrocedarea să fie însoțită de retragerea totală a forțelor armate americane staționate pe insulă și de evacuarea armelor nucleare ale S.U.A. amplasate aci.

secvențe zguduitoare

Nu sînt reproduse dintr-un film de senzație. Ambele instantanee, surprinse de un fotoreporter, redau epilogul în doi timpi al unei drame conjugale petrecute zilele acestea la Milano.

Din motive încă necunoscute, Salvatore Patti, un om în vîrstă de 61 de ani, a avut o ceartă violentă cu soția sa. În focul altercațiilor, el i-a aplicat cîteva lovituri de pe urma cărora femeia a sucombat. Cuprins de disperare, Patti s-a urcat pe acoperișul casei, probabil pentru a se arunca în gol. N-a avut totuși suficient curaj. Între timp, vecinii au dat alarma și au încercat să-l convingă să coboare. A sosit poliția. Apoi, două mașini de pompieri. Omul continua să stea încremenit pe acoperiș fără să scoată o vorbă. Toate apelurile ce i-au fost adresate nu l-au putut determina să coboare. La un moment dat însă, pierzîndu-și echilibrul, a căzut de la înălțime. În clipa următoare, Salvatore Patti murea răstignit în grilajul de fier. Secvențe zguduitoare ale unei drame familiale.

„piccadilly circus“

Urbaniștii britanici au elaborat pentru celebra piață londoneză «Piccadilly Circus» — supranumită în timpurile de glorie ale imperiului colonial britanic «ombilicul pămîntului» — un plan de transformare radicală. Macheta unei piețe gen «anul 2000», în formă de amfiteatru cu mai multe trepte, cu străzi suprapuse pentru facilitarea circulației, imobile de oțel și ciment de forme geometrice, ghirlande de lumini la diferite niveluri, a fost prezentată publicului londonez. Din vechea piață înconjurată de clădiri baroce și georgiene nu ar mai urma să supraviețuiască decît celebra statuie a lui Eros. În presa britanică au apărut numeroase opinii care condamnă cu vehemență acest proiect care ar schimba total aspectul tradițional al pieței dragi atîtor inimi britanice. Proiectul — a cărui aplicare va costa aproximativ 100 milioane lire sterline — urmează să fie supus spre aprobare Consiliului municipal al Londrei. În fotografia din stînga: Piccadilly Circus azi; dreapta: macheta noii piețe.

cronica de trei secunde

NOTĂ NOCTURNĂ

Nu-mi este de loc ușor să iau creionul în mînă — e noaptea, tîrziu, ora 0,13, degetele îmi tremură, orașul doarme, aprind ultima țigară, pulsul e accelerat, nu pot dormi. Mă apasă un sentiment apăsător, rareori încercat, straniu. Simt nevoia de a informa. Simt nevoia să așternpe hîrtie fapte numai de mine știute, să le știe toată lumea, trebuie să le torn, e o chemare obscură, a întregii ființe, căreia nu mă pot împotrivi.

Am tăcut toată luna mai, ca să las primăvara să se bucure de primăvară. Primăvara are și ea dreptul la mila mea. Dar acum, fiindcă am intrat în luna iunie, trebuie să informez — fie și concis, fie și în șoaptă — că poliția, medicii și psihiatrii din New York au fost în alertă de la sfîrșitul lunii aprilie, ei fiind informați că, din motive prea puțin cunoscute, în luna mai se înregistrează cel mai mare număr de sinucideri în oraș (1971: 1 200 sinucideri reușite, 15 000 ratate!). În mai, newyorkezul intră în depresiune nervoasă, mijloacele folosite sînt — în ordine — barbituricele, sărirea pe fereastră și spînzurarea. Se mai știa că femeile încearcă de trei ori mai des să se omoare, dar bărbații reușesc actul într-o proporție de trei ori mai mare. Tipul de sinucigaș ar fi un alb, în jur de 50 de ani, căsătorit, locuitor al Manhattanului.

Totodată mă apasă datoria de a informa că un profesor al Universității din Hamburg a descoperit unele mistere ale vieții amoroase la omizi. Omida sud-africană cheamă la dragoste frecîndu-și de carapace una din cele 21 de perechi-picioare, emițînd un sunet asemănător ferăstrăului uman. Omida britanică și masculină îndeamnă la amor altfel: timp de cîteva minute își lovește capul de sol în ritmul de 5 ori pe secundă.

Continuă, de asemenea, vînzarea prin licitație a cazematelor fostei linii Maginot. O doamnă din New York a plătit 60 000 de franci pentru o «piesă» cu 32 de săli, dorind să-i lase fiului ei «un loc istoric». În același timp, cîntăreața spaniolă Montserrat Caballe leșină pe scenă, la Opera din Paris, în a doua parte a recitalului ei — mai precis în timp ce cînta «Addio del passato» din «Traviata». Deși vocea nu mărturisea nici o slăbiciune, artista a căzut deodată și a fost transportată în culise; țin să informez că se crede a fi vorba de o epuizare nervoasă în urma uralelor și urletelor publicului la piesa precedentă — o arie din «Othello» — care au obligat-o să rămînă 10 minute pe scenă pentru a mulțumi mulțimii în delir. Denunț astfel ceea ce e de denunțat.

Și nu mă pot culca înainte de a mai dezvălui că la Liège, de curînd, a avut loc ședința Federației internaționale de tanatopraxie, unde s-au discutat ultimele noutăți în materie de sicrie și accesorii funerare. Ce măsuri se vor lua?

Nu e tot ce am avut de spus, mai trebuie să adaug că urăsc trădarea ca și pe trădători, urăsc delațiunea și pe delatori dar din cînd în cînd, noaptea, mă strînge de gît acest sentiment straniu, nevoia de a redacta note nocturne, memorii informative, chemare obscură a întregii ființe, căreia etc., etc., etc. Și fiindcă vreau să mă denunț pînă la capăt, fiindcă nu vreau să ascund nimic, mărturisesc că îmi vine să urlu, în puterea nopții, strigătul lugubru: de ce?

Radu COSAȘU

agendă

Problema reconsiderării acordului militar dintre Filipine și S.U.A. constituie obiectul unor serioase preocupări la Manila. Ministrul de externe filipinez CARLOS ROMULO a declarat că, întrucît multe prevederi ale acestui acord «nu mai corespund situației actuale interne și externe», au fost inițiate convorbiri cu partea americană privind modificarea documentului, pentru a se înlătura orice prevedere care ar leza independența și suveranitatea statului filipinez.

Printre numeroasele personalități politice americane care critică refuzul Washingtonului de a participa la tratativele cvadripartite de la Paris în problema Vietnamului se numără și senatorul HUBERT HUMPHREY. Pentru a cîștiga simpatia masei alegătorilor în cadrul actualelor «primaries», Humphrey a declarat: «S.U.A. trebuie să revină neîntîrziat la masa convorbirilor de la Paris; poporul vietnamez trebuie să-și rezolve singur problema viitorului propriei sale țări».

Comisia de experți prezidată de lordul PEARCE, care avea misiunea de a sonda atitudinea populației rhodesiene față de acordurile de compromis semnate în noiembrie anul trecut, la Salisbury, de șeful diplomației britanice, Sir Alec Douglas-Home, și-a încheiat lucrările. Concluziile raportului sînt categorice: majoritatea zdrobitoare a populației rhodesiene respinge acordurile ca fiind incompatibile cu demnitatea și aspirațiile ei legitime.

Fostul președinte al statului bolivian, JUAN JOSE TORRES, care a fost înlăturat de la putere anul trecut prin lovitura de stat urmată de instaurarea regimului militar condus de Hugo Banzer, intenționează să se stabilească la Santiago de Chile. Agenția Prensa Latina citează o declarație a adjunctului ministrului de interne chilian, Daniel Vergara, care consideră posibilă rămînerea în Chile a lui Torres, «neexistînd nici un fel de impedimente legale».

Circulă de mai mult timp știri potrivit cărora renumitul am de teatru britanic Sir LAURENCE OLIVIER, unul dintre cei mai mari actori ai timpului nostru, ar suferi de o maladie gravă localizată la gît. Aceste știri alarmante au fost recent confirmate, și iată, în sprijinul lor, această fotografie recentă, prezentîndu-l pe Laurence Olivier cu gîtul bandajat, la ieșirea din Teatrul Național din Londra.

Într-o declarație dată publicității cu prilejul Zilei eliberării Africii, secretarul general al Organizației Unității Africane, DIALLO TELLI, a evocat succesele importante obținute de popoarele din coloniile portugheze în lupta pentru eliberarea de sub dominația colonială, precum și intensificarea acțiunilor populației africane împotriva regimurilor rasiste de la Pretoria și Salisbury.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

caraghiosul tolerant

Sînt unii oameni care își transformă obligațiile de serviciu cele mai elementare în trăsături de caracter. Îți sugerează că dacă te servește, îți eliberează un act sau îți aduce o bere, n-o face fiindcă primește salariu pentru așa ceva, ci fiindcă e el cumsecade din fire.

M-a uimit odată răspunsul unui ospătar. Așteptam o bere și, evident, nimeni nu venea să mă servească. Ospătarii se ocupau de viața lor interioară. Ședeau în bucătărie și petreceau de minune. După o jumătate de oră de așteptare s-a desprins din larma veselă un ospătar și, culmea, s-a îndreptat spre masa mea.

Credeam, naivul de mine, că o să-și ceară scuze în numele întregului personal îndurerat și îngrijorat. Da'de unde... Ce mi-a spus amabilul ospătar?

— Vă servesc eu fiindcă sînt mai tolerant...

A, de cînd căutam eu un ospătar tolerant... Un ospătar care își face serviciul din înțelegere pentru păcatele omenești. Avea aerul că-mi face o favoare, ca și cum a munci în orele de producție ar fi însemnat un act de eroism.

Ospătarul, într-un moment de slăbiciune, și-a luat inima în dinți și mi-a adus o sticlă de bere... Era foarte mîndru de fapta lui. Figura lui exprima o mare satisfacție sufletească. Părea să spună: Vezi ce bun sînt eu? Chiar și-am adus o bere...

M-am gîndit să abuzez de toleranța ospătarului... Așa e omul făcut. Cînd cineva e bun, vrea să profite de bunătatea lui. Ce mi-am spus? Dacă i-aș cere și o porție de brînză cu roșii? Am analizat lucid situația. În fond, ce poate să mi se întîmple? În cel mai rău caz să mă refuze.

Așa că mi-am luat inima în dinți.

— Aș mai avea o rugăminte.

— Zi repede că mă grăbesc.

Am riscat.

— Niște brînză cu roșii...

S-a uitat la mine cu supremă ironie. Îmi luasem nasul la purtare.

Totuși, toleranța a învins pînă la urmă.

— Bine, domnule, bine... dar altă dată..

N-ar fi mai bine ca în loc de toleranță și alte sentimente creștinești ospătarul să-și facă pur și simplu meseria? Să muncească chiar și în orele de serviciu, că n-o fi moarte de om.

●

umor

DE PESTE HOTARE

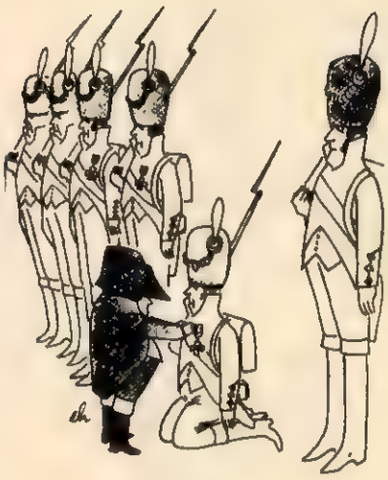

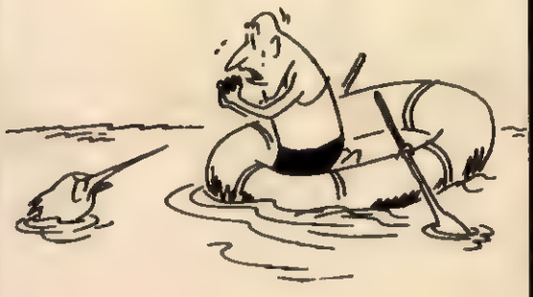

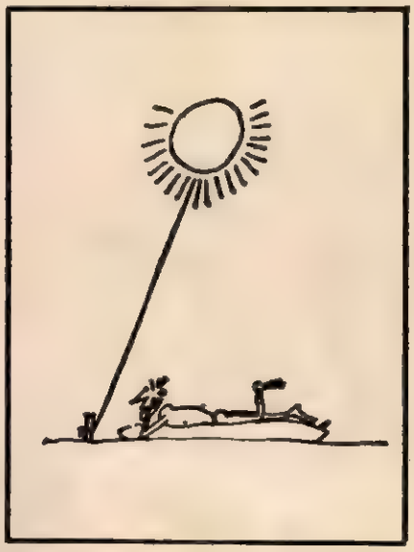

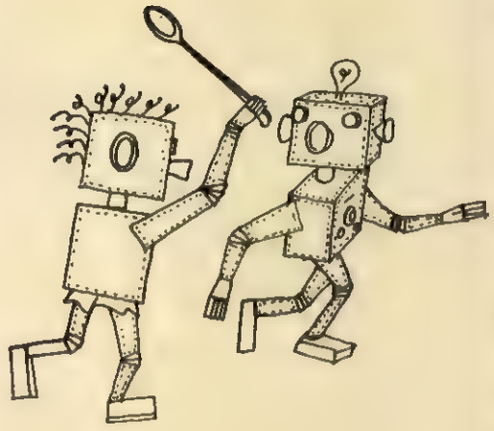

DOMESTICĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2				■		■				
3							■			
4										
5		■							■	
6	■					■				
7			■				■			
8	■								■	
9		■		■				■		■
10				■						
11				■						

ORIZONTAL: 1) Imobil «mini». 2) Camere — Paravan... la fereastră. 3) Camere de primire — Alături de centru! 4) Locuințe. 5) Le găsiți în birou! — Are o «casă» în plin centrul Capitalei. 6) Locuiește... în mare — Prefix bun pentru... cameră. 7) Atmosferă... familiară — Stă în cămară — Locatar în pantofi... 8) Are cei șapte ani... de-acasă (fem.). 9) Terminație latină — Unu... din Grecia. 10) Clădire publică — Mobile din imobile (sing.). 11) Casă de bani pe două picioare... — Zid. *VERTICAL:* 1) Alpinist pe... acoperiș — Casa. 2) Cămin (fig.) — Culoare. 3) Încăpere — Băi... în Austria — La intrarea în cameră! 4) Casa de bani a bunicii — Incuie casa. 5) Curtea interioară a caselor romane. 6) Frize, arabescuri, basoreliefuri etc. 7) Nume feminin — Prima cameră în locuințele rustice (pl.). 8) Sere... date peste cap! — Etaj I, II și III! — Locuiește în grajd. 9) Corp secundar al unei case — Cule! 10) Literele din vestibul! — Tapete fără pete! — Etaj. 11) De-ai case (fig.) — Peretele din stînga!

I. Gh. CARAIMAN

Dicționar: EMS.

Dezlegarea jocului SUCCES, DEZLEGĂTORI! apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AUSCULLUM — V. 2) INVINGATORI. 3) I — ND — NOROC. 4) OVATII — PUNT. 5) CEZAR — TIS — O. 6) ARAREORI — SR. 7) ZS — E — CA — STI. 8) IIS — VUIA — UI. 9) ITALIAN — AD. 10) ACIS — INTII. 11) STRALUCITOR. 12) REUSITA — USA.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• **Ștefan Aug. Doinaș: Poezie și modă poetică.** În peisajul nostru literar, poetul, traducătorul și exegetul Ștefan Aug. Doinaș mi se pare a reprezenta una dintre rarele sinteze fericite dintre luciditate și pasiune. De aici acel echilibru caracterizant al activității sale literare între o aleasă inteligență artistică și factorul afectiv. Coabitarea acestor două elemente o aflăm și în studiile sale asupra liricii unor poeți sau, în genere, asupra fenomenului poetic. În esență, **Poezie și modă poetică** e o carte ce pledează pentru originalitate și noutate, dar nu mai înainte de autentic (Editura Eminescu).

• **Louis Aragon** e prezent în librăriile noastre cu romanul **Aurélien. Traducere de Em. Serghie** (Editura Univers).

• **Ion Bălu** semnează la Editura Albatros monografia **Cezar Petrescu.**

• Semnalăm apariția în colecția Clepsidra a Editurii Eminescu a cărții **Romanul lui François Villon** de Francis Carco. Traducere de Gheorghe Popescu-Telega.

• Studiile din volumul **Cercetări de sociologie economică** dezbat probleme în legătură cu dinamismul și omogenitatea crescândă a societății noastre socialiste, cu deplasarea lucrătorilor din agricultură spre profesii neagricole, cu industrializarea ca element de optimizare a structurilor teritoriale, cu inovațiile tehnico-organizatorice ca motive obiective pentru comportamentul economic al țărănimii cooperatiste (Editura științifică).

• **Gitta Tulea** semnează la aceeași editură un studiu monografic asupra uneia dintre cele mai interesante personalități ale gîndirii sociale americane: **C.W. Mills.**

• În selectiva colecție Meridiane a Editurii Univers au apărut romanele **Stale reci** (premiul Stroga, 1970) de Guido Piovene (în românește de Michaela Schiopu, cuvînt înainte de Mircea Ivănescu); **Manuel** de cunoscutul scriitor francez Julien Green (traducere de Lucia Demetrius, prefață de Laurențiu Ulici).

• Sumarul ștriptului număr al publicației **Secolul XX** (peste 500 de pagini) e constituit original și substanțial esub semnul fertilei ofensive de cultură care e Anul Internațional al Cărții». În densul eseu liminar, Dan Hăulică ne redă «cheia» structurării acestui număr pe ideea bibliotecii «ca o fatalitate asumată», dar și cu posibilitatea de a ne delimita față de această milenară memorie acumulată. Idee care e ilustrată multiplu și variat de comentarii și texte reprezentative. Un număr care fiind el însuși un act de cultură, e în același timp și un elogiu adus cărții, «livresculuiu».

CINEMA

• **Aventuri la Marea Neagră.** Producție a Studioului cinematografic «București». Numele lui Savel Știopul în fruntea genericului acestui film poate surprinde pe cei care așteaptă cam de mult o reîntîlnire cu autorul filmului «Ultima noapte a copilăriei». Dar în același timp este un nume capabil să ne dea o garanție că aventura polițistă nu se va îndepărta de terenul exigențelor artistice. Scenariul — Tudor Popescu. Imaginea — Ion Anton. Muzica — H. Maiorovici. În distribuție — Florin Piersic, Corina Chiriac, Mircea Șeptilici, Zephi Alșec, Dana Crișan, Carmen-Maria Struiac, Fabian Gavrilițiu, George Rafael, Savel Știopul, Dumitru Rucăreanu, Mihai Badiu, Mihai Vasile Boghiță.

• **Desculț în parc.** O comedie tandră cu patru personaje fermecătoare, cu patru actori și mai fermecători: Robert Redford, Jane Fonda, Charles Boyer, Mildred Natwick. Regia — Gene Saks, autorul «Florii de cactus».

Faye Dunaway

• Astăzi se încheie la București lucrările prestigioasei manifestări cinematografice «Al 28-lea Congres al Federației Internaționale a Arhivelor de Film (FIAF), la care Arhiva națională de film a adus o contribuție substanțială: organizarea unui colocviu despre metodologia istoriei filmului și prezentarea proiectului românesc al bibliografiei internaționale a cărții de film.

• **Pe ecrane în luna iunie:** filmele românești **Nunta de piatră** (regia — Dan Pița și Mircea Veroiu), **Adio, dragă Nela** (regia — Cornel Todea). Producții ale altor țări: «Mărturisirile unui comisar de poliție în fața procurorului Republicii» (regia — Damiano Damiani), «Casa de sub arbori» (regia — René Clément, cu Faye Dunaway), «Batalionul invizibil» (regia — Jane Kavcic), «20 000 leghe sub mări» (regia — Richard Fleisher, cu Kirk Douglas și James Mason), «Femei în ofsaid» (regia — Borivoj Zeman, cu Jirina Bohdalova), «Marea speranță albă» (regia — Martin Ritt, cu James Earl Jones), «Odiseea generalului José» (regia — Jorge Fraga, Cuba), «Și totuși Eolis există» (regia — I. Pobedonostev, studioul M. Gorki), «Parașutiștii» (regia — John Frankenheimer, cu Burt Lancaster și Deborah Kerr).

DISC

• **Sergio Endrigo** — valorosul și fermecătorul «cantautore» italian — ne este oferit de «Electrecord» într-o excelentă înregistrare. În ciuda îndoielilor exprimate de unii cunoscuți muzicologi, cele 14 piese incluse pe discul EDE-0655 reprezintă un moment de excepție al muzicii italiene de gen. Compozitor, poet, interpret, Endrigo ne reamintește — cu aceeași înfiorare estetică — unele din succesele sale «L'arca di Noè», «Lontano dagli occhi», «Teresa», «L'orientee», «Mariannes»... (EDE-0655).

• N-ar fi meritat însă discul închinat unei asemenea personalități a lumii muzicale să fie însoțit de un text «prezentativ»? Cine-i, în definitiv, Endrigo? Cînd și cum s-a impus atenției melomanilor, și pentru ce... îi iubim? Să sperăm că la viitoarele discuri...

• Și dacă tot sîntem puși pe critică, mai adresăm o întrebare redacției muzicale a «Electrecordului»: De ce — în cazul unor fenomene de excepție de tipul Endrigo, Aznavour, Bécaud etc., etc. — nu s-ar imprima, pe spatele mapei discului, și textul românesc al cîtorva dintre poeziile lor, ce au stat la baza cîntecului respectiv?

MUZICĂ

• Dirijorul **Mircea Cristescu** prezintă în concertul săptămînal al Filarmonicii (Ateneu, 9 și 10 iunie): muzică de scenă la «Visul unei nopți de vară» de Mendelssohn-Bartholdy; Simfonia concertantă pentru vioară — o primă audiție din creația componistică a lui Ionel Perlea, solist **Mihai Constantinescu**; Divertisment de Kazangiev; «Serbări romane» de Respighi.

• Formația **Musica Nova** încheie ciclul «Lucrări camerale de Mozart» cu trioul (vioară, violă, violoncel) catalogat K.V. 563, trioul (clarinet, pian, violoncel) K.V. 498 și cvartetul (pian și coarde) K.V. 478 (Sala mică a Palatului — 7 iunie).

• Praga, oraș cu veche și superioară tradiție muzicală, ne trimite din nou soli distinși: **Orchestra de cameră din Praga.** În concertul de la 4 iunie (Ateneu), pe lîngă reprezentative lucrări din creația națională — Karel Stamic, Antonin Dvorak, Bohuslav Martinu, — formația praghează mai prezintă: Simfonia în Do major (K.V. 200) de Mozart.

• Dublu recital «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii» în sala Studio la 6 iunie: pianistul **Andrei Tănăsescu** (J.S. Bach, Mozart, Lizzt, Prokofiev) și violonistul **Dan Ungureanu,** la pian **Viorica Hegel** (Tartini, Pugnani, Kreisler, Sarasate).

• Azi la Ateneu: soprana **Helen Boatwright** din S.U.A. cu lieduri de Strauss; mai ascultăm Simfonia de cameră și Simfonia a III-a de Enescu. Dirijează **Mihai Brediceanu.**

• **Trio Iliescu** (Constantin Iliescu — pian, Nicolae Iliescu — vioară, Dorel Fedoreanu — violoncel) în Sala mică a Palatului, la 5 iunie, cu un program Beethoven, Rahmaninov, Carmen Petra-Basacopol.

PLASTICĂ

• **Arta contemporană indiană.** O selecție restrînsă dar care își propune să prezinte cîteva tendințe caracteristice artelor plastice indiene contemporane. Prezențe mai puțin obișnuite sînt picturile pe metal ale lui K. Sreenivasulu, cu motive figurale simbolice de sorginte populară, și statuetele de aramă ale sculptorului P.V. Janakiram, cu interesante accente decorative. Expoziția reunește lucrările a cinci pictori, doi graficieni și trei sculptori (Muzeul de artă al municipiului București «A. Simu»).

• Retrospectiva **Hans Eder** (1883-1955) e un bun prilej de a ne reaminti de unul dintre cei mai reprezentativi pictori ai expresionismului românesc. Selecția prezentată cuprinde lucrări ca cele din ciclul Kolomeea, realizate în jurul anului 1915, cu accente agresive de culoare și pensulații dezlănțuite, apoi trei tablouri cu pasaje din Brugge, cu efecte simfonice ale cromaticii care creează o atmosferă aproape ireală a burgului flamand și se numără poate printre cele mai frumoase modele ale genului, apoi cîteva naturi moarte și, în sfîrșit, numeroase portrete în care comentariul patetic exprimat se desfășoară în toată plenitudinea, pictorul accentuînd odată cu trecerea anilor caracterul psihologic al personajelor sale (Ateneul român).

• Cu **Rhea Silvia Radu** pictura transilvăneană își regăsește sensibilitatea feminină. Adînc implantată în realitate, totdeauna receptivă la farmecul naturii sau la chemările chipului uman, opera artistei sibiene e o reprezentare lirică și o privire sensibilă asupra peisajului și a valorilor interioare ale omului. Actuala retrospectivă de la Ateneul român e o selecție cuprinzătoare dintr-o operă desfășurată pe parcursul a patru decenii.

• Expoziția de pictură monumentală prezentată de studenții lui Petre Achițenie ne pune în contact cu un nou val de artiști care se pregătesc să intre pe scena plasticii românești. Grupul se remarcă prin certe însușiri imaginative în domeniul invenției imaginii, folosind tehnici moderne de construcție a acesteia, evident nu întru totul inedite. Iată și grupul expozanților: Mircea Constantinescu, Titu D. Drăguțescu, Mihail N. Fordea, Florin Dragomir Mihai, Gh Efimie Nicolae, Enache C. Prodea, V. Olga Puie, Ambrozie R. Zamfirescu.

TEATRU

• **Mașina de scris** de Jean Cocteau (Teatrul de stat — Turda): din nou acest fanatic al scenei, Aurel Manea, exercitîndu-și inventivitatea regizorală, de astă dată asupra strălucitului și amarului text al lui Cocteau și colaborînd eficient cu trupa turdeană. În distribuție: Traian Costea, Traian Dragoș, Vladimir Brînduș, Stelian Stancu, Lucia Tamaș, Mariana Marinescu, Eugenia Chioreanu-Jiga. Scenografia: Paul Salzberger.

• **«De genul feminin», «Eminescu, dragoste și durere de dragoste»** și **«Nu, eu nu regret nimic»:** triptic poetic aducînd, primul — o culegere din lirica feminină, interpretată de Agatha Nicolau și Ana Mirena; al doilea — un spectacol-recital din lirica eminesciană, realizat de Romel Stănciugel; iar ultimul — o transpunere scenică după memoriile celebrei cîntărețe Edith Piaf, interpretată de Ileana Ploscaru: iată prima — și bogata! — recoltă a Studioului Teatrului de dramă și comedie din Constanța, prezentată săptămîna aceasta și în București pe scena Naționalului.

• **Sfîntul Mitică Blajinu** de Aurel Baranga (Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani); cea mai nouă premieră a teatrului botoșenean, apelînd la una din mai vechile — dar proaspete și virulente — comedii satirice ale lui Aurel Baranga, realizată cu un umor acidulat de regizorul Eugen Traian Bordușanu, totodată și interpret al unui rol principal, alături de Ion Plăeșanu, Boris Perevoznic, Dorin Bădescu, Marilena Bobeș, Silvia Bădescu și alții.

• **Gaițele** de Al. Kirițescu au tentat, în stagiunea aceasta, numeroase trupe din țară, ultima care a montat această suculentă comedie neagră fiind Teatrul Național «Vasile Alecsandri» din Iași, în regia și scenografia oaspetelui său Dan Nasta.

• **Mugurel de cîntec românesc** (Ansamblul artistic «Rapsodia română»): spectacol de excepție, realizat cu concursul cîtorva dintre cei mai talentați tineri interpreți ai cîntecului popular din întreaga țară, participanți și la anterioarele patru ediții organizate de acest prestigios ansamblu. Moment de vîrf al creației folclorice interpretate pe scenele bucureștene.

TV

EVENIMENTUL LA ZI. În întîmpinarea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a 25-a aniversări a republicii — emisiuni zilnice sub genericul **Țara întreagă în întrecere** (în jurul orei 20.00).

REPORTAJE-ANCHETE. În obiectivul telereporterului — orașul Zalău (duminică ora 19.00) • Ancheta Galinei Enișteanu — «Radiografia unei mentalități» (vineri ora 21.50).

DEZBATERI. Tema perfecționării reluată de două dezbateri închinate de asemenea apropiatei Conferințe Naționale a P.C.R.: Dinamica societății românești (marți ora 18.45) și o discuție pe marginea sarcinilor întreprinderilor și centralelor industriale în domeniul comerțului exterior (joi ora 18.50).

ȘTIINȚĂ. Ciclul **Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România** continuă cu partea a IV-a: «Contemporani cu istoria» (vineri ora 19.00).

LITERATURĂ. Emisiunea **Cărți și idei,** cu concursul lui Al. Piru, Romul Munteanu, Aurel Martin și Ion Vlad, despre volumul «Studii literare» (vol. I) de D. Popovici (joi ora 22.10 pr. 2).

TEATRU. Telerecital Dina Cocea (marți ora 20.30) • Teatrul gălățean prezintă «Mama s-a îndrăgostit» de Ion Băieșu (joi ora 20.30 pr. 2).

FILM. Alături de Claudia Cardinale și Franco Fabrizzi — Pietro Germi, actor și regizor al filmului «Încurcătura blestemată» (duminică ora 20.45) • Telecinemateca își onorează din nou titlul cu «Jurnalul Annei Frank» (miercuri ora 20.20) • Un film sovietic semnat de Ilia Averbah, cu Innokenti Smoktunovski — «Măsura riscului» (vineri ora 20.20).

MUZICĂ. **Cîntare patriei** (duminică ora 17.40) • Un ciclu de concerte educative debutează cu un program Haydn, Mozart, Brahms, Mircea Chiriac, solist Ștefan Ruha (duminică ora 20.00 pr. 2) • Cîntă tînăra soprană Horiana Brănișteanu (marți ora 21.40) • Oaspeți distinși: dirijorul elvețian Pierre Colombo, dirijorul ceh Zdenek Kosler și violoncelistul italian Enrico Mainerdi (vineri ora 20.00 pr. 2) • Pagini muzicale celebre din creația lui Brahms (simbătă ora 17.25 pr. 2).

FOLCLOR. Cîntă Benone Sinulescu (marți ora 18.30) • Ansamblul bănățean «Tulnicul» cu Angela Buciu (simbătă ora 16.40 pr. 2)

DIVERTISMENT. «Portativ» cu Edmond Deda (miercuri ora 21.30 pr. 2) • O emisiune pe care autorul (Tudor Vornicu) o definește fără abuz de modestie: «Cosmică umoristică» cu personalități artistice de prim rang: Toma Caragiu, Mihai Fotino, Magdalena Popa, Gheorghe Zamfir, Silvia Marcovici și alții și alții... (simbătă ora 21.40)

SPORT. Campionatele europene de box tineret (duminică ora 14.00, luni, marți, miercuri, vineri ora 22.45, simbătă ora 23.10) • O repriză (a doua) din meciul de fotbal de mare atracție Steaua—Dinamo (duminică ora 20.00).

Angela Buciu

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul Pronosport, etapa din 4 iunie 1972

1.	Steaua-Dinamo	1, x, 2
2.	«U» Craiova-UTA	1, x
3.	F.C. Argeș-A.S.A.	1
4.	S.C. Bacău-Steagul roșu	1
5.	«U» Cluj-Jiul	1
6.	Petrolul-C.F.R.	1, x
7.	Poli-Crișul	1
8.	Bari-Perugia	x
9	Catania-Taranto	1
10.	Genoa-Livorno	1
11.	Lazzio-Foggia	1
12.	Modena-Reggina	x, 2
13.	Ternana-Reggiana	1, x

FLACĂRA. Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10 — int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

JEAN MARAIS, al cărui surîs lipsește de mult de pe ecranele noastre.

Foto **UNIFRANCE**

24
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 888
10 IUNIE 1972

în șapte zile

În existența noastră cotidiană, o lozincă se impune cu forța ei pregnant dominatoare: «Să realizăm cincinalul înainte de termen». A-i descifra sensurile înseamnă a parcurge, pagină cu pagină, capitol după capitol, marea carte a cincinalului, a gîndi așezat, gospodărește, stabilind pe temeiuri științifice măsurile care să scoată la suprafață rezerve pînă ieri nebănuite, metode noi care să dea eficiență sporită consumului de energii materiale și umane.

Printre coloane de ziare și emisiuni ale radioului și televiziunii parcă răzbate ecoul îndepărtat al unui entuziast, general și romantic «hei rup», supraomenească opintire a unui întreg popor pentru a scoate capul la lumină, pentru a ieși în lume, efort de zburător întru luarea înălțimilor. Odată cu aceasta se întoarce spre suprafață ecoul propriei noastre adolescențe și tinereți, încununate de eroisme și naivități, de acte gratuite și mari dăruiri. Din tot ceea ce a fost, timpul a cernut, viața a selectat păstrînd doar ceea ce era esențial, fundamental — dăruire totală, fără rezerve, a întregului popor pentru politica Partidului Comunist Român, hotărîrea de a-și folosi întreaga capacitate, forță, inteligență pentru a da viață planurilor sale atît de generoase și de îndrăznețe în același timp.

Am spus forță. De ea a fost și va fi întotdeauna nevoie. Demult, atunci cînd s-a născut ecoul acela astăzi parcă îndepărtat, dominant în efortul general a fost forța fizică. Și nu se putea alt fel. Mi se perindă prin fața ochilor, ca într-un film de arhivă, figurile unor spărgători de norme, depășirea normelor cu o mie la sută, mirînd în acea vreme pentru rezultate care se pot obține printr-o concentrare a efortului și nu pentru caracterul precar al normei. Aveam mare nevoie de exemple mobilizatoare. Și el era un exemplu, chiar dacă uneori alți doi oameni stăteau pe lîngă el «dîndu-i la mînă». Domina pe merit pagina întîi a ziarelor, recordul lui devenea etalon, iar gestul de a-l realiza — pildă mobilizatoare. Și i-au ridicat, tot pe merit, statui. Statui care exprimă forța, vigoarea unor mușchi de oțel care au fost capabili de acel prim și triumfător «hei rup».

...Și au trecut ani bogați, plini, unii mai șchiopi, dar toți marcînd pași înainte. Și de la o vreme, marcată istoric de Congresul al IX-lea al partidului, acești pași au devenit mai fermi, mersul înainte temeinic așezat pe fundamente științific. Lîngă cuvîntul «forță» s-a mai adăugat cuvîntul «creatoare», marcînd în dezvoltarea noastră o etapă calitativ superioară, corespunzătoare instrucției avansate a clasei muncitoare, înaltei sale conștiințe, modernizării producției și introducerii cu din ce în ce mai multă insistență a normelor științifice în organizarea producției.

Am mai putea vorbi de depășiri spectaculoase ca acum, să zicem, 20 de ani? Dacă am afla că într-o întreprindere cineva și-a depășit norma cu o mie la sută, am fi într-un fel contrariați de proasta normare a muncii. Dar asta nu înseamnă că normele actuale nu pot fi depășite. Hotărîrea unanimă de a îndeplini sarcinile actualului cincinal cu șase luni mai devreme o dovedește. Ea se bazează înainte de toate pe gîndire, pe analiza lucidă, exigentă, a tuturor posibilităților existente în fiecare loc de muncă. Nu exclude din calcul forța. Efortul este necesar și conștient asumat de fiecare dintre noi. El se referă însă înainte de toate la gîndire. S-a petrecut o mutație fundamentală, rezultat firesc al politicii înțelepte și consecvente a partidului, centrul de greutate mutîndu-se treptat de pe forța primară a mușchilor, pe forța creatoare și eficientă a gîndirii. Fiecare apariție a ziarelor, fiecare emisiune a televiziunii ne aduc zilnic incontestabile argumente în favoarea imensei capacități creatoare a poporului nostru. Cu generozitatea proprie clasei noastre muncitoare, ideile avansate, inițiativele prețioase [illegible] în bunuri ale tuturor, devenind [illegible] încununare a acelui de început [illegible] ța lui. Pentru că chiar dacă [illegible] nu se mai aude, substanța [illegible] dăruire fără rezerve cau[illegible]nștientă pentru a înfăptui [illegible] partid, pentru ca noi [illegible], uriaș pas pe drumul [illegible]oderne.

Petru ISPAS

În mijlocul constructorilor hidrocentralei de pe Lotru.

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚELE BRAȘOV ȘI VÎLCEA

Recenta vizită de lucru, întreprinsă de conducătorul partidului și statului nostru în mai multe unități economice din județele Brașov și Vîlcea, a prilejuit o nouă și vibrantă expresie a legăturilor de nezdruncinat dintre partid și popor, o dovadă elocventă a devotamentului prin care oamenii muncii urmează neabătut politica partidului nostru, a muncii și gîndirii generoase pe care un întreg popor le închină unui țel comun, unei hotărîri unanime: cincinalul înainte de termen.

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a celorlalți conducători de partid și de stat în mijlocul unor colective de muncă ale județului Brașov, precum și vizita făcută în marea cetate a luminii de pe Lotru au constituit, ca de fiecare dată, un amplu și fructuos dialog de lucru, o profundă și multilaterală analiză a sarcinilor curente și de perspectivă. Apreciind rezultatele meritorii obținute în producție, secretarul general al partidului a recomandat, totodată, o mai severă și riguroasă revizuire a posibilităților existente prin valorificarea la cotă superioară a rezervelor materiale și umane, o mai bună organizare a muncii, creșterea eficienței economice generale, reducerea substanțială a cheltuielilor de producție, ridicarea simțitoare a productivității muncii. «Putem obține o producție mai mare și mai ieftină în spațiile și cu utilajele actuale de producție» — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la mitingul jubiliar, organizat cu prilejul aniversării a 50 de ani de existență a Combinatului chimic Făgăraș.

Pretutindeni, primirea caldă, entuziastă, făcută conducătorilor de partid și de stat, angajamentele ferme de realizare a cincinalului înainte de termen au întruchipat din nou, la rang de simbol, crezul, voința și puterea de dăruire ale unui întreg popor, hotărît de a face totul pentru ca națiunea socialistă română să se înalțe tot mai sus pe culmile socialismului și comunismului.

Străbătînd galeriile subterane ale hidrocentralei de pe Lotru.

Conducătorii de partid și de stat, oaspeți ai marelui combinat făgărășean.

Cu ocazia sărbătoririi semicentenarului Combinatului chimic Făgăraș, mii de oameni ai muncii au ascultat cu emoție cuvîntarea rostită de către secretarul general al partidului nostru.

ÎN CINSTEA CONFERINȚEI NAȚIONALE A P.C.R. ȘI A CELEI DE-A XXV-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

Pentru progresul mai rapid al economiei, pentru prosperitatea multilaterală a României socialiste, o unică voință angajează energiile întregului popor:

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

În acest atelier se nasc compresoarele pentru locomotivele electrice, hidraulice sau diesel electrice. În fotografie (stînga): doi din fruntașii în producție intervievați de noi — șefii de echipă Savin Bușcă și Alexe Soare.

ANGAJAMENTE ÎNDRĂZNEȚE LA „TIMPURI NOI"

1 407 motoare diesel sau 1 292 compresoare, în plus

— Analizînd cu simț de răspundere posibilitățile interne de care dispune uzina — ne declară tov. Ion Breazu, președintele comitetului sindicatului pe întreaga întreprindere — colectivul nostru, antrenat în întrecere socialistă pe brigăzi și echipe, a decis să-și dubleze angajamentele asumate la începutul anului. Ca urmare, în întîmpinarea Conferinței și a aniversării Republicii, angajamentul colectivului la indicatorul producție-marfă crește de la 6 000 000 la 12 000 000, cel reprezentînd beneficiile peste plan de la 1 500 000 lei la 2 500 000 lei, iar la economii peste plan de la 1 000 000 la 2 000 000 lei. Ce reprezintă aceste cifre? Echivalentul valoric al 1 407 motoare diesel de 12 CP sau al 1 292 compresoare tip 6.C1.

Ne aflăm acum în secția de montaj a compresoarelor. Scurtă convorbire cu șeful de echipă, comunistul Alexe Soare. Soare și cei zece oameni ai săi constituie una din cele mai active echipe ale uzinei. Realizările lor în cinstea celor două mari evenimente sînt deosebit de remarcabile.

— În primele patru luni ale anului — ne spune el — am realizat jumătate din angajamentul nostru pe 1972, iar pînă în luna iulie, luna cînd se va ține Conferința, vom realiza 75%, urmînd ca în luna octombrie, sarcinile ce revin echipei pe anul în curs să fie terminate. Obiectivul nostru principal: **îndeplinirea sarcinilor ce ne revin în acest cincinal cu cel puțin șase luni mai devreme.**

Alt interlocutor: tov. Pavel Pătru, maistru la secția mecanic-șef, secretar al comitetului de partid pe uzină.

— În întîmpinarea Conferinței și a aniversării Republicii — ne declară tov. Pavel Pătru — se pune un accent deosebit pe autoutilarea uzinei. Am reușit, datorită perseverenței echipei conduse de Gh. Aurelian, să realizăm în secție, înainte de termen, bancurile de probă pentru compresoarele destinate exportului, utilaje care, dacă nu ar fi fost fabricate de noi, ar fi trebuit importate. Tot în cinstea Conferinței, echipa lui Aurelian va preda cu opt zile mai devreme o «mașină de împușcat miezurile», foarte utilă pentru turnătoria uzinei și care va asigura creșterea cu circa 20% a productivității muncii, ușurînd în același timp efortul fizic al muncitorilor.

Ultimul interlocutor: comunistul Savin Bușcă, și el fruntaș în producție, șef de brigadă la turnătoria de metale neferoase.

— În cinstea celor două importante evenimente — ne împărtășește el — vom depăși planul cu 10%. Pînă acum am reușit — ceea ce-i foarte important — să turnăm piesele necesare secțiilor de bază ale uzinei cu un avans de 30 de zile. De acum înainte, sectoarele de prelucrare nu vor stagna nici un minut. Dimpotrivă, vor fi aprovizionate cu piese brute, pe flux continuu.

F. URSEANU

Prășitul porumbului la C.A.P.-Măldăieni, județul Teleorman.

ULTIMA NOUTATE: NATURA!

Cînd eram mici ne minunam că există țări — «țările calde» — în care cresc și se coc două recolte pe an. Nu visam ca asemenea minuni să se producă vreodată și pe meleagurile noastre, cu soarele, cu ploile, cu zăpezile, cu alternanța lor de anotimpuri bine «calculată», generoasă, dar rigidă în posibilitățile ei.

În ultimii ani s-a vorbit însă tot mai des despre culturile duble. La început, la scară mai mult experimentală, apoi mai mult despre furaje, mai mult despre valoarea de masă verde a celei de-a doua culturi. Dar despre două recolte adevărate, despre plante- plante crescute pînă la sfîrșit și coapte-coapte nu prea îndrăzneam să visăm.

Iată însă că succesele obținute pe linia modernizării agriculturii au făcut posibilă experimentarea cu succes a culturilor succesive de orz și porumb.

Condițiile climaterice specifice acestui an au urgentat perioada de vegetație a păioaselor. Deci, recoltele se vor coace mai devreme și există împrejurări favorabile pentru trecerea la cultura dublă la scara marii producții. Aflîndu-ne în fața unei premiere agricole de importanță aproape istorică, ne-am deplasat zilele trecute în județul Teleorman pentru a trăi, la fața locului, febra pregătirii acestui eveniment.

Este vorba de semănarea cu porumb a 12 000 ha cultivate în prezent cu orz. Se preconizează ca de pe această suprafață să se obțină la toamnă minimum 24 000 tone de porumb boabe. Repetăm: *din a doua recoltă!* Dar mîna naturii nu se forțează cu una, cu două. Conștienți de acest lucru, agricultorii județului, membrii cooperativelor la care se va aplica acest mod de agricultură intensivă (C.A.P. — Buzescu, C.A.P. — Plosca, C.A.P. — Roșiori de Vede, C.A.P — Moldoveni ș.a.) desfășoară activități febrile. În comunele și la organismele județene domnește o atmosferă de stat-major. Pentru asigurarea victoriei au fost preconizate următoarele măsuri mai importante: strîngerea orzului să se facă manual, grăbindu-se astfel cu 5–6 zile eliberarea terenului, recoltarea să se facă în flux continuu, pregătirea terenului pentru semănatul celei de-a doua recolte să nu dureze mai mult de două zile, imediat să urmeze însămînțarea, să fie folosiți numai hibrizii de porumb 98 și 99, minimum 600 de hectare să fie irigate.

Toate aceste preparative ca și scopul lor final se desfășoară sub însemnul întîmpinării entuziaste a Conferinței Naționale a partidului. Aceluiași nobil imbold îi răspund și oamenii muncii din alte ramuri și unități agricole ale județului Teleorman. Rezultatele lor imediate nu întîrzie să apară. Spre exemplu, zootehniștii de la I.A.S.-Alexandria și I.A.S.-Piatra s-au angajat să livreze 80 tone de carne de bovine și ovine peste angajamentul suplimentar inițial de 50 de tone. La ferma inginerului Paul Sandu sînt de pe acum gata pentru expediere 150 capete de animale din producția suplimentară. Fondul pieței a primit de la I.A.S.-Zimnicele 100 tone în plus de cartofi timpurii.

Conștienți ca agricultura modernă, intensivă, dispune încă de mari rezerve, teleormănenii sînt hotărîți să le depisteze și să le valorifice.

EFERVESCENȚĂ CREATOARE

Tînăra generație în primele rînduri ale întrecerii socialiste

Fabrica «Tricotajul roșu» a impus pieței interne și externe ceea ce se cheamă marca fabricii: produse din țesături de material plastic moderne, de bun-gust, plăcute, în a căror calitate poți avea deplină încredere.

Dar pentru a-și menține locul cîștigat, în condițiile creșterii exigenței cumpărătorilor, harnicul colectiv al acestei fabrici depune în continuare o activitate intensă. A fost și este limpede importanța pe care o are îndeplinirea unor obiective ca: diversificarea producției, menținerea și creșterea competitivității pe piața externă, îmbunătățirea colecțiilor, reproiectarea produselor pentru valorificarea superioară a materiilor prime indigene, reducerea continuă a nivelului de cheltuieli materiale, folosirea deplină a resurselor materiale.

La ora actuală, întregul colectiv este antrenat în realizarea unui deziderat suprem: îndeplinirea planului cincinal înainte de termen. În marea întrecere cu timpul, muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii beneficiază de o moștenire valoroasă: printr-o analiză severă și realistă a resurselor interne, printr-o analiză responsabilă a potențialului virtual, ei au izbutit să sporească pe trimestrul I indicele de utilizare a capacităților de producție cu 7% față de media anului trecut. Iar pe semestrul II, conform angajamentelor asumate, ei au hotărît o creștere a producției globale cu 7% față de semestrul I.

Din cele peste 2 000 de femei care lucrează la «Tricotajul roșu», foto de jos, stînga v-o prezintă pe tînăra Gheorghița Curea, muncitoare la secția de croit, una dintre numeroasele fruntașe ale tinerei generații. Ea își realizează în medie planul cu 120%, iar produsele pe care le realizează se recomandă printr-o calitate ireproșabilă.

ÎN FRUNTEA PLUTONULUI SE AFLĂ MARIA SERAFIM. SĂ-I URMĂM EXEMPLUL, SĂ-I DEPĂȘIM PERFORMANȚELE!

Pretutindeni, în numeroase unități economice prinde rădăcini convingerea că fără investiții suplimentare, fără importuri costisitoare, planul cincinal va putea fi îndeplinit cu mult înainte de termen. Pentru aceasta, după cum a arătat secretarul general al partidului, la recenta Consfătuire de lucru la Comitetul Central al Partidului Comunist Român, trebuie luate măsuri ferme, în fiecare unitate, în fiecare județ, la fiecare loc de muncă, pentru folosirea deplină și intensivă a capacităților de producție, creșterea continuă a productivității muncii, economisirea materiilor prime și materiale, pentru ridicarea la un nivel superior a eficienței întregii activități economice, la indici comparabili cu cei de pe plan internațional.

Grăitoare în această privință sînt rezultatele obținute de țesătoarele din București și Cisnădie. Ziarele au publicat performanțele unor muncitoare fruntașe de la «Flamura roșie» și «Țesătoriile reunite» din București. Aceste rezultate au declanșat o vie emulație printre țesătoarele de la «Mătasea roșie» din Cisnădie, care au vrut să dovedească de îndată că nu se vor lăsa nici mai prejos. În fruntea «plutonului» de la Cisnădie s-a plasat țesătoarea Maria Serafim care, lucrînd la 4 războaie, a realizat, la 30 mai, cu 6,5 m mai mult decît Viorica Zinogradski de la «Flamura roșie» din București.

Îndată după publicarea acestui rezultat, ne-am deplasat la «Flamura roșie» și iată ce ne-a declarat printre altele directorul fabricii, ing. Victor Baciu: «Tot la 30 mai, tovarășa Zinogradski a realizat 116 m la 6 războaie, lucrînd cu un indice de utilizare la ore normale de 6 875, iar tovarășa Mioara Butinică a produs la 5 războaie 98 m, la același indice de utilizare a mașinilor. Interesant este faptul că ele produc în același timp mai multe articole: Oltenia, crep satin, Bogdana, serj. Ambele lucrează pe război de producție românească. Această întrecere, luînd proporții, va contribui în mod efectiv la realizarea sarcinilor pe cincinal cu cel puțin 6 luni mai devreme. În același timp se va face un schimb de experiență în ceea ce privește perfecționarea calificării și creșterea folosirii intensive a capacităților de producție. După părerea mea, această întrecere va cuprinde toate țesătoriile de mătase și, nu este exclus, și pe cele de bumbac și lînă».

Secretara comitetului de partid, Silvia Drăghia, ne-a spus: «Mă bucură că muncitoare comuniste din fabrici diferite sînt în primele rînduri ale întrecerii în cinstea Conferinței Naționale. Ele dau un exemplu viu tuturor țesătoarelor din țară și ar fi bine ca la această întrecere să participe un număr cît mai mare. Rezultatele de pînă acum ale întrecerii dovedesc că muncitoarele noastre, organizînd mai bine locul de muncă și respectînd întocmai procesul tehnologic, pot realiza mult mai mult».

În hala mare a războaielor am cunoscut-o pe țesătoarea Zinogradski. Nu era momentul potrivit să-i luăm un interviu. Totuși, iată ce am aflat de la dînsa, prin zgomotul asurzitor pe care îl făceau războaiele: «Este, de fapt, o muncă obișnuită, de zi cu zi — nu o consider o performanță, ceva de excepțional. Însă această întrecere îmi arată că prin organizare bună și conștiinciozitate se poate face foarte mult. Mă bucur că munca mea servește la descoperirea unor rezerve pe care nu mă așteptam să le declanșez. Ele vin ca argumente foarte concrete în sprijinul afirmației tovarășului Nicolae Ceaușescu că cincinalul poate fi realizat cu mult mai devreme. Urez și pe mai departe succese cît mai mari colegelor mele din Cisnădie, cu speranța că poate, în curînd, le voi cunoaște personal și, urmîndu-le exemplul, le voi depăși performanțele».

HĂRNICIA, INIȚIATIVA, ACTIVITATEA METODICĂ–CEI MAI BUNI PEDAGOGI AI TINEREI GENERAȚII

— Vreți să știți ce este o brigadă de producție și educație?

Tovarășul Ionică Cîmbrescu, șeful uneia din cele 176 brigăzi de la «Grivița roșie», mă trage deoparte de zgomotul strungurilor în plină turație și începe să-mi explice:

— Inițiativa aparține comitetului nostru de partid și ea urmărește să realizeze un acord perfect între munca productivă și activitatea politico-educativă de formare a unei înalte conștiințe în rîndul tinerilor noștri. În secția noastră am stabilit în acest scop un tempo foarte strict pe fiecare om și pe fiecare mașină. Pe baza acestei organizări și a rezul-

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

tatelor obținute am putut să facem propuneri de majorare a planului. De exemplu, astăzi (1 iunie) am terminat piesele pe care trebuia să le predăm abia la sfîrșitul lunii — astfel avem o întreagă lună de avans în care să strunjim piese peste plan. Și munca educativă își arată roadele. Un mare număr de tineri care lipseau sau întîrziau, care comiteau acte de indisciplină sau care dădeau produse de calitate slabă și-au modificat radical comportamentul. Între hărnicie și morală legătura devine nu numai necesară, ci indisolubilă. Dumitru Nicolae, de exemplu, cînd a venit la mine în brigadă îmi dădea multă bătaie de cap. Am primit acum cîteva zile o scrisoare de la el. E în armată. Îmi mulțumește pentru educația pe care i-am dat-o. «Nea Ioane, am lichidat cu toate» — așa îmi scrie. De la noi a plecat cu carnetul de partid în buzunar și îmi scrie că la unitatea lui toți sînt mulțumiți de el. După armată, vrea să lucreze tot la mine în brigadă. Noi avem, în afară de planul de producție, un plan de activități diverse. Acum, de exemplu, căutăm să formăm fiecăruia dintre membrii brigăzii un bagaj minim de cunoștințe în problemele economice. Prin expuneri scurte ei înțeleg ce este producția-marfă, prețul de cost, cum se creează venitul național și cum se repartizează fiecărui cetățean ș.a. Ei trebuie să cunoască lămurit aceste noțiuni fiindcă numai astfel pot deveni constructori conștienți ai socialismului.

Roadele acestei munci complexe se văd în rezultatele uzinei: 7 659 000 lei, valoarea producției-marfă realizate peste plan de la începutul anului și pînă azi. Angajamentele pe întreg anul au fost suplimentate cu 5 000 000 lei, astfel că la sfîrșitul anului se va realiza o producție-marfă suplimentară de 17 000 000 lei.

RĂSPUNSURI LA CHEMAREA LA ÎNTRECERE A COLECTIVELOR DE ELECTRICIENI DE ÎNTREȚINERE

Sîmbăta trecută «Flacăra» a publicat chemarea la întrecere a colectivului de electricieni de întreținere din cadrul FMUAB. Iată și primele răspunsuri sosite pe adresa redacției noastre din partea unor unități industriale din Capitală.

Gheorghe Hîrdău, maistru electrician, și **Alexandru Preda,** șef de echipă, secția aparataj, Uzinele 23 August, București:

...Noi știm că rezultatele muncii noastre nu pot fi exprimate în cifre sau procentaje. Socotim că obiectivele întrecerii sînt bine alese și ne mobilizează tocmai în direcția cea mai importantă, anume: gradul de conștiință în îndeplinirea sarcinilor noastre zilnice. Ținem să vă informăm că în cadrul secției aparataj am luat măsuri pentru îmbunătățirea activității noastre, dintre care menționăm preocuparea pentru reducerea consumului de energie electrică prin evitarea mersului în gol al mașinilor. Am executat și executăm în continuare, prin autoutilare, panouri de comandă pentru strunguri din import, scutind astfel statul nostru de cheltuieli în valută. Reducem timpul de staționare al mașinilor prin preocuparea de a avea întotdeauna o rezervă suficientă din acele piese care se defectează mai frecvent. Unele din acestea le confecționăm chiar noi în secție... După cum a arătat secretarul general al partidului nostru la recenta consfătuire de lucru, trebuie să analizăm toate rezervele existente și să le valorificăm în scopul depășirii planului pe anul 1972 precum și al realizării înainte de termen a planului cincinal 1971—1975. Ne angajăm să antrenăm în această întrecere foarte utilă pe toți electricienii de întreținere din uzină.

Mihai Marin, maistru electrician întreținere...

Uzina ploieșteană, al cărei prestigiu în lume a fost consacrat, între altele, prin cele trei medalii de aur dobîndite în trei ani consecutivi la expoziții internaționale, își sporește mereu argumentele bunei sale faime tehnice. În afara producției curente de utilaj petrolier (în fotografie), colectivul Uzinei «1 Mai» și-a înscris, recent, între angajamentele sale suplimentare, realizarea înainte de termen a unui nou tip de instalații pentru intervenții care va fi expus în această toamnă la Tîrgul internațional din București. Instalația — omologată în 1972 — este solicitată de industria petrolieră românească cît și de beneficiarii de peste hotare. Această acțiune se înscrie în efortul colectivului uzinei de a accentua ritmul de dezvoltare și modernizare a produselor, a industriei noastre, necesitate subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru în legătură cu unele măsuri pentru înfăptuirea la un nivel superior a directivelor Congresului al X-lea al P.C.R.

„INTRĂ ÎN COMPETIȚIA ONOAREI ALĂTURI DE MINE"

Cuvintele din titlu sînt extrase dintr-o scrisoare deschisă. Un anume fel de scrisoare, trasă în sute de exemplare la șapirograf, care circulă, de cîteva zile, prin toate secțiile uzinei ploieștene «1 Mai». Foile volante zboară de la om la om, se angajează discuții aprinse, fulgeră gînduri noi în conștiința oamenilor.

Gînduri noi? Dar nu-i nimic inedit în faptul că meseriașii cu experiență îi ajută pe tineri să se desăvîrșească într-o profesie sau alta. Și atunci de unde pînă unde acest apel scris al frezorului Emilian Sandu, care-i cheamă pe toți muncitorii fruntași la o «competiție a onoarei și responsabilității», cu scopul de a face din «omul tînăr de lîngă tine» un cadru de bază al uzinei. Care-i noutatea? Și cine este, mai în detaliu, acest om?

— Lucrează de 19 ani în uzina noastră. De cînd a absolvit școala profesională — ne dă primele deslușiri secretarul Comitetului de partid al uzinei.

— E de mulți ani fruntaș?

— De mulți. Are toate steluțele.

— Și în 19 ani de muncă n-a crescut nici un tînăr? — ne menținem noi nedumerirea inițială.

Unul? Sînt frezori de bază formați de el și la scularie, și la mecanică, și la utilaj complex. Ieri a venit direct la Sandu un băiat în permisie, care face armata. A venit așa, de drag, fiindcă vrea să se întoarcă în aceeași brigadă. Ei, sînt mulți cei care au de ce să-i poarte recunoștință. Sandu e un comunist, un frezor de frunte.

Cum, și de unde, și de ce s-a născut în mintea șefului de brigadă de la aparataj pneumatic ideea sus-numitei competiții aveam să aflăm mai bine de la autorul ei.

Pompa II P.N.–630 este aproape gata să părăsească uzina. Aproape, fiindcă înainte de expediție lăcătușii Nicolae Andrei și Gh. Ioniță îi mai cercetează o dată toate detaliile de funcționare.

Gheorghe Hîrdău și Alexandru Preda

Mihai Marin și Ion Banu

AZI — MAI BINE CA IERI, MÎINE — MAI BINE CA AZI

Harnicul colectiv al Uzinei de medicamente-București, răspunzînd chemării ce a dat un avînt de puternic elan întrecerii în toate ramurile de producție și în toate întreprinderile din țară, a hotărît, la rîndul său, să-și sporească realizările peste plan în cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a XXV-a aniversări a proclamării Republicii. Concret, colectivul acestei mari unități a tinerei industrii de medicamente românești s-a angajat să dea peste plan, pînă la finele anului, o producție globală de 55 milioane lei și o producție-marfă de 50 milioane lei. Uzina s-a mai angajat să sporească cu încă 600 000 lei-valută valoarea produselor livrate la export, să ridice productivitatea muncii cu 1,5% peste cifra planificată și să realizeze, peste plan, beneficii în valoare de 2 milioane lei.

Fotografia noastră vi-l prezintă pe comunistul Gheorghe Alexe, laborant chimist, care lucrează de 22 de ani neîntrerupți în același loc de muncă: secția «Fiola II» a Uzinei de medicamente. El este unul dintre fruntașii acestei secții, munca sa contribuind permanent la îndeplinirea sarcinilor de plan și la obținerea unor produse de bună calitate. Iată-l, în fotografie, alături de o altă fruntașă în întrecere, laboranta Angela Ciornei.

Dincolo de orice deprindere, faza de montaj a turlei este un moment înalt al procesului tehnologic. Maistrul Nicolae Poterașoiu se bucură de apropiata «premieră» a unei noi instalații de foraj F-200 2 DH.

— De ce am lansat acest apel? Pentru că și eu am fost ucenic.

— Nu vedem legătura.

— Totuși există, și încă o legătură foarte directă. Am îmbrățișat cu toții chemarea partidului de a îndeplini prevederile cincinalului înainte de termen. Dar a munci mai mult și mai bine, cum ne îndemna personal tovarășul Nicolae Ceaușescu la recentul miting care s-a ținut aici, la Ploiești, înseamnă să te bizui pe oameni temeinic pregătiți. Or, în uzina noastră lucrează foarte mulți tineri; ei alcătuiesc aproape majoritatea. Chiar dacă au trecut prin școli tehnice sau profesionale sau prin cursuri de calificare nu se pot măsura, deodată, cu meseriași care au ani mulți de experiență în spate. Tinerii trebuie ajutați să se ridice mai repede printre cadrele de bază ale uzinei.

— Pînă acuma n-au fost ajutați?

— Ba da, însă nu de ajuns. Avem destui fruntași, peste 1 000. Dar unii sînt fruntași doar pentru ei.

— Cum adică?

— Așa, bunăoară, sînt cîte unii, strungar sau frezor bun, să zicem, dar nu se uită nici în dreapta, nici în stînga. Nu au timp decît pentru a deveni ei fruntași. Din punct de vedere al spiritului întrecerii socialiste în care ne aflăm, al moralei comuniste, nu e în ordine. Toți cei buni, fără excepție, sînt obligați prin titlul lor de comuniști, de muncitori înaintați, să-i aducă și pe ceilalți la nivelul lor. Vorbe ca acestea: «și eu am furat meseria de la alți meseriași», ori «nu lucrez pentru alții, nu împart banii cu unul mai slab ca mine», vorbe, concepții adică de acest gen nu mai trebuie exprimate nici în glumă. Nu au nimic de-a face cu etica socialistă. Un fruntaș este, prin definiție, un altruist. Egoismul, dacă șade în el, într-o formă sau alta, atunci trebuie stîrpit.

— Și cum o să faceți, practic? E treabă gingașă.

— La noi — la secția mecanică II — se și aplică o formulă foarte binevenită — intervine maistrul Alexandru Vasile, care stătea ca pe ace să intre în vorbă. Se lucrează adică în colectiv. De exemplu, carcasa este o piesă foarte mare, cît trei sferturi dintr-un birou. Înainte, cînd intra schimbul II sau III piesa era coborîtă de pe mașină și suită iar cînd venea rîndul schimbului care lucra la ea. Acum operațiile se continuă pînă la faza finală; execuția este efectuată în continuare, fără întrerupere, cu participarea lucrătorilor de diferite categorii. Se economisește timp, productivitatea crește, cei tineri învață mai repede și, în final, toată lumea e cîștigată.

— Ne-am suplimentat angajamentele. Vrem toți să întîmpinăm cum se cuvine Conferința Națională a partidului și aniversarea unui sfert de veac de la proclamarea Republicii. Ne-am dat cuvîntul de onoare că vom realiza în plus o producție-marfă vandabilă de 70 de tone piese, din care pînă la Conferința Națională, 30 tone. Sectoarele calde ale uzinei s-au angajat să depășească substanțial planul, ceea ce implică un spor de eforturi și pentru secțiile prelucrătoare. Putem noi oare să ne ținem de cuvînt fără contribuția maximă a tinerilor, inclusiv? Iată pentru ce am găsit că este momentul să se declanșeze o întrecere nu numai între fruntași, pentru rezultate proprii, ci și pentru sprijinirea a cel puțin doi tineri care să se ridice la nivelul muncitorilor de bază ai atelierului sau secției. Acuma ați înțeles?

Desigur, înțeleseam. Comunistul Emilian Sandu descifrase în accepția titlului de «fruntaș» rezerve generoase care, fără să fie noi, propriu-zis, trebuiau să se valorifice neîntîrziat și complet.

Că apelul, scrisoarea, frezorului Sandu, răspîndită în uzină este un lucru prețios și venit la timp probează multe fapte din viața uzinei. De pildă, tînărul frezor Stelian Cotorceanu (absolvent al școlii profesionale doar de doi ani) a fost primit să lucreze în schimb «cot la cot» cu meseriași mai vechi; Ion Marin și Petre Ene îi acordă ucenicului nu numai bunăvoință și îndrumare, ci și un credit care obligă. Și-l obligă de-o manieră superlativă, fiindcă frezarea roților dințate pentru instalații de foraj adună un mănunchi de operații dintre cele mai dificile. Nici Florian Tudoroiu și Dumitru Marin nu se dau în lături de a-și împărtăși experiența cu începătorul Petre Grama. Și iarăși cu folos pentru toată lumea. Se vorbește în uzină — și, se pare, nu fără temei — că sînt cîțiva strungari din schimbul condus de maistrul Mircea Tobă care «nu prea au chef să lucreze în colectiv». Cu alte cuvinte vîrfurile, elita strungarilor, se cuvine să cîștige prin acord global, foarte bine, în timp ce neinițiații au datoria «să fure meseria». E drept? Nu e drept. Și nici de folos planurilor îndrăznețe de viitor ale prestigioasei uzine ploieștene.

Foaia volantă, care-i cheamă pe fruntași la competiția onorării și responsabilității, are, într-adevăr, un conținut profund socialist și izvorăște din conștiința luminoasă a comuniștilor de omenie. Îi dorim acestei scrisori deschise un ecou de largi dimensiuni, care să nu mai ocolească nici un colț al uzinei și să răzbată dincolo de porțile ei.

V. CIORBAGIU

Strunjirea statorului de la frîna hidromatică solicită grijă și pricepere de meseriaș cu virtuți profesionale ridicate. Strungarul caruselist Ion Atudorache a cultivat și cultivă consecvent aceste calități.

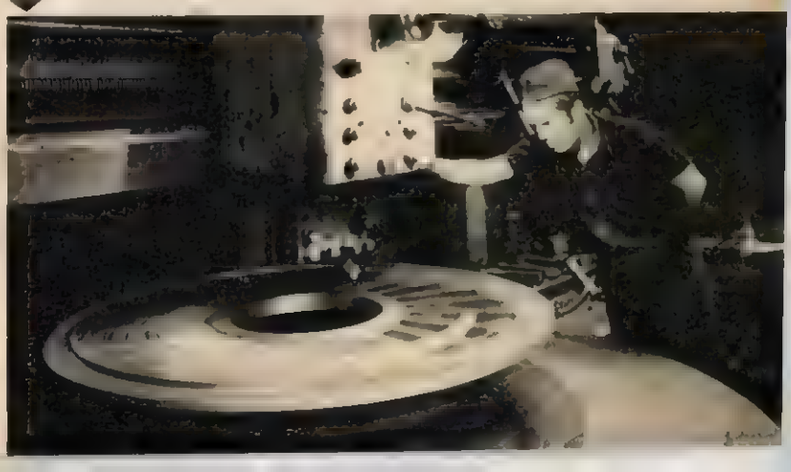

CUM VALORIFICĂM TEZAURUL TURISTIC (III)

DRUMUL SOARELUI

BUCUREȘTI–CONSTANȚA–BUCUREȘTI

de Gh. EPURAN–Fotografiile autorului

Drumul litoralului este — o știe toată lumea — «drumul soarelui», drumul vacanței celei mari. Nu cu mult timp în urmă, pe hartă, el era ușor de descifrat, fiind singurul marcat cu o linie roșie plină (uneori verde) în păienjenișul arterelor care leagă marile orașe ale țării de Constanța, capitala soarelui și a nisipurilor de aur. Acum, liniile roșii pline, ce marchează drumurile asfaltate, se încrucișează pe întinsul Bărăganului și peste podișul dobrogean, oferind variante, mai mult sau mai puțin tentante, turiștilor. «Drumul soarelui» rămîne însă tot cel știut.

UN LOC DE POPAS LA FIECARE 40–50 KM...

În lumea motorizată de astăzi s-a statornicit o regulă: *un drum de mare circulație trebuie să aibă un loc de popas la fiecare 40–50 km.* Izvorîtă din necesitățile călătorilor și ale vehiculelor lor, regula nu face decît să dubleze distanța «poștelor» de [illegible] cu deosebirea că popasurile de astăzi nu sînt obligatorii pentru cai-putere ai automobilelor ce devorează în 30–40 de minute — uneori și mai iute — acești 40–50 km. Nu sînt obligatorii, dar rămîn necesare, din milie de autovehicule și zecile de mii de călători ai șoselelor găsindu-se întotdeauna cîteva sute de doritori sau nevoiți să se oprească pentru a restaura puterea lor sau a bolizilor care-i poartă.

Este respectată această regulă pe «drumul soarelui»? Întrebarea ne-a preocupat în mod deosebit, pe de o parte fiindcă alte obiective de mare atracție turistică nu îndeamnă pe automobiliști să ridice piciorul de pe accelerație, pe de altă parte fiindcă știam că regula popasurilor — cunoscute teoretic — nu a ieșit încă din dosarele perspectivelor și nu s-a materializat prin preocuparea forurilor turistice centrale sau județene, locurile de popas ale anilor trecuți apărînd din inițiativa cooperației de consum.

De-a lungul kilometrilor ne-au întîmpinat răspunsurile. Ele au fost cînd bune, cînd rele, dar — putem anticipa — pînă la urmă satisfăcătoare. La 31 kilometri de București ne-a îndemnat să ne oprim popasul de la marginea pădurii Sinești. L-am găsit așa cum îl știam. Restaurantul său capătă din păcate tot mai mult tenta unui bufet sătesc, iar specialitățile casei, mai ieri obiectul unei active reclame prin presă, au devenit tot mai rare. Căsuțele pentru înnoptare sînt îmbietoare, dar grupul sanitar (ca la majoritatea popasurilor amenajate de cooperația de consum) a rămas într-o fază de mult depășită de cerințe. Se impune însă la Sinești și amenajarea unui adevărat teren de camping. Oare cînd îl vom vedea? Cine îl va amenaja?

Cea mai plăcută surpriză a drumului ne-a furnizat-o primul kilometru pe teritoriul județului Ialomița, unde știam că se află *Popasul pădurea Malu*. Popasul mai există și este alcătuit din 15 căsuțe aliniate cuminți, dar cam prea aproape de zumzetul șoselei. Alături de ei se făceau însă ultimele finisări unui motel, alcătuit dintr-un complex de clădiri în stil rustic. Totul foarte reușit. Căciuli imense de stuf acoperă de fapt clădiri moderne în care betonul a fost larg folosit, dar ascuns cu grijă. Cu sistemul său pavilionar, cu arhitectura sa (și sperăm și cu serviciile pe care le va oferi), motelul Malu va fi fără îndoială unul din cele mai îmbietoare locuri de popas pe drumul litoralului. Alături de această realizare, cu care cooperația de consum din județul Ialomița se poate mîndri, va intra curînd în funcțiune și o stație de întreținere auto (completată cu un atelier mecanic). De reținut locul: pădurea Malu, km 17 pe DN-2A (73 de km de la București).

33 de kilometri mai departe, cîteva panouri ne invită să vizităm *terasa, plaja și campingul Fundata*. O abatere de 300 m (drumul este asfaltat) ne duce pe malul unui întins lac. O braserie în stil rustic, un restaurant-terasă cu linii moderne (mai puțin reușit încadrate în peisaj) și 24 de căsuțe înghesuite pe liziera unei pădurici alcătuiesc popasul, care în nici un caz nu poate fi numit camping, neexistînd practic locuri pentru instalat corturi. Lasă și mai mult de dorit instalațiile sanitare, improvizații cu totul necorespunzătoare. Locul este însă plăcut, lacul cu plaja și bărcile sînt atracții și pentru locuitorii Slobozieiei (oraș aflat doar la 13 km distanță), așa că popasul Fundata merită ceva mai multă atenție.

Slobozia, oraș care a pornit voinicește să

«Tropaeum Traiani» — cu macheta milenarului monument, cu expunerea muzeală a metopelor care ne întorc la începuturile istoriei poporului nostru — este obiectivul turistic major pe «drumul viilor». Sînt așteptate însă și altele...

Fundata: un lac de cîmpie cu atracții nu încă pe deplin valorificate, dar unde s-a făcut ceva.

Noul motel de la Malu, cea mai agreabilă surpriză a sezonului acesta pe «drumul soarelui», nu ne-a putut oferi o imagine de ansamblu. Cîteva mici «bungalovuri», cu căciuli de stuf, ca cel de mai jos, vor încînta însă pe cei ce se vor opri aici.

«Hanul morilor» — o idee și o realizare care invită de departe la popas. Să sperăm că restaurantului adăpostit de moara mare și toneteior găzduite în cele două mori mici li se va adăuga — într-un viitor apropiat — și hanul propriu-zis.

Popasul Sinești — un loc agreabil, dar care pretinde acum noi modernizări, și un adevărat teren de camping.

recupereze rapid o întîrziere de decenii, dar pe care deocamdată automobiliștii sînt nevoiți să-i ocolească pe un drum de centură, pentru a nu se încurca în șantiere, oferă și el un loc de popas. Retras, bine adăpostit de pădure, cu acces chiar din drumul de centură, popasul nu este de ocolit. Dar nu putem spune că este o bază turistică reprezentativă pentru un oraș reședință de județ.

După regula kilometrilor, am fi dorit să ne putem opri și la Giurgeni sau la Hîrșova. Schița itinerarului rămîne însă aici cu un gol ce urmează să-l umple gospodarii locurilor, mai ales că Hîrșova oferă și alte cîteva atracții turistice. Deocamdată va scoate din încurcătură pe cei nevoiți să înnopteze între Slobozia și Constanța noul *han al morilor*. Situat la km 141,5 (15 km de Hîrșova și 68 de Constanța), acest han este o plăcută surpriză. Din păcate spațiul de cazare se reduce — deocamdată — la 18 căsuțe. Cum însă ei de-abia fac primii pași putem spera — cel puțin pentru viitor — și un adevărat han pentru înnoptarea călătorilor.

O VARIANTĂ: DRUMUL VIILOR

Iată-ne din popas în popas ajunși pe litoral. Dar pe unde ne întoarcem? Din cele cîteva soluții posibile noi am ales itinerarul pentru care cel mai potrivit nume pare a fi «drumul viilor». El nu este altul decît DN-3, care leagă Constanța de București prin Călărași, drum care compensează dezavantajul trecerii Dunării cu bacul între Ostrov și Chiciu, cu atracții turistice de prim ordin.

Monumentul triumfal al lui Traian de la Adamclisi este fără îndoială cel mai important obiectiv al acestui drum. Dar nu trebuie uitate nici podgoriile de la Basarabi și Ostrov, băițile Oltina și Girlița sau cetatea bizantină Păcuiul lui Soare. Pe acest «drum al viilor» ar trebui însă semnalat prin indicatoare și «Valul lui Traian», pe lîngă care cei mai mulți călători trec fără să bănuiască ce este, dar mai ales ar trebui grăbită punerea în circuitul turistic a bisericuțelor săpate în creta dealurilor de la Murfatlar, monumente valoroase care vor spori atracția drumului. Totodată, pe acest drum se simte nevoia locurilor de popas. Cele cîteva căsuțe de la Chiciu și Ostrov-debarcader sînt departe de a reprezenta o bază turistică, iar popasurile «Valul lui Traian» și «Hanul din Salcîmi» sînt destul de modeste pentru un drum care, chiar dacă nu împarte gloria cu cel al soarelui, este, alături de el, tot un drum al vacanțelor mari.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

dincolo de program

Dacă micul ecran oferă săptămînal o posibilă sursă de meditație în planul valorilor culturii (emisiuni literare și artistice) și al ideilor socio-politice (dialoguri, mese rotunde), nu puține emisiuni sînt dedicate *educației*, în sensul cel mai larg, problemelor conștiinței socialiste, trăsăturilor morale proprii spațiului social contemporan.

Și, de multe ori, această îndatorire ideologică și politică a televiziunii (nicăieri în lume nici un mijloc de comunicare scrisă sau verbală nu se face în afara ideologiei și politicului) este realizată în condiții de receptivitate perfectă, fără ostentație didacticistă și fără, mai ales, prezența stilului «prelucrător», a dicteului de afirmații absolute.

Performanțele citabile ale micului ecran țin, aproape totdeauna, de acele emisiuni la fața locului, acolo unde conștiința nouă, valoarea morală se confirmă în realități și fapte, în acte umane.

Am văzut tineri elevi lucrînd pe un șantier, *cu adevărat* (ca oameni cu profesii îndelung exercitate) și cu o înaltă responsabilitate a muncii, exprimată reporterului în fraze scurte, exacte și de o precisă tehnicitate.

Unul dintre ei, întrebat de posesorul microfonului! — Dar dumneata nu faci nimic?, a replicat cu o adolescentină sfială: — Eu? Pe mine m-au însărcinat să țin evidența materialelor. Într-adevăr, în fața puștiului se afla un maldăr de registre în care erau consemnate intrările și ieșirile.

Deci nimeni, absolut nimeni, nu se simțea venit acolo, pe șantier, dintr-o obligație plicticoasă și nimeni nu încerca să deregleze jocul acela serios, teribil de serios, în care tineri, nedepășind vîrsta de 14–15 ani, copii aproape, se transformaseră în *oameni utili*, în constructori.

Senzațională, aș spune, în aceeași ordine de idei (a modelării conștiințelor) a fost și emisiunea din cadrul teleenciclopediei, în care ni s-au relevat extraordinarele mijloace științifice cu care experții în criminalistică descoperă lașitatea și josnicia umană. Pe scurt, proprietarul unui automobil ucide un pieton și dispare premeditat, pe căi ocolite, de la locul accidentului. Microscoape speciale, spectrul de difracție în raze X, probe de praf incriminate și probe de praf martor, o luptă tenace (și de mare profesionalitate) cu particule și microparticule au dus la identificarea automobilului și deci și a celui care dispăruse, fără martori (credea el), după ce lăsase în urma lui un cadavru. Știința în slujba sancționării lașității, iată un subiect demn de comentariu și de meditație.

Emisiunile televiziunii destinate educației sociale și modelării conștiințelor sînt mult mai variate decît le arată aparențele. Cert lucru, programul săptămînal tipărit nu le indică adevărata valoare, nu le relevă, fiind redactat rutinier, dînd de multe ori impresia că nu prea ai pentru ce deschide aparatul de televiziune, dacă nu încerci să vezi, ce se întîmplă dincolo de conținutul plat al explicațiilor.

Este adevărat că unele reportaje seamănă între ele ca două picături de apă, că o anume schemă e aplicată de reporter pretutindeni, că *imprevizibilul* nu joacă nici un rol, lecția fiind urmată întocmai așa cum a fost învățată acasă.

Doi ingineri sînt dornici să-și explice îmbunătățirile tehnice aduse unor aparate și mașini, iar reporterul, vrînd cică să «umanizeze» dialogul, îi întreabă dacă au sentimentul candorii, ce altă pasiune pe lîngă cea profesională le mai tulbură sufletul, sau dacă nu le este teamă de propria lor activitate profesională.

UMOR DE PESTE HOTARE

săptămîna în

cu 6 luni mai devreme

Cu puțin timp în urmă constructorii de tractoare ai Brașovului s-au angajat ca în întîmpinarea celor două mari evenimente politice din viața țării să realizeze, printre altele, peste prevederile planului de export, 2 000 tractoare, din care 1 000 pînă la Conferința Națională a partidului.

De curînd, colectivul de muncitori, tehnicieni și ingineri din cadrul cunoscutei uzine a anunțat o nouă și prestigioasă premieră: tractorul de 55 CP pe roți va intra în fabricație cu două trimestre mai devreme. Eveniment ce a fost consemnat și de către unul dintre fotoreporterii «Flăcării».

și acum delfinii...

De curînd s-au terminat lucrările de construcție a delfinariului de la Constanța. Un impunător amfiteatru în aer liber; în jurul lui, un mare bazin de formă ovoidală în care delfini dresați vor oferi spectacole acrobatice. Tot aici specialiștii vor putea desfășura o profundă activitate științifică de cercetare în legătură cu comportarea acestor viețuitoare acvatice, despre care se afirmă că sînt dotate cu o inteligență mai deosebită.

Delfinariul se află situat pe malul lacului Tăbăcăria, foarte aproape de Mamaia. Are 600 de locuri. În jurul bazinului în care vor evolua delfinii au fost amenajate «cabine» menite să le asigure condiții optime de viață. Apa necesară este pompată direct din mare.

În momentul cînd facem aceste însemnări un specialist se ocupă intens de dresajul viitorilor acrobați, astfel că, încă în acest sezon, oaspeții litoralului vor putea asista la un gen de spectacol care nu se poate vedea oriunde.

tîrgu mureș: studio dans '72

Fotografia noastră vă prezintă formația de dans modern a Centrului universitar din Tg. Mureș, care a obținut premiul I la Festivalul național studențesc de la Iași, aprilie 1972. La începutul lunii iunie studenții mureșeni au susținut două concerte extraordinare în Capitală.

prin lume, cu aparatul de filmat

Cineastul expediției românești transafricane, ing. Liviu Ungureanu, a terminat prelucrarea materialului fotografic (color, alb-negru) și cinematografic realizat cu prilejul acestei interesante călătorii științifice întreprinse în 1971. Acest material, care cuprinde circa 5 000 fotografii alb-negru și 2 000 diapozitive color a fost pus la dispoziția cercetătorilor, cadrelor didactice și studenților centrului universitar clujean.

Cineastul clujean va monta, în colaborare cu Studioul «Alexandru Sahia» din București, un film documentar de 2 ore care va fi prezentat în rețeaua cinematografică. În prezent lucrează la un montaj cinematografic în scop didactic pentru școlile de cultură generală și pregătește montarea unui film turistic consacrat performanțelor autoturismului de teren ARO.

COPERTA NOASTRĂ

Maistrul Ion Radu este de mulți ani un om cunoscut în lume, alături de prestigioasele produse ale uzinei ploieștene «1 Mai».

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: Alexandru PĂSĂRIN

FLACĂRA Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Casuța poștală 4112 Of 33, Telefon 17 60 10 — int 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

în nordul moldovei

În drum spre nordul Moldovei, turiștii vor întîlni, în acest an, numeroase noi obiective menite să le asigure condiții bune de aprovizionare, odihnă și distracție. La Borca și Humulești s-au deschis două noi complexe comerciale, cărora le vor urma unități asemănătoare în localitățile Horia și Roznov. În plin sezon estival, oaspeții vor fi invitați la frumosul han turistic de la Tg. Neamț, «Casa arcașului», a cărui execuție a intrat în faza finală. Alte 6 unități de servire, precum și 20 de centre volante de alimentație publică vor fi deschise, în curînd, pe alte trasee turistice din județul Neamț.

imagini

proiecte reproiectabile

Numeroase cooperative agricole de producție din județul Ilfov au trecut, odată cu înființarea asociațiilor intercooperatiste, la ridicarea unor moderne complexe pentru creșterea și îngrășarea — în sisteme industriale — a porcilor, taurinelor, mieilor, puilor de carne și găinilor ouătoare. Din păcate însă, pe nu puține șantiere, greșelile proiectantului au provocat serioase greutăți activității constructorului și prejudicii ireparabile beneficiarului. Iată cîteva exemple: la complexul pentru creșterea și îngrășarea porcilor de la Izvorul (unde din 11 obiective productive au fost date în folosință numai 8), deși complexul este populat cu 10 000 de porci, alimentarea cu apă n-a fost încă rezolvată, apa cărîndu-se cu sacaua: proiectantul (Institutul județean de proiectări) nehotărît a pus la dispoziție prin proiect două soluții — captări de izvoare și foraje — creînd astfel de la bun început o portiță a tergiversărilor. Cum prima soluție era și extrem de scumpă și, practic vorbind, irealizabilă, s-a adoptat a doua; dar din patru foraje nu funcționează decît unul singur... S-a pierdut și se pierde încă timpul cu remedieri... La complexul de berbecuți de la Moldoveni, spațiul afectat frontului de furajare nu a fost rațional proiectat; creat numai pe o parte a tronsonului, s-a dovedit a fi insuficient. Rezultatul: animalele se înghesuie din lipsă de spațiu, iar furajarea nu se poate face în mod rațional. Alt exemplu: la complexul de creștere și îngrășare a porcilor de la Sohatu, instalația de evacuare a dejecțiilor a fost proiectată într-un loc necorespunzător, pe un izvor de nisip. Și aici tergiversări, pierderi de timp; complexul este populat cu 10 000 de porci și instalația de evacuare nu funcționează. Nu funcționează în mod corespunzător nici aerotermele pentru încălzire în complexele de porci. Priza de aer, ventilatorul, încălzitorul cît și conducta de refulare, toate aceste elemente componente ale sistemului au fost de asemenea greșit proiectate. Abia la sfîrșitul lunii aprilie, Institutul de studii, cercetări, proiectări și construcții zootehnice a dat soluția definitivă. În fapt, «soluția definitivă» înseamnă umflarea devizului, iar după opinia unor specialiști se conturează perspectiva reproiectării totale a acestui proiect.

În ultimă instanță, referirile noastre scot la iveală un mod de a gîndi cel puțin ciudat: proiectul unei lucrări nu trebuie să fie și definitiv! Mai mult decît atît: devizele inițiale potrivit acelorași originale metode pot fi suplimentate, chiar în proporție de 100%. Adică, în vitrină, marfa se vinde cu 100 de lei și după ce ai ajuns cu ea acasă ți se mai cer 100 lei pentru «mici» modificări care s-o facă și utilizabilă. Iată un stil de muncă și un mod de a gîndi care nu pot fi acceptate și care trebuie... reproiectate o dată pentru totdeauna.

În fotografie: complexul de taurine de la Căciulați. Aici, cu numai cîteva luni înainte de termenul de intrare în funcțiune, proiectantul (Institutul de studii, cercetări, proiectări și construcții zootehnice din București) a schimbat soluția inițială pentru construirea bazinelor de colectare. 40 de zile întîrziere și încărcarea devizului cu încă 700 000 lei.

GHEORGHE ZAMFIR

Naistul Gheorghe Zamfir s-a întors în patrie în urma unui turneu de 11 luni. Grație lui Zamfir naiul românesc a căpătat noi valențe, sunetul său arhaic creînd «un melos care te face să visezi, ...pentru că el nu interpretează muzică, el este muzică» (France Soir). După ce arta sa a cunoscut gloria în Franța, Elveția, Belgia, R.F. a Germaniei, tînărul rapsod ne oferă cununa sa de lauri într-un recital pe care îl va susține la 18 iunie, în Studioul de concerte al Radioteleviziunii.

la zimnicea, într-o necropolă geto-dacică

Zona de vest a orașului Zimnicea se află în atenția arheologilor. Aici se găsesc urmele unei fortificații geto-dacice (secolele IV—I î.e.n.), ale unei așezări din aceeași perioadă, precum și ale unei străvechi necropole — totul întins pe aproximativ 70 de hectare. Prezența acestor importante vestigii ale trecutului a fost semnalată de Cezar Bolliac cu zeci de ani în urmă; săpături arheologice sistematice au început abia în ultimul deceniu, sub conducerea cercetătoarei principale Alexandrina Alexandrescu de la Institutul de arheologie, în colaborare cu un grup de specialiști de la muzeul din Giurgiu.

Ce s-a descoperit pînă acum? Necropola geto-dacică de la Zimnicea — ne declară prof. C. Isăcescu, directorul muzeului din Giurgiu — ne-a oferit în ultimul timp mari surprize. În unele morminte (morminte de incinerație sau înhumație) s-au descoperit obiecte deosebit de interesante. De pildă, într-unul, aparținînd probabil unei căpetenii locale, s-au găsit, în jurul rămășițelor pămînțești ale defunctului, trei vase din metal (unul din ele din argint) de o rară frumusețe (fotografia de sus). În alt mormînt s-a dat peste oasele carbonizate ale unui conducător militar, așezate alături de calul său sacrificat, și de splendide piese de harnașament. Au fost găsite apoi morminte aparținînd unor vrăjitoare sau doftoroaie ale vremii, identificate datorită unor amulete.

S-au mai descoperit sute de vase din ceramică, arme, cuțite, fibule, podoabe etc.

Odată cu venirea verii, săpăturile vor fi reluate.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre tropisme

Reflexele sînt reacții mecanice, răspunsuri prompte și nedelibérate la diferite excitații externe. Primul reflex al oricărei ființe vii e cel de apărare, de evitare urgentă a unei primejdii: întinzi mîna spre o plită încinsă și o retragi, alarmat. Există însă în scara animală acte și mai rudimentare: *tropismele*. Dacă reflexul presupune totuși un arc nervos: excitație — centru — reacție, tropismele sînt fenomene elementare de simplă mișcare. Un fluture atras de o sursă de lumină, o lampă care îi arde aripile, condamnîndu-l la moarte prin inocență, e victima unui *foto-tropism*.

O moluscă atrasă de umezeala țărmului de mare vădește un acuzat *hidro-tropism*. Iar eroul minunatului poem «După melci» al lui Ion Barbu plătește cu viața un *helio-tropism*. Deși manifestări ale unei biologii embrionare, merită să semnalăm faptul, cu totul surprinzător, că au apărut fenomene de tropism la oameni. Astfel, sînt unii indivizi care simt că a intrat șeful în biroul său, fără să-l fi văzut, fără să-i fi auzit pașii, fără să fi fost avertizați. Fenomen clar de *șefo-tropism*. Sînt alții care se *simt* atrași de biroul în care se pune la cale o plecare în străinătate, o promovare în muncă, și se îndreaptă spre locul cu pricina pe baza unei mișcări sigure, de o infailibilă adresă, cu o viteză pe care n-o întrec nici fluturii ispitiți de bec. Spre deosebire însă de gîze, nu se ard, ei ies din tropismul lor interesat sporiți în avantaje și prestigii. Am cunoscut un specimen, posesor al unui tropism fericit: intuia cu o săptămînă înainte că superiorul lui e pe ducă și dispărea din preajma lui, dat la fund cu prudență. Se retrăgea într-un soi de anonimat consimțit, pînă trecea primejdia. Apoi își făcea reapariția, senin, indiferent la seisme, imperturbabil, în cercul noului șef, cu aceleași devoțiuni cu care îl slujise pe cel anterior. Aș dori să pot da un nume acestui tropism, ca să-mi nemuresc propria mea semnătură, dar observ că nu găsesc termenul adecvat. Cum să-i spun? *Siguranțo-tropism, gardo-tropism, căldurico-tropism?* Nu mă pot decide. Și ezit, fiindcă o altă întrebare îmi tulbură conștiința: tropismul e un fenomen propriu ființelor aflate pe pragul cel mai de jos al biologiei. Cum de a apărut la oameni? Nu cumva ne aflăm în fața unui proces de involuție, de periculoasă regresiune a speciei?

TREPTELE PERFECȚIONĂRII

de ing. Miron POPESCU

«Acest cincinal trebuie să însemne o cotitură radicală în dezvoltarea industriei românești — și este necesar să facem totul pentru a îndeplini mai devreme prevederile cincinalului», iată un obiectiv precis conturat care sugerează dimensiunile neobișnuite ale eforturilor cerute pentru a obține astfel de performanțe înalte, demne de societatea socialistă multilateral dezvoltată.

Astfel de obiective care constituie doar unii din indicatorii unei evoluții generale, în ritmuri greu de imaginat acum 25 de ani, au devenit astăzi coordonatele de bază ale creșterii nivelului calității vieții la noi în țară.

Caracteristică acestei dezvoltări este mutația survenită în *tipul* schimbărilor pe care le determinăm sau la care participăm. Asistăm la sporirea ponderii schimbărilor cu caracter de *inovație* față de cele care pot fi sesizate doar prin comparații realizate peste ani pentru același produs sau activitate. Modificările generale lente, determinate de însumarea unor modificări parțiale mici, tind să facă din ce în ce mai mult loc salturilor calitative care introduc aparente *discontinuități* în dezvoltare. Am spus «aparente», deoarece în fapt surprizele pe care ni le rezervă zilnic evoluția științei, tehnologiei și tehnicii sînt și ele, așa cum este normal, o *acumulare* de rezultate parțiale, dar care, maturate într-o perioadă de gestație, mai mult sau mai puțin lungă, conduc la deschiderea unor noi orizonturi tehnologice.

Importanța oamenilor de știință pentru viața societății era pînă aproape de 1900 atît de mică, încît se putea ușor imagina dispariția lor totală fără vreo influență majoră negativă asupra economiei. Cunoașterea era atunci mai degrabă ornamentală decît funcțională. Acum, cunoștințele acumulate constituie baza și măsura potențialului și puterii economice. Cunoștințele au devenit productive, acumularea sistematică de informații și aplicarea lor la fel de sistematică stau la temelia muncii și productivității. Accentul pus pe aplicarea cunoștințelor conduce la constatări esențiale, judecăți de valoare care afirmă că toate elementele de cunoaștere nu pot fi considerate decît «date» elementare, inutile prin ele însele, dar care se transformă în «informații» utile atunci cînd sînt folosite de oameni în practică. Poate din acest motiv unii cercetători ai fenomenelor social-economice consideră cunoștințele ca pe o formă specială, nouă, de *energie*, care însă nu își manifestă prezența, nu capătă ființă, nu există cu adevărat decît în măsura în care creează posibilitatea executării unei lucrări.

O demonstrație mai directă a afirmației de mai înainte rezultă din aceea că salturile calitative se bazează pe inovații în gîndire, în proceduri, inovații care n-ar fi posibile printr-o simplă extrapolare a experienței deoarece noul se sprijină mai mult pe realități viitoare posibile decît pe realizări actuale, efective. Apariția propulsiei avioanelor cu motoare cu reacție nu reprezintă o continuare sau un rezultat al perfecționării motoarelor cu explozie și nici al... elicelor, ci deschiderea unei căi complet noi. Același lucru se poate afirma și despre introducerea tracțiunii electrice pe căile ferate — readusă în actualitate de punerea în funcțiune, înainte de termenul prevăzut, a unui nou tronson electrificat în zona Tîrgu Jiu.

Concepția descrisă are o influență hotărîtoare asupra evoluției generale a societății pentru că creșterea calității vieții, atingerea țelului suprem și constant al politicii P.C.R.: ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor depinde printre altele în mare măsură de creșterea productivității, care la rîndul ei este determinată de cunoștințele acumulate și aplicate. Din cele de mai înainte rezultă și orientarea actuală a însuflețitului avînt pe care-l cunoaște întrecerea socialistă în care oamenii muncii, sprijinindu-se pe baza certă, solidă, a rezultatelor obținute pînă azi, își reconsideră posibilitățile, potențialul, în dorința creșterii ritmurilor dezvoltării, scurtării timpului prin străbaterea mai grabnică a etapelor cincinalului.

În raport cu această modalitate nouă a evoluției s-a stabilit și o strategie nouă a perfecționării, care pleacă de la ideea-cheie a necesității asigurării condițiilor de difuzare cît mai largă a cunoștințelor pentru acumularea lor sistematică, atît în vederea ridicării nivelului general cultural-științific, cît și pentru specializarea unor cadre în domenii aparent înguste, dar cu aplicații extrem de cuprinzătoare, domenii novatoare — prin excelență — cum ar fi energia nucleară, electronica și altele.

Perfecționarea poate asigura fie o dezvoltare individuală, fie o dezvoltare ca membru al unui colectiv într-o organizație considerată stabilă, fie o dezvoltare a organizației însăși ca sistem. Aceste trei etape ale perfecționării se suprapun parțial dar au totuși trăsături caracteristice distinctive.

Dezvoltarea individuală, etapă primară a perfecționării, consideră membrii unei organizații, unități economice, ca pe niște indivizi autonomi, colaboratori independenți la eficacitatea eforturilor generale în cadrul organizației văzute ca un tot, compus din părți elementare juxtapuse. Ca atare, pregătirea, formarea și perfecționarea se orientează după ideea că dezvoltarea individuală pînă la nivelul maxim posibil este cea care determină rezultate optime în atingerea obiectivelor unității. Pentru aceasta se urmărește instruirea oamenilor în raport cu *cerințele lor individuale*, prin cursuri sau alte forme care să ușureze *schimbările individuale*.

Dezvoltarea ca membri ai unui colectiv presupune creșterea nivelului de înțelegere reciprocă a membrilor colectivului pentru a promova eficiența lor prin strădanii de cooperare.

Echipele de lucru, caracteristice acestei etape, sînt cele în cadrul cărora oamenii sînt încurajați prin perfecționare să-și folosească cunoștințele nu numai pentru a executa lucrări, ci și pentru a colabora unii cu alții în aplicarea cunoștințelor.

A treia treaptă și cea mai complexă a perfecționării, *dezvoltarea organizațiilor ca sistem*, urmărește, pornind de la cunoștințele acumulate de fiecare din salariați și de la aptitudinea desfășurării activității în colectiv, să creeze un climat deschis de colaborare pentru rezolvarea problemelor evoluției organizației. Într-un astfel de cadru, la autoritatea ierarhică se va adăuga autoritatea de competență, iar centrele de luare a deciziilor se vor deplasa cît mai aproape de izvorul informațiilor. În condițiile în care va crește astfel autocontrolul și autoconducerea oamenilor în organizație, șefii vor conduce în raport cu obiectivele fixate potrivit responsabilităților lor. Nu se vor mai aplica practicile trecutului în care obiectivele nu aveau întotdeauna prea mare legătură cu posibilitățile de realizare specifice ariei de responsabilitate și de autoritate efectivă a fiecărui conducător în parte.

Valul de angajamente pentru realizarea înainte de termen a sarcinilor planificate reflectă grăitor acest aspect teoretic în viața cotidiană a economiei. Acum se manifestă poate mai pregnant ca oricînd inițiativa, răspunderea și autoritatea delegată colectivelor de oameni ai muncii care iau hotărîri *acolo* unde există posibilitățile, bazîndu-și opțiunile libere pe cunoașterea profundă a realităților.

■

Realizarea la noi în țară a primei etape, perfecționarea individuală generalizată determină apariția problemei utilizării în structurile existente a cadrelor cu nivel de pregătire generală din ce în ce mai înaltă. Fenomenul are două aspecte distincte dar necontradictorii. Pe de o parte specialiștii în anumite domenii aparent înguste, care doar cu greu puteau să-și găsească în trecut o ocupație corespunzătoare calificării, pot acum din ce în ce mai mult să realizeze activitatea pentru care s-au pregătit și care le place în aproape oricare din unitățile din economie. Un exemplu caracteristic îl constituie matematicienii, solicitați acum peste tot pentru trecerea la utilizarea mijloacelor moderne de calcul. Pe de altă parte existența unui mare număr de cadre cu pregătire de bază din ce în ce mai înaltă care trebuie să-și găsească locul în organizații cu activități relativ stabile determină repartizarea acestora pe posturi ocupate în trecut de cadre cu pregătire net inferioară. Ridicarea nivelului pregătirii ocupanților nu generează însă neapărat și o creștere semnificativă a productivității muncii la locurile lor de muncă. Iată de ce perfecționarea conducătorilor va trebui să urmărească înarmarea acestora cu cunoștințele și tehnicile ce le vor permite să conducă astfel încît să determine folosirea cît mai completă și mai eficientă a cunoștințelor stăpînite de subalternii lor.

Studiile în sine *singure* de fapt nu garantează creșterea productivității; ele asigură doar una din condițiile fundamentale ale succesului. Atingerea țelurilor propuse este însă hotărîtă de gradul de motivare a salariaților, de stimulii interni care-i determină pe aceștia să dorească să facă ceea ce este de făcut în unități.

Reamintindu-ne că elementul hotărîtor al progresului actual îl constituie rezultatele muncii de inovare vom mai putea face observația că prezența unei mari cantități de cunoștințe acumulate poate cel mult să facă oamenii asemănători unor enciclopedii vii, ambulante. Dar aceasta nu determină cu necesitate progresul, atîta vreme cît nu s-a dezvoltat în mod corespunzător, în afara capacității de aplicare menționată anterior și capacitatea folosirii inteligente a cunoștințelor pentru evadarea în afara realității imediate într-un *viitor posibil*. Nu este vorba de o «evadare» gratuită, ci de o transpunere conștientă în contextul acestui viitor pentru a putea găsi căile optime de atingere a lui, eventual și pentru scurtarea etapelor care ne mai despart de el. Iată de ce, indiferent pe ce treaptă a perfecționării ne-am situa, sarcina majoră a conducătorilor priviți ca surse ale perfecționării este să facă tot ce le stă în putință pentru a asigura condițiile necesare dezvoltării inteligenței *individuale și colective*.

Putem chiar afirma că într-un astfel de context modul de folosire a inteligenței este mai important decît simpla acumulare și aplicare directă a cunoștințelor care, de altfel, pot fi depozitate și regăsite sufficient de repede în memoriile de diferite tipuri ale calculatoarelor electronice sau în alte sisteme de arhivare mai puțin evoluate.

Transformarea viitorului *posibil* amintit într-un viitor *probabil* și sporirea gradului de certitudine a atingerii obiectivelor intermediare și finale implicate de această nobilă dorință, presupune o muncă foarte dură și o hotărîre nestrămutată de a respecta angajamentele luate, așa cum rezultă de altfel cu prisosință din noianul de scrisori și telegrame adresate conducerii de partid în legătură cu realizarea anticipată a sarcinilor planificate.

În acest sens conceptul de perfecționare trebuie să sufere el însuși o mutație corespunzătoare vremurilor noastre: metodele de instruire în care marea majoritate a informațiilor se transmiteau doar de la instructor la elev (indiferent care ar fi fost poziția celor doi în ierarhia socială) trebuie înlocuite, tot așa cum trebuie înlocuită și folosirea ca unic mijloc vizual a cretei și tablei negre, derivat «modern» al bățului și suprafeței de nisip utilizate acum... 4000 de ani de pedagogii mesopotamieni.

Cu ce vor fi înlocuite? Răspunsul în ce privește metoda ne este sugerat de chiar treptele perfecționării: dezvoltarea inteligenței, transformarea cunoștințelor din energia potențială în energie activă, dezvoltarea oamenilor ca membri ai unui colectiv creator într-o societate caracterizată prin organizații evolutive, nu se pot obține decît prin metode care să determine participarea membrilor grupurilor la elaborarea deciziilor colective, bazate pe un schimb liber de opinii îndrumat de cadre bine pregătite atît în specialitatea lor profesională cît și în dinamica de grup.

Dacă se adaugă la aceste metode de instruire active, participative, folosirea unor mijloace auxiliare efectiv moderne care să multiplice căile de acces către memoria cursanților prin utilizarea majorității simțurilor — auz, văz, pipăit etc. — se poate afirma că s-au creat condițiile tehnice ale perfecționării.

Rezultatele perfecționării nu sînt însă măsurabile decît în termeni economici, evaluînd progresele obținute în drumul către țelul suprem al activității noastre: ridicarea nivelului calității vieții poporului și către realizarea unui important obiectiv intermediar actual: îndeplinirea cincinalului cu cît mai mult timp înainte de termen.

CLIO LA MAŞINA ELECTRONICĂ DE CALCUL

De la determinarea originei diverselor popoare la studierea factorilor care influenţează comportarea alegătorilor, de la descifrarea enigmelor unor civilizaţii străvechi la cercetarea relaţiilor agrare în România la începutul veacului nostru, «cîmpul de acţiune» al matematicii şi tehnicilor moderne de calcul se extinde tot mai mult. Dar ele îl ajută şi nu îl înlocuiesc pe istoric, care interpretează cifrele şi faptele...

de dr. V. LIVEANU, şeful sectorului de istorie contemporană al Institutului de istorie «N. Iorga»

Relaţiile agrare în vechea Românie se pot studia analizînd documente sau statistici (eventual cu calculatorul electronic...), dar şi privind asemenea opere de artă ca faimoasa gravură a lui Theodor Aman, «Ţăran cu căciula în mînă». Apăsat de mizerie şi nevoi, şi obligat să ţină «căciula în mînă», ţăranul lui Aman nu este un resemnat. În ochii lui mocneşte revolta...

În ultimul deceniu, în cele mai diferite ţări s-a născut şi s-a afirmat un nou gen de reviste de foarte mare tiraj: magazinele istorice, revistele de popularizare a cunoştinţelor asupra trecutului. Este o manifestare palpabilă a interesului sporit arătat istoriei de marele public. Nu totdeauna însă cititorii acestor reviste îşi dau seama de munca enormă, de migala şi de efortul de inteligenţă şi reflecţie cerute de reconstituirea veridică a trecutului omenirii. Chiar dacă **expunerea** la uneori forme artistice, **cercetarea** istorică trebuie totdeauna să corespundă exigenţelor ştiinţei. În străduinţa lor de investigaţie a trecutului, istoricii recurg la cele mai variate metode şi mijloace, iar în ultimul timp privirile li se îndreaptă spre calculatoarele electronice.

Ce ajutor poate aduce în acest domeniu utilizarea calculatorului electronic? Pentru a indica elementele unui răspuns la această întrebare vom da cîteva exemple, folosind şi unele lucrări pe care le-am publicat în ultimul an în revista **Studii** şi în **Revista de referate şi recenzii — Istorie Arheologie.**

Istoricii sînt adesea preocupaţi de originea diverselor popoare. La lămurirea problemelor de acest fel o contribuţie care nu poate fi neglijată este adusă de compararea indicatorilor antropologici; dacă indicatorii antropologici sînt apropiaţi există un argument care pledează pentru apropierea, «înrudirea» a două populaţii. Se poate presupune că ele au o origine comună, că una este descendenta celeilalte.

Pentru a lămuri originea şi eventualele «înrudiri» între popoarele autohtone din Siberia, cercetători sovietici au calculat cu ajutorul maşinii electronice coeficienţii de corelaţie între 24 de indicatori ai craniului. S-a constatat cu acel prilej că operaţii care i-ar fi cerut unui cercetător 30 de ani de muncă au fost efectuate la calculator în... patru ore.

ANALIZA PROCESELOR SOCIALE ŞI POLITICE COMPLEXE

Metodele matematice şi calculatorul sînt folosite în analiza unor complexe procese sociale şi politice. Se ştie că un factor important în formarea naţiunilor l-a constituit crearea pieţei naţionale. Un cercetător italian — Sereni — şi mai apoi istorici sovietici (Kavalcenko, Kalik, Mironov) au avut ideea de a verifica în ce măsură a existat în diverse perioade o piaţă naţională, calculînd coeficienţii de corelaţie între preţurile din diverse regiuni şi oraşe. Se înţelege că dacă între evoluţia preţurilor din diverse regiuni ale unei ţări există o corelaţie strînsă, înseamnă că pieţele acestor regiuni sînt integrate deja într-o piaţă naţională unică!

Nu vom intra în expunerea amănunţită a rezultatelor obţinute prin aceste metode. Reţinem doar că s-a găsit astfel metoda stabilirii riguroase a perioadei apariţiei pieţei naţionale şi că operaţiile complicate cerute de această metodă au impus apelul la computer. De pildă, pentru a se calcula coeficienţii de corelaţie între evoluţia preţurilor în cinci oraşe estoniene în al cincilea deceniu al secolului trecut ar fi fost nevoie, cu mijloacele obişnuite, de patru ani de muncă. La calculatorul electronic problema s-a rezolvat în nu mai mult de un sfert de oră.

În Statele Unite s-a dezvoltat mult studierea factorilor care influenţează comportarea alegătorilor. Cu ajutorul coeficienţilor de corelaţie se calculează intensitatea legăturii dintre repartizarea voturilor şi diverse caracteristici ale alegătorilor. Astfel, Sh. Hackney şi Thomas Alexander au studiat evoluţia voturilor în unul din statele S.U.A. — şi anume în Alabama — verificînd că factorii economici şi sociali au avut o influenţă hotărîtoare asupra comportării alegătorilor. Thomas Alexander a constatat că poziţia familială a alegătorilor, situaţia locală în diversele aşezări, unii factori personali au influenţat alegătorii, dar **«condiţiile economice** au jucat un rol nodal, de importanţă generală, în determinarea alinierii la un partid».

Semnalăm că, pe lîngă Uniunea Sovietică şi Statele Unite — unde aplicaţiile calculatoarelor la istorie s-au făcut mai întîi şi pe o scară mai mare — eforturi considerabile în această direcţie se desfăşoară în prezent în Franţa, Anglia şi Suedia. În această din urmă ţară sînt în curs de realizare vaste anchete istorice bazate pe folosirea calculatorului şi pe sursele statistice extrem de bogate existente în ţările nordice. Interesul pentru aplicarea matematicii în istorie a început să se manifeste şi în Polonia, Cehoslovacia, Ungaria.

O PROBLEMĂ VITALĂ A ŢĂRĂNIMII NOASTRE LA ÎNCEPUT DE VEAC: ARENDA

Firesc că şi în ţara noastră — care are realizări atît de frumoase în domeniul cercetării matematice şi al cercetării istorice — metodele care aplică mijloacele de investigaţie cele mai recente la studierea trecutului au început de asemenea să se utilizeze.

Vom da un exemplu pe care îl cunoaştem mai bine pentru că priveşte o cercetare personală.

În cadrul Institutului de istorie «N. Iorga» al Academiei de ştiinţe sociale şi politice, autorul acestui articol a iniţiat un studiu de istorie românească bazată pe folosirea matematicii şi a calculatorului. La cercetare au participat două documentariste — C. Moţei, V. Medeleanu — şi două matematiciene programatoare — L. Preoteasa, C. Lulea. Ea

SPRE DESCIFRAREA UNEI VECHI SCRIERI CRETANE

Calculatorul electronic ajută la descifrarea scrierilor vechi. Se ştie că încă mai de mult trei cercetători sovietici — V.A. Ustinov, E.V. Evreinov, I.G. Kozarev — au folosit calculatorul pentru alcătuirea unui catalog sistematic al hieroglifelor scrierii vechilor indieni maya. Catalogul cuprinde lista hieroglifelor din două vechi manuscrise în limba maya, cu indicaţia locului (pagina, coloana) în care se găseşte fiecare semn.

V.A. Ustinov a folosit calculatorul şi pentru lucrări legate de descifrarea textelor medievale tunguse şi de asemenea pentru studierea unor materiale strînse de etnografi privitoare la limbile unor mici popoare din Siberia.

Un cercetător vest-german, H. Geiss, a pus problema utilizării calculatorului pentru descifrarea vechii scrieri cretane denumite «liniară B». El consideră că transpunerea unui număr suficient de inscripţii cretane pe fişe perforate ar permite utilizarea calculatorului pentru studierea şi eventual descifrarea lor.

În desen (imaginea din stînga): reconstituirea faimosului palat din Cnossos. În imaginea de jos: fragment dintr-o scriere pictografică cretană.

CLIO LA MAȘINA ELECTRONICĂ DE CALCUL

a beneficiat și de ajutorul dat de Ileana Sculy și Constantin Ciochină, de asemenea matematicieni-programatori.

Studiul întreprins se referă la relațiile agrare din România la începutul secolului nostru. Pentru țărănimea română o problemă vitală era atunci mărirea arenzii pe care trebuia s-o plătească moșierilor. O mare parte a pământului cultivabil se afla în proprietatea moșierilor, care însă nu aveau suficient inventar (pluguri, vite de tracțiune etc.) pentru cultivarea întregului pământ de care dispuneau. De aceea moșierii erau interesați să-l dea în arendă.

Țăranii posedau un anumit inventar agricol, dar puțin pământ; mulți nu aveau de loc. Țăranii lipsiți de pământ suficient pentru întreținerea familiei erau nevoiți să ceară pământ moșieresc în arendă, acceptînd arenzi ridicate, plătite de obicei sub forma unei părți din recolta culeasă de pe lotul respectiv și a unor munci efectuate pe pământul rezervat de marea proprietate pentru cultura în regie proprie.

Se pune problema: care erau factorii ce influențau mărimea arenzii plătite de țărani? Lucrările mai vechi nu-și puneau de obicei această problemă, iar acelea puține care și-au pus-o au formulat ipoteze bazate mai mult pe impresii, pentru simplul motiv că mijloacele de cercetare mai vechi nu permiteau stabilirea și comparerea influențelor exercitate asupra arenzii țărănești de factorii foarte numeroși despre care se putea presupune că determinau variația arenzii. Or, cauzele acestei varietăți sînt interesante pentru precizarea structurii unor relații care, pe o scară variabilă, au existat în agricultura românească după reforma agrară din 1864 pînă la lichidarea proprietății moșierești în anii revoluției populare.

Merită de asemenea menționat că lămurirea structurii agrare din România în 1864—1945 interesează pe cei care se ocupă de modalitățile rezolvării problemei agrare în țări în care dăinuie și azi un sistem asemănător cu cel existent la noi la începutul secolului. Cercetători americani care studiază problema reformei agrare în America Latină de azi au vizitat Institutul «N. Iorga», interesîndu-se, pentru a avea elemente de comparație, tocmai de evoluția agriculturii românești în perioada amintită.

PRIMELE REZULTATE OBȚINUTE «ELECTRONIC» PRIVIND RELAȚIILE AGRARE DIN VECHEA ROMÂNIE

Pentru a se stabili și ierarhiza factorii care influențau variația arenzii țărănești s-au calculat coeficienții de corelație dintre arenda la 1906 și alți 90 factori, precum și coeficienții de corelație dintre aceștia (s-au luat datele pe județe).

Concluziile care se desprind din analiza rezultatelor acestui calcul au format și vor forma încă obiectul unor studii speciale. Nu avem spațiul necesar pentru a le expune aici. Amintim doar că s-a putut constata că variația ratei arenzii (raportul dintre arenda plătită de țărani moșierului și venitul realizat de aceștia) nu depindea de densitatea populației la hectar cultivabil, de proporția pămîntului moșieresc luat în arendă de marii arendași intermediari între moșieri și țărani, de productivitatea la hectar și de alți factori presupuși mai înainte de a fi determinanți. A fost pus în evidență rolul important al inventarului aflat în proprietatea țăranilor.

Factorii care determinau variația arenzii erau în ordinea importanței: raportul între numărul plugurilor țăranilor și suprafața totală a pămîntului lor; raportul între numărul moșierilor și numărul țăranilor fără pămînt; raportul între suprafața totală a moșiilor și populația rurală; raportul între suprafața moșiilor și numărul țăranilor cu proprietăți mai mici de 5 ha; proporția știutorilor de carte. Se vede că factorii cei mai importanți sînt legați de repartiția proprietății asupra pămîntului și a inventarului agricol, un anumit rol jucîndu-i și factorii demografici și culturali.

Poate că unor cititori această problemă li se va părea mai puțin spectaculoasă sau mai puțin «amuzantă» decît altele pe care le înfățișăm în articolul de față. Dar trebuie să avem în vedere că sarcina istoriei este descoperirea factorilor profunzi care au influențat viața oamenilor. Or, problema pe care am prezentat-o ține tocmai de **lămurirea structurilor sociale care au condiționat viața a milioane de țărani, a poporului nostru, într-o întreagă epocă istorică.**

În legătură cu problema care ne-a interesat au fost calculați peste 4 000 coeficienți de corelație. Stabilirea unui singur coeficient de corelație cu ajutorul unei mașini electrice de birou ar lua unui cercetător circa o zi de muncă, în timp ce calculul celor peste 4 000 coeficienți la mașina electronică a cerut doar o jumătate de oră!

Nu trebuie să se creadă că simpla utilizare a calculatorului electronic poate rezolva o problemă de istorie. Cifrele pe care le furnizează calculatorul evidențiază anumite relații matematice între fenomene. Stabilirea sensului acestor relații, **interpretarea** lor este opera istoricului, care recurge la **totalitatea** informațiilor istorice — numerice și nenumerice — și se sprijină pe o concepție, pe o teorie de ansamblu. Calculatorul electronic permite însă sesizarea unor relații istorice care altfel nu pot fi descoperite.

Recursul la computer nu se pare indispensabil astăzi pentru o serie de domenii ale istoriei, în special social-economice.

Accesul la calculator pentru istorici nu este însă o problemă ușoară! Centrul de calcul al Universității din București este astăzi singura unitate care oferă istoricilor noștri această posibilitate în condiții corespunzătoare. Mai există însă problema închegării unui grup de programatori care să aibă timpul și preocuparea de a asigura programele necesare istoricilor doritori de a utiliza computere. Nu ne îndoim însă că problemele legate de accesul istoricilor la calculatoare se vor rezolva în folosul cercetării istorice și al cunoașterii științifice în general.

CÎND A VENIT PREAFRUMOASA ȘI S-A BUCURAT INIMA ZEULUI....

Priviți acest desen (imaginea 1): Nefertiti — faimoasa regină a Egiptului, a cărei frumusețe tainică a traversat nealterată 33 de veacuri și tulbură și azi pe privitor — inspectează curtea cu coloane a templului din Karnak construit de soțul ei, faraonul Akhenaten. Un «instantaneu», o «fotografie», peste milenii.

Decorațiile de pe coloane sînt constituite exclusiv din figuri feminine. Nicăieri în această parte a templului nu apare cel mai mic semn, cea mai mică aluzie la existența faraonului: totul este închinat numai reginei, al cărei nume înseamnă «Cea Preafrumoasă a venit». O asemenea onoare nu a fost acordată, se pare, nici unei alte domnitoare a Egiptului — de altfel întreaga curte interioară a templului îi este închinată — ceea ce face pe unii specialiști să conchidă că frumoasa regină a jucat și un rol **politic** important sub domnia lui Akhenaten.

De altfel, nu numai curtea interioară care apare în desen, ci întreaga operă de restaurare..., pe hîrtie, a templului din Karnak aruncă lumini noi asupra unei perioade fascinante din istoria Egiptului: cea a domniei lui Amenofis al IV-lea — viitorul Akhenaten. De numele acestuia sînt legate îndrăznețe reforme culturale și religioase, care au provocat mînia slujitorilor lui Amon și au grăbit, în cele din urmă, prăbușirea faraonului.

... Toată această reconstituire a templului dispărut (desenul reprodus aci este numai un exemplu) a fost făcută posibilă grație unei mașini electronice de calcul! Este probabil cel mai senzațional caz de utilizare a computerului în cercetarea istorică, și el ilustrează totodată, cu maximă claritate, rolul și... limitele mașinii în asemenea investigații.

Egiptologul american Ray Winsfield Smith povestește în «National Geographic Magazine» modul ciudat în care s-au încrucișat drumurile unui istoric cu un calculator I.B.M.

Studiind cîteva blocuri răzlețe rămase de la faimosul templu construit la Karnak de Akhenaten în onoarea lui Aten, «discul soarelui», Winsfield a aflat de la un alt savant, doctorul William Stevenson Smith că, deși lăcașul inițial a fost complet distrus, au rămas circa 30 000 blocuri și fragmente disparate din clădirea originală — unele din ele fiind folosite ulterior pentru alte construcții din

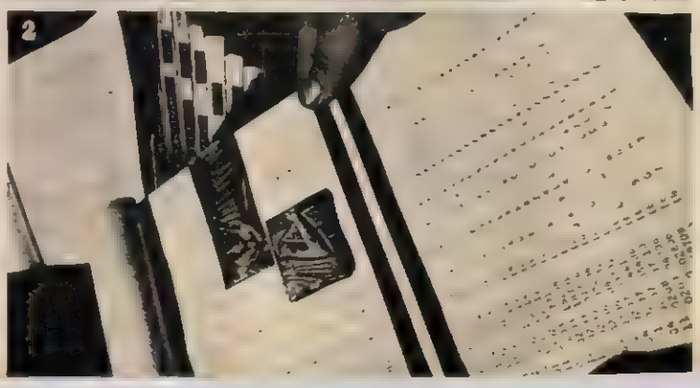

străvechea așezare egipteană.

Așadar, aproape întreg templul exista... în bucățele. Dar, nu era nimic de făcut: cum puteau fi «potrivite» zeci de mii de piese?!

Și atunci Ray Winsfield Smith a avut ideea genială să fotografieze — la aceeași scară! — blocurile și să se încerce «lipirea» lor... pe hîrtie. Dar nici aceasta n-ar fi dus la nimic dacă el nu ar fi avut altă idee salvatoare: recursul la o mașină electronică ce se afla la un centru I.B.M. din Cairo.

A fost o muncă îndîrjită care a reclamat ani de muncă și eforturi. Fiecărei fotografii i s-au «alocat» identificări în cod numeric (foto 2). Fiecare detaliu de pe un bloc sau altul (de ex.: «faraon», «prințesă», «preot», «rază de soare», structuri arhitectonice, dimensiuni etc.) și-a găsit un corespondent numeric. Apoi a început acțiunea migăloasă dar pasionantă de «recompunere». De pildă, Said Gohary, unul dintre cercetători, a studiat o fotografie înfățișînd cotul drept al lui Akhenaten. A interogat calculatorul despre alte fotografii conținînd imagini de faraon de dimensiunea care «se potrivea» cotului. I s-au indicat instantaneu de către mașină nu mai puțin de 218 fotografii. Gohary, «ghicind» din fotografia studiată ce alte detalii — arhitectonice sau de altă natură — erau de așteptat în fotografia «lipsă», a adresat noi întrebări calculatorului, care treptat a redus numărul imaginilor «acceptabile» la... una singură. Așa a progresat pas cu pas munca.

Este clar că mașina nu ar fi fost de nici un folos dacă n-ar fi fost mînuită de istorici competenți, dar este tot atît de clar că fără ajutorul ei nici cei mai iscusiți egiptologi n-ar fi realizat nimic. Afară doar dacă ar fi dispus de o armată de ajutoare poate numeric egală cu cea care a construit templul acum 3300 de ani...

Firește, a fost o simplă întîmplare, dar prima «potrivire» de fotografii astfel realizată reprezenta o rază de soare și o hieroglifă. Inscripția recompusă suna așa: «Inima zeului se bucură...» Parcă un salut venit din negura timpului adresat minții iscoditoare a omului și minunatelor mașini pe care le-a zămislit.

Lionel NIȚESCU

COMPUTERUL SCRUTEAZĂ ISTORIA VESTULUI SĂLBATIC

Fotografiile din această pagină par desprinse dintr-un western oarecare, ele sînt însă adevărate documente de epocă, purtînd nealterată patina vremii. Colonizarea pămînturilor libere, formarea și viața noilor așezări în vestul Statelor Unite ale Americii preocupă, evident, nu numai pe autorii și spectatorii filmelor «western», dar și pe istorici. Popularea Vestului este o parte integrantă, extrem de importantă, a istoriei naționale nord-americane, dar ea interesează deopotrivă o serie de țări europene din care s-au recrutat noii coloniști și de asemenea pe toți cei care se preocupă de procesele de emigrare și colonizare.

Este deci firească dezvoltarea luată în S.U.A. de așa-numita «western history». Or, istoricii Vestului considerau mai de mult că noii ocupanți ai «pămînturilor de frontieră» erau în majoritate *bărbați tineri fără familie*. Într-un fel «lupul singuratic» al filmelor western era corespondentul «burlacului tînăr» din lucrările istorice...

Istoricul Jack Eblen a procedat la verificarea ideilor tradiționale privind structura familială și de vîrstă a populației regiunilor nou colonizate între anii 1840 și 1860. Folosind un calculator electronic, el a analizat datele privitoare la un eșantion alcătuit din populația a 88 comitate de frontieră. Calculele au arătat că luarea în folosință a noilor teritorii din vestul S.U.A. a fost nu opera unor «burlaci tineri», ci o «afacere de familie», realizată — cu alte cuvinte — de *familii*, de oameni căsătoriți, cu puțin mai tineri decît restul nord-americanilor. Procentul bărbaților de 20–29 de ani era în regiunile nou colonizate cu numai 20% mai mare decît procentul pe întregul teritoriu al Statelor Unite, iar procentul bărbaților de 30–39 de ani în teritoriile colonizate numai cu 25% mai mare.

THOR HEYERDAHL... EDIȚIE „ELECTRONICĂ"

Una din problemele care revin deseori în studiile istoricilor este aceea a originei diverselor civilizații. Pentru verificarea ipotezelor privind originea civilizațiilor din insulele Pacificului există și alte mijloace decît «călătoriile experimentale» de felul celeia efectuate de Thor Heyerdahl și tovarășii săi la bordul ambarcației Kon-Tiki sau Ra-II.

Un grup de cinci cercetători — M. Levison, J.T. Fenner, W.A. Sentance, R.G. Ward, John W. Webb — a stabilit cu ajutorul mașinii electronice direcțiile probabile pe care le-ar fi putut lua călătoriile accidentale spre insulele Microneziei și Polineziei, ale ambarcațiilor lirite de vînturi și de curenții oceanici. Recurgînd la date meteorologice și oceanografice, pe care le-au supus unei prelucrări adecvate la calculator, ei au stabilit traseul și durata probabile ale acestor călătorii fortuite.

Luînd apoi în considerație posibilitățile de supraviețuire, ei au demonstrat că «traseele de migrație» în Pacific, despre care au scris unii cercetători, sînt improbabile. S-au dovedit a fi foarte puțin probabile în special călătoriile accidentale spre insulele Gilbert din Micronezia și insulele Ellice din Polinezia. Or, tocmai în aceste insule există culturi vechi, bine definite, a căror «aducere» acolo, ca urmare a unei imigrații intervenite după o călătorie accidentală, apare — pe baza rezultatelor furnizate de prelucrarea la calculator a datelor meteorologice și oceanografice existente — foarte improbabilă. Numai cu ajutorul mașinii electronice a fost posibilă efectuarea în timp util a imensului număr de operații necesitate de calculul traseelor probabile și al duratei lor!

BIZANȚUL, LA CREPUSCUL...

Multe din monumentele artei bizantine, care trezesc atîta admirație, au fost monumente publice, ridicate de stat — deci din fondurile obținute de statul bizantin din impozite. Cum se stringeau impozitele în Bizanț? Vizitatorii expoziției de carte, organizată cu prilejul ultimului congres internațional de bizantinologie, ținut la București, au putut vedea o lucrare în limba rusă a cercetătoarei sovietice K.V. Hvostova cu privire la «Particularitățile relațiilor juridico-agrare în Bizanțul tîrziu — secolele XIV—XV», publicată la Moscova în 1968.

Pentru a afla în ce mod se stabileau impozitele în Bizanț, K.V. Hvostova a recurs la calculator. Și anume, pe baza datelor privitoare la 14 sate bizantine în anii 1301–1341 s-au calculat așa-numiții coeficienți de corelație între cuantumul impozitului, numit telos, plătit de paroikos, țăranii dependenți, pe de o parte, și numărul familiilor, al vitelor trăgătoare, al pomilor, suprafața pămîntului cultivat, pe de altă parte.

Analiza coeficienților de corelație dintre cuantumul impozitului și diversele «materii impozabile» a permis formularea unor concluzii privind «telos»-ul: acesta avea un dublu caracter, patrimonial și personal, stabilindu-se în funcție de principalele surse de venit specifice fiecărui sat, iar birnicii care nu aveau avere plăteau un impozit minimal. Sistemul de impunere, aplicat în penultimul secol de viață a imperiului bizantin, se dovedește astfel, după părerea exprimată în cartea citată, a fi fost conservat de pe vremea imperiului roman.

Iată deci cum o problemă foarte spinoasă și foarte greu de rezolvat cu «arsenalul» obișnuit al istoricului și-a găsit o soluționare... electronică.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

o strîngere de mînă

Experiența pe care ne-a demonstrat-o filmul lui Harry Harlow, prezentat recent de «Teleenciclopedie», avea să bulverseze convingerea că afecțiunea față de mamă a noului-născut este în strictă dependență de sînul matern și, deci, de ființa care îl hrănește. Doi pui de maimuță au fost închiși într-o cușcă cu două momîi-maimuțe-«mame»: una din sîrmă, dotată cu sîni artificiali prin care le venea sugarilor laptele, alta fără sîni, dar acoperită cu blană și cu un chip mai «uman», dacă se poate spune așa despre o imitație fidelă de maimuță. Puii de cimpanzeu se hrăneau la sîrmă, dar, ori de cîte ori aveau nevoie de apărare sau de alintare se strîngeau la pieptul «mamei» de pluș. Cam așa este și cu puiul de om. Afecțiunea este un sentiment al comunicării dezarmate și dezarmante, opus ostilității și îndoielilor, greu de trucat și, deci, greu de artificializat. Ea este singura care poate îndepărta barierele invizibile dintre oameni, căci se naște din simpatie și este opusă răcelii, antipatiei, răutății, necomunicării. Norman Lobsenz a publicat în revista «Woman's day» un studiu consacrat rolului pe care îl are gestul afectiv în comunicarea încurajării între oameni, a tandreței sau a simpatiei. Într-o lume în care se pare că tot mai mult nu mai avem nevoie de afecțiune, în care ni se demonstrează că «Romeo și Julieta» nu pot să apară pe bandă rulantă, necesitatea comunicării afective între oameni apare cu o impetuozitate cel puțin egală cu forța obtuzității, a plictisului, a acepticismului și a nepăsării. Un gest capabil să înlăture o criză, să aline o durere, să ajute la vindecarea unei răni sufletești este la îndemîna tuturor, cu condiția ca omul să nu se fi dezumanizat într-atîta încît să nu mai fie în stare de comunicarea între suflete. Și totuși de atîtea ori ne copleșesc asprimea, propriile necazuri, nevoia pe care o simțim noi înșine de afecțiune și pe care nimeni nu ne-o mai acordă, încît, fără să vrem, devenim opaci față de cei din jur, insensibili la durerea altora, mahmuri și necomunicativi. «Infernul sînt ceilalți» spunea Jean-Paul Sartre, dar infernul este în fiecare din noi, în violența latentă, în nepăsarea suverană, în tonul răstit, în vocea ridicată, în indolență și indiferență. Uneori, doar instinctual, ne dăm seama de marea forță pe care o declanșează în oameni un simplu gest de afecțiune, dar de cele mai multe ori închidem cu brutalitate supapa acestui sentiment, îl ascundem ca pe ceva rușinos, preferînd să arborăm mai curînd o expresie întunecată decît un surîs. Limbajul nostru în locurile publice atestă din plin această constatare. Cea mai mică greșeală este admonestată cu violență, corecțiunea uită de armele seducției, surîsul este strivit de privirea cruntă, observația se face întotdeauna prin imprecații și, din tot acest mod de «comunicare» interumană, nu obținem decît o stare tensională, atmosferă încărcată, oprobriu și dispreț.

Cînd pruncul a învățat să vorbească — notează Norman Lobsenz — înlocuim treptat, în contactul cu el, mîngîierea prin cuvinte. Distanța ia locul intimității. Îndepărtarea de cei dragi devine și mai acută odată cu deprinderea umblatului. Ea va continua pe măsura înaintării în viață. Dar nevoia de afecțiune străbate întreaga existență a omului, cu cîteva puncte acute între care se înscriu pruncia, adolescența și bătrînețea. Această ultimă etapă din viața omului se pare că este la fel de setoasă de afecțiune ca și copilăria, dar vai, cită îndepărtare și ce bariere pune între suflete cea de «a treia vîrstă»! Și cît de mult valorează în această etapă o simplă strîngere de mînă, o mîngîiere, o vorbă blîndă, un surîs! Doctorul Herbert Otto, unul dintre primii psihologi moderni care au studiat căile de dezvoltare a personalității umane, punea un accent deosebit pe comunicarea fizică între oameni, ca o condiție a sprijinului și întrajutorării.

Opusă afectării, care adeseori denotă indiferența și inactivitatea grandilocventă, afecțiunea este primul pas spre iubire, spre «acea iubire mare care, alături de ocupațiile serioase, îl readuc pe om la felul său natural» (cuvintele între ghilimele îi aparțin lui La Bruyère).

Dintre toate viețuitoarele pămîntului cărora le este propriu afecțiunea numai omul cunoaște strîngerea de mînă. Și deseori am constatat că o strîngere de mînă valorează cît un regat.

ATENȚIE, MOTOR!

de trei ori MARGARETA PÎSLARU

După o absență îndelungată, Margareta Pîslaru se află din nou pe platourile de filmare. Parcă pentru a face în necaz celor cîțiva ani de inactivitate cinematografică, regizoarea Elisabeta Bostan i-a oferit, în filmul *Veronica*, nu un rol, ci trei...

— Dragă Margareta Pîslaru, am eu motivele mele bine întemeiate să te întreb cu ce stare de spirit ai revenit pe platouri. Am să-ți reamintesc că într-unul din interviurile noastre de la sfîrșitul anului trecut erai foarte neîncrezătoare în ceea ce privește posibilitatea de a mai apărea într-un musical. Țin minte că erai chiar brutală la adresa perspectivelor, ziceai, cu alte cuvinte, că o cam trecut timpul iar eu încercam să te încurajez, spunîndu-ți că astăzi musicalurile nu se mai fac cu «copilițe», ci cu actrițe coapte, vezi Barbra Streisand, Julie Andrews.

— Să știi că de la discuția aceea sentimentele mele vizavi de musical nu s-au schimbat. Ceea ce mi-a propus regizoarea Elisabeta Bostan este însă cu totul altceva, nu este un musical obișnuit; farmecul lui aparte i se trage de la faptul că este conceput ca o feerie cinematografică cu copii și pentru copii, cu muzică scrisă special pentru ei (de Temistocle Popa, care s-a întrecut pe sine!), dar să fim înțeleși, accesul adulților nu este interzis. Cineasta noastră mi-a descoperit o altă față a musicalului, de aceea mă aflu acum aici, pe platou, cu nespusă bucurie. Și apoi, filmul «Veronica» este și un minunat prilej de a mă afla pentru mult timp în mijlocul prietenilor mei credincioși, copiii. Încă un «apoi»: ceea ce fac este o experiență cu totul nouă pentru mine, interpretez nu un rol, ci trei: o învățătoare gravă, severă, o zînă, firește bună, și voi mai lua și înfățișarea unei împărătese a furnicilor, cu toate accesoriile de rigoare.

— După cum se vede, nici una din cele trei ipostaze n-are nimic comun cu personajul Margareta Pîslaru.

— Din fericire — nu. Spun *din fericire* pentru că niciodată nu mi-am dorit să mă joc pe mine însămi — mi se pare și facil, și plictisitor, la urma urmei — ci să caut, să descopăr posibilități noi de exprimare, îmi place să îmi asum riscul încercărilor, al drumurilor nebătute. În orice moment găsesc în mine energia necesară unei noi întreprinderi, niciodată nu mi se pare că am aflat sau am dat totul. Revenind la rolurile de acum, trebuie să spun că ele îmi cer nu numai o schimbare a înfățișării (ceea ce e treaba machiajului și a costumelor), dar și a glasului. Voi cînta în trei stiluri diferite, cu trei voci diferite, alt fel cîntă o învățătoare și alt fel o zînă, nu?

— ...Și alt fel cîntă o Margareta Pîslaru...

— Aș vrea ca pe aceasta din urmă să o fac de nerecunoscut.

— Cum te împaci, vreau să spun cum lucrezi, cu partenerii tăi, cu copiii aceștia care forfotesc în jurul tău, care vin pe platou cu mămicile după ei? Știu că Elisabeta Bostan este un pedagog excelent, dar îmi închipui că oricîte virtuți dăscălești ar avea, oricîte trucuri ar folosi, este greu să stăpînești niște prichindei de patru ani cărora li s-a dat dreptul să se joace cu Margareta Pîslaru.

— Tactul și experiența Elisabetei Bostan fac adevărate minuni. Copiii sînt greu de păcălit, ei trebuie convinși pe limba lor și pentru treaba asta nu sînt de ajuns bomboanele, ciocolata sau mustrările părinților. (Apropo, știi ce spectacol formidabil constituie acești părinți care îi însoțesc la filmări, ce trac au? Se poate scrie un studiu, dar asta este altă poveste.) Îți trebuie o răbdare de înger să reiei scena de la capăt, pentru că pe mica mea parteneră, Lulu — care se urcă pe un scaun pentru a-mi da replica — în plină filmare, o apucă cheful să-mi facă declarații de dragoste neconsemnate în scenariu sau, și mai grav, îmi cere să-i cînt «Zărzărelu'», drept care un băiețel vrea și el, imediat, «Soldățelul».

— Bănuiesc că turnarea filmului se va întinde pe o bună bucată de timp, pelicula va avea două serii. Ce faci cu obligațiile tale față de muzica ușoară? Se apropie și festivalul de la Mamaia.

— Cam un an de zile va dura totul. Ceva-ceva a trebuit să sacrific. Am renunțat la cîteva contracte peste hotare, probabil că voi mai renunța și la altele. Oricum, eu încerc, pe cît pot, să împac și una și alta, și filmul și muzica.

Magda MIHĂILESCU
Fotografie de S. STEINER

Fotoreporterul nostru a găsit-o pe Margareta Pîslaru în ziua în care trebuia să fie zînă. Dar tot o zînă făcătoare de minuni este și regizoarea Elisabeta Bostan.

Așa l-am cunoscut pe Gian Maria Volonté în filmul «Iubita lui Graminia».

forța lui GIAN MARIA VOLONTÉ

Actorul numărul unu al Italiei de astăzi se numește Gian Maria Volonté. Cîteva din filmele implicate direct în realitatea socială a Italiei de astăzi, cîteva din filmele care au adus țării sale prestigiul de a se afla în avangarda cinematografului european angajat politic au în fruntea distribuției pe Gian Maria Volonté: «Anchetă în jurul unui cetățean aflat în afara oricărei bănuieli», «Sacco și Vanzetti», «Clasa muncitoare merge în paradis», «Afacerea Mattei». La 39 de ani, steaua lui Volonté strălucește din plin. Marele său talent — verificat de-a lungul unei cariere teatrale și cinematografice bogate — a izbucnit cu o forță vulcanică, personajele sale par statui tăiate vînjos în marmură, scăpărarea ochilor telurici împrumută imaginilor de pe ecran o vibrație unică. Așa l-am cunoscut și noi în «Sacco și Vanzetti», în «Iubita lui Graminia» și, dacă ne amintim bine, în primele două serii ale westernului cu dolari («Pentru un pumn de dolari», «Pentru cîțiva dolari în plus», unde nu a acceptat să apară cu numele său, drept care pe generic a fost botezat John Wells.

Dar Volonté nu este numai actorul zilei, interpretul pe care și-l dispută astăzi regizorii, ci și o conștiință răspicată, lucidă, un militant, cu vorba și cu fapta, al Partidului Comunist Italian, care nu a ezitat să-și afirme cu nenumărate prilejuri, uneori în plină demonstrație de stradă, convingerile politice. Prin personalități ca Gian Maria Volonté, ideea de actor modern și, deopotrivă, de artist-cetățean capătă noi dimensiuni. Ciudat cum marile premii internaționale trec pe lîngă el, la numai cîțiva milimetri. Anul trecut, la Cannes, cînd a fost prezent cu «Sacco și Vanzetti» distincția supremă a revenit partenerului său, Riccardo Cucciolla. De data aceasta, cînd a tăiat răsuflarea cu rolurile sale din «Afacerea Mattei» și «Clasa muncitoare merge în paradis», laurii s-au așternut la picioarele actorului francez Jean Yanne. Amintim toate acestea din simplă curiozitate, întrucît certitudinea noastră este că ultimul lucru care-l interesează pe Volonté în lumea asta sînt premiile. Ca să-l iubești, nu trebuie să-l știi laureat, este de ajuns să-ți amintești măcar una din scenele lui Vanzetti, aceea în care spune «Io sono taliano», ca și cum ar vrea ca omenirea să fie bine pătrunsă de acest adevăr fundamental.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GIOVANNI José

Scriitor, scenarist și regizor francez de film, născut în Corsica, în 1923. Războiul îl împiedică să-și continue studiile superioare, făcîndu-l să se înroleze, în anii ocupației, în Rezistență, prilej de nenumărate acțiuni eroice. După eliberare cunoaște, ca mai toți camarazii de generație, dificultatea de a se readapta la o existență care pretinde cu totul alt fel de eroisme. Cunoaște lumea interlopă, mediile celor certați cu legea, pe care mai tîrziu se va decide să le zugrăvească lucid, cu înțelegere, dar fără compasiune, într-o serie de cărți care vor face senzație și care vor fi traduse în film datorită marii lor încărcături de omenesc, dramatismului lor, oscilării între sublim și atroce. Devine adaptatorul și dialoghistul propriilor sale romane: *Le trou; Le deuxième souffle; Classe tous risques; Aventuriers; Les grandes gueules; Ho!; Meurtre au sommet; Un aarecare La Rocca; Histoire de fou*, și personajele sale violente, umane, pline de căldură, de visuri amețitoare și nebunești, cu neașteptate elanuri de generozitate și dovezi de abnegație vor căpăta trăsăturile familiare ale lui Belmondo, Ventura, Delon sau Bourvil. Debutează în 1966 ca regizor, turnînd (bineînțeles, după propriile-i scenarii), mai întîi, *La loi du survivant*, apoi, în Mexic: *Le rapace* cu Lino Ventura. Cunoaște un mare succes de public și de critică, în 1969, cu *Ultimul domiciliu cunoscut*, în interpretarea remarcabilă a cuplului L. Ventura–Marlène Jobert. Ultimele sale realizări: *Un aller simple* și *Où est passé Tom?* (1971).

GIRARDOT Annie

Actriță franceză de film și teatru, născută la Paris, la 25 octombrie 1931. Una din actrițele de frunte ale teatrului și filmului francez contemporan. Absolventă (cu premiul I) a Conservatorului din Paris, în 1954, este angajată la Comedie Franceză, iar un an mai tîrziu debutează și în filmul *(Treize à table)*, pentru ca în 1956 să obțină premiul Suzanne Bianchetti, destinat tinerelor talente. Desfășoară paralel o dublă și fecundă carieră teatrală și cinematografică, creînd pe scenă piese ca: *Doi pe un balansoar* sau *După cădere*, iar în film cunoscînd o serie de succese notorii în filme ca: *L'homme aux clés d'or; La rouge est mis; Maigret tend un piège; Recours en grâce*; și, mai ales, *Rocco și frații săi*. Aci regizorul Visconti, care o dirijase și în teatru, reușește să-i ofere rolul capital al carierei sale și s-o facă populară în Italia, care-i va deveni a doua patrie artistică (și de adopție, prin căsătoria ei cu actorul Renato Salvatori, partenerul ei din *Rocco*). Continuînd să activeze în teatru, va acorda filmului o mai largă atenție, turnînd în Franța: *Les amours célèbres* (scheciul *Les comédiennes*) 1961; *La proie pour l'ombre* (1960); *Întîlnirea* (id.); *Vaporul lui Emil* (id); *Le vice et la vertu* (1962); *La bonne soupe* (1963); *Trois chambres à Manhattan* (1965 — r Marcel Carné) pentru care obține Cupa Volpi la Veneția; *A trăi pentru a trăi* (1967); *Les gauloises bleues* (1968); *La bande à Bonnot* (id); *Erotissimo* (1969); *Les novices* (1970); *Mourir d'aimer* (id.), în Italia: *Smog* (1961) *Tovarășii* (1963); *La donna scimmia* (id); *La ragazza in prestito* (1964); *Una voglia di morire* (id); *Le streghe* (1966); *Dillinger è morto* (1968), în Spania: *L'altra donna* (1963); în S.U.A.: *The Story of a Woman* (1968), în R.S.F. Iugoslavia: *Pleuli pentr sotul meu* (id.).

GIROTTI Massimo

Actor italian de film și teatru, născut la Mogliano (Italia), la 18 mai 1918. Unul dintre cei mai buni actori ai teatrului și filmului italian de ieri și de azi. Solicitat la început exclusiv pentru chipul și fizicul său statuar în filme ca: *Piratii din Malaezia, Coroana de fier, Dora Nelson, Harlem* etc., dovedește ulterior neașteptate resurse dramatice și un joc de o mare sobrietate în filmele școlii neorealiste italiene, începînd cu famosul *Obsessione* (1942) și continuînd cu *Un giorno nella vita* (1946); *Vînătoarea tragică* (1948); *Gioventù perduta* (id); *Anni difficili* (id); *Suspine pe stradă* (id); *În numele legii* (1949); *Altura* (1951); *Roma, ora 11* (1952). Turnează apoi în filme variate ca gen: *Febiola* (1949 — r: A. Blasetti); *Cronaca di un amore* (1950 — r: Antonioni); *Anna Zacchea* (1953 — r: De Santis); *Spartaco* (id.— r: R. Freda); *Senso* (1954 — r: Visconti); *I giganti della Tessaglia* (1960); *Lettere di una novizia* (id); *Giuditta e Oloferne* (id.); *Oro per i Cesari* (1962); *Venere imperiale* (id.— r: J. Delannoy). A turnat și în Franța: *Nez de cuir* (1952); *Dragostea unei femei* (1954 — r: J. Grémillon); *Marguerite de la nuit* (id.— r: C. Autant-Lara); *Asphalte* (1959) ș.a. În ultimii ani s-a apărut în filme ca: *Marco Polo* (1965); *Le streghe* (1966); *Cortul roșu* (1968); *Teorema* (id.— r: Pasolini); *La coppia* (id); *Le sorelle* (1969) ș.a. Puzele apreciabile dintre filme se datoresc intensei sale activități teatrale.

GISH Lillian

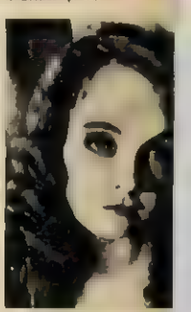

Actriță americană de film de origine franceză, născută Liliane de Guiche, la Springfeld (Ohio — S.U.A.), la 14 octombrie 1896. Cea mai luminoasă figură a filmului mut american. Sortită de copil să cunoască lumea spectacolului, debutează pe scenă la șase ani și în film la șaisprezece ani, descoperită de marele D.W. Griffith, în *Unseen Enemy*. Devine actrița de predilecție a marelui cineast și întruchipează pe ecran idealul eroinei pure, de mare noblețe sufletească, victimă a unei societăți ipocrite și corupte. Oferă astfel adevărate culmi de artă interpretativă în filme ca: *Judith of Bethulia* (1913); *The Battle of Sexes* (1914); *Home, Sweet Home* (id); *Nașterea unei națiuni* (1915); *Hearts of the World* (1918); *Crinul zdrobit* (1919); *Way Down East* (1920); *Cele două orfeline* (1921), printre multe altele semnate de maestrul său. În 1920 va semna ca însăși regia unui film interpretat de sora ei, Dorothy Gish: *Remodeling Her Husband*. Pînă în ultimii ani ai erei mute va mai fi protagonista unor filme notorii semnate de cineaști renumiți ca: Henry King: *Romola* (1924) și *Sora albă* (id.), King Vidor: *Boema* (1926); Victor Sjöström: *Litera roșie* (id.) și *Vijelia* (1928), Fred Niblo. *The Enemy* (1928). Se retrage din cinematograf după un prim și ultim film vorbitor: *One Romantic Night* (1930), reluîndu-și activitatea teatrală abandonată cîndva, revenind pe ecran la mari intervale de timp: în 1933 cu *Mearteo cinică*, în 1943 cu *Top Man* și succesiv, în 1945: *Miss Susie Slagle's*, în 1947: *Duel in the Sun*, în 1949: *Portrait of Jennie*, în 1955: *The Cobweb* și *The Night of the Hunter*, în 1957: *Orders to Kill*, și în 1959: *The Unforgiven*. În anii '60 a făcut doar două roluri de compoziție în: *Follow me, Boys!* (1965) și *Comediantii* (1967), juclnd mai ales pe scenă. Este de asemenea autoarea lucrării de teorie: *Cinematograful, un limbaj universal*, integrată în Enciclopedia britanică (1933).

concursul nostru

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

37) Vestigii
CORNELIU DORIN GELEP–elev, Craiova
38) Omul Deltei
GEORGETA BORDIERU–funcționară, Brăila
39) În ploaie
BALINT SIGHISMUND–inginer, Tg. Mureș
40) Muțului
FERDINAND MICHITOVICI – economist, Cîmpulung Moldovenesc

SPORT

drumeție

de Gh. EPURAN

cheile sohodolului

De obicei o zonă turistică cu adevărat atrăgătoare o dată «descoperită» nu mai este uitată. Mai sînt însă și excepții. Ne-o confirmă Cheile Sohodolului de pe versantul sudic al Munților Vilcanului, sau Cheile Runcului, cum sînt numite mai adesea de localnici. De o măreție care dacă nu rivalizează cu cea a Cheilor Bicazului, nu este departe de ea, cu o mulțime de fenomene carstice originale, pline de surprize, cu o vegetație în care s-au strecurat multe plante de origine mediteraneană, această zonă era firesc să atragă atenția drumeților încă de la primele lor aventuri montane. Și ei au cercetat-o asiduu la răscrucea secolelor 19 și 20, adică atunci cînd se înfiripau primele asociații turistice. Au cercetat-o și au descris-o în publicațiile vremii, neuitînd nici Runcul, satul de la marginea căruia încep spectaculoasele frămîntări ale pietrei în lumea cărora nu poți pătrunde fără să fii cuprins de fiorul neobișnuitului. Curios, după primul război mondial Cheile Runcului au fost uitate de drumeți. Cîțiva localnici le-au mai cercetat și s-au bucurat de frumusețea lor, dar în repertoriul obiectivelor turistice de prima mărime ele nu au intrat. Nu fiindcă nu ar fi meritat, ci doar fiindcă n-a existat acea inițiativă locală care deschide de obicei drumul cunoașterii și al prețuirii. Cu vreo zece ani în urmă, în Runcul, sat care a aparținut cîndva banilor Craiovei, un vicepreședinte de sfat, inimos și gospodar, a încercat să-i facă drum în lumea turiștilor și a inițiat construirea unei cabane chiar în gura cheilor, la marginea Runcului, și un grup de căbănioare 5 kilometri mai sus, în Poiana Bucin. Dar totul s-a oprit aici.

Acum vreo trei ani, m-am dus să revăd Cheile Sohodolului, prin strînsoarea cărora și-a făcut loc — cu mari eforturi, dar cu bune rezultate — un drum forestier auto care ajunge după 20 de kilometri sub vîrful Șiglăului Mare (1 680 m), acolo unde apele a două piraie (Pescarul și Albele) se înfrățesc în unda cristalină a Sohodolului. Am înnoptat chiar la cabana din gura cheilor, după ce a trebuit să mă întorc în satul Răchiți în căutarea cheii. A doua zi am parcurs tacticos cheile. Am trecut pe sub uriașul perete Pănoasa; m-am oprit la «Girla Vacii», unde o parte din ape dispar prin misterioase conducte subterane, pentru a forma, dincolo de dealul «Fața Coastei», izvoarele Jaleșului (rîul care a dat numele primului județ gorjean cunoscut istoric); am cercetat curiosul «cuptor», apoi «Nările» și prin «Cheile Vidrele» am ajuns la căbănioarele din Poiana Bucin, încîntătoare ca așezare, concepție și arhitectură, dar înconjurate de pustiul necunoașterii. Lipsa celor necesare m-a făcut să renunț la gîndul de a cerceta peșterile «Căldării» și «Pătrunsa». Dar mi-am promis să revin. În schimb, am urcat în sus pe apa Sohodolului, trecînd prin mai micile chei «Prilejele», pe lîngă «Cleanțul Cucului» și «Bulzuri», oprindu-mă, încărcat cu o colecție de imagini noi și variate, doar la cabana forestierilor de la Tîrbanul.

De la acest drum, doar gîndul m-a mai purtat prin Cheile Sohodolului. Am așteptat însă vești; am așteptat să se anunțe deschiderea cabanelor, am așteptat invitația pe care de mult Cheile Sohodolului trebuiau s-o adreseze drumeților amatori de orizonturi și frumuseți ce nu pot fi întîlnite oriunde. Invitația a sosit doar în primăvara aceasta, printr-o notiță apărută într-unul din marile noastre cotidiane. Și m-a bucurat teribil, deși alături de ea, informațiile privind locul erau atît de vagi încît cei ce nu au alte surse documentare la îndemînă vor căuta cabanele «Cheile Sohodolului» mai aproape de Tismana decît de Tg. Jiu. Dar invitația a fost lansată. O nouă zonă turistică deschide raiul priveliștilor sale drumeților. Nouă nu ne rămîne decît să-i îndemnăm pe amatorii de natură spectaculoasă să o urmeze. Nu știm cît de ospitaliere sînt noile gazde. N-am avut răgazul să facem un test. Locurile — garantăm — sînt însă deosebite și merită să fie văzute. În încheiere, nu ne rămîne decît să vă spunem cum ajungeți la Cheile Sohodolului. Din Tg. Jiu se urmează drumul spre Tismana pînă la km 10,5, unde se ramifică spre dreapta drumul spre Răchiți (1 km) și Runcu (4 km). La marginea Runcului încep Cheile, iar cabanele sînt la 5,5 km mai sus. Deci această minune a naturii, uitată atîta ani, este doar la 15 km de reședința Gorjului, iar cabanele la 20.

Așadar, clubul Steaua își sărbătorește jubileul prilejuit de împlinirea a 25 de ani de existență. E un bilanț fără îndoială fructuos în care s-au conjugat nesiguranțele inerente anilor de început cu succesele și, din cînd în cînd, insuccesele de pe terenurile de joc, un bilanț care face cinste atît cunoscutului club, cît și mișcării sportive românești.

Astăzi, clubul Steaua este definitiv implantat în viața noastră sportivă, iar membrii săi actuali constituie o garanție a dezvoltării în continuare a sportului românesc. Rezumînd în cifre sfertul de veac de existență a clubului militar, consemnăm:

23 medaliați la J.O.

111 medaliați la Campionatele mondiale

130 medaliați la Campionatele europene.

De asemenea, echipa feminină de floretă a cîștigat Cupa Europei în 1968, 1971 și 1972, iar cea masculină de handbal a dobîndit același trofeu în 1968.

Din numerosul lot al cunoscutului club, care ani în șir a propulsat figuri remarcabile, am ales 2 nume de notorietate mondială: Iolanda Balaș și Ilie Năstase.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

raderea la două brice

Din tot fotbalul românesc, din toate desfășurările și tensiunile sale, nimeni n-o să cîștige nimic; numai eu, norocosul de mine, o să cîștig un pariu (de 100 de lei) în detrimentul lui Romulus Balaban care susținea — cînd U.T.A. avea avans mare — că U.T.A. n-are cum să piardă campionatul. O pagubă, fie ea și mică, în buzunarul unui gazetar bucură sufletele. Singura tristețe decurgătoare de aici e că sutarul intră în buzunarul altui gazetar. N-o să susțin totuși că eu am determinat pe F.C.-Arges să ia campionatul. Mi-am adus și eu modesta mea contribuție (așa spun toți îngîmfații), dar F.C.-Arges a cîștigat prin forțe proprii. Cele trei puncte avans îi dau oarecare speranțe, pentru finele șampionatului (ca să pronunțăm și noi ca la mama acasă!).

Titlul, ca și poșta, vine mîncînd. Salut promisiunea că vom avea și noi o șampioană din Valahia noastră! Am toată stima pentru U.T.A., îl admir pe antrenorul ei, Nicolae Dumitrescu, care a realizat din materie primă puțină cea mai serioasă echipă din campionatul nostru, dar iubesc și eu Valahia, iubesc și eu partea de sud a pămîntului nostru, măcar că are dealuri coroiate ca o bună parte a nasului meu. Și mai e un lucru remarcabil, pe care l-a realizat F.C.-Arges: **un antrenor care-și lasă jucătorii să joace; se numește Halagian, e tînăr și n-are nimic de împărțit cu jucătorii pe care-i antrenează.**

Indiferent cine ar fi șampioană, o sută de lei constituie un motiv serios pentru o pasiune gratuită.

*

Ce oribil cotonogar ajunge Cornel Dinu, pe cît îmbătrînește! În meciul cu Steaua, Dinu și-a făcut din nou, în cîteva momente, numărul său de împrăștiere a ligamentelor adversarului pe gazon.

Nu înțeleg de ce arbitrii se fac a nu vedea jocul dur al acestui dinamovist. Propun ca deschiderea ochilor respectivilor arbitri să se producă prin organizarea unui meci Dinamo-Arbitri, în care **primul** adversar direct al lui Dinu să fie Aurel Bentu, arbitrul întîlnirii Steaua — Dinamo. Zic **primul**, pentru că oasele, mai neînvățate, ale domnului Bentu nu vor rezista mai mult de cinci minute la mîngîierile lui Cornel Dinu. Un curs de echitate sportivă n-ar putea fi susținut decît de cel mai mare cotonogar al campionatului în desfășurare: Cornel Dinu.

*

Angelo Niculescu a început să încaseze «pumni». Cei care îi ofereau ghirlande de flori, după fiecare victorie scrîșnită, își ascut acum penițele pe fruntea lui. N-am scris aproape niciodată decît împotriva lui Angelo Niculescu; nu i-am făcut decît sînge rău acestui om, dar azi mi se pare strigător la cer felul cum îl tratează un te miri cine, care l-a îmbrăcat în limbile lingușirii cînd cîștiga greșind, pentru ca să-l ofenseze cînd a pierdut cu fruntea sus.

Declar cu toată claritatea — de care sînt în stare, acum, cînd mi-e rușine pentru cei ce pîngăresc (bine-înțeles, cu falsitate) ceea ce au idolatrizat (firește, tot cu falsitate) — declar că Angelo Niculescu merită cu totul altă soartă decît aceea de a fi hulit într-o țară al cărei fotbal l-a dus acolo unde nu-l dusese nimeni. Nu-mi schimb opiniile despre persoana lui Angelo Niculescu, dar trebuie să consemnez cu onestitate faptele lui Angelo Niculescu. E rușine să lovim pe cei înfrînți! E lamentabil să ne vîrîm cuțitul într-una din cele o mie de răni pe care le are astăzi treningul remarcabilului nostru antrenor. Să-i fi văzut pe curajoșii de astăzi criticîndu-l pe Angelo Niculescu după victorii! Cînd eu spuneam că Angelo Niculescu folosește capriciile în loc de criterii, domniile lor, înțelepții de astăzi, scriau articole cu floricele și cu metaforele, c-o fi, c-o păți, că vine ziua de aur și noaptea de argint și îi făceau curte lui Angelo Niculescu. Ca să fiu drept, trebuie să spun că asta s-a întîmplat mai ales în ultimul an și că pînă atunci cronica sportivă a lui Fănuș Neagu (că și de el e vorba) slujea cu încăpățînare adevărul. Totalmente nedrept mi se pare și Eugen Barbu în cronica sa din **Fotbal**, în care cronică raderea lui Angelo Niculescu continuă și prin părțile prin care antrenorul nu are barbă, adică pe nas, pe urechi, pe unghii și chiar pe ochi. Nu vreau să par eu cel mai curat dintre toți gazetarii. Găsesc chiar prilejul de a-mi recunoaște destule slăbiciuni și de a-mi turna cenușa aferentă în cap. Și mai găsesc prilejul de a recunoaște în Eugen Barbu și Fănuș Neagu, cei de acum jumătate de an, pe precursorii oricărui efort onest de a zidi o echipă națională valoroasă. Ani de zile, acești scriitori au luptat cu federațiile și cu capriciile pentru introducerea unor criterii mai sigure în lumea sportului. Dar de la un punct încoace, domniile lor au cedat și au început să laude rezultatele naționalei fără să mai aibă curajul să analizeze calitatea jocului ei și să-l ridice în slăvi pe antrenorul echipei. De aceea raderea la două brice a lui Angelo Niculescu nu mi se pare demnă de prestigiul acestor doi scriitori. Oamenii au dreptul să se aștepte de la scriitori la acte de curaj, nu la eforturi de omorîre a «mortului».

Călcîndu-mi pe inimă și numai de dragul de a fi corect cu faptele și de a nu participa la o nedreptate, astăzi eu sînt pentru Angelo Niculescu.

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Au trecut cîteva săptămîni bune de cînd echipele noastre naționale de fotbal au pus capăt — ca să ne exprimăm eufemistic — participărilor din acest an la marile competiții mondiale și scrisori pe această arzătoare temă tot mai continuă să ne sosească. Pana noastră se dovedește, încă o dată, neputincioasă în a reda tot clocotul de sentimente, toată bogăția de idei, toată fantezia (inclusiv în materie de stil și ortografie) care se revarsă din aceste dramatice epistole. Tot n-am renunțat la gîndul că într-o zi, cînd vom avea hîrtie și timp, să publicăm o antologie (necomentată!) din textele cu privire la fotbal și muzică ușoară care ne sosesc săptămînă după săptămînă. Succesul va fi, fără îndoială, considerabil și vom cîștiga atîția bani, încît vom putea renunța pentru o vreme la publicarea de reclame (spre bucuria multor cititori!).

Pînă atunci ne vom permite să ne oprim numai asupra a două aspecte, cu adevărat impresionante. În primul rînd, sîntem stupefiați de jalea pe care cunoscutele evenimente fotbalistice din mai au putut-o lăsa în niște suflete altminteri echilibrate. Un cititor din Vaslui ne anunță că a plîns nu știu cîte ore după transmisie și plînge și în momentul în care ne scrie. Un altul, din Rîmnicu Vîlcea, ne informează că după meciul de la Belgrad și-a pierdut glasul (Doamne ferește!), altul, din Alexandria, că-și smulgea părul din cap în timp ce viziona meciul cu Danemarca și așa mai departe. Ce s-o fi întîmplat cu acești bravi concetățeni? Dacă noi ne lamentăm atîta, ce ar trebui să facă — să zicem — francezii sau americanii, aflați dincolo de periferia fotbalului mondial? Să pună cîte o bombă termonucleară sub Turnul Eiffel și sub Statuia Libertății și să se arunce cu toții în aer?

Dar aceasta e numai o latură a problemei, cum spunea nu știu cine la o ședință; mai există, bineînțeles, și o alta. Ceea ce m-a frapat pe mine, ageamiu cu certificate în regulă (de la eminenții noștri colaboratori Radu Cosașu, Adrian Păunescu și T. Mazilu), a fost faptul că absolut toți cei care ne scriu știu pertinamente ce anume trebuia făcut, cum și cînd, pentru a cîștiga (eventual la scor) meciurile fatale. Să nu te cuprindă disperarea? Într-o țară în care atîtea milioane de oameni dețin secretul invincibilității fotbalistice, soarta echipei naționale să fie încredințată tocmai acelor puțini, foarte puțini (probabil că pot fi numărați pe degetele unei singure mîini), care nu posedă acest secret! Și se mai miră lumea de ce orice publicație care se respectă și-a procurat pentru cronica de fotbal cîte un poet!

Cititorul **L. Maier** din Botoșani ne întreabă de ce nu ne ocupăm mai mult de futurologie (acum se zice viitorologie), mai ales că la sfîrșitul verii va avea loc un congres mondial la București. De viitorologie ne-am ocupat și ne vom mai ocupa; pornind de la considerentul că viitorul, cît o fi el de magnific, tot e mai bine să-l privești de aproape, am programat unele articole și documentare mai în preajma congresului la care se referă cititorul botoșănean.

Din Sighișoara, cititorul **Tiberiu Blejan** ne trimite o lungă scrisoare în care sînt descrise pe larg frumusețile columbofiliei (creșterea de porumbei) și sîntem îndemnați să nu neglijăm această frumoasă pasiune a multor cetățeni onorabili. «E o pasiune care cere, bineînțeles, și unele sacrificii, subliniază tov. Blejan; a fi columbofil nu-i totuna cu a fi, de pildă, cinefil: te duci la cinema, te așezi într-un fotoliu și degustă în liniște arta preferată» Bine a zis cine a zis că pasiunile sînt exclusiviste, că ele provoacă o anumită miopie. Ce știe tov. Blejan despre chinurile adevăratului cinefil? Să auzi sau să citești despre atîtea filme minunate și să nu reușești să vezi nici unul, să ți se completeze cultura cinematografică la TV cu L. de Funès și Luis Mariano, să fii nevoit să vizionezi filme în săli înfierbîntate, într-o atmosferă pestilențială, în mijlocul unor «spectatori» care profită de întuneric pentru a se regăsi în starea lor naturală din cavernele pe care n-ar fi trebuit să le părăsească niciodată! Sau, ce să mai spunem de «templul cinefililor», de Cinematecă, unde la ambianța de mai sus se adaugă și proiectarea unor pelicule suprauzate și ciopîrțite, subtitrate în limbi străine (foarte străine chiar în sensul că nimeni din sală nu le cunoaște), totul agrementat cu o traducere ininteligibilă, transmisă printr-un difuzor fonf. Ehei, altceva e să fii columbofil: fluturări de aripi, gungurit, albeața imaculată a penajului și, maximum, două-trei inadvertențe (popular numite găinațuri). Altă viață...

dreptul de a întreba: «CU CE DREPT?»

de **A. SERGIU**

Am avut ideea unui soi de concurs «Cine știe, cîștigă» organizat printre «participanții» de la Comisia averilor (Comisia pentru cercetarea provenienței bunurilor dobîndite în mod ilicit). Întrecerea urma să poarte titulatura exactă de «Cine știe, nu pierde». Ea se baza pe un sistem de premiere foarte economic pentru organizator — adică premii fără... premii — dar și grozav de tentant pentru participanți.

Persoanele care ar fi răspuns satisfăcător la cîteva întrebări preliminarii, dovedind unele cunoștințe generale, urmau să fie scutite de procedura comisiei propriu-zise. Perspectiva de a nu răspunde celuilalt fel de întrebări, mai... jenante, era o chestie! Vă dați seama ce înghesuială ar fi fost!

Tot atît de bine vă dați seama că o asemenea competiție este imposibilă din punct de vedere legal. Iar dacă ar fi posibilă, ce fel de concurs ar fi acela fără publicitate? Or, se știe, stelele fără nume din constelația iliciților se feresc de zarvă publicitară mai rău decît dracul de tămîie și oile de gîrlă.

Lăsînd gluma la o parte, ideea concursului s-a epuizat mental, dar curiozitatea de a investiga cunoștințele profitomanilor, peste marginile interesului lor îngust, a rămas. În consecință, m-am prezentat la două instanțe judecătorești din Capitală și am abordat pe cîțiva dintre *cercetații* mai spectaculoși. Întrebări elementare:

— Care este denumirea oficială a statului nostru?

— R.P.R.

— Cunoașteți cel puțin două versuri din imnul de stat?

— ...

— Cine dintre oamenii de cultură români, contemporani, în viață, vă impresionează cel mai mult?

— Cum adică?

— Numiți-mi un savant, sau un scriitor, sau un arhitect, sau un medic, celebru.

— Teodorescu.

— La care Teodorescu vă referiți?

— Este un medic foarte bun de la dispensarul nostru. La el fac controlul periodic.

— Bine, dar unul pe care să-l știți din ziare, ori de la televiziune, dintr-un jurnal de actualități.

— Bibanul.

— De cînd pînă cînd durează actualul plan cincinal?

— Cred că se termină anul acesta.

— Cunoașteți numele unui singur «Erou al Muncii Socialiste»?

— Ia lasă-mă, domnule-n pace! Cu ce drept îmi tot pui atîtea întrebări?

— Dar dumneata, dumneata, domnule, cu ce drept ai dobîndit toate acestea?

Răspunsurile penibile sintetizate în dialogul de mai sus (date, de fapt, de mai mulți pescuitori de venituri) nu sînt simple perle de incultură. Nu sînt poante, ci accente grave. Condițiile obiective sînt de așa natură încît nu îi este permis coaforului să nu știe care producție este mai importantă: de oțel sau de șampon? Tîlcul chestionarului, ca și dreptul de a întreba «cu ce drept?», nu stă în verificarea cunoștințelor, ci în verificarea gradului de participare.

A nu cunoaște unele lucruri înseamnă a fi rupt de realitate. A fi rupt de realitate înseamnă a nu participa. Dar neparticiparea nu mai înseamnă a sta *alături*, ci a sta *de-a curmezișul*.

Reconstitui biografia unui «cercetat» fără nici o intenție de a bagateliza viața omului sau de a șarja pe momentele de chiverniseală. Dar mă folosesc de tot ce-și amintește dînsul, care a epuizat toată zestrea lui de amintiri, realizări și merite: «M-am născut în anul 1935, am făcut armata din 1954 pînă în 1956. În același an m-am însurat și m-am angajat la o cooperativă de consum de lîngă Craiova. În 1959 am cumpărat un loc de casă cu 15 000 de lei. În 1962 am vîndut locul de casă tot cu 15 000 de lei. Apoi am cumpărat cu 20 000 de lei o casă în București, pe strada T.

În 1963 am cumpărat o motocicletă. În 1964 m-am despărțit de fosta soție și am început convietuirea cu alta. La sfîrșitul anului m-am mutat la București și m-am angajat la un magazin de textile de pe Calea Griviței. În 1966 am cumpărat un autoturism «Fiat–850» nou. În 1967 am vîndut motocicleta. În 1968 am cumpărat încă un loc de casă în strada O. În 1968 am vîndut cu 50 000 de lei casa din strada T. În 1970–1971 mi-am construit casa din strada O...

— Vila!

— Poftim?

— E o vilă.

— Casă cu subsol și parter...

— ...Cu garaj și încălzire centrală! O casă în care numai unul dintre holuri are 18 mp se poate numi vilă. Dar nu despre aceasta era vorba. Spuneți-mi ceva deosebit ce ați făcut în acești ani.

— Ce să vă mai spun?

— Ceva deosebit.

Dă din umeri și surîde cu o glumă vinovată:

— N-am făcut destule?...

Asta era! Nu faptul că va fi, probabil, obligat la impunerea a 150 000–200 000 de lei ca avere cu proveniență nejustificată are importanță, ci faptul că în toți acești ani, că de la nașterea lui, interlocutorul nu se prezintă cu nimic altceva la raportul vieții decît cu stagiul militar obligatoriu și cu un șir de vînzări și cumpărări succesive, din ce în ce mai avantajoase. La atît se rezumă activitatea lui. Cu această biografie vine ei în recipientul istoriei contemporane.

Evident, societatea nu poate fi compusă numai din eroi, iar bunăstarea materială este unul din țelurile esențiale ale societății noastre. Dar ceea ce interesează și constituie miezul echității sociale este raportul corect dintre contribuție și răsplată, dintre cît oferi și cît pretinzi. Bunăstarea materială nu este așa, un fel de zid la care cine aleargă mai repede sau cine taie pe scurtătură acela bate cu*n-doi-trei la perete». Relația dintre venit — aport social și *media bunăstării materiale la un moment dat* reprezintă criteriul valoric de apreciere a echității. Bunurile dobîndite de vînzătorul de stofe alcătuiesc o situație de inechitate nu propriu-zis prin valoarea lor, ci prin conjunctura dobîndirii dincolo de actele mai mult sau mai puțin doveditoare. Nu faptul că și-a cumpărat o motocicletă este inechitabil, ci faptul că *fără nici un merit ori necesitate deosebită* a fost în măsură s-o cumpere încă dintr-o vreme cînd a avea motocicletă reprezenta un lux; nu proprietatea asupra unei case este scandaloasă, ci faptul că *fără nici un merit ori necesitate deosebită* a sărit urgent s-o dobîndească; nu a avea un autoturism este neobișnuit, ci a-l avea *fără nici un merit ori necesitate deosebită* cu mult înaintea multor altora. Și nu contează nici trecerea liniei de sosire în fruntea plutonului, ci nulitatea victoriei celui care a furat la start.

Oricine poate afirma că «hoțul neprins este om cinstit», dar nimeni nu poate admite cuiva, astăzi, în condițiile noastre, să fie ultimul la roboteală și primul la-mpărțeală.

Pentru asemenea motive, echitatea socialistă nu este numai o problemă a activității juridice, a măsurilor de ordin social sau economic, ci un imperativ care ține de atitudinea fiecăruia dintre noi față de cei care confundă voit efortul *comun* pentru asigurarea bunăstării cu goana *individuală* după căpătuială.

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

cum chelește adevărul

Dumneavoastră poate n-ați fost curioși, dar subsemnatul s-a întrebat adeseori cum procedează aceia care trag adevărul de păr. Îi înfig, pur și simplu, mîna în chică? Îl trag de coz ca pe liceene? Sau cum? Recent mi-a fost dat să constat că procedura depilării bietului adevăr e mult mai cu dichis decît s-ar crede. Cei care, eventual, se încumetă pentru un motiv ori altul a strîmba realitatea are de luptat nu numai cu evidențele, ci și cu multele riscuri decurgînd din reguli de convietuire și măsuri organizatorice tot mai ferme și mai sigure în a face imposibilă și neviabilă orice tentativă de denaturare. Drept consecință, și încercările (izolate) de coafare a cîte unui caz se fac subtil, cu penseta și nu cu cleștele.

Observația de mai sus am făcut-o pe marginea unui accident de circulație.

În ziua de 1 septembrie 1971, ora 14,30, la km 39+700 al autostrăzii București–Ploiești, două autovehicule s-au acroșat în plină viteză. Unul — turism cu număr de București — circula spre București, celălalt — camionetă cu număr de Prahova — circula spre județul Prahova. În acea zonă, șoseaua era redusă la două benzi de circulație din pricina unor lucrări, dar rămînînd lată de 7 m permitea o ocolire fără probleme. Ceea ce șoferii celor două autovehicule au și încercat (viteza — aproximativ — egală), cînd, brusc și nemotivat, șoferul camionetei s-a năpustit spre stînga, în pista reglementară a autoturismului. Mașina mică a frînat 10 m, camioneta nici un milimetru. Avarii, răniți, anchetă.

Punînd în balanță fragmentele de culpă, șoferului de turism (Ion Cojocaru) i se pot reține cel mult două încălcări ale regulilor de circulație, iar șoferului camionetei patru sau cinci, inclusiv aceea de a fi țîșnit în calea vehiculului opus, făcînd inevitabilă ciocnirea. Prima declarație i-a fost luată lui Ion Cojocaru la 15 octombrie, iar șoferului localnic (evenimentul s-a produs pe teritoriul județului Prahova) după două luni de la comiterea accidentului. Șoferului bucureștean i-a fost reținut permisul, celălalt i-a fost restituit. Lumea vorbește că la fața locului s-au făcut fotografii judiciar-operative, dar fotografii *nu* există; cică, s-a voalat filmul. Ancheta a luat sfîrșit *după șase luni* de zile cu trimiterea în judecată a lui... I. Cojocaru; celălalt șofer, cel care părăsise pista lui de circulație, cel care apăruse din senin pe stînga șoselei ca un adormit la volan, cel care provocase de fapt accidentul, n-a fost nici măcar citat ca martor!

Poate că punctul de vedere al anchetei ar fi supraviețuit intangibil, apărat ca o mină anticanc de antenele ei, țesut într-un pălienjeniș abil de susțineri echivoce, de omisiuni discrete și insinuări ambigue, din categoria celor care fac de obicei rasa-credință nepalpabilă. Da, da, poate că rutina și-ar fi spus cuvîntul, dacă n-ar fi apărut o surpriză.

Atunci, de-ntîi septembrie, în ambuteiajul de vehicule creat prin jugularea șoselei, se nimerise și un echipaj al Studioului cinematografic «Alexandru Sahia». Operatorul grupului a dus aparatul la ochi și a tras la iuțeală cîteva cadre. Pur și simplu din reflex profesional. Sau din întîmplare, ca Abraham Zapruder la asasinarea lui Kennedy. Tocmai cînd procurorul Ion Mazăre de la Procuratura locală Ploiești, care a preluat anchetarea cazului, pregătea încheierea urmăririi penale, pe biroul său au fost depuse copii de pe acest fragment de film. Eșafodajul presupunerilor și începuturilor de dovezi s-a clătinat subit. În această fază ancheta putea fi ori demolată și refăcută cu competență, ori ciupită penibil. Tovarășul Mazăre a preferat a doua soluție. Dumnealui s-a deplasat la locul faptei și a completat cercetarea acestuia cu un proces-verbal de cîteva rînduri și o schiță. Ceea ce fusese inexplicabil pînă atunci, părăsirea drumului legal de către camionetă, a devenit dintr-o dată explicabil. Devierea condamnabilă a camionetei devenea scuzabilă printr-o simplă trăsătură de condei. Frumos desenat, vopsit cu galben, a fost postat în calea mașinii vinovate un cofraj. Cofrajul lui Mazăre-procuror. În procesul-verbal s-a consemnat că el a fost dedus și măsurat din declarațiile martorilor. Care martori? Pauză. Din *nouă* persoane audiate, una singură a pomenit despre un tipar de scînduri. Nu era nici măcar unul dintre cei care lucraseră pe șantierul șoselei. Era pasagerul șoferului disculpat, coleg de serviciu cu acesta, care, logic vorbind, ar fi putut vedea mai curînd stele verzi decît cofraje galbene. Dar omul și-a amintit în ultima zi despre un cofraj înalt de 1 m — care intra în șosea cu 30–40 cm. Procurorul *i-a dublat bucuros lungimea*. Acuzarea era salvată!

Desigur, adevărul nu se află la discreția unui singur om și nici procesul accidentului nu s-a oprit definitiv aici. Pe noi însă atît ne-a interesat. Atît și întrebarea: dacă nu există operatorul cinematografic?...

ALFRED HITCHCOCK NU SE DEZMINTE

Regele umorului negru a sosit la recentul Festival de la Cannes călare pe bicicletă, declarînd ritos că nu mai e de trăit pe lumea asta în care stăpîn a devenit automobilul. Suspense-ul fiind obţinut, faimosul cineast a părăsit festivalul în eleganta lui limuzină.

PREŢIOSUL ZÎMBET

Asociaţia fotoreporterilor din Elveţia a instituit un premiu al cărui titlu îl şi defineşte: «Surîzînd aparatului». La prima sa ediţie (1970), premiul a fost atribuit fostului prim-ministru britanic Harold Wilson pentru ocrotirea unui fotoreporter rănit într-o demonstraţie de stradă. Anul acesta, premiul a fost acordat pentru surîsul său lui Charlie Chaplin pe care îl vedem în fotografie (împreună cu fiica sa, Joséphine) primind diploma şi, drept premiu, o pendulă Atmos.

CARTEA VISELOR ÎN EDIŢIE REVĂZUTĂ

E drept, arată alt fel decît vechea broşurică cu «cai de vei visa, în călătorie vei pleca»... Ne aflăm în faţa unui volum elegant tipărit, cu o autoare purtînd un nume celebru în istoria fizicii, Ann Faraday, dar cartea îşi propune lucruri asemănătoare cu pomenita broşură: să ne interpretăm singuri visele, autoarea asigurîndu-ne că ele, visele, sînt purtătoarele unor importante mesaje de natură să ne ajute să ne cunoaştem mai bine sentimentele, reacţiile etc. Sau — «carte de vise de vei visa, banii pe geam îi vei arunca».

DE FRUMOS E FOARTE SPLENDID, DAR...

Un adevărat paradis al păsărilor s-a născut pe lacurile din jurul oraşului Ystad, din părţile de miazăzi ale Suediei. Dar ce să-i faci dacă oamenii preferă paradisului plinea lor cea de toată zilele, pe care nesfîrşitele cîrduri de păsări ameninţă s-o distrugă. În lupta «care pe care», oamenii au început prin a nimici întinsele stufărişuri unde păsăretul cuibăreşte. Dacă nu va fi îndeajuns vor fi luate şi alte măsuri împotriva... paradisului.

UN ȘIRAG DE PERLE PENTRU IUBITĂ...

Timp de șase luni pe an — de la 15 martie și până la 15 septembrie — durează pe coastele japoneze pescuitul perlelor de scoici, meserie aproape exclusiv feminină. În această perioadă, pescuitoarele trăiesc circa 180 de ore în apa rece de la adîncimea de 20–30 metri. Tehnica modernă nu a adus pînă acum cine știe ce îmbunătățire a condițiilor de muncă pentru aceste candidate la reumatism cronic. De-abia de curînd a fost creat costumul de protecție din burete termoizolator.

LA UN CAPĂT FOSFOR, LA CELĂLALT — ARTĂ

Leonardo Baines din Peru s-a consacrat ca personalitate artistică sculptînd chibrituri. Din lemnișoarul înalt de cinci centimetri și gros de trei milimetri, artistul plăsmuiește tipuri umane de o uimitoare expresivitate. Expoziția de la Lima a singularului sculptor este considerată un adevărat eveniment artistic.

MAJA VESTIDA

Poate că mulți spectatori ar fi preferat ceilaltă variantă a Majei lui Goya, dar la concursul internațional pentru alegerea celei mai frumoase Maja, care se ține anual la Zaragoza, candidatele se prezintă «vestidas». În onoarea lor au loc — precum se vede în fotografii — fastuoase serbări cu nelipsite coride.

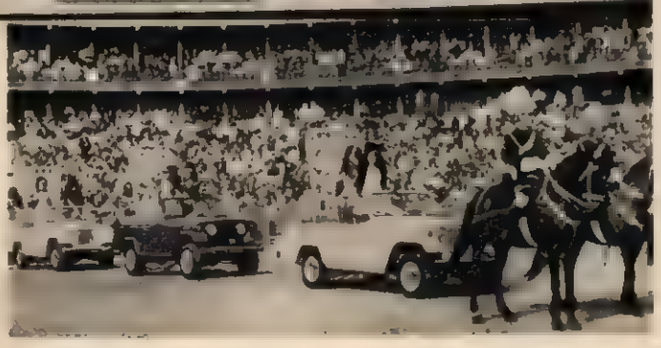

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:
Feraru Mariana, 20 ani, Focșani, str. Odobești, nr 33: schimb de ilustrate; *Jderu Mihai*, 22 ani, chimist, Iași, Aleea Nicolina, nr. 4, bl. G. 7, et. VI, ap. 37: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Grigoruță Viorel*, Galați, Tiglina III, bl. F 2, ap. 8: teme diverse, schimb de ilustrate; *Iacob Viorica*, 19 ani, Dorohoi, str. Poștei, nr. 26: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Nanu Valentina*, 19 ani, elevă, București, sect. 6, str. Iacob Andrei, nr. 46, bl. 2, sc. I, ap. 10: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Panaite Mircea*, dozator tehnic, Constanța, str. Palas, nr. 8, sc. A, ap. 51: teme diverse, schimb de ilustrate; *Pancel Nelu*, elev, Constanța, str. Palas, nr. 8, sc. A, et. II, ap. 31: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ciobanu Dorina*, 18 ani, elevă, sat Orășeni-Deal, comuna Curtești, jud. Botoșani: schimb de ilustrate; *Năstase Elena*, 17 ani, elevă, Bacău, str. Trecătoarea Holcului, nr. 56: cinema, teatru, muzică, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Petrea Costică*, 26 ani, tehnician auto, Tecuci, str. Vlad Țepeș, nr. 28: teme diverse; *Stoica Silvia*, elevă, Focșani, str. Odobești, nr. 33: schimb de ilustrate; *Rapu Gicu*, 23 ani, Ilăcătuș, Galați, microraion 17, bl. B 1, sc. III, ap. 47: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bivolaru Nina*, stud., Galați, str. Parcului, nr. 4, cămin stud. nr. 1, cam. 321: viața tineretului, prietenia, schimb de ilustrate, Șoptereon *Laurean*, 18 ani, elev, Tîrnăveni, str. Nicolae Bălcescu, bl. 5, ap. 2, jud. Mureș: teme diverse; *Sohan Maricica*, 21 ani, Iași, Aleea Rozelor, nr. 38 A, bl. A 4, sc. A, et. I, ap. 8: teme diverse, schimb de ilustrate; *Gras Iulica*, 20 ani, contabilă, I.C.H. Lotru-Voineasa, secția autoscolare, serv. contabilitate, jud. Vîlcea: prietenie, schimb de ilustrate; *Vieru Vasile*, 18 ani, elev, Iași, str. 13 Decembrie, nr. 40: schimb de ilustrate; *Mardan Cristian*, 23 ani, tehnician silvic, Hațeg, str. M. Eminescu, nr. 22, jud. Hunedoara: literatură, muzică, sport, prietenie; *Șica Nicodim*, 26 ani, metrolog, București, sect. 6, Aleea Livezilor, nr. 43, bl. 36, sc. I, et. IV, ap. 75: literatură, automobilism, turism, viața tineretului, limbi străine (franceză și engleză); *Popescu Puiu*, 23 ani, stud., sat Pietroasa-Deal, jud. Dîmbovița: literatură, cinema, sport, schimb de ilustrate, *Prunică Nicu*, 20 ani, Brașov, str. Brazilor, nr. 66 C, bl. 5, et. III, ap. 322: muzică, sport, schimb de ilustrate; *Pascu Petre*, 22 ani, stud., București, sect. 2, str. Cheile Zănoagei, nr. 74, bl. B, ap. 4: literatură, știință, artă; *Rogoveriu Theresia*, 23 ani, contabilă, Suceava, str. Ortiz, nr. 32, bl. H 10, sc. A, ap. 27: teme diverse, schimb de ilustrate; *Ceaușescu Gheorghe*, elev, București, sect. 6, str. Venus, nr. 12: schimb de ilustrate; *Pădurariu Costel*, 22 ani, muncitor constructor, com. Forăști-Antoceni, jud. Suceava: sport, schimb de ilustrate; *Pleschofzzky Ingeborg*, 21 ani, com. Ruschița, nr. 67, jud. Caraș-Severin: teme diverse, schimb de ilustrate; *Panaitiu Cezar-Mircea*, 29 ani, București, sect. 7, bd. Păcii, nr. 94—100, bl. 19, sc. I, et. VII, ap. 29, o.p. 16: muzică, filatelie, schimb de ilustrate; *Ostafie Maivi*, comuna Bucu Vidra, jud. Vrancea: muzică, cinema, schimb de ilustrate; *Călin Mioara*, 18 ani, Panciu, str. Libertății, nr. 171, jud. Vrancea: muzică, cinema, sport; *Oprea Mariana*, 21 ani, stud., București, sect. 7, str. Pravăț, nr. 6, sc. C, et. IV, ap. 59: teme diverse; *Constantin Ana*, 21 ani stud., București, sect. 7, Aleea Poiana Sibiului, nr. 1, sc. B, et. VII, ap. 68: teme diverse; *Bodea Georgeta*, 19 ani, elevă, Craiova, str. Oltețu, nr. 20, ap. 2: teme diverse; *Baloșin Gheorghe*, Reșița, str. Orașul Nou, bl. 3, sc. I, ap. 19: cinema, prietenie, schimb de fotografii de actori; *Muscă Tamaro-Diana*, 18 ani, elevă, Or. Gheorghe Gheorghiu-Dej, bd. Republicii nr. 58, bl. K, ap. 229, et. I, jud. Bacău: schimb de ilustrate; *Alexa Doina*, 18 ani, elevă, Tg. Mureș, Aleea Carpați, nr. 47/37: orientare profesională, schimb de ilustrate; *Vornicescu Silvia*, 17 ani, elevă, Botoșani, str. Dobrogeanu-Gherea, nr. 117: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Dumitrescu Lucian*, 17 ani, Craiova, str. Brestei, nr. 166, prietenie, schimb de ilustrate; *Dranie Sandu*, stud., Timișoara, Complexul stud., cămin nr. 1: teme diverse, schimb de ilustrate; *Szulcsik Agneta*, 19 ani, Oradea, str. Leontin Sălăjan, nr. 48, ap. 15: muzică ușoară, schimb de ilustrate; *Ispas Marta*, 18 ani, elevă, Constanța, bd. Tomis, nr. 326, bl. N 2, sc. A, et. III, ap. 13: viața tineretului, prietenie, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Tunaru Veronica*, 18 ani, elevă, București, sect. 1, str. Coruescu, nr. 31, et. II, ap. 7: teme diverse, schimb de ilustrate; *Bejan Milică*, 32 ani, constructor, Mangalia Sud, str. Tepeș Vodă, nr. 10: cinema, sport, schimb de ilustrate; *Lulușa Eleonora*, 17 ani, elevă, Arad, str. Grivița, nr. 182: teme diverse; *Săcăleanu Gh. Cristina*, 30 ani, Iași, str. Vasile Lupu, nr. 100 B, bl. G 3, et. VII, ap. 48: astronomie; *Cojocel Carmen*, 18 ani, elevă, București, sect. 5, Calea Rahovei, nr. 63, et. III, ap. 32: schimb de ilustrate; *Văcărescu Puiu*, 25 ani, controlor de calitate, com. Dăgulești-Circiu, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Topală Viorica*, 18 ani, elevă, Galați, str. Cometei, nr. 28: schimb de ilustrate, *Beșa Neculai*, 35 ani, timplar mecanic, Vaslui, str. Fundacu A. Toma, nr. 6: turism, prietenie, schimb de ilustrate; *Todea Miron*, Cugir, str. I. Creangă nr. 19, jud. Alba: folclor, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Obreja Mari*, 22 ani, Fălticeni, str. T. Vladimirescu, nr. 51: teme diverse, schimb de ilustrate, *Trif Petru*, 30 ani și *Stoenescu Dumitru*, 21 de ani, Cugir, str. Mureșului nr. 1/A, ap. 19, jud. Alba, schimb de ilustrate; *Trandafir Olimpea*, 20 ani, contabilă, Galați, bd. Republicii, nr. 280: matematică, cinema, muzică; *Bărbulea Vasile*, 23 ani, Craiova, str Brazda lui Novac, bl. G 5, ap. 3: viața tineretului, schimb de ilustrate, *Alexandrescu Veronica*, 22 ani și *Birsan Mariana*, 22 ani, Brașov, str. Zizin, nr. 89, bl. 51, sc. B, ap. 26: teme diverse, schimb de ilustrate.

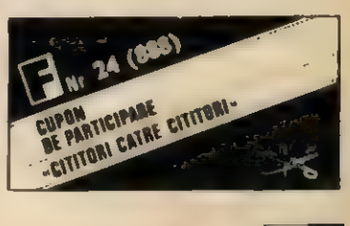

ELECTROPRECIZIA

UNICA FABRICĂ PRODUCĂTOARE DE ECHIPAMENT ELECTRIC AUTO DIN ȚARA NOASTRĂ CUCEREȘTE PIEȚELE EUROPEI

Consecința firească a unei vaste dezvoltări a industriei constructoare de mașini este apariția unor ramuri noi de producție, a unor întreprinderi despre necesitatea cărora nu se putea vorbi altădată: fabrici de accesorii pentru tractoare, autocamioane și autoturisme, răspîndite pe tot cuprinsul țării. Printre ele se numără și Întreprinderea pentru echipament electric și aparatură de bord din Săcele, județul Brașov.

ELECTROPRECIZIA, înființată pentru a realiza echipamentul electric de la bordul avionului I A R–80, a evoluat pînă la profilul de azi, cînd sortimentele sale se livrează în mii de tipodimensiuni, asigurînd toată gama de produse pentru echipament electric auto necesare industriei constructoare de mașini.

Fabrica ELECTROPRECIZIA din Săcele produce în exclusivitate pentru țara noastră generatoare de curent alternativ, demaroare, claxoane, distribuitoare de aprindere, vitezometre, schimbătoare de fază, siguranțe bimetalice, comutatoare și întrerupătoare precum și piesele din tabloul de instrumente cum sînt: sondalitro, sondamano, ni-

ELECTROPRECIZIA

vel de ulei, sondatermo, întrerupător semnalizator direcţie etc.

Toate aceste produse se vînd şi la export, ca piese de schimb la autocamioanele, tractoarele şi autoturismele livrate de România.

Extinderea producţiei la ELECTROPRECIZIA include fabricarea de motoare electrice asincrone mici cu utilizare industrială pentru maşini-unelte, pompe mici etc. Acest

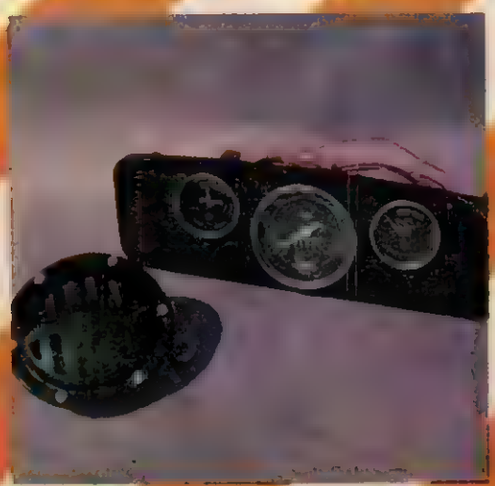

sector are o pondere mare la export, în special în ţările din vestul Europei. O dovadă în plus că specialiştii români au reuşit să cucerească încrederea şi cele mai elogioase aprecieri ale firmelor străine de prestigiu şi cu consacrare mondială în acest domeniu.

glob comentar foto

săptămînă în lume

Acțiunilor menite să ducă la instaurarea în Europa a unui climat de pace și cooperare le consacră eforturile lor cercuri tot mai largi ale opiniei publice. «În zilele noastre — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Mesajul adresat Adunării de la Bruxelles pentru securitate și cooperare europeană, mesaj care a stîrnit un larg ecou în rîndul participanților — opinia publică a devenit o uriașă forță — și cu cît mai puternic se va auzi glasul ei, cu cît mai ferm se va manifesta hotărîrea de pace și conlucrare pașnică a tuturor popoarelor de pe continent, cu atît mai grabnic își va găsi împlinire țelul securității europene. Avem convingerea că acționînd în comun — pe deasupra deosebirilor de concepții politice, filozofice sau religioase — toți oamenii de bună-credință, toate curentele, organizațiile democratice, diferitele mișcări sociale, toți reprezentanții opiniei publice vor putea influența pozitiv cursul evenimentelor pe continentul nostru, contribuind la instaurarea păcii și securității în Europa». Expresie concretă a acestei vii preocupări a popoarelor europene pentru soarta continentului nostru, Adunarea reprezentanților opiniei publice europene — la care au luat parte peste 700 de parlamentari, oameni politici, sindicaliști, scriitori, savanți și artiști, funcționari ai unor instituții și organizații internaționale, slujitori ai cultelor din aproape toate țările Europei — s-a pronunțat pentru accelerarea pregătirilor în vederea organizării Conferinței europene, pe baza participării egale a tuturor statelor interesate. «Declarația solemnă», adoptată în unanimitate la Bruxelles, salutînd progresele înregistrate pe calea destinderii și relevînd totodată existența unor obstacole și rezistențe care mai rămîn de depășit, afirmă acordul participanților la adunare cu principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze securitatea europeană, subliniind că pacea și securitatea în Europa necesită participarea pe picior de egalitate a celor două state germane ca și organizarea cooperării multilaterale între popoarele continentului. Documentul scoate în evidență faptul că, cu cît va fi mai vast și mai activ sprijinul pe care opinia publică europeană îl va aduce ideilor securității și cooperării, cu atît mai repede se vor traduce în viață aceste deziderate.

În zilele desfășurării Adunării din Palatul Congreselor de la Bruxelles scena politică europeană a cunoscut și alte evenimente care, prin implicațiile lor, se află în strînsă legătură cu obiectul dezbaterilor de acolo. Sînt de menționat în acest sens schimburile instrumentelor de ratificare ale tratatelor încheiate de R.F.G. cu U.R.S.S. și Polonia, semnarea protocolului final al Acordului cvadripartit asupra Berlinului occidental — ceea ce reprezintă în fapt intrarea în vigoare a acestora — hotărîrea R.F.G. și R.P. Polone de a stabili relații diplomatice. Sînt, fără îndoială, pași importanți, promițători, pe făgașul destinderii în Europa. În acest sens s-a pronunțat și cancelarul R.F.G., Willy Brandt, care, într-o alocuțiune la televiziunea vest-germană, arăta că «este absolut necesar ca tratatele să fie completate de evoluția ulterioară a realităților, în interesul păcii». De asemeni, un fapt pozitiv îl constituie poziția adoptată față de Conferința europeană de participanții la sesiunea de la Bonn a Consiliului Ministerial al N.A.T.O. Așa cum se arată în comunicatul dat publicității la sfîrșitul sesiunii, «miniștrii de externe ai țărilor alianței atlantice au căzut de acord asupra începerii de convorbiri multilaterale privind pregătirea unei conferințe de securitate și cooperare în Europa».

Între evenimentele de pe arena internațională care au reținut interesul opiniei publice se află hotărîrea guvernului irakian de a naționaliza toate bunurile aparținînd companiei «Irak-Petroleum» — urmată de o hotărîre similară siriană. Determinate de procedeele neocolonialiste la care a recurs respectiva societate, măsurile adoptate de Irak și de Siria sînt menite să pună capăt dominației celui mai vechi și puternic trust petrolier din Orientul Mijlociu asupra economiei celor două țări, să restabilească suveranitatea acestora asupra bogățiilor lor naturale. Departe de a avea o însemnătate strict locală, aceste măsuri demonstrează nu numai că «era monopolurilor internaționale ca intermediar a apus» — cum scria «Le Monde» — ci ilustrează grăitor și o trăsătură caracteristică de prim ordin a acestor timpuri: avîntul luptei țărilor din cele mai diferite zone ale globului pentru consolidarea independenței lor, pentru redobîndirea bogățiilor lor naturale și valorificarea acestora în interesul propriu — într-un cuvînt schimbarea raportului de forțe în lume, tăria forțelor antiimperialiste. «Avem ferma convingere — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Făgăraș — că forțele antiimperialiste, popoarele lumii sînt destul de puternice pentru a asigura realizarea în viață a unei politici noi — a politicii de egalitate, de respect al independenței și suveranității. Aceasta va crea condițiile pentru progresul general al omenirii; totodată, aceasta va crea condiții bune pentru ca și noi să ne putem concentra eforturile în direcția dezvoltării societății socialiste în România».

Marți, 6 iunie 1972

I. CIOARĂ

VIETNAMUL DE SUD

pentru succesul ofensivei forțelor patriotice

De săptămîni în șir forțele patriotice sud-vietnameze se află în plină ofensivă. Unul după altul cordoanele de apărare saigoneze sînt străpunse, întregi unități inamice fiind puse pe fugă sau, pur și simplu, decimate.

Unitățile Frontului Național de Eliberare au obținut noi și însemnate succese, marcînd în felul acesta cea de-a treia aniversare a constituirii Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. Sub focul concentric al mortierelor, aproape 2 000 de ostași ai armatei de eliberare au reușit să ia cu asalt pozițiile de apărare inamice din jurul vechii capitale imperiale vietnameze — **Hue**. În zona Platourilor înalte a fost străpuns cordonul de apărare al garnizoanei din capitala provincială — **Kontum**. Între timp, noi întăriri sosesc în primele linii pentru a intensifica operațiunile ofensive ale trupelor FNE.

În imagine, tinere luptătoare ajută la descărcarea proviziilor cu prilejul sosirii unui nou convoi.

realități din lumea capitalului

SPANIA

conflictele sociale în expansiune

Într-un amplu reportaj, publicat recent, «The Sunday Times Magazine» evocă în date și cifre valul crescînd de conflicte sociale care pun la grea încercare bazele regimului franchist. Autorul reportajului, James Fox, insistă mai ales asupra ascuțirii confruntărilor dintre mineri din Asturia și patronii siderurgiei spaniole sprijiniți de poliție și armată. În vara și în toamna trecută, grevele și ciocnirile sîngeroase au marcat un avertisment și un punct de plecare pentru noi și masive acțiuni revendicative. În primăvara și în aceste zile de vară lupta muncitorilor din mine și din porturi, din uzine și întreprinderi capătă noi forțe și dimensiuni. Condițiile precare de securitate a muncii din subteran — de pe urma cărora s-au produs, numai anul trecut, peste 2 000 de accidente mortale — au determinat puternice acțiuni de protest din partea minerilor. Zilele acestea, 1 300 de mineri asturieni de la întreprinderea «Hunosa» au declarat grevă, după ce alți doi tovarăși de-ai lor au murit în urma unei surpări de teren. Mai multe echipe de muncitori de la mina de mercur «Soterrana» au refuzat să iasă la suprafață timp de 24 ore, pentru a-i obliga pe patroni să revină asupra hotărîrii lor de a concedia un nou lot de muncitori.

Ciocniri între muncitori și poliție au avut loc la Bilbao, unde personalul întreprinderilor metalurgice «Echeverria» a declarat grevă, baricadîndu-se în uzine. Între timp, cei 3 000 de muncitori de la șantierele navale «Hajos de Barrera» din portul Vigo (în nord-estul Spaniei) și-au continuat greva începută în urmă cu 10 zile. Acțiunile represive ale poliției, departe de a frînge rezistența muncitorilor, n-au făcut decît să stîrnească indignarea mulțimilor, determinînd puternice acțiuni de solidaritate cu muncitorii. În imaginea din dreapta, cîțiva dintre eroii mișcării revendicative din minele Asturiei. În imaginea de jos, unul din minerii invalizi datorită insuficienței măsurilor de protecție a muncii.

atentat și la san pietro in vincoli?

Din fericire, nu! Omul care se pregătește să atace cu ciocanul în mînă celebra statuie «Moise» de Michelangelo din biserica San Pietro in Vincoli din Roma nu este altul decît unul din reporterii ziarului «Paese Sera», care a ținut să demonstreze cît de ineficient este sistemul de pază a monumentelor de artă reprezentînd valori inestimabile. Iată cum relatează ziarul testul temerar: „În timp ce în jurul statuii se aflau vreo treizeci de turiști, am instalat obiectivul nostru în fundul bisericii. Între timp ne-au apropiat mult de «Moise». Nici un semnal de alarmă n-a intrat în funcțiune. Am ridicat de cîteva ori mîna, agitînd ciocanul ca și cum ne-am pregăti să lovim. Din mijlocul grupului de turiști au răsunat cîteva exclamații: «Oh! Vai!» Unul a strigat «What?», iar altul «Ma che fai» (Dar ce faci?) După ce au văzut însă că ciocanul (de altfel o jucărie) nu izbește, s-au lămurit. Am fost luați drept niște... turiști extravaganți. Și totul a revenit la normal".

De astă dată «Moise» a fost salvat. Dar dacă în locul reporterului de la «Paese Sera» ar fi fost un dement ca acela care a mutilat zilele trecute inegalabila operă de artă «Pietà» a aceluiași Michelangelo?

în fața pentagonului

Una dintre cele mai impresionante demonstrații ale tineretului american împotriva escaladării de către S.U.A. a războiului din Vietnam a avut loc zilele acestea în fața clădirii ministerului de război american — Pentagonul.

Pentru a-și demonstra ostilitatea față de continuarea războiului și hotărîrea lor de a refuza să mai lupte pe fronturile din Indochina, sute de tineri americani și-au ars livretele militare, cu riscul de a fi judecați și condamnați de tribunale militare. Poliția a operat, de altfel, numeroase arestări, după ce a încercat să-i împrăștie cu forța pe demonstranți.

...și în incinta pentagonului

Iată cum arată una din încăperile situate în compartimentul «cel mai secret» (Top security area) al Pentagonului după explozia unei mașini infernale, plasată aici de o organizație radicală, care militează împotriva războiului purtat de S.U.A. în Vietnam.

Cu cîteva ore înainte de explozie, redacțiile ziarelor americane «The Washington Post» și «The New York Post» au fost avertizate că o bombă a fost plasată în incinta Pentagonului. Înainte însă ca să se fi putut detecta mașina infernală o explozie puternică a distrus două ziduri despărțitoare la etajul patru al clădirii, provocînd inundarea unor încăperi în care s-au spart conductele de apă.

s-a întîmplat la lincoln

Fotografia insolită care ne parvine prin intermediul agenției londoneze «Keystone» nu redă imaginea unui lagăr de sinistrați de pe urma vreunui cataclism natural, ci un aspect de la uriașul festival de muzică pop, organizat în aer liber, undeva în împrejurimile orașului Lincoln din Anglia.

Zeci de mii de *fans* britanici s-au adunat aici pentru a urmări, timp de patru zile, evoluția diferitelor formații excentrice, în cadrul concertului-spectacol, organizat de compania «Great Western Express». Ploile torențiale care s-au abătut asupra acestei zone, în zilele festivalului, au silit mulțimea de spectatori fanatici să se adăpostească sub... cearșafuri de polietilenă.

Așa s-a ajuns la imaginea deopotrivă hazlie și dezolantă, înregistrată de fotoreporteri.

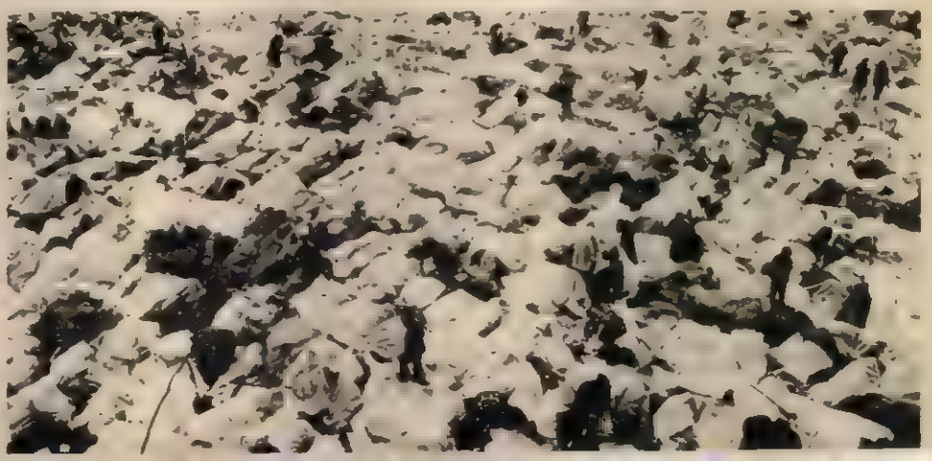

glob comentar foto

POZNAN

tîrgul 41

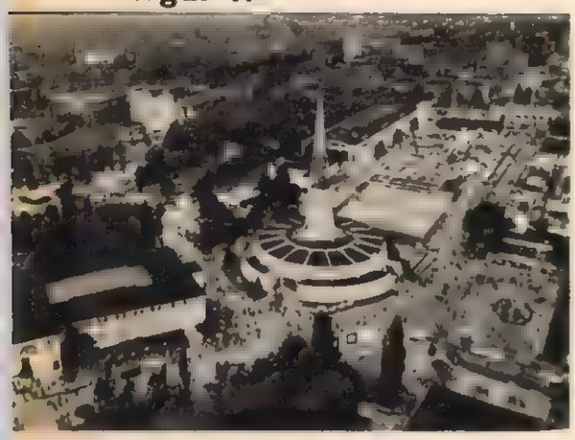

Mîine se deschide tradiționalul Tîrg internațional de la Poznan. Ca în fiecare vară, această reprezentativă manifestare economică, ce se va desfășura pînă la 20 iunie, reunește — sub diferite forme — participări din peste 40 de țări de pe toate continentele.

Orientarea generală a actualei ediții — cea de-a 41-a — se axează, cum se arată în Buletinul editat de organizatorii tîrgului, pe «noua politică a partidului și guvernului polonez de intensificare a cooperării și schimburilor internaționale de mărfuri». Tîrgul de mostre de la Poznan va prilejui de astă dată o prezentare amplă a unor expoziții, poloneze și străine, de bunuri de investiții și bunuri de consum permanent. Printre țările participante se numără Austria, Bulgaria, Spania, Franța, Ungaria, Anglia, Italia, R.D. Germană, R.F. a Germaniei, Suedia, U.R.S.S., Iugoslavia, R.P. Chineză, Japonia, România, Olanda, S.U.A., Finlanda și altele.

Suprafața totală de expunere se ridică la aproape 140 000 mp, din care suprafața acoperită — cuprinzînd 24 hale și 80 de pavilioane — reprezintă aproximativ 90 000 mp.

50 la sută din suprafața de care dispune tîrgul a fost atribuită expozanților străini, Poloniei revenindu-i 46 la sută. «Intensificarea exporturilor și importurilor poloneze — se arată în buletin — își va exercita influența asupra desfășurării în condițiuni favorabile a acestei manifestări». Oricum, organizatorii contează pe intense contracte comerciale pe bază de interese și avantaje mutuale. Oferta poloneză este pregătită să facă față eventualelor solicitări legate de industria mașinilor și aparatelor de precizie, UNITRA, Uniunea industriei electronice poloneze, care cuprinde cîteva zeci de întreprinderi, totalizînd 80 000 de salariați, va fi prezentă cu aparataj și material electronic, precum și cu o serie de subansambluri. În general, electronica, automatica și informatica vor fi prezentate atît la standurile poloneze cît și la cele străine, alături de vaste sortimente de produse din alte domenii industriale, economice.

În ajunul gongului inaugural a fost dată în folosință și clădirea nouă din sticlă și aluminiu, care a fost construită special, pentru a oferi (pe 6 etaje) expozanților, localuri proprii pentru amenajarea punctelor de recepție și a rețelei administrative. Aici vor avea loc, în săli dotate cu mobilier modern și cu instalații tehnice adecvate, reuniuni, tratative, conferințe de presă.

În fotografie: vedere panoramică a Tîrgului internațional de la Poznan.

la cartierul general american și la poliție

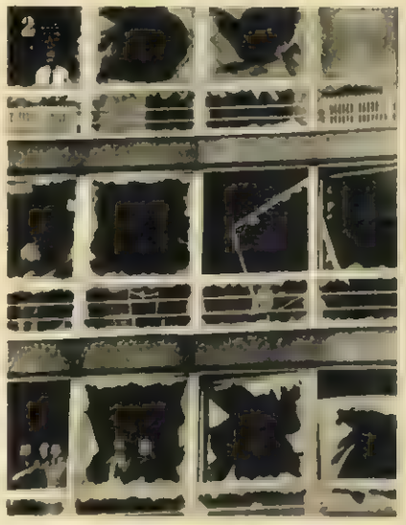

În ultimele săptămîni au avut loc în diferite orașe din R.F. a Germaniei o serie de atentate cu bombe, care s-au soldat cu mari distrugeri și cu numeroase victime. Cele mai multe din mașinile infernale au explodat la sediile de poliție și în zonele unde sînt staționate unități ale armatei S.U.A. La cartierul general american de la Heidelberg, două mașini parcate la 150 metri distanță una de alta, aproape de intrarea în clădirea principală, au sărit în aer, provocînd spărturi în zid și distrugînd 30 de automobile staționate aici. Trei ofițeri americani au murit iar alți cinci sînt grav răniți.

O telegramă a agenției vest-germane D.P.A. a anunțat zilele acestea că la poliția federală din Frankfurt s-a confirmat arestarea șefului mișcării anarhiste «Baader-Meinhoff, Andreas Baader».

În fotografii: 1) Una din mașinile distruse de explozie. 2) Sediul poliției din München, după atentatul cu bombe. Toate geamurile s-au prefăcut în țăndări, iar 60 de autovehicule au fost grav avariate. 3) La Frankfurt a fost complet distrus cazinoul ofițerilor americani.

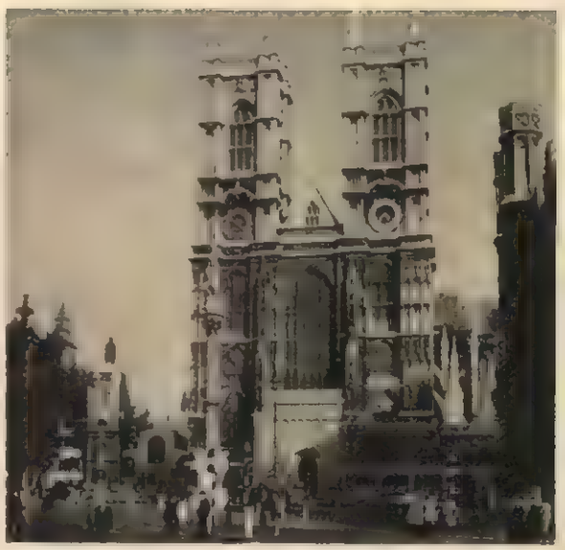

o perlă londoneză — westminster abbey

Una din bijuteriile arhitectonice ale capitalei britanice, punct de atracție pentru orice vizitator al Londrei, este Westminster Abbey, fondată — potrivit datelor cunoscute în prezent — în al doilea deceniu al secolului al VII-lea. De la William Cuceritorul încoace, aci au fost încoronați toți monarhii britanici — exceptîndu-i pe Edward al V-lea și Edward al VIII-lea — inclusiv regina Elisabeta a II-a, a cărei zi de naștere, 9 iunie, constituie sărbătoarea națională a Marii Britanii.

mohawcii ca și aborigenii

Un grup de indieni Mohawk s-au adunat pe una din străzile orașului canadian Montreal (fotografia din stînga) pentru a protesta împotriva faptului că sînt alungați de pe pămînturile unde au trăit de cînd se știu ei și strămoșii lor. Ei cer restituirea terenurilor lor de vînătoare și pescuit și afirmă: «Păstrați-vă, domnilor, dreptul de vot și dați-ne înapoi pămînturile». Căci cu tot dreptul de vot, fără pămînturi ei nu vor avea altceva de făcut decît să îngroașe rîndurile armatei șomerilor care cuprinde cam jumătate din cei 250 000 de indieni, cîți au mai rămas pe teritoriul canadian.

Numărul aborigenilor australieni a rămas în prezent de doar aproximativ 150 000 — unu la sută din totalul populației. Dar cum se arată pe pancartele celor ce recent și-au instalat corturile în fața clădirii Parlamentului din Canberra, «din șapte copii care mor, șase sînt aborigeni subalimentați. Aborigenii constituie 1% din populația Australiei, dar 10% din cei întemnițați». Arestarea unui aborigen, pe nume Brockmann — care, rămas șomer, în ciuda numeroaselor apeluri adresate autorităților în care arăta că are de întreținut soția și 11 copii, a ajuns într-o zi, văzîndu-și copiii subalimentați și bolnavi, să sustragă de-ale gurii și medicamente dintr-un magazin—a declanșat în mai multe localități australiene (fotografia din dreapta) puternice manifestații de protest ale aborigenilor față de situația lor grea, față de discriminările cărora le cad victime pe toate planurile.

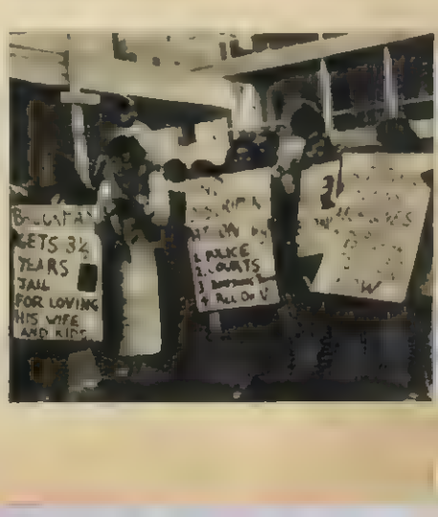

cannes...
și post-cannes

Doi «monștri sacri» ai ecranului — Gina Lollobrigida și Alfred Hitchcock — au împărțit premiile ediției 1972 a Festivalului de la Cannes. Iată-i, înmînînd Marele premiu pentru regie — ex-aequo — cineaștilor Francesco Rossi (cu ochelari) și Elio Petri pentru filmele lor «Afacerea Mattei» și, respectiv, «Clasa muncitoare merge în paradis». Nu s-au stins bine ecourile festivalului cînd o «bombă» a explodat în lumea filmului: Hitchcock și compania producătoare a filmului «Frenezie» au fost acuzați de plagiat de către Charles de Peyret Chappuis, autorul piesei de teatru «Frenezie», reprezentată în 1968 la Paris, și care a cerut despăgubiri în valoare de un milion de franci francezi și schimbarea titlului filmului.

setea...

Călduri toride și o secetă cumplită s-au abătut asupra unei regiuni din nordul și estul Indiei. Au secat rîuri, lacuri, puțuri. Apa, așa cum se vede și din aceste imagini edificatoare, a trebuit drămuită cu picătura — chiar dacă palmele făcute căuș ale copiilor se vroiau pline (în fotografia din stînga — un aspect de pe străzile Calcuttei) — a fost strînsă de prin albiile aproape secate, cu găleți și depozitată (fotografia de jos).

cronica de trei secunde

CODA COZII

Mă întorc și mă răsîntorc, mă gîndesc și mă răzgîndesc — nu știu ce am făcut, cum am trăit ziua istorică de 22 mai 1972. Mai mult ca sigur că pentru mine nu a fost istorică. Firește, prin faptul că m-am trezit, am scris, am mîncat, am citit «Sportul» atent — era luni! — m-am dus la o ședință și am venit tîrziu, noaptea, acasă — prin aceste fapte 22 mai intră în istoria mea, dar nu e o zi istorică. Ziua istorică are printre caracteristici aceea că intră în istoria lumii, nu în istoria ta. E o diferență esențială — atît de esențială încît se poate spune, fără teamă de a greși, că o zi e cu atît mai istorică cu cît intră mai puțin în istoria mîcuță a fiecărui omuleț, pentru a se înscrie în istoria Măreață a Omenirii. Cine înțelege această disociație — poate merge mai departe și liniștit în viață, în lectura acestei cronici și a altor Hronici. Cine nu — nu...

22 mai 1972 este o zi istorică în istoria tauromahiei. La 22 mai 1972, în La Plaza de las Vantas din Madrid, templu al tauromahiei, a avut loc un eveniment fără precedent în ultimii 37 de ani: la 22 mai 1972, matadorul Palomo Linares a avut imensa cinste să taie coada taurului învins. Coada taurului învins e supremul trofeu la care poate visa un toreador, un matador sau — cum zice vorba fără moarte — un izidor. Trofeele nesupreme sînt tăierea unei urechi sau tăierea a două urechi. Dar o coadă tăiată în Plaza de las Vantas nu s-a mai văzut din ziua, istorică și ea, de 29 septembrie 1935. Înaintea lui Linares, la această glorie nu au mai ajuns decît trei, doar trei toreadori: Curro Cara, Manolo Bienvenida și Juan Belmonte, socotit de altfel genial.

Aș pune punct aici, resemnat dar informat, dacă nu aș mai ști că presa madrilenă contestă viguros evenimentul istoric, ceea ce ar fi inuman să nu mă pună pe gînduri, ca ori de cîte ori avem de-a face cu o contestare a istoriei. Ce zice presa madrilenă? Că dl. Pangua, președintele celei de-a 12-a coride de la San Isidro, cel ce a îngăduit tăierea cozii de taur, a dat dovadă de «frivolitate» și a compromis «seriozitatea tradițională a primei Plaza din lume». Că trofeul cozii nu se poate acorda decît în cazul unei «faene» excepționale — dar cum poate fi o faenă excepțională dacă taurul învins nu a fost excepțional? Taurul învins nu a avut nici bravură, nici vigoare în luptă iar Linares nu a riscat mai nimic omorîndu-l. L-a omorît frumos, artistic, dar nu excepțional. Așa că matadorul nu avea drept la coadă — care coadă e denumită «o coadă de circumstanță» și chiar «o coadă politică», ea mărturisind criza — ce altceva? — prin care trece instituția Coridei în care de ani de zile mișună tauri slabi și toreadori proști. «Trăim ultimele clipe ale fiestei» — se murmură prin popor.

Și dacă într-o bună zi — cum zice Gogol — voi fi întrebat: cine a declanșat decisiv această criză? — vă voi răspunde: critica tauromahică, domnilor. Ea e de vină, așa cum scrie și Jose-Antonio Novais în «Le Monde»: «...a apărut în redacții o critică nouă, pasionată de tauri și feroce de independentă care a dat în vileag trișeriile din lumea coridei». Da, domnilor, critica tauromahică s-a dovedit feroce... Ca concluzie istorică — e de ajuns și nu mai e nevoie de nici o coadă din partea mea.

Radu COSAȘU

agendă

La Buckinghamshire a murit, în vîrstă de 80 de ani, celebra artistă britanică de teatru, film și televiziune MARGARET RUTHERFORD. În îndelungata sa carieră artistică, Dame Margaret a interpretat o serie de roluri memorabile, cîștigîndu-și o mare popularitate prin realizarea savuroasului personaj MISS MARPLE, eroina dintr-o serie de povestiri transpuse pe ecran ale Agathei Christie. Pentru rolul femeii bătrîne din filmul THE V.I.P.S., Margaret Rutherford a fost distinsă cu Premiul Oscar.

Un apel la încetarea ciocnirilor sîngeroase dintre forțele guvernamentale și cele de gherilă ale organizației Tupamaros din Uruguay a fost adresat, prin radio, de către LIBER SEREGNI, președintele coaliției forțelor de stînga din Uruguay — Frente Amplio. Apelul cere ambelor părți să înceteze ostilitățile în interesul general și pentru a se depăși criza prin care trece țara. «Cerem președintelui republicii — afirmă Seregni — să ia inițiativa a trata încetarea focului».

Una din cele mai recente fotografii ale DUCELUI DE WINDSOR, care a încetat din viață la Paris, în vîrstă de 78 de ani. El a stîrnit vîlvă în jurul său în 1936 cînd, succedîndu-i, în ianuarie, la tronul Angliei, tatălui său, regele George al V-lea, ca Edward al VIII-lea, a preferat să renunțe la coroana regală în luna decembrie a aceluiași an mai curînd decît să nu se căsătorească cu aleasa sa — o femeie divorțată, fapt pe care protocolul curții nu-l admitea.

Constituit după acțiunile protestatare ale studenților și muncitorilor din Tananarive, noul guvern al Republicii Malgașe este format din patru militari și șase civili, sub președinția generalului GABRIEL RAMANANTSOA. Politica pe care o va promova cabinetul său — a declarat Ramanantsoa — «vizează, în special, dezvoltarea țării într-un climat de libertate și de înțelegere, care să fie, în primul rînd, în folosul categoriilor sociale defavorizate».

În cadrul unei ceremonii care a avut loc zilele acestea la Florența, marele sculptor englez HENRY MOORE a fost distins cu titlul de laureat al Premiului Internațional al Muzelor pe anul 1972. Cu același prilej au fost înmînate titluri de laureat octorului irlandez Peter O'Toole, profesorului Jacques Heurgon de la Academia Franceză și altor oameni de cultură, care au adus contribuții remarcabile în domeniul artelor simbolizate de cele nouă muze ale mitologiei grecești.

După anunțarea demisiei lui WERNHER VON BRAUN din funcția de administrator adjunct al N.A.S.A. — începînd cu data de 1 iulie o.c., cînd va prelua postul de vicepreședinte al societății de industrie aerospațială «Fairchild» — directorul Institutului pentru cercetări spațiale și prin sateliți de la Bochum (R.F.G.), Heinz Kaminski, a propus crearea unui nou for vest-european pentru probleme spațiale, a cărui conducere să fie încredințată specialistului american de origine germană.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

Cel care murdărește totul

Că individul are un suflet murdar, posac, opărit, întunecat, soios, n-ar fi în fond o nenorocire prea mare. Murdar, nemurdar, își face treaba cu el... Dar cu prestigiul murdăriei lui crede că toți oamenii îi seamănă. Confundă întunericul care colcăie în sufletul lui cu legile obiective, crede că e suficient ca el să fie idiot, ca toți ceilalți să-i semene.

Nu se mulțumește să fie stupid. Propria lui stupiditate nu-i ajunge. Aici e drama. De aceea caută să atragă și pe alții în vîscul în care-și molfăie zilele. Cu propria lui stupiditate se plictisește, caută și alți stupizi să-i țină de urît.

Dacă aude că un bărbat și o femeie s-au îndrăgostit, soiosul examinează întîmplarea de la înălțimea întunecimii sale. El vede în orice manifestare umană numai interese meschine și calcule perfide. De aceea se grăbește să murdărească totul — în această grabă își află sensul existenței.

— S-au îndrăgostit? Peste două luni am să fiu martor în procesul de divorț...

Chiar și pe Giordano Bruno e în stare să-l suspecteze. E convins că Giordano Bruno s-a lăsat ars pe rug din cine știe ce calcule sau că nici nu s-a lăsat de fapt ars pe rug...

Astea sînt povești. Cum o să se lase ars pe rug pentru o idee?

El nu calomniază un om sau pe altul. A găsit o soluție mai radicală. El calomniază întreaga condiție umană. De aceea are numai cuvinte de laudă la adresa clinilor. Tot ce e frumos îl indignează, orice triumf al rațiunii îl interpretează ca pe o ofensă. Un cer albastru i se pare o ironie la adresa lui.

El nu caută pete în soare. E convins că însuși soarele e o pată, o imensă eroare... Nu se sfiește să aducă și prevestiri dintre cele mai apocaliptice.

— Soarele se va prăbuși într-o bună zi. Nu se poate altfel...

Pe unde se duce, murdărește. Pe unde se învîrte, copacii parcă se usucă. Cerul se întunecă. Într-o lume murdară, murdăria lui particulară nu-l mai supără atîta. Selecționează cu grijă de colecționar tot felul de vești proaste. Marea lui bucurie e să-ți aducă o veste proastă. Atunci renaște, înținerește.

— N-ai auzit? Tot Bucureștiul știe. X a delapidat o sută de mii de lei!

Asta e pîinea lui de toate zilele. Veștile proaste. Iubește veștile proaste, le cultivă, le apără, le îngrijește. Dar—ciudat lucru — în loc să-l îngrașe, aceste vești proaste l-au slăbit, l-au făcut firav și bolnav. O singură veste proastă dacă mai înghite o să se prăbușească în mijlocul străzii, distrus de anemie.

umor

de ANDO

„LA IARBĂ VERDE"

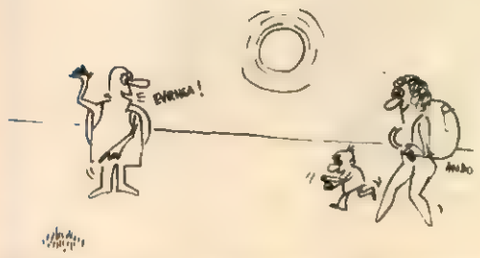

DE PESTE HOTARE

SARE

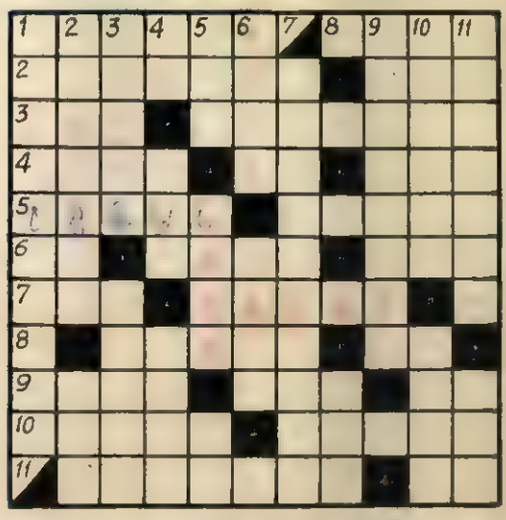

ORIZONTAL: 1) Cu sare — Sare naturală. 2) Nu sare—Cu sare... la mare. 3) Sărat lîngă Brăila—Săriți. 4) Vine la cîntare—Îhî — Duminică dimineața! 5) Cu sare la Sovata—Se cară. 6) Strat... de piele—Sare casa—Sare prostul din bananier! 7) Tematică prescurtată!—Cu sare. 8) Sare... la nevoie (fem.)—Băgat în saramură. 9) Sărați și presărați—Sărată în cele din urmă!—Către. 10) A emite — Rezervor gigant de sare. 11) Se spune cînd se sare la bătaie (pl.)—Intrate la sărare!

VERTICAL: 1) Gradul de saturare al unei ape sărate. 2) Apă și sare!—Puțină imaginație! 3) Sare la mîncare—Pus la sare. 4) A sărit la urmă!—Proaspeți — Cu sare. 5) Bătut la cap — A părăsi—Sare (fig.). 6) În combinație cu o bază dă întotdeauna o sare—În port. 7) Sare să apuce totul. 8) În acest loc. 9) Sare în ochi (fem.). 10) Fantastic instrument de zbor—Cu sare în vorbire. 11) Sare — Se dă la pește în mare.

Nic. AMARIEI

Dezlegarea jocului DOMESTICĂ, **apărut în numărul trecut**

ORIZONTAL: 1) CASCIOARA — P. 2) ODAI — R — STOR. 3) SALOANE — EPI. 4) APARTAMENTE. 5) RO — ARMATA — T. 6) SEPIE — ANTE. 7) ATM — UNT — SAN. 8) N — SIMTITA—I. 9) UM—V — ENA — C. 10) LOCAL — DULAP. 11) AVAR — PERETE.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

CARTE

• Noul volum al poetei Nina Cassian, **Loto-poeme**, se deschide cu poezia: «Ora de joc». Într-adevăr, toată cartea poartă această amprentă a ludicului, din care însă nu lipsește fiorul liric. Dar asupra acestei recente apariții editoriale vom reveni într-unul din numerele viitoare ale publicației noastre (Editura Albatros).

• Alexandru Ivasiuc: **Pro domo. Radicalitate și valoare.** Cartea reunește eseurile publicate la rubrica Pro domo în săptămînalele «Contemporanul» și «România literară». Organic înclinat spre speculație, Alexandru Ivasiuc se arată în eseurile sale ca un teoretician original și profund. În recenta-i carte nu o dată întîlnim idei fertile, incitante la meditații, exprimate într-o logică strînsă, asupra unor factori determinanți ai valorii fenomenului artistic (Editura Eminescu).

• Micromonografia **Voltaire** de Tudor Vianu s-a tipărit la Editura Albatros.

• Banu Rădulescu: **Lumina și piatra.** Mai întîi relevăm cu satisfacție faptul că un prozator mai «virstnic» cultivă nuvela, specie lăsată îndeobște pe seama tinerilor în al doilea rînd, constatăm cu insatisfacție că ai noștri cronicari n-au binevoit să-și spună cuvîntul — decît cu foarte rare excepții — despre aceste proze datorate unui autor serios și cu vocație (Editura Cartea Românească).

• La Editura Univers semnalăm apariția cărții **Moștenirea lui Leopardi**, semnată de cunoscutul estetician și critic italian, profesor de literatură franceză la Universitatea din Urbino, Carlo Bo. Cuvînt înainte și traducere de Dragoș Vrînceanu.

• Teodor Scarlat: **Nopțile din Underground.** Poeme de autentice «retrăiri» ale unor vaste sentimente de către un poet ce de aproape patru decenii slujește cu devotiune «fantomele din vis». Un vis în care revin, tonic sau elegiac, iubirile pierdute, speranțele într-o înaltă «oră de zbor», tristețile sau bucuriile simple, imaginile transfigurate ale peisajului țării... (Editura Cartea Românească).

• În seria «Universitas» a Editurii Minerva a apărut volumul **Dimitrie Cantemir și umanismul** de Petru Vaida.

• Cele douăzeci de pagini ale **Cariatidelor** (suplimentul politic, social, cultural al ziarului «Flacăra roșie» din Arad) aduc un interesant și variat sumar, anoonat în bună măsură — lucru lăudabil — în realitățile de acut interes ale regiunii. Prin articolele, reportajele, materialele de anchetă economică, socială sau prin acelea de cultură, prin rubricile diverse, prin poeziile cu grijă alese, deci prin tot conținutul ei, publicația **Cariatide** își configurează tot mai distinct un loc necesar în peisajul periodicelor noastre.

CINEMA

• **20 000 leghe sub mări.** Specializat în filmele spectaculoase, Richard Fleischer («Călătoria fantastică») se avîntă, cu tot arsenalul său de bun meșteșugar, pe teritoriile romanului binecunoscut al lui Jules Verne. În distribuție — Kirk Douglas, James Mason, Paul Lukas, Peter Lorre, Robert J. Wilke, Charlton Young, Ted Cooper.

• **Femei în ofsaid.** Actrița de comedie numărul unu a ecranului cehoslovac, Jirina Bohdalova, într-o agreabilă peliculă semnată de Borivoj Zeman. În alte roluri — Liubomir Lipsky, Stella Zazvorkova, Jiri Krampol, Vladimir Menșik, Jiri Stuchal.

• Mari actori pe ecranele noastre: Jane Fonda, Robert Redford, Charles Boyer («Descult în parc»), Donatas Banionis («Goya»), Peter O'Toole («Adio, domnule Chips»).

James Mason

Marlène Jobert, Lino Ventura («Ultimul domiciliu cunoscut»).

• **Istoria Hollywoodului.** Hotărît lucru, nicicînd editura **Meridiane** n-a fost mai aproape cu sufletul și cu fapta de cititorii cinefili ca în ultimele luni. Cărți după cărți, care mai de care mai valoroase. Semnalăm, în aceste sumare rînduri, excelenta lucrare a lui Charles Ford dedicată «uzinei de vise», Hollywoodului, asupra căruia neobositul istoric și critic proiectează multiple și revelatoare lumini. Volumul (mult mai restrîns decît originalul) este însoțit de o atotcuprinzătoare prefață semnată de autorul traducerii, distinsul profesor Ion Cantacuzino.

MUZICĂ

• Inedit prin lucrarea cu instrument solist inclusă în program, concertul Filarmoniciii din 16 și 17 iunie ne propune: Sarabandă, Gigă, Badinerie de Corelli; Concert pentru chitară și orchestră de Mario Castelnuovo Tedesco — solistul acestei prime audiții este **Roger Pierrat** din Franța; și încă o primă audiție — Simfonia a XIV-a de Dimitrie Cuclin. Dirijează, **Mircea Basarab**.

• În studioul din strada Nuferilor, la 11 iunie, un concert simfonic al Orchestrei simfonice a R.T.V. dirijate de **Constantin Bugeanu**: Simfonia nr. 39 de Mozart; trei opusuri de Maurice Ravel: Concertul pentru pian, Concertul pentru pian pentru mîna stîngă și Bolero. O atracție a concertului o reprezintă desigur solista, binecunoscuta pianistă franceză **Monique Haas**.

• Același studio este oferit la 15 iunie Tribunei tinerilor soliști reprezentați, de această dată, de absolvenții liceului de muzică «George Enescu», sprijiniți de Orchestra de studio a R.T.V., dirijată de **Carol Litvin**. În program: Concert nr. 2 pentru violoncel și orchestră de Haydn (solistă, **Roxana Livada**), Concert nr. 1 pentru pian de Beethoven (**Marica Șerban**), Concert pentru vioară de Mendelssohn-Bartholdy (**Alexandru Orban**), Concert pentru pian de Grieg (**Dan Poenaru**).

• Din nou tineretul, într-un dublu recital în sala Studio Ateneu la 13 iunie: pianista **Elena Toncu-Duca** (J.S. Bach, Schumann, Stravinski, Dan Constantinescu) și sonate pentru două violoncele: **Corneliu Faur — Ilie Ionescu** (prime audiții de Barrière, Haendel, Mozart).

DISC

• «Sînge vienez» — opereta regelui valsului, Johann Strauss — ne este oferită de casa noastră de discuri într-o înregistrare mai mult decît remarcabilă («VEB Deutsche Schallplatten-Berlin») cu concursul unor renumiți soliști ai genului. Prezentarea discului, aparținînd muzicologului Edgar Elian, comunică interesante informații despre istoricul «Sîngelui vienez» (ECE–635/1).

• O altă operetă celebră, «Giuditta», reprezintă unul din succesele răsunătoare ale compozitorului Franz Lehar. Cu toate c-a fost scrisă la respectabila vîrstă de 64 de ani, premiera din 1934, de la Opera de stat din Viena, încununează frumos apusul unei vieți închinate muzicii de operetă. Dirijorul Willi Mattes, la pupitrul Orchestrei simfonice Graunke, apelînd la aceiași soliști folosiți pentru înregistrarea «Sîngelui vienez», izbutește o interpretare de o autenticitate tipic vieneză (ECE–0635/2).

• În problema discurilor cu înregistrări din muzica de operetă mai rămîne de rezolvat o problemă! Genul fiind totuși, întructva, bazat nu numai pe pagini de virtuozitate vocală sau orchestrală, ci și pe întinse pasaje de text (fie dramatic, fie comic), ce ne facem cu ele? Mai cu seamă că există faimoase scene necintate, dar care ar constitui o încîntare pentru amatorii de operetă la domiciliu. În special, cele de tip «schecis»! Și atunci se naște întrebarea: n-ar fi cazul să imprimăm și «integralele» de operete (bineînțeles, în limba română)? Sau cel puțin selecții de asemenea pagini operetistice?

PLASTICĂ

• **Salonul umorului.** Manifestare periodică a cavalerilor satirei și risului, salonul din acest an — deși surprinzător de restrîns ca spațiu — se prezintă la un nivel de bună calitate. În primul rînd se observă o mai mare varietate stilistică, apoi o extindere remarcabilă a registrelor tematice și, în sfîrșit, prezența masivă a noului val de caricaturiști care s-au afirmat în ultimii ani, alături de veteranii genului (Galeriile Orizont).

• Atelierul — spațiul obiectelor familiare, dar și al combustiilor secrete ale artistului — revine în grafica **Getei Brătescu**. E un spațiu al fascinațiilor, sugerat și ambiguu, tăcut și profund. Aceleași imagini pure, cu geometria lor aleatorie, revin și pe ecranele tapiseriilor cărora aceeași griurilor le conferă un moment de solemnitate (Apollo).

• Pe măsură ce anii trec, **Gh. Ilieșcu-Călinești** consolidează originalitatea creației sale. El nu e numai un cioplitor, ci și un constructor de forme noi. Obsesia sculptorului e dimensiunea mitică, întruparea în colosal a unor obiecte adesea umile («Sfeșnic», «Polițe») sau privirea gravă asupra lumii prin evocări simbolice, fastuoase prin simplitatea lor (Apollo).

• Retrospectiva de grafică militantă a lui **Iulian Olariu** este o selecție din lucrările realizate de artist în ultimii 15 ani. Sînt imagini directe, de un elevat patos militant, și o anume solemnitate simbolică, evocări dinamice ale unor momente eroice, realizate cu virtuozitate și talent.

TEATRU

• **Apus de soare** de Delavrancea (Teatrul de stat din Oradea) spectacol excepțional, impunînd cu forță un nou nume în regia românească, cel al Nicoletei Toia. O viziune proaspătă, dar neforțat modernistă, intervenții muzical-folclorice de mare expresivitate, o mișcare în scenă construită cu rigoare și sensibilitate. Cîțiva interpreți foarte bine în rol: George Pintilescu, Jean Săndulescu, Gh. Stana, Nicolae Barosan, Anca Mieta Chiriță, Eugen Harizomenov. Din păcate, palide și ușor vetuste tocmai interpretările celor trei roluri principale: Ștefan (Nicole Toma), doamna Maria (Alla Tăutu) și Oana (Dorina Păunescu). Scenografie de foarte bună calitate: Eliza Popescu Zisiade.

• **Voci** (Institutul de arhitectură, sala de sporturi): spectacol coregrafic în nocturnă, prezentat în fiecare luni la orele 22.00 fără bilete (deci și fără a se plăti contravaloarea lor!) de acest fanatic al dansului care e Gh. Căciuleanu și de mica lui trupă: balerinele Sonia Dumitrescu și Ruxandra Racoviță și studentul la actorie Dan Mastacan. În întregime conceput și realizat — pe cîntecele Mariei Tănase — de Gh. Căciuleanu, care se afirmă ca un coregraf de excepție, plecînd pentru dansul pur, ascetic, de maximă concentrare.

• **Antigona** de Sofocle și **Prețul** de Ion Băieșu sînt primele spectacole ale viitoarei stagiuni arădene, intrate de pe acum în repetiții, în regia lui Dan Alecsandrescu și în interpretarea harnicei trupe din localitate. Săptămîna viitoare, Teatrul din Arad întreprinde un turneu în R.S.F. Iugoslavia cu «Tache, Ianke și Cadîr» — pusă în scenă de Mircea Petre Suciu și avînd în rolurile principale pe Mircea Gherdan, Vasile Varganici, Nicolae Lehene.

• **Înainte de potop** de Nagy Istvan (Teatrul de stat din Tg. Mureș, secția maghiară): spectacolul realizat de regizorul Gh. Harag (în decorurile Floricăi Mălureanu), distins cu cel mai înalt și cu cele mai multe premii ale Festivalului național de teatru din 1971, este prezentat între 7 și 16 iunie pe scena Teatrului popular din Subotița, împreună cu recitalul de poezie românească contemporană al actriței Illyés Kinga.

• **Bărbierul din Sevilla** de Beaumarchais (Teatrul «Victor Ion Popa» din Bîrlad) a rotunjit săptămîna trecută cifrele — record pentru un teatru din provincie — de 100 de reprezentații și 34 000 de spectatori. În rolul principal: Decebal Curta. Regia: Cristian Nacu.

TV

EVENIMENTUL LA ZI. **Țara întreagă în întrecere** — relatări de pe întreg cuprinsul patriei despre felul în care oamenii muncii întîmpină Conferința Națională a P.C.R. și cea de-a XXV-a aniversare a Republicii (zilnic ora 20.00)

REPORTAJ. Despre cei 1 200 de inovatori ai Uzinelor de autocamioane din Brașov va fi vorba în **Reportajul săptămînii** (duminică ora 20.00) • «Curtea veche» — un alt capitol al ciclului de reportaje **Bucureștiul necunoscut** (joi ora 21.20, pr. 2).

DEZBATERI. Din ciclul **Sensul acțiunii — perfecționare**: «Planificarea și organizarea» (joi ora 18.50) • **Cărți și idei**: «Socialismul și cultura de masă»: de T. Pocîngă, Editura politică (joi ora 22.30, pr. 2).

ȘTIINȚĂ. «Cibernetică și informatică» în emisiunea **«Mai aveți o întrebare?»** (joi ora 21.55)

LITERATURA. **Biblioteca pentru toți** prezintă o emisiune închinată vieții și operei lui Duiliu Zamfirescu (vineri ora 20.30, pr. 2)

TEATRU. O premieră TV (în fine): «Pledoarie pentru un răzvrătit» de Emanuel Robles, cu o distribuție foarte bună, din care citîm: Fory Etterle, Peter Paulhofer, Victor Rebengiuc, Ilinca Tomoroveanu (marți ora 20.20).

FILM. Cineastul marilor spectacole — Cecil B. de Mille — cu «Cal mai mare spectacol». Printre

Irina Loghin

interpreți — James Stewart și Dorothy Lamour (duminică ora 20.20) • Neuitatul și zguduitorul film «Colina» cu Sean Connery și Harry Andrews (miercuri ora 20.00) • «Evantaiul», filmul lui Otto Preminger, după piesa lui Wilde (vineri ora 20.30) • «Cînd vine pisica», o realizare a studiourilor cehoslovace (simbătă ora 17.50, pr. 2).

MUZICĂ. Leonard Bernstein aduce un «Omagiu profesorilor» (duminică ora 11.10) • Concursul coral interjudețean **Cîntare patriei** își continuă frumoasa călătorie de-a lungul și de-a latul țării (duminică ora 16.05) • Baritonul Petre Ștefănescu-Goangă, figură proeminentă a teatrului liric românesc (marți ora 18.30) • Cu artiști ieșeni — un program de arii de operă și operetă (vineri ora 22.15).

FOLCLOR. «De n-ar fi dorul pe lume» — cu Viorica Flintașu, Maria Butaciu, Maria Crăciun, grupul «Miorița», naustul Stanciu Simion (miercuri ora 18.00) • Un bogat program folcloric prezentat de ansamblul «Maramureșul» (simbătă ora 16.40).

DIVERTISMENT. Reîntîlnire cu Maria Pietraru, Irina Loghin, Maria Butaciu, Margareta Pîslaru, Anda Călugăreanu, Mihaela Mihai, Olimpia Panciu, Gheorghe Zamfir, Benone Sinulescu, Mihai Constantinescu și alții (luni ora 20.20) • O vedetă a muzicii ușoare: Françoise Hardy (marți ora 22.20) • Emisiunea **Șlagăre la adresa dv.** cu Margareta Pîslaru, Dida Drăgan, Olimpia Panciu, Doina Spătaru, Aurelian Andreescu, George Enache (simbătă ora 22.55).

SPORT. Săptămînă sportivă cu de toate: Duminică: automobilism (ora 11.00), dirt-track și ciclobal (ora 14.00), fotbal Farul–Universitatea (ora 17.25) • Din nou fotbal: Belgia–R.F.G., semifinală a Campionatului european (miercuri ora 20.55) • Tenis: în Cupa Davis, România–Italia (vineri ora 15.00, simbătă ora 15.30) și din nou fotbal: amicalul România–Italia (simbătă ora 20.00).

Dan Nuțu

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Loto-pronosport din 11 iunie 1972

I. Dinamo–S.C. Bacău	1
II. U.T.A.–Petrolul	1, x
III. Jiul–F.C. Argeș	x 1, 2
IV. C.F.R. Cluj–Steaua	1, x
V. Crișul–«U» Craiova	x
VI. Farul–«U» Cluj	1, x
VII. A.S.A.–Rapid	1, x
VIII. Steagul roșu–Poli	1
IX. Brescia–Ternana	1
X. Genoa–Lazio	2
XI. Novara–Como	2
XII. Palermo–Cesena	1
XIII. Perugia–Taranto	1

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

flacăra album

MILENA DRAVICI este considerată astăzi vedeta numărul unu a filmului iugoslav.

Fotografie de Jovan PRESKAR

25
'72

FLACARA

ANUL XXI
NR. 889
17 IUNIE 1972

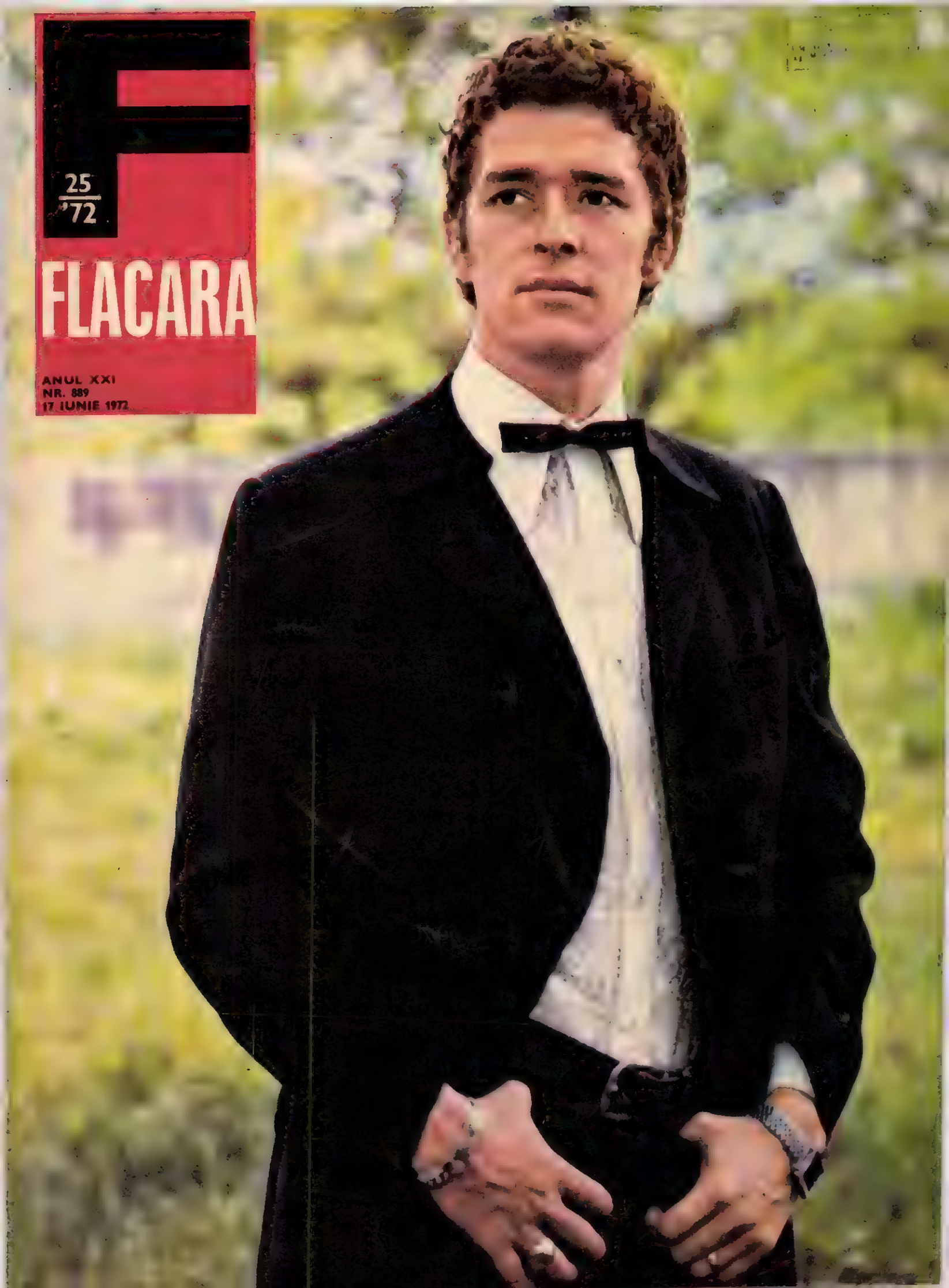

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

ÎN LUPTĂ CU MINUTELE

La chemarea la întrecere între electricienii de întreținere de la întreprinderile din țară lansată de un grup de inovatori de la F.M.U.A. – București în revista noastră nr. 23/72, ne parvin tot mai multe răspunsuri. Publicăm mai jos două extrase din scrisorile sosite recent (fotografia aparține primului semnatar):

SĂ ASIGURĂM MAȘINILOR O FUNCȚIONARE CONTINUĂ

«M-a bucurat mult chemarea la întrecere. Am văzut în «Scînteia» un grafic prin care se arăta cît de mult valorează pe întreaga economie dacă toate mașinile ar lucra cu un minut mai mult. Noi, electricienii de întreținere, prin operativitatea intervențiilor și calitatea reparațiilor putem cîștiga multe minute prețioase de timp productiv. Eu lucrez ca electrician în sectorul cheie al uzinei: la centrala termică-compresoare și la posturile de transformare. Orice defecțiune poate întrerupe întreaga activitate în uzină. Îmi iau angajamentul ca instalațiile să lucreze fără întrerupere și să fac tot posibilul, prin controale amănunțite și atente, să previn eventualele defecțiuni».

Nicolae TELENJAN
electrician de întreținere
la uzina «Autobuzul»

PIESELE DE SCHIMB FĂRĂ ÎNTÎRZIERE

«...În ceea ce privește scurtarea timpului de imobilizare a mașinilor intrate în reparație, este recomandabil să se asigure, în primul rînd, un stoc de schimb. Noi contribuim prin munca noastră la autoutilarea întreprinderii. Astfel, recent am executat o mașină de roluit tabla pînă la 10 mm grosime, și în cinstea Conferinței pe țară a partidului secția noastră s-a angajat să suplimenteze planul inițial de autoutilare cu încă 90 000 lei. Întrecerea inițiată prin revista «Flacăra» ne mobilizează și mai mult pentru a scurta timpul de imobilizare a mașinilor, a face reparații de cea mai bună calitate și a ne organiza cît mai eficient munca, fiind conștienți de faptul că prin eforturile noastre contribuim la realizarea cincinalului înainte de termen».

Gheorghe BALTĂ
șef de echipă la uzinele «Timpuri noi»

PE PRIMUL PLAN: AUTOUTILAREA

Colectivul Uzinei de mecanică fină din Sinaia și-a reanalizat recent rezervele și posibilitățile, sporindu-și curajos dar realist angajamentele cu care întîmpină cele două mari evenimente în perspectivă: Conferința Națională a P.C.R. și aniversarea unui sfert de veac de la întemeierea republicii. Iată cîteva (și cele mai semnificative) dintre angajamentele sporite:

Capitolul din plan referitor la producția globală să fie încărcat cu încă 3 milioane de lei (de la 10 la 13 milioane), iar la producția marfă cu încă un milion de lei.

Angajamentul de a economisi metal a fost mărit cu 15 tone, cantitate de loc neglijabilă dacă ținem seama că, prin specificul procesului de producție, ponderea mare o are aici nu materia primă — recte metalul — ci manopera.

Noul plan de măsuri, dezbătut cu seriozitate, competență și responsabilitate în adunări generale, are în vedere mijloacele de realizare și chiar de depășire a noilor angajamente. Astfel, pe primul plan se situează creșterea indicelui de utilizare a mașinilor pentru a se obține nemijlocit o sporire a capacității de producție; extinderea polideservirii la mașini (un muncitor la mai multe mașini) — experimentul a dat bune rezultate în uzină iar planul de a forma 120 de muncitori de polideservire a și fost depășit; fabricarea unor agregate superioare (cum ar fi agregatul pentru rodat cu 20 de posturi de lucru) și adaptarea unor tehnologii noi (*rotofinish*, de pildă) în măsură să reducă masiv manopera unor operațiuni cum este ajustura. Un capitol important din planul de măsuri are în vedere perfecționarea personalului pe toate nivelurile — acțiunea de reciclare a fost realizată în proporție de peste 75% iar planul prevede terminarea ei în cele mai bune condițiuni. Cel mai spectaculos însă — ca să ne exprimăm așa — punct din plan se referă la *autoutilare*. Trecînd peste detaliile lui tehnice, vom sublinia doar previziunea că în 1973 volumul autoutilării va fi de două ori mai mare ca în 1972. Cine-s oamenii care-l vor aduce la îndeplinire? Pe umerii cui cad imensele răspunderi?

Iată pe unul dintre ei, iată-l pe maistrul ION GRAMA.

Era un copilandru cînd a intrat pe porțile uzinei, adus de mînă de tatăl său (și el fost muncitor în aceeași întreprindere). A intrat în școala profesională, apoi a făcut cursurile de maiștri, specialitatea frezor. Acum este un bărbat în putere, are 36 de ani, e căsătorit, are doi copii. Maistrul Grama este unul din oamenii de nădejde ai uzinei. Am încercat să-i aflu cîteva din gîndurile lui din aceste zile fierbinți. Inteligent și serios, are o viziune lucidă, pătrunzătoare, a rosturilor sale și ale secției unde lucrează în complexul angrenaj uzinal. «În *secția noastră S.D.V. (scule — dispozitive — verificatoare) trebuie să gîndim așa: dacă piesele componente ale pompei de injecție sînt niște produse extrem de fine și de precise, apoi sculele cu care se realizează aceste piese trebuie să fie de zece ori mai fine, mai precise, toleranțele erorilor de fabricație fiind de ordinul micronilor*». Iată un punct de vedere sănătos (imprimat de maistru întregului colectiv), generator al unui indice de calitate a muncii plasat foarte sus. Nu mai puțin serioasă este atitudinea maistrului Grama în fața problemelor de autoutilare care — după cum am văzut — se pun cu acuitate întregii uzine. O analiză a posibilităților secției a scos la iveală idei dintre cele mai consistente, traduse în dispozitive, scule etc., unicate și de serie, de maxim randament. De pildă: cuțite pentru degajarea corpului pulverizator — realizate chiar de el, Ion Grama; foarfeca pentru debitarea tablei groase; o presă pentru rulmenți, și altele, și altele. Cea mai importantă concluzie însă pe care maistrul Grama a tras-o din cercetarea posibilităților secției este aceea că, oricîte s-ar face, tot mai rămîn rezerve. Asemenea concluzie se împotrivește prin ea însăși stagnării, baterii pasului pe loc, determinînd cursul unui neîncetat proces de perfecționare. Închinîndu-și priceperea profesională, timpul și răbdarea acestei majore căi de ridicare generală a nivelului profesional, meșterul se ocupă cu excelente rezultate de grupele de rectificatori-ascuțitori și tratamentiști — sudori — forjori.

Iubit, prețuit, respectat de oameni, Ion Grama îndeplinește, cu același spirit de responsabilitate, importante sarcini politice și obștești. Are timp pentru toate? Are, dat fiind că meșterul Ion Grama este îndeaproape sfătuit, ajutat și sprijinit de secretarul organizației de bază din secție, membru în comitetul de partid al uzinei, care este... tot Ion Grama»

E. DASCALU

Meșterul, de aia e meșter: să lămurească pe cei ce abia deprind meseria.

UN LARG COLOCVIU AL MUNCII, O PUTERNICĂ EXPRESIE A LEGĂTURILOR TRAINICE DINTRE PARTID ȘI POPOR

De curînd, oamenii muncii din județul Argeș au avut marea bucurie de a-l primi din nou în mijlocul lor pe secretarul general al Partidului Comunist Român. Recenta vizită de lucru a constituit și de data aceasta un amplu dialog de lucru, o analiză profundă și realistă a sarcinilor și problemelor curente și de perspectivă.

Pretutindeni, constructorii de mașini, chimiștii, textiliștii, toți oamenii muncii din localitățile vizitate au făcut o entuziastă primire tovarășului Nicolae Ceaușescu, reafirmîndu-și cu acest prilej hotărîrea lor fermă de a-și consacra întreaga lor activitate creatoare îndeplinirii planului cincinal înainte de termen, de a întîmpina cu noi succese în muncă Conferința Națională a partidului și cea de-a 25-a aniversare a republicii.

Printre constructorii autoturismului «Dacia».

Pretutindeni, locuitorii județului Argeș au făcut o caldă primire tovarășului Nicolae Ceaușescu, reafirmînd plenar marea unitate dintre partid și popor, dragostea și atașamentul lor fierbinte față de politica înțeleaptă a partidului nostru.

Oameni și fapte din marea întrecere pentru a îndeplini

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

UN EXEMPLU GRĂITOR ȘI MOBILIZATOR

În cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a XXV-a aniversări a proclamării republicii, uzina noastră și-a sporit angajamentele luate anterior, răspunzînd în felul acesta chemării la întrecere între toate ramurile de producție și între toate județele țării. Colectivul nostru, care se angajase anterior să dea peste plan o producție globală de 8 milioane lei și o producție marfă de 8,5 milioane lei, și-a majorat aceste sarcini la 12,5 milioane lei producția globală și — o și mai substanțială creștere! — la 24 milioane lei producția marfă. Din această producție suplimentară vom realiza pînă la 19 iulie, data începerii Conferinței Naționale a P.C.R., produse-marfă în valoare de 9 milioane lei. Printre alte angajamente voi aminti faptul că vom livra peste plan de patru ori mai multe produse pentru export decît ne-am angajat inițial și că vom obține o creștere a productivității muncii de la 101,9%, cît era angajamentul inițial, la 103,5%.

Acestea sînt angajamentele. Vor fi ele aduse la îndeplinire? Noi nu ne îndoim nici un moment că ne vom cinsti cuvîntul dat. Garanția acestui fapt o constituie realizările de pînă acum, dar mai ales o constituie priceperea, hărnicia și elanul patriotic al muncitorilor uzinei noastre, în frunte cu comuniștii.

Unul dintre aceștia, muncitor cu care toată uzina se mîndrește, este comunistul Gheorghe Nicolae, ajustor experimentat, șeful brigăzii în care lucrez și eu.

Îl cunosc pe tov. Nicolae din anii cînd eram ucenic, din urmă cu 25 de ani, și în tot acest sfert de secol am lucrat împreună. E cu cîțiva ani mai în vîrstă decît mine, are azi 56 de ani, și lucrează de nu mai puțin de 39 de ani în meseria de ajustor. La 17 ani, în anul 1933, — an de glorioase lupte revoluționare ale clasei muncitoare — tov. Nicolae, care a crescut și a copilărit aici, în cartierul Obor-Pantelimon, a intrat ca ucenic la actuala Uzină de pompe-București. După calificarea sa ca ajustor a trecut la o altă întreprindere mai mică, întreprindere care, prin comasarea din 1948, a devenit actuala Uzină de mecanică fină. Cu un an înainte, în 1947, tov. Gheorghe Nicolae a devenit membru al P.C.R. Înțelegînd că trebuie să cinstească înalta calitate de membru al partidului clasei muncitoare, tov. Nicolae nu numai că nu și-a părăsit nici o zi locul său de muncă și și-a însușit mereu o calificare tot mai înaltă, dar a și format numeroase cadre tinere de specialiști. Printre cei pe care i-a învățat meseria mă mîndresc a fi și eu. Noi producem aparate de măsură și control de cea mai înaltă precizie, cunoscute în întreaga țară și departe peste hotare. De aceea, la noi în uzină pîinea zilnică sau — cu alt termen — «materia primă» o constituie precizia. Tov. Gheorghe Nicolae și-a ridicat precizia sa de ajustor la nivel de artă. Bun organizator, inimos și entuziast, i s-a încredințat și conducerea unei brigăzi formate din 18 ajustori, colectiv ce a mers din succes în succes, ajungînd astăzi să fie socotită cea mai puternică brigadă de mecanică fină din uzină. Dacă vreți, acest lucru rezultă și din faptul că mai bine de jumătate din membrii brigăzii sînt încadrați la cea mai înaltă categorie de salarizare.

Brigada noastră se caracterizează prin calitatea produselor ei, înalta precizie a aparatelor pe care le realizează, ca și prin depășirea permanentă a planului valoric. Avînd în față exemplul comunistului Gheorghe Nicolae, noi, toți membrii brigăzii, ne vom face și de aci înainte din plin datoria față de partid și patria socialistă.

Gheorghe STANCU
ajustor la Uzina de mecanică fină-București

Comunistul Gheorghe Nicolae, unul dintre cei mai pricepuți ajustori din Uzina de mecanică fină-București.

ȘI A CELEI DE-A XXV-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

ÎN CETATEA DE FOC

40 000 000 LEI PRODUCȚIE MARFĂ
8 000 TONE FONTĂ
3 000 TONE OȚEL
4 000 TONE LAMINATE FINITE
2 000 TONE COCS METALURGIC
8 000 TONE AGLOMERAT FEROS
7 MOTOARE DIESEL

acestea sînt numai cîteva dintre angajamentele suplimentare ale colectivului marelui combinat reșițean luate în aceste zile în cadrul întrecerii socialiste: CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

DOUĂ PROFILURI

Dacă n-ar fi într-atît de depreciată și originar puerilă, prima întrebare pe care reporterul ar trebui s-o adreseze operatorului chimist de la Uzina de fibre sintetice din Iași, Ion Filimon, după ce a discutat cu tovarășii de muncă ai acestuia ar fi: «De ce vă iubesc oamenii, tovarășe Filimon»?... Fiu de adopțiune al cetății, prislea familiei Filimon din satul Hîrlău, comuna Deleni, devine chimist întru împlinirea unei tradiții deschise de fratele mai mare și continuată de sora mijlocie. A crescut împreună cu uzina și în consecință este unul dintre veteranii acesteia (media de vîrstă a uzinei este de 22 de ani). Discuția ar putea porni de la medalia de aur obținută la olimpiada pe țară a operatorilor chimiști după numai cîțiva ani de producție. Totuși tînărului operator chimist nu-i place să se refere la trecut. «Nu sînt niciodată mulțumit de ceea ce realizez, mărturisește el. Îndată după ce termin un lucru îmi dau seama că aș fi putut să-l reușesc mai bine... Și sînt convins că alți muncitori, în alte centre industriale, execută aceeași operație mult mai repede decît mine».

Poate tocmai această nevoie continuă de perfecționare și autodepășire să-l fi îndemnat pe Ion Filimon să se înscrie printre inițiatorii chemării la întrecere a colectivelor de tineri chimiști în vederea întîmpinării Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a XXV-a aniversări a republicii. Fiindcă pentru el, ca și pentru ceilalți muncitori din uzină, obiectivul întrecerii nu se finalizează în primul rînd în desemnarea unui cîștigător final, întrecerea însemnînd înainte de toate emulația forței creative, mobilizarea resurselor de muncă, valorificarea superioară a rezervelor interne, perfecționarea organizării producției, reașezarea tuturor indicatorilor producției la nivelurile cele mai înalte ale exigențelor chimiei moderne; în întrecerea socialistă — în interiorul ei, și nu o dată în frunte — disponibilitățile de dăruire ale operatorului chimist Ion Filimon dobîndesc plenitudine.

•

Într-o fabrică de tricotaje, ființînd de numai doi ani, pe teritoriul unui oraș (Miercurea-Ciuc) unde îndeletnicirea de tricotor industrial este cu desăvîrșire nouă, exercitarea prerogativelor de șef de secție își multiplică nelimitat spațiul ca și timpul de acțiune. Mai cu seamă cînd media de vîrstă oscilează în jurul a 20 de ani, iar diagrama calității forței de muncă descrie o traiectorie ce începe cu calificarea la locul de muncă și se termină cu experimentele cele mai îndrăznețe vizînd modele inedite de concepere a procesului de producție. Și într-adevăr, șeful secției tricotaje, comunistul Sebastian Steinberg, este omniprezent: de la acțiunea de poziționare corectă a mașinilor, organizarea rațională a locului de muncă, studiul economiei mișcărilor și măsurile de omogenizare a mîinii de lucru pînă la inițierea și aplicarea celor mai curajoase soluții și proiecte tehnice. «Pentru noi, afirmă șeful secției, angajamentele colectivelor de muncitori constituie un imbold și un prilej în același timp pentru a ne descotorosi de balastul de prejudecăți și complexe și de a proceda cu curaj la adoptarea de măsuri în vederea creșterii randamentului muncii, eficienței fiecărui leu investit. Aducem noi îmbunătățiri mașinilor, eliminăm orice cheltuieli de prisos, mai ales cînd acestea se convertesc în valută, utilizînd în acest sens rezervele interne de inovație și creativitate. În momentul de față, un grup de tehnologi a terminat studiul cu privire la realizarea în întreprindere a microîntrerupătoarelor cu ajutorul cărora se vor evita în viitor staționările în fluxul tehnologic, și care pînă acum se importau. Facem tot ce ne stă în puteri să definitivăm de asemenea pînă în preajma conferinței proiectul privind aplicarea la aparatura existentă a unor parafinoare care elimină faza de reparafinare și a unui nou sistem de talcare. Acesta din urmă ne va permite introducerea în producție a materiei prime sosite de la filatură fără să mai fie nevoie de perioada de uscare prealabilă a fibrei. Experimentăm de asemenea mărirea zonei de lucru de la patru la șase mașini la utilajele automatizate și de la una la două mașini la utilajele mecanizate».

Un singur lucru a omis să ne spună: promotorul tuturor acestor inițiative este șeful secției însuși.

N. CRISTACHE

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

ANGAJAMENTE FERME LA „METALOGLOBUS“

«Reevaluînd posibilităţile pe care le avem,— ne declară ing. Victor Meleghi, directorul fabricii — colectivul nostru a hotărît să-şi dubleze angajamentul iniţial. În acest fel, în cinstea Conferinţei Naţionale a partidului, eveniment de care nu ne desparte la ora asta decît o singură lună, vom da un plus de produse industriale de larg consum în valoare de nouă milioane lei. În vederea concretizării angajamentului, printre altele, funcţionează în prezent în fabrică un atelier destinat lucrărilor de autodotare în care construim, cu mijloace proprii, diverse utilaje şi dispozitive menite să ducă la o creştere substanţială a productivităţii muncii şi la economii. Este vorba de realizarea unor noi benzi transportoare, maşini de fabricat ambalaje, maşini de calibrat cursori pentru fermoare etc.»

VOM EXTINDE SCHIMBUL II! VOM GENERALIZA SCHIMBUL III!

În anul 1972 vom livra 375 000 de fermoare peste plan. Acesta este angajamentul secţiei mele. Tot în cinstea celor două importante evenimente politice ale anului vom spori valoarea producţiei marfă cu încă 500 000 lei. Ce vom face pentru a ne respecta angajamentele? În primul rînd vom reduce cheltuielile la mia de lei prin creşterea productivităţii muncii pe fiecare salariat cu 0,50%; apoi vom trece la generalizarea schimbului II şi la extinderea schimbului III.

Alex. ROTARU, şef de secţie

SĂ FIM MAI BINE APROVIZIONAŢI

Sîntem hotărîţi să facem totul pentru a da produse cît mai bune şi cît mai multe. Pentru aceasta este nevoie însă şi de sprijinul fabricilor cu care colaborăm. Într-un cuvînt, al celor care ne furnizează materia primă. De pildă, fabrica «13 Decembrie» din Timişoara nu ne trimite, de multe ori, la timp cantităţile necesare de suport-textil, atît de util fabricării fermoarelor.

Ioana ALEXANDRU — muncitoare

VOM UTILIZA SUTĂ LA SUTĂ TIMPUL DE LUCRU

În cinstea Conferinţei Naţionale şi a aniversării republicii, angajamentul principal al mecanicilor de la «Metaloglobus» se îndreaptă în special spre economisirea oţelurilor scumpe, pe care le folosim la confecţionarea matriţelor destinate fabricării diverselor produse şi a uneltelor. Pînă la conferinţă vom economisi 350 kg oţeluri aliate. Şi ceea ce e deosebit de important în procesul de producţie, ne-am luat angajamentul de a utiliza cît mai bine timpul de lucru la maşină. De unde în luna mai indicele de valorificare a timpului era de 93,6 la sută, acum, în iunie, este de 96 la sută, urmînd ca în iulie — luna conferinţei pe care o cinstim — să se apropie de sută la sută.

Petre VĂCĂROIU
şef de echipă, secţia sculărie

De la stînga la dreapta: Petre Văcăroiu, Alex. Rotaru şi Ioana Alexandru, fruntaşi în producţie la «Metaloglobus»-Bucureşti.

CONSTRUCTORII ÎN PLIN AVÎNT

În aceste zile, constructorii de pe toate şantierele ţării, cei ce înalţă cu hărnicie halele viitoarelor uzine şi fabrici, ca şi cei ce lucrează la ridicarea miilor de apartamente destinate oamenilor muncii, desfăşoară cu abnegaţie o activitate plină de dinamism. În cadrul întrecerii socialiste care are ca obiectiv major îndeplinirea cincinalului înainte de termen, lucrătorii grupului de şantiere Turnu Măgurele al Trustului de construcţii Bucureşti, de pildă, s-au angajat să încheie primul semestru al anului cu o producţie suplimentară în valoare de 4 000 000 lei şi să economisească oţel beton şi alte materiale în valoare de 142 000 lei. Constructorii de la Zalău prevăd de asemenea, printr-un nou angajament, o producţie suplimentară de 3 000 000 lei, în timp ce la Iaşi, specialiştii Institutului de proiectări au elaborat şi au pus la dispoziţia constructorilor noi soluţii care să contribuie la reducerea consumului de materiale pe şantiere.

Iată numai cîteva exemple care demonstrează hotărîrea constructorilor noştri de a întîmpina cu cinste Conferinţa Naţională a P.C.R. şi cea de-a XXV-a aniversare a republicii.

concursul nostru

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

41

42

43

44

41) Dansul ielelor — ing. I. DOBROTĂ — Constanța
42) Și apoi?... — STANZL REINHOLD, tehnician — Reșița
43) Spre țărîi — prof. ION MATEI — Sinaia
44) Pe gînduri — TUDOR MAURICIU, student — București

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

_____

în șapte zile

Sîntem martori și participanți la un fenomen de o vastă rezonanță socială pe care îl regăsim în clasica definiție a științei marxist-leniniste, exprimată prin fraza: «o idee cînd cuprinde masele devine o forță». În ultimele săptămîni, ideea de a îndeplini cincinalul înainte de termen a cuprins practic întreaga țară, devenind acum o forță reală, dinamică, creatoare. Explicația acestui fenomen se află în nivelul ridicat al conștiinței oamenilor muncii,în calitatea lor de proprietari și producători și mai presus de toate în conținutul politicii Partidului Comunist Român, în exemplul mobilizator și activitatea energică călăuzitoare a secretarului general al partidului.

«Cincinalul înainte de termen» reprezintă pentru întregul popor un obiectiv clar, precis, înțeles și însușit organic de fiecare om al muncii, de fiecare cetățean al României socialiste. Ideea «Cincinalul înainte de termen» s-a născut în avîntul pe care l-a luat întrecerea socialistă, avînd prilejuit de Conferința Națională a P.C.R. și cea de-a XXV-a aniversare a republicii. Aceste evenimente politice au stimulat inițiativa oamenilor muncii, a întregului popor,deoarece — așa cum arătarecent tovarășul Nicolae Ceaușescu — «Gîndul partidului este gîndul poporului și tocmai de aceea partidul se bucură de încredere și este urmat de întregul popor».

Puterea de atracție a ideii îndeplinirii cincinalului înainte de termen, idee concretizată în ultimele zile pe scară națională în îndeplinirea cincinalului în patru ani și jumătate, *constă în repercusiunile social-economice pe care le conține. «Ce înseamnă aceasta, tovarăși? Înseamnă că putem, cu mijloacele pe care le avem, cu investițiile și cu forța de muncă prevăzute, să obținem rezultate mai bune, să facem să crească într-un ritm mai intens avuția națională și venitul național, să creăm deci condiții mai bune pentru dezvoltarea patriei noastre, pentru creșterea nivelului de trai al întregului nostru popor». Aceste cuvinte adresate țării de secretarul general al partidului în cuvîntarea ținută la mitingul din municipiul Pitești, dau sensul superior care determină ca ideea cincinalului în patru ani și jumătate să cuprindă masele, să devină o forță reală, vie, creatoare.*

Săptămîna trecută,printre angajamentele reînnoite ale colectivului Combinatului siderurgic Reșița *erau înscrise și realizarea de 8 000 tone fontă precum și a 2 000 tone cocs peste plan. Abia am avut timp să consemnăm aceste angajamente și iată că de la Reșița primim vestea că s-a reușit de-acum să se economisească 800 tone cocs, iar furnaliștii au elaborat suplimentar 5 600 tone de fontă de cea mai bună calitate. În aceste zile, ca urmare a acestor realizări, deviza furnaliștilor a devenit:* «Să atingem din acest an nivelul de producție planificat pentru 1975». *Tot în cadrul întrecerii socialiste, pe parcursul acestei săptămîni, colectivul* Combinatului de îngrășăminte azotoase *din Piatra Neamț,demonstrînd că se poate,lansează chemarea mobilizatoare:* «Planul fiecărei luni — în 25 de zile!» *De la Bicaz se lansează către toate fabricile de ciment din țară îndemnul de a generaliza inițiativa de mare utilitate pentru economia națională:* «Productivitatea orară maximă cu consumuri minime!» *La I.A.S. Dorohoi, la ferma «Progresul», s-a născut* «Mișcarea celor 4 000», *inițiativă a mulgătorului Sava Urzică, care cheamă la întrecere pe toți mulgătorii din țară pentru a obține în acest an o medie anuală de 4 000 litri de lapte pe cap de vacă furajată.*

Autoutilarea = 500 000 000 lei valută numai în industria ușoară *demonstrează largile posibilități pe care le are folosirea în actualul cincinal a forțelor proprii. Reînvie cu vigoare nouă* «Procesul milimetrilor», *inițiativă menită să aducă mari economii de metal.* «Putem realiza planul cincinal cu 13 luni mai devreme», *afirmă și se angajează colectivul fabricii de confecții din Vaslui.*

Din întreaga țară, mii și mii de colective, sute de mii, milioane de oameni, angajați conștient în întrecerea socialistă, se autodepășesc într-un uriaș proces revoluționar al inițiativei, al muncii creatoare.

Cincinalul înainte de termen! este ideea care a cuprins masele, o idee care a devenit o forță, o forță minunată, dinamică și optimistă.

Fiecare în parte și toți laolaltă gîndim, trăim și muncim din plin, acționăm călăuziți de politica înțeleaptă a partidului nostru și construim o istorie, propria noastră istorie.

Mihai MÎRZA

marți, 13 iunie 1972

săptămîna în imagini

recoltarea păioaselor în cel mai scurt timp !

În județele din sudul țării, favorizate de condițiile climaterice deosebite ale acestui an, a început recoltarea păioaselor. La ora cînd scriem aceste rînduri, orzul timpuriu de Caracal a luat deja drumul hambarelor.
Pretutindeni, lucrătorii ogoarelor, antrenați în marea întrecere socialistă, sînt hotărîți să asigure condiții optime pentru ca strîngerea recoltei să se facă rapid și fără pierderi.

întîlnire cu muzica ușoară

Cunoscuta solistă de muzică ușoară Edita Pieha, una dintre cele mai populare cîntărețe din U.R.S.S., întreprinde un turneu de concerte în țara noastră. Întîlnirea cu publicul bucureștean o va avea azi, 17 iunie, în Sala Palatului. Apoi, solista, împreună cu formația orchestrală «Drujba» (în fotografie) condusă de dirijorul și compozitorul Aleksandr Broneviski, va apărea în cadrul unor concerte organizate în diferite orașe ale țării (Mamaia, Brăila, Galați, Iași, Bacău, Cluj, Oradea, Arad, Timișoara, Craiova, Ploiești) pînă la sfîrșitul acestei luni.

TAROMUL
în zbor mereu ascendent

Tradiționala sărbătoare, Ziua aviației Republicii Socialiste România, consemnată în cea de-a treia duminică din luna iunie a fiecărui an este un simbol al înaltei prețuiri acordate aviatorilor și constructorilor de avioane din patria noastră. Profund devotați cauzei națiunii noastre socialiste, aviatorii militari, personalul aviației de transport, utilitare, sanitare, sportive și lucrătorii din unitățile de construcții aeronautice își aduc o contribuție meritorie la înfăptuirea mărețului program de propășire multilaterală a țării, angajîndu-se ca în cinstea Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a XXV-a aniversări a republicii să nu precupețească nici un efort pentru îndeplinirea exemplară și înainte de termen a actualului plan cincinal.

În rîndurile care urmează vă redăm scurta convorbire avută de către un redactor al revistei noastre cu tovarășul ing. Iulian Spirea, directorul economic al TAROM-ului.

De la începutul anului și pînă în prezent — ne-a declarat interlocutorul nostru — compania de navigație aeriană română a transportat peste sarcinile inițiale 25 000 de călători, circa 1 000 tone de mărfuri, echipajele aeronavelor noastre aterizînd pe mai bine de 75 de aeroporturi din Europa, Asia, Africa și America.

Realizările pe primele cinci luni sînt o garanție elocventă a înfăptuirii noilor angajamente. În acest context remarcăm că printre modificările de ordin cantitativ și calitativ care vor fi înregistrate în activitatea aviației civile din țara noastră figurează dublarea traficului în actualul cincinal, achiziționarea turboreactorului Il-62, a unui nou aparat BAC-111, precum și mărirea parcului de turbopropulsoare AN-24, destinate pentru cursele aeriene interne și turistice. Se va extinde de asemenea rețeaua liniilor aeriene intercontinentale, — în a doua jumătate a anului se va inaugura linia București-Pekin — vom asista la înființarea a 50 de curse turistice pe rutele externe, la crearea a două noi curse săptămînale pe majoritatea traseelor interne. O atenție deosebită se va acorda creșterii coeficientului de utilizare a aeronavelor, ridicării permanente a nivelului de pregătire și specializare a tuturor cadrelor, dezvoltării acțiunii de autoutilare, îmbunătățirii deservirii pasagerilor în aerogări și la bordul aeronavelor noastre.

În încheiere, directorul economic al TAROM-ului s-a referit la faptul că, potrivit datelor furnizate de organele de prognoză aeronautică, anul acesta întreprinderea de transporturi aeriene va transporta pentru prima dată un milion de călători — eveniment care va marca intrarea TAROM-ului în rîndul companiilor din lume cu un trafic intens.

cel mai bun agent de circulație

Zilele trecute s-a desfășurat în București finala celei de-a III-a ediții a concursului «Cel mai bun agent de circulație». Început în luna ianuarie a acestui an, concursul a cuprins întregul efectiv de agenți destinați să apere ordinea și disciplina rutieră. Finala a constat în susținerea unor probe teoretice și practice de dirijare și conducere a autovehiculelor.

Fotografiile vă prezintă o probă de îndemînare executată în fața pavilionului central din cadrul Complexului expozițional «Piața Scînteii» și un agent de circulație «în examen», pe una dintre arterele bucureștene.

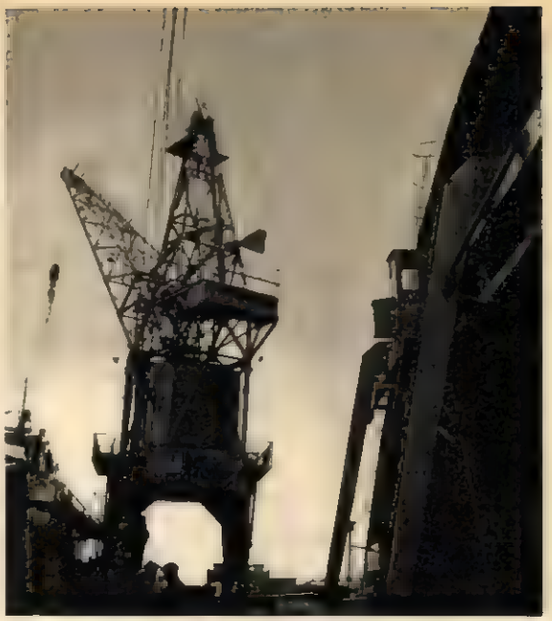

două cargouri de 4500 tone în construcție la brăila

Șantierul naval din Brăila, specializat în ultimii ani în construirea de nave de mic tonaj (remorchere, șlepuri, gabare etc.), a trecut de curînd la construcții de vapoare de tonaj mai ridicat. Este vorba de cargouri cu un deplasament de 4 500 de tone — tipul de navă pe care-l produce în serie și continuă să-l producă șantierele navale de la Galați. În momentul de față, două asemenea cargouri de 4 500 tone se află în construcție la Brăila, urmînd ca în viitor numărul lor să crească. Pentru realizarea în bune condiții a noilor nave, Șantierul naval de la Brăila a fost dotat cu utilajele necesare.

După cîte sîntem informați, în ultimele săptămîni a fost terminată fabricarea la același șantier naval a două șlepuri de cîte 1 500 tone și a mai multor gabare. Grație unor măsuri tehnico-organizatorice bine stabilite, a reevaluării posibilităților forțelor interne de care dispune șantierul, a analizării judicioase a rezervelor existente, navele au fost executate cu un avans sensibil față de termenele stabilite. Acest remarcabil succes constructorii de nave de la Brăila îl închină apropiatei Conferințe Naționale a partidului și aniversării a 25 de ani de la proclamarea republicii. În felul acesta a fost recuperată de către colectiv și rămînerea în urmă produsă în timpul iernii, cînd Dunărea, înghețînd, a îngreuiat activitatea pe șantier.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

turnee teatrale

Mărturisesc: n-am fost niciodată sedus de ideea turneelor teatrale întreprinse peste hotare. Și asta fiindcă am crezut, pentru că sînt convins, în continuare, că teatrul rămîne arta cuvîntului transmis și înțeles cu emoție. De aceea am privit cu scepticism experiența Teatrului Națiunilor, cu toate rezultatele pozitive înregistrate de această organizație mondială ce și-a propus, prima, să înfrîngă rigorile genului și să arunce o punte peste frontierele rigide ale cuvîntului. Iată însă că am asistat, la Zagreb, la două reprezentații date de Teatrul Național din București și toate certitudinile mele au fost zdruncinate. Pe scenă, «Coana Chiriță» și «Cui i-e frică de Virginia Woolf?», în sală, public obișnuit de teatru. Cunoscînd la perfecție spectacolele prezentate, urechea mea urmărea atentă spectacolul sălii. Primele replici au fost ascultate într-o tăcere reculeasă. Nici o reacție manifestă. Treptat însă spectatorii au fost cuceriți și, într-o progresie evidentă, ca și cînd publicul ar fi înțeles fiecare cuvînt, s-a stabilit acea comuniune miraculoasă dintre interpreți și sală care asigură succesul unei reprezentații, unicul ei scop, singura sa justificare. Și dacă în cazul «Virginiei Woolf» s-ar mai putea aduce argumentul că e vorba de o lucrare de circulație universală, deci foarte cunoscută, cum să-mi explic minunea la care am asistat, — o sală fascinată, aplaudînd în picioare minute lungi în șir — cum să tălmăcesc succesul unui vodevil atît de specific românesc cum este «Coana Chiriță»?

Singura explicație, validată de altminteri și de critica din Zagreb, a dat-o jocul actorilor care, știind că au de luptat cu handicapul limbii, au jucat în graiul universal al emoției. Și au jucat cu o asemenea dăruire, patos și înflăcărare, încît un exigent critic de specialitate ne-a declarat la sfîrșitul reprezentațiilor: «Am priceput tot», înțelegînd să aducă, în acest chip, cel mai puternic elogiu unor interpreți și unui teatru ce au înregistrat în turneul lor mai mult decît un răsunător succes, au demonstrat un concept estetic de o deosebită valoare: *frumosul nu cunoaște frontiere*, teatrul, artă a cuvîntului, putînd constitui un limbaj al tuturor oamenilor și de pretutindeni, un limbaj al frumuseții universale și eterne.

Zagreb, mai 1972

CUM VALORIFICĂM TEZAURUL TURISTIC (IV)

LITORALUL ÎN SEZONUL '72

de **Gh. EPURAN** — fotografiile autorului

De aproape 15 ani, litoralul românesc al Mării Negre este o permanentă și plăcută surpriză. De aproape 15 ani, și noi care îl vedem în fiecare vară fierbinte, și cei care vin din toate colțurile lumii — atrași de faima mereu mai mare a plajelor — rămînem uimiți de ce s-a realizat aici și de ceea ce fiecare sezon adaugă. Țărmul soarelui și al nisipurilor de aur (media de 2 200 de ore însorite anual pe plajele numai din nisip sînt o raritate pe toate meridianele), atrăgător încă din antichitate cînd grecii l-au descoperit și au zis în limba lor mării noastre Pontus Euxinos, adică marea ospitalieră, a devenit astfel țărmul vacanțelor. Mamaia, Mangalia, Eforie sînt nume astăzi cunoscute pe întreg continentul și dincolo de el. Ne putem lăuda chiar că superlativele pliantelor, în imagini sau în cuvinte, nu reușesc totdeauna să egaleze realitatea.

Am poposit anul acesta pe litoralul nostru către sfîrșitul lunii mai. O dată la care noi românii ne facem de obicei doar planurile vacanței; o dată la care — nu cu mulți ani în urmă — mai făcusem un asemenea popas și m-am trezit vizitator stingher în furnicarul constructorilor zoriți să o la înaintea sezonului orînduit — atunci — pentru 15 iunie. De data aceasta, în mai, sezonul vacanțelor începuse. Toate stațiunile — întregul șirag de perle, cum bine li se spune — aveau oaspeți. Cei mai mulți veniți — firesc — din țările ale căror mări de-abia în toiul verii ating climatul de la noi din mai sau octombrie. Dar — îmbucurător — și mulți concetățeni de-ai noștri, con-

«Zaza» și «Kiki» — care și-au început turnurile prin satelitul olimpici ai Mangaliei, dînd posibilitate oaspeților să înregistreze vizual toate noutățile.

Cunoștință cu infinitul albastru al Mării Negre

1972 este anul piscinelor, care aduc lîngă hoteluri crîmpeie de mare

spre dispeceratul O.N.T., instalat — probabil provizoriu — la casele Teatrului de vară. Aici — puțin plăcuta surpriză — a trebuit să așteptăm 45 de minute pînă să ne vină rîndul la ghișeu, fiindcă, dacă locuri erau destule, cei doi funcționari nu puteau rezolva mai operativ avalanșa de solicitări, trebuind să elibereze și chitanțe destul de complicate. De ce nu se făcea de la acest dispecerat doar o repartizare pe baza unui simplu tichet și să se lase restul formelor, implicit încasarea sumelor de plată, în grija recepției de la hotelul respectiv, n-am priceput nici noi, nici cei alături de care am așteptat. N-am priceput pînă cînd am avut chitanța în mînă și am constatat un adaos de 10% pentru serviciul făcut de dispeceratul respectiv, adică pentru cele trei sferturi de oră pierdute. Ceea ce confirmă că n-am scăpat încă de confuzia dintre servire și deservire, serviciu și deserviciu. Poate însă cu ajutorul electronicii...

Pe linia acestor servicii, a micilor amănunte care pot face plăcută sau invenina o zi de vacanță, am vrea să subliniem și un alt aspect. Și anume că

Și concetățeni noștri au început să aprecieze lunile socotite altădată în afara sezonului.

«Hanul piraților», o invitație tentantă de a trece și dincolo de hotarele Mamaiei.

vinși nu știu prin ce împrejurări că climatul marin este tot atît de folositor în ultima lună a primăverii ca în luna lui cuptor. Alături de oaspeți, dar fără să-i tulbure, fără să-i incomodeze, constructorii erau și ei prezenți la fel de activi ca în fiecare din ultimii 15 ani. Ce mai fac ei? Să nu uităm că litoralul nostru este doar un adolescent. Un adolescent precoce care crește într-un an cît altul în șapte și în fiecare sezon are nevoie de haine noi.

1972: ANUL PISCINELOR ȘI AL COPIILOR

Sînt numeroase noutățile anului '72 pe litoral. În completarea stațiunilor existente și mai ales a celor patru care alcătuiesc «Olimpul» Mangaliei (Neptun, Jupiter, Venus și Saturn) s-au creat 5 900 de locuri în hoteluri noi și 2 000 de locuri în sate de vacanță și terenuri de camping. Cifra, fără să fie spectaculoasă, confirmă grija pentru sporirea continuă a capacității. Principala preocupare s-a îndreptat însă pe de o parte către realizarea acelor construcții anexe care lărgesc gama posibilităților de agrement și confortul turiștilor și, pe de altă parte, către îmbunătățirea serviciilor pentru turiști. Adică se caută înlăturarea singurelor slăbiciuni care ici-colo mai provocau nemulțumiri. În cifre și obiective, realizările pentru acest sezon înseamnă: 29 de piscine și 13 terenuri de minigolf, 16 restaurante, grădinițe pentru copii, săli cu jocuri mecanice, bowlinguri în toate stațiunile, un teren de tir cu arcul la Jupiter, echitație pe plaje, școli de înot și călărie la Neptun; un complex sanatorial cu trei hoteluri și o bază modernă de tratament la Eforie Nord; un bazar reamenajat și un tîrg de vară la Mamaia, un delfinarium cu un amfiteatru cu 600 locuri la Constanța (alături de planetariu pe malul lacului Tăbăcăriei); noi baze pentru sporturile nautice pe Siutghiol și lacul de la Neptun. Ca noutate și pondere, piscinele sînt fără îndoială pe primul plan. Ele vor elimina monotonia zilelor în care valurile mării își înalță prea mult crestele și vor prelungi pînă seara orele de înot, făcîndu-le plăcute și pentru cei deranjați de veșnicul neastîmpăr al mării. Ne-a convins de buna apreciere a acestor crîmpeie de mare aduse sub geamurile hotelurilor o după-amiază petrecută în stațiunea Neptun. Instalați în șezlonguri și mîngîiați de ultimele raze de soare ale zilei, părinții gustau din plin liniștea vacanței, în timp ce copiii nu conteneau zbenguiala în ovalul unei piscine făcute pentru ei. Dacă adăugăm cealaltă mare noutate a sezonului, grădinițele (care vor lua în grijă copiii, acordîndu-le părinților preț de mai multe ore libertate deplină), putem conchide că sezonul '72 este pe litoralul nostru sezonul piscinelor și al copiilor

ÎNTRE ELECTRONICĂ ȘI RUTINĂ

Serviciile, cea mai delicată «zonă» a turismului nostru estival (nu numai la mare, ci și prin alte părți), sînt fără îndoială în centrul atenției organizațiilor noastre de turism. Faptul că pentru '72 au fost pregătite — în cursuri speciale — 1 000 de cadre din toate specialitățile legate de industria hotelieră și turistică, dovedește cu prisosință preocuparea existentă în acest domeniu. Ne-am convins și practic că multe lucruri s-au schimbat și că deviza noului sezon «maximă solicitudine față de turist» are o largă aplicare. Ne-am bucurat și de vestea creării la Mamaia a unui dispecerat care experimentează un sistem electronic de evidență și de folosire a spațiilor de cazare. Tare am fi vrut să-i vedem și eficiența, dar vizita noastră s-a produs probabil prea timpuriu sau într-un moment de... pană. Așa s-a făcut că deși locuri erau libere la mai toate hotelurile, am fost îndreptați politețea nu poate șterge dezamăgirea neîndeplinirii unei dorințe elementare. Oare se poate simți bine un turist care dorește să ia masa la restaurantul hotelului Aurora «à la carte», dar i se oferă doar cele două feluri de mîncare care figuraseră la meniul fix al grupelor de turiști organizați? Cu toată politețea personalului, noi nu ne-am simțit bine. Și nu ne-am simțit bine nici la barul hotelului — dotat cu un splendid «expresso» — cînd în locul cafelei filtru solicitată ni s-a servit «nes». Asta în ciuda tonului politicos al barmanului și a explicației că nu a fost încă aprovizionat cu cafea pentru aparatul respectiv. Întîmplările de mai sus duc — firesc — la concluzia că modul de comportare al celor ce vin în contact cu turiștii și solicitudinea lor nu sînt suficiente pentru asigurarea acelor servicii dorite ireproșabile și că modul de organizare, felul cum acționează întregul angrenaj, este cel care hotărăște calitatea serviciilor. Am vrea să punem întîmplările care ne-au nemulțumit pe seama începutului de sezon. Și am vrea să credem că revenind la «Aurora» peste două săptămîni vom putea mînca și altceva decît «supă cu găluști» și «văcuță cu legume» și vom putea încheia dejunul cu un «filtru scurt», slăbiciunea noastră.

«...să ne organizăm mai bine activitatea pentru a folosi mai gospodărește, mai chibzuit mijloacele pe care le avem la îndemînă spre a face să crească bogăția națională, să sporească venitul național și, pe această bază, să asigurăm progresul general al patriei, creșterea mai rapidă, peste prevederile din cincinal, a nivelului de trai al întregului nostru popor».

NICOLAE CEAUȘESCU

STĂ ÎN PUTEREA NOASTRĂ!

Anchetă de I. NICOLAE — Fotografii de S. STEINER

«Am examinat cu atenție posibilitățile noastre, ale uzinei noastre, și — în întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a XXV-a aniversări a republicii — AM SOCOTIT POSIBIL ȘI NECESAR SĂ NE SUPLIMENTĂM PROPRIILE NOASTRE ANGAJAMENTE asumate în întrecerea socialistă, astfel:

- **Producția marfă peste plan va crește de la 10 milioane la 25 milioane lei.**
- **Beneficiile vor crește de la 2 la 4 milioane lei.**
- **Economia de metal de la 280 la 350 tone.**
- **Autoutilările de la 2 la 2,5 milioane lei.**
- **În acest an vom realiza în plus 370 tone oțel electric, 140 tone piese din oțel, 150 tone piese din fontă și vom începe fabricația de serie a cazanelor de 6,5 și de 10 tone abur/oră.**
- **Vom depune eforturile necesare livrării cu două luni mai devreme a unui cazan de 420 tone abur/oră, către platforma industrială de la Pitești.**
- **De asemeni, vom livra peste plan 1 100 tone utilaje tehnologice complexe pentru industriile chimică, metalurgică și materialelor de construcții».**

Datele din angajamentul de mai sus le știu de la tovarășul MARIN SORA, secretarul comitetului de partid al uzinei bucureștene VULCAN. Dar nu m-am mulțumit doar cu atît: am ținut să aflu și temeiul lor.

— Foarte bine, mi-a spus tovarășul Sora, atunci vă propun să porniți de la un exemplu, să cercetați cauzele succeselor și implicit temeiul angajamentelor celor din SECȚIA TURNĂTORIE, care...

- **au realizat planul pe luna mai (documentarea pentru acest articol am făcut-o vineri, 2 iunie) la toți indicatorii — fizici, economici, de calitate — cu cinci zile mai devreme;**
- **și-au îndeplinit, cu aceleași cinci zile mai devreme, obligațiile revenind din 38 de contracte planificate, și în avans, din încă trei contracte;**
- **au primit felicitări de la mulți dintre beneficiari (e o bucurie să citești, de pildă, telegrama venită de la Uzina metalurgică din Timișoara), care au ținut să-și arate satisfacția pentru felul în care sînt realizate produsele noastre turnate.**

Cum s-ar spune, în turnătoriile de la Vulcan, procesul de autodepășire este în toi. Rezultatele le-am aflat, ne-am bucurat de ele și spunem pe românește «la mai mare!»; dar să încercăm să ajungem și la cauzele lor. Pentru că schimburile de experiență de orice fel ne sînt necesare nouă tuturor celor care ne-am asumat — fiecare în domeniul lui — sarcina națională a realizării acestui cincinal cu mult înainte de finele lui calendaristic. Ne ajută, socotesc, să găsim căile cele mai variate pentru crearea condițiilor necesare îndeplinirii și depășirii angajamentelor, necesare lichidării neajunsurilor.

*

La secția turnătorie, discuția o încep cu maistrul CONSTANTIN APOSTOL.

— Cauzele împlinirilor noastre? Am înțeles că trebuie, am vrut și am știut să ne mobilizăm — asta-i!

*

Tovarășul ing. DUMITRU GAFIȚEANU adaugă alte argumente:

— Pe de o parte sîntem un colectiv matur, iar pe de altă parte am fost, ca să spun așa, puși în cunoștință de cauză: a fost mobilizat întreg colectivul uzinei. Sarcinile au fost larg difuzate. Absolut toți oamenii știau ce așteaptă țara, partidul, de la noi. Apoi am discutat, ne-am făcut socotelile, ne-am precizat singuri sarcinile sporite, ni le-am însușit cum spunem noi, apoi pur și simplu am trecut la treabă.

*

De la tov. ing. ROMEO PĂTRAȘCU, șef al turnătoriei de oțel și membru al comitetului de partid pe secție, care se preocupă cu problemele producției, aflu cu mult mai multe:

— Am obținut succese și ne-am sporit angajamentele mulțumită mai multor factori, dar înainte de orice țin să vă faceți o imagine despre colectivul nostru, pentru că rezultatele nu sînt ale unuia sau altuia dintre noi, ci ale întregului colectiv.

Pare paradoxal față de rezultatele în muncă, și totuși colectivul nostru este — ca vîrstă — unul dintre cele mai tinere din uzină. Maiștrii Ion Dragomir și Gheorghe Neacșu au fost promovați din rîndul muncitorilor abia în 71. Dar ei s-au maturizat, ca și mulți alții, tot aici, la noi, în bătălia pentru îndeplinirea unor sarcini deosebit de grele însă și deosebit de interesante, profesional vorbind.

Așa, de exemplu, este un motiv de satisfacție și de mîndrie felul rapid în care am reușit să ne însușim execuția, turnarea, la parametrii planificați și la calitatea impusă de importanța funcțională a unui produs de talia «traversei dansante» pentru vagoanele de căi ferate, produs bine apreciat de beneficiarii noștri din străinătate.

Firește, avem nume cu care ne mîndrim — ing. Dumitru Gafițeanu, maiștrii Constantin Apostol, Barbu Buracu, Vasile Stan, Ioan Predescu, șefii de echipă Tudor Z. Ion, Ilie Cercel, Dumitru Savu, sudorul Cocoș Răducanu, formatorii Nichifor Socaci și Petre Gheorghe — însă impor-

(Continuare în pag. 14)

Turnătoria de oțel. Un moment special: turnarea unei piese ale cărei proporții nu mai are nevoie de comentariu.

ȘI A CELEI DE-A XXV-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

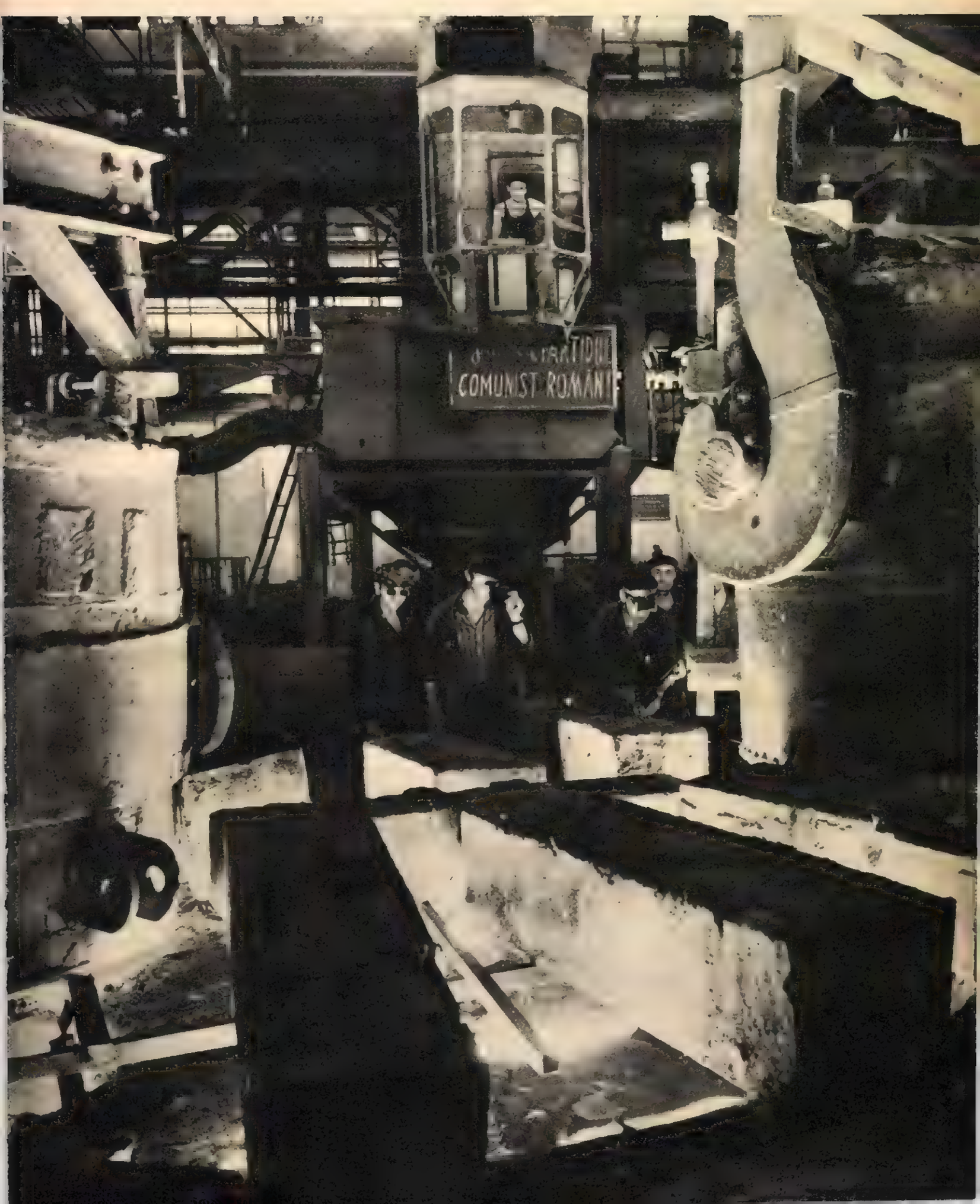

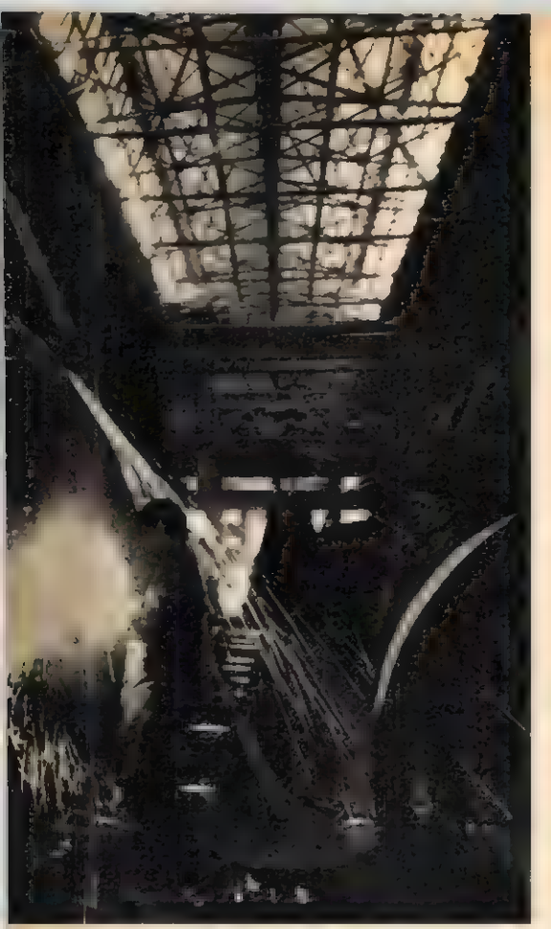

Secretul succeselor echipei lui Gh. Burcică: pregătirea anticipată — adică studierea documentației, organizarea locului de muncă, repartizarea oamenilor la lucrări adecvate calificării lor, stabilirea de sarcini precise — a fiecărui schimb. Angajamente: pînă în august, un degazor peste plan.

tante au fost reconsiderarea muncii colective pentru rezolvarea tuturor sarcinilor și totodată creșterea responsabilității personale a tuturor, de la șeful secției pînă la fiecare muncitor în parte.

Colectivul nostru a dobîndit o coeziune intimă favorabilă și realizării celor mai dificile probleme; și creșterii nivelului nostru profesional și politic; și creșterii disciplinei de producție și tehnologice; și perfecționării metodelor de conducere; într-un cuvînt, favorabilă autodepășirii.

*

Tov. DUMITRU TEODORESCU, secretarul biroului organizației de bază a partidului de la turnătoria de oțel, ține să releve rolul deosebit pe care l-a avut și-l are munca cu omul, atunci cînd e vorba de înțelegerea necesității unor sarcini sporite.

Ion Marin — un șef de echipă care prin meserie și-a cîștigat o faimă.

— Cotitura s-a făcut pe linie administrativă dar mai întîi pe linie politică. Metoda noastră de bază este discuția de la om la om. Sînt bune ședințele dar trebuie discutat și cu fiecare om în parte. Începutul l-au făcut comuniștii. Apoi toți au devenit propagandiști ai importanței realizării noilor sarcini.

*

Noul, pentru că în toate acestea este vorba despre «un nou», se pare că-și face loc pretutindeni. Șeful secției turnătorie, ing. ION STĂNESCU, mi-a spus multe despre noul fel de a concepe munca de conducere:

— La baza realizărilor trecute și a angajamentelor viitoare stă și participarea conducătorilor la procesul de producție. Vreau să spun că nu ne rezumăm la a da dispoziții, la a trasa sarcini, ci, pornind de la cunoașterea situației efective «din teren», antrenăm la conducere — și cred că spun bine așa — întregul colectiv. Cu alte cuvinte îi stimulăm pe oameni să aibă inițiativă, să facă propuneri, pentru mai buna desfășurare a muncii și totodată sîntem receptivi la propunerile «de jos».

O mențiune! Căutăm să rezolvăm imediat orice problemă ridicată de muncitori, fie că e «în interesul serviciului», deci o problemă de producție, fie că e «în interes personal». Așa, de exemplu, Mihai Necula, absolvent al liceului și al unei școli tehnice, a solicitat o încadrare corespunzătoare pregătirii sale; iar Ilie Moldoveanu a solicitat o treaptă de salarizare. Le-am dat oamenilor ceea ce li se cuvenea, și acum lor li se pare firesc să răspundă la fel, cu aceeași măsură, la pretențiile sporite ale uzinei.

În sfîrșit, țin să mai adaug că am urmărit și urmărim să crească autoritatea și prestigiul conducătorilor în procesul de producție. Cu alte cuvinte, sîntem exigenți, înainte de toate, cu propria noastră conduită, fie că sîntem ingineri sau maiștri.

*

M-am întîlnit la VULCAN cu oameni interesanți, care mi-au spus lucruri pasionante, însă cuvintele maistrului principal IONIȚĂ FLOREA de la turnătoria de fontă au avut o simplitate și o încărcătură de-a dreptul emoționante. Le reproduc întocmai:

— Orice piesă, orice agregat, orice obiect dat ori cu un moment înainte de termen, ori în plus, are o influență, contribuie, vreau să spun, la dezvoltarea ansamblului economiei noastre și asta atrage și creșterea nivelului nostru de trai.

Eu ca și Ion Flămînzeanu, Ana Reuțea, Neagu Răileanu, Gheorghe Glăvan, Marin Micu, Ioan Drăgan, precum și toți ceilalți tovarăși ai mei, considerăm chemarea la întrecere și răspunsurile la chemare ca dovezi ale atașamentului poporului nostru față de partid, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Și e absolut necesar să terminăm cincinalul cu un semestru mai devreme.

*

Părăsesc secția turnătorie. Pe drum aflu de la tovarășul MIRCEA STĂNCESCU, tehnician la cabinetul tehnic, o gazdă neobosită în ciuda părului cărunt, că cercul inovatorilor de la Vulcan s-a situat în 1971 pe locul întîi în clasamentul sectorului 6; iar acum aspiră la locul de frunte pe municipiu.

— M-ar bucura să aud că-s și primii pe țară.

Părăsesc uzina plin de veşti bune, dar mai ales plin de încredere și admirație față de acești oameni harnici.

Am vorbit cu mai mulți oameni. Fiecare mi-a spus ce a crezut el că este mai important. Și totuși, în vorbele tuturor am găsit, am simțit ceva comun: ACELAȘI SENTIMENT. Sentimentul atît de excelent precizat de secretarul general al partidului nostru: «...stă în puterea noastră să gospodărim mai bine mijloacele de care dispunem și să obținem rezultate și mai bune».

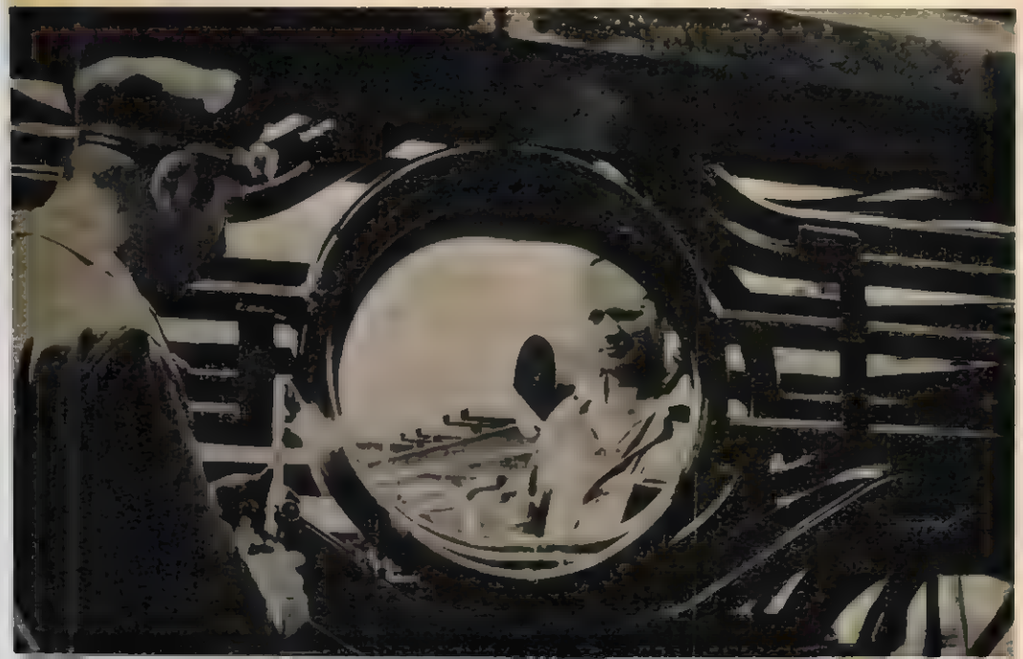

literare

de Traian STOICA

ADRIAN POPESCU:

„umbria"

Cred că am citit pînă în momentul redactării acestor rînduri mai tot ce s-a scris despre cartea poetului Adrian Popescu. *Umbria* (Ed. Dacia) a cîștigat adeziunea totală a criticilor — nu puțini — care s-au preocupat de lirica tînărului debutant. Critica nu a anunțat o promisiune, ci a confirmat o realizare. Mai mult: mărturisindu-se surpriza, s-a subliniat categoric *maturitatea* artistică a tînărului poet, recunoscîndu-i-se o stăpînire indiscutabilă a limbajului și un univers liric propriu, distinct. Poetul e consacrat chiar de la debutul său editorial. Cartea obține și premiul pentru debut al Uniunii scriitorilor.

Insistăm asupra modului de recepționare a *Umbriei*, deoarece acesta ni se pare a nu fi lipsit de o oarecare semnificație. Cartea nu a fost înregistrată *la rece*; un aer sărbătoresc, potrivit cu întîmpinarea celui ales, a însoțit evident judecățile de valoare. Aprecierile, fără rezerve, au fost transmise cu satisfacție, jubilativ. E ceea ce am mai întîlnit la debutul lui Emil Brumaru sau, de la un timp, la considerarea cărților lui Petre Stoica. E ceea ce se întîmplă cînd avem în față o poezie marcată de autentică emotivitate. În accentul de căldură ce-și face prezența la primirea unei astfel de poezii se manifestă, desigur, bucuria întîlnirii cu valoarea; dar își mai face loc aici și sentimentul că după lungi și răbdătoare așteptări, lectorului și criticului le e dat să citească și să vorbească despre o poezie care realmente provoacă încîntarea. Și aceasta pentru că în orice stadiu de evoluție a expresiei s-ar găsi poezia, ea nu poate fi frustrată de datele comunicării. A unei comunicări menținute, nici nu e cazul să mai pomenim în zona specifică a poeziei. Din care nu va lipsi afectivul. Or, în momentul de față, sîntem suprasaturați de producțiile unor făcători de versuri pline de obscurități confecționate din silnice alăturări de cuvinte goale de har și idee. Versuri care nu sînt numai ale debutanților, ci și ale unor autori care au trecut cam de multișor pragul tinereții. În asemenea situație, apariția unor cărți de poezie ce-și merită numele e firesc să provoace o atitudine mai deosebită, o atitudine din care se degajă necenzurat, oricare ar fi formația criticului, simpatia și satisfacția. Deoarece critic și cititor nu se pot sustrage vibrației în vers a emoției adevărate.

De la primul poem din *Umbria* intrăm în universul liric de pure afecte și diafane vocabule ale poetului: *«Prin pulberea lumii, copil, cu părul plin/ De viespi mari de aur și fluturi de noapte/ Cît ai mers stîrnind praf alb cu tălpile/ Pînă la steaua în care te-ai aprins./ Din vale urca un fum albăstrui/ și se simțea dulceața unui nor de răsină/ Ca și cum acolo un sat de dulgheri/ Și-ar fi făcut sălaș tăinuit/ Sau subțiri păstori de albine/ Ce te-au rugat să șezi cu ei la cină./ Prin pulberea lumii, copil cu părul plin/ De viespi mari de aur și fluturi de seară/ Pînă cînd n-ai mai fost decît un lung/ Fuior de raze-n mîna nimănui». (Prin pulberea lumii)*

Parcurgînd cartea, vom observa că acest poem liminar departe de a fi un accident, sună oarecum programatic pentru poezia lui Adrian Popescu. În *Umbria* avem de-a face cu un poet care nu aspiră la puritate, ci se *identifică* ei. Poetul acesta trăiește în zonele pure existențiale ca în elementul său. Condiția de inefabil a poeziei e realizată continuu. Distihul *«Iubești nu steaua sau piatra/ Văzduhul dintre ele»* își pune pecetea indelebil peste lirica *Umbriei*. Insolitul poeziei e obținut pe o cale originală; poetul nu transfigurează realitatea, el ne relevă o natură gata transfigurată. Acțiunea lui se rezumă doar a intra în acest peisaj dat, de a se identifica lui. Versurile: *«Într-o altă dimineață abia trezit/ Am zărit un porumbel în pervaz/ Și m-am bucurat la fel, strălucerat/ Că am la mînă zece ciocuri lucind/ De corn și sidef»* sună cum nu se poate mai simbolic pentru structura poeziei lui Adrian Popescu. O poezie care atestă nuntirea autorului cu puritatea, așa cum de altfel o mărturisește și în acest miniatural poem: *«O flacără e mai de preț/ ca o mireasmă aurie/ și piatra scumpă e înghe/ din care îmi trimiți soliei. Și mîna dacă o întind/ spre focul pur ca înspre Mire/ inel pe deget îmi aprind/ cu semnul sacru de unire». (Solie,)* Eterată, poezia nu e concepută ca un act gratuit și incomunicabil. Mesajul de frumusețe și înnobilare e conținut în poezie. Arderile poetului nu se vor consuma în gol. *«Veți mai simți o arsură pe mînă»* ne avertizează el cu ceea ce se va întîmpla după ce se va desăvîrși trecerea sa prin lume.

Făcînd corp comun cu simțirea, mijloacele de expresie se nasc odată cu emoția. Transparența și sugestiile cuvîntului muzical și plastic totodată, nu dau impresia de *transmitere*, ci pe aceea de organică și «spontană» iscare. De aici acea surprinzătoare stăpînire a limbajului. Deci, suficiente motive pentru ca și semnatarul acestei scurte prezentări să considere debutul lui Adrian Popescu ca afirmarea deplină a unui poet de la care, dată fiindu-i tinerețea, se așteaptă o lungă și fructuoasă carieră lirică.

de **George STANCA — Fotografii de S. STEINER**

stela enache

— De la consacrarea ta ca solistă de muzică ușoară a trecut o oarecare vreme. Acest lucru îmi permite deci să te întreb ce satisfacții, ce consideri că ai realizat pînă acum?

— Mai întîi faptul că am început să cînt mai mult piese — cum le spunem noi — de linie, de «respirație», adică piese mai pretențioase din punct de vedere vocal. Natural, premiul obținut la Mamaia mi-a dat curajul să atac partituri mai dificile, de factură deosebită față de «melodiile de copilăță» ale începuturilor mele. Am fost apoi mult mai solicitată de radio și TV, principalele noastre căi spre public. În prezent, satisfacțiile mele sînt, într-un fel, modeste: fiind studentă a Conservatorului din Cluj, trebuie să mă împart între școală și București.

— Înainte de a deveni cunoscută publicului, mai precis atunci cînd erai o «copilită», cum îți place să spui, ai avut vreun idol?

— Nu am avut și nu am idoli. Mi-a plăcut Connie Francis, dar n-am încercat niciodată s-o imit, pentru că eram conștientă de faptul că imitația stîrbește personalitatea, lucru determinant, esențial, în cariera unui cîntăreț. În ceea ce privește prezentul, am, ca orice iubitor de muzică, preferințele mele, și ele converg către Mihaela Mihai și Florin Bogardo.

— Vorbeai de ideile exprimate în cîntece. Ce faci cînd ți se oferă o piesă al cărei text este banal, sălciu, incapabil să trezească vreo sugestie?

— Atunci cînd un cîntec nu-ți spune nimic — ar fi bine să-l refuzi. După mine, textul e primordial. De aceea, muzica ușoară apelează din ce în ce mai des la poeții clasici. Alți factori esențiali ai cîntecului sînt orchestrația, iar în cazurile radio, TV — sunetul. Și acestea trebuie să se încadreze neapărat în atmosfera piesei respective. Adică, la o piesă lentă eu prefer — pe lîngă secția ritmică — alămurile și corzile, în cazul unela ritmate îmi place să se evidențieze suflătorii și, bineînțeles, secția ritmică.

— Știu că la începuturile tale în ale muzicii ușoare ai participat la una dintre edițiile festivalului de jaz de la Ploiești. Ai renunțat la jaz?

— Nu, de loc, jazul continuă să-mi placă foarte mult. Din păcate nu am la îndemînă nici o partitură de jaz românesc, cu toate că am auzit că ceva-ceva există. La terminarea facultății, cînd timpul va fi mai îngăduitor cu mine, intenționez să reiau această veche pasiune. Aș dori chiar o colaborare cu cvintetul de jaz «București».

— În ciuda timpului limitat pe care îl ai la dispoziție, văd că totuși îți continui, și nu fără succes, activitatea...

— Într-adevăr, continui să apar în diverse programe de radio și televiziune cu melodii noi. Am terminat de asemeni primul meu disc realizat împreună cu colegul George Enache. Mă pregătesc apoi pentru Festivalul de la Mamaia și totodată lucrez la un nou disc.

george enache

— Referindu-te la relațiile tale cu compozitorii declarai, în preajma consacrării, că nu poți refuza pe nimeni, că ești gata să cînți tot ce ți se oferă. Îți menții și astăzi această convingere?

— Relația compozitor-interpret este destul de delicată. Este greu să refuzi direct un compozitor, de aceea am început să-mi aleg eu melodiile care mi se potrivesc. Apoi, cîțiva compozitori îmi cunosc deja posibilitățile, deci pot să scrie pentru mine. Astfel, George Grigoriu, Temistocle Popa, Gelu Solomonescu, Petre Mihăescu au căpătat mai multă încredere în mine, dîndu-mi în grijă multe din creațiile lor.

— Se discută într-o vreme problema înființării pe lîngă conservator a unei secții de muzică ușoară. Judecînd după propria ta experiență, crezi în necesitatea unei astfel de școli?

— Categoric, da! O asemenea școală poate ajuta pentru că, îndrăznesc să cred eu, orice cîntăreț de muzică ușoară are nevoie de serioase cunoștințe teoretice muzicale. Stăpînindu-le, poți lucra mai ușor cu compozițiile, îți poți spune părerea în privința melodiilor pe care le cînți și mai ales a orchestrațiilor. Apoi mai este și un alt aspect — expresivitatea, întreaga prezență scenică a solistului pot fi corectate și îmbunătățite cu ajutorul unei asemenea școli.

— «Spune-mi ce cînți, ca să-ți spun cine ești»; după acest dicton s-ar părea că tu ești un băiat vesel, ca o primăvară fără griji. N-ai vrea oare să te mai întristezi cîteodată, să suferi de dor sau, mă rog, pentru o dragoste nefericită?

— Ai pus degetul pe rană, pentru că duc într-adevăr dorul unor piese melancolice, de sensibilitate, care să mă solicite pe plan interpretativ. Faptul de a mă fi lansat cu melodii sălțărețe a determinat pe compozitori să-mi ofere partituri scrise numai în acest gen. Totuși cred că mi-am împlinit vechea mea dorință, aceea de a cînta și altfel de piese, în cadrul spectacolului «Revista e în sărbătoare». De asemeni, pentru viitorul nu prea îndepărtat — Festivalul de la Mamaia — George Grigoriu mi-a promis o melodie lirică.

— Avînd deja o experiență scenică (socotind și anii dinaintea lansării tale), care crezi că ar fi mijloacele cele mai eficace pentru a ajunge la inima publicului?

— Cred că determinant este modul în care simți sala. De aceea eu, cînd cînt, încerc să văd reacția publicului, hotărîndu-mă apoi asupra mișcării și a interpretării. Nu-mi fac un plan de bătaie dinainte, ci aștept pur și simplu contactul cu sala.

— Cînți deci exclusiv pentru public?

— După mine, atașamentul față de public este condiția principală a unui cîntăreț. Mai există, bineînțeles, și plăcerea personală de a cînta...

Continuăm ancheta noastră dedicată femeii contemporane, prin încercarea de a surprinde cîteva aspecte din viața de astăzi a femeilor de la sate. În acest scop ne-am adresat cîtorva persoane care, prin natura activității, cunosc nemijlocit munca, preocupările și aspirațiile lor.

CÎTE CEVA
DESPRE CONDIȚIA FEMEII ÎN SATUL CONTEMPORAN

PREȘEDINTA, TRACTORUL ȘI DOINA...

de Iuliana POP

NU NUMAI BĂRBAȚII SÎNT DE VINĂ

Prima noastră interlocutoare, Maria Fulea,— cercetător principal la Centrul de cercetări sociologice — are nu numai adecvata pregătire teoretică, dar și o bogată documentare faptică rezultată dintr-o temeinică muncă de cercetare pe teren.

— De curînd, în revista «Lupta de clasă» (nr. 2/1972) a apărut un articol semnat de Ana Giuvacov, în care se arăta că ponderea femeilor în sfera forței de muncă activă a cooperativelor agricole de producție este aproximativ de 60%. Autoarea materialului afirma că nivelul de calificare al cooperatoarelor este inferior celui al bărbaților, situație ce se răsfrînge negativ asupra producției agricole. Care este părerea dv.?

— În urma unor investigații făcute de sectorul de sociologie rurală și agricolă al Centrului de cercetări sociologice între anii 1968–1972, asupra a circa 50% din numărul total al cooperativelor agricole de producție din țară, am constatat că ponderea femeilor este mult mai mare decît 60% din totalul resurselor de muncă. Majoritatea femeilor sînt încadrate în formațiunile colective de muncă din sectorul vegetal — unde gradul de încărcare într-un an agricol este mai redus, deci și volumul veniturilor — și mai puțin în cel zootehnic, pentru a lipsi aproape total din sectorul de construcție și activități anexe. Chiar dacă gradul de pregătire tehnică al femeilor este inferior față de cel al bărbaților, nu se poate vorbi de o lipsă de calificare. Și iată de ce: ele posedă cunoștințe tehnice de bază însușite de-a lungul anilor la cursurile agrozootehnice organizate la nivelul fiecărei unități; nu trebuie să ignorăm nici transmiterea cunoștințelor și formării deprinderilor de cultivare a pămîntului prin tradiție, datorită mediului și prin intermediul familiei. Dacă «feminizarea» agriculturii are repercusiuni, citeodată, asupra volumului producției, în nici un caz nu afectează calitatea.

— Dacă ponderea femeilor în producția agricolă este atît de mare, credeți că ar fi necesar să existe o acțiune organizată de promovare sistematică a acestora în funcții corespunzătoare de conducere?

— Evident, da. De altfel, în numeroase documente de partid s-a subliniat necesitatea promovării femeilor în funcții de conducere. În agricultură, deși, în general această cerință este împărtășită de factorii responsabili din toate compartimentele, în mod real nu se trece la transpunerea ei în practică. Ponderea femeilor în consiliile de conducere ale cooperativelor este aproape neglijabilă, chiar în unitățile unde ele formează majoritatea forței de muncă.

– De pildă?

— La C.A.P. Biled — județul Timiș — din 17 membri ai consiliului numai trei sînt femei: contabila și două cooperatoare. Cooperativele agricole din Jaristea, Traian, Hărman și Chirnogeni au fiecare numai cîte o singură femeie în consiliul de conducere, care este ori inginer agronom, ori zootehnist, deci un cadru calificat care de drept intră în consiliu. De asemeni, din 59 de brigăzi de producție — ale celor cinci C.A.P.-uri amintite — numai una a fost încredințată unei femei, iar din cele peste 150 de echipe de muncă existente, numai două sînt conduse de femei. Dacă reținem faptul că în aceste formațiuni de lucru numărul femeilor este majoritar, putem desigur să ne dăm seama că nu a existat o preocupare din partea forurilor locale de a promova în aceste posturi femei. De altfel, dacă trecem în revistă toate cooperativele agricole de producție din țară, observăm că sînt foarte puține femei care dețin funcția de președinte de C.A.P., cu toate că, indeobște, acolo unde acest lucru se întîmplă, cooperativele obțin rezultate foarte bune. După cum vedeți, o adevărată inechitate.

— Criteriul cantității este singurul argument pentru promovarea sistematică a femeilor în funcții corespunzătoare de conducere?

— Nu numai acesta, natural! Am întreprins o investigație sociologică pe 1 000 de subiecți, dintre care circa 600 femei cooperatoare. Aproximativ 90% au opinat favorabil pentru promovarea femeilor, motivînd: «femeile sînt tot atît de pregătite profesional ca și bărbații; sînt buni organizatori, au arta de a conduce; sînt muncitoare, sînt mai conștiincioase decît bărbații în general; sînt înțelegătoare, sînt corecte etc.».

În majoritatea lor covîrșitoare, femeile anchetate au susținut că nu sînt promovate în mod corespunzător în funcții de conducere pentru că «femeile nu sînt alese de obicei», deși nivelul aspirațiilor sociale poate fi demonstrat de afirmații ca: «personal, aș munci oriunde în funcții de conducere în locul unui bărbat»; «orice femeie bună, conștiincioasă, este capabilă să fie șef al unei formațiuni colective de muncă» etc.

De ce nu sînt alese? De ce nu se aleg? Fără îndoială din cauza prejudecăților și a unor practici necorespunzătoare care continuă în virtutea inerției. De altfel, e interesant de remarcat că circa 10% din femeile anchetate afirmă că numai bărbații pot și trebuie să conducă. După cum vedeți nu numai bărbații... sînt de vină.

DAR LA CONDUCEREA COMUNEI?...

Pe Ioana Simionescu, președinta Consiliului popular al comunei Gheorghe Lazăr, județul Ialomița, o cunoaște foarte multă lume din sat, de la județ, din Capitală. Nu numai pentru că este harnică, gospodină și întreprinzătoare, pentru că a făcut comuna ca o floare, ci mai ales pentru că este una dintre puținele femei-primar.

— Cum e ca primar, tovarășă Ioana Simionescu?
— Cum să fie? Am îmbătrînit ceva mai repede!
— Dar de fapt ce trebuie să facă primarul unei comune?
— În atenția unui primar trebuie să stea dezvoltarea satului cu toate implicațiile pe care le are acest proces: sociale, economice, culturale. Adică să rezolve problemele edilitare, aprovizionarea corespunzătoare a cetățenilor potrivit cerinței epocii socialiste pe care o trăim; să se preocupe în mod sistematic de procesul educațional al tinerei generații...
— Și după recentele lucrări ale conferinței de la București?
— Pe plan economic să inițieze și să organizeze valorificarea superioară a resurselor materiale și umane de care dispune satul, să stimuleze participarea sătenilor la sistemul contractual. Pe plan social tot primarul este acela care trebuie să aibă grijă de rezolvarea sesizărilor și să asigure un climat social optim în comună. Să se simtă prezența lui tot timpul și în tot locul.
— Tov. Gheorghe Costandache de la Consiliul popular județean Slobozia îmi spunea că femeile-primar sînt puține la număr tocmai pentru că treburile obștești le reduc substanțial timpul necesar pentru a rezolva și îndatoririle de gospodină, de mamă, de soție.
— Afirmația este valabilă de la caz la caz. Mie îmi place să muncesc și m-am obișnuit cu munca obștească. De tînără am fost activistă. Am participat și la acțiunea de încheiere a cooperativizării agriculturii. Și apoi, de 14 ani de cînd tot sînt primar...
— Spuneți-mi, femeile vă ajută?
— Parcă numai femeile? În definitiv tot ce am realizat noi aici, acum, s-a datorat în cea mai mare parte efortului tuturor, fie femei, fie bărbați. Noi am ridicat tot ce vedeți: căminul cultural, magazinul universal, școala... Acum, toți locuitorii au dat cîte 300 sau 500 de lei ca să introducem apă în sat căci e păcat, dacă tot ne-am electrificat...
— Dar la cîmp ies?
— Păi ce credeți!? Cum să nu iasă?
— Cred. Dar și cele mai tinere?
— Toate, între 18 și 60 de ani. Și chiar și cele care au terminat liceul vin și muncesc în C.A.P. Mai ales acum de cînd s-a introdus acordul global... Nu pierd o zi.
— Ce perspective are o fată aici, în comună?
— Aceleași ca și un băiat. După ce termină școala din sat poate urma mai departe: să dea examen la școala profesională, la liceu, la facultate. Și chiar după ce termină studiile se poate reîntoarce să lucreze în sat. Avem destule locuri de muncă unde un tînăr poate să-și folosească capacitatea, să-și afirme personalitatea, deci să muncească în raport cu pregătirea profesională pe care o are.
— O femeie se poate afirma, poate promova cu aceeași ușurință ca un bărbat?
— Femeile, ce e drept, sînt apreciate. Dar acum mai depinde și de bărbați și, bineînțeles, de ele însile.
— Se pare că, așa cum se spune, ați tras din greu...
— O, ce am mai muncit! Ce am mai alergat! Da' nu simțeam că mă dor picioarele!
— Sînteți mulțumită?
— Ei! Am și eu un rost în viață: că îmi pare bine de fiecare nouă realizare. Îmi spun că las și eu ceva după mine, să se vadă că am trecut prin lumea asta. Acum, să mai fac străzile și să introduc apa și (rîzînd sănătos) om mai vedea. De un singur lucru îmi pare rău în viața mea — că nu am avut copii. Da' dacă așa a fost...

PROMOVAREA NU SE POATE BIZUI DECÎT PE MUNCĂ

— Maria-Denisa Sereanu, care este ponderea forței de muncă feminină în C.A.P. Bragadiru, pe care o conduceți ca președintă?
— Este predominantă: aproximativ 85%. Și chiar atunci cînd ne ajutăm cu mîna de lucru de prin alte sate, în perioada campaniilor agricole, ei bine, majoritatea o constituie tot femeile.
— Ce probleme se ridică în situația aceasta?
— Ca să fiu sinceră, cu femeile, cele care vin la cîmp, nu prea sînt probleme. Sînt chiar mai harnice și mai conștiincioase decît bărbații, care după ce mai beau cîte un pahar ne dau destulă bătaie de cap.
— Dacă am vrea totuși să privim în perspectivă posibilitățile de emancipare și promovare ale acestor femei?
— Emanciparea femeii nu se poate face decît prin muncă. Doar așa poate să reușească să fie independentă și respectată.
— Cum este de fapt cu respectul? Se cîștigă automat prin simpla existență a unor legi ce prevăd egalitatea între sexe?
— Vedeți, într-o viață ca a noastră, în care cea mai mare parte o petrecem la cîmp sau, în orice caz, pe lîngă gospodărie, oamenii nu te pot respecta dacă nu muncești cot la cot cu ei. Femeile sînt respectate tocmai pentru că muncesc.
— Și dumneavoastră, ca femeie ce dețineți o funcție de conducere, cum vă înțelegeți cu oamenii?
— Foarte bine. Le vorbesc politicos, stau de vorbă cu toți, și în timpul lucrului, și în orele de audiență, și ori de cîte ori este cazul. Dar de fapt să știți că nu funcția creează autoritatea. Depinde de om. Cum știe să se impună. Eu am muncit dintotdeauna, de cînd am venit aici în funcția de contabilă. Și acum mă duc la cîmp sau la sectorul zootehnic cînd este vorba de vreo muncă mai grea, ca să-i îmbii și pe ceilalți la treabă.
— De multe ori femeile de la oraș se plîng că sînt obosite și că muncesc prea mult.
— Este și în funcție de cum au fost obișnuite în copilărie. Noi sîntem călite, nu ne văităm. În ceea ce mă privește, am muncit de mică. Mama mea a murit cînd aveam opt ani și de atunci a trebuit să-mi port de grijă singură și să muncesc.
— Și nu v-ați săturat de muncă?
— Nu, nici nu știu ce aș putea face altfel. Îmi place să citesc, mi-am cumpărat cărți. Acum nu prea am timp, dar după ce vor mai trece anii...

CINE-A FĂCUT HORELE MEARGĂ-N RAI CU FLORILE

Prof. univ. Hary Brauner este vechi și pasionat folclorist. Colaborator apropiat al lui Constantin Brăiloiu, cu care a și înființat în 1928 Arhiva de folclor a Societății compozitorilor (azi Institutul de etnografie și folclor), conduce acum ca director laboratorul de etnomuzicologie al Conservatorului «Ciprian Porumbescu».
— Aș vrea să vorbim despre rolul jucat de femeie în crearea, păstrarea și transmiterea muzicii populare.
— Pentru început o primă constatare: cred că dacă ați face o statistică în fișele institutului de folclor, ați vedea, fără îndoială, că peste 80% din creatorii și cîntăreții care au îmbogățit colecția de cîntece populare sînt femei. Apoi v-aș cita un text în care o bihoreancă explică cum se poate mai exact, deși poate puțin cam aspru, importanța cîntecului în viața femeii:

Cine-o făcut horele (cîntecele)
Meargă-n rai cu florile
Că horele-s alinare
La omu' cu supărare.
Și de n-ar fi hori pe lume,
Multe fete-ar fi nebune;
Iar de n-ar fi hori pe sate,
Ai vedea fete-necate,
Și neveste spînzurate.

— Este o explicație într-adevăr deosebit de profundă... Dar, din fericire, există de-a lungul vremurilor și o situație mai bună: femeia cîntată, slăvită de rapsodul popular atît pentru calitățile ei casnice cît și pentru misterul creației pe care-l reprezintă.
— Da, este semnificativ faptul că paparudele — chemătoare de ploaie, sau drăgaicele — aducătoare de belșug, sînt personificări feminine. Într-adevăr, femeia — grație hărniciei, inteligenței și adesea, nu mai puțin, frumuseții sale — a fost și este asimilată de către creatorul popular ideilor generoase de prosperitate, de pace, de bucurie. Cîntecele rituale de muncă sînt un exemplu în acest sens. Iar dacă privim cu atenție cîntecele de cătănie, vom vedea că femeia este cea mai înverșunată adversară a războiului.
— Vorbeați de inteligența sătencelor. Poate că ar fi necesar să aplicăm distincția dintre inteligență formală — cea care poate să copieze și să-și însușească clișeele de comportament ale unei epoci — și cea creatoare de valori spirituale.
— Da, uite, eram acum cîțiva ani într-un sat bucovinean, unde o țărancă și-a cîntat vechile cîntece, aflate din bătrîni, cu sinceritate și vocație, pentru ca apoi să-mi vorbească în fața micului ecran despre aselenizare în cei mai adecvați termeni tehnici. Deci pe ea nu o speriau mașinile și nici terminologia tehnică complicată. Acestea se pot învăța, dar nu alterează cu nimic fondul cultural ancestral. Am întîlnit, de pildă, la Liceul «I.L. Caragiale» din București pe eleva Maria Dragomiroiu venită din Ionești (Vîlcea). Ea își creează un repertoriu propriu, combinînd diferite fragmente din vechi cîntece (balade, cîntece bătrînești, doine etc.). Formulele melodice obținute de ea se integrează perfect stilului celui mai pur. Este procesul de creație specific folclorului nostru, acel proces care îi face pe cîntăreți să se considere și creatori în momentul execuției.
— Ați vorbit și ați scris despre pericolul poluării folclorului în această epocă de tranziție, de interferență a influențelor dintre sat și oraș. Cum poate femeia să rămînă în continuare o păstrătoare a valorilor autentice ale folclorului?
— Sigur, recunoscînd femeii întru totul contribuția la crearea de importante valori materiale și spirituale, nu trebuie să-i absolutizăm aportul în creația populară. Ar fi bine să se continue procesul de recunoaștere a autenticilor creatori populari, fie ei bărbați sau femei. Ieșirea din anonimat nu este un pericol pentru creație. Este o posibilitate de cunoaștere cît mai profundă și exactă a valorilor artei populare; și nu mai puțin, de păstrare a unor creații care, uneori, pier odată cu rapsodul anonim. În sate, cîntărețele populare își impun amprenta personalității și geniului lor cu o vigoare deosebită. Este un patrimoniu care merită a fi conservat, căci despre aceste cîntărețe, ca Maria Cîrstescu și Maria Surpat de pildă, se poate vorbi ca despre mari artiști ai neamului. De altfel văd că Uniunea artiștilor plastici premiază în ultimul timp pe înșiși creatorii de ceramică sau de olari. De ce nu ar adopta și Uniunea compozitorilor același sistem, acordînd premii nu folcloriștilor, ci înșiși rapsozilor populari?

*

Am încercat să prezentăm cîteva aspecte pe care le ridică în fața femeilor de la sat dezvoltarea impetuoasă a epocii noastre. Fără a putea epuiza subiectul — am desprins totuși din prezent cîteva învățăminte atît pentru... prezent cît și pentru viitor. Căci dacă femeia de la sat este mai bătută de vînt, de ploi, e mai puțin îngrijită, tot ea este păstrătoarea veșnic tînără și activă nu numai a unui neprețuit tezaur folcloric, ci și a unui autentic și riguros cod moral în care principalul loc îl ocupă munca și cinstea. Este rezultatul unei experiențe de viață a poporului transmis secole de-a rîndul — pe care omul armonios dezvoltat al societății socialiste trebuie să-l preia, pe un plan superior, în mediul industrial.

crampon

de Adrian PĂUNESCU

principiul valorii

Din momentul în care a ocupa unul dintre primele patru locuri în Divizia națională A de fotbal a început să însemne nu o formă goală, ci criteriul participării la una dintre Cupele europene, campionatul nostru a devenit mai pasionant. Iată dar că aruncarea într-un haos a primului principiu al valorii a dat acelui haos puțină coerență. Campionatul nostru de fotbal nu mai înseamnă, de-atunci încoace, un permanent ajutor frățesc oferit de cluburi-surori clubului celui mai bine plasat ori clubului primejduit. Echipele au început să cunoască gustul inexprimabil al plasării pe primele patru locuri. Tot mai puține meciuri, ale formațiilor cu șanse pentru primele patru locuri, au părut dubioase. Principiul valorii odată introdus, multe dintre neregulile s-au rezolvat de la sine. Dar acest principiu al valorii încă n-a fost introdus la scara întregului fotbal și nici măcar la scara întregului clasament.

Faptul că numai pentru primele patru locuri ale clasamentului există un interes general, determină, de la un moment încolo al desfășurării competiției, dezinteresul cras al echipelor ce nu mai pot atinge acel prag. Din partea acestor echipe ne putem aștepta și la aranjamente, și la stranii cedări de puncte, în aceste echipe putem vedea cum pe stoper îl apucă un cîrcel taman cînd trece înaintașul advers pe lîngă el spre gol. Neinteresate în a mai obține puncte, echipele din zona liniștită — zonă care nici nu aspiră la mai mult și care nici nu e amenințată cu căderea în divizia B — otrăvesc atmosfera și falsifică lupta sportivă cedînd puncte în schimbul, să zicem, cedării (de către cei care primesc puncte) a unor jucători. Mediocrii sînt și în fotbal foarte periculoși. Căci un mediocru nu se mulțumește să rămînă mediocru în planul valorii profesionale, el devine ticălos în planul valorii morale. Se cunoaște trista poveste a nenorocitului căruia Dumnezeu îi propune să aibă și el o capră, ca și vecinul lui, despre care nenorocitul crede că e fericit. Vă reamintiți cum răspunde nenorocitul? El răspunde astfel: **«Doamne, dacă vrei să mă faci fericit, nu-mi da mie o capră! Omoară-l-o pe a lui!»**

Așa se întîmplă și în fotbalul divizionar. Așa fac mediocrii. Și n-ar mai face așa, dacă principiul valorii ar funcționa la scara întregului clasament. Pentru asta însă e obligatoriu ca ocuparea unui loc mai în față să determine Federația în toate acțiunile ei de recompensare. Deocamdată, n-are nici o importanță cine e pe locul 5 și cine e pe locul 8, nici pentru primele care se dau, nici pentru turneele în străinătate și, din păcate, nici pentru prezența jucătorilor în echipele reprezentative.

Pe de altă parte, împrejurarea că numai două echipe cad pînă la urmă în divizia secundă și că numai cîte una urcă, din cele două serii ale diviziei B, creează o nedorită blazare, atît la subsolul primei divizii cît și la mansarda diviziei secunde. În fond nu mai contează, pînă la urmă, ce loc vei ocupa în B: 3, 4, 5, 6, și nici ce loc vei ajunge să ocupi în A tot cedînd meciuri. Nici nu cazi, nici nu urci. Rămîi unde ești, dincolo de bine și de rău.

Propun ca, pentru crearea climatului moral sănătos, de care are nevoie cel mai popular sport din România, să aibă dreptul să aspire la un meci de baraj cu diviziunarele A, situate pe ultimile șase locuri, cîte trei echipe din fiecare serie. Ocuparea unuia dintre primele trei locuri, în divizia B, să dea dreptul participării echipei respective la meciurile de baraj cu ocupantele ultimelor șase locuri din divizia A. E la fel de posibil să se păstreze ceva și din regulamentul de acum, adică să se dea dreptul cîștigătoarelor seriilor diviziei secunde de a participa direct la campionatul național A, iar la baraj să nu participe decît ocupantele locurilor 2, 3 din divizia B împreună cu ocupantele locurilor 11, 12, 13, 14 din divizia A, urmînd ca ocupantele locurilor 15, 16 să retrogradeze automat.

Ceva trebuie întreprins pentru înviorarea competițiilor noastre de fotbal, pentru ca emulația să înceapă, în fine, la proporțiile la care n-ar mai putea-o stopa un simplu meci cedat sau un capriciu.

Introducerea cu încăpățînare a principiului valorii la nivelul tuturor competițiilor fotbalului, inclusiv în campionatul de tineret, ar da mai multă corectitudine, fluență și interes fiecărui meci, chiar și meciurilor desfășurate la sfîrșitul competițiilor, între echipe ce ocupă locuri medii.

Ar mai fi de spus tristul adevăr că există cluburi mari și cluburi mici, cluburi bogate și cluburi sărace și că a fi rezervă la un club bogat e mai profitabil decît participarea fără menajamente la toate meciurile unui club sărac.

Și ar mai fi de dorit ca, așa cum am simțit dintr-o convorbire cu președintele Federației, Mircea Angelescu, să se creeze un club, de tip FC Argeș, și la Craiova, adevăratul leagăn al iubirii de fotbal din timpul nostru.

Încolo, suportăm și noi cotonogelile celor ce atîta știu.

SĂ NE CUNOAȘTEM TELEVIZORUL 2

Să ne întoarcem din nou la cei doi tineri. Să presupunem că cel care citește ajunge la un pasaj pe care nu-l înțelege clar sau pe care dorește să-l rețină mai bine. În modul cel mai firesc el va reciti pasajul respectiv. Să presupunem, în continuare, că cel care vizionează reportajul la televizor are aceeași dificultate sau aceeași dorință. Nimic de făcut. El nu poate repeta vizionarea secvenței care îl interesează: comunicarea televizuală este ireversibilă în timp. Ea se scurge în sens unic.

Proprietatea ireversibilității în timp fixează comunicării televizuale limite riguroase mai ales în ce privește eficacitatea sa instructivă. Repetitio est mater studiorum. Dacă nu poți repeta — nu poți învăța. Iată de ce cunoștințele pe care le dobîndim prin televizor tind să fie mai colorate (fiind percepute senzorial și în parte intuitiv) dar mai puțin temeinice decît cele obținute prin lectură. Tocmai această dublă particularitate creează cele mai multe și mai delicate probleme specialiștilor care studiază potențialul pedagogic al televiziunii. Televiziunea școlară sau universitară are de rezolvat în primul rînd contradicția dintre necesitatea repetării — care e o condiție fundamentală a învățării — și ireversibilitatea în timp a comunicării televizuale.

televizorul și timpul

de Pavel CÂMPEANU

SCOP ȘI REALITATE

Hotărînd să cumpere un televizor, fiecare și-a propus un anumit scop. Dezbaterile familiale inerente au cîntărit îndelung argumentele pro și contra. Tații au rostit raționamente înțelepte gîndindu-se pe ascuns la marile finale ale fotbalului internațional; mamele — la duminicile organizate (sau dezorganizate) după ora meciului și distanța pînă la stadion; amîndoi părinți — la somnul, lecțiile, viața echilibrată și sănătatea copiilor; copiii — la giganți, la Ex-Terra și la fascinantele urări de noapte bună de la 19, 20. Iar bunicii — la șirul serilor pline de delicii, seducătoarele filme, concerte, reprezentații de teatru, de operă, seară după seară, într-un cortegiu triumfal.

Și decizia a fost luată. După pregătirile de rigoare: stabilirea locului, poziției, achiziționarea unei măsuțe, fixarea punctului pentru amplasarea antenei și așa mai departe, bizara cutie a fost aleasă, achiziționată, adusă acasă în impozantul ei ambalaj și instalată. Placa de sticlă a căpătat nuanța de opal pe care o prevedea cronicarul vizionar din anii 20' (lumină selenară cu al cărei reflex în ferestrele caselor ne-am obișnuit atît de mult) și viața cotidiană a familiei a intrat într-o perioadă de adevărate seisme. Sînt modificate o serie de deprinderi stabile ale convietuirii familiale; se formează, treptat, anumite deprinderi noi. Ritmul odihnei, al activităților depuse în casă (gospodărie, lecții, studiu, lectură), apoi ieșirile (vizite, spectacole, plimbări) suferă schimbări cel mai adeseori importante, chiar dacă trec neobservate de către aceia pe care îi privesc în mod direct.

Aceasta este prima și cea mai discutată legătură a televizorului cu timpul. Sociologii o numesc modificarea bugetului de timp liber.

Dar pentru a ajunge la bugetul de timp este nevoie să aruncăm o privire retrospectivă. Ce se întîmplă — să zicem — în cursul primului an după cumpărarea televizorului? Mama a devenit stelistă; bunica preferă lecțiile de germană și boxul; tatăl e supărat pe Dan Deșliu, dar mai ales pe juriul Stelei fără nume, iar copilul, care avea un somn excelent, a căpătat o bruscă dar constantă insomnie care din fericire încetează îndată după ora 22,00.

Indiferent ce ne-am propus să urmărim cu precădere, televizorul ne extinde aria de interes. Și orice denumire ar avea emisiunile pe care le preferăm sau pe care ținem cu strășnicie să nu le scăpăm: Teleenciclopedia, Mai aveți o întrebare, 24 de ore, Teatru TV sau oricum altfel — ceea ce obținem de la televizor este de fapt un flux de comunicări.

Aceasta este realitatea și — ca orice realitate — ea este indiferentă față de scopurile noastre, inclusiv cele pe care ni le propuneam pe vremea cînd proiectam cumpărarea televizorului.

SENS UNIC

Această comunicare prin imagini cinetice transmise la distanță are unele proprietăți specifice. În măsura în care beneficiem de comunicarea televizuală sîntem nevoiți să ne adaptăm acestor proprietăți, fie că ne convin sau nu. Una dintre aceste proprietăți privește desfășurarea comunicării televizuale în timp.

Să presupunem un eveniment: o mare manifestație a tineretului american împotriva războiului din Vietnam; să presupunem doi tineri din țara noastră pe care îi interesează acest eveniment. Unul se informează asupra lui citind o relatare publicată în presă. În același timp, celălalt urmărește un reportaj pe aceeași temă transmis la televiziune. La un moment dat ambii sînt nevoiți să se întrerupă. Cel care citea ziarul reia apoi lectura **din punctul unde se oprise.** Cel care se uita la televizor reia vizionarea **din punctul unde a ajuns emisiunea în momentul respectiv.** Comunicarea a continuat să se desfășoare și în intervalul cînd ei nu o urmăriseră.

Comunicarea scrisă este în același timp depozitată. Ea poate fi recepționată **în întregime** cu oricîte și oricît de lungi întreruperi. În cazul televiziunii, recepționarea integrală presupune nu numai ca emisia și recepția să fie egale ca durată, dar și concomitente. **Comunicarea televizuală este continuă în timp.** Din cauza acestei caracteristici televizorul este cel care ne impune atît ritmul cît și momentul vizionării.

Iată cum proprietatea continuității în timp a comunicării prin televiziune ne pune în situația de a fi mai puțin liberi față de televizor decît față de ziar.

CONȚINUT UNIC

În timp ce citim nu putem sta de vorbă — dar putem întrerupe lectura pentru a spune sau a întreba ceva. Lectura presei permite întreruperea procesului de recepționare a comunicării pentru efectuarea altor activități. Audiția radiofonică permite practicarea altor îndeletniciri nu prin întreruperi — ci concomitent. Nu numai frizeriile, restaurantele, unele magazine utilizează aproape necontenit radioul — dar multe persoane lucrează și acasă pe fondul sonor al emisiunilor radiofonice: studiu, lecții, ca să nu mai vorbim de muncile gospodărești, lucrul de mînă etc. Tranzistorul dublează audiția radiofonică cu plimbarea, excursia, ciclismul — precum și cu unele munci ale cîmpului sau cu păstoritul. Tocmai proprietatea care permite comunicării radiofonice să fie recepționată paralel cu alte activități a atras emisiei de radio denumirea de «al doilea fond sonor al lumii moderne».

Timpul de recepție a comunicării prin radio are un conținut dublu: activitatea de radioaudiție plus activitatea suplimentară (rolul principal putînd să revină cînd unuia, cînd altuia).

În genere, telespectatorul activ nu se mai poate dedica în timpul vizionării altei îndeletniciri. Spre deosebire de radio, televizorul tinde să acapareze întreaga atenție tocmai pentru că el solicită necontenit ambele noastre simțuri principale: văzul și auzul.

Timpul de receptare a comunicării televizuale are prin urmare un conținut unic: vizionarea.

Și din acest punct de vedere televizorul se dovedește mai despotic decît celelalte mijloace ale comunicării de masă.

TIMP ȘI SPAȚIU

Considerentele de pînă acum asupra timpului televizual nu au plasat televizorul într-o lumină prea favorabilă. Desigur, aci nu este vorba de a lăuda sau de a învinui un obiect pe care noi înșine l-am făurit, ci pur și simplu de a-l analiza în mod realist pentru a-i putea da o întrebuințare cît mai plăcută și mai folositoare.

În raport cu timpul — și chiar cu spațiul — televizorul își dezvăluie nu numai proprietățile dezagreabile, ci și unele calități extrem de valoroase.

Care este legătura dintre timp și spațiu — aceste două categorii ale fizicii și filozofiei — și această cutie a miracolelor și a nemulțumirilor?

Informarea asupra unui eveniment este cu atît mai utilă cu cît e mai promptă — deci cu cît mai redus este intervalul de timp dintre consumarea evenimentului și informarea noastră asupra lui.

Să ne amintim unele emisiuni vizionate pe micul ecran: marile demonstrații și parăzi de 23 August; Campionatul mondial de fotbal din Mexic; călătoriile umane pe Selena ș.a. Toate transmisiile televiziunii numite «în direct» suprimă de fapt (pentru noi) atît timpul cît și spațiul. Vedem evenimentul care se petrece la sute, sau mii, sau sute de mii de kilometri distanță. Și îl vedem chiar în clipa cînd are loc.

Această proprietate are un iz ușor fantastic. Grație ei comunicarea televizuală capătă un dramatism specific: ea ne dă sentimentul de a fi implicați în eveniment, care nu este doar urmărit, ci și trăit de noi. Informarea devine astfel în tot mai mare măsură participare.

Puterea televizorului asupra timpului și spațiului este inegală. Timpul este suprimat ca durată (diferența de timp dintre eveniment și informarea asupra lui fiind redusă practic la 0) numai în cazul transmisiilor directe. Iar acestea, după cum se știe, sînt relativ rare.

Puterea televizorului asupra spațiului este mai mare: ea se manifestă continuu — căci ce altceva ne oferă tot timpul televiziunea, indiferent de emisiune, decît posibilitatea de a vedea la distanță?

În comunicarea televizuală suprimarea timpului, în înțelesul celor notate mai sus, este potențială și accidentală — pe cînd suprimarea spațiului este într-o anumită măsură reală și permanentă.

BUGETUL DE TIMP

Înainte de achiziționarea televizorului, o zi avea pentru noi 24 de ore. După achiziționare, la fel. Dar modul nostru de a întrebuința o parte dintre aceste 24 de ore se schimbă din pricina acestei achiziții.

Dacă durata zilei nu se poate mări și dacă timpul de televizionare are — cum arătam — un conținut unic, rezultă că fiecare minut dedicat micului ecran trebuie luat din timpul folosit înainte pentru practicarea altor îndeletniciri. Întrebarea este deci: la ce renunțăm în favoarea televizorului? Nu putem renunța la muncă, nu putem renunța la somn, la hrană, la timpul de transport, deci la îndeletnicirile vitale sau fundamentale.

După cum rezultă din practica internațională precum și din unele investigații făcute la noi în țară, dislocările pe care le provoacă televizorul în bugetul de timp — și mai ales în bugetul timpului liber — privesc în special alte deprinderi culturale sau informaționale: frecventarea cinematografelor, a teatrelor, lectura de presă și de carte, audiția radiofonică etc.

Renunțările, comprimările, dislocările au loc mai cu seamă în acest sector.

Această legătură a televizorului cu timpul este însă suficient de importantă în implicații pentru a cere o tratare de sine stătătoare.

Așadar, în unul dintre numerele viitoare, despre «Televizor și bugetul de timp».

ANTENA

● Cervantes în atenția producătorilor și realizatorilor: în timp ce în Italia se lucrează de zor la «Omul din la Mancha», «musical» cinematografic în regia lui Arthur Hiller («Love Story») după opera capitală a lui Cervantes, Don Quijote fiind întruchipat de Peter O'Toole, iată că televiziunea britanică a hotărît să realizeze o versiune pentru micile ecrane. De data aceasta «cavalerul tristei figuri» va fi interpretat de Rex Harrison, care a și început filmările în Spania, în regiunea la Mancha. Regia este asigurată de canadianul Rakoff.

● Concursul televiziunii bulgare «Melodia anului», care se organizează începînd din anul 1967, se bucură de o mare popularitate în țara vecină și prietenă. Astfel, la desemnarea celei mai frumoase melodii a anului 1971 și-au spus părerea 75 000 telespectatori. Cele mai multe dintre sufragiile acestora au fost întrunite de cîntecul «Amintirea mea» de Moris Aladjem, în interpretarea reputatei cîntărețe Lili Ivanova.

● Cu toate că televiziunea în culori prinde în general teren, numărul aparatelor pentru recepționarea programelor în culori este încă destul de

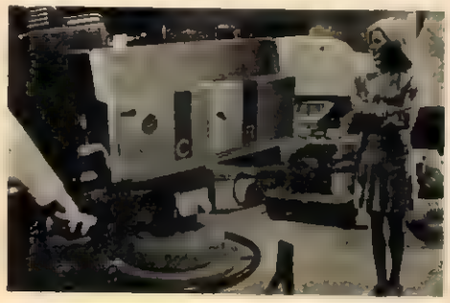

redus. Iată cîteva exemple: după cinci ani de la începutul transmisiilor color, în R.F.G. sînt 2 200 000 aparate de recepție color, în Anglia, 1 300 000, în timp ce în Franța sînt doar 690 000, față de cele aproape 11 000 000 aparate alb-negru.

● Apropo de TV în culori: potrivit angajamentului autorităților guvernamentale italiene, confirmat de Luciano Paolicchi, administrator-delegat al RAI-TV, în Italia primul program în culori va putea fi transmis în iunie 1973.

De pe acum însă televiziunea italiană transmite zilnic pentru tehnicienii industriei producătoare de televizoare programe experimentale în culori, cum este cel din fotografie, prezentat de Gabriella Farinon.

● Cîteva dintre proiectele televiziunii franceze menite să satisfacă interesul pentru istorie al telespectatorilor francezi: o serie de documentare tratînd perioada 1919-1940 (avînd, printre altele, ca subiecte lupta pentru independență a Irlandei, fascismul, nazismul, agresiunea japoneză împotriva Chinei), o istorie a «Zilelor noastre» din 1945 pînă în prezent, o istorie a civilizațiilor contemporane etc., de asemenea un serial de evocări și portrete de cîte 25 de minute fiecare. Această orientare a televiziunii franceze are ca bază interesul acut al marei mari de telespectatori francezi pentru emisiuni cu caracter istoric-documentar de genul «Camera explorează vremurile», «Alain Decaux povestește», «Dosarele ecranului» etc.

drumeție

de Gh. EPURAN

pentru cei ce iubesc cu adevărat munții...

Sînt mai multe moduri de a admira munții, aceste superlative nu numai ale înălțimilor terestre, ci și ale risipei de frumuseți naturale. Cei mai mulți o fac de jos, de la poale, mulțumindu-se cu ceea ce întîmplarea le oferă. Telefericele vin de la o vreme în ajutorul lor, așa că nu mai putem face astăzi distincția, la modă în pragul veacului nostru, între cei ce admiră munții de jos sau de sus. Rămîne însă a doua categorie, a celor ce se avîntă cu piciorul pe potecile ce duc spre înălțimi și culeg cu prețul unui efort personal imagini din infinitul album montan. Aceștia sînt frecvenții admiratori ai munților, cei care îi caută și nu așteaptă priveliștile oferite întîmplător de o călătorie pe la poalele lor. Drumeții sînt de fapt o minoritate a admiratorilor de *jos* ai munților, pe care o curiozitate mai ascuțită și o dorință de mișcare îi împinge spre piscuri. După o primă aventură, unii renunță și se reîntorc în rîndurile celor mulți. Alții revin din cînd în cînd, atunci cînd întîmplarea le oferă ocazii. Cîțiva devin cu adevărat drumeți și ajung nu numai să admire munții, ci să-i și iubească; nu mai lasă întîmplarea să le caute și să le ofere drumuri spre munți, ci îi caută ei cu ardoare, ajungînd să-i dorească cu intensitatea pe care o naște în sufletele oamenilor dragostea. Acești adevărați iubitori ai muntelui le caută frumusețile și în afara drumurilor bătute; după ce au gustat doar cu prețul efortului obișnuit încîntarea — greu de pus în cuvinte — a drumurilor montane, ei vor să guste și fiorul aventurii. Și atunci devin alpiniști. *Alpinist*... Cuvîntul uneori sperie, fiindcă alpinistul este numit și cel ce parcurge una din văile abruptului Bucegilor, — fără potecă — fiind nevoit să folosească adesea și mîinile pentru a cîștiga înălțime, și cel ce caută cele mai dificile trasee pe verticalele pereților, și cel ce înfruntă înălțimile înghețate ale Himalayei. În realitate, a fi alpinist înseamnă în primul rînd a fi un drumeț avizat, un mare iubitor al muntelui, care adaugă bagajului său de cunoștințe cîteva procedee tehnice superioare cu care-și poate potoli setea de înălțimi, către marile performanțe îndreptîndu-se doar cîțiva din cei dotați deosebit. Cum alpinist poate deveni oricare drumeț, rămîne să vedem pe ce drum o poate face. Cîndva, cînd drumeții aveau cluburile lor (vom reveni în curînd asupra problemei), erau căi firești și ușoare de la drumeț la drumeț-alpinist. Acum, cînd și puținele cluburi de alpinism au ca țel doar o nefirească întrecere — la cronometru — între cei mai buni, te miri cum de mai răsare ici-colo cîte un alpinist. Iată de ce o notiță strecurată în paginile ziarului nostru de sport ne-a reținut în mod deosebit atenția. În puține, prea puține cuvinte, secția de turism-alpinism a asociației sportive Sănătatea din București anunța că în vara aceasta organizează mai multe excursii de inițiere în alpinism în masivul Bucegi și invita pe toți drumeții amatori să participe. Mai jos, era trecut și programul: 11 iunie — Valea Țapului; 25 iunie — Valea Coștilei; 9 iulie — Colțul Gălbenelelor; 30 iulie — Hornul Ascuns; 13 august — Bucșoiul; 27 august — Valea Seacă a Caraimanului; 10 septembrie — Rîpa Zăpezii. Deci, o serie de trasee inaccesibile unui drumeț obișnuit să urmeze cu grijă marcajul unei poteci, dar la îndemîna oricărui tînăr obișnuit cît de cît cu muntele și dornic să se apropie mai mult de ei, să-l cunoască în tot ce are el mai tainic și mai frumos. Inițiativa — fără îndoială lăudabilă — nu-i de fapt decît reluarea unor acțiuni altădată prezente în programele tuturor cluburilor de drumeți. O reluare care ne confirmă că această inițiere într-o formă superioară a drumeției este posibilă și în actuala formă organizatorică. Federația de Turism și Alpinism din C.N.E.F.S. o ignorează? O ignorează și majoritatea asociațiilor și cluburilor de alpinism? Înseamnă că acolo sînt oameni care nu iubesc și nu înțeleg cu adevărat muntele. Sau sînt egoiști. Nimeni nu împiedică însă inițiativele de genul celei la care ne invită asociația Sănătatea. Iată de ce ea merită să fie subliniată și imitată. Pînă cînd alții vor păși pe același drum, noi adăugăm pentru cei ce iubesc cu adevărat munții și doresc să se apropie mai mult de ei, adresa asociației Sănătatea, care le face această tentantă invitație și unde pot primi informații suplimentare: *București, strada Buzești 16–18, telefon: 15.52.49*

aventuri la marea

neagră

Începutul filmului — o scenă de dragoste pe malul mării, o mare care vrea parcă să înghită cerul — vine din «Ultima noapte a copilăriei», și pe parcursul celor două ore și ceva de proiecție (o lungime nejustificată) nu am putut înlătura senzația că, dincolo de gluma polițistă etalată pe ecran, am în fața ochilor dorul de cinema al lui Savel Știopul, cheful de a filma, de a fi chemat la oaste al talentatului cineast. De ce să ne ascundem, nu acest scenariu polițist — suficient de anemic, cu o înaintare anevoioasă, reluînd mereu de la capăt unele fire ale acțiunii — era materia primă cea mai adecvată pentru regizor. Dar cum asta este situația, să notăm că Știopul a făcut totul, sau aproape totul («aproape» — întrucît nu l-a lăsat inima să taie lucrurile de prisos), pentru a scoate filmul de sub zodia divertismentului de minimă rezistență, unde avea toate șansele să se instaleze. Cineastul împreună cu echipa sa — din rîndurile căreia remarcăm, în primul rînd, prezența colaboratorului său permanent, operatorul Ion Anton — au filmat nu numai o poveste polițistă, ci și o anumită nostalgie — nu lipsită însă de accente ironice — după filmul de gen al anilor'40, adică al unei perioade fericite din istoria sa. Păstrînd proporțiile, nu se poate să nu observăm farmecul molatic, înșelător, în care autorii au învăluit existența de circumstanță a pasagerilor din hotelul ales ca loc al acțiunii. Turiști ciudați, misterioși, încercesc sau se agită, personajele principale sau secundare repetă aceleași gesturi, iar filmul, în prima sa parte, înregistrează cu eleganță această lume, propunîndu-ne cîteva portrete care poartă, evident, marca sensibilității și a spiritului de observație ai regizorului. directorul hotelului (excelentul actor Zephy Alșec, o personalitate a teatrului ploieștean unde îl știu, dintotdeauna, și la bine și la rău), «detectivul economic» (așa cum arată el în interpretarea lui George Rafael descinde direct din acele pelicule ale anilor '40 de care vorbeam, personajul urmărindu-se cu o mare plăcere), patronul unei case de mode cu suita după el(Mircea Șeptilici), iluzionistul precum și aparițiile scurte dar reluate cu o anume insistență vicleană (femeia blondă de la bar, invalidul din cărucior, fata care stă cu gura căscată lîngă Mircea Mureșan). Am fi adăugat acestei galerii personajul cîntărețel de bar Ana Barbara, implicată în afacere, dar, din păcate, Corina Chiriac nu justifică aici decît o prezență de solistă de variété (bună, de altfel) dar nu și una de actriță.

Toată această lume ce foiește de colo-colo este, într-un anumit fel, smulsă din toropeală de ivirea exuberantă, explozivă, a falsului turist din Ohio, ofițerul de contrainformații George Martin. Florin Piersic la cu asalt ecranul, dezinvoltura și — să-i spunem pe nume — inteligența acestui actor care nu s-a culcat niciodată pe laurii succesului, pe care farmecul său personal nu l-a dat niciodată peste cap, toate acestea fac din aparițiile vedetei noastre centrul major de interes al spectatorului. La ora actuală, Florin Piersic poate să țină piept oricăruia dintre așii genului, de la «Sfîntul» încolo. Oricît încîntare ar răspîndi în jur personajul său, oricît de iscusite și palpitante ar fi (și sînt, cu adevărat) scenele de încăierare, acea lungime nejustificată, amintită la început, își spune cuvîntul. Este curios cum de nimeni nu s-a încumetat la înlăturarea unor scene de prisos, pentru că despre ele este vorba, nu despre o încetineală propriu-zisă a ritmului. Mai mult decît atît, prima parte a filmului, cu treceri bruște de la o secvență la alta, anunțau chiar că pelicula pe acea porțiune a ei a făcut casă bună cu foarfecele, la montaj. O consecvență în această direcție ar fi fost cum nu se poate mai binevenită. După cum, mai multă grijă pentru glasul debutantei Dana Crișan — monoton, scrîșnit, nu știm dacă este al ei sau de împrumut — ar fi păstrat tandrețea sau ironia scenelor dintre profesoara de engleză și ofițerul travestit. Rostirea cuvintelor, cumplit de nefirească, perforează tot timpul complicitatea care trebuie să se înfăptuiască la astfel de filme între spectator și eroi. Greu de priceput o astfel de neglijență la un cineast care nu prea dă greș în materie de actori; dovadă chiar acest film unde, în afară de interpreții semnalați la început, se mai remarcă un alt debutant, cu un chip de viking neastîmpărat, Fabian Gavriluțiu.

Magda MIHĂILESCU
Fotografia color: S. STEINER

actori și roluri

Pînă acum o lună și jumătate, Sir Laurence Olivier și Michael Caine nu au apărut niciodată împreună pe ecran (unii spun că nici nu se cunoșteau personal). Filmul «Sleuth», aflat actualmente în lucru pe platourile de la Pinewood, i-a adus față în față.

Pe Barbara Parkins am cunoscut-o în «Valea păpușilor», alături de Sharon Tate. O vom reîntîlni în filmul lui René Clément «Casa de sub arbori».

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GIUGARU Alexandru

Actor român de teatru, film și TV, născut la Huși, în 1897. Unul dintre cei mai populari actori ai scenei și filmului românesc. Absolvent al Conservatorului de artă dramatică din București, își câștigă simpatia publicului bucureștean mai ales datorită apariților sale în teatrul de revistă dintre cele două războaie. Își face debutul în film în anii '20, interpretînd roluri principale în *Năbădăile Cleopatrei* (1925), *Legenda celor două cruci* (id.), *Căsătorie* (id.) și *Păcală și Tîndală la București* (1925/26). Avea să realizeze însă primul rol cu adevărat mare în ecranizarea piesei *O noapte furtunoasă* (1942) de Jean Georgescu, întruchipînd cel mai autentic jupîn Dumitrache. După 23 August 1944 avea să cunoască o epocă de glorie și mai mare, atît pe scena Naționalului bucureștean, ca prim actor de comedie, cît și în film, în special în adaptări după Caragiale: *O scrisoare pierdută* (1953), *Două loturi* (1957), *D-ale carnavalului* (1958), *Telegrame* (1959), *Mofturi 1900* (1964). A mai avut savuroase creații în comedia satirică *Directorul nostru* (1955), în *Bădiții noștri* (1959), *Bădăranii* (1960) după Goldoni, *Tudor* (1962), *Corigența d-lui profesor* (1962/66), *Haiducii* (1965), *Răpirea fecioarelor* (1967), *Vin cicliștii* (1968). A.G. deține titlul de Artist al Poporului.

GLEBOV Piotr Petrovici

Actor sovietic de teatru și film născut la 14 aprilie 1915; Artist Emerit al R.S.F.S.R. din 1959. Studiază cu Stanislavski, urmînd apoi la teatrul dramatic MHAT din Moscova. Debutează destul de timid într-un rol(șor din filmul *Nu-mi amintesc nimic* (1955) și, descoperit de Serghei Gherasimov în masa de actori și figuranți chemați pentru proba la *Donul liniștit*, i se încredințează copleșitorul rol al protagonistului Grigori Melehov. Creația lui în acest adevărat film-fluviu, în trei serii (1957/58), este din acelea care fac epocă. Se va reîntîlni cu Șolohov în următoru-i film: *Pămînt desțelenit* (1959/60), deținînd apoi noi roluri principale în filme ca *Cerul Baltucei* (1961), *Mozart și Salieri* (1962), *Iolantha* (1963), *Mireasa țarului* (1965), *Singurătate* (1966). După o lungă absență de pe ecran, timp în care a activat mai mult pe scenă, a reapărut într-un rol de compoziție în *Omul care nu poate fi ocuzat* (1969).

GLENVILLE Peter

Regizor și actor britanic de film și teatru născut la Hampstead (Anglia), la 28 septembrie 1913, ca fiu al actorului Shaun Glenville. După mulți ani de activitate teatrală, ca actor și regizor, la Londra și pe Broadway, debutează pe ecran în 1940 făcînd roluri de compoziție într-o serie de filme mediocre, după care va trece la regie, cu mai multe șanse de afirmare, dovedindu-se un cineast iscusit, stăpîn pe o tehnică serioasă și căutînd de regulă surse de inspirație literare sau dramatice notorii. Astfel, după *The Prisoner* (1955) cu Alec Guinness, transpune piesa de succes a lui Franz Werfel *Me and the Colonel* (1958), cu Danny Kaye și Curd Jürgens; *Vară și fum* (1961), după Tennessee Williams, cu Geraldine Page și Laurence Harvey; *Procesul profesorului Wer* (1962), după romanul lui James Barlow, cu Laurence Olivier și Simone Signoret; *Becket* (1964), după J. Anouilh, cu Richard Burton și Peter O'Toole; *Hotel Paradiso* (1966) cu Gina Lollobrigida, Alec Guinness, Marie Bell; *Comedianții* (1967), după Graham Greene, cu Richard Burton, Elizabeth Taylor, Alec Guinness, Lillian Gish.

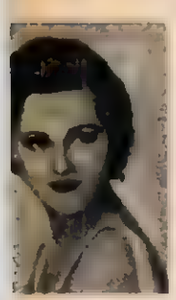

GLORY Marie

Actriță franceză de film, născută Marie Toully la Mortagne (Orne), în 1903. Debutează ca artistă de music-hall și apoi ca actriță de film, în 1925, mai întîi sub pseudonimul Arlette Genny, în *Les dévoyés* și *Miss Helyett*, apoi din 1928 sub cel definitiv de Marie Glory, cunoscînd gloria în două superproducții diferite ca stil și gen: *Banii*, după *L'argent* de Emile Zola, și *Contele de Monte-Cristo* (1929). Odată cu apariția vorbitorului devine una dintre cele mai solicitate vedete ale filmului francez pentru multiplele ei calități, dovedindu-se mai ales interpreta ideală a unor comedii muzicale, genul cel mai la modă pe atunci. În primii ani '30 poate fi astfel admirată în *Regele Parisului*, *Noaptea e a noastră*, *O aventură nebună*, *Secretara particulară* (versiunea franceză), *Lévy și comp.*, *Vei fi ducesă*, *Doamna nu dorește copii*, *Alteța sa iubește*, *Simona*, *Surîsul seducător*, cu Maurice Chevalier, *Femeia ideală* etc. Este utilizată pentru farmecul, grația și jocul ei sincer în drame sentimentale sau comedii dramatice ca *Esthera*, *Simfonia albă*, cu Luis Trenker, *Charlemagne*, cu Raimu, *La paquebot Tenacity*, cu Albert Préjean, *Le mort en fuite*, *Les amants terribles*, *Nomazu* (r: J. Feyder), cu Hans Albers etc. Turnează între 1938 și 1940 în Italia, în *Dezamăgire (Napoli che non muore)*, *Ultimul spectacol*, cu Tito Schipa, *O femeie în pericol* etc. Practic, cariera acestei foarte populare actrițe franceze se încheie aci. Căci cele cîteva apariții în roluri de compoziție în filme de după război (*Adorables créatures*, *La fugue de Mr. Perle*, *Gli uomini, che mascalzoni*, *Et Dieu créa la femme*, *Romuntcho*), sînt cu totul lipsite de importanță.

film

doar o comedie?

«DESCULȚ ÎN PARC»

Există un fel de statut — nescris — al cronicarilor care fac zob unele comedii, fără să-și mai dea osteneala să argumenteze. La ce bun? Lumea vrea oricum să rîdă, nu aducem nici un prejudiciu materialul D.D.F.-ului, cît privește pe cel moral, filmele-s de import, autorii departe... Și uite-așa, într-o ierarhizare improvizată, ne trezim că «O duminică la New York» capătă o densă încărcătură de critică socială, în timp ce «Desculț în parc» — tot Jane Fonda cap de afiș, tot excelentă, de data asta într-o schiță de caractere mai mult decît de situații, ca prima,— e desființat dintr-un condei. A, desigur, rămîne valabil portretul realizat de deținătoarea Oscarului (ce s-ar fi făcut, biata, dacă nu-l deținea?), dar restul: scenariul, partenerii, replica... Oare așa să fie? Mai întîi cine e Ea? «Portretul»? O proaspătă soție care descoperă iubirea înainte de a fi învățat să facă omletă? O harpie capricioasă, o trăsnită cît p-aci să dea divorț a șasea zi din luna de miere, doar pentru că El nu-i împărtășește fantezia, nu-l capabil să se distreze mîncînd boabe de ienupăr ori să alerge desculț, pe ninsoare, în parc? Cine n-a văzut decît coaja veselă — decorticată cinematografic în buna tradiție a burlescului american, cu o replică hazoasă, alertă — a înghițit în grabă boaba, fără să-i savureze miezul social amărui. E doar «crazy», aiurit și amuzant personajul Janei Fonda? Oare trăsnăile ei sînt simple mofturi de fetiță răsfățată, o frondă a tinereții trecătoare? Cam tot așa se spusese și despre Jane Fonda cînd se apucase să protesteze împotriva establishment-ului american. «Extravaganțe de vedetă răsfățată. O să-i treacă!» Dar ei nu-i trecea, pentru că nu era o chestiune de capricii publicitare, ci de concepție de viață.

Nu pentru că «se săturase de bine» (cum spun bărbații mărginiți despre femeile pe care nu le mai înțeleg) se apucase fata celebrului Henry Fonda să semneze apeluri de dezarmare, ci pentru că înțelesese ce e putred în societatea bunăstării, în societatea de consum. Ce se ascunde sub «fericirea» ei de export. Păstrînd proporțiile, nevestica zănatică din «Desculț în parc», sub agitația ei aparent sterilă, cu un zîmbet agresiv-acrișor, reușește să zgîlțîie stîlpii așezării casnice pe frontispiciul căreia scrie formula străveche «casa mea e cetatea mea», cavou gospodărește orînduit. Domnul soț, june cu bun-simț practic și morgă de avocat fără procese, e indignat de locuința închiriată de consoartă (omițînd «amănuntul» că el nu cîștigă încă!): «Cum, un apartament fără calorifer!? Cu niște vecini neonorabili, în dreptul ușii cărora zornăie cutii goale de conserve? (auzi, conserve, ce oroare!)». Ființe cu stomacuri și maniere delicate, mama fetei și ginerele, «băiat de familie», sînt siderați: așa va locui o tînără pereche americană model? Desigur, e doar «excentricitatea» fetei, care de mică visase să trăiască pe Lună, și iat-o acum încercînd să încălzească mansarda cu sărutări și afișe de coride. Și mai ales să facă să înțeleagă un soț a cărui deviză e «fericirea = confort», că principal e altceva în viață. Nu doar confort + măsură, adică sentimente programate săptămînal, gospodărește, ca să țină pînă la pensie. Ca o furtună, «nebuna» răstoarnă prejudecăți și conformisme, o viață trăită cu rigla de calcul. Și atunci onorabila mamă descoperă — la început șocată, apoi fericită — că viața poate începe și la 50 de ani. Și culmea, chiar într-o mansardă. Iar el, avocățelul sălciu (deloc oarecare acest Robert Redford, strălucit sub aerul lui onest), e scos brutal din gravitatea sa convențională. New Yorkul pare mai vesel privit de la mansardă, cînd fantezia repară acoperișurile și bunul-simț reaprinde sentimentele. Păcat, pare să spună tot filmul, că în realitate nu se rezolvă întotdeauna nepotrivirile de optică și caracter într-un sărut lung, pe acoperișuri!

Alice MĂNOIU

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

telemaimuța

M-am întrebat deseori ce s-ar fi făcut știința fără maimuțe? Cum s-ar fi realizat progresul ei în lipsa acestor caraghioase patrupede care, prin structura lor biofiziologică, se aseamănă atît de bine cu descendenții lor ce refuză să mai meargă în patru labe și detestă clătinatul în cozi prin copaci? Căci ori de cîte ori omul modern a vrut să încerce vreo nouă descoperire a năstrușniciei sale fără a-și risca propria-i piele, a apelat la maimuță. Ea a fost pusă să turbeze în locul omului, pe ea s-au testat mai întîi vaccinurile ciumei și ale holerei, în pieptul ei a bătut cea dintîi inimă de împrumut și tot ea a precedat zborul omului în cosmos, îmbrăcată în costum de cosmonaut și urmărită cu minuțiozitate de pe Terra spre a se vedea cînd și cum crapă, unde și de ce o apucă pandaliile, ce și cine o face să nu mai vrea atunci cînd nici măcar nu poate să nu vrea?

Acum zece ani mă aflam în America unde, scriind «Cocteil-Babilon», încercam să realizez, cum-necum, o conversație cu cimpanzeul Hem, primul cosmonaut american care amerizase cu bine după ce dăduse cu tifla globului pămîntesc la bordul unei nave de încercare trimise în cosmos. Era un maimuțoi simpatic, cam afurisit și blazat de prea multă glorie, mare gurmand, amator de fructe tropicale, și numai preferința lui pentru banane îi pusese atît de categoric în față alternativa: moartea sau celebritatea? Căci bătrînului Hem i se puseseră în față două coșuri cu fructe: unul plin de mere, altul cu banane. N-avea decît să aleagă și să hotărască singur. Dacă lua mărul însemna că refuză gloria de a fi primul cosmonaut al steagului cu cincizeci de stele, iar dacă lua banana era hotărît că nimic nu îl atrăgea mai mult decît ideea de a zbura în cosmos la bordul unei capsule Gemini. Patriotismul și raritatea merelor în clima de pe pămîntul său de baștină l-au atras irezistibil către banana pe care a jupuit-o omenește și a înfulecat-o cu poftă. Slăbiciunea aceasta l-a împins spre glorie și i-a adus o efemeră celebritate, dar ce nu face o maimuță inconștientă pentru binele și propășirea științei!

Inconștientă? Aparent. Căci, recent, un zoolog de la centrul Yerkes din Georgia, care dispunea pentru cercetări de 15 gorile, 35 de urangutani, 85 de cimpanzei și 25 de îngrijitori puși să se ocupe de aceste prearăbdătoare patrupede închise printre oameni, a avut ideea de a instala în cușile pensionarilor săi cîteva televizoare. Experimentul a constituit o adevărată revelație: strămoșii noștri, rămași din cine știe ce neelucidate motive într-un stadiu de înapoiere biologică, s-au dovedit a fi ardenți partizani ai tehnicii și neîntrecuți telespectatori. Încă o dată s-a putut dovedi că ceea ce era bun pentru oameni, inclusiv banana, ciuma și holera, se potrivea și maimuțelor, dovadă că și ele își manifestau în fața diversității programelor aceleași preferințe ca și cei ce le aduseseră televizoarele: mai întîi pentru filmele de acțiune, cu cow-boy și împușcături, apoi documentarele gen «Ocolul pămîntului în 40 de minute» și, la urmă, spectacolele de divertisment. O furie oarbă le apuca în fața excesului de filme publicitare, iar la pologhia neiscusită a confruntărilor profesorale nu lipsea mult să facă ceea ce oamenii promit, dar nu îndrăznesc să pună în practică, cu privire la ceea ce s-ar putea chema «televizoclastie».

În fața televizorului, gorilele, urangutanii și cimpanzeii fac urît ori de cîte ori programele sînt plicticoase, iar cercetătorii din Yerkes regretă doar faptul că ideea transformării lor în telespectatori nu le-a venit în timpul campaniei electorale din 1960, cînd se spune că întrecerea nu s-a desfășurat între cei doi candidați la președinție, ci mai curînd între NBC (National Broadcasting Company) și CBS (Columbia Broadcasting System). S-ar fi putut astfel observa mai exact cine a cîștigat: Măgarul sau Elefantul?

Cercetătorii de la Yerkes, care își iau treaba în serios și, ca orice oameni de știință, nu prea permit să fie luați peste picior, au instalat recent în cușile cu cimpanzei, urangutani, gorile și televizoare, cîte trei comutatoare pentru alegerea programelor preferate de telemaimuțe: roșu — western, albastru — melodrame, galben — emisiuni sportive. Una singură a căutat să se delecteze cu reclama lui Fruit Company care lansa pe piață bananele vitaminizate. Era fiul bătrînului Hem. E normal: ce naște din maimuță, banane mănîncă.

de Sanda FAUR

pene de motor la... „căruța cu paiațe"

Cred că numai un creier electronic bine programat — și ARIA nu este încă, din păcate, în posesia unei asemenea civilizate ustensile — ne-ar putea oferi imaginea grafică a circuitelor artistice desfășurate în țară pe întinderea unei singure luni, să zicem. Ne-am învățat să citim, cu orgoliu, cifre realmente impresionante, — 43 de teatre de dramă, 15 filarmonici, 36 orchestre de muzică populară etc. — dar imaginea pe care o căpătăm astfel e statică, ea omițînd unul dintre aspectele esențiale ale activității acestor Instituții: continuul schimb de valori artistice, permanenta interferență a turneelor, necontenita transfuzie de materie artistică dintr-un colț în celălalt al țării. Acest neastîmpăr artistic, aceste nesfîrșite peregrinări ale «căruțelor (motorizate) cu paiațe» sînt, neîndoielnic, semnul unei certe vitalități creatoare și al foamei de artă a publicului. Dar să nu ne ascundem în spatele cuvintelor mari și să recunoaștem că realitatea aceasta are, ca și luna, fața sa umbrită. Adevărul e că frenetica mișcare a formațiilor teatral-muzicale pe trupul țării are și unele rațiuni destul de depărtate de nobila intenție culturalizatoare inițială. Teatrele din provincie joacă în localitatea de baștină — se știe — în două sau trei zile ale săptămînii; spectacolele sînt uneori mai slabe, publicul — plictisit de trupă ca de o nevastă veche și cicălitoare — mai lasă sălile goale, dar planul — planul de spectacole și spectatori — continuă să stăruie ca o neîndoielnică sabie a lui Damocles deasupra directorilor administrativi.

Și atunci începe goana cea mare: turneul. Noi jucăm în sala voastră, voi făceți-vă în liniște o microstagiune la noi. Noi pornim prin sudul țării, luați voi vestul. Se alege spectacolul cel mai bun ori mai curînd cel «accesibil» — cele «grave» ori proaste mor la ele acasă după 3–4 reprezentații — și se gonește, gîfîind, cu bieții actori storși de puteri prin orașe, tîrguri și sate: două spectacole pe zi, ba duminica și trei; e sala goală azi? mîine aducem noi două școli și-o garnizoană, facem planul de spectacole pînă la urmă...

Și planul se face adesea, ce e drept; dar rezultatele rămîn mai ales pe hîrtie și sînt bune doar pentru împăcat conștiințele contabililor. Eficiența estetică, educativă — foarte greu de identificat pe loc, desigur — e discutabilă. Satisfacțiile de artă autentică ale celor ce fac și consumă arta, prea puține. Avalanșa de spectacole mediocre — și mă refer în egală măsură, ba poate și mai mult chiar, la turneele diferitelor formații muzicale încropite la repezeală — descurajează spectatorul și-l alungă în cele din urmă din sală...

Nu poți atunci să nu te întrebi *cine* — și *cum*, cu ce responsabilitate — coordonează activitatea turneelor în țară, cine și cum le programează, cine le dă girul? Răspunderea este împărțită ca să atîrne oare mai ușor pe umerii fiecăruia în parte? – Între ARIA (instituție de impresariat care repartizează spectacolele în orașele țării și trebuie să vegheze de sus, atent, ca circuitele artistice să nu se suprapună), comitetele județene ale culturii și educației socialiste (care înregistrează avizul ARIEI și fac contractul trupei cu sala din localitate) și instituția respectivă de artă care — firește — garantează calitatea spectacolului pe care îl oferă. Încurcăturile încep să se petreacă de la «centru», de la ARIA, care cedează uneori prea ușor insistențelor organizatorilor, acceptînd turnee fără o prealabilă bună cunoaștere a spectacolelor și distribuțiilor. În urma acestor presiuni se declanșează marea avalanșă a reprezentațiilor, îngrămădite uneori sufocant pe afișul unui singur oraș, care fusese lipsit în luna anterioară, să zicem, de orice turneu.

M-am nimerit la Bîrlad în a doua parte a lunii martie și mi-am notat că, cel puțin la două zile, o altă formație artistică poposea în oraș: Opera din Iași, Teatrul muzical din Galați, orchestra Mioriția din Brașov, Teatrul Țăndărică din București, Ansamblul Ciocîrlia etc., etc. (asta însă după ce în lunile anterioare — luni reci, cînd nu prea bîntuie pe nimeni dorul de ducă — poposiseră în municipiu doar una sau două trupe). Veți spune deci că primăvara bîrlădeanul iubitor de cultură este un om fericit, că are unde merge, că are din ce alege (scoțînd din discuție trupa teatrală din localitate care, firește, nu poate face față unei asemenea concurențe și este silită să-și ia bocceluța în spinare și să bată nordul țării cu turneul său).

Adevărul e, să nu ne înșelăm, că nu se pot asigura săli pline atîtor spectacole și că doar nume cu priză — Stela Popescu, Ștefan Bănică, Anda Călugăreanu, Irina Loghin ș.a. — au exercitat o chemare magnetică de pe afișe și au putut «vinde» biletele. Urmează însă actul doi al «dramei» turneelor: odată spectacolul scos în lume, de pe teritoriul propriului oraș, se pare că mecanismul exigențelor începe să se defecteze. Și treaba pornește chiar de la distribuție, care e foarte rar cea — îngrijită și serios lucrată — de la premieră. «Doi pe un balansoar muzical» vine de la Galați (după ce cîntăreții Miron și Iula fuseseră anunțați prin afișe grav atinse de maladia grandomaniei) cu... un singur personaj pe balansoar, Miron absentînd de la matineu. Sînt invitați — la proaspăt inaugurata și splendida Casă de cultură a sindicatelor din Bîrlad — Stela Popescu și Ștefan Bănică, dar li se dă drept colaborator muzical orchestra de amatori, încă tare sărăcuță în forțe, din localitate. Revista din Ploiești vine cu un spectacol anemic și binișor degradat. «Proverbe la estradă», sigur că sala rămîne pe jumătate goală și nu numai la Bîrlad, ci și la Suceava, unde au dus-o apoi pașii încăpățînatului său turneu.

Aici, la Suceava, unde nu există teatru profesionist ci doar o celebră Casă de cultură (cu proprie formație teatrală de amatori, cu cor de cameră, cor mixt și ansamblu artistic) și unde publicul este cunoscut pentru gustul și largile sale disponibilități artistice, turneele vin atrase ca fluturii de lumină. Dar — aflu de la directorul Casei de cultură, profesorul Mihail Jelezneac — căderile sînt aici răsunătoare și spectatorii neîndurători cu deșeurile artistice. A rămas de pomină reacția dură a sucevenilor, de acum doi ani, în fața «modernismelor» chinuite, a extravaganțelor asurzitoare și a scălămbăielilor unor formații de muzică ușoară: oricît au încercat apoi să-și refacă «firma», orchestrele acestea nu au reușit să recîștige încrederea melomanilor din Suceava. Aici a căzut și spectacolul ieșean «Cum se jefuiește o bancă», aici au fost respinse reprezentațiile mediocre ale teatrelor din Turda și Sibiu, ca și cele ale orchestrei populare din Ploiești...

Are perfectă dreptate tovarășul Jelezneac: ARIA și Consiliul Culturii și Educației Socialiste trebuie să fie în deplină cunoștință de cauză asupra calității spectacolelor pe care le avizează, să le ceară acestora distribuția și decorurile (pe cît posibil) de la premieră, să pună programul spectacolului la dispoziția celor ce-l contractează odată cu obligația fermă de a-l respecta. În fond, orice spectacol dat în alt oraș trebuie să aibă valoarea și greutatea unei premiere, pentru că el și este, în fața acestui public nou, o nouă premieră. Și, de bună seamă, turneele care poposesc prin țară trebuie să se ocupe mai atent, mai ingenios, mai atrăgător, de propria popularizare: niște afișe mărunte și mohorîte, niște panouri cu poze îngălbenite scoase în fața sălii nu pot exercita o prea mare forță de atracție asupra publicului.

Pentru că astfel, făcute de mîntuială și «de serviciu», turneele își neagă rațiunea de existență și se transformă într-un imens, dar prea puțin util, consum de energie nervoasă și materială. Cînd esențialul este ca ele să însămînțeze și să amplifice nevoia și gustul pentru arta spectacolului.

Cînd afișele turneelor anunță prezența în spectacol a actorilor Carmen Stănescu, Radu Beligan, Stela Popescu, Silviu Stănculescu, Iurie Darie, Florian Pittiș — forța de atracție spre casa de bilete este absolut irezistibilă.

nu l-ați văzut pe martin BORMANN?

de Ioan GRIGORESCU

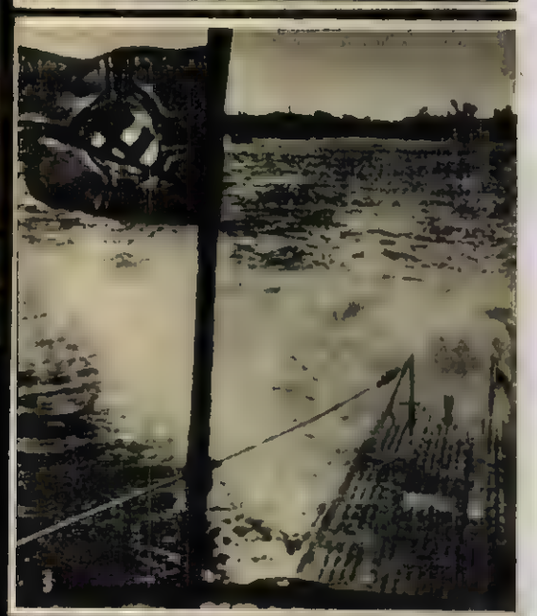

Potrivit unui document nazist de covîrșitoare importanță descoperit în anii postbelici, — și a cărui fotocopie a fost publicată în presă de către Simon Wiesenthal — la zece august 1944, în hotelul «Maison Rouge» din Strasbourg, a avut loc o ședință ultrasecretă la care au participat reprezentanții ministerelor de finanțe, de război și de afaceri externe, împreună cu delegații marilor trusturi din Germania nazistă: Krupp, Messerschmitt, Röchling, Göringswerke etc., și cîțiva înalți funcționari de stat. În total, 67 de indivizi investiți cu puteri depline. Întrunirea a discutat și ales căile optime pentru ascunderea comorilor celui de-al III-lea Reich și a ridicat embargoul asupra investițiilor germane în străinătate. În actul întocmit cu acest prilej se ascundeau recunoașterea pierderii războiului și, totodată, perspectivele viitoarei revanșe. Într-o anexă se hotăra trecerea partidului nazist, după înfrîngere, în clandestinitate și continuarea luptei pentru supremația mondială, pe baza unor acțiuni de termen lung finanțate de vistieriile puse la loc sigur. Întrunirea celor 67 trebuia să asigure mijloacele de supraviețuire a unei eventuale «renașteri». Dar renașterea aceasta n-a putut fi, deocamdată, decît aminarea morții. Zic: deocamdată, deoarece pînă acum comorile ascunse în Ausseeland, în Austria, scufundate în seifuri ermetice în fundul lacurilor Töplitz, Grundesee și Altausee sau îngropate în codrii din Munții Totengebirge n-au putut fi scoase la iveală. Dar au rămas conturile secrete la băncile elvețiene, înscrise pe numele unor figuranți, pachetele de acțiuni la peste 600 de mari societăți din țările «neutre», cele 112 întreprinderi în Spania, 98 în Argentina și 35 în Turcia, al căror capital are o binecunoscută proveniență. Au rămas puternicele colonii germane din unele țări latino-americane, oaze ale «Vaterlandului» hitlerist care, în primii ani de după război, au oferit un azil sigur transfugilor din «patria» învinsă.

Ultrasecreta întîlnire a celor 67 de la «Maison Rouge» a stabilit în amănunțime planurile pentru perpetuarea doctrinei fasciste în perioada dintre cel de-al II-lea și cel «de-al III-lea război mondial», fiind încă de pe atunci măsuri practice pentru restabilirea și întărirea alianțelor economice și a reînființării cartelurilor mixte dinainte de 1938. În felul acesta, în ciuda iminenței dezastrului care se apropia de Germania hitleristă, nazismul își pregătea viitorul. Și în planurile acestui «viitor» intra ca o condiție sine-qua-non salvarea elitei, odată cu salvarea mijloacelor. În 1943, amiralul Dönitz declara: «Flota submarină germană este mîndră de faptul că a reușit să construiască undeva în lume un paradis terestru, o fortăreață inexpugnabilă pentru Führerul nostru...».

«Paradisul» acesta n-avea unde fi în altă parte decît în America Latină, acolo unde după primul război mondial au emigrat sute de mii de germani ducînd cu ei capitaluri importante cu ajutorul cărora au ființat industrii, au cumpărat ferme prospere, au pus pe picioare companii maritime și de aviație, dobîndind astfel o puternică influență politică. În statul Santa Carolina din Brazilia au apărut așezări tiroleze, în «Elveția sudului», — San Carlos de Bariloche — în Argentina, la Buenos Aires, Tucuman, Cordoba, Cordier și Gran Chaco, la Asuncion în Paraguay, în zonele cele mai prospere ale Uruguayului coloniile germane se numărau cu sutele, uimindu-i pe latinii localnici cu ordinea, cu operativitatea, disciplina și spiritul de organizare care le caracterizau existența. La începutul celei de-a doua conflagrații, partidul nazist german număra numai în America Latină peste 60 000 de membri. Pe un astfel de teren se putea clădi orice «paradis terestru» sau «fortăreață inexpugnabilă». Iar cînd, în plin apogeu al victoriilor germane, aurul a început să curgă gîrlă, cel mai negru viitor se putea privi cu seninătate. În 1945, totalul investițiilor germane în Argentina atingea trei miliarde de pesos. Asta fără a se mai pune la socoteală comorile particulare transferate clandestin în America Latină în cea de-a doua parte a războiului, odată cu începutul înfrîngerilor. Așa a ajuns aici «tezaurul lui Bormann», cîteva tone de aur, valori, acțiuni și opere de artă transbordate pe calea aerului în cadrul acțiunii «Feuerland» (Țara de foc), desfășurată sub comanda lui Godsfrede Sanstede și cu ajutorul piloților de elită, specializați în zboruri nocturne peste Ocean, Galland, Baumbach, Rudel și Hanna Reitsch. Însuși Bormann n-a întîrziat să apară pentru a intra în posesia «drepturilor sale» la puțin timp după prăbușirea celui de-al III-lea Reich. El și faimosul Joseph Mengele, sinistrul călău cu mănuși albe de la Auschwitz, cel ce colecționa ochi de copii. Ei doi și îmbogățiții de pe urma tonelor de danturi de aur smulse din gurile victimelor gazate și a milioanelor de verighete trase din degetele deportaților. Dar cîți sînt oare?...

Planul acela pus la cale de cei 67 în tainica lor conspirație de la «Maison Rouge» n-a rămas o simplă bucată de hîrtie. Faptele dovedite demonstrează că, în conformitate cu litera lui, primul grup, format din aproximativ optzeci de figuri marcante ale celui de-al III-lea Reich, a debarcat în America Latină, undeva pe coasta argentiniană, de pe bordul a două submarine fasciste înregistrate sub numerele U-530 și U-977. Aceasta s-a petrecut între lunile mai și august 1945. Vasele au fost sechestrate la Mar del Plata, echipajele expediate în Europa, iar prețiosul conținut al transporturilor s-a pierdut în adîncul continentului. N-au avut loc nici un fel de cercetări cu privire la debarcarea clandestină a marilor criminali de război pe țărmul unui continent care, virtual, se afla în stare de război cu cel de-al treilea Reich. Faptul devine explicabil dacă se ia în considerație existența întregii rețele a penetrației naziste pe acest continent, cunoscută sub numele de «Aripile calului troian». Sub această denumire eufemistică se ascundea penetrația societăților de aviație «Condor» și «Lufthansa» ale Germaniei fasciste pe piața latino-americană. Cele două submarine rătăcitoare n-au marcat decît începutul marelui refugiu. Prin Spania, și mai ales prin Elveția, Austria și Italia, cu ajutorul discret al unei organizații conspirative — «Odessa» — create special în acest scop, s-au strecurat în țările Americii Latine sute și mii de oameni urmăriți pentru fărădelegile lor. Mulți dintre ei au reușit ulterior să-și aducă familiile, soțiile și copiii și să trăiască «normal», ca pașnici cetățeni ai unor țări ospitaliere. Aveau cu ei bogății inestimabile și o hotărîre fermă de a nu mai trăi într-o țară învinsă și «subjugată» acordului de la Potsdam.

Într-o notă la cartea sa «Asasinii printre noi», Wiesenthal pomenește de un tînăr atașat militar al Argentinei la Ambasada din Roma, care, pentru a putea citi «Mein Kampf» în original, s-a apucat să studieze mai întîi limba germană. Acesta era Juan D. Peron, omul care, la 17 octombrie 1943, în fruntea grupelor sale de «descaminados», asalta orașul Buenos Aires, imitînd pas cu pas strategia lui Mussolini. Făcîndu-și-l mentor politic și spiritual pe Hitler, Peron a început să-i aplice metodele în multe alte domenii, imediat cum s-a trezit împins de marea burghezie a țării pe scaunul prezidențial. Pămîntul făgăduinței devenea astfel, pentru inspiratorii săi, pămîntul siguranței. Un pămînt în care, în mod miraculos, nu se mai izbăvește învierea «morților», deși aceștia avuseseră grijă să-și

1 Martin Bormann în una dintre ultimele imagini dinainte de prăbușirea Reichului hitlerist.

2 Potrivit afirmațiilor unui agent secret spaniol aflat în slujba serviciului de spionaj hitlerist, Angel Alcazar de Velasco, Martin Bormann s-a ascuns — înainte de a se îmbarca cu direcția America Latină — într-un turn al castelului Condor, aflat la o sută kilometri sud de Valencia. Locurile marcate cu bucăți de piatră indică amplasarea patului și a mesei de lucru ale lui Bormann.

3 Cîteva submarine ale armatei naziste de tipul celui prezentat în această imagine au debarcat după înfrîngerea Germaniei naziste pe coasta continentului latino-american un relativ numeros grup de figuri marcante ale regimului nazist. Între acestea se afla — se afirmă — și Bormann.

4 De-a lungul ultimilor ani, mai multe persoane din diverse țări ale Americii Latine au fost bănuite de a fi Martin Bormann, ascuns sub un nume fals. Cel mai recent este bătrînul fermier columbian de origine germană Iohann Hartmann — al 16-lea bănuit. Fotografia de față înfățișează pe unul dintre cei ce l-au precedat: un argentinian, de asemeni de origine germană, pe nume Walter Fiegel, asaltat de ziariști după ce a fost arestat și apoi pus în libertate din lipsă de probe.

lase cît mai incontestabile dovezi de deces prin locuri cît mai vizibile cu putință. Așa a procedat și Martin Bormann, părăsindu-și mantaua și actele personale, la 2 mai 1945, pe undeva prin preajma Cancelariei Reichului.

La 22 martie 1972, în timpul unei conferințe ținute la Johannesburg, în Africa de Sud, Simon Wiesenthal a fost întrebat dacă descoperirea acelei mantale care îi aparținuse lui Bormann nu era o dovadă a morții succesorului lui Hitler. «Dacă era vorba de Bormann mort — a răspuns el — s-ar fi găsit în interiorul mantalei... Nu înțeleg de ce țineți să se revină la versiunea de acum 27 de ani?»

Într-adevăr, revenirea la legenda morții lui Bormann, atestată de o manta părăsită, nu este menită decît să-i deruteze pe cei care îl caută urmele prin America Latină. Wiesenthal este convins că el trăiește prosper sugîndu-și liniștit comoara transbordată cu grijă peste Ocean. O serie de mărturii ale celor ce l-au întîlnit o dovedesc în mod incontestabil. Doctorul Pino Frezza, care a făcut parte din suita lui Mussolini în timpul unei vizite oficiale a ducelui la Berlin, l-a cunoscut pe Bormann și a stat de mai multe ori de vorbă cu el. Într-o bună zi, pe o stradă din Buenos Aires, doctorul s-a trezit față în față cu fostul «Numărul 2» al Germaniei fasciste. Alarma pe care a dat-o pentru organizarea urmăririi a fost redusă la tăcere prin labirintul birocratic al poliției argentiniene. Există dovezi că, pînă în 1951, Bormann a trăit liniștit în Panama. Anunțat de complici că urmele lui sînt adulmecate de cîțiva mari specialiști în arta urmăririlor, a trecut în Brazilia unde s-a ascuns într-una dintre puternicele colonii germane din Mato Grosso. Afirmațiile în acest sens se bazează pe dovezi concrete și ele au fost furnizate involuntar de unul dintre agenții de legătură ai rețelei «Păianjenul», organizată în secret pentru a menține comunicarea dintre naziștii transfugi. Acesta, un anume Von Leers, fost ofițer SS, curier diplomat al «Păianjenului», a fost interceptat de poliția secretă franceză care, subtilizîndu-i una dintre valize, a putut fotografia toate documentele dinăuntru, printre care și cîteva scrisori personale ale agentului de legătură. Dintr-una din ele reieșea negru pe alb că Martin Bormann este «bine, sănătos» și că se ascunde în Brazilia. S-a pornit imediat în căutarea criminalului. Dîndu-se drept nazist transfug, urmăritorul a reușit după o lună de zile să intre în contact cu cîțiva autentici naziști germani stabiliți la Sao Paulo. Spunîndu-le că aduce un mesaj special pentru Bormann din partea unor camarazi din Europa cu privire la transferul unor importante sume în Brazilia, destinate ajutorării «tovarășilor de arme», el le-a cerut să-i indice unde l-ar putea găsi pe cel căutat. I s-au pretins zece mii de dolari în schimbul adresei. Camarazi-camarazi, dar «serviciile» costă. Acordul odată încheiat, s-a pornit la vînătoare. De la Blumeau în estul Santei Catarina, la Porto Alegre, apoi în Salvador, la 2 500 km depărtare. Cum ajungea într-un loc, i se spunea că ex-Reichsleiterul tocmai plecase. Au urmat Jao Passoa, Paraiba — în nordul Braziliei, o serie de așezări mărunte din Mato Grosso. La Paraiba, una dintre legăturile transfugilor, un fost ofițer SS care întreținea relații strînse cu șeful poliției locale, a încercat să obțină fișa «pasagerului» căutat. Pe ea se afla fotografia lui Bormann! Numele declarat de el: Eliezer Goldstein; tocmai plecase în ajun la Rio de Janeiro. Cercetînd listele de pasageri ale zborurilor din Paraiba, agentul urmăritor a constatat că Bormann-Goldstein nu se îmbarcase pentru Rio, ci pentru Manaus, în Amazonia.

Urmărirea ar fi continuat dacă agentul trimis pe urmele criminalului n-ar fi căzut într-o capcană care l-a demascat în fața falșilor săi «camarazi». Un avertisment primit la hotel din partea acestora l-a obligat să se întoarcă imediat în Europa.

Vînătoarea însă n-a încetat. Este continuată de alții, prin Mato Grosso, de unde au venit ultimele vești despre prezența lui Bormann.

Cît îi privește pe cei patru împuterniciți cu girarea tezaurului nazist din America Latină: Henrich Doerge, Ricardo von Leute, Ricardo Staud și Ludwig Freude, publicistul francez Michel Bar-Zoar le-a depistat, din păcate prea tîrziu, urmele. Doerge, prieten intim cu doctorul Hjalmar Schacht, șeful finanțelor naziste, a fost găsit mort, în 1949, pe o stradă din Buenos Aires. Leute, care deținea cheile a șapte seifuri bancare cu valori din tezaurul nazist, a avut aceeași soartă, puțin mai tîrziu, tot în Buenos Aires. Staud, care a organizat transbordarea valorilor de pe submarinele germane debarcate în Argentina în iulie 1945, a fost și el asasinat. Ludwig Freude, fostul ambasador al Reichului la Buenos Aires, a fost ucis cu o ceașcă de ceai otrăvit. Răfuiala din clan continuă. Drumul către tezaur e tot mai presărat cu morți. Dar urmăritorii nu caută banii naziștilor, ci capii planuitei «renașteri». Prin urzelile lui, «Păianjenul» trebuie forțat să cadă captiv în propria-i plasă.

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Din centrul Transilvaniei, de la Tîrnăveni, am primit o o scrisoare lungă și destul de încîlcită, cel puțin pentru capacitatea noastră de înțelegere. Din cîte am înțeles totuși se pare că e vorba de un protest împotriva intenției edililor de a elimina din vechiul centru al orașului o modestă oază de verdeață și a o înlocui printr-un drum asfaltat cu patru benzi de circulație. Scrisoarea ne cere sprijinul în apărarea spațiului verde amenințat de ofensiva automobilistică. În această privință nu mai încape nici o discuție, sîntem din tot sufletul alături de tîrnăvenienii (așa se spune?) amatori de aer curat. Ceea ce nu înțelegem însă deloc, dar absolut deloc, este faptul că scrisoarea e anonimă. De ce o fi evitat autorul să-și pună semnătura? De rușine? Atît de mare e prestigiul automobilului și atît de desconsiderată e iarba verde încît se mai găsesc unii care au complexe de inferioritate cînd pledează pentru o atmosferă neinfestată? Sau poate de frică? Poluarea contemporană exercită deci nu numai o teroare chimică sau biologică, ci și una psihică? Greu de răspuns! Dacă scrisoarea ne-ar fi parvenit cu cîteva săptămîni în urmă, am fi propus Conferinței mondiale de la Stockholm pentru apărarea mediului ambiant și această temă de meditație: rușinea și teama ca frîne ale luptei împotriva poluării.

O altă semianonimă (scrisoarea nu e semnată, dar pe plic e indicat trimițătorul) nu ne-a dat atîta bătaie de cap. Un «grup de cititoare din Buzău» se revoltă împotriva abundenței de emisiuni și transmisiuni sportive la TV. Că cineva (chiar dacă — așa cum dovedește scrisoarea — este un om inteligent și cultivat) n-are cursul să se ridice public împotriva atotputernicilor microbiști, mai e de înțeles. Cu microbiștii e periculos să te pui rău. Sîntem însă convinși că spirituala autoare a scrisorii nu-și face nici o iluzie: cererea dumisale n-are vreo șansă de a fi luată în considerație.

Un concetățean al diaconului Coresi, cititorul *Nicolae Rădulescu* din Tîrgoviște, ne scrie și ne invită la atitudine împotriva «stricătorilor de limbă». «Cine a mai inventat și expresii ca: atenționăm, lecturăm, concluzionăm?», se întreabă dumneasa. Greu de stabilit vinovățiile; e evident totuși că din rîndurile unor oameni cu un nivel rudimentar de cultură s-au născut asemenea formulări ca și folosirea anapoda a unor termeni (fortuit cu sensul de forțat, diurn cu sensul de cotidian etc.). Pentru a combate asemenea «stricăciuni», singura soluție constă, credem, în cultivarea dragostei și grijii pentru limba pe care o vorbim. Vor fi sau nu asemenea străduanii încununate de succes? Dificil de prevăzut; istoria limbii ne dovedește că de multe ori expresii incorecte au fost asimilate și și-au dobîndit un drept incontestabil la existență. Aceasta nu înseamnă de fel că trebuie să lăsăm lucrurile să meargă de la sine.

Vechea noastră prietenă, cititoarea *Iulia Popescu* din Constanța, ne trimite o scrisoare foarte amabilă în care «ne ia partea» în discuția pe care am purtat-o în nr. 22 cu acel cititor din Pitești care pentru a-l înălța pe Alecsandri considera necesar să-i subaprecieze pe Arghezi și Călinescu. Îi mulțumim pentru sprijin dar, după un păcătos obicei, nu ne putem abține de a nu sublinia și unele puncte în care nu sîntem de acord cu simpatica noastră interlocutoare. Astfel, ni se pare complet neîntemeiată teoria după care clasicii nu pot avea valoarea contemporanilor (cu excepția, recunoaște tov. I. Popescu, a «trinităților geniale: Eminescu, Creangă, Caragiale») din motive «obiective»: experiență de viață și spirituală mai săracă, condiții sociale mai nefavorabile etc. După o asemenea «teorie», Homer, și Dante, și Shakespeare, și Tolstoi ar fi relativ ușor depășiți de nu știu care scriitori contemporani, favorizați de condiții «obiective» mai bune. E un mod cu totul simplist și cu totul greșit de a înțelege așa-zisul progres în artă; de fapt, conexiunile dintre creația artistică și condițiile sociale și intelectuale sînt infinit mai complexe și ele nu se repercutează în nici un caz direct asupra valorii estetice. Din păcate, nici conștiința socială înaintată nu determină automat superioritate pe planul valorilor artistice. Iată, de pildă, în veacul nostru care numără atîția artiști mari cu o conștiință înaintată e totuși imposibil să nu-i numeri printre cei mai mari dintre cei mai mari pe niște scriitori ca Ezra Pound sau L.F. Céline, despre care, academic vorbind, nu se poate afirma că au avut o atitudine progresistă. Desigur, așa cum s-a spus de atîtea ori, opera uneori depășește iar alteori chiar contrazice pe autor, desigur esențial este cu ce optică privim noi opera de artă, de pe ce poziții ducem dialogul cu ea, ce ne luăm drept model. Dar acestor grave și hotărîtoare probleme nu li se poate răspunde printr-o interpretare liniară și întristător de simplă.

La un reportaj al nostru publicat în nr. 17, Consiliul Popular al Municipiului Tg. Jiu ne răspunde că toate lucrările edilitare, a căror tărăgănare am criticat-o, vor fi totuși terminate conform graficului. Ne vom permite să-i informăm pe cititorii noștri despre îndeplinirea acestui angajament.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

cel care face pe prostul

Există după opinia unora o categorie de indivizi care, deși ar beneficia de inteligența lui Voltaire, deși ar avea o minte ascuțită ca un brici, se străduiesc din toate puterile să pară idioți. Străduința lor este, se pare, încununată de succes, căci pînă la urmă reușesc să convingă lumea de prostia lor. Ei n-ar fi proști de la mama naturii, ba dimpotrivă, dar numai călcîndu-și pe inimă, siluindu-și natura, ating această sublimă performanță. Ei ar avea tot interesul ca strălucita lor inteligență să nu bată la ochi, să treacă neobservată. Ei cred că inteligența lor demonică le-ar aduce numai neplăceri, de aceea se închid într-o prostie imaginară.

«A face pe prostu'» înseamnă refuzul de a înțelege un lucru. Dacă e nevoie, se neagă și evidența. «A face pe prostu'» înseamnă, mai exact spus, interesul de a nu înțelege un lucru... Descoperi că fiind timpit ai anumite avantaje...

Anumiți indivizi au ajuns la concluzia că a fi idiot e de fapt o afacere destul de bună. Prostia se scuză în totdeauna, ca o boală incurabilă, de care nimeni, absolut nimeni, nu e vinovat.

— Ce să facă, sărăcuțul? Nu vezi că nu-l duce mintea? Dacă nu-l duce, nu-l duce...

Prostia apare ca o fatalitate. În schimb, sărăcuțul, sub scutul idioteniei are grijă să-și burdușească magazia. Devenind un bolnav incurabil, și idioțenia lui e înconjurată de o caldă compasiune. Capătă și ajutor de boală...

N-ai ce să-i faci... E prost din naștere...

Unii indivizi luptă să-și cucerească rangul de idiot, așa cum alții, sănătoși tun, aspiră spre o pensie bunicică. Prostia îi scapă de orice responsabilitate. Generoasa și rentabila prostie le acordă numai drepturi și nici o obligație.

— E un idiot! Ce poți să-i pretinzi?

Într-adevăr, unui idiot ce să-i pretinzi. Dar idiotul pretinde masă și casă, distracții, discuri, așternut curat, călătorii...

Cineva a scris odată o carte care se chema, dacă nu mă înșel, «Avantajul de a fi câine». Probabil anumite avantaje trebuie să fie, nimeni nu devine câine din motive absolut dezinteresate. Dar avantajele proștilor sînt, se pare, incomparabil mai mari decît cele ale câinilor. Așa se face că întîlnim la anumiți indivizi, chiar sănătoși tun, dorința sinceră de a fi greu de cap... Visul lor suprem e să fie idioți — cei mai mulți, culmea, reușesc de minune... Nu mai au nici o bătaie de cap, inteligența nu constituie o piedică în realizarea acestui ideal. Cu cît sînt mai inteligenți, cu atît devin niște proști mai autentici.

Deci există și proști impostori. Care se prefac proști... din comoditate. Cred că proștii autentici sînt foarte supărați pe frații lor, proștii prefăcuți. Ei se simt jigniți, frustrați în drepturile lor sacre. Cu ce drept e greu de cap unul ager la minte?

Eu am totuși o îndoială fundamentală... Cine face pe prostul înseamnă că de fapt chiar și este. Căci numai prostul dorește să rămînă prost pina la moarte.

umor

de ANDO

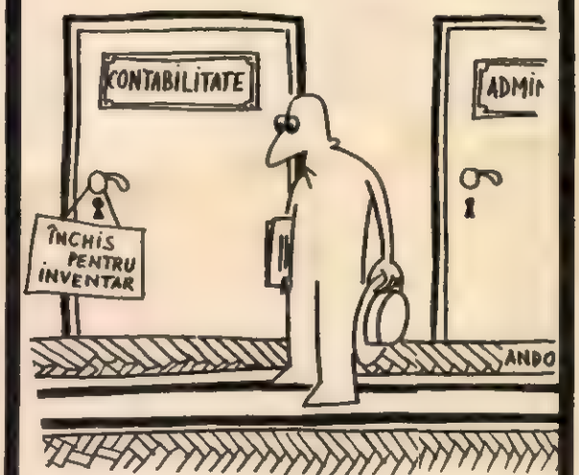

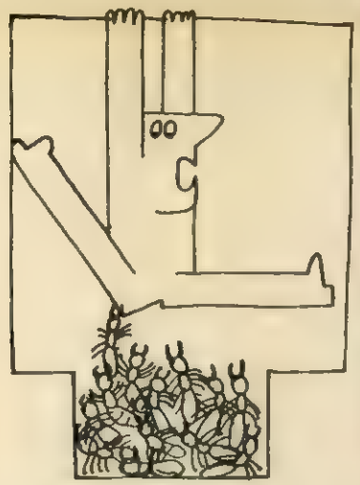

HAI LA GROAPA CU FURNICI

ORIZONTAL: 1) Autorul primei versiuni a fabulei «Greierele și furnica» — Le leapădă furnica-mamă după zborul de nuntă. 2) Gogoașa impropriu numită «ou de furnică» — Firișoarele cu rol de percepere de orientare și de comportare la furnici. 3) Urîtă din profil! — Sucul alb și hrănitor pe care furnicile îl «mulg» de la puricii de plante — Riu în R.F.G. și Olanda. 4) Ansamblu de forțe alcătuit la furnici din membri dotați cu mijloace speciale de atac și apărare — Naturalistul suedez care a dat puricelui de plante denumirea expresivă de «vaca furniciî». 5) Termite pe flancuri! — Furnică roșie, vînătoare de temut a dăunătorilor pădurii — Să n-o viri în furnicar, spune zicala. 6) Smocul de perișori de la picioarele dinainte cu care furnica își face toaleta (pl.) — Băgate-n galerii! 7) Nor de albine sau furnici înaripate — Carne vie. 8) Trecut prin grasime — Luna în care furnica meliferă se transformă într-un adevărat burduf de miere — Prag fără soare! 9) Întemeietoarea familiei de furnici — Susținătoarea cuiburilor aeriene construite la tropice de furnicile țesătoare. 10) Au denumit furnica «Myrmex», de unde vine și știința «mirmecologia» — Copacul gazdă al fluturelui albăstrel, a cărui omidă hrănește cu sucul său o furnică australiană (reg.). 11) Între puiet și furnica adultă — Instrumentul muzical al greierului din «Rapsodii de toamnă» (G. Topîrceanu). 12) Culoare — Insulă în Oceanul Indian unde trăiesc ponerinele, furnici răpitoare.

VERTICAL: 1) Zonă a globului în care întîlnim termitele numite «furnicile albe» — Aproape cît un motor! 2) Astru în fața căruia, ca o cîudățenie a firii, marile termite fiind expuse, își pierd viața — Germenul speciei, vegheat pînă la stadiul de larvă, ca și după aceea, de furnicile-doici — Amicale! 3) Intrate-n joc! — Mici accesorii chitinoase la picioruțele furnicii. 4) Țînuturi unde nu trăiesc furnici — Rob. 5) «A pus gînduri uriașe într-o țeastă de furnică,/ O voință atît de mare-ntr-o putere-atît de mică» (Eminescu, «Memento mori») — Riu și localitate în Anglia. 6) Cele două pînze mai joase ale corăbiilor în sec. XVI–XVII — Organ de simț înlocuit cu succes la furnici de antene. 7) Arat fără una! — Meșteri în prelucrarea prețiosului metal galben. 8) Unul dintre cercurile ce intră în alcătuirea larvei și a abdomenului furnicii — Infinitivul lamei — Ferm, dar tără inimă! 9) Capete! — Riu în R.F.G. (Baden) — Unealtă de zidărie. 10) Timp petrecut de furnică într-o stare de somnolență (pl.) — Înșfăcat. 11) Sărbătoarea împerecherii furnicilor — Pasăre care se numără printre inamicii furnicilor. 12) Plante cărora furnicile secerătoare le aduc mari pagube — Furnică braziliană, numită și «tocătoarea de frunze».

Sofia BUCURESCU

Cuvinte rare:
AIR, RAT, RUR, IBEN, MALA, PAFI.

Dezlegarea jocului SARE apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SALINA — GEMA. 2) APATICA — VAL. 3) LAC — TICNITI. 4) ISON — DA — DUM. 5) NAMOL — PIERE. 6) IR — IADA — NAN. 7) TEM — SARAT — T. 8) A — UMANA — AI. 9) TIRI — ATA — LA. 10) EMANA — OCEAN 11) ATACURI — RA.

tv

de C.N.CONSTANTINIU

cînd actorul...

Parafrazate după titlul unui roman cunoscut, varietăţile de simbătă seara «Luna şi trei bani fumaţi» (la care s-a adăugat subtitlul «versiune cosmică umoristică») n-ar fi depăşit cu nimic cunoscutul stas cu care ne-am obişnuit dacă... n-ar fi fost recitalul irezistibilului actor de comedie care este Toma Caragiu. Cîţiva cîntăreţi de muzică uşoară, cîteva numere de balet firave în expresie şi fantezie, cîţiva actori talentaţi dar debitînd un text de multe ori anodin au susţinut un program oarecare şi totuşi nu ne-am dezlipit de micul ecran, pînă la sfîrşit, urmărind de fapt un singur personaj. Avem toată consideraţia pentru Ştefan Tapalagă, Dem. Savu, Ovid Teodorescu (mă refer la cei care au avut răspunderea textelor umoristice), dar nici unul dintre ei n-a adăugat rolului ceva din propria lor personalitate, acel procent de inedit care te duce cu gîndul la cuvîntul «creaţie». Una este sarcina îndeplinită conştiincios şi altceva expresia particulară a propriului talent.

Toma Caragiu a parodiat. Dar cu cîtă înţelegere a personajului, cu cît rafinament comic şi joc subtil al nuanţelor! L-am văzut pe Toma Caragiu (în teatru) şarjînd gros, exagerat chiar, cînd a fost cazul, cînd genul de umor i-a cerut să joace cu frenezie, cu tuşe groase şi violente. L-am văzut cîntărindu-şi farmaceutic fiecare replică, rostind cuvintele inexpresiv, alb, şi realizînd iarăşi momente de mare efect comic. În spectacolul amintit actorul şi-a calculat cu bună-ştiinţă fiecare silabă, fiecare gest, tot timpul preocupat de a-şi realiza personajul în substanţa lui umană şi psihologică. Nu ştim exact cît a fost de tributar textului (în orice caz cel mai realizat), dar am văzut cît i-a **adăugat**, cu cîtă minuţie i-a transferat tipologia.

Poate că n-ar fi inutilă o discuţie despre actorul prezent pe micul ecran. Este drept că sarcina lui e mult mai dificilă decît în teatru, platoul neoferind condiţiile de concentrare şi tensiune pe care le oferă scena. Actul de creaţie se apropie (sau poate se identifică) cu cel realizat în film. Cine trebuie să «strunească» jocul actorilor, cine îi readuce de mai multe ori pe platou pentru realizarea «integrală» a rolului, cine trebuie să-i invite la concentrare, la randament maxim? Numai **regizorul**. Este el la fel de exigent ca regizorul de teatru? Lucrează cu actorii cu aceeaşi incomodă, uneori, exigenţă?

Unele spectacole de teatru realizate în studiourile televiziunii, programele de varietăţi, lasă să se întrevadă că numeroşi actori îşi «fac» rolurile din prima manşă, sub privirile îngăduitoare ale celor din jur, la repezeală, folosind ceea ce am numi jocul de rutină. Toma Caragiu nu şi-a îngăduit acest lucru. Şi nici alţii nu-şi îngăduie. Îmi amintesc de marile creaţii, tot pe micul ecran, ale Ginei Patrichi. Şi ale altora, nu e cazul să alcătuim aici un clasament, din memorie, oricum neconcludent. Cert este că personalităţile artistice lasă «urme» pe micul ecran, indiferent de ipostaza în care apar, chiar spunînd cuplete de genul «radem etichete».

Toma Caragiu este un mare actor de comedie! De ce nu un serial comic?

● Semnalăm acum, la apariţia primei secvenţe a noului serial «Schulmeister», eforturile televiziunii de a ne oferi ecranizări antrenante, deconectante, cu «suspense»-ul cel de toate zilele, pentru că, de ce n-am mărturisi-o, nu putem fi tot timpul gravi şi instalaţi în fotolii academice. Numai că... «Schulmeister» ne expediază în epoca napoleoniană, «Potcoava de aur» (pentru tineret), în cea a cuceririlor otomane şi, tot aşa, ne petrecem vremea în adîncă istorie, trăim cu cel puţin un secol în urmă, cînd viaţa contemporană îşi are marile ei «suspense»-uri şi nu putem răbda să stăm tot timpul cu cartea de istorie în mînă.

PESTE 70 DE ZILE, STOLURI DE PORUMBEI ÎŞI VOR LUA ZBORUL DIN ARENA MARELUI STADION BAVAREZ, VESTIND LUMII ÎNCEPEREA JOCURILOR...

FEBRILITATE OLIMPICĂ

de Victor BĂNCIULESCU

În proaspăta dumbravă din marginea oraşului München îşi despletesc crenguile 36 de copaci tipici pentru multe părţi ale lumii, manifestînd o anume adeziune, o prezenţă vegetală la marea sărbătoare tinerească a sportului. Într-o zi, cîndva, cedri şi brazi, mesteceni şi arţari îşi vor apropia coroanele mărturisind viitorimii ceea ce dumbrava sacră de la Olimpia ne povesteşte nouă astăzi cu ajutorul coloanelor de marmură.

De pe acele plaiuri, cu coline dulci, stropite de apele Alfeului şi Cladeosului tărmurit de platani, de sub soarele blînd al Eladei a pornit de curînd spre capitala Bavariei un stei de o tonă, o părticică din ruinele dezgropate de arheologi. Pe darul marmorat e gravată inscripţia menită să lege trecutul de prezent: «Olimpia 776 î.e.n. —München 1972». Iată, aşadar, o uluitoare dovadă de statornicie, peste 2 748 de ani, o vechime în memoria omenirii cu care nu multe instituţii se pot mîndri.

Jocurile Olimpice reprezintă fără îndoială punctul de miră al anului în atenţia opiniei publice sportive. Tehnica modernă a născut sateliţii nu numai pentru rezultate pur ştiinţifice, ci şi pentru expansiunea mijloacelor de telecomunicaţii. Prin intermediul magic (pentru noi, neofiţii) al sateliţilor, un miliard de oameni vor avea posibilitatea să urmărească imaginile vii, pline de culoare şi dinamism ale unor întreceri (neîndoios) magnifice. Multă lume va fi chiar acolo, la faţa locului. Edilii münchenezi contează (nu fără griji) pe prezenţa zilnică, în oraş, în timpul Jocurilor a 300 000 de vizitatori, care vor stîrni — după expresia unui ziar local — «o lavină de tinichea» materializată în cele (probabil) 60 000 de automobile care vor invada străzile. De teama «haosului în trafic» s-a apelat de pe acum la 1 500 de agenţi de circulaţie.

În lumea întreagă, Jocurile stîrnesc un nou **boom** (cvadrienal de la o vreme, urmînd calendarul olimpic) în comerţul cu televizoare. Cei ce nu au încă, îşi cumpără aparate. Cei ce au, le schimbă pe cele vechi de teamă să nu rămînă în pană «tocmai atunci». Numeroşi pasionaţi de sport îşi iau concediile în perioada august-septembrie, nu neapărat pentru a pleca «acolo», ci pentru a avea mai mult timp liber să savureze în tihnă întrecerile. (Aceştia sînt naivii care încă n-au aflat că terenul cel mai prielnic pentru comentarea şi retrăirea concursurilor este tocmai

(Continuare în pag. 28)

Tabela electronică a marelui stadion la ora ultimelor probe.

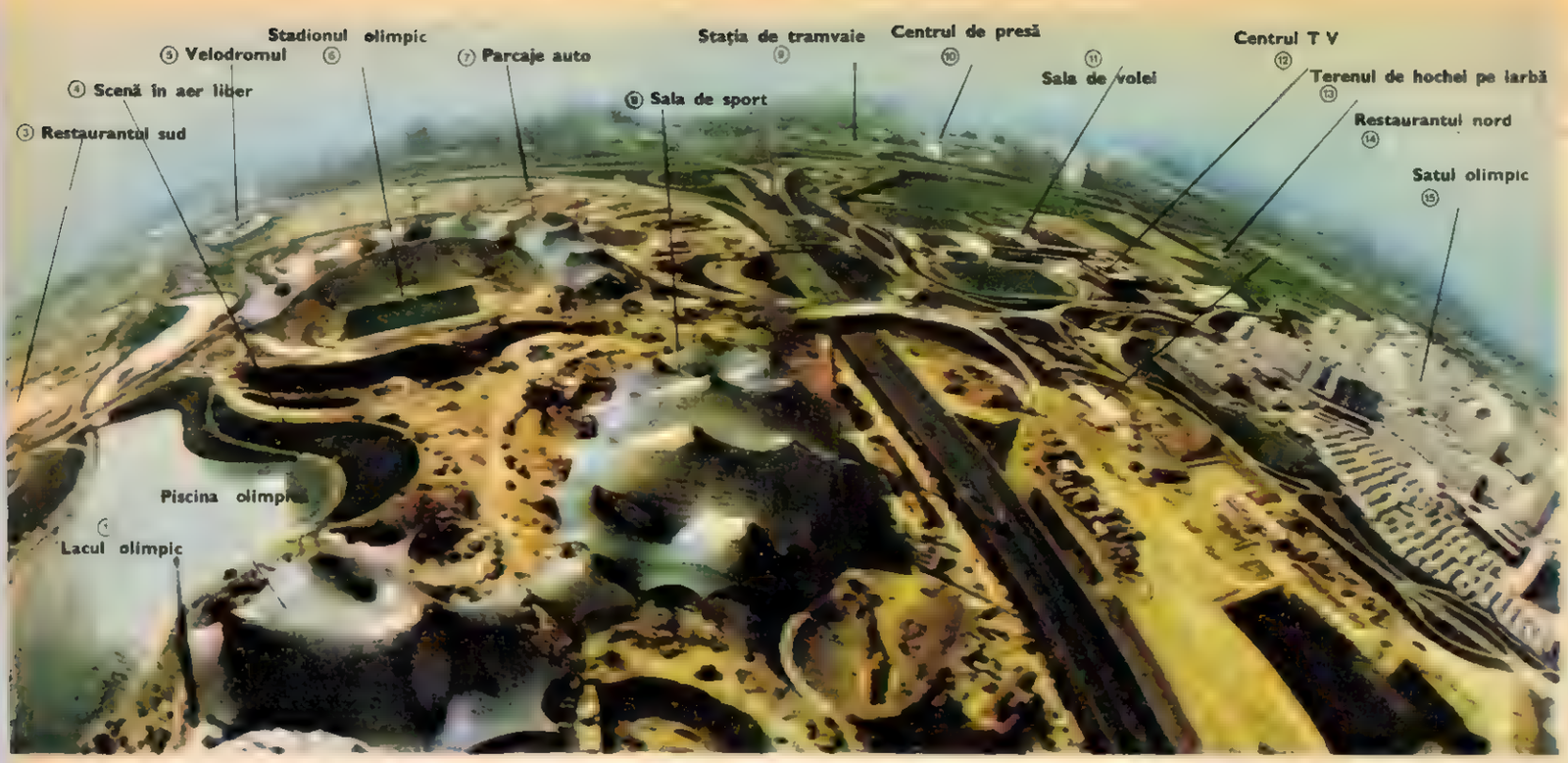

Carol Corbu, unul dintre marii favoriți la triplu salt.

Dunăreanul Lipat Varabiev, candidat la o medalie în proba de canoe-simplu.

colectivitatea de fiecare zi, ca în caricaturile lui Matty...)

BERE ȘI DEMOSCOPIE

Firește că agitația cea mai frenetică a cuprins locul de desfășurare însuși. Astăzi, în vitrina unui mare magazin central de articole de sport din München, un «ceas olimpic cu numărătoare inversă» arată cifrele 70, adică exact atîtea zile cîte mai sînt pînă la inaugurarea Jocurilor Olimpice. De peste drum, din birourile primăriei, Oberbürgermeisterul dr. Hans-Jochen Vogel vede și e obsedat de aceste cifre care marchează în clepsidra timpului rezultatele eforturilor depuse timp de 6 ani pentru a face din München un oraș olimpic demn. Schelele dispar, gropile au început să fie astupate, drumurile ocolite nu mai sînt necesare. Pe fostul cîmp de instrucție a recruților bavarezi, la Oberwiesenfeld, a apărut un cartier nou al orașului («aria olimpică»), a fost înălțat uriașul acoperiș ca de cort, s-a modelat din moloz, pămînt și apă o nouă panoramă, cu deal și lac, cu poiene și verdeață multă. Blocurile Satului olimpic, pe verticală și pe orizontală (vorba cîntecului lui Hurmuzescu), în originale paralelipipede sau piramide, par să ofere, în severe linii geometrice, o viziune a orașului viitorului, vegheat de fusul elegant al turnului de televiziune.

Și-apoi sînt instalațiile sportive înseși. Stadionul olimpic, cu 80 000 de spectatori în tribune, a cărui inaugurare a produs un șoc vizual telespectatorilor; piscina olimpică îngăduind intrarea doar unui număr de 9 000 de spectatori (față de 10 000 de americani care au solicitat bilete la concursurile de natație!); velodromul, sala omni-sport (adică bună pentru mai multe discipline sportive de interior, toate așezate pe străzi care poartă numele unor eroi olimpici, de la Pierre de Coubertin, părintele olimpismului modern, pînă la primul învingător al maratonului, grecul Spiros Louis, fondistul polonez Kusoczinski sau luptătorul german (comunist ucis de fasciști) Werner Seelenbinder. (Sediul delegației olimpice române, de pildă, se află pe strada Connolly, botezată după numele unuia dintre primii campioni olimpici ai erei moderne.) Între timp au fost încheiate lucrările și la metroul care transportă (concomitent cu noul tramvai, la suprafață) pe vizitatori spre perimetrul olimpic.

Deci mai sînt 70 de zile și-apoi — cum zice cu umor Kurt Preiss în ziarul local «Münchner Merkur»: «se va abate peste oraș valul acela de sport, artă și oaspeți. Cine poate se salvează în concediu, își pune locuința la dispoziția vreunui prieten presant și va privi Jocurile pe micul ecran, în liniște, undeva departe de tumult. La urma urmei, biletele și așa nu ajung pentru toată lumea...». Sarcasmul ziaristului local e în parte confirmat și de rezultatele unui sondaj întreprins în Republica Federală a Germaniei de către Institutul pentru demoscopie din Allensbach. Doar 43 la sută din cetățenii chestionați știau că Jocurile Olimpice vor avea loc cîndva, prin august... Numele München i-au pronunțat, firește, 91%, dar nici cei ce au zis Kiel sau Augsburg n-au greșit esențial, pentru că în portul de la Marea Baltică se vor disputa competițiile olimpice ale ambarcațiilor cu vele, iar în cetatea augustalilor și a confesiunii luterane — concursurile de slalom nautic. Cel mai nostim răspuns s-a primit (din partea unui număr impozant de anchetați) la întrebarea: ce asociație vă sugerează, într-un cuvînt, Jocurile Olimpice de la München? Răspunsul net: **bere!**

PENTRU 1 109 MEDALII

În definitiv, capitala eternă a berii blonde va fi, între 26 august și 10 septembrie 1972, și capitala temporară a sportului mondial. Această împrejurare nu trebuie trecută cu vederea. Evenimentul are implicații în toate do-

Perimetrul olimpic văzut cu sistemul fotografic «ochi de peşte».

meniile (sociale, economice, politice, financiare, tehnice, urbanistice, culturale, artistice şi chiar demoscopice, după cum s-a văzut), dar semnificaţia sa majoră rămîne cea sportivă.

Pe toate meridianele pămîntului (şi Comitetul Internaţional Olimpic numără nu mai puţin de 130 de comitete membre!), elita sportului mondial cunoaşte febra pregătirilor, după ce a scăpat de tracul selecţiei. Cele 21 de discipline sportive din programul olimpic pun în joc impresionantul total de 1 109 medalii (de aur, argint şi bronz), pentru obţinerea cărora se vor da, adesea, epocale bătălii de arenă sau de sală. Printre sporturile calendarului olimpic figurează unele clasice, cum sînt atletismul sau luptele, înotul sau scrima şi tirul, precum şi altele mai noi sau mai puţin uzuale în program, cum sînt handbalul, tirul cu arcul, slalomul nautic sau străvechiul judo.

Printre probele olimpice se află unele cu neasemuită forţă magnetică la inimile spectatorilor. Pe de o parte cele cu deosebite virtuţi estetice, cum ar fi gimnastica, săriturile de la trambulină sau proba de dresaj din cadrul concursurilor de echitaţie. Pe de altă parte sînt cele cu virtuţi dramatice, cele ce ţin spectatorul sub tensiune cu fascinaţia întrecerii: finalele de box, de pildă, sau cursele de înot şi — peste toate — probele atletice, cununa necontestată a jocurilor Olimpice. Regizorul japonez Ichikawa şi-a propus să contribuie la filmul olimpic cu un singur episod, consacrat în exclusivitate probei de alergare pe 100 m. Diversele aspecte ale acestei regine a programului de atletism vor fi urmărite cu nu mai puţin de 35 de camere de luat vederi!

În vederea momentului solemn al inaugurării, cînd vor defila, sub obrocul translucid al ţesăturii de acrilat, în uniformele lor pe care opinia publică românească încă nu le cunoaşte (de ce?), dar mai ales în aşteptarea dificilelor competiţii de sub văzul lumii întregi, candidaţii olimpici români se pregătesc cu asiduitatea celor ce consideră accesul în Satul olimpic drept o onoare sportivă şi nu un premiu turistic.

BRIAN GLANVILLE ŞI LIA MANOLIU

Lotul olimpicilor români e larg, incluzînd sportivi din 14 discipline, cu precădere cele tradiţionale, prin excluderea unora prea tinere sau prea puţin cunoscute în ţară (hocheiul pe iarbă, tirul cu arcul, slalomul nautic etc.) Păcat că printre sporturile alese nu se află şi fotbalul, absenţa datorîndu-se exclusiv defectelor de concepţie şi conducere tehnică. În schimb sînt prezenţi, în linia întîi, excelenţii şi cvasipermanenţii culegători de puncte pentru zestrea olimpică românească, sportivii din ramurile caiac-canoe, lupte, box, atletism feminin, scrimă, tir. Acestora li se adaugă reprezentanţii sporturilor de echipă, plini de veleităţi justificate la handbal prin titlul de campioni mondiali pe care-l deţin, iar la volei şi polo printr-o valoare tradiţională ce se cere reconfirmată. În sfîrşit, la urmă dar nu în ultima linie, sportivii cu speranţe mai mari, la canotaj, sau mai mici, la gimnastică, înot, sărituri de la trambulină, pentatlon modern, călărie, haltere, ciclism.

Analizînd componenţa loturilor, demnă de semnalat ni se pare infuzia de tineret, remarcabilă mai ales la gimnastică, handbal, polo, volei. Tot atît de importantă este constatarea privind creşterea substanţială a aportului judeţelor ţării la alcătuirea acestor loturi. Extrem de reconfortant trebuie să fie pentru locuitorii acestor judeţe gîndul că printre candidaţii olimpici români se găsesc şi concetăţeni de-ai lor! Este absolut evident — ca o consecinţă şi a acestei realităţi — că încrederea şi simpatia întregii opinii publice româneşti îi înconjoară şi îi însoţeşte, astăzi şi în toate zilele, pînă la încheierea Jocurilor Olimpice, pe sportivii noştri.

Curiozitatea pentru pregătirile olimpicilor noştri nu este limitată la perimetrul ţării. În ultima vreme se manifestă tot mai multe semne de interes din străinătate faţă de sportivii români. Ziaristul englez Brian Glanville a luat un interviu Liei Manoliu. Cotidianul budapestan «Népsport» pregăteşte o pagină dedicată olimpicilor români. Televiziunea vest-berlineză a filmat antrenamentele handbaliştilor noştri. Cronicarul italian Giuliano Orlando nu pierde nici o ocazie pentru a urmări evoluţiile boxerilor fruntaşi români. Ş.a.m.d.

În toate aceste ocazii, după trecerea în revistă istorică a participării sportului românesc la ediţiile anterioare ale Jocurilor Olimpice de vară, cu bilanţurile aferente (15 medalii de aur, 16 medalii de argint şi 25 de medalii de bronz), după disecţia făcută în planurile de antrenament ale olimpicilor români, revine obsedant aceeaşi întrebare, delicată şi aproape indiscretă (pentru că oamenii îşi fabrică nădejdile în suflet şi nu în piaţa publică): ce aşteaptă sportivii români de la iminenta ediţie a Jocurilor Olimpice de vară de la München?

PROGNOZE REALISTE

Răspunsurile, ce pot fi date în feluri chipuri, stau totdeauna pe muchie de cuţit. Pronosticul cel mai obişnuit, banal aproape, ţine seama doar de propriile forţe, neglijînd valoarea, progresele, şansele adversarilor. Calculul prea prudent, în schimb, duce repede la subestimare. Un echilibru realist, pe care îl urmărim, ne îndeamnă să preferăm următorul răspuns. În 1968, la Ciudad de Mexico, cu prilejul ultimei ediţii a Jocurilor Olimpice, sportivii noştri au acumulat 100,5 puncte (acordate pentru locurile 1-6), situînd România pe locul al 13-lea din 53 de ţări care au reuşit să obţină puncte. În condiţiile unei lupte sportive mereu mai ascuţite — la care se angajează reprezentanţi tot mai multor ţări din diverse continente — delegaţia olimpică a României se va prezenta la München cu posibilităţi de a cuceri medalii şi de a realiza puncte. Prognoza cea mai realistă consideră că sportivii români sînt capabili să culeagă la München cel puţin tot atîtea puncte cîte au strîns la Mexico.

Cu 70 de zile înainte de începerea Olimpiadei nu mai poate fi vorba de pregătiri fundamentale, ci numai de retuşuri, de finisări. Antrenorii drămuiesc aproape farmaceutic dinamica intrării în forma maximă a elevilor lor. Fericit, printre pedagogi, este cel ce reuşeşte să ajungă cu sportivul său la piscul performanţei nici prea devreme, sleindu-l ulterior de forţe, nici prea tîrziu, cînd lampioanele festivităţilor s-au stins, ci exact atunci, în momentul precis în care e nevoie de explozia fizică optimă pentru a cuceri laurii atît de zgîrcit distribuiţi din 4 în 4 ani.

În sportul modern, performanţa nu mai este rezultatul exclusiv al eforturilor unui sportiv, oricît de talentat. Ea este preparată de un colectiv întreg, în care intră antrenorul, profesorul de educaţie fizică, medicul, metodistul, psihologul, masorul şi alţi tehnicieni ale căror strădanii converg spre acelaşi ţel. Recunoaşterea acestei realităţi sporeşte răspunderea sportivului chemat la startul competiţiei. El nu mai este dator doar sieşi, nu plăteşte bir doar ambiţiei sale sau orgoliului său personal, el devine purtătorul de mesaj al unei colectivităţi de care se simte legat sufleteşte şi la care i se duce gîndul cînd se concentrează, ca într-un singur nod, toate fibrele musculaturii sale, în clipa efortului suprem.

Vrem să spunem, în esenţă, că rezultatele sportivilor noştri la Jocurile Olimpice de la München vor depinde în primul rînd de nivelul lor de pregătire, de seriozitatea şi tăria aspiraţiilor lor şi vor fi condiţionate abia pe urmă de existenţa unor intenţii similare la concurenţii lor din arena olimpică.

Întîlnirile cvadrienale ale celor mai buni sportivi din lume — sub semnul păcii şi al prieteniei — absorb atenţia publicului larg şi o îndreaptă nu numai spre arenele olimpice, ci şi spre cei ce se vor întrece pentru medalii sau locuri de onoare. Iubitorii de sport din ţara noastră manifestă o curiozitate firească legată de posibilităţile şi şansele candidaţilor olimpici români. Evoluţiile sportivilor noştri nu-i pot lăsa indiferenţi pe cei ce-i preţuiesc şi-i susţin în eforturile lor de a consolida prestigiul ţării şi în acest domeniu

DE LA CAROL CORBU LA MARCEL ROŞCA

Purtătorii de nădejdi au, firesc, nume cunoscute. În lumea sportului nu există dubii cînd se pronunţă asemenea nume: Carol Corbu, Argentina Menis, Ileana Silai sau Cornelia Popescu, numele pline de aspră sonoritate ale fiilor Deltei, canoişti şi caiacişti, numele de atîtea ori scandate ale handbaliştilor, numele campionilor mondiali de canotaj şi mult prea modeştilor Tudor-Ceapura, numele luptătorilor şi boxerilor, floretiştilor şi ţintaşilor.

Dacă nu putem încă preciza unele nume este pentru că dificultatea alegerii nu s-a terminat. Acesta este neîndoielnic unul dintre marile merite ale olimpismului, acela de a stîrni admirabile emulaţii printre candidaţi. În munca de selecţie, americanii au introdus un sistem pedagogic, dar foarte brutal: la ultimul concurs special iniţiat în scopul alegerii titularilor, dacă întîmplarea face să ai o migrenă sau o durere de măsele, rămîi acasă, fiind nevoit să laşi altuia locul în echipa olimpică. În Europa sîntem mai largi, dînd credit valorilor sigure.

Cum să alegi însă, de pildă, la proba de pistol viteză, cînd candidaţii sînt: fostul recordman mondial Virgil Atanasiu, medaliaţii cu argint la ediţiile precedente Ion Tripşa şi Marcel Roşca (da, da, cîntăreţul de muzică uşoară!) şi cel mai în formă trăgător al anului Dan Iuga?

Cum să alegi din cu totul extraordinarul buchet de discobole cu care natura a hărăzit atletismul românesc? Dar am zis oare bine **natura?** Nu cumva mai potrivit şi mai aproape de realitate ar fi fost să invocăm impulsul pe care-l dă apropierea unei mari competiţii, capacitatea sa de stimulare? Ba, poate chiar şi ambiţiile ce se nasc din asemenea emulaţie. Cititorilor noştri le este cunoscut faptul că la Mexico, în 1968, campioană olimpică la aruncarea discului a devenit fiica unor profesori de filozofie, ea însăşi ingineră electronistă, Lia Manoliu. Ea era mereu secondată de o atletă constantă, dar fără prea mari pretenţii, cîmpulungeanca Olimpia Cataramă. Acum un an a apărut, cu forţă de meteorit şi cu veleităţi de satelit permanent, craioveanca Argentina Menis, superbă atletă, navigînd pe aripile unei excepţionale ambiţii, care a stîrnit, ca un vîrtej, alte ambiţii la concurentele pomenite mai sus. Din acest taifun de aspiraţii s-au născut, atunci cînd nimeni nu le credea posibile, repetatele rezultate de valoare mondială, de peste 60 de metri, într-o probă în care te puteai crede asigurat pe viaţă şi cu 57 de metri. Şi cum miracolul nu ar fi fost de ajuns, iată de cîteva săptămîni confirmarea unei candidaturi anunţate (ca la alegerile americane) cu un an înainte: tînăra Carmen Ionescu se ţine de cuvînt şi aruncă (şi ea) discul dincolo de marja celor 60 m, punînd într-o fericită încurcătură pe selecţioneri. La drept vorbind, asemenea dificultăţi îşi doreşte orice antrenor.

Peste 70 de zile toate acestea vor fi uitate şi vorbele vor părea de prisos. Solemnitatea momentului va cuprinde pe concurenţi şi-i va obliga, pentru două săptămîni, să se supună legilor aspre ale întrecerii sportive.

Emoţiile vor fi în curînd pe drum. La 28 iulie, în dumbrava sacră de la Olimpia, printre ruinele templului Herei, actriţe din Atena, travestite în vestale de circumstanţă, vor aprinde cu lupa concavă, de la soare, flacăra olimpică, pe care o vor preda primului membru al unei uriaşe ştafete de peste 5 000 de atleţi, care-şi vor trece din mînă în mînă torţa ce trebuie să ajungă la München în preziua ceremoniei de inaugurare. Ştafetele vor fi purtate prin Grecia, Turcia, Bulgaria, România, Iugoslavia, Ungaria, Austria şi R.F.G., pînă la marele stadion de la Oberwiesenfeld unde, în ziua de 26 august, ultima torţă, din mîna unui tînăr semifondist anonim, va aprinde flacăra la un arzător tubular şi circular cu 16 fante (care înlocuieşte, de astă dată, tradiţionala cupă).

În acea clipă solemnă vom şti că cea de-a 20-a ediţie, într-un fel jubilară, a Jocurilor Olimpice de vară de la München, a început.

Jesse Owens, atletul american care a cîştigat 4 medalii de aur în 1936, transmite experienţa sa noilor generaţii.

U.P.R.U.C. - UZINA DE PROTOTIPURI ȘI REPARAȚII DE UTILAJ CHIMIC FĂGĂRAȘ-ROMÂNIA, str. Ileni nr. 1

Produce:

- Utilaje chimice — prototipuri, unicate și piese de schimb pentru tot felul de recipiente, cu și fără presiune, din oțel carbon, plumbuite omogen sau căptușite cu tablă de plumb, cauciucate sau ebonitate sau cu protecție anticorosivă din poliesteri armați cu fibră de sticlă, din oțel inoxidabil și anticorosiv de tipul Cr.Ni. 18/9 și Cr.Ni.Mo. 18 8 2.

din oțel refractar sau din aluminiu și aliajele sale.
Armături industriale din oțel inoxidabil și anticorosiv, robineți din plumb și oale de condens termodinamice.
Utilaje chimice, recipiente, conducte și armături emailate antiacid.
- Pompe centrifugale rezistente la acizi.
- Utilaje și conducte cauciucate, vaițuri și calandre cauciucate, ebonitate, acoperite cu PVC sau vaituri din poliesteri pentru industria celulozei și hîrtiei.
- Utilaje și conducte din poliesteri armați cu fibră de sticlă și acoperiri de protecție cu poliesteri.
- Capace presate din oțel carbon și oțel inoxidabil.

Produsele se execută și se livrează conform catalogului.

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

CEL MAI PREȚIOS LUCRU DIN BUZUNARUL DV. ESTE POLIȚA DE ASIGURARE ADAS

Asigurarea de accidente "TURIST" cuprinde:

- persoana care încheie contractul — în vîrstă de la 16 la 70 ani inclusiv (pentru cazurile de invaliditate permanentă și de deces din accidente);
- bunurile din gospodărie și cele luate în deplasare de asigurat.

SUMELE ASIGURATE SÎNT URMĂTOARELE:

	pentru invaliditate permanentă	pentru deces
— pentru accidente de circulație auto-moto	25 000 de lei	15 000 de lei
— pentru accidente la domiciliul asiguratului, ca urmare a unui incendiu, trăsnet, explozie sau cutremur de pămînt	20 000 de lei	10 000 de lei
— pentru celelalte accidente	10 000 de lei	5 000 de lei
— pentru bunurile gospodărești	20 000 de lei	

SUMA ASIGURATĂ SE PLĂTEȘTE asiguratului în caz de invaliditate permanentă totală din accident (în caz de invaliditate permanentă parțială se plătește un procent din suma asigurată, corespunzător cu gradul de invaliditate) sau de distrugere a bunurilor gospodărești; în caz de deces al asiguratului, suma asigurată se plătește beneficiarului înscris în contract; pentru aceeași perioadă se poate încheia un singur contract de asigurare.

PRIMA DE ASIGURARE este de 15 lei și se plătește odată cu primirea poliței de asigurare. Asigurarea este valabilă timp de o lună.

Pentru încheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice și instituții, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

AUTOMOBILUL ALB DE PE STRĂZILE AMSTERDAMULUI

Alb cu A mare pentru că nu de la vopseaua albă a caroseriei îi vine numele ci de la însușirea lui majoră de a nu murdări, de a nu polua aerul de respirat al orășenilor. A apărut pe străzile Amsterdamului și poate fi folosit, simplu, ca orice automat, cu ajutorul unei monede care-l pune în contact; după folosire este lăsat în stradă la dispoziția altui pasager.

ELIXIRUL DRAGOSTEI ÎN MUZEU

În localul celei mai vechi farmacii publice din Cluj, datînd din anul 1573, a fost înființat primul Muzeu farmaceutic din țară.
În oficină (încăperea în care se controlau și se distribuiau medicamentele) se păstrează numeroase rarități și curiozități, printre care «miraculosul» preparat «Theriaca Veneta», considerat timp de aproape două milenii leac universal, obținut din carne de viperă, opiu și încă vreo 70 de ingrediente; «Pulvis mumiae verae» (praful de mumie adevărată) un alt medicament de vindecat «toate bolile», și «ochiul de rac» folosit pentru tratamentul decalcifierii. De o deosebită atenție din partea vizitatorilor se bucură «elixirul vieții» și mai ales «elixirul dragostei», pe ale căror flacoane se mai poate citi: «Îți voi fi credincioasă, atîta timp cît îmi vei fi credincios» sau «Îți voi fi credincios, atîta timp cît îmi vei fi credincioasă».

UN PARC ZOOLOGIC ÎN OGRADĂ

Țăranii din Hirschfeld — un sat din regiunea Karl-Marx-Stadt (R.D.G.) — au pus mînă de la mînă și au încropit în ograda uneia din gospodăriile satului un parc zoologic. N-ar avea nici un rost să-l comparăm cu omologul lui din Berlin, de pildă. Dar sătenii iubesc mult această inedită realizare a lor, se îngrijesc de animalele date în grijă și de sporirea numărului acestora. Eforturile le sînt răsplătite de faptul că mica lor așezare a devenit — grație grădinii ei zoologice, premieră mondială în mediul rural — un adevărat centru turistic.

DOI ÎNTR-UN...SARCOFAG

La Constanța, pe strada Cuza Vodă, în plin centrul orașului, a ieșit recent la lumină un mare și frumos sarcofag roman datînd din secolul al III-lea. A fost descoperit de cîțiva muncitori care lucrau la instalarea unei conducte. Sarcofagul s-a păstrat bine și, după cît se pare, nici n-a suferit vreo profanare în cele aproape două milenii de cînd fusese depus.

Cui a aparținut? Cine doarme de atîta vreme în el? Un epitaf gravat în limba greacă pe una dintre fețele sarcofagului (Trecătorule, Metrodorus al lui Gaius, te salută) părea să ne dea răspunsul. Surpriză însă: arheologul Gh. Papuc de la muzeul local de arheologie, venit să-l cerceteze, ridicînd capacul a constatat cu stupoare că înăuntru se află nu numai rămășițele pămînțești ale lui Metrodorus al lui Gaius, cum scrie în epitaf, ci și ale unui alt personaj. Fuseseră înmormîntați în sicrie separate, ambele fără capac, așezate unul peste altul. S-au mai păstrat fîșii din toga cu care erau înveșmîntați, iar alături, trei vase de cult foarte bine conservate (două lacrimare și unul pentru ulei), precum și un piepten. S-a mai găsit în sarcofag o foiță de aur — plata pentru trecerea Stixului. Sarcofagul a fost adus imediat în curtea muzeului de arheologie și expus.

PRIMUL MITING

21 noiembrie 1910; zi de sărbătoare pentru tînăra aviație românească. Pe aeroportul de la Cîtîia (foto 1) — de curînd înființat — se organizează primul miting. «Asistă onor guvernul și mulți curioși veniți cu trenul de la București». La nemaivăzuta demonstrație participă patru aviatori: Aurel Vlaicu, pe aparatul construit de el; Robert Catargi, pe un biplan FARMAN (foto 2); Șerban Cantacuzino, pe alt FARMAN «puternic și elegant», și pilotul francez Molla. Vlaicu bate un record: parcurge distanța Cotroceni–Cîtîia în 38 de minute. Șerban Cantacuzino face «cele mai grele și mai elegante viraje». Catargi are o pană de motor și aterizează forțat pe izlazul comunei Zoița, iar Molla se ridică pînă la 60 de metri. «Hotărît lucru: aviația prinde și la noi. Nimeni nu se mai îndoiește de asta», comentează ziarele timpului.

MAJA INTERNATIONAL 1972

Sub titlul «Maja vestida» relatam în numărul trecut al revistei («Flacăra» nr. 24, pag. 23) despre pitoreștile festivități de la Saragosa, Spania, omagiind memoria marelui Goya și culminînd cu concursul pentru alegerea unei Maja International 1972, adică a unei regine a frumuseții. Sîntem astăzi în măsură să vă prezentăm pe cîștigătoarea concursului: argentiniana Maria Luisa Gorostidi în vîrstă de 18 ani.

cititori către cititori

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Gălățeanu Liliana, 21 ani, Bîrlad, str. Suzukov nr. 29 bis: muzică, cinema, schimb de ilustrate; *Voncea Virgil*, Rădăuți, str. Ștefan cel Mare nr. 109/c: schimb de ilustrate; *Iadi Mirela*, elevă, Sighetul Marmației, jud. Maramureș: teme diverse; *Avromescu Alexandru*, 21 ani, stud., București, sect. 3, cămin studențesc Matei Voievod, str. Matei Voievod nr. 75–77: teme diverse; *Matescu Paulina*, 24 ani, funcționară, București, sect. 3, Spit. T.B.C. Pantelimon, cam. 128, secția 5: literatură, pictură, muzică, sculptură; *Voicu Aman Dinu*, tehnician, com Ghioroc, sat Cuvin nr. 122, jud. Arad, of. p. Ghioroc: rebusism, schimb de ilustrate; *Arbunescu Daniela*, 18 ani, elevă, Focșani, str. Mare nr. 214, schimb de fotografii de actori, cîntăreți și ilustrate; *Scornea Bujor*, 17 ani, București, sect. 6, str. Lucifer nr. 8: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Bălan Ionel*, 20 ani, și *Luca Viorel*, 21 ani, studenți, București, Splaiul Independenței nr. 290, bl. K, cam. 202: schimb de ilustrate; *Negrou Costel*, 26 ani, decorator, Cluj, str. Vrăbiilor nr. 5: schimb de reviste; *Pascali Clara*, 19 ani, Galați, str. Dr. Alex. Comorel nr. 75: literatură, cinema, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Cheptănaru Nicuță*, 19 ani, operator PFL, Drobeta-Tr. Severin, str. Traian nr. 295, bl. Tineretului, ap. 1: sport, schimb de ilustrate; *Dobrescu Gh. Dumitru*, 25 ani, inginer, Pitești, str. Craiovei, bl. 11, ap. 64: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Roman Marius*, 35 ani, Oțelu-Roșu, str. Ștefan cel Mare nr. 16, jud. Caraș-Severin: schimb de ilustrate; *Lica Codina*, 26 ani, București, căsuța poștală 4037, of.p. 32: automobilism, turism, șah, fotbal feminin (corespondența în limbile franceză și engleză), *Constantin Marion*, 26 ani, tehnician proiectant, București, sect. 8, str. Dolomitului nr. 14: teme diverse, schimb de ilustrate; *Birsan Ioni*, 17 ani, București, sect. 8, Calea Griviței nr. 156, bl. 3, sc. E, ap. 133: teme diverse, schimb de ilustrate; *Țîrau Rita* și *Țîrau Monica*, Craiova, str. România Muncitoare nr. 52: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Panoiu Augustin*, 21 ani, bucătar, București, sect. 7, bd. Păcii nr 94–100, bl. 19, sc. I, et. VII, ap. 29, of.p. 16: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Xenofon Mariana*, 20 ani, Huși, str. 7 Noiembrie nr. 17, bl. A, sc. A, et. II, ap. 1, jud. Vaslui: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Merandiuc Claudia*, Botoșani, str. Karl Marx nr. 2, bl. II, sc. A, ap. 9: literatură, muzică, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Iulian Ion Anghelina*, com. Cetate, jud. Dolj: teme diverse; *Petop Georgeta*, 20 ani, stud., Iași, Complex stud. Codrescu, bl. E 3, cam. 85: muzică, sport, *Sănduc Miltador*, 19 ani, mecanic, Voinească, sector Mănăilească, jud. Vîlcea: schimb de fotografii de actori, cîntăreți și ilustrate; *Voloșeniuc Dane*, Roman, str. C.A. Rosetti, bl. 4, sc. D, et. 3, ap. 76, jud. Neamț: teme diverse, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Șerban Carmen*, 19 ani, elevă, București, sect. 6, str. Ferentari nr. 72, bl. 3 A, sc. A, ap. 1: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Chirou Mariana*, 19 ani, controlor de calitate, Pitești, str. Craiovei, bl. 14, sc. C, et. I, ap. 5: cinema, muzică, sport, prietenie, schimb de ilustrate, *Bucuro Valentin*, 18 ani, elev, Tîrgoviște, str. Armoniei nr. 6, bl. 9, sc. A, ap. 2: cinema, muzică, geografie, sport, schimb de ilustrate; *Constantin Felicia*, 17 ani, elevă, Slatina, cart. Progresul 2, bl. B 8, sc. D, et. II, ap. 9: schimb de ilustrate; *Lungu Antoaneta*, 21 ani, Cugir, str. Mureșului nr. 1/B, jud. Alba: cinema, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Stănescu Mimi*, 17 ani, elevă, București, sect. 2, str. Tarciău nr. 44, of.p. 11: teme diverse, schimb de ilustrate; *Boca Melania*, 21 ani, Focșani, bl. H 10, sc. 1, ap. 2: schimb de ilustrate; *Nichita Gica*, 17 ani, elevă, Galați, str. Mihai Bravu nr. 48: medicină, chimie, poezie, muzică, desen, schimb de ilustrate; *Chiaido Maria*, 19 ani, pictor decorator, com. Avrig, str. Gh. Lazăr nr. 11, jud. Sibiu: teme diverse, schimb de ilustrate; *Safiro Sanda*, elevă, București, sect. 7, bd. Păcii nr. 102–104, bl. 20, sc. 3, et. 7, ap. 112: literatură (în mod deosebit poezie originală), geografie, schimb de ilustrate; *Brînză Geta*, 17 ani, elevă, Brăila, str. Moldovei nr. 139, cart. 1 Mai: literatură, cinema, sport, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Costea Dănuță*, 19 ani, Galați, Țiglina II, bl. C 18, sc. III, ap. 45: teme diverse; *Stanciu Ticuța*, 21 ani, Pitești, str. Găvani nr. 14: teme diverse, *Bărbuceanu George*, 20 ani, electrician, Brăila, str. Galați nr. 58, bl. 3, sc. III, et. IV, ap. 59: schimb de opinii pe teme profesionale, cinema, sport, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Zaica Florentina*, 24 ani, com. Vîrfurile, jud. Arad: sport, prietenie, schimb de ilustrate; *Melinte Vasile*, 19 ani, mecanic, Galați, Țiglina II, bl. C 18, sc. II, ap. 29: teme diverse, schimb de ilustrate; *Hodină Tonța*, elevă, Galați, microraion 17, Țiglina III, bl. N 2, sc. 2, ap. 35: prietenie, schimb de ilustrate.

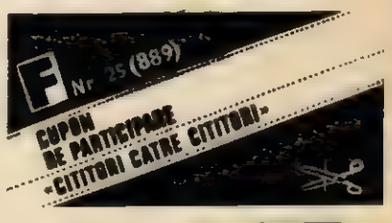

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Necesitatea imperioasă a respectării în relațiile dintre toate statele a principiilor dreptului internațional și ale soluționării problemelor litigioase pe cale politică, este recunoscută, cu tot mai mare pregnanță, la scară mondială. Fiecare săptămînă, fiecare zi aduce noi confirmări ale justeței acelui principiu fundamental, aflat în centrul politicii externe a țării noastre, potrivit căruia nici o problemă nu mai poate fi rezolvată azi în mod echitabil, decît cu participarea tuturor popoarelor lumii, indiferent de mărimea lor. În cuvîntarea rostită zilele acestea la Pitești, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat pe drept cuvînt că solidaritatea internațională a popoarelor în lupta pentru pace și progres social presupune acțiune; cere fiecărui popor să devină un factor tot mai important în viața internațională. Sub acest aspect, se poate afirma că țara noastră se situează pe poziții militante, acționînd ca un detașament puternic al mișcării revoluționare antiimperialiste, al luptei pentru colaborare între popoarele lumii. În cursul convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Harold Wilson, liderul Partidului Laburist din Marea Britanie, s-a reafirmat însemnătatea asigurării unor relații normale între toate statele, independent de regimul lor social, în spiritul coexistenței pașnice și al respectului mutual. Legătura strînsă dintre imperativul coexistenței pașnice și necesitatea participării tuturor popoarelor la lupta pentru înfăptuirea unei lumi ferite de războaie, decurge din însuși caracterul indivizibil al păcii. Într-o cuvîntare rostită cu prilejul vizitei sale la Moscova, președintele iugoslaviei, Iosip Broz Tito, după ce a remarcat întărirea tendințelor pozitive în direcția soluționării pe cale pașnică a problemelor deschise, a ținut să sublinieze că pacea a devenit mai mult decît oricînd indivizibilă. Așa încît, nimeni nu mai are dreptul de a manifesta indiferență față de oricare focar de conflict, nimeni nu mai poate ignora primejdia pe care o reprezintă amenințarea independenței vreunei țări, indiferent din partea cui și cu ce pretext. Într-o lume poluată de numeroase primejdii, nevoia unei politici realiste în contextul colaborării internaționale, fără discriminări, se impune de la sine. Această idee și-a găsit expresia și în cursul dezbaterilor Conferinței O.N.U. pentru protejarea mediului înconjurător, care a prilejuit, așa cum a caracterizat premierul suedez Olof Palme, «o spectaculoasă demonstrație a necesității cooperării mondiale». Asanarea mediului înconjurător nu poate fi deci ruptă de asanarea atît de necesară a raporturilor internaționale. Iată de ce, șeful delegației române la Conferința de la Stockholm a insistat asupra punctului de vedere al țării noastre, care consideră că toate acțiunile întreprinse în domeniul mediului ambiant, ca și în toate celelalte domenii ale cooperării internaționale, trebuie să se desfășoare în strictă concordanță cu principiile de bază ale dreptului internațional și respectului deplin al suveranității naționale a tuturor statelor. Or, faptul că în ciuda eforturilor depuse de țările socialiste, R.D. Germană și alte state interesate au fost împiedicate să participe la Conferința Națiunilor Unite de la Stockholm denotă că nu a fost respectat principiul fundamental al universalității.

Astăzi, cînd se simte atîta nevoie de eforturi unite pentru rezolvarea unor probleme vitale, este de neconceput să se ignoreze interdependențele ce decurg din interese particulare și colective totodată. Interesul și participarea activă cu care sute de milioane de oameni se manifestă deschis împotriva continuării războiului din Indochina constituie în această privință o dovadă grăitoare. Forța de atracție a perspectivelor păcii este atît de impunătoare, încît pînă și în campania electorală din S.U.A. repurtează acum victorii acei politicieni care se prezintă în fața cetățenilor cu un program preconizînd încetarea grabnică a intervenției militare americane în Vietnam. Succesul electoral al senatorului McGovern demonstrează pînă la evidență tocmai acest adevăr.

Evenimente la fel de caracteristice reflectă mutațiile considerabile produse în felul de a privi realitățile contemporane și în felul de a acționa al popoarelor de pe diferite continente.

Fluxul continuu al naționalizărilor reprezintă un fenomen semnificativ culminînd recent cu măsurile hotărîte ale Irakului, concretizate prin naționalizarea bunurilor deținute, decenii în șir, de «Irak Petroleum Company». Chiar și în cazul unei mediații din partea «OPEC» (Organizația țărilor exportatoare de petrol), din surse oficiale irakiene se precizează că un asemenea demers NU va putea pune în cauză faptul ireversibil al naționalizării. Același proces ireversibil este în curs, dincolo de ocean, în Chile, unde președintele Allende preconizează noi măsuri menite să adîncească procesul transformărilor progresiste. Proiectul de lege privind constituirea celor trei arii de proprietate socială se bucură anticipat de aderiunea maselor chiliene. În cazul însă că el va întîmpina rezistența cercurilor de dreapta, guvernul Allende este hotărît să recurgă la un referendum popular, care să stabilească «dacă muncitorii vor prelua sau nu controlul asupra fabricilor». În timp ce curentul popular în apărarea independenței și bogățiilor naționale se extinde, într-o serie de țări capitaliste din Europa și Asia mișcarea revendicativă a maselor se află în plină expansiune. Grevele și demonstrațiile din Franța, Anglia, Japonia, precum și rezistența manifestată într-o serie de țări vest-europene față de valul de scumpete (determinat de unele acțiuni înăuntrul și în afara Pieței comune) reflectă instabilitatea caracteristică a economiei capitaliste, de pe urma căreia suferă în primul rînd mulțimile cu mijloace și venituri restrînse.

Dic. BABOIAN

marți, 13 iunie 1972

FRANȚA: acțiuni revendicative de amploare

Din nou climatul social din Franța este agitat. Printr-o grevă generală de 24 ore, organizată la chemarea Confederației Generale a Muncii și care a afectat atît importante ramuri industriale cît și sectoare ale serviciilor publice,— în galeriile minelor, de pildă, a coborît un miner din doi, în siderurgie a lucrat un muncitor din doi, pe căile ferate a circulat un tren din patru, ziarele și-au încetat apariția etc. — ca și prin diferite mitinguri și demonstrații din numeroase localități (fotografia 1), aproximativ un milion de salariați și-au exprimat revendicările de ordin economic și politic. Frămîntări s-au semnalat și în rîndul agricultorilor. Declanșat în Bretania, «războiul laptelui» s-a extins și în alte regiuni ale Franței — micii fermieri afectați de prețurile scăzute impuse de întreprinderile de produse lactate și de reglementările Pieței comune agrare exprimîndu-și protestul față de această situație prin blocarea drumului autocisternelor cu lapte, prin deversarea conținutului lor (în fotografia 2, la Finistere Nord — Bretania).

realități din

dincolo de zgîrie-norii din sao paulo

Puse unul lîngă altul, sicriele copiilor brazilieni morți înainte de a împlini un an ar forma un șir lung de 50 kilometri, se arată într-un document al Ministerului sănătății din Brazilia. Principalele cauze ale mortalității infantile sînt subalimentația, lipsa igienei prenatale, faptul că pînă și în Sao Paulo, orașul cu cel mai ridicat nivel de viață din Brazilia, peste jumătate din numărul nașterilor au loc în afara spitalelor, din cauza lipsei de paturi. Tot subnutriției i se datorează în principal moartea a 43% dintre copiii pînă la 4 ani în orașul Sao Paulo (statistici O.M.S.) și existența celor 7 milioane de arieraţi mintali pe care îi numără Brazilia. Numărul medicilor nu ajunge să acopere, potrivit statisticilor unor organisme internaționale, decît 1/2 din necesarul în raport cu populația; în statul Maranhao, de pildă, nu există decît un singur doctor la 27 000 locuitori. Alocațiile destinate sănătății publice au scăzut, din documente ale Ministerului de finanțe brazilian reieșind că cheltuielile în acest scop s-au redus între 1967 și 1970 de la 4 la 1 la sută din bugetul de stat. Salariile ating — la rîndul lor — nivelul cel mai scăzut din istoria Braziliei capitaliste. Pe de altă parte, criza permanentă a vieții rurale determină o importantă creștere a fluxului migratoriu spre orașe (foto 1: și copiii participă la muncile agricole). 200 000 persoane se instalează în fiecare an, în căutare disperată a unor resurse minime de supraviețuire, la periferiile orașului Rio de Janeiro, 400 000 în slums-urile din Sao Paulo (foto 2). Figueiredo Ferraz, primarul orașului Sao Paulo, s-a deplasat recent în regiunile rurale din nord-estul țării pentru a cere guvernatorilor «să-și conjuge eforturile în scopul de a opri emigrarea. Dacă nu se oprește acest proces asfixiant — a subliniat Figueiredo Ferraz — nu mai putem garanta de cele ce se vor întîmpla într-un viitor foarte apropiat».

În centrele urbane salariul minim real a scăzut între '59 și '70 — potrivit datelor Departamentului intersindical de studii și statistici social economice din Sao Paulo — cu 63,4%. În imposibilitate de a-și putea acoperi necesitățile minime, salariații își pun la lucru și copiii. Toate acestea, dincolo de fațada înșelătoare a zgîrie-norilor, a plajelor de lux din Sao Paulo și a «miracolului economic» brazilian.

Senatorii Hubert Humphrey și George McGovern se întrețin cordial în fața camerelor de luat vederi, la capătul uneia dintre cele trei emisiuni televizate ce au precedat scrutinul californian. În cadrul acestora însă, H. Humphrey l-a supus unui puternic atac pe redutabilul său adversar, combătînd pozițiile lui McGovern în favoarea reducerii cheltuielilor militare, a reorientării economice și a retragerii trupelor americane din Indochina. Dar tocmai atitudinea lui McGovern în aceste probleme, de acută actualitate pentru americanul de rînd, pare să-i fi adus cele 48% din sufragii (față de cele 37% obținute de Humphrey) la alegerile preliminare din California, și odată cu aceasta, potrivit mecanismului electoral american, cîștigarea automată a tuturor celor 271 de mandate californiene. McGovern are acum șansa de a obține investitura la convenția Partidului democrat de la Miami Beach, din 10 iulie. Într-o conferință de presă ținută după victorie, McGovern a afirmat că, fără îndoială, poate pune capăt războiului din Vietnam în termen de 90 de zile, dacă ar fi ales președinte al S.U.A.

înainte și după california

ANGELA DAVIS:

apărarea victimelor represiunii

La numai cîteva zile după ce, spre marea satisfacție a opiniei publice, Angela Davis a fost achitată, tînăra militantă a început turneul pentru «organizarea la scară națională a comitetului de apărare a victimelor represiunii». Chiar și cînd viața îi era în primejdie, Angela Davis era preocupată de numeroasele cazuri, mai puțin cunoscute decît al său, în care urmărirea penală încerca să ascundă persecuția politică. În cea mai fericită zi a vieții ei, — ziua în care juriul a pronunțat sentința dreaptă de achitare — Angela Davis afirma în cadrul unei conferințe de presă: «Dacă ar fi fost respectată loialitatea, acest proces nici nu ar fi trebuit să aibă loc. Însuși faptul că a trebuit să fac față unor învinuiri vorbește de la sine despre nedreptatea sistemului judiciar american. Veți greși dacă veți trage concluzia că achitarea mea îmi va schimba părerea asupra acestui sistem». Turneul întreprins de Angela Davis — încă din prima săptămînă de libertate — dovedește pasiunea cu care ea a îmbrățișat cauza deținuților politici din S.U.A., a victimelor sistemului judiciar și penitenciar. În fotografie: Angela Davis alături de Leo Branton jr., unul dintre avocații apărării.

manifestații antiamericane la manila

Una dintre cele mai puternice demonstrații antiamericane din Filipine a avut loc zilele trecute în fața clădirii ambasadei S.U.A. din Manila. Peste 4 000 de studenți au manifestat ore în șir împotriva continuării acțiunilor agresive americane în Indochina și împotriva prezenței bazelor militare ale Statelor Unite în Filipine. În fotografia 1, cordoane de militari și polițiști barează drumul mulțimii agitate, care scandează lozinci antiamericane. Față de presiunile opiniei publice cerînd lichidarea bazelor americane din Filipine, președintele acestei țări, *Ferdinand Marcos* (în fotografia 2), s-a adresat Washingtonului, propunînd inițierea grabnică a unor convorbiri în legătură cu regimul bazelor militare americane amplasate pe teritoriul filipinez. O notă oficială remisă zilele acestea ambasadei americane din Manila cere, în numele Ministerului de externe filipinez, explicații în legătură cu modul în care S.U.A. folosesc bazele lor militare din Filipine.

lumea capitalului

safari... pe schiuri

O expediție pe schiuri în extremul nord finlandez. Nu este vorba însă de exploratori mînați de interese științifice prin întinderile înghețate din această zonă a globului. Sînt vînători înarmați cu harpoane, care au pornit în căutarea de «bebe-foci», aceste animale blajine a căror blană e deosebit de valoroasă. Apariția în presă a unor asemenea imagini — și mai ales a altora înfățișînd scene de veritabil măcel — a prilejuit reizbucnirea protestelor ce se fac auzite de mai mulți ani încoace, de cînd cruzimea acestor masacre a fost dezvăluită pentru prima oară.

glob comentar foto

pe o treime din suprafața angolei

Peste 33 la sută din teritoriul Angolei — s-a arătat la recenta sesiune de la Lusaka (Zambia) a Comitetului O.N.U. pentru decolonizare — se află sub controlul forțelor patriotice. Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei și-a consolidat pozițiile în sud-estul țării și își extinde acum acțiunile în regiunea de vest, intenționînd să deschidă într-un viitor apropiat cel de-al șaselea front. Iar paralel cu lupta armată pentru eliberarea întregului teritoriu, în regiunile aflate sub controlul forțelor M.P.L.A. se desfășoară ample acțiuni cu caracter social, în care un loc important îl ocupă instruirea populației și a combatanților.

TORINO: acțiunea antidelincvență

În cadrul vastei acțiuni împotriva delincvenței ce a avut loc în Torino și localitățile înconjurătoare, 720 de polițiști — în uniformă și în civil — au făcut timp de 48 de ore razii, controale, descinderi și percheziții în magazine, case și cluburi particulare — refugiul preferat al reprezentanților lumii interlope. În anticariate au fost recuperate bunuri în valoare de 46 milioane lire, în majoritate opere de artă dispărute în ultimele luni din muzee și biserici. Au fost de asemenea operate 52 arestări, 245 de persoane au fost puse sub acuzare. Operațiuni asemănătoare sînt proiectate și în alte orașe și provincii italiene.
În imagine, inventarul armelor și muniților descoperite.

masacrele din burundi

Bilanțul tulburărilor sîngeroase care au avut loc în ultimele luni pe teritoriul statului african Burundi este de-a dreptul cutremurător. O «Carte albă» dată publicității, la New York, de misiunea permanentă a acestei țări pe lîngă O.N.U. arată că în cursul înfruntărilor dintre trupele guvernamentale și grupurile răsculate au fost uciși aproximativ 50 000 de oameni. Documentul pomenește de lupte crîncene care au avut loc în vestul, estul și centrul țării. În imagine, o secvență a tragediei burundeze.

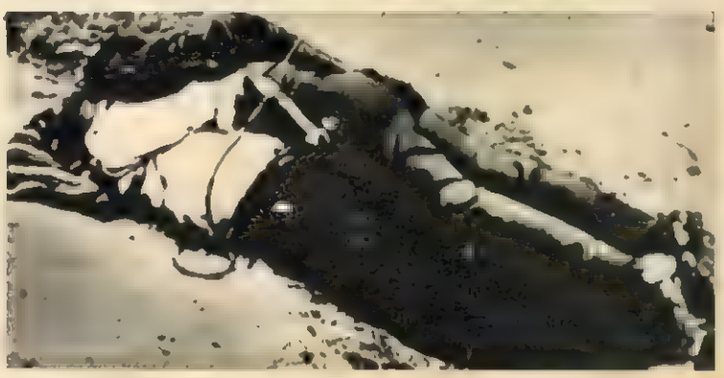

depoluarea rinului

Comisia internațională pentru protejarea Rinului, formată din reprezentanți ai Olandei, R.F. a Germaniei, Franței, Elveției și Luxemburgului, a încheiat la Paris cel dintîi acord important menit să reducă nivelul poluării apelor fluviului. Datorită reziduurilor deversate în apele sale de minele de potasiu din Alsacia, de pildă (8 milioane de tone de clorură de sodiu pe an), de diverse întreprinderi industriale ca uzinele chimice Bayer din Leverkusen (760 metri cubi apă poluată pe zi) sau de centralele atomice responsabile de ridicarea temperaturii apei — Rinul a devenit un fluviu impropriu pentru viața faunei acvatice, periculos pentru locuitorii de pe malurile sale. Țara afectată în cea mai mare măsură de această situație este Olanda — unde pentru o treime din populație apa potabilă este obținută din Rin. În fotografie: strîngerea peștilor amețiți de substanțele toxice deversate în Rin.

fotoliul rulant din place de la defense

Unul dintre noile mijloace de transport propuse pentru rezolvarea problemelor traficului urban este experimentat într-o galerie acoperită, lungă de 180 metri, la Paris, în Place de la Defense. Intermediar între automobil și mijloacele de transport în comun, fotoliul rulant este antrenat cu 15 km pe oră — fără zgomot, praf, nici oxid de carbon — de un lanț acționat de un motor electric. În momentul cînd pasagerul a ajuns la destinație, el pune piciorul pe «peron» și fotoliul se oprește. Prevăzut pentru a transporta 1 500-2 000 de pasageri pe oră, Vec (așa a fost denumit la Paris vehiculul) este considerat un tip de transport a cărui utilitate se va face mult simțită pe aeroporturi și în orașele noi.

MONTREAL: partidă de șah prin computer

Aparent lipsită de spectaculozitate, această întîlnire de șah a stîrnit o adevărată senzație nu numai în rîndurile jucătorilor, specialiștilor și suporterilor. Este vorba de o partidă de șah desfășurată efectiv la cel mai înalt nivel tehnic între o echipă formată din trei electroniști din R.P. Chineză și alta din care făceau parte trei electroniști canadieni. Jucătorii s-au folosit, după cum vedeți în imagine, de computere pentru calcularea mișcărilor pe tabla de șah. Partida insolită a avut loc la Montreal (Canada), cu prilejul unei reuniuni științifice internaționale pentru dezbaterea problemelor legate de evoluția electronicii și a calculatoarelor moderne.

LIAONING: ogoare în trepte

Zeci de mii de țărani din provincia Liaoning (R.P. Chineză) participă la o adevărată bătălie pentru transformarea zonelor deluroase în imense ogoare terasate. Fiecare brigadă de muncă își propune s-o întreacă pe cealaltă într-un uriaș efort colectiv, ale cărui rezultate se concretizează în aceste trepte de pămînt de pe care se vor obține curînd recolte bogate. Terasele totalizează pînă în prezent aproape 27 000 hectare de pămînt redat agriculturii. Cum însă campania de transformare a naturii continuă, cifra trebuie consemnată cu titlu provizoriu.

cassius clay: a patra oară tată

Eveniment de zile mari în familia lui Muhammad Ali (alias Cassius Clay). Fostul campion mondial de box a devenit pentru a patra oară tată, odată cu nașterea primului său băiat.
Reîntors din Philadelphia pentru a sărbători momentul venirii pe lume a lui Muhammad Eban Ali, în greutate de numai 3 kilograme, Clay a făcut, ca de obicei, declarații presei în prezența și — se pare — cu acordul soției sale Belinda Ali: «Puștiul va învăța să silabisească, să scrie, să cunoască două sau trei limbi străine. Ultimul lucru din lume pe care-l doresc — mărturisește celebrul pugilist — este ca Ali să devină atlet».

cronica de trei secunde

TELEX '72

Mai rar. Mai clar.

În Tailanda, în Tailanda, în Tailanda, în Tailanda, bumbum, abece, un, deu, troa, oooo, dilaila, Tom Tom Tom Jones? Nu. În Tailanda, în Tailanda, în Tailanda, un om, un om, un om un om un om — Unamuno? Care Unamuno, domnule? Ăla era filozof! Of, ah, uh, oh, spaniol. Doremifasol. Demisol? Jungla! Jungla! În jungla!

Mai rar. Mai rar. Mai clar. Mai clar.

În Tai-lan-da, T de la Trahanache, A de la Amerigo Vespuci, I de la iceberg, L de la lavabo, A de la ars amandi, N de la Nicaragua, Ni-ca-ra-gua, D de la Dumas-tatăl, A de la ala bala portocala, cioc boc treci la loc, cine spune ăla e, urma scapă turma, în Tailanda un om, un om, om de la maimuță, a de-tur-nat. Un avion? Două avioane? Trei? Patruzeci? Și patru? A rivederci Roma. Lemportan se la rozâ. Nevroză. Bum. Troscbum. Pacpacpac.

Tututu. Nununu. Nu. Da. Dadada. Dalida. Parlă moa. Unuuuunu. Freneticu. Secolu. Onu. Avionu, Bubum. Bubum. Mai rar. Mai rar. Mai clar. Mai clar. Mărar. Yeye. Yeye. Fefe. Fefe. Tefefe. Cine? Cinema. Dilaila, oooo, dilaila. Bububum. Contum. Bangbang. E-li-copter! Dip-ter? Pnom-Penh. Panam. Jawa. Jawa? Mama. Tata. Tatata. Irlanda. Și. Sisisi. Si signore. Pieta. Bosc. Muu. Boeing boeing. Jumbojet. Zzzz. Pis pis pis. Miss Frans. Miss Tananarive. Miss miss. Cip. Cip. Pas. SAS. Seose. Ce e? Irlanda? Tailanda!

...a de-tur-nat un E de la etcetera, L de la latitudine, E de la emiratele sud-vestice, F de la Frustalupi, A de la Aca de Barbu, N de la Nene, T de la te rog să-mi scrii, și încă un E de la Est-Vest, L de la loco, E de la Esso, F de la Factor (Max)...

Doi elefanți? Un om a deturnat în Tailanda doi elefanți? În jungla?

Se sa. (C'est ça!...) Și vă mulțumesc pentru atenția cu care m-ați ascultat.

Radu COSAȘU

agendă

Respingînd ultimatumul prin care episcopii ciprioți din Kitium, Paphos și Kirenia îi cereau să-și prezinte demisia din funcția de șef al statului, președintele Ciprului, arhiepiscopul MAKARIOS, a declarat categoric că nu se supune presiunilor exercitate asupra sa și că socotește renunțarea, în actualele împrejurări critice, la postul de președinte drept «un abandon și o fugă de răspundere».

Cu prilejul recentelor dezvăluiri făcute de ziaristul american Jack Anderson în legătură cu giganticul concern International Telephone and Telegraph (I.T.T.), opinia publică a putut afla și faptul că președintele ei HAROLD S. GENEEN este deținătorul unui adevărat record mondial în ce privește mărimea salariului. Într-un singur an el primește aproximativ două milioane de dolari. Numai de pe urma celor 33 334 de acțiuni I.T.T. pe care le deține a încasat în 1971 redevențe de circa 600 000 de dolari.

După cum era de așteptat, frictiunile din sînul partidului radical francez au degenerat într-o sciziune. O fracțiune politică în frunte cu fostul premier MAURICE FAURE și-a exprimat deschis ostilitatea față de noul președinte al partidului, Jean Jacques Servan-Schreiber, și a decis, ca atare, să nu ia parte la congresul extraordinar al partidului radical care va începe la 24 iunie. Maurice Faure consideră de altfel că procedura de organizare a acestui congres este defectuoasă.

După o detențiune de 17 luni pentru evaziune fiscală și operațiuni ilicite «în dauna guvernului S.U.A.», fostul secretar tehnic al majorității democrate din Senatul american (sub administrația Johnson) BOBBY BAKER a fost eliberat, pe cuvînt de onoare, înainte de termenul indicat de sentința tribunalului: 6 mai 1973. Din ianuarie 1971, Baker a făcut numeroase cereri de eliberare, dar abia ultima i-a conferit libertatea condiționată. Compromis ca om politic, el speră să se refacă în... afaceri.

Într-un interviu acordat revistei italiene «Espansione», cunoscutul economist american JOHN KENNETH GALBRAITH se pronunță pentru naționalizarea marilor întreprinderi americane care lucrează pentru Pentagon și crearea unui sistem de redistribuire a cheltuielilor publice. Galbraith combate așazisul consum privat, care «se extinde în dauna intereselor colectivității», și recunoaște capacitatea statului de a-și asuma sarcini în fața cărora inițiativa privată capitulează.

180 000 de salariați și 230 000 de mici acționari ai companiei italiene «Montedison» sînt direct afectați de criza financiară prin care trece gigantul industriei chimice italiene. Președintele companiei «Montedison», EUGENIO CEFIS, a declarat că, întrucît datoriile firmei se cifrează încă de pe acum la aproape două miliarde de lire italiene, intenționează să se adreseze guvernului din Roma pentru a obține un ajutor salutar.

Un aperitiv excelent pentru orice sezon.
Carne fragedă și suculentă.
Gust plăcut, picant, cu aromă de condimente.

PRODUS AL ÎNTREPRINDERII PISCICOLE-BUCUREȘTI

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (televiziune)

CARTE

• În actl de utila colecție a Editurii politice «Prelegeri de marxism-leninism» destinată celor care studiază politica internă și externă a P.C R au apărut: **Creșterea rolului conducător al partidului în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate** de Ion Mitran, Ilie Sîrzea; **Socialismul și suveranitatea de stat** de Gheorghe Moca; **Știința conducerii politice a societății socialiste** de Ion Mitran, Alexandru Golianu; **Situația clasei muncitoare și luptele de clasă în capitalismul contemporan.**

• În colecția Evocări a aceleiași edituri e prezentat medicul și însuflețitul militant socialist **Ștefan Stîncă** (1865—1897). Studiul introductiv și antologia de texte din activitatea publicistică a celui evocat, de Ion Felea.

• O publicistică diversă, incitantă și de înaltă calitate practică scriitorul Paul Anghel. Recenta sa carte **Convorbiri culturale** adună în paginile ei gînduri dense despre «Picu Pătruț din Sălișe, caligraful și miniaturistul de acum o sută de ani», Shakespeare, Brâncuși, Civilizația pămîntului (Editura Eminescu).

• Teatrologul Horia Deleanu e prezent în librării cu culegerea sa de «marginalii» **Dileme și pseudodileme teatrale** (Editura Eminescu).

• În Editura militară a apărut ediția a II-a, revăzută, a romanului **La porțile Severinului** de Ion Grecea.

• O poezie melodioasă, luminoasă, accesibilă, de sensibilitate nedisimulată, totuși discretă, cultivă poetul Haralambie Țugui și în noua sa carte **Luminile zilei** (Editura Albatros).

• «Ne propunem să înfățișăm în acest studiu cîteva dintre fazele elaborării conceptului modern al poeziei» mărturisește Matei Călinescu în «preliminariile» ce deschid noul său volum **Conceptul modern de poezie** (de la romantism la avangardă). Fără pretenția de a aduce clarificări decisive, autorul își realizează intențiile întemeiat pe o cunoaștere solidă a problematicii, cu multe interpretări judicioase și nuanțate, expuse supli și cu claritate (Editura Eminescu)

• La un foarte scurt interval de timp după apariția triplului număr al publicației lunare **Secolul 20** avem în față nou ei număr, primul din anul în curs. Compartimentele sumarului se remarcă și de astă dată prin textele semnificative ale unor autori străini de mare prestigiu, cît și prin prezentările de substanță ale acestora. E de menționat astfel modul cuprinzător prin care redacția ni-l prezintă pe scriitorul german Ernst Toller (1893—1939), «lider al mișcării politice de stînga». Piesa **Omul și masele** , o seamă de poezii, paginile autobiografice, cele cinci scene din piesa **Toller** de Tankred Dorst, eseul «Toller și sensul militantismului în teatrul expresionist» de Romul Munteanu configurează evoluția, nu lină, a creației și personalității scriitorului. Criticul marxist Walter Benjamin, «rapsodul continentului vulcanic» Pablo Neruda, «poetul contemporaneității» Alexandr Tvardovski, Revelația Africii, Premiul Campiello: Gianna Manzini, poetul belgian Arthur Haulot, Pablo Casals formează alte subiecte tratate în paginile interesantului număr.

CINEMA

• *Mărturisirile unui comisar de poliție făcute procurorului republicii*. Damiano Damiani continuă cu febrilitate investigația politico-socială printre meandrele unor realități contemporane. În distribuție — Franco Nero, Martin Balsam, Marilù Tolo, Claudio Gora, Arturo Dominici, Michele Gammino, Luciano Lorcas. Filmul a fost distins cu Medalia de aur la Festivalul de la Moscova 1971.

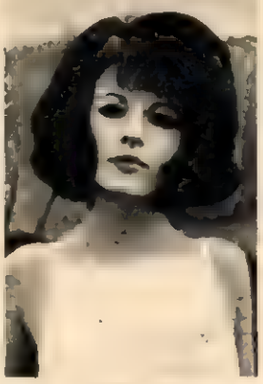

Marilù Tolo

• *Casa de sub arbori*. Melodramă polițistă a cărei ținută este recomandată de numele autorului: René Clement. Interpreți — Faye Dunaway, Frank Langella, Barbara Parkins, Karem Blanguernon, Maurice Ronet.

• *Păsările se întorc la nou*. O delicată pledoarie pentru cultivarea dragostei față de «lumea celor care nu cuvîntă». Regia — Ivan Bosev (Studiourile din R.P. Bulgaria). În distribuție — Jordan Mitev, Neli Topolova, Borislav Ivanov, Victor Dancenco, Nikolina Ghenova.

• Simpaticul actor Russ Tamblyn (Șapte mirese pentru șapte frați, Tom degețelul) nu a mai apărut de mult pe ecran, din propria sa voință. Cei care l-a convins să se reîntoarcă pe platouri este actorul Glenn Ford, care i-a oferit un rol de «oaspete de onoare» în serialul său «Cade's county».

DISC

• Noua colecție a casei noastre de discuri «Maeștri ai muzicii ușoare românești» încearcă să prezinte și să reamintească publicului — într-o formă încă neuzitată la noi, și anume în albume casetate, cu cîte trei și patru discuri de 30 cm — cele mai îndrăgite succese ale unor cunoscuți și apreciați compozitori contemporani. Pentru început, albumele «Ion Vasilescu», «Temistocle Popa», «George Grigoriu», creatori cu stagiu în domeniul melodiei cu largă audiență, reprezintă un demaraj reușit al mai sus-pomenitei colecții, căreia i se prevede un viitor strălucit.

• O altă inițiativă îmbucurătoare a «Electrecordului»: serialul discurilor de mare format dedicat compozitorilor-poeți (ba unii chiar și cîntăreți). «Alexandru Mandi», «Florin Bogardo», «Mihai Constantinescu» sînt, pesemne, numai un început. Dar vor mai urma și alții...

• «Discorama varietăților» ni se pare o excelentă idee. Iată un gen de discuri pe care publicul îl așteaptă de mult. Primele «discorame-varietăți»: «Floarea din grădină», «Stele fără nume», «Cîntăreții folk», «Dem. Rădulescu, Puiu Călinescu în dialog cu... discomanii», ba chiar și «Jean Constantin transmite din Constanța», ne îndreptățesc să prezicem un succes răsunător acestui gen de «discospectacol» la domiciliu.

P S. Dacă n-am indicat cifrele de identificare a discurilor de mai sus, nu trebuie considerat ca o regretabilă omisiune. Regretabil e faptul că aceste discuri încă nu... există. Slavă Domnului însă, mai avem timp destul. Și noi, și publicul, și (mai ales) casa noastră de discuri. Rugăm onor cititorii să ne ierte spulberarea unor iluzii azit de... încîntătoare!

PLASTICĂ

• *Ioana Munteanu* — artă decorativă. Țesînd rafia, artista construiește mici ecrane pentru desfășurarea unor compoziții decorative, care sînt fie grafii ornamentale («Floarea soarelui», «Grădină înfloritâ»), fie narațiuni cu personaje. Motivele figurative sînt uneori livrești și de cele mai multe ori de sorginte populară, stilizate cu inteligență și gust, fapt care conferă lucrărilor o valoare de atmosferă incontestabilă (Simeza, bd. Magheru nr. 20).

• Tapiseriile *Rodicăi Roman* sînt construite într-o viziune decorativ monumentală. Cloasonarea ornamentală a suprafețelor, desenul mai totdeauna bine articulat, în sfîrșit, cromatica vie, sînt exprimări care creează imagini agreabile. Mai desebită mi s-a părut lucrarea «Istrias», cu simfonia ei în galben și revelarea discretă a ideogramelor arheologice (Simeza, bd. Magheru 20)

• *Madeleine Braun* expune la galeria «Galateea» imprimeuri și draperii. Ornamentica pe care o propune privitorului are structuri diverse, de la cea florală la cea geometrică, totdeauna în consens cu gustul epocii noastre.

• Pictura medievală rusă numără cîțiva artiști remarcabili, printre care cel mai de seamă poate fi socotit *Andrei Rubliov* (1370—1430) Autor de fresce, Rubliov a rămas în amintirea posterității și prin minunatele icoane pictate de-a lungul timpului. Albumul editat de Meridiane are prestigioasa prezentare a cunoscutului critic de artă M.V. Alpatov

TEATRU

• *Eu sînt tatăl copiilor* de Angela Bocancea (Teatrul «Mihai Eminescu» — Botoșani): premieră pe țară pe care și-a asumat-o trupa botoșeneană, sub conducerea neobositei regizoare Marietta Sadova, secondată, spre plăcuta noastra surpriză, de confratele nostru în ale cronicii Dinu Kivu. Un argument în favoarea spectacolului: muzica lui Mălineanu. În distribuție: Doina Alexe-Popescu, Ana Vlădescu-Aron, Virgil Raiciu, Costin Iliescu, Silvia Brădeanu, Mircea Olaru ș.a.

• *Circul mare din Moscova* oaspete al arenei bucureștene, cu un spectacol de sfrălucită virtuozitate, contribuind astfel la reciștigarea unui prestigiu pierdut pe drum în ultimii ani, la noi, de arta oferită sub cupola ondulată. Tradiție consolidată, inovații surprinzătoare, eroism de fiecare clipă, cai absolut splendizi (și numere executate formidabil de jocheți și de o «prințesă a circului ca-n filmes»), un «om invizibil» care ne păcălește ulutor clipă de clipă. Cu toții, artiști de mina-ntîi: gimnaștii Putrius, trupa de săltători la bascula Rischevici-Volnovo, acrobatele în cupolă Gaiciunene și Putrena, voltijorii Matveev, jonglerii Prokopievi, acrobata la preș Ramanauskene, călăreața Prokopieva, trupa de jocheți Lapiado, dresorul de urs Zabucas, omul invizibil Otar Raciianni și comicii Afanasiev, Triapițin și Malkov.

• *Festivalul umorului «Constantin Tănase»*, pentru a doua oară la Vaslui, în orașul care ni l-a dat pe marele artist. În zilele de 23, 24 și 25 iunie, o suită de manifestări de prestigiu: simpozionul «Satira și umorul în creația română contemporană» (la care vor participa Radu Beligan, Al. Mirodan, Valentin Silvestru, Romulus Vulpescu, Nicuță Tănase și alții); «Centenarul spectacolului românesc de revistă» (prezintă Ioan Massof); «Tănase, Cărăbușul și critica cetățenească» (concurs «Cine știe, cîștigă», prezintă Sandu Naumescu).

• *Luna teatrală bucureșteană* — organizată în cinstea Conferinței Naționale a partidului — va da stagiunii estivale un caracter sărbătoresc dar și un stimulativ caracter de lucru și bilanțier: începînd de la 1 iulie, Teatrul Național (sala Comedia) va găzdui în fiecare seară un alt spectacol bucureștean cu o piesă originală. Prilej pentru a revedea succesele — dar și scăderile — vieții teatrale a Capitalei noastre.

TV

• Emisiuni consemnînd fierbințile semne din marea întrecere socialistă a acestei veri: *Țara întreagă în întrecere* (zilnic în jurul orei 20.00) • La *Reportajul săptămînii*: Combinatul chimic din Făgăraș angrenat în *Bătălia pentru cristale* (duminică ora 20.00).

• **DEZBATERI–ANCHETE:** *Dinamica societății românești*. Perfecțiunea organizării și conducerii vieții social-economice și adîncirea democrației socialiste (marți ora 18.50) • *Sensul acțiunii*: perfecționarea. Cercetare și producție — o relație cibernetică (joi ora 18.50).

• Bine v-am găsit... după aceea? (despre problema integrării intelectualului în viața satului contemporan (vineri ora 20.20)

La prim plan, Rodica Rarău prezintă pe *Nicolae Gardagiu*, președintele C.A.P. Topalu–jud. Constanța (luni ora 21.10).

La Teleglob: Nankin (marți 22,10).

LITERATURĂ. Geo Șerban despre romanul lui Al. Ivan Ghilia: *Recviem pentru vii*, la o oră cam tîrzie (luni ora 22.40 pr. II) • *Cărți și idei* (joi ora 22.25 pr. II).

TEATRU. În interpretarea Teatrului de stat din Reșița: *Ochii dragi ai bunicului* de Mihail Davidoglu (marți ora 20.20) • *Seara tîrzîu în tipografie* de Al. Mirodan (vineri ora 20.35 pr. II.).

FILM. La Telecinemateci: *Marile familii* cu Jean Gabin și Pierre Brasseur (miercuri ora 20.50) • *Retrospectivă Walt Disney* (joi ora 2100 • *Bunicul automobil* în regia lui A. Radok (vineri ora 21.00) • *Omul zilei* cu Maurice Chevalier și Elvira Popescu (simbătă ora 17.40 pr. II)

MUZICĂ. Marele muzician Leonard Bernstein continuă a ne împrietenl cu muzica (duminică ora 11.10) • *Ca Oaspeți ai vieții muzicale românești:* Orchestra de cameră din Paris dirijată de Pierre Devouchelle (duminică, ora 20.00 pr. II).

COREGRAFIE. «Boleroa» de *Ravel* în interpretarea unui grup de balerini de la Teatrul muzical din Constanța (simbătă ora 17.20 pr II).

FOLCLOR ȘI MUZICĂ POPULARĂ. Orchestra de muzică populară *Flacăra Prahovei* din Ploiești dirijată de Constantin Busuioc (simbătă ora 16.40 pr. II) • *Cîntece și dansuri din R.P. Ungară* (vineri ora 21.55 pr. II).

DIVERTISMENT. Instituțiile de artă din Timișoara și forțele lor artistice concentrate în emisiunea

Ștefan Tapalagă

Maurice Chevalier

Timișoara pe adresa dv... realizată de Televiziunea română în colaborare cu Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Timiș (duminică ora 20.30) • La *Cîntec de seară:* Denise Constantinescu, Sergiu Cioiu, Corina Chiriac (luni 21.40) • *Vedete ale muzicii ușoare:* Ornella Vanoni (miercuri ora 22.20) • Recital de muzică ușoară cu *Renata Vasilescu* (joi ora 18.20) • Dem. Rădulescu, Mihaela Mihai, Ștefan Tapalagă, Ovid Teodorescu, Puiu Călinescu, Victor Vlase, Maria Mitrache, Sergiu Cioiu și ca scenariști Octavian Sava, Ioana Bogdan, Paul Urmuzescu în emisiunea *Zîmbiți... vă rog!* (simbătă ora 21.50).

SPORT. Se urmărește în direct evoluția echipei noastre de tenis în confruntarea directă cu teamul italian (duminică ora 15.00) • Mare eveniment sportiv internațional: *Finala campionatului european de fotbal* (duminică ora 16.55) • Și palpitantul eveniment intern pe aceeași temă: meciul dintre *Politehnica-Iași* și *UTA*. De la Iași în direct (miercuri ora 18.00).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la concursul Loto-Pronosport din 18 iunie 1972

I. Metalul Tîrgoviște–Știința Bacău	1
II. F.C. Galați–Sp. stud.	1 x 2
III. Progresul Br.–Metalul Plopeni	1
IV. Dunărea–Ceahlăul	1 x
V. Chimia Rm. V.–Poiana	1 x
VI. Portul–C.F.R. Pașcani	2 x
VII. C.S.M. Sibiu–Polit. Tim.	1
VIII. C.F.R. Tim.–C.S.M. Reșița	1
IX. C.F.R. Arad–Minerul Anina	x
X. Olimpia Ord.–Vulturii Lugoj	1
XI. Gaz metan–Chimia Făgăraș	1 x
XII. Electroputere–Minerul B.M.	1
XIII. Corvinul–Metalurgistul	1

COPERTA NOASTRĂ

Cunoscutul fotbalist arădean – FLAVIUS DOMIDE.

Fotografie de Traian PROSAN

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10 – int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

PETER O'TOOLE, un «monstru sacru» al tuturor ecranelor lumii.

FLACARA

26
'72

ANUL XXI
NR. 890
24 IUNIE 1972

în șapte zile

Venit cu unele treburi în tîrg, vărul Dumitru din comuna Mănăstirea a bătut și la ușa casei mele. Bătuse tîrgul cu parul de la un capăt la altul, văzuse și ascultase multe, iar acum stătea pe marginea scaunului, cu pălăria așezată grijuliu lîngă cot. Părea mulțumit de cele văzute și înțelese. Avea obrajii, mîinile arse de soare, el tot mirosea a fîn cosit... «Cum îi cîmpul, Mitică?» Ochii îi clipiră bucuroși, mulțumiți.

«Bun, bun de tot. Răsărita și porumbul — în rînduri trase cu sfoară, fiecare fir tuns la aceeași înălțime; grîul, ce să mai vorbesc, cîteva zile și băgăm combinele». «Nu arde prea rău soarele? Parcă-i nefiresc pentru luna iunie o asemenea arșiță?» «Pentru grîu e bine. Ar trebui o ploaie la porumb și răsărită, la grădină... da vine ea, n-ai grijă...» Și după cum știm, a venit.

...A mai stat o vreme privind prin casă, ascultînd zgomotele orașului, a mai închinat paharul de cîteva ori, abia muindu-și buzele în el însă, după care spuse aproape ca o concluzie: «E mai răcoare în sat». Și aparent fără nici o legătură, continuă: «Mă uit și eu prin ziare seara, dimineața, la prînz, mă rog, cînd apuc și eu un ceas de vreme, și mă minunez, și pe fiecare zi mă conving că pe zi ce trece noi devenim mai deștepți, dar în orice caz acum sîntem mai deștepți. Adică, stai să vezi: mă duc la alde cumnatu-meu: acum doi ani era la școală, anul trecut dădea examene, femeia lui spune că nu mai au loc în casă de cărți; da văz eu că-i place și ei. Acum a băgat în casă o tablă pe care întinde o hîrtie și îi tot trage cu creionul pe ea. Mă uit și zic: mă, tu ești ingineri cazangiu, iar el m-a bătut pe spate și mi-a spus că tot prost am rămas. Dar eu nu de asta spun că ne-am făcut mai deștepți. Ziceam că citesc ziarele și văz cum apar milioane peste milioane, că dacă nu ești tare te la cu frig de atîta bănet». Mă privi dintr-o parte să vadă dacă am priceput și probabil că figura mea nu l-a prea mulțumit. «Da nu pentru asta zic eu că sîntem mai deștepți — repetă el. Adică cu aceleași mașini, cu aceiași oameni... Pricepi?»

... Mi-a revenit în minte convorbirea aceasta răsfoind ziarele din ultimele zile, urmărind angajamentele care se iau, adevărate recorduri de gîndire, ingeniozitate și în ultimă instanță, evident, de producție, atinse de unii oameni ai muncii și-mi zic că vărul meu Mitică are, la urma urmei, dreptate spunînd că sîntem mai deștepți.

Au început și sînt în plină desfășurare conferințele județene de partid — adevărate laboratoare de analiză și sinteză a experienței practice, de descoperire și punere în valoare a rezervelor, a unor mari posibilități de creștere a producției. Dominate de o atmosferă sănătoasă de lucru, de înaltă exigență și combativitate revoluționară, conferințele care au avut loc pînă acum au evidențiat lucid rezultatele obținute, au criticat deschis deficiențele, în ele s-au făcut propuneri și s-au stabilit măsuri pentru continua îmbunătățire a activității economice și sociale. Desfășurate în atmosfera stimulatoare a întrecerii socialiste în cinstea Conferinței Naționale a Partidului și a celei de-a XXV-a aniversări a Republicii, conferințele extraordinare ale organizațiilor județene de partid au prilejuit o nouă afirmare a atașamentului total al poporului față de politica partidului, au declanșat exprimarea unor angajamente suplimentare privind diferite ramuri sau obiective economice, toate reflectînd unanima hotărîre de a realiza cincinalul înainte de termen.

Ceea ce uita vărul Dumitru să-mi spună era că venise la mine acasă din plină conferință de partid.

Petru ISPAS

Marți, 20 iunie 1972

CONFERINȚELE EXTRAORDINARE ALE ORGANIZAȚIILOR JUDEȚENE DE PARTID AU HOTĂRÎT:

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

În întîmpinarea importantului eveniment din viața politică a țării noastre — Conferința Națională a Partidului — în întreaga țară s-au desfășurat conferințele extraordinare ale organizațiilor județene de partid. Exprimînd voința unanimă a comuniștilor, a tuturor muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, conferințele organizațiilor județene de partid și-au luat angajamentul patriotic de a realiza cincinalul înainte de termen. În urma discuțiilor purtate cu un deosebit simț de răspundere, printr-o analiză severă și judicioasă a tuturor posibilităților existente, conferințele județene de partid au adoptat măsuri destinate să asigure realizarea angajamentelor în cele mai bune condiții.

RECORDURI DOBORÎTE

Oțelarii din Cîmpia Turzii au lansat o valoroasă inițiativă în întrecerea socialistă: «Nici o șarjă de calitate inferioară!» Ei au atins, de altfel, un procent de peste 90 la sută oțel aliat și oțel carbon superior. De asemenea, timpul efectiv de lucru la cuptoarele electrice a atins procentul de 90,3 la sută față de 89 la sută în prima jumătate a anului 197 considerat la data respectivă o performanță deosebită Și tot în acest răstimp au fost asimilate, peste prevederil de plan, 5 noi mărci de oțeluri aliate pentru construcți de mașini. Totodată, s-au economisit prin îmbunătățir tehnologice 80 tone de oțel față de 100 tone înscrise î angajamentele luate pe întregul an. În urma acestor succes oțelarii și-au sporit angajamentele de la 1 000 tone oțe elaborat peste sarcinile de plan la 1 500 tone oțel numa de calitate superioară.

În timpul vizitei protocolare.

VIZITA ÎN ȚARA NOASTRĂ A ȘEFULUI STATULUI CAMBODGIA, SAMDECH NORODOM SIANUK

Luni, 19 iunie 1972, a început vizita oficială de prietenie, la invitația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, secretar general al Partidului Comunist Român, Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, a Alteței Sale Regale, prințul Norodom Sianuk, șeful statului Cambodgia, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei, și a Alteței Sale Regale, prințesa Monique Sianuk.

Vizita înalților oaspeți constituie un moment de seamă în relațiile româno-cambodgiene,cu largi și profunde semnificații pentru evoluția lor viitoare, mereu ascendentă, o expresie pregnantă a solidarității poporului nostru cu cauza dreaptă a poporului cambodgian, un prilej de adîncire a colaborării multilaterale dintre Republica Socialistă România și Cambodgia în interesul ambelor popoare, a luptei împotriva imperialismului, pentru progres și pace în lume.

În primele momente după sosirea înalților oaspeți.

O hotărîre unanimă mobilizează întregul nostru popor:

CINCINALUL ÎNAINTE DE TERMEN!

ZILE DECISIVE PENTRU CAMPANIA AGRICOLĂ DE VARĂ

Iată o imagine des întîlnită în aceste zile pe întreg cuprinsul țării: recoltatul cerealelor. Prilej de bilanțuri și de noi angajamente în întrecerea socialistă. Pentru cooperatorii de la C.A.P.–Chiselet, jud. Ilfov — de unde vă prezentăm această fotografie — secerișul înseamnă dovada certă a depășirilor de plan, posibilitatea suplimentării cantităților contractate.

SPRE COTELE CELE MAI ÎNALTE ALE EFICIENȚEI!

- **Realizarea cincinalului cu 10 luni mai devreme**
- **Un volum suplimentar de lucrări în valoare de 158 000 000 lei**

Colectivele întreprinderilor industriale din județul Dolj depun o activitate susținută în vederea descoperirii unor noi resurse pentru îndeplinirea mai devreme a sarcinilor actualului cincinal. Constructorii de mașini și utilaje agricole de la Uzina «7 Noiembrie», de exemplu, au hotărît să realizeze planul cincinal în patru ani și cinci luni și, ca un prim pas, să dea peste prevederile acestui an o producție globală în valoare de 17 000 000 lei și o producție-marfă în valoare de 18 000 000 lei. La rîndul lor, constructorii de aparataj electric de la Uzina «Electroputere» și-au propus să realizeze cincinalul cu 10 luni mai devreme, colectivul Fabricii de confecții–Craiova să îndeplinească prevederile la producția globală în patru ani, dublîndu-și angajamentul în întrecerea socialistă în cinstea Conferinței Naționale a Partidului și a aniversării proclamării Republicii, iar muncitorii și tehnicienii Uzinei de reparații auto-Craiova să execute peste prevederile din planul cincinal un volum de lucrări de reparații în valoare de 158 000 000 lei.

VITEZE RECORD ÎN SUBTERANELE APUSENILOR

Constructorii sistemului hidroenergetic din Munții Apuseni au sărbătorit de curînd o mare performanță profesională. Galeria de aducțiune Someșul Rece II a fost străpunsă, prin munca neobosită a oamenilor din brigăzile inginerilor Magdalena Olar și Augustin Duruș, cu 6 luni înainte de termen, aducînd întreprinderii economii de 3 milioane lei. Învingînd forța celor două Someșuri, echipele de mineri au înaintat în ultimele trei luni cu o viteză medie de 120 metri pe lună.

MARILE RESURSE ALE INTELIGENȚEI CREATOARE

Uzina de laminate neferoase «Laromet» a fost cotată ani de zile ca un fel de «copil-problemă» al tuturor organismelor — ministere, departamente, centrale industriale etc. — de care a aparținut și care au trecut-o bucuroși de la unul la altul. Dificultăților obiective li se adăugau consecințele insuficientei specializări, lipsuri în asigurarea materiei prime, probleme de dotare. Rînd pe rînd, greutățile au fost învinse ori s-au creat condiții pentru eliminarea lor în viitorul imediat. Printre altele se desfășoară o amplă acțiune, eșalonată în trei etape, de specializare și modernizare.

Bineînțeles că oamenii din colectivul uzinei nu stau cu mîinile în sîn să aștepte de-a gata roadele dezvoltării și perfecționării întreprinderii. Ei grăbesc sau chiar asigură în mod direct realizarea celor prevăzute în studiul tehnico-economic. Una dintre contribuțiile esențiale ale colectivului de oameni ai muncii este și participarea lor la acțiunea de autodotare. În prezent ei confecționează un banc de tras laminate de 10 tone forță, pe care s-au angajat, în cinstea Conferinței Naționale a Partidului, să-l instaleze pînă la 1 iulie 1972. Agregatul valorează 800 000 de lei. În plus însă față de această expresie valorică, importanța lui poate fi dedusă mai bine din faptul că asemenea bancuri de tras nu se produc și nu s-au produs nicăieri în țară.

Existența lui va elimina strangulările survenite acum în tehnologia produselor uzinei între faza de presat și faza de tras, determinînd implicit și, în sfîrșit, folosirea integrală a capacităților de presare. Dacă valoarea bancului este de aproximativ 800 000 lei, *toate* consecințele favorabile dării lui în funcțiune sînt greu de estimat.

Maistrul Constantin Ioja și frezorul Ștefan Bojan.

ȘI A CELEI DE-A XXV-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

EROII ADÎNCURILOR SÎNT... LA ÎNĂLȚIME NOI PERFORMANȚE PE MOTRU: 20 000 TONE LIGNIT PESTE PLAN

La sfîrșitul săptămînii trecute minerii exploatării carbonifere Lupoaia au raportat — primii din bazinul de lignit al Văii Motrului — îndeplinirea sarcinilor de plan pe semestrul I. Depășirea cu 4,4 la sută a productivității muncii și cu 6,1 la sută a randamentului pe post — ca urmare a materializării inițiativei «Nici o mașină, nici un utilaj sub randamentul planificat, nici un minut neiucrat!» — sînt factorii principali care au condus la obținerea acestui succes. Pînă la sfîrșitul lunii, minerii de aici vor realiza peste prevederi aproape 20 000 tone lignit. Totodată, ei vor înscrie la sfîrșitul semestrului economii peste plan de 700 000 lei și mai mult de 50 mc material lemnos, îndeplinindu-și astfel integral angajamentele asumate în întrecerea socialistă închinată Conferinței Naționale a Partidului.

ELECTRICIENII, PREZENȚI ÎN MAREA ÎNTRECERE

Prezenți și ei în marea întrecere închinată Conferinței Naționale a Partidului și aniversării Republicii, mai mulți inovatori de la Fabrica de mașini unelte și agregate-București au chemat la întrecere, prin coloanele revistei noastre, electricienii de întreținere din țară. Răspunsurile au și început să sosească la redacție. Colectivul de electricieni de întreținere de la spitalul unificat din Constanța ne informează că răspund apelului, angajîndu-se să rezolve cu promptitudine și în cele mai bune condiții lucrările pe care urmează să le execute. De asemenea, vor preveni orice deranjamente electrice prin verificarea prealabilă a instalațiilor și pentru a putea asigura permanent cu energie electrică utilajele de care dispune spitalul.

În altă parte a țării, la Călărași, un alt colectiv de electricieni, de la Întreprinderea I.P.B., alăturîndu-se chemării la întrecere, publicată în «Flacăra», se angajează de a întreține în cele mai bune condiții mașinile electrice, de a reduce cu 65% cheltuielile de reparații, de a desfășura o intensă muncă educativă, de îndrumare profesională în rîndul tinerilor electricieni din cadrul unității.

ÎN CONFRUNTARE CU TIMPUL

- **Angajamentele ferme ale constructorilor de baraje**
- **Lucrările hidrotehnice de la Valea Uzului vor fi terminate cu patru luni mai devreme**
- **Cele de la Valea de Pești — cu 45 de zile mai devreme**
- **Orașul Vaslui va primi — chiar din această lună — noi cantități de apă industrială și potabilă**

Se lucrează cu asiduitate la construirea barajului, lung de sute de metri, de la Valea de Pești.

Neprecupețind nici un efort, punînd în valoare toate mijloacele tehnice ce le au la îndemînă, constructorii de pe șantierele hidrotehnice ale țării obțin în aceste zile reale succese. În acest fel — ne declară ing. N. Parpală, șeful serviciului producție al Întreprinderii de lucrări hidrotehnice speciale, secretar al organizației de bază — o serie de baraje și de alte obiective cu caracter hidrotehnic pe care ei le construiesc vor intra mai devreme în circuitul economic. În cinstea Conferinței Naționale a Partidului și a aniversării Republicii — ne spune în continuare interlocutorul nostru — lucrările ce ne revin la complexul hidrotehnic de la Valea de Pești (jud. Hunedoara), destinat să alimenteze cu apă industrială și potabilă centrele miniere din Valea Jiului, vor fi terminate cu 45 de zile mai devreme: la 15 noiembrie în loc de 30 decembrie. La Valea Uzului (Munții Ciucului), lucrări asemănătoare, menite să furnizeze apa necesară industriei și localităților de pe Valea Trotușului, se vor încheia cu un avans de 4 luni: la 23 august în loc de 31 decembrie. În altă parte a țării, în inima Moldovei, lucrările de pe șantierul complexului hidrotehnic din zona municipiului Vaslui sînt în momentul de față devansate în unele sectoare. Datorită acestui fapt, Vasluiul va primi, acum, la sfîrșitul lunii iunie (într-o primă etapă), cele dintîi «șarje» de apă din rîul Bîrlad. «Priza», care va furniza această apă, atît de utilă orașului, a fost și ea realizată înainte de termen.

UN TRIMESTRU AL MUNCII!

Deși abia s-a încheiat bătălia ultimului trimestru școlar, în întreaga țară — pe 97 șantiere, intrate simultan în lucru — s-a declanșat însuflețita întrecere a muncii patriotice. Vineri, 16 iunie, 30 000 de elevi din toate școlile Capitalei au pornit în marea întrecere socialistă închinată Conferinței Naționale a P.C.R. și celei de-a XXV-a aniversări a Republicii.

Împărțiți în 5 serii, elevii Liceului 32 din București (fotografia de jos) vor contribui toată vara prin munca lor la amenajarea spațiilor destinate unor construcții din cartierul Pajura.

CARTEA CEA DE TOATE ZILELE

1972 — după cum se știe — a fost consacrat drept Anul internațional al cărții și manifestări mai mult sau mai puțin ample se desfășoară în întreaga lume sub patronajul UNESCO. În epoca noastră, cînd — tot mai mult — mijloacele vizuale tind să domine tiranic, întoarcerea privirilor spre CARTE trebuie să o socotim ca un moment simbolic, dacă nu și începerea unor noi bătălii pentru extinderea gustului pentru lectură.

Dacă o carte este, înainte de toate, creația unui autor, ea nu e mai puțin și opera editorului, a anonimului tipograf și a graficianului, care, într-un consens tacit, îi adaugă noi frumusețe.

O privire oricît de sumară asupra cărții ne arată că asistăm, în țara noastră, la o amplă activitate de editare. Că an de an numărul titlurilor sporește, că numeroase opere au atins tiraje record. O singură întrebare revine însă cu insistență: arhitectura cărților (prezentarea lor) este totdeauna în consens cu aspirațiile milioanelor de lectori și cu posibilitățile materiale de care dispunem?

Discuția organizată pe această temă de revista noastră — la care au fost invitați cîțiva dintre cei mai talentați graficieni români — nu și-a propus, evident, să soluționeze multitudinea de probleme, ci doar să atragă atenția asupra unor aspecte mai caracteristice.

Au participat la masa rotundă: Aurel STOICESCU, grafician, membru al biroului secției de grafică din U.A.P., consilier al Centralei editurilor; Val MUNTEANU, grafician, consilier al Centralei editurilor; Ion STATE, grafician, asistent la secția de grafică a Institutului de arte plastice «N. Grigorescu»-București; Done STAN, grafician.

REDACȚIA: La diversele confruntări internaționale cartea românească a fost adeseori elogiată pentru prezentarea ei artistică. «Salonul național al cărții» din primăvara acestui an ne-a relevat, de asemenea, opere originale, realizate excepțional. Cum am putea aprecia aspectul grafic al cărților în raport cu creșterea spectaculoasă a numărului tipăriturilor?

AUREL STOICESCU: Ar trebui poate precizat de la început că este vorba de două aspecte: de cel artistic, adică de ceea ce produce ilustratorul, și de cartea realizată tipografic. În ceea ce privește grafica de carte românească, judecată ca o creație a artistului, am convingerea că stăm foarte bine. În toate ocaziile, acolo unde s-a prezentat — mă refer la manifestările de peste hotare — peste tot grafica românească a avut succes, succes care s-a datorat certei sale valori artistice. Explicația acestei dezvoltări artistice trebuie s-o căutăm atît în bogata noastră tradiție, cît mai ales în politica culturală a sistemului nostru, care a dat o prețuire mare ilustrației și graficii de carte și care, în ultimii 25 de ani, a creat cadrul propice de formare și dezvoltare a unor ilustratori talentați. Vine apoi al doilea aspect: cartea concepută ca obiect, de la copertă și pînă la sumar, și realizarea ei tipografică. Aici cred că nu stăm tot atît de bine. Departe de a ne putea compara cu cei pe care am dori să-i ajungem. După părerea mea aceasta este consecința unei atitudini puțin neglijente manifestate pe parcursul anilor, atitudine care a dus la împuținarea cadrelor de specialiști, pricepuți să creeze arhitectura unei cărți. Mă refer la cadrele de tehnoredactori de elită și la desenatorii de literă. Spre deosebire de alte țări, cu o îndelungată tradiție culturală și unde litera este prețuită la fel ca oricare operă de artă, la noi nu s-a înțeles prea bine ce înseamnă litera și implicit rezultatul a fost că în acest moment există o sărăcie a creatorilor de literă și, ceea ce este mai grav, o dezobișnuire în a aprecia litera.

Urmează apoi alt aspect. S-au făcut investiții foarte mari, s-au importat tot felul de mașini, dar de ce nu s-au cumpărat și acele elemente care sînt determinante pentru aspectul cărții? Mă refer tot la literă.

VAL MUNTEANU: La cele spuse de Stoicescu probabil că ar mai fi de adăugat cîte ceva. Aș vrea doar să remarc: este adevărat că noi am avut cu cartea românească, la o serie de expoziții internaționale, succes. Dar nu trebuie să uităm că aceste succese s-au datorat, în primul rînd, artiștilor graficieni și editorilor, deci sectorului de proiectare, de gîndire a cărții. Pentru că, de ce să n-o spunem, tipografia denaturează adesea intențiile artistice și tehnice ale editurii. De foarte multe ori cărțile sînt proiectate într-un fel, evident, posibil de realizat și ele apar în alt fel. În ceea ce privește ilustrarea propriu-zisă a cărții, aș vrea să atrag atenția că, într-adevăr, în cei 25 de ani s-a acordat, cu niște intermitențe, o mare atenție ilustrației de carte. Au fost ani în care s-a ilustrat foarte mult. În momentul de față, sectorul în care ilustratorul aduce contribuția cea mai substanțială este cartea pentru copii. Un domeniu mai puțin explorat este sectorul de literatură românească și îndeosebi literatura românească contemporană. Aici s-ar putea face desigur mai mult.

ION STATE: Succesul cărții românești la tîrgurile și confruntările internaționale are, evident, mai multe explicații. Una dintre acestea este și pregătirea pe care o facem noi la Institutul de arte plastice studenților noștri. E vorba de o pregătire multilaterală, care se bazează pe modelarea individualităților în așa fel ca ele să cunoască cele mai diverse domenii ale graficii.. Deci: din școală un orizont larg. Ceea ce vreau să spun în esență este că avem talente potențiale pentru orice sector al artelor grafice, de la afiș la ilustrația de carte. Numai să fie folosite judicios și permanent, nu cu intermitențe și în cazuri de mare grabă. Mi se pare apoi că domeniul imaginii destinate tiparului e un domeniu foarte puțin diferențiat, cu toate că el cuprinde și cartea beletristică, și cea științifică, și cea didactică, și ilustrația pentru presă. Nu de puține ori această situație ambiguă împinge pe artist spre opera bibliofilă, editată rar și scumpă. Rămîn atîtea cărți private de imagini. Se invocă cel mai adeseori criteriul comercial. Dar poate există prea puțină preocupare pentru concilierea artisticului cu economicul...

DONE STAN: Colegul meu State vorbea din punct de vedere al profesorului de institut. Eu aș vorbi din punct de vedere al graficianului de editură. Și mie mi se pare că există unor cărți de valoare din punct de vedere grafic este adeseori întîmplătoare. Edităm și tipărim de cele mai multe ori niște cărți banale ca aspect grafic. Ar fi necesară, cred eu, o politică a frumosului mai fermă, dacă nu și mai

Aurel STOICESCU

Val MUNTEANU

Ion STATE

Done STAN

nuanțată. Instructivă mi se pare experiența Editurii «Minerva», care procedează alt fel decît celelalte edituri. «Minerva» cheamă graficianul, îl invită să-și aleagă o temă, apoi îi dă o libertate de creație totală. Și asta cred că este un lucru foarte bun și foarte interesant, care duce la realizarea acelor cărți de ținută grafică de care avem nevoie și care sînt atît de rare. Se mai întîmplă apoi ca un grafician să realizeze o lucrare foarte bună, dar pe parcurs se fac niște concesii tiparului și intenția graficianului este practic anulată.

AUREL STOICESCU: Aș vrea să fac o precizare: grafica de carte ar trebui să se supună, și nu în ultimă instanță, și disciplinei impuse de condițiile de tipar. Nu e nici un secret că anumite realizări grafice pot fi tipărite, iar altele doar cu multă greutate. Deci, ilustratorul de carte ar trebui să fie și un bun cunoscător al procedeelor de tipar. Mai sînt și cazuri — și nu puține — cînd o ilustrație de carte concepută de un grafician cu experiență este totuși prost realizată...

VAL MUNTEANU: Aș mai adăuga ceva: există graficieni care știu să conceapă desenul, ilustrația, dar care în schimb nu știu cum să conceapă o carte, chiar propria carte pe care o ilustrează. După părerea mea, ilustratorul va trebui să aibă viziunea de ansamblu a cărții, a întregii ei arhitecturi.

AUREL STOICESCU: Vai atinge o problemă delicată și plină de consecințe. Mie mi se pare că nu este absolut obligatoriu ca un foarte bun ilustrator să fie în același timp și un foarte bun machetator. Dar, desigur, o viziune integrală a cărții e necesară. Asta implică însă ca într-o editură să existe acel om de înaltă calificare, acel sensibil om de carte, care să vadă și să știe să construiască o carte...

DONE STAN: Există și cazuri în care un machetator foarte bun a făcut o carte perfectă, fără ca să fie nevoie ca graficianul respectiv să participe la machetare...

REDACȚIA: Dacă an de an numărul titlurilor a crescut, se observă că numărul cărților ilustrate este în descreștere, după cum nici prezentarea generală nu depășește o anumită convenționalitate, mai ales la cartea pe care am putea s-o numim de masă, cu mare audiență la public...

AUREL STOICESCU: Cînd vorbim de cartea de masă, în general, ne referim la cartea de mare tiraj, la producția curentă, atît beletristică cît și științifică. Fără discuție că și această carte trebuie să poarte amprenta grijii editorului, tipografului și, evident, a ilustratorului. Aici mi se pare că se află punctul nevralgic al activității noastre. Cînd am vorbit mai înainte despre carențele din domeniul tipografic sau editorial să știți, că m-am referit cu precădere la această carte de largă circulație, care formează bibliotecile tuturor oamenilor din această țară. Este trist să constatăm că există în librării o mulțime de cărți care par frumoase la primul contact, dar cînd le desfacem și le răsfoim de multe ori ne dezamăgesc: un format întîmplător, litere nepotrivite, hîrtie necorespunzătoare etc. Toate acestea cumulate fac ca între cititor și carte să nu existe acea afinitate care este o condiție esențială a lecturii. În ceea ce privește cartea bibliofilă cît și edițiile cu o prezentare artistică deosebită, ele sînt valoroase din două puncte de vedere. În primul rînd, prin funcționalitatea lor estetică răspund pasiunii de a avea un obiect deosebit în mînă. În al doilea rînd importanța acestora rezidă în puterea lor de exemplu. Adică, devin un fel de prototip al concepției de carte, al acurateții și al execuției, modele, deci, care pot influența producția curentă.

VAL MUNTEANU: Ar trebui să vorbim și despre necesitatea cărții de masă ilustrate. Să cădem de acord însă că nu orice carte este necesar să fie ilustrată. Pe de altă parte, ar trebui mai multă carte ilustrată. Pentru că totuși această carte din producția curentă pătrunde pretutindeni, și avînd o penetrație atît de mare, ea poate face o educație estetică mai eficientă. Idealul este ca o astfel de carte să fie cît mai aproape de cea bibliofilă. Evident, repet, acesta ar fi idealul. Eu m-aș mulțumi însă și cu o carte corect construită. Editura «Minerva» a făcut în acest sens un experiment interesant: a creat ediții paralele — o ediție bibliofilă și o ediție tipărită într-un tiraj de masă, care păstrează toate virtuțile artistice ale celei bibliofile luate ca prototip. În acest fel eficiența economică este de la început asigurată. Cheltuielile suplimentare pe care le presupune o ediție de lux sînt recuperate prin tirajul ediției de masă, care la rîndul ei beneficiază de o grafică elevată.

REDACȚIA: Și totuși se pune întrebarea: la o producție editorială atît de extinsă, care ar fi proporția ideală a cărților ilustrate? Mai succint: este totdeauna ilustrația de carte necesară?

AUREL STOICESCU: Părerile pot fi diverse. As zice că totuși trebuie făcute niște disocieri. Personal, nu văd necesitatea ilustrării unui roman la prima sa ediție. Opera trebuie să se impună mai întîi prin calitățile sale literare ori să intre cît de cît în conștiința publicului. Pentru că, orice am spune, toți sîntem de acord că ilustrația scumpește cartea. Or, poți cere cititorului și chiar artistului plastic să cheltuiască — primul: bani și celălalt: timp și imaginație — pentru lucrări a căror valoare n-a fost încă atestată? Ceea ce mi se pare mult mai important la aceste cărți, pe care noi le-am numit de masă, nu este în primul rînd necesitatea ilustrării lor, ci poate mai degrabă prezentarea lor, adică tipărirea lor pe o hîrtie mult mai bună, cu o literă curată, aleasă pe cît posibil în funcție de conținut și într-o arhitectură adecvată. Adică să prezinte toate condițiile unei lecturi plăcute. Căci, în fond, întregul efort pe care-l face atît editorul, cît și graficianul și tipograful trebuie să conveargă spre facilitarea unui contact cît mai intim între conținut și lector. O carte prost concepută grafic, pare paradoxal, dar se citește mai greu. Una prost tipărită îngreuiază de asemenea lectura...

VAL MUNTEANU: N-ar trebui să încheiem această succintă discuție fără să subliniem că dorințele noastre, exprimate de altfel și aici, sînt în ultima vreme tot mai mult sprijinite și împărtășite de conducerile editurilor. Deci, un consens unanim cu multe perspective.

1) Una din primele ediții ale romanului «Elena» de D. Bolintineanu.
2) Ilustrație de M. Sim la romanul «Ciocoii vechi și noi».
3) Ileana Ceaușu Pandele: ilustrație la «Greuceanu» de Petre Ispirescu.
4) Livia Magdalena Rusz: ilustrație la «Inimă rece» de W. Hauff.
5-6) Copertele unor volume apărute în Editura politică.

literare

de G. DIMISIANU

Aurel MARTIN: „poeți contemporani"

În cea mai întinsă parte a sa, culegerea aceasta de articole își ia drept obiect actualitatea literară imediată, autori de azi și cărțile lor recente, dar ce deosebită e atitudinea lui Aurel Martin de a altor critici care operează și ei în «materia singerîndă» a prezentului! Nimic, la el, din precipitarea și nervozitatea comentatorului pus în situația să înregistreze diagrama actualității, pulsul ultimei ore literare, nimic din înfrigurarea proprie textelor ce consemnează producția curentă, încercînd primul act de înscriere a noilor opere în scara de valori a momentului. Natură potolită, calmă, neagitată de impulsiuni polemice, Aurel Martin e un critic ce tinde lucid spre obiectivitate și o atinge, în cele mai multe cazuri, reconstituind cu aplicație și răbdare lumea de semnificații poetice, simboluri și imagini ale operei comentate. Această atitudine e binevenită fiindcă liniștește perspectiva și dă prilejul unei aprecieri estetice detașate, deși impresia de oarecare răceală nu poate fi ocolită, comentariul menținîndu-se la o perfect egală modulare a tonului în oricare din compartimentele cărții.

Criticul procedează, așadar, fără grabă, pregătindu-și tacticos uneltele investigației și dăruindu-se netulburat unei acțiuni reconstitutive în urma căreia, prin acumulări treptate, obține o suită de profiluri lirice bogate în sugestii de analiză. E o critică de reconstituire, cum spuneam, realizînd o foarte utilă inventariere a temelor și motivelor poetice existente în creația unui autor, operație care nu se mărginește totuși la simpla descriere fiindcă invocă criterii sistematizatoare și înscrie totdeauna opera discutată într-o filiație spirituală. În «Poeți contemporani» criticul actualității e mereu acompaniat de istoricul literar, dacă nu chiar devansat de acesta din urmă, căci își spune cuvîntul cu mai multă energie, stabilind înrudiri de formule, dependențe și corespondențe tematice, distingînd etapele evolutive din creația unui autor, circulația motivelor dintr-o fază în alta, totul subsumat unui efort de prezentare integrală și clasificatoare. Mai atenuat e gestul valorificator propriu-zis, o scară de valori a poeților incluși în culegere neprofilîndu-se cu toată pregnanța. Diversitatea prezențelor e foarte mare: de la Arghezi, Pillat, Philippide, Vinea, trecînd prin Doinaș, Carianopol, Bănuță, Nina Cassian, Felea, Brad, Victor Tulbure, spre a ajunge la Nichita Stănescu, Ion Gheorghe, Baltag, Păunescu, Gabriela Melinescu (și n-am citat decît o parte din sumar) — o desfășurare de forțe poetice între care nu totdeauna se fac diferențierile de rigoare. Interpretările lui Aurel Martin, judicioase de le considerăm pe fiecare în parte, produc laolaltă imaginea unui peisaj fără forme de relief accentuate, fără piscuri și nici depresiuni prea adînci, ceea ce nu e ușor de admis, dacă privim lucrurile dintr-o perspectivă valorificatoare consecventă. La poeții tineri mai ales (Marin Sorescu, Grigore Hagiu, Adrian Păunescu ș.a.) criticul sesizează, totuși, aspectele inegale și imperfecțiunile, domeniile unde inspirația acestora oboselește, supunîndu-se rutinei și poncifelor, el formulînd judecăți critice care pot contribui la o mai exactă situare a poeților amintiți în contextul liric contemporan. Iată cîteva considerații despre Marin Sorescu: «Tehnica e aici (și nu numai aici!) urmuziană, cu înlănțuiri logice șocante, țintind concomitent și ambiguu... atît impunerea mitului cît și subminarea lui. Utilizată repetat, oricîte variante ar cunoaște, corespunzător registrului tematic și sentimental, altminteri foarte nuanțat, tehnica dă însă o anume monotonie formală, surprinzătoare la o inteligență artistică adversară declarată a rutinei. Descoperitor al unui mecanism insolit de percepție și valorificare estetică, Sorescu riscă să devină, prin repetiție, victima propriei descoperiri».

O asemenea perspectivă decisă ar fi fost bine să fie promovată cu mai mult curaj și în alte zone ale cărții. Spre a consolida spiritul critic al unei activități care impune, de altfel, prin rigoare și ponderație, prin limpezimea ideilor și a expresiei intelectuale.

OAMENI ȘI FAPTE ALE EPOPEII CONTEMPORANE

de R. POP și I. NICOLAE—Fotografii de S. STEINER

În acest timp premergător Conferinței Naționale a Partidului, în acest timp premergător celei de-a XXV-a aniversări a Republicii, milioanele de oameni ai muncii din întreaga noastră țară și-au înzecit eforturile pentru a îndeplini cincinalul cu cît mai mult posibil înainte de sfîrșitul său calendaristic. Este acesta un chip muncitoresc de a cinsti evenimentele pe care le așteptăm, este acesta un chip muncitoresc de a răspunde nobilei chemări a partidului pentru împlinirea marii cauze: dezvoltarea multilaterală a societății noastre, transformarea rapidă a vieții din această țară.

Pretutindeni, reconsiderări ale propriilor forțe și redimensionări ale angajamentelor, recorduri în muncă și în dăruire; pretutindeni, strădanii de autodepășire; pretutindeni, dovezi ale unei conștiințe înaintate, responsabile, generalizate la scară socială; pretutindeni, chemări la întreceri îndrăznețe și răspunsuri și mai îndrăznețe; pretutindeni, oameni și fapte ale epopeii construcției noastre socialiste.

Și totuși — în strădaniile noastre de cronicari ai acestor timpuri — iată-ne siliți să ne oprim doar la cîțiva dintre minunații noștri contemporani. Dar ținem să precizăm că, dincolo de un anumit nume și o anume faptă, paginile acestea sînt închinate marelui colectiv de muncă al țării și marilor Lui fapte.

Am o ascensiune senzațională

Ascultîndu-i vorbele, prima impresie a fost că am de-a face cu un om încrezut.

— Ascensiunea mea o consider senzațională. După ce am terminat școala profesională — cu toate că eram matriță și cu toate că tentația cea mare era uzina, cu orele ei fixe de lucru, cu stabilitatea ei — am ales șantierul. Am 28 de ani și de 12 ani lucrez în construcții metalice și montaj. La 20 de ani conduceam o echipă de 80 de oameni pe șantierul Fabricii de celuloză și hîrtie din Constanța. Am mai lucrat pe șantierele Combinatului de celuloză și hîrtie din Călărași, ale Fabricii de mașini unelte și agregate din București, ale Uzinelor «Vitamina» (9 Mai) și «Policolor» tot din București, ale Combinatului de îngrășăminte chimice din Turnu Măgurele.

Munca cu oamenii e grea, dar îți aduce și bucurii. Unii dintre cei în vîrstă, care mă tratau la început ca pe un puști, au ajuns să-mi ceară explicații în chestiuni de meserie. Cu tinerii m-am împăcat mai ușor, poate și fiindcă m-au ales secretarul organizației de bază U.T.C

Lucrările de montaj cu piese atît de grele sînt deosebit de periculoase. Dar de cinci ani, de cînd sînt maistru, nu a fost nici un accident.

Pe șantierul Fabricii de rulmenți din Alexandria, în aceste zile, alături de alte operații, se dă bătălia pentru isprăvirea cu bine a unei lucrări și dificile, și urgente. Simplificînd la maximum explicația, e vorba de acoperirea halei principale de fabricație, de-a lungul subsolului tehnic, care încorporează toate funcțiile auxiliare ale halei monobloc. Urgența e dictată de pericolul potențial al alunecării

și chiar răsturnării fundațiilor în caz de ploi abundente. Și asemenea ploi au 'și fost.

Ciclul tehnologic al lucrării pretinde o durată de muncă de 45 de zile. Constructorii montori s-au obligat s-o termine în 30 de zile. Și acum să revenim la maistrul Costică Toma, unul dintre cei mai vrednici oameni de la Grupul de șantiere Turnu Măgurele al Trustului de construcții industriale-București, ale cărui vorbe le-am notat mai înainte.

*

— V-am spus că aș fi putut să mă duc într-o uzină. Dar acum, după atîția ani, pot spune cu toată certitudinea: pe șantier am renăscut. De altfel, să știți că și mentalitatea s-a schimbat: au dispărut frica și rușinea de șantier. Despre «șantieriști» înainte se vorbea de rău, azi tinerii se încadrează cu dragoste aici. Se transferă chiar și din uzine.

Am văzut cu ochii mei cum s-au ridicat numeroase obiective. Vă mărturisesc că în concedii îmi place să-mi fac drum pe acolo pe unde știu că am montat o fermă, o estacadă ..

Am multe realizări, dar să știți că succesele mele le datorez oamenilor care m-au înconjurat, care m-au înțeles și care au avut încredere în mine. Sînt recunoscător celui căruia i-am fost ucenic — șeful de brigadă Nicolae Mihalache; celui care m-a ajutat să fac școala — șeful de lot de montaj, cu care lucrez de opt ani, Valeriu Verdeș; și mai sînt recunoscător oamenilor din brigada mea. Fără Ion Tudorache, Leonte Iordan, Costache Opariuc, Andrei Magheran, fără toți ceilalți din brigadă, eu n-aș însemna mare lucru.

*

La început am bănuit că am de-a face cu un încrezut. Promit, jur și-mi iau angajamentul că n-am să mă mai pripesc. Costică Toma nu-i decît unul dintre tinerii noștri conștienți de ceea ce se petrece la noi în țară, de ceea ce se petrece cu ei, conștienți de dragostea și înțelegerea cu care sînt înconjurați, conștienți de rosturile și îndatoririle lor, conștienți de ceea ce au primit și de ceea ce trebuie să dea, dar conștienți și de dreptul de a se bucura și de a fi mîndri de succesele propriei lor munci.

Bucuria mea? Motoarele! Să le aud frumos lucrînd în patru

La capătul Ilfovului și înainte de a intra în Teleorman, de o parte și de alta a șoselei spre Alexandria, cum pleci din București, sînt pămînturile «laseului» Mihăilești. Acolo l-am cunoscut pe Alexandru Tudor.

La ferma Prunaru, care aparține de acest I.A.S., mi-am spus pășul de cum am ajuns:

— Am nevoie de un om deosebit.

Și inginerul Ion Drăguțeanu, și inginera Rada Marghitu, și muncitorul brigadier «de la cultura mare» Vasile Nicolae mi-au dat — șocant de spontan — unul și același nume. Așa se face că am ajuns să-l cunosc pe Alexandru Tudor.

*

40 de ani; nevasta dumnealui, Ana, lucrează la seră, la C.A.P.-Bujoreni; băiatul, Nicolae, este elev în clasa a VII-a la Școala generală din comună; iar Valeria termină în acest an Liceul agricol la Alexandria. Notez datele acestea fiindcă le socotesc grăitoare pentru destinul contemporan al unei familii de țărani, de la noi.

De treisprezece ani, Alexandru Tudor este mecanicul de întreținere nr. 1 al fermei.

Judecați-i singuri, ascultîndu-i replicile:

— Bucuria mea? Motoarele! Să le aud frumos lucrînd în patru (timpi). Dacă nu, să știți, eu n-am indulgență pentru ele.

— Cu colectivul meu de muncitori n-am probleme. Ei cu mine? Nu știu, poate, întrebați-i! Eu sînt atent să le apreciez și munca, și să-i trag și la răspundere, după caz.

— E adevărat ce vi s-a spus, am stat o duminică întreagă în atelier; dar nu-i ceva deosebit. Tovarășul inginer era supărat că scosul manual al cartofilor e scump. Și atunci am stat duminica aceea ca să adaptez un utilaj la scosul mecanic al cartofilor. Nu, nu-i ceva deosebit. Îmi place să încerc multe. Ca să nu mai cerem investiții cu mașini noi, le-am adaptat pe cele care le avem și pentru lucrări din legumicultură. Iar pe combină am modificări care cred că nu le are nimeni pe aici. Nu le tin secret; să vină și le spun. Mașinile noi sînt de randament, dar complicate. Băieții trebuie să se pregătească serios, ca să se descurce cu ele.

— Angajamente? Cele ale fermei! Să dăm 3 500 kg grîu la hectar, în loc de 3 000 kg cît era planificat. Adică la cele 800 ha însămînțate cu grîu, înseamnă 400 de tone de grîu peste plan sau, în bani, 400 000 lei venit peste plan, deci un beneficiu de vreo 280 000 lei. Asta numai la grîu. Dar ferma are în total 1 400 de ha. Restul e cu alte plante. La orz vrem să scoatem 4 000 kg de pe un ha, față de 3 200 cît e în plan. Mă întrebați de angajamentul meu. Eu știu una și bună: că la însămînțări în toamnă, și la fertilizările faziale, și la recoltat, mă rog, la toate lucrările, mașinile trebuie să fie pregătite din timp și să meargă ca ceasornicul. Recolta depinde în mare măsură de mașină. Avem o combină nouă, «Gloria C-12». De-abia aștept s-o văd cum merge, de-abia aștept recoltatul.

*

Să-mi fie, rogu-vă, înțeles entuziasmul, dar în bărbatul acesta bine legat, chipeș, ars de soare și de patima pentru mașinării și ogoare, mi-am îngăduit să văd, măcar pentru sufletul meu, personificarea agriculturii tehnicizate.

Vom avea ce raporta partidului!

Uzinele bucureștene «Vulcan». Hale uriașe, macarale uriașe, obiective de lucru uriașe și peste toate — stăpîni și demiurgi — oamenii. Dacă, practic, altfel nu se poate, să ne mulțumim să-l cunoaștem măcar pe unul dintre ei.

Ion Pavel, șef de tură. De 15 ani lucrează în același atelier, «la Cazangerie 2». Mi se spune că «e evidențiat lună de lună». Cu alte cuvinte, condiția de fruntaș pentru dumnealui a devenit cotidiană, s-a transformat într-un stil de muncă.

Discut cu acest bărbat despre care toată lumea vorbește numai de bine și caut «să-i prind» esența.

Ion Pavel are satisfacții de dascăl:

— Mă bucur că foștii mei ucenici sînt azi lucrători de înaltă calificare, tehnicieni și chiar ingineri.

Ion Pavel este stăpînit de obsesia lucrului de calitate:

— Nu slăbesc un produs din ochi pînă nu-l știu bine finisat, pînă nu-l știu — ca să spun așa — trecut cu note bune și la predare, și la control, și la proba pentru beneficiar.

Ion Pavel nu acceptă să scriu doar despre dumnealui:

— De ce v-ați oprit la mine? Sînt mulți meseriași serioși aici. Tudor Oprea, Aurel Soare, Nicolae Stan, Constantin Stan... La noi munca nu e individuală. Punem toți umărul. Iată, de pildă, filtrul de mare capacitate pe care ne-am angajat să-l dăm peste plan în cinstea Conferinței Naționale a Partidului și, firește, înainte de data conferinței, va fi rodul muncii noastre, a tuturor. În ceea ce mă privește, știu un singur lucru: sînt membru de partid și înaintea partidului nu pot ieși decît cu să raportez terminarea cincinalului mai devreme. Altfel nu m-aș mai respecta.

Uzinele «Vulcan». Hale, macarale, obiective de proporții uriașe. Și totuși acolo m-a impresionat ceva imaterial, un sentiment: acela de responsabilitate a oamenilor față de chemarea la autodepășire, adresată de partid națiunii.

OAMENI ȘI FAPTE ALE EPOPEII CONTEMPORANE

Noi toți ne-am hotărît să scurtăm timpul

Un lăcătuș nu este muncitorul care are de îndeplinit o operație oarecare, colaterală, relativ neimportantă față de activitatea tehnologilor. Cel puțin aceasta este situația la moderna Uzină de alumină din Oradea. Am aflat acest adevăr din spusele șefului de echipă Ludovic Lucuța, lăcătuș, care îmi explica cum au reușit ei să termine mai repede de reparat o baterie și ce înseamnă aceasta pentru întreaga producție a uzinei.

— Noi toți — cei din echipa mea — de comun acord cu maistrul Ioan Hereda și cu ing. șef Aurel Bonțea, ne-am înțeles să scurtăm perioada de reparație capitală la bateria 2 de autoclave. Am și izbutit: am terminat de reparat instalația cu opt zile înainte de termen. Iar dacă vă gîndiți cît de importantă este doar producția din patru ore a unei baterii... puteți să vă imaginați ce înseamnă aceste opt zile date mai devreme.

— Și cum ați putut să vă țineți de cuvînt?

— Păi, am lucrat cu echipa și în schimbul de noapte, am defalcat lucrările ca să nu ne aglomerăm...

— Dar să știți că au economisit și cantități importante de materiale, intervine în discuție maistrul Ludovic Boroș.

— Care este valoarea materialelor economisite?

— Apăi, continuă calm meșterul Lucuța, n-aș putea să vă spun, că nu am avut timp să ne gîndim la asta. V-am putea spune în schimb ce am economisit: 60 de șuruburi-metric de 30,8 flanșe de 150,10 flanșe de 50 Ø diametru, care rezistă la 30 atmosfere — care-s foarte scumpe; un ventil italian de 200 — care iar costă mult.

— Și dacă ați folosit în continuare materiale vechi, nu suferă calitatea?

— Nu, căci de cînd lucrăm aici, avem ceva experiență și am văzut că o parte din materiale rezistă dacă-s îngrijite; pe altele le-am recondiționat la strung — flanșele, șuruburile. Strungarul Eugen Boldiș ne-a ajutat tare mult. Și așa am reușit să folosim din depozit materiale doar atîtea cîte ne-au trebuit. Restul le păstrăm și le vom folosi la alte reparații.

Cu asemenea oameni, pe cît de harnici pe atît de inventivi, eroi ai unor performanțe «obișnuite», fără îndoială că secția de măcinare a uzinei va reuși într-adevăr să-și țină cuvîntul dat: acela de a atinge un spor de producție egal cu 500 t alumină și o economie la cheltuielile materiale în valoare de 300 000 lei.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Săptămîna aceasta, cîteva opinii în legătură cu turismul.

Reluînd o idee care a mai fost expusă în această rubrică acum vreo trei ani, cititorul **Andrei Băieșu** din Pitești ne prezintă o propunere în legătură cu turismul tinerilor. Dar să-i dăm cuvîntul: «...Nu cred de fel că ar trebui să existe cabane pentru tineri și cabane pentru vîrstnici. Dar, deoarece tot avem nevoie de un număr mult mai mare de amenajări turistice decît cele existente și deoarece tinerii drumeți sînt foarte numeroși și, în același timp, mai mobili și mai puțin pretențioși decît ceilalți, cred c-ar putea fi luată în considerare organizarea unor cabane simple, plăcute, dotate cu confort minimal, de genul celor care au înflorit în Franța acum cîteva decenii sub denumirea de «auberges de la jeunesse» (hanurile tineretului). Tinerii turiști, fără automobile, fără reumatisme și spondiloză și fără necesități alcoolice — nici măcar țuică de Pitești! — ar găsi un loc de adăpost pentru 1-2 nopți, ceva de-ale mîncării, un loc unde să se poată cînta, dansa și lega prietenii cu alți tineri. Asemenea cabane ar putea fi construite prin munca voluntară a tinerilor, cu materiale locale, n-ar necesita personal numeros (grosul serviciului ar fi făcut chiar de tinerii turiști) și ar percepe tarife reduse. Eventual, tinerii care ar cotiza tot anul ar putea plăti și mai puțin, sume infime... Anual, drumurile țării ar fi străbătute de sute și sute de mii de tineri, dornici să-și cunoască patria și să se cunoască între ei și care, deveniți maturi, adică intrați în activitatea productivă normală, ar putea continua să sprijine moralmente și materialmente — desigur, la proporții modeste — o activitate de care s-au bucurat în anii lor cei mai frumoși...»

Așa cum am mai spus și altă dată, propunerea ni se pare excelentă și ne vom permite s-o supunem «celor în drept», bucurîndu-ne dacă va avea ecou.

«Cea mai rudimentară formă de turism este mersul la ștrand», ne scrie cititoarea **Octavia Bobescu** din București. „În lipsă de ceva mai bun, acolo cauți un pic de aer curat și un pic de apă bună pentru scăldat. Dar ați vizitat oare ștrandurile bucureștene? Despre apă ce să mai discutăm? Parcă ar fi eșantioane de la expoziția demonstrativă organizată cu prilejul Conferinței mondiale despre poluare de la Stockholm. Iar aerul îmi amintește ceea ce ați scris odată cu privire la «civilizația mititeilor». Deasupra întregii zone a lacurilor bucureștene plutește suavul miros emanat de cei mai popular dintre produsele noastre culinare. Se pare că un ștrand se poate lipsi de nisip, de dușuri, de debarcadere, de orice, numai de grătare nu. Pînă și un ștrand mai ca lumea înzestrat, cum e cel al Tineretului, e complet «mititeizat». În rest, exerciții de imitare a sardelelor (în cutie, bineînțeles). Oare pentru a respira duminica, e absolut necesar să-ți cumperi mașină mică?“

Ciclul nostru de anchete «Cum valorificăm tezaurul turistic?» ne-a adus o serie de ecouri. Conducătorii Consiliului popular al județului Bihor, după ce ne mulțumesc pentru criticile și sugestiile publicate, ne informează, în mod concret, asupra unei serii întregi de măsuri în curs de înfăptuire: plantarea de indicatoare și de panouri cu hărți și recomandări muzeistice, creșterea numărului de locuri în campinguri, construirea unor hanuri și hoteluri, organizarea unor bogate programe culturale. Dată fiind seriozitatea cunoscută a bihorenilor, nu ne îndoim că toate aceste planuri vor deveni realități.

Consiliul popular județean Sibiu a delegat Oficiul ONT și Comitetul Municipal de Cultură și Educație Socialistă cu trimiterea unor răspunsuri, din păcate, prea puțin concrete. Aflăm că o serie de proiecte interesante sînt în studiu sau n-au fost încă nominalizate, că numărul plăcilor memoriale se va înmulți serios dar că, pe de altă parte, nu e bine să se înmulțească pentru că se bagatelizează acțiunea etc., etc.

Propunerea cititorului **Andrei Cornel** din Reghin, jud. Mureș, de a se institui premii pentru dezlegătorii cuvintelor încrucișate publicate în revistă nu ne surîde. Ar însemna — pentru ca un asemenea concurs să aibă sens — să ridicăm mult nivelul de dificultate al careurilor, ceea ce ar stîngheri prea mulți cititori.

Mulțumim tovarășei profesoare **Elena Bosînceanu** din Iași pentru interesantele observații cu privire la «stricătorii de limbă»; observațiile vor fi trimise și instituției vizate.

Interviuri realizate de Jeana GHEORGHIU

CORINA CHIRIAC – FĂRĂ FALSĂ MODESTIE – DESPRE SINE ȘI CREDINȚELE SALE

— vă plac interviurile, Corina Chiriac?

— Nu știu. Sînt zile cînd aș veni singură într-o redacție să discut cu cineva, să spun tot ce-mi stă pe buze, iar altele... Azi nu știu încă ce fel de zi e. Oricum, vă propun niște răspunsuri sincere, nesofisticate.

— Ce părere aveți despre publicitatea care se face interpreților de muzică ușoară la noi și aiurea?

— La noi se află sub zodia hazardului. Cel puțin în ceea ce-i privește pe debutanți, e accidentală și insuficientă. Ar trebui mai multă preocupare; în fond, «reclama-i sufletul comerțului», nu? În alte țări se face o publicitate formidabilă, organizată, competentă. Se simte la noi nevoia unei «specializări»: poate în cadrul Școlii populare de artă sau al impresariatului artistic. Pentru că, în general, fiecare își este propriul impresar (de aceea o admir pe Margareta Pîslaru care e de o tenacitate extraordinară)! Afișele, programele de sală, informațiile din presă, chiar și interviurile sau fotografiile sînt insuficiente și nesemnificative...

— Sînt, desigur, și interviurile o modalitate de a face publicitate cuiva. Încerc, cu toate acestea, să mă detașez și vă propun să vă prezentați cititorilor cu obiectivitate, «așa cum sînteți», fără «reclamă». Așadar, sînteți mulțumită de dv.?

— Sînt mare amatoare de cărți de maxime, de înțelepciune. Reținuna din culegerea lui Geo Șerban, «Idei trăite»: «Mulțămirea de sine însuși? E cea mai banală piatră de mormînt a talentelor». Deci, mi-am propus să nu fiu mulțumită de mine, deși... Dintotdeauna nu mi-a plăcut, de pildă, că nu sînt idealul meu estetic de femeie. Cînd eram mică aveam chiar complexe; mai tîrziu îmi schimbam des culoarea părului, fardul, dar cu timpul m-am obișnuit și cu asta și am renunțat de a mă mai «face frumoasă». Apoi, sînt prea comodă. Mă nemulțumește că nu mai fac muzica pe care o făceam cînd mă așezam singură la pian și cîntam, cînd nu eram nevoită să cînt bucățile nu-știu-cui, deși nu-mi spun nimic, nu se pliază pe ideile mele...

— Fără modestie — ce calități credeți că aveți?

— Nu mi s-au pus și nu mi-am pus niciodată astfel de întrebări și de aceea nici nu m-am gîndit vreodată să le formulez răspunsuri. Dacă aș încerca, n-aș putea-o face decît raportînd totul la structura mea. Pentru mine pot părea calități, iar pentru alții defecte! În fine, sînt foarte pașnică, nu sînt impertinentă, iubesc libertatea sub toate aspectele; mă conduc numai după ceea ce cred eu că e bine în viață; gura lumii nu mă influențează, îmi place numai ca fabulă. Cred că sînt inteligentă, nu știu însă și cît de deșteaptă. N-am complexe de cultură... dar cred că am spus destul despre calitățile mele!

— Sînteți o vedetă de muzică ușoară. Ați putea încerca o definiție — cît mai personală — a acesteia?

— Eu, una, nu mă consider o vedetă. Decît în măsura în care asta înseamnă a fi cunoscut de foarte multă lume. Dar pentru că în mintea mea noțiunea de vedetă se asociază nefericit cu aceea de «vedetism», prefer să vorbesc despre personalități. Mă deranjează cînd unii mă privesc «prin televizor» și mă întristează cînd nu sînt tratată ca toți oamenii. O reală personalitate — și am avut fericita ocazie să cunosc multe personalități culturale — trebuie să fie «direct proporțională» în modestie cu faima pe care o are, să nu încerce să epateze și, mai ales, să nu complexeze pe nimeni!

— Știu că părerile — ca și speranțele, de altfel — sînt împărțite în ce privește lansarea și menținerea în muzica ușoară. Ce considerați, deci, a fi mai greu?

— Deși Napoleon spunea că nu victoria contează, ci menținerea ei, consider că e mai greu să te lansezi, pentru că trebuie să găsești exact momentul cînd e util ceea ce ai tu de spus, pentru că trebuie să demonstrezi necesitatea locului tău între valorile existente la acel moment. Menținerea nu mai depinde decît de seriozitatea profesională și, întrucîtva, de șansa de a găsi piesa sau «rolul vieții»...

— ... N-aș lăsa să-mi scape nici aspectul «susținerii»!

— Mă revoltă, desigur, abnegația unora în susținerea unor false valori, ca și repetarea susținută a unor consacrați — pentru că se ajunge la demonetizarea lor. Dar nu voi putea înțelege niciodată de ce se pleacă de la ideea că «lumea nu înțelege» și se cultivă neprofesionismul, prostul-gust, de ce se preocupă unii mai mult de cantitate decît de calitate...

— După teatru și muzică, v-a «adoptat» TV-ul, iar de curînd și cinematograful. Veți absolvi anul acesta IATC-ul și veți fi repartizată să lucrați într-un teatru dramatic. Să înțeleg că în «disputa» aceasta între arte va cîștiga totuși teatrul, prima pasiune?

— V-am vorbit pînă acum fără falsă modestie despre mine și credințele mele, acum însă trebuie să vă spun că aș dori să primesc cît mai multe solicitări și să le pot acoperi pe toate. Mi-aș dori să mai colaborez cu filmul, dar cu un rol mai colorat — cel din «Aventuri la Marea Neagră» nu m-a servit suficient. Sînt, totuși, bucuroasă că am debutat alături de Florin Piersic. Și să vă fac o mărturisire — prima mea pasiune, și cea mai constantă, este scrisul!

IMPORTANT E SĂ ADUCI LUMII CEEA CE ÎȚI E PROPRIU ȚIE, ȚĂRII TALE!

— Deși publicul vă cunoaște deja din prezentarea pe micul ecran, să încercăm, Doru Stănculescu, să spunem mai mult decît că sînteți fratele și acompaniatorul — în acea ocazie — al Mihaelei Mihai.

— Am 22 de ani, am absolvit anul acesta Școala tehnică de arhitectură, mă pregătesc pentru facultate. Am apărut în public în 1968 la «Student club», apoi la clubul Arhitecturii; în iarna lui '71 am apărut la TV, după ce în primăvara aceluiași an am participat la primul festival folk de la «303»...

— «Se poartă» mai de demult «artistul complet», iar de curînd sînt «la modă» cîntautorii. Vă numărați printre ei, avînd în vedere că sînteți interpret vocal, instrumentist, compozitor, textier. De ce, atunci, vine atît de tîrziu confirmarea vocației dv.?

— Tocmai pentru că multă vreme m-am străduit să apar fără a-mi lega numele de cel al Mihaelei, dar n-am reușit. Ne deosebim, de altfel, esențial; nu era posibilă o apariție împreună. În ce privește «Ecou de romanță», e într-adevăr un accident — am considerat că i se potrivește mai bine ei și așa am apărut împreună: ea — interpretă, iar eu în postura de acompaniator.

— Ați repurtat totuși un frumos succes, oficiind singur în serile de muzică și poezie ale Studioului radio. Teatrul «Bulandra», ca și Radioul, prezintă cu sălile pline acest nou gen de spectacol. Ce credeți că aduce publicul la serile de muzică și poezie?

— Înainte de toate intimitatea pe care o creează între scenă și public acest gen de muzică deosebită, necomercială, și puritatea poeziei.

— La noi, ca și în țările «mari producătoare de muzică», acest gen are o mare priză la public. Cărui fapt credeți că i se datorează?

— E o muzică ce izvorăște din necesitatea de a exprima o idee, o trăire, un gînd care te frămîntă. De fapt, muzica e numai un pretext de a exprima direct ideea. Și ar mai fi ceva: acest gen de muzică se află într-o situație ideală, cred eu, compozitorul fiindu-și propriul interpret — varianta lui nefiind neapărat cea mai bună, dar e cea mai adevărată. E greu de găsit un interpret care să-ți intuiască perfect intenția, trăirile, chiar dacă ideea ce-o exprimi îi e familiară!

— Puțini sînt însă cei ce popularizează acest gen. Din ce cauză?

— Publicul e totdeauna șocat de nou și de aceea și ușor de cîștigat. Dar ar trebui — cred — înlesnite întîlnirile dintre interpreți, creatori și public, ar trebui create cadre propice pentru astfel de întîlniri. Numai așa publicul va fi informat, va putea discerne între valoare și nonvaloare și-și va putea da seama că nu numai felul în care îți expui ideea contează, ci însăși ideea.

— Ce v-a îndemnat, Doru Stănculescu, să abordați acest gen și nu cel al muzicii comerciale, cum o numeați, în care succesul e mai facil?

— Mai întîi ar trebui să mărturisesc că nu știam ce «fel» de muzică scriam. Alții m-au «încadrat» în acest gen. De altfel, nici nu știu alte melodii decît cele pe care le compun eu! Am refuzat orice influență din afară — magnetofonul, discurile — cîntîndu-mi singur. Nu știu dacă e bine sau nu, dar știu că asta m-a servit măcar pe planul originalității. Îi sînt foarte recunoscător lui Tudor Gheorghe — pe care-l admir sincer — că a deschis drum cunoașterii muzicii acestor noi trubaduri! Acum am reușit să înjghebez o formație de muzică folk camerală (cu care voi prezenta în curînd la Radio un spectacol folk patriotic pe versurile lui Constantin Săbăreanu), înclinată puțin spre muzica «cultă», cu influență folclorică. Notați deci că nu e vorba de inspirație folclorică, ci de influență. Folclorul nostru e imens și cine poate spune că-l cunoaște? De fapt, noțiunea cea mai exactă e de național, cred. Pentru că trăiești în țara asta și vrei să faci ceva pentru semenii tăi. Vrei să comunici cu ei și asta n-o poți face decît numai românește. Sub acest semn, al naționalului, cred eu că trebuie să stea originalitatea; pentru că, altfel, zadarnic ești un virtuos instrumentist sau cîntăreț — fiecare țară are virtuoșii ei și e important să aduci lumii ceea ce îți e propriu ție, țării tale!

concursul nostru

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

45

46

47

48

concursul „CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE"

Fotografia aleasă Nr _____

Numele, prenumele și adresa cititorului

45) Trepte
MARIN NĂSTASE—economist, Galați

46) Visul unei nopți de iarnă
ION FLORII—Lupeni

47) Primăvara
FEKETE JÁNOS—Tg. Mureș

48) Vechea ulicioară
IOAN PETRESCU—Azuga

REZULTATUL CONCURSULUI NOSTRU

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

PE LUNA MAI

Cel mai mare număr de «voturi» date de cititori, prin bonuri de participare, a întrunit fotografia intitulată «Viață» de Cristina Frangopol din Arad, publicată sub nr. 18 în «Flacăra» nr. 19. Rezultate apropiate au obținut fotografiile: «La vîrsta primului prăjit» de Focache Biciușcă din București («Flacăra» nr. 22); «Veneție orădeană» de I. Cohn din Oradea («Flacăra» nr. 19) și «Vestitorul primăverii» de Năstase Soare din București («Flacăra» nr. 21). Felicităm pe cei mai buni. În general toate fotografiile publicate în revistă au întrunit un număr de voturi destul de mare, însă nu suficiente pentru a se plasa în fruntea plutonului. Pentru etapa următoare urăm succese atît celor care ne trimit fotografii, cît și cititorilor care însuflețesc concursul prin participarea lor pasionată la alegerea celor mai bune lucrări.

Prin tragere la sorți a cîștigat un abonament pe trei luni la revista «Flacăra» cititorul Călin Victor, cart. Trivale, Bl. 18, Sc. F, ap. 19, Pitești.

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

era un tînăr...

Biografia de mai jos îmi apare extraordinar de asemănătoare cu fapta unui echilibrist ce sfidează legile gravitației, purtînd pe frunte stive întregi de obiecte lunecoase și fragile, cu care pășește de-a lungul sîrmelor, se clatină pe sisteme de obiecte cilindrice și sferice vopsite multicolor, întinde la maximum suspense-ul spectatorilor, cînd el de fapt este bine antrenat și merge la sigur, face minuni de virtuozitate, pentru ca la capătul cursei să alunece penibil și să cadă cu toate prăjinile, farfuriile și paharele de recuzită claie-grămadă peste el.

Se numește Constantin Enăchescu sau Enăchie, lumea nu-i cunoaște nici măcar numele. A venit sub soare în urmă cu vreo 19 ani, cam nedorit. În orice caz, cu tată necunoscut. Mama n-a reușit să-l crească pe lîngă ea decît atîta timp cît copilul s-a mulțumit să sugă și să se tîrască în jurul albiei. A fost încredințat Casei de copii preșcolari din Cîmpulung.

Pînă în acest moment nu se poate vorbi de căi rătăcite, pur și simplu pentru că faptele unui Nichipercea de 2-3 ani nu sînt concludente. În schimb, de atunci biografia omulețului se leagă pentru mulți ani de activitatea unor instituții de ocrotire, iar purtările și mentalitățile lui devin totalul calitativ al eforturilor zilnice. Nenumărate, nemăsurate, multe chiar nebăgate în seamă, eforturi ale înlocuitorilor de părinți. Nici în continuare evoluția copilului nu va pune probleme, el va crește drept, spre binele lui și satisfacția educatorilor.

La 7 ani grija lui C.E. a fost preluată de Casa de copii școlari din Pitești, care-i va purta pașii, în continuare, pînă la 16 ani. Acolo a învățat să citească și să bată mingea, a învățat matematică și cum să se poarte în lume. Următorii nouă ani acolo a fost căminul lui, în care a mîncat, a dormit, și-a ras primele tuleie, și-a făurit întîiele visuri. Acolo s-a putut dovedi și mai clar că este un copil cuminte, cum se spune — un copil fără probleme. Statul s-a îngrijit mai departe să-i făurească un viitor cît mai sigur. A fost trimis la școala profesională din Turda și s-a calificat într-una dintre cele mai pretențioase meserii: mecanic sculer. În ziua de 20 iunie, anul trecut, a absolvit școala, și-a susținut examenul profesional. I-au fost înmînate certificatul de calificare, un libret CEC cu 503 lei (primii bani dați pe mîna lui!) și un act de repartizare către fabrica «Argeșana» din Pitești. Enăchie a revenit ca un om format pe meleagurile natale, s-a dus puțin prin comuna maică-sa, a mai dat o raită pe la casa de copii (căminul lui adoptiv), cei de acolo l-au trimis într-o ultimă tabără — la mare! — și s-a întors la sfîrșitul lui august în Pitești. A închiriat o cameră la gazdă și pe data de 20 septembrie s-a prezentat la locul de muncă.

Peste o lună devenea major. Dar **peste o săptămînă** se încîrdușa cu încă un tip și comitea un furt. Apoi cu încă doi și comitea încă 21 de infracțiuni. 17 ani și 11 luni de educație, de eforturi, de cheltuieli, de probleme pedagogice, de măsuri, de soluții, au fost anulați într-o noapte, lîngă un coteț de păsări, în compania unui cunoscut din gară, cu puține zile înainte de a păși calendaristic pe poarta vîrstei omului format. 17 ani au fost șterși cu buretele pentru 22 de furturi de păsări.

Nu se poate spune nici măcar că a fost vrăjit de aspectul aventuros al vieții tenebroase. Furturile rămîn simple găinării, chiar dacă C.E. a operat în 20 de nopți de 22 de ori și a răpit din somnul lor 73 de găini și 29 de curci. Fapta lui C.E. rămîne, în general, neexplicabilă. O poticnire lamentabilă la mal. Distrugerea unei migăloase opere pedagogice cu o singură lovitură de picior. Victoria unicului sfat rău asupra miilor de sfaturi bune. Dezmințirea unei copilării și adolescențe exemplare la prima ocazie de a-și da în petic.

Avem fel de fel de instituții, organisme și organizații împuternicite și în mare măsură înzestrate să asigure educația tineretului. În cazul lui C.E. ele și-au făcut pe deplin datoria. L-au purtat pînă la poarta vieții, iar «asistatul» s-a arătat tot timpul demn de eforturile făcute pentru creșterea lui. «Un copil harnic, cuminte, minunat», «cel mai ascultător băiat pe care l-am avut în ultimii ani», ne declară directoarea și administratorul casei de copii. Dar a fost destul ca tînărul minunat să intre brusc în viitoarea vieții, fără să mai aibă un supraveghetor, ca să alunece. Ce păcat! Ce dezamăgire! Cît de inutil a fost totul!

Oricît am face pentru creșterea și educarea copiilor, adolescenților și tinerilor, niciodată nu vom putea spune că am făcut cît trebuie.

știință și filozofie

de Henri WALD

Toată lumea este astăzi convinsă de importanța științei în dezvoltarea omului. Fără știință, omul ar fi rămas cel mult ființa cea mai inteligentă. Intelectul și l-a format prin conlucrarea uneltei cu limbajul. Înmulțirea cunoștințelor i-a permis să treacă, într-un timp record față de ritmul dezvoltării biologice, de la piatra necioplită la calculatoarele electronice. Însă cunoașterea nu se reduce la știință și omul nu se reduce la cunoaștere. Omul se străduiește să cunoască nu numai realitatea și mijloacele de a o schimba, ci și scopurile pe care dorește să le realizeze.

Activitatea umană nu este numai științifică, ci și moral-artistică. Omul are nevoie să cunoască nu numai «obiectul», ci și «atitudinea» pe care subiectul poate și trebuie să o ia față de obiect. Prin știință, subiectul cunoaște obiectul, prin morală și artă, subiectul ia atitudine față de obiect. Filozofia include și depășește atît cunoașterea științifică cît și atitudinea moral-artistică, ajungînd în cele din urmă la esența contradictorie a omului: unitate între subiect și obiect, între materie și spirit, între natură și cultură, între legitate și libertate... Referindu-se la obiect, enunțurile științei pot fi supuse direct confruntării experimentale; referindu-se la unitatea contradictorie dintre posibilitățile obiectului și idealurile subiectului, enunțurile filozofiei nu pot fi confirmate sau infirmate decît în decursul timpului, de direcția în care înaintează însăși istoria. Filozofia începe mai ales de unde se termină știința. Cînd o problemă a căpătat o soluție științifică sau este cel puțin susceptibilă de un răspuns științific, încetează să mai fie o problemă filozofică.

În vreme ce știința caută să micșoreze continuu aportul subiectului în cunoașterea obiectului, filozofia meditează tocmai asupra raportului dintre subiect și obiect. Prin știință, obiectul se impune subiectului, prin filozofie subiectul încearcă să se impună obiectului. Știința cere subiectului o anumită *umilință* față de obiect, în vreme ce filozofia exprimă *îndrăzneala* subiectului față de obiect. Știința vrea să cunoască realitatea așa cum *este*, filozofia arată și cum *ar trebui să fie*. Enunțurile filozofiei nu sînt numai judecăți de existență, ci și judecăți de valoare. Însă nici unele, nici altele nu pot fi fundamentate riguros științific, deoarece primele sînt obținute printr-un salt nedemonstrabil de la «toți» la «orice», iar celelalte exprimă năzuințele subiectului, nu tendințele obiectului. Prin judecățile de existență, filozofia rămîne în legătură cu cercetarea științifică, iar prin judecățile de valoare, ea intră în contact cu atitudinile morale și artistice. În știință, Einstein îl *depășește* pe Newton, în filozofie, Bergson îl *contrazice* pe Descartes. Continuitatea din știință devine în filozofie opoziție. Principala menire a filozofiei nu este sporirea cunoștințelor despre obiect, ci aprecierea lor din punctul de vedere al subiectului.

În vreme ce știința se străduiește să perfecționeze mijloacele de dominare a mediului, filozofia încearcă mereu să le mențină sub controlul critic al scopului suprem: *omul însuși*. Filozofia este o disciplină nu numai interpretativă, ci și prospectivă, nu numai teoretică, ci și militantă. Creația filozofică tinde să fie cea mai înaltă formă de «retroacție» a unui sistem social. Societatea progresează nu numai prin descoperirile savanților, ci și prin îndemnurile filozofilor.

Dialectica filozofiei se desfășoară prin confruntarea metafizicilor opuse: materialismul împotriva spiritualismului, fenomenismul împotriva esențialismului, empirismul împotriva raționalismului, dogmatismul împotriva scepticismului... Monismul este confortabil, dialectica este incomodă, monismul este liniștitor, dialectica este tulburătoare, monismul este conservator, dialectica este revoluționară. Omul a rămas cu nostalgia «paradisului unidimensional» de dinainte de «păcatul cunoașterii», cînd obiectul nu se dedublase încă în fenomen și esență și nici subiectul nu se dedublase încă în sensibilitate și intelect. Cadența istoriei filozofiei este determinată de pendularea metafizică a gîndirii filozofice. Gîndirea filozofică nu poate încă înainta decît dacă se odihnește, periodic, cînd pe o metafizică, cînd pe cealaltă.

Misiunea filozofiei este să contracareze unilateralizarea gîndirii contemporane; filozofia este conștiința critică a unei culturi. Ea este deci «conjuncturală», dar nu «conjuncturistă», deoarece e critică și nu apologetică. Ne apropiem, se pare, de o eră în care omul va fi, în sfîrșit, capabil să-și asume destinul dialectic al existenței sale. În societatea viitoare, fără clase și fără luptă de clasă, tendințele metafizice ale gîndirii nu se vor mai constitui în filozofii dominante și vor fi deci mai ușor contracarate de spiritul critic al unei orînduiri din ce în ce mai diferențiate, dar și din ce în ce mai solidare.

ȘI PROLOGUL A AVUT UN PROLOG...

BELGRAD... SARAJEVO... SALONIC...: 1903-1917

La 28 iulie 1914, o ediție specială a Monitorului oficial austro-ungar publica declarația de război adresată Serbiei de guvernul imperial — cădere de cortină peste scena politică europeană, marcînd încheierea prologului la cea dintîi conflagrație mondială.

Cu o lună în urmă, la Sarajevo fuseseră asasinați arhiducele Franz Ferdinand — moștenitorul tronului habsburgic — și soția acestuia, fostă contesă de Chotek, ducesă de Hohenberg.

În vara aceea, continentul trăia privilegiul unui aparent echilibru și al unei stabilități înșelătoare. Angajate în complexe procese de expansiune, — expresii ale vertiginoasei dar inegalei dezvoltări a capitalismului — proces care exacerba antagonice tendințe de hegemonie, marile puteri păreau în așteptarea unei scîntei incendiare. Conferințe, alianțe, pacte secrete, antante mai mult sau mai puțin cordiale, țițele unei diplomații aservite celor mai complicate interese economice, niciodată mărturisite pe de-a-ntregul, minau pacea lumii, neezitînd să amplifice și să potențeze elementele generatoare de tensiune.

Se desfășura «războiul rece» al cancelariilor, parlamentelor și presei, al naționalismelor agresive: pacea înarmată. Ca dintr-un viitor presimțit, se tîra, spre această pace umbra războiului, ca o uriașă reptilă. Mai fumega peninsula balcanică — una dintre rutele prezumtive ale faimosului «Drang nach Osten» prusac ori austro-ungar.

Ca într-o euforie a resemnării, întregul continent plutea în atmosfera derutantă a unui adevărat «fin de siècle». La Paris, procesul doamnei Caillaux (soția ministrului de finanțe al Franței împușcase pe redactorul șef al ziarului «Le Figaro») oferea un binevenit divertisment estival. La București, elita intelectuală comemora un sfert de veac de la moartea lui Eminescu. (O altă «elită» organiza la Șosea înverșunate bătăi cu... flori.) Țarul Rusiei, în fruntea familiei imperiale, sosea în vizită la Constanța. Kaiserul Franz Joseph își făcea cura de vară la Ischi.

La Sarajevo, în Bosnia, browningul lui Gavrilo Prinkip dobora pe arhiduce și pe ducesă... Dar acest atentat a avut un prolog și un epilog poate mai puțin cunoscute. Să răsfoim, așadar, aceste file de istorie.

«Cu împușcături cum nu mai auzise pînă atunci nici o ureche de bosniac, trupele austriece intrară în Sarajevo la 19 august 1878. Și o dată cu împușcăturile veniră și celelalte: sînge, cadavre, curtea marțială, spînzurători, oameni împușcați...» La acest moment poposește condeiul scriitorului iugoslav Ivo Andrič, laureat al Premiului Nobel, evocînd una dintre tranzacțiile care reajustaseră harta Europei după războiul din 1877–1878. Turcia ceda Austro-Ungariei Bosnia și Herțegovina (cărora li se adaugă și

Ultima uniformă...: uniforma de paradă a arhiducelui Franz Ferdinand.

Novibazarul în 1879), întregul vilaiet trecînd — nu fără împotrivire — sub mandat «protector» imperial. Deceniile care urmează reprezintă o perioadă de convulsii naționale și sociale care transformă întregul teritoriu al Iugoslaviei de azi (Serbia neatîrnată ca și ținuturile de sub «protectorat» austriac ori încă vilaiete turcești) într-o veritabilă mare încinsă care nu-și acordă decît răgazul dintre două sîngeroase «pacificări».

Seismelor și agitațiilor revendicative fățișe li se suprapun firești le tare ale păturii diriguitoare, determinînd adeseori evenimente de neașteptat răsunet și cu nebănuite scadente.

Unul dintre acestea s-a petrecut la Belgrad, în 1903, opunînd familia regală unor cercuri ofițerești. Alexandru Obrenovici, regele Serbiei, contractase o scandaloasă căsătorie morganatică. În disprețul tuturor împotrivirilor, el perfectase mezalianța sa cu Draga Mașin, o autentică vivandieră, progenitura unui înalt slujbaș nebun și a unei mame bețive.

Curtezana încoronată (a cărei logodnă provocase în 1901 demisia guvernului) își transformă regalul soț într-un manechin docil. Străzi și un regiment de gardă (echipat cu banii rezultați din aplicarea unor măsuri fiscale forțate) se vor numi «Regina Draga». Din sumele destinate unor servicii de interes public se achiziționează iahtul de lux «Draga». Se dizolvă Scupcina și se promulgă o nouă lege electorală. Fratele aventurierei este desemnat moștenitor al tronului!

Încă în 1901, un grup de 80 de ofițeri — interpreți ai unui nedisimulat oprobriu obștesc — constituie o organizație secretă, propunîndu-și asanarea moravurilor prin lichidarea camarilei regale. Conjurații izbutesc să rămînă nedescoperiți.

În noaptea de 11 iunie 1903, ei iau cu asalt palatul regal, «Conacul», spulberă rezistența gărzii și masacrează fără cruțare pe Alexandru Obrenovici și pe fatidica-i consoartă.

În această împrejurare se distinge — fiind și grav rănit — căpitanul Dragutin Dimitrievič-Apis, fruntaș al conjuraților.

*

Răfuielii sîngeroase de la «Conacul» belgrădean îi urmează ani bogați în frămîntări politice și sociale — în întreaga Europă de altfel: revoluții și răscoale, greve, războaie locale (astăzi se cheamă «limitate») Teritoriile locuite de popoarele iugoslaviei, străbătute de zigzagul artificial al cîtorva hotare străine, se prezintă ca o largă răspîntie la care se vîntură numeroase idei protestatare. Unele dintre ele, departe încă de semnele maturizării, sînt tributare pseudorevoluționarismului de extracție anarhoteroristă. În ciuda idealurilor profesate — unire, libertate etc. — practicile lor denunță un soi de carbonarism al pistolului, confundîndu-se adeseori cu țelul în sine. Patima politică estompează claritatea ideii și perspectiva. Se aruncă bombe, se trage cu arma, se asasinează. Atentatori fanatici trag — și apoi, cu dezinvoltură, se sinucid.

Pe acest cîmp fertil se ivește în Serbia (căreia i se hărăzea rolul jucat de Piemont în unificarea Italiei) organizația subversivă «Unire sau moarte», întemeiată în 1911 de maiorul Voja Tankosič, protagonist al evenimentului din sîngeroasa noapte de 11 iunie 1903. Cei dintîi membri ai organizației sînt foști asaltatori ai «Conacului». Se creează cu rapiditate ramificații, se afiliază grupări de orientări înrudite, în Serbia, apoi în Bosnia și alte regiuni ale Austro-Ungariei. În Bosnia va activa organizația «Mlada Bosnia» («Tînăra Bosnie»), printre ai cărei membri de frunte se vor număra viitoare celebrități ca scriitorii Ivo Andrič, August Cesareč, Ivo Vojnovič sau conducătorul tineretului revoluționar bosniac, Vladimir Gacinovič.

Acesta din urmă își desfășoară un timp activitatea în străinătate. În Elveția, unde se găsea și Gavrilo Prinkip, recrutat de Tankosič, face cunoștința unor emigranți ruși — printre ei, Lunacearski, care avea să-și reamintească de Gacinovič ca de un «naționalist romantic».

Să-l mai cităm și pe croatul Oskar Tartaglia din Split, menționînd faptul că jurămîntul său de fidelitate, menit «să lege și să cutremure», constituie, poate, cel dintîi document croat redactat în grafie latină.

Atentatele puse la cale din umbră de Tankosič și Dimitrievič-Apis, acum colonel, se țin lanț. Unele, a căror țintă este banul Croației, Cuvaj, eșuează. Alte cîteva, care vizează pe succesorul acestuia, Skerlec, izbutesc parțial: noul ban este rănit.

În Elveția, Gacinovič pregătește suprimarea guvernatorului Bosniei și Herțegovinei, Potiorek... Panilo Ilič, desemnat să-l impuște, exultă la perspectiva sacrificiului care i se ordonă. Gacinovič pleacă la Toulouse pentru definitivarea planului. La cafeneaua St. Jérôme din acest oraș (unde mai convoacă alți cîțiva bosnieci) se rostește, pare-se pentru întîia oară, încă un nume: Franz Ferdinand.

...În martie 1914, un ziar din Agram, capitala Croației (Zagrebul de azi), publică o notiță oarecare: «*În această vară vor avea loc manevre militare în ținutul Sarajevo-Romanija-Planina-Han Pijesak, sub comanda arhiducelui moștenitor al tronului*».

O știre ca atîtea altele.

La scurt timp după aceea, poșta din Belgrad remite un plic:

«Domnului Gabrinovič

Cafeneaua «Casa de aur»

Sectorul Verde, Belgrad».

Plicul nu conținea nici o vorbă scrisă, ci — decupată din ziar — doar știrea cu pricina. Mesajul era limpede. El era adresat unuia din membrii organizației clandestine, care se afla la Belgrad.

Ce importanță ar mai fi prezentat în aceste condiții suprimarea lui Potiorek?

La Agram, vestea fusese discutată cu aprindere în cadrul unei ședințe a organizației «Unire sau moarte», sub conducerea lui Iovan Varagič, ziarist, hotărîndu-se încunoștințarea imediată a secțiilor din Belgrad. Aici însă Dimitrievič-Apis era în temă: el conducea serviciul de informații al statului-major...

Un emisar al organizației, Ilič, înarmat cu pașaport fals, pleacă în grabă la Lausanne pentru a conferi acolo cu Gabrinovič, sosit și el în Elveția, în grabă. Acesta, împreună cu Prinkip, intră în legătură cu maiorul Tankosič. În cele din urmă, pe căi diferite, conspiratorii se îndreaptă spre Sarajevo. Apis și Tankosič dăduseră ultimele dispoziții.

La 27 iunie, Ilič, după ce prezintă o cutie roșie cu zece țigarete «Drina» — semnul convenit — ridică de la un comerciant din Tuzla, Iovanič, armele și bombele pregătite, precum și fiolele de cianură care figurau în «dotarea» atentatorilor, în eventualitatea unui eșec...

Sarajevo, 28 iunie 1914. În drum spre primărie, unde urma să aibă loc o festivitate, în dreptul automobilului arhiducelui explodează o bombă, rănind grav pe contele Bos-Waldek și pe lt. colonelul Mericcy, aghiotantul lui Potiorek. Atentatorul, arestat pe loc, se numește Gabrinovič.

După serbare, — care totuși se ține — la colțul străzii Franz Joseph (cu nume parcă predestinat) răsună cîteva împușcături. Nu sînt oare, într-un fel, replica împușcăturilor de la Sarajevo din vara lui 1878? În goana mare, automobilul se îndreaptă spre spital. De data aceasta transportă două cadavre.

Tînărul care trăsese se numea Gavrilo Prinkip.

*

Consternarea care s-a abătut atunci asupra Europei — opinia publică intuise spontan căderea unui zar funebru — n-a fost însă și consternarea forțelor interesate în declanșarea războiului. Îndărătul recviemurilor, al propunerilor de conferințe, al cercetărilor și notelor liniștitoare, culisele jubilau. Prințul Bernhardt von Bülow, fost cancelar al Germaniei, nu ezita să consemneze în memoriile sale: «...Aproape toți oamenii politici din Viena erau înclinați să vadă în tragedia de la Sarajevo un *débarras*».

Mobilizările se succed cu repeziciune, dirijînd evenimentele către orbita lor ma-

cabră. Răsar, pe terenul fertil al prejudecăților, resentimentelor și patimilor reprimate pînă atunci, felurite uniuni «sacre». Interludiul grăbește febril spre sfîrșitu-i implacabil.

La 28 iulie, trupele austro-ungare se îndreaptă asupra Belgradului.

La Berlin, kaiserul Wilhelm, ușurat, rostește: «În sfîrșit!»

Jean Jaurés este asasinat la Paris. Cedînd isteriei patriotarde și votînd creditele de război, fracțiunile parlamentare ale social-democraților votează falimentul iluziilor unei întregi generații.

Pînă la 6 august se aruncă în vîlvătaie Germania, Rusia, Franța, Marea Britanie. Timp de patru ani, 50 de milioane de oameni vor trage unii într-alții, și asupra lor se vor revărsa 50 de miliarde de metri cubi de gaze și 6 miliarde de proiectile. Morții, schilozii, orfanii și văduvele se vor număra cu milioanele.

*

Tragedia de la Sarajevo, cu preludiul ei — Belgrad 1903 — își are un epilog aparte, mai puțin cunoscut.

Războiul mondial spulberase în cele patru zări ale sale organizația «Unire sau moarte», destrămînd-o. Numeroși membri ai ei cad pe diferite fronturi de luptă. Printre aceștia Voja Tankosič. Prinkip avea să moară de tuberculoză în temniță.

Colonelul Dragutin Dimitrievič-Apis continuă totuși să plănuiască atentate, urmindu-și cu obstinație vocația, de data aceasta pe teritoriu grecesc. (Trebuie amintit aci că armata sîrbă, temporar înfrîntă de trupele imperiale, se retrăsese pentru refacere în Grecia.)

...La 19 septembrie 1916, în Grecia, se trage asupra moștenitorului tronului, Alexandru. În umbra atentatorilor: Apis.

...Eșuează o tentativă de asasinare a primului-ministru sîrb «în exil», Pasič: eșec al lui Apis.

...Apis pregătește suprimarea lui Constantin, regele Greciei.

Dar la 15 decembrie 1916 se produce arestarea lui, a altor opt colonei, a unui general și a cîtorva civili, la Salonic. Dosarului fostului șef al serviciului de informații al armatei și adjunct al șefului de stat-major i se adaugă încă o piesă: complicitate cu inamicul.

La 23 mai 1917 este condamnat la moarte, împreună cu alți cîțiva comparși, de către un tribunal militar sîrb. Rechizitoriul îl rostește Ciganovič, membru de frunte al organizației «Unire sau moarte», iar sentința o pronunță generalul Misič, președintele completului, și el odinioară strîns legat de Apis prin jurămîntul rostit în 1903!

Redactîndu-și testamentul, Apis face o paradoxală profesiune de credință: «Mor nevinovat...» scrie el. Iar în noaptea de 26 iunie 1917, îndreptîndu-se spre stîlpul de care urma să fie legat, întreabă: «De ce n-ați ales un loc mai potrivit, pe o culme de unde să se vadă marea? În această țară un pic de fast nu strică!» Lîngă el, Dabič își astîmpără setea cu aerul celei mai depline satisfacții, în timp ce procurorul, vădit tulburat, citește sentința care-i adusese în fața plutonului.

Iar Vulcovič, supralicitînd dezinvoltura celorlalți, întinde mîna după ulciorul lui Dabič și întreabă... îngrijorat: «Sper că nu ești bolnav?»

Era ora unu după miezul nopții, la Salonic.

Adrian HAMZEA

Arhiducele Franz Ferdinand și soția sa la Sarajevo, cu o oră înainte de atentat. Zîmbete oficiale...

Arestarea lui Gavrilo Prinkip.

O fotografie istorică: Wilhelm al II-lea înconjurat de șefii armatei germane în 1914. Aveți în față unul din ceea ce istoricii primului război mondial au numit «cartierele generale ale agresiunii». Cînd, folosindu-se de pretextul oferit de atentatul de la Sarajevo, trupele austro-ungare porneau asupra Belgradului, kaiserul Wilhelm a răsuflat ușurat: «În sfîrșit».

Consecința imediată a atentatului de la Sarajevo: ultimatumul austriac înmînat la Belgrad de ambasadorul von Giesl.

reflector științific

NEASTÎMPĂRATUL GLOB TERESTRU

După cum se știe, nu numai oceanele, ci și scoarța terestră efectuează mișcări de tipul mareelor sub acțiunea atracției Lunii. Aceste mișcări sînt însă mult mai mici, astfel încît variațiile cîmpului gravitațional sau tensiunile orizontale generate în scoarță de aceste mișcări sînt foarte slabe și, pînă nu demult, nu puteau fi detectate. După o serie de cercetări recente — care au făcut posibilă măsurarea variațiilor razei Pămîntului cu o precizie de 1 cm! — s-a constatat că suprafața continentală a Americii de Nord se ridică și se coboară cu aproximativ 30 cm la fiecare 12 ore, ca urmare a atracției lunare. Cu acest prilej s-a constatat totodată că mișcările oceanului exercită o influență mult mai puternică asupra mișcărilor scoarței terestre decît se credea înainte. Aceste cercetări vor furniza informații prețioase asupra disipării energiei de rotație a Pămîntului, relevînd totodată unele caracteristici ale structurii interne a planetei noastre.

PRĂJITURI DIN ALGE

O făină extrasă din algele culese în iazurile din Mexic constituie ingredientul de bază al cîtorva prăjituri care au făcut obiectul unei experiențe la Roma. Revista «Courrier UNESCO» arată că prăjiturile au fost apreciate drept «foarte bune» de către membrii Comitetului consultativ pentru proteine, convocat de F.A.O. (Organizația pentru Agricultură și Alimentație). Lumea fiind amenințată de lipsa proteinelor, cele care sînt extrase din alge, făcute comestibile și produse în cantități cît mai mari, vor putea contribui la lupta împotriva malnutriției.

COSMOSUL... ÎN SALA DE OPERAȚII

Chirurgii spitalului St. Luke din Denver, S.U.A., se numără printre beneficiarii direcți ai tehnicilor cosmice. Ei poartă costume de scafandru, elaborate de specialiști NASA pentru scopuri medicale. Aceste costume impermeabile pentru bacterii, oferă un plus de securitate pentru pacient în condițiile unor operații deosebit de delicate. Chirurgul comunică prin radio cu asistenții săi. Echipamentul este încă în curs de experimentare, dar rezultatele par încurajatoare.

REPERTORIUL DE SEZON ȘI AGREMENTUL DE BUN-GUST

Dacă admitem că pe timp de vară teatrele își îngăduie — hai să nu-i zicem un «respiro» artistic — o oarecare suplețe în alcătuirea repertoriului destinat grădinilor și parcurilor ce găzduiesc spectacole populare, dacă susținem călduros acele concerte de promenadă ce fac inițierea în istoria muzicii a unui public foarte larg (mai ales în stațiunile de odihnă), de ce ne-am indigna cînd cinematografele își înscriu și ele pe afiș niște superproducții cu munte ori mare, pentru munte ori mare? De îndată încep alarmele: «Dar ce, vara nu mai gîndim? Oare nisipul nu-i compatibil cu drama istorică? Amara contraindică personajul dilematic și Lacul Roșu respinge meditația poetică? În timpul anului zîmbim inteligent, ca pentru fotograf, și vara luăm pe ioc repaus, revenind la apatia intelectuală?» Cu cît indignările criticilor sînt mai vehemente, cu atît reacția spectatorilor e mai «la din contră». Reacția copilului căruia dacă îi spui să nu facă un lucru, abia atunci se încăpățînează. Și e normal. Bunul-simț are dreptate. De ce să respingem «de plano» că nu putem să ne amuzăm copios mai ales în vacanță ori plînge mai abitir mai ales pe caniculă? Nu-mi interziceți categoric, în numele nu știu cărui principiu didactic (de fapt, fals didactic), ci explicați-mi concret: ce fel de amuzamente îmi propuneți în locul «Ritmurilor spaniole», la ce fel de nobile melodrame mă îndemnați ca să renunț la «O floare și doi grădinari»? Iată ce înțelege, în sfîrșit, după un război aprig declanșat ani și ani în presă, pe timp de vară, instituția noastră devenită bună conducătoare de cultură, D.R.C.D.F. Ea îndepărtează treptat din grădinile spiritului nostru distracția vulgară, periferia intelectuală și caută (prezentul e continuu proces în deplină desfășurare) să ne ofere și în lunile de vacanță cîteva filme de calitate din genurile «ușoare»: comedie, western, musical sau polițist năprasnic, echivalente ale unor piese de teatru incluse în repertoriul stagiunii estivale.

Chiar dacă nu ajungem să vedem în vara aceasta melodrama de succes a anului trecut: «Anonimul venețian», ni se aduce în schimb o melodramă din 1963, e drept Zavattini — De Sica, «Il Boom» (cam desuet în totul, dar cu un Alberto Sordi amintind performanțele lui din «Marele război»); ni se propune și o actriță de o forță dramatică deosebită, Faye Dunaway în «Casa de sub arbori» — realizare de data aceasta mai recentă a francezului — bun profesionist — René Clément. Chiar dacă continuăm să rămînem departe de farsele comicului de renume internațional Jerry Lewis (ale cărui satire sociale ascunse sub aparențele celui mai trăsnit comic fac ocolul pămîntului), în schimb Tati, de Funès, Bourvil ne delectează cu un umor cînd mai sec, cînd mai suculent-pantomimic, fie în «Trafic» (care circulă prin țară după o primire nu prea călduroasă la București), fie cu «Hoinăreala cea mare» (anunțată în următoarele luni) sau, în regia aceluiași Oury, «Creierul», de un succes garantat. Cele «20 000 de leghe sub mări», după Jules Verne, cu distribuția sa de zile mari: James Mason, Kirk Douglas ș.a. ne-au amintit de vechile bune superspectacole de aventuri în genul «Ocolul pămîntului în 80 de zile».

Ne bucurăm că din vasta odisee spațială întreprinsă de cinematografia americană («Odiseea» lui Kubrick ar fi fost mai interesantă dar e încă, se vede, foarte scumpă) vom putea beneficia de «Naufragiații», în regia unui alt nume de prestigiu: John Sturges. «Binecuvîntați animalele și copiii» ne readuce un Stanley Kramer mai contemporan ca preocupări tematice și manieră cinematografică.

Pentru copii s-au ales două filme în care acțiunea alertă, hazlie sau palpitantă să fie presărată și cu cîteva idei educative mai abil exprimate. E vorba de realizarea cinematografiei cehoslovace «Ora elefanților albaștri» și a celei franceze «Tin-Tin și templul soarelui». Cam puțin însă, considerînd că cei mici sînt și cei mai asidui spectatori ai cinematografelor în timpul vacanței. Oare

Alice MĂNOIU

(Continuare în pag. 18)

Cîntărețul celebru James Earl Jones devine interpretul filmului «Marea speranță albă».

După atîtea westernuri-spaghetti, Franco Nero se reabilitează artistic cu personajul din «Mărturisirile unui comisar...»

După ce am admirat-o în melodrama lui De Sica «Un loc pentru îndrăgostiți», Faye Dunaway ne emoționează în «Casa de sub arbori».

Eroul lui Brel pleacă în căutarea norocului.

pe platourile lumii

JACQUES BREL – un actor frenetic

Judecînd după viteza cu care Brel a alergat din 1970 pînă acum de pe un platou pe altul, avem toate motivele să credem că muzica nu-l va mai avea niciodată, în exclusivitate, de partea sa. «Mont Dragon» (Jean Valère), «Les assassins de l'ordre» (Marcel Carné), «Franz» (realizat de însuşi Brel), «L'aventure c'est l'aventure» (Claude Lelouch), iată filmele ultimilor doi ani. În tot acest timp a avut în cap ideea unei alte pelicule — o ecranizare după romanul lui Gilbert de Voisins, «Le bar de la fourche» — pe care i-a propus-o unui bun prieten, operatorul Alain Levent, colaboratorul său la filmul «Franz». Brel care, după cum bine se ştie, în perioada în care se dedica doar minunatelor sale cîntece nu a avut niciodată aerul senin al unui om împăcat cu lumea, mărturiseşte astăzi că este «o fiinţă fericită». Oare cinematograful să fi înfăptuit minunea? Cert este că actorul-muzician are un chef demn de toată invidia de a-şi cheltui talentul pe platourile de filmare şi, dacă se poate, de a se juca de-a aventura, de a se avînta în tot felul de peripeţii comice. De aceea a şi ales romanul sus-citat; odiseea ofiţerului Vincent van Horst, care, la sfîrşitul anului 1916, sătul de Europa şi de «marele război», pleacă să-şi caute norocul în Canada, îi oferă o suculentă materie primă pentru un recital a cărui notă dominantă să fie voia bună. «Vreau să fac un film vesel — declară regizorul — situaţiile sînt explozive, pline de suspense..., atmosfera filmului este una de bună dispoziţie, nu vreau să lipsească o anumită căldură umană. Sper ca toate acestea să fie prezente pe ecran. «Imageria» populară la care ţin va avea o culoare barocă tot timpul filmului».

Alături de Jacques Brel — într-un rol de Don Juan care, în ciuda existenţei sale zvăpăiate încearcă să înveţe cîte ceva din experienţele de zi cu zi, ba chiar să se deprindă cu eşecul — alături de protagonist, deci, mai apar: Rosy Varte, o excelentă actriţă de teatru şi film (a jucat, printre altele, în «Dragoste la douăzeci de ani» al lui Truffaut), Malka Ribkowska, interpretă plină de distincţie (cunoscută celor care au văzut cîndva, la Cinematecă, filmul lui René Allio, «Bătrîna doamnă nedemnă»), Bernard Lajarrige, Gabriel Jabbour — actori care în ultima vreme s-au consacrat mai mult teatrului.

Deşi operator de meserie, Alain Levent a încredinţat imaginea lui Emmanuel Machuel.

Pentru a nu-i supăra pe fanaticii care nu văd cu ochi buni activitatea cinematografică a lui Brel, care îi reproşează că a trădat *muzica*, actorul-cîntăreţ şi-a înscris numele pe generic şi în dreptul acestui capitol.

M. MIHAIL

Foto: La Société Nouvelle de Cinématographie

O întîlnire tandră: Rosy Varte — Jacques Brel.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

GODARD Jean-Luc

Regizor și critic de film francez, născut la Paris, la 3 decembrie 1930. Cineast reprezentativ al «noului val», grupare de prin anii '50, care a dat filmului francez cîteva personalități marcante. Primul său film de lung metraj, *À bout de souffle* (1959), cucerește premiul Jean Vigo și premiul pentru regie la Berlin. Cineastul stîrnește admirație (dar și nedumerire din partea unora) datorită pasiunii cu care demitizează convenția cinematografică, datorită noii gramatici pe care o impune în materia de construcție filmică. Titlurile filmelor: *Le Petit soldat* (1960); *Une femme est une femme* (1961); *Bande à part* (1964); *Une femme mariée* (id.); *Pierrot le fou* (1965); *Les carabiniers* (1963); *Alphaville* (1965); *Masculin-féminin* (1966). Ultimele sale opere, dintre care amintim *Week-end*; *Made in USA*, *Deux ou trois choses que je sais d'elle*; *La chinoise*, dovedesc — în ciuda unor confuzii — ațațamentul său față de mișcările timpului nostru.

GODDARD Paulette

Actriță americană de film, născută Pauline Levy la Great Neck, Long Island (New York), la 3 iunie 1911. Fostă stea a teatrului de revistă al lui Florenz Ziegfeld, debutează la Hollywood tot într-o revistă. *Regele drener* (1932), fiicînd parte din numerosul ansamblu feminin care evolua în jurul comicului Eddie Cantor. Aba Charlie Chaplin în 1936 va revela personalitatea, temperamentul și talentul ei prodigios, făcînd-o partenera lui în *Timpuri noi* și în *Dictatorul* (1940). Se afirmă ca o actriță capabilă să treacă cu ușurință de la un gen la altul, găsind de fiecare dată nota justă și construindu-și personajele cu multă inteligență, împrumutîndu-le farmecul și vivacitatea ei. Din lunga sa filmografie mai reținem: *Viața fără grijă* (1938) cu Douglas Fairbanks jr.; *Femei* (1939) cu Norma Shearer; *Pisica și canarul* (id.) și *Fantome* (1940) cu Bob Hope; *Second Chorus* (id.) cu Fred Astaire; *Poarta de aur* (1941); *Crystal Ball* (1943) și *Secară vînzul sălbatic* (id.) cu Ray Milland; *Legiunea albă* (id.) cu Claudette Colbert; *Standing Room Only* (1944) cu Fred Mac Murray; *Kitty* (1946); *Jurnalul unei cameriste* (id.) de Jean Renoir; *Soțul ideal* (1948) după Oscar Wilde; *The Torch* (1950); *The Stranger Come Home* (1954) ș.a. După o absență de 9 ani reapare pe ecran în filmul italian *Gli indifferenti* de F. Masselli, după Moravia. A fost căsătorită cu Charlie Chaplin și cu scriitorul Erich Maria Remarque.

GODFREY Peter

Regizor american de film, de origine britanică, născut la Londra, la 16 octombrie 1899 își începe cariera în Anglia, ca actor și regizor de film, stabilindu-se apoi din 1939 în S.U.A., unde va cumula simultan funcțiile de regizor, actor, scenarist și dialogist, ceea ce-i va atrage denumirea de «Sacha Guitry al filmului american». Trece pe rînd de la Columbia, la RKO și la Warner, afirmîndu-se mai ales ca un regizor abil, cu mîna de a-și fi ales întotdeauna numai actori iluștri ai caselor respective: Warren William și Ida Lupino în *The Lone Wolf Spy Hunt* (1939); Barbara Stanwyck în *Christmas in Connecticut* (1944) cu Dennis Morgan, în: *The Two Mrs. Carrolls* (1947) cu Humphrey Bogart și *Cry Wolf* (id.) cu Errol Flynn; Ann Sheridan în *One More Tomorrow* (1946); Shirley Temple în *The Hagen Girl* (id.); Errol Flynn în *Escape Me Never* (1947) cu Ida Lupino; Eleanor Parker în *The Woman in White* (id.); Mickey Rooney în *He's a Cock-Eyed Wonder* (1951); Angela Lansbury în *Please Murder Me* (1956); etc.

GOETZKE Bernhard

Actor german de film, născut la Danzig (Gdansk) în 1884. Unul dintre marii tragedieni ai filmului german de ieri. Descoperit de Joe May, debutează în 1918 în *Veritas vincit* și se impune grație aceluiași regizor în *Monumentul indian* (1920/21). Chipul său expresiv, cu trăsături aspre și intensitatea dramatică a jocului său vor fi ulterior valorificate de un cineast ca Fritz Lang, mai întîi în *Moartea obosită* (1921), apoi în *Dr. Mabuse* (1921/22) și *Nibelungii* (1923/24). Va realiza de asemenea creații marcante în: *Frații Karamazov* (1921); *Fiica faraonului* (id.); *Petru cel Mare* (1923), realizate în Germania, precum și în: *Ultimele zile ale Pompeiului* (Italia — 1924); *Decameronul* (S.U.A. — id.), *Vulturul munților* (Anglia — 1928); *Salamandra* (U.R.S.S. — id.); *Vestala Gangelui* (Franța — id.); *Virsta primejdioasă* (Germania — id.); *Monte-Cristo* (Franța — 1929); *Deșteptarea primăverii* (id. — Germania). Foarte activ la începutul vorbitorului își va rări treptat apariția, rezumîndu-se la roluri de compoziție pe aceeași sobră și expresivă linie de odinioară, mai ales în filmele de epocă. Amintim dintre ele pe cele din *Alraune* (*Mătrăguna* — 1930); *Dreyfus* (id.); *Die Koffer des Herrn O.F.* (1931); *Luise, Königin von Preussen* (id.); *Der schwarze Husar* (1932); *Theodor Körner* (id.); *Rasputin* (id.); *Taifun* (1934); *Victoria* (1935) după K. Hamsun; *Michael Strogoff* (1936); *Münchhausen* (1943); *Paracelsus* (id.) ș.a.

film

REPERTORIUL DE SEZON ȘI AGREMENTUL DE BUN-GUST

(Urmare din pag. 16)

desene animate încîntătoare de genul lui «Mary Poppins» sau «Doamna și vagabondul» nu se mai pot găsi în depozitele caselor străine de filme? N-am putea atunci reprograma cu tot curajul la mai multe cinematografe (nu doar la anonimul Doina) «Parisul vesel» sau «O sută unu dalmațieni», la fel de proaspete și azi ca acum mulți ani cînd au venit în premieră (la noi). Copiii cresc, vin alții ce n-au apucat să se delecteze cu reușitele genului. În schimb, «Vedere de pe pod» după Arthur Miller ne cam lasă senzația de vetust, nu atît prin ținuta vestimentară, cît prin maniera teatrală a unor interpreți (Raff Valone), a punerii în scenă. Sîntem răsplătiți în schimb cu un mare William Wyler și anume cu «Ferma din Arizona» (titlul românesc pentru «The big country»), care — alături de «Baladă pentru Cable Hogue», în regia lui Sam Peckinpah (un nume de prestigiu în arena mondială), și de «Parada nebunilor» cu James Stewart — sînt titlurile ce reprezintă cu succes capitolul westernuri de ținută în profilul repertoriului nostru estival. Ni se promite de asemenea pentru lunile următoare celebrul «Quemada» în regia lui Pontecorvo, recunoscut pentru tăria denunțului său social, cu un Marlon Brando, personalitate capabilă să facă o sărbătoare din fiecare rol. Mai ales din acela al unui erou revoluționar din războiul pentru eliberarea colonială într-o insulă depinzînd de Portugalia, la sfîrșitul secolului trecut.

Cu o oarecare incertitudine de timp ni se anunță și «Mesagerul» lui Losey, premiat la Cannes anul trecut (dar noi nu numai pentru asta îl iubim, ci îndeosebi pentru bucuria reîntîlnirii cu o actriță de talia Julie Christie, evoluînd sub bagheta unui riguros arhitect al timpului și spațiului cinematografic: Losey). Operă de rară violență critică, amintind «Mîinile pe oraș» al lui Rosi, «Mărturisirile unui comisar de poliție...» vor pleda convingător — nădăjduim unui public cît mai larg — pentru genul «film politic» (dacă există un gen aparte, ceea ce mă îndoiesc). Mesaj limpede, rostit cu fermitate dar fără ostentație de un regizor, Damiano Damiani, al cărui prestigiu artistic a depășit hotarele Italiei, filmul va constitui, sperăm, un succes de critică și de spectatori. Anticipînd puțin, va avea poate soarta fericită a lui «Z» sau a «Bătăliei pentru Alger».

Din producția variată a studiourilor cinematografice socialiste au fost selectate, cu o exigență mai mare decît în alte stagiuni, acele filme realmente reprezentative și pentru «marca» studiourilor și pentru genurile respective. Ne referim îndeosebi la valoroasa selecție de filme sovietice. «Pescărușul» și «Egor Bulicîov și alții» — două ecranizări după mari clasici; un film în două serii de forță dramatică a «Directorului» (avînd ca protagonist pe excelentul interpret Nikolai Gubenkov); o comedie lirică pe teme contemporane: «Despre dragoste» sau o nouă «baladă a soldatului», intitulată de data aceasta «Un soldat a venit de pe front» — strălucită afirmare în regie a actorului Nikolai Gubenkov, pomenit mai sus; o legendă frumos filmată în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, aducîndu-ne, ca și acel tulburător «Poienile roșii», poezia locurilor și oamenilor: «Apa vie» — sînt cîteva dintre filmele sovietice incluse în repertoriul acestor luni de vară. Ni se oferă de asemenea comedii realizate după opere literare clasice, cum e acel iugoslav «Dragoste și înjurături», ori din viața noastră de azi: «Fuga după liniște» (bulgar) sau «Bărbați cumsecade» (ceh).

Ne putem opri aici declarîndu-ne mulțumiți. Ceea ce nu înseamnă însă că o investigație mai amplă și mai atentă, mai «la zi», a pieței mondiale cinematografice (există la D.R.C.D.F., de curînd înființat, un serviciu de sondaj, denumit «marketing», specializat în studiul științific al pieței) nu ne-ar fi putut asigura o recoltă și mai bogată, mai nouă și mai diversă de filme. Dar, oricum, ne aflăm pe calea cea bună. Un singur lucru să ne dorim: ca programările de ultimă oră să nu ne modifice buna impresie de acum decît cu mici, inevitabile amendamente. Și ar mai fi ceva: de data asta din partea noastră, a spectatorilor: să venim, cu încredere, în întîmpinarea filmelor oferite, să nu oftăm nostalgic la «Quemada» după «Vagabondul», așa cum oftează fetițele romanțioase după Alain Delon, refuzînd să-și ia în seamă colegul de bancă, să-i recunoască meritele, poate chiar superioritatea, față de vedeta preferată. Dar pentru asta trebuie să știi să vezi. Și filmele bune ne învață să vedem din ce în ce mai bine. Și mai departe.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

reporterul de transmisie directă

N-am calculat cîtă informație poate transmite într-un minut Andrei Bacalu, dar o statistică ar da rezultate uluitoare.

În cele cîteva reprize de peliculă de la Le Mans am răsfoit o întreagă enciclopedie despre celebra cursă automobilistică, despre așii volanului pe mapamond, despre calitățile tehnice ale diverselor mașini, încît pot spune că acest capitol sportiv — pînă acum deficitar pentru mine — nu mai are secrete.

E uimitor ce știe Bacalu. N-am bănuit, în dialogul său cu Houstonul, unde relua pentru noi conversațiile extraterestre, că vocația lui Bacalu este de fapt aceea de computer, că el poate înmagazina date și cifre cu viteză electronică.

Sînt adeptul, pentru televiziune, al acestui gen de reporter — obiectiv, extrem de informat și cu o capacitate impresionantă de emisie a informațiilor.

Mai există și categoria sentimentalilor, a pateticilor, a pedanților în transmisiile directe, a celor care vor neapărat să înlocuiască propriile noastre reflecții cu ale lor. Ei nu țin seama că telespectatorul are și el orgoliul său, părerile sale, și îl împiedică să gîndească singur, îl bruiază permanent. Se practică o pedagogie rudimentară, supărătoare, se fac aprecieri cunoscute de toată lumea și la îndemîna oricui.

Andrei Bacalu și Cristian Țopescu sînt altceva. Stilul lor (diferențiat doar de temperament) e cel mai adecvat transmisiilor directe. Ei adaugă ceea ce știu precis că telespectatorii (afară de specialiști, poate) nu au la îndemînă: o cît mai bogată informație suplimentară. În modul acesta înțelegem mai bine ceea ce vedem, ne explicăm mai clar evenimentul. Ce rost are să ni se spună că jucătorul X nu dă randamentul scontat pentru că e obosit. Această constatare o pot face și singur și, de obicei, înaintea reporterului pentru că eu, telespectator, nu am și îndatorirea de a comenta pentru alții ceea ce văd. Ce mult ne-a lipsit Țopescu săptămîna trecută, plină de excepționale spectacole sportive.

Îmi permit s-o citez pe Gabriela Melinescu: «Cînd Cristian Țopescu comentează, aerul stadionului intră în casă, tensiunea ringurilor ni se așază pe scaune».

Bunele aprecieri pentru cei doi reporteri citați sînt determinate de faptul că ei înțeleg și practică o publicistică modernă, publicistica epocii noastre.

Răsfoiți presa de acum cincizeci de ani și veți vedea cum melodrama și lirismul ieftin inundau pînă și informațiile și notele din coloanele ziarelor. Reporterul avea timp de taifas și lamentare. Foamea de informație este acum atît de acută, încît orice frază de prisos, orice comentariu lungit ca o plastilină ne frustrează de ea.

Asta nu înseamnă că cel care comentează o transmisiune «în direct» nu are dreptul să aibă și opinii proprii. Poate, și sînt pasionante cînd se adaugă propriilor noastre judecăți prin inedit și surpriză. Dar de aici și pînă la sfătoșenie e cale lungă.

• Multă risipă de decoruri, de personaje, de costume și «culoare locală» în serialul «Potcoava de aur». Petreceri în hanuri pitorești, interioare somptuoase cu mobilă florentină, atmosfera «rurală» a satelor de acum cîteva secole, toate la un loc (cu excepția unor exagerări de fantezie) ne creează o ambianță istorică romantică și nebuloasă, dar... numai atît. În rest, un ritm lent, extrem de lent al desfășurării acțiunii, nici un moment de suspense pe parcursul fragmentului de serial, o narațiune cinematografică lipsită de nerv, sentimente și reacții filmate cu încetinitorul și un dialog încărcat de explicații social-istorice ca și cum am fi martorii lecturii unui studiu academic și nu al confruntării unor oameni vii și diferențiați.

Cînd o să învățăm tehnica simplă, cunoscută, experimentată cu succes a serialelor?

palestra

SPORT

crampon

de Victor BĂNCIULESCU

fleacuri?

E greu să-l contrazici astăzi pe ziaristul care susține că în secolul nostru sportul e «fleacul cel mai important al lumii». Implicațiile tot mai grave și în tot mai multe domenii iscate de sport nu pot conduce la altă concluzie. Numai idealiștii opun teza «sportul e un fleac necesar».

Jocurile Olimpice de iarnă din 1976 urmează să se țină la Denver, în Statele Unite. Dar capitala statului Colorado nu e, firește, capabilă să ofere condițiile naturale necesare desfășurării anumitor concursuri în discipline hivernale. De aceea, s-a apelat la împrejurimile avantajoase din zona Munților Stîncoși. Săriturile cu schiurile de la trambulină, de pildă, erau prevăzute a se efectua în stațiunea montană Steamboat Springs. Zilele trecute însă necunoscuți au dat foc trambulinei de lemn existente, pretextînd că sporturile de iarnă ar dăuna faimei turistice a locului cunoscut sub sloganul de «primăvară veșnică»! Fleacuri?

Pentru că veni vorba de Jocuri Olimpice: ele stau încă, după zarva de la Sapporo, sub spada lui Damocles, care poartă în lumea sporturilor numele de «articolul 26». Celebra regulă olimpică impune practicarea sportului dincolo de orice interes financiar. Acum însă, cînd înalta performanță nu se mai poate obține decît cu efortul conjugat al multor factori, resursele bănești devin importante. Diverse firme comerciale își oferă (deloc dezinteresat) sprijinul; diverse federații (interesate) îl acceptă. Dar Comitetul Internațional Olimpic își impune cenzura: sprijinul nu poate fi compensat prin reclamă pentru respectivele firme. Cu prilejul unei recente vizite în Satul olimpic de la München, președintele C.I.O., Avery Brundage, tot lăudînd amenajările în viitoarele garsoniere ale sportivilor, a avut neplăcuta surpriză de a vedea pe pereții camerelor poster-uri (afișe artistic lucrate) reprezentînd atleți cu pantofi de sport brăzdați cu trei dungi albe — marca depusă a unei cunoscute firme de încălțăminte. Așadar, casa Adidas a găsit modalitatea de a intra în Satul olimpic fără permis și în ciuda articolului 54 (din aceeași cartă olimpică), potrivit căruia vor fi descalificați toți cei ce exhibă în orice incintă olimpică orice fel de îmbrăcăminte sau echipament (pantofi, sacoșe, pălării etc.) purtînd inscripții evident publicitare. Fleacuri?

Nemăsurată e inventivitatea celor care caută mijloace pentru eludarea acestor reguli olimpice. La ultimele concursuri de echitație din Anglia, călărești învingători au primit ca premiu nu cîte o mașină de lux, de o valoare exorbitantă, care ar fi pus în pericol calitatea de amatori a sportivilor, ci... aceleași mașini cu drept de folosință pe timp de un an! «Utilizare» nu înseamnă «remunerație», nu-i așa?

Tot în lumea călăriei — după ce metoda imixtiunii comerciale a fost încercată cu succes în tenis (sport neolimpic) — în special mărcile de țigarete fac tentativa de a-și introduce numele (publicitar) nu pe ușa din dos, cum se spune, ci prin ușa grajdurilor. Călăreților vestiți li se oferă cai excelenți spre încălecare în concursurile olimpice, cu singura condiție ca patrupezii să poarte nu numele firesc înscris în pedigreu, ci numele de împrumut al firmei donatoare. Deci, în palmaresul olimpic ar urma să apară stimatul nume al campionului care a cîștigat proba cu calul — să zicem — Pall Mall sau Dunhill (și nu Delfis sau Thora, cum scrie în certificatul de naștere al roibului). Acuma, spuneți și dv., poți să acuzi un cal că nu respectă regula 26?

Danezul Poul Elvström, de patru ori campion olimpic de yachting, în proba de finn-dinghy, tot specializîndu-se în plutitul pe ape, a început să construiască ambarcațiuni, înscriindu-și numele pe velatură. Și el riscă să fie descalificat la Kiel (locul de desfășurare a concursurilor olimpice de vele).

De decenii, cicliștii poartă tricouri și mai ales chiloți din țesături în care numele firmei producătoare este indestructibil însăilat. Tricourile se mai pot schimba, dar la chiloți singura soluție este acoperirea temporară a firmei cu plasture...

Fleacuri.

Admirabilii noștri tenismeni au demonstrat din nou marea lor clasă, învingînd la scor echipa Italiei, în mult disputata întrecere pentru «Cupa Davis». Acum, cînd răsuflăm ușurați, așteptînd cu optimism meciul de la Moscova cu echipa Uniunii Sovietice, trebuie să recunoaștem că jocurile de la București le-am privit cu îngrijorare, deoarece băieții noștri veneau în țară după unele turnee în care n-au prea excelat.

Sarcina cea mai mare i-a revenit lui Țiriac care în prima zi a întrecerilor trebuia negreșit să-l învingă pe noul supercampion italian Adriano Panatta, creditat în acest sezon cu victorii răsunătoare. Țiriac a luptat exemplar împletind perfect vasta lui experiență dobîndită de-a lungul anilor cu tactica necesară fiecărui ghem, reușind, în afara victoriei personale, obținerea unui punct prețios echipei noastre în drumul pentru finala grupei A a zonei europene a «Cupei Davis».

Greul nu a trecut. Viitoarele întîlniri, cum e și firesc, sînt cele mai grele, reclamînd mult efort, foarte mult calm, multă inteligență și stăpînire de sine, ceea ce băieții noștri au dovedit de atîtea ori că au din plin. Succes!

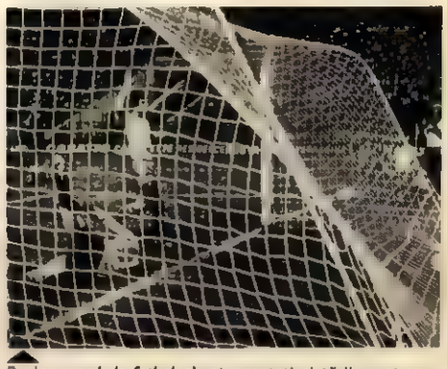

De la meciul de fotbal al reprezentativei țării noastre cu echipa Italiei publicăm fotografia de mai sus care surprinde golul marcat de arădeanul Domide. Acest meci își are însemnătatea sa aparte datorită rezultatului de egalitate obținut de noi în întrecerile directe cu fotbaliștii italieni, dar remarca lui Ștefan Covaci: «atacanții noștri sînt prea... blînzi», la care subscriem și noi, ni se pare esențială.

George Best, cunoscutul jucător nord-irlandez care a activat la Manchester United, și-a anunțat retragerea din activitatea competițională, cu ocazia sărbătoririi a 26 de ani de la naștere.

Cu acest prilej el și-a ras barba, declarînd ziariștilor că își va încerca forțele pe platourile de filmare.

În imagine vi-l prezentăm pe George Best (George cel mai Bun — în traducere exactă) împărțind cu un amic tortul tradițional al zilelor onomastice.

Și cînd te gîndești că mulți erau dispuși să-i întrevadă o activitate competițională îndelungată datorită, probabil, numelui parcă predestinat unui sportiv de performanțe.

de Adrian PĂUNESCU

ajunge un hajnal la un car de oale

Nimeni nu aștepta nimic de la Hajnal. Jucătorul tîrgumureșean părea predestinat. Jucătorul tîrgumureșean părea un fotbaleur de umplutură, introdus în teren ca să se mai odihnească «marii». Hajnal însă avea socotelile lui, Hajnal nu se consolase cu o soartă măruntă. Din momentul cînd a început să vadă spre careul italienilor, am simțit cu toții că Hajnal e pus pe obrăznicii. Hajnal a jucat numai 15 minute. Și nici 15. Pentru că, după un vechi obicei, veteranii se uitau la Hajnal ca la felul cinci, vorba lumii. Hajnal a jucat vreo 5 minute. Și a făcut minuni. Șutul lui la poartă (o fi fost gol, cu adevărat?) a pornit cu o violență și o plăcere a jocului cum rar se văd.

Hajnal este, după opinia mea, unul dintre viitorii titulari ai Naționalei.

*

Din nou despre Dobrin! Dobrin a arătat, din nou, că el e cel mai bun, mai înzestrat și mai iubit dintre toți fotbaliștii din România. Jocul lui Dobrin a devenit, în ultimii ani, și mai clar. Dobrin joacă astăzi pe poartă, Dobrin driblează fantastic și creează faze de gol pentru întreaga echipă adversă.

Înzestrat astăzi cu o mare putere de luptă, Dobrin are nevoie de concursul tuturor factorilor pentru a pune în valoare marele său talent.

Lui Dobrin îi trebuie un centru atacant tînăr, cu poftă de gol și de fugă, lui Dobrin îi trebuie două extreme rapide, capabile să transforme ideile lui fulgerătoare în faze de primejdie pentru adversari.

Să începem să gîndim echipa națională în funcție de Dobrin!

*

Cred că întreaga linie de fundași Sătmăreanu — Lupescu — Dinu — Deleanu trebuie remaniată. Sătmăreanu e remarcabil în atac și a fost excepțional în meciurile cu Ungaria. În rest însă cred că se poate și mai bine. Lupescu e un jucător serios căruia nu e cazul să-i pregătim un final trist. Eu îl văd pe Lupescu cedînd locul său acum, cînd e în plină glorie.

Dinu e, indiscutabil, marele pericol pentru propria poartă. Poate că, într-adevăr, locul lui e la mijlocul terenului.

Cît despre Deleanu...

Sincer să fiu, nu am încredere în actuala apărare a reprezentativei.

*

Arbitrajul din meciul România-Italia a fost o parodie fără nici un haz. (Lipsa de haz venea din faptul că meciul era amical. Dacă s-ar fi jucat un meci cu miză, am fi rîs, desigur, în hohote, văzînd ce ne face arbitrul.)

Singura scuză a arbitrului ar fi să fi avut un caz în familie. El — un caz, și tușierul — alt caz, în altă familie.

Ferească Dumnezeu...

*

Ce demodat fotbal joacă italienii! M-am uitat la ei și nu-mi venea să cred că acest fotbal a fost cel mai bun din Europa.

Fotbalul se demodează cu o teribilă repeziciune.

Am văzut echipa R.F.G. și m-am întrebat dacă mîine nu va fi cumva și ea aruncată la marginea modei și a gustului.

În orice caz, italienii nu mai sînt îndreptățiți să se plimbe cu atîta fală printr-o Europă fotbalistică în care ei nu mai înseamnă aproape nimic, în raport cu echipele vest-germane, olandeze și sovietice.

*

«Teroarea» suporterilor a continuat duminică, la meciul R.F.G. — U.R.S.S. 35 000 de zgomotoși din R.F.G. au invadat terenul, în vreme ce sovieticii erau aproape singuri: 11 + rezervele + antrenorii.

A fost din nou inechitabil pentru sovietici să joace în contra unui infern și amenințați de 35 000 de fanatici.

Competițiile europene vor avea din ce în ce mai mult de suferit, dacă forurile conducătoare ale fotbalului continental se vor conduce în continuare după legile formalismului cras, nedreptățind încă o dată strălucitul fotbal de astăzi al Uniunii Sovietice.

*

Echipa R.F.G. este, într-adevăr, cea mai bună reprezentativă a Europei și, poate, a lumii. De unde, oare, în această echipă atîta elan, atîta voință, atîta tehnică și atîta har?

«SĂRUTĂ PĂMÎNTUL PATRIEI»...

de Ioan GRIGORESCU

Oricît ar părea de ciudat, întîmplarea de mai jos n-are în ea nici un element imaginar. Şi cu toate că am înlocuit numele proprii ale «eroilor» mei cu iniţiale de împrumut, nici o asemănare cu vreo persoană ştiută nu este cîtuşi de puţin întîmplătoare.

Mă aflam pe aeroportul din Roma, în timpul unei escale într-un zbor spre Paris. Eram un pasager «în tranzit», obligat să aştepte cîteva ceasuri continuarea cursei, fără să poată părăsi o anumită zonă a aeroportului. O astfel de şedere în eternă înduioşată Romă, pe care n-o poţi zări decît prin ferestrele sălii de aşteptare, fără a putea să-i treci pragul, este ca o închisoare într-o colivie de aur. Timpul abia se tîrăşte, spectacolul decolărilor şi aterizărilor nu mai pasionează, doar urechea rămîne mereu treză pentru a distinge în cuvintele crainicei anunţarea pornirii pe drumul întrerupt. N-ai altceva mai bun de făcut decît să priveşti lung oamenii, cu un aer de indiferenţă şi blazare, încît să nu se simtă studuaţi. La un moment dat, m-am trezit însă urmărit cu insistenţă de un bărbat care mi se părea vag cunoscut şi care, de cîte ori îmi prindea privirile, îmi surîdea amical. Pînă cînd şi-a luat inima în dinţi şi s-a apropiat de mine:

— Nu mă mai recunoşti?

Era de statură mijlocie, cu părul cănit de un frizer de cartier, avea o faţă bronzată la reşou, un costum de haine acceptabil şi o servietă-valiţoară, cum au funcţionarii superiori, diplomaţii şi oamenii de afaceri. O privire spălăcită în care se aprinsese scînteia surprizei şi un aer de amiciţie uşor deziluzionată de faptul că îmi rămînea străin.

— Tovarăşe Grigorescu, este imposibil, m-am schimbat chiar aşa de mult?

Vocea mi l-a readus bine în memorie. Era A.B., «plecat» cu vreo trei ani în urmă din ţară şi despre care nu mai auzisem nimic între timp. Acum, văzînd că-l recunosc, îmi întindea o mînă cu palma uşor transpirată, într-o efuziune de căldură pe care nu i-o simţeam deloc trucată.

— Îmi place, zic, mă iei cu «tovarăşe»?

— Ei, lasă, noi tot tovarăşi am rămas.

O dusese destul de bine în ţară. Se bucurase de atenţie, de respect, deşi nu era decît un tehnician de mină a zecea într-o branşă în care, har Domnului, fac destui umbră pămîntului. Avea maşină într-o perioadă în care eu abia îndrăzneam să aspir la bicicletă, vilişoară într-un cartier şic — cu alte cuvinte, o viaţă banal reuşită.

— Cum o duci acum? — l-am întrebat

— Excelent! — şi mi-a arătat dantura pe o placă impecabilă.

— Şi mergi la Paris?

— Exact. Voiaj de afaceri. Ce mai e prin ţară?

— Cum ştii. Treabă multă, şi bucurii, şi necazuri, de toate. Timpul e frumos, oamenii aşteaptă o recoltă bună, se pregătesc de vacanţă... Eşti mulţumit de ceea de faci?

— Cum să nu fiu? Am dat lovitura!

— Te-ai schimbat mult. Parcă nu te-am văzut de douăzeci de ani, zic, neîndrăznind să-i spun cît a îmbătrînit.

— Am fost cam bolnav. Apoi, aici, ca să-ţi menţii poziţia, alergi, nu glumă... O să mă refac eu... Chiar aşa de mult m-am schimbat?

— Destul.

— Ce să-i faci? Aer poluat, ştii cum e la început, pînă te adaptezi, pînă îţi faci un rost Şi apoi, aşa desprindere... Nu e deloc uşor.

— Înţeleg... Şi ce «lovitură» ai dat?

— Ei, chestie de baftă. Că aici asta contează, dacă n-ai altceva. Ştii ce ţi-ar trebui? Capital, relaţii, altfel nimeni nu-ţi vine cu tava întinsă. Am reprezentanţa a două firme în specialitatea mea, sînt destul de mult pe drumuri, vilă în Calabria, birou la Roma, o maşină mă aşteaptă la Orly, o las acolo cu săptămînile, ce să-ţi spun, o splendoare, opt metri lungime, vai de capul meu cum o parchez. Ai un foc?

Scot bricheta şi o aprind.

— Ai şi ţigări?

— Snagov.

— Excelent!... Uite, domnule, trag un fum şi parcă sînt acasă. Nici nu-ţi închipui cît mă bucur că ne-am întîlnit. Spune-mi, la Bucureşti au înflorit trandafirii?

— Ei, parcă de trandafiri îţi arde?

— Îmi arde, domnule, îmi arde! Cum să nu-mi ardă? Ţi-am spus, aici e un aer al dracului de poluat, nu mă împac deloc cu chestia asta. Ştii ce? Dacă ţi-ai luat mai multe «Snagoave», lasă-mi mie pachetul ăsta, ţuică n-ai adus? De le-aş da ălora de la Paris un Turţ, le-aş rupe gura...

Nostalgia lui olfactiv-alimentară după ţara părăsită mi se părea înduioşătoare. N-aveam nici un motiv să nu-l cred că reuşise, îl ştiam descurcăreţ, abil, unul dintre aceia care la noi s-au căţărat un timp pe schema de organizare. Pînă cînd şi-a luat valea.

— Auzi? Nu-mi spui şi mie de ce ai plecat?

— Ei, parcă nu ştii.

— Habar n-am.

— Drept să-ţi spun, nici eu nu prea ştiu. Am făcut-o şi gata. Pe urmă a fost prea tîrziu Dacă nu dădeam lovitura, îmi trăgeam un glonte în cap, că aici ori iei Occidentul în coarne ori te ia el în copite. Ce-ai fi vrut? Să mă întorc în patru labe? Mai prind ceva cheag şi vin eu... Cînd mi-or vedea fraţii de la Bucureşti maşina...

— Au şi ei.

— Zău?

— Spune-mi, mai ştii ceva de C.D.? Cum o duce?

C.D. a fost un coleg de-al lui A.B., «plecat» şi el cu vreo mai înainte.

— Vai de capul lui! Ăsta de cînd a venit trage mîţa de coadă într-un hal de ţi se face milă... Cară cu căruciorul zarzavat la halele din Paris.

— Ce spui, domnule? Păi nu era un specialist de lepădat...

— Aiurea. D-ăştia sînt aici cu lopata. Îl mai pun cîteodată să-mi spele maşina ca să scoată şi el un ban. Pe ăla să-l vezi cum a îmbătrînit...

— Şi E.F.?

Altul care «plecase».

— Mai rău. Cerşeşte duminica la biserica românească din Paris. Dacă te duci pe-acolo, şi zău, du-te aşa, ca chestie, numai că dacă te vede, se ascunde, dar fă-o aşa, să nu simtă, şi aruncă-i doi franci în pălărie... Am încercat să-l ajutăm, dar e putred, domnule, e putred pînă în măduva oaselor. Plînge şi îşi dă cu pumnii în cap, a vînat un timp o văduvă cu bani, şi-a dat pînă şi cămaşa de pe el pentru anunţuri matrimoniale cu «tînăr, viguros, fără prejudecăţi, caută femeie de condiţie pentru a-i fi sprijin în viaţă», dar uite că n-a găsit. Ţi-am spus, aici, dacă n-ai baftă, te-ai ars. O să crape într-o zi pe sub podurile Senei...

În avion n-am găsit locuri alături. De altfel, mă apucase aşa o lehamite că nici n-am mai avut chef să caut pe cineva cu care să mă schimb. La Paris, ne-am zis fugar «la revedere», rezistînd invitaţiei de a mă lăsa plimbat cu maşina lui de opt metri şi, după cîteva minute, l-am văzut făcînd, cu «discreţie», coadă la autobuz.

Numai întîmplarea a făcut ca exact după trei zile să-l întîlnesc pe C.D. în anticamera unui personaj parizian cu care aveam de discutat unele treburi.

L-am recunoscut imediat. Nu se schimbase prea mult, era surîzător, volubil, plin de planuri şi, cît timp am aşteptat venirea gazdei, mi-a descris cum l-a apucat pe Dumnezeu de un picior, ce situaţie şi-a făcut, maşini, bani, o a doua reşedinţă pe Valea Loirei, o a treia în Normandia, cont la bancă, femei, un aer de reuşită perfect trucat.

— A ta e sacoşa aia? — îl întreb. Ce ai în ea?

— Phu! Aur, auzi, aur! Bossu' e topit după România, numai eu ştiu cum i-am făcut rost de două kile de mălai şi de un salam de Sibiu, am cu el o afacere, şi pînă nu-l ung la coarda sensibilă, nu se lasă. Dar şi dacă «marşează», îl fac om, îl umplu de bani, am o idee pe care americanii ar da milioane...

Pe C.D. nu l-am mai întrebat de ce fugise. Şi doar aşa, ca să omor timpul, l-am întrebat despre cel întîlnit la Roma.

— Spune-mi, mai ştii ceva de A.B.?

— Dă-l dracului, parcă mai vrea să ştie cineva de ăla! Un prăpădit, un terchea-berchea, ne-a făcut ţara de rîs pe aici.

— Da'de unde? — îmi exprim eu mirarea Am auzit că o duce extraordinar, are reprezentanţa nu mai ştiu căror firme, vilă în Calabria, maşină de opt metri la Orly...

— Fugi de-aici! E şofer la un bătrîn paralitic, plin de bani, dar iabraş ca Hagi Tudose. Îl mai trimite stăpînu-său cîteodată cu cîte un comision ba la Roma, ba la Londra, nu ştiu ce învîrteşte moşu, dar nenorocitul ăla n-are timp nici să respire, şi pentru că patronul se deplasează mai greu, A.B. mai face şi galop prin Europa pentru el.

— Şi E.F.?

— Aud că aşteaptă o bursă de studii de la americani. Nu ştiu dacă or să i-o dea, căci a depăşit vîrsta studiilor, dar poate o să aibă noroc şi-o s-o mai ducă un timp. L-aş fi luat la mine, că nu era prost, dar e păgubos, dom'le, unde pune el mîna îşi vîră şi dracu coada, iar cînd lucrezi pe-aici e mai bine să n-ai de-a face cu de-ai tăi...

Cînd «bossul» a trecut spre biroul lui, după ce m-a poftit înăuntru, s-a întors către C.D. şi l-a întrebat iritat:

— Dumneata, iar?

Şi l-am văzut atunci luîndu-şi sacoşa şi dezvelind misterios un cap de salam.

— Aşteaptă!

Nu se cuvenea să-l întreb pe «boss» ce învîrtea fostul meu «amic». Nici la biserica ortodoxă nu mai m-am dus. Dar întîmplarea a făcut să-l întîlnesc pe E.F., după o săptămînă, într-o cafenea de lîngă Comedia Franceză. Avea o faţă de Crist, o paloare care nu era de loc aristocratică şi o cumsecădenie blîndă de om care dispune de timp. Îşi lăsase barbă, plete, fuma ţigara pînă se aprindea şi filtrul şi după pofta cu care a mîncat porţia de cartofi prăjiţi şi parechea de crenvurşti cu care l-am tratat din diurna mea de austeritate, mi s-a părut destul de dornic de viaţă.

— Auzi, îl întreb, te duci pe la biserica ortodoxă?

— Ce să caut acolo? Am fost de Crăciun, aveam o întîlnire cu unii, după care trebuia să tragem un chef cu sarmale, după datină. În colo, nu mă ştii? Nu sînt credincios.

— Am auzit că faci rost de o bursă americană.

— Am şi făcut. Dar cred c-o să renunţ. Mă duc în Canada, ăia angajează orice; mie aerul polar mi-a făcut întotdeauna bine.

Ochii îi străluceau de parcă ar fi avut ţîţie şi bea vinul roşu de Bordeaux pînă scurgea ultima picătură din pahar.

— Te descurci?

— Bineînţeles. Nu prea grozav, dar n-am de ce să mă plîng.

Şi mi-a spus o cifră, bineînţeles în dolari, pe care ar cîştiga-o lunar. De vreo cinci ori salariul meu de-acasă.

— Auzi — îl întreb — mai ştii ceva despre A.B. şi C.D.?

— Nişte rahaţi.

— N-am auzit bine! (Poate-o fi spus «rataţi».)

— Rahaţi, ăsta-i cuvîntul.

Îi spun că i-am întîlnit.

— Şi te iei după ei?

— Ziceau că cerşeşti la biserica ortodoxă.

— Aiurea! Cînd o să-i întîlnesc, îi iau la palme. În realitate, mă invidiază. Eu am un rost, mi se propune să plec în Canada, acolo e de lucru în industria forestieră, la petrol, în orice, şase luni leafa înainte, îţi lasă timp să le studiezi limba, o dată la trei ani concediu în Europa, şederea mea aici a fost doar un intermezzo...

— Te-ai însurat?

— Ce-s nebun? O să văd eu «acolo»...

Revin la discuţia despre ceilalţi doi. Îmi răspunde scîrbit, culegînd ultimul cartof din farfurie:

— Ai timp să-i crezi? Ăştia cînd se întorc în ţară, «ca turişti, împrumută haine mai acătării să facă impresie, o maşină, ceva valize şi iau cadouri de doi franci de pe la autoservire... Îi ştiu eu pe toţi, sînt mulţi care mîine s-ar întoarce definitiv acasă, şi nu de frică n-o fac, ci pentru că tot mai speră să se căpătuiască într-un fel, că să nu vină acolo cu coada între picioare... Cu ce treburi eşti la Paris?

— Eu?

— Da.

— Păi... Şi eu... Am ales libertatea...

— Cum adică?

— Aşa, bine. Ca tine, ca A.B., ca C.D....

S-a făcut dintr-o dată şi mai palid. Degetele i s-au crispat pe furculiţă.

— Nu se poate!

— De ce? Ziceai că ai nimerit-o, şi ceilalţi ziceau, ce să fac?

A tăcut îndelung, a luat paharul, l-a privit în fund, apoi s-a jucat din nou cu furculiţa, evitînd să mă privească în ochi.

— Mai luăm o sticlă de vin?

— Dacă vrei...

Am băut primul pahar în tăcere. Nici nu ne-am mai spus «noroc».

— Şi ai fost la poliţie?

— Am trecut.

Mă bufnea rîsul. Parcă el s-ar fi pregătit să fugă, nu eu. Îşi luase o mină gravă, răscolitor de tristă:

— Nu mă feliciţi? — zic.

— De ce?

— Păi, cum «de ce»?

— Ai completat şi declaraţia aia?

— Nu încă.

— Şi paşaportul l-ai dat?

Nu i-am răspuns. Mi-am trecut mîna peste pieptul hainei, într-un gest instinctiv, pentru a-l simţi acolo.

— N-auzi? Ai dat paşaportul?

Zic într-o doară:

— Ihi!

Şi ridică ochii din pahar şi mă fulgeră cu o privire înspăimîntătoare. Parcă s-ar fi rupt ceva în el.

— Nenorocitule, du-te mîine şi cere-l înapoi. Dă-ţi cu pumnii în cap, spune-le ce vrei, că ţi s-a furat, că l-ai pierdut, că te-a anunţat cineva că ţi-a fost depus acolo, te priveşte, habar n-ai în ce afacere ai picat!

— În ce afacere?

— Stai să-ţi explic, nu te supăra, noi ăştia fugiţi sîntem ca ofticoşii, am vrea ca toată lumea să fie tuberculoasă, numai că eu m-am ars şi tu faci cum vrei, dar te priveşte, ai să vezi ce-o să tragi. Nicăieri nu se aplică mai bine decît aici, la ăştia, «iubesc trădarea, dar urăsc pe trădători». Crezi că o să-ţi aştearnă cineva ce cald pentru ce-ai făcut?

— Păi, poate o să fac şi eu rost de-o bursă... Sau plec cu tine în Canada.

— Faci pe dracu! Astea se dau cu pile, cu protecţia unei instituţii sau numai dacă te-ai dat cu ăia care mîine ar putea fi în stare să facă cine ştie ce mîrşăvie împotriva ţării. Pe la cîte uşi n-am bătut!... Şi să vezi ce înseamnă cozile de la oficiile de plasare şi de emigranţi, vizele şi paravizele poliţiei... De ce crezi că crăp? Dracu ştie într-o zi ce-oi mai face.

— Şi zici să li-l cer înapoi?

— În genunchi să te rogi de ei. Dacă nu ţi-l dau, du-te la ambasadă şi spune-le. O să fie penibil, dar n-ai ce face.

Scot portmoneul să plătesc. Îl deschid şi las paşaportul cu copertele lui verzi şi literele aurii «Republica Socialistă România» să se vadă bine. E.F. a încremenit cu paharul la buze.

— Îţi baţi joc de mine?

S-a ridicat demn şi a plecat cu paşi tîrşiţi spre uşă. Din prag şi-a întors faţa şi m-a privit zîmbind. O picătură de vin roşu i se oprise pe barba care începuse să încărunţească.

— Cînd ajungi acasă, sărută pămîntul ăla. O să vin şi eu într-o zi, numai să mai apuc...

«Pe la cîte uşi n-am bătut!.. Şi să vezi ce înseamnă cozile de la oficiile de plasare şi de emigranţi...»

Traian Dănceanu:

«ZÎMBESC, DAR NU CINE ȘTIE CE...»

de Sanda FAUR—Fotografii de S. STEINER

— Mă gîndeam — înainte de a vă telefona pentru acest interviu — că dv., maestre Traian Dănceanu, sînteți zîmbetul cel mai vechi și mai consecvent al trupei giuleștene.

— Vechi, poate; consecvent, poate: joc la Teatrul Giulești din prima mea zi de actorie, adică de 24 de ani. Dar zîmbet, nu prea...

— Să nu-mi faceți și dv. trista surpriză, precum Toma Caragiu, de a vă declara lipsit de umor. Un actor cu asemenea vină comică căruia să nu-i gîlgîie tot timpul rîsul în gît și hazul în vine poate fi interesant, ce e drept, pentru iubitorii de paradoxuri, dar, oricum, e dezamăgitor.

— Poftim, vă dezamăgesc. Nu țin minte niciodată o anecdotă. Iar dacă știu vreuna, atunci îi încurc precis poanta. Nu sînt un tip hazos. Fac piața. Pictez. Mai mîzgălesc și hîrtia. Cum vedeți, un tip cu hobby-uri bătrînești. În primii mei cinci ani de teatru, nici nu am știut ce e aia comedie. Am fost stăpîn de sclavi. Am fost o bestie. Am fost un negativ. Și, mai ales, sabotor: se purtau mult pe vremea aceea sabotorii.

— Era mai bine cu dramele?

— Nu știu. Era teatru și asta îmi plăcea. Știți, eu lucram contabilitate la minele de cărbuni din Filipeștii de Pădure — am făcut Academia comercială — atunci cînd teatrul a publicat un concurs pentru salariații Ministerului C.F.R. — de care țineau și minele, și trupa. Cînd m-au angajat, mi s-a părut că viața îmi face un cadou grozav. De fapt, toți anii pe care i-am trăit după aceea mi s-au părut un dar al vieții.

— Nu înțeleg: cum «după aceea?»

— După război. Eu am făcut un război lung și greu, patru ani întregi, m-am întors în țară abia în vara lui 1945. Treaba asta m-a marcat definitiv: închipuiește-ți un tînăr de douăzeci și ceva de ani, care să răspundă de cîteva alte zeci de vieți, înainte de a se dumiri el bine ce e cu viața lui, care să treacă prin momente inimaginabil de grele... În Tatra Mică m-au acoperit bombele. A fost o traumă puternică, o experiență radicală: dintr-o sută de ofițeri ne-am întors trei. Tot ce mi s-a întîmplat după aceea mi s-a părut mai simplu, mai ușor. Am căpătat o altă perspectivă asupra vieții, o altă filozofie, am înțeles că viața trebuie trăită cu plăcere, cu optimism, cu curaj. Dar nu cu lăcomie.

— Lăcomia de a trăi e un lucru rău?

— Da, cînd lăcomia ta strivește viața altora. Mă uit uneori în jurul meu, în lumea asta teatrală a noastră, și văd cum succesul alterează sufletele. Succesul, nu insuccesul. După o cădere îți faci curaj, îți iei avînt și te mai ridici; dar după un prea rapid succes unii nu rezistă. Îi prinde iubirea nebună de sine, orgoliile, patima de bani, vînd «artă» ici, vînd colo, fuga-fuga de la film la televiziune, de aici la radio, ajung cu sufletul la gură pe scenă, iar aici, funcționarism rece și rutinat.

— Credeți că succesul ucide neapărat sufletele?

— Nu neapărat. Dar acolo unde nu există un talent adînc și adevărat (uneori însă chiar și acolo) el strivește, descompune. Dramatic este că succesul nu însoțește întotdeauna harul: e provocat adesea de conjunctură, de abilitate, de insistențe, de șansă. Și chiar de dv., de presă!

— Noi spunem că presa e obiectivă și că nu creează mituri din vînt. Dar de ce atîta înverșunare împotriva succesului? Sînteți doar și dv. un actor de succes...

— Să nu mă înțelegeți greșit: nu se poate trăi liniștit fără conștiința că faci *bine* ceea ce faci. Sau măcar binișor. Ești un infirm cînd te îndoiești tot timpul de tine. Dar a trăi cu obsesia succesului, a suferi cînd cel de lîngă tine are aplauze mai puternice sau roluri mai bune, înseamnă să te distrugi singur. Cred că trebuie trăit cu răbdare, cu înțelepciune: să crezi că știi totul și că ți se cuvine totul cînd abia ai pus piciorul pe scîndura scenei e o imensă inconștiență și nefericire. Eu am tot timpul impresia că învăț, de aproape 25 de ani învăț teatru și tot mi se pare că nu știu. Uite, de pildă, rolul generalului Stamatescu din «...Escu», pe care-l joc acum...

— Sînteți formidabil în rol, am curajul să scriu negru pe alb un asemenea compliment necronicăresc. De altfel, tot spectacolul acesta al lui Dinu Cernescu e lucrat cu o minuție de bijutier, mai toți actorii și-au desenat personajele cu peniță fină și le-au jucat cu o poftă neascunsă.

— Mulțumesc... Dar să știți că eu am «făcut» personajul, l-am descoperit abia cu două zile înainte de premieră. Pînă atunci, îi spuneam doar cuvintele. Pe deasupra. Totul, și mersul, și umărul aplecat, și intonațiile le-am găsit abia la vizionare, cînd sala avea ceva spectatori și se-ncălzise. Au fost uimiți cu toții, și eu în primul rînd.

— Focul inspirației, cum s-ar zice. Momentul divin.

— Poate mai curînd publicul. Publicul acesta al nostru pe care eu — iertați-mi patetismul declarației — îl iubesc. Vedeți dv., teatrul nostru e un teatru de cartier, de cartier muncitoresc. Acum douăzeci și ceva de ani se mîncau semințe la balcon și se vorbea tare în timpul spectacolului. Comentariile erau, vă închipuiți, foarte colorate. Publicul acesta a crescut odată cu noi. Cu teatrul. Cu cartierele din jur. Veniți la oricare din spectacolele noastre, chiar și la cele mai dificile și subtile, la «Măsură pentru măsură» de Shakespeare, și urmăriți reacția publicului, a tinerilor de la balcon, de pildă. Se ascultă cu seriozitate, cu recules: chiar și cînd nu sînt prinse toate nuanțele. Oamenii respectă teatrul.

— Credeți deci în eficiența formativă a teatrului, în capacitatea sa de a modela caracterele?

— Cu convingere. Cu sfințenie. Cred că teatrul nostru a făcut enorm pentru publicul său, că a lăsat urme adînci în conștiința sa. Cunosc spectatori din cartier care vin de 3—4 ori la același spectacol, care știu pe de rost replici întregi...

— Eu aș zice că Giuleștiul are, la ora actuală, o valoare artistică ce depășește cu mult granițele unui «sector» și care poate rivaliza cu oricare trupă din centru. Stagiunea aceasta a dat două din spectacolele cele mai strălucite din Capitală.

— E o obligație a sa, cred. Ca să vii din centru pînă în Giulești e o adevărată aventură — pentru cei învățați să frecventeze sălile de pe bulevarde — așa că noi trebuie să avem cu ce chema publicul.

— Aveți, aveți cu ce să-l chemați: și actori excelenți, și acest tînăr regizor năbădăios — Dinu Cernescu, căruia îi fierbe capul de idei, și o directoare care știe exact ce vrea: dacă nu mă înșel, tovarășa Elena Deleanu e directorul de teatru din București cu cea mai mare vechime. Am aflat, maestre Dănceanu, că vă ocupați și de artiști amatori, că instruiți o brigadă artistică de agitație...

— Da, brigada de la «Tehnometalica». E o treabă care îmi dă mari satisfacții și nu numai pentru că a luat Premiul I pe Capitală. Dar sînt acolo, printre alții, doi tineri, tîmplari amîndoi, foc de talentați, e o plăcere imensă să le vezi firescul, hazul spontan, sinceritatea. Dumitru Roșca are un umor popular plin de savoare, e un soi de Păcală poznaș, Sile Dumitru e un comic mai subtil, salonard, cu o mimică excepțională. E o mare bucurie, credeți-mă, să descoperi talente și să vezi cum se formează în mîinile tale, sub ochii tăi. Dar e și o muncă obositoare...

— Dacă v-aș cere să-mi vorbiți, cu sinceritate, despre ceea ce vă nemulțumește în condiția de astăzi a actorului, ați face-o?

— De ce nu. Și v-aș vorbi întîi și-ntîi despre obsesia «normei» de spectacole, obligatorie pentru un actor. Nu e cauza mea, eu joc întotdeauna mult, îmi îndeplinesc, cum se zice, norma, dar spuneți-mi, cum poți să normezi munca de creație, cum poți să-i fixezi unui creator de valori spirituale un cuantum, cum poți să umilești un actor făcîndu-l să alerge, gîfîind, să spună pe undeva o poezie ca să-și facă neapărat norma și să nu i se taie salariul? Așa e în teatru, uneori ai, alteori nu ai ce juca... Mi se pare un aspect birocratic, cu totul depășit într-o societate ca a noastră, în care artistul-cetățean e privit ca atare, e respectat, iar munca lui e considerată ca avînd o nobilă influență educativă... Și mai am un of: pensionările. La 55 (sau 57) de ani, un actor e scos la pensie! Deci considerat inutil. Îmbătrînit. Terminat. Un actor ca Colea Răutu este azi la pensie: cum vi se pare treaba asta?

— Într-adevăr, rizibilă. Am mai scris despre asta...

— Și așa ne-am pomenit în teatru nu numai fără actori bătrîni — că și bătrîni dacă n-ai, să ți-i cumperi — ci fără actori ajunși în plină și puternică maturitate. Jucăm personajele vîrstnice cu mustăți lipite și riduri desenate. Și să știți că cei mai mult au de suferit tinerii, chiar dacă ei se mai bucură cîteodată că s-a măturat toată piața ca să li se facă loc: nu mai au de la cine învăța, la cine trage cu ochiul, de la cine «fura». Că doar nu termini de studiat actoria atunci cînd absolvi institutul. Nu, problema aceasta a pensionării actorilor trebuie neapărat regîndită: scoaterea lor prematură din viața artistică le dă și lor un cumplit sentiment al inutilității și sărăcește realmente și viața teatrală. Oare ar îndrăzni cineva să-i pensioneze pe Jalea, pe Ciucurencu, pe Baba, oare ar fi putut gîndi cineva că un Arghezi ar fi trebuit scos la pensie?

— Stimate tovarășe Traian Dănceanu, sînteți totuși — cu toată filozofia calmă și înțeleaptă de care-mi vorbeați la început — un pătimaș, un «contestatar». Sînteți bun de lider sindical. Sau de activist A.T.M...

— Uite, eu trec peste aceste mici ironii și cer într-adevăr Asociației oamenilor de teatru să facă mai mult pentru a ne scoate pe noi, actorii, din izolarea în care ne aflăm, fiecare pe peticul lui de ogor, fiecare în teatrul lui, fiecare în spectacolul său. Sîntem o breaslă risipită și însingurată. Nu comunicăm între noi. Nu ne cunoaștem suficient. Nu ne sînt cunoscute suficient doleanțele.

— Totul e să se răspundă chemărilor Asociației. Că de la o vreme se străduiește să facă exact ce cereți dv. Dacă am pune cu toți umărul... Încheiem deci interviul de față cu un «hei rup»?

— Încheiem...

VAI, DRAGĂ, CE SIMPLU E!

Parizience respiră uşurate: s-a dus cu chinul din casca coaforului. A fost inventat acest aparat domestic, uşor, simplu, de maximă eficacitate şi, pe deasupra, cu un nume răsunător— aristocratic: Lady Braun Astronette.

ACUEDUCTO DE SEGOVIA

Un impresionant vestigiu roman aflat pe pămîntul Spaniei, apeductul de la Segovia, construit sub împăratul Augustus, e lung de 900 de metri şi are 153 de deschideri în formă de arcadă. Monumentul dădea în ultima vreme vădite şi ameninţătoare semne de ruină. Recent s-au luat măsuri pentru salvarea impozantei opere a ingineriei antice, principala acţiune de consolidare a lucrării constînd în injectarea cu beton a spaţiilor dintre lespezi.

PE UNDE NUMAI VULTURUL...

Pe înălţimile ameţitoare ale Munţilor Kirghiziei, pe acolo pe unde — după cum se spune — numai vulturul e stăpîn... Nu! Nu numai vulturul, ci şi bătrînul şi neînfricatul Umetbai Bujibaev, iscusit vînător, care a supus pe regele păsărilor şi şi-a făcut din ei tovarăş de vînătoare. Cîţi lupi,cîte vulpi au răpus ei împreună? Mulţi şi multe. Tocmai atîţi şi atîtea cît să aducă pentru taica Umetbai importante diplome de onoare.

UN BUTOI DE VIN CU REGIM SEC...

Nu ştim dacă bravul hotelier din Rüdesheim pe Rin (R.F.G.) este un cinic în pur sens filozofic, cert este însă că de la bătrînul Diogene, părintele cinicilor, s-a inspirat cînd a construit în imobilul de pe Drosselgasse — faimoasa stradă a vinarilor şi vinurilor de Rin — camere de hotel în budane de vin. Originalele locuinţe sînt mobilate extrem de simplu, cu două paturi şi un dulap în perete. În partea posterioară, o mică despărţitură este prevăzută cu duş din care, vai, curge totuşi apă şi nu vin.

BASM SCANDINAV

La Stockholm, unde a fost recent fotografiată scena de față, nu a mai nins de mult. Și atunci? Atunci, unde scrie că ceea ce vedem trebuie să fie negreșit zăpadă și nu spumă carbonică, de pildă, folosită pentru localizarea incendiilor? Și pentru completarea acestui basm nordic: dacă pompierii nu interveneau la timp, o cantitate imensă de cloroform, aflată în imobilul incendiat, s-ar fi revărsat și ar fi adormit — probabil — întregul oraș.

MESERII DE TOT FELUL

Veninul este una dintre materiile prime cele mai importante ale industriei farmaceutice, dar recoltarea lui nu este treabă prea ușoară. Întrebați-l pe cercetătorul Adam din Tvarditza — districtul Sliven, R.P.Bulgaria.

CREDE ȘI NU CERCETA!...

La confluența Tigrului cu Eufratul, pe pretinsul teritoriu al fostului rai, un frumos măr rotat a fost înconjurat cu un gard protector, iar o inscripție în limbile arabă și engleză îi invită pe turiști să umble puțin la imaginație, închipuindu-și că se află chiar în fața mărului sub care s-a consumat păcatul inițial. Este strict interzisă verificarea istoriei biblice prin degustarea de roade ale pomului cunoașterii.

cititori către cititori

Doresc să corespondeze următorii cititori: *Dumitrescu Ion Nelu*, post-restant, of. PTTR-66, București, schimb de ilustrate; *Voiculescu Carmen Ileana*, 17 ani, elevă, București, sect. 8, str. Jiului, nr. 47: teme diverse; *Nicolae Tasica*, 26 ani, București, sect. 6, Aleea Livezilor, nr. 43, bl. 36, sc. 1, et. IV, ap. 75: viața tineretului, schimb de fotografii de actori, cântăreți și ilustrate (corespondența în limbile rusă, franceză, engleză); *Ionescu Adriana*, 17 ani, elevă, Mediaș, str. Piața 23 August, nr. 5, jud. Sibiu: teme diverse; *Tudor Crăciunel*, Năsăud, căsuța poștală 13: teme diverse, schimb de fotografii originale; *Pricop Lică*, 28 ani, conductor C.F.R., Botoșani, str. Împărat Traian, nr. 54: teme diverse, schimb de ilustrate; *Albu Ștefan*, Năsăud, str. Piața Nouă, nr 2: prietenie, filatelie, schimb de fotografii originale și ilustrate; *Mărgăritescu Simona Luiza*, Pitești, cart. Războieni, bl. D 3, sc. G, et. I, ap. 5: turism, limbi străine, schimb de ilustrate; *Lazu Diana*, com. Seini, str. Cuza Vodă, nr. 38, jud. Maramureș: schimb de fotografii și adrese de actori; *Ilie Adrian*, 20 ani, stud., Iași, str. Arcului, nr. 25, bl. Petru Rareș, sc. D, ap. 1: teme diverse; *Istrate Maria*, 19 ani, elevă, Huși, str. Ștefan cel Mare, nr. 144: literatură, geografie, muzică; *Hordilă Mariana*, 19 ani, elevă, Vaslui, str. Crizantemelor, nr. 9: prietenie, schimb de fotografii de actori; *Pricop Sanda*, 17 ani, elevă, Iași, Aleea Rozelor, nr. 9, bl. Z 3, sc. B, et. IV, ap. 13: istorie; *Șurtea Emilia*, 19 ani, elevă, com. Pleșcuța, nr. 45, jud. Arad: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dumitru Tatiana*, 20 ani, Brăila, str. Pietății, bl. C 3, sc. II, et. I, ap. 21: schimb de ilustrate; *Moise Marcela*, 23 ani, controlor tehnic, Alba Iulia, str. Siretului, nr. 22: prietenie, schimb de cărți, reviste și ilustrate; *Cehot Vasile*, 21 ani, stud., Brașov, str. Memorandului, nr. 26: teme diverse, *Miculescu Viorica*, 19 ani, elevă, com. Fibiș, nr. 474, jud. Timiș: viața tineretului, schimb de ilustrate; *Anghel P. Angela*, 17 ani, elev, Ploiești str. M. Eminescu, nr. 22, bl. 3, ap. 22: schimb de ilustrate; *Gheorghe Angelica*, 20 ani, Constanța, șos. Mangaliei, nr. 96, bl. F, sc. 4, ap. 22: turism, cinema, schimb de ilustrate; *Tîrnacop Maria-Margareta*, elevă, com. Ciupelnița, nr. 163, jud. Prahova: viața tineretului, medicină, schimb de reviste și ilustrate; *Ivoșcu Marinela*, 20 ani, com. Schitișoara, jud. Alba: filozofie, psihologie, artă; *Mihael Andrei*, elev, București, sect. 8, str. Petru Poni, nr. 1, sc. B, ap. 13: schimb de ilustrate; *Olaru Constanța*, 22 ani, tehnician, com. Filipeștii-Târg, str. Cuza Vodă, nr. 333, jud. Prahova: teme diverse, schimb de ilustrate; *Froicu Viorel*, 18 ani, Iași, str Mihail Sturdza, nr. 2: prietenie, schimb de ilustrate; *Chiciorea Șerban*, 27 ani, tehnician, T.C.I.F. 3 București, șantierul Ivănești, of.p. Ciulnița-gară, jud. Ialomița teme diverse; *Islo Emilia*, 17 ani, elevă, Iași, str. Republicii, nr. 55, sc. B, et. II, ap. 7: teme diverse, schimb de ilustrate; *Kiss Elena*, 16 ani, Brașov, str. Brazilor, bl. 47, ap. 6: sport, muzică, schimb de ilustrate; *Sandu Marcel*, 17 ani, elev, Ocna-Mureș, str. Războieni, nr. 1, jud. Alba: teme diverse; *Măcănoață Victoria*, 17 ani, elevă, București, sect. 8, str. Diaconu Coresi, nr. 16 A: teme diverse; *Marinescu Claudiu*, 19 ani și *Marinescu Silvia*, 18 ani, elevi, Craiova, str. Dezrobirii, bl. F 4, sc. 1, ap. 4: teme diverse, schimb de ilustrate; *Avram Elisabeta*, 16 ani, București, sect. 7, str. Sidefului, nr. 7: schimb de ilustrate; *Buliga Adriana*, elevă, Roman, str. Spiru Haret, nr.10, jud. Neamț: teme diverse, schimb de fotografii și adrese de actori, timbre și ilustrate; *Munteanu Teodor*, Galați, cart. Dunărea, bl. R 10, ap. 51: literatură, schimb de ilustrate; *Văcărescu Nely*, 22 ani, învățătoare, com. Văgiulești-Circiu, jud. Gorj, of.p. Motru: teme diverse, schimb de fotografii de actori și cântăreți; *Tcaciuc Aurica*, 19 ani, Anina, str. 1 Mai, bl. G, ap. 14, jud. Caraș-Severin: geografie, muzică, prietenie, sport, schimb de ilustrate; *Lupu Constanța*, 18 ani, elevă, Galați, str. Scinteii, nr. 149, of. 10: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Sivu Lucian*, 30 ani, tehnician, Brașov, str. Saturn, nr. 35, bl. 28, sc. A, ap. 14: teme diverse, schimb de ilustrate; *Doană Elena*, Craiova, str. Carnelo, nr. 79, schimb de ilustrate; *Aștileanu Genoveva*, 25 ani, Cluj, str Oașului, nr 152: teme diverse (în mod deosebit literatură și geografie); *Popa Lenuța*, 21 ani, croitoreasă, Brad, str 1 Iunie, nr. 4, bl. C 18, ap. 3, jud. Hunedoara: schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Manole Nela*, Brăila, str. Dorobanților, nr 141 filozofie, literatură, viața tineretului, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Guță Petre*, 25 ani, funcționar, Otelu Roșu, str. V.I. Lenin, bl. C 2, ap. 1, jud. Caraș-Severin: cinema, prietenie, schimb de ilustrate; *Trică Constantin*, 24 ani, lăcătuș montator, București, sect. 4, str. Colonadelor, nr. 3: mecanică, filatelie, muzică, schimb de fotografii de actori și ilustrate; *Florescu Vintilă*, 23 ani, Timișoara, str. Circumvoluțiunii II, bl. B 5, sc. B, et. 1, ap. 8: teme diverse, schimb de ilustrate; *Lărgeanu Dănuț și Dramescu Ion*, 18 ani, Iași, str. Fundacul Perjoaia, nr. 4: teme diverse, schimb de ilustrate; *Grecu Ștefan*, com. Tifești, sat Clipicești, jud. Vrancea: teme diverse, schimb de fotografii de actori, timbre și ilustrate; *Țecu Petre*, 21 ani, mecanic auto, Tg. Jiu, str. Oltului, bl. C 1 sc. 4, et. I, ap. 66: teme diverse, schimb de fotografii originale; *Popovici Valentina*, 21 ani, Brăila, str. Helinda Rădulescu, nr 3: schimb de ilustrate; *Teodorescu Ani*, 25 ani, Brăila, str. Rahovei, nr. 19: schimb de ilustrate; *Irimia Ion*, 33 ani, mecanic, Galați, str. 9 Mai, nr. 6, schimb de ilustrate; *Chiracu Nicu*, 18 ani, Oradea, str Orșovei, nr. 5: schimb de ilustrate.

DE CE ESTE NECESARĂ CETĂȚENILOR ASIGURAREA AUTOVEHICULELOR PENTRU CAZURILE DE AVARII ȘI ÎN CONDIȚIILE EXISTENȚEI ASIGURĂRII PRIN EFECTUL LEGII DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Intensificarea continuă a traficului rutier determină în mod inevitabil creșterea pericolului producerii de accidente, cu toate măsurile ce se iau pentru prevenirea și combaterea cauzelor care le pot pricinui și cu toată grija crescîndă pe care o manifestă conducătorii de autovehicule pentru evitarea accidentelor.

Independent de voința conducătorului autovehiculului, din culpa acestuia sau fără să existe o culpă a șoferului a altcuiva, anumite evenimente neprevăzute, ca, de exemplu, ciocniri, loviri, răsturnări, derapări, o simplă neatenție, o reacție întîrziată în evitarea unui pericol neașteptat etc., în afară de prejudicii la bunurile aparținînd altor persoane ca și de vătămarea corporală a unor terți, pot provoca și pagube propriului autovehicul.

După cum se știe, cu începere de la 26.II.1972, despăgubirile pentru prejudiciile de care deținătorii de autovehicule răspund, în baza legii, față de terțele persoane păgubite prin accidentele de autovehicule, se plătesc de către ADAS, în temeiul asigurării prin efectul legii de răspundere civilă auto, instituită prin Decretul nr. 414/1971 cu privire la asigurările de stat.

Prin această asigurare de răspundere civile, deținătorul de autovehicul este apărat de consecințele financiare ale pagubelor pricinuite altor persoane în urmare a unui accident de autovehicul produs din culpa sa, *nu însă* și pentru avariile suferite în accidentul respectiv la propriul său autovehicul. De asemenea, nu este acoperit, prin asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă, pentru pagubele produse autovehiculului său: din accidente de care nu răspunde alt deținător de autovehicul cuprins în asigurarea prin efectul legii; din accidente în care nu sînt implicate alte autovehicule; ca urmare a altor accidente decît cele de circulație; ca urmare a unor calamități naturale.

Pentru ca proprietarii de autovehicule să aibă o acoperire, și deci să aibă drept la despăgubiri și pentru alte feluri de pagube, este necesar să încheie o asigurare facultativă pentru *Cazurile de avarii*.

Această asigurare acordă protecție proprietarilor de autovehicule în următoarele cazuri (care nu sînt cuprinse în asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă):

a) Autovehiculul a fost avariat ca urmare a faptului că în timpul circulației s-a ciocnit, lovit sau izbit:

— din culpa deținătorului (conducătorului) autovehiculului respectiv cu un alt autovehicul sau cu orice alt fel de vehicul;

— din culpa unei terțe persoane cu orice vehicul, altele decît autovehiculele cuprinse în asigurarea prin efectul legii;

— de orice corpuri mobile sau imobile aflate în afara autovehiculului (de ex. de garduri, copaci, stîlpi etc.).

Cînd în accident au fost implicate două autovehicule, din culpa comună a deținătorilor (conducătorilor) ambelor autovehicule, fiecare dintre aceștia primesc despăgubiri, în baza asigurării prin efectul legii de răspundere civilă, dar numai în proporție de 50% (dacă s-a considerat culpa ca egală) din pagubele produse fiecărui autovehicul; restul de 50% din pagubele suferite de fiecare din cele două autovehicule va fi despăgubit numai dacă, în momentul accidentului, acestea erau asigurate facultativ pentru cazurile de avarii.

b) Autovehiculul a suferit avarii sau a fost distrus ca urmare a faptului că în timpul mersului a derapat, s-a răsturnat, a căzut în șanț sau prăpastie ori în apă (cu prilejul transbordării cu bacul sau din cauza ruperii unui pod) ori a fost lovit de unele obiecte ce au căzut pe acesta, cum ar fi: copaci, blocuri de gheață, avalanșe de zăpadă, bolovani ori mase de pămînt, pietre etc.

c) Autovehiculul, în timpul cînd staționa pe stradă, la locul de parcare sau în alte locuri, a fost ciocnit, izbit, lovit sau zgîriat fie de autovehicule neidentificate sau de alt fel de vehicule, fie de pietoni, din întîmplare sau cu intenție, ori prin căderea pe autovehicul a unor obiecte.

d) Autovehiculul a fost avariat ca urmare a defectării unor piese ale acestuia, inclusiv a anvelopelor ori camerelor, care au pricinuit accidente, cum ar fi, de exemplu, ciocnirea, răsturnarea sau deraparea autovehiculului din cauza exploziei unui pneu în timpul mersului sau a ruperii barei de direcție.

e) Autovehiculul a fost avariat ca urmare a:

— incendierii clădirii în care era garat autovehiculul, din care cauză a luat foc și autovehiculul; incendiul poate pricinui pagube și prin afumare, pătare, carbonizare etc.; autovehiculul incendiului se poate produce stricăciuni și din cauza apei, ca urmare a măsurilor luate pentru salvarea autovehiculului sau a clădirii în care se afla acesta. Incendii se pot produce, destul de frecvent, din cauza combustibilului inflamabil împrăștiat cu prilejul unui accident de circulație, cînd s-a răsturnat autovehiculul ori s-a izbit de un alt corp;

— exploziei, urmată sau neurmată de incendiu, cum ar fi, de exemplu, explozia rezervorului de carburanți sau a rezervorului de aer comprimat ori o explozie produsă la o oarecare distanță de autovehicul;

— trăsnetului, urmat sau neurmat de incendiu, care poate pricinui pagube și atunci cînd se produce la distanță de autovehicul, sau prin efectele sale indirecte, cum ar fi, de exemplu, prăbușirea peste autovehicul a unui copac lovit de trăsnet;

— inundației, care poate produce pagube prin acoperirea locului unde se află autovehiculul cu un strat de apă provenit din revărsarea rîurilor, ruperea unor diguri ori stăvilare etc., sau prin acțiunea mecanică a apelor curgătoare sau a obiectelor purtate de ape.

— altor calamități naturale, ca: ploaia torențială, grindina, furtuna, uraganul, cutremurul de pămînt, prăbușirea de teren, alunecarea de teren efectul mecanic al greutății gheții sau al avalanșelor de zăpadă, care pe lîngă pagubele ce produc direct pot avea efecte distrugătoare și indirect, ca, de exemplu, dărîmarea acoperișurilor sau construcțiilor peste autovehicul din cauza greutății zăpezii sau a gheții, din cauza avalanșelor de zăpadă, a cutremurelor de pămînt, a prăbușirilor sau alunecărilor de teren, izbirea autovehiculului prin acțiunea mecanică a obiectelor purtate de furtună sau uragan etc.

În baza asigurării facultative a autovehiculelor pentru avarii, în cazurile menționate mai sus se acordă despăgubiri și pentru:

— cheltuielile de transport la atelierul de reparații cel mai apropiat de locul accidentului, unde se pot efectua reparațiile necesare sau la locul cel mai apropiat de adăpostire a autovehiculului, dacă acesta nu poate fi deplasat prin forța proprie;

— pagubele produse autovehiculului de distrugerea sau stricăciunile prilejuite de măsurile luate la producerea evenimentului asigurat pentru salvarea autovehiculului sau a clădirii în care se afla, precum și cheltuielile făcute în vederea limitării pagubelor, dacă sînt necesare în urma unor pagube produse de cauze cuprinse în asigurare.

Suplimentar la asigurarea facultativă pentru cazurile de avarii, autovehiculele pot fi asigurate și pentru furt.

În această asigurare suplimentară sînt cuprinse:

— furtul autovehiculului, al unor părți componente sau piese ale acestuia;

— pagubele de orice fel produse autovehiculului, ca urmare a furtului sau tentativei de furt a autovehiculului, a unor părți componente sau piese ale acestuia, ori a altor bunuri din autovehicul;

— pagubele produse încăperii proprietatea asiguratului, în care se afla autovehiculul, ca urmare a furtului prin efracție sau tentativei de furt prin efracție a autovehiculului, a unor părți componente sau piese ale acestuia ori a altor bunuri din autovehicul.

În cazurile în care autovehiculul, părțile componente sau piesele furate sînt regăsite, dar sînt avariate sau incomplete, ADAS plătește costul reparării ori înlocuirii părților componente sau a pieselor respective.

Importanță prezintă și asigurarea autovehiculelor pentru cazurile de avarii întîmplate în afara teritoriului R.S. România. Această asigurare apare necesară dacă se are în vedere că suportarea cheltuielilor de reparații, în cazurile de accidentare în străinătate a autovehiculului din culpa deținătorului acestuia, poate da naștere unor dificultăți deosebite în lipsa unei asigurări contractate în țară pentru o asemenea eventualitate.

Autovehiculele reprezintă, în general, valori însemnate care, după cum rezultă din cele arătate, sînt expuse la o seamă de pericole, generatoare de pagube, fie ca urmare a accidentelor de circulație, fie a altor accidente sau calamități.

Dintre aceste pagube, asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă acoperă — după cum s-a arătat — numai pe acelea ce s-au produs ca urmare a unui accident de autovehicul și numai în cazul în care de accidentul respectiv este răspunzător deținătorul sau conducătorul unui alt autovehicul.

Ținînd seama de celelalte pagube ce se pot produce din cauzele expuse, asigurarea facultativă a autovehiculelor pentru cazurile de avarii reprezintă pentru proprietarii de autovehicule, și în condițiile existenței asigurării prin efectul legii de răspundere civilă, o necesitate efectivă de ordin economic, de protecție pentru pagubele ce le pot avea.

O SATISFACȚIE PENTRU ORICE GOSPODINĂ
O DELICIOASĂ SPECIALITATE DE SEZON
DIN HERINGI AFUMAȚI LA CALD

FILE DE HERINGI „BUCHETIER“

Dintr-un kg heringi se scot fileuri și se pun într-un vas cu oțet diluat pentru a se desăra, cu cîteva ore înainte de a fi servite.
Pe platou, legumele fierte se așază în buchete în jurul fileurilor.
Se decorează cu maioneză, lămîie, roșii sau gogoșari.
Se servesc cu ulei, lămîie, sos de maioneză cu muștar.

ÎNTREPRINDEREA PISCICOLĂ-BUCUREȘTI

glob comentar foto

o săptămînă în lume

O privire asupra cursului evenimentelor de pe arena mondială evidențiază, fără îndoială, un fenomen ce se afirmă tot mai pregnant ca un element de natură să conducă spre îmbunătățirea climatului internațional: intensificarea contactelor bi și multilaterale. Aceasta ilustrează grăitor preponderența pe care o capătă, în concepția și acțiunea practică a opiniei publice cît și a factorilor politici de răspundere, conștiința faptului că — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul rostit la dejunul oferit în cinstea șefului statului Cambodgia — «în condițiile de azi, soluționarea reală și trainică a marilor probleme cu care se confruntă omenirea impune luarea în considerare a intereselor tuturor popoarelor, fără excepție, reclamă participarea directă și activă la viața internațională, cu drepturi egale, a tuturor statelor lumii — fie ele mari, mijlocii sau mici». Angajată plenar pe frontul luptei pentru pace și progres social în lume, împotriva imperialismului, și pornind tocmai de la considerentul enunțat, România se afirmă activ pe tărîmul dezvoltării dialogului internațional. În acest context se înscrie și vizita oficială de prietenie întreprinsă în aceste zile în țara noastră de șeful statului Cambodgia, Alteța Sa Regală, Prințul Norodom Sianuk, vizită care — remarca tovarășul Nicolae Ceaușescu — «este o expresie a relațiilor de prietenie și solidaritate care — în ciuda distanțelor geografice mari — leagă poporele român și cambodgian în lupta lor pentru o viață mai bună, pentru cauza libertății și independenței popoarelor, pentru progres social și pace în lume». Prilejuind reafirmarea solidarității militante a poporului român cu lupta forțelor populare din Cambodgia pentru redobîndirea suveranității și integrității teritoriale a patriei, pentru construirea unei Cambodgii libere, democratice și prospere, această vizită, convorbirile avute, constituie în mod cert o nouă și importantă contribuție la dezvoltarea relațiilor româno-cambodgiene.

Între vizitele, contactele diplomatice ce au avut loc în răstimpul ce formează obiectul acestor rînduri, se înscrie și prezența la Hanoi, între 15 și 18 iunie, a unei delegații sovietice conduse de Nikolai Podgornii, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. Potrivit agenției Tass și V.N.A., cu prilejul vizitei neoficiale de prietenie în R.D. Vietnam a delegației sovietice au fost abordate probleme ale întăririi și dezvoltării în continuare a relațiilor de prietenie, solidaritate de luptă și colaborare frățească dintre Uniunea Sovietică și R.D. Vietnam, precum și situația din Vietnam în legătură cu continuarea intervenției armate a imperialismului american împotriva poporului vietnamez și cu intensificarea acțiunilor agresive ale S.U.A. împotriva R.D. Vietnam. De asemeni, la 19 iunie a sosit la Varșovia, într-o vizită oficială de prietenie în R.P. Polonă, Iosip Broz Tito, președintele R.S.F. Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. În cadrul vizitelor pe care le întreprinde într-o serie de țări socialiste europene, delegația de partid și de stat a Republicii Cuba, condusă de Fidel Castro, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba a purtat tratative la Berlin cu delegația de partid și de stat a R.D. Germane, condusă de Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G. După vizita efectuată în Cehoslovacia premierul indian Indira Gandhi a sosit la Budapesta. Și tot în aceste zile, după cum au transmis agențiile de presă, în capitala R.P. Chineze a sosit, potrivit înțelegerii intervenite între guvernele chinez și american, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității, Henry Kissinger.

Contactelor bilaterale înregistrate de agenda internațională li s-au alăturat însă și o serie de reuniuni a căror importanță rezidă nu numai în participarea reprezentanților unui mare număr de state, dar și în tematica de stringentă actualitate care a constituit obiectul dezbaterilor. Astfel, cea de-a IX-a Conferință la nivel înalt a Organizației Unității Africane, desfășurată la Rabat în prezența șefilor de stat și de guvern sau a reprezentanților acestora din 40 de țări membre ale O.U.A., a adoptat noi măsuri vizînd intensificarea luptei pentru lichidarea definitivă a colonialismului și rasismului pe continentul african. Iar la 19 iunie și-a început lucrările în capitala finlandeză — Helsinki — prima conferință a miniștrilor culturii din țările europene, organizată sub egida U.N.E.S.C.O. și care are loc — așa cum remarca președintele Finlandei, Urho Kekkonen, «într-un moment care pare mai favorabil, decît oricînd înainte, dezvoltării relațiilor în Europa». Este, de altfel, încă unul din elementele ce evidențiază procesul marcat de destindere din Europa, în vremea din urmă, care a creat condiții favorabile trecerii la activitatea practică de pregătire multilaterală a conferinței pentru securitate europeană.

Dar pe eșichierul internațional se manifestă și fapte în totală contradicție cu tendința pozitivă spre găsirea căilor celor mai potrivite de înțelegere și colaborare, spre abordarea și reglementarea problemelor litigioase, spre normalizarea relațiilor internaționale. O puternică dezaprobare stîrnește, astfel, atitudinea S.U.A. în problema indochineză, intensificarea acțiunilor agresive împotriva R.D. Vietnam, refuzul de a se reașeza la masa tratativelor — în pofida chemării pe care au adresat-o reprezentanții R.D.V. și ai G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, în patru rînduri — pentru a se ajunge la o reglementare politică a conflictului. Este timpul să se înțeleagă — și experiența istoriei, ca și a acestor zile, cînd forțele patriotice din Vietnamul de Sud, din Cambodgia, din Laos, dau puternice lovituri trupelor saigoneze, ale regimului Lon Nol sau ale celui de la Vientiane, precum și agresorilor americani, constituie o atestare puternică a acestui fapt — că, așa cum subliniia tovarășul Nicolae Ceaușescu la dejunul oferit în cinstea prințului Norodom Sianuk — «nu există astăzi în lume forțe în stare să îngenuncheze un popor hotărît să lupte pînă la capăt pentru apărarea dreptului său sfînt de a-și decide în mod liber și suveran destinele».

I. CIOARĂ

Marți, 20 iunie 1972

STOCKHOLM

în sala conferinței...

Declarația privind mediul înconjurător ca și celelalte documente și rezoluții adoptate la Conferința Națiunilor Unite asupra mediului înconjurător au pus — după cum s-a apreciat — jaloanele unei abordări mai eficiente și organizate a problemelor politicii ecologice mondiale. Pe măsura desfășurării lor, lucrările Conferinței de la Stockholm au îmbrăcat un caracter politic tot mai accentuat. Participanții (în fotografia 1, sala conferinței), printre care s-au aflat și reprezentanți ai țării noastre, au subliniat interdependența strînsă dintre imperativele apărării mediului înconjurător și problemele majore cu care este confruntată azi omenirea. Au fost astfel condamnate războaiele și cursa înarmărilor, în special nucleare — principala amenințare a vieții pe Pămînt — s-a insistat asupra necesității respectării principiilor fundamentale ale dreptului internațional, a lichidării subdezvoltării economice.

...și pe străzile orașului

În tot timpul lucrărilor Conferinței Națiunilor Unite, la Stockholm au avut loc, paralel, alte conferințe, expoziții, reuniuni consacrate aceleiași teme a luptei împotriva poluării. Și, de asemenea, manifestații de stradă. Au fost demonstrații antirăzboinice în care oamenii au protestat împotriva agresiunii S.U.A. în Vietnam, și au purtat pancarte cu inscripții ca: «**S.U.A.: opriți poluarea Vietnamului cu cadavre**» (fotografia 2), demonstrații împotriva altor factori poluanți ai vieții contemporane, ca subdezvoltarea, foametea, corupția.

„raportul peers" și adevărul despre masacrul

A trebuit să treacă patru ani și trei luni de la zguduitorul masacru săvîrșit de unități americane în satul sud-vietnamez My Lai, pentru ca într-un document oficial, cuprinzînd concluziile comisiei de anchetă, condusă de generalul William R. Peers, să se recunoască absoluta vinovăție a militarilor americani care au comis acest act de genocid.

Ancheta întreprinsă de generalul Peers a început în noiembrie 1969, abia la 19 luni de la exterminarea populației satului My Lai și după ce scandalul în jurul încercărilor de mușamalizare a acestui caz luase proporții, opinia publică insistînd pentru dezvăluirea întregului adevăr. Între timp s-au făcut încercări evidente de a-i absolvi de orice vină pe militarii americani, printre care cîțiva colonei și generali, care se aflau în martie 1968 (cînd a fost distrusă localitatea) la comanda diviziei «Americal», cuprinzînd unitățile care au «luptat» în zona My Lai (Song My). Se știe de altfel că, după un proces sui-generis, cîțiva dintre principalii executori ai comenzilor criminale (locotenentul Calley, căpitanul Medina și alții) au fost pur și simplu achitați. Chiar și generalul Samuel W. Koster, comandantul diviziei, citat în 27 cazuri specifice de «comenzi greșite» și... «omisiuni» strașnii, a fost pus în afară de orice acuzare. De asemeni, generalului de brigadă George H. Young, acuzat în 16

IRAK: după promulgarea legii 69

Legea nr. 69, prin care guvernul irakian a naționalizat consorțiul «Irak Petroleum», continuă să se afle în atenția opiniei publice. Măsura adoptată de autoritățile de la Bagdad face să se înțeleagă mai bine — cum scrie «Nouvel Observateur» — că «într-adevăr, s-a schimbat ceva în imperiul petrolului. Ce anume? Țările arabe devin majore». Să ne amintim — scrie comentatorul citat — că în 1951, aprigul iranian Mossadik și-a frînt gîtul într-o chestiune asemănătoare... Douăzeci de ani mai tîrziu, Algeria, prima, a reluat sfidarea. Mai mult: a reușit complet... Putea să constituie excepția... Dar nu: Algeria face școală. Azi Irakul îi urmează pasul și elaborează o lege care, dintr-o dată, îi consacră suveranitatea asupra propriului teritoriu și deschide ostilitățile cu «Irak Petroleum», o putere pe care nimeni n-a învins-o pînă acum...»

Referindu-se la soliditatea poziției Irakului în această înfruntare cu unul dintre cele mai mari trusturi petroliere internaționale, observatorii subliniază rolul important jucat de solidaritatea față de Irak manifestată de Siria — care,naționalizînd la rîndu-i bunurile I.P.C., a făcut posibilă continuarea transportului pe teritoriul sirian a petrolului extras din Irak și a exportului acestuia prin porturile de la Mediterana — precum și de O.P.E.C. și O.P.A.E.C. (Organizația țărilor arabe exportatoare de petrol), care și-au declarat deschis intenția de a susține Irakul prin toate mijloacele susceptibile să asigure succesul inițiativei sale

Naționalizarea lui «Irak Petroleum Co» și crearea noii «Companii irakiene pentru operațiunile petroliere», destinată preluării bunurilor și activităților consorțiului anglo-americano-olandezo-francez,a fost primită cu deosebită satisfacție de populația Bagdadului (în fotografie) ca și de pe tot cuprinsul Irakului.

din my lai

1 În satul My Lai — după plecarea companiei «Charlie».

2 Calley (x) și cîțiva dintre complicii săi — atunci cînd nu se cunoșteau încă «detaliile» raportului Peers.

3 Generalul Koster. A încercat zadarnic să ascundă adevărul.

4 După ce a fost achitat anul trecut, căpitanul Ernest Medina avea motive să jubileze. Dar acum?...

cazuri specifice, n-a fost sancționat. Rezultatul? My Lai a fost acoperit pur și simplu de stratul gros al dezinformării, ca și cum totul s-ar fi petrecut în limitele unor operațiuni militare obișnuite în caz de ostilități.

Dar iată că zilele acestea adevărul a putut fi scos la lumină. Publicarea de către «New York Times» a unor pasaje revelatoare din raportul secret întocmit de Comisia Peers a avut la Washington efectul unei bombe. Reiese clar din acest document că militarii americani din compania «Charlie» au comis efectiv atrocitățile de la My Lai și că, ceea ce nu se știa pînă acum, la rîndul ei, compania «Bravo», din aceeași divizie «America», a exterminat populația satului MY KHE, situat la trei kilometri de MY LAI. «Soldații — relatează «New York Times» — au pătruns în localitate și au început să tragă, fără a ține seama de nimic, în populație. Victimele — în cea mai mare parte femei și copii — au fost ciuruite de gloanțe în timp ce încercau să se adăpostească sau să fugă». Raportul Comisiei Peers îl acuză direct pe generalul Koster pentru că a ascuns adevărul asupra celor petrecute și a încercat să justifice actul de genocid. Sînt acuzați de asemeni generalul George Young și colonelul Oran Henderson, fostul comandant al brigăzii a 11-a de infanterie, din care făceau parte Calley și Medina.

Ploi torențiale abătute asupra orășelului Rapid City și a împrejurimilor sale (statul Dakota de Sud — S.U.A.) au provocat o catastrofală inundație. Pînă la ora scrierii acestor rînduri bilanțul victimelor indica un număr de 208 morți, dar nu se cunoștea soarta a peste 500 de persoane date dispărute. Totodată,șuvoaiele de apă, venite cu viteză de pe pantele colinelor din apropiere, au măturat din drumul lor năvalnic case, poduri, automobile, stîlpi de telegraf — provocînd scurtcircuite ce au declanșat explozii ale conductelor de gaze etc. — înregistrîndu-se astfel mari pagube materiale.

calamități, catastrofe în serie

Cursa de 24 de ore de la Le Mans și-a plătit și anul acesta tributul de sînge prin accidentul mortal al pilotului Joachim Bonier, precedat de un alt accident (în fotografie) din care Lionel Nogues (Monaco) a reușit să scape numai cu arsuri.

Multele, nenumăratele brancarde aduse, odată cu echipele de salvare, la una dintre cele mai importante mine rhodesiene de cărbune la puțină vreme după teribila bubuitură ce s-a făcut auzită de acolo, n-au mai putut fi pînă la urmă aproape de nici un folos. Catastrofa de la puțul nr. 2 al minei «Wankie», aparținînd trustului «Anglo-American Co.», a costat viața a peste 424 de mineri (176 rhodesieni, restul zambieni, mozambicani, malawezi, tanzanieni, sud-africani), în imensa lor majoritate negri, înscriindu-se printre cele mai mari tragedii miniere din lume. Supraviețuitori? Doar opt, dintre care unul a sucombat ulterior.

glob comentar foto

VARȘOVIA
un experiment: opera kameralna

Corespondență specială
de la Radu VOICAN

În mai toate metropolele lumii, aceeași întrebare în mintea melomanilor: se perimează opera? S-ar părea că genul de aur al lui Caruso, Patti, Folescu, Melba, Șaliapin, Toscanini, Elizabeth Schwartzkopf, Freni, Spiess, stă sub sabia lui Damocles. La întrebări se dau însă și răspunsuri. La Varșovia, Ștefan Sutkowski — muzician rafinat, cu fantezie și energie practică — a răspuns, inaugurînd recent, ca director, prima stagiune a Operei de cameră (Kameralna) din Varșovia. Am fost la debutul noii instituții care și-a început cariera cu premiera «Carmagnolei» de Moniuszko. O operă conservată cu pietate în arhive și reînviată miraculos într-o superbă seară pe scena unui teatru cochet din cartierul Zoliborz. Un spectacol plin de vervă, cu un umor robust, mai aproape de «Clochemerle» sau «Colas Breugnon» decît de «Tango» și învecinat cu Stanisław Leç ori Max Frisch, desfășurat într-un ritm îndrăcit cu concursul unei excelente echipe de interpreți (Andrei Hiolski de la Wielki Teatr, stea nr. 1!) care cîntă, dansează, se mișcă și dialoghează cu fermecătoare dezinvoltură, cucerind fără rezerve o sală arhiplină. Totul pe muzica autentică, din secolul 19, a lui Moniuszko. («Muzica dictează stilul reprezentației, însă cîntul nu trebuie să înțepenească jocul interpreților» — Sutkowski.) Dar cu alt libret (extrem de savuros și spiritual scris de poeta **Joanna Kulmowa**) Sacrilegiu? Sutkowski neagă: «Muzica rezistă și, pentru ca spectacolul să adere la noi cei de azi, ne-am permis să folosim alt libret». Deci «remake» (elogiat, de altfel, pînă și de cei mai acerbi critici varșovieni). «Dar nu absolutizăm procedura, ci o aplicăm de la caz la caz (tot Sutkowski), pentru că dacă astăzi din «Pygmalion» al lui Bernard Shaw s-a născut viabilul musical «My fair Lady» de Loewe, de ce să fie o erezie mariajul între o muzică veche și un libret modern?»

Așa că **Warszawska Opera Kameralna** (cu o orchestră de numai 24 instrumentiști și un mănunchi de interpreți vocali) își continuă drumul cu «Serva padrona» de Paisiello, «Pimpinone» de Telemann, «Șariatanul» de Karol Kurpinski (prima jumătate a secolului 19); foarte probabil «Bastien și Bastienne» de Mozart, «Il maestro di capella» de Cimarosa, «Sonete de dragoste» de Tadeusz Baird, «Telefonul» de Gian Carlo Menotti... Mă gîndesc că la București aerul proaspăt ce se face simțit la Opera română poate să reanime proiectul mai vechi al unui studio și mă întreb: vom salva genul? Chiar din următoarea stagiune? Foarte posibil. Semne bune există, mai ales că Bucureștiul e metropolă a muzicii!

la baza militară din sagami

Pichete de demonstranți în fața bazei militare americane de la Sagami — prefectura Kanagawa. De astă dată nu este însă vorba numai de manifestarea protestului împotriva prezenței bazelor S.U.A. pe teritoriul japoniei, ci și de exprimarea indignării populației japoneze față de faptul că la aceste baze sînt aduse din Vietnamul de Sud, pentru a fi reparate, tancuri și alt material militar aparținînd trupelor americane și saigoneze, retrimise înapoi de aci pe frontul sud-vietnamez.

revolta împotriva lui domincis

Senzația de groază nu se datora risetelor imprimate pe bandă de magnetofon ce se auzeau în permanență în sala rezervată la cea de-a 36-a Bienală de la Veneția sculptorului De Domincis. Nici scheletului uman ținînd de lanț un schelet de cîine. Nici bătrînului și tînărului, în carne și oase, cocoțați pe niște scăunele atîrnate sus, lîngă tavan. Senzația de groază se datora prezenței — ca exponat — a lui Paulo Rosa, un infirm orb și surd, căruia i se agățase de gît o pancartă cu inscripția «Soluție pentru nemurire». Această idee monstruoasă a stîrnit revolta în rîndul celorlalți artiști, al criticilor și publicului. Domincis a consimțit în cele din urmă — după ce a fost tratat timp de două ore cu epitete ca «sadic», «inuman», «nazist» — să-l înlocuiască pe Paulo Rosa cu un alt «exponat». „S-a atins nu numai ultima treaptă a prostului-gust — comentează «Corriere della Sera». Au fost profanate în cadrul unei expoziții care mai poartă încă pe frontispiciul său cuvîntul «artă» principiile elementare ale civilizației, ale respectului inalienabil pentru om".

domul din milano–fațada invizibilă

Timp de doi ani Domul din Milano va arăta așa cum e prezentat în această fotografie, adică îmbrăcat într-o schelă înaltă, acoperită cu un fel de cortină. În acest interval de timp se va lucra la restaurarea fațadei — menită să remedieze daunele aduse de acțiunea în timp a factorilor atmosferici și infiltrărilor de apă. Aceasta este ultima fază a unei laborioase operațiuni de «reîntinerire» a Domului începută acum zece ani.

„parcaj forțat" sau străzi fără automobile

Dilema este greu de rezolvat. Cel puțin pentru un timp. Dar încă de pe acum problema unei alegeri se pune cu acuitate. Dacă automobilul își continuă proliferarea în ritmul actual, metropolele lumii riscă să se transforme, la un moment dat, în niște imense arii de «parcaj forțat». Străzile orașelor vor fi pur și simplu sufocate de avalanșa în continuă creștere a mașinilor. Nici un plan urbanistic nu rezistă acestui asalt. Sutele de specialiști participanți la recenta reuniune internațională «*Transpo* '72», ce a avut loc la Washington, și-au pus întrebarea: Cînd va muri automobilul? Sau mai bine spus cînd va fi... ucis? Poate peste 15–20 de ani se va afla răspunsul. Pînă atunci se caută cu înfrigurare soluții. La Freiburg în R.F.G. și la Morgantown (Virginia) în S.U.A. au și fost concepute unele proiecte pentru asigurarea transporturilor publice cu alte mijloace decît cu automobilul. Alternativa oferită este un fel de vehicul individual cu motor electric, care nu va polua mediul ambiant.

Cele două fotografii alăturate vă dau posibilitatea de a alege.

De o parte, strada–prizoniera limuzinelor; de alta, aceeași stradă degajată de monștrii cu patru roți. Nimeni nu se mai întreabă însă ce se va întîmpla cînd străzile vor fi înțesate și de acești pitici ai viitorului? Pînă una alta, perspectiva nu pare, după cum vedeți, prea atrăgătoare.

două romînce la tv italiană

Televiziunea italiană a inaugurat un «serial» intitulat *O femeie — o țară*. Este vorba de 13 întîlniri cu personaje feminine care au ajuns să cucerească celebritatea într-un domeniu sau altul. Ziarul «Paese Sera» publică scurte prezentări ale eroinelor noii emisiuni. Alături de Jane Fonda, Carla Fracci, Indira Gandhi, Margaret Mead, Coretta King, Betty Friedan, Wilma Rudolph, se află și două romînce: prof. dr. Ana Aslan (*) — „care sub regimul socialist s-a dedicat experimentării procainei și a inventat «Gerovitalul», medicamentul împotriva îmbătrînirii care i-a adus celebritatea mondială" — și Iolanda Balaș (**), cea care «timp de zece ani a dominat scena sportivă, stabilind repetate recorduri mondiale».

ciclopul din alatau

Unul dintre cele mai active și modern utilate observatoare astronomice din U.R.S.S. este cel din Munții Alatau (R.S.S. Kazahă), a cărui activitate de cercetare este dirijată de Institutul «Sternberg». Zi și noapte, un grup de colaboratori științifici cu mare experiență efectuează observații astronomice în legătură cu Soarele, Luna, corpurile cerești din zona ultravioletă a spectrului. Ciclopul din Alatau a realizat, pentru prima oară în practica mondială, măsurători de înaltă exactitate a parametrilor mișcării în spațiu a stațiilor automate sovietice «*Luna-17*» și «*Luna-19*» cu ajutorul aparatajului *optic – fototelevizat*. Cu ajutorul unor telescoape relativ mici (cu oglinzi avînd doar 48 cm diametrul) cercetătorii științifici au reușit să urmărească «în direct» evoluția aparatului cosmic «*Sonda-3*» care a zburat în jurul Lunii și apoi a amerizat în Oceanul Indian.

În imagine: telescopul central este pregătit în vederea unor noi explorări astronomice.

Foto: A. P. N.

la cape town

O amplă mișcare de condamnare a regimului rasist se desfășoară în întreaga Republică Sud-Africană. Cu toată interdicția instituită de către autorități asupra organizării manifestațiilor, la Johannesburg, Durban, Cape Town, Pretoria și în multe alte localități au avut loc demonstrații a căror importantă caracteristică constă în antrenarea, alături de negri și indieni — într-o proporție nemaiîntîlnită pînă acum — a albilor: studenți, prelați ș.a. În fotografie: demonstranți reprimați cu brutalitate de poliție la Cape Town.

cronica de trei secunde

LACUL '72

Iubita mea, nu fi speriată, nu tremura, nu chema batista, nu va fi nimic de plîns, trebuie să privim situația în față cu curaj, fără cuvinte mari, numai noi doi vom hotărî, de aceea n-am venit la tine acasă, ca să nu afle mama, să nu se amestece tata, să nu tragă cu urechea mătușa, lacul e liniștit, pădurea tace, uite, tac — ca să-ți revii... Trage atent aerul în piept. Fii tare. Respiră adînc, lasă-mă să te mîngîi o clipă pe obraz, sss, nu fi speriată... Nu pot să te sărut. Nu vreau să te sărut, să rămînem la mîngîieri, mîngîie-mă și tu, pe față, pe păr, sărutul mă poate bloca, sărutul blochează creierul, doctorul Fritsch zice că în timpul unui sărut pulsul sare de la 72 la 110, sîngele circulă de două ori mai repede în vene, temperatura și tensiunea cresc rapid... o, nu clipi atît de dureros, nu suport... se contractează ficatul printr-o bruscă producere de zaharuri în timpul sărutului. Viața ni se scurtează cu trei minute la fiecare sărutare, lasă-mă să te mîngîi, iubito, frumusețea mea, creierul meu, tensiunea mea, sărutul trebuie manipulat cu precauția impusă de armele de foc, zice și Hunting, Hunting din Los Angeles, iar Loellegen, draga mea, Herbert Loellegen susține că sărutul e principalul mijloc de transmitere a gripei, difteriei, variolei, tuberculozei și hepatitei, dragostea mea, ciuta mea, minunea mea, nu mă privi așa, știu că ești sănătoasă, știu că ai tensiunea bună, dar vin cei de la Universitatea din Keele care stabilesc fără nici o umbră de îndoială, fără nici o umbră, iubito, tu care m-ai dus la cinema pentru primul sărut în întuneric, că sărutul transmite un virus, pînă mai ieri necunoscut, uită ziua de ieri, a fost prea frumoasă, sufocant de frumoasă, morbid de frumoasă, un virus care dilată amigdalele, care inflamează căile respiratorii, care dă o stare generală proastă, o știu, niciodată noi doi nu ne-am amestecat în problemele interne ale altor țări, dar în Venezuela ministrul sănătății a limitat la începutul iernii, a limitat la maximum numărul de sărutări pentru a preveni răspîndirea gripei, dovadă că și în Anglia un tînăr recrut a molipsit de pojar toată cazarma, după ce și-a luat adio de la logodnica sa, eu, eu nu vreau să-ți spun adio, iubito, nu de asta te-am adus aici, eu cred în Byron care zice că dacă-i adio, adio pentru totdeauna, ori eu vreau ca totdeauna să nu fie adio între noi, dar medicii sînt unanimi... o, nu plînge, nu plînge minunea mea, sănătatea mea, pulsul meu... absolut unanimi că sărutul e un act antiigienic, lipsit de demnitate și total inutil... nedemn și inutil, totalmente inutil, și te întreb atunci, ce facem? Cum ne prelungim ca să nu murim? Cum ne sărutăm ca să nu scurtăm...? Ne păstrăm demni și nu ne mai...? Devenim utili...? Și atunci cum?... Ce facem, iubito, ce facem?... O, clipă, oprește-ți zborul!

Radu COSAȘU

agendă

După multe speculații în legătură cu eventuala candidatură a senatorului EDWARD KENNEDY în alegerile din S.U.A., iată că acesta a ținut să declare, pentru prima oară în mod public, că ar accepta să candideze la vicepreședința S.U.A., în cazul în care senatorul McGovern, care și-a adjudecat pînă în prezent cele mai mari șanse în alegerile premergătoare convenției de la Miami, ar fi desemnat candidat al partidului democrat la prezidențe.

Discriminările la care sînt supuși majoritatea celor 800 000 muncitori italieni nevoiți să-și caute de lucru în străinătate — și îndeosebi situația celor angajați în R.F.G. și Franța, cărora nu li se recunosc diplomele profesionale ca și drepturile sindicale, nu li se asigură condiții adecvate de locuit — au fost denunțate de ministrul italian CARLO DONAT-CATTIN în cadrul intervenției sale la conferința de la Luxemburg a miniștrilor pentru problemele sociale din țările Pieței comune.

Abia reîntors de la Tokyo, consilierul președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale, HENRY KISSINGER, a plecat la Pekin, pentru o vizită de cinci zile în R.P. Chineză. Această vizită, conformă cu comunicatul comun chino-american din februarie 1972, a prilejuit, după cum s-a anunțat, consultări concrete consacrate normalizării pe mai departe a relațiilor dintre R.P. Chineză și S.U.A. și continuării schimbului de vederi în probleme de interes comun.

Într-o declarație făcută corespondentului agenției MEN la Rabat (Maroc) ministrul de externe egiptean, MURAD GHALEB, a confirmat știrile potrivit cărora în prezent au loc consultări politico-diplomatice în legătură cu eventuala convocare a unei reuniuni a țărilor nealiniate din zona Mediteranei. O asemenea întîlnire ar avea caracter pregătitor în perspectiva viitoarei Conferințe a miniștrilor de externe ai statelor nealiniate, care va avea loc în august la Georgetown, în Guyana.

După «Montedison», altă mare firmă se află în virtejul crizei acute: «Ignis». Principalul producător italian de mașini și aparate electromenajere, nefiind în stare să facă față dificultăților financiare, a trebuit să capituleze în fața gigantului olandez «Philips» care, în virtutea unui contract încheiat zilele acestea, a înghițit pur și simplu firma «Ignis». Singura consolare a fostului proprietar GIOVANNI BORGHI: un stoc de acțiuni și titlul de... președinte de onoare.

Al cincilea volum de memorii (1959–1961) al fostului premier britanic HAROLD MACMILLAN cuprinde aprecieri puțin măgulitoare la adresa unor personalități politice: Adenauer — «înfumurat, suspicios, avar»; L.B. Johnson — «total lipsit de forță intelectuală»; John Kennedy — «de un amatorism diplomatic necugetat» etc. Ziarul «Times» apreciază că, în schimb, volumul caută să scoată în evidență calitățile de om de stat ale autorului, rolul pe care acesta l-a jucat în arena politică.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

secătura

Are, într-un fel, eleganța vechilor fanți, o elevată violență care atrage atenția ca un far în noapte. Pe cît e de sec, pe atît e de lucios. Și-a dat cu briantină și peste claia de păr și peste viața psihică; important e să lucească... Căci prima datorie a unei secături e să lucească.

Dacă am spune că această zgîrie briantină minte, ar însemna să idealizăm situația. El nu cunoaște decît minciuna, de adevăr știe așa, din auzite, are o idee vagă, ca de o țară de care a auzit și pe care n-a văzut-o niciodată. Totul e făcut la el din nisip, paie, cocă. Are un suflet de cocă, un temperament de paie și convingeri de nisip. Pe nimic nu te bizui la el. Înșală pe toți fără efort. Înșală cu grație, ca și cum ar cînta din muzicuță. Dar secătura își înșală cu aceeași dezinvoltură și prietenii, și dușmanii. Toți sînt buni de mințit și de jecmănit, n-are nici un scrupul, nici un criteriu. Bani să iasă... Sau măcar un nenorocit de șprit. Ceva acolo... Cît de cît.

Suflet de cerșetor, secătura are aerul unui prinț. Ei cerșește cu demnitate, ca și cum ar fi vorba de un impozit la care sufletul lui peticit are tot dreptul.

Nu există păcat pe care secătura să-l ignoreze. Dar toate mîrșăviile secătura le face cu prudență. Căci secătura n-ar fi secătură, dacă n-ar fi laș. Așa, elegant, cleios și lucios cum e, secătura știe să fugă. Fuge cu demnitate, își aranjează în goana fricii freza, dar fuge...

Nu există om pe care să nu-l fi înșelat... Nu-l rabdă inima să nu ciupească ceva. Chiar după ce a făcut o afacere, chiar după ce a jecmănit pe cineva pînă la piele, tot mai ciupește. În ciupit își recunoaște sufletul mic de nisip și cocă. A trăi înseamnă a ciupi... Dacă nu ciupești, înseamnă că nu trăiești... Strînge firimituri cu aerul unui nabab care strînge diamante. Își oferă mereu serviciile lui. Are buzunarele burdușite cu tot felul de oferte și servicii. N-are nimeni nevoie de aceste servicii, dar ți le dă cu sila, de parcă ar fi untură de pește. Servicii iluzorii din care numai el are de cîștigat.

N-are rost să-i căutăm o altă denumire. Cuvîntul «secătură» îl exprimă cu rigoare științifică.

— Cine e individul?

— O secătură...

umor

de Adrian ANDRONIC

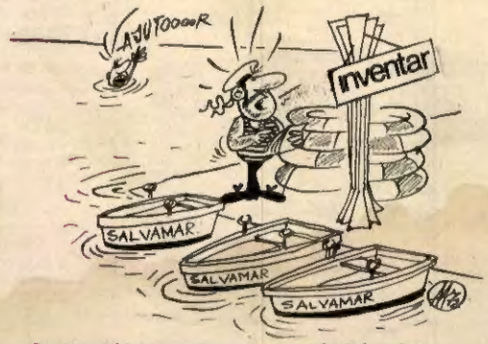

—Deci: trei bărci, nouă rame, opt colaci de salvare...

de Sorin POSTOLACHE

BUCOLICĂ

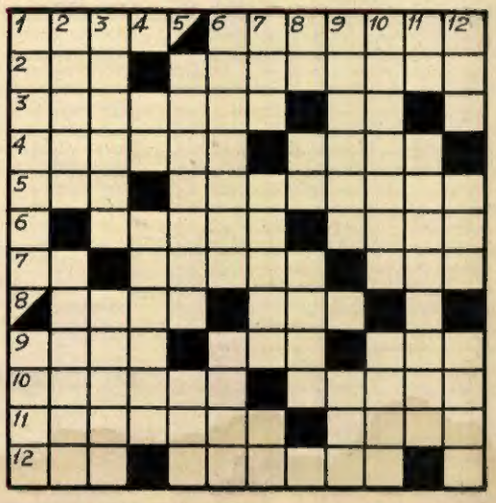

ORIZONTAL: 1) Pe-un picior... — de plai/ 2) Pe-o gură... — de rai/ 3) Iată vin... — în cale (!)/ 4) Se cobor la vale/ — Trei turme de miei/ Cu trei ciobănei/ 5) Avat — Așa cum l-a făcut maica natură. 6) Prins de veste — Ciorbe drese cu zer. 7) ...cel ungurean și cu cel vrîncean — Celebru sculptor grec (sec. IV î.e.n.) — Pur și simplu printre brazi și păltinași. 8) Chimiraș de oraș — Nespusă frumusețe a naturii din Mioriția. 9) Sus la munte, la izvor — Bolta rece a lui Eminescu — Scobit, concav... 10) Răspîndește în toată lumea succesele «Mioriței» — Veste, poveste. 11) Creată de mîini îndemînatice — Că la nunta mea/ A căzut o stea. 12) Pe lîngă mioriței dobrogene — ... Cel moldovean/, C-are oi mai multe/ Mîndre și cornute/ Și cîini mai bărbați/.

VERTICAL: 1) Specialitatea... păcurarilor — Greșeală... 2) Cilindru — Petrecere... bucolică în Deltă... 3) Oraș în India — A sparge gheața inimilor de piatră. 4) George Stavăr — Nedespărțitul tovarăș al ciobanilor pe coclaurile munților. 5) În fața la spectacolele ansamblului «Mioriția» — Nimic (pop.). 6) Cîntăreț de la munte — Toți din Moldova. 7) Arie (pop.) — Ieșire din anonimat — În centrul haosului! 8) Cu relații într-un cerc științific — Tîrg (abr.) — Masă ciobănească în spațiul mioritic. 9) Insulă antică în arhipelagul grecesc — Diminutiv feminin. 10) Fluier ciobănesc sau talangă mioritică — Cu nasul în vînt. 11) La ieșirea din sat! — Marele anonim. 12) Fluieraș de soc,/ mult zice cu foc,/ fluieraș de fag,/ mult zice cu drag,/ fluieraș de os,/ mult zice duios/ (pl.) — Cîntec tradițional... — La apus de soare.

I. PĂTRAȘCU

Dicționar: AUN — AJIANA.

Dezlegarea jocului «HAI LA GROAPA CU FURNICI!» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ESOP — ARIPI — C. 2) COCON — ANTENE. 3) UA — LAPTE — RUR. 4) ARMATA — LINNE. 5) TE — RUFA — BITA. 6) O — PERIUTE — AL. 7) ROI — A — RANA — E. 8) UNS — MAI — PG. 9) MATCA — RAMURA. 10) O — ELINI — ACAT. 11) TINARA — FLAUT. 12) OLIV — SUMATRA.

memento

prezentat de:

Traian STOICA (carte) • Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică) • Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (televiziune)

CARTE

• Pentru candoarea și omenia ce-i umpleau inima și ochii; pentru gestul și vorba fraternă cu care întîmpina oamenii; pentru discreția cu care-și ferea propriile-i neliniști ca să fie cît mai aproape și disponibil pentru tine, prieten; pentru generosul său zîmbet ce-ți lumina ziua sau noaptea întîlnirilor cu el; pentru autenticitatea cu care-și trăia viața și care trecea direct și contagios în cuvîntul lui scris; pentru harul său de poet închinat cu devoțiune patriei socialiste; pentru toate acestea ce au fost și acum încep să intre în amintire, lăsăm o lacrimă cu cît mai neprevăzută, cu atît mai dureroasă, peste proaspătul mormînt al lui Nicolae Tăutu.

• La Editura științifică semnalăm apariția cărții **Calculatoare cu program și teoria programării** de Constantin P. Popovici.

• **Clipe și locuri** se intitulează culegerea de poeme din creația poetului de limbă germană din țara noastră, Franz Johannes Bulhardt. Din cuvîntul înainte semnat de Al. Philippide transcriem: «Franz Johannes Bulhardt cultivă o poezie măsurată, bine susținută de ritm și a cărei tensiune interioară își află o expresie concisă care nu îngăduie nici o elucubrație». În românește de I. Cassian-Mătăsaru (Editura Eminescu).

• În seria «Universitas» a Editurii Minerva a apărut **«Șezătoarea» în contextul folcloristicii** de Petru Ursache.

• Emil Manu: **Ceremonia faianțelor**. Noua carte de poeme a istoricului și criticului literar Emil Manu confirmă o autentică vocație lirică și nu doar un contact intermitent și capricios cu creația poetică. De o «euforie calmă», versurile din acest volum întăresc profilul unui poet de aleasă sensibilitate și de rafinată expresie în sugestiva ei simplitate. Iar cît despre motivele livrești din poezia sa, vom spune că ele ne aduc imaginea unui afectuos liric al cărții și bibliotecii (Editura Eminescu).

• În colecția «Micul ghid Albatros» a apărut **Inițiere în poetică** de Eugeniu Speranția (Editura Albatros).

• **Decolare în zori**. Astfel se cheamă — sugestiv și simbolic — placheta de versuri și proză semnată de cei mai tineri purtători de condei din țara noastră, editată de Studioul de creație al pionierilor și școlarilor din Municipiul București. Sînt primii pași făcuți cu emoție, și nu întotdeauna cu stîngăcie, de unii elevi din clasele mai mici ce încep a învăța sub o îndrumare caldă și competentă alfabetul frumosului și al nobilelor sentimente.

CINEMA

• **Odiseea generalului José.** Un drum de luptă și de speranță, urmărit de ochiul unui cineast care iubește sobrietatea: Jorge Fraga (Cuba). În distribuție — Miguel Bonavides, Antonio Rodriguez, Carlos Perez Pena.

• **Și totuși Eolia există.** Invitație la visare, lansată de o fetiță care știe să vadă mai departe decît adulții. O producție a studiourilor «Maxim Gorki». Interpreți — Ira Valkova, Tania Nevskaia, Serioja Kuskov.

• La cinematograful «Capitol» continuă ciclul de filme dedicat Conferinței Naționale a P.C.R. Mîine poate fi văzut **Procesul alb**, realizat de Iulian Mihu după romanul lui Eugen Barbu «Șoseaua Nordului».

• Nu pierdeți aceste documentare, producții ale studioului «Alexandru Sahia»: **Un pas pe lună, doi pași pe pămînt** (Ștefan Fisher), **Noaptea bărbaților** (Alexandru Boiangiu), **Cel mai tînăr oțel** (Nicolae Cabel).

Marie Dubois

• Claude Rank, cunoscutul autor de romane polițiste, scenaristul mai multor filme de aventuri, s-a hotărît să-și ecranizeze singur cărțile. Prima peliculă de autor total va fi filmul **Flatch**, iar interpreții principali se anunță Lino Ventura și Marie Dubois.

DISC

• «Trio nr. 2 pentru pian, vioară și violoncel în do major, op. 87», scris de Brahms în plină maturitate creatoare (cînd se apropia de împlinirea a cincizeci de ani de viață), reprezintă un moment de vîrf al muzicii sale camerale. Străbătut de fiorul unei grave idei conducătoare, fără a da glas vreunei urme de pesimism, «Trio nr. 2» însumează în paginile sale cele mai valoroase cuceriri ale marelui muzician în materie de măiestrie componistică. Liniile melodice, dramatismul de multe ori stenic, ecourile unor teme folclorice de sursă maghiară alcătuiesc laolaltă farmecul deosebit al acestei lucrări de indiscutabilă valoare. Interpretează Maria Fotino (pian), Ion Voicu (vioară) și Ion Fotino (violoncel). Prezentarea semnată de Edgar Elian, distins condei muzicologic, aduce, în puține și bine gîndite cuvinte, prețioase lămuriri întru înțelegerea «Trioului nr. 2» (ECE–0632).

• «Rapsodia nr. 2 pentru pian în sol minor, op. 79, nr. 2» de Johannes Brahms prezintă oricărui pianist prilejul de a-și manifesta virtuțile interpretative. Cu atît mai mult eminentei reprezentante a școlii românești de pian Maria Fotino, posesoare a unei cunoașteri desăvîrșite a instrumentului căruia i-a închinat o viață întreagă, plină de răsunătoare succese. Johannes Brahms, pianist de faimă la vremea sa, calitate pe care și-o demonstrează și-n compozițiile sale dedicate pianului solo, a găsit în personalitatea artistică a Mariei Fotino interpretul meritat (ECE–0632/2).

• «A țării primăvară», realizare colectivă a corurilor de copii de la Radioteleviziunea română și de la Palatul pionierilor, înmănunchează, pe ambele fețe ale discului, cele mai populare lucrări destinate tineretului. Aparținînd unor compozitori și poeți de frunte ai vieții noastre muzicale și artistice, lucrările interpretate se vor bucura de audiența celor mai variate pături de ascultători (EXD–1300).

PLASTICĂ

• **Pictura americană într-un comprimat de colecție.** Colecția este cea a scriitorului James A. Michener, adunată de-a lungul anilor și donată acum Universității din Texas. Publicul poate vedea din vasta colecție a domnului Michener, care cuprinde peste 300 de tablouri, doar lucrările a 35 de pictori care reprezintă într-un fel un breviar al picturii americane din secolul XX. Sigur, nu toate numele mari sînt prezente și nici toate curentele americane. Nu se putea. Vom reține însă pe cel al lui John Marin (1870—1953), de care sînt legate începuturile avangărzii americane, al lui Arshile Gorky (1904—1948), unul dintre mentorii expresionismului abstract al școlii new-yorkeze, creator al unui univers pictural mental și simbolic, sau al lui Hans Hofmann (n. 1880), promotor al abstracționismului new-yorkez. Donald B. Goodall, directorul muzeului texan, prezentînd expoziția spunea că ea reflectă formele și procesele care au avut loc în pictura americană a secolului XX (Biblioteca americană).

• **Artă plastică din R.P. Polonă.** O expoziție care, prin individualitățile pe care le prezintă, demonstrează ampla dezvoltare a artelor plastice poloneze în deceniile postbelice și varietatea modalităților și mijloacelor de expresie. Pictura se prezintă într-o multitudine de tendințe, de la «colorismul» de sorginte postimpresionistă la realismul descriptiv, de la informal la «noua figurație» și așa-numita «grupare realistă», ultimele două cultivînd o figurație expresivă și simbolică, adeseori aluzivă, dar totdeauna plină de tensiune și neliniște. Dacă sculptura e reprezentată doar prin piese de interior, grafica în schimb e prezentă cu nume care i-au adus o faimă mondială (Dalles).

• O prejudecată a relegat pe creatorii de forme individuale dacă nu în afara artei, atunci într-o zonă minoră a ei. Dar designerul ori artistul decorator nu e mai puțin un creator de valori spirituale. O demonstrează ampla și frumoasa expoziție de la Ateneul român, unde șapte artiști, creatori de la întreprinderea «Dacia», expun panouri decorative, draperii și metraje industriale. Iată și numele lor: Olga Constantinescu, Ileana Dăscălescu, Constanța Buzău-Nicolaescu, Cela Grigoraș-Neamțu, Elvira Preoteasa, Geta Vișan și Florin Vlanga.

• Expoziția de la Kalinderu pare puțin insolită: ea prezintă o familie de pictori, artiști astăzi uitați: pe Gh. Ioanid (1839—1921), Pan Ioanid (1878—1956) și Ionel Ioanid (1882—1952), toți trei formați la vechea Academie de arte frumoase din București. Expoziția are marele merit că ne amintește de tradiție și îndeamnă la conservarea și venerarea ei. Un catalog, cu trei studii de o rigoare documentară exemplară, semnat de Raoul Șerban, fixează cu o remarcabilă obiectivitate locul celor trei Ioanid în evoluția picturii noastre.

TEATRU

• **Dansul maimuțelor** de Eugenia Busuioceanu (Teatrul de revistă și comedie «Ion Vasilescu»): încercare binevoitoare de a lansa, de pe teritoriul farsei, cîteva săgeți critice la adresa modernismelor forțate; spectacolul (regia I. Fințeșteanu) îngroașă pînă la insuportabil tot ce era stîngaci și grotesc în text, și anulează tot ce exista valabil artistic. Cîțiva actori talentați (Dinu Cezar, Marietta Luca, Maria Voluntaru, Ion Fințeșteanu, Alex. Manolescu ș.a.), negîndu-se în permanență, încercînd și reușind cu greu să se salveze de la penibil.

• **Pescărușul** de Cehov (Teatrul de stat din Oradea): din nou un tînăr (și talentat) regizor, Alexandru Colpacci, tentat să investigheze universul cehovian și să ni-l retranscrie scenic din unghiul său de vedere — sensibil, ușor ironic, cu tente dramatice. O distribuție cu cîteva reușite certe: Ruxandra Sireteanu, Ion Mîinea, George Stana, Simona Constantinescu, Dorina Păunescu ș.a.

• **Gala recitalurilor dramatice** și **Reuniunea criticilor dramatici**: ambițioase acțiuni ale forurilor de cultură băcăuane, reunind pe scena Teatrului «Bacovia» actori de seamă ai țării noastre (Irina Răchițeanu, Olga Tudorache, Silvia Ghelan, Toma Caragiu, Stela Popescu, Amza Pellea, Tudor Gheorghe, Sorin Postelnicu, Dan Nasta ș.a.), și contribuind astfel la încurajarea și proliferarea spectacolului de poezie.

• **Sarmis '72**: prestigios festival de cultură (aflat la a 3-a ediție), organizat în Deva și alte localități hunedorene, și prezentînd — de-a lungul acestei săptămîni — șezători literare, parade ale portului popular, spectacole de teatru (în sunet și lumină), sesiuni științifice. Un debut promițător al stagiunii estivale.

• **Spectacole în cerneală** — volumul de studii teatrale al lui Valentin Silvestru — oferă cititorului interesat de fenomenul teatral o imagine a excelentului exercițiu critic practicat în presă de distinsul confrate, precum și contribuțiile dumisale personale, cu caracter teoretic, la reuniuni naționale și internaționale de specialitate. O lectură de foarte bună calitate.

TV

• Micul ecran în miezul fierbinte al însuflețitei întreceri a oamenilor muncii în întîmpinarea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de-a XXV-a aniversări a Republicii, cu emisiunea **Țara întreagă în întrecere** (zilnic, ora 20).

• **Dezbateri-anchete.** Despre stilul de muncă al organelor colective de conducere din economie, la emisiunea **Sensul acțiunii: perfecționarea** (joi, ora 18.50). O anchetă în cîteva localități ialomițene despre cerințele actuale și inițiative pentru o mai bună aprovizionare a satelor (vineri, ora 18.10). O altă anchetă intitulată **Rentabilitatea gîndirii** (vineri, ora 20.20) • La Prim plan: **George Macovescu**, prezentat de Alexandru Stark (luni, ora 21.00) • **Nicolae Iorga** la emisiunea O viață pentru o idee (vineri, pr. II, ora 20.00).

ȘTIINȚĂ. Andrei Bacalu e realizatorul emisiunii Lumea de mîine cu subiectul: **Galaxia Faraday** (joi, ora 22.15) • **Teleglob:** Un reportaj filmat: **Aden** (Yemen, marți, ora 21.55).

Zile fierbinți pe Insula Mare a Brăilei e titlul **Reportajului săptămînii** semnat de Carmen Dumitrescu (duminică, ora 20.30).

LITERATURĂ. Al II-lea volum de **Considerații confortabile** de Al. Philippide e prezentat de Șerban Cioculescu (luni, ora 22.40).

TEATRU LIRIC TV. Premieră cu opera lui Paul Constantinescu: **Pană Lesnea Rusalim** în interpretarea soliștilor, corului și orchestrei Operei române din Cluj (marți, ora 20.20).

FILM. **Jandarmul se însoară**, cu Louis de Funès, Jean Lefebvre (duminică, ora 20.55) • La Telecinemateca: **La Nord prin Nord-Vest**, în regia lui Alfred Hitchcock (miercuri, ora 20.20) • Retrospectivă **Walt Disney** (joi, ora 21.00) • O producție a studiourilor bulgare: **Îngerii negri** (vineri, ora 21.00) • Filmul iugoslav: **Doctor în filozofie** (sîmbătă, pr. II, ora 18.00).

MUZICĂ. De astă dată, la emisiunea Să înțelegem muzica **Leonard Bernstein** și **Igor Stravinski** (duminică, ora 11.00) • **Nemuritorul Beethoven** în deschiderea emisiunii de seară (duminică, pr. II, ora 20). În luminile rampei: tînăra violoncelistă **Gabriela Constantin** (marți, pr. II, ora 21.40).

COREGRAFIE. **Vis de dragoste**, o transpunere coregrafică a unor cunoscute lucrări de Franz Liszt. Interpretează Valentina Massini, Elena Dacian, Aluca Băbeanu, Ion Tugearu, Petre Ciortea, Ștefan Bănică, Pavel Rotaru (joi, ora 21.50) • **Maeștri ai baletului sovietic**, interpreți ai dansurilor lumii (vineri, pr. II, ora 22.00).

FOLCLOR. **Țara Chioarului** în emisiunea Vetre folclorice (duminică, ora 17.25). Un program susținut de ansamblul folcloric **Brădulețul** (sîmbătă, pr. II, orele 16.40).

DIVERTISMENT. Vedete ale muzicii ușoare: **Lara Saint-Paul** (duminică, ora 22.20) și **Marie Laforêt** (marți, ora 22.15) • Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară

Coca Andronescu

Orfeul de aur (miercuri, pr. II, ora 20.30) • La **Teledivertismentul** «Uf! Căldurile!» să sperăm că nu vom spune «Uf! Umorul!» (sîmbătă, ora 21.55).

SPORT. **Automobilism:** Marele premiu al Belgiei. Transmisiune de la Nivelles (duminică, ora 14.00). **Fotbal.** Transmisiuni directe alternative din ultima etapă a Campionatului național, divizia A (duminică, ora 17,55).

PRONO

Pronosticul cronicarului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Pronosport, etapa din 25 iunie 1972

I. Dinamo–F.C. Argeș	1,x,2
II. «U» Cluj–Rapid	1,x
III. U.T. Arad–S.C. Bacău	1,x
IV. Jiul–Petrolul	x
V. Farul–«U» Craiova	1
VI. Steagul roșu–C.F.R. Cluj	x,1
VII. Crișul–Steaua	2,x
VIII. A.S.A. Tg. Mureș–Politehnica	1
IX. Metalul Plopeni–Dunărea	1
X. Poiana Cimpina–Progresul–Brăila	1
XI. Minerul Anina–Gaz metan	1
XII. Vulturii–C.S.M. Sibiu	1
XIII. Minerul B.M.–Olimpia Oradea	x

COPERTA NOASTRĂ

Tricoteza fruntașă Aurora Pușcașu din secția circulare a Fabricii «Tricodava» din București.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: Alexandru PĂSĂRIN

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

flacăra album

EDITA PIEHA, cunoscuta cîntăreață sovietică de muzică ușoară, pe care publicul nostru a avut recent prilejul s-o revadă și s-o aplaude.

Fotografie de M. MURAZOV (A.P.N.).